

ÇATA SĀHASRIKĀ-PRAJÑĀ-PĀRAMITĀ

THEOLOGICAL AND PHILOSOPHICAL DISCOURSE

BUDDHA WITH HIS DISCIPLES

(IN A HUNDRED THOUSAND STANZAS)

EDITED BY

PRATĀPACANDRA GHOSH

PART I. FAS 1

SA 2 BU .
GHO .

CALCUTTA .

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,
AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET

1902

sahasrikā Prajñā Paramita, the publication of the *Çata-sahasrikā* would be acceptable to the reading public

• Much time was lost in securing five copies of the text, and one manuscript had to be obtained on loan from the Cambridge University Library

There are now at my disposal five manuscripts

❖ This is a manuscript which years ago I had secured from a Nepali Pandit who had come down to Calcutta on a pilgrimage to Puri. It is a tolerably correct copy but incomplete. Character Nepali

❖ Is an incomplete copy obtained from the Society's Library. Character Nepali

❖ Another manuscript from the Library of the Asiatic Society of Bengal, incomplete but much older than any. Character Newari

❖ This is the only complete copy I have got. It belongs to the Asiatic Society of Bengal, it was found in the Collection of Hodgson's Nepali manuscript. Character Newari

❖ The Cambridge University Library manuscript is in Nepali characters. A neatly written copy. Character Nepali

This copy has to be consulted under orders of the authorities of the Cambridge University Library at the premises of the Asiatic Society of Bengal. Part I, only

❖ The first manuscript has been made the basis of collation, and so far as they have been collated all the five manuscripts generally tally with each other. There are a few clerical errors which have been corrected by collation with the other manuscripts. Notes from Patanjala aphorisms, Bhāṣya, Tīkā, from Śaṅkarācārya's *Saṅgraha*, and from Bhāmati have been given with a view to elucidate some passages, but the language of the Buddhist authors as well as their technical terms differ greatly from those of their Hindu brethren. Notes from the Commentary of *Aśtaśahasrikā* have also been given

The name of the author does not appear from the text nor the epoch of its composition

BRAGADEYEL, VINITHYCAL

The 5th Dec of Sept 1901

EDITOR

शतसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।

प्रथमपरिवर्तः ।

नमः श्रीसर्वबुद्धबोधिसत्त्वार्यश्वाकप्रत्येकबुद्धेभ्यः ॥

या सर्वज्ञतया नयत्युपसमं* शान्तेषिणः श्वाकान्

या मार्गज्ञतया जगद्धितकृतालोकार्थसम्प्रापिका ।

सर्वाकारमिदं वदन्ति मुनयो विद्यं यथा सङ्गतां

तस्यै श्वाकबोधिसत्त्वगणिनो बुद्धस्य माचे नमः ॥

यद्मुलभमननाकल्पकोटिभिः प्रसरशतैरपि हेतुवर्जितानां ।

भवतु हि जिगार्करस्मिभूतं तदिदमिदं प्रतिचक्षुरयथानं ॥

गम्भीरञ्च न चाभ्यस्तं दुर्लभञ्च मुनेर्वचः ।

न च तेन विना मोचं† तस्माच्छ्रोतव्यमादरात् ॥

नमो भगवते भेषज्यगुरुवैदूर्यप्रभाय तथागताय॥ । नमो भगवत्यै

* उपसममिति पुस्तकचतुष्टये लिखितं । उपशममिति पाठोयुक्तः प्रतिभाति ।

† सङ्गता इति पाठः पुस्तकचतुष्टये वृण्यते । सङ्गतमिति पाठोयुक्तः ।

‡ रस्मि इति पुस्तकचतुष्टये पाठः । रस्मि इति पाठोयुक्तः ।

§ मोक्षी इति नेपालीय ग पुस्तके पाठः । मोक्षः—इति तु युक्तं ।

॥ सर्वाकाराविपरीतधर्मेदेशिकत्वेन परार्थसम्पदा तथागताः इत्यष्ट-

• सादृशीटीका ।

- प्रज्ञापारमितायै^(१) । नम आर्यावलोकितेश्वराय बोधिसत्त्वाय महा-
 • सत्त्वाय^(२) महाकारुणिकाय । नमश्चण्डवज्रपाणये महायत्नेनापतये ।
 नमः सर्वबुद्धबोधिसत्त्वैर्भ्यो भगवद्भ्यः । निराश्रयाः सर्वसत्त्वानां कुशल-
 सम्भवयोगैः सम्भवन्ति सिद्धायांतां च तथागतौ प्रतिलम्बता सर्व-
 सत्त्वानां सुखसौमनस्यसद्भावन्ति । नमो भगवते रश्मिचन्द्रप्रति-
 मण्डितविद्युत्तेजघोषेश्वरराजाय तथागताय । नमो भगवते शाक्य-
 सुनये तथागतायार्हते सम्यक्सम्बुद्धाय यस्येयं धर्मोक्ताञ्जलिः ।

एवमथ श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान्^(३) राजगृहे^(४) विहरति
 स्म । गृध्रकूटपर्वते^(५) महता भिक्षुमण्डलेन^(६) शार्ङ्ग पञ्चमाचैर्भिक्षुसहस्रैः

- (१) प्रज्ञायाधर्मप्रविचयलक्षणाया पार प्रकर्षपर्यन्तमेतीति विगृह्य किमपि
 सर्वामपहारिणोपे ध्यनित्यमागमशासनमित्यतुकि तत्पुरुषे ह्यति
 बहुलमित्यतुकि च कर्मविभक्ते, ह्यत पारमि, तद्भाव पारमिता ।
 (२) प्रज्ञाबलेन बोध्यालम्बनात् बोधि, स चासौ महाक्षपाशयेन सत्त्वा-
 लम्बनात् सत्त्वस्येति बोधिसत्त्व । बोधौ सर्वधर्मासक्तताया स्वार्य-
 सम्पदि सत्त्वमभिप्रायो येषां ते बोधिसत्त्वा आवका अपि स्युरेव
 मित्याह महासत्त्वा इति । महत्या परार्थसम्पदि सत्त्व येषां ते
 महासत्त्वा । महत्त्वज्ञान्यथापि तीर्थिकसाधुजनवत् स्यादिति बोधि-
 सत्त्वपदप्रयोजनम् ।
 (३) ऐश्वर्यस्य समग्रस्य रूपस्य यशसश्चिद्वि । ज्ञानस्याय प्रयत्नस्य धर्मा
 भग इति श्रुति । सौऽस्याप्तीति समग्रैश्वर्यादिमान् भगवान् ।
 (४) राजगृहेऽन्वर्धसंज्ञकी प्रसिद्धस्थानविशेषे ।
 (५) गृध्र अभिकाङ्क्षित, नानारत्ननिकर कूटः, गृध्रश्चासौ कूटश्चेति
 गृध्रकूट ॥ पुण्यकामदेवादीनामष्टम्यादिपर्वसु यात्रां तनोतीति
 नैरुक्तविधानात् पर्वतः ॥
 (६) बुद्धधर्ममन्त्रायां सधे मारकोटिशतैरपि । भिक्षुं न शक्यते यस्मात्
 तस्मात् सधोऽभिधीयते ॥

सर्वैरर्हद्भिः^(१) क्षीणाश्रवैः^(२) निःक्षेत्रैः^(३) वर्णभूतैः^(४) सुविमुक्तचित्तैः
सुविमुक्तप्रज्ञैः^(५) राजानेयैः^(६) महानागैः^(७) कृतकृत्यैः^(८) कृतकरणीयैः^(९)
अपद्धतभारैः^(१०) अनुप्राप्तस्वकार्यैः^(११) परिक्षीणभवसंयोजनैः^(१२) सम्यगा-

- (१) सर्वं एवात्र पूगादक्षिणागुणप्रकर्षाद्यर्हतया ऽर्हन्तः ॥ हतारित्वा-
दर्हन् इति स्थानान्तरे उक्तं ।
- (२) व्यासंसारं श्रवन्तीति कामभवाविद्या व्याश्रवाः क्षीणाश्रवाः तत्रवि-
पक्षाभाश्रवशीलादिस्त्वन्यत्वात्तेन, ते क्षीणाश्रवाः ॥
- (३) निर्गतः क्षेत्रकर्मजन्मसंक्षेपाख्यः क्षेत्रो येषां ते निःक्षेत्राः ।
- (४) सर्व्वबन्धनविगमस्वातन्त्र्याद्ये वशिष्ठोभूतास्तेवशीभूताः ॥
- (५) समापत्तिक्षेत्रावरणविमुक्ताः सर्व्वार्थोपभोगविमुक्ताः (यथाक्रमं) सुवि-
मुक्तचित्ताः सुविमुक्तप्रज्ञाः ॥
- (६) दुःखभयलोकधर्मांश्चानाश्रद्धाविगमात् निर्भयत्वेनाजानेयाः ।
- (७) त्रैविद्यादित्वविशिष्टधर्माविगमयोगान्महाप्रधानभावेन महानागाः ।
- (८) शीलसमाधिप्रज्ञापरिपूर्णा कृतमवश्यद्वन्द्वणीयं सर्व्वदुःखप्रमोक्षादि-
कृत्यं यैस्ते कृतकृत्याः ।
- (९) कृतमानुषङ्गिकं कर्त्तव्यं स्वेच्छाप्रतिबद्धवृत्तिधृतगुणादिकं यैस्ते कृत-
करणीयाः ।
- (१०) अपद्धताः सर्व्वं प्राप्नुयताः स्तब्धक्षेत्रप्रतिज्ञोद्योगभारा यैस्तेऽपद्धत-
भाराः ।
- (११) भगवतः पश्चात् अनुप्राप्तः हिताहितप्राप्तिपरिहारजक्षयो द्विविधः
स्वकोऽर्थो विद्याऽविद्याधिगमप्रज्ञाभ्यां यैस्तेऽनुप्राप्तस्वकार्याः ।
- (१२) परि समन्तात् यथासम्भवमार्थ्यमार्गेण क्षीणानि भवेन्न सह पुरुष-
संयोजनेत्यतिघादिनवसंयोजनानि येषां ते परिक्षीणभवसंयोजनाः ।

ज्ञासुविमुक्तचित्तैः^(१) सर्वचेतोवशिपरमपारमिताप्राप्तैः^(२) रेकपुङ्गवैः^(३)
 'स्थापयित्वा । यदुतायुभ्रन्तमानन्दं ग्रैवं श्रोतव्यापन्नं । पञ्चमाचैश्च
 भिक्षुशतैः । यशोधराभक्षप्रजापती'प्रमुखैः सम्बद्धलैश्च । उपासको-
 पासिकाभिश्च सर्वैर्दृष्टधर्मभिः । महता च बोधिसत्त्वसङ्गेन सार्द्धम-
 प्रमेयैरसंख्येयैर्बोधिसत्त्वैः सर्वैर्द्वारणीमुखप्रतिपत्तयैः शून्यतानिमित्ता-
 प्रणिहितैर्विहारिभिरानिमित्तागोचरैरविकल्पिकप्रणिधानैः सर्वधर्म-
 समतोर्वाप्तिप्रतिलब्धैरसङ्गप्रणिधानैरसङ्गप्रतिभानसम्वागतैरक्षयप्र-
 तिनिर्देशाप्रतिनिर्देशैः प्रतिसंविन्नयप्रतिबद्धैर्महाभिज्ञाविक्रीडितैर-
 त्यन्ताच्युताभिज्ञैरादेयवचनैरकुसौर्देरारब्धवीर्यैः कायजीवितनिरपे-

* भ्रष्टापती इति पुस्तकचतुष्टये पाठोदृश्यते । भ्रष्टापति इति पाठोयुक्तः ।

- (१) सम्यक् अविपरीतं, अथ समन्तात्, अथ ज्ञानं तत्त्वावबोधक्षया सुकु-
 विसुक्तं सर्व्ववन्धनविसंयुक्तं चित्तं येया ते सम्यगाज्ञासुविमुक्त चित्ताः ।
 (२) सर्व्वं चेतसि नवानुपूर्व्वविहारसमापत्तिनक्षये स्वातन्त्र्याद्विशिनस्ते
 च ते परमपारमिं स्वर्गोन्नप्रकर्षपर्यन्तगतिं प्राप्तास्वेति सर्व्वचेतोवशि-
 परमपारमि प्राप्ताः । अत्र पूर्वंपूर्व्वस्योत्तरोत्तरं कारणं । कुतः
 क्षीणाश्च वा ? नि क्षेपत्वात् । एवं सर्व्वं च योग्यं । अतः सर्व्वपुत्रमार्थ-
 समाप्तत्वान्नापरं विशेषणं वाच्यमिति । तदनेन अष्टसाहस्रीटोकायां
 परमपारमि प्राप्ते इति पाठोव्याख्यातः अष्टसाहस्रं स एव पाठो-
 'दृश्यते' । 'अत्र तु पुस्तकचतुष्टये परमपारमिताप्राप्ते' इति पाठो-
 दृश्यते ।

(३) 'नित्यस्य कार्यकारणलक्षणस्य वास्यवासकभावानुपपत्ते' शुभाशुभवास-
 'नामि' पूर्णोऽनित्यस्तदनुस्वां गतिं स्वातिगृह्णातीति' निरुक्ताभिधानात्
 'प्रवृत्त्यस्त्यैक'पुङ्गवः' । पुन पुनर्गतिधु'क्षीयते' इति पुङ्गवः इति स्थाना-
 'न्तरे खल्लं ।

चैरकुक्षैरल्यकैरपगतज्ञानलाभचित्तैर्निरामिषधर्मदेशकैर्गभीरधर्म-
 चान्तिपरमगतिं गतैर्महावैशारद्यप्राप्तैरसंकुचितमानसैः सर्वमारकर्म-
 समतिक्रान्तैः कर्मावरणप्रतिसिद्धैर्निहतकर्मकेशप्रत्यर्थिकैः सर्वपर-
 शवादानभिभूतैः सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धदुरवगाहैः कर्मप्रविचयविभक्ति-
 निर्देशकुशलैरसंख्येयकल्पसुममारभ्यप्रणिधानैः स्रुतिमुखैः पूर्वासापि-
 भिर्योगतमृकुटिकैः अष्टमधुरवचनैर्गाथाभिगीतपरात्पनकुशलैर-
 नाश्वेधप्रतिभानैरनन्तपरिपदभिवचनैः वैशारद्यसमन्वागतैरनन्तकल्प-
 कोटिनिर्देशज्ञातिभिः सरणाकुशलैर्मायामरौच्युदकचन्द्रस्वप्नप्रति-
 श्रुत्काप्रतिभासगन्धर्वनगरप्रतिबिम्बनिर्याणोपायधर्माधिमुक्तैरपगतसं-
 स्कीनचित्तैः सर्वसत्त्वचित्तगतिस्त्वज्ञानचर्याधिमुक्तावतारकुशलैः
 सर्वसत्त्वाप्रतिषुतचित्तैः अधिमाचवान्तिसमन्वागतैः सर्वधर्मसमता-
 प्रतिवेधज्ञानकुशलैर्गभीरधर्मतादुरवगाहैः स्वचित्तवसिताऽप्रतिलम्बैः
 सर्वधर्मवसिताप्राप्तैः सर्वकर्मकेशदृष्ट्यावरणविमुक्तैः प्रतीत्यनिर्देश-
 कुशलैर्गभीरप्रतीत्यसमुत्पादचयनयावतीर्णैः सर्वदृष्टानुग्रहपर्युत्थान-
 विगतैः सर्वसंयोजनप्रदौणैः सत्यप्रतिवेधज्ञानकुशलैः सततसमितं॥
 प्रतिश्रुत्कासमसर्वधर्माधिमुक्तैः अप्रमाणधर्मनयनिर्देशवैशारद्यैर्थाव-
 चाख्यावतारणाकुशलैः अनन्तबुद्धचेत्रबूद्धप्रणिधानप्रस्थानपरिगृहीतै-

* अस्मैरिति ग पुस्तके पाठः । अस्मैरिति ख घ पुस्तके पाठः ।

† सरण इति पाठः पुस्तकचतुष्टये दृश्यते । शरण इति युक्तः ।

‡ मुन्यावतारण इति ख पुस्तके घ पुस्तके च पाठः । मुन्यावतार इति युक्तः ।

§ वसिता इति पुस्तक चतुष्टये पाठः । वसिता इति तु युक्तं । एवं परच ।

॥ समितं इति पुस्तकचतुष्टये पाठः । समित इति पाठोयुक्तः ।

रसंख्येयलोकधातुगता* बुद्धानुसृतिममाधिसततममिताभिमुखीभूतैः
 सर्वबुद्धोत्पादोपसंक्रमणकुशलैरपरिमितबुद्धाद्येषणकुशलैर्नानादृष्टिप-
 र्युत्थानमर्वक्त्रेणप्रशमनकुशलैः समाधिगतमहसाणिनिर्हारविक्रीडन-
 ज्ञानप्रवेशकुशलैः अपर्यन्तकम्पाचीणगुणवर्णासमन्वागतैः । तद्यथा,
 भद्रपालेन च नाम बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । रत्नकरेण च नाम
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । रत्नगर्भेण च नाम बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन । रत्नदत्तेन च नाम बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । सुमार्थ-
 वाहेन च नाम बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । नरदत्तेन च नाम
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । गुहगुप्तेन च नाम बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन । वरुणदेवेन च नाम बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । इन्द्रदेवेन
 च नाम बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । भद्रपालेन च नाम बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन । उत्तरमतिना च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ।
 विशेषमतिना च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । वर्द्धमानमतिना
 च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । अनन्तमतिना च बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन । अमोघदर्शिना च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । अनावरण-
 मतिना च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । सुसम्प्रस्थितेन च नाम बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन । सुविक्रान्तविक्रामिणा च बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन । अनन्तवीर्येण च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । नित्योद्युक्तेन च
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । नित्यप्रयुक्तेन च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ।
 अनिचिन्तधुरेण च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । सूर्यगर्भेण च बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन । चन्द्रगर्भेण च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । अनुपम-

* इत्थमेव सर्वत्र पाठ । गत इति तु युक्तं ।

मतिना च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । अवलोकितेश्वरेण च नाम
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । महास्यामप्राप्तेन च बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन । मञ्जुश्रिया च कुमारभूतेन च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ।
मारबलप्रमर्दिना च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । वज्रमतिना च
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । रत्नमुद्राहस्तेन च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ।
नित्योत्क्षिप्तहस्तेन च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । महाकरुणाचितिना
च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । महाव्यूहेन च नाम बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन । ग्रहराजेन च नाम बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । मेरुकूटेन
च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन । मैत्रेयेण च नाम बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन । एतैश्चान्यैश्चानेकैर्बोधिसत्त्वकोटिनियुतशतमहस्रैः ॥

अथ खलु भगवांस्तस्मां वेल्लार्यां स्वयमेव सिंहासनं प्रज्ञापयन्-
पीदत् । पथैकमाशुच्य ऋजुकाथं प्रणिधाय प्रतिमुखं स्मृतिमुप-
स्थाप्य तत्र निषद्य सर्वसमाधिराजनामसमाधिं समापन्नोऽभूत् । यत्र
समाधौ समाधयोऽन्तर्गता अनुप्रविष्टाः सङ्गहं समवसरणं गच्छन्ति ॥

अथ खलु भगवान् स्मृतः सम्यजानंस्ततः समाधेर्युत्याय दिव्येन
चक्षुषेदं बुद्धचेत्रं व्यवलोकयति स्म । व्यवलोक्य सर्वकायाग्रभां
प्राप्तुञ्जत् । तस्याधस्तात् प्रादुर्लभ्योः सङ्गहारभ्रां ज्ञातभ्रां पट्टि-
पट्टिरश्मिकोटीनियुतशतमहस्राणि निश्चरन्ति स्म । दशभ्यश्च
पादाङ्गुलिभ्यः पट्टिपट्टिरश्मिकोटीनियुतशतमहस्राणि निश्चरन्ति
स्म । दाभ्यां गुल्फाभ्यां पट्टिपट्टिरश्मिकोटीनियुतशतमहस्राणि
निश्चरन्ति स्म । नाभिमण्डलात् पट्टिपट्टिरश्मिकोटीनियुतशत-
महस्राणि निश्चरन्ति स्म । दाभ्यां पार्श्वभ्यां पट्टिपट्टिरश्मिकोटी-

नियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म । इदं यश्चैव तस्मान्महापुरुषलक्षणात्
 * षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म । दशभ्यो-
 हस्ताङ्गुलिभ्यः षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति
 स्म । द्वाभ्यां बाहुभ्यां षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुतशतसहस्राणि
 निश्चरन्ति स्म । द्वाभ्यामंग्राभ्यां षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुतशतसह-
 स्राणि निश्चरन्ति स्म । शौवायाः षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुतशत-
 सहस्राणि निश्चरन्ति स्म । चतसृभ्यो दंष्ट्राभ्यः षष्टिषष्टिरग्निकोटी-
 नियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म । चत्वारिंशतो दन्तेभ्यः षष्टि-
 षष्टिरग्निकोटीनियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म । द्वाभ्यां चक्षुर्भ्यां
 षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म । द्वाभ्यां
 ओत्राभ्यां षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म ।
 द्वाभ्यां घ्राणाभ्यां षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति
 स्म । मध्ये भ्रुवोः ऊर्णायाः षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुतशतसहस्राणि
 निश्चरन्ति स्म । उपरिष्ठादुष्णीषात् षष्टिषष्टिरग्निकोटीनियुत-
 शतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म । मुखद्वाराच्च षष्टिषष्टिरग्निकोटी-
 नियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म । सर्वाणि च तानि रग्निकोटी-
 नियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म । सर्वावन्तमिमन्त्रिषाहस्र-
 महासाहस्रं लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरित्वा पूर्वस्यान्दिशि
 गङ्गानदीवालुकोपमां *लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म ।
 दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमां लोकधातुं महताऽवभासेन

* लोकधातुंशब्दविशेषणपदस्य कचित् स्त्रिया कचित् पुंसिप्रयोगो दृश्यते
 वस्तुतः पुंसिप्रयोग एव युक्तः ।

स्फुरन्ति स्म । पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमां लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमां लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमां लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । दक्षिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमां लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमां लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । अधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमां लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । उपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमां लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । ऐश सत्त्वैः सोऽवभासो दृष्टो ये च तेनावभासेन स्पृष्टास्ते सर्वे नियता अभूवन् अनुत्तरायां सम्यक्प्रबोधौ ॥

अथ खलु भगवान् पुनरेव सर्वरोमकूपेभ्यः प्रभां प्राप्नुवन् । यथा प्रभयाऽयन्निर्वाहसमहामाहसो लोकधातुर्महताऽवभासेन स्फुट*मभूत् । पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमा लोकधातवो महताऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमा लोकधातवो महताऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमा लोकधातवो महताऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमा लोकधातवो महताऽवभासेन स्फुटा

* स्फुटमभूत् इति क पुस्तके स्फुटेन भूत् इति ख, घ, पुस्तके स्फुटमभूदिति ग पुस्तके पाठः । एकोपि पाठो न समीचीनः । स्फुटोऽभूदिति पाठः सङ्गतः प्रतिभाति ।

* † क पुस्तके वालिकोपमा इति पाठो ब्रह्मसूत्रे दृश्यते ।

धर्मदेशनां । दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमां* लोकधातुं
 गच्छन्ति स्म । तत्रापि गत्वा धर्मदेशयन्ति स्म । यदुतेमामेव षट्-
 पारमिताप्रतिषंयुक्तां धर्मदेशनां । पश्चिमास्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
 कोपमां लोकधातुं गच्छन्ति स्म । तत्रापि गत्वा धर्म देशयन्ति
 स्म । यदुतेमामेव षट्पारमिताप्रतिषंयुक्तान्धर्मदेशनां । उत्तरस्या-
 न्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमां लोकधातुं गच्छन्ति स्म । तत्रापि गत्वा
 धर्म देशयन्ति स्म यदुतेमामेव षट्पारमिताप्रतिसंयुक्तान्धर्मदेशनां ।
 उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमां लोकधातुं गच्छन्ति स्म
 तत्रापि गत्वा धर्म देशयन्ति स्म । यदुतेमामेव षट्पारमिताप्रति-
 संयुक्तान्धर्मदेशनां । पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमां
 लोकधातुं गच्छन्ति स्म तत्रापि गत्वा धर्म देशयन्ति स्म यदुते-
 मामेव षट्पारमिताप्रतिसंयुक्तान्धर्मदेशनां । दक्षिणपश्चिमास्यान्दिशि
 गङ्गानदीवालुकोपमां लोकधातुं गच्छन्ति स्म तत्रापि गत्वा धर्म
 देशयन्ति स्म यदुतेमामेव षट्पारमिताप्रतिसंयुक्तान्धर्मदेशनां ।
 पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमां लोकधातुं गच्छन्ति स्म
 तत्रापि गत्वा धर्म देशयन्ति स्म यदुतेमामेव षट्पारमिताप्रतिसं-
 युक्तान्धर्मदेशनां । अधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमां लोकधातुं
 गच्छन्ति स्म तत्रापि गत्वा धर्म देशयन्ति स्म यदुतेमामेव षट्पार-

* लोकधातुशब्दविशेषणस्य कचित् स्त्रिया पुलिङ्गप्रयोगः पुल्लिङ्गचतुष्टये
 दृश्यते । वस्तुतः कशेरुजतु वस्तुनिहितत्वात् तुरुविरामका इति
 पुल्लिङ्गसमग्रवर्गीकृतेषां तु शब्दस्य पुल्लिङ्गत्वात् तद्विशेषणस्यापि पुलि-
 ङ्गप्रयोगस्यैव युक्तत्वमिति ।

मिताप्रतिमयुक्तान्धर्मदेशनां । उपरिष्ठादिणि गङ्गानदीवाल्मुकोपमां
लोकधातु गच्छन्ति स्म तत्रापि गत्वा धर्मं देशयन्ति स्म यदुते-
मासेव घट्पारमिताप्रतिसंयुक्तान्धर्मदेशनां । यैश्च सत्तैः सधर्मः
श्रुतस्ते सर्वे नियता अभूवन् अनुत्तरायां सम्यक् सम्वोधौ ॥

*अथ खलु भगवान् तस्मिन्नेव सिंहासने निपत्य सिद्धविक्री-
डितं नाम बुद्धसमाधि समापद्य तथारूपमृत्पद्मभिसंस्कारमभि-
संस्कारोति स्म । यथारूपेणाथभिसंस्कारेण अभिसंस्कृतेनाय
विषाहस्रमहासाहस्रो लोकधातुः षड्विकार^(१)प्रकम्पतः* प्राकम्पत
सम्प्राकम्पत । अवेधत् प्रावेधत् सम्प्रावेधत् अवलत्प्राचलत्सम्प्राचलत् ।
अनुभूत्प्राचुभ्यत्सम्प्राचुभ्यत् । अगर्जत् प्रागर्जत्सम्प्रागर्जत् । अरणत्प्रा-
णत्सम्प्राणत् । अन्त्येयममति स्म मध्येऽवनमति स्म अन्त्येयवनमति
स्म मृदुकः खिगध. सूक्ष्मः सर्वसत्त्वहितमुखसञ्ज्ञाननोऽभूत् ॥

अथ तेन क्षणवमुद्धर्त्तेन यावन्तोऽस्मिन्निषाहस्रमहासाहस्रे
लोकधातौ नरकतिथ्यगोनियमलोकाक्षणापायदुर्गतिविनिपातास्ते
सर्वे समुच्छिन्नाः अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वा मनुष्याणां सभा-
गतायाः उपपन्ना अभूवन् सर्वे च ते सत्त्वायात्सुर्महाराजकायिकानां

* (क, ग, घ) पुस्तके प्रकम्पतः इति पाठ २७ पुस्तके प्रकम्पते इति
पाठ । यस्यास्मिन्निषाहस्रमहासाहस्रे इति पाठ समीचीन प्रतिभाति ।

† सञ्ज्ञानन इति पुस्तकचतुष्टये दृश्यते सञ्ज्ञानान इति पाठोयुक्तः ।

‡ सर्वाक्षणायास्तमिता इति ख पुस्तके पाठोऽधिकः ।

§ सभागताया इति पुस्तकचतुष्टये पाठः । सभागता इति पाठोयुक्तः ।

(१) षड्भावविकाराभवन्तीति वार्यायणि, जायते अस्ति वर्द्धते विप्र-
रिणमते व्यपक्षीयते भ्रूयति । इति निश्चिते नैगमकाख्ये ।

अभूवन् । उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमा लोकधातवो
 महताऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदी-
 वालुकोपमा लोकधातवो महताऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । दक्षिण-
 पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमा लोकधातवो महताऽवभासेन
 स्फुटा अभूवन् । पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमा
 लोकधातवो महताऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । अधस्ताद्दिशि गङ्गा-
 नदीवालुकोपमा लोकधातवो महताऽवभासेन स्फुटा अभूवन् ।
 उपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमा लोकधातवो महताऽवभासेन
 स्फुटा अभूवन् । यैश्च सत्त्वैः सोऽवभासो दृष्टो ये च तेनाऽवभासेन
 स्फुटास्ते सर्वे नियता अभूवन् अनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ^(१) ॥

अथ खलु भगवान् पुनरपि या सा तथागतस्य प्रकृतिप्रभा
 एतया *यन्त्रिसाहस्रमहासाहस्र लोकधातुं महताऽवभासेन स्फुरन्ति
 स्म । पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातुंस्तेन महताऽव-
 भासेन स्फुरन्ति स्म । दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान्
 लोकधातुंस्तेन महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । पश्चिमायान्दिशि
 गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातुंस्तेन महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म ।
 उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातुंस्तेन महताऽव-

* एतया यन्त्रिसाहस्र इति पुस्तकचतुष्टये पाठ । एतये मन्त्रिसाहस्रेति
 पाठोयुक्तः ।

(१) नास्त्युत्तरं प्रधानं यस्या सेयमनुत्तरा सम्यक् व्यवपरीता सम्बोधिः
 सर्वाकाराभिसम्बोधिर्बुद्धभूमिरितियावत् ।

भासेन स्फुरन्ति स्म । उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातृस्तेन महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातृस्तेन महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । दक्षिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातृस्तेन महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातृस्तेन महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । अधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातृस्तेन महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । उपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातृस्तेन महताऽवभासेन स्फुरन्ति स्म । यैश्च सत्तैः सोऽवभासो दृष्टो ये तेनाऽवभासेन स्पृष्टास्ते सर्वे नियता अभूवन् अनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ ।

अथ खलु भगवान् मुखद्वारा जिह्वेन्द्रियं निर्णामय्य सर्वावन्त-
मिमन्त्रिसाहस्रमहासाहस्रं लोकधातुं जिह्वेन्द्रियेण स्फुरित्वा स्मितं
प्रादुरकार्षीत् । ततश्च जिह्वेन्द्रियादनेकानिनानावर्णानिरश्मिकोटौ-
नियुतशतसहस्राणि निश्चरन्ति स्म । सर्वत्र च रश्म्यां नानारत्नमयानि
सुवर्णनिर्भासानि सहस्रपत्राणि पद्मानि सञ्चिष्टन्ते स्म । चित्राणि च
दर्शनीयानि मनोरमाणि सुवर्णानि सुगन्धीनि मृदूनि काचिलि-
न्दिक* सुखसंस्पर्शानि । तत्र च पद्मेषु तथागतविग्रहानिपषाधर्म-
न्देगयन्ति स्म । यदुतेमासेवषट्पारमिताप्रतिसंयुक्तां धर्मदेशनां । ते
पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमां लोकधातु गच्छन्ति स्म । तथापि
गत्वा धर्मं देशयन्ति स्म । यदुतेमासेवषट्पारमिताप्रतिसंयुक्तां

* काचिलिन्दिक इति पाठः पुस्तकचतुष्टये दृश्यते ।

देवानां चायचिंशानां तुयितानां निर्माणरतौनां परनिर्मितवश-
वर्त्तिनां देवानां सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुष्यास्ते च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रामोद्येन पौर्विकीं
जातिं समनुस्मरन्ति स्म । समनुस्मृत्य प्रीतिप्रसादप्रामोद्यप्रतिलब्धयेन
भगवांस्तेनोपसङ्गामन्ति स्म । उपसङ्गम्य भगवन्तं नमस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन क्षणलवमुहूर्त्तेन पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु
लोकधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः समुच्छिन्नाः ।
सर्वाक्षणाद्यास्तमिता अभूवन् सर्वे च ते सत्त्वामनुष्याणां देवानाञ्च
सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुष्यास्ते च देवास्तेनैव च प्रीतिप्रसादप्रामोद्यजातेन
पौर्विकीं जातिं समनुस्मरन्ति स्म । समनुस्मृत्य प्रीतिप्रसादप्रामोद्य-
प्रतिलब्धाः स्वकस्वकेषु बुद्धचेत्रेषु ये तत्र तथागता अर्हन्तः सम्यक्-
सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति तानुपसङ्गामन्ति स्म । उपसङ्गम्य पादान् वन्दित्वा
प्राञ्जलौभूतास्तांस्तथागतानर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धाश्चमस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन क्षणलवमुहूर्त्तेन दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमेषु लोकधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः
समुच्छिन्नाः सर्वाक्षणाद्यास्तमिता अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वा मनु-
ष्याणां देवानाञ्च सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुष्यास्ते च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रामोद्यजातेन
पौर्विकीं जातिं समनुस्मरन्ति स्म । समनुस्मृत्य प्रीतिप्रसाद-
प्रामोद्यप्रतिलब्धाः स्वकस्वकेषु बुद्धचेत्रेषु ये तत्र तथागता
अर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति तानुपसङ्गामन्ति स्म । उपसङ्गम्य

पादान् वन्दित्वा प्राञ्जलीभूतास्तांस्तथागतानर्हतः सम्यक्सम्बुद्धान्-
मस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन क्षणलवमुहूर्त्तेन पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमेषु लोकधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः
समुच्छिन्नाः सर्वाक्षणाद्यास्तमिता अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वा
मनुश्याणाञ्च देवानाञ्च सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुश्यास्ते च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रामोद्यजातेन
पौर्विकीं जातिं समनुस्मरन्ति स्म । समनुस्मृत्य प्रीतिप्रसादप्रामोद्य-
प्रतिस्तम्भाः स्खकस्वकेषु बुद्धचेष्टेषु ये तत्र तथागता अर्हन्तः सम्यक्-
सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति । तानुपसङ्गामन्ति स्म । उपसङ्गस्य पादान् वन्दित्वा
प्राञ्जलीभूतास्तांस्तथागतानर्हतः सम्यक्सम्बुद्धान्मस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन क्षणलवमुहूर्त्तेन उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमेषु लोकधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः
समुच्छिन्नाः सर्वाक्षणाद्यास्तमिता अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वामनुश्याणां
देवानाञ्च सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुश्यास्ते च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रामोद्यजातेन
पौर्विकीं जातिं समनुस्मरन्ति स्म । समनुस्मृत्य प्रीतिप्रसादप्रामोद्य-
प्रतिस्तम्भाः स्खकस्वकेषु बुद्धचेष्टेषु ये तत्र तथागता अर्हन्तः सम्यक्-
सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति तानुपसङ्गामन्ति स्म । उपसङ्गस्य पादान् वन्दित्वा
प्राञ्जलीभूतास्तांस्तथागतानर्हतः सम्यक्सम्बुद्धान्मस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन क्षणलवमुहूर्त्तेनोत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमेषु लोकधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः

समुच्छिन्नाः सर्वाक्षणाद्यास्तमिता अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वामनुयाणां
देवानां च सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुष्यास्ते च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रमोद्यजातेन
पौर्विकीं जातिं समनुस्सरन्ति स्म । समनुसृत्य प्रीतिप्रसादप्रमोद्य-
प्रतिलब्धाः स्वकस्वकेषु लोकधातुषु* बुद्धचेत्रेषु ये तत्र तथागता
अर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति तानुपसङ्गामन्ति स्म । उपसंक्रम्य
पादान् वन्दित्वा प्राञ्जलीभूतास्तांस्तथागतानर्हतः सम्यक्सम्बुद्धान्न-
मस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन चण्डलवमुहूर्त्तेन पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गामदीवालु-
कोपमेषु लोकधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः
समुच्छिन्नाः सर्वाक्षणाद्यास्तमिता अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वामनुयाणां
देवानां च सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुष्यास्ते च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रमोद्यजातेन
पौर्विकीं जातिं समनुस्सरन्ति स्म । समनुसृत्य प्रीतिप्रसादप्रमोद्य-
प्रतिलब्धाः स्वकस्वकेषु बुद्धचेत्रेषु ये तत्र तथागता अर्हन्तः सम्यक्-
सम्बुद्धा स्तिष्ठन्ति तानुपसंक्रामन्ति स्म । उपसंक्रम्य पादान् वन्दित्वा
प्राञ्जलीभूतास्तांस्तथागतानर्हतः सम्यक्सम्बुद्धान्नमस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन चण्डलवमुहूर्त्तेन दक्षिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गानदी-
वालुकोपमेषु लोकधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः
समुच्छिन्नाः सर्वाक्षणाद्यास्तमिता अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वामनुयाणां
देवानां च सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुष्यास्ते च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रामोद्यजातेन पौर्विकीं जातिं समनुस्मरन्ति स्म । समनुसृत्य प्रीतिप्रसादप्रामोद्य-
प्रतिलब्धाः स्वकस्वकेषु बुद्धचेवेषु ये च तत्र तथागता अर्हन्तः सम्यक्-
सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति तानुपसंकामन्ति स्म । उपसंक्रम्य पादान् वन्दित्वा
प्राञ्जलीभूतास्तांस्तथागतानर्हतः सम्यक्सम्बुद्धान् नमस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन चण्डलवमुहूर्त्तेन पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमेघे लोकाधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः
समुच्छिन्नाः सर्वाचणाद्यास्तमिता अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वामनुष्याणां
देवानां च सभागताया* उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुष्यास्ते च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रामोद्यजातेन पौर्विकीं जातिं समनुस्मरन्ति स्म । समनुसृत्य प्रीतिप्रसादप्रामोद्य-
प्रतिलब्धाः स्वकस्वकेषु बुद्धचेवेषु ये तत्र तथागता अर्हन्तः सम्यक्-
सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति तानुपसंकामन्ति स्म । उपसंक्रम्य पादान् वन्दित्वा
प्राञ्जलीभूतास्तांस्तथागतानर्हतः सम्यक्सम्बुद्धान् नमस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन चण्डलवमुहूर्त्तेनाधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेघे
लोकाधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः समुच्छिन्नाः
सर्वाचणाद्यास्तमिता अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वामनुष्याणां देवानां
च सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुष्यास्ते च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रामोद्यजातेन पौर्विकीं जातिं समनुस्मरन्ति स्म । समनुसृत्य प्रीतिप्रसादप्रामोद्य-

* सभागता इति पाठः समीचीनः प्रतिभाति । एवं परत्र ।

प्रतिलब्धाः स्वकस्वकेषु बुद्धचेष्टेषु ये तत्र तथागता अर्हन्तः सम्यक्-
सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति तानुपसंक्रामन्ति स्म । उपसंगम्य पादान् वन्दित्वा
प्राञ्जलीभूतास्तांस्तथागतानर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धान्नमस्यन्ति स्म ॥

अथ तेन क्षणत्वमुद्धर्त्तेन उपरिष्ठादिभि गङ्गानदीवाल्मुकीप-
मेषु लोकधातुषु सर्वनरकाः सर्वतिर्यग्योनयः सर्वयमलोकाः 'मनु-
ष्विन्दाः सर्वाक्षणाश्चास्तमिता अभूवन् । सर्वे च ते सत्त्वामनुष्याणां
देवानां च सभागताया उपपन्ना अभूवन् ॥

अथ ते मनुष्यास्तो च देवास्तेनैव प्रीतिप्रसादप्रामोद्यजातेन
पौर्विकीं जातिं समनुस्मरन्ति स्म । समनुस्मृत्य प्रीतिप्रसादप्रामोद्य-
प्रतिलब्धाः स्वकस्वकेषु बुद्धचेष्टेषु ये तत्र तथागता अर्हन्तः सम्यक्-
सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति तानुपसंक्रामन्ति स्म । उपसंगम्य पादान् वन्दित्वा
प्राञ्जलीभूतास्तांस्तथागतानर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धान्नमस्यन्ति स्म ॥

अथ खलु तेन तत्क्षणेनैव ये अस्मिंस्त्रिसाहस्रमहामाहस्ते लोक-
धातौ जात्यन्धाः सत्त्वास्तोऽपि सर्वे चक्षुषा रूपाणि पश्यन्ति स्म ।
बधिराः श्रोत्रेण शब्दान् शृण्वन्ति स्म । उन्मत्ताः स्मृतिं प्रतिलभन्ते
स्म । विचित्रचित्ताः अविचित्रचित्तां प्रतिलभन्ते स्म । नद्या-
स्त्रीवराणि प्रतिलभन्ते स्म । दरिद्रा धनानि प्रतिलभन्ते स्म ।
जिघत्सिता भोजनानि प्रतिलभन्ते स्म । पिपासिताः पानीयं प्रति-
लभन्ते स्म । रोगस्पृष्टा अरोगा अभूवन् । हीनकायाविकलेन्द्रियाः
परिपूर्णकायेन्द्रिया अभूवन् । क्लान्तकाया अक्लान्तकाया अभूवन् ।
अविरताकुशलेकायवाङ्मनस्कर्मन्ताजीवा विगताकुशलकायवाङ्-
मनस्कर्मन्ताजीवा भविन्ति स्म । सर्वसत्त्वाश्च सर्वसत्त्वेषु समचित्ता-

अभूवन् । यदुत मातापितृभ्रातृभगिनीमित्रजातिमहायसमचित्ताः
 सर्वसत्त्वाश्च कुशलकर्मपथसमन्वागता अभूवन् । ब्रह्मचारिणः शुचयो-
 निरामगन्धाः सर्वाकुशलवितर्कविगताः सर्वसत्त्वाश्च तस्मिन् समये
 सर्वसुखसमर्पिता अभूवन् । एवं रूपेण सुखेन समन्वागताः । तद्यथाऽपि
 नाम तृतीयध्यानसमापन्नस्य भिक्षोः सुखम् । सर्वसत्त्वाश्च तस्मिन्
 समये एवरूपया प्रज्ञया समन्वागता अभूवन् । यदेवं जानन्ति
 सा । साधु दानं साधु धर्मः साधु संयमः साधु सत्यं साध्वप्रमादः
 साधु मैत्री साधु करुणा साध्वविहिंसा साधु सर्वप्राणिभूतेषु ॥

अथ भगवान् तस्मिन्नेव सिंहासने निषण्ण इमं त्रिमास-
 महासाहस्रं लोकधातुं सुमेरुं चक्रवाटं सदेवभवनं सेन्द्रकं सेन्दुसूर्य-
 गभक्षिकं सदेवदानवकायं सत्रह्णकं सशृङ्गावाममभिभूय स्थितः
 शोभते भासते तपति विरोचते आभया वर्णेन तेजसा श्रिया ॥

तद्यथाऽपि नाम बलवान्दिवाकरः परिशुद्धगणतले पौर्ण-
 मास्यां वा चन्द्रमण्डलं, तथाच भगवानिमन्त्रिसाहस्रमहासाहस्रं
 लोकधातुमभिभूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते ।
 आभया वर्णेन तेजसा श्रिया ॥

एवं पूर्वस्थान्दिशि गङ्गामदीवालुकोपमान् लोकधातुनभि-
 भूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते आभया वर्णेन तेज-
 सा श्रिया ॥

एवं दक्षिणस्थान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातुनभि-
 भूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते आभया वर्णेन तेज-
 सा श्रिया ॥

एवं पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातूनभि-
भूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन तेज-
सा श्रिया ॥

एवमुत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातूनभिभूय
स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन तेज-
सा श्रिया ॥

एवमुत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातूनभि-
भूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन तेज-
सा श्रिया ॥

एवं पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातून-
भिभूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन
तेजसा श्रिया ॥

एवं दक्षिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोक-
धातूनभिभूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया
वर्णेन तेजसा श्रिया ॥

एवं पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातू-
नभिभूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन
तेजसा श्रिया ॥

एवमधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातूनभिभूय
स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन तेज-
सा श्रिया ॥

एवमुपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातूनभिभूय

स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन तेजसा श्रिया ॥

तद्यथाऽपि नाम सुनेरुः पर्वतराजः सर्वास्तांशान्यान् कालपर्वता*नभिभूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन तेजसा श्रिया ॥

तद्यथाऽपि नाम चन्द्रर्मण्डलं सर्वतारारूपाण्यभिभूय स्थितं शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन तेजसा श्रिया ॥

तद्यथाऽपि नाम सूर्यमण्डलं सर्वोस्तदन्यानवभासानभिभूय स्थितं शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन तेजसा श्रिया ॥

एवमेव भगवान् दशसु दिक्षु सदेवकं लोकं चेन्द्रकं सप्तद्वकं शुद्धावासमभिभूय स्थितः शोभते भासते तपति विरोचते । आभया वर्णेन तेजसा श्रिया ॥

अथ भगवान् पुनरपि यादृशोभगवतः प्रकृत्यात्मभावः तादृशमिमन्त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातावुपदर्शयति स्म ॥

अथ यावन्तोऽस्मिन् त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातौ शुद्धावासकायिकादेवनिकाया आभास्वरा ब्रह्मकायिकाः परनिर्भितवशवर्त्तिनो निर्माणरतयः तृपिता यामास्त्रायस्त्रिंशत्सुर्मेहराजकायिकादेवनिकायास्ते सर्वे सिंहासने निषण्णं तथागतमर्हन्तं सम्यक् समुद्भूय पश्यन्ति स्म । ते तृष्टा उदया आतमनस्काः प्रमुदिताः प्रीति-सौमनस्यजाता दिव्यानि पुष्पाण्यादाय दिव्यानि माल्यानि दिव्यानि

* कुलपर्वतानिति पाठः सङ्कत-प्रतिभाति ।

† ग । पुस्तके पश्यन्ति इति पाठः ।

गन्धानि दिव्यानि विलेपनानि दिव्यानि चूर्णानि दिव्यानि वामांसि
 दिव्यान्युत्पलकुमुदपुण्डरीकनलिनमौगन्धिकानि केशरतमालपत्राणि
 दिव्यानि वस्त्रानि दिव्यान्याभरणानि दिव्यानि कृचाणि दिव्या-
 ध्वजा दिव्याः पताकागृहीत्वा येन भगवांस्तेनोपसंक्रामन्ति स्म, उप-
 सक्रम्य* भगवन्तमभिपूजयन्ति स्म । सर्वाणि च तानि पुष्पमार्गवि-
 लेपनचूर्णादीनि गन्धवस्त्राभरणानि कृचध्वजपताकाश्च समनन्तरमेव
 भगवतोऽधिष्ठानेन त्रिसाहस्रमहासाहस्रलोकधातुप्रमाणे भगवतः
 उपरि वैहायसे सर्वसत्त्वोमहापुष्पादिकृटागारः सस्थितोऽभूत् ।
 ततश्च कूटागाराद् दिव्यानि पुष्पाणि पुष्पपट्टदामानि क्षमन्ते स्म
 प्रक्षमन्ते स्म अभिप्रक्षमन्ते स्म । तैश्च पुष्पपट्टदामाभिरय
 त्रिसाहस्रमहासाहस्रो लोकधातुरभिग्रीभते स्म । तेन च सुवर्णवर्णेन
 भगवतः प्रभाऽवभासेनात्यर्थं ग्रीभते भासते तपति विरोचते स्म ।
 यथा चाय त्रिसाहस्रमहासाहस्रो लोकधातुरेवं पूर्वस्यान्दिशि गङ्गा-
 नदीवायुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा-

* तै पुष्पेमाल्यैर्गन्धैर्विलेपनैस्त्र्यैर्वासैरुत्पलकुमुदपुण्डरीकनलिनसौ-
 गन्धिकै केशरतमालपत्रवस्त्रैरामरयै कृचैर्ध्वजै पताकाभिर्भगवन्त-
 मवकिरन्ति स्म । अभ्यवकिरन्ति स्म । अभिप्राकिरन्ति स्म । ये च
 त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातौ मनुष्यास्ते विनेयाभाजनीभृतास्ते
 जलजस्थलजानि पुष्पाणि गृहीत्वा येन भगवांस्तेनोपसंक्रामन्ति स्म ।
 उपसक्रम्य भगवन्तमभिपूजयन्ति स्म । इत्यधिकं पाठ ख । ग । घ
 पुस्तके दृश्यते ।

† दामाभिरिति पुस्तकचतुष्टये पाठ । दामभिरिति पाठोयुक्तः ।

अभूवन् । दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । पश्चिमास्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । दक्षिणपश्चिमास्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । अधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । उपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवस्तेन भगवतः प्रभाऽवभासेन स्फुटा अभूवन् । तत्र जाम्बुद्वीपकानां मनुष्याणां तत्तथागतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्तथागतो निषण्णो* धर्मं देशयति । यथा च जाम्बुद्वीपकानां मनुष्याणामेवं गोदानीयानां मनुष्याणान्तथागतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतः तथागतो निषण्णो धर्मं देशयतीति । पौर्वविदेहकानां मनुष्याणान्तथागतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्तथागतो निषण्णो धर्मं देशयतीति । उत्तरकौरवाणां मनुष्याणां तत्तथागत-

* निषण्ण इति पुस्तकचतुष्टये पाठः ।

स्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्तथागतो-
 निषण्णो धर्मं देशयतीति । चातुर्महाराजकायिकानां देवानान्तत्तथा-
 गतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतः तथागतो-
 निषण्णो धर्मं देशयतीति । चायचिंशानां देवानान्तत्तथागतस्यासेचन-
 कदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्तथागतो निषण्णो धर्मं
 देशयतीति । यामानान्देवानान्तत्तथागतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं
 दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्तथागतो निषण्णो धर्मं देशयतीति । तुषि-
 तानां देवानान्तत्तथागतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूद-
 स्माकं पुरतस्तथागतो निषण्णो धर्मं देशयतीति । निर्माणरतीनां देवा-
 नान्तत्तथागतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्त-
 थागतो निषण्णो धर्मं देशयतीति । परनिर्मितवशवर्त्तिनां देवानान्त-
 त्थथागतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्तथा-
 गतोनिषण्णो धर्मं देशयतीति । ब्रह्मकायिकानां देवानान्तत्तथागत-
 स्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्तथागतो निषण्णो
 धर्मं देशयतीति । ब्रह्मपुरोहितानां देवानान्तत्तथागतस्यासेचनक-
 दर्शनमात्मभाव दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्तथागतोनिषण्णो धर्मं देश-
 यतीति । ब्रह्मपार्श्वधानां देवानान्तत्तथागतस्यासेचनकदर्शनमात्म-
 भाव दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्तथागतो निषण्णो धर्मं देशयतीति ।
 महाब्रह्माणं देवानान्तत्तथागतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एत-
 दभूदस्माकं पुरतस्तथागतो निषण्णो धर्मं देशयतीति । आभानां देवा-
 नान्तत्तथागतस्यासेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा एतदभूदस्माकं पुरतस्त-
 थागतो निषण्णो धर्मं देशयतीति । परीक्षाभानान्देवानान्तत्तथागत-

लोकधातवोऽवभाषिता अभूवन् । उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमा लोकधातवोऽवभाषिता अभूवन् । पूर्वदक्षिण्यान्दिशि
गङ्गानदीवालुकोपमा लोकधातवो अवभाषिता अभूवन् । दक्षिण-
पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोऽवभाषिता
अभूवन् । पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवो-
ऽवभाषिता अभूवन् । अधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोक-
धातवोऽवभाषिता अभूवन् । उपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवालुकोपमा-
लोकधातवोऽवभाषिता अभूवन् । येनावभाषेनय इमां* चिसाहस्र-
महासाहस्रे लोकधातौ सत्तास्ते सर्वे पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमेषु लोकधातुषु तथागतमर्हन्तः सम्यक् सम्वुद्धं सभितुषहं
लोधिषत्त्वपरिवारान् पश्यन्ति स्म । तत्र च पूर्वस्यान्दिशि गङ्गा-
दीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्तास्तेऽप्येवं चिसाहस्रमहासाहस्रं
लोकधातुं भगवन्तं शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् सम्वुद्धं सभितुषहं
लोधिषत्त्वपरिवारं पश्यन्ति स्म । तत्र च दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदी-
वालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्तास्तेऽप्येवं चिसाहस्रमहासाहस्रं लोक-
धातुं भगवन्तं शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् सम्वुद्धं सभितुषहं
लोधिषत्त्वपरिवारं पश्यन्ति स्म । तत्र च पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदी-
वालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्तास्तेऽप्येवं चिसाहस्रमहासाहस्रं
लोकधातुं भगवन्तं शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् सम्वुद्धं सभितुषहं
लोधिषत्त्वपरिवारं पश्यन्ति स्म । तत्र चोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदी-

* इमा इति पुस्तकचतुष्टये पाठः । इमे इति पाठोयुक्तः ।

† पुस्तकचतुष्टये ये पाठः क्वचित् क्वचित् दृश्यन्ते वस्तुतः सर्वत्रैव ये
इत्यस्य स्थितिः ख्याता ॥

वाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वास्तेऽपीमं त्रिसाहस्रमहासाहसं लोक-
 धातुं भगवन्तं च शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् समुद्धं सभिक्षु-
 सङ्गं बोधिसत्त्वपरिवारं पश्यन्ति स्म । तत्र चोत्तरपूर्वस्यान्दिशि ये
 गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वास्तेऽपीमं त्रिसाहस्रमहा-
 साहसं लोकधातुं भगवन्तं शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् समुद्धं
 सभिक्षुसङ्गं बोधिसत्त्वपरिवारं पश्यन्ति स्म । तत्र च पूर्वदक्षिण-
 स्यान्दिशि ये गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वास्तेऽपीमं
 त्रिसाहस्रमहासाहसं लोकधातुं भगवन्तं च शाक्यमुनिं तथागत-
 मर्हन्तं सम्यक् समुद्धं सभिक्षुसङ्गं बोधिसत्त्वपरिवारं पश्यन्ति स्म ।
 तत्र च दक्षिणपश्चिमायान्दिशि ये गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोक-
 धातुषु सत्त्वास्तेऽपीमन्त्रिसाहस्रमहासाहसं लोकधातुं भगवन्तं
 शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् समुद्धं सभिक्षुसङ्गं बोधिसत्त्व-
 परिवारं पश्यन्ति स्म । तत्र च पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदी-
 वाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वास्तेऽपीमन्त्रिसाहस्रमहासाहसं
 लोकधातुं भगवन्तं शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् समुद्धं
 सञ्जावकं* सङ्गं बोधिसत्त्वपरिवारं पश्यन्ति स्म । तत्र चाधस्तादिशि
 यो गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वास्तेऽपीमन्त्रिसाहस्रमहा-
 साहसं लोकधातुं भगवन्तश्च शाक्यमुनिस्तथागतमर्हन्तं सम्यक्

* क, ग पुस्तके सञ्जावकसङ्गं इति पाठः । ख, घ पुस्तके सभिक्षुसङ्गं
 इति पाठः ।

† ये इति पाठः सर्वस्थले पुस्तकचतुष्टये न दृश्यते ।

‡ भगवन्तश्चेति चकारो न सर्वस्थले पुस्तकचतुष्टये दृश्यते । किन्तु सर्व-
 थेव स्थातुमुचितः ।

सम्बुद्धं सभित्तुसङ्गं बोधिसत्त्वपरिवारं पश्यन्ति स्म । तत्र चोप-
रिष्टादिग्निं ये गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वास्तेऽपीमं
विषादस्त्रमहासाहस्रं लोकधातुं भगवन्तश्च शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं
सम्यक् सम्बुद्धं सभित्तुसङ्गं सबोधिसत्त्वगणपरिवारं* पश्यन्ति स्म ॥

अथ पूर्वस्यान्दिग्निं गङ्गानदीवाल्मुकोपमान् लोकधातून्तिक्रम्य
यः सर्वपश्चिमो लोकधातुः रत्नावती नाम तत्र रत्नाकरो नाम
तथागतोऽर्हन् सम्यक् सम्बुद्धस्तिष्ठति प्रियते यापयति स इमामेव
प्रज्ञापारमितां बोधिसत्त्वेभ्यो महासत्त्वेभ्यः सम्प्रकाशयति ॥

अथ तत्र लोकधातौ समन्तरशिर्षानाम् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वसं-
महान्तमवभासन्तं महासत्त्वं पृथिवीचालन्तश्च तथागतस्यासेचनक-
दर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा येन भगवान् रत्नाकरस्तथागतोऽर्हन्
सम्यक्सम्बुद्धस्तेनोपसंक्रान्तः । उपसंक्रम्य तं भगवन्तं तथागतमर्हन्तं
सम्यक् सम्बुद्धमेतदवोचत् । को भगवन् हेतुः कः प्रत्ययः योऽस्य
महतोऽवभासस्य लोके प्रादुर्भावाय अस्य च महतः पृथिवीचालस्य
अस्य चेदृशस्य तथागतकायस्य सन्दर्शनाय ॥

एवमुक्ते भगवान् रत्नाकरस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् सम्बुद्धसं-
समन्तरशिं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमेतदवोचत् । एष कुलपुत्र पश्चिमाया-
न्दिग्निं गङ्गानदीवाल्मुकोपमान् लोकधातून्तिक्रम्य सहा नाम
लोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तिष्ठति
प्रियते यापयति स बोधिसत्त्वेभ्यो महासत्त्वेभ्यः प्रज्ञापारमितां
सम्प्रकाशयति । तस्यैव ईदृशोऽनुभावः ॥

* * सबोधिसत्त्वगणपरिवारमिति क, ग पुस्तके पाठः । बोधिसत्त्वपरि-
वारमिति ख, घ पुस्तके पाठः ।

अथ समन्तरश्चिर्बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तं भगवन्तं रत्नाकरस्तथा-
गतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । गच्छेयमहं भगवंस्तां सहां
लोकधातुं तस्य भगवतः शाक्यमुनेस्तथागतस्यार्हतः सम्यक् संबुद्धस्य
दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय तेषाञ्च बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां
सर्वेषां प्रायःकुमारभूतानां धारणीप्रतिसम्बिन्निर्हार* प्रतिलब्धानां
सर्वसमाधिसमापत्तिवर्णितामग्नानाम् । भगवान् रत्नाकरस्तथागत
आह । गच्छत्वं कुलपुत्र तां सहां लोकधातुं यस्येदानीं कालं मन्यसे ॥

अथ रत्नाकरस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धो नानारत्नमयानां
सुवर्णनिर्भासानां सहस्रपत्राणां पद्मानां सहस्रं समन्तराय बोधि-
सत्त्वाय महासत्त्वाय प्रादात् । एभिः कुलपुत्र पद्मैस्तं भगवन्तं
शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धं अभ्यवकिर सम्यगान विहारौ
च तत्र बुद्धचेचे भवेत् । तत्कस्य हेतोर्दुरासदाहिते बोधिसत्त्वा-
महासत्त्वा ये तत्र लोकधातादुपपन्नान्मा तत्र क्षणेथाः ॥

अथ समन्तरश्चिर्बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तस्य भगवतो रत्नाकरस्य त-
थागतस्यार्हतः सम्यक्संबुद्धस्यानिकात्तानि सुवर्णनिर्भासानि सहस्र-
पत्राणि पद्मानि गृहीत्वानेकैर्बोधिसत्त्व कोटीनियुतशतसहस्रैः साङ्ख्यै
गृह्यस्यैः प्रव्रजितैश्च दारकदारिकारूपिभिर्य ततो बुद्धचेचादन्तर्हितो
यावन्तः पूर्वस्यान्दिशि बुद्धा भगवन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते थापयन्ति
तान् सर्वान् सत् कुर्वन् गुरुकुर्वन् मानयन् पूजयन् पुष्पधूपगन्ध-
मान्द्यविलेपनचूर्णचौरच्छ्वजपताकाभिर्महत्याबोधिमत्त्वध्यामहता

* विहार इति ख, ग पुस्तके पाठ ।

† वसिता इति पुस्तकचतुष्टये पाठः । वसिता इति पाठोयुक्तः ।

बोधिसत्त्वानुभावेन । येन भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संवुद्धस्तेनोपसंक्रान्तः उपसंक्रम्य भगवतः पादौ शिर भावन्दित्वा एकान्तेस्थितः समन्तरग्निर्बोधिषत्त्वोमहासत्त्वो भगवन्तमेतदवोचत् । रत्नाकरोभगवंस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संवुद्धो भगवतोऽन्याबाधतां परिपृच्छत्यन्यातङ्कताश्च लघूत्यानतां वलं सुखस्पर्शविहारताश्च । इमानि च तेन भगवता रत्नाकरेण तथागतेनार्हता सम्यक् संवुद्धेन सुवर्णनिर्भासानि सहस्रपत्राणि पद्मानि प्रणिहितानि भगवतः पूजाकर्मणे ॥

अथ भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संवुद्धस्त्वानि पद्मानि गृहीत्वा येन ते पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेव लोकाधातुषु तथागता अर्हन्तः सम्यक् संवुद्धास्तेनाचैषीत् ॥

अथ तैः पद्मैस्ते सर्वलोकधातवः स्फुटा अभवन् तत्र च पद्मेषु तथागतविषयानिषणा धर्मं देशयन्ति स्म । यदुतेमामेव* षट्पारमिता आरभ्य यैश्च सत्त्वैः साधर्मदेशनाश्रुता ते सर्वेतिथता अभवन्नुत्तराद्यां सम्यक् सम्बोधौ^(१) । तेऽपि बोधिषत्त्वागृहस्थाश्च प्रव्रजिताश्च दारकदारिकाश्च स्वकस्वकैः कुशलमूलैर्भगवन्तं शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संवुद्धं सत्कुर्वन्ति स्म । गुरुकुर्वन्ति स्म । मानयन्ति स्म । पूजयन्ति स्म । दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमाल्लोकधातूनतिक्रम्य यः सर्वपश्चिमोलोकधातुः सर्वशोकापगतो नाम

* इमामेव इति पुस्तकचतुष्टये पाठः । इमा एव इति पाठोयुक्तः ।

(१) नास्त्युत्तरं प्रधानं यस्याः सेयमनुत्तरा सम्यक् चविपरहीता सम्बोधिः सर्वार्कारामिसम्बोधिर्वुद्धभूमिरिति यावत् ।

तत्राशौकश्रीनाम तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तिष्ठति ध्रियते यापयति । स दमामेव प्रज्ञापारमितां बोधिसत्त्वेभ्यो महासत्त्वेभ्यः सम्प्रकाशयति ॥

अथ तत्र लोकधातौ विगतशोको नाम बोधिसत्त्वोमहासत्त्वस्तं महान्तमवभासं तं च महान्तं पृथिवीचालन्तञ्च तथागतस्यासैचन-
कदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा येन स भगवानशोकश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तेनोपसंक्रान्तः उपसंक्रम्यतं भगवन्तमशोकश्रियं तथागतं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । को भगवन् हेतुः कः प्रत्ययोऽस्य महतोऽवभासस्य लोके प्रादुर्भावायास्य च महतः पृथिवीचालस्य चैदृशस्य तथागतकायस्य सन्दर्शनाय । एवमुक्ते भगवानशोकश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तं विगतशोकं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमेतदवोचत् । एष कुलपुत्र उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवासुकोपमाप्तोलोकधातून्तिक्रम्य सहानाम लोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिनाम तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तिष्ठति ध्रियते यापयति । स बोधिसत्त्वेभ्यो महासत्त्वेभ्यः प्रज्ञापारमितां सम्प्रकाशयति । तस्मैप ईदृशोऽनुभावः ॥

अथ विगतशोको बोधिसत्त्वोमहासत्त्वस्तं भगवन्तमशोकश्रियं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । गच्छेयमहं भगवंतां सहां लोकधातुं तस्य शाक्यमुनेस्तथागतस्यार्हतः सम्यक् संबुद्धस्य दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय तेषां च बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां सर्वेषां प्रायः कुमारभूतानां धारणीप्रतिषम्विचिह्नार प्रतिलब्धानां सर्वसमाधिसमापत्तिवशिता प्राप्तानाम् । स भगवानशोकश्रीस्तथागत आह । गच्छत्वं कुलपुत्र तां सहां लोकधातुं यत्सेदानीं कालं मन्यसे ॥ •

अथ भगवानशोकश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धो नानारत्नम-
यानां सुवर्णनिर्भासानां सहस्रपत्राणां पद्मानां सहस्रं विगतशोकाय
बोधिसत्त्वाय महासत्त्वाय प्रादात् । एभिः कुलपुत्र पद्मेन भगवन्तं
शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमभ्यवकिर सम्प्रज्ञानधारौ च
कुलपुत्र तत्र बुद्धचेचे भवेत् । तत्कस्य हेतोर्दुरासदाहिते बोधि-
सत्त्वामहासत्त्वाः ये तत्र लोकधातावुपपन्ना मा तत्र क्षणेयाः ॥

अथ विगतशोको बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तस्य भगवतोऽशोकश्रिय-
स्तथागतस्यार्हतः सम्यक्संबुद्धस्यान्तिकात्तानि सुवर्णनिर्भासानि
सहस्रपत्राणि पद्मानि गृहीत्वानेकेर्बोधिसत्त्वकोटीनियुतशतसहस्रैः
साङ्गे गृहीत्यैः प्रमज्जितैश्च दारकदारिकाकृषिभिश्च ततो बुद्धचेचा-
दन्तर्हितोयावन्तोदक्षिणस्यान्दिशि बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते
थापयन्ति* सत्कुर्वन् गुरुकुर्वन् मानयन् पूजयन् पुष्पधूपगन्धमाद्य-
विलेपनचूर्णवस्त्राभरणैश्च ध्वजपताकाभिर्महत्याबोधिसत्त्वधर्मां महता
बोधिसत्त्वानुभावेन येन भगवान् शाक्यमुनिसत्थागतोऽर्हन् सम्यक्
संबुद्धेस्तनोपसंक्रान्तः लपसंक्रान्त्य भगवतः पादौ शिरसावन्दित्वा-
एकान्तेऽस्यात् एकान्तेऽस्तितश्च विगतशोको बोधिसत्त्वो महासत्त्वो-
भगवन्तमेतदबोधत् । अशोकश्रीर्भगवन्स्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धो-
भगवतोऽल्पाबाधतां परिपृच्छत्यल्पातङ्गतां लघूत्यानतां वलं सुख
स्पर्शविहारताञ्च । इमानि च तेन भगवता अशोकश्रिया तथाग-
तेनार्हता सम्यक् संबुद्धेन सुवर्णनिर्भासानि सहस्रपत्राणि पद्मानि
प्रहितानि भगवतः पूजाकर्मेणे ॥

• * ताम् सर्वान् इति ख, घ, पुस्तके पाठोऽधिकः ।

† प्रणिहितानि इति ग, घ, पुस्तके पाठः ।

अथ भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तानि पद्मानि गृहीत्वा येन ते दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु तथागता अर्हन्तः सम्यक् संबुद्धास्तेनाचैषीत् ॥

अथ तैः पद्मैस्ते सर्वे लोकधातवः स्फुटा अभूवन् । तत्र च पद्मेषु तथागतविग्रहानिषण्णार्धमं देशयन्ति स्म । यदुत्तेमामेव षट्पारमिता*मारभ्य चैष सत्त्वैः साधर्मदेशनाश्रुता ते सर्वे नियता अभूवन्नुत्तरायां सम्यक् सम्बोधौ । तेपि बोधिसत्त्वाग्रहस्थाः प्रव्रजिताश्च दारकदारिकाश्च स्वकस्वकैः कुण्डलमूलैर्भगवन्तं शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धं सत्कुर्वन्ति स्म गुरुकुर्वन्ति स्म मानयन्ति स्म पूजयन्ति स्म । पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमार्शलोकधातूनतिक्रम्य यः सर्वपश्चिमोलोकधातुरूपशान्ता नाम लोकधातुस्तत्र रत्नार्चिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तिष्ठति ध्रियते यापयति । स इमामेव प्रज्ञापारमितां बोधिसत्त्वैभ्यो मह्यसत्त्वैभ्यः सम्यकाशयति ॥

अथ तत्र लोकधातौ चारिचमतिर्नाम बोधिसत्त्वस्तं महान्तमवभासन्तञ्च महान्तं प्रथिवीचालन्तं च तथागतस्याभेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा येन स भगवान् रत्नार्चिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तेनोपसंक्रान्तः उपसंक्रम्य भगवन्तं रत्नार्चिषं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । को भगवन् चेतुः कः प्रत्ययोऽस्य

* पारमिता चारभ्येति ख, ग, घ, पुस्तके पाठः ।

† वाल्मुकोपमान् इति ख, ग, घ, पुस्तके पाठः ।

‡ पुस्तकपुष्टये लोकधातुशब्दस्य पुनः पाठो दृश्यते ।

महतोऽवभासस्य लोके प्रादुर्भावायास्य च महतः पृथिवीचालस्य
चेदृशस्य तथागतकायस्य मन्दर्शनाय । एवमुक्ते भगवान् रत्नार्चि-
स्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धसं चारित्रमतिं बोधिमत्वं महासत्त्व-
मेतदवोचत् । एष कुलपुत्र पूर्वस्थान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान्
लोकैर्धातूनतिक्रम्य सहा नाम लोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम
तथागतोऽर्हन् सम्यक्संबुद्धस्तिष्ठति ध्रियते यापयति । स बोधि-
सत्त्वेभ्योमहासत्त्वेभ्यः प्रज्ञापारमितां सम्यकाश्रयति । तस्यैव
ईदृशोऽनुभावः ॥

अथचारित्रमतिर्बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तं भगवन्तं रत्नार्चिपं तथा-
गतमर्हन् सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । गच्छेयमहं भगवन्तां सहा
लोकधातुं तस्य भगवतः शाक्यमुनेस्तथागतस्यार्हतः सम्यक् संबुद्धस्य
दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय । तेषां च बोधिसत्त्वानां महा-
सत्त्वानां सर्वेषां प्रायः कुमारभूतानां धारणीप्रतिषन्धिभिर्हार-
प्रतिलब्धानां सर्वसमाधिसमापत्तिवशिताप्राप्तानाम् । स भगवान्
रत्नार्चिस्तथागत आह । गच्छत्वं कुलपुत्र तां सहा लोकधातुं यत्ने-
दानीं कालं मन्यसे ॥

अथ रत्नार्चिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धो नानारत्नमयानां
सुवर्णनिर्भासानां सहस्रपत्राणां पद्मानां सहस्रं चारित्रमतये
बोधिसत्त्वाय महासत्त्वाय प्रादात् । एभिः कुलपुत्र पद्मैस्तं भगवन्तं
शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमभ्यवकिर सम्यजानचारौ च
कुलपुत्र तत्र बुद्धचेत्रे भवेत् । तत्कस्य हेतोर्दुरासदा हि ते
बोधिसत्त्वामहासत्त्वाये तत्र लोकधातावुपपन्ना मा तत्र क्षणेयाः ॥

महन्तं सम्यक्सम्बुद्धमेतदवोचत् । गच्छयमहं भगवंतां सहं लोक-
धातुन्तस्य भगवतः । शाक्यमुनेस्तथागतस्यार्हतः सम्यक् संबुद्धस्य
दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय तेषाञ्च बोधिसत्त्वानां महसत्त्वानां
सर्वेषां प्रायः कुमारभूतानां धारणीं प्रतिसम्बिनिर्हारप्रतिलब्धानां
सर्वसमाधिसमापत्तिवसिताप्राप्तानां स भगवान् जायेन्द्रस्तथागत
आह । गच्छत्वं कुलपुत्र तां सहं लोकधातुं यत्सेदानौकालं मन्यसे ॥

अथ जायेन्द्र स्तथागतोऽर्हन् सम्यक् सम्बुद्धो नानारत्नमयानां
सुवर्णनिर्भासानां सहस्रपत्राणां पद्मानां सहस्रं जयदत्ताय बोधि-
सत्त्वाय महासत्त्वाय प्रादात् । एभिः कुलपुत्र पद्मैस्तं भगवन्तं
सम्यक् सम्बुद्धमभ्यवकिर । सम्यजान विहारौच कुलपुत्र तत्र बुद्ध-
क्षेत्रे भवेत् तत् कस्य हेतोर्दुरासदाहिते बोधिसत्त्वा महासत्त्वा
ये तत्र लोकधातावुपपन्ना मा तत्र क्षणेथाः ॥

अथ जयदत्तो बोधिसत्वोमहासत्त्वस्तस्य भगवतो जायेन्द्रस्य
तथागतस्यार्हतः सम्यक् संबुद्धस्यानित्कान्तानि सुवर्णनिर्भासानि
सहस्रपत्राणि पद्मानि गृहीत्वानेकैर्बोधिसत्वकोटीनियुतशतसहस्रैः
साङ्ख्यैर्गृहस्यैः प्रव्रजितैश्च दारकदारिकारूपिभिश्च ततो बुद्धक्षेत्रा-
दन्तर्हितोयावन्तः उत्तरस्यान्दग्निं बुद्धा भगवन्तस्मिष्ठन्ति धियन्ते
यापयन्ति तान् सर्वान् सत्कुर्वन् गुरुकुर्वन्मानयन् पूजयन् पुष्पधूपगन्धमा-
ल्यविलेपनसूर्णचौरश्चक्रध्वजपताकाभिः महत्या बोधिसत्त्वध्या-
महता बोधिसत्त्वानुभावेन येन भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन्
सम्यक् संबुद्धस्तेनोपसंक्रान्तः उपसंक्रम्य भगवतः पादौ शिरसा
वन्दित्वा एकान्तेऽश्नान् एकान्तेस्थितोजयदत्तोबोधिसत्वोमहासत्वो

भगवन्तमेतदवोचत् । जायेन्द्रो भगवंस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धो
भगवतोऽल्पाबाधतां परिपृच्छत्यल्पातद्धतां लघूत्यानतां वल्लभ
सुखस्पर्शविहारतां च । इमानि च तेन भगवताजायेन्द्रेण तथागते-
नार्हता सम्यक् संबुद्धेन सुवर्णनिर्भाषानि सहस्रपचाणि पद्मानि
प्रतिहितानि भगवतः पूजाकर्मणे ॥

अथ भगवान् ग्राक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तानि
पद्मानि गृह्णीत्वा येन ते उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेघु
लोकधातुयु तथागता अर्हन्तः सम्यक् संबुद्धास्तेनाचैषीत् ॥

अथ तैः पद्मैस्ते सर्वे लोकधातवः स्फुटा अभूवन् । तत्र च
पद्मेषु तथागतवियहानिषणाधर्मं देशयन्ति स्म । यदूतेमासेव षट्-
पारमिता आरभ्यैश्च सत्त्वैः साधर्मदेशना श्रुता ते सर्वे नियता
अभवन्तुत्तरायां सम्यक् सम्बोधौ तेऽपि बोधिसत्त्वाः गृहस्थाः
प्रव्रजिताश्च दारिकदारिकाश्च स्वकस्वकैः कुशलमूलैर्भगवन्तं ग्राक्यमुनिं
तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धं सत् कुर्वन्ति स्म । गुरुकुर्वन्ति स्म मान-
यन्ति स्म पूजयन्ति स्म । उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान्
लोकधातुनतिक्रम्य यः सर्वं पश्चिमोलोकधातुः समाधत्तद्वृत्तीनाम्
तत्र समाधिहस्युत्तरायीनाम् तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तिष्ठति
प्रियते थापयति । इमामेव प्रज्ञापारमितां बोधिसत्त्वैर्भ्यो महा-
सत्त्वैर्भ्यः सम्प्रकाशयति ॥

अथ तत्र लोकधातौ विजयविक्रामौ नाम बोधिसत्त्वो महा-
सत्त्वस्त्वमवभासन्तश्च महान्तं पृथिवीशालन्तश्च तथागतस्योपेचनक-
दर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा येन स भगवान् समाधिहस्युत्तरायीस्तथागतो-

अथ चारित्र्यमतिर्बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तस्य भगवतो रत्नार्चिष-
स्तथागतस्यार्हतः सम्यक् सम्वद्भूस्तान्तिकान्तानि सुवर्णनिर्भाषानि
सहस्रपत्राणि पद्मानि गृहीत्वानेकैर्बोधिसत्त्वकोटौनियुतशतसहस्रैः
सार्द्धं गृह्यन्ते प्रव्रजितैश्चदारकदारिकाभिश्चततो बुद्धचेत्रादन्तर्हितः
प्रावन्तः पश्चिमायान्दिशि बुद्धा भगवन्तं स्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते रथाप-
यन्ति तान् सर्वान् सत्कुर्वन् गुरुकुर्वन्मानयन् पूजयन् पुष्पधूपगन्ध-
माल्यविलेपनचूर्णवस्त्राभरणरत्नध्वजपताकाभिर्महत्याबोधिसत्त्वार्था
महता बोधिसत्त्वानुभवावेन । येन भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन्
सम्यक् सम्वद्भूस्तेनोपसंक्रान्तः उपसंक्रम्य भगवतः पादौ शिरसा-
वन्दित्वा एकान्तेऽस्थान् एकान्तेऽस्थितश्चारित्र्यमतिर्बोधिसत्त्वो महा-
सत्त्वो भगवन्तमेतदबोधयत् । रत्नार्चिर्भगवंस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् सम्वद्भू
भगवतोऽव्यावाधतां परिपृच्छत्यव्यापातङ्कताञ्चलद्युत्यानता बलं सुखस्पर्श-
विहारताञ्च इमांति च तेन भगवतारत्नार्चिषा तथागतेनार्हता
सम्यक् 'सम्वद्धेन सुवर्णनिर्भाषानि सहस्रपत्राणि पद्मानि प्रणि-
क्षितानि भगवतः पूजाकर्मणे ॥

अथ भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् सम्वद्भूस्तानि
पद्मानि गृहीत्वा येन ते पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेव
लोकधातुषु तथागता अर्हन्तः सम्यक् सम्वद्भूस्तेनाक्षेपीत् ॥

अथ तैः पद्मैस्ते सर्वे लोकधातवः स्फुटा अभूवन् । तत्र च
पद्मेषु तथागतविषयातिपलाधर्मं देययन्ति स्म । यदुत्तेमानेव
षट्पारमिता आरभ्य यैद्य सर्वैः सा धर्मदेशताश्रुता ते सर्वे
नियता अभूवन् अनुत्तरायां सम्यक् सम्वोधौ तेपि बोधिसत्त्वा महा-

मत्वा गृहस्थाः प्रवृजिताश्चदारकदारिकाश्च सकलैः कुशलमूलै-
र्भगवन्तं श्राव्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् सम्बद्धं सत् कुर्वन्ति सा
गुरुकुर्वन्ति सा मानयन्ति सा पूजयन्ति सा । उत्तरस्यान्दिशि
गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातूनतिक्रम्य यः सर्वपश्चिमोलोक-
धातुर्जायानाम तत्र जायेन्द्रो नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक् सम्बद्ध-
स्तिष्ठति ध्रियते यापयति स इमामेव प्रज्ञामारमितां बोधि-
सत्त्वैभ्यो महासत्त्वैभ्यः सम्यक्काग्रयति ॥

अथ तत्र लोकधातौ जयदत्तो नाम बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्त-
न्महान्तमवभासन्तं च महान्तं पृथिवीचालन्तश्च तथागतस्यासेचनक-
दर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा येन भगवान् जायेन्द्रस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्
सम्बद्धस्तेनोपसंकान्तः उपसंकम्य तं भगवन्तं जायेन्द्रं तथागतमर्हन्तं
सम्यक् सम्बद्धमेतदवोचत् को भगवन् हेतुः कः प्रत्ययोऽस्य महतोऽव-
भासस्य लोके प्रादुर्भावायास्तत्र महतः पृथिवीचालस्यास्तत्रेदृशस्य
तथागतकायस्य सन्दर्शनाय*वन्दनायपर्युपासनाय ॥

एवमुक्ते भगवान् जायेन्द्रस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् सम्बद्धस्तं जयदत्तं
बोधिसत्त्वं महासत्त्वमेतदवोचत् । एष कुलपुत्र दक्षिणस्यान्दिशि
गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातूनतिक्रम्य सहा नाम लोकधातुस्तत्र
श्राव्यमुनिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबद्धस्तिष्ठति ध्रियते यापयति
सबोधिसत्त्वैभ्यो महासत्त्वैभ्यः प्रज्ञापारमितां सम्यक्काग्रयति । तस्यैष-
ैर्दृष्टोऽनुभावः ॥

• अथ जयदत्तो बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तं भगवन्तं जायेन्द्रस्तथागत-

* वन्दनाय पर्युपासनायेति पाठोऽत्रैव स्थले पुस्तकचतुष्टये दृश्यते ॥

ऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तेनोपसङ्गान्तः उपसंक्रम्यन्तं भगवन्तं समाधिहस्त्युत्तरश्रियं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । को भगवन् हेतुः कः प्रत्ययोऽस्य महतोऽवभासस्य लोके प्रादुर्भावायास्य च महतः पृथिवीचालस्य अस्य चेदृशस्य तथागतकायस्य सन्दर्शनाय । एवमुक्ते भगवान् समाधिहस्त्युत्तरश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तं विजयविक्रामिणं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमेतदवोचत् । एष कुलपुत्र दक्षिणपश्चिमाद्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातून्तिक्रम्य सदा नाम लोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नामतथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तिष्ठति ध्रियते यापयति । स बोधिसत्त्वेभ्यो महासत्त्वेभ्यः प्रज्ञापारमितां सम्यकाग्रयति । तस्यैव ईषदृशोऽनुभावः ॥

अथ विजयविक्रामी बोधिसत्त्वोमहासत्त्वस्तं भगवन्तं समाधिहस्त्युत्तरश्रियं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । गच्छेयमहं भगवं स्तां सदा लोकधातुं तस्य भगवतः शाक्यमुनेस्तथागतस्यार्हतः सम्यक् संबुद्धस्य दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय । तेषाञ्च बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां प्रायः कुमारभूतानां धारणीप्रतिसम्भिन्निर्हारप्रतिलब्धानां सर्वसमाधिसमापत्तिवशिताप्राप्तानां । स भगवान् समाधिहस्त्युत्तरश्रीनां तथागत आह । गच्छत्वं कुलपुत्र तां सदा लोकधातुं यत्तेदानीं कालं मन्यसे ॥

अथ समाधिहस्त्युत्तरश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धो नानारत्नमयानां सुवर्णनिर्भासानां सदस्रपचाणां पद्मानां सहस्रं विजयविक्रामिणे बोधिसत्त्वाय महासत्त्वाय प्रादात् । एभिः कुलपुत्र पद्मैस्तं भगवन्तं शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमभ्यकिर सम्यजान-

विहारौ च कुलपुत्र तत्र बुद्धक्षेत्रे भवेत् । तत् कस्य हेतोर्दुरा-
मदादि ते बोधिसत्त्वमहासत्त्वा ये तत्र लोकधातावुपपन्नाः सा
तत्र क्षणेषाः ॥

अथ विजयविक्रामी बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तस्य भगवतः समा-
धिहस्त्युत्तरत्रियस्तथागतस्याऽर्हन्तः सम्यक् संबुद्धस्याऽन्तिकान् तानि
सुवर्णनिर्भासानि सहस्रपत्राणि पद्मानि गृहीत्वाऽनेकैर्बोधिसत्त्व-
कोटौ नियुतगतमहस्रैः सार्द्धं गृह्य्यैः प्रव्रजितैश्च दारकदारिकाकूपि-
भिश्च ततो बुद्धक्षेत्रादन्तर्हितो यावन्ताः उत्तरपूर्वस्यान्दिशि बुद्धा-
भगवन्तस्तिष्ठन्ति त्रियन्ते यापयन्ति तान् सर्वान् सत्कुर्वन् गुरुकुर्वन्
मानयन् पूजयन् पुष्पधूपगन्धमाख्यविलेपनचूर्णचौवरवस्त्रध्वजपता-
काभिर्महत्या बोधिसत्त्वार्था महता बोधिसत्त्वाऽनुभावेन येन
भगवान्* शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धोऽनोपमक्रान्तः ।
उपसंक्रम्य भगवतः पादौ शिरसा वन्दित्वा एकान्तोऽभ्यादेकान्ते
स्थितो विजयविक्रामी बोधिसत्त्वो महासत्त्वो भगवन्तमेतदवोचत् । स-
माधिहस्त्युत्तरत्रयीर्भगवस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धो भगवतोऽन्या-
बाधतां परिपृच्छत्यन्यातद्धतां लघूत्यानतां बलञ्च सुखस्पर्शविहारि-
ताञ्च । इमानि च तेन भगवता समाधिहस्त्युत्तरत्रिया तथागते-
नाऽर्हन्ता सम्यक् संबुद्धेन सुवर्णनिर्भासानि सहस्रपत्राणि पद्मानि
प्रणिहितानि† भगवतः पूजाकर्मणे ॥

अथ भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तानि

* भगवान् शाक्यमुनिरिति ग, घ, पुस्तके मन्थिनिर्देश एवमन्यत्र ।

† प्रणिहितानि इति घ पुस्तके पाठ ।

पद्मानि गृहीत्वा येन उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेधु
लोकधातुषु तथागता अर्हन्तः सम्यक् संबुद्धास्तेनाऽक्षेप्सीत् ॥ •

अथ तैः पद्मैः सर्वे लोकधातवः स्फुटा अभूवन् । तत्र च
पद्मेषु तथागतविग्रहाः निषणाधमं देशयन्ति स्म । यदुतेमामेव
षट्पारमितामारभ्य । यैश्च सत्त्वैः सा धर्मदेशना श्रुता ते सर्वे
नियता अभूवन्नुत्तरायां सम्यक् सम्वोधौ । तेपि च बोधिसत्त्वा-
गृहस्थाः प्रव्रजिताश्च दारकदारिकाश्च स्वकस्वकैः कुशलमूलैर्भगवन्तं
प्राक्ष्यमुनि तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धं सत्कुर्वन्ति स्म गुरुकुर्वन्ति
स्म मानयन्ति स्म पूजयन्ति स्म । पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदी-
वाल्मुकोपमान् लोकधातून्तिक्रम्य यः सर्वपश्चिमोलोकधातुर्बोधि-
मण्डालद्वारसु रुचिरा नाम तत्र पद्मोत्तरश्रीर्नाम तथागतोऽर्हन्
सम्यक् संबुद्धस्तिष्ठति ध्रियते चापयति । स इमामेव प्रज्ञापारमितां
बोधिसत्त्वैभ्यो महासत्त्वैभ्यः सम्यकाश्रयति ॥

अथ तत्र लोकधातौ पद्महस्तो नाम बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तं
महान्तमवभास तस्य महान्तं पृथिवीचालन्तञ्च तथागतस्याऽसेचनक-
दर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा येन भगवान् पद्मोत्तरश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्
संबुद्धस्तेनोपसंक्रान्तः । उपसंक्रम्य तं भगवन्तं पद्मोत्तरश्रियं तथागत-
मर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । को भगवन् हेतुः कः प्रत्ययोऽस्य
सहतोऽवभासस्य लोके प्रादुर्भावायाऽस्य च महतः पृथिवीचालस्याऽस्य
चेद्गुणस्य तथागतकायस्य सन्दर्शनाय ॥

एवमुक्ते भगवान् पद्मोत्तरश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तं
पद्महस्तं बोधिसत्त्वं महामत्तमेतदवोचत् । एष कुलपुत्र पश्चिमो-

त्तरस्यान्दिशि गङ्गामदीवास्तुकोपमान् लोकधातून्तिक्रम्य महा नाम
लोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धमिति
प्रियते यापयति । स बोधिसत्त्वैभ्यो महासत्त्वैभ्यः प्रज्ञापारमितां
सम्यकाशयति । तस्यैव ईदृशोऽनुभावः ॥

अथ पद्महस्तो बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तं भगवन्तं पद्मोत्तराश्रयं
तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । गच्छेयमहं भगवन्तां सदां
लोकधातुं तस्य भगवतः शाक्यमुनेस्तथागतस्याऽर्हतः सम्यक् संबुद्धस्य
दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय । तेषाञ्च बोधिसत्त्वानां महा-
सत्त्वानां सर्वेषां प्रायः कुमारभृतानां धारणीप्रतिसम्बिम्बिर्हारप्रति-
लब्धानां सर्वसमाधिसमापत्तिवर्जिताप्राप्तानाम् । स भगवान् पद्मो-
त्तराश्रीस्तथागत आह । गच्छ त्वं कुलपुत्र तां सदां लोकधातुं
यथेदानीं कालं मन्यसे ॥

अथ पद्मोत्तराश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धो ज्ञानारत्नमयानां
सुवर्णनिर्भासानां सहस्रपत्राणां पद्मानां सहस्रं पद्महस्ताय बोधि-
सत्त्वाय महासत्त्वाय प्रादात् । यभिः कुलपुत्र पद्मैस्तं भगवन्तं
शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमभ्यवकिर । सम्यजानविचारो
व कुलपुत्र तत्र बुद्धक्षेत्रे भवेत् । तत्काले देतोर्दुरासदा हि ते
बोधिसत्त्वामहासत्त्वा ये तत्र लोकधातावुपपन्नाः । सा तत्र
क्षणेयाः ॥

अथ पद्महस्तो बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तस्य भगवतः पद्मोत्तराश्रय-
स्तथागतस्याऽर्हतः सम्यक् संबुद्धस्याऽन्तिकात्तानि सुवर्णनिर्भासानि
सहस्रपत्राणि पद्माणि गृहीत्वाऽनेकैर्बोधिसत्त्वकोटौ नियुतशतसहस्रेः

मार्द्धं गृह्यैः प्रजितैश्च दारकदारिकाहपिभिश्च ततोबुद्धचेचाद-
 न्तर्हितोयावन्तः पूर्वस्यान्दिशि बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते ध्याप-
 यन्ति, तान् सर्वान् सत्कुर्वन् गुरुकुर्वन् मानयन् पूजयन् पुष्पधू-
 पगन्धमाल्यविलेपनचूर्णचौवरच्छत्रध्वजपताकाभिर्महत्या बोधिसत्त्वध्या-
 मन्महा बोधिसत्त्वाऽनुभावेन, येन भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतो-
 ऽर्हन् सम्यक् सबुद्धस्तेनोपसंक्रान्त । उपसंक्रम्य भगवतः पादौ शिर-
 मा वन्दित्वा एकान्तेऽस्यात् । एकान्ते स्थितः पद्मवस्तो बोधिसत्त्वो-
 महामत्त्वोभगवन्तमेतदवोचत् । पद्मोत्तरश्रीर्भगवन् सम्यक् सबुद्ध-
 स्तथागतोऽर्हन् भगवतोऽम्पायाधतां परिपृच्छत्यस्यातङ्कताञ्च लघू-
 त्थानता वस्तञ्च सुखस्पर्शविहारताञ्च । इमानि च तेन भगवता
 पद्मोत्तरश्रिया तथागतेनाऽर्हता सम्यक् सबुद्धेन सुवर्णनिर्भासानि
 सहस्रपत्राणि पद्मानि प्रणिहितानि* भगवतः पूजाकर्मणे ॥

अथ भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् सबुद्धस्तानि
 पद्मानि गृहीत्वा येन पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु
 लोकधातुषु तथागता अर्हन्तः सम्यक् सबुद्धास्तेनाऽचैषीत् ॥

अथ ते पद्मैः सर्वे लोकधातवः स्फुटा अभूवन् । तत्र च
 पद्मेषु तथागतविग्रहानिषणाधर्मं देशयन्ति स्म । यदुत्तमामेव षट्-
 पारमितामारभ्य । येषु मत्तेः सा धर्मदेशना श्रुता ते सर्वे निघता-
 अभूवन्नुत्तरार्या सम्यक् सम्बोधौ । तेपि बोधिसत्त्वा महामत्त्वा-
 गृह्यन्त्याः प्रजिताश्च दारकदारिकाश्च स्वकस्वकैः कुशलमूलैर्भगवन्तं
 शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् सबुद्धं सत्कुर्वन्ति स्म । गुरुकुर्वन्ति

सः । मानयन्ति स्म । पूजयन्ति स्म । दक्षिणपश्चिमाथान्दिशि
गङ्गानदीवाल्मीकोपमान् लोकधातून्तिक्रम्य यः सर्वपश्चिमोलोक-
धातुर्विगतराजसभाया नाम तच्च सूर्यमण्डलप्रतिभासोत्तमश्रीनाम्
तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तिष्ठति ध्रियते चापयति । स इमामेव
प्रज्ञापारमितां बोधिसत्त्वभ्योमहामत्तभ्यः सम्यकाग्रयति ॥

अथ तच्च लोकधातौ सूर्यप्रतिभासो नाम बोधिसत्त्वो महा-
सत्त्वस्तं महान्तमवभासन्तश्च महान्तं पृथिवीचालन्तश्च तथागतस्या-
ऽस्तेचनकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा येन स भगवान् सूर्यमण्डलप्रतिभासो-
त्तमश्रीस्तथागतस्तेनोपसंकान्तः । उपसंकम्य तं भगवन्तं सूर्यमण्डल-
प्रतिभासोत्तमश्रियं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् । कोभग-
वन् हेतुः कः प्रत्ययोऽस्य महतोऽवभासस्य लोके प्रादुर्भावायाऽस्य च
महतः पृथिवीपाकस्याऽस्य चेदृशस्य तथागतकायस्य सन्दर्शनाय ॥

एवमुक्ते भगवान् सूर्यमण्डलप्रतिभासोत्तमश्रीनाम् तथागतोऽर्हन्
सम्यक् संबुद्धन्तं सूर्यप्रतिभासोबोधिसत्त्व महामत्तमेतदवोचत् । एष
कुलपुत्र उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मीकोपमान् लोकधातू-
न्तिक्रम्य सहा नाम लोकधातुस्तच्च शाक्यमुनिनाम् तथागतोऽर्हन्
सम्यक् संबुद्धस्तिष्ठति ध्रियते चापयति । स बोधिसत्त्वभ्यो महामत्तभ्यः
प्रज्ञापारमितां सम्यकाग्रयति । तस्यैव ईदृशोऽनुभावः ॥

अथ सूर्यप्रतिभासोबोधिसत्त्वोमहामत्तस्तं भगवन्तं सूर्यमण्डल-
प्रतिभासोत्तमश्रियं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमेतदवोचत् ।
गच्छेयमहं भगवन्तां सहा लोकधातुं तस्य भगवतः शाक्यमुनेस्त-
थागतस्याऽर्हतः सम्यक् संबुद्धस्य दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय ।

तेषाञ्च बोधिसत्त्वानां महामत्त्वानां सर्वेषां प्रायः कुमारभूतानां
धारणौप्रतिसम्बन्धिर्हारप्रतिलब्धानां सर्वसमाधिसमापत्तिवसिताप्रा-
प्तानाम् । स भगवान् सूर्यमण्डलप्रतिभासोत्तमश्रीस्तथागत आह ।
गच्छ त्वं कुलपुत्र तां सहां लोकधातुं यस्मैदानोद्दालं मन्यसे ॥

अथ सूर्यमण्डलप्रतिभासोत्तमश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धो-
मानारत्नमयानां सुवर्णनिभांसानां सहस्रपत्राणां पद्मानां सहस्र सूर्य-
प्रतिभासाय बोधिसत्त्वाय महामत्त्वाय प्रादात् । एभिः कुलपुत्र पद्मैस्तं
भगवन्तं शाक्यभुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक् संबुद्धमभ्यवकिर । सम्प्रजान-
विहारौ च कुलपुत्र तत्र बुद्धचेष्टे भवेत् । तत् कस्य हेतोर्दुरासदा हि ते
बोधिसत्त्वमहासत्त्वा ये तत्र लोकधातावुपपन्नाः सा तत्र क्षणेष्टाः ॥

अथ सूर्यप्रतिभासोबोधिसत्त्वोमहासत्त्वस्तस्य भगवतः सूर्य-
मण्डलप्रतिभासोत्तमश्रियस्तथागतस्याऽर्हतः सम्यक् संबुद्धस्याऽन्तिका-
त्तानि सुवर्णनिभांसानि सहस्रपत्राणि पद्मानि गृह्णीताऽनेकैर्बोधि-
सत्त्वकोटीनियुतशतसहस्रैः सार्द्धं गृह्ण्यैः प्रप्रजितैश्च दारकदारिका-
रूपिभिश्च ततोबुद्धचेष्टादन्तर्हितोयावन्तोदक्षिणपश्चिमायान्दिशि
बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते यापयन्ति, तान् सर्वान् सत्कुर्वन् गुरु-
कुर्वन्मानयन् पूजयन् पुष्पधूपगन्धमाख्यविलेपनपूर्णचौरश्चरश्च ध्वज-
पताकाभिर्महत्या बोधिसत्त्वार्थां महता बोधिसत्त्वाऽनुभावेन येन
भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धस्तेनोपमंकान्तः । उप-
संक्रम्य भगवतः पादौ शिरसा वन्दित्वा एकान्तोऽस्यादेकान्तो स्थितः
सूर्यप्रतिभासोबोधिसत्त्वोमहासत्त्वोभगवन्तमेतदवोचत् । सूर्यमण्डल-
प्रतिभासोत्तमश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संबुद्धोभगवतोऽन्यावाधर्ता

परिपृच्छत्यन्यातङ्गतां लघूत्यानतां वलञ्च सुखस्पर्शविहारताञ्च ।
इमानि च तेन भगवता सूर्यमण्डलप्रतिभासोत्तमश्रिया तथागते-
नार्हता सम्यक् संवृद्धेन सुदर्शनभिर्मानि महत्प्रपञ्चाणि पद्मानि
प्रहितानि भगवतः पूजाकर्मणे ॥

अथ भगवान् शाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक् संवृद्धमानि
पद्मानि गृहीत्वा येन ते दक्षिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमेषु लोकधातुषु तथागता अर्हन्तः सम्यक् संवृद्धास्तेनाऽवेष्टीत् ॥

अथ तेः पद्मेः सर्वे लोकधातवः स्फुटा अभूवन् । तत्र च
पद्मेषु तथागतविग्रहानिषणाधर्मं देशयन्ति स्म । यदुत्तमामेव
षट्पारमितामारभ्य । यैश्च मत्तैः सा धर्मदेशना श्रुता ते सर्वे नियता-
श्रद्धावन्ननुत्तरायां सम्यक्प्रसन्नो धौ । तेऽपि बोधिमत्त्वागृहस्थाः प्रव्र-
जिताश्च दारकदारिकाश्च स्वकस्वकैः कुशलमलेर्भगवन्तं शाक्यमुनिं
तथागतमर्हन्तं सम्यक्प्रसन्नं सत् कुर्वन्ति स्म । गुरुकुर्वन्ति स्म ।
मानयन्ति स्म । पूजयन्ति स्म । पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदी-
वालुकोपमान् लोकधातुनतिक्रम्य यः सर्वपश्चिमोत्तमलोकधातुर्वंशी-
भूता नाम तत्र एककचोनाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्प्रसन्नं प्रतिष्ठति
प्रियते यापयति । इमामेव प्रज्ञापारमिता बोधिमत्त्वैभ्यो महा-
सत्त्वैः सम्प्रकाशयति ।

अथ तत्र लोकधातौ रत्नोत्तमोनाम बोधिमत्त्वो महामत्त्वस्तं
महान्तमवभासं तच्च महानां पृथिवीचालं तच्च तथागतस्याऽमेच-
नकदर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा येन भगवानेककचस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्
संवृद्धस्तेनोपमकान्तः । उपमंक्रम्य तं भगवन्तमेककचं तथागतमर्हन्तं

सम्यक्सम्बुद्धमेतदवोचत् । को भगवन् हेतुः कः प्रत्ययोऽस्य महतो-
ऽवभासस्य लोके प्रादुर्भावायाऽस्य च महतः पृथिवीचालस्याऽस्य
चेष्टास्य तथागतकायस्य मन्दर्शनाय ॥

एवमुक्ते भगवानेककृत्वस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तं रत्नोत्तमं
बोधिमतत्त्व महासत्त्वमेतदवोचत् । एष कुलपुत्र दक्षिणपश्चिमाया-
न्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातूनतिक्रम्य सहानाम
लोकधातुः, तत्र शाक्यमुनिनां तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तिष्ठति
प्रियते यापयति । स बोधिमत्त्वेभ्यो महामत्त्वेभ्यः प्रज्ञापारमितां
सम्प्रकाशयति । तस्यैष ईदृशोऽनुभावः ॥

अथ रत्नोत्तमो बोधिमत्त्वो महामत्त्वस्त भगवन्तमेककृत्व तथा-
गतमर्हन्तं सम्यक्सम्बुद्धमेतदवोचत् । गच्छेयमहं भगवन्तां सहं
लोकधातुं तस्य भगवतः शाक्यमुनेस्तथागतस्याऽर्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य
दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय । तेषाञ्च बोधिमत्त्वानां महामत्त्वानां
सर्वेषां प्रायः कुमारभूतानां धारणीप्रतिसम्बिम्बिहारप्रतिफलानां
सर्व्वममाधिममापत्तिवशिताप्राप्तानाम् । स भगवानेककृत्वस्तथागत-
आह । गच्छ त्वं कुलपुत्र तां सहं लोकधातुं यस्येदानीं कालं
मन्यसे ॥

अथैककृत्वस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धो नानारत्नमयानां सुवर्ण-
निर्भामानां सहस्रपत्राणां पद्मानां सहस्र रत्नोत्तमाय बोधिमत्त्वाय
महामत्त्वाय प्रादात् । एभिः कुलपुत्र पद्मैस्तं भगवन्तं शाक्यमुनिं
तथागतमर्हन्तं सम्यक्सम्बुद्धमभ्यवकिर । सम्प्रजानविहारी च
कुलपुत्र तत्र बुद्धसेवे भवेत् । तत् कस्य हेतोर्दरामदाहिं

ते बोधिसत्त्वा महासत्त्वा ये तत्र लोकधातावुपपन्नाः सा तत्र
क्षणेयाः ।

अथ रक्षोत्तमोबोधिसत्त्वोमहासत्त्वस्तस्य भगवत एकह्रस्वस्य
तथागतस्याऽर्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याऽन्तिकान्तानि सुवर्णनिर्भासानि
सहस्रपत्राणि पद्मानि गृहीत्वाऽनेकैर्बोधिसत्त्वकोटीनियुतशतसहस्रैः
साङ्गं गृह्यते प्रप्रजितैश्च दारकदारिकारूपिभिश्च ततोबुद्धचेत्रा-
दन्तर्हितोपावन्त पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते
यापयन्ति । तान् सर्वान् भक्तुर्वन् गुरुकुर्वन् मानयन् पूजयन्
पुष्पधूपगन्धमान्द्रविलेपनचूर्णचौवरत्नध्वजपताकाभिर्महत्या बोधि-
सत्त्वार्था महता च बोधिसत्त्वाऽनुभावेन । येन भगवांश्चाक्यमुनि-
स्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनोपसक्रान्तः । उपसंक्रम्य भगवतः
पादौ शिरसा वन्दित्वा एकान्तेऽभ्यात् । एकान्ते स्थितोरक्षोत्तमो
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोभगवन्तमेतदवोचत् । एकह्रस्वोभगवंस्तथागतो-
ऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धोभगवतोऽन्याबाधतां परिप्रच्छत्यत्पातङ्कतां लघू-
त्यानतां मलञ्च सुखस्पर्शविहारताञ्च । इमानि च तेन भगवता
एकह्रस्वेण तथागतेनाऽर्हता सम्यक्सम्बुद्धेन सुवर्णनिर्भासानि सहस्र-
पत्राणि पद्मानि प्रदितानि भगवतः पूजाकर्म्मणे ।

अथ भगवांश्चाक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तानि
पद्मानि गृहीत्वा येन ते पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुको-
पसेषु लोकधातुषु तथागता अर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धास्तेनाऽचैषीत् ।

अथ तैः पद्मैस्तै सर्वै लोकधातवः स्फुटा अभूवन् । तत्र च
पद्मैषु तथागतविविधानिषणाधर्मं देशयन्ति स्म । यदुत्तमामेव पट्-

मुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनोपसंकान्तः उपसंक्रम्य भगवतः ,
पादौ शिरसावन्दित्वा एकान्तोऽस्थात् । एकान्तोऽस्थितः पद्मोत्तरो
बोधिसत्त्वो महासत्त्वो भगवन्ममेतदवोचत् । पद्मश्रीभर्गवंस्तथागतो-
ऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धो भगवतोऽन्याबाधतां परिपृच्छत्यन्यातङ्कतां लघू-
त्यानतां वलञ्च सुखस्यार्णविहारताञ्च । इमानि च तेन भगवता
पद्मश्रिया तथागतेनार्हता सम्यक्सम्बुद्धेन सुवर्णनिर्भासानि सहस्रप-
त्राणि पद्मानि प्रणिहितानि भगवतः पूजाकर्म्मणे ।

अथ भगवाऽक्काक्षमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धानि
पद्मानि गृहीत्वा येन तेऽधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोक-
धातुषु तथागताऽर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धास्तेनाऽचैषीत् ।

अथतैः पद्मैस्ते सर्वलोकधातवः स्फुटाऽभूवन् । तत्र च
पद्मेषु तथागतवियहानिपलाधर्मं देशयन्ति स्म । यदुत्तमामेव पद्-
पारमिता आरभ्य । येषु सत्त्वैः साधर्मदेशनाश्रुता ते सर्वे नियता-
अभूवन्ननुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ । तेऽपि च बोधिसत्त्वागृहस्थाः
प्रव्रजिताश्च दारकदारिकाश्च स्वकस्वकैः कुशलमूलैर्भगवन्तं शाक्य-
मुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक्सम्बुद्धं सत्कुर्वन्ति स्म, गुरुकुर्वन्ति स्म
मानयन्ति स्म पूजयन्ति स्म । उपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवालुको-
पमान् लोकधातून्तिक्रम्य यः सर्वपश्चिमो लोकधातुर्नन्दानाम
तत्र नन्दश्रीर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तिष्ठति प्रियते
यापयति । स इमांमेव प्रज्ञापारमितां बोधिसत्त्वेभ्यो महासत्त्वेभ्यः
सम्यकाश्रयति ।

अथ तत्र लोकधातौ नन्ददत्तो नाम बोधिसत्त्वो महासत्त्वत्वं

महान्तमवभासं तच्च महान्तं पृथिवीचालं तच्च तथागतस्याऽसेचनक-
दर्शनमात्मभावं दृष्ट्वा येन भगवान् नन्दश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्-
सम्बुद्धस्तेनोपसंक्रान्तः । उपसंक्रम्य तं भगवन्तं नन्दश्रियं तथागत-
मर्हन्तं सम्यक्सम्बुद्धमेतदवोचत् । कोभगवन् हेतुः कः प्रत्ययोऽस्य
महत्तोऽवभासस्य लोके प्रादुर्भावाद्याऽस्य च महतः पृथिवीचालस्याऽस्य
च तथागतकायस्य सन्दर्शनाय ।

एवमुक्ते भगवान् नन्दश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तं नन्द-
दत्तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमेतदवोचत् । एष कुलपुत्राऽधस्तादिशि
गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातूनति क्रम्य महानामलोकधातुस्तत्र
शाक्यमुनिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तिष्ठति भ्रियते चाप-
यति । न बोधिसत्त्वेभ्योमहासत्त्वेभ्यः प्रज्ञापारमितां सम्यकाश्रयति
तस्यैव ईदृशोऽनुभावः ।

अथ नन्ददत्तोबोधिसत्त्वोमहासत्त्वस्तं नन्दश्रियं तथागत-
मर्हन्तं सम्यक्सम्बुद्धमेतदवोचत् । गच्छेयमहं भगवंतां सहां
लोकधातुं तस्य भगवतः शाक्यमुनेस्तथागतस्याऽर्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य
दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय तेषाञ्च बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां
प्रायः कुमारभूतानां क्षारणीप्रतिषब्बिन्निर्हारप्रतिगच्छानां सर्व-
समाधिसमापत्तिवसिताप्राप्तानां । सभगवान् नन्दश्रीस्तथागत आह ।
गच्छ त्वं कुलपुत्र तां सहां लोकधातुं सम्येदानां कालं मन्यसे ।

अथ नन्दश्रीस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धो नानारत्नमयानां
सुवर्णनिर्भासानां सहस्रपत्राणां पद्मानां सहस्रं नन्ददत्ताय बोधि-
सत्त्वाय महासत्त्वाय प्रादात् । एभिः कुलपुत्र पदौस्तं भगवन्तं

श्राक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं सम्यक्सम्बुद्धमभ्यवकिर । सप्रज्जन-
विहारौ च कुलपुत्र तत्र बुद्धचेत्रे भवेत् तत् कस्य हेतोर्दुरास-
दाहि ते बोधिसत्त्वमहासत्त्वाये तत्र लोकधातावुपपन्नाः मा
तत्र चणेत्याः ।

अथ नन्ददत्तोबोधिसत्त्वोमहासत्त्वस्तस्य भगवतो नन्दश्रिय-
स्तथागतस्याऽर्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याऽन्तिकान्तानि सुवर्णनिर्भासानि
सहस्रपत्राणि पद्मानि गृहीत्वाऽनेकैर्बोधिसत्त्वकोटीनियुतशतसहस्रै-
साङ्के गृह्यन्तैः प्रवर्जितैश्च दारकदारिकारूपिभिश्च ततो बुद्ध-
चेत्रादन्तर्हितः । यावन्त उपरिष्ठादिशि बुद्धा भगवन्तस्तिष्ठन्ति
भ्रियन्ते यापयन्ति तान् सर्वान् सत्कुर्वन् गुरुकुर्वन् मानयन्
पूजयन् पुष्पधूपगन्धमाख्यविलेपनचूर्णचौवरक्वचध्वजपताकाभिर्महत्या
बोधिसत्त्वार्था महता बोधिसत्त्वानुभावेन । येन भगवाञ्श्राक्यमुनि-
स्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनोपसकान्तः । उपसक्रम्य भगवत्
पादौ शिरसावन्दित्वा एकान्तोऽस्थात् । एकान्तोऽस्थितो नन्ददत्तो
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो भगवन्तमेतदवोचत् नन्दश्रीर्भगवंस्तथागतोऽर्हन्
सम्यक्सम्बुद्धो भगवतोऽस्थावाधतां परिपृच्छत्युत्पातङ्कतां लघूत्यानतां
वल्लश्च सुखस्पर्शविचारताश्च । इमानि च तेन भगवता नन्दश्रिया
तथागतेनाऽर्हता सम्यक्सम्बुद्धेन सुवर्णनिर्भासानि सहस्रपत्राणि
पद्मानि प्रणिहितानि भगवतः पूजाकर्माणे ।

अथ भगवाञ्श्राक्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तानि
पद्मानि गृहीत्वा येन ते उपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेतु
लोकधातुषु तथागताऽर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धास्तेनाऽचेषीत् ।

अथ तैः पद्मैस्ते सर्वे लोकधातवः स्फुटा अभूवन् । तत्र च पद्मेषु तथागतविग्रहानिपलाधर्मं देशयन्ति स्म । यदुतेमासेव षट्पारामिता आरभ्य यैश्च सत्त्वैः साधर्म्यदेशनाश्रुता ते सर्वे नियताश्रभवन्ननुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ । तेऽपि च बोधिसत्त्वा गृहस्थाः प्रव्रजिता दारकदारिकाश्च स्वकस्वकैः कुशलमूलैर्भगवन्तं शाक्यमुनिं तथागतमर्हन्तं, सम्यक्सम्बुद्धं यत्कुर्वन्ति स्म गृहकुर्वन्ति स्म मानयन्ति स्म पूजयन्ति स्म ॥

अथ तेन चण्डालवमूहर्त्तनाऽयं चिमाहस्रमहासाहस्रलोक-
धातुः रत्नमयः संस्थितोऽभूत् विचित्रपुष्पावकीर्णोऽवसक्तपट्टदाम-
कलापोनानागन्धघटिकानिर्धूपितः । कम्पवृक्षैर्नानालङ्कारफलाय-
वितपैः सर्वपुष्पवृक्षैः फलवृक्षैर्गन्धवृक्षैर्मांशवृक्षैश्चूर्णवृक्षैः प्रतिमण्डितः ।
तद्यथापि नाम पद्मावतीलोकधातुः समन्तकुशलस्य तथागतस्याऽर्हतः
सम्यक्सम्बुद्धस्य बुद्धवेषे भञ्जुग्रीः कुमारः प्रतिवसति । सुस्थित-
मतिश्च देवपुत्रोऽन्ये सुमहोजस्त्राबोधिसत्त्वा महासत्त्वाः । यदा च
भगवानाज्ञासौत् स देवकं लोकं समारकं सन्नद्धकं सश्रमणब्राह्मणैर्
प्रजां सदेवमानुपासुरां तांश्च बोधिसत्त्वान् महासत्त्वान् भूयस्त्वेन
कुमारभूतान् । तदा भगवान् आयुधन्तं शारदतीपुत्रमामन्त्रयति
स्म । इह शारदतीपुत्रबोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वाकारान् सर्व-
धर्मान्भिमम्बोद्धुक्तामेन प्रज्ञापारमितायां योगः करणीयः ।

अथ खल्वायुष्माञ्छारदतीपुत्रो भगवन्तमेतद्वोचत् कथं भग-
वन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वाकारान् सर्वधर्मान्भिमम्बोद्धु-
क्तामेन प्रज्ञापारमितायां योगः करणीयः ॥

एवमुक्ते भगवान् आशुश्रुन्त शारदतीपुत्रमेतदवोचत् । इह शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमिताया स्थित्वा अस्थानयोगेन दानपारमिता परिपूरयितव्या । अपरित्यागयोगेन देयदायकपरिग्राहकाऽतुपलब्धितामुपादाय । शीलपारमिता परिपूरयितव्या आपत्त्यना*पत्त्यनधापन्तितामुपादाय । ज्ञान्तिपारमिता परिपूरयितव्या अचोभनतामुपादाय । वीर्यपारमिता परिपूरयितव्या कायचित्तवीर्यास्ससनतांमुपादाय । ध्यानपारमिता परिपूरयितव्या अविचेपा†शङ्करणता‡मुपादाय । प्रज्ञापारमिता परिपूरयितव्या सर्वधर्मानुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चत्वारिंशत्पुस्तकानि(१)परिपूरयितव्यानि स्रष्टुपस्थानाऽतुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमिताया शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चत्वारि सम्यक्प्रहाणानि परिपूरयितव्यानि सम्यक्प्रहाणानुपलब्धितामुपा-

* आपत्त्यनानापत्त्य इति ख, ग, घ, पुस्तके पाठ ।

† अंसनता ख, घ, पाठ ।

‡ ग पुस्तके शङ्करणता इति पाठ । सङ्करणता इति युक्तम् ।

(१) बोधिस्थानसम्यग्प्रमादालस्याविरतिभ्रान्तिदर्शनालक्षभूमिकत्वानवस्थितत्वानि चित्तविच्छेपास्तेऽन्तराया । यातद्वज्रदर्शनसमाधिमादे ३० सूत्रम् ॥ स्वान् व्यक्रम्येच्छताचित्तस्य अविरतिचित्तस्य विषयसप्रयोगात्मागर्ह । व्यलक्षभूमिकत्वं समाधिभूमेरलाम । चनवस्थितत्वं लब्धाया भूमौ चित्तस्याप्रतिष्ठा । टीका । विच्छेपाभावोऽविच्छेपम् ।

(२) चत्वारि स्रष्टुपस्थानानेति । कायवेदनाचित्तधर्माणां स्रष्टुपस्थानानि चत्वारि ।

दाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन चत्वारः षड्विपादाः परिपूरयितव्याः षड्विपादाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन पञ्चेन्द्रियाणि परिपूरयितव्यानि इन्द्रियाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन पञ्चवल्लानि परिपूरयितव्यानि वल्गाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन सप्तबोधङ्गानि परिपूरयितव्यानि बोधङ्गाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन आर्याष्टाङ्गमार्गः परिपूरयितव्यः मार्गाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन शून्यतासमाधिः परिपूरयितव्यः शून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेनानिमित्तः समाधिः परिपूरयितव्यः आनिमित्ताऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेनाप्रणिहितः परिपूरयितव्यः अप्रणिहिताऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन शकारिध्यामणिः^(१) परिपूरयित-

- (१) समापत्तिजातिरूपधातुसमावाति चत्वारिध्यानानि कृतमध्यमं ध्यान वितर्का विचारः प्रीति सुखं चित्तैकाग्र्येति पञ्चाङ्गं । द्वितीयं ध्यानमात्मसम्यसादः प्रीतिः सुखचित्तैकाग्र्येति चतुरङ्गं । तृतीयमुपेक्षा स्मृतिः सम्यजन्यं सुखचित्तैकाग्र्येति पञ्चाङ्गं । चतुर्थं ध्यानमुपेक्षापरिशुद्धिः स्मृतिरदुःखासुखवेदना चित्तैकाग्र्यता चेति चतुरङ्गं । इत्युक्तसादृशीटीका ।

यानि ध्यानाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र-
स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन चत्वार्यप्रमाणानि^(१) परिपूरयि-
तयानि अप्रमाणाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शार-
दतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन चतस्रः आरूप्यसमापत्तयः^(२)
परिपूरयितव्याः आरूप्याऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां
शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन अष्टौ विमोक्षाः परि-
पूरयितव्याः विमोक्षाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां
शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन नवाऽनुपूर्वविहार-
समापत्तिः परिपूरयितव्याः अनुपूर्वविहाराऽनुपलब्धितामुपादाय ।
प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
पञ्चाऽभिज्ञाः परिपूरयितव्याः अभिज्ञाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञा-

(१) “चत्वार्यप्रमाणानि” । कण्ठे सर्वथाऽधमस्वभावेषु सत्त्वेषु यथाक्रमं
सुखदुःखसंयोगवियोगेच्छे मुदिता सम्यक्प्रतिपत्तिषु सत्त्वेषु सौमनस्य
लक्ष्यं प्रामोद्यं । उपेक्षा तु मित्रामित्रेष्वनुगमप्रतिष्वविरहः ।
इत्येतान्यप्रमाणसत्त्वान्मनत्वादप्रमाणानि ॥ इत्यष्टसाहस्रीटीका ।

(२) अगन्तमाकाशमिति । अगन्तमिच्छानमिति नास्ति किञ्चनेति
एतच्छान्तमेतत् प्रणीतं यदुत संज्ञानासंज्ञायतनमित्येवं मनसि-
कारैर्यथाक्रममाकाशविज्ञानाकिञ्चन्यनैवसंज्ञानासंज्ञायतनाख्योऽवि-
भावितरूपसंज्ञत्वेन रूपाभावादरूपाएवाख्या कायचित्तसमता-
पादनाद्यतस्य समापत्तयः ॥ इत्यष्टसाहस्रीटीका ।

पातञ्जलदर्शनसमाधिपादे समापत्तिरन्यप्रकारादर्शिता । यथा
‘क्षीणवृत्तेरभिज्ञातस्येव मणेर्यद्दीप्यहणग्राह्येषु तत्स्मृतदङ्घनता-
समापत्तिरिति ४१ सूत्रम् ।

पारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन नव-
संज्ञाभावयितव्या ध्यातकसंज्ञाभावयितव्या ध्यातकाऽनुपलब्धिता-
मुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन विपदाकसंज्ञाभावयितव्या विपदाकाऽनुपलब्धितामुपा-
दाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन विपूतिकसंज्ञाभावयितव्या विपूतिकाऽनुपलब्धितामुपादाय ।
प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
विलोहितसंज्ञाभावयितव्या विलोहिताऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञा-
पारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन विनी-
लकसंज्ञाभावयितव्या विनीलकाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापार-
मितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन विखादितक-
संज्ञाभावयितव्या विखादितकाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापार-
मितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन विचित्रक-
संज्ञाभावयितव्या विचित्रकाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमि-
तायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन अस्त्रिसंज्ञाभाव-
यितव्या अस्त्रियुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदती-
पुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन विदग्धकसंज्ञाभावयितव्या
विदग्धकाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र
स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन आहारे प्रतिकूलसंज्ञाभावयितव्या
प्रतिकूलाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र
स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन बुद्धाऽनुसृतिर्भावयितव्या बुद्धाऽनुप-
लब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधि-

स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन अशुभसंज्ञाभावयितव्या अशुभाऽनु-
पलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वलोकाऽनभिर^(१)तिषंज्ञाभावयितव्या अनभि-
रत्यनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन अविद्यासंज्ञाभावयितव्या अविद्यामाऽनुप-
लब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन दुःखसंज्ञानं^{१)} भावयितव्यं दुःखाऽनुपलब्धितामुपादाय ।
प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
समुदयज्ञानं भावयितव्यं समुदयाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापार-

(१) ब्रह्मलोकदृष्टीकारो वैराग्यस्य परो मतः ॥ पञ्चदशी ।

(२) बुद्धानां सुगतो देवो विश्वं च क्षयमङ्कुरम् ।

व्यायतत्त्वाख्यया सत्त्ववतुष्टयमिदं क्रमात् ॥

दुःखमायतनश्चैव ततः समुदयो मतः ।

मार्गश्चेत्यस्य च व्याख्या क्रमेण श्रूयतामतः ॥

दुःखं संसारिणः स्तन्यास्ते च पञ्चप्रकीर्त्तिताः ।

विज्ञानं वेदेना संज्ञा संस्कारो रूपमेव च ॥

पञ्चेन्द्रियाणि शब्दाद्या विषयाः पञ्च भानसम् ।

धर्मायतनमेतानि द्वादशायतनानि तु ॥

रागादीनां गणो यस्मात् समुदेति तृणां हृदि ।

आत्मात्मीय स्वभावाख्यं स स्यात् समुदयः पुनः ॥

क्षणिकाः सर्वसंस्काराः इति या वासना स्थिरा ।

समार्ग इति विज्ञेयः स च मोक्षोऽभिधीयते ॥

सर्वदर्शनसंग्रहः ।

मितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन निरोधज्ञानं भावयितव्यं निरोधाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन मार्गज्ञानं भावयितव्यं मार्गाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चयज्ञानं भावयितव्यं चयाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन अनुत्पादज्ञानं भावयितव्यं अनुत्पादाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन धर्मज्ञानं भावयितव्यं धर्माऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन अन्वयज्ञानं भावयितव्यं अन्वयाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन संवृत्ति^(१)ज्ञानं भावयितव्यं संवृत्यनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन परिचयज्ञानं भावयितव्यं परिचयाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन यथारुतज्ञानं^(२) भावयितव्यं यथारुताऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन

(१) अविद्या ।

(२) शब्दार्थश्रवणानामितरेतराद्यासात्सुदूरस्थत्वविभागसंयमात् सर्वभूतरुतज्ञानं । पातञ्जलदर्शनसमाधिपादे १७ सूत्रम् ।

सवितर्कः^(१) सविचारः^(२) समाधिः परिपूरयितव्यः वितर्कविचारा-
ऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया
बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन ^(१)अवितर्काऽविचारमात्रः समाधिः परि-
पूरयितव्यः अवितर्काऽविचाराऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापार-
मितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेनाज्ञास्थामौती-
न्द्रियं परिपूरयितव्यं आज्ञास्थामौतीन्द्रियाऽनुपलब्धितामुपादाय ।

(१) तत्र शब्दार्थज्ञानविकल्पैः सङ्कीर्णं सवितर्कं समापत्तिः ॥
मातङ्गलदर्शनसमाधिपादस्य ४२ सूत्रम् । अस्यायमर्थः । तत्र तासु-
समापत्तिषु मध्ये सवितर्कानामसमापत्तिरभिधीयते । सा हि-
शब्दस्यार्थस्य ज्ञानस्य च विकल्पैर्विमक्तानामपि अविभक्तग्रहणैः
सङ्कीर्णं सम्मिश्रा परौत्तकैरन्वयव्यतिरेकाभ्यां विमल्यमाना
अन्य शब्दोऽन्योऽर्थोऽन्यजज्ञानमिति पर्यवस्यति । तत्र समापन्नस्य
योगिनो यो गवाद्यर्थः समाधिप्रज्ञायां समाख्यः तद्विकल्पानुविद्ध
उपावर्त्तते सा सङ्कीर्णं समापत्तिः सवितर्कानाम् । सा च
समापत्तिः समाधिरेव “ता एव सवोजः समाधि”रिति वक्ष्यमाण
सूत्रान्तरेण तथाभिधानान् ॥

(२) स्मृतिपरिशुद्धौ स्वरूपग्रन्थेवार्थनिर्भासा निर्वितर्का ॥ तथा
६३ सूत्रम् । या शब्दसङ्केतश्रुतानुमानज्ञानविकल्पस्मृतिपरिशुद्धौ
ग्राह्यस्वरूपोपरक्ताप्रज्ञा स्वमिव प्रज्ञारूपं ग्रहणात्मकं व्यक्ता-
पदार्थमात्रस्वरूपा ग्राह्यस्वरूपापन्नेव भवति सा निर्वितर्का समा-
पत्तिः । माय्यं । शब्दसङ्केतश्च श्रुतज्ञानुमानश्च तेषां ज्ञानमेव
विकल्पं तस्मात् स्मृतिः तस्याः परिशुद्धिरिति तट्टीका ॥

(३) एतदेव च सविचारानिर्विचारा च सूत्राविषयाव्याख्याता ॥ तथा

४४ सूत्रम् ।

प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाज्ञे-
 न्द्रियं परिपूरयितव्यं आज्ञेन्द्रियाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञा-
 पारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाज्ञातावि-
 न्द्रियं परिपूरयितव्यं आज्ञाताविन्द्रियानुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञा-
 पारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन अभि-
 ध्यायतनं परिपूरयितव्यमभिध्यायतनाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञा-
 पारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन कृत्स्नाय-
 तनं परिपूरयितव्यं कृत्स्नायतनाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापार-
 मितायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चत्वारिंशदह-
 वस्त्रानि परिपूरयितव्यानि वस्त्रानुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापार-
 मितायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन व्यवस्थानानि
 परिपूरयितव्यानि व्यवस्थानाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमि-
 तायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दशभूमयः
 परिपूरयितव्याः भूम्यनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां
 शारदतीपुत्र स्त्रित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दशचर्याः परिपूरयि-
 तव्याः चर्याऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदती-
 पुत्र स्त्रित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दशज्ञान्तयः परिपूरयितव्याः
 ज्ञान्त्यनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन विंशतिरध्यागयाः परिपूरयितव्याः अध्या-
 गयाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वज्ञज्ञानं परिपूरयितव्यं सर्वज्ञज्ञानाऽनुप-
 लब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रित्वा बोधि-

सत्त्वेन महासत्त्वेन श्रमर्थविपश्चनाज्ञानं^(१) परिपूरयितव्यं श्रमर्थ-
विपश्चनाज्ञानाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शार-
दतीपुत्रं स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन तिस्रो^(२)ऽविद्याः परिपूरयि-
तव्याः अविद्याऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदती-
पुत्रं स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चक्षुः प्रतिषम्बिदः परि-
पूरयितव्याः प्रतिषम्बिदाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां
शारदतीपुत्रं स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चत्वारि वैशारद्यानि^(३)
परिपूरयितव्यानि वैशारद्याऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमि-
तायां शारदतीपुत्रं स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन अच्युताः यक्षाऽ-
भिज्ञाः परिपूरयितव्याः अच्युताऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापार-
मितायां शारदतीपुत्रं स्थित्वा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन षट्पारमिताः

(१) पश्चनादिप्रश्नाबौद्धैर्दर्शनाद्यर्थे व्यवहृताः । अन्यैस्त्वसाधुप्रदत्ते-
नोक्ताः । यथाभामत्यां । यश्चतस्तावत् प्रश्नानां तिष्ठनां मिद्ध
योषध्याद्यसाधुप्रयोगः ॥ इति ।

(२) पातञ्जले चतस्रोऽविद्या उक्ता यथा । अनित्यासुचिदुपलानात्मसु
नित्यसुषुप्तसुखात्मस्यातिरविद्या ॥ साधनपादे ५ सूत्रम् ।

(३) निर्विचारवैशारद्योऽध्यात्मप्रसादः । तथा समाधिपादे ३७ सूत्रम् ।
अशुद्धावरणमलापेतस्य प्रकाशात्मनो बुद्धिसत्त्वस्य रजस्तमोभ्या-
मनभिभूतः स्वच्छः स्थितिप्रवाहोवैशारद्यमिति भाष्यं । रजस्तमो-
रूपचयोऽशुद्धिः सैवावरणलक्ष्णोमलस्तस्मादपेतस्य प्रकाशात्मनः
स्वप्रकाशस्वभावस्य बुद्धिसत्त्वस्य ॥ इति टीका ।

* श्रमथ इति ख, ग, पाठः ।

† प्रतिषम्बिदनुपलब्धितामिति युक्तः पाठः ।

परिपूरयितव्याः षट्पारमिताऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सप्तधनानि परिपूरयितव्यानि धनाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाऽष्टौ पुरुषवितर्काः परिपूरयितव्याः वितर्काऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन नवसत्त्ववासाः परिपूरयितव्याः सत्त्ववासाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दशवशानि परिपूरयितव्यानि वलाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाऽष्टादशावेणिकबुद्धधर्माः परिपूरयितव्याः आवेणिकबुद्धधर्माऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन महासैत्री^(१) परिपूरयितव्या महासैत्र्यनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन महाकरुणापरिपूरयितव्या महाकरुणाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन महामुदितापरिपूरयितव्या महामुदिताऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन महोपेक्षापरिपूरयितव्या महो-

(१) मैत्रीकरुणामुदितोपेक्षायां सुखदुःखपुण्यापुण्यविषयानां भावना-
तश्चित्तप्रसादनम् ॥ तथा समाधिपादे ३३ सूत्रम् ।

तत्र सर्वप्राणिषु सुखसम्भोगापन्नेषु मैत्रीं भावायत् । दुःखितेषु
करुणां पुण्यात्मकेषु मुदितां अपुण्यात्मकेषुपेक्षामिति भाष्यम् ॥

पेक्षाऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रज्ञापारमितायां शारदतीपुत्र स्त्रिया
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वाऽऽकारवरोपेतं सर्वज्ञज्ञानमभिसम्बोद्धु-
कासेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां योगः करणीयः ।
मार्गाऽऽकारज्ञतां परिज्ञातुकासेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
मितायां योगः करणीयः । सर्वज्ञतां परिपूरयितुकासेन बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां योगः करणीयः । सर्वसत्त्व-
चित्तचरितज्ञानाऽऽकारतां परिपूरयितुकासेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां योगः करणीयः । सर्ववासनाऽनुसन्धि-
क्षेपान् प्रहातुकासेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
योगः करणीयः । एवं हि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ।
प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । बोधिसत्त्वान्यामं* शारदतीपुत्राव-
क्रमां तु कासेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
तव्यं । यावकभूमिप्रत्येकबुद्धभूमौ प्रज्ञातुकासेन ते च भूमौ अति-
क्रमितुकासेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं ।
अत्रैवर्त्तिकभूमौ स्थातुकासेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
मितायां शिचित्तव्यं । यदभिज्ञतायां^(१) स्थातुकासेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । सर्वसत्त्वचित्तचरित-
विस्मन्दितानि ज्ञातुकासेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-

* एष पाठः ५ पुस्तके ।

† क्रमितु इति च पुस्तके पाठः ।

- (१) ऋद्धिर्दिव्यमक्षुर्दिव्यश्रोत्रं परचित्तज्ञानं पूर्वनिवासाऽनुस्मृतिरास-
वक्ष्यज्ञानमिति यदभिज्ञा ॥ इत्येसाहसौटीका ।

मितायां शिचित्वं । सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां ज्ञानमभिभवितु-
 कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।
 धारणीमुखसमाधिमुखानि प्रतिलब्धुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्ध्यानिकानां
 कुलपुत्राणां कुलदुहितृणाञ्च दानं ददतां एकाऽनुमोदनासह-
 गतेन चित्तोत्पादेन सर्वतत्कुशलमूलमभिभवितुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्ध्यानि-
 कानां कुलपुत्राणां कुलदुहितृणाञ्च शीलं रचतां एकाऽनु-
 मोदनासहगतेन चित्तोत्पादेन सर्वतत्कुशलमूलमभिभवितुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । सर्वश्रावक-
 प्रत्येकबुद्ध्यानिकानां कुलपुत्राणां कुलदुहितृणाञ्च चान्तिं भाव-
 यतामेकाऽनुमोदनासहगतेन चित्तोत्पादेन सर्वतत्कुशलमूलमभि-
 भवितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्ध्यानि-
 कानां कुलपुत्राणां कुलदुहितृणाञ्च वीर्यं मारभ्यतामेकाऽनु-
 मोदनासहगतेन चित्तोत्पादेन सर्वतत्कुशलमूलमभिभवितुका-
 मेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । सर्व-
 श्रावकप्रत्येकबुद्ध्यानिकानां कुलपुत्राणां कुलदुहितृणाञ्च ध्यानानि
 समापद्यतामेकाऽनुमोदनासहगतेन चित्तोत्पादेन सर्वतत्कुशल-
 मूलमभिभवितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्वं । सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्ध्यानिकानां कुलपुत्राणां कुलदु-

हितृणाञ्च^(१) प्रज्ञां भावयतामेकाऽनुमोदनासहगतेन चित्तोत्पादेन सर्वं तत्कुशलमूलमभिभवितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिचित्वं । सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां शीलममाधि-
प्रज्ञाविमुक्तिज्ञानदर्शनमेकाऽनुमोदनासहगतेन चित्तोत्पादेनाऽभि-
भवितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
तव्यं । सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां ध्यानविमोक्षसमापत्तौ एकाऽनु-
मोदनासहगतेन चित्तोत्पादेनाऽभिभवितुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । अल्पं दानं दत्तः सर्व-
सत्तेभ्यः उपायकौशलपरिनामनायोगेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां कथ-
मप्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमाणं भवेदिति बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिचित्वं । अल्पं शीलं रक्षतः सर्वसत्तेभ्यः उपाय-
कौशलपरिनामनायोगेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां कथमप्रमेयाऽसंख्येया-
ऽपरिमाणं भवेदिति बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिचित्वं । अल्पं चान्तिं भावयतः सर्वसत्तेभ्यः उपायकौशलपरि-
नामनायोगेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां कथमप्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमाणं
भवेदिति बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।
अल्पं वीर्यमारभमानः सर्वसत्तेभ्यः उपायकौशलपरिनामनायोगेन
सर्वाऽऽकारज्ञतायां कथमप्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमाणं भवेदिति बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । अल्पं ध्यानं समा-
पद्यतः सर्वसत्तेभ्यः उपायकौशलपरिनामनायोगेन सर्वाऽऽकारज्ञ-

(१) कुलपुत्रं कुलदुहितेति शब्दः पूजावचनः । स्त्रीपुरुषयोरेषादानं
यगलोद्भूतमुष्कादीनामुधिगमनिरासज्ञापनायं ।

तायां कथमप्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमाणं भवेदिति प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्थं । अल्पप्रज्ञां भावयतः सर्वसत्त्वेभ्यः उपायकौशलपरिणाम-
 नायोगेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां कथमप्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमाणं भवे-
 दिति बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दानपारमितायां स्यात्तुक्कामेन
 दानपारमितां परिपूरयितुक्कामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
 पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन शौलपारमितायां
 चरितुक्कामेन शौलपारमितां परिपूरयितुक्कामेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चान्ति-
 पारमितायां चरितुक्कामेन चान्तिपारमितां परिपूरयितुक्कामेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन वीर्यपारमितायां चरितुक्कामेन वीर्यपारमितां परि-
 पूरयितुक्कामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ध्यानपारमितायां चरितुक्कामेन ध्यानपार-
 मितां परिपूरयितुक्कामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरितुक्कामेन
 प्रज्ञापारमितां परिपूरयितुक्कामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
 पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन एवं चित्तमुत्पादयि-
 त्थं । कथं मे सर्वज्ञातौ बुद्धविग्रहदर्शनं भवेत् । बुद्धसमन्वाहारो
 बुद्धानिरोधनं बुद्धपरिग्रहं भवेदिति प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
 पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन बुद्धकायं परि-
 निष्पादयितुक्कामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शार-

द्वितीयं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन द्वाविंशतो महापुरुषलक्षणमि-
प्रतिलभ्युक्तमेव प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । पुनरपरं शारदती-
पुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाऽशीतिमनुयञ्जनानि प्रतिलभ्युक्तमेव
प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन सर्वत्र जातौ जातिस्मरतां प्रतिलभ्युक्तमेव प्रज्ञापार-
मितायां शिचित्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महास-
त्त्वेन बोधिचित्ताऽपरिप्रणाशतां* प्रतिलभ्युक्तमेव प्रज्ञापारमि-
तायां शिचित्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
सर्वबोधिसत्त्वचर्याऽसम्प्रमोषतां प्रतिलभ्युक्तमेव प्रज्ञापारमितायां
शिचित्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वपाप-
मित्रपापसहायान् विवर्जितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं ।
पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वबुद्ध बोधि-
सत्त्वकल्याणमित्राण्यारागायितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं ।
पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वमारकायिका-
देवताविज्ञातुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । पुनरपरं
शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वाऽऽवरणीयानि विशोधयि-
तुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वधर्माऽनावरणतां प्रतिलभ्युक्तमेव प्रज्ञा-
पारमितायां शिचित्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन बोधिसत्त्वकुलं परिनिष्पादयितुकामेन प्रज्ञापारमि-

* बोधिचित्तापरिप्रमाणाश्रयतामिति ख, य पुस्तके पाठः । बोधिचित्ता-
प्रणाश्रयतामिति ग पुस्तके पाठः ।

तायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन बुद्धकुलमारागयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चिरद्ववंशाऽनुपच्छेदाय स्थातुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन कुमारभूमिमनुप्राप्तुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन बुद्धबोधिसत्त्वैरविरहितेन भवितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । [“पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन बोधिसत्त्वभूमिमतिकमितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।] पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन क्षिप्रन्तयागतभूमिं परिपूरयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन यैर्यैः कुशलमूलैर्यैर्यैराकारैराकाङ्क्षेत् सर्वबुद्धान् भगवतः सत्कर्तुं गृह्णकर्तुं मानयितुं पूजयितुं । तानि मे कुशलमूलानि तत्राकाराः समृद्धेयुरिति प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वसत्त्वान् समुत्प्रेषयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । [पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वसत्त्वानामाज्ञाः परिपूरयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।] पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वसत्त्वानामाज्ञाः परिपूरयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । अन्नपानवस्त्रयान-

* [] एतच्चिद्दयान्तर्वर्तीपाठः ख, ग, घ पुस्तकेषु नास्ति ।

† [] एतच्चिद्दयान्तर्गतपाठः क पुस्तके नास्ति ।

विभूषणपुष्पधूपचूर्णमाह्वयिलेपनशयनाऽऽसनोपाश्रयग्लानप्रत्ययभेष-
ज्यपरिष्कारैः धनधान्याऽस्तङ्कारमणिमुक्तावैदूर्यग्रह्णशिलाप्रवालजात-
रूपरजतोद्यानराज्यादिभिः सर्वोपकरणोपभोगैः सर्वसत्त्वान् सन्त-
र्पयिष्यामीति बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां योगः
करणौयः । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन धर्म-
धातुपरमालोके आकाशधातुपर्यवसाने सर्वसत्त्वान् महायाने
समादापयितुकामेन दानपारमितायां प्रतिष्ठापयितुकामेन शील-
पारमितायां प्रतिष्ठापयितुकामेन चान्तिपारमितायां प्रतिष्ठाप-
यितुकामेन वीर्यपारमितायां प्रतिष्ठापयितुकामेन ध्यानपारमि-
तायां प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां प्रतिष्ठापयितुकामेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेनैकमपि कुशलचित्तोत्पादमद्यं कर्तुकामेन बोधि-
सत्त्वोपनिषदनात् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिचित्त्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ये
पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्ते
मे वर्षं भाषेरन्निति बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिचित्त्यं । ये दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोक-
धातुषु बुद्धाभगवन्तस्ते मे वर्षं भाषेरन्निति बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । ये पश्चिमास्यान्दिशि गङ्गा-
नदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्ते मे वर्षं भाषेरन्निति
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । ये उत्तर-

* बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनेति द्विः पाठः कचपुस्तके । ख, ग, घपुस्तके च ।

स्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्ते मे
 वर्ण भाषेरन्निति बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 त्वं । ये उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
 बुद्धाभगवन्तस्ते मे वर्ण भाषेरन्निति बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां शिचित्वं । ये पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
 कोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्ते मे वर्ण भाषेरन्निति बोधि-
 सत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । ये दक्षिणपश्चिमा-
 यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्ते मे वर्ण
 भाषेरन्निति बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।
 ये पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धा-
 भगवन्तस्ते मे वर्ण भाषेरन्निति बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां शिचित्वं । येऽधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु
 लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्ते मे वर्ण भाषेरन्निति बोधिसत्त्वेन महा-
 मत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । ये उपरिष्ठादिशि गङ्गानदी-
 वालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्ते मे वर्ण भाषेरन्निति प्रज्ञा-
 पारमितायां शिचित्वं । पुनरपर शारदतीमुत्र यानिपूर्वस्थां-
 दिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेष्टाणि तानि सर्वाण्येकचि-
 त्तोत्पादेनोपसंक्रमितुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमि-
 तायां शिचित्वं । यानिदक्षिणस्थांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि
 बुद्धचेष्टाणि तानि सर्वाण्येकचित्तोत्पादेनोपसंक्रमितुकामेन बोधि-
 मत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । यानिपश्चिमायां-
 दिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेष्टाणि तानि सर्वाण्येकचित्तो-

त्यादेनोपसंक्रमितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्त्यं । यान्युत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमानि बुद्ध-
 चेवाणि तानि सर्वाण्येकचित्तोत्पादेनोपसंक्रमितुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । यान्युत्तरपूर्वस्यान्दिशि
 गङ्गानदीवाल्मुकोपमानि बुद्धचेवाणि तानि सर्वाण्येकचित्तोत्पादेनो-
 पसंक्रमितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 त्त्यं । यानि पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमानि बुद्ध-
 चेवाणि तानि सर्वाण्येकचित्तोत्पादेनोपसंक्रमितुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । यानिदक्षिणपश्चिमायां-
 दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमानि बुद्धचेवाणि तानि सर्वाण्येकचित्तो-
 त्पादेनोपसंक्रमितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्त्यं । यानिपश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमानि
 बुद्धचेवाणि तानि सर्वाण्येकचित्तोत्पादेनोपसंक्रमितुकामेन बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । यान्यधस्ताद्दिशि
 गङ्गानदीवाल्मुकोपमानि बुद्धचेवाणि तानि सर्वाण्येकचित्तोत्पादेनो-
 पसंक्रमितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 त्त्यं । यान्युपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमानि बुद्धचेवाणि
 तानि सर्वाण्येकचित्तोत्पादेनोपसंक्रमितुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र
 यानि पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमानि बुद्धचेवाणि तानि
 सर्वाण्येकस्वरघोषेण विज्ञापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । यानि दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवा-

लुकोपमानि बुद्धचेत्राणि तानि सर्वाण्येकस्वरघोषेण विज्ञापयितु-
कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं ।
यानिपश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राणि तानि
सर्वाण्येकस्वरघोषेण विज्ञापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । यान्युत्तरस्यांदिशि गङ्गानदीवालुको-
पमानि बुद्धचेत्राणि तानि सर्वाण्येकस्वरघोषेण विज्ञापयितुकामेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । यान्युत्तर-
पूर्वस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राणि तानि सर्वाण्येक-
स्वरघोषेण विज्ञापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-
तायां शिचित्तव्यं । यानि पूर्वदक्षिणस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोप-
मानि बुद्धचेत्राणि तानि सर्वाण्येकस्वरघोषेण विज्ञापयितुकामेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । यानिद-
क्षिणपश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राणि तानि
सर्वाण्येकस्वरघोषेण विज्ञापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । यानिपश्चिमोत्तरस्यांदिशि गङ्गान-
दीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राणि तानि सर्वाण्येकस्वरघोषेण विज्ञा-
पयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
तव्यं । यान्यधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राणि तानि
सर्वाण्येकस्वरघोषेण विज्ञापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । यान्युपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमानि बुद्धचेत्राणि तानि सर्वाण्येकस्वरघोषेण विज्ञापयितुका-
मेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । पुन-

रपरं शारदतीपुत्र बुद्धोत्पादाऽनुषङ्गेदाय* स्यात्तुक्कामेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वकुलरचितुक्कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-
तायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बुद्धवंशाऽनुषङ्गेदायस्यात्तु-
क्कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
पुनरपरं शारदतीपुत्र अध्यात्मशून्यतायां^(१) स्यात्तुक्कामेन बोधिस-
त्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । वहिर्द्धाशून्यतायां^(१)
स्यात्तुक्कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
तत्थं । अध्यात्मवह्निर्द्धाशून्यतायां^(१) स्यात्तुक्कामेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । शून्यताशून्यतायां^(१) स्यात्तुक्का-
मेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । महा-

* बुद्धोत्पादाय स्यात्तुक्कामेन च पुस्तके पाठः ।

- (१) आध्यात्मिकानां चक्षुरादीनामकूटस्थविनाशितात्मकप्रतिमुपादाया-
ध्यात्मशून्यता ॥
- (२) बाह्यानां रूपादीनां तथा प्रकृतिमुपादाय वहिर्द्धा शून्यता ॥
- (३) आध्यात्मिकवाङ्मनामायतनान्तथाप्रकृतिमुपादायाध्यात्मवह्निर्द्धा-
शून्यता ॥ तत्राध्यात्मिकमायतनं यदिन्द्रियरूपं सगृहीतं । बाह्यं च
यद्विषयरूपं सगृहीतं । तद्धि आध्यात्मिकं च चित्तेनाप्राप्तत्वाद्वाङ्म-
नेन्द्रियसंगृहीतत्वात् एतच्च शून्यतात्रयमधिसुक्तिचर्याभूमौ ।
- (४) सर्वधर्मशून्यतायां अध्यात्मादिशून्यतायां आलम्बनज्ञानस्वभावायां
अपि शून्यत्वेन शून्यताशून्यता ॥

शून्यतायां^(१) स्यात्कामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । परमार्थशून्यतायां^(२) स्यात्कामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । संस्कृतशून्यतायां^(३) स्यात्कामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । असंस्कृतशून्यतायां^(४) स्यात्कामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । अत्यन्तशून्यतायां^(५) स्यात्कामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । अनवरागशून्यतायां^(६) स्यात्कामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं ।

-
- (१) सर्वधर्मैशून्यताज्ञानमत्र सर्वधर्मैशून्यता तेन च शून्यताशून्या । तस्य ग्राहकविकल्प प्रहायादियं प्रयोगमार्गोदशाना दिशान्दिग्भिः शून्यत्वेन महाशून्यता तासा महासन्निवेशत्वादिय सर्वत्रगार्थेन(?) प्रथमाया भूमौ ।
- (२) परमस्य निर्वाणस्यार्थ रूपशून्यत्वेन परमार्थशून्यता तस्य विषय-भोगमात्रत्वादियमगार्थेन(?) द्वितीयाया भूमौ ।
- (३) संस्कृतस्य त्रैधातुकस्य कामादिधातुशून्यत्वेन संस्कृतशून्यता तस्या-परिनिष्पन्नसम्भावत्वेन श क्त(?) प्रतिपक्षत्वात् । इयं निष्पन्दाग्रा-धन(?) तृतीयाया ।
- (४) असंस्कृतस्यानुत्पादानिरोधानन्यथात्वस्य तेन शून्यत्वादसंस्कृत-शून्यता । अनुत्पादादीनामुत्पादादिप्रतियोगिप्रक्षितिनिमित्ताभा-वात् । इयं निष्परिग्रहार्थेन चतुर्थी ।
- (५) अन्तस्थान्तेन शून्यत्वादतीतानान्तत्वेनात्यन्तता । अन्तोभागस्तत्रो-च्छेदशान्ततान्तयोर्मध्ये न तदस्ति किञ्चिदयेन तयोर्भागव्यवच्छेद-निमित्तत्वेन स्वभावो व्यवस्थाप्यते । इयं सन्तानामेदार्थेन पञ्चम्या ।
- (६) आदिमध्यपर्यवसानानां तै शून्यत्वेनानवरागशून्यता । आद्यादीनां धर्मताऽनुसूतत्वेनात्यन्तिकत्वादियं नृ क्रोशविशुद्ध्यर्थेन षष्ठा ।

शिक्षितव्यं । अनवकारशून्यतायां^(१) स्यात्तुक्कामेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं । प्रकृतिशून्यतायां^(२) स्यात्तु-
क्कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं ।
सर्वधर्मशून्यतायां^(३) स्यात्तुक्कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिक्षितव्यं । स्तलक्षणशून्यतायां^(४) स्यात्तुक्कामेन बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं । अनुपलम्भशून्य-
तायां^(५) स्यात्तुक्कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिक्षितव्यं । अभावशून्यतायां^(६) स्यात्तुक्कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन

(१) अवकारणोत्सर्गलक्षणस्य धकारस्य^(१) विपर्ययेनानवकारस्तस्य तेन
शून्यत्वादनवकारशून्यता । अवकारादेः प्रक्रियारूपत्वेनानुत्सर्ग-
प्रज्ञप्तिनिमित्तत्वायोगादियमनानात्वात्^(२) नान्यथा ॥

(२) सर्वार्थैरहताप्रकृतिस्तस्यास्तया शून्यत्वात् प्रकृतिशून्यता । तस्याः
संस्कृतासंस्कृतविकाराविकारानामपत्तेः ॥

(३) धर्मस्य धर्मस्य शून्यत्वात् सर्वधर्मशून्यतासर्वधर्माणां संस्कृता-
संस्कृतराशोरितरेतरापेक्षत्वेन सभावापरिनिष्पन्नात् । एतच्च
शून्यतादयमन्वीनानधिकार्येण निर्विकल्पकक्षेत्रपरिशुद्धिविशिष्टादया-
श्रयत्वेन चर्याफलभूमित्वात् प्रतिबोधपरिजर्मेणाऽष्टम्यां ॥

(४) रूपादिलक्षणस्य रूपादेस्तल्लक्षणशून्यत्वात् लक्षणशून्यता लक्षण-
व्यवस्थानस्य सामान्यविशेषप्रज्ञप्तिमात्रत्वात् ॥

(५) अतीतादीनां धर्माणामतीतादिस्वप्नस्थितरेतरविषययानुपलम्भ-
त्वेनाऽनुपलम्भशून्यता । अध्वनां भावप्रज्ञप्तिमात्रत्वात् । एतच्च
शून्यतादयं ज्ञानवशिताश्रयत्वेन तथैव नवम्या ॥

(६) अभावशून्यता । अभावस्यासंस्कृतस्य शून्यतादेस्तेन शून्यत्वादाभाव-
शून्यता ॥

प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । स्वभावशून्यतायां^(१) स्यात्तु कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । अभावस्वभाव-
शून्यतायां^(२) स्यात्तु कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-
तायां शिचित्थं^(३) । पुनरपरं शारदतीपुत्रालम्बनामतेयममन-
न्तरहेतुप्रत्ययता* अवबोद्धुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्राकारलक्षणान्यव-
बोद्धुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।

* एष पाठः पुस्तकपत्रके दृश्यते ।

- (१) स्वभावशून्यता । स्वभावस्य शून्यतास्यास्यायां ज्ञानेन दर्शनेन वाद्यतकत्वात्(?) स्वभावशून्यता । ज्ञानदर्शनस्य यथाभूतार्थद्योत-
कत्वात् ॥
- (२) अत्राभावस्वभावशून्यता नास्तिसंयोगिकस्य धर्मस्य भावा प्रतीत्य-
समुत्पन्नत्वादिति संयोगस्य तेन- शून्यत्वादभावस्वभावशून्यता
सामग्रीमात्रं भाव इति ॥

भावस्य उपादानस्त्वन्यकत्तस्य तेन शून्यत्वात् भावशून्यता ।
अस्थितैवेया धर्माणा धर्मतेति परेण कर्त्राशून्यत्वात् परभाव-
शून्यता । शून्यताधियानो हि पुरुषस्यापारः केवलं विघाता-
येति क्त्वा । एतच्च शून्यतात्रयं यथाक्रमं सवासनक्षेत्रावरण-
प्रहाणायत्नत्वेन सवासनक्षेत्रावरणप्रहाणायत्नत्वेन स्वयं भूत्वायेन ॥
बुद्धभूमौ वेदितव्यं । इत्यष्टसाहस्रोटीकाया विंशतिप्रकारा
शून्यतायाख्याता अत्र तु मूले अष्टादशप्रकारा दृश्यन्ते ॥

पुनरपरं शारदतीपुत्र सर्वधर्माणां तथता अवबोद्धकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । अवितथता अवबोद्धकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । अनन्यतथतामवबोद्धकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । अविकारतथतामवबोद्धकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । यथाचेत्तथतामवबोद्धकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वधर्माणां तथतामवबोद्धकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । पुनरपरं शारदतीपुत्र सर्वधर्माणां भूतकोटिमवबोद्धकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । पुनरपरं शारदतीपुत्र यावन्त्यस्त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातौ गङ्गानदीवालुकास्ताः सर्वांज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । पुनरपरं शारदतीपुत्र त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातौ महासमुद्रेष्वप्स्कन्धोनदीषु महानदीषु कुण्डीषु सरस्तङ्गागेषु पल्लेषु तत्सर्वे शतधाभिन्नया वालागकोव्याऽभ्युत्प्रेतुकामेन च तन्निश्रियां* प्राणिनोविद्देठयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । पुनरपरं शारदतीपुत्र यावांस्त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातावशिखन्धः ससर्व्वएकज्यालीभूतोभवेत् । तद्यथापि नाम कन्पोद्वाहे वर्त्तमाने तमेकेनमुखवायुनानिर्वापयितु-

* एष पाठः ५ पुस्तके । तदाशयानिति शुक्तं प्रतिभाति ।

कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
 पुनरपरं शारदतीपुत्र त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातौ वातम-
 ण्डलाकाया इमं त्रिसाहस्रमहासाहस्रं लोकधातुं विधुनुयुर्विरेयु-
 र्विभ्यंसयेयुः तद्यथापि नाम वुसमुष्टितां सर्वामहाविचोभनावात-
 मण्डलीयकानां गुल्याः प्रान्तकेनसंच्छादयितुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं* । [†पुनरपरं शारदतीपुत्र
 यस्त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातानाकाशधातुसं सर्वमेकपर्यङ्केन-
 स्फुरितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चि-
 तव्यं] पुनरपरं शारदतीपुत्र त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातौ
 सुमेधचक्रवाङ्महाचक्रवाङ्माः पर्वतवाजास्तान् सर्वानेकवालेन वज्रा-
 ऽभ्युत्क्षिप्याऽप्रमेयाऽसंख्येयान् लोकधातून् समुत्क्षिपेयमिति
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र यावान् त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातौ वृक्षद-
 णगुल्मीषधिवनस्यतिसञ्चयोलोद्गर्करपाषाणपर्वतमहापृथिवीसंचयसं
 सर्वं परमाणुरजोयोगेन ज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र यावन्तः पूर्वस्था-
 न्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेयु लोकधातुपुं बुद्धाभगवन्तः सबोधि-
 सत्त्वपरिवाराः सश्रावकसंघास्तान् सर्वानेकपिण्डपातेन प्रतिपाद-

* एय पाठः पुस्तकपक्षके ।

† [] एतच्छ्रद्धयान्तर्गतपाठः क पुस्तके नास्ति ।

‡ अयमुत्क्षिपेयमिति ग, घ, च पाठः ।

§ लोकधातुष्विति ख, ग, घ पाठः । बुद्धोच्चेति क, घ, पाठः ।

यितुकामेन एकपुष्पेणैकमाख्येनैकगन्धेनैकविलेपनेनैकचूर्णेनैकवस्त्रेणै-
काभरणेनैकच्छत्रेणैकध्वजेनैकपताकया सत्कर्तुंकामेन गुरुकर्तुं-
कामेन मानयितुकामेन पूजयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । यावन्तो दक्षिणस्यांदिशि गङ्गा-
नदीवालुकोपमेषु बुद्धेक्षेत्रेषु बुद्धाभगवन्तः स बोधिसत्त्वपरिवाराः
सञ्चावकसंघास्तान् सर्वानेकपिण्डपातेन प्रतिपादयितुकामेनैकपुष्पे-
णैकमाख्येनैकगन्धेनैकविलेपनेनैकचूर्णेनैकवस्त्रेणैकाभरणेनैकच्छत्रेणैक-
ध्वजेनैकपताकया सत्कर्तुंकामेन गुरुकर्तुंकामेन मानयितुकामेन पूज-
यितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं ।
यावन्तः पश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धा-
भगवन्तः बोधिसत्त्वपरिवाराः सञ्चावकसंघास्तान् सर्वानेकपिण्ड-
पातेन प्रतिपादयितुकामेनैकपुष्पेणैकमाख्येनैकगन्धेनैकविलेपनेनैक-
चूर्णेनैकवस्त्रेणैकाभरणेनैकच्छत्रेणैकध्वजेनैकपताकया सत्कर्तुंकामेन
गुरुकर्तुंकामेन मानयितुकामेन पूजयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । यावन्त उत्तरस्यांदिशि
गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तः स बोधिसत्त्वपरि-
वाराः सञ्चावकसंघास्तान् सर्वान् एकपिण्डपातेन प्रतिपादयितु-
कामेनैकपुष्पेणैकमाख्येनैकगन्धेनैकविलेपनेनैकचूर्णेनैकवस्त्रेणैकाभरणे-
नैकच्छत्रेणैकपताकया सत्कर्तुंकामेन गुरुकर्तुंकामेन मानयितुकामेन
पूजयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं ।
यावन्त उत्तरपूर्वस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
बुद्धाभगवन्तः स बोधिसत्त्वपरिवाराः सञ्चावकसंघास्तान् सर्वानेक-

पिण्डपातेन प्रतिपादयितुकामेनैकपुण्येणैकमाख्येनैकविलेपनेनैकचूर्णे-
नैकवस्त्रेणैकाभरणेनैकच्छत्रेणैकध्वजेनैकपताकया सत्कर्तुंकामेन गुरु-
कर्तुंकामेन मानयितुकामेन पूजयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यावन्तः पूर्वोदचिण्णस्यांदिशि गङ्गा-
नदीवायुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तः सबोधिसत्त्वपरिवाराः
सश्रावकसंघास्तान् सर्वानेकपिण्डपातेन प्रतिपादयितुकामेनैकपुण्ये-
णैकमाख्येनैकविलेपनेनैकचूर्णेनैकवस्त्रेणैकाभरणेनैकच्छत्रेणैकध्वजेनैक-
पताकया सत्कर्तुंकामेन गुरुकर्तुंकामेनमानयितुकामेन पूजयितु-
कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
यावन्तोदचिण्णपश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवायुकोपमेषु लोकधातुषु
बुद्धाभगवन्तः सबोधिसत्त्वपरिवाराः सश्रावकसंघास्तान् सर्वानेक-
पिण्डपातेन प्रतिपादयितुकामेनैकपुण्येणैकमाख्येनैकविलेपनेनैकचूर्णे-
नैकवस्त्रेणैकाभरणेनैकच्छत्रेणैकध्वजेनैकपताकया सत्कर्तुंकामेन गुरु-
कर्तुंकामेनमानयितुकामेन पूजयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यावन्तः पश्चिमोत्तरस्यांदिशि गङ्गा-
नदीवायुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तः सबोधिसत्त्वपरिवाराः
सश्रावकसंघास्तान् सर्वानेकपिण्डपातेन प्रतिपादयितुकामेनैकपुण्ये-
णैकमाख्येनैकविलेपनेनैकचूर्णेनैकाभरणेनैकच्छत्रेणैकध्वजेनैकपताकया
सत्कर्तुंकामेन गुरुकर्तुंकामेन मानयितुकामेन पूजयितुकामेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यावन्तो-
ऽधस्तादिशि गङ्गानदीवायुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तः
सबोधिसत्त्वपरिवाराः सश्रावकसंघास्तान् सर्वानेकपिण्डपातेन

प्रतिपादयितुकामेनैकपुष्पेनैकमाल्येनैकगन्धेनैकविलेपनेनैकचूर्णेनैक-
वस्त्रेणैकाभरणेनैकच्छत्रेणैकध्वजेनैकपताकया सत्कर्तुंकामेन गुरुकर्तुं-
कामेनमानयितुकामेन पूजयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । यावन्त उपरिष्ठादिशि गङ्गानदी-
वालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तः सर्वोधिसत्त्वपरिवाराः
सञ्चावकसंघास्तान् सर्वानेकपिण्डपातेन प्रतिपादयितुकामेनैक-
पुष्पेनैकमाल्येनैकगन्धेनैकविलेपनेनैकचूर्णेनैकवस्त्रेणैकाभरणेनैकच्छ-
त्रेणैकध्वजेनैकपताकया सत्कर्तुंकामेन गुरुकर्तुंकामेन मानयितुकामेन
पूजयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
तत्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र पूर्वस्यादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु
लोकधातुषु येसत्त्वास्तान् सर्वान् शीलस्कन्धे^(१) प्रतिष्ठापयितुकामेन
समाधिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
विमुक्तिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिज्ञानदर्शनस्कन्धे प्रति-
ष्ठापयितुकामेन श्रोत-आपत्तिकले प्रतिष्ठापयितुकामेन स्रष्टागा-
मिकले प्रतिष्ठापयितुकामेन अनागामिकले प्रतिष्ठापयितुकामेन
अर्हत्त्वे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रत्येकबोधी प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्व-
ज्ञतार्या प्रतिष्ठापयितुकामेन* मार्गाऽऽकारञ्चतार्या प्रतिष्ठापयितु-

* एष पाठः क पुस्तके नास्ति ।

- (१) अनाय्यवं शीलं समाधिः प्रज्ञा च शीलस्कन्धः समाधिस्कन्धः
प्रज्ञास्कन्धः । सर्वविषयप्रज्ञायादिविमुक्तिस्कन्धः विशिष्टज्ञानसाक्षा-
त्करणं विमुक्तिज्ञानस्कन्धः ॥ इत्यष्टसाधुसूटीका ।

ज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन अनुपधिग्रेषे निर्व्याणधातौ प्रतिष्ठा-
 पयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 तयं । ये पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
 सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन समाधिस्कन्धे
 प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिस्कन्धे
 प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिज्ञानदर्शनस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
 श्रोत-आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन सङ्गदागामिफले प्रतिष्ठाप-
 यितुकामेन अनागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अर्हत्त्वे प्रतिष्ठापयि-
 तुकामेन प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वज्ञतायां प्रतिष्ठाप-
 यितुकामेन मार्गाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वाऽऽकार-
 ज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन अनुपधिग्रेषे निर्व्याणधातौ प्रतिष्ठाप-
 यितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचितयं ।

ये दक्षिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
 सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन समाधिस्कन्धे
 प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिस्कन्धे
 प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिज्ञानदर्शनस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
 श्रोत-आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन सङ्गदागामिफले प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन अनागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अर्हत्त्वे प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वज्ञतायां प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन मार्गाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वाऽऽ-
 कारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन अनुपधिग्रेषे निर्व्याणधातौ
 प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां

शिक्षितव्यं । ये पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोक-
धातुषु सत्त्वास्तान् सर्वान् शैलस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन समाधि-
स्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
विमुक्तिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिज्ञानदर्शनस्कन्धे प्रति-
ष्ठापयितुकामेन श्रोत-आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन सहदा-
गामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अनागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन
अर्हत्वे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितुकामेन
सर्वज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन मार्गाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयि-
तुकामेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन अनुपधिगेषु
निर्वाणधातौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिक्षितव्यं । येऽधस्ताद्विशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु
लोकधातुषु सत्त्वास्तान् सर्वान् शैलस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
समाधिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
विमुक्तिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिज्ञानदर्शनस्कन्धे प्रति-
ष्ठापयितुकामेन श्रोत-आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन सहदा-
गामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अनागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन
अर्हत्वे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्व-
ज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन मार्गाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितु-
कामेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन अनुपधिगेषु
निर्वाणधातौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिक्षितव्यं । ये उपरिष्ठाद्विशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु
लोकधातुषु सत्त्वास्तान् सर्वान् शैलस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन

कामेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन अनुपधिग्रे
 निर्वाणधातौ^(१) प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां शिचित्वं । ये दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोप-
 मेपु लोकधातुपु सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
 समाधिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
 विमुक्तिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिज्ञानदर्शनस्कन्धे प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन ओत-आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन स्रद्धा-
 गामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अनागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन
 अर्हत्त्वे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्व-
 ज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन मार्गाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितु-
 कामेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन अनुपधिग्रे
 निर्वाणधातौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां शिचित्वं । ये पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालुकोप-
 मेपु लोकधातुपु सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलस्कन्धे प्रतिष्ठापयितु-
 कामेन समाधिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठाप-
 यितुकामेन विमुक्तिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिज्ञानदर्शन-
 स्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन ओत-आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितु-
 कामेन स्रद्धागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अनागामिफले प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन अर्हत्त्वे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रत्येकबोधौ प्रति-

(१) न विद्यन्ते उपधयः स्कन्धाः सर्वरागादिप्रहायावशेषोभूतत्वेन
 श्रेया यस्मिन् । निर्वाण्यस्मिन् सर्वविकल्पाः इति निर्वाणं तत्तथा
 तदेव धातुस्तदात्मन्यभावेनार्थाणां निष्पत्तेर्हेतुरतस्तस्मिन्निति
 योग्योऽर्थः । अष्टसाहस्रोटीका ।

ष्ठापयितुकामेन सर्वज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन मार्गाऽऽकार-
 ज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितु-
 कामेन अनुपधिग्रेषे निर्वाणधातौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधि-
 ज्ञत्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । ये उत्तरस्था-
 न्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वाम्बान् सर्वान्
 शीलस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन समाधिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
 प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
 विमुक्तिज्ञानदर्शनस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन श्रोत-आपत्तिफले
 प्रतिष्ठापयितुकामेन स्रष्टागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अना-
 गामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अर्हत्त्वे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रत्येक-
 बोधौ प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन
 मार्गाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वाऽऽकारज्ञतायां प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन अनुपधिग्रेषे निर्वाणधातौ प्रतिष्ठापयितुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । ये उत्तर-
 पूर्वस्थान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वाम्बान्
 सर्वान् शीलस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन समाधिस्कन्धे प्रतिष्ठाप-
 यितुकामेन प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिस्कन्धे प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन विमुक्तिज्ञानदर्शनस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन श्रोत-
 आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन स्रष्टागामिफले प्रतिष्ठापयितु-
 कामेन अनागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अर्हत्त्वे प्रतिष्ठापयितु-
 कामेन प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वज्ञतायां प्रतिष्ठाप-
 यितुकामेन मार्गाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वाऽऽकार-

समाधिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञास्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन
विमुक्तिस्कन्धे प्रतिष्ठापयितुकामेन विमुक्तिज्ञानदर्शनस्कन्धे प्रतिष्ठा-
पयितुकामेन श्रोत-आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन स्रष्टागामि-
फले प्रतिष्ठापयितुकामेन अनागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अर्हत्वे
प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितुकामेन सर्वज्ञतायां
प्रतिष्ठापयितुकामेन मार्गाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन
सर्वाऽऽकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन अनुपधिगेषु* निर्व्याण-
धातौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितां
शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र यावन्तो दशदिग्लोकधातुपुं
सत्त्वास्तान् सर्वाङ्ग्रावकप्रत्येकबुद्ध्यनेन च महायानेन च परि-
निर्वाणयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरतादानं ददतैव शिञ्चितव्यं ॥

यदेवं दानं दत्त्वा महाफलं भवत्येवं दानं दत्त्वा चक्षिष्य महा-
ग्रीष्मकूलेषूपपद्यते । एवं दानं दत्त्वा ब्राह्मणमहाग्रीष्मकूलेषूप-
पद्यते । एवं दानं दत्त्वा तदेवं दानं निश्राय चातुर्महाराजिकेषु
देवेषूपपद्यते । एवं दानं दत्त्वा तदेवं दानं निश्राय चायत्रिंशेषु
देवेषूपपद्यते । एवं दानं दत्त्वा तदेवं दानं निश्राय द्यामेषु
देवेषूपपद्यते । एवं दानं दत्त्वा तदेवं दानं निश्राय तुषितेषु

* परिनिर्वाणधातौ इति च पुस्तके पाठः ।

† दशदिग्लोके सर्वलोकधातुष्विति ख, ग, घ, च पुस्तके पाठः ।

‡ महाशाल इति ख, ग, घ, च पुस्तकेषु पाठः ।

देवेषूपपद्यते । एवं दानं दत्त्वा तदेवं दान निश्चाय निर्माण-
रतिषु देवेषूपपद्यते । एव दान दत्त्वा तदेवं दान निश्चाय पर-
निर्मितवशवर्त्तिषु देवेषूपपद्यते । एव दानं दत्त्वा तदेव दानं
निश्चाय प्रथम ध्यानं समापद्यते । एव दान दत्त्वा तदेवं दानं
निश्चाय द्वितीयं ध्यान समापद्यते । एव दान दत्त्वा तदेवं दानं
निश्चाय तृतीय ध्यानं समापद्यते । एवं दान दत्त्वा तदेव दानं
निश्चाय चतुर्थ ध्यानं समापद्यते । एव दान दत्त्वा तदेव दान
निश्चाय आकाशानन्यायतनसमापत्ति समापद्यते । एव दान दत्त्वा
तदेव दान निश्चायज्ञानानन्यायतनसमापत्ति समापद्यते । एव दानं
दत्त्वा तदेव दान निश्चाय आकिञ्चन्यायतनसमापत्ति समापद्यते ।
एव दान दत्त्वा तदेव दान निश्चाय नैवसज्जानासज्जायतन-
समापत्ति समापद्यते । एव दान दत्त्वा चत्वारिंशत्पुण्यानान्युत्प-
द्यन्ते । एव दान दत्त्वा चत्वारि सम्यक्प्रहाणान्युत्पद्यन्ते । एव
दान दत्त्वा पञ्चेन्द्रियाण्युत्पद्यन्ते । एव दान दत्त्वा पञ्चवलान्युत्प-
द्यन्ते । एव दान दत्त्वा सप्तबोध्यज्ञान्युत्पद्यन्ते । एव दान दत्त्वा
आर्याष्टाङ्गो मार्ग उत्पद्यते । एव दान दत्त्वा शून्यताऽऽनिमित्ता-
ऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्युत्पद्यन्ते । एव दान दत्त्वा श्रोतश्चापत्ति-
फलमुत्प्राप्यते । एव दान दत्त्वा सक्तदागामिफलमनुप्राप्यते । एव
दान दत्त्वा अनागामिफलमनुप्राप्यते । एव दान दत्त्वा अर्हत्व-
मनुप्राप्यते । एव दान दत्त्वा प्रत्येकबोधिरनुप्राप्यते । एव दान
दत्त्वा अनुत्तरासम्यक्सम्बोधिरनुप्राप्यते । पुनरपर शारदंतीपुत्र
बोधिसत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन्जानात्येषुपायकौश-

सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । [*पुनरपरं शार-
दतीपुत्र भागीयानां विशेषभागीयानां धर्माणां पारं गन्तुकामेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।] पुनरपरं
शारदतीपुत्र पृथग्जनधर्माणामार्यधर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शार-
दतीपुत्र श्रैष्ठधर्माणामश्रैष्ठधर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र
आवकधर्माणां प्रत्येकबुद्धधर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वधर्माणां बुद्धधर्माणाञ्च पारं गन्तुकामेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र
सर्वधर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
मितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन अतीतानागतप्रत्युत्पन्नानां धर्माणां तथतामनुबोद्धुकामेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन सर्वधर्माणामनुत्पादकोटिमनुप्राप्तुकामेन प्रज्ञापार-
मितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन सर्वधर्माणां भूतकोटिं प्रतिवेद्धुकामेन प्रज्ञापारमितायां
शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां पूर्व
गमेन भवितु कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्व-

बुद्धानां भगवतामुपस्थायकेन भवितुकामेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्व-
 बुद्धानां भगवतामत्यन्तपरिचारकेण* भवितुकामेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन महा-
 परिवारेण भवितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनातीतानागतप्रत्युत्पन्नानां
 बोधिसत्त्वपरिवाराणां प्रतिपद्युक्तामेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 त्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वदाहर्ण
 दक्षिणां परिशोधयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
 पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दानेन च गृहीत-
 चित्तेन भवितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दौःश्रौह्यचित्तपृथक्
 कर्तुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदती-
 पुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन व्यापादचित्तमुत्सृष्टुकामेन प्रज्ञा-
 पारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन कौशौद्यचित्तमनुत्पादयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन विघ्ने-
 पचित्तमनुत्पादयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनर-
 परं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दौष्प्रज्ञचित्तमनुत्पाद-
 यितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपर शारदतीपुत्र

स्तेन दानं दत्तं दानपारमितां परिपूरयत्येवं दानं दत्तं शीलपारमितां परिपूरयत्येवं दान दत्तं चान्तिपारमितां परिपूरयत्येवं दानं दत्तं वीर्यपारमितां परिपूरयत्येवं दानं दत्तं ध्यानपारमितां परिपूरयत्येव दानं दत्तं प्रज्ञापारमितां परिपूरयति ।

अथायुष्मान् शारदतीपुत्रोभगवन्तमेतदवोचत् । कथं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दानं दत्ता दानपारमिता परिपूरिता भवति । कथं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन शीलं रक्षता शीलपारमिता परिपूरिता भवति । कथं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चान्तिं भावयता चान्तिपारमिता परिपूरिता भवति । कथं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन वीर्यमारभता वीर्यपारमिता परिपूरिता भवति । कथं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ध्यान समापद्यता ध्यानपारमिता परिपूरिता भवति । कथं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञां भावयता प्रज्ञापारमिता परिपूरिता भवति । भगवानाह । अनुपलम्भयोगेन शारदतीपुत्र दानस्य दायकस्य प्रतिग्राहकस्य चिमण्डलपरिशुद्ध्या दानपारमिता परिपूरिता भवति । आपत्त्यनापत्त्यध्यापन्तितामुपादाय शीलपारमिता परिपूरिता भवति । अधोभगतामुपादाय चान्तिपारमिता परिपूरिता भवति । कायचित्तवीर्याश्रंसनतामुपादाय वीर्यपारमिता परिपूरिता भवति । *अविचेपाऽसङ्करणतामुपादाय ध्यानपारमिता परिपूरिता भवति । सर्वधर्मप्रज्ञानताऽनुपलम्भयोगेन प्रज्ञापार-

* अविचेपाऽशरणा इति ख, ग, घ पुस्तके पाठः ।

† प्रज्ञानता इति ख, ग, घ पुस्तके पाठः ।

मिता परिपूरिता भवति । पुनरपरं शारदतीपुत्र श्रुतीतानागत-
 प्रत्युत्पन्नानां बुद्धानां भगवतां सर्वबुद्धगुणान् प्रज्ञातुकामेनाऽनुप्राप्नु-
 कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं ।
 पुनरपरं शारदतीपुत्र संस्कृताऽसंस्कृतानां धर्माणां पारं गन्तुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र साश्रवानाऽश्रवाणां धर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । पुनरपरं शार-
 दतीपुत्र कुशलाऽकुशलानां धर्माणां पारं गन्तु कामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र
 लौकिकलोकोत्तराणां धर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र
 रूपरूपिणां धर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र व्याकृताऽ-
 व्याकृतानां धर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र नियताऽ-
 नियतानां धर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र नैर्यानिकाऽ-
 नैर्यानिकानां धर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र हात*-
 भागीयानां विशेषभागीयानां धर्माणां पारं गन्तुकामेन बोधि-

* ह्यानभागीयानामिति ग पुस्तके पाठः, भागीयानामिति ख, घ पुस्तके

• पाठः ।

बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वसत्त्वान् दानमये पुण्यक्रियावस्तुनिप्रति-
 ष्ठापयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारद-
 तीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वसत्त्वाञ्छीलमये पुण्यक्रियावस्तु-
 नि प्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वसत्त्वान् भावनामये 'पुण्य-
 क्रियावस्तुनिप्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
 पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वसत्त्वानैर्यथापथम-
 हगते पुण्यक्रियावस्तुनिप्रतिष्ठापयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शि-
 चित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वस-
 त्वान् सर्वेषाधिकमहगते पुण्यक्रियावस्तुनिप्रतिष्ठापयितुकामेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन सर्वाऽऽकारं पञ्चचक्षुषिनिष्पादयितुकामेन प्रज्ञापारमि-
 तायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 यदुक्तमाऽऽत्मचक्षुर्निष्पादयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
 दिव्यं चक्षुर्निष्पादयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-
 तायां शिचित्थं । प्रज्ञाचक्षुर्निष्पादयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । धर्माचक्षुर्निष्पादयितुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । बुद्धचक्षुर्नि-
 ष्पादयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शि-
 चित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र ये पूर्वस्थादिशि गङ्गानदी-
 वालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् दिव्येनचक्षुषा-
 मद्रष्टुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन यच्च बुद्धाभगवन्तो धर्मा भाषन्ते

तत्सर्वं दिव्येन ओचेण श्रोतुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां चेत-
सैव चेतः प्रज्ञातुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां पूर्वयोगसहगतां
बोधिसत्त्वचर्यां समनुस्मर्तुकामेन तेषां बुद्धानां भगवतामनेकविध-
मृद्धिविकुर्वितुं संद्रष्टुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-
तायां^{*} शिचित्तयं । ये दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेपु
लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् दिव्येन चक्षुषा संद्रष्टुकामेन
यच्च बुद्धाभगवन्तोऽर्धं भाषन्ते तत्सर्वं दिव्येन ओचेण श्रोतु-
कामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां चेतसैव चेतः प्रज्ञातुकामेन तेषां
बुद्धानां भगवतां पूर्वयोगसहगतां बोधिसत्त्वचर्यामनुस्मर्तुकामेन
तेषां बुद्धानां भगवतामनेकविधमृद्धिविकुर्वितुं संद्रष्टुकामेन बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तयं । ये पश्चिमायां-
दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेपु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तान्
सर्वान् दिव्येन चक्षुषा संद्रष्टुकामेन यच्च ते बुद्धाभगवन्तोऽर्धं
भाषन्ते तत्सर्वं दिव्येन ओचेण श्रोतुकामेन तेषां बुद्धानां भगवतां
चेतसैव चेतः प्रज्ञातुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां पूर्वयोगसह-
गतां बोधिसत्त्वचर्यामनुस्मर्तुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतामनेक-
विधमृद्धिविकुर्वितुं संद्रष्टुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिचित्तयं । ये उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोप-
मेपु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् दिव्येन चक्षुषा संद्रष्टुका-
मेन यच्च ते बुद्धाभगवन्तोऽर्धं भाषन्ते तत् सर्वं दिव्येन ओचेण

* एष पाठः प्रसङ्गं पुस्तकेषु किन्तु कुत्रचित्स्थले विकुर्वितुमिति

• कुत्रचित्, स्थले विकुर्वितमिति पाठोद्दिश्यते ।

ओतुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां चेतसैव चेतः प्रज्ञातुकामेन
 तेषां बुद्धानां भगवतां पूर्वयोगसहगतां बोधिसत्त्वचर्यामनुस्मर्तु-
 कामेन तेषां बुद्धानां भगवतामनेकविधमृद्धिविकुर्वितुं संद्रष्टु-
 कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । ये
 उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभग-
 वन्तस्तान् सर्वान् दिव्येन चक्षुषा संद्रष्टुकामेन यच्च ते बुद्धाभगवन्तो
 धर्म्मं भाषन्ते तत्सर्वं दिव्येन श्रोत्रेण ओतुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां
 भगवतां चेतसैव चेतः प्रज्ञातुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां
 पूर्वयोगसहगतां बोधिसत्त्वचर्यामनुस्मर्तुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां
 भगवतामनेकविधमृद्धिविकुर्वितुं संद्रष्टुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । ये पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि
 गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान्
 दिव्येन चक्षुषा संद्रष्टुकामेन यच्च ते बुद्धाभगवन्तो धर्म्मं भाषन्ते
 तत्सर्वं दिव्येन श्रोत्रेण ओतुकामेन तेषां बुद्धानां भगवतां
 चेतसैव चेतः प्रज्ञातुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां पूर्वयोग-
 सहगतां बोधिसत्त्वचर्यामनुस्मर्तुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवता-
 मनेकविधमृद्धिविकुर्वितुं संद्रष्टुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचितव्यं । ये दक्षिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गा-
 नदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् दिव्येन
 चक्षुषा संद्रष्टुकामेन यच्च ते बुद्धाभगवन्तो धर्म्मं भाषन्ते तत्सर्वं
 दिव्येन श्रोत्रेण ओतुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां चेतसैव
 चेतः प्रज्ञातुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां पूर्वयोगसहगतां

बोधिसत्त्वचर्यामनुस्मर्तुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतामनेकविध-
मृद्धिविकुर्वितं संद्रष्टुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
मितायां शिचित्थं । ये पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुको-
पमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् दिव्येन चक्षुषा
संद्रष्टुकामेन यञ्चते बुद्धाभगवन्तो धर्म्मं भाषन्ते तत्सर्वं दिव्येन
श्रोत्रेण श्रोतुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां चेतसैव चेतः प्रज्ञातु-
कामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां पूर्वयोगसङ्गतं बोधिसत्त्वचर्या-
मनुस्मर्तुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतामनेकविधमृद्धिविकुर्वितं
संद्रष्टुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
येऽधस्तादिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्त-
स्तान् सर्वान् दिव्येन चक्षुषा संद्रष्टुकामेन यञ्चते बुद्धाभगवन्तो
धर्म्मं भाषन्ते तत्सर्वं दिव्येन श्रोत्रेण श्रोतुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां
भगवतां चेतसैव चेतः प्रज्ञातुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां
पूर्वयोगसङ्गतं बोधिसत्त्वचर्यामनुस्मर्तुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां
भगवतामनेकविधमृद्धिविकुर्वितं संद्रष्टुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । ये उपरिष्ठादिशि गङ्गा-
नदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् दिव्येन
चक्षुषा संद्रष्टुकामेन यञ्चते बुद्धाभगवन्तो धर्म्मं भाषन्ते तत्सर्वं
दिव्येन श्रोत्रेण श्रोतुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां चेतसैव
चेतः प्रज्ञातुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतां पूर्वयोगसङ्गतं
बोधिसत्त्वचर्यामनुस्मर्तुकामेन तेषाञ्च बुद्धानां भगवतामनेकविध-
मृद्धिविकुर्वितं संद्रष्टुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-

तायां शिचित्तव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
यन्ते बुद्धाभगवन्तो धर्मं भाषन्ते समन्ताद्दशसु दिक्षु सर्वलोकधातुषु
धर्मं भाषन्ते तत्सर्वं श्रुत्वा नाच्छेदेन कृतिवलाधानेन सम्भारयितु-
कामेन यावदनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिमन्बुद्धः एतस्मिन्नन्तरे
सर्वमप्रणाशयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । पुनरपरं
शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेनाऽतीताऽनागतप्रत्युत्पन्नानां भग-
वतां बुद्धानां बुद्धचेत्राणि च बुद्धचेत्रपरिशुद्धिश्च* । द्रष्टुकामेन
परिनिष्पादयितुकामेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । पुनरपरं
शारदतीपुत्र यत्किञ्चित्तयागतैर्भाषितं सूत्रं गेयं व्याकरणं
गाथोदाननिदानत्यक्तकजातकवैपुल्याद्भूतधर्मायच्छ्रावकैर्न श्रुतं तत्सर्वं
श्रोतुकामेन उद्गृहीतुकामेन धारयितुकामेन वाचयितुकामेन
पर्यवाप्तुकामेन तथता प्रतिपत्तुकामेन परेभ्यश्च विस्तरेण
सम्प्रकाशयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिचित्तव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र यत्किञ्चित् पूर्वस्यान्दिशि
गङ्गानदीवास्तुकोपमेषु लोकधातुषु सर्वबुद्धैर्भगवद्भिर्भाषितं भाषन्ते
भाषिष्यन्ते तत्सर्वं श्रोतुकामेन उद्गृहीतुकामेन धारयितुकामेन
वाचयितुकामेन पर्यवाप्तुकामेन परेभ्यश्च विस्तरेण सम्प्रकाशयितु-
कामेन तथत्वाय प्रतिपत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिचित्तव्यं । यत्किञ्चिद्दक्षिणस्यान्दिशि सर्वबुद्धै-
र्भगवद्भिर्भाषितं भाषन्ते भाषिष्यन्ते तत्सर्वं श्रोतुकामेन उद्गृहीतु-
कामेन धारयितुकामेन वाचयितुकामेन पर्यवाप्तुकामेन परेभ्यश्च

* परिशुद्धीत्येव इति ख, ग, घ, च पुस्तकेषु पाठः ।

3412

विस्तरेण सम्यक्काशयितुकामेन तच्च च तथत्वाय प्रतिपत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यत्किञ्चित्प-
श्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सर्व्वबुद्धैर्भगव-
द्भिर्भाषितं भाषन्ते भाषिष्यन्ते तत्सर्व्वं श्रोतुकामेन उद्गहीतुकामेन
धारयितुकामेन वाचयितुकामेन पर्य्यवाप्तुकामेन परेभ्यश्च विस्तरेण
सम्यक्काशयितुकामेन तच्च च तथत्वाय प्रतिपत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यत्किञ्चिदुत्तरस्यान्दिशि
सर्व्वबुद्धैर्भगवद्भिर्भाषितं भाषन्ते भाषिष्यन्ते तत्सर्व्वं श्रोतुकामेन
उद्गहीतुकामेन धारयितुकामेन वाचयितुकामेन पर्य्यवाप्तुकामेन
परेभ्यश्च विस्तरेण सम्यक्काशयितुकामेन तच्च च तथत्वाय प्रति-
पत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
यत्किञ्चिदुत्तरपूर्व्वस्यान्दिशि सर्व्वबुद्धैर्भगवद्भिर्भाषितं भाषन्ते
भाषिष्यन्ते तत्सर्व्वं श्रोतुकामेन उद्गहीतुकामेन धारयितुकामेन
वाचयितुकामेन पर्य्यवाप्तुकामेन परेभ्यश्च विस्तरेण सम्यक्काशयितु-
कामेन तच्च च तथत्वाय प्रतिपत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यत्किञ्चित् पूर्व्वदक्षिणस्यान्दिशि
सर्व्वबुद्धैर्भगवद्भिर्भाषितं भाषन्ते भाषिष्यन्ते तत्सर्व्वं श्रोतुकामेन
उद्गहीतुकामेन धारयितुकामेन वाचयितुकामेन पर्य्यवाप्तुकामेन
परेभ्यश्च विस्तरेण सम्यक्काशयितुकामेन तच्च च तथत्वाय प्रति-
पत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं ।
यत्किञ्चिदक्षिणपश्चिमायान्दिशि सर्व्वबुद्धैर्भगवद्भिर्भाषितं भाषन्ते
भाषिष्यन्ते तत्सर्व्वं श्रोतुकामेन उद्गहीतुकामेन धारयितुकामेन

वाचयितुकामेन पर्यवाप्तुकामेन परेभ्यश्च विस्तरेण सम्यक्वाचयितुकामेन तत्र च तथत्वाय प्रतिपत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यत्किञ्चित् पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि सर्व्वबुद्धैर्भगवद्भिर्भाषितं भाषन्ते भाषिष्यन्ते तत्सर्व्वं श्रोतुकामेन उद्बुद्धीतुकामेन धारयितुकामेन वाचयितुकामेन पर्यवाप्तुकामेन परेभ्यश्च विस्तरेण सम्यक्वाचयितुकामेन तत्र च तथत्वाय प्रतिपत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यत्किञ्चिदधस्ताद्दिशि सर्व्वबुद्धैर्भगवद्भिर्भाषितं भाषन्ते भाषिष्यन्ते तत्सर्व्वं श्रोतुकामेन उद्बुद्धीतुकामेन धारयितुकामेन वाचयितुकामेन पर्यवाप्तुकामेन परेभ्यश्च विस्तरेण सम्यक्वाचयितुकामेन तत्र च तथत्वाय प्रतिपत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यत्किञ्चिदुपरिष्ठाद्दिशि सर्व्वबुद्धैर्भगवद्भिर्भाषितं भाषन्ते भाषिष्यन्ते तत्सर्व्वं श्रोतुकामेन उद्बुद्धीतुकामेन धारयितुकामेन वाचयितुकामेन पर्यवाप्तुकामेन परेभ्यश्च विस्तरेण सम्यक्वाचयितुकामेन तत्र च तथत्वाय प्रतिपत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र्याः पूर्व्वस्यान्दिशि - गङ्गानदीवालुकोपमेयु लोकधातुषु अन्धकारतमिस्राश्रघाश्रघस्फुटायत्रेमौ सूर्याचन्द्रमसावेवं महर्द्धिकावेवं महेशाख्यावेवं महानुभावौ न भासतो न तपतो न विरोचतस्त्राः सर्वा अवभासयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । याः दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेयु लोकधातुषु अन्धकारतमिस्राश्रघाश्रघस्फुटायत्रेमौ

सूर्याचन्द्रमसावेवं महर्द्धिकावेवं महेशाख्यावेवं महानुभावौ न
भासतो न तपतो न विरोचतस्ताः सर्वाश्रवभासयितुकामेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । याः पश्चि-
मायान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु अन्धकारतमिस्रा-
अघाअघस्फुटायन्मौ सूर्याचन्द्रमसावेवं महर्द्धिकावेवं महेशा-
ख्यावेवं महानुभावौ न भासतो न तपतो न विरोचतस्ताः
सर्वाश्रवभासयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिचित्यं । याः उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोक-
धातुषु अन्धकारतमिस्राअघाअघस्फुटायन्मौ सूर्याचन्द्रमसा-
वेवं महर्द्धिकावेवं महेशाख्यावेवं महानुभावौ न भासतो न
तपतो न विरोचतस्ताः सर्वाश्रवभासयितुकामेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । याः उत्तरपूर्वस्यांदिशि
गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु अन्धकारतमिस्राअघाअघस्फुटा-
यन्मौ सूर्याचन्द्रमसावेवं महर्द्धिकावेवं महेशाख्यावेवं महानुभावौ
न भासतो न तपतो न विरोचतस्ताः सर्वाश्रवभासयितुकामेन बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । याः पूर्वदक्षिण-
स्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु अन्धकारतमिस्रा-
अघाअघस्फुटायन्मौ सूर्याचन्द्रमसावेवं महर्द्धिकावेवं महेशा-
ख्यावेवं महानुभावौ न भासतो न तपतो न विरोचतस्ताः सर्वा-
श्रवभासयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिचित्यं । याः दक्षिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु
लोकधातुषु अन्धकारतमिस्राअघाअघस्फुटायन्मौ सूर्याचन्द्रम-

सावेवं महर्द्धिकावेवं महेशाख्यावेवं महानुभावौ न भासतो-
 न तपतो न विरोचतस्ताः सर्वाश्रवभासयितुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । याः पश्चिमोत्तरस्या-
 न्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु अन्धकारतमिस्रा-
 अघाअघस्फुटायचेमौ सूर्याचन्द्रमसावेवं महर्द्धिकावेवं महेशा-
 ख्यावेवं महानुभावौ न भासतो न तपतो न विरोचतस्ताः
 सर्वाश्रवभासयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिञ्चितव्यं । याअधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु
 अन्धकारतमिस्राअघाअघस्फुटायचेमौ सूर्याचन्द्रमसावेवं महर्द्धि-
 कावेवं महेशाख्यावेवं महानुभावौ न भासतो न तपतो न
 विरोचतस्ताः सर्वाश्रवभासयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । याउपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदी-
 वाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु अन्धकारतमिस्राअघाअघस्फुटायचेमौ
 सूर्याचन्द्रमसावेवं महर्द्धिकावेवं महेशाख्यावेवं महानुभावौ
 न भासतो न तपतो न विरोचतस्ताः सर्वाश्रवभासयितुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं
 शारदतीपुत्रं यावन्तः पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमासोक-
 धातवोयत्र न बुद्धशब्दं न धर्मशब्दं न सहशब्दं सत्त्वाः शृण्वन्ति
 तत्र लोकधातुषु तान् सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसहशब्दान् आवयितु-
 कामेन सम्यग्दृष्टौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन

* च पुस्तके एवं महेशाख्याविवृतः प्रागपि एवं महानुभावविवर्ति-
 पाठः सर्वत्र दृश्यते ।

प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यावन्तः शारदतीपुत्रे दक्षिणस्या-
 न्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोयत्र न बुद्धशब्दं न
 धर्मशब्दं न सहशब्दं सत्त्वाः शृण्वन्ति तत्र लोकधातुषु तान्
 सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसहशब्दान् आवयितुकामेन सम्यग्दृष्टौ प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 त्थं । यावन्तः शारदतीपुत्रे पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवालुकोप-
 मालोकधातवोयत्र न बुद्धशब्दं न धर्मशब्दं न सहशब्दं सत्त्वाः
 शृण्वन्ति तत्र लोकधातुषु तान् सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसहशब्दान् आव-
 यितुकामेन सम्यग्दृष्टौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यावन्तः शारदतीपुत्रे उत्तरस्या-
 न्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोयत्र न बुद्धशब्दं न
 धर्मशब्दं न सहशब्दं सत्त्वाः शृण्वन्ति तत्र लोकधातुषु तान्
 सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसहशब्दान् आवयितुकामेन सम्यग्दृष्टौ प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 त्थं । यावन्तः शारदतीपुत्रे उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
 कोपमालोकधातवोयत्र न बुद्धशब्दं न धर्मशब्दं न सहशब्दं
 सत्त्वाः शृण्वन्ति तत्र लोकधातुषु तान् सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसह-
 शब्दान् आवयितुकामेन सम्यग्दृष्टौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यावन्तः शार-
 दतीपुत्रे पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवो-
 यत्र न बुद्धशब्दं न धर्मशब्दं न सहशब्दं सत्त्वाः शृण्वन्ति तत्र
 लोकधातुषु तान् सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसहशब्दान् आवयितुकामेन

सम्यग्दृष्टौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिचित्थं । यावन्तः शारदतीपुत्र दक्षिणपश्चिमाया-
 न्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोयत्र न बुद्धशब्दं न
 धर्मशब्दं न सहशब्दं सत्त्वाः शृण्वन्ति तत्र लोकधातुषु तान्
 सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसहशब्दान् आवयितुकामेन सम्यग्दृष्टौ प्रति-
 ष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 त्थं । यावन्तः शारदतीपुत्र पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदी-
 वालुकोपमालोकधातवोयत्र न बुद्धशब्दं न धर्मशब्दं न सहशब्दं
 सत्त्वाः शृण्वन्ति तत्र लोकधातुषु तान् सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसह-
 शब्दान् आवयितुकामेन सम्यग्दृष्टौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । यावन्तः शार-
 दतीपुत्राऽधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोयत्र न
 बुद्धशब्दं न धर्मशब्दं न सहशब्दं सत्त्वाः शृण्वन्ति तत्र लोकधातुषु
 तान् सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसहशब्दान् आवयितुकामेन सम्यग्दृष्टौ
 प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्थं । यावन्तः शारदतीपुत्रोपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवालु-
 कोपमालोकधातवोयत्र न बुद्धशब्दं न धर्मशब्दं न सहशब्दं
 सत्त्वाः शृण्वन्ति तत्र लोकधातुषु तान् सर्वसत्त्वान् बुद्धधर्मसह-
 शब्दान् आवयितुकामेन सम्यग्दृष्टौ प्रतिष्ठापयितुकामेन बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शार-
 दतीपुत्र ये पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुष्व-
 न्धाः सत्त्वास्ते ममाऽनुभावाच्चक्षुषा रूपाणि द्रक्ष्यन्ति बधिराः श्रोत्रेण

शब्दान् ओष्यन्त्युन्मत्ताः स्मृतिं प्रतिलक्ष्यन्ते नग्नाद्यौवराणि प्रति-
लक्ष्यन्ते चुधितपिपासिताश्रन्नपानं प्रतिलक्ष्यन्ते ग्लानाद्याधिभ्यः
प्रतिमोक्ष्यन्ते बन्धनाऽवरोधगतायथाकामं गमिष्यन्ति* ममह्यां
ममाऽनुभावेनेति तेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिक्षितयं । ये शारदतीपुत्र दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोप-
मेषु लोकधातुष्वन्धाः सत्त्वास्ते ममाऽनुभावाच्चक्षुषा रूपाणि द्रक्ष्यन्ति
बधिराः श्रोत्रेण शब्दान् ओष्यन्ति उन्मत्ताः स्मृतिं प्रतिलक्ष्यन्ते
नग्नाद्यौवराणि प्रतिलक्ष्यन्ते चुधितपिपासिताश्रन्नपानं प्रति-
लक्ष्यन्ते ग्लानाद्याधिभ्यः प्रतिमोक्ष्यन्ते बन्धनाऽवरोधगतायथाकामं
गमिष्यन्ति ममह्यां ममाऽनुभावेनेति तेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिक्षितयं । ये शारदतीपुत्र पश्चिमास्यान्दिशि
गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुष्वन्धाः सत्त्वास्ते ममाऽनुभावाच्चक्षुषा
रूपाणि द्रक्ष्यन्ति बधिराः श्रोत्रेण शब्दान् ओष्यन्ति उन्मत्ताः
स्मृतिं प्रतिलक्ष्यन्ते नग्नाद्यौवराणि प्रतिलक्ष्यन्ते चुधितपिपासिता-
श्रन्नपानं प्रतिलक्ष्यन्ते ग्लानाद्याधिभ्यः प्रतिमोक्ष्यन्ते बन्धनाऽवरोध-
गतायथाकामं गमिष्यन्ति ममह्यां ममाऽनुभावेनेति तेन बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितयं । ये शारदतीपुत्रो-
त्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुष्वन्धाः सत्त्वास्ते
ममाऽनुभावाच्चक्षुषा रूपाणि द्रक्ष्यन्ति बधिराः श्रोत्रेण शब्दं ओष्यन्ति
ऽउन्मत्ताः स्मृतिं प्रतिलक्ष्यन्ते नग्नाद्यौवराणि प्रतिलक्ष्यन्ते चुधित-

* यथाकामंगमामविष्यन्ति इति ख, ग, घ, च पुस्तकेषु पाठः एवं
परम् ।

पिपासिताश्रयपानं । प्रतिलप्यन्ते ग्लानाः व्याधिभ्यः प्रतिमोक्ष्यन्ते
 बन्धनाऽवरोधगतायथाकामंगमाभविष्यन्ति । ममर्ह्या । ममाऽनु-
 भावेनेति बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां । शिचित्तव्यं ॥
 ये । शारदतीपुत्रोत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोक-
 धातुखन्धाः सत्त्वास्ते ममाऽनुभावाच्चक्षुषा रूपाणि द्रक्ष्यन्ति बधिराः
 श्रोत्रेण शब्दं श्रोष्यन्ति । उन्मत्ताः स्मृतिं प्रतिलप्यन्ते । नग्नास्त्रीव-
 राणि प्रतिलप्यन्ते क्षुधितपिपासिताश्रयपानं प्रतिलप्यन्ते ग्लाना-
 व्याधिभ्यः । प्रतिमोक्ष्यन्ते । बन्धनाऽवरोधगतायथाकामंगमाभवि-
 ष्यन्ति । ममर्ह्या । ममाऽनुभावेनेति । बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां शिचित्तव्यं । ये । शारदतीपुत्र पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि
 गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुखन्धाः सत्त्वास्ते ममाऽनुभावाच्चक्षुषा
 रूपाणि द्रक्ष्यन्ति । बधिराः श्रोत्रेण शब्दान् श्रोष्यन्ति । उन्मत्ताः
 स्मृतिं प्रतिलप्यन्ते नग्नास्त्रीवराणि प्रतिलप्यन्ते क्षुधितपिपासिता-
 श्रयपानं प्रतिलप्यन्ते ग्लानाः व्याधिभ्यः प्रतिमोक्ष्यन्ते । बन्धनाऽ-
 वरोधगतायथाकामंगमाभविष्यन्ति । ममर्ह्या । ममाऽनुभावेनेति
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्तव्यं । ये शार-
 दतीपुत्रः दक्षिणपश्चिमायान्दिशि । गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोक-
 धातुखन्धाः सत्त्वास्ते ममाऽनुभावाच्चक्षुषा रूपाणि द्रक्ष्यन्ति । बधिराः
 श्रोत्रेण शब्दं श्रोष्यन्ति । उन्मत्ताः स्मृतिं प्रतिलप्यन्ते । नग्नास्त्रीव-
 राणि प्रतिलप्यन्ते । क्षुधितपिपासिताश्रयपानं प्रतिलप्यन्ते । ग्लानाः
 व्याधिभ्यः प्रतिमोक्ष्यन्ते । बन्धनाऽवरोधगतायथाकामंगमाभवि-
 ष्यन्ति । ममर्ह्या । ममाऽनुभावेनेति बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-

पारमितायां, शिचित्तयं । ये शारदतीपुत्र पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि
गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुष्वन्धाः सत्त्वास्ते ममाऽनुभावा-
च्चक्षुषा रूपाणि द्रक्ष्यन्ति बधिराः, श्रोत्रेण शब्दं श्रोष्यन्ति उन्मत्ताः
स्मृतिं प्रतिलिख्यन्ते नग्राक्षीवराणि प्रतिलिख्यन्ते बुधितपिपासिता-
श्लक्ष्णं प्रतिलिख्यन्ते ग्लानाः, व्याधिभ्यः परिमोक्ष्यन्ते बन्धनाऽव-
रोधगतायथाकामंगमाभविष्यन्ति ममर्ह्याः । ममाऽनुभावेनेति
बोधिसत्त्वेन, महासत्त्वेन-प्रज्ञापारमितायां, शिचित्तयं । ये शार-
दतीपुत्राऽधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुष्वन्धाः
सत्त्वास्ते ममाऽनुभावाच्चक्षुषा रूपाणि द्रक्ष्यन्ति, बधिराः श्रोत्रेण
शब्दं, श्रोष्यन्ति उन्मत्ताः स्मृतिं प्रतिलिख्यन्ते नग्राक्षीवराणि प्रति-
लिख्यन्ते, बुधितपिपासिताश्लक्ष्णं प्रतिलिख्यन्ते ग्लानाः, व्याधिभ्यः
परिमोक्ष्यन्ते, बन्धनाऽवरोधगतायथाकामं गमिष्यन्ति ममर्ह्याः
ममाऽनुभावेनेति बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन, प्रज्ञापारमितायां शिचि-
तयं । ये शारदतीपुत्रोपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोक-
धातुष्वन्धाः सत्त्वास्ते ममाऽनुभावाच्चक्षुषा, रूपाणि, द्रक्ष्यन्ति,
बधिराः श्रोत्रेण शब्दं श्रोष्यन्ति, उन्मत्ताः स्मृतिं प्रतिलिख्यन्ते,
नग्राक्षीवराणि प्रतिलिख्यन्ते, बुधितपिपासिताश्लक्ष्णं-प्रति-
लिख्यन्ते, ग्लानाव्याधिभ्यः परिमोक्ष्यन्ते* बन्धनाऽवरोधगतायथा-
कामंगमामविष्यन्ति, । ममर्ह्याः ममाऽनुभावेनेति-। बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन, प्रज्ञापारमितायां-शिचित्तयं । 'किमिति ये तत्र

केषु स्थलेषु परिमोक्ष्यन्ते इति केषु च स्थलेषु परिमोक्ष्यन्ते
इति पाठ सर्वत्रैव पुस्तकेषु दृश्यते ।

समन्ताद्ग्रसु दिवु एकैकस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोक-
धातुषु अचणाऽपायगताः सत्त्वाः नैरयिकाः तैर्यग्योनिकावा
यामलौकिकावा ते ममाऽनुभावात्ततश्चुत्वामानुष्यमात्मभावं
प्रतिलप्यन्ते सर्वान्शतान् सत्त्वाञ्छीले प्रतिष्ठापयितुकामेन, समाधौ
प्रतिष्ठापयितुकामेन, प्रज्ञायां प्रतिष्ठापयितुकामेन, विमुक्तौ प्रति-
ष्ठापयितुकामेन, विमुक्तिज्ञानदर्शने प्रतिष्ठापयितुकामेन, श्रोत-
श्रौतपत्तिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन स्रष्टागामिफले प्रतिष्ठापयितु-
कामेन, अनागामिफले प्रतिष्ठापयितुकामेन अर्हत्वे प्रतिष्ठापयितु-
कामेन, प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितुकामेन, सर्वज्ञतायां प्रतिष्ठाप-
यितुकामेन, मार्गाकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन, सर्वाकार-
ज्ञतायां प्रतिष्ठापयितुकामेन, अनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ प्रति-
ष्ठापयितुकामेन, बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
श्रितित्वं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन तथा-
गतैर्य्यापयं श्रितितुकामेन, तथागतचर्याचारिचविशुद्धं तथागतस्य
ज्ञानपूर्व्वङ्गमकाथकर्मवाक्कर्ममनस्कर्मपरिशुद्धिं श्रितितुकामेन प्रज्ञा-
पारमितायां श्रितित्वं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरतैवमुपपरीक्षित्वं । किमित्यहं
महानागाऽवलोकितमवलोक्य सत्तेभ्योऽचुषधर्मं देशयेयं । किमि-
त्यहमतो* सिंहविक्रामितेन विक्रामयेयं । किमित्यहममोघविक्रा-
मितेन† विक्रामयेयं । किमित्यहं चतुरङ्गुलमात्रेण महापृथिवीं

* अयमेव पाठः पुस्तकपक्षके ।

† विक्रामितया इति च पुस्तके पाठः ।

पद्मामसृशन् गच्छेयं । किमित्यहं सहस्रपत्रेषु पद्मेषु पादतले
निःक्षिपन् पादतलसन्निश्रितान् प्राणिनोऽविहेठेयं । किमित्यहं
सहस्रारचक्राभ्यां पादतलाभ्यां महापृथिवीं विचित्रयन् गच्छेयं ।
किमित्यहं चक्रप्रमाणमात्रं महापृथिव्याः परिवर्त्तयन् क्रमेण ।
किमित्यहं सर्वान् पृथिवीमनुचक्रममाणः पृथिवीरजसानाऽनुक्षि-
पेयं । किमित्यहमेकं वा योजनं द्वे वा त्रीणि वा चत्वारि वा
पञ्च वा दश वा विंशतं वा त्रिंशतं वा योजनशतं वा योजन-
सहस्रं वा योजनशतसहस्रं वा योजनकोटीं वा योजनकोटीशतं वा
योजनकोटीसहस्रं वा योजनकोटीशतसहस्रं वा यावदप्रेमयाणि वा
असंख्येयानि वा अचिन्त्यानि वा अतुल्यानि वा अनन्तानि वा अप-
र्यन्तानि वा अभाष्याणि वा अनभिलाष्यानि अनभिलाष्यानभि-
लाष्यानि वा बुद्धचेवाण्यनुविचरताऽनुचङ्क्रममाणस्य न कायफलं
मे वित्तमिति प्रज्ञापारमितायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदती-
पुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चतुरतैवं व्युप-
परीक्षितं । किमित्यहमधस्तात् कतमन्तरयोः सहस्राराभ्यां
चक्राभ्यां रश्मिकोटीनियुतशतसहस्राणि प्रासृजन् सर्वान्ऽवणाऽपाय-
दुःखानि प्रशमय्य सर्वसत्त्वान् सुखितान् कुर्वामिति प्रज्ञापारमि-
तायां शिचित्थं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां चतुरतैवं व्युपपरीक्षितं । किमित्यहं चातुर्महा-

* विचरता इति पञ्चसुपुस्तकेषु पाठः विचरत इति पाठोऽमुक्तः ।

† मूल मे इति पाठः पञ्चसुपुस्तकेषु दृश्यते फलं मे इति युक्तं प्रतिभाति ।

‡ क्रमतलयोरिति ख, ग, घ, च पुस्तकेषु पाठः ।

राजकायिकदेवैः । आयस्त्रिंशैर्यामैस्तुषितैर्निर्माणरतिभिः परनिर्मित-
 तवशवर्त्तिभिः । ब्रह्मकायिकैर्ब्रह्मपुरोहितैर्ब्रह्मपार्षदैर्महाब्रह्मभिराभैः
 परीताभैरप्रमाणभैराभास्वरैः शुभैः परीत्तशुभैः । अप्रमाणशुभैः
 शुभकृत्स्नैर्वृहैः । परीत्तवृहैरप्रमाणवृहैर्वृहत्फलेः । अवृहैः । अतपैः
 सुदृशैः सुदर्शनैः अकनिष्ठैः अनेकदेवकोटीनियुतशतसहस्रैः । परि-
 वृतः । पुरस्कृतो बोधिमण्डलांमुपसंक्रम्ययामौति । प्रज्ञापारमितायां
 शिञ्चितव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां चरतैवं व्युपपरीक्षितव्यं । किमिति मे बोधिदृक्षतत्त्वे^(१)
 निषीदतः । चातुर्महाराजकायिकादेवास्त्रायचिंशादेवाः । तुषितादेवाः
 निर्माणरतयोदेवाः । परनिर्मितवशवर्त्तिनोदेवाः । ब्रह्मकायिकादेवाः
 ब्रह्मपुरोहितादेवाः । ब्रह्मपार्षद्यादेवाः महाब्रह्मणोदेवाः । परी-
 ताभादेवाः आभास्वरादेवाः शुभादेवाः परीत्तशुभादेवाः । अप्र-
 माणशुभादेवाः शुभकृत्स्नादेवाः । वृहादेवाः वृहत्फलादेवाः । अवृह-
 देवाः अतपादेवाः । सुदृशादेवाः सुदर्शनादेवाः । अकनिष्ठादेवाः
 । दुष्प्रसंस्तरं कुयुरिति प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरतैवं
 व्युपपरीक्षितव्यं । किमित्यहं बोधिमण्डलनिषणः । पाणिमालक्षण-
 । समलङ्कृतेन । महाप्रियवीं परादृत्य अपरिवारं । क्षण्येवन्मुञ्चमुचिं

* परीत्तामैरिति ख, ग, घ पुस्तके पाठः ।

† बोधिमण्डादद्गुममूलमिति ख, ग, घ पुस्तके पाठः ।

‡ उपसंक्रमेयमिति च पुस्तके पाठः ।

(१) बोधिदुमद्यक्षदलः पिप्पल कुक्षश्चनः चान्त्ये इत्यमरः ।

पराजयेयमिति प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । पुनरपरं शारदती-
 पुत्र बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरतैवं व्युपपत्ती-
 चित्यं । किमिति मेऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिमन्वुद्धस्य गच्छत-
 स्तिष्ठतोनिषीदतोनिषण्य ग्रयानस्य पृथिवीप्रदेशोवज्रमण-
 मन्तिष्ठेति तेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । पुनरपरं शार-
 दतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरतैव^(१) व्युप-
 पत्तीचित्यं । किमित्यहं यत्रैव दिवसेऽभिनिष्क्रामेयं तत्रैव दिवसे
 सपरिपत्कं कृष्णबन्धुं जित्वा अनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिमन्वुध्येयं,
 अभिमन्वुष्य तत्रैव दिवसे धर्मचक्रं प्रवर्त्तयेयं । प्रवर्त्ततश्चाऽप्रमेया-
 ऽसंख्येयानां विरजोविगतमलं धर्मेषु धर्मचक्षुर्विशुद्ध*मप्रमेयाऽसंख्ये-
 यानां सत्त्वानामनुपायाऽऽश्रवेभ्यस्त्रिचानि विमुच्येरन् । अप्रमेयाऽसं-
 ख्येयाः सत्त्वाः श्रवैवर्त्तिकामवेद्युरनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधाविति तेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
 महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरतैवं व्युपपत्तीचित्यं । किमिति-
 मेऽनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिमन्वुद्धस्याऽप्रमेयाऽसंख्येयश्रावकसंघोभ-
 वेदेकधर्मदेशनयाचाऽप्रमेयाऽसंख्येयाएकासनिकाश्रहन्तोभवेद्युर्बोधि-
 मत्त्वाद्य महामत्त्वाद्य श्रवैवर्त्तिकामवेद्युरनुत्तरायां सम्यक् सम्बोधावै
 अप्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमाणस्य बोधिसत्त्वसंघोभवेदमितं नायुप्रमाणं

* विशुद्धोद इति ख, ग, घ पुस्तके पाठः ।

(१) चरता भावयता सर्वत्रात्यर्था बोधार्थाः ।

अमिताप्रभा सम्यग्भवेदिति प्रज्ञापारमितायां शिचित्तयं । पुनर-
परं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरतैवं
चित्तमुत्पादयितव्यं । किमिति मेऽनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिसम्बु-
द्धस्य तत्र बुद्धचेत्रे रागद्वेषमोहशब्दोऽपि न भवेदिति प्रज्ञापारमि-
तायां शिचित्तयं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां चरतैवं चित्तमुत्पादयितव्यं । किमिति मेऽनु-
त्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिसम्बुद्धस्य तत्र बुद्धचेत्रे सर्वसत्त्वाएवं
रूपया प्रज्ञया समन्वागताभवेयुर्यदेवं जानौरन् साधुदानं साधुदमं
साधु ब्रह्मचर्यं साध्वविहिंसा सर्वप्राणिभूतेष्विति प्रज्ञापारमितायां
शिचित्तयं । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरतैवं चित्तमुत्पादयितव्यं । किमिति मेपरिनिर्हृतस्य
सङ्खर्माऽन्तर्द्धानशब्दोऽपि न भवेदिति प्रज्ञापारमितायां शिचित्तयं ।
पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
चरतैवं चित्तमुत्पादयितव्यं । किमिति मे सहश्रवणमात्रेण नामधेयस्य
गङ्गानदीवास्तुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानियताभवेयुरनुत्तरायां
सम्यक् सम्बोधाविति प्रज्ञापारमितायां शिचित्तयं । यस्मिन् शार-
दतीपुत्र समये बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्निमान्
गुणानुत्पादयति तस्मिन् समये आत्तमनस्काभवन्ति चत्वारोमहा-
राजावयमत्र चत्वारिपात्राणि प्रतिष्ठापयिष्यामोयानि पौर्व्विकेर्महा-
राजैः पौर्व्विकेषु तथागतेषु प्रतिष्ठापितानि । आत्तमनस्काभवन्ति-
चायस्त्रिंशदेवाः आत्तमनस्काभवन्ति यामादेवाः आत्तमनस्काभ-
वन्ति तुषितादेवा आत्तमनस्काभवन्तिनिष्पाण्णरर्तथोदेवाः आत्त-

मनस्काभवन्ति परनिर्णितवशवर्त्तिनो देवाः [आत्तमनस्का भवन्ति]*
वयमण्यस्य उपस्थापनपरिचर्याकर्षकं करिष्यामः एवमासुराः कायाः†
परिहास्यन्ते दिव्याः काया अभिवर्द्धन्ते आत्तमनस्काभवन्ति ब्रह्म-
कायिका देवा आत्तमनस्काभवन्ति ब्रह्मपुरोहिता देवा आत्तमनस्काभ-
वन्ति* ब्रह्मपार्षद्या देवा आत्तमनस्काभवन्ति महाब्रह्मणो देवा आत्तम-
नस्काभवन्ति परीक्षाभा देवा आत्तमनस्काभवन्ति अप्रमाणाभा देवा-
आत्तमनस्काभवन्ति आभास्वरा देवा आत्तमनस्काभवन्ति परीक्षाशु-
भा देवा आत्तमनस्काभवन्ति अप्रमाणशुभा देवा आत्तमनस्काभवन्ति
शुभकुत्सा देवा आत्तमनस्काभवन्ति वृष्टा देवा आत्तमनस्काभवन्ति
परीक्षावृष्टा देवा आत्तमनस्काभवन्ति अप्रमाणवृष्टा देवा आत्तमनस्का-
भवन्ति वृष्टतृफला देवा आत्तमनस्काभवन्ति अवृष्टा देवा आत्तमनस्का-
भवन्ति अतपा देवा आत्तमनस्काभवन्ति सुदृशा देवा आत्तमनस्काभवन्ति
सुदर्शना देवा आत्तमनस्काभवन्ति अकनिष्ठा देवा वयमेनमभिषम्बुद्धम-
ध्येषियामहे धर्मचक्रप्रवर्त्तनाय, यस्मिन् समये शारदतीपुत्र बोधि-
सत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् विवर्द्धते षड्भिः पार-
मिताभिरात्तमनस्कास्तस्मिन् समये भवन्ति बोधिसत्त्वयानिकाः
कुलपुत्राः कुलदुहितरश्च वयमस्य महासत्त्वस्य मातापितरौ
भविष्यामो भ्रातृभगिनीभार्यापुत्रदुहितृमित्रामात्यज्ञातिमहायासं-

* [] एतच्चिह्नद्वयान्तर्गतः पाठोऽधिकः प्रतिमाति पुस्तकपक्षकेऽस्तीति
रक्षितः ।

† कामा इति च पुस्तके पाठः ।

‡ महायाः इति युक्तं प्रतिमाति ।

मोदिताभविष्यामदृत्यान्तमनस्काभवन्ति चत्वारोमहाराजाद्यातुर्महा-
 राजकायिकादेवास्त्रायस्त्रिंशादेवायामादेवाः तुषितादेवाः निर्मा-
 णरतयोदेवाः परनिर्मितवशवर्त्तिनोदेवाः ब्रह्मकायिकादेवाः ब्रह्म-
 पुरोहितादेवाः ब्रह्मपार्षद्यादेवाः महान्नक्षत्राणो*देवाः आभास्वरा-
 देवाः शुभादेवाः परीक्षशुभादेवाः अप्रमाणशुभादेवाः शुभष्टत्वा-
 देवाः अप्रमाणघृहादेवाः वृहत्फलादेवाः अवृहदादेवाः अतपादेवाः
 सुदृशादेवाः सुदर्शनादेवाः अकनिष्ठादेवाः बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 मैथुनसंयोगप्रस्थानतायै, स खलुब्रह्मचारौ भवति । सत्त्वानां बोधि-
 नियोजनतायै न संयोजनतायै धर्मैः संयुज्यते न एवं प्रणिदधाति ।
 प्रथमचित्तोत्पाद मयोपादाय ब्रह्मचारिणभवितव्यं नाऽब्रह्मचारिणा
 तत् कस्य हेतोः । कामान् खलु पुनः प्रतिषेधमानस्य† ब्रह्म-
 लोकोपपत्तेरप्यन्तराथोभवति । कः पुनर्वादोऽनुत्तरायाः सम्यक्
 सम्बोधेस्तस्मात्तर्हि बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ब्रह्मचारिणाऽभिनिष्क्रम्याऽ-
 नुत्तरा सम्यक् सम्बोधिरभिसम्बोद्धव्या नाऽब्रह्मचारिणा । एवमुक्ते
 आयुष्मान् शारदतीपुत्रोभगवन्तमेतदवोचत् । किं पुनर्भगवन्
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽवश्यं मातापितृभार्यापुत्रदुहितृभिर्भवि-
 तव्यं । भगवानाह । केषाञ्चिच्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वानां महास-
 त्वानामवश्यं मातापितृभ्यां भवितव्यं । भार्यापुत्रदुहितृभिर्भवितव्यं ।

* सर्वत्रपुस्तके महान्नक्षत्राणो देवा इत्यस्ति महान्नक्षत्राण इति युक्तं
 प्रतिभाति ।

† संयोजनीयैरिति ख, ग, घ, च पुस्तके पाठ ।

‡ सेवमानस्य इति यत्तं प्रतिभाति ।

केषाञ्चिद्वशं मातापितृभार्यापुत्रदुहितृभिर्भवितव्यं । केषाञ्चिच्छा-
रदतीपुत्र बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां प्रथमचित्तोत्पादमेव उपा-
दाय ब्रह्मचर्यसमादानं भवति ते नित्यं कुमारभूताएव यावदनु-
त्तरां सम्यक् सम्वोधिमभिममुष्यन्ते । केचित्पुनर्व्वोधिमतत्त्वामहा-
सत्त्वाऽप्यथकौशलेन सत्त्वपरिपाकाय पञ्चकामगुणान् भुञ्जन्तः पुर-
मध्यादभिनिष्क्रम्याऽनुत्तरां सम्यक् सम्वोधिमभिममुष्यन्ते । केचित्
पुनर्व्वोधिमतत्त्वामहासत्त्वाः गन्धौरप्रज्ञापारमिताप्रतिलब्धाः अपगत-
कामक्लेशास्ते सत्त्वपरिपाकाय कामगुणापरिभोगं* च उपदिशन्ति
न च परिभुञ्जते । तद्यथाऽपि नाम शारदतीपुत्र दक्षोमायाका-
रोमायाकाराऽन्तेवासीवा सुशिक्षितोमायाविद्यासंयोगज्ञानेन स
पञ्चकामगुणानभिनिष्ठांश्च पञ्चभिः कामगुणैरममाणं क्रीडन्तं
परिचारयन्तमात्मानमुपदर्शयेत् तत् किं मन्यसे शारदतीपुत्राऽपितु
तेनमायाकारेण मायाकाराऽन्तेवासिना वा पञ्चकामगुणाः
परिभुक्ताभवेयुः । नोहौदं भगवन् । भगवानाह । एवमेव शारद-
तीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वामहायाने सुशिक्षितामायोपमधर्मतावि-
हारप्रतिलब्धाः सर्व्वक्लेशविगतविनयेसत्त्वपरिपाकाय महाकरुणाव-
शेन कामगुणपरिभोगश्च उपदिशन्ति । न च कामगुणान्परिभु-
ञ्जन्ते । न च तैः सार्द्धं सम्यसन्ति । न तैः परिक्षिप्यन्ते ।
अनेकपर्यायेण शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वाः महासत्त्वाः कामानां
वर्णान् भाषन्ते । आदौप्ताः कामाः, वधकाः कामाः, प्रत्यर्थिकाः
कामाः, प्रत्यमित्राः कामाः, मृगोल्कोपमाः कामाः, किम्पाक-

* कामगुणपरिभोगमिति ख, ग, घ पुस्तकेषु पाठः ।

फलोपमाः कामाः, असिधारोपमाः कामाः अङ्गाररश्म्युपमाः कामाः, विषमा*न्नोपमाः कामाः वङ्गिणोपमाः कामाः मोह-
 कूपोपमाः कामाः । एवं हि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वाः महासत्त्वाः
 कामान् परिजानन्ति । सत्त्वानामनुपायकुशलानां परिपाचनार्थं
 पञ्चभ्यः कामगुणेभ्यः विवेचनार्थं पञ्चकामगुणानुपदर्शयन्ति^५ । न
 च तैर्मांशन्ति न कामहेतोर्नकामनिदानं पापकर्माऽथवस्यन्ति ।
 एवमुक्ते आद्युशान् शारदतीपुत्रोभगवन्तमेतदवोचत् । कथं
 पुनर्भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरितव्यं ।
 भगवानाह । इह शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापा-
 रमितायां चरन् बोधिसत्त्वं न समनुपश्यति । बोधिसत्त्वचर्या-
 मपि न समनुपश्यति । प्रज्ञापारमितां न समनुपश्यति ।
 प्रज्ञापारमितानामाऽपि न समनुपश्यति । चरतीति न समनुपश्यति ।
 न चरतीति न समनुपश्यति । रूपमपि न समनुपश्यति । वेदना-
 मपि न समनुपश्यति । संज्ञामपि न समनुपश्यति । संस्कारानपि
 न समनुपश्यति । विज्ञानमपि न समनुपश्यति । तत्कस्यहेतोः
 तथाहि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः स्वभावेन शून्यः एवं
 हि बोधिसत्त्वनाम बोधिसत्त्वनाम्ना शून्यं । तत्कस्यहेतोः प्रकृतिरस्यैषा
 तथाहि न शून्यतया रूपं शून्यं नान्यत्र रूपात् शून्यता रूपमेव
 शून्यता शून्यतैव रूपं । न शून्यतया वेदना शून्या नान्यत्र वेदनायाः
 शून्यता वेदनैव शून्यता शून्यतैव वेदना । न शून्यतया संज्ञा शून्या
 नान्यत्र संज्ञायाः शून्यता संज्ञैव शून्यता शून्यतैव संज्ञा । न शून्यतया

* मात्रो इति च पुस्तके पाठः ।

संस्काराः शून्याः नान्यत्र संस्कारेभ्यः शून्यता संस्कारा एव
 शून्यता शून्यतैव संस्काराः । न शून्यतया विज्ञानं शून्यं नान्यत्र
 विज्ञानात् शून्यता । विज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव विज्ञानं । तत्-
 कस्यहेतोस्तथाहि नाममात्रमिदं यदुत बोधिसत्त्वः नाममात्रमिदं
 यदुत^{*} शून्यता नाममात्रमिदं यदुत रूपं नाममात्रमिदं यदुत
 वेदना, नाममात्रमिदं यदुत संज्ञा नाममात्रमिदं यदुत संस्काराः ।
 नाममात्रमिदं यदुत विज्ञानं । तथा हि मायोपमं रूपं मायो-
 पमावेदना, मायोपमासंज्ञा, मायोपमाः संस्काराः मायोपमं
 विज्ञानं । माया च नाममात्रं न देशस्थान प्रदेशस्था असदसम्भूतं
 वितथसमं मायादर्शनं स्वभावविरहितमस्वभावश्चाऽनुत्पादोऽनिरोधः ।
 अस्थानं न हानिर्न वृद्धिर्न संक्लेशो न व्यवदानं एवं चरन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः कस्यचिद्वर्त्म्य उत्पादं न समनुपपद्यति निरोधं न
 समनुपपद्यति स्थानं न समनुपपद्यति हानिं न समनुपपद्यति वृद्धिं
 न समनुपपद्यति संक्लेशं न समनुपपद्यति व्यवदानं न समनुपपद्यति ।
 रूपं न समनुपपद्यति । वेदनां न समनुपपद्यति । संज्ञां न समनु-
 पपद्यति । संस्कारान् न समनुपपद्यति । विज्ञानं न समनुपपद्यति ।
 बोधिरिति बोधिसत्त्व इति यदुच्यते तदपि न समनुपपद्यति ।
 तत्कस्यहेतोः तथाहि क्वचिन्नामप्रति^{*}पत्तिधर्मं ते कल्पिता-
 आगन्तुकेन नामधेयेनाऽभूतपरिकल्पितेन व्यवहित्यन्ते, व्यवहारा-
 चाऽभिनिविशन्ते तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 सर्वधर्मान् न समनुपपद्यति नोपलभते असमनुपपद्यन् अनुपलभ-

^{*} प्रति प्रति इति ख, ग, घ पुस्तके पाठः ।

मानोन मन्यते नाऽभिनिविशते । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नेवं व्युपपरौचेत नाममात्रं
 यदुत बोधिसत्त्व इति नाममात्रमिदं यदुत बोधिरिति नाम-
 मात्रमिदं यदुत बुद्ध इति नाममात्रमिदं यदुत प्रज्ञापारमितेति
 नाममात्रमिदं यदुत प्रज्ञापारमितायां चरतीति । नाममात्रमिदं
 यदुत रूपमिति नाममात्रमिदं यदुत वेदनेति । नाममात्रमिदं
 यदुत संज्ञेति । नाममात्रमिदं यदुत संस्कारादिति । नाममात्र-
 मिदं यदुत विज्ञानमिति । तद्यथाऽपि नाम शारदतीपुत्र आत्मेति
 व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेद्यमाणो नोपलभ्यते । सत्त्वः सत्त्व-
 इति व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेद्यमाणो नोपलभ्यते ।
 जीवो जीवइति व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेद्यमाणो-
 नोपलभ्यते अनुपलभ्यशून्यतामुपादाय । पोषः पोषइति व्यव-
 ह्रियते स च यथाभूतं परिगवेद्यमाणो नोपलभ्यते । पुरुषः पुरुष
 इति व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेद्यमाणो नोपलभ्यते ।
 पुत्रलः पुत्रलइति व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेद्यमाणो-
 नोपलभ्यते । मनुजो मनुज इति व्यवह्रियते स च यथाभूतं परि-
 गवेद्यमाणो नोपलभ्यते । मानवो मानवइति व्यवह्रियते सच
 यथाभूतं परिगवेद्यमाणो नोपलभ्यते । कारापकः कारापकइति
 व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेद्यमाणो नोपलभ्यते । वेदकः
 वेदकइति व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेद्यमाणो नोप-
 लभ्यते । वेदचिद्वको वेदचिद्वकइति व्यवह्रियते सच यथाभूतं
 परिगवेद्यमाणो नोपलभ्यते । उत्थापक उत्थापकइति व्यवह्रियते

सच यथाभूतं परिगवेय्यमाणो नोपलभ्यते । समुत्थापकः समुत्थापक-
इति व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेय्यमाणो नोपलभ्यते । जान-
को जानक इति व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेय्यमाणो नोपलभ्यते ।
पद्मकः पद्मक इति व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेय्यमाणो नोप-
लभ्यते । स्पर्शकः स्पर्शक इति व्यवह्रियते सच यथाभूतं परिगवेय्य-
माणो नोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम विज्ञानको विज्ञानक इति व्यव-
ह्रियते सच यथाभूतं परिगवेय्यमाणो नोपलभ्यते । अनुपलभ्यमान्य-
तामुपादाय । यावदेव नामसङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते एवमेव बोधि-
सत्त्वो मक्षासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् बोधिसत्त्वं न समनुपपद्यति
बुद्धं न समनुपपद्यति प्रज्ञापारमितां न समनुपपद्यति । रूपं न
समनुपपद्यति वेदनां न समनुपपद्यति संज्ञां न समनुपपद्यति संस्का-
राश्च समनुपपद्यति विज्ञानं न समनुपपद्यति । येन नाम्ना व्यवह्रि-
यते तदपि नाम न समनुपपद्यति । एवं चरन् बोधिसत्त्वो मक्षासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन् तथागतप्रज्ञां स्थापयित्वा सत्त्वा* प्रज्ञायावत्
सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां प्रज्ञामभिभवत्यनुपलभ्यमान्यतामुपादाय ।
तत्कस्य हेतोस्तथाहि एतदपि न समनुपपद्यति नोपलभते येना-
ऽभिनिविशेत् । एवं चरन् शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो मक्षासत्त्वः प्रज्ञा-
पारमितायां चरति । सचेच्छारदतीपुत्र अथ जम्बुद्वीपः परिपूर्ण-
भवेत् मौद्गल्यायनमदृशैर्भिक्षुभिः । तद्यथाऽपि नाम मञ्जुवनं वा
शरवणं वा वेणुवनं वा दक्षुवनं वा शालिवनं वा तिलवनं वा

* सादस्या इति ख, ग, घ, च पुस्तके ऽधिकं पाठः, अर्थसङ्कतिर्न भवति

• कस्यापि पाठस्य ।

† जाम्बुद्वीप इति च पुस्तके पाठः ।

तेषां या प्रज्ञा सा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः
 प्रज्ञायाः शततमीमपि कलां नोपैति सहस्रतमीमपि कलां नोपैति
 शतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीतमीमपि कलां नोपैति
 कोटीशततमीमपि कलां नोपैति कोटीसहस्रतमीमपि कलां नोपैति
 कोटीशतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटिनियुतमीमपि कलां
 नोपैति कोटीनियुतशततमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतसहस्र-
 तमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशतसहस्रतमीमपि कलां
 नोपैति संख्यामपि नोपैति कलामपि नोपैति गणनामपि नोपैति
 उपमामपि नोपैति उपनिशामपि न चमते तत् कस्य हेतोस्तथाहि
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य या प्रज्ञा सा सर्वसत्त्वानां
 परिनिर्वाणाय प्रत्युपस्थिता न तु सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां । पुन-
 रपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
 चरतोया एकदिवसपरिभाविता प्रज्ञा सा सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां
 प्रज्ञाभिमिथ्यतिष्ठति । तिष्ठतु शारदतीपुत्र जम्बुद्वीपः परिपूर्णः
 शारदतीपुत्र* मौङ्गल्यायनमदृगैर्भिचुभिः । सचेच्छारदतीपुत्र चि-
 साहस्रमहासाहस्रोक्तोक्तधातुः परिपूर्णभवेद्युष्माभिरीदृगैर्भिचुभि-
 स्तेषां या प्रज्ञा सा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
 चरतः प्रज्ञायाः शततमीकलां नोपैति सहस्रतमीमपि कलां
 नोपैति शतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीतमीमपि कलां
 नोपैति कोटीशततमीमपि कलां नोपैति कोटीसहस्रतमीमपि

* शारदतीपुत्र इति पाठ सुस्तकपक्षके पुनरपि दृश्यते ।

कलां नोपैति कोटीशतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटी-
नियुततमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशततमीमपि कलां
नोपैति कोटीनियुतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशत-
सहस्रतमीमपि कलां नोपैति संख्यामपि नोपैति कलामपि नोपैति
गणनामपि नोपैति उपमामपि नोपैति उपनिशामपि नचमते ।
तिष्ठतु शारदतीपुत्र त्रिसाहस्रमहासाहस्रलोकधातुः । ^(१)सचेच्छार-
दतीपुत्र पूर्वस्थान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवः परिपूर्णा-
भवेयुः शारदतीपुत्र मौड्गल्यायनसदृशैर्मिञ्जुभिस्तेषां या प्रज्ञा सा
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः एकदिवसपरि-
भावितायाः प्रज्ञायाः शततमीमपि कलां नोपैति सहस्रतमीमपि
कलां नोपैति शतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीतमीमपि
कलां नोपैति कोटीशततमीमपि कलां नोपैति कोटीसहस्रतमी-
मपि कलां नोपैति कोटीशतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति को-
टीनियुततमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशततमीमपि कलां
नोपैति कोटीनियुतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतश-
तसहस्रतमीमपि कलां नोपैति । संख्यामपि नोपैति कलामपि
नोपैति गणनामपि नोपैति उपमामपि नोपैति उपनिशामपि
नचमते । तिष्ठतु ^(२) शारदतीपुत्र पूर्वस्थांदिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमालोकधातवः परिपूर्णाः शारदतीपुत्र मौड्गल्यायनसदृशै-
र्मिञ्जुभिः । सचेच्छारदतीपुत्र दक्षिणस्थान्दिशि गङ्गानदीवालुकोप-

(१) स इत्यस्यान्वयिपदं नोपलभ्यते ।

(२) तिष्ठतु इत्यस्यान्वयिपदं न दृश्यते ।

मालोकधातवः परिपूर्णभवेद्युः शारदतीपुत्र मौद्गल्यायनसदृशै-
 र्भिर्बुभिः तेषां या प्रज्ञा सा बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापार-
 मितायां चरतः एकदिवसपरिभावितायाः प्रज्ञायाः शततमीमपि
 कलां नोपैति सहस्रतमीमपि कलां नोपैति शतसहस्रतमीमपि
 कलां नोपैति कोटीतमीमपि कलां नोपैति कटीशततमीमपि
 कलां नोपैति कोटीसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीशत-
 सहस्रतमीमपिकलां नोपैति कोटीनियुततमीमपि कलां नोपैति
 कोटीनियुतशततमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतसहस्रतमीमपि
 कलां नोपैति कोटीनियुतशतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति संख्या-
 मपि नोपैति कलामपि नोपैति गणनामपि नोपैति उपमामपि
 नोपैति उपनिशामपि नचमते । तिष्ठतु शारदतीपुत्र दक्षिण-
 स्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमालोकधातवः परिपूर्णाः शारदतीपुत्र
 मौद्गल्यायनसदृशैर्भिर्बुभिः । सचेच्छारदतीपुत्र पश्चिमास्यान्दिशि
 गङ्गानदीवाल्मुकोपमालोकधातवः परिपूर्णभवेद्युः शारदतीपुत्र
 मौद्गल्यायनसदृशैर्भिर्बुभिः तेषां या प्रज्ञा सा बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः एकदिवसपरिभावितायाः प्रज्ञायाः
 शततमीमपि कलां नोपैति सहस्रतमीमपि कलां नोपैति शत-
 सहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीतमीमपि कलां नोपैति कोटी-
 शततमीमपि कलां नोपैति कोटीसहस्रतमीमपि कलां नोपैति
 कोटीशतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुततमीमपि
 कलां नोपैति कोटीनियुतशततमीमपि कलां नोपैति कोटीनि-
 युतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशतसहस्रतमीमपि

कलां नोपैति संख्यामपि नोपैति कलामपि नोपैति गणनामपि
नोपैति उपमामपि नोपैति उपनिशामपि नचमते^१। तिष्ठतु
शारदतीपुत्र पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमालोकधातवः
परिपूर्णाः शारदतीपुत्र मौद्गल्यायनसदृशैर्भिन्नुभिः। सचेच्छारदती-
पुत्र उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमालोकधातवः परिपूर्णा-
भवेयुः शारदतीपुत्र^(१) मौद्गल्यायनसदृशैर्भिन्नुभिः तेषां या प्रज्ञा सा
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः एकदिवसपरि-
भावितायाः प्रज्ञायाः शततमौमपि कलां नोपैति सहस्रतमौमपि
कलां नोपैति शतसहस्रतमौमपि कलां नोपैति कोटीतमौमपि
कलां नोपैति। कोटीशततमौमपि कलां नोपैति कोटीसहस्र-
तमौमपि कलां नोपैति कोटीशतसहस्रतमौमपि कलां नोपैति।
कोटीनियुततमौमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशततमौमपि
कलां नोपैति कोटीनियुतसहस्रतमौमपि कलां नोपैति। कोटी-
नियुतशतसहस्रतमौमपि कलां नोपैति। संख्यामपि नोपैति कला-
मपि नोपैति गणनामपि नोपैति उपमामपि नोपैति उपनिशामपि
न चमते। तिष्ठतु शारदतीपुत्र उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मु-
कोपमालोकधातवः परिपूर्णाः शारदतीपुत्र मौद्गल्यायनसदृशैर्भि-
न्नुभिः। सचेच्छारदतीपुत्र उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोप-
मालोकधातवः परिपूर्णाभवेयुः शारदतीपुत्र मौद्गल्यायनसदृशैर्भिन्नु-
भिस्तेषां या प्रज्ञा सा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतः एकदिवसपरिभावितायाः प्रज्ञायाः शततमौमपि कलां

(१) शारदतीपुत्र इत्यस्य पुनः पाठः पञ्चमुः पुस्तकेषु ।

नोपैति सहस्रतमीमपि कलां नोपैति शतसहस्रतमीमपि कलां
 नोपैति कोटीतमीमपि कलां नोपैति कोटीशततमीमपि कलां
 नोपैति कोटीसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीशतसहस्रतमी-
 मपि कलां नोपैति कोटीनियुततमीमपि कलां नोपैति कोटी-
 नियुतशततमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतसहस्रतमीमपि कलां
 नोपैति । कोटीनियुतशतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति संख्यामपि
 नोपैति कलामपि नोपैति गणनामपि नोपैति उपमामपि नोपैति
 उपनिशामपि न चमते । तिष्ठतु शारदतीपुत्र उत्तरपूर्वस्यान्दिशि
 गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवः परिपूर्णाः शारदतीपुत्र मौद्गल्या-
 यनसदृशैर्भिच्छुभिः । सचेच्छारदतीपुत्र पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गा-
 नदीवालुकोपमालोकधातवः परिपूर्णभवेयुः शारदतीपुत्र मौद्ग-
 ल्यायनसदृशैर्भिच्छुभिस्तेषां या प्रज्ञा सा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 प्रज्ञापारमितायां चरतः एकदिवसपरिभावितायाः प्रज्ञायाः शत-
 तमीमपि कलां नोपैति सहस्रतमीमपि कलां नोपैति शतसहस्र-
 तमीमपि कलां नोपैति कोटीतमीमपि कलां नोपैति कोटीशत-
 तमीमपि कलां नोपैति कोटीसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटी-
 शतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुततमीमपि कलां
 नोपैति कोटीनियुतशततमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुत-
 सहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशतसहस्रतमीमपि कलां
 नोपैति । संख्यामपि नोपैति कलामपि नोपैति गणनामपि नोपैति
 उपमामपि नोपैति उपनिशामपि न चमते । तिष्ठतु शारदतीपुत्र
 पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवः परिपूर्णाः

शारदतीपुत्र मौद्गल्यायनसदृशैर्भिर्बुभिः । सचेच्छारदतीपुत्र दक्षिण-
 पश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमालोकधातवः परिपूर्णा-
 भवेयुः शारदतीपुत्र मौद्गल्यायनसदृशैर्भिर्बुभिः तेषां या प्रज्ञा
 सा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः एकदिवस-
 परिभावितायाः प्रज्ञायाः शततमौमपि कलां नोपैति सहस्रतमौ-
 मपि कलां नोपैति शतसहस्रतमौमपि कलां नोपैति कोटीतमौ-
 मपि कलां नोपैति । कोटीशततमौमपि कलां नोपैति कोटी-
 सहस्रतमौमपि कलां नोपैति कोटीशतसहस्रतमौमपि कलां
 नोपैति कोटीनियुततमौमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशत-
 तमौमपि कलां नोपैति कोटीनियुतसहस्रतमौमपि कलां
 नोपैति कोटीनियुतशतसहस्रतमौमपि कलां नोपैति संख्यामपि
 नोपैति कलामपि नोपैति गणनामपि नोपैति उपमामपि नोपैति
 उपनिशामपि न चमते । तिष्ठतु शारदतीपुत्र दक्षिणपश्चिमाया-
 न्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमालोकधातवः परिपूर्णाः शारदतीपुत्र
 मौद्गल्यायनसदृशैर्भिर्बुभिः । सचेच्छारदतीपुत्र पश्चिमोत्तरस्या-
 न्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमालोकधातवः परिपूर्णाभवेयुः शार-
 दतीपुत्र मौद्गल्यायनसदृशैर्भिर्बुभिः तेषां या प्रज्ञा सा बोधि-
 सत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः एकदिवसपरिभावि-
 तायाः प्रज्ञायाः शततमौमपि कलां नोपैति सहस्रतमौमपि कलां
 नोपैति शतसहस्रतमौमपि कलां नोपैति कोटीतमौमपि कलां
 नोपैति कोटीशततमौमपि कलां नोपैति कोटीसहस्रतमौमपि
 कलां नोपैति कोटीशतसहस्रतमौमपि कलां नोपैति कोटी-

नियुततमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशततमीमपि कलां
नोपैति कोटीनियुतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुत-
शतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति संख्यामपि नोपैति कलामपि
नोपैति गणनामपि नोपैति उपमामपि नोपैति उपनिशामपि
न चमते । तिष्ठतु शारदतीपुत्र पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदी-
वालुकोपमालोकधातवः परिपूर्णाः शारदतीपुत्र मौद्गल्यायनसदृशैर्भि-
र्भुभिः । सचेच्छारदतीपुत्राऽधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमा-
लोकधातवः परिपूर्णाभवेयुः शारदतीपुत्र मौद्गल्यायनसदृशैर्भि-
र्भुभिः तेषां या प्रज्ञा सा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतः एकदिवसपरिभावितायाः प्रज्ञायाः शततमीमपि
कलां नोपैति सहस्रतमीमपि कलां नोपैति शतसहस्रतमीमपि
कलां नोपैति कोटीतमीमपि कलां नोपैति कोटीशततमीमपि
कलां नोपैति कोटीसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीशत-
सहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुततमीमपि कलां नोपैति
कोटीनियुतशततमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतसहस्रतमी-
मपि कलां नोपैति कोटीनियुतशतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति
संख्यामपि नोपैति कलामपि नोपैति गणनामपि नोपैति उपमा-
मपि नोपैति उपनिशामपि न चमते । तिष्ठतु शारदतीपुत्राऽध-
स्ताद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवः परिपूर्णाः शारदती-
पुत्र मौद्गल्यायनसदृशैर्भिर्भुभिः । सचेच्छारदतीपुत्रोपरिष्ठाद्दिशि
गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवः परिपूर्णाभवेयुः शारदतीपुत्र
मौद्गल्यायनसदृशैर्भिर्भुभिः । तेषां या प्रज्ञा सा बोधिसत्त्वस्य

महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः एकदिवसपरिभावितायाः
 प्रज्ञायाः शततमीमपि कलां नोपैति सहस्रतमीमपि कलां
 नोपैति शतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीतमीमपि कलां
 नोपैति कोटीशततमीमपि कलां नोपैति कोटीसहस्रतमीमपि
 कलां नोपैति कोटीशतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटी-
 नियुततमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशततमीमपि कलां
 नोपैति कोटीनियुतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुत-
 शतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति संख्यामपि नोपैति कलामपि
 नोपैति गणनामपि नोपैति उपमामपि नोपैति उपनिशामपि
 न चमते । शारदतीपुत्र आह येन भगवञ्कृपावकानां प्रज्ञा श्रोत-
 आपन्नस्य सहस्रदागामिनोऽनागामिनोऽर्हतोया च प्रत्येकबुद्धस्य
 या च बोधिसत्त्वस्य या च तथागतस्याऽर्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य
 प्रज्ञा सर्वास्माः प्रज्ञाः अभिज्ञाः अभेदः शून्याविविक्ताऽनुत्पाद-
 प्रकृतिकाः स्वभावशून्याः न च भगवत्सभेदस्य विविक्तस्याऽनुत्पादस्य
 स्वभावशून्यस्य विशेषोवा नानाकरणं वा उपलभ्यते । तत्कथं
 भगवन् येन बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः
 एकदिवसपरिभाविता प्रज्ञा सा सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां प्रज्ञा-
 अभिभवति । भगवानाह । तत् किं मन्यसे शारदतीपुत्र येन
 कृत्येन बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः एक-
 दिवसपरिभाविता प्रज्ञा प्रत्युपस्थिता मार्गाकारजतायां चरता सर्व-
 सत्त्वानामर्थं कुर्वता सर्वाकार*सर्वधर्मानभिषम्बुध्य सर्वसत्त्वाः परि-

* सर्वाकारैरिति ग पुस्तके पाठः सर्वाकारः इति ख, घ पुस्तके पाठः ।

निर्वापयितव्या इति अपि नु तेन ह्येन सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां
 प्रज्ञा प्रत्युपस्थिता । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे शारदतीपुत्राऽपि नु सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां एवं
 भवत्यस्माभिरनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिमन्वुष्य सर्वसत्ता-अनुपधि-
 शेषे निर्वाणधातौ परिनिर्वापयितव्याः । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तदनेनापि ते शारदतीपुत्र पर्यायेणैदं वेदितव्यं ।
 येयं सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां प्रज्ञा या बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 इमां प्रज्ञामपनिधाय एषा सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां प्रज्ञा शत-
 तमीमपि कलां नोपैति सहस्रतमीमपि कलां नोपैति शतसहस्र-
 तमीमपि कलां नोपैति कोटीतमीमपि कलां नोपैति कोटी-
 शततमीमपि कलां नोपैति कोटीसहस्रतमीमपि कलां नोपैति
 कोटीशतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुततमीमपि
 कलां नोपैति कोटीनियुतशततमीमपि कलां नोपैति कोटी-
 नियुतसहस्रतमीमपि कलां नोपैति कोटीनियुतशतसहस्रतमी-
 मपि कलां नोपैति संख्यामपि नोपैति कलामपि नोपैति
 गणनामपि नोपैति उपनामपि नोपैति उपनिशामपि न क्षमते ।
 तत् किं मन्यसे शारदतीपुत्राऽपि नु सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानामेवं
 भवति वयं षट्पारमितासु चरित्वा सत्त्वान् परिपाच्य बुद्धचेवं
 परिशोध्य दशतथागतवल्लानि परिपूर्य चत्वारिवैशारद्यानि चतस्रः
 प्रतिषम्विद्ः महामैत्रीं महाकरुणां अष्टादशाऽऽवेणिकबुद्धधर्माः*

परिपूर्व्याऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुद्ध्याऽप्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमा-
णान् सत्त्वान् परिनिर्वापयिष्यामीति । आह । नोक्षीदं भगवन् ।
भगवानाह । बोधिसत्त्वस्य पुनः शारदतीपुत्र महामत्तस्य एवं भवति
मया पट्पारमितासु चरित्वा सत्त्वान् परिपाच्य बुद्धत्वेन परिशोध-
यथागतवस्तानि परिपूर्व्यं चत्वारिवैशारद्यानि चतस्रः प्रतिसम्बिदो-
महामैत्रीं महाकरुणां अष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान् परिपूर्व्याऽनु-
त्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुद्ध्याऽप्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमाणाः सत्त्वाः
परिनिर्वापयितव्याः तद्यथाऽपि नाम शारदतीपुत्र खद्योतकस्य
प्राणकजातस्य नैवं भवत्यहमाभया जाम्बुद्वीपमवभासयेद्यं ममाऽऽ-
भया जाम्बुद्वीपः स्फुटोभवेत् एवमेव शारदतीपुत्र सर्वश्रावक-
प्रत्येकबुद्धानां नैव भवति । वयं पट्पारमितासु चरित्वा सत्त्वान्
परिपाच्य बुद्धत्वेन परिशोधयथागतवस्तानि परिपूर्व्यं चत्वारि-
वैशारद्यानि चतस्रः प्रतिसम्बिदः महामैत्रीं महाकरुणां अष्टादशाऽऽ-
वेष्टिकान् बुद्धधर्मान् परिपूर्व्याऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुद्ध्याऽ-
प्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमाणान् सत्त्वान् परिनिर्वापयिष्यामि इति ।
तद्यथाऽपि नाम शारदतीपुत्र सूर्यमण्डलमुदागच्छन् सर्वजाम्बु-
द्वीपमवभासेन स्फुरति सर्वं जाम्बुद्वीपमवभासेन स्फुटीकरोति ।
एवमेव शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः षट्सु पारमितासु चरन्
सत्त्वान् परिपाच्य बुद्धत्वेन परिशोधयथागतवस्तानि परिपूर्व्यं
चत्वारिवैशारद्यानि चतस्रः प्रतिसम्बिदः महामैत्रीं महाकरुणां
अष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान् परिपूर्व्याऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधि-
मभिसम्बुद्ध्याऽप्रमेयाऽसंख्येयाऽपरिमाणान् सत्त्वान् परिनिर्वापयति ।

एवमुक्ते आयुष्मान् शारदतीपुत्रोभगवन्तमेतदवोचत् । कथं भगवन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धभूमौ अतिक्रम्य अवैव-
 र्तिकबोधिसत्त्वभूमौमनुप्राप्नोति बोधिसत्त्वमार्गं च परिशोधयति ।
 एवमुक्ते भगवानायुष्मान् शारदतीपुत्रमेतदवोचत् । इह शारदती-
 पुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रथमचित्तोत्पादमुपादाय पट्पारमितासु
 चरन् शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितेषु धर्मेषु स्थित्वा श्रावकप्रत्येकबुद्ध-
 भूमौरतिक्रम्याऽवैवर्तिकबोधिसत्त्वभूमौमनुप्राप्नोति । शारदतीपुत्र-
 आह कतमस्यां भूमौ स्थित्वा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वश्रावक-
 प्रत्येकबुद्धानां दक्षिणीयोभवति । भगवानाह । प्रथमचित्तोत्पादं
 शारदतीपुत्र उपादाय बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः पट्सु पारमितासु
 चरन् यावद्बोधिमण्डनिषणः अचान्तरा सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां
 दक्षिणीयो वक्तव्यः । तत्कस्यहेतोस्तथाहि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वं
 महासत्त्वमागम्य सर्वेषां कुशलानां धर्माणां लोके प्रादुर्भावो-
 भवति । यदुत दशानां कुशलानां कर्मपथानां लोके प्रादुर्भावो-
 भवति । पञ्चानां शिवापदानां लोके प्रादुर्भावोभवति । अष्टाङ्ग-
 समन्वागतस्य पोषधर्मस्य लोके प्रादुर्भावोभवति । चतुर्णां ध्यानानां
 लोके प्रादुर्भावोभवति चतुर्णामप्रमाणानां लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 चतसृणामारूप्यसमापत्तीनां लोके प्रादुर्भावोभवति । पञ्चानाम-
 भिज्ञानां लोके प्रादुर्भावोभवति । पञ्चामनुस्मृतीनां लोके प्रादु-
 र्भावोभवति । दानपारमितायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । शील-
 पारमितायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । चान्तिपारमितायाः लोके
 प्रादुर्भावोभवति । वीर्यपारमितायाः लोके प्रादुर्भावोभवति ।

ध्यानपारमितायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । प्रज्ञापारमितायाः
 लोके प्रादुर्भावोभवति । अर्थात्मशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 बहिर्धातुशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । अर्थात्मबहिर्धातुशून्य-
 तायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । शून्यताशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावो-
 भवति । महाशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । परमार्थशून्यताया-
 लोके प्रादुर्भावोभवति । संकृतशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 असंस्कृतशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । अत्यन्तशून्यतायाः लोके
 प्रादुर्भावोभवति । अनवरागशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । अन-
 वकारशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । प्रकृतिशून्यतायाः लोके प्रादु-
 र्भावोभवति । सर्वधर्मशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । स्वच्छण-
 शून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । अनुपलब्धशून्यतायाः लोके प्रादु-
 र्भावोभवति । अभावशून्यतायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । स्वभावशून्य-
 तायाः लोके प्रादुर्भावोभवति । अभावस्वभावशून्यतायाः लोके प्रादुर्भा-
 वोभवति । चतुर्णां कृत्यपद्यानानां लोके प्रादुर्भावोभवति । चतुर्णां
 सम्यक्प्रहाणानां लोके प्रादुर्भावोभवति । चतुर्णां अद्विपादानां
 लोके प्रादुर्भावोभवति । पञ्चानामिन्द्रियाणां लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 पञ्चानां वस्त्वानां लोके प्रादुर्भावोभवति । सप्तानां बोध्यज्ञानां
 लोके प्रादुर्भावोभवति । आर्याष्टाङ्गमार्गस्य लोके प्रादुर्भावो-
 भवति । चतुर्णामर्थसत्यानां लोके प्रादुर्भावोभवति । अष्टानां
 विमोक्षाणां लोके प्रादुर्भावोभवति । नवानामनुपूर्वविहारसमा-
 पत्तीनां लोके प्रादुर्भावोभवति । शून्यताऽऽनिमित्ताऽऽप्रणिहितानां
 विमोक्षमुखानां लोके प्रादुर्भावोभवति । सर्वसमाधीनां लोके

प्रादुर्भावोभवति । सर्वधारणीमुखानां लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 दशानां तथागतवल्लानां लोके प्रादुर्भावोभवति । चतुर्णां वैशार-
 द्यानां लोके प्रादुर्भावोभवति । चतसृणां प्रतिमम्बिदां लोके प्रादु-
 र्भावोभवति । महाभैरवालोके प्रादुर्भावोभवति । महाकरुणाया-
 लोके प्रादुर्भावोभवति । अष्टादशाऽऽवेणिकानां बुद्धधर्माणां लोके
 प्रादुर्भावोभवति । एवमादीनां शारदतीपुत्र कुशलानां धर्माणां
 लोके प्रादुर्भावोभवति । एषाञ्च कुशलमूलानां धर्माणां प्रादु-
 र्भावात् क्षत्रियमहाशालकुलानि प्रज्ञायन्ते । ब्राह्मणमहाशाल-
 कुलानि प्रज्ञायन्ते । गृहपतिमहाशालकुलानि प्रज्ञायन्ते । चतु-
 र्महाराजकायिकादेवाः प्रज्ञायन्ते । चायस्त्रिंशादेवाः प्रज्ञायन्ते ।
 यामादेवाः प्रज्ञायन्ते । तुषितादेवाः प्रज्ञायन्ते । निर्माणरतयो-
 देवाः प्रज्ञायन्ते । परनिर्मितवशवर्त्तिनोदेवाः प्रज्ञायन्ते । ब्रह्म-
 कायिकादेवाः प्रज्ञायन्ते । ब्रह्मपुरोहितादेवाः प्रज्ञायन्ते । ब्रह्म-
 पार्षद्याः देवाः प्रज्ञायन्ते । महाब्रह्मणोदेवाः प्रज्ञायन्ते । आभा-
 देवाः प्रज्ञायन्ते । परीक्षाभादेवाः प्रज्ञायन्ते । अप्रमाणाभादेवाः
 प्रज्ञायन्ते । आभास्वरादेवाः प्रज्ञायन्ते । शुभादेवाः प्रज्ञायन्ते ।
 परीक्षशुभादेवाः प्रज्ञायन्ते । अप्रमाणशुभादेवाः प्रज्ञायन्ते ।
 शुभकुत्सादेवाः प्रज्ञायन्ते । वृद्धादेवाः प्रज्ञायन्ते । परीक्षवृद्धादेवाः
 प्रज्ञायन्ते । अप्रमाणवृद्धादेवाः प्रज्ञायन्ते । वृहत्फलादेवाः प्रज्ञा-
 यन्ते । अवृद्धादेवाः प्रज्ञायन्ते । अतपादेवाः प्रज्ञायन्ते । सदृशादेवाः
 प्रज्ञायन्ते । सुदर्शनादेवाः प्रज्ञायन्ते । अकनिष्ठादेवाः प्रज्ञायन्ते ।
 आकाशानन्त्याऽऽद्यतनादेवाः प्रज्ञायन्ते । विज्ञानानन्त्याऽऽद्यतनादेवाः

प्रज्ञायन्ते । आकिञ्चन्याऽऽयतनादेवाः प्रज्ञायन्ते । नैवसंज्ञानामंज्ञाऽऽ-
यतनादेवाः प्रज्ञायन्ते । श्रोतश्रापन्नादेवाः प्रज्ञायन्ते । सकृदा-
गामिनः प्रज्ञायन्ते । अनागामिनः प्रज्ञायन्ते । अर्हन्तः प्रज्ञायन्ते ।
प्रत्येकबुद्धाः प्रज्ञायन्ते । बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः प्रज्ञायन्ते । तथा-
गताश्चैर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धाः प्रज्ञायन्ते । आह । किं पुनर्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोदक्षिणं शोधयति । भगवानाह । पर्यायेण
शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोदक्षिणं शोधयति । तत्कस्य
हेतोरत्यन्तविशुद्धाहि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
दक्षिणास्तथाहि दायकः शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः कस्य-
दायकः अनेकेषां कुशलानां धर्माणां यदुत दशानां कुशलानां
कर्म्मपथानां पञ्चानां शिखापादानां अष्टाङ्गमन्वागतस्य पोषस्य
चतुर्णां ध्यानानां चतुर्णामप्रमाणानां चतुष्टयमावृण्वसमापत्तीनां
पञ्चानामभिज्ञानां पञ्चामनुसूतीनां दानपारमितायाः शीलपार-
मितायाः क्षान्तिपारमितायाः वीर्यपारमितायाः ध्यानपारमितायाः
प्रज्ञापारमितायाः अध्यात्मशून्यतायाः वहिर्धाशून्यतायाः अध्यात्म-
वहिर्द्वाशून्यतायाः शून्यताशून्यतायाः महाशून्यतायाः परमार्थ-
शून्यतायाः संस्कृतशून्यतायाः असंस्कृतशून्यतायाः अत्यन्तशून्यतायाः
अनवरागशून्यतायाः अनवकारशून्यतायाः प्रकृतिशून्यतायाः सर्व-
धर्मशून्यतायाः स्खलक्षणशून्यतायाः अनुपलम्भशून्यतायाः अभावशून्य-
तायाः स्वभावशून्यतायाः अभावस्वभावशून्यतायाः चतुर्णां कृत्युप-
स्थानानां चतुर्णां सम्यक् यद्वाणानां चतुर्णांष्टद्विपादानां पञ्चाना-
मिन्द्रियाणां पञ्चानां बलानां सप्तानां बोध्यज्ञानां आर्याऽष्टाङ्गस्य

मार्गस्य चतुर्णामार्यसत्यानां अष्टानां विमोक्षाणां नवानामनुपूर्व-
विहारसमापत्तीनां शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितानां विमोचमुखानां
धारणीमुखानां दशानां तथागतवल्लानां चतुर्णं वैशारदानां चत-
सृणां प्रतिसम्बिदां महामैत्र्यामहाकरुणायाः अष्टादशानां, आवेणि-
कानां बुद्धधर्माणां । आह । कथं युज्यमानो बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यः । भगवानाह । इह शार-
दतीषुच बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः रूपशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः
वेदनाशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । संज्ञाशून्यतायां युक्तो-
युक्तइति वक्तव्यः । संस्कारशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः ।
विज्ञानशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । चक्षुः शून्यतायां युक्तो-
युक्तइति वक्तव्यः । श्रोत्रशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । घ्राण-
शून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । जिह्वाशून्यतायां युक्तोयुक्तइति
वक्तव्यः । कायशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । मनः शून्यतायां
युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । रूपशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । शब्द-
शून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । गन्धशून्यतायां युक्तोयुक्तइति
वक्तव्यः । रसशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । स्पर्शशून्यतायां
युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । धर्मशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः ।
चक्षुर्धातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । रूपधातुशून्यतायां युक्तो-
युक्तइति वक्तव्यः । चक्षुर्विज्ञानधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः ।
श्रोत्रधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । शब्दधातुशून्यतायां
युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । श्रोत्रविज्ञानधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति
वक्तव्यः । घ्राणधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । गन्धधातु-

शून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । घ्राणविज्ञानधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । निष्ठाधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । रसधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । निष्ठाविज्ञानधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । कायधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । स्पर्शधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । कायविज्ञानधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । मनोधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । धर्मधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । मनोविज्ञानधातुशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । दुःखशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । समुदयशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । निरोधशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । मार्गशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । अविद्याशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । संस्कारशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । विज्ञानशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । नामरूपशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । पद्मापतनशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । स्पर्शशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । वेदनाशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । तृष्णाशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । उपादानशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । भवशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । जातिशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । जरामरणशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । सर्वधर्मशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः केचित् संज्ञागताः संस्कृतामंस्कृताधर्माः सर्वेषां धर्माणां शून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् प्रकृतिशून्यतायां युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । एवं खलु शारदतीपुत्र

बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नासु सप्तसु शून्यतासु
 युक्तोयुक्तइति वक्तव्यः । एवं खलु शारदतीपुत्र सञ्जाभिः सप्तभिः
 शून्यताभिः प्रज्ञापारमितायां चरन् न तावद्युक्तइति वा अयुक्तइति
 वा वक्तव्यः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि स्वरूपं^(१) युक्तमिति वा
 अयुक्तमिति वा समनुपपद्यति नवेदना युक्तेति वा अयुक्तेति वा
 समनुपपद्यति । न सञ्जा युक्तेति वा अयुक्तेति वा समनुपपद्यति ।
 न संस्काराः युक्ताइति वा अयुक्ताइति वा समनुपपद्यति । न

(१) रूप्यन्ते एमिरिति रूप्यन्ते इति च व्युत्पत्त्या सविषयागौन्द्रियाणि
 रूपस्कन्ध* । यद्यपि रूप्यमाणा पृथिव्यादयो बाह्यास्तथापि काय-
 स्मत्वाद्वा इन्द्रियसम्बन्धाद्वा भवन्त्याध्यात्मिका* । विज्ञानस्कन्धो-
 ऽहमित्याकारो रूपादिविषयइन्द्रियजन्योवा दृष्टायमान । वेदना-
 स्कन्धोया प्रियाऽप्रियाऽनुभयविषयस्पर्शं सुखदुःखतद्गद्वितविशेषा-
 वस्थाचित्तस्य जायते स वेदनास्कन्ध । संज्ञास्कन्ध स विकल्पप्रत्यय-
 संज्ञाससर्गयोग्यप्रतिभासोयथादिल्ल कुण्डलीगौरोब्राह्मणयोगच्छतो-
 त्वेव जातीयक । संस्कारस्कन्धो रागादयः क्लेशा उपक्लेशाश्च
 मदमानादयोधर्माधर्मौ चैति तदेतेषां समुदायः पञ्चस्कन्धौ ॥
 इति भासती ।

चित्तपैत्तात्मक सम्बन्धः पञ्चविधः रूपविज्ञानवेदनासंज्ञासंस्कार-
 सञ्ज्ञकः । तत्र रूप्यन्ते एमिर्विषया इति रूप्यन्ते इति ॥ व्युत्पत्त्या
 सविषयागौन्द्रियाणि रूपस्कन्ध । व्यालवविज्ञानप्रवृत्तिविज्ञानप्रवाहो
 विज्ञानस्कन्ध । प्रागुक्तस्कन्धद्वयसम्बन्धजन्यः सुखदुःखादिप्रत्यय-
 प्रवाहोवेदनास्कन्ध । गौरित्यादिशब्दोद्देशिविज्ञानप्रवाहः संज्ञा-
 स्कन्ध । वेदनास्कन्धनिबन्धनारागद्वेषादयः क्लेशा उपक्लेशाश्च मद-
 मानादयोधर्माधर्मौ च संस्कारस्कन्ध ॥ इति सर्वदर्शनसम्यग् ।

विज्ञानं युक्तमिति वा अयुक्तमिति वा समनुपपद्यति न रूप-
मुत्पादधर्मि वा निरोधधर्मि वा समनुपपद्यति । न वेदनामुत्पाद-
धर्मिणी वा निरोधधर्मिणी वा समनुपपद्यति । न संज्ञामुत्पाद-
धर्मिणी वा निरोधधर्मिणी वा समनुपपद्यति । संस्कारानुत्पाद-
धर्मिणी वा निरोधधर्मिणी वा समनुपपद्यति । न विज्ञानमुत्पाद-
धर्मि वा निरोधधर्मि वा समनुपपद्यति । न रूपं संक्षेपधर्मि
वा व्यवदानधर्मि वा समनुपपद्यति । न वेदनां संक्षेपधर्मिणी वा
व्यवदानधर्मिणी वा समनुपपद्यति । न संज्ञां संक्षेपधर्मिणी वा
व्यवदानधर्मिणी वा समनुपपद्यति । न संस्कारान् संक्षेपधर्मिणी वा
व्यवदानधर्मिणी वा समनुपपद्यति । न विज्ञानं संक्षेपधर्मि वा व्यव-
दानधर्मि वा समनुपपद्यति । न रूपं वेदनया सह समवसरतीति
समनुपपद्यति । न वेदनारूपेण सह समवसरतीति समनुपपद्यति ।
न वेदना संज्ञयासह समवसरतीति समनुपपद्यति । न संज्ञा वेदन-
यासह समवसरतीति समनुपपद्यति । न संज्ञा संस्कारैः सह सम-
वसरतीति समनुपपद्यति । न संस्काराः संज्ञयासह समवसरन्तीति
समनुपपद्यति । न संस्काराः विज्ञानेन सह समवसरन्तीति समनु-
पपद्यति । न विज्ञानं संस्कारैः सह समवसरतीति समनुपपद्यति ।
तत्कस्य हेतोस्तथाहि न कश्चिद्भूतः केनचिद्भूतेण सह समवसरति
न विसरति न युज्यते न वियुज्यते प्रकृतिशून्यतामुपादाय । या
शारदतीपुत्र शून्यता न तद्रूपं तथाहि या रूपस्य शून्यता न सा
रूपयति । या वेदनाशून्यता न सा वेदना तथाहि या वेदनाशून्यता
न सा वेदयति । या संज्ञाशून्यता न सा संज्ञा तथाहि या संज्ञा-

शून्यता न सा मञ्जानाति । या संस्कारशून्यता न ते संस्कारा-
 स्तथाहि या संस्कारशून्यता न साऽभिसंस्करोति । या विज्ञानस्य
 शून्यता न तद्विज्ञानं तथाहि या विज्ञानशून्यता न सा विज्ञा-
 नाति । तत्कस्यहेतोर्न हि शारदतीपुत्र अन्यद्रूपमन्या शून्यता
 नाऽन्या शून्यता नाऽन्यद्रूपं । रूपमेव शून्यता शून्यतैव रूपं । नाऽ-
 न्यावेदना नाऽन्याशून्यता । नाऽन्याशून्यता नाऽन्या वेदना वेदनैव
 शून्यता शून्यतैव वेदना । नाऽन्यासंज्ञा नाऽन्याशून्यता नाऽन्याशून्यता
 नाऽन्यासंज्ञा शून्यतैव संज्ञा संज्ञैव शून्यता । नाऽन्ये संस्काराः
 नाऽन्याशून्यता नाऽन्याशून्यता नाऽन्ये संस्काराः संस्काराएव शून्यता
 शून्यतैव संस्काराः । नाऽन्यद्विज्ञानं नाऽन्याशून्यता नाऽन्या शून्यता
 नाऽन्यद्विज्ञानं । विज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव विज्ञानं । या शार-
 दतीपुत्र शून्यता न सा उत्पद्यते न निरुध्यतेन संक्षिप्यते । न
 व्यवदायते न क्षीयते न वर्द्धते न साऽतीता नाऽनागता न प्रत्युत्पन्ना
 या न उत्पद्यते न निरुध्यते न संक्षिप्यते न व्यवदायते न क्षीयते
 न वर्द्धते नाऽतीता नाऽनागता न प्रत्युत्पन्ना न तत्र रूपं न वेदना
 न संज्ञा न संस्काराः न विज्ञानं । न तत्र चक्षुर्न श्रोत्रं न घ्राणं
 न जिह्वा न कायो न मनः । न तत्र रूपं न शब्देन गन्धो न
 रसो न स्पर्शः न धर्माः । न तत्र पृथिवीधातुर्नाग्धातुर्न तेजोधातुर्न
 वायुधातुर्नाऽऽकाशधातुर्न विज्ञानधातुः । न तत्र चक्षुर्धातुर्न रूपधातुर्न
 चक्षुर्विज्ञानधातुः । न तत्र श्रोत्रधातुर्न शब्दधातुर्न श्रोत्रविज्ञान-
 धातुः । न तत्र घ्राणधातुर्न गन्धधातुर्न घ्राणविज्ञानधातुः । न तत्र
 जिह्वाधातुर्न रसधातुर्न जिह्वाविज्ञानधातुः न कायधातुर्न स्पर्श-

धातुर्न कायविज्ञानधातुः । न तच्च मनोधातुर्न धर्मधातुर्न मनो-
विज्ञानधातुः । न तच्चाविद्या नाविद्यानिरोधोन तच्च संस्कारा न
संस्कारनिरोधोन तच्च विज्ञानं न विज्ञाननिरोधोन तच्च नामरूपं
न नामरूपनिरोधोन तच्च षडायतनं न षडायतननिरोधोन तच्च
स्पर्शानं स्पर्शनिरोधोन तच्च वेदना न वेदनानिरोधोन तच्च दृष्ट्या
न दृष्ट्यानिरोधोन तच्च उपादानं न उपादाननिरोधोन तच्च भवोन
भवननिरोधोन तच्च जातिर्न जातिनिरोधोन तच्च जरामरणं न
जरामरणनिरोधोन तच्च दुःखं न दुःखपरिज्ञानं । न तच्च समुद्योन
समुद्यप्रक्षाणं । न तच्च निरोधोनिरोधसाक्षात्क्रिया । न तच्च मार्गेण
मार्गभावना न तच्च प्राप्तिर्नाभिसमयः । न तच्च श्रोत-आपन्नाः न
श्रोत-आपन्नफलं । न तच्च सकृदागामी न सकृदागामिफलं । न
तच्चाज्ञागामी नाज्ञागामिफलं न तच्चाहंकारवृत्त्यफलं । न तच्च
प्रत्येकबुद्धेन प्रत्येकबोधिः । न तच्च बोधिसत्त्वोन मार्गाकारज्ञता
न तच्च बुद्धो न तच्च बोधिः । एवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो-
न्महाशत्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् युक्तइति वक्तव्यः । एवं प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् रूपे युक्तइति वा अयुक्तइति वा न समनुपपद्यति ।
न वेदनार्या युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न संज्ञार्या
युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न संस्कारे युक्तइति वा
अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न विज्ञाने युक्तइति वा अयुक्तइति
वा समनुपपद्यति । एवं प्रज्ञापारमितायां चरन् न चक्षुषि युक्तइति
वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न श्रोत्रे युक्तइति वा अयुक्तइति
वा समनुपपद्यति । न घ्राणे युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनु-

पश्यति । न जिह्वायां युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न
 काये युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न मनसि युक्त-
 इति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । एवं प्रज्ञापारमितायां
 चरन् न रूपे युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न शब्दे
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न गन्धे युक्तइति वा
 अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न रसे युक्तइति वा अयुक्तइति वा
 समनुपश्यति । न स्पर्शे युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति न
 धर्मे युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । एवं प्रज्ञापारमितायां
 चरन् न चक्षुर्धातौ युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न
 रूपधातौ युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न चक्षु-
 र्विज्ञानधातौ युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । एवं
 प्रज्ञापारमितायां चरन् । न श्रोत्रधातौ युक्तइति वा अयुक्तइति
 वा समनुपश्यति । न शब्दधातौ युक्तइति वा अयुक्तइति वा
 समनुपश्यति । न श्रोत्रविज्ञानधातौ युक्तइति वा अयुक्तइति वा
 समनुपश्यति । एवं प्रज्ञापारमितायां चरन् न घ्राणधातौ युक्तइति
 वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न गन्धधातौ युक्तइति वा
 अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न घ्राणविज्ञानधातौ युक्तइति वा
 अयुक्तइति वा समनुपश्यति । एवं प्रज्ञापारमितायां चरन् । न
 जिह्वाधातौ युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न रसधातौ
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न जिह्वाविज्ञानधातौ
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न कायधातौ युक्तइति
 वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न स्पर्शधातौ युक्तइति वा

अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न कायविज्ञानधातौ युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न मनोधातौ युक्तदति वा अयुक्तदति
 वा समनुपश्यति । न धर्मधातौ युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनु-
 पश्यति । न मनोविज्ञानधातौ युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनु-
 पश्यति । स एवं प्रज्ञापारमितायां चरन् न पृथिवीधातौ युक्तदति
 वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । नाभ्यातौ युक्तदति वा अयुक्तदति
 वा समनुपश्यति । न तेजोधातौ युक्तदति वा अयुक्तदति वा
 समनुपश्यति । न वायुधातौ युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनु-
 पश्यति । नाऽऽकाशधातौ युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति ।
 न विज्ञानधातौ युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति स एवं
 प्रज्ञापारमितायां चरन्नाविद्यायां युक्तदति वा अयुक्तदति वा
 समनुपश्यति । न संस्कारे युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति ।
 न विज्ञाने युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न नामरूपे
 युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न षडायतने युक्तदति
 वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न स्वर्गे युक्तदति वा अयुक्तदति
 वा समनुपश्यति । न वेदनायां युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनु-
 पश्यति । न दृष्ट्यायां युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति ।
 नीपादाने युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न भवे
 युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न जातौ युक्तदति
 वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न जरामरणे युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति स एवं प्रज्ञापारमितायां चरन् न
 दानपारमितायां युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न

ग्रीलपारमितायां युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न
 चान्तिपारमितायां युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न
 वीर्यपारमितायां युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न
 ध्यानपारमितायां युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न
 प्रज्ञापारमितायां युक्तदति वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । स
 एवं प्रज्ञापारमितायां चरन् नाऽध्यात्मशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न वहिर्धाशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । नाऽधात्मवहिर्धाशून्यतायां युक्तदति
 वा अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न शून्यताशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न महाशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न परमार्थशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न संस्कृतशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । नाऽसंस्कृतशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । नाऽत्यन्तशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । नाऽनवरागशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । नाऽनरकारशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न प्रकृतिशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न सर्वधर्मशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । न खलवणशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । नाऽनुपलम्भशून्यतायां युक्तदति वा
 अयुक्तदति वा समनुपश्यति । नाऽभावशून्यतायां युक्तदति वा अयुक्त-
 दति वा समनुपश्यति । नसभावशून्यतायां युक्तदति वा अयुक्तदति

वा समनुपपद्यति । नाभावस्वभावशून्यतायां युक्तइति वा अयुक्तइति
 वा समनुपपद्यति । एवं प्रज्ञापारमितायां चरन्न स्मृत्युपस्थानेषु
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न सम्यक्प्रज्ञाणेषु
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न चद्विपादेषु युक्तइति
 वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । नेन्द्रियेषु युक्तइति वा अयुक्तइति
 वा समनुपपद्यति । न वलेषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनु-
 पपद्यति । न बोध्यज्ञेषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न
 मार्गेषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । नाऽऽर्यसत्येषु
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न ध्यानेषु युक्तइति वा
 अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । नाऽप्रमाणेषु युक्तइति वा अयुक्तइति
 वा समनुपपद्यति । नाऽऽरूप्यसमापत्तिषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा
 समनुपपद्यति । नाऽष्टविमोक्षेषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनु-
 पपद्यति । न नवाऽनुपूर्वविहारेषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा
 समनुपपद्यति । न शून्यतायां समाधौ युक्तइति वा अयुक्तइति वा
 समनुपपद्यति । नाऽऽनिमित्ते समाधौ युक्तइति वा अयुक्तइति वा
 समनुपपद्यति । नाऽप्रणिहिते समाधौ युक्तइति वा अयुक्तइति वा
 समनुपपद्यति । नाऽभिज्ञासु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनु-
 पपद्यति । न सर्वसमाधिषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति ।
 न सर्वधारणीमुखेषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न
 दशसु तथागतवलेषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न
 चतुर्षु वैशारद्येषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न
 चतसृषु प्रतिसम्बलसु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपपद्यति । न

महामैत्र्यां युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न महाक-
 णायां युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । नाऽष्टादशाऽऽवेणिक-
 बुद्धधर्मेषु युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न श्रोत-
 आपत्तिफले युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न सङ्ग-
 दागामिफले युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । नाऽना-
 गामिफले युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । नाऽहर्त्वे
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न प्रत्येकबोधौ
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न मार्गाऽऽकारज्ञतायां
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । न सर्वाऽऽकारज्ञतायां
 युक्तइति वा अयुक्तइति वा समनुपश्यति । अनेनाऽपि शारीयुच
 पर्यायेण बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्तइति वक्तव्यः ।
 सर्वधर्मायोगाऽवियोगतामुपादाय । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् न शून्यतां शून्यतयां
 योजयति न वियोजयति । न शून्यतायोगं नाऽऽनिमित्तेन योज-
 यति न वियोजयति । नाऽऽनिमित्तयोगं नाऽप्रणिहितेन योजयति
 न वियोजयति नाऽप्रणिहितयोगं* । तत्कस्यहेतोस्तथाहि शून्यतयां
 न योगो न वियोगः । आनिमित्तं न योगो न वियोगः अप्रणि-
 हितं न योगो न वियोगः । एवं युज्यमानः शारदतीपुत्र बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यः । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् धर्माणां

* नाऽप्रणिहितयोगमित्यधिकं प्रतिभाति ।

† शून्यता इति युक्तं प्रातिभाति ।

स्वस्वच्छाण्यतामवतरन् रूपं न योजयति न वियोजयति न
वेदनां योजयति न वियोजयति न संज्ञां योजयति न वियो-
जयति न संस्कारान् योजयति न वियोजयति । न विज्ञानं
योजयति न वियोजयति । न रूपं पूर्वाऽन्तेन योजयति न
वियोजयति । तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न रूपमप-
राऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनु-
पश्यति । न रूपं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति । तथाहि
प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न वेदनां पूर्वाऽन्तेन योजयति न
वियोजयति । तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न वेदना-
मपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनु-
पश्यति । न वेदनां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि
प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न संज्ञां पूर्वाऽन्तेन योजयति न
वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न संज्ञामपराऽ-
न्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति ।
न संज्ञां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्न-
मेव न समनुपश्यति । न संस्कारान् पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियो-
जयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न संस्कारानपराऽ-
न्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति ।
न संस्कारान् प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्यु-
त्पन्नमेव न समनुपश्यति । न विज्ञानं पूर्वाऽन्तेन योजयति न
वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न विज्ञान-
मपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनु-

पश्यति । न विज्ञानं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि
 प्रत्युत्पन्नेन न समनुपश्यति । न चक्षुः पूर्वाऽन्तेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न चक्षुरपरा-
 ऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति ।
 न चक्षुः प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्न-
 मेव न समनुपश्यति । न श्रोत्रं पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोज-
 यति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न श्रोत्रमपराऽन्तेन
 योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न
 श्रोत्रं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति । तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव
 न समनुपश्यति । न घ्राणं पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति
 तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न घ्राणमपराऽन्तेन योजयति
 न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न घ्राणं
 प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न
 समनुपश्यति । न जिह्वां पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति
 तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न जिह्वामपराऽन्तेन योज-
 यति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न जिह्वां
 प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनु-
 पश्यति । न कायं पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि
 पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न कायमपराऽन्तेन योजयति न
 वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न कायं प्रत्युत्पन्नेन
 योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति ।
 न मनः पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

नाऽविद्यामपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न
 समनुपपश्यति । नाऽविद्यां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति
 तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपश्यति । न संस्कारान् पूर्वाऽन्तेन
 योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपश्यति । न
 संस्कारानपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न
 समनुपपश्यति । न संस्कारान् प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोज-
 यति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपश्यति । न विज्ञानं पूर्वाऽन्तेन
 योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपश्यति ।
 न विज्ञानमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव
 न समनुपपश्यति । न विज्ञानं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोज-
 यति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपश्यति । न नामरूपं पूर्वाऽन्तेन
 योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपश्यति ।
 न नामरूपमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्त-
 मेव न समनुपपश्यति । न नामरूपं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियो-
 जयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपश्यति । न षडायतनं
 पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-
 पपश्यति । न षडायतनमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथा-
 ह्यपराऽन्तमेव न समनुपपश्यति । न षडायतनं प्रत्युत्पन्नेन योजयति
 न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपश्यति । न स्पर्शं
 पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-
 पपश्यति । न स्पर्शमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथा-
 ह्यपराऽन्तमेव न समनुपपश्यति । न स्पर्शं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न

वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न वेदनां पूर्वाऽ-
 न्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-
 पश्यति । न वेदनामपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यप-
 राऽन्तमेव न समनुपश्यति । न वेदनां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न तृष्णां
 पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न सम-
 नुपश्यति । न तृष्णामपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यप-
 राऽन्तमेव न समनुपश्यति । न तृष्णां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । नोपादानं
 पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-
 पश्यति । नोपादानमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यप-
 राऽन्तमेव न समनुपश्यति । नोपादानं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न भवं पूर्वाऽ-
 न्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-
 पश्यति । न भवमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यप-
 राऽन्तमेव न समनुपश्यति । न भवं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न जातिं
 पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-
 पश्यति । न जातिमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यप-
 राऽन्तमेव न समनुपश्यति । न जातिं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न जरामरणं
 पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-

पश्यति । न जरामरणमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथा-
 ह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न जरामरणं प्रत्युत्पन्नेन योजयति
 न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न दान-
 पारमितां पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्त-
 मेव न समनुपश्यति । न दानपारमितामपराऽन्तेन योजयति न
 वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न दानपारमितां
 प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न
 समनुपश्यति । न शीलपारमितां पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियो-
 जयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न शीलपारमिता-
 मपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनु-
 पश्यति । न शीलपारमितां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति
 तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न चान्तिपारमितां पूर्वाऽ-
 न्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-
 पश्यति । न चान्तिपारमितामपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति
 तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न चान्तिपारमितां प्रत्युत्पन्नेन
 योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति ।
 न वीर्यपारमितां पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि
 पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न वीर्यपारमितामपराऽन्तेन योज-
 यति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न वीर्य-
 पारमितां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्न-
 मेव न समनुपश्यति । न ध्यानपारमितां पूर्वाऽन्तेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न ध्यानपार-

[illegible]

पश्यति । न खल्वणशून्यतामपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति
तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न खल्वणशून्यतां प्रत्युत्पन्नेन
योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति ।
नाऽनुपलम्भशून्यतां पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि
पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । नाऽनुपलम्भशून्यतामपराऽन्तेन योज-
यति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । नाऽनुपलम्भ-
शून्यतां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्न-
मेव न समनुपश्यति । नाऽभावशून्यतां पूर्वाऽन्तेन योजयति न
वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । नाऽभावशून्यता-
मपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनु-
पश्यति । नाऽभावशून्यतां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति
तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न खभावशून्यतां पूर्वाऽन्तेन
योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति ।
न खभावशून्यतामपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यप-
राऽन्तमेव न समनुपश्यति । न खभावशून्यतां प्रत्युत्पन्नेन योजयति
न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । नाऽभाव-
खभावशून्यतां पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि
पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । नाऽभावखभावशून्यतामपराऽन्तेन
योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति ।
नाऽभावखभावशून्यतां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति
तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न स्मृत्युत्पन्नानि पूर्वाऽ-
न्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-

पश्यति । न कृत्युपस्थानाऽन्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति
 तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न कृत्युपस्थानानि प्रत्युत्पन्नेन
 योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति ।
 न सम्यक्प्रहाणानि पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि
 पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न सम्यक्प्रहाणान्यपराऽन्तेन योजयति
 न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपश्यति । न सम्यक्-
 प्रहाणानि प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्यु-
 त्पन्नमेव न समनुपश्यति । न षड्विपादान् पूर्वाऽन्तेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपश्यति । न षड्वि-
 पादानपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न
 समनुपश्यति । न षड्विपादान् प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियो-
 जयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । नेन्द्रियाणि पूर्वाऽ-
 न्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनु-
 पश्यति । नेन्द्रियाण्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यप-
 राऽन्तमेव न समनुपश्यति । नेन्द्रियाणि प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न वलानि
 पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न सम-
 नुपश्यति । न वलान्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यप-
 राऽन्तमेव न समनुपश्यति । न वलानि प्रत्युत्पन्नेन योजयति
 न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपश्यति । न बोध्य-
 ज्ञानि पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव
 न समनुपश्यति । न बोध्यज्ञान्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति

तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपगच्छति । न बोध्यङ्गानि प्रत्युत्पन्नेन
योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपगच्छति ।
नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गं पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि
पूर्वाऽन्तमेव न समनुपगच्छति । नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गमपराऽन्तेन योजयति
न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपगच्छति । नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्ग-
मार्गं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव
न समनुपगच्छति । नाऽऽर्यसत्यानि पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियो-
जयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपगच्छति । नाऽऽर्यसत्यान्यप-
राऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनु-
पगच्छति । नाऽऽर्यसत्यानि प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति
तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपगच्छति । न ध्यानानि पूर्वाऽन्तेन
योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपगच्छति ।
न ध्यानान्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव
न समनुपगच्छति । न ध्यानानि प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियो-
जयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपगच्छति । नाऽप्रमाणानि
पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न सम-
नुपगच्छति । नाऽप्रमाणान्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथा-
ह्यपराऽन्तमेव न समनुपगच्छति । नाऽप्रमाणानि प्रत्युत्पन्नेन
योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपगच्छति ।
नाऽऽर्यसमापत्तिं पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि
पूर्वाऽन्तमेव न समनुपगच्छति । नाऽऽर्यसमापत्तिमपराऽन्तेन योज-
यति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपगच्छति । नाऽऽर्य-

समापत्तिं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्यु-
 त्यन्नेन न समनुपपद्यति । नाऽष्टौ विमोचान् पूर्वाऽन्तेन योजयति
 न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । नाऽष्टौ
 विमोचानपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव
 न समनुपपद्यति । नाऽष्टौ विमोचान् प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न नवाऽनु-
 पूर्वविहारसमापत्तौः पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि
 पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तौरप-
 राऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनु-
 पपद्यति । न नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तौः प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
 वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न शून्यताऽऽ-
 निमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखानि पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियो-
 जयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न शून्यताऽऽनिमित्ताऽ-
 प्रणिहितविमोचमुखान्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथा-
 ह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहित-
 विमोचमुखानि प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि
 प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । नाऽभिज्ञाः पूर्वाऽन्तेन योजयति
 न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । नाऽभिज्ञा-
 अपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनु-
 पपद्यति । नाऽभिज्ञाः प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि
 प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न समाधीन् पूर्वाऽन्तेन योजयति
 न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न समा-

धीनपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न समाधीन् प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न धारणीमुखानि पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न धारणीमुखान्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न धारणीमुखानि प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न दृशतथागतवलानि पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न दृशतथागतवलान्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न दृशतथागतवलानि प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न चत्वारि वैशारद्यानि पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न चत्वारि वैशारद्यान्यपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न चत्वारि वैशारद्यानि प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न चतस्रः प्रतिमन्विदः पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न चतस्रः प्रतिमन्विदोऽपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न चतस्रः प्रतिमन्विदः प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति । तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न महासैचीं पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न महा-

मैत्रैयणपर्याप्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपर्याप्तेनैव न समनुपपद्यति । न महामैत्रैयं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न महाकरुणां पूर्वाप्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाप्तेनैव न समनुपपद्यति । न महाकरुणामपर्याप्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपर्याप्तेनैव न समनुपपद्यति । न महाकरुणां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । नाष्टादशाष्टवेणिकान् बुद्धधर्मान् पूर्वाप्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाप्तेनैव न समनुपपद्यति । नाष्टादशाष्टवेणिकान् बुद्धधर्मानपर्याप्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपर्याप्तेनैव न समनुपपद्यति । नाष्टादशाष्टवेणिकान् बुद्धधर्मान् प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न श्रोत-
 आपत्तिफलं पूर्वाप्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाप्तेनैव न समनुपपद्यति । न श्रोत आपत्तिफलमपर्याप्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपर्याप्तेनैव न समनुपपद्यति । न श्रोत-
 आपत्तिफलं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्यु-
 त्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न सहस्रदागामिफलं पूर्वाप्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाप्तेनैव न समनुपपद्यति । न सहस्रदा-
 गामिफलमपर्याप्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपर्याप्तेनैव न समनुपपद्यति । न सहस्रदागामिफलं प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । नाऽनागामि-
 फलं पूर्वाप्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाप्तेनैव न

समनुपपद्यति । नाऽनागामिफलमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति
तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । नाऽनागामिफलं प्रत्युत्पन्नेन
योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति ।
नाऽर्हत्त्वं पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव
न समनुपपद्यति । नाऽर्हत्त्वमपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति
तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । नाऽर्हत्त्वं प्रत्युत्पन्नेन योजयति
न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न प्रत्येक-
बोधिं पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव
न समनुपपद्यति । न प्रत्येकबोधिमपराऽन्तेन योजयति न वियो-
जयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न प्रत्येकबोधिं
प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनु-
पपद्यति । न मार्गाऽऽकारज्ञतां पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियो-
जयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न मार्गाऽऽकार-
ज्ञतामपराऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न
समनुपपद्यति । न मार्गाऽऽकारज्ञतां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव न समनुपपद्यति । न सर्वाऽऽकार-
ज्ञतां पूर्वाऽन्तेन योजयति न वियोजयति तथाहि पूर्वाऽन्तमेव
न समनुपपद्यति । न सर्वाऽऽकारज्ञतामपराऽन्तेन योजयति न
वियोजयति तथाह्यपराऽन्तमेव न समनुपपद्यति । न सर्वाऽऽकार-
ज्ञतां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति तथाहि प्रत्युत्पन्नमेव
न समनुपपद्यति । एवं युज्यमानः शारदतीपुत्र बोधिंमत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यं । पुनरपरं शारदतीपुत्र

बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् न पूर्वाऽन्तमपराऽन्तेन
 योजयति न विद्योजयति । नाऽपराऽन्तं पूर्वाऽन्तेन योजयति न
 वियोजयति । न पूर्वाऽन्तमपराऽन्तं वा प्रत्युत्पन्नेन योजयति न
 वियोजयति अध्वसमानता^{*}मुपादाय । एवं युक्तः शारदतीपुत्र
 बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्तइति वक्तव्यः । पुनरपरं
 शारदतीपुत्र बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नेवं
 युज्यते यथा युज्यमानेनां सर्वज्ञतामतीतेन योजयति न विद्यो-
 जयति तथाह्यतीतमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं सर्व-
 ज्ञतामतीतेन योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न सर्वज्ञतामना-
 गतेन योजयति न विद्योजयति तथाह्यनागतमेव न समनुपश्यति
 असमनुपश्यन् कथं सर्वज्ञतामनागतेन योजयिष्यति वियो-
 जयिष्यति वा । न सर्वज्ञतां प्रत्युत्पन्नेन योजयति न वियोजयति
 तथाहि प्रत्युत्पन्नेमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं सर्व-
 ज्ञतां प्रत्युत्पन्नेन योजयिष्यति विद्योजयिष्यति वा । एवञ्च-
 रञ्जारदतीपुत्र बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्तइति
 वा वक्तव्यः । पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन् न रूपं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति
 तथाहि रूपमेव न समनुपश्यति असमनुपश्यन् कथं रूपं सर्वज्ञतया
 योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न वेदनां सर्वज्ञतया
 योजयति न वियोजयति तथाहि वेदनामेव न समनुपश्यति

* अध्वसमताशून्यता, घ पुस्तके पाठः ।

† युज्यमानोऽन इति पाठोऽयम् प्रतिभाति ।

असमनुपश्यन् कथं वेदनां सर्वज्ञतया योजयिष्यति विधो-
जयिष्यति वा । न संज्ञां सर्वज्ञतया योजयति न विधोजयति
तथाहि संज्ञामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं संज्ञां सर्व-
ज्ञतया योजयिष्यति विधोजयिष्यति वा । न संस्कारान्
सर्वज्ञतया योजयति न विधोजयति तथाहि संस्कारानेव न
समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं संस्कारान् सर्वज्ञतया योजयि-
ष्यति विधोजयिष्यति वा । न विज्ञानं सर्वज्ञतया योजयति न
विधोजयति तथाहि विज्ञानमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन्
कथं विज्ञानं सर्वज्ञतया योजयिष्यति विधोजयिष्यति वा ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् न चक्षुः सर्वज्ञतया योजयति न विधोजयति । तथाहि
चक्षुरेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं चक्षुः सर्वज्ञतया
योजयिष्यति विधोजयिष्यति वा । न श्रोत्रं सर्वज्ञतया योजयति
न विधोजयति तथाहि श्रोत्रमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन्
कथं श्रोत्रं सर्वज्ञतया योजयिष्यति विधोजयिष्यति वा । न घ्राणं
सर्वज्ञतया योजयति न विधोजयति तथाहि घ्राणमेव न समनु-
पश्यति । असमनुपश्यन् कथं घ्राणं सर्वज्ञतया योजयिष्यति
विधोजयिष्यति वा । न जिह्वां सर्वज्ञतया योजयति न विधो-
जयति तथाहि जिह्वामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं
जिह्वां सर्वज्ञतया योजयिष्यति विधोजयिष्यति वा । न कायं
सर्वज्ञतया योजयति न विधोजयति तथाहि कायमेव न समनु-
पश्यति । असमनुपश्यन् कथं कायं सर्वज्ञतया योजयिष्यति

वियोजयिष्यति वा । न मनः सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि मनएव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं मनः सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरत्स्वरूपं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि रूपमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं रूपं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न शब्दं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि शब्दमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं शब्दं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न गन्धं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि गन्धमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं गन्धं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न रसं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि रसमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं रसं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न स्पर्शं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि स्पर्शमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं स्पर्शं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न धर्मान् सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि धर्मानेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं धर्मान् सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरत्चक्षुर्धातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि चक्षुर्धातुमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं चक्षुर्धातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न रूपधातुं

सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि रूपधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं रूपधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा न चतुर्विज्ञानधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि चतुर्विज्ञानधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं चतुर्विज्ञानधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न ओचधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि ओचधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं ओचधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न शब्दधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि शब्दधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं शब्दधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न ओचविज्ञानधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि ओचविज्ञानधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं ओचविज्ञानधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न प्राणधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि प्राणधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं प्राणधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न गन्धधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि गन्धधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं गन्धधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न प्राणविज्ञानधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि प्राणविज्ञानधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं प्राणविज्ञानधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न जिज्ञाधातुं सर्वज्ञतया

योजयति न वियोजयति तथाहि जिज्ञाधातुमेव न समनुपश्यति ।
 असमनुपश्यन् कथं जिज्ञाधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियो-
 जयिष्यति वा । न रसधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति
 तथाहि रसधातुमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं रसधातुं
 सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न जिज्ञाविज्ञान-
 धातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि जिज्ञाविज्ञान-
 धातुमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं जिज्ञाविज्ञानधातुं
 सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न कायधातुं
 सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि कायधातुमेव न
 समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं कायधातुं सर्वज्ञतया योजयि-
 ष्यति वियोजयिष्यति वा । न स्पृष्टव्यधातुं सर्वज्ञतया योजयति
 न वियोजयति तथाहि स्पृष्टव्यधातुमेव न समनुपश्यति । असमनु-
 पश्यन् कथं स्पृष्टव्यधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति
 वा । न कायविज्ञानधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति
 तथाहि कायविज्ञानधातुमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं
 कायविज्ञानधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा ।
 न मनोधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि मनो-
 धातुमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं मनोधातुं सर्वज्ञतया
 योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न धर्मधातुं सर्वज्ञतया योज-
 यति न वियोजयति तथाहि धर्मधातुमेव न समनुपश्यति । अस-
 मनुपश्यन् कथं धर्मधातुं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति
 वा । न मनोविज्ञानधातुं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति

तथाहि मनोविज्ञानधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं मनोविज्ञानधातुं सर्व्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न पृथिवीधातुं सर्व्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि पृथिवी-
धातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं पृथिवीधातुं सर्व्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽऽत्मातुं सर्व्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाह्यात्मातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथम-
त्मातुं सर्व्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न तेजोधातुं सर्व्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि तेजोधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं तेजोधातुं सर्व्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा न वायुधातुं सर्व्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि वायुधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं वायुधातुं सर्व्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽऽकाश-
धातुं सर्व्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाह्याकाशधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथमाकाशधातुं सर्व्वज्ञतया योजयि-
ष्यति वियोजयिष्यति वा । न विज्ञानधातुं सर्व्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि विज्ञानधातुमेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं विज्ञानधातुं सर्व्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिभक्तो महाभक्तः प्रज्ञापारमितायां चरन्नाऽविद्यां सर्व्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाह्यविद्या-
मेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथमविद्यां सर्व्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न संस्कारान् सर्व्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि संस्कारानेव न समनुपपद्यति

यिष्यति वियोजयिष्यति वा । न वहिर्द्वाशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि वहिर्द्वाशून्यतामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं वहिर्द्वाशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाह्यध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथमध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न शून्यताशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि शून्यताशून्यतामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं शून्यताशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न महाशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि महाशून्यतामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं महाशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न परमाऽर्थशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि परमाऽर्थशून्यतामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं परमाऽर्थशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न संस्कृतशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि संस्कृतशून्यतामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं संस्कृतशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽसंस्कृतशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाह्यसंस्कृतशून्यतामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथमसंस्कृतशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽत्यन्तशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाह्यत्यन्तशून्यतामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन्

कथमत्यन्तशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽनवराऽप्यशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाह्यनवराऽप्यशून्यतामेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथमनवराऽप्यशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽनवकारशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाह्यनवकारशून्यतामेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथमनवकारशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न प्रकृतिशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि प्रकृतिशून्यतामेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं प्रकृतिशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न सर्वधर्मशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि सर्वधर्मशून्यतामेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं सर्वधर्मशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न स्वलक्षणशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि स्वलक्षणशून्यतामेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं स्वलक्षणशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽनुपलम्भशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाह्यनुपलम्भशून्यतामेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथमनुपलम्भशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽभावशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाह्यभावशून्यतामेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथमभावशून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न स्वभावशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि स्वभावशून्यतामेव

असमनुपश्यन् कथं संस्कारान् सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न नामरूपं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि नामरूपमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं नामरूपं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न षडायतनं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि षडायतनमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं षडायतनं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न स्पर्शं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि स्पर्शमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं स्पर्शं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न वेदनां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि वेदनामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं वेदनां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न दृष्ट्यां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि दृष्ट्यामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं दृष्ट्यां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नोपादानं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाह्युपादानमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथमुपादानं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न भवं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि भवमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं भवं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न जातिं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि जातिमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं जातिं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न जरामरणं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि

जरामरणमेव न समनुपगच्छति । असमनुपगच्छन् कथं जरामरणं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा ।

पुनरपरं गारदत्तौषधं बोधिमत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् न दानपारमितां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि दानपारमितामेव न समनुपगच्छति । असमनुपगच्छन् कथं दानपारमितां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । शीलपारमितां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि शीलपारमितामेव न समनुपगच्छति । असमनुपगच्छन् कथं शीलपारमितां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न चान्तिपारमितां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि चान्तिपारमितामेव न समनुपगच्छति । असमनुपगच्छन् कथं चान्तिपारमितां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न वीर्यपारमितां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि वीर्यपारमितामेव न समनुपगच्छति । असमनुपगच्छन् कथं वीर्यपारमितां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न ध्यानपारमितां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि ध्यानपारमितामेव न समनुपगच्छति । असमनुपगच्छन् कथं ध्यानपारमितां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न प्रज्ञापारमितां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाहि प्रज्ञापारमितामेव न समनुपगच्छति । असमनुपगच्छन् कथं प्रज्ञापारमितां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽध्यात्मशून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति तथाह्यध्यात्मशून्यतामेव न समनुपगच्छति । असमनुपगच्छन् कथमध्यात्मशून्यतां सर्वज्ञतया योज-

न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं स्वभावशून्यतां सर्वज्ञतया
योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽभावस्वभावशून्यतां सर्वज्ञ-
तया योजयति न वियोजयति । तथाह्यभावस्वभावशून्यतामेव न
समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथमभावस्वभावशून्यतां सर्वज्ञतया
योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न स्मृत्युपस्थानानि सर्वज्ञतया
योजयति न वियोजयति । तथाहि स्मृत्युपस्थानान्येव न समनुपश्यति ।
असमनुपश्यन् कथं स्मृत्युपस्थानानि सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियो-
जयिष्यति वा । न सम्यक्प्रहाणानि सर्वज्ञतया योजयति न वि-
योजयति । तथाहि सम्यक्प्रहाणान्येव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन्
कथं सम्यक्प्रहाणानि सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति
वा । न ऋद्धिपादान् सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथा-
ह्यृद्धिपादानेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथमृद्धिपादान्
सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नेन्द्रियाणि सर्वज्ञ-
तया योजयति न वियोजयति । तथाहीन्द्रियाण्येव न समनुपश्यति ।
असमनुपश्यन् कथमिन्द्रियाणि सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियो-
जयिष्यति वा । न बलानि सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति ।
तथाहि बलान्येव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं बलानि
सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न बोध्यज्ञानि
सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि बोध्यज्ञान्येव न
समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं बोध्यज्ञानि सर्वज्ञतया योजयि-
ष्यति' वियोजयिष्यति वा । न मार्गं सर्वज्ञतया योजयति न
वियोजयति । तथाहि मार्गमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं

मार्गं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽऽर्थ-
सत्यानि सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाह्यार्थसत्यान्वेव
न समनुपपद्यन् । असमनुपपद्यन् कथमार्थसत्यानि सर्वज्ञतया योज-
यिष्यति वियोजयिष्यति वा । न ध्यानानि सर्वज्ञतया योजयति
न वियोजयति । तथाहि ध्यानान्वेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन्
कथं ध्यानानि सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा ।
नाऽप्रमाणानि सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाह्यप्रमा-
णान्वेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथमप्रमाणानि सर्वज्ञतया
योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽऽरूपसमापत्तौः सर्वज्ञतया
योजयति न वियोजयति । तथाह्यऽऽरूपसमापत्तौरेव न समनु-
पपद्यति । असमनुपपद्यन् कथमाऽऽरूपसमापत्तौः सर्वज्ञतया योज-
यिष्यति वियोजयिष्यति वा । न विमोक्षान् सर्वज्ञतया योजयति न
वियोजयति । तथाहि विमोक्षानेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन्
कथं विमोक्षान् सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा ।
नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तौः सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति ।
तथाहि नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तौरेव न समनुपपद्यति । असमनु-
पपद्यन् कथं नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तौः सर्वज्ञतया योजयिष्यति
वियोजयिष्यति वा । न शून्यतां सर्वज्ञतया योजयति न वियो-
जयति । तथाहि शून्यतामेव न समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथं
शून्यतां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽऽनिमित्तं
सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाह्यनिमित्तमेव न
समनुपपद्यति । असमनुपपद्यन् कथमानिमित्तं सर्वज्ञतया योजयि-

भावदति योजयति न संस्कारानभावदति योजयति । न विज्ञानं
 भावदति योजयति न विज्ञानमभावदति योजयति । न चक्षुर्भाव-
 दति योजयति न चक्षुरभावदति योजयति । न श्रोत्रं भावदति
 योजयति न श्रोत्रमभावदति योजयति । न घ्राणं भावदति योज-
 यति न घ्राणमभावदति योजयति । न जिह्वां भावदति योजयति
 न जिह्वामभावदति योजयति । न कायं भावदति योजयति न
 कायमभावदति योजयति । न मनोभावदति योजयति न मनोऽ-
 भावदति योजयति । न रूपं^(१) भावदति योजयति न रूपमभाव-
 दति योजयति । न शब्दं भावदति योजयति न शब्दमभावदति
 योजयति । न गन्धं भावदति योजयति न गन्धमभावदति
 योजयति । न रसभावदति योजयति न रसमभावदति योजयति ।
 न स्पर्शं भावदति योजयति न स्पर्शमभावदति योजयति । न
 धर्मान् भावदति योजयति न धर्मानभावदति योजयति । न
 चक्षुर्विज्ञानं भावदति योजयति ॥ चक्षुर्विज्ञानमभावदति
 योजयति । न श्रोत्रविज्ञानं भावदति योजयति न श्रोत्रविज्ञान-
 मभावदति योजयति । न घ्राणविज्ञानं भावदति योजयति
 न घ्राणविज्ञानमभावदति योजयति । न जिह्वाविज्ञानं भावदति
 योजयति न जिह्वाविज्ञानमभावदति योजयति । न कायविज्ञानं
 भावदति योजयति न कायविज्ञानमभावदति योजयति । न

(१) पूर्वपठितो रूपशब्दो रूपस्कन्धाभिप्राय, व्यन्तु विषयाभिप्राय इति
 न धौनरुक्तम् । यद्यपि स विषयानान्द्रियानि रूपस्कन्ध स्तथापि
 विशिष्टस्य तदघटकान्धे व्यष्टिसमष्टिन्यायेन पृथक् परिकीर्तनम् ।

मनोविज्ञानं भावदति योजयति न मनोविज्ञानमभावदति योज-
यति । न चक्षुसस्पर्शं भावदति योजयति न चक्षुःसंस्पर्श-
मभावदति योजयति । न श्रोत्रसस्पर्शं भावदति योजयति न
श्रोत्रसंस्पर्शमभावदति योजयति । न घ्राणसस्पर्शं भावदति योज-
यति न घ्राणसंस्पर्शमभावदति योजयति । न जिह्वासंस्पर्शं
भावदति योजयति न जिह्वासस्पर्शमभावदति योजयति । न
कायसस्पर्शं भावदति योजयति न कायसंस्पर्शमभावदति योजयति ।
न मनसंस्पर्शं भावदति योजयति न मनसंस्पर्शमभावदति
योजयति । न चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययां^(१) वेदनां भावदति योजयति न
चक्षुसस्पर्शप्रत्ययां वेदनामभावदति योजयति । न श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययां
वेदनां भावदति योजयति न श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामभावदति
योजयति । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां भावदति योजयति न
घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामभावदति योजयति । न जिह्वासंस्पर्श-
प्रत्ययां वेदनां भावदति योजयति न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदना-
मभावदति योजयति । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां भावदति
योजयति न कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामभावदति योजयति । न
मनसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां भावदति योजयति न मनसंस्पर्शप्रत्ययां
वेदनामभावदति योजयति । न पृथिवीधातु भावदति योजयति न
पृथिवीधातुमभावदति योजयति । नाऽऽत्मा भावदति योजयति
नाऽऽत्मातुमभावदति योजयति । न तेजोधातुं भावदति योजयति

(१) चक्षुःसंस्पर्शं प्रत्यय कारणं यस्या वेदनाया सा तथा । वेदनाभूतव ।
एवमुक्तञ्चापि योजनीयम् ।

यति वियोजयिष्यति वा । नाऽप्रणिहितं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाह्यप्रणिहितमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथमप्रणिहितं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽभिज्ञां सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाह्यभिज्ञा-
मेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथमभिज्ञां सर्वज्ञतया योज-
यिष्यति वियोजयिष्यति वा । न समाधिं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि समाधिमेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं समाधिं सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न धारणीमुखानि सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि धारणीमुखान्येव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं धारणी-
मुखानि सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न दृश तथागतबलानि सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि दृश तथागतबलान्येव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं दृश तथागतबलानि सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न वैशारद्यानि सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि वैशा-
रद्यान्वेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं वैशारद्यानि सर्वज्ञ-
तया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न प्रतिसंविदः सर्वज्ञ-
तया योजयति न वियोजयति । तथाहि प्रतिसंविदएव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं प्रतिसंविदः सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न महामैत्रीं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति । तथाहि महामैत्रीमेव न समनुप-
श्यति । असमनुपश्यन् कथं महामैत्रीं सर्वज्ञतया योजयिष्यति

वियोजयिष्यति वा । न महाकरुणां सर्वज्ञतया योजयति न वियो-
जयति । तथाहि महाकरुणामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं
महाकरुणां सर्वज्ञतया योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । नाऽष्टा-
दशाऽऽवेणिकान् बुद्धधर्मान् सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति ।
तथाऽष्टादशाऽऽवेणिकान् बुद्धधर्मानिव न समनुपश्यति । असमनुप-
श्यन् कथमष्टादशाऽऽवेणिकान् बुद्धधर्मान् सर्वज्ञतया योजयिष्यति
वियोजयिष्यति वा । एवं युज्यमानः शारदतीपुत्र, बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्तइति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र, बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् न बुद्धं सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति, न सर्वज्ञतां बुद्धेन
योजयति न वियोजयति । तथाहि बुद्धमेव न समनुपश्यति, सर्वज्ञ-
तामेव न समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं बुद्धं सर्वज्ञतया सर्व-
ज्ञतां वा बुद्धेन योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । न बोधिं
सर्वज्ञतया योजयति न वियोजयति, न बोध्या सर्वज्ञतां योजयति
न वियोजयति । तथाहि बोधिमेव न समनुपश्यति सर्वज्ञतामेव न
समनुपश्यति । असमनुपश्यन् कथं बोधिं सर्वज्ञतया सर्वज्ञतां वा
बोध्या योजयिष्यति वियोजयिष्यति वा । एवं हि शारदतीपुत्र,
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्तइति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र, बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् न रूपं भावइति योजयति न रूपमभावइति योजयति । न
वेदनां भावइति योजयति न वेदनामभावइति योजयति । न संज्ञां
भावइति योजयति न संज्ञामभावइति योजयति । न संस्कारान्

न तेजोधातुमभावदति योजयति । न वायुधातुं भावदति योज-
यति न वायुधातुमभावदति योजयति । नाऽऽकाशधातुं भावदति
योजयति नाऽऽकाशधातुमभावदति योजयति । न विज्ञानधातुं
भावदति योजयति न विज्ञानधातुमभावदति योजयति । नाऽविद्या
भावदति योजयति नाऽविद्यामभावदति योजयति । न संस्कारान्
भावदति योजयति न संस्कारानभावदति योजयति । न विज्ञानं
भावदति योजयति न विज्ञानमभावदति योजयति । न नामरूपं
भावदति योजयति न नामरूपमभावदति योजयति । न षडायतनं
भावदति योजयति न षडायतनमभावदति योजयति । न स्पर्शं
भावदति योजयति न स्पर्शमभावदति योजयति । न वेदनां भाव-
दति योजयति न वेदनामभावदति योजयति । न तृष्णां भावदति
योजयति न तृष्णामभावदति योजयति । नोपादानं भावदति
योजयति नोपादानमभावदति योजयति । न भवं भावदति योज-
यति न भवमभावदति योजयति । न जातिं भावदति योजयति
न जातिमभावदति योजयति । न जरामरणं भावदति योजयति
न जरामरणमभावदति योजयति । न दानपारमितां भावदति
योजयति न दानपारमितामभावदति योजयति । न शीलपारमितां
भावदति योजयति न शीलपारमितामभावदति योजयति । न
चान्तिपारमितां भावदति योजयति न चान्तिपारमितामभावदति
योजयति । न वीर्यपारमितां भावदति योजयति न वीर्यपार-
मितामभावदति योजयति । न ध्यानपारमितां भावदति योज-
यति न ध्यानपारमितामभावदति योजयति । न प्रज्ञापारमितां

भावइति योजयति न प्रज्ञापारमितामभावइति योजयति ।
 नाऽध्यात्मशून्यतां भावइति योजयति नाऽध्यात्मशून्यतामभावइति
 योजयति । न वद्विद्धाशून्यतां भाव इति योजयति न वद्विद्धा-
 शून्यतामभावइति योजयति । नाऽध्यात्मवद्विद्धाशून्यतां भावइति
 योजयति नाऽध्यात्मवद्विद्धाशून्यतामभावइति योजयति । न
 शून्यताशून्यतां भावइति योजयति न शून्यताशून्यतामभावइति
 योजयति । न महाशून्यतां भावइति योजयति न महाशून्यता-
 मभावइति योजयति । न परमाऽर्थशून्यतां भावइति योजयति न
 परमाऽर्थशून्यतामभावइति योजयति । न संस्कृतशून्यतां भावइति
 योजयति न संस्कृतशून्यतामभावइति योजयति । नाऽसंस्कृतशून्यतां
 भावइति योजयति नाऽसंस्कृतशून्यतामभावइति योजयति ।
 नाऽत्यन्तशून्यतां भावइति योजयति नाऽत्यन्तशून्यतामभावइति
 योजयति । नाऽनवराऽयशून्यतां भावइति योजयति नाऽनवराऽय-
 शून्यतामभावइति योजयति । नाऽनवकारशून्यतां भावइति योज-
 यति नाऽनवकारशून्यतामभावइति योजयति । न प्रकृतिशून्यतां
 भावइति योजयति न प्रकृतिशून्यतामभावइति योजयति । न
 सर्वधर्मशून्यतां भावइति योजयति न सर्वधर्मशून्यतामभावइति
 योजयति । न खलचणशून्यतां भावइति योजयति न खलचण-
 शून्यतामभावइति योजयति । नाऽनुपलम्भशून्यतां भावइति योज-
 यति नाऽनुपलम्भशून्यतामभावइति योजयति । नाऽभावशून्यतां
 भावइति योजयति नाऽभावशून्यतामभावइति योजयति । न
 स्वभावशून्यतां भावइति योजयति न स्वभावशून्यतामभावइति

योजयति । नाऽभावस्वभावशून्यतां भावदति योजयति नाऽभाव-
 स्वभावशून्यतामभावदति योजयति । न स्मृत्युपस्थानानि भावदति
 योजयति न स्मृत्युपस्थानान्यभावदति योजयति । न सम्यक्प्रहा-
 णानि भावदति योजयति । न सम्यक्प्रहाणान्यभावदति योजयति ।
 न षट्द्विपादान् भावदति योजयति । न षट्द्विपादानभावदति
 योजयति । नेन्द्रियाणि भावदति योजयति नेन्द्रियाण्यभावदति
 योजयति । न वलानि भावदति योजयति न वलान्यभावदति
 योजयति । न बोध्यङ्गानि भावदति योजयति न बोध्यङ्गान्य-
 भावदति योजयति । नाऽप्रमाणानि भावदति योजयति नाऽप्रमा-
 णान्यभावदति योजयति । नाऽऽर्थसत्यानि भावदति योजयति
 नाऽऽर्थसत्यान्यभावदति योजयति । न ध्यानानि भावदति योज-
 यति न ध्यानान्यभावदति योजयति । न मार्गं भावदति योज-
 यति न मार्गमभावदति योजयति । नाऽऽह्यसमापत्तीर्भावदति
 योजयति नाऽऽह्यसमापत्तीरभावदति योजयति । नाऽष्टौ
 विमोक्षान् भावदति योजयति नाऽष्टौ विमोक्षानभावदति योज-
 यति । न नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीर्भावदति योजयति न
 नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरभावदति योजयति । न शून्यतां
 भावदति योजयति न शून्यतामभावदति योजयति । नाऽऽनिमित्तं
 भावदति योजयति नाऽऽनिमित्तमभावदति योजयति । नाऽप्रणि-
 हितं भावदति योजयति नाऽप्रणिहितमभावदति योजयति ।
 नाऽभिज्ञां भावदति योजयति नाऽभिज्ञामभाव दति योजयति ।
 न समाधीन् भावदति योजयति न समाधीनभावदति योजयति ।

न धारणीमुखानि भावदति योजयति न धारणीमुखान्यभावदति योजयति । न दग्गतथागतवस्त्रानि भावदति योजयति न दग्गतथागतवस्त्रान्यभावदति योजयति । न चत्वारि वैशारद्यानि भावदति योजयति न चत्वारि वैशारद्यान्यभावदति योजयति । न चतस्रः प्रतिषम्विदोभावदति योजयति न चतस्रः प्रतिषम्विदोऽभावदति योजयति । न महाभैरवी भावदति योजयति न महाभैरवीमभावदति योजयति । न महाकृष्णं भावदति योजयति न महाकृष्णमभावदति योजयति । नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान् भावदति योजयति नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान्यभावदति योजयति । न श्रोत-श्रौत-आपत्तिफलं भावदति योजयति न श्रोत-श्रौत-आपत्तिफलमभावदति योजयति । न महादाऽऽगामिफलं भावदति योजयति न महादाऽऽगामिफलमभावदति योजयति । नाऽनागामिफलं भावदति योजयति नाऽनागामिफलमभावदति योजयति । नाऽर्हत्त्वं भावदति योजयति नाऽर्हत्त्वमभावदति योजयति । न प्रत्येकबोधिं भावदति योजयति न प्रत्येकबोधिमभावदति योजयति । न मार्गाऽऽकारज्ञतां भावदति योजयति न मार्गाऽऽकारज्ञतामभावदति योजयति । न सर्वाऽऽकारज्ञतां भावदति योजयति न सर्वाऽऽकारज्ञतामभावदति योजयति ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् ॥ रूपं नित्यमिति योजयति न रूपमनित्यमिति योजयति । न वेदनां नित्यमिति योजयति न वेदनामनित्यमिति योजयति । न संज्ञां नित्यमिति योजयति न संज्ञामनित्यमिति

योजयति । न संस्कारान्नित्य*इति योजयति न संस्कारानन्नित्या
 इति योजयति । न विज्ञानं नित्यमिति योजयति न विज्ञान-
 मनित्यमिति योजयति । न चक्षुर्नित्यमिति योजयति न
 चक्षुरन्नित्यमिति योजयति । न श्रोत्रं नित्यमिति योजयति
 न श्रोत्रमन्नित्यमिति योजयति । न घ्राणं नित्यमिति योज-
 यति न घ्राणमन्नित्यमिति योजयति । न जिह्वां नित्यमिति
 योजयति न जिह्वामन्नित्यमिति योजयति । न कायं नित्य-
 मिति योजयति न कायमन्नित्यमिति योजयति । न मनो
 नित्यमिति योजयति न मनोऽन्नित्यमिति† योजयति । न रूपं
 नित्यमिति योजयति न रूपमन्नित्यमिति योजयति । न शब्दं
 नित्यमिति योजयति न शब्दमन्नित्यमिति योजयति । न गन्धं
 नित्यमिति योजयति न गन्धमन्नित्यमिति योजयति । न रसं
 नित्यमिति योजयति न रसमन्नित्यमिति योजयति । ॥ स्पर्शं
 नित्यमिति योजयति न स्पर्शमन्नित्यमिति योजयति । न धर्मा-
 न्नित्यानिति योजयति न धर्मानन्नित्यानिति योजयति । न
 चक्षुर्विज्ञानं नित्यमिति योजयति न चक्षुर्विज्ञानमन्नित्यमिति
 योजयति । न श्रोत्रविज्ञानं नित्यमिति योजयति न श्रोत्र-
 विज्ञानमन्नित्यमिति योजयति । न घ्राणविज्ञानं नित्यमिति
 योजयति न घ्राणविज्ञानमन्नित्यमिति योजयति । न जिह्वा-
 विज्ञानं नित्यमिति योजयति न जिह्वाविज्ञानमन्नित्यमिति

* संस्कारान्नित्यानिति युक्तं प्रतिभाति ।

† संस्कारान्नित्यानिति युक्तं प्रतिभाति ।

योजयति । न कायविज्ञानं नित्यमिति योजयति न काय-
विज्ञानमनित्यमिति योजयति । न मनोविज्ञानं नित्यमिति
योजयति न मनोविज्ञानमनित्यमिति योजयति । न चतुः
संस्पर्शं नित्यमिति योजयति न चतुः संस्पर्शमनित्यमिति योज-
यति । न ओच्चसंस्पर्शं नित्यमिति योजयति न ओच्चसंस्पर्श-
मनित्यमिति योजयति* । न घ्राणसंस्पर्शं नित्यमिति योजयति न
घ्राणसंस्पर्शमनित्यमिति योजयति । न जिह्वासंस्पर्शं नित्यमिति
योजयति न जिह्वासंस्पर्शमनित्यमिति योजयति । न कायसंस्पर्शं
नित्यमिति योजयति न कायसंस्पर्शमनित्यमिति योजयति । न
मनः संस्पर्शं नित्यमिति योजयति न मनः संस्पर्शमनित्यमिति
योजयति । न चतुः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां नित्यमिति योजयति
न चतुः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनित्यमिति योजयति । न ओच्च-
संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां नित्यमिति योजयति न ओच्चसंस्पर्शप्रत्ययां
वेदनामनित्यमिति योजयति । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां नित्य-
मिति योजयति न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनित्यमिति योज-
यति । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां नित्यमिति योजयति ॥
जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनित्यमिति योजयति । ॥ कायसंस्पर्श-
प्रत्ययां वेदनां नित्यमिति योजयति न कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदना-
मनित्यमिति योजयति । न मनः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां नित्यमिति
योजयति न मनः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनित्यमिति योजयति ।
न पृथिवीधातु नित्यमिति योजयति न पृथिवीधातुमनित्यमिति

* नित्या इति ख, ग, घ पुस्तके पाठ ।

योजयति । नाऽऽत्मातुं नित्यइति योजयति नाऽऽत्मातुमनित्यइति योजयति । न तेजोधातुं नित्यइति योजयति न तेजोधातुमनित्यइति योजयति । न वायुधातुं नित्यइति योजयति न वायुधातुमनित्यइति योजयति । नाऽऽकाशधातुं नित्यइति योजयति नाऽऽकाशधातुमनित्यइति योजयति । न विज्ञानधातुं नित्यइति योजयति न विज्ञानधातुमनित्यइति योजयति । नाऽविद्यां नित्यामिति योजयति नाऽविद्यामनित्यामिति योजयति । न संस्कारान् नित्यामिति* योजयति न संस्काराननित्यामिति योजयति । न विज्ञानं नित्यमिति योजयति न विज्ञानमनित्यमिति योजयति । न नामरूपं नित्यमिति योजयति न नामरूपमनित्यमिति योजयति । न पञ्चायतनं नित्यमिति योजयति न पञ्चायतनमनित्यमिति योजयति । न स्पर्शं नित्यमिति योजयति न स्पर्शमनित्यमिति योजयति । न वेदनां नित्यामिति योजयति न वेदनामनित्यामिति योजयति । न तृष्णां नित्यामिति योजयति न तृष्णामनित्यामिति योजयति । नोपादानं नित्यमिति योजयति नोपादानमनित्यमिति योजयति । न भवं नित्यमिति योजयति न भवमनित्यमिति योजयति । न जातिं नित्यामिति योजयति न जातिमनित्यामिति योजयति । न

* इति शब्दसमभिव्याहृत नित्यादि शब्दस्य क्वचित् प्रथमान्तत्वं क्वचित् द्वितीयान्तत्वं एवं क्वचित् विश्लेष्यपदलिङ्गभाषित्वं । क्वचित् स्तौवनिङ्गत्वं दृश्यते । वैषम्यमेतत्तेष्वकदोषेण जातमिति प्रतिभाति । एवं वैषम्यं परचापि बहुसंख्ये दृश्यते । पुस्तकपत्रकदृष्टान्तादृष्टपाठो लिखित ।

जरामरणं नित्यमिति योजयति न जरामरणमनित्यमिति योज-
यति । न दानपारमितां नित्येति योजयति न दानपारमिताम-
नित्येति योजयति । न शीलपारमितां नित्येति योजयति न
शीलपारमितामनित्येति योजयति । न चान्तिपारमितां नित्येति
योजयति न चान्तिपारमितामनित्येति योजयति । न वीर्यपार-
मितां नित्येति योजयति न वीर्यपारमितामनित्येति योजयति ।
न ध्यानपारमितां नित्येति योजयति न ध्यानपारमितामनित्येति
योजयति । न प्रज्ञापारमितां नित्येति योजयति न प्रज्ञापार-
मितामनित्येति योजयति । नाऽध्यात्मशून्यतां नित्येति योजयति
नाऽध्यात्मशून्यतामनित्येति योजयति । न वहिर्द्वाशून्यतां नित्येति
योजयति न वहिर्द्वाशून्यतामनित्येति योजयति । नाऽध्यात्म-
वह्निर्द्वाशून्यतां नित्येति योजयति नाऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यताम-
नित्येति योजयति । न शून्यताशून्यतां नित्येति योजयति न
शून्यताशून्यतामनित्येति योजयति । न महाशून्यतां नित्येति
योजयति न महाशून्यतामनित्येति योजयति । न परमाऽर्थशून्यतां
नित्येति योजयति ॥ परमाऽर्थशून्यतामनित्येति योजयति । न
संस्कृतशून्यतां नित्येति योजयति न संस्कृतशून्यतामनित्येति योज-
यति । नाऽसंस्कृतशून्यतां नित्येति योजयति नाऽसंस्कृतशून्यताम-
नित्येति योजयति । नाऽत्यन्तशून्यतां नित्येति योजयति नाऽत्यन्त-
शून्यतामनित्येति योजयति । नाऽनवराऽप्यशून्यतां नित्येति योज-
यति नाऽनवराऽप्यशून्यतामनित्येति योजयति । नाऽनवकारशून्यतां
नित्येति योजयति नाऽनवकारशून्यतामनित्येति योजयति । न

प्रकृतिशून्यतां नित्येति योजयति न प्रकृतिशून्यतामनित्येति योजयति । न सर्वधर्मशून्यतां नित्येति योजयति न सर्वधर्मशून्यतामनित्येति योजयति । न खलक्षणशून्यतां नित्येति योजयति न खलक्षणशून्यतामनित्येति योजयति । नाऽनुपलम्भशून्यतां नित्येति योजयति नाऽनुपलम्भशून्यतामनित्येति योजयति । नाऽभावशून्यतां नित्येति योजयति नाऽभावशून्यतामनित्येति योजयति । न स्वभावशून्यतां नित्येति योजयति न स्वभावशून्यतामनित्येति योजयति । नाऽभावस्वभावशून्यतां नित्येति योजयति नाऽभावस्वभावशून्यतामनित्येति योजयति । न स्मृत्युपस्थानानि नित्यानीति योजयति न स्मृत्युपस्थानान्यनित्यानीति योजयति । न सम्यक्प्रज्ञाणानि नित्यानीति योजयति न सम्यक्प्रज्ञाणान्यनित्यानीति योजयति । न षड्विपादान् नित्यानीति योजयति न षड्विपादाननित्यानीति योजयति । नेन्द्रियाणि नित्यानीति योजयति नेन्द्रियाण्यनित्यानीति योजयति । न बलानि नित्यानीति योजयति न बलान्यनित्यानीति योजयति । न बोध्यज्ञानि नित्यानीति योजयति न बोध्यज्ञान्यनित्यानीति योजयति । नाऽऽख्याऽष्टाऽङ्गमार्गं नित्यमिति योजयति नाऽऽख्याऽष्टाऽङ्गमार्गमनित्यमिति योजयति । नाऽऽर्थसत्यानि नित्यानीति योजयति नाऽऽर्थसत्यान्यनित्यानीति योजयति । न ध्यानानि नित्यानीति योजयति न ध्यानान्यनित्यानीति योजयति । नाऽप्रमाणानि नित्यानीति योजयति नाऽप्रमाणान्यनित्यानीति योजयति । नाऽऽह्यममापत्तौर्नित्यादिति योजयति नाऽऽह्यममापत्तौ-

रनित्यादति योजयति । नाऽष्टौ विमोचान्नित्यानिति योजयति
 नाऽष्टौ विमोचान्नित्यानिति योजयति । न नवाऽनुपूर्वविहार-
 समापत्तीर्नित्यादति योजयति न नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीर-
 नित्यादति योजयति । न शून्यतां नित्यामिति योजयति न
 शून्यतामनित्यामिति योजयति । नाऽऽनिमित्तं नित्यमिति
 योजयति नाऽऽनिमित्तमनित्यमिति योजयति । नाऽप्रणिहितं
 नित्यमिति योजयति नाऽप्रणिहितमनित्यमिति योजयति ।
 नाऽभिज्ञा नित्यादति योजयति नाऽभिज्ञा अनित्यादति योजयति ।
 न समाधीर्नित्यानिति योजयति । न समाधीर्नित्यानिति
 योजयति । न धारणीमुखान्नित्यानीति योजयति । न धारणी-
 मुखान्नित्यानीति योजयति । न दशतथागतबलान्नित्यानीति
 योजयति । न दशतथागतबलान्नित्यानीति योजयति । न
 चत्वारिवैशारद्यानि नित्यानीति योजयति । न चत्वारिवैशारद्या-
 न्नित्यानीति योजयति । न चतस्रः प्रतिमविदोऽनित्यादति योज-
 यति । न चतस्रः प्रतिमविदोऽनित्यादति योजयति । न महामैत्री
 नित्यामिति योजयति । न महामैत्रीमनित्यामिति योजयति । न
 महाकरुणं नित्यामिति योजयति । न महाकरुणामनित्यामिति
 योजयति । नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान्नित्यानिति योजयति ।
 नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान्नित्यानिति योजयति । न श्रोत-
 आपत्तिफलं नित्यमिति योजयति । न श्रोत-आपत्तिफलमनित्य-
 मिति योजयति । न सहदागामिफलं नित्यमिति योजयति । न
 सहदागामिफलमनित्यमिति योजयति । नाऽनागामिफलं नित्य-

मिति योजयति । नाऽनागामिफलमनित्यमिति योजयति । नाऽर्हत्त्वमनित्यमिति योजयति । न प्रत्येकबोधिं नित्यमिति योजयति । न प्रत्येकबोधिमनित्यमिति योजयति । न मार्गाऽऽकारज्ञतां नित्यामिति योजयति । न मार्गाऽऽकारज्ञतामनित्यामिति योजयति । न सर्वाऽऽकारज्ञतां नित्यामिति योजयति । न सर्वाऽऽकारज्ञतामनित्यामिति योजयति । एवं चरन् शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् न रूपं सुखमिति योजयति । न रूपं दुःखमिति योजयति । न वेदनां सुखेति योजयति । न वेदनां दुःखेति योजयति । न संज्ञां सुखेति योजयति । न संज्ञां दुःखेति योजयति । न संस्कारान् सुखमिति योजयति । न संस्कारान् दुःखमिति योजयति । न विज्ञानं सुखमिति योजयति । न विज्ञानं दुःखमिति योजयति । न चक्षुः सुखमिति योजयति । न चक्षुर्दुःखमिति योजयति । न श्रोत्रं सुखमिति योजयति । न श्रोत्रं दुःखमिति योजयति । न घ्राणं सुखमिति योजयति । न घ्राणं दुःखमिति योजयति । न जिह्वां सुखमिति योजयति । न जिह्वां दुःखमिति योजयति । न कायं सुखमिति योजयति । न कायं दुःखमिति योजयति । न मनः सुखमिति योजयति । न मनोदुःखमिति योजयति । न रूपं सुखमिति योजयति । न रूपं दुःखमिति योजयति । न शब्दं सुखमिति योजयति । न शब्दं दुःखमिति योजयति । न गन्धं

सुखमिति योजयति । न गन्धं दुःखमिति योजयति । न रसं
 सुखमिति योजयति । न रसं दुःखमिति योजयति । न स्पर्शं
 सुखमिति योजयति । न स्पर्शं दुःखमिति योजयति । न धर्मान्
 सुखानिति योजयति । न धर्मान् दुःखानिति योजयति । न चक्षु-
 र्विज्ञानं सुखमिति योजयति । न चक्षुर्विज्ञानं दुःखमिति योज-
 यति । न श्रोत्रविज्ञानं सुखमिति योजयति । न श्रोत्रविज्ञानं
 दुःखमिति योजयति । न घ्राणविज्ञानं सुखमिति योजयति । न
 घ्राणविज्ञानं दुःखमिति योजयति । न जिह्वाविज्ञानं सुखमिति
 योजयति । न जिह्वाविज्ञानं दुःखमिति योजयति । न कायविज्ञानं
 सुखमिति योजयति । न कायविज्ञानं दुःखमिति योजयति । न
 मनोविज्ञानं सुखमिति योजयति । न मनोविज्ञानं दुःखमिति
 योजयति । न चक्षुर्मंस्पर्शं सुखमिति योजयति । न चक्षुर्मंस्पर्शं
 दुःखमिति योजयति । न श्रोत्रमंस्पर्शं सुखमिति योजयति । न
 श्रोत्रमंस्पर्शं दुःखमिति योजयति । न घ्राणमंस्पर्शं सुखमिति योज-
 यति । न घ्राणमंस्पर्शं दुःखमिति योजयति । न जिह्वामंस्पर्शं सुख-
 मिति योजयति । न जिह्वामंस्पर्शं दुःखमिति योजयति । न काय-
 मंस्पर्शं सुखमिति योजयति । न कायमंस्पर्शं दुःखमिति योजयति ।
 न मनःमंस्पर्शं सुखमिति योजयति । न मनःमंस्पर्शं दुःखमिति
 योजयति । न चक्षुर्मंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां सुखामिति योजयति । न
 चक्षुर्मंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां दुःखामिति योजयति । न श्रोत्रमंस्पर्श-
 प्रत्ययां वेदनां सुखामिति योजयति । न श्रोत्रमंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां
 दुःखामिति योजयति । न घ्राणमंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां सुखामिति

योजयति । न प्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां दुःखमिति योजयति । न
 जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां सुखमिति योजयति । न जिह्वासंस्पर्श-
 प्रत्ययां वेदनां दुःखमिति योजयति । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां
 सुखमिति योजयति । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां दुःखमिति
 योजयति । न मनःसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां सुखमिति योजयति ।
 न मनःसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां दुःखमिति योजयति । न पृथिवी-
 धातुं सुखमिति योजयति । न पृथिवीधातुं दुःखमिति योजयति ।
 न ज्वधातुं सुखमिति योजयति । न ज्वधातुं दुःखमिति योजयति ।
 न तेजोधातुं सुखमिति योजयति । न तेजोधातुं दुःखमिति योज-
 यति । न वायुधातुं सुखमिति योजयति । न वायुधातुं दुःखमिति
 योजयति । नाऽऽकाशधातुं सुखमिति योजयति । नाऽऽकाशधातुं
 दुःखमिति योजयति । न विज्ञानधातुं सुखमिति योजयति ।
 न विज्ञानधातुं दुःखमिति योजयति । नाऽविद्यां सुखेति योज-
 यति । नाऽविद्यां दुःखेति योजयति । न संस्कारान् सुखादिति
 योजयति । न संस्कारान् दुःखादिति योजयति । न विज्ञानं सुख-
 मिति योजयति । न विज्ञानं दुःखमिति योजयति । न नामरूपं
 सुखमिति योजयति । न नामरूपं दुःखमिति योजयति । न षड्धा-
 यतनं सुखमिति योजयति । न षड्धायतनं दुःखमिति योजयति ।
 न स्पर्शं सुखमिति योजयति । न स्पर्शं दुःखमिति योजयति । न
 वेदनां सुखेति योजयति । न वेदनां दुःखेति योजयति । न दृष्ट्यां
 सुखेति योजयति । न दृष्ट्यां दुःखेति योजयति । नोपादानं सुख-
 मिति योजयति । नोपादानं दुःखमिति योजयति । न भवं सुख-

मिति योजयति । न भवं दुःखमिति योजयति । न जातिं सुखेति योजयति । न जातिं दुःखेति योजयति । न जरामरणं सुखमिति योजयति । न जरामरणं दुःखमिति योजयति । न दानपारमितां सुखेति योजयति । न दानपारमितां दुःखेति योजयति । न ग्रीहपारमितां सुखेति योजयति । न ग्रीहपारमितां दुःखेति योजयति । न चान्तिपारमितां सुखेति योजयति । न चान्तिपारमितां दुःखेति योजयति । न वीर्यपारमितां सुखेति योजयति । न वीर्यपारमितां दुःखेति योजयति । न ध्यानपारमितां सुखेति योजयति । न ध्यानपारमितां दुःखेति योजयति । न प्रज्ञापारमितां सुखेति योजयति । न प्रज्ञापारमितां दुःखेति योजयति । नाऽधात्मशून्यतां सुखेति योजयति । नाऽधात्मशून्यतां दुःखेति योजयति । न वहिर्द्वाशून्यतां सुखेति योजयति । न वहिर्द्वाशून्यतां दुःखेति योजयति । नाऽधात्मवह्निर्द्वाशून्यतां सुखेति योजयति । नाऽधात्मवह्निर्द्वाशून्यतां दुःखेति योजयति । न शून्यताशून्यतां सुखेति योजयति । न शून्यताशून्यतां दुःखेति योजयति । न महाशून्यतां सुखेति योजयति । न महाशून्यतां दुःखेति योजयति । न परमाऽर्थशून्यतां सुखेति योजयति । न परमाऽर्थशून्यतां दुःखेति योजयति । न संस्कृतशून्यतां सुखेति योजयति । न संस्कृतशून्यतां दुःखेति योजयति । नाऽसंस्कृतशून्यतां सुखेति योजयति । नाऽसंस्कृतशून्यतां दुःखेति योजयति । नाऽत्यन्तशून्यतां सुखेति योजयति । नाऽत्यन्तशून्यतां दुःखेति योजयति । नाऽनवराऽग्रशून्यतां सुखेति योजयति । नाऽनवराऽग्रशून्यतां दुःखेति योजयति । नाऽनवकार-

शून्यतां सुखेति योजयति । नाऽनवकारशून्यतां दुःखेति योजयति ।
 न प्रकृतिशून्यतां सुखेति योजयति । न प्रकृतिशून्यतां दुःखेति
 योजयति । न सर्वधर्मशून्यतां सुखेति योजयति । न सर्वधर्मशून्यतां
 दुःखेति योजयति । न स्वलक्षणशून्यतां सुखेति योजयति । न
 स्वलक्षणशून्यतां दुःखेति योजयति । नाऽनुपलम्भशून्यतां सुखेति
 योजयति । नाऽनुपलम्भशून्यतां दुःखेति योजयति । नाऽभावशून्यतां
 सुखेति योजयति । नाऽभावशून्यतां दुःखेति योजयति । न स्वभाव-
 शून्यतां सुखेति योजयति । न स्वभावशून्यतां दुःखेति योजयति ।
 नाऽभावस्वभावशून्यतां सुखेति योजयति । नाऽभावस्वभावशून्यतां
 दुःखेति योजयति । न सत्युपस्थानानि सुखानीति योजयति । न
 सत्युपस्थानानि दुःखानीति योजयति । न सम्यक् प्रहाणानि
 सुखानीति योजयति । न सम्यक् प्रहाणानि दुःखानीति योजयति ।
 न षड्विपादान् सुखादिति योजयति । न षड्विपादान् दुःखादिति
 योजयति । नेन्द्रियाणि सुखानीति योजयति । नेन्द्रियाणि दुःखा-
 नीति योजयति । न बलानि सुखानीति योजयति । न बलानि
 दुःखानीति योजयति । न बोध्यङ्गानि सुखानीति योजयति । न
 बोध्यङ्गानि दुःखानीति योजयति । नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गं सुखादिति
 योजयति । नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गं दुःखादिति योजयति । नाऽऽर्यसत्यानि
 सुखानीति योजयति । नाऽऽर्यसत्यानि दुःखानीति योजयति । न
 ध्यानानि सुखानीति योजयति । न ध्यानानि दुःखानीति योजयति ।
 नाप्रमाणानि सुखानीति योजयति । नाप्रमाणानि दुःखानीति
 योजयति । नाऽऽरूपममापत्तीः सुखादिति योजयति । नाऽऽरूप-

समापत्ती दुःखादति योजयति । नाऽष्टौ विमोक्षान् सुखादति
योजयति । नाऽष्टौ विमोक्षान् दुःखादति योजयति । न नवाऽनु-
पूर्वविहारसमापत्तीः सुखादति योजयति । न नवाऽनुपूर्वविहार-
समापत्तीः दुःखादति योजयति । न शून्यतां सुखेति योजयति । न
शून्यतां दुःखेति योजयति । नाऽऽनिमित्तं सुखमिति योजयति ।
नाऽऽनिमित्तं दुःखमिति योजयति । नाऽप्रणिहितं सुखमिति
योजयति । नाऽप्रणिहितं दुःखमिति योजयति । नाऽभिज्ञां सुखेति
योजयति । नाऽभिज्ञां दुःखेति योजयति । न समाधिं सुखदति
योजयति । न समाधिं दुःखदति योजयति । न धारणीमुखानि
सुखानीति योजयति । न धारणीमुखानि दुःखानीति योजयति ।
न दशतथागतबलानि सुखानीति योजयति । न दशतथागतबलानि
दुःखानीति योजयति । न चत्वारिवैशारद्यानि सुखानीति योज-
यति । न चत्वारिवैशारद्यानि दुःखानीति योजयति । न चतस्रः
प्रतिमंविदः सुखादति योजयति । न चतस्रः प्रतिमंविदो दुःखादति
योजयति । न महामैत्रौ सुखेति योजयति । महामैत्रौ दुःखेति
योजयति । न महाकरुणां सुखेति योजयति । ॥ महाकरुणां
दुःखेति योजयति । नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान् सुखादति
योजयति । नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान् दुःखादति योज-
यति । न श्रोत-आपत्तिफलं सुखमिति योजयति । न श्रोत-
आपत्तिफलं दुःखमिति योजयति । न स्रद्धागामिफलं सुखमिति
योजयति । न स्रद्धागामिफलं दुःखमिति योजयति । नाऽना-
गामिफलं सुखमिति योजयति । नाऽनागामिफलं दुःखमिति

योजयति । नाऽर्हत्त्वं सुखमिति योजयति । नाऽर्हत्त्वं दुःखमिति योजयति । न प्रत्येकबोधिं सुखमिति योजयति । न प्रत्येकबोधिं दुःखमिति योजयति । न मार्गाऽऽकारज्ञतां सुखेति योजयति । न मार्गाऽऽकारज्ञतां दुःखेति योजयति । न सर्वाऽऽकारज्ञतां सुखेति योजयति । न सर्वाऽऽकारज्ञतां दुःखेति योजयति । एवं हि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् न रूपमात्मेति योजयति । न रूपमनात्मेति योजयति । न वेदनामात्मेति योजयति । न वेदनामनात्मेति योजयति । न संज्ञामात्मेति योजयति । न संज्ञामनात्मेति योजयति । न संस्कारानात्मान इति योजयति । न संस्काराननात्मान इति योजयति । न विज्ञानमात्मेति योजयति । न विज्ञानमनात्मेति योजयति । न चक्षुरात्मेति योजयति न चक्षुरनात्मेति योजयति । न श्रोत्रमात्मेति योजयति । न श्रोत्रमनात्मेति योजयति । न घ्राणमात्मेति योजयति न घ्राणमनात्मेति योजयति । न जिह्वा-मात्मेति योजयति । न जिह्वामनात्मेति योजयति । न कायमात्मेति योजयति । न कायमनात्मेति योजयति । न मनश्चात्मेति योजयति । न मनोऽनात्मेति योजयति । न रूपमात्मेति योजयति । न रूपमनात्मेति योजयति । न शब्दमात्मेति योजयति । न शब्द-मनात्मेति योजयति । न गन्धमात्मेति योजयति । न गन्धमना-त्मेति योजयति । न रसमात्मेति योजयति । न रसमनात्मेति

3412

योजयति । न स्पर्शमात्रेति योजयति । न स्पर्शमनात्मेति योज-
यति । न धर्मानात्मान इति योजयति । न धर्माननात्मान
इति योजयति । न चतुर्विज्ञानमात्रेति योजयति । न चतुर्विज्ञा-
नमनात्मेति योजयति । न ओचविज्ञानमात्रेति योजयति । न
ओचविज्ञानमनात्मेति योजयति । न-प्राणविज्ञानमात्रेति योज-
यति । न प्राणविज्ञानमनात्मेति योजयति । न जिह्वादिज्ञानमा-
त्रेति योजयति । न जिह्वाविज्ञानमनात्मेति योजयति । न काय-
विज्ञानमात्रेति योजयति । न कायविज्ञानमनात्मेति योजयति ।
न मनोविज्ञानमात्रेति योजयति । न मनोविज्ञानमनात्मेति
योजयति । न चतुः संस्पर्शमात्रेति योजयति । न चतुः संस्पर्शम-
नात्मेति योजयति । न ओचसंस्पर्शमात्रेति योजयति । न ओच-
संस्पर्शमनात्मेति योजयति । न प्राणसंस्पर्शमात्रेति योजयति । न
प्राणसंस्पर्शमनात्मेति योजयति । न जिह्वासंस्पर्शमात्रेति योजयति ।
न जिह्वासंस्पर्शमनात्मेति योजयति । न कायसंस्पर्शमात्रेति योज-
यति । न कायसंस्पर्शमनात्मेति योजयति । न मनः संस्पर्शमात्रेति
योजयति । न मनः संस्पर्शमनात्मेति योजयति । न चतुःसंस्पर्शप्रत्ययां
वेदनामात्रेति योजयति । न चतुःसंस्पर्शप्रत्ययां वेदानामनात्मेति
योजयति । न ओचसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामात्रेति योजयति । न ओच-
संस्पर्शप्रत्ययां वेदानामनात्मेति योजयति । न प्राणसंस्पर्शप्रत्ययां
वेदनामात्रेति योजयति । न प्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदानामनात्मेति
योजयति । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामात्रेति योजयति । न
जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदानामनात्मेति योजयति । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां-

वेदनामात्मेति योजयति । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनात्मेति योजयति । न मनः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनामात्मेति । योजयति न मनः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनात्मेति योजयति । न पृथिवीधातुमात्मेति योजयति । न पृथिवीधातुमनात्मेति योजयति । नाऽऽत्मात्मात्मेति योजयति । नाऽऽत्मात्मात्मेति योजयति । न तेजोधातुमात्मेति योजयति । न तेजोधातुमनात्मेति योजयति । न वायुधातुमात्मेति योजयति । न वायुधातुमनात्मेति योजयति । नाऽऽकाशधातुमात्मेति योजयति । नाऽऽकाशधातुमनात्मेति योजयति । न विज्ञानधातुमात्मेति योजयति । न विज्ञानधातुमनात्मेति योजयति । नाऽविद्यामात्मेति योजयति । नाऽविद्यामनात्मेति योजयति । न संस्कारानात्मानइति योजयति । न संस्काराननात्मानइति योजयति । न विज्ञानमात्मेति योजयति । न विज्ञानमनात्मेति योजयति । न नामरूपमात्मेति योजयति । न नामरूपमनात्मेति योजयति । न पञ्चायतनमात्मेति योजयति । न पञ्चायतनमनात्मेति योजयति । न स्पर्शमात्मेति योजयति । न स्पर्शमनात्मेति योजयति । न वेदनामात्मेति योजयति । न वेदनामनात्मेति योजयति । न दृष्ट्यामात्मेति योजयति । न दृष्ट्यामनात्मेति योजयति । नोपादानमात्मेति योजयति । नोपादानमनात्मेति योजयति । न भवमात्मेति योजयति । न भवमनात्मेति योजयति । न जातिमात्मेति योजयति । न जातिमनात्मेति योजयति । न जरामरणमात्मेति योजयति । न जरामरणमनात्मेति योजयति । न दानपारमितामात्मेति योजयति । न दानपारमितामनात्मेति योजयति । न ग्रीहपारमितामात्मेति

योजयति । न ग्रीलपारमितामनात्मेति योजयति । न चान्तिपार-
मितामात्मेति योजयति । न चान्तिपारमितामनात्मेति योजयति ।
न वीर्यपारमितामात्मेति योजयति । न वीर्यपारमितामनात्मेति
योजयति । न ध्यानपारमितामात्मेति योजयति । न ध्यानपारमिता-
मनात्मेति योजयति । न प्रज्ञापारमितामात्मेति योजयति । न
प्रज्ञापारमितामनात्मेति योजयति । नाऽध्यात्मशून्यतामात्मेति योज-
यति । नाऽध्यात्मशून्यतामनात्मेति योजयति । न वहिर्द्वाशून्यता-
मात्मेति योजयति । न वहिर्द्वाशून्यतामनात्मेति योजयति । नाऽ-
ध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामात्मेति योजयति । नाऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यताम-
नात्मेति योजयति । न शून्यताशून्यतामात्मेति योजयति । न शून्य-
ताशून्यतामनात्मेति योजयति । न महाशून्यतामात्मेति योजयति ।
न महाशून्यतामनात्मेति योजयति । न परमाऽर्थशून्यतामात्मेति
योजयति । न परमाऽर्थशून्यतामनात्मेति योजयति । न संस्कृतशून्य-
तामात्मेति योजयति । न संस्कृतशून्यतामनात्मेति योजयति । ना-
ऽसंस्कृतशून्यतामात्मेति योजयति । नाऽसंस्कृतशून्यतामनात्मेति योज-
यति । नाऽत्यन्तशून्यतामात्मेति योजयति । नाऽत्यन्तशून्यतामनात्मेति
योजयति । नाऽनवराऽप्रशून्यतामात्मेति योजयति । नाऽनवराऽप्रशून्य-
तामनात्मेति योजयति । नाऽनवकारशून्यतामात्मेति योजयति ।
नाऽनवकारशून्यतामनात्मेति योजयति । न प्रकृतिशून्यतामात्मेति
योजयति । न प्रकृतिशून्यतामनात्मेति योजयति । न सर्वधर्मशून्य-
तामात्मेति योजयति । न सर्वधर्मशून्यतामनात्मेति योजयति । न
स्वल्पलक्षणशून्यतामात्मेति योजयति । न स्वल्पलक्षणशून्यतामनात्मेति

योजयति । नाऽनुपलभशून्यतामात्मेति योजयति । नाऽनुपलभशून्य-
तामनात्मेति योजयति । नाऽभावशून्यतामात्मेति योजयति । नाऽ-
भावशून्यतामनात्मेति योजयति । न स्वभावशून्यतामात्मेति योज-
यति । न स्वभावशून्यतामनात्मेति योजयति । नाऽभावस्वभावशून्य-
तामात्मेति योजयति । नाऽभावस्वभावशून्यतामनात्मेति योजयति ।
न स्रृत्युपस्थानान्यात्मानौति योजयति । न स्रृत्युपस्थानान्यनात्मा-
नौति योजयति । न सम्यक् प्रहाणान्यात्मानौति योजयति । न
सम्यक् प्रहाणान्यनात्मानौति योजयति । न षड्विपादानात्मानदति
योजयति । न षड्विपादाननात्मानदति योजयति । नेन्द्रियाणा-
त्मानौति योजयति । नेन्द्रियाण्यनात्मानौति योजयति । न वक्ता-
न्यात्मानौति योजयति । न वक्तान्यनात्मानौति योजयति । न बो-
ध्यङ्गान्यात्मानौति योजयति । न बोध्यङ्गान्यनात्मानौति योजयति ।
नाऽर्थ्याऽष्टाऽऽङ्गमार्गमात्मेति योजयति । नाऽर्थ्याऽष्टाऽऽङ्गमार्गमनात्मेति
योजयति । नाऽऽर्थ्यसत्यान्यात्मानौति योजयति । नाऽऽर्थ्यसत्यान्यना-
त्मानौति योजयति । न ध्यानान्यात्मानौति योजयति । न ध्यानान्य-
नात्मानौति योजयति । न प्रमाणान्यात्मानौति योजयति । न प्रमा-
णान्यनात्मानौति योजयति । नाऽऽरूप्यसमापत्तीरात्मेति योजयति ।
नाऽऽरूप्यसमापत्तीरनात्मेति योजयति । नाऽष्टौ विमोचानात्मान-
दति योजयति । नाऽष्टौ विमोचाननात्मानदति योजयति । न न-
वाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरात्मेति* योजयति । न नवाऽनुपूर्वविहार-

समापत्तीरनात्मेति* योजयति । न शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहित-
विमोक्षमुखान्यात्मानानीति योजयति । न शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहित-
विमोक्षमुखान्यात्मानानीति योजयति । नाऽभिज्ञानमात्मेति योजयति ।
नाऽभिज्ञानमात्मेति योजयति । न समाधीनात्मानदति योजयति
न समाधीननात्मानदति योजयति । न धारणीमुखान्यात्मानानीति
योजयति । न धारणीमुखान्यात्मानानीति योजयति । न दशतथागत-
वक्षान्यात्मानानीति योजयति । न दशतथागतवक्षान्यात्मानानीति योज-
यति । न वैशारद्यान्यात्मानानीति योजयति । न वैशारद्यान्यात्मा-
नीति योजयति । न प्रतिस्मिदन्नात्मानदति योजयति । न प्रति-
स्मिदोऽनात्मानदति योजयति । न महामैत्रीमात्मेति योजयति ।
न महामैत्रीमनात्मेति योजयति । न महाकरुणामात्मेति योज-
यति । न महाकरुणामनात्मेति योजयति । नाऽष्टादशाऽऽवेणिक
बुद्धधर्मानात्मानदति योजयति । नाऽष्टादशाऽऽवेणिकबुद्धधर्मानना-
त्मानदति योजयति । न श्रोतश्रापन्तिफलमात्मेति योजयति । न
श्रोतश्रापन्तिफलमनात्मेति योजयति । न सकृदागामिफलमात्मेति
योजयति । न सकृदागामिफलमनात्मेति योजयति । नाऽनागामि-
फलमात्मेति योजयति । नाऽनागामिफलमनात्मेति योजयति । ना-
ऽर्हत्त्वमात्मेति योजयति । नाऽर्हत्त्वमनात्मेति योजयति । न प्रत्येक-
बोधिमात्मेति योजयति । न प्रत्येकबोधिमनात्मेति योजयति । न
मार्गाऽऽकारजतामात्मेति योजयति । न मार्गाऽऽकारजतामात्मेति
योजयति । न सर्व्वाऽऽकारजतामात्मेति योजयति । न सर्व्वाऽऽकार-

* अनात्मानदति युक्तं प्रतिभाति ।

ज्ञतामनात्मेति योजयति । एवं चरन् शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो-
महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् न रूपं शान्तमिति योजयति । न रूपमशान्तमिति योजयति ।
न वेदनां शान्तेति योजयति । न वेदनामशान्तेति योजयति । न
संज्ञां शान्तेति योजयति । न संज्ञामशान्तेति योजयति । न संस्का-
रान् शान्ता इति योजयति । न संस्कारानशान्ता इति योजयति ।
न विज्ञानं शान्तमिति योजयति । न विज्ञानमशान्तमिति योज-
यति । न चक्षुः शान्तमिति योजयति । न चक्षुरशान्तमिति योज-
यति । न श्रोत्रं शान्तमिति योजयति । न श्रोत्रमशान्तमिति
योजयति । न घ्राणं शान्तमिति योजयति । न घ्राणमशान्तमिति
योजयति । न जिह्वां शान्तेति योजयति । न जिह्वामशान्तेति
योजयति । न कायं शान्तमिति योजयति । न कायमशान्तमिति*
योजयति । न मनः शान्तमिति योजयति । न मनोऽशान्तमिति
योजयति । न रूपं शान्तमिति योजयति । न रूपमशान्तमिति
योजयति । न शब्दं शान्तमिति योजयति । न शब्दमशान्तमिति
योजयति । न गन्धं शान्तमिति योजयति । न गन्धमशान्तमिति
योजयति । न रसं शान्तमिति योजयति । न रसमशान्तमिति
योजयति । न स्पर्शं शान्तमिति योजयति । न स्पर्शमशान्तमिति
योजयति । न धर्मान् शान्ता इति योजयति । न धर्मानशान्ता इति
योजयति । न चतुर्विज्ञानं शान्तमिति योजयति । न चतुर्विज्ञान-

मशान्तमिति योजयति । न ओचविज्ञानं शान्तमिति योजयति । न
 ओचविज्ञानमशान्तमिति योजयति । न घ्राणविज्ञानं शान्तमिति
 योजयति । न घ्राणविज्ञानमशान्तमिति योजयति । न जिह्वाविज्ञानं
 शान्तमिति योजयति । न जिह्वाविज्ञानमशान्तमिति योजयति । न
 कायविज्ञानं शान्तमिति योजयति । न कायविज्ञानमशान्तमिति
 योजयति । न मनोविज्ञानं शान्तमिति योजयति । न मनोविज्ञान-
 मशान्तमिति योजयति । न चक्षुःसंस्पर्शं शान्तमिति योजयति । न
 चक्षुःसंस्पर्शमशान्तमिति योजयति । न ओचसंस्पर्शं शान्तमिति
 योजयति । न ओचसंस्पर्शमशान्तमिति योजयति । न घ्राणसंस्पर्शं
 शान्तमिति योजयति । न घ्राणसंस्पर्शमशान्तमिति योजयति । न
 जिह्वासंस्पर्शं शान्तमिति योजयति । न जिह्वासंस्पर्शमशान्तमिति
 योजयति । न कायसंस्पर्शं शान्तमिति योजयति । न कायसंस्पर्शम-
 शान्तमिति योजयति । न मनः संस्पर्शं शान्तमिति योजयति । न
 मनःसंस्पर्शमशान्तमिति योजयति । न चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययां^(१) वेदनां
 शान्तेति योजयति । न चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामशान्तेति योज-
 यति । न ओचसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां शान्तेति योजयति । न ओच-
 संस्पर्शप्रत्ययां वेदनामशान्तेति योजयति । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां
 वेदनां शान्तेति योजयति । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामशान्तेति
 योजयति । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां शान्तेति योजयति । न
 जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामशान्तेति योजयति । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां

(१) कार्यं प्रत्ययते गच्छतीति प्रत्ययः कारणमिति रत्नप्रभा । प्रत्ययो-
 ऽधीनशपथज्ञानविश्रान्तहेतुव्यत्ययरः ।

वेदनां शान्तेति योजयति । न कायमंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामशान्तेति योजयति । न मनः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां शान्तेति योजयति । न मनः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनामशान्तेति योजयति । न पृथिवीधातुं शान्तेति योजयति । न पृथिवीधातुमशान्तेति योजयति । नाऽऽत्मातुं शान्तेति योजयति । नाऽऽत्मातुमशान्तेति योजयति । न तेजोधातुं शान्तेति योजयति । न तेजोधातुमशान्तेति योजयति । न तेजोधातुमशान्तेति योजयति । न वायुधातुं शान्तेति योजयति । न वायुधातुमशान्तेति योजयति । नाऽऽकाशधातुं शान्तेति योजयति । नाऽऽकाशधातुमशान्तेति योजयति । न विज्ञानधातुं शान्तेति योजयति । न विज्ञानधातुमशान्तेति योजयति । नाऽविद्यां^(१) शान्तेति योजयति । नाऽविद्यामशान्तेति योजयति । न संस्कारान् शान्तादिति योजयति । न संस्कारागशान्तादिति योजयति । न विज्ञानं शान्तमिति योजयति ।

* शान्तेति च पाठः ।

- (१) क्षणिकेषु स्थिरत्वबुद्धिरविद्या । ततोरागद्वेषमोहाः संस्काराभवन्ति । तेभ्योगर्भस्थस्याद्यं विज्ञानमुत्पद्यते । तस्माच्चाक्षयविज्ञानात् पृथिव्यादि चतुष्टयं नामाश्रयत्वाद्भ्राम, भवति । ततो रूपं सितासितात्मकं शुक्लशोणितं निव्यद्यते गर्भस्थकलबुद्बुदाऽवस्था नामरूपपदार्थद्वयं निष्कर्षः । विज्ञानं पृथिव्यादिचतुष्टयं रूपमेति षट् व्यायतनानियमैर्न्द्रियजातस्य तत् षडायतनं । नामरूपेन्द्रियाणां मिथः संयोगः स्पर्शः । ततः सुखादिकावेदना, तथा पुनर्विषयवृत्त्या, तथा प्रवृत्तिरूपादानं । तेन भवत्यस्माज्जन्मेति भवोद्यम्मादिस्ततो जातिर्देहजन्म पञ्चस्कन्धसमुदाय इति यावत् जातानां स्कन्धानां परिधाकोजरास्कन्धः नाशो मरणम् । इति शारंगीकभाष्य टीका, ३३ प्रभा ।

न विज्ञानमशान्तमिति योजयति । न नामरूपं शान्तमिति योज-
यति न नामरूपमशान्तमिति योजयति । न षडायतनं शान्तमिति
योजयति न षडायतनमशान्तमिति योजयति । न स्पर्शं शान्तमिति
योजयति न स्पर्शमशान्तमिति योजयति । न वेदनां शान्तेति
योजयति न वेदनामशान्तेति योजयति । न दृष्ट्यां शान्तेति
योजयति न दृष्ट्यामशान्तेति योजयति । नोपादानं शान्तमिति*
योजयति नोपादानमशान्तमिति† योजयति । न भवं शान्तमिति
योजयति न भवमशान्तमिति योजयति । न जातिं शान्तेति
योजयति न जातिमशान्तेति योजयति । न जरामरणं शान्तमिति
योजयति न जरामरणमशान्तमिति योजयति । न दानपारमितां
शान्तेति योजयति न दानपारमितामशान्तेति योजयति । न
श्रीक्षपारमितां शान्तेति योजयति न श्रीक्षपारमितामशान्तेति
योजयति । न क्षान्तिपारमितां शान्तेति योजयति न क्षान्ति-
पारमितामशान्तेति योजयति न वीर्यपारमितां शान्तेति योजयति
न वीर्यपारमितामशान्तेति योजयति । न ध्यानपारमितां शान्तेति
योजयति । न ध्यानपारमितामशान्तेति योजयति । न प्रज्ञापार-
मितां शान्तेति योजयति । न प्रज्ञापारमितामशान्तेति योज-

* अशान्तेति च पुस्तके पाठः । एवं परञ्च शान्तेति अशान्तेति पु० नपु०
सकृदोर्विशेष्यत्वेयि प्रयोगः । पुस्तकचतुष्टये दृश्यते ।

† शान्त इति ख, ग, घ पुस्तके पाठः । एवं परञ्च घातुशब्द विशेष्य
स्थाने शान्त इति अशान्त इति सर्वत्र पाठः ख, ग, घ, पुस्तकेषु
दृश्यते ।

यति । नाऽध्यात्मशून्यतां गान्तेति योजयति । नाऽध्यात्मशून्यता-
मगान्तेति योजयति । न वहिर्द्वाशून्यतां गान्तेति योजयति । न
वह्निर्द्वाशून्यतामगान्तेति योजयति । नाऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतां
गान्तेति योजयति । नाऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामगान्तेति योजयति ।
न शून्यताशून्यतां गान्तेति योजयति । न शून्यताशून्यताम-
गान्तेति योजयति । न महाशून्यतां गान्तेति योजयति ।
न महाशून्यतामगान्तेति योजयति । न परमाऽर्थशून्यतां गान्तेति
योजयति । न परमार्थशून्यतामगान्तेति योजयति । न संस्कृत-
शून्यतां गान्तेति योजयति । न संस्कृतशून्यतामगान्तेति योज-
यति । नाऽसंस्कृतशून्यतां गान्तेति योजयति । नाऽसंस्कृतशून्यताम-
गान्तेति योजयति । नाऽत्यन्तशून्यतां गान्तेति योजयति । नाऽत्य-
न्तशून्यतामगान्तेति योजयति । नाऽनवराऽयशून्यतां गान्तेति योज-
यति । नाऽनवराऽयशून्यतामगान्तेति योजयति । नाऽनवकारशून्यतां
गान्तेति योजयति । नाऽनवकारशून्यतामगान्तेति योजयति । न
प्रकृतिशून्यतां गान्तेति योजयति । न प्रकृतिशून्यतामगान्तेति योज-
यति । न सर्वधर्मशून्यतां गान्तेति योजयति । न सर्वधर्मशून्यता-
मगान्तेति योजयति । न खल्वणशून्यतां गान्तेति योजयति । न
खल्वणशून्यतामगान्तेति योजयति । नाऽनुपलम्भशून्यतां गान्तेति
योजयति । नाऽनुपलम्भशून्यतामगान्तेति योजयति । नाऽभावशून्यतां
गान्तेति योजयति । नाऽभावशून्यतामगान्तेति योजयति । न
स्वभावशून्यतां गान्तेति योजयति । न स्वभावशून्यतामगान्तेति
योजयति । नाऽभावस्वभावशून्यतां गान्तेति योजयति । नाऽभावस्व-

भावशून्यतामशान्तेति योजयति । न सस्युपस्थानानि शान्तानीति योजयति । न सस्युपस्थानान्यशान्तानीति योजयति । न सम्यक् ग्रहाणानिशान्तानीति । योजयति न सम्यक् ग्रहाणान्यशान्तानीति योजयति । न श्रद्धिपादान् शान्तादिति योजयति । न श्रद्धिपादानशान्तादिति योजयति । नेन्द्रियाणिशान्तानीति योजयति । नेन्द्रियाण्यशान्तानीति योजयति । न वक्षानिशान्तानीति योजयति । न वक्षान्यशान्तानीति योजयति । न बोध्यज्ञानिशान्तानीति योजयति । न बोध्यज्ञान्यशान्तानीति योजयति । नाऽऽप्याऽष्टाऽङ्गमार्गं शान्तमिति योजयति । नाऽऽप्याऽष्टाऽङ्गमार्गमशान्तमिति योजयति । न ध्यानानिशान्तानीति योजयति । न ध्यानान्यशान्तानीति योजयति । नाऽप्रमाणानिशान्तानीति योजयति । नाऽप्रमाणान्यशान्तानीति योजयति । नाऽऽरूप्यसमापत्तौः शान्तादिति योजयति । नाऽऽरूप्यसमापत्तौरशान्तादिति योजयति । न विमोक्षान् शान्तादिति योजयति । न विमोक्षमशान्तादिति योजयति । न नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तौः शान्तादिति योजयति । न नावऽनुपूर्वविहारसमापत्तौरशान्तादिति योजयति । न शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखानि शान्तानीति योजयति । न शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्यशान्तानीति योजयति । नाऽभिज्ञाः शान्तादिति योज-

* नाऽऽप्यसत्यानिशान्तानीति योजयति नाऽऽप्यसत्यानिशान्तानीति योजयति च पाठः ।

† शान्तइति ख, ग, घ, पुस्तकेषु पाठः

‡ नाऽनुपूर्वेति च पाठः

यति । नाऽभिज्ञाश्रान्तादिति योजयति । न समाधीन् श्रान्तादिति,
योजयति । न समाधीनश्रान्तादिति योजयति । न धारणीमुखानि
श्रान्तानीति योजयति । न धारणीमुखान्यश्रान्तानीति योजयति ।
न दशतथागतबलानिश्रान्तानीति योजयति । न दशतथागतबला-
न्यश्रान्तानीति योजयति । न चत्वारिवैशारद्यानि श्रान्तानीति
योजयति । न चत्वारिवैशारद्यान्यश्रान्तानीति योजयति । न चतस्रः
प्रतिसंविदः श्रान्तादिति योजयति । न चतस्रः प्रतिसंविदोऽश्रान्ता
दिति योजयति । न महामैत्री श्रान्तेति योजयति । न महामैत्री-
मश्रान्तेति योजयति । न महाकरुणां श्रान्तेति योजयति । न महा-
करुणामश्रान्तेति योजयति । नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान्
श्रान्तादिति योजयति । नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान्श्रान्ता
दिति योजयति । न श्रोत-आपत्तिफलं श्रान्तमिति योजयति । न
श्रोत-आपत्तिफलमश्रान्तमिति योजयति । न सकृदागामिफलं
श्रान्तमिति योजयति न सकृदागामिफलमश्रान्तमिति योजयति ।
नाऽनागामिफलं श्रान्तमिति योजयति नाऽनागामिफलमश्रान्तमिति
योजयति । नाऽर्हत्त्व श्रान्तमिति योजयति नाऽर्हत्त्वमश्रान्तमिति
योजयति । न प्रत्येकबोधिं श्रान्तदिति योजयति न प्रत्येकबोधि-
मश्रान्तदिति योजयति । न मार्गाऽऽकारजतां श्रान्तेति योज-
यति । न मार्गाऽऽकारजतामश्रान्तेति योजयति । न सर्व्वाऽऽकार-
जतां श्रान्तेति योजयति । न सर्व्वाऽऽकारजतामश्रान्तेति योजयति ।
एवं चरन् शारदतीपुत्र बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
युक्त इति वक्ष्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
युज्यमानो नरूपं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न वेदनां
शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न संज्ञां शून्यमिति वाऽ-
शून्यमिति वा युज्यते । न संस्काराः *शून्यादिति वाऽशून्यादिति वा
युज्यते । न विज्ञानं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न
चक्षुः शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न श्रोत्रं शून्यमिति
वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न घ्राणं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा
युज्यते । न जिह्वां शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न कायं
शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न मनः शून्यमिति वाऽ-
शून्यमिति वा युज्यते । न रूपं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा
युज्यते । न शब्दं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न गन्धं
शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न रसं शून्यमिति वाऽ-
शून्यमिति वा युज्यते । न स्पर्शं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा
युज्यते । न धर्मान् शून्यादिति वाऽशून्यादिति वा युज्यते । न चक्षु-
र्विज्ञानं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न श्रोत्रविज्ञानं
शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न घ्राणविज्ञानं शून्यमिति
वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न जिह्वाविज्ञानं शून्यमिति वाऽशून्य-
मिति वा युज्यते । न कायविज्ञानं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा
युज्यते । न मनोविज्ञानं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न
चक्षुः संस्पर्शं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शं
शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शं शून्यमिति

* न संस्कारान् इति ख, ग, घ, च पाठः ।

वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न जिह्वासंस्पर्शं शून्यमिति वाऽशून्य-
मिति वा युज्यते । न कायसंस्पर्शं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा
युज्यते । न मनःसंस्पर्शं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न
चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न
श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न घ्राण-
संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न जिह्वा-
संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न काय-
संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न मनः
संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न पृथिवी-
धातुं शून्य*मिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । नाऽऽत्मातुं शून्यमिति
वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न तेजोधातुं शून्यमिति वाऽशून्यमिति
वा युज्यते । न वायुधातुं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते ।
नाऽऽकाशधातुं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न विज्ञान-
धातुं शून्यइति वाऽशून्यइति वा युज्यते । नाविद्यां शून्येति वाऽ-
शून्येति वा युज्यते । न संस्कारान् शून्यादिति वाऽशून्यादिति वा
युज्यते । न विज्ञानं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न
नामरूपं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न षडायतनं
शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न स्पर्शं शून्यमिति वाऽ-

* ख, ग, घ, च पुस्तकेषु शून्य इति वा अशून्य इति वा पाठः । एवं
सर्वत्र धातुशब्दविशेषस्थले दृश्यते ।

† शून्येति अशून्येति, च पुस्तके पाठः । ख, ग, घ, च पुस्तकेषु शून्यादिति
अशून्या, इति यथायथं पाठः ।

शून्यमिति वा युज्यते । न वेदनां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते ।
 न दृष्ट्यां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । नोपादानं शून्यमिति
 वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न भवं शून्यदिति वाऽशून्यदिति वा
 युज्यते । न जातिं शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न जरामरणं
 शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न दानपारमितां शून्येति
 वाऽशून्येति वा युज्यते । न ग्रीलपारमितां शून्येति वाऽशून्येति
 वा युज्यते । न क्षान्तिपारमितां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते ।
 न वीर्यपारमितां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न ध्यानपार-
 मितां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न प्रज्ञापारमितां शून्येति
 वाऽशून्येति वा युज्यते । नाऽध्यात्मशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा
 युज्यते । न वहिर्द्विशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । ना-
 ऽध्यात्मवह्निर्द्विशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न शून्यता
 शून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न महाशून्यतां शून्येति
 वाऽशून्येति वा युज्यते । न परमार्थशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति
 वा युज्यते । न संस्कृतशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते ।
 नाऽसंस्कृतशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । नाऽत्यन्तशून्यतां
 शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । नाऽनवरागशून्यतां शून्येति वाऽ-
 शून्येति वा युज्यते । नाऽनवकारशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा
 युज्यते । न प्रकृतिशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न
 सर्वधर्मशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न खलक्षणशून्यतां
 शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । नाऽनुपलम्भशून्यतां शून्येति वाऽ-
 शून्येति वा युज्यते । नाऽभावशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते ।

न स्वभावशून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । नाऽभावस्वभाव-
 शून्यतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न स्मृत्युपपन्नानिशून्या-
 नीति वाऽशून्यानीति वा युज्यते । न सम्यक् ग्रहाणानि शून्या-
 नीति वाऽशून्यानीति वा युज्यते । न द्विषादान् शून्यादिति वाऽ-
 शून्यादिति वा युज्यते । नेन्द्रियाणि शून्यानीति वाऽशून्यानीति वा
 युज्यते । न वलानि शून्यानीति वाऽशून्यानीति वा युज्यते । न
 बोध्यङ्गानि शून्यानीति वाऽशून्यानीति वा युज्यते । नाऽऽर्थाऽष्टाऽङ्ग-
 मार्गं शून्यदिति वाऽशून्यदिति वा युज्यते । नार्यसत्त्वानि शून्यानीति
 वाऽशून्यानीति वा युज्यते । न ध्यानानि शून्यानीति वाऽशून्या-
 नीति वा युज्यते । नाऽप्रमाणानि शून्यानीति वाऽशून्यानीति वा
 युज्यते । नाऽऽरूप्यसमापत्तीः शून्यादिति वाऽशून्यादिति वा युज्यते ।
 नाऽष्टौ विमोक्षान् शून्यादिति वाऽशून्यादिति वा युज्यते । न नवा-
 ऽनुपूर्वविहारसमापत्तीः शून्यादिति वाऽशून्यादिति वा युज्यते । न
 शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखानि शून्यानीति वाऽशून्या-
 नीति वा युज्यते । नाभिज्ञाः शून्यादिति वा अशून्यादिति वा
 युज्यते । न समाधीन् शून्यादिति वाऽशून्यादिति वा युज्यते । न
 धारणीमुखानि शून्यानीति वाऽशून्यानीति वा युज्यते । न तथा-
 गतवृत्तानि शून्यानीति वाऽशून्यानीति वा युज्यते । न वैशारद्यानि
 शून्यानीति वाऽशून्यानीति वा युज्यते । न प्रतिसंविदः शून्यादिति
 वाऽशून्यादिति वा युज्यते । न महामैत्रीं शून्येति वाऽशून्येति वा
 युज्यते । न महाकरुणं शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । नाऽऽवे-
 णिकबुद्धधर्मान् शून्यादिति वाऽशून्यादिति वा युज्यते । न श्रोत-

आपत्तिफलं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । न सहदागामि-
फलं शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । नाऽनागामिफलं
शून्यमिति वाऽशून्यमिति वा युज्यते । नाऽईत्वं शून्यमिति वाऽशून्य-
मिति वा युज्यते । न प्रत्येकबोधिं शून्यइति वाऽशून्यइति वा
युज्यते । न सर्वज्ञतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न
मागांऽऽकारज्ञतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । न सर्वाऽऽकार-
ज्ञतां शून्येति वाऽशून्येति वा युज्यते । एवं चरन् शारदतीपुत्र
बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्तइति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् न रूपं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न
वेदनां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न संज्ञां निमित्तेति
वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न संस्कारान् निमित्ताइति वाऽनिमि-
त्ताइति वा युज्यते । न विज्ञानं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति
वा युज्यते । न चतुर्निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते ।
न श्रोत्रं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न घ्राणं
निमित्तमिति वा अनिमित्तमिति वा युज्यते । न जिह्वां निमि-
त्त*मिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न कायं निमित्तमिति
वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न मनोनिमित्तमिति वाऽनिमित्त-
मिति वा युज्यते । न रूपं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
युज्यते । न शब्दं निमित्तइति वा ऽनिमित्तइति वा युज्यते । न
गन्धं निमित्तइति वाऽनिमित्तइति वा युज्यते । न रसं निमित्तमिति

* निमित्तेति धनिमित्तेति श्व, ग, न युक्तकेषु यथायथं पाठः ।

वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न स्पर्शं निमित्तमिति वाऽनिमित्त-
 मिति वा युज्यते । न धर्मान् निमित्तादिति वाऽनिमित्तादिति
 वा युज्यते । न चतुर्विज्ञानं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न श्रोत्रविज्ञानं निमित्तमिति वा अनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न घ्राणविज्ञानं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न जिह्वाविज्ञानं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न कायविज्ञानं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न मनोविज्ञानं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न चतुः संस्पर्शं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न जिह्वासंस्पर्शं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न कायसंस्पर्शं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न मनः संस्पर्शं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न चतुः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति
 वा युज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति
 वा युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति
 वा युज्यते । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति
 वा युज्यते । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति
 वा युज्यते । न मनः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां निमित्तेति वा अनि-
 मित्तेति वा युज्यते । न पृथिवीधातुं निमित्तमिति वाऽनिमित्त-
 मिति वा युज्यते । नाऽद्वातुं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा

युज्यते । न तेजोधातुं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते ।
 न वायुधातुं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । नाऽ-
 ऽकाशधातुं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न
 विज्ञानधातुं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । नाऽविद्यां
 निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न संस्कारान् निमित्ता-
 दिति वाऽनिमित्तादिति वा युज्यते । न विज्ञानं निमित्तमिति
 वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न नामरूपं निमित्तमिति वाऽनि-
 मित्तमिति वा युज्यते । न वङ्गाद्यतनं निमित्तमिति वाऽनिमित्त-
 मिति वा युज्यते । न स्पर्शं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न वेदनां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न
 तृष्णां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । गोपादानं निमित्त-
 मिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न भवं* निमित्तमिति
 वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न जातिं निमित्तेति वाऽनिमित्तेति
 वा युज्यते । न जरामरणं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा
 युज्यते । न दानपारमितां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते ।
 न ग्रीष्मपारमितां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न
 छान्तिपारमितां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न
 वीर्यपारमितां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न ध्यान-
 पारमितां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न प्रज्ञापारमितां
 निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । नाऽध्यात्मशून्यतां निमि-
 त्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न वह्निर्द्वाशून्यतां निमित्तेति

* निमित्तमिति अनिमित्तमिति ख, ग, घ एतत्केषु पाठः ।

वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यतां निमित्तेति
वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न शून्यताशून्यतां निमित्तेति वाऽनि-
मित्तेति वा युज्यते । न महाशून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति
वा युज्यते । न परमाऽर्थशून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा
युज्यते । न संस्कृतशून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते ।
नाऽसंस्कृतशून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । नाऽत्यन्त-
शून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । नाऽनवराऽयशून्यतां
निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । नाऽनवकारशून्यतां
निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न प्रकृतिशून्यतां निमित्तेति
वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न सर्व्यधर्मशून्यतां निमित्तेति वाऽनि-
मित्तेति वा युज्यते । न खलचणशून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति
वा युज्यते । नाऽनुपलम्भशून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा
युज्यते । नाऽभावशून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते ।
न स्वभावशून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । नाऽभाव-
स्वभावशून्यतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न सत्युप-
स्थानानि निमित्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते । न सम्यक्
प्रहाणानि निमित्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते । नर्द्धि-
पादान् निमित्ता*निति वाऽनिमित्तानिति वा युज्यते । नेन्द्रियाणि
निमित्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते । न वस्तानि निमि-
त्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते । न बोध्यज्ञानि निमि-

* निमित्ता इति ख, घ पुस्तकयोः पाठः ।

ज्ञानोति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते । नाऽऽव्याऽष्टाऽङ्गमार्गं
 निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । नाऽऽर्थमत्यानि
 निमित्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते । न ध्यानानि
 निमित्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते । नाऽप्रमाणानि
 निमित्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते । नाऽऽरूपसमापत्ती-
 निमित्तादिति वाऽनिमित्तादिति वा युज्यते । न विमोक्षान्
 निमित्तादिति वाऽनिमित्तादिति वा युज्यते । न नवाऽनुपूर्वविचार-
 समापत्तीनिमित्तादिति वाऽनिमित्तादिति वा युज्यते । न शून्यता-
 ऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखानि निमित्तानीति वाऽनिमित्ता-
 नीति वा युज्यते । नाऽभिज्ञानिमित्तादिति वाऽनिमित्तादिति वा
 युज्यते । न समाधौ निमित्तादिति वाऽनिमित्तादिति वा युज्यते ।
 न धारणीमुखानि निमित्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते ।
 न तयागतबलानि निमित्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते ।
 न वैशारद्यानि निमित्तानीति वाऽनिमित्तानीति वा युज्यते ।
 न प्रतिसम्बिदो निमित्तादिति वाऽनिमित्तादिति वा युज्यते । न
 महामैत्री निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न महाकरुणा
 निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकबुद्ध-
 धर्मान् निमित्तादिति वाऽनिमित्तादिति वा युज्यते । न श्रोतश्रा-
 पत्तिफलं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न सहदा-
 गामिफलं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । नाऽना-
 गामिफलं निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । नाऽऽर्हत्वं
 निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न प्रत्येकबोधिं

निमित्तमिति वाऽनिमित्तमिति वा युज्यते । न सर्व्वज्ञतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न मार्गाऽऽकारज्ञतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । न सर्व्वाऽऽकारज्ञतां निमित्तेति वाऽनिमित्तेति वा युज्यते । एवञ्चरञ्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्तदति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् न रूपं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते* । न वेदनां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न संज्ञां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते† । न संस्कारान् प्रणिहितादति वाऽप्रणिहिता इति वा युज्यते । न विज्ञानं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न चक्षुः प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न श्रोत्रं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न घ्राणं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न जिह्वां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न कायं प्रणिहितदति वाऽप्रणिहितदति वा युज्यते । न मनः प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न रूपं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न शब्दं प्रणिहितदति वाऽप्रणिहितदति वा युज्यते । न गन्धं प्रणिहितदति वाऽप्रणिहितदति वा युज्यते । न रसं प्रणिहितदति वाऽप्रणिहितदति वा युज्यते । न स्पर्शं प्रणिहितदति वाऽप्रणिहितदति वा युज्यते । न धर्मान् प्रणिहितादति

* च पुस्तके सर्व्वत्रप्रणिहितमिति पाठः ।

† प्रणिहितमिति अप्रणिहितमिति ख, ग, घ पुस्तकेषु पाठः । एवं परच ।

[illegible]

वायुधातुं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । नाऽ-
 ऽकाशधातुं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न
 विज्ञानधातुं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते ।
 नाऽविद्यां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न संस्कारान्
 प्रणिहितादिति वाऽप्रणिहितादिति वा युज्यते । न विज्ञानं
 प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न नामरूपं
 प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न षडायतनं
 प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न स्पर्शं
 प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न वेदनाप्रणिहितेति
 वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न दृष्ट्याप्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति
 वा युज्यते । नोपादानं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते ।
 न भवं प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न जातिं
 प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न जरामरणं प्रणिहितमिति
 वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न दानपारमितां प्रणिहितेति
 वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न शीलपारमितां प्रणिहितेति
 वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न चान्तिपारमितां प्रणिहितेति वाऽ-
 प्रणिहितेति वा युज्यते । न वीर्यपारमितां प्रणिहितेति वाऽप्रणि-
 हितेति वा युज्यते । न ध्यानपारमितां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहि-
 तेति वा युज्यते । न प्रज्ञापारमितां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति
 वा युज्यते । नाऽध्यात्मशून्यतां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा
 युज्यते । न वहिर्द्वाशून्यतां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते ।
 नाऽध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते ।

न शून्यताशून्यतां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न
महाशून्यतां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न परमाऽर्थ-
शून्यतां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न संस्कृतशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । नाऽसंस्कृतशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । नाऽत्यन्तशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । नाऽनवराऽप्यशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । नाऽमवकारशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न प्रकृतिशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न सर्वधर्मशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न स्वलक्षणशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । नाऽतुल्यभेदशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । नाऽभावशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न स्वभावशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । नाऽभावस्वभावशून्यतां
प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न कृत्युपस्थानानि
प्रणिहितानीति वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । न सम्यक्प्रज्ञाणानि
प्रणिहितानीति वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । न द्विपादान्
प्रणिहितादति वाऽप्रणिहितादति वा युज्यते । नन्द्रियाणि
प्रणिहितानीति वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । न वल्लानि
प्रणिहितानीति वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । न बोध्यज्ञानि
प्रणिहितानीति वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । न मार्गं
प्रणिहितदति वाऽप्रणिहितदति वा युज्यते । नाऽऽर्थमत्यानि

प्रणिहितानीति वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । न ध्यानानि
 प्रणिहितानीति वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । नाऽप्रमाणानि
 प्रणिहितानीति वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । नाऽऽरूप्यसमापत्तीः
 प्रणिहितादति वाऽप्रणिहितादति वा युज्यते । नाऽष्टौविमोचान्
 प्रणिहितादति वाऽप्रणिहितादति वा युज्यते । न नवाऽनुपूर्व-
 विहारसमापत्तीः प्रणिहितादति वाऽप्रणिहितादति वा युज्यते ।
 न शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखानि प्रणिहितानीति
 वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । नाऽभिज्ञाः प्रणिहितादति
 वाऽप्रणिहितादति वा युज्यते । न समाधीन् प्रणिहितादति
 वाऽप्रणिहितादति वा युज्यते । न धारणीमुखानि प्रणिहितानीति
 वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । न तथागतयज्ञानि प्रणिहितानीति
 वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । न वैशारद्यानि प्रणिहितानीति
 वाऽप्रणिहितानीति वा युज्यते । न प्रतिमस्मिदः प्रणिहितादति
 वाऽप्रणिहितादति वा युज्यते । न महाभैक्षौ प्रणिहितेति
 वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न महाकरुणौ प्रणिहितेति
 वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । नाऽष्टादशाऽऽवेणिकान् बुद्धधर्मान्
 प्रणिहितादति वाऽप्रणिहितादति वा युज्यते । न श्रोतश्रापन्तिफलं
 प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न सङ्गदागामिफलं
 प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । नाऽनागामिफलं
 प्रणिहितमिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । नाऽईत्वं प्रणिहित-
 मिति वाऽप्रणिहितमिति वा युज्यते । न प्रत्येकबोधिं प्रणिहितदति
 वाऽप्रणिहितदति वा युज्यते । न सर्वज्ञतां प्रणिहितेति

वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न मार्गाऽऽकारज्ञतां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । न सर्वाऽऽकारज्ञतां प्रणिहितेति वाऽप्रणिहितेति वा युज्यते । एवञ्चरञ्कारदतीपुच बोधिमत्त्वो-
महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्तइति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुच बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन्नरूपमुत्पद्यतेइति वा निरुध्यतेइति वा युज्यते । न वेदनामुत्प-
द्यतइति वा निरुध्यत इति वा युज्यते । न संज्ञामुत्पद्यतइति
वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न संस्कारान् उत्पद्यन्तइति वा
निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न विज्ञानमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति
वा युज्यते । न चक्षुःमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
न श्रोत्रमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न घ्राणमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न जिह्वामुत्पद्यतइति
वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न कायमुत्पद्यतइति वा निरुध्यत-
इति वा युज्यते । न मनःउत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
न रूपमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न शब्दमुत्पद्यत-
इति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न गन्धमुत्पद्यतइति वा
निरुध्यतइति वा युज्यते । न रसमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति
वा युज्यते । न स्पर्शमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न
धर्मानुत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न चक्षुर्विज्ञान-
मुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न श्रोत्रविज्ञान-
मुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न घ्राणविज्ञान-
मुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न जिह्वाविज्ञानमुत्प-

दधतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न कायविज्ञानमुत्पद्यतइति
 वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न मनोविज्ञानमुत्पद्यतइति वा
 निरुध्यतइति वा युज्यते । न चक्षुः संस्पर्शमुत्पद्यतइति वा निरुध्यत
 इति वा युज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति
 वा युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
 न जिह्वासंस्पर्शमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न काद-
 संस्पर्शमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न मनः संस्पर्श-
 मुत्पद्यतइति वा निरुध्यत इति वा युज्यते । न चक्षुः संस्पर्शप्रत्ययां*
 वेदनामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्श-
 प्रत्ययां वेदनामुत्पद्यत इति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न
 घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
 न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा
 युज्यते । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति
 वा युज्यते । न मनः संस्पर्शप्रत्ययां वेदनामुत्पद्यतइति वा निरुध्यत
 इति वा युज्यते । न पृथिवीधातुमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति
 वा युज्यते । नाऽब्धातुमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न
 तेजोधातुमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न वायुधातु-
 मुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । नाऽऽकाशधातुमुत्पद्यत-
 इति वा निरुध्यतइति, वा युज्यते । न विज्ञानधातुमुत्पद्यतइति वा
 निरुध्यतइति वा युज्यते । नाऽविद्यामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति

* न चक्षुः संस्पर्शं जामिति ख, ग, घ, च पुस्तके पाठः । एवं परञ्च ।

वा युज्यते । न संस्कारामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
 न विज्ञानमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न नामरूप-
 मुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न यदायतनमुत्पद्यत-
 इति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न स्पर्शमुत्पद्यतइति वा निरु-
 ध्यतइति वा युज्यते । न वेदनामुत्पद्यत इति वा निरुध्यतइति
 वा युज्यते । न दृष्ट्यामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
 नोपादानमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न भवमुत्पद्यत-
 इति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न जातिमुत्पद्यतइति वा
 निरुध्यतइति वा युज्यते । न जरामरणमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति
 वा युज्यते । न दानपारमितामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा
 युज्यते । न शीलपारमितामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा
 युज्यते । न चान्तिपारमितामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
 न वीर्यपारमितामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न
 ध्यानपारमितामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न प्रज्ञा-
 पारमितामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । नाऽध्यात्मशून्य-
 तामुत्पद्यतइति वा निरुध्यत इति वा युज्यते । न वह्निर्ह्याशून्यता-
 मुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । नाऽध्यात्मवह्निर्ह्याशून्य-
 तामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न शून्यताशून्यतामु-
 त्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न महाशून्यतामुत्पद्यतइति
 वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न परमार्थशून्यतामुत्पद्यतइति वा
 निरुध्यतइति वा युज्यते । न संकृतशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरु-
 ध्यतइति वा युज्यते । नाऽसंस्कृतशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति

वा युज्यते । नाऽत्यन्तशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
 नाऽनवराऽयशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
 नाऽनवकारशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न
 प्रकृतिशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न
 सर्वधर्मशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न
 खलक्षणशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । नाऽनुप-
 लब्धशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । नाऽभाव-
 शून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न
 स्वभावशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते ।
 नाऽभावस्वभावशून्यतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न
 स्रष्टुपक्षानान्युत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न सम्यक्
 प्रज्ञानान्युत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । नर्द्धिपादानु-
 त्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । नेन्द्रियाण्युत्पद्यन्तइति
 वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न वसान्युत्पद्यन्तइति वा
 निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न बोध्यज्ञान्युत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्त-
 इति वा युज्यते । नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति
 वा युज्यते । नाऽऽर्थस्यैवान्युत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा
 युज्यते । न ध्यानान्युत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते ।
 नाऽप्रमाणान्युत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते ।
 नाऽऽह्वयममापत्तीः उत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते ।
 नाऽष्टौविमोचानुत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न
 नवाऽनुपूर्वविहारममापत्तीः उत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा

युज्यते । न शून्यताऽऽनिमित्ताऽऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्मुत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । नाऽभिज्ञावत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न समाधीनुत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न धारणीमुखान्मुत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न तथागतबलान्मुत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न वैशारद्यान्मुत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न प्रतिमन्विदः उत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न महामैत्रीमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न महाकरुणामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । नाऽऽवेष्टिकबुद्धधर्मान्मुत्पद्यन्तइति वा निरुध्यन्तइति वा युज्यते । न श्रोतश्रापत्तिफलमुत्पद्यतइति वा निरुध्यत इति वा युज्यते । न सकृदागामिफलमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । नाऽनागामिफलमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । नाऽर्हन्मुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न प्रत्येकबोधिमुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न मार्गाऽऽकारज्ञतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । न सर्व्वाऽऽकारज्ञतामुत्पद्यतइति वा निरुध्यतइति वा युज्यते । एवञ्च-
रञ्ज्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्तइति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नरूपमतीतमिति युज्यते । न रूपमनागतमिति युज्यते । न रूपं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न वेदनामतीतेति युज्यते । न वेदनामनागतेति युज्यते । न वेदनां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न

संज्ञामतीतेति युज्यते । न संज्ञामनागतेति युज्यते । न संज्ञां
 प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न संस्कारानतीतादिति युज्यते । न
 संस्काराननागतादिति युज्यते । न संस्कारान् प्रत्युत्पन्नादिति
 युज्यते । न विज्ञानमतीतमिति युज्यते । न विज्ञानमनागतमिति
 युज्यते । न विज्ञानं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न चक्षुरतीतमिति
 युज्यते । न चक्षुरनागतमिति युज्यते । न चक्षुः प्रत्युत्पन्नमिति
 युज्यते । न श्रोत्रमतीतमिति युज्यते । न श्रोत्रमनागतमिति
 युज्यते । न श्रोत्रं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न घ्राणमतीतमिति
 युज्यते । न घ्राणमनागतमिति युज्यते । न घ्राणं प्रत्युत्पन्नमिति
 युज्यते । न जिह्वामतीतेति युज्यते । न जिह्वामनागतेति
 युज्यते । न जिह्वां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न कायमतीतमिति
 युज्यते । न कायमनागतमिति युज्यते । न कायं प्रत्युत्पन्नमिति
 युज्यते । न मनोऽतीतमिति युज्यते । न मनोऽनागतमिति
 युज्यते । न मनः प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न रूपमतीतमिति
 युज्यते । न रूपमनागतमिति युज्यते । न रूपं प्रत्युत्पन्नमिति
 युज्यते । न शब्दमतीतमिति युज्यते । न शब्दमनागतमिति
 युज्यते । न शब्दं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न गन्धमतीतमिति
 युज्यते । न गन्धमनागतमिति युज्यते । न गन्धं प्रत्युत्पन्नमिति
 युज्यते । न रसमतीतमिति युज्यते । न रसमनागतमिति
 युज्यते । न रसं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न स्पर्शमतीतमिति युज्यते ।
 न स्पर्शमनागतमिति युज्यते । न स्पर्शं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते ।
 न धर्मानतीतादिति युज्यते । न धर्माननागतादिति युज्यते ।

न धर्मान् प्रत्युत्पन्नादिति युज्यते । न चतुर्विज्ञानमतीतमिति युज्यते । न चतुर्विज्ञानमनागतमिति युज्यते । न चतुर्विज्ञानं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न ओचविज्ञानमतीतमिति युज्यते । न ओचविज्ञानमनागतमिति युज्यते । न ओचविज्ञानं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न घ्राणविज्ञानमतीतमिति युज्यते । न घ्राणविज्ञानमनागतमिति युज्यते । न घ्राणविज्ञानं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न जिह्वाविज्ञानमतीतमिति युज्यते । न जिह्वाविज्ञानमनागतमिति युज्यते । न जिह्वाविज्ञानं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न कायविज्ञानमतीतमिति युज्यते । न कायविज्ञानमनागतमिति युज्यते । न कायविज्ञानं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न मनोविज्ञानमतीतमिति युज्यते । न मनोविज्ञानमनागतमिति युज्यते । न मनोविज्ञानं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न चतुःसंस्पर्शमतीतमिति युज्यते* । न चतुःसंस्पर्शमनागतमिति युज्यते । न चतुःसंस्पर्शं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न ओचसंस्पर्शमतीतमिति युज्यते । न ओचसंस्पर्शमनागतमिति युज्यते । न ओचसंस्पर्शं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शमतीतमिति युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शमनागतमिति युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न जिह्वासंस्पर्शमतीतमिति युज्यते । न जिह्वासंस्पर्शमनागतमिति युज्यते । न जिह्वासंस्पर्शं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न कायसंस्पर्शमतीतमिति युज्यते । न कायसंस्पर्शमनागतमिति युज्यते । न कायसंस्पर्शं प्रत्यु-

* संस्पर्शशब्दविशेषणानामतीतानागतप्रत्युत्पन्नशब्दानां हुंतिप्रयोगः च-
पुस्तके दृश्यते ।

त्यन्नमिति युज्यते । न मनःसंस्पर्शमतीतमिति युज्यते । न मनः-
 संस्पर्शमनागतमिति युज्यते । न मनःसंस्पर्शं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते ।
 न चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामतीतेति युज्यते । न चक्षुःसंस्पर्श-
 प्रत्ययां वेदनामनागतेति युज्यते । न चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां
 प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामतीतेति युज्यते ।
 न श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनागतेति युज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययां
 वेदनां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामतीतेति
 युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनागतेति युज्यते । न घ्राण-
 संस्पर्शप्रत्ययां वेदनां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां
 वेदनामतीतेति युज्यते । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनागतेति
 युज्यते । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न
 कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामतीतेति युज्यते । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां
 वेदनामनागतेति युज्यते । न कायसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनां प्रत्युत्पन्नेति
 युज्यते । न मनःसंस्पर्शप्रत्ययां वेदनामतीतेति युज्यते । न मनः-
 संस्पर्शप्रत्ययां वेदनामनागतेति युज्यते । न मनःसंस्पर्शप्रत्ययां
 वेदनां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न पृथिवीधातुमतीतइति युज्यते ।
 न पृथिवीधातुमनागतइति युज्यते । न पृथिवीधातुं प्रत्युत्पन्नइति
 युज्यते । नाऽऽत्मातुमतीतइति युज्यते । नाऽऽत्मातुमनागतइति
 युज्यते । नाऽऽत्मातुं प्रत्युत्पन्नइति युज्यते । न तेजोधातुमतीतइति
 युज्यते । न तेजोधातुमनागतइति युज्यते । न तेजोधातुं प्रत्यु-
 त्पन्नइति युज्यते । न वायुधातुमतीतइति युज्यते । न वायुधातु-
 मनागतइति युज्यते । न वायुधातुं प्रत्युत्पन्नइति युज्यते । नाऽऽ-

काशधातुमतीतदति युज्यते । नाऽऽकाशधातुमनागतदति युज्यते ।
 नाऽऽकाशधातुं प्रत्युत्पन्नदति युज्यते । न विज्ञानधातुमतीतदति
 युज्यते । न विज्ञानधातुमनागतदति युज्यते । न विज्ञानधातुं
 प्रत्युत्पन्नदति युज्यते । नाऽविद्यामतीतेति युज्यते । नाऽविद्यामना-
 गतेति युज्यते । नाऽविद्यां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न संस्कारानतीता-
 दति युज्यते । न संस्काराननागतादति युज्यते । न संस्कारान्
 प्रत्युत्पन्नादति युज्यते । न विज्ञानमतीतमिति युज्यते । न विज्ञा-
 नमनागतमिति युज्यते । न विज्ञानं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न
 नामरूपमतीतमिति युज्यते । न नामरूपमनागतमिति युज्यते ।
 न नामरूपं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न षडायतनमतीतमिति
 युज्यते । न षडायतनमनागतमिति युज्यते । न षडायतनं प्रत्युत्पन्न-
 मिति युज्यते । न स्पर्शमतीतमिति युज्यते । न स्पर्शमनागतमिति
 युज्यते । न स्पर्शं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न वेदनामतीतेति
 युज्यते । न वेदनामनागतेति युज्यते । न वेदनां प्रत्युत्पन्नेति
 युज्यते । न तृष्णामतीतेति युज्यते । न तृष्णामनागतेति युज्यते ।
 न तृष्णां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । नोपादानमतीतमिति युज्यते ।
 नोपादानमनागतमिति युज्यते । नोपादानं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते ।
 न भवमतीतमिति युज्यते । न भवमनागतमिति युज्यते । न भवं
 प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न जातिमतीतेति युज्यते । न जातिमना-
 गतेति युज्यते । न जातिं प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न जरामरणमतीत-

• मवशब्दविशेषणानामतीतादिशब्दानां स्त्रीबन्धिने प्रयोगः पुस्तक-
 मध्ये दृश्यते ।

मिति युज्यते । न जरामरणमनागतमिति युज्यते । न जरामरणं
 प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न दानपारमितामतीतेति युज्यते । न
 दानपारमितामनागतेति युज्यते । न दानपारमितां प्रत्युत्पन्नेति
 युज्यते । न शीलपारमितामतीतेति युज्यते । न शीलपारमिता-
 मनागतेति युज्यते । न शीलपारमितां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न चान्ति-
 पारमितामतीतेति युज्यते । न चान्तिपारमितामनागतेति युज्यते ।
 न चान्तिपारमितां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न वीर्यपारमितामतीतेति
 युज्यते । न वीर्यपारमितामनागतेति युज्यते । न वीर्यपारमितां
 प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न ध्यानपारमितामतीतेति युज्यते । न
 ध्यानपारमितामनागतेति युज्यते । न ध्यानपारमितां प्रत्युत्पन्नेति
 युज्यते । न प्रज्ञापारमितामतीतेति युज्यते । न प्रज्ञापारमिता-
 मनागतेति युज्यते । न प्रज्ञापारमितां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते ।
 नाऽध्यात्मशून्यतामतीतेति युज्यते । नाऽध्यात्मशून्यतामनागतेति
 युज्यते । नाऽध्यात्मशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न वहिर्द्वांशून्य-
 तामतीतेति युज्यते । न वहिर्द्वांशून्यतामनागतेति युज्यते । न
 वहिर्द्वांशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । नाऽध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यतामती-
 तेति युज्यते । नाऽध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यतामनागतेति युज्यते ।
 नाऽध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न शून्यताशून्यता-
 मतीतेति युज्यते । न शून्यताशून्यतामनागतेति युज्यते । न
 शून्यताशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न महाशून्यतामतीतेति युज्यते
 न महाशून्यतामनागतेति युज्यते । न महाशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति
 युज्यते । न परमार्थशून्यतामतीतेति युज्यते । न परमार्थशून्य-

तामनागतेति युज्यते । न परमाऽर्थशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते ।
 न संस्कृतशून्यतामतीतेति युज्यते । न संस्कृतशून्यतामनागतेति
 युज्यते । न संस्कृतशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । नाऽसंस्कृतशून्यताम-
 तीतेति युज्यते । नाऽसंस्कृतशून्यतामनागतेति युज्यते । नाऽसंस्कृत-
 शून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । नाऽत्यन्तशून्यतामतीतेति युज्यते ।
 नाऽत्यन्तशून्यतामनागतेति युज्यते । नाऽत्यन्तशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति
 युज्यते । नाऽनवराऽप्यशून्यतामतीतेति युज्यते । नाऽनवराऽप्यशून्य-
 तामनागतेति युज्यते । नाऽनवराऽप्यशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते ।
 नाऽनवकारशून्यतामतीतेति युज्यते । नाऽनवकारशून्यतामनागतेति
 युज्यते । नाऽनवकारशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न प्रकृतिशून्यता-
 मतीतेति युज्यते । न प्रकृतिशून्यतामनागतेति युज्यते । न प्रकृति-
 शून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न सर्वधर्मशून्यतामतीतेति युज्यते ।
 न सर्वधर्मशून्यतामनागतेति युज्यते । न सर्वधर्मशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति
 युज्यते । न खल्वणशून्यतामतीतेति युज्यते । न खल्वणशून्यता-
 मनागतेति युज्यते । न खल्वणशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते ।
 नाऽनुपलम्भशून्यतामतीतेति युज्यते । नाऽनुपलम्भशून्यतामनागतेति
 युज्यते । नाऽनुपलम्भशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । नाऽभावशून्यता-
 मतीतेति युज्यते । नाऽभावशून्यतामनागतेति युज्यते । नाऽभावशून्यतां
 प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न स्वभावशून्यतामतीतेति युज्यते । न स्वभाव-
 शून्यतामनागतेति युज्यते । न स्वभावशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते ।
 नाऽभावस्वभावशून्यतामतीतेति युज्यते । नाऽभावस्वभावशून्यतामना-
 गतेति युज्यते । नाऽभावस्वभावशून्यतां प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न

स्मृत्युपस्थानान्यतीतानीति युज्यते । न स्मृत्युपस्थानान्यनागतानीति
 युज्यते । न स्मृत्युपस्थानानि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । न सम्यक्-
 प्रहाणान्यतीतानीति युज्यते । न सम्यक्प्रहाणान्यनागतानीति
 युज्यते । न सम्यक्प्रहाणानि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । नर्द्धिपादा-
 मतीतादिति युज्यते । नर्द्धिपादाननागता इति युज्यते । नर्द्धिपादान्
 प्रत्युत्पन्ना इति युज्यते । नेन्द्रियाण्यतीतानीति युज्यते । नेन्द्रियाण्य-
 नागतानीति युज्यते । नेन्द्रियाणि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । न
 बलान्यतीतानीति युज्यते । न बलान्यनागतानीति युज्यते । न
 बलानि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । न बोध्यज्ञान्यतीतानीति युज्यते ।
 न बोध्यज्ञान्यनागतानीति युज्यते । न बोध्यज्ञानि प्रत्युत्पन्नानीति
 युज्यते । नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गमतीतादिति युज्यते । नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्ग-
 मार्गमनागतइति युज्यते । नाऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गं प्रत्युत्पन्नइति
 युज्यते । नाऽऽर्यसत्यान्यतीतानीति युज्यते । नाऽऽर्यसत्यान्यनागता-
 नीति युज्यते । नाऽऽर्यसत्यानि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । न
 ध्यानान्यतीतानीति युज्यते । न ध्यानान्यनागतानीति युज्यते ।
 न ध्यानानि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । नाऽप्रमाणान्यतीतानीति
 युज्यते । नाऽप्रमाणान्यनागतानीति युज्यते । नाऽप्रमाणानि
 प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । नाऽऽरूप्यसमापत्तीरतीतादिति युज्यते ।
 नाऽऽरूप्यसमापत्तीरनागतादिति युज्यते । नाऽऽरूप्यसमापत्तीः प्रत्यु-
 त्पन्नादिति युज्यते । नाऽष्टौविमोचनतीतादिति युज्यते । नाऽष्टौ-
 विमोचननागतादिति युज्यते । नाऽष्टौविमोचान् प्रत्युत्पन्नादिति
 युज्यते । न नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरतीतादिति युज्यते । न

नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरनागतादिति युज्यते । न नवाऽनुपूर्व-
विहारसमापत्तीः प्रत्युत्पन्नादिति युज्यते । न शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्र-
णिहितविमोक्षमुखान्यतीतानीति युज्यते । न शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्र-
णिहितविमोक्षमुखान्यनागतानीति युज्यते । न शून्यताऽऽनिमित्ता-
ऽप्रणिहितविमोक्षमुखानि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । नाऽभिज्ञा-
श्रुतीतादिति युज्यते । नाऽभिज्ञाश्रुतनागतादिति युज्यते । नाऽभिज्ञाः
प्रत्युत्पन्नादिति युज्यते । न समाधीनतीतादिति युज्यते । न समा-
धीननागतादिति युज्यते । न समाधीन् प्रत्युत्पन्नादिति युज्यते । न
धारणीमुखान्यतीतानीति युज्यते । न धारणीमुखान्यनागतानीति
युज्यते । न धारणीमुखानि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । न दश तथा-
गतबलान्यतीतानीति युज्यते । न दश तथागतबलान्यनागतानीति
युज्यते । न दश तथागतबलानि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते । न
चत्वारि वैशारद्यान्यतीतानीति युज्यते । न चत्वारि वैशारद्यान्यना-
गतानीति युज्यते । न चत्वारि वैशारद्यानि प्रत्युत्पन्नानीति युज्यते
न चतस्रः प्रतिसंविदोऽतीतादिति युज्यते । न चतस्रः प्रतिसंविदो-
ऽनागतादिति युज्यते । न चतस्रः प्रतिसंविदः प्रत्युत्पन्नादिति युज्यते ।
न महामैत्रीमतीतेति युज्यते । न महामैत्रीमनागतेति युज्यते ।
न महामैत्रीं प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न महाकरुणामतीतेति युज्यते ।
न महाकरुणामनागतेति युज्यते । न महाकरुणं प्रत्युत्पन्नेति युज्यते ।
नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकबुद्धधर्मानतीता इति युज्यते । नाऽष्टादशा-
ऽऽवेष्टिकबुद्धधर्माननागतादिति युज्यते । नाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकबुद्ध-
धर्मान् प्रत्युत्पन्नादिति युज्यते । न श्रुतश्रुतिफलमतीतमिति

युज्यते । न श्रोतश्रापत्तिफलमनागतमिति युज्यते । न श्रोतश्रापत्ति-
फलं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न सहदागामिफलमतीतमिति युज्यते ।
न सहदागामिफलमनागतमिति युज्यते । न सहदागामिफलं
प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । नाऽनागामिफलमतीतमिति युज्यते ।
नाऽनागामिफलमनागतमिति युज्यते । नाऽनागामिफलं प्रत्युत्पन्न-
मिति युज्यते । नाऽर्हत्वमतीतमिति युज्यते । नाऽर्हत्वमनागतमिति
युज्यते । नाऽर्हत्वं प्रत्युत्पन्नमिति युज्यते । न प्रत्येकबोधिमत्यतीतेति
युज्यते । न प्रत्येकबोधिमनागतेति युज्यते । न प्रत्येकबोधिं
प्रत्युत्पन्नेति युज्यते । न मार्गाऽऽकारज्ञतामतीतेति युज्यते । न
मार्गाऽऽकारज्ञतामनागतेति युज्यते । न मार्गाऽऽकारज्ञतां प्रत्युत्प-
न्नेति युज्यते । न सर्वाऽऽकारज्ञतामतीतेति युज्यते । न सर्वा-
ऽऽकारज्ञतामनागतेति युज्यते । न सर्वाऽऽकारज्ञतां प्रत्युत्पन्नेति
युज्यते । एवञ्चरज्जारद्वतीयुच बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमि-
तायां युक्तः इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारद्वतीयुच बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् न रूपं सारमिति न दुर्बलमिति युज्यते । न वेदनां सारेति
न दुर्बलेति युज्यते । न संज्ञां सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न
संस्कारानुसारादिति न दुर्बलादिति युज्यते । न विज्ञानं सारमिति
न दुर्बलमिति युज्यते । न चक्षुः सारमिति न दुर्बलमिति
युज्यते । न श्रोत्रं सारमिति न दुर्बलमिति युज्यते । न घ्राणं
सारमिति न दुर्बलमिति युज्यते । न जिह्वां सारेति न दुर्बलेति
युज्यते । न कायं सारमिति न दुर्बलमिति युज्यते । न मनः

सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते । न रूपं सारमिति न दुर्वल-
मिति युज्यते । न शब्दं सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते । न
गन्धं सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते । न रसं सारमिति न
दुर्वलमिति युज्यते । न स्पर्शं सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते ।
न धर्मान् सारादिति न दुर्वलादिति युज्यते । न चक्षुर्विज्ञानं सार-
मिति न दुर्वलमिति युज्यते । न श्रोत्रविज्ञानं सारमिति न दुर्व-
लमिति युज्यते । न घ्राणविज्ञानं सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते ।
न जिह्वाविज्ञानं सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते । न काय-
विज्ञानं सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते । न मनोविज्ञानं
सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते । न चक्षुःसंस्पर्शः सारमिति न
दुर्वलमिति वा युज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शः सारमिति न दुर्वलमिति
युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शः सारमिति वा न दुर्वलमिति वा युज्यते ।
न जिह्वासंस्पर्शः सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते । न कायसंस्पर्शः
सारमिति न दुर्वलमिति युज्यते । न मनःसंस्पर्शः सारमिति न
दुर्वलमिति युज्यते । न चक्षुःसंस्पर्शप्रत्यया वेदना सारेति न
दुर्वलेति युज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्यया वेदना सारेति न दुर्वलेति
युज्यते । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्यया वेदना सारेति न दुर्वलेति युज्यते । न

- * चपुस्तके, ख, ग, घ पुस्तकेषु च संस्पर्शविशेषणयोः सारदुर्वल-
शब्दयोः पुंसिप्रयोगदृश्यते । रूपवेदनादिशब्दानां द्वितीयान्तत्वं पूर्वं
निर्दिष्टं संस्पर्शादिशब्दानाञ्च प्रथमान्तत्वं दृग् केनाभिप्रायेण दृग्-
वैषयं प्रत्यक्षताकृतं नञानुभवपथमधिरोहति । अथवा लेखकदोष-
प्रसिद्धिमागतः ।

जिज्ञासंस्पर्शप्रत्यया वेदना सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न काय-
 संस्पर्शप्रत्यया वेदना सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न मनः संस्पर्शप्रत्यया
 वेदना सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न पृथिवीधातुः सारदति न
 दुर्बलदति युज्यते । नाऽऽधातुः सारदति न दुर्बलदति युज्यते । न
 तेजोधातुः सारदति न दुर्बलदति युज्यते । न वायुधातुः सारदति
 न दुर्बलदति युज्यते । नाऽऽकाशधातुः सारदति न दुर्बलदति
 युज्यते । न विज्ञानधातुः सारदति न दुर्बलदति युज्यते । नाऽवि-
 द्यासारेति न दुर्बलेति युज्यते । न संस्कारान् सारादति न दुर्बला-
 दति युज्यते । न विज्ञानं सारमिति न दुर्बलमिति युज्यते ।
 न नामरूपं सारमिति न दुर्बलमिति युज्यते । न षडायतनं सार-
 मिति न दुर्बलमिति युज्यते । न स्पर्शः सारदति न दुर्बलदति
 युज्यते । न वेदनासारेति न दुर्बलेति युज्यते । न दृष्ट्यासारेति न
 दुर्बलेति युज्यते । नोपादानं सारमिति न दुर्बलमिति युज्यते । न
 भवं सारमिति न दुर्बलमिति युज्यते । न जातिं सारेति न
 दुर्बलेति युज्यते । न जरामरणं सारमिति न दुर्बलमिति युज्यते ।
 न दानपारमितासारेति न दुर्बलेति युज्यते । न शीलपारमिता
 सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न चान्तिपारमिता सारेति न दुर्ब-
 लेति युज्यते । न वीर्यपारमिता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न
 ध्यानपारमिता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न प्रज्ञापारमिता
 सारेति न दुर्बलेति युज्यते । नाऽध्यात्मशून्यता सारेति न दुर्बलेति
 युज्यते । न वहिर्द्वाशून्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । नाऽध्यात्म-
 वहिर्द्वाशून्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न शून्यताशून्यता सारेति

न दुर्बलेति युज्यते । न महाशून्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते ।
 न परमार्थशून्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न संस्कृतशून्यता
 सारेति न दुर्बलेति युज्यते । नाऽसंस्कृतशून्यता सारेति न दुर्बलेति
 युज्यते । नाऽत्यन्तशून्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । नाऽनवराऽप-
 शून्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । नाऽनवकारशून्यता सारेति न
 दुर्बलेति युज्यते । न प्रकृतिशून्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न
 सर्वधर्मशून्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न स्वलक्षणशून्यता
 सारेति न दुर्बलेति युज्यते । नाऽनुपलम्भशून्यता सारेति न दुर्बलेति
 युज्यते । नाऽभावशून्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । न स्वभावश-
 न्यता सारेति न दुर्बलेति युज्यते । नाऽभावस्वभावशून्यता सारेति न
 दुर्बलेति युज्यते । न स्मृत्युपस्थानानि साराणीति न दुर्बलानीति
 युज्यते । न सम्यक्प्रमाणानि साराणीति न दुर्बलानीति युज्यते ।
 न द्विपादाः सारादिति न दुर्बलादिति युज्यते । नेन्द्रियाणि साराणीति
 न दुर्बलानीति युज्यते । न वलानि सारानीति न दुर्बला-
 नीति युज्यते । न बोध्यङ्गानि साराणीति न दुर्बलानीति युज्यते ।
 मार्थाऽऽष्टाऽङ्गमार्गः सारादिति न दुर्बलादिति युज्यते । नाऽर्थसत्त्वानि
 साराणीति न दुर्बलानीति युज्यते । न ध्यानाणि साराणीति न
 दुर्बलानीति युज्यते । नाऽप्रमाणानि साराणीति न दुर्बलानीति
 युज्यते । नाऽऽरूप्यसमापत्तौः सारादिति न दुर्बलादिति युज्यते ।
 नाऽष्टौविमोक्षाः सारादिति न दुर्बलादिति युज्यते । न नवाऽनुपूर्व-
 विहारसमापत्तौः सारादिति न दुर्बलादिति युज्यते । न शून्यता-
 सारादिति न दुर्बलेति युज्यते । न समाधयः सारादिति न

दुर्व्वलादति युज्यते । नाऽऽनिमित्तं सारमिति न दुर्व्वलमिति युज्यते । नाऽप्रणिहितं सारमिति न दुर्व्वलमिति युज्यते । नाऽभिज्ञाः सारादति न दुर्व्वलादति युज्यते । न धारणीमुखानि साराणीति न दुर्व्वलानीति युज्यते । न दशतथागतवलानि साराणीति न दुर्व्वलानीति युज्यते । न चत्वारिवैशारद्यानि साराणीति न दुर्व्वलानीति युज्यते । न चतस्रः प्रतिषम्भिदः सारादति न दुर्व्वलादति युज्यते । न महामैत्री सारेति न दुर्व्वलेति युज्यते । न महाकरुणा सारेति न दुर्व्वलेति युज्यते । नाऽष्टादशाऽऽवेणिकबुद्धधर्माः सारादति न दुर्व्वलादति युज्यते । न त्र्योतन्त्रापत्तिफलं सारमिति न दुर्व्वलमिति युज्यते । न सङ्गदागामिफलं सारमिति न दुर्व्वलमिति युज्यते । नाऽनागामिफलं सारमिति न दुर्व्वलमिति युज्यते । नाऽर्हत्वं सारमिति न दुर्व्वलमिति युज्यते । न प्रत्येकबोधिं सारेति न दुर्व्वलेति युज्यते । न मार्गाऽऽकारज्ञता सारेति न दुर्व्वलेति युज्यते । न सर्वाऽऽकारज्ञता सारेति न दुर्व्वलेति युज्यते । एवञ्चरज्जारदतीपुत्रबोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्, न रूपमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न वेदनाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न संज्ञाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न संस्काराः अस्तीति

* न संस्कारा अस्तीति न नास्तीति पाठः पुस्तकपत्रके दृश्यते । सन्तीति न सन्तीति पाठोऽप्युक्तः ।

न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न विज्ञानमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न चक्षुरस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न श्रोत्रमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न घ्राणमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न जिह्वामस्तीति* नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न कायमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न मनोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न रूपमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न शब्दोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न गन्धोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न रसोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न स्पर्शोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न धर्माऽनस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न चक्षुर्विज्ञानमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न श्रोत्रविज्ञानमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न घ्राणविज्ञानमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न जिह्वाविज्ञानमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न कायविज्ञानमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न मनोविज्ञानमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न चक्षुः संस्पर्शोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न घ्राणसंस्पर्शोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न

* एष पाठः पुस्तकपत्रके दृश्यते । जिह्वेति पाठोयुक्तः प्रतिभाति ।

न जिह्वासंस्पर्शोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न
 कायसंस्पर्शोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न मनः
 संस्पर्शोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न चक्षुः
 संस्पर्शप्रत्यया वेदनाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न
 श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्यया वेदनाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते ।
 न घ्राणसंस्पर्शप्रत्यया वेदनाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियु-
 ज्यते । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्यया वेदनाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते
 न वियुज्यते । न कायसंस्पर्शप्रत्यया वेदनाऽस्तीति न नाऽस्तीति
 युज्यते न वियुज्यते । न मनः संस्पर्शप्रत्यया वेदनाऽस्तीति न नाऽस्तीति
 युज्यते न वियुज्यते । न पृथिवीधातुरस्तीति न नाऽस्तीति
 युज्यते न वियुज्यते । नाऽब्धातुरस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते
 न वियुज्यते । न तेजोधातुरस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियु-
 ज्यते । न वायुधातुरस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते ।
 नाऽऽकाशधातुरस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न
 विज्ञानधातुरस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । नाऽवि-
 द्याऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न संस्कारा अस्तीति
 न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न विज्ञानमस्तीति न
 नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न नामरूपमस्तीति न नाऽस्तीति
 युज्यते न वियुज्यते । न षडायतनमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते
 न वियुज्यते । न स्पर्शोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते ।
 न वेदनाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न दृष्ट्या-
 ऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । नोपादानमस्तीति

[illegible]

वियुज्यते । न स्वलक्षणशून्यताऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न
 वियुज्यते । नाऽनुपलम्भशून्यताऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न
 वियुज्यते । नाऽभावशून्यताऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न
 वियुज्यते । न स्वभावशून्यताऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न
 वियुज्यते । नाऽभावस्वभावशून्यताऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते
 न वियुज्यते । न स्मृत्युपस्थानान्यस्तीति* न नाऽस्तीति युज्यते न
 वियुज्यते । न सम्यक्प्रहाणान्यस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न विद्यु-
 ज्यते । नर्द्धिपादाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते ।
 नेन्द्रियाण्यस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न बलान्य-
 स्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न बोध्यज्ञान्यस्तीति न
 नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गोऽस्तीति न
 नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । नाऽऽर्यासत्यान्यस्तीति न नाऽस्तीति
 युज्यते न वियुज्यते । न ध्यानान्यस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न
 वियुज्यते । नाऽप्रमाणान्यस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते ।
 नाऽऽरूपसमापत्तयोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते ।
 नाऽष्टौविमोचाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न नवा-
 ऽनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते ।
 न शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखान्यस्तीति न नाऽस्तीति
 युज्यते न वियुज्यते । नाऽभिज्ञाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न

* अस्ति सत्त्वेऽधौक्तावूं इत्यमरोक्तेर्विद्यमानतावाचिनाऽस्तीत्यर्थेनोप-
 पादनोपानि बहुवचनान्तैः पदैः सामानाधिकरण्यानि । क्रियापदत्वे
 त्वसङ्गतिरेवस्यादस्तीत्यस्य ।

वियुज्यते । न समाधयोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते ।
 न धारणीमुखान्यस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न
 द्रव्यतयागतबलान्यस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न
 चत्वारिवैशारद्यान्यस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न
 चतस्रः प्रतिमन्विदोऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न
 महामैत्र्यस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न महा-
 कृष्णाऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । नाऽष्टादशा-
 ऽऽवेणिकमुद्गुधर्माऽस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न
 श्रोतश्रापतिफलमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न
 स्रग्दामिफलमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । नाऽ-
 नागामिफलमस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । नाऽर्हत्व-
 मस्तीति न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न प्रत्येकबोधिरस्तीति
 न नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न मार्गाऽऽकारज्ञताऽस्तीति न
 नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते । न सर्वाऽऽकारज्ञताऽस्तीति न
 नाऽस्तीति युज्यते न वियुज्यते^(१) । एवञ्चरञ्चारदत्तौपुत्र बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितार्था युक्तदत्ति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितार्था
 चरन् न दानपारमितायाः कृते प्रज्ञापारमितार्थां चरति । न शील-
 पारमितायाः कृते प्रज्ञापारमितार्थां चरति । न छान्तिपारमितायाः

(१) 'स प्रज्ञापारमितार्थां चरतीति नोपैति न चरतीति नोपैति चरति
 न चरतीति नोपैति नैव चरति न चरतीति नोपैति । अथ पाठः ख,
 ग, च युक्तकेऽधिक' । प्रकान्ताऽननुसृतया ग्रामादिकः प्रतिभाति ।

कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न वीर्यपारमितायाः कृते प्रज्ञा-
 पारमितायां चरति । न ध्यानपारमितायाः कृते प्रज्ञापारमितायां
 चरति । न प्रज्ञापारमितायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति ।
 नाऽध्यात्मशून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न वहिर्द्वाशू-
 न्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्य-
 तायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न शून्यताशून्यतायाः कृते
 प्रज्ञापारमितायां चरति । न महाशून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमि-
 तायां चरति । न परमाऽर्थशून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां
 चरति । न संस्कृतशून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽ-
 संस्कृतशून्यतायां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽत्यन्तशून्यतायाः
 कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽनवराऽयशून्यतायाः कृते
 प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽनवकारशून्यतायाः कृते प्रज्ञापार-
 मितायां चरति । न प्रकृतिशून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति ।
 न सर्वधर्मशून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न स्वलक्षण-
 शून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽनुपलभशून्यतायाः
 कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽभावशून्यतायाः कृते प्रज्ञापार-
 मितायां चरति । न स्वभावशून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां
 चरति । नाऽभावस्वभावशून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति ।
 नाऽवैवर्त्यभ्रमेः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न सत्त्वपरिपाकहे-
 तोः प्रज्ञापारमितायां चरति । न बुद्धचेत्रपरिशोधनार्थं प्रज्ञापार-
 मितायां चरति । न सूत्युपस्थानानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति ।
 न मय्युपस्थाणानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न र्हिपादानां

कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नेन्द्रियाणां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न बलानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न बोध्यङ्गानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गस्य कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽर्यसत्त्वानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न ध्यानानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽप्रमाणानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽऽह्वयसमापत्तीनां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽष्टानां विमोक्षाणां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीनां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न शून्यतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽऽनिमित्तस्य कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽप्रणिहितस्य कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽभिज्ञानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न समाधौनां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न धारणीमुखानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न दृश्यानां तथागतबलानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न चतुर्णां वैशारद्यानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न चतसृणां प्रतिषन्दिनां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न महामैत्र्याः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न महाकरुणायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽष्टादशानामावेष्टिकानां बुद्धधर्माणां कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न तथतायाः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न धर्मधातोः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न भूतकोटेः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति ।

तत्कस्य हेतोर्न हि बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां

चरति* । कस्यचिद्धर्मास्य सम्भेदं वा नानाकरणं वा विशेषं वा समनुपश्यति । एवञ्चरञ्च्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यः ।

न स दिव्यस्य चक्षुषः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न दिव्यस्य श्रोत्रस्य कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न परचित्तज्ञानस्य कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । न पूर्वनिवासाऽनुकृतेः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नर्द्धिविधेः कृते प्रज्ञापारमितायां चरति । नाऽऽश्रवचक्षुज्ज्ञानस्य कृते प्रज्ञापारमितायां चरति ।

तत्कस्य हेतोः । तथाहि प्रज्ञापारमितायां चरन्नप्रज्ञापारमितामेव समनुपश्यति प्रागेव बोधिसत्त्वः कुत एव सर्वकारं सर्व्याऽभिज्ञा उपलभ्यते । एवञ्चरञ्च्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो नैवं भवत्यहमृद्धिपादेषु स्थित्वा पूर्वस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु ये बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् सत्करिष्यामि गुरु करिष्यामि मानयिष्यामि पूजयिष्यामि । नैवं भवत्यहमृद्धिपादेषु स्थित्वा दक्षिणस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु ये बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् सत्करिष्यामि गुरु करिष्यामि मानयिष्यामि पूजयिष्यामि । नैवं भवत्यहमृद्धिपादेषु स्थित्वा पश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु ये बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् सत्करिष्यामि गुरु करिष्यामि मानयि-

यामि पूजयिष्यामि । नैवं भवत्यहमृद्धिपादेषु स्थित्वा उत्तरस्या-
दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु ये बुद्धाभगवन्तस्तान्
सर्वान् सत्करिष्यामि गुरु करिष्यामि मानयिष्यामि पूजयिष्यामि ।
नैवं भवत्यहमृद्धिपादेषु स्थित्वा उत्तरपूर्वस्यादिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमेषु लोकधातुषु ये बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् सत्करिष्यामि
गुरु करिष्यामि मानयिष्यामि पूजयिष्यामि । नैवं भवत्यहमृद्धि-
पादेषु स्थित्वा पूर्वदक्षिणस्यादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोक-
धातुषु ये बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् सत्करिष्यामि गुरुकरिष्यामि
मानयिष्यामि पूजयिष्यामि । नैवं भवत्यहमृद्धिपादेषु स्थित्वा
दक्षिणपश्चिमाद्यादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु ये
बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् सत्करिष्यामि गुरुकरिष्यामि मानयि-
ष्यामि पूजयिष्यामि । नैवं भवत्यहमृद्धिपादेषु स्थित्वा पश्चिमो-
त्तरस्यादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु ये बुद्धाभगवन्त-
स्तान् सर्वान् सत्करिष्यामि गुरुकरिष्यामि मानयिष्यामि पूजयि-
ष्यामि । नैवं भवत्यहमृद्धिपादेषु स्थित्वा उपरिष्ठादिशि गङ्गा-
नदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु ये बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान्
सत्करिष्यामि गुरुकरिष्यामि मानयिष्यामि पूजयिष्यामि । नैवं
भवत्यहमृद्धिपादेषु स्थित्वाऽधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु
लोकधातुषु ये बुद्धाभगवन्तस्तान् सर्वान् सत्करिष्यामि गुरु-
करिष्यामि मानयिष्यामि पूजयिष्यामि ।

न चाऽस्यैवं भवति यत्ते बुद्धाभगवन्तो भाषन्ते तत्सर्वं दिव्येन
श्रोत्रेण श्रोष्याम्यहं । तत्र लोकधातुषु सत्त्वानां चेतसैवचित्तं प्रज्ञ-

स्याम्यहं । तेषां पूर्वनिवासमनुस्मरिष्याम्यहं । दिव्येन चक्षुषा तान्
सर्वांश्च्यवमानानुपपद्यमानानुपपन्नांश्च द्रक्ष्यामि । अहमप्रमेया-
ऽसंख्येयान् सत्त्वान् परिनिर्वापयिष्यामीति । एवं खलु शारदती-
पुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमितां युक्तइति वक्तव्यः ।

एवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतो माकिट्टान्वेष्यवतारगवेष्यवतारं न लभते । धान्यपि
कानिचिस्त्रौकिकसोकोत्तराणिकरणौयानि तान्यपि सर्वाणि प्रद-
क्षितानि भवन्ति । अनाभोगेनापरिकल्पितानि ये चाऽस्य केचि-
स्त्रौकिकाः क्षेत्रास्ते सर्वे प्रदक्षिता भवन्ति । ये च ते पूर्वस्या-
दिभिः गङ्गानदीवाल्मीकीयैः लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं
बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति । माश्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं
वा पतेदिति ।

ये च चत्वारो महाराजाः^(१) चायस्त्रिंशदेवाः यामा^(२)स्तु-

(१) विंशत्यधिकशतद्वयसंख्याते गणदेवताभेदे । अष्टौ वसव एकादश-
रुद्रा द्वादशादित्याः इमे एव द्वावाष्टयवौजयस्त्रिंशदै देवाः प्रजापतिश्चतु-
स्त्रिंशत्तदेवं प्रजापतिम् । शतययव्राह्मणः ।

(२) स्वायम्भुव मनोः प्रसूतिनामिकायां कन्यायां दत्तप्रजापतिना यज्ञो
दक्षिणा च दम्पतीजनितौ । यज्ञेन दक्षिणायां द्वादशयामसंज्ञकाः
उत्पादिताः ।

यज्ञस्य दक्षिणायान्तु पुत्राद्वादशजज्ञिरे ।

यामा इति समाख्याता देवाः स्वायम्भवेज्जन्तरे ।

तस्य पुत्रास्तु यज्ञस्य दक्षिणायां सभासुराः । मार्कण्डेयपुराणम् ।

मन्यत्तराणि वक्ष्याम आद्यः स्वायम्भुवो मनुः ।

यामोप्राद्यास्तस्य सुताः यामनाम तदासुराः ॥ अग्निपुराणम् ।

पिता^(१) निर्माणरतयः^(२) परनिर्मितवशवर्त्तिनो देवा ब्रह्मकायिका देवाः
ब्रह्मपुरोहिता देवाः^(३) ब्रह्मपार्षदाः महान्ब्रह्मणः आभाः परीक्षाऽऽभाः
अप्रमाणाऽऽभाः आभास्वराः^(४) शुभाः परीक्षशुभाः अप्रमाणशुभाः
शुभकृत्ताः वृद्धाः परीक्षवृद्धाः अप्रमाणवृद्धाः वृद्धत्फलाः अवृद्धाः
अतपाः सुदुग्धाः सुदर्शनाः अकनिष्ठा^(५) देवास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं

(१) चाक्षुषे तुषिता देवास्तेऽदित्या कश्यपात् पुनः ।

आसन् विष्णुश्च ब्रह्मश्च त्वष्टाधाता तथाऽर्जुना ॥

मूषाविविधान् सविता मित्रोऽथ वरुणो भग ।

अश्वश्च द्वादशादित्या आसन् वैवस्वतेभ्यः ॥ अग्निपुराणम् ।

आदित्या द्वादशा प्रोक्ता विश्वे देवा दश स्मृता ।

वसवश्चाष्टसंख्याता षट्षिंशत् तुषितामता ॥ इत्यमरटीका ।

(२) भविष्या धर्मैष्वचस्य सावर्णस्यानन्तरं ब्रह्म ।

विद्वद्भ्यः कामगाश्च निर्माणा रतयस्तथा ॥

त्रिप्रकारा भविष्यन्ति एकैकस्त्रिंशतो गणा । मार्कण्डेयपुराणम् ।

(३) ब्रह्मवृद्धस्य पुरोहितो यस्य, देवे । त्रयस्त्रिंशद्भिर्देवा ब्रह्म-
पुरोहिता । ब्रह्म वै पु ।

(४) आसमन्तात् भासनशीला । कस्मिंश्चित्त्वादिना वरप्रत्यये वकार-
मध्य आभास्वराश्चतुःषष्टिर्वाता षड्वाशद्वयका । महाराजिकनामानि
देशते विंशतिस्तथा । इत्यमरटीका ।

सम्यग्दृष्टिशीले चतुःषष्टिमिते गणदेवताभेदे ।

आत्माज्ञाता दमोदान्त शान्तिर्ज्ञानं शमस्तप ॥

कामक्रोधोमदोमोहो द्वादशा भास्वरा इमे ॥

इत्युक्तं द्वादशमिते गणभेदे । एषाश्च स्रष्टव्या भास्वरवो तथात्वम् ।

(५) अकनिष्ठा । अके वेदनिन्दारूपे पापे निष्ठा यस्य अकनिष्ठभिन्ने व्येष्टे ।

बुद्धगणदेवता भेदे ।

महासत्त्वमारचन्ति माहैव कश्चिदोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्तरायं कार्षीदिति । ये केचित् कायिकादोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्मं सर्व्वेण सर्व्वं न भवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्व्वसत्त्वान् भैव्यास्फुरति । ये च ते दक्षिणस्यांदिशि गङ्गानदी-
 वालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महा-
 सत्त्वमारचन्ति माश्रावकभूमिं प्रत्येकबुद्धभूमिं वा पतेदिति ।

ये च चत्वारो महाराजास्त्रायस्त्रिंशादेवायामास्तुषितानिर्माण-
 रतयः परनिर्मितवग्रवर्त्तिनोदेवाः ब्रह्मकायिकाः ब्रह्मपुरोहिताः
 ब्रह्मपार्षद्याः महाम्रह्माः आभाः परीत्ताऽऽभाः अप्रमाणाऽऽभाः
 आभास्वराः शुभाः परीत्ताऽभाः अप्रमाणशुभाः शुभकृत्त्राः वृहाः
 परीत्तवृहा अप्रमाणवृहाः वृहत्फलाः अवृहाः अतपाः सुदृशाः
 सुदर्शनाः अक्रमिष्ठादेवास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति ।
 माहैव कश्चिदोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्तरायं कार्षीदिति । येऽपि
 केचित्* कायिकादोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्मं सर्व्वेण सर्व्वं न
 भवन्ति तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्व्वसत्त्वान्
 भैव्यास्फुरति । ये च ते पश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु
 लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति
 माश्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं वा पतेदिति ।

ये च चत्वारो महाराजास्त्रायस्त्रिंशादेवायामाः तुषिताः
 निर्माणरतयः परनिर्मितवग्रवर्त्तिनोदेवाः ब्रह्मकायिकादेवाम्रह्मपुरो-

हिताब्रह्मपार्षदाः महाब्रह्मणः आभाः परीक्षाऽऽभाः अप्रमाणाऽऽभाः
 आभास्वराः शुभाः परीक्षशुभाः अप्रमाणशुभाः शुभकृत्त्राः वृहाः
 परीक्षवृहाः अप्रमाणवृहाः वृहत् फलाः अवृहाः अतपाः सुदृगाः
 सुदर्शनाः अकनिष्ठादेवास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति ।
 माह्वैव कश्चिदोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्तरायं कार्षीदिति । चेऽपि
 च केचित् कायिका दोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्मे सर्वेण सर्वं
 न भवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वसत्त्वान्
 भैव्यास्फुरति । ये चोत्तरस्थांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेधु लोक-
 धातुषु बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति
 माश्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं वा पतेदिति ।

ये च चत्वारो महाराजास्त्रायस्त्रिंशादेवायामाः तुषिता-
 निर्माणरतयः परनिर्मितवगवर्त्तिनोदेवान्ब्रह्मकायिकान्ब्रह्मपुरोहिता-
 ब्रह्मपार्षदामहाब्रह्मणः आभाः परीक्षाऽऽभाः अप्रमाणाऽऽभाः आभा-
 स्वराः शुभाः परीक्षशुभाः अप्रमाणशुभाः शुभकृत्त्राः वृहाः परी-
 क्षवृहाः अप्रमाणवृहाः वृहत्फलाः अवृहाअतपाः सुदृगाः सुदर्शनाः
 अकनिष्ठादेवास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति । माह्वैव
 कश्चिदोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्तरायं कार्षीदिति । चेऽपि केचित्
 कायिकादोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्मे सर्वेण सर्वं न भवन्ति ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वसत्त्वान् भैव्या-
 स्फुरति । ये च ते उत्तरपूर्वस्थांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेधु
 लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति
 माश्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं वा पतेदिति ।

ये च चत्वारो महाराजास्तथायस्त्रिंशदेवायामाः तुषिताः निर्माणरतयः परनिर्मितवशवर्त्तिनोदेवाब्रह्मकायिकाब्रह्मपुरोहिताः ब्रह्मपार्षद्यामहाब्रह्मणः आभाः परीक्षाऽऽभाः अप्रमाणाऽऽभाः आभास्वराः शुभाः परीत्तशुभाः अप्रमाणशुभाः शुभकत्ताः वृहाः परीत्तवृहाः अप्रमाणवृहाः वृहत् फलाः अवृहाः अतपाः सुदृशाः सुदर्शनाः अकनिष्ठादेवास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति । माहैव कश्चिदोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्तरायं कार्षीदिति । येऽपि केचित् कायिकादोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्मे सर्वेण सर्वं न भवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वसत्त्वान् मैव्यास्फुरति । ये च ते पूर्वदक्षिणस्यांदिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु, बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति माश्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं वा पतेदिति ।

ये च चत्वारो महाराजास्तथायस्त्रिंशदेवायामाः तुषिताः निर्माणरतयः परनिर्मितवशवर्त्तिनोदेवाः ब्रह्मकायिका-ब्रह्मपुरोहिताः ब्रह्मपार्षद्याः महाब्रह्मणः आभाः परीक्षाऽऽभाः अप्रमाणाऽऽभाः आभास्वराः शुभाः परीत्तशुभाः अप्रमाणशुभाः शुभकत्ताः वृहाः परीत्तवृहाः अप्रमाणवृहाः वृहत्फलाः अवृहाः अतपाः सुदृशाः सुदर्शनाः अकनिष्ठास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति । माहैव कश्चिदोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्तरायं कार्षीदिति । येऽपि केचित् कायिकादोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्मे सर्वेण सर्वं न भवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वसत्त्वान् मैव्यास्फुरति । ये च ते दक्षिणपश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु

लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति
माश्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं वा पतेदिति ।

ये च चत्वारो महाराजास्त्रायस्त्रिंशदेवा यामाः तुषिताः
निर्माणरतयः परनिर्मितशवर्त्तिनो देवान् ब्रह्मकायिका ब्रह्मपुरोहिता-
ब्रह्मपार्षद्याः महाब्रह्मणः आभाः परीक्षाऽऽभाः अप्रमाणाऽऽभाः
आभास्वराः शुभाः परीक्षशुभाः अप्रमाणशुभाः शुभकृत्स्नाः दृष्टाः
परीक्षदृष्टाः अप्रमाणदृष्टाः दृष्टत्फलाः अदृष्टाः अतपाः सुदृगाः
सुदर्शनाः अकनिष्ठा देवास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वं मारचन्ति ।
माहैव कश्चिद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्तरायं कार्षीदिति । येऽपि
केचित् कायिकादोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्मे सर्वेण सर्वं न
भवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वसत्त्वान्
मैत्र्या स्फुरति । येऽपि च ते पश्चिमोत्तरस्यांदिशि गङ्गानदी-
वा लुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महा-
सत्त्वमारचन्ति । माश्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं वा पतेदिति ।

ये च चत्वारो महाराजास्त्रायस्त्रिंशदेवा यामाः तुषिताः
निर्माणरतयः परनिर्मितशवर्त्तिनो देवान् ब्रह्मकायिका ब्रह्मपुरोहिता-
ब्रह्मपार्षद्याः महाब्रह्मणः आभाः परीक्षाऽऽभाः अप्रमाणाऽऽभाः
आभास्वराः शुभाः परीक्षशुभाः अप्रमाणशुभाः शुभकृत्स्नाः दृष्टाः
परीक्षदृष्टाः अप्रमाणदृष्टाः दृष्टत्फलाः अदृष्टाः अतपाः सुदृगाः
सुदर्शनाः अकनिष्ठा देवास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति ।
माहैव कश्चिद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्तरायं कार्षीदिति । येऽपि
केचित् कायिकादोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्मे सर्वेण सर्वं न

भवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वसत्त्वान्
मैत्र्यास्फुरति । ये च ते ऽधस्ताद्विंशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोक-
धातुषु बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति
माश्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं वा पतेदिति ।

ये च चत्वारोमहाराजास्त्रायस्त्रिंशादेवायामाः तुषिताः निर्माण-
रतयः परनिर्मितवशवर्त्तिनो देवा ब्रह्मकायिकाः ब्रह्मपुरोहिताः
ब्रह्मपार्षद्याः महाब्रह्मणः आभाः परीक्षाऽऽभाः अप्रमाणाऽऽभाः
आभास्वराः शुभाः परीक्षशुभाः अप्रमाणशुभाः शुभकृत्स्नाः वृद्धाः
परीक्षवृद्धाः अप्रमाणवृद्धाः वृहत्फलाः अवृद्धाः अतपाः सुदृशाः
सुदर्शनाः अकनिष्ठादेवास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति ।
माहैव कस्त्रिदोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्तरायं कार्षीदिति । येऽपि
च केचित् कायिकादोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्म्मं सर्व्वेण सर्व्वं न
भवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्व्वसत्त्वान्
मैत्र्यास्फुरति । ये च ते उपरिष्ठाद्विंशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु
लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महासत्त्वमारचन्ति
माश्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं वा पतेदिति ।

ये च चत्वारोमहाराजास्त्रायस्त्रिंशादेवायामाः तुषिता देवा
निर्माणरतयः परनिर्मितवशवर्त्तिनो देवा ब्रह्मकायिकाः ब्रह्मपुरो-
हिताः ब्रह्मपार्षद्याः महाब्रह्मणः आभाः परीक्षाऽऽभाः अप्र-
माणाऽऽभाः आभास्वराः शुभाः परीक्षशुभाः अप्रमाणशुभाः
शुभकृत्स्नाः वृद्धाः परीक्षवृद्धाः अप्रमाणवृद्धाः वृहत्फलाः अवृद्धाः
अतपाः सुदृशाः सुदर्शनाः अकनिष्ठादेवास्तेऽपि तं बोधिसत्त्वं महा-

मत्त्वमारचन्ति । माहैव कश्चिदोधिमत्यस्य महामत्त्वस्याऽन्तरायं कार्पीदिति । येऽपि च केचित् कायिका दोषास्तेऽपि तस्य दृष्ट एव धर्मं सर्व्वेण सर्व्वं न भवन्ति । तत्त्वस्य हेतोस्तथाहि बोधिमत्त्वो-
महासत्त्वः सर्व्वमत्त्वान् मैत्र्यात्कुरति । एवञ्चरञ्चारदत्तौपुत्र बोधि-
सत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां युक्त इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-
तायां चरतोऽन्यकृच्छ्रेण धारणीमुखममाधिमुखानि प्रतिभानप्रतिस-
म्बिन्दुखानि वाऽभिसुखीभवन्ति । सर्व्वोपपत्त्यायतनेषु च तथागता-
नर्हतः सम्यक्सम्बुद्धानारागयति । तैश्च बुद्धैर्भगवद्भिर्नकदाचिद्विर-
हितो भवति यावदनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-
तायां चरतो नैवं भवत्यस्ति कश्चिद्वर्गोऽयोधर्मैः शार्द्धं संयुज्यते वा
वियुज्यते वा । समेति वा न समेति वा । तत्त्वस्य हेतोस्तथाहि
स तद्वर्गं न समनुपगच्छति योयुज्यते वा वियुज्यते वा । समीयादा
न समीयादा । एवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् युक्त इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-
तायां चरतो नैवं भवति कश्चिदहं धर्माधातुमभिसम्बुध्येयं न वाऽ-
भिसम्बुध्येयं वा । तत्त्वस्य हेतोस्तथाहि न हि धर्माधातुमभिसम्बु-
द्धानाऽभिसम्बुध्यते नाऽभिसम्बोध्यते । एवं खलु शारदतीपुत्र बो-
धिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् युक्त इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां

चरन् *न कश्चिद्धर्मधातुव्यतिरिक्तं समनुपगच्छति एवं खलु शारद-
तीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् युक्त इति
वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् न धर्मधातोर्धर्माणश्च नानाकरणं करोति । एवं खलु
शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् युक्त
इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतो नैवं भवति धर्मधातुं प्रतिविध्येथं । तथा हि न स
कश्चिद्धर्मं समनुपगच्छति येन धर्मेण बोधर्मः प्रतिविध्येत । तथाहि
स न धर्मधातुं शून्यइति योजयति नाऽशून्यइति योजयति । एवं
खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
युक्त इति वक्तव्यः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् न रूपं शून्यतया योजयति न शून्यतां रूपेण योजयति ।
न वेदनां शून्यतया योजयति न शून्यतां वेदनया योजयति । न
संज्ञां शून्यतया योजयति न शून्यतां संज्ञया योजयति । न
संस्कारान् शून्यतया योजयति न शून्यतां संस्कारैर्योजयति । न
विज्ञानं शून्यतया योजयति न शून्यतां विज्ञानेन योजयति । न
चतुः शून्यतया योजयति न शून्यतां चतुषा योजयति । न ओचं
शून्यतया योजयति न शून्यतां ओचेण योजयति । न प्राणं शून्य-

* न कश्चिद्धर्मं धर्मधातुव्यतिरिक्तमिति य युक्तं पाठ ।

तथा योजयति न शून्यतां घ्राणेन योजयति । न जिह्वां शून्य-
तथा योजयति न शून्यतां जिह्वया योजयति । न कायं शून्य-
तथा योजयति न शून्यतां कायेन योजयति । न मनः शून्यतया
योजयति न शून्यतां मनसा योजयति । न रूपं शून्यतया योज-
यति न शून्यतां रूपेण योजयति । न शब्दं शून्यतया योजयति
न शून्यतां शब्देन योजयति । न गन्धं शून्यतया योजयति न
शून्यतां गन्धेन योजयति । न रसं शून्यतया योजयति न
शून्यतां रसेन योजयति । न स्पर्शं शून्यतया योजयति न शून्यतां
स्पर्शेन योजयति । न धर्माञ्कुन्यतया योजयति न शून्यतां धर्मेण
योजयति । न चतुर्धातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां चतुर्धा-
तुना योजयति । न रूपधातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां रूप-
धातुना योजयति । न चतुर्विज्ञानधातुं शून्यतया योजयति न
शून्यतां चतुर्विज्ञानधातुना योजयति । न ओचधातुं शून्यतया
योजयति न शून्यतां ओचधातुना योजयति । न शब्दधातुं
शून्यतया योजयति न शून्यतां शब्दधातुना योजयति । न ओच-
विज्ञानधातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां ओचविज्ञानधातुना
योजयति । न घ्राणधातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां घ्राण-
धातुना योजयति । न गन्धधातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां
गन्धधातुना योजयति । न घ्राणविज्ञानधातुं शून्यतया योजयति न
शून्यतां घ्राणविज्ञानधातुना योजयति । न जिह्वाधातुं शून्यतया
योजयति न शून्यतां जिह्वाधातुना योजयति । न रसधातुं शून्य-
तया योजयति न शून्यतां रसधातुना योजयति । न जिह्वावि-

ज्ञानधातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां जिज्ञाविज्ञानधातुना योजयति । न कायधातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां काय-
 धातुना योजयति । न स्पृष्टव्यधातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां स्पृष्टव्यधातुना योजयति । न कायविज्ञानधातुं शून्यतया योजयति ।
 न शून्यतां कायविज्ञानधातुना योजयति । न मनोधातुं शून्य-
 तया योजयति न शून्यतां मनोधातुना योजयति । न धर्मधातुं
 शून्यतया योजयति न शून्यतां धर्मधातुना योजयति । न रूप-
 धातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां रूपधातुना योजयति । न
 चतुर्विज्ञानधातुं शून्यतया योजयति न शून्यतां चतुर्विज्ञानधातु-
 ना योजयति । न मनोविज्ञानधातुं शून्यतया योजयति न
 शून्यतां मनोविज्ञानधातुना योजयति । तत्कस्य हेतोरप्यसि
 शारदतीपुत्र परमोयोगोयदुत शून्यतायोगः शून्यतायां शारदतीपुत्र
 चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वो न आवकभूमौ वा न प्रत्येक बुद्धभूमौ वा
 पतति । बुद्धचेतस्य परिशोधयति सत्त्वांश्च परिपाचयति । क्षिप्र-
 द्वाऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । ये केचिच्छारदतीपुत्र
 योगाः प्रज्ञापारमितायोगक्षेपामग्राख्यायते ज्येष्ठग्राख्यायते श्रेष्ठ-
 ग्राख्यायते वरग्राख्यायते प्रवरग्राख्यायते प्रणीतग्राख्यायते ।
 तत्कस्य हेतोरनुत्तरण्य योगोयदुत प्रज्ञापारमितायोगः शून्यताऽऽ-
 निमित्ताऽप्रणिहितयोगः । एवं युज्यमानः शारदतीपुत्रबोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वो व्याकृतो वक्तव्यः ।

आमन्त्रोभूतशाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ । एवं युज्यमानः
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽप्रमेयाऽसंख्येयानां मत्नानां अर्थ

करोतीति । न चास्यैवं भवत्यहं प्रज्ञापारमितायां युज्यते वा
वियुज्यते* वा मां बुद्धाभगवन्तोव्याकरिष्यन्त्यहमासम्प्रभृतोव्याक-
रणस्य । अहं बुद्धचेचं परिशोधयिष्याम्यहं सत्त्वान् परिपाचयिष्याम्य-
हमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यत धर्म्मचक्रं प्रवर्त्तयिष्यामि ।
तत्कस्य हेतोस्तथाहि । स धर्म्मधातुं व्यतिरेकीकरोति । न स
धर्म्मधातोः किञ्चिदन्यद्वर्म्मां समनुपगच्छति । यः प्रज्ञापारमितायां
चरेद्यो वा बुद्धैर्भगवद्भिर्व्याक्रियेत । यो वाऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधि-
मभिसम्बुध्येत । तत्कस्य हेतोस्तथाहि बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञा-
पारमितायां चरतो न सत्त्वसंज्ञोत्पद्यते । नाऽऽत्मसंज्ञोत्पद्यते । न
जीवसंज्ञोत्पद्यते । न जन्तुसंज्ञोत्पद्यते । न पोषसंज्ञोत्पद्यते । न
पुरुषसंज्ञोत्पद्यते । न पुद्गलसंज्ञोत्पद्यते । न मनुजसंज्ञोत्पद्यते ।
न मानवसंज्ञोत्पद्यते । न कारकसंज्ञोत्पद्यते । न वेदक-
संज्ञोत्पद्यते । न जानकसंज्ञोत्पद्यते । न पश्यकसंज्ञोत्पद्यते ।
तत्कस्य हेतोस्तथाह्यत्यन्तं सत्त्वो नोत्पद्यते न निरुध्यते न हि
सत्त्वस्योत्पादो निरोधः । यस्य च नोत्पादो न निरोधः स
कथं प्रज्ञापारमितायां चरिष्यति । एवञ्चरञ्कारदतीपुत्रबोधि-
सत्त्वो महामत्त्वः सत्त्वाऽनुत्पादतया प्रज्ञापारमितायां चरति ।
सत्त्वशून्यतया प्रज्ञापारमितायां चरति । सत्त्वाऽनुपलब्ध्या प्रज्ञापा-
रमितायां चरति । सत्त्वविविक्ततया प्रज्ञापारमितायां चरति । सत्त्व-
प्रकृत्या प्रज्ञापारमितायां चरति । सत्त्वाऽस्वभावतया प्रज्ञापारमिता-
यां चरति । एष शारदतीपुत्रबोधिसत्त्वानां महामत्त्वानां परमो-

* एष एव पाठ पञ्चसु पुस्तकेषु । युज्ये इति युक्तम् ।

योगोयदुत प्रज्ञापारमिता योगः अयं शारदतीपुत्रबोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतोयोगोयस्तदन्यान् योगानभिभूय
तिष्ठति ।

अत्र च शारदतीपुत्रयोगे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोदश-
तथागतबलान्यभिनिर्हरति । चत्वारिवैशारद्यानि चतस्रः प्रतिष-
खिदोमहामेतैर् महाकरुणामष्टादशाऽऽवेणिकबुद्धधर्मानभिनिर्हरति ।
अत्र शारदतीपुत्रयोगे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो न मात्सर्यचित्त-
मुत्पादयति । न दौःशौख्यचित्तं न व्यापादचित्तं न कौसौद्य-
चित्तं न विक्षेपचित्तं न दौर्ग्रजचित्तमुत्पादयति । एवमुक्ते
आयुष्मान् शारदतीपुत्रोभगवन्तमेतदबोधत् । योभगवन् बोधि-
सत्त्वोमहासत्त्वोऽनेन प्रज्ञापारमितायोगेन विहरति । स कुतश्च्युत्तेहो-
पपन्नः । इतो वा च्युतः कुत्रोपपत्स्यते ।

भगवानाह । यः शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनेन प्रज्ञा-
पारमितायोगेन विहरति सोऽन्येभ्यो बुद्धचेत्रेभ्यश्च्युत्तेहोपपन्नो-
वेदितव्यः । तुषितेभ्योदेवनिकायेभ्यो मनुष्येभ्योवा च्युत्तेहोपपन्नो-
वेदितव्यः । तत्र शारदतीपुत्रयोऽयं बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽन्येभ्यो
बुद्धचेत्रेभ्यश्च्युत्तेहोपपन्नः । एषचिप्रमिमं योगं समापद्यते । यदुत-
प्रज्ञापारमितायोगं । अथ जातिव्यतिवृत्तस्थापीमेगभीराधर्मा-
अभिमुखीभवन्ति । पश्चात् प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । यत्र
यत्र च बुद्धचेत्रेषु तथागताअर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति प्रियन्ते
यापयन्ति तत्र तत्रोपपद्यते । तांश्च तथागतानर्हन्तः सम्यक् सम्बुद्धा-
भारागयति । तत्र शारदतीपुत्र योऽयं बोधिसत्त्वोमहासत्त्वमुपितेभ्यो

देवनिकायेभ्यस्तुल्येशोपपन्नोवेदितव्यः । स खल्वेकजातिप्रतिबद्धा-
स्तस्याऽविप्रनष्टा भवति षट् पारमिता । अत्राऽन्तर्गतानि भवन्ति
सर्वधारणीमुख्यमाधिमुखानि । यः पुनः शारदतीपुत्र बोधि-
सत्त्वोमहामत्त्वोमनुष्येभ्यस्तुल्यामनुष्याणामेव सभागताया उपपद्यते ।
तस्य बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्याऽवैवर्त्तिकं बोधिसत्त्वं महामत्त्वं
स्थापयित्वा धन्यानीन्द्रियाणि भवन्ति । न च* क्षिप्रमिमं
प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । बुद्धचेचात् च्युतो बुद्धचेचं संक्रमि-
ष्यति यत्र बुद्धाभवगन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते यापयन्ति । न च कदा-
चिदपि बुद्धैर्भगवद्भिर्बिम्बिरक्षितोभवियति यावदनुत्तरां सम्यक्-
सम्बोधिमभिसम्बुद्धः ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहामत्त्वा अनुपायकुशलाः प्रथमं
ध्यानं समापद्यन्ते । द्वितीयं ध्यानं समापद्यन्ते । तृतीयं ध्यानं
समापद्यन्ते । चतुर्थं ध्यानं समापद्यन्ते । षट् पारमितासु चरन्ति ।
ते ध्यानप्रतिलभेन दीर्घाऽऽयुष्केषु देवेषूपपद्यन्ते । न चेत्
पुनर्मातृयं प्रतिलभं लब्धा बुद्धान् भगवत आरागयन्ति । तेषां
धन्यानीन्द्रियाणि भवन्ति न तीक्ष्णानि ।

अस्ति पुनः शारदती पुत्र बोधिसत्त्वामहामत्त्वाध्यामानि
समापद्यन्ते प्रज्ञापारमितायां चरन्ति ते चाऽनुपायकुशलाः ध्याना-
न्युत्सृजन्ति । ते पुनरेव कामधातावुपपद्यन्ते । तेषामपि शारदती-
पुत्र बोधिसत्त्वानां महामत्त्वानां धन्यानीन्द्रियाणि भवन्ति । न

* स च इति युक्तं प्रतिभाति ।

† एष पाठः पञ्च पुस्तकेषु ।

तीक्ष्णानि । अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः प्रथमं ध्यानं समापद्यन्ते । द्वितीयं ध्यानं समापद्यन्ते । तृतीयं ध्यानं समापद्यन्ते । चतुर्थं ध्यानं समापद्यन्ते । मैत्रीं समापद्यन्ते । करुणां समापद्यन्ते । मुदितां समापद्यन्ते । उपेक्षां समापद्यन्ते । आकाशाऽऽनन्याऽऽयतनं समापद्यन्ते । विज्ञानाऽऽनन्याऽऽयतनं समापद्यन्ते । आकिञ्चन्याऽऽयतनं समापद्यन्ते । नैव संज्ञानासंज्ञाऽऽयतनं समापद्यन्ते । चत्वारिंशत्पुद्गलानि समापद्यन्ते । चत्वारि सम्यक्प्रज्ञाणानि समापद्यन्ते । चतुरष्टद्विपादान् समापद्यन्ते । पञ्चेन्द्रियाणि समापद्यन्ते । पञ्चवलानि समापद्यन्ते । सप्तबोध्यङ्गानि समापद्यन्ते । आर्याऽष्टाऽङ्गमार्गं समापद्यन्ते । महाकरुणां समापद्यन्ते । महाकरुणाः सन्त उपाय कौशलेन । न ध्यानवसेनोपपद्यन्ते* । न ब्राह्मविहारवसेन । नाऽऽरूप्यसमापत्तिवसेनोपपद्यन्ते । तत्र पुनरुपपद्यन्ते यत्र बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति प्रियन्ते थापयन्ति । ते पुनः प्रज्ञापारमितायोगेनाऽविरहिताऽहैव भद्रकल्पेऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्भोक्त्यन्ते ।

अस्ति पुनः शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वाः महासत्त्वाः प्रथमं ध्यानं समापद्यन्ते । द्वितीयं ध्यानं समापद्यन्ते । तृतीयं ध्यानं समापद्यन्ते । चतुर्थं ध्यानं समापद्यन्ते । मैत्रीं समापद्यन्ते । महाकरुणां समापद्यन्ते । मुदितां समापद्यन्ते । उपेक्षां समापद्यन्ते । आकाशाऽऽनन्याऽऽयतनं समापद्यन्ते । विज्ञानाऽऽनन्याऽयतनं समापद्यन्ते ।

आकिञ्चन्याऽऽद्यतनं समापद्यन्ते । नैव संज्ञानासंज्ञाऽऽद्यतनं समापद्यन्ते ।
ते उपायकौशलेन ध्यानममाधिगमापत्तिवहेनोपपद्यन्ते । ते
पुनरेवेश कामधातावुपपद्यन्ते । उचिष्यमहाग्रासकुलेषूपपद्यन्ते ।
ग्राह्यमहाग्रासकुलेषूपपद्यन्ते । गृह्यपतिगहाग्रासकुलेषूपपद्यन्ते
मत्स्यपरिपाकाय न पुनर्भवाऽभिलाषात् ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिमत्ताः महामत्ताः प्रथमं ध्यानं
समापद्यन्ते । द्वितीयं ध्यानं समापद्यन्ते । तृतीयं ध्यानं समाप-
द्यन्ते । चतुर्थं ध्यानं समापद्यन्ते । मैत्रीं समापद्यन्ते । करुणां
समापद्यन्ते । मुदितां समापद्यन्ते । उपेक्षां समापद्यन्ते । आका-
शऽऽनन्त्याऽऽद्यतनं समापद्यन्ते । विज्ञानाऽऽनन्त्याऽऽद्यतनं समापद्य-
न्ते । आकिञ्चन्याऽऽद्यतनं समापद्यन्ते । नैव संज्ञानासंज्ञाऽऽद्यतनं
समापद्यन्ते । उपायकौशलवसेन न ध्यानममाधिसमापत्तिवहेनोप-
पद्यन्ते । ते चातुर्भारराजकायिकानां देवानां सभागतायां उप-
पद्यन्ते । चायस्त्रिंशानां देवानां सभागतायां उपपद्यन्ते । यामानां
देवानां सभागतायां उपपद्यन्ते । तुषितानां देवानां सभागतायां
उपपद्यन्ते । निर्माणरतीनां देवानां सभागतायां उपपद्यन्ते ।
परनिर्भितवशवर्त्तिनां देवानां सभागतायां उपपद्यन्ते । तत्र
स्थिता मत्तान् परिपाचयन्ति मुद्गचेवस परिगोधयन्ति । मुद्गाद्य
भगवत्शरागयन्ति । अस्ति शारदतीपुत्र बोधिमत्तामहामत्ताः
प्रज्ञापारमितायां चरन्तः उपायकौशलेन प्रथमं ध्यानं समापद्यन्ते ।
द्वितीयं ध्यानं समापद्यन्ते । तृतीयं ध्यानं समापद्यन्ते । चतुर्थं
ध्यानं समापद्यन्ते । मैत्रीं समापद्यन्ते । करुणां समापद्यन्ते ।

मुदितां समापद्यन्ते । उपेक्षां समापद्यन्ते । आकाशाऽऽनन्याऽऽ-
 यतनं समापद्यन्ते । विज्ञानाऽऽनन्याऽऽयतनं समापद्यन्ते । आकिञ्च-
 न्याऽऽयतनं समापद्यन्ते । नैव संज्ञानामंज्ञाऽऽयतनं समापद्यन्ते । तद्-
 तस्थुत्वा ब्रह्मलोक उपपद्यन्ते तत्र ब्रह्माणो भवन्ति । महाब्रह्मणः ।
 अभिभुवोद्गशतवर्षवर्त्तिनस्तेषां सत्त्वानामध्यावरा प्रवरावरिष्टास्ते
 तत्र स्थित्वा बुद्धचेष्टेण बुद्धचेष्टं संक्रामन्ति । यथा तथागताऽऽर्हन्तः
 सम्यक्सम्बुद्धाऽऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिमस्युधधर्माचक्रं प्रवर्त्तयन्ति ।
 ते तां स्तथागतानर्हन्तः सम्यक् सम्बुद्धानध्येषन्ते धर्माचक्रप्रवर्त्तनाय ।

अस्ति गारदतीपुत्रबोधिसत्त्वामहासत्त्वाः एकजातिप्रतिबद्धाः ।
 प्रज्ञापारमितायां चरन्त उपायकौशलेन प्रथमं ध्यानं समापद्यन्ते ।
 द्वितीयं ध्यानं समापद्यन्ते । तृतीयं ध्यानं समापद्यन्ते । चतुर्थं
 ध्यानं समापद्यन्ते । मैत्रीं समापद्यन्ते । करुणां समापद्यन्ते ।
 मुदितां समापद्यन्ते । उपेक्षां समापद्यन्ते । आकाशाऽऽनन्याऽऽयतन
 समापत्तिं समापद्यन्ते । विज्ञानाऽऽनन्याऽऽयतन समापत्तिं समापद्यन्ते ।
 आकिञ्चन्याऽऽयतन समापत्तिं समापद्यन्ते । नैवसंज्ञानामंज्ञायतन
 समापत्तिं समापद्यन्ते । चत्वारिंशत्पुण्यानां भावयन्ति । चत्वा-
 रिंशत्सम्यक्सम्बुद्धानि भावयन्ति । पञ्चेन्द्रियाणि भावयन्ति । सप्तबो-
 ध्यङ्गानि भावयन्ति । आर्याऽष्टाङ्गमार्गं भावयन्ति । शून्यताऽऽनि-
 मित्ताऽऽप्रणिहितान् समाधीन् समापद्यन्ते । न च तेषां वसेनोप-
 पद्यन्त । ते समुखीभूतान् बुद्धान् भगवत्पाराय* तत्र ब्रह्मचर्यं
 चरित्वा तुषितानां देवानां सभागतायां उपपद्यन्ते । ते तत्र

* पाराय इति युक्तम् ।

धावदायुः स्थित्वा अहीनेन्द्रियाः स्मृताः सम्यजानन्तोऽनेकैर्देवकोटी-
नियुतशतमहसैः परिवृताः पुरस्कृताः द्रष्टोपपत्तिं दर्शयित्वाऽनुत्तरां
सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यधर्मचक्रं प्रवर्तयन्ति नाना बुद्धचेत्रेषु ।

अस्ति शारदतीपुत्रबोधिसत्त्वामहासत्त्वाः यष्टामभिज्ञानां लाभि-
नस्ते कामधातावुपपद्यन्ते । नाऽऽख्यधातावुपपद्यन्ते । ते बुद्धचेत्रेण
बुद्धचेत्रं संक्रामन्ति । तथागतानर्हतः सम्यक्सम्बुद्धाः सत्कुर्वन्तो
गुरुकुर्वन्तोमानयन्तः पूजयन्तः ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः यष्टामभिज्ञानां
लाभिनस्तेताभिरभिज्ञाभिर्विक्रीडन्तो बुद्धचेत्रेण बुद्धचेत्रं संक्रा-
मन्ति । यत्र बुद्धचेत्रे न आवकयानस्य न प्रत्येकबुद्धयानस्य शब्दोऽपि
प्रज्ञायतेऽन्यत्र बुद्धयानात् ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः यष्टामभिज्ञानां
लाभिनस्तेताभिरभिज्ञाभिर्विक्रीडमाना बुद्धचेत्रेण बुद्धचेत्रं संक्रा-
मन्ति । यत्र बुद्धचेत्रेष्वपरिनिर्मितमायुष्यमाणं सत्त्वानां ।

अस्ति शारदतीपुत्रबोधिसत्त्वामहासत्त्वाः यष्टामभिज्ञानां
लाभिनस्ते लोकधातुं संक्रामन्ति । यत्र न बुद्धशब्देन धर्मशब्देन
संघशब्दस्ते तत्र गत्वा बुद्धस्य वर्णं भाषन्ते धर्मस्य संघस्य वर्णं
भाषन्ते ते च सत्त्वास्तेन बुद्धशब्देन संघशब्देन चित्तानि प्रसाद्य
यत्र बुद्धाभगवन्तस्तत्रोपपद्यन्ते ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः प्रथमचित्तोत्पाद-
मुपादाय चतुर्णां ध्यानानां चतुर्णामप्रमाणानां चतसृणामाख्यस-
मापत्तीनां पञ्चानामभिज्ञानां लाभिनश्चतुर्णां स्रग्युपस्थानानां चतुर्णां

सम्यक्प्रहाणानां चतुर्णामृद्धिपादानां पञ्चानामिन्द्रियाणां पञ्चानां
बलानां सप्तानां बोध्यज्ञानां आर्याऽष्टाऽङ्गस्य मार्गस्य दशानां तथा-
गतबलानां चतुर्णं वैशारद्यानां चतसृणां प्रतिमम्बिदां महामैत्र्याः
महाकरुणयाः अष्टादशाऽऽवेष्टिकबुद्धधर्माणां नाभिनस्ते न कदा-
चित्कामधातावुपपद्यन्ते । न रूपधातावुपपद्यन्ते । नाऽऽरूपधाता-
वुपपद्यन्ते । तत्र च सत्त्वानामर्थं कुर्वन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः षट्पारमितासु
चरन्तः प्रथमचित्तोत्पादेनैव बोधिसत्त्वान्याममवक्रामन्थवैवर्त्तिकभूमिं
वाऽनुप्राप्नुवन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः प्रथमचित्तोत्पादे-
नैवाऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यन्ते । अभिसम्बुध्य सधर्मचक्रं
प्रवर्त्त्याऽप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामर्थं कृत्वाऽनुपधिग्रेपेनिर्वाण-
धातौ परिनिर्वाणन्ति । तेषां परिनिर्वाणानां कल्पं वा कल्पाऽवशेषं
वा सङ्गर्भक्षिप्रति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः प्रथमचित्तोत्पादेनैव
प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यन्ते । तेऽनेकैर्बोधिसत्त्वकोटीनियुतशत-
सहस्रैः सार्द्धं बुद्धचेत्रेण बुद्धचेत्रं संक्रामन्ति । बुद्धानां भगवतां
दर्शनायमत्त्वपरिपाचनाय बुद्धचेत्रपरिशोधनाय । अस्ति शारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः प्रज्ञापारमितायां चरन्त्यर्तुणां ध्यानानां
लाभिन्यर्तुणामप्रमाणानां चतसृणामारूपसमापत्तीनां लाभिनस्ते-
तानि* ध्यानाऽप्रमाणारूपसमापत्तीरनेकविधं विक्रीडन्ति ।

यदुत प्रथमं ध्यानं समापद्यन्ते ततः प्रथमध्यानाद्भुत्याय निरोधसमापत्तिं समापद्यन्ते। निरोधसमापत्तेर्भुत्याय द्वितीयं ध्यानं समापद्यन्ते। द्वितीयात् ध्यानाद्भुत्याय निरोधसमापत्तिं समापद्यन्ते। निरोधसमापत्तेर्भुत्याय तृतीयं ध्यानं समापद्यन्ते। तृतीयात् ध्यानाद्भुत्याय निरोधसमापत्तिं समापद्यन्ते। निरोधसमापत्तेर्भुत्याय चतुर्थं ध्यानं समापद्यन्ते। चतुर्थात् ध्यानाद्भुत्याय निरोधसमापत्तिं समापद्यन्ते। निरोधसमापत्तेर्भुत्यायाऽऽकाशाऽऽनन्त्याऽऽयतनं समापद्यन्ते। आकाशाऽऽनन्त्याऽऽयतनाद्भुत्याय निरोधसमापत्तिं समापद्यन्ते। निरोधसमापत्तेर्भुत्याय विज्ञानाऽऽनन्त्याऽऽयतनं समापद्यन्ते। विज्ञानाऽऽनन्त्याऽऽयतनाद्भुत्याय निरोधसमापत्तिं समापद्यन्ते। निरोधसमापत्तेर्भुत्यायाऽऽकिञ्चन्याऽऽयतनं समापद्यन्ते। आकिञ्चन्याऽऽयतनाद्भुत्याय निरोधसमापत्तिं समापद्यन्ते। निरोधसमापत्तेर्भुत्याय नैव संज्ञानासंज्ञाऽऽयतनं समापद्यन्ते। नैव संज्ञानासंज्ञाऽऽयतनाद्भुत्याय निरोधसमापत्तिं समापद्यन्ते। एवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्तउपायकौशलेन समान्वागतादमानि ध्यानानि अप्रमाणानि च समाधिसमापत्तौ च विष्कथ समापद्यन्ते।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहामत्वाद्यतुर्णां सत्युपस्थानानां लाभिनश्चतुर्णां सम्यक्प्रहाणानां लाभिनश्चतुर्णामृद्धिपादानां लाभिनः पञ्चानामिन्द्रियाणां लाभिनः पञ्चानां बलानां लाभिनः सप्तानां बोध्यङ्गानां लाभिनः आर्याऽष्टाऽङ्गमार्गस्य लाभिनः चतुर्णामार्यसत्यानां लाभिनः ध्यानानां लाभिनः चतुर्णामप्रमाणानां

लाभिनश्चतसृणामारूढ्य समापत्तीनां लाभिनः अष्टानां विमोक्षाणां
 लाभिनः नवानामनुपूर्वविहारसमापत्तीनां लाभिनः शून्यताऽऽनि-
 मिताऽप्रणिहितविमोचमुखानां लाभिनः अभिज्ञानां लाभिनः
 समाधीनां लाभिनः धारणीमुखानां लाभिनः दृश्यानां तथागत-
 वक्ष्यानां लाभिनः चतुर्णां वैशारद्यानां लाभिनः चतसृणां प्रति-
 सन्निदां लाभिनः अष्टादशानामावेष्टिकबुद्धधर्माणां लाभिनः चयाणां
 विमोचमुखानां लाभिनः न च श्रोत-आपत्तिफलमनुप्राप्नुवन्ति । न
 सहदागामिफलमनुप्राप्नुवन्ति । नाऽनागामिफलमनुप्राप्नुवन्ति । नाऽहं-
 त्वमनुप्राप्नुवन्ति । न प्रत्येकबोधिमनुप्राप्नुवन्ति । प्रज्ञापारमितायां
 चरन्त उपाय कौशलेन परिगृहीताः आर्याऽष्टाऽङ्गमार्गं सत्त्वेभ्य उप-
 दर्शयन्ति येन ते सत्त्वाः श्रोतं आपत्तिफलमनुप्राप्नुवन्ति । सहदा-
 गामिफलमनुप्राप्नुवन्ति । अनागामिफलमनुप्राप्नुवन्ति । अहंत्वमनु-
 प्राप्नुवन्ति । प्रत्येकबोधिमनुप्राप्नुवन्ति । चत्वारदशोपच आवकप्रत्ये-
 कबुद्धानां फलप्राप्तिज्ञानं सा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ज्ञान्तिः ।
 इमे शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वमहासत्त्वा अवैवर्त्तिकावेदितव्याः ।
 येऽनया प्रज्ञापारमितायैवं विहरन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वमहासत्त्वा ये षट्पारमिता
 सुस्थित्वा तुषितभवनं शोधयन्ति । ते खलु पुनः शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वमहासत्त्वाः भद्रकल्पिकावेदितव्याः ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वमहासत्त्वाः प्रज्ञापारमितायां
 चरन्त चतुर्णां ध्यानानां लाभिनः चतुर्णामप्रमाणानां लाभिनः चत-
 सृणामारूढ्यसमापत्तीनां लाभिनः सप्तविंशतां बोधिपक्षाणां धर्माणां

लाभिनः यणामभिज्ञानां लाभिनो दशतथागतवलानां लाभिनः
 क्षतुर्णां वैशारद्यानां लाभिनः क्षतसृणां प्रतिषखिदां लाभिनः
 अष्टादशाऽऽवेणिक बुद्धधर्माणां लाभिनः *तेऽचाऽनुबोधायचरन्ति
 क्षतुर्णां सत्यानां न च सत्यानि प्रतिविधन्ति । ते खलु पुनः शार-
 दतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वा एकजातिप्रतिबद्धावेदितयाः ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वा षट्सु पारमितासु
 चरन्तो लोकधातोलोकधातुं संक्रामन्ति । तत्र सत्त्वान् बोधौ समा-
 दापयन्ति । बुद्धचेत्रस्य परिशोधयन्ति । ते खलु पुनः शारदती-
 पुत्रबोधिसत्त्वामहात्त्वाः अप्रमेयै रसंख्येयैः कल्पैरनुत्तरां सम्यक्
 सम्बोधिं भविष्यन्ते ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः षट्सु पारमितासु
 स्थितानित्यमुद्युक्ताः सत्त्वानां कृते । ते न कदाचिदनर्थोपसंहितां
 वाचमाभाषन्ते । नाऽप्यनर्थोपसंहितं कायवाङ्मनस्कर्मकुर्वन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः षट्सु पारमितासु-
 स्थित्वा स तत्रोद्युक्ताः सत्त्वानां कृते बुद्धचेत्रेण बुद्धचेत्रं संक्रामन्ति ।
 सत्त्वानां त्रीन पापपथां ङ्क्षिन्वन्तः ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः षट्सु पारमितासु
 स्थित्वा दानपारमितायां पुरस्कृत्य सर्वसत्त्वानां सर्वसुखोपधान-
 मुपसंहरन्ति । अन्नमन्त्राऽर्थिकेभ्यः पानं पानाऽर्थिकेभ्यः यानं याना-
 ऽर्थिकेभ्यः पुष्यं पुष्याऽर्थिकेभ्यः गन्धं गन्धाऽर्थिकेभ्यः माल्यं माल्या-
 ऽर्थिकेभ्यः विलेपनं विलेपनाऽर्थिकेभ्यः ग्रथ्यासनं ग्रथ्यासनाऽर्थिकेभ्यः

वत्तं वस्त्राऽर्थिकेभ्यः आभरणमाभरणाऽर्थिकेभ्यः प्राजीविकं प्राजी-
विकाऽर्थिकेभ्यः उपाग्रयमुपाग्रयाऽर्थिकेभ्यः कल्पिकजीवितपरि-
ष्कारानुपसंहरन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः ये षट् पारमिता-
सुस्थित्वा शीलपारमितां पुरस्कृत्य सत्त्वान् कायवाङ्मनः सम्वरे-
प्रतिष्ठापयन्ति । अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वा ये षट्सु-
पारमितासु स्थित्वा चान्तिपारमितां पुरस्कृत्याक्रोधव्यापादे सत्त्वान्
प्रतिष्ठापयन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः ये षट्सु पारमितासु
स्थित्वा वीर्यपारमितां पुरस्कृत्य सर्व्वकुशलधर्माऽभियोगे सत्त्वान्
प्रतिष्ठापयन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः ये षट्सु पारमितासु
स्थित्वा ध्यानपारमितां पुरस्कृत्य शमयैकाग्रतायां कामविवेके च
सत्त्वान् प्रतिष्ठापयन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः ये षट्सु पारमितासु
स्थित्वा प्रज्ञापारमितां पुरस्कृत्य यादृश एव तथागतविग्रहस्तादृश-
मात्मभावमभिनिर्माय नैरयिकाणां सत्त्वानां तिर्य्यग्धोनिगतानां
सत्त्वानां यामलौकिकानां सत्त्वानां सर्व्वदुर्गतिमतिक्रमाय धर्म्मं
देशयन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः ये षट्सु पारमितासु
स्थित्वा यादृशो बुद्धविग्रहस्तादृशमात्मभावमभिनिर्माय पूर्व्वस्थांदिशि
गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेचाणुपस्कृत्य सत्त्वेभ्यो धर्म्मं देशयन्ति ।

तथागतान् पर्युपासन्ते धर्मञ्च शृण्वन्ति । बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेत्र-
गुणव्यूहांश्च पश्यन्ति । ते तत्र बुद्धचेत्रेषु निर्मितानि गृहीत्वा
उदारतराणि च विशिष्टतराणि च बुद्धचेत्राणि निष्पादयन्त्येकजा-
तिप्रतिबद्धाश्च बोधिसत्त्वामहासत्त्वास्तत्र बुद्धचेत्रेषु निष्पद्यन्ते ।

दक्षिणस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राण्युपसंक्रम्य
सत्त्वेभ्यो धर्मं देशयन्ति । तथागतान् पर्युपासन्ते धर्मञ्च शृण्वन्ति ।
बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेत्रगुणव्यूहांश्च पश्यन्ति । ते तत्र बुद्धचेत्रेषु
निर्मितानि गृहीत्वा उदारतराणि च विशिष्टतराणि च बुद्धचेत्राणि
निष्पादयन्त्येकजातिप्रतिलब्धाश्च बोधिसत्त्वामहासत्त्वास्तत्र बुद्धचेत्रेषु
निष्पद्यन्ते । पश्चिमाद्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्रा-
ण्युपसंक्रम्य सत्त्वेभ्यो धर्मं देशयन्ति । तथागतान् पर्युपासन्ते । धर्मञ्च
शृण्वन्ति बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेत्रगुणव्यूहांश्च पश्यन्ति । ते तत्र
बुद्धचेत्रेषु निर्मितानि गृहीत्वा उदारतराणि च विशिष्टतराणि च
बुद्धचेत्राणि निष्पादयन्त्येकजातिप्रतिलब्धाश्च बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः
तत्र बुद्धचेत्रेषु निष्पद्यन्ते । उत्तरस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि
बुद्धचेत्राण्युपसंक्रम्य सत्त्वेभ्यो धर्मं देशयन्ति । तथागतान् पर्युपासन्ते ।
धर्मञ्च शृण्वन्ति बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेत्रगुणव्यूहांश्च पश्यन्ति । ते तत्र
बुद्धचेत्रेषु निर्मितानि गृहीत्वा उदारतराणि च विशिष्टतराणि च
बुद्धचेत्राणि निष्पादयन्त्येकजातिप्रतिलब्धाश्च बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः
तत्र बुद्धचेत्रेषु निष्पद्यन्ते । उत्तरपूर्वस्यांदिशि गङ्गानदीवालुको-
पमानि बुद्धचेत्राण्युपसंक्रम्य सत्त्वेभ्यो धर्मं देशयन्ति । तथागतान्

* प्रतिबद्धा इति ख, ग, घ, मुक्तकेषु पाठः एवं परञ्च ।

पर्युपासन्ते । धर्मञ्च शृण्वन्ति बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेत्रगुणव्यूहांश्च पश्यन्ति । ते तत्र बुद्धचेत्रेषु निर्मितानि गृहीत्वा उदारतराणि च विशिष्टतराणि च बुद्धचेत्राणि निष्पादयन्ति । एकजातिप्रतिलब्धाश्च बोधिसत्त्वमहासत्त्वास्तत्र बुद्धचेत्रेषु निष्पद्यन्ते । पूर्वदक्षिणस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राण्युपसंक्रम्य सत्त्वेभ्यो धर्मं देशयन्ति । तथागतान् पर्युपासन्ते । धर्मञ्च शृण्वन्ति । बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेत्रगुणव्यूहांश्च पश्यन्ति । ते तत्र बुद्धचेत्रेषु निर्मितानि गृहीत्वा उदारतराणि च विशिष्टतराणि च बुद्धचेत्राणि निष्पादयन्ति । एकजातिप्रतिलब्धाश्च बोधिसत्त्वमहासत्त्वाः तत्र बुद्धचेत्रेषु निष्पद्यन्ते । दक्षिणपश्चिमाद्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राण्युपसंक्रम्य सत्त्वेभ्यो धर्मं देशयन्ति । तथागतान् पर्युपासन्ते धर्मं शृण्वन्ति बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेत्रगुणव्यूहांश्च पश्यन्ति । ते तत्र बुद्धचेत्रेषु निर्मितानि गृहीत्वा उदारतराणि च विशिष्टतराणि च बुद्धचेत्राणि निष्पादयन्ति । एकजातिप्रतिलब्धाश्च बोधिसत्त्वमहासत्त्वास्तत्र बुद्धचेत्रेषु निष्पद्यन्ते । पश्चिमोत्तरस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राण्युपसंक्रम्य सत्त्वेभ्यो धर्मं देशयन्ति । तथागतान् पर्युपासन्ते । धर्मञ्च शृण्वन्ति । बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेत्रगुणव्यूहांश्च पश्यन्ति । ते तत्र बुद्धचेत्रेषु निर्मितानि गृहीत्वा उदारतराणि च विशिष्टतराणि च बुद्धचेत्राणि निष्पादयन्ति । एकजातिप्रतिलब्धाश्च बोधिसत्त्वमहासत्त्वाः तत्र बुद्धचेत्रेषु निष्पद्यन्ते । अधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमानि बुद्धचेत्राण्युपसंक्रम्य सत्त्वेभ्यो धर्मं देशयन्ति । तथागतान् पर्युपासन्ते । धर्मञ्च शृण्वन्ति । बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेत्रगुणव्यूहांश्च

पश्यन्ति । ते तत्र बुद्धचेष्टेषु निर्मितानि गृहीत्वा उदारतराणि च
विशिष्टतराणि च बुद्धचेष्टाणि निष्पादयन्ति । एकजाति प्रतिल-
भास्य बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः तत्र बुद्धचेष्टेषु निष्पद्यन्ते । उपरिष्ठा-
दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमानि बुद्धचेष्टाण्युपसंक्रम्य सत्त्वैर्भोधर्मं
देशयन्ति । तथागतान् पर्युपासन्ते । धर्मंश्च गृह्णन्ति । बोधिसत्त्व-
संघश्च बुद्धचेष्टगुणव्यूहांश्च पश्यन्ति । ते तत्र बुद्धचेष्टेषु निर्मितानि
गृहीत्वा उदारतराणि च विशिष्टतराणि च बुद्धचेष्टाणि
निष्पादयन्त्येकजाति प्रतिलभास्य बोधिसत्त्वामहासत्त्वास्तत्र बुद्धचेष्टेषु
निष्पद्यन्ते ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः षट्सु पारमितासु
चरन्तोद्वाविंशतामहापुरुषलक्षणैः समन्वागताभूत्वा उत्तमैरपरिशुद्धै-
र्येन्द्रियैः समन्वागता भवन्ति । ते सौः परिशुद्धैरात्मभावैर्व्यङ्गजनस्य
प्रीतिप्रसादं जनयन्ति । ते च व्यङ्गजनस्य प्रियास्य भवन्ति ।
मनापास्य ते सत्त्वास्तेनैव चित्तप्रसादकुशलमूलेनाऽपूर्व्येण विभिर्यामैः
परिनिर्वाणन्ति । एवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां चरता कायपरिशुद्धौ शिचित्तव्यं । वाक्यपरि-
शुद्धौ शिचित्तव्यं । मनः परिशुद्धौ शिचित्तव्यं ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः षट्सु पारमितासु

* क्वचित् निर्मितानीति क्वचित् निर्मितानीति क्व च पुस्तके पाठः ।

† मनापाइति पाठः सर्वेषु पुस्तकेषु । शब्दोऽयं कस्मिंश्चिदर्थविशेषे-
पारिमापिक ।

चरन्तः उत्तप्तानीन्द्रियाणि प्रतिक्षभन्ते तैरुत्तप्तैरिन्द्रियैरात्मान-
मुत्कर्षयन्ति न परान् पंसयन्ति* ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहामत्त्वाः प्रथमचित्तोत्पाद-
मुपादाय दानपारमितायां शीलपारमितायाश्च स्थित्वा न कदाचि-
द्धारिद्र्यं गच्छन्ति । न दुर्गतिविनिपातं प्रपतन्ति । भावन्नाऽवैव-
र्त्तिकभूमिमनुप्राप्नुवन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहामत्त्वाः प्रथमचित्तोत्पाद-
मुपादाय दशकुशलान् कर्मपथान् न जातृत्सृजन्ति । यावन्नाऽवैव-
र्त्तिकभूमिमनुप्राप्नुवन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहामत्त्वाः दानपारमितायां
शीलपारमितायाश्च स्थित्वा राजानोभवन्ति चक्रवर्त्तिनः । ते दश-
कुशलेषु कर्मपथेषु मत्त्वान् प्रतिष्ठापयन्ति । दानेन च प्रियवद्यतया
मत्त्वान् संगृह्णन्ति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहामत्त्वाः दानपारमितायां
शीलपारमितायाश्च स्थित्वाऽनेकानि चक्रवर्त्तिराज्यानि परिगृह्णन्त्य-
नेकानि चक्रवर्त्तिराज्यशतमहस्राणि कारयन्ति । तत्र च स्थित्वा-
ऽनेकानि बुद्धकोटीशतमहसान्यारागयन्ति । तांश्च बुद्धान् भगवतः
सत्कुर्वन्ति गुरुं कुर्वन्ति मानयन्ति पूजयन्ति सर्वोपकरणैः
सर्वपूजाभिश्च ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहामत्त्वाः षट्सु पारमितासु
स्थित्वा सत्त्वानां मिथ्यादृष्टितसष्ठानां धर्माऽवभासं कुर्वन्ति । आत्मना

* पसयन्ति, वाधन्ते इत्यर्थं सम्भाव्यते ।

च तेन धर्माऽवभासेन न कदाचिद्विरहिता भवन्ति । यावदनुत्तरां
 सम्यक् समोधिमभिसम्बुध्यन्ते । अयं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वानां
 महामत्त्वानामुदयोबुद्धधर्मेषु । तस्मात्तर्हि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता साऽवद्यानां कायवाङ्मनस्कर्म-
 णामवकाशेन दातव्यः । एवमुक्ते आयुष्माञ्छारदतीपुत्रोभगवन्तमेत-
 दबोधत् । कतमं भगवन् बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य साऽवद्यं काय-
 कर्म साऽवद्यं वाक्कर्म साऽवद्यं मनः कर्मा । भगवानाह । यदा
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यैवं भवति । अयं कायो
 येन कायारम्भं कुर्यात् । इयं वाग्यथा वागारम्भं कुर्यात् । इदं मनो येन
 मन आरम्भं कुर्यात् । अयं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य
 साऽवद्यकायवाङ्मनस्कर्मारम्भः । न हि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहा-
 सत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् कायमुपपन्नमते । न वाचमुपपन्नमते ।
 न चित्तमुपपन्नमते । येन कायेन यथावाचा येन मनसा मात्सर्य-
 चित्तमुत्पादयेत् दौःशैल्यचित्तं व्यापादचित्तं कौशौद्यचित्तं विक्षेप-
 चित्तं दौर्घप्रज्ञचित्तमुत्पादयेत् नैवं शारदतीपुत्र वेदितव्यम् ।
 यद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् कायदौर्घ्यमुत्पाद-
 येत् वाग्दौर्घ्यमुत्पादयेत् मनोदौर्घ्यमुत्पादयेत् नेदं स्थानं
 विद्यते । तत्कस्य हेतोस्तथाहि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वाः
 षट्सु पारमितासु चरन् कायदौर्घ्यं शोधयति वाग्दौर्घ्यं

* साऽवद्यं निन्दनीयं । नचपूर्वस्य वदेर्यग्रत्वन्यन्तोऽवद्यनिपातः गर्हणीयार्थः ।

† साऽवद्यं वाक्कर्म साऽवद्यं मनः कर्मा ॥ पुस्तके ।

गोधयति मनोदौष्ट्यं गोधयति । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्या-
 ऽनवद्यं कायकर्म अनवद्यं वाक्कर्म अनवद्यं मनस्कर्म । आह कथं
 पुनर्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः कायदौष्ट्यं गोधयति वाग्दौष्ट्यं
 गोधयति मनोदौष्ट्यं गोधयति । भगवानाह यदा शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो न कायमुपलभते न वाचमुपलभते न चित्त-
 मुपलभते । एवं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः कायदौष्ट्यं
 गोधयति वाग्दौष्ट्यं गोधयति मनोदौष्ट्यं गोधयति ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रथमचित्तोत्पाद-
 मुपादाय दशकुशलान् कर्मपथान् समादाय वर्त्तते । न आवकचित्तं
 वा प्रत्येकबुद्धचित्तं वोत्पादयति । सततसमितञ्चाऽस्य सर्व्वसत्त्वेषु
 महाकरुणाचित्तं प्रत्युपस्थितं भवति । एवं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 कायदौष्ट्यं वाग्दौष्ट्यं मनोदौष्ट्यं परिशुद्धमिति वदामि ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः प्रज्ञापारमितायां
 चरन्तो बोधिसत्त्वमार्गं परिगोधयमानाः दानपारमितायां चरन्ति ।
 शीलपारमितायां चरन्ति । चान्तिपारमितायां चरन्ति ।
 वीर्य्यपारमितायां चरन्ति । ध्यानपारमितायां चरन्ति । आह
 कतमोभगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बोधिमार्गः । भगवानाह ।
 यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 न कायमुपलभते । न वाचमुपलभते । न चित्तमुपलभते । न
 दानपारमितामुपलभते । न शीलपारमितामुपलभते । न चान्ति-
 पारमितामुपलभते । न वीर्य्यपारमितामुपलभते । न ध्यानपार-
 मितामुपलभते । न प्रज्ञापारमितामुपलभते । न आवकयानमुप-

सुभते । न प्रत्येकयानमुपसुभते । न सम्यक् समुद्भयानमुपसुभते ।
 अयं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बोधिमार्गः । यदुत
 सर्वधर्माऽनुपसुभतो* अनायूहानियूहता । अनेन शारदतीपुत्र
 मार्गेण बोधिसत्त्वमहासत्त्वाः षट्सु पारमितासु चरन्तो गच्छन्ति ।
 ते न शक्यां केनचिद्वमर्दितुं । आह कथं चरन्तो भगवन् बोधि-
 सत्त्वमहासत्त्वाः अनवमर्द्या भवन्ति । भगवानाह । यदा बोधि-
 सत्त्वमहासत्त्वाः षट्सु पारमितासु चरन्तो न रूपं मन्यन्ते न वेदनां
 मन्यन्ते न संज्ञां मन्यन्ते न संस्कारान् मन्यन्ते न विज्ञानं मन्यन्ते
 चक्षुरूपमपि न मन्यन्ते । श्रोत्रशब्दानपि न मन्यन्ते । घ्राणगन्धा-
 नपि न मन्यन्ते । जिह्वास्पर्शानपि न मन्यन्ते । कायस्पर्शानपि न
 मन्यन्ते । मनोधर्मानपि न मन्यन्ते । पृथिवीधातुं न मन्यन्ते ।
 अग्निधातुं न मन्यन्ते । तेजोधातुं न मन्यन्ते । वायुधातुं न मन्यन्ते ।
 आकाशधातुं न मन्यन्ते । विज्ञानधातुं न मन्यन्ते । चक्षुर्धातुं न
 मन्यन्ते । रूपधातुं न मन्यन्ते । चक्षुर्विज्ञानधातुं न मन्यन्ते ।
 श्रोत्रधातुं न मन्यन्ते । शब्दधातुं न मन्यन्ते । श्रोत्रविज्ञानधातुं न
 मन्यन्ते । घ्राणधातुं न मन्यन्ते । गन्धधातुं न मन्यन्ते । घ्राणविज्ञान-
 धातुं न मन्यन्ते । जिह्वाधातुं न मन्यन्ते । रसधातुं न मन्यन्ते ।
 जिह्वाविज्ञानधातुं न मन्यन्ते । कायधातुं न मन्यन्ते । स्पृश्य-
 धातुं न मन्यन्ते । कायविज्ञानधातुं न मन्यन्ते । मनोधातुं न

* सर्वधर्मानुपसुभते इति ख, ग, घ पाठः ।

† शक्या इति युक्तं प्रतिपादितम् ।

मन्यन्ते । धर्मधातुं न मन्यन्ते । मनोविज्ञानधातुं न मन्यन्ते ।
 प्रतीत्यसमुत्पादं* न मन्यन्ते । दानं न मन्यन्ते । ग्रीलं न मन्यन्ते ।
 क्षान्तिं न मन्यन्ते । वीर्यं न मन्यन्ते । ध्यानं न मन्यन्ते । प्रज्ञां
 न मन्यन्ते । अध्यात्मशून्यतां न मन्यन्ते । वहिर्दृशिशून्यतां न
 मन्यन्ते । अध्यात्मवह्निर्दृशिशून्यतां न मन्यन्ते । शून्यताशून्यतां न
 मन्यन्ते । महाशून्यतां न मन्यन्ते । परमार्थशून्यतां न मन्यन्ते ।
 संकृतशून्यतां न मन्यन्ते । असंकृतशून्यतां न मन्यन्ते । अत्यन्त-
 शून्यतां न मन्यन्ते । अनवराऽप्यशून्यतां न मन्यन्ते । अनवकार-
 शून्यतां न मन्यन्ते । प्रकृतिशून्यतां न मन्यन्ते । सर्वधर्मशून्यतां न
 मन्यन्ते । स्वलक्षणशून्यतां न मन्यन्ते । अनुपलम्भशून्यतां न मन्यन्ते ।

* हेतूपनिबन्धस्य च संधाद्वकसूत्रम् । “उत्पादादा तथागतानामनु-
 त्पादादास्थितैर्वैषां धर्माणां धर्मेताधर्मेस्थितिताधर्मेनियामकता च
 प्रतीत्य समुत्पादाऽनुलोमतेति ।” तथागतानां बुद्धानां मते धर्माणां
 कार्यकारणरूपाणां या धर्मेता कार्यकारणभावरूपा एवोत्पादा-
 दनुत्पादादास्थिता । यस्मिन् सति यदुत्पद्यते तत्तस्य कारणस्य
 कार्यमिति धर्मेतेत्यस्य विवरणम् । धर्मस्य कार्यस्य कार्यस्य
 कारणगतिक्रमेण स्थितिः । धर्मस्य कारणस्य कार्यं प्रतिनियाम-
 कता । न त्वयं कार्यकारणभावश्चेतनमन्तरेण न सम्भवतीत्यत
 • उक्तं कारणे सति तत्प्रतीत्य प्राप्यसमुत्पादेऽनुलोमता चनुसारिता
 या सैव धर्मेता उत्पादादनुत्पादादा धर्माणां स्थिता । न वाऽत्र
 कश्चित्तनोऽधिष्ठातोपलभ्यते इति सूत्रार्थः । यथा प्रतीत्य समु-
 त्पादस्य हेतूपनिबन्धः । वीजादङ्गुरोऽङ्गुरात्काण्डं काण्डान्नालो नाणा-
 दूर्भस्ततः पुष्यं ततः फलमिति ;— सर्वदर्शनसंग्रहः ।

अभावशून्यतां न मन्यन्ते । स्वभावशून्यतां न मन्यन्ते । अभाव-
स्वभावशून्यतां न मन्यन्ते । चत्वारि स्रष्टुपस्थानानि न मन्यन्ते ।
चत्वारि सम्यक् प्रहाणानि न मन्यन्ते । चतुरष्टद्विपादान् न
मन्यन्ते । पञ्चेन्द्रियाणि न मन्यन्ते । सप्तबोधद्वानि न मन्यन्ते ।
आर्याऽष्टाऽङ्गमार्गं न मन्यन्ते । चत्वार्यार्यसत्यानि न मन्यन्ते ।
चत्वारिध्यानानि न मन्यन्ते । चत्वार्यप्रमाणानि न मन्यन्त ।
चतस्रश्चाख्यसमापत्तीर्न मन्यन्ते । अष्टौविमोक्षान् मन्यन्ते । नवा-
ऽनुपूर्वविहारसमापत्तीर्न मन्यन्ते । शून्यतां न मन्यन्ते । आनिमित्तं
न मन्यन्ते । अप्रणिहितं न मन्यन्ते । अभिज्ञां न मन्यन्ते ।
धारणीमुखानि न मन्यन्ते । दश तथागतबलानि न मन्यन्ते ।
चत्वारि वैशारद्यानि न मन्यन्ते । चतस्रः प्रतिसम्बिदो न मन्यन्ते ।
महामैत्रीं न मन्यन्ते । महाकरुणां न मन्यन्ते । अष्टादशाऽऽवेणि-
कान् बुद्धधर्मान् न मन्यन्ते । श्रोतश्रापत्तिफलं न मन्यन्ते । सङ्गदा-
गामिफलं न मन्यन्ते । अनागामिफलं न मन्यन्ते । अर्हत्वं न
मन्यन्ते । प्रत्येकबोधिं न मन्यन्ते । मार्गाऽऽकारज्ञतां न मन्यन्ते ।
सर्वाऽऽकारज्ञतां न मन्यन्ते । अनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिं न मन्यन्ते ।
संसारं न मन्यन्ते । निर्वाणं न मन्यन्ते । एवं खलु शारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः षड्भिः पारमिताभिर्विवर्द्धन्ते । न च
केनचिद्वमर्शन्ते ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः षट्सु पारमितासु
स्थित्वा सर्वज्ञज्ञानं परिपूरयन्ति । येन ज्ञानेन समन्वागता न
जालपाथेषूपपद्यन्ते । न मनुष्यदारिद्र्यमनुभवन्ति । न तंथारूप-

मात्मभावं परिगृह्णन्ति येनात्मभावेन निन्दनीया भवन्ति
 सदेवमानुषाऽसुरस्य लोकस्य । अथायुष्माञ्छारदतीपुत्रोभगवन्तमे-
 तदवोचत् । कतमं भगवन् बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य सर्वज्ञज्ञानं येन
 ज्ञानेन समन्वागताबोधिसत्त्वामहासत्त्वा न जात्वापयेषूपपद्यन्ते । न
 मनुष्यदारिद्र्यमनुभवन्ति । न तथारूपमात्मभावं परिगृह्णन्ति
 येनात्मभावेन निन्दनीयो भवति सदेवमानुषासुरस्य लोकस्य ।

भगवानाह । येन शारदतीपुत्र ज्ञानेन समन्वागतो बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः पूर्वस्थांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
 गङ्गामदीवालुकोपमां स्थागतानर्हतः सम्यक् समुद्भान् पश्यति ।
 धर्मञ्च शृणोति बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेवगुणव्यूहाञ्च पश्यति । येन
 ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो दक्षिणस्थांदिशि गङ्गानदी-
 वालुकोपमेषु लोकधातुषु गङ्गानदीवालुकोपमां स्थागतानर्हतः
 सम्यक् समुद्भान् पश्यति । धर्मञ्च शृणोति बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेव-
 गुणव्यूहाञ्च पश्यति । येन ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
 पश्चिमाद्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु गङ्गानदी-
 वालुकोपमां स्थागतानर्हतः सम्यक् समुद्भान् पश्यति । धर्मञ्च
 शृणोति । बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्धचेवगुणव्यूहाञ्च पश्यति । येन
 ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वोमहासत्त्व उत्तरस्थांदिशि गङ्गानदी-
 वालुकोपमेषु लोकधातुषु गङ्गानदीवालुकोपमां स्थागतानर्हतः
 सम्यक् समुद्भान् पश्यति । धर्मञ्च शृणोति । बोधिसत्त्वसंघञ्च बुद्ध-
 चेवगुणव्यूहाञ्च पश्यति । येन ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्व उत्तरपूर्वस्थांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु

गङ्गानदीवालुकोपमां स्तथागतानर्हतः सम्यक् समुद्भान् पश्यति ।
धर्मश्च शृणोति । बोधिसत्त्वसंघश्च बुद्धचेवगुण्यूहांश्च पश्यति ।
येन ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वो दक्षिणपूर्वस्थांदिशि
गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु गङ्गानदीवालुकोपमांस्तथागता-
नर्हतः सम्यक् समुद्भान् पश्यति । धर्मश्च शृणोति । बोधिसत्त्वसंघश्च
बुद्धचेवगुण्यूहांश्च पश्यति । येन ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वो दक्षिणपश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
गङ्गानदीवालुकोपमां स्तथागतानर्हतः सम्यक् समुद्भान् पश्यति ।
धर्मश्च शृणोति । बोधिसत्त्वसंघश्च बुद्धचेवगुण्यूहांश्च पश्यति । येन
ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वः पश्चिमोत्तरस्थांदिशि
गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु गङ्गानदीवालुकोपमांस्तथागता-
नर्हतः सम्यक् समुद्भान् पश्यति । धर्मश्च शृणोति । बोधिसत्त्व-
संघश्च बुद्धचेवगुण्यूहांश्च पश्यति । येन ज्ञानेन समन्वागतो बोधि-
सत्त्वो महासत्त्वोऽधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
गङ्गानदीवालुकोपमां स्तथागतानर्हतः सम्यक् समुद्भान् पश्यति ।
धर्मश्च शृणोति । बोधिसत्त्वसंघश्च बुद्धचेवगुण्यूहांश्च पश्यति ।
येन ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्व उपरिष्ठादिशि गङ्गा-
नदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु गङ्गानदीवालुकोपमांस्तथागतानर्हतः
सम्यक् समुद्भान् पश्यति । धर्मश्च शृणोति । बोधिसत्त्वसंघश्च
बुद्धचेवगुण्यूहांश्च पश्यति । येन ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वो न बुद्धसंज्ञामुत्पादयति । न संघसंज्ञामुत्पादयति । न
आवकसंज्ञामुत्पादयति । न प्रत्येकगुद्धसंज्ञामुत्पादयति । न

बोधिमत्यसंज्ञामुत्पादयति । न बुद्धसंज्ञामुत्पादयति । (१) नात्म-
 संज्ञामुत्पादयति । न परसंज्ञामुत्पादयति । न बुद्धचेवसंज्ञामु-
 त्पादयति । येन ज्ञानेन समन्वागतो बोधिमत्त्वो महामत्त्वो दानपार-
 मितायां चरति न दानपारमितामुपलभते । शीलपारमितायां
 चरति न शीलपारमितामुपलभते । चान्तिपारमितायां चरति न
 चान्तिपारमितामुपलभते । वीर्यपारमितायां चरति न वीर्य-
 पारमितामुपलभते । ध्यानपारमितायां चरति न ध्यानपारमिता-
 मुपलभते । प्रज्ञापारमितायां चरति न प्रज्ञापारमितामुपलभते ।
 अध्यात्मशून्यतां भावयति नाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । वहिर्द्धा-
 शून्यतां भावयति न वहिर्द्धाशून्यतामुपलभते । अध्यात्मवहिर्द्धा-
 शून्यतां भावयति नाऽध्यत्मवहिर्द्धाशून्यतामुपलभते । शून्यताशून्यतां
 भावयति न शून्यताशून्यतामुपलभते । महाशून्यतां भावयति न
 महाशून्यतामुपलभते । परमाऽर्थशून्यतां भावयति न परमाऽर्थ-
 शून्यतामुपलभते । संस्कृतशून्यतां भावयति न संस्कृतशून्यतामुप-
 लभते । असंस्कृतशून्यतां भावयति नाऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते ।
 अत्यन्तशून्यतां भावयति नाऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । अनवराऽय-
 शून्यतां भावयति नाऽनवराऽयशून्यतामुपलभते । अनवकारशून्यतां
 भावयति नाऽनवकारशून्यतामुपलभते । प्रकृतिशून्यतां भावयति न
 प्रकृतिशून्यतामुपलभते । सर्वधर्मशून्यतां भावयति न सर्वधर्म-
 शून्यतामुपलभते । स्वलक्षणशून्यतां भावयति न स्वलक्षणशून्यता-
 मुपलभते । अनुपलम्भशून्यतां भावयति नाऽनुपलम्भशून्यतामुप-
 लभते । अभावशून्यतां भावयति नाऽभावशून्यतामुपलभते ।

स्वभावशून्यतां भावयति न स्वभावशून्यतामुपलभते । अभाव-
स्वभावशून्यतां भावयति नाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । चत्वारि-
स्रत्युपस्थानानि भावयति न स्रत्युपस्थानान्युपलभते । चत्वारि-
सम्यक्प्रहाणानि भावयति न च *सम्यक्प्रहाणान्युपलभते ।
चतुरङ्गद्विपादान् भावयति नर्द्धिपादानुपलभते । पञ्चेन्द्रियाणि
भावयति न चेन्द्रियाण्युपलभते । पञ्चवलानि भावयति न च
वलान्युपलभते । सप्त बोध्यङ्गानि भावयति न च बोध्यङ्गान्युपलभते ।
आर्याऽष्टाऽङ्गमार्गं भावयति नाऽऽर्याऽष्टाऽङ्गमार्गमुपलभते । आर्य-
सत्यानि भावयति नचार्यसत्यान्युपलभते । ध्यानानि भावयति न
च ध्यानान्युपलभते । अप्रमाणानि भावयति नचाऽप्रमाणान्युप-
लभते । आरूप्यसमापत्तीर्भावयति नचारूप्यसमापत्तीरुपलभते ।
अष्टौ विमोचान् भावयति नचाऽष्टौ विमोचानुपलभते । नवाऽनु-
पूर्वविहारसमापत्तीर्भावयति न च नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरुप-
लभते । शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखानि भावयति न
च शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखान्युपलभते । अभिज्ञां
भावयति नचाऽभिज्ञासुपलभते । समाधीन् भावयति न समा-
धीनुपलभते । धारणीमुखानि भावयति न च धारणीमुखान्युपल-
भते । दश तथागतवलानि भावयति न च तथागतवलान्युपलभते ।
चत्वारिवैश्वर्यानि भावयति न च वैश्वर्यान्युपलभते । चतस्रः
प्रतिगम्बिदोभावयति न च प्रतिगम्बिदुपलभते । महामैत्रीं
भावयति न च महामैत्रीमुपलभते । महाकरुणं भावयति न च

* क्वचिन्न इति क्वचिन्न च इति पाठोदृश्यते ।

महाकल्याणमुपलभते । अष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मान् भावयति
 नचाऽष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्धधर्मानुपलभते । श्रोतश्रापत्तिफलं
 भावयति न च श्रोतश्रापत्तिफलमुपलभते । सहदागामिफलं भाव-
 यति न च सहदागामिफलमुपलभते । अनागामिफलं भावयति
 नचाऽनागामिफलमुपलभते । अर्हत्वं भावयति नचाऽर्हत्त्वमुपलभते ।
 प्रत्येकबोधिं भावयति न च प्रत्येकबोधिमुपलभते । मार्गाऽऽकार-
 ज्ञतां भावयति न च मार्गाऽऽकारज्ञतामुपलभते । सर्व्वाऽऽकार-
 ज्ञतां भावयति न च सर्व्वाऽऽकारज्ञतामुपलभते । इदं बोधि-
 सत्त्वस्य महासत्त्वस्य ज्ञानं । येन ज्ञानेन समन्वागतो बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वः सर्व्वबुद्धधर्मांश्च परिपूरयति सर्व्वबुद्धधर्मांश्च न समनु-
 पश्यति ।

अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वमहासत्त्वाः प्रज्ञापारमितायां
 चरन्तः पञ्च चक्षूंषि प्रतिष्ठभन्ते । परिशोधयन्ति । कतमानि च
 पञ्चचक्षूंषि यदुतमांसं चक्षुर्दिभ्यं चक्षुः प्रज्ञाचक्षुर्ममचक्षुर्बुद्धचक्षुः ।

आह कतमा भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य मांसचक्षुष्यरि-
 शुद्धिः । भगवानाह । अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो
 योजनशतं मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वो द्वियोजनशतं मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वस्त्रीणि योजनशतानि मांसचक्षुषा पश्यति ।
 अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोयश्वत्थारि योजनशतानि
 मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो यः
 पञ्च योजनशतानि मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र

बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यः षड्योजनशतानि मांसचक्षुषा पश्यति ।
 अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यः सप्त योजनशतानि
 मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
 योऽष्टौ योजनशतानि मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यो नवयोजनशतानि मांसचक्षुषापश्यति ।
 अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यो दश योजनशतानि
 मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
 यो योजनसहस्रं मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र बोधि-
 सत्त्वो महासत्त्वो यो जम्बुद्वीपं मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदती-
 पुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यो द्वौ द्वीपौ मांसचक्षुषा पश्यति ।
 अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यः साहस्रं लोकधातुं
 मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यो
 दिसाहस्रं लोकधातुं मांसचक्षुषा पश्यति । अस्ति शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यस्मिन्साहस्रं महासहस्रं लोकधातुं मांसचक्षुषा
 पश्यति । इयं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य मांसचक्षुः-
 परिशुद्धिः ।

आह । कतमा भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यचक्षुः-
 परिशुद्धिः । भगवानाह । यच्छारदतीपुत्र चातुर्महाराजकायि-
 कानां देवानां दिव्यं चक्षुस्तद्वोधिसत्त्वः प्रजानाति । यत्त्राय-
 स्त्रिंशानां देवानां दिव्यं चक्षुस्तद्वोधिसत्त्वः प्रजानाति । यद्
 यामानां देवानां दिव्यं चक्षुस्तद्वोधिसत्त्वः प्रजानाति । यत्तुषितानां
 देवानां दिव्यं चक्षुस्तद्वोधिसत्त्वः प्रजानाति । यत्त्रिंशत्परतीनां

यत् पुनः शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतु-
स्तुच्चातुर्महाराजकायिका देवा न प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तुच्चायस्त्रिंशादेवा न जानन्ति । यद्बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तुद्यामादेवा न प्रजानन्ति ।
यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तुत्तुपितादेवा न प्रजानन्ति ।
यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तन्निर्माणरतयो देवा न
प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तत्परनिर्मित-
वशवर्त्तिनो देवा न प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं
चतुस्तद्ब्रह्मकायिकादेवा न प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
दिव्यं चतुस्तद्ब्रह्मपुरोहितादेवा न प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तद्ब्रह्मपार्षद्यादेवा न प्रजानन्ति । यद्बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तन्महाब्रह्मणोदेवा न प्रजानन्ति ।
यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तदाभादेवा न प्रजानन्ति ।
यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तत्परीक्षाभादेवा न
प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तदप्रमाणाभा-
देवा न प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तदा-
भास्वरादेवा न प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं
चतुस्तच्छुभादेवा न प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं
चतुस्तत्परीक्षशुभादेवा न प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
दिव्यं चतुस्तदप्रमाणशुभादेवा न प्रजानन्ति । यद्बोधिसत्त्वस्य महा-
सत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तत् शुभलक्ष्मादेवा न प्रजानन्ति । यद्बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तद्दृष्टा देवा न प्रजानन्ति ।

यद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तत्परीक्षदृष्टादेवा न प्रजानन्ति । यद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तदप्रमाणदृष्टादेवा न प्रजानन्ति । यद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तददृष्टहृत्फलादेवा न प्रजानन्ति । यद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तदचक्षुःश्रोत्रादेवा न प्रजानन्ति । यद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तदतपादेवा न प्रजानन्ति । यद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तत्सुदृशादेवा न प्रजानन्ति । यद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तत्सुदर्शनादेवा न प्रजानन्ति । यद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यं चतुस्तदकनिष्ठादेवा न प्रजानन्ति ।

येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वः पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानां च्युतोपपादं प्रजानाति । येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वो दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानां च्युतोपपादं प्रजानाति । येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वः पश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानां च्युतोपपादं प्रजानाति । येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्व उत्तरस्यां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानां च्युतोपपादं प्रजानाति । येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्व उत्तरपूर्वस्यां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानां च्युतोपपादं प्रजानाति । येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वः पूर्वदक्षिणस्यां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानां च्युतोपपादं प्रजानाति ।

प्रजानाति । येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वो दक्षिणपश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानां श्रुतोपपादं प्रजानाति । येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वः पश्चिमोत्तरस्यां दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानां श्रुतोपपादं प्रजानाति । येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽधस्तादिशि गङ्गानदीवाल्मुकोप-
मेषु लोकधातुषु सत्त्वानां श्रुतोपपादं प्रजानाति । येन दिव्येन चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्व उपरिष्ठादिशि गङ्गानदी-
वाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु सत्त्वानां श्रुतोपपादं प्रजानाति । इयं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दिव्यचक्षुःपरिशुद्धिः ।

आह । कतमा भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञाचक्षुः-
परिशुद्धिः । भगवानाह । येन शारदतीपुत्र चक्षुषा समन्वागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्वः गच्छतोऽमच्छतो वा कुशलो वा सुकुशलो वा सावधो वा ज्ञवधो वा संक्षेपो वा निःक्षेपो वा लौकिको वा लोकोत्तरो वा सान्नवो वा ज्ञानवो वा तदुर्ध्वं न प्रजानाति । येन प्रज्ञाचक्षुषा न कश्चिदुर्ध्वोऽदृष्टोऽश्रुतोऽविज्ञातो भवेत् । इयं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञाचक्षुःपरिशुद्धिः ।

आह । कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य धर्मचक्षुःपरिशुद्धिः । भगवानाह । इह शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो धर्मचक्षुषा प्रजानात्ययं पुद्गलः अद्धानुभारी अथ पुद्गलो धर्मानुभारी अयं पुद्गलः शून्यताविहारी । अस्य पुद्गलस्य शून्यताविमोक्षमुखेन पञ्चेन्द्रियाण्युत्पत्यन्ते । पञ्चभिरिन्द्रियैः आनन्तर्यसमाधिं प्रपद्यत्या-

नन्तर्येण समाधिना विमुक्तिज्ञानदर्शनमुत्पादयिष्यति । विमुक्ति-
 ज्ञानदर्शनेन चोणि संयोजनानि प्रहास्यन्ति* सत्कायदृष्टिं
 विचिकित्सां शीलव्रतपरामर्शम् । अयमुच्यते पुद्गलः श्रोतआपन्नः ।
 स भावनामार्गं प्रतिलभ्य कामरागव्यापादतनुत्वं करोत्ययं
 पुद्गलः सहदागामी । स तेनैव मार्गेणाऽधिमात्रभावितेन काम-
 रागव्यापादप्रहाणमागमिष्यत्ययं पुद्गलोऽनागामी । स तेनैव
 मार्गेणाधिमात्रभावितेन रूपरागमाहृष्यरागमविद्यां मानौद्धत्यञ्च
 प्रहास्यत्ययं पुद्गलोऽर्हन् । अयमानिमित्तविहारौ । अस्य पुद्गलस्य
 नानिमित्तेन विमोक्षमुखेन पञ्चेन्द्रियाण्युत्पत्स्यन्ते । पञ्चभिरिन्द्रियै-
 रानन्तर्यसमाधिं प्रक्ष्यत्यानन्तर्येण समाधिना विमुक्तिज्ञानदर्शन-
 मुत्पादयिष्यति । विमुक्तिज्ञानदर्शनेन चोणि संयोजनानि प्रहा-
 स्यति । सत्कायदृष्टिं विचिकित्सां शीलव्रतपरामर्शमयमुच्यते
 पुद्गलः श्रोत आपन्नः । स भावनामार्गं प्रतिलभ्य कामरागव्यापा-
 दतनुत्वं करिष्यत्ययं पुद्गलः सहदागामी । स तेनैव मार्गेणाधि-
 मात्रभावितेन कामरागव्यापादप्रहाणमागमिष्यत्ययं पुद्गलोऽना-
 गामी । स तेनैव मार्गेणाऽधिमात्रभावितेन रूपरागमाहृष्यरागम-
 विद्यां मानौद्धत्यञ्च प्रहास्यत्ययं पुद्गलोऽर्हन् । अयमप्रणिहितविहारौ
 अस्य पुद्गलस्यान् प्रणितेन विमोक्षमुखेन पञ्चेन्द्रियाण्युत्पत्स्यन्ते ।
 पञ्चभिरिन्द्रियैरानन्तर्यसमाधिं प्रक्ष्यन्ति । आनन्तर्येण समाधिना
 विमुक्तिज्ञानदर्शनमुत्पादयिष्यति । विमुक्तिज्ञानदर्शनेन चोणि

* प्रहास्यति,—इति पाठ समीचीन प्रतिभाति ।

संयोजनानि प्रहास्यति । सत्कायदृष्टिं विचिकित्सां शीलव्रतपरा-
मर्शमयमुच्यते पुद्गलः श्रोतश्चापन्नः । स भावनामार्गं प्रतिलभ्यकाम
रागव्यापादतनुत्वं करिष्यत्ययं पुद्गलः सद्यदागामी । स
तेनैव मार्गेणाधिमात्रभावितेन कामरागव्यापादप्रहाणमागमिष्यत्ययं
पुद्गलोऽनागामी । स तेनैव मार्गेणाधिमात्रभावितेन रूपरागमाख्य
रागमविद्यां मानौद्धत्यञ्च प्रहास्यत्ययं पुद्गलोऽर्हन् । इयं शारदती-
पुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य धर्मचक्षुःपरिशुद्धिः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो जानाति । यत्कि-
ञ्चित् समुदयधर्मं सर्व्वं तं निरोधधर्मेति विदित्वा श्रद्धादीनि
पञ्चेन्द्रियाणि प्राप्नोतीत्यं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
धर्मचक्षुःपरिशुद्धिः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो धर्मचक्षुषा जाना-
त्ययं प्रथमचित्तोत्पादिको बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो दानपारमितायां
चरति । शीलपारमितायां चरति । ज्ञान्तिपारमितायां चरति ।
वीर्य्यपारमितायां चरति । ध्यानपारमितायां चरति । प्रज्ञापार-
मितायां चरति । ततः श्रद्धेन्द्रियेण वीर्य्येन्द्रियेण समन्वागत उपाय-
कौशलेन सञ्चिन्त्याऽऽत्मभावं परियहीष्यति । कुशलमूलोपसम्मेन
चायं बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः चत्त्रियमहाशालकुलेषूपपत्स्यन्ते । ब्राह्मण
महाशालकुलेषूपपत्स्यन्ते । गृहपतिमहाशालकुलेषूपपत्स्यन्ते । चातु-
र्म्महाराजकायिकेषु देवेषूपपत्स्यन्ते । चायत्तिंगेषु देवेषूपपत्स्यन्ते ।
यामेषु देवेषूपपत्स्यन्ते । तुषितेषु देवेषूपपत्स्यन्ते । निर्माणरतिषु
देवेषूपपत्स्यन्ते । परनिर्मितवगवर्त्तिषु देवेषूपपत्स्यन्ते । स तत्र

स्थित्वा सत्तान् परिपाचयिष्यति सर्व्वमुखोपधानेन च तान् प्रत्युप-
 स्यास्यति । बुद्धचेवञ्च परिशोधयिष्यति । तथागतांश्चार्हतः सम्यक्
 सम्बुद्धानारागयिष्यति सत्करिष्यति । गुरुकरिष्यति । मानयिष्यति ।
 पूजयिष्यति । न च आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा पतिष्यति ।
 अयं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो न निवर्त्तते यावदनुत्तरां सम्यक् सम्बो-
 धिमभिसम्भोत्स्यते । इदमपि शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 परिशुद्ध धर्मवचुः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो जानात्ययं बोधि-
 सत्त्वो महासत्त्वो व्याकृतोनुत्तरायां सम्यक् सम्बोधौ । अयं न व्याकृतः ।
 अयं नियतः । अयमनियतः । इमे व्याकरिष्यन्ति । इमे न व्याक-
 रिष्यन्ति । इमे अवैवर्त्तिकाः इन्द्रियलब्धाः । इमे नाऽवैवर्त्तिका-
 नेन्द्रियप्रतिलब्धाः । अस्याऽभिज्ञा, परिपूर्णाः । अस्य न परिपूर्णाः ।
 अयं बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽभिज्ञाभिः परिपूर्णाभिः पूर्व्वस्यां दिशि
 गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातुन् गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक्
 सम्बुद्धानारागयति । पर्य्युपास्ते । सत्करोति । गुरुकरोति । मानयति ।
 पूजयति । दक्षिणस्यां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातुन्
 गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक् सम्बुद्धानारागयति । पर्य्युपास्ते । सत्क-
 रोति । गुरुकरोति । मानयति । पूजयति । पश्चिमायां दिशि
 गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातुन् गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक्
 सम्बुद्धानारागयति । पर्य्युपास्ते । सत्करोति । गुरुकरोति । मान-
 यति । पूजयति । उत्तरस्यां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोक-
 धातुन् गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक् सम्बुद्धानारागयति । पर्य्युपास्ते ।

सत्करोति । गुरुकरोति । मानयति । पूजयति । उत्तरपूर्वस्थां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातून् गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक् समुद्धानारागयति । पर्युपास्ते । सत्करोति । गुरुकरोति । मानयति । पूजयति । पूर्वदक्षिणस्थां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातून् गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक् समुद्धानारागयति । पर्युपास्ते । सत्करोति । गुरुकरोति । मानयति । पूजयति । दक्षिणपश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातून् गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक् समुद्धानारागयति । पर्युपास्ते । सत्करोति । गुरुकरोति । मानयति । पूजयति । पश्चिमोत्तरस्थां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातून् गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक् समुद्धानारागयति । पर्युपास्ते । सत्करोति । गुरुकरोति । मानयति । पूजयति । अधस्तादिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातून् गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक् समुद्धानारागयति । पर्युपास्ते । सत्करोति । मानयति । पूजयति । उपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातून् गत्वा तथागतानर्हतः सम्यक् समुद्धानारागयति । पर्युपास्ते । सत्करोति । मानयति । पूजयति । अयमभिज्ञाः प्रतिलस्यन्ते अयं न प्रतिलस्यते । अयं चान्तिं प्रतिलब्धोऽयं न चान्तिं प्रतिलब्धः । अयमिन्द्रियप्रतिलब्धोऽयं नेन्द्रियप्रतिलब्धः । अस्य बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य परिशुद्धं बुद्धचेष्टं भविष्यति । अस्य बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य बुद्धचेष्टं न परिशुद्धं भविष्यति । अयं बोधिसत्त्वो महामत्त्वो महाप्रणिधानोऽयं न महाप्रणिधानः । अनेन सत्त्वाः परिपाचिताः अनेन सत्त्वा न परि-

पाचिताः । अस्य बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य दशसु दिक्षु गङ्गानदी-
 वालुकोपमेषु श्लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तोवर्णं भाषन्ते । अस्य न वर्षं
 भाषन्ते । इमे बोधिसत्त्वमहासत्त्वाः बुद्धानां भगवतामामत्त्वस्या-
 यिनो भविष्यन्ति । इमे नामत्त्वस्यायिनः । अस्य बोधिसत्त्वस्य
 महामत्त्वस्य बोधिप्राप्तस्यायुरपरिमितं भविष्यति । अस्य परिमितं ।
 अस्य प्रभाघोषोभिर्बुधैश्चापरिमितोभविष्यति । अस्य परिमितः ।
 अस्य बोधिसत्त्वस्याऽनुत्तरां सम्यक् समुद्भूतस्य बोधिसत्त्वसंघो
 भविष्यति । अस्य न भविष्यति । अयं दुष्करं चरिष्यत्ययं न
 चरिष्यति । अयं चरमभविकोऽयं न चरमभविकः । अयं
 बोधिमण्डे निपत्यति नाऽयं निपत्यति । एषां बोधिसत्त्वानां
 महामत्त्वानां मारा भविष्यन्ति । नैषां भविष्यन्ति । एवं खलु
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वानां महामत्त्वानां परिशुद्धं धर्मचक्षुः ।

आह कतमं पुनर्भगवन् बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य परिशुद्धं
 बुद्धचक्षुः । भगवानाह । यच्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो
 बोधिवित्ताऽनुत्तरं वज्रोपमं समाधिं समापद्य सर्वाकारज्ञतामनु-
 प्राप्नोति । दशभिस्तथागतबलैः समन्वागतो भवति । चतुर्भिर्वैशा-
 रद्यैः समन्वागतो भवति । अष्टादशभिरावेणिकैर्बुद्धधर्मैः समन्वा-
 गतो भवति । महामैत्र्या समन्वागतो भवति । महाकरुणया समन्वा-
 गतो भवति । महासुदितया समन्वागतो भवति । महोपेक्षया
 समन्वागतो भवति । अनावरणेन च बुद्धविमोक्षेण समन्वागतो
 भवति । तदस्य चक्षुर्येन चक्षुषा बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन सर्वाकार
 नास्ति किञ्चिददृष्टमश्रुतममतमविज्ञातं । इदं शारदतीपुत्र बोधि-

3412

सत्त्वस्य महामत्त्वस्याऽनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिमम्बुद्धस्य परिशुद्धं
बुद्धचक्षुः ।

एवं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन पञ्च चक्षुंषि
परिशोधयितुकामेन प्रतिलब्धुकामेन च षट्सु पारमितासु योगः
करणीयः । तत्त्वस्य हेतोः । तथाहि । शारदतीपुत्र षट्सु पार-
मितासु सर्वकुशलधर्मा अन्तर्गताः सर्वयावकधर्माश्च । सर्वप्रत्येक-
बुद्धधर्माश्च । ये खलु ते शारदतीपुत्र सम्यग्बुद्धन्तोवदेयुः सर्व-
कुशलधर्मसंग्रह इति प्रज्ञापारमितान्ते सम्यग्बुद्धन्तो वदेयुः ।
तत्त्वस्य हेतोः । जनयित्री शारदतीपुत्र प्रज्ञापारमितैषां पञ्चानां
चक्षुषां । एषु च पञ्चसु चक्षुषु बोधिसत्त्वमहमत्त्वाः शिखिला-
ऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिमम्बुध्यन्ते । अस्यां शारदतीपुत्र प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् बोधिसत्त्वो महामत्त्वोऽभिज्ञापारमितां प्रति-
लभते । सोऽनेकविधमृद्विविधिं प्रत्यनुभवति । इमांमेव पृथिवीं
कम्पयत्येकोऽपि भूत्वा वज्रधा भवति । वज्रधाऽपि भूत्वा एको
भवति । आविर्भवति तिरोभावमपि प्रत्यनुभवति । तिरः कुड्यं
तिरः प्राकारं तिरः पर्वतमण्यसंज्ञां कायेन गच्छति । तद्यथाऽपि
नामाकाशे पर्य्यक्तेन कामति । तद्यथाऽपि नाम *अकुनिः पृथि-
व्यामणुज्जति न निमज्जनं करोति । तद्यथाऽपि नामोदके-
ऽनुदकेऽप्यभियानेन गच्छति । तद्यथाऽपि नाम पृथिव्यां धूमायते
प्रज्वलत्यपि । तद्यथाऽपि नाम महानग्निस्कन्धः । इमावपि सूर्या-
चन्द्रमहावेवं महद्विकावेवं महानुभावावेवं महेशाख्यौ पाणिना

परमाह्वां ब्रह्मलोकं कायेन वगं वर्त्तयति तथाचह्वां न मन्यते ।
 तथा हि समृद्धिं* नोपलभते यथा मन्येत स्वभावशून्यतामुपादाय
 स्वभावाऽनुत्पादतामुपादाय । स चेतनामपि नोत्पादयति ।
 अह्वा वा अह्वाभिनिर्हारेण वाऽन्यत्र सर्वज्ञतामनसिकारात् । एवं
 खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्तः प्रज्ञापरमितायां चरन्
 अह्मिविधिसाक्षात्क्रियाऽभिज्ञाज्ञानमभिनिर्हरति । स दिव्येन
 श्रोत्रधातुना विशुद्धेनातिक्रान्तमानुष्यकेनोभयाऽक्लृप्तान् शृणोति
 यदुत दिव्यान् वा मानुष्यान् वा । न च तेन दिव्येन श्रोत्र
 धातुना मन्यते अहं शब्दान् शृणोमीति । तथा हि स श्रोत्रं
 शब्दांश्च नोपलभते स्वभावशून्यतामुपादाय स्वभावाऽनुत्पादता-
 मुपादाय । स चेतनामपि नोत्पादयति दिव्यश्रोत्रधातावन्यत्र
 सर्वज्ञतामनसिकारात् । एवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो
 महामत्तः प्रज्ञापरमितायां चरन् दिव्यश्रोत्रधातासाक्षात्क्रिया-
 ऽभिज्ञाज्ञानमभिनिर्हरति । स परसत्त्वानां परपुद्गलानां चेतसैव
 चित्तं यथाभूतं प्रजानाति । स सरागचित्तं स रागचित्तमिति
 यथाभूतं प्रजानाति । स विगतरागं चित्तं विगतरागं चित्तमिति
 यथाभूतं प्रजानाति । स दोषचित्तं स दोषचित्तमिति यथाभूतं
 प्रजानाति । विगतदोषं चित्तं विगतदोषं चित्तमिति यथाभूतं
 प्रजानाति । समोहं चित्तं समोहं चित्तमिति यथाभूतं प्रजा-
 नाति । विगतमोहं चित्तं विगतमोहं चित्तमिति यथाभूतं
 प्रजानाति । सदृष्टाचित्तं सदृष्टाचित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति ।

विगतदृष्टं चित्तं विगतदृष्टं चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति ।
 सोपादानं चित्तं सोपादानं चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति ।
 अनुपादानं चित्तमनुपादानं चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति ।
 विक्षिप्तचित्तं विक्षिप्तचित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति । परीक्षितं
 चित्तं परीक्षितं चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति । विपुलं चित्तं
 विपुलं चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति । महद्गतं चित्तं महद्गतं
 चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति । अप्रमाणं चित्तमप्रमाणं चित्त-
 मिति यथाभूतं प्रजानाति । समाहितं चित्तं समाहितं
 चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति । असमाहितं चित्तमसमाहितं
 चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति । विविक्तं चित्तं विविक्तं
 चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति । अविविक्तं चित्तमविविक्तं चित्त-
 मिति यथाभूतं प्रजानाति । साऽऽश्रयं चित्तं साऽऽश्रयं चित्तमिति
 यथाभूतं प्रजानाति । अनाश्रयं चित्तमनाश्रयं चित्तमिति यथाभूतं
 प्रजानाति । साऽङ्गणं चित्तं साऽङ्गणं चित्तमिति यथाभूतं प्रजा-
 नाति । अनङ्गणं चित्तमनङ्गणं चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति ।
 सोत्तरं चित्तं सोत्तरं चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति । अमुत्तरं
 चित्तममुत्तरं चित्तमिति यथाभूतं प्रजानाति । तेन च परचि-
 त्तज्ञानेन न मन्यते । तथाहि तच्चित्तमचित्तमचिन्त्यतामुपादाय ।
 सोऽहं प्रजानामीति न मन्यते । तथाहि स तच्चित्तं नोपलभते
 येन मन्येत स्वभावशून्यतामुपादाय । स्वभावविविक्ततामुपादाय ।
 स्वभावाऽनुत्पादतामुपादाय । स चित्तज्ञानचेतनामपि नोत्पादयति ।
 न चित्तज्ञानाऽभिनिर्हारचेतनामन्यत्र सर्वज्ञतामनधिकारात् । एवं

खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्तः प्रज्ञापारमितायां
 चरन् सर्वसत्त्वचित्तचरितसाक्षात्क्रियाऽभिज्ञाज्ञानमभिनिर्हरति ।
 सोऽनेकविधपूर्वनिवासाऽनुस्मृतिसाक्षात्क्रियाऽभिज्ञाज्ञानमभिनिर्ह-
 रति । एकमपि चित्तमनुस्मरति यावच्चित्तशतमप्यनुस्मरति ।
 एकमपि दिवसमनुस्मरति यावद्दिवसशतमप्यनुस्मरति । एकमपि
 मासमनुस्मरति यावन्मासशतमप्यनुस्मरति । एकमपि वर्षमनुस्मरति
 यावद्वर्षशतमप्यनुस्मरति । एकमपि कल्पमनुस्मरति यावत् कल्प-
 शतमप्यनुस्मरति । यावदनेकान्यपि कल्पशतान्यनुस्मरति । अनेका-
 न्यपि कल्पसहस्रान्यनुस्मरति । अनेकान्यपि कल्पशतसहस्रान्यनुस्म-
 रति । अनेकान्यपि कल्पकोटौनियुतशतसहस्रान्यनुस्मरति ।

अत्राहमेवंनामैवंगोत्र एवंजातिरेवमाहार एवंचिरस्थितिकः
 एवमायुःपर्यन्तः सोऽहं ततश्च्युतः सन्नचोपपन्नः । यावत्ततश्च्युत
 इहोपपन्नः इति । साकारं सोद्देशं सनिर्देशमात्मनः परेषाञ्ज्ञाने-
 कविधं पूर्वनिवासमनुस्मरति । तेन च पूर्वनिवासाऽनुस्मृतिसा-
 क्षात्क्रियाऽभिज्ञाज्ञानेन न मन्यते । तथाहि तज्ज्ञानमज्ञानमचि-
 न्यतामुपादाय । सोऽहं प्रजानामीति न मन्यते । तथाहि स
 तदेव ज्ञानं नोपलभते येन मन्येत । स्वभावशून्यतामुपादाय स्वभाव
 विविक्ततामुपादाय । स्वभावाऽनुत्पादतामुपादाय स चेतनामपि
 नोत्पादयति । अनुस्मृतिज्ञानेनान्यत्र सर्वज्ञतामनभिकारात् । एवं
 खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 पूर्वनिवासाऽनुस्मृतिसाक्षात्क्रियाऽभिज्ञाज्ञानमभिनिर्हरति । स
 दिव्येन चक्षुषा विग्रहेणाऽतिक्रान्तमानुषेण मत्त्वान् पश्यति । च्यव-

मानानुपपद्यमानान् सुवर्णान् दुर्वर्णान् हीनान् प्रणीतान् सुगतान् दुर्गतान् यथाकणोपगतान् सत्त्वान् विजानाति । अमी भवन्तः सत्त्वाः कायदुश्चरितेन समन्वागताः वाग्दुश्चरितेन समन्वागताः मनो-
दुश्चरितेन समन्वागताः । आर्यानामपवादकाः मिथ्यादृष्टयस्तद्धे-
तोस्तत्प्रत्ययं कायस्य भेदादपायदुर्गतिविनिपातं नरकेषूपपद्यन्ते ।
अमी पुनर्भवन्तः कायसुचरितेन समन्वागताः वाक्सुचरितेन सम-
न्वागताः मनःसुचरितेन समन्वागताः आर्यानामनपवादकाः सम्यग्-
दृष्टयस्तद्धेतोस्तत्प्रत्ययं कायस्य भेदात् सुगतौ स्वर्गलोके देवेषूप-
पद्यन्ते इति समन्ताद्गगु दित्तु सर्वलोकधातुषु धर्मधातुपरमे
लोके आकाशधातुपर्यवसाने षड्गति*कानां च्युतोपपादं यथा-
भूतं प्रजानाति । तेन च न मन्यते । तथाहि तच्चतुरचचुरचि-
न्यतामुपादाय । सोऽहं पश्यामीति न मन्यते । तथाहि स तदेव
चक्षुर्नापलभते येन मन्येत । स्वभावशून्यतामुपादाय स्वभावविविक्त-
तामुपादाय स्वभावाऽनुत्पादतामुपादाय । स दिव्यचक्षुश्चेतनामपि
नोत्पादयति । न दिव्यचक्षुरभिनिर्हारचेतनामन्यत्र सर्वाकारज्ञता
मनसिकारात् । एवं खलु शारदतीपुत्र बोधिमत्त्वोन्महासत्त्वः प्रज्ञा-
पारमितायाश्चरन् दिव्यचक्षुःसाक्षात्क्रियाऽभिज्ञाज्ञानमभिनिर्हरति ।
न च आवकभूमि वा प्रत्येकबुद्धभूमिं वाऽनुप्राप्नोति । न किञ्चि-
द्धर्मं पश्यति योऽनुत्तरां सम्यक् सम्वोधिमभिसम्बुध्यते । स तथाऽ-
भिज्ञया वज्रोपमं समाधिमधिगम्य सर्ववासनाऽनुसन्धि क्लेशप्रहाणं
कुरुते । न च तथाऽऽश्रवचयज्ञानसाक्षात्क्रियाऽभिज्ञया मन्यते ।

* षड्गति गतानामिति । स्व, ग, घ पाठ ।

तथाहि तज्ज्ञानमज्ञानमचिन्त्यभूत् । अहं प्रजानामीति न मन्यते ।
 तथाहि ॥ तामेवाऽऽश्रवचयज्ञानसाक्षात्क्रियाऽभिज्ञां नोपलभते ।
 यथा मन्येत । स्वभावशून्यतामुपादाय । स्वभावविविक्ततामुपादाय ।
 स्वभावाऽनुन्यादतामुपादाय । स आश्रवचयज्ञानचेतनामपि नोत्पा-
 दयति । नाऽऽश्रवचयसाक्षात्क्रियाऽभिज्ञाज्ञानाऽभिनिर्हारचेतनाम-
 न्यत्र सर्वाऽऽकारज्ञतामनसिकारात् । एवं खलु शारदतीपुत्र बो-
 धिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् स आश्रवचयसाक्षात्क्रि-
 याऽभिज्ञाज्ञानमभिनिर्हरति । एवञ्च पुनः शारदतीपुत्र बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् षडभिज्ञाः परिपूरयति ।
 बद्धतेऽतुत्तरया सम्यक्सम्बोधा । सन्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वा-
 महासत्त्वाः प्रज्ञापारमितायां चरन्तो दानपारमितायां स्थित्वा
 सर्वाऽऽकारज्ञतायाः पन्थानं शोधयन्ति । अत्यन्तशून्यतया अनव-
 गृहीतचित्ततामुपादाय । सन्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः
 ये प्रज्ञापारमितायां चरन्तः शीलपारमितायां स्थित्वा सर्वाकार-
 ज्ञतायाः पन्थानं शोधयन्ति । अत्यन्तशून्यतया आपत्त्यनधापत्ति-
 तामुपादाय । सन्ति शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः ये प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन्तः चान्तिपारमितायां स्थित्वा सर्वाकारज्ञतायाः
 पन्थानं शोधयन्त्यत्यन्तशून्यतया अक्षोभणतामुपादाय । सन्ति शार-
 दतीपुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः ये प्रज्ञापारमितायां चरन्तः वीर्य-
 पारमितायां स्थित्वा सर्वाकारज्ञतायाः पन्थानं शोधयन्त्यत्यन्तशून्य-
 तया कायिकचेतसिकवीर्याऽसंसनतामुपादाय । सन्ति शारदती-
 पुत्र बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः ये प्रज्ञापारमितायां चरन्तो ध्यानपार-

मितायां स्थित्वा सर्वाकारज्ञतायाः पन्थानं शोधयन्त्यत्यन्तशून्यतया
 अविचित्रचित्ततामुपादाय । सन्ति शारदतीपुत्र बोधिमत्वामहामत्वाः
 ये प्रज्ञापारमितायां चरन्तः प्रज्ञापारमितायां स्थित्वा सर्वा-
 कारज्ञतायाः पन्थानं शोधयन्त्यत्यन्तशून्यतया दौःप्रज्ञचित्ताऽनु-
 पलब्धितामुपादाय । एवं शारदतीपुत्र बोधिमत्वामहामत्वाः प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन्तः यत्सु पारमितासु स्थित्वा सर्वाकारज्ञतायाः
 पन्थानं शोधयन्त्यत्यन्तशून्यतया अनागमनागमनतामुपादाय ।
 अपरिग्रहतामुपादाय । दानं परिग्रहतामुपादाय प्रज्ञयते । शौक्ष-
 मशुचितामुपादाय प्रज्ञयते । क्षान्तिं* क्षोभणतामुपादाय प्रज्ञ-
 यते । वीर्यं कुसौदतामुपादाय प्रज्ञयते । समाधिरसमाहितमुपा-
 दाय प्रज्ञयते । प्रज्ञां दुःप्रज्ञतामुपादाय प्रज्ञयते । स तीर्ण इति
 न मन्यते । अतीर्ण इति न मन्यते । स दाता इति न मन्यते ।
 अदाता इति न मन्यते । शौक्षवानिति न मन्यते । दुःशौक्ष इति
 न मन्यते । क्षान्तिं सम्पन्न इति न मन्यते । क्रोधन इति न
 मन्यते । आरब्धवीर्य इति न मन्यते । कुसौद इति न मन्यते ।
 समाहित इति न मन्यते । असमाहित इति न मन्यते । प्राज्ञ-
 इति न मन्यते । दुःप्रज्ञ इति न मन्यते । आक्रुष्ट इति न
 मन्यते । वन्दित इति न मन्यते । सत्कृत इति न मन्यते । असत्
 कृत इति न मन्यते । तत्कस्य हेतोः । न हि शारदतीपुत्र
 अनुत्पाद आक्रुष्टोवेति मन्यते वन्दितोवेति मन्यते । सत्कृतो वेति

मन्यते । असत्कृतोवेति मन्यते । तत् कस्य हेतोः । तथाहि प्रज्ञापारमिता सर्वमन्यतां* समुच्छिनत्ति । इह शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो ये गुणाभवन्ति । तेन श्रावकप्रत्येकबुद्धानां संविद्यन्ते । स इमान् गुणान् परिपूरयन् सत्तांश्च परिपारयन्ति । बुद्धचेत्रञ्च परिशोधयन्ति । सर्वाकार-
ज्ञताञ्चाऽनुप्राप्नोति ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वसत्त्वामान्तिके समचित्ततामुत्पादयति । सर्वसत्त्वानाम-
न्तिके समचित्ततामुत्पाद्य सर्वधर्मसमतां प्रतिलभते । स सर्वधर्म-
समतां प्रतिलभ्य सर्वसत्त्वान् सर्वधर्मसमतायां प्रतिष्ठापयति । स
दृष्ट एव धर्मे बुद्धानां भगवतां प्रियो भवति । मनापद्य । सर्व
बोधिसत्त्वानाञ्च सर्वश्रावकाणाञ्च प्रत्येकबुद्धानाञ्च प्रियो भवति ।
मनापद्य । स यत्र यत्रोपपद्यमान उपपद्यते तत्र तत्र न जातु
चतुषा अमनापाणि रूपाणि पश्यति । न श्रोत्रेणाऽमनापान् शब्दान्
शृणोति । न घ्राणेनाऽमनापान् गन्धान् जिघ्रति । न जिह्वयाऽम-
नापायमानास्वादयति । न कायेनाऽमनापान् स्पर्शान् स्पृशति ।
न मनसाऽमनापान् धर्मान् विजानाति । एवं खलु शारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् न परिहीयतेऽनुत्त-
रायाः सम्यक्मम्वोदेः ।

अग्निन् खलु पुनः प्रज्ञापारमितानिर्देगे निर्दिश्यमाने त्रीणि
भिन्नुगतानि यथाप्रावृत्तैस्त्रीवरैर्भगवन्तमभिच्छादयन्ति स्म । अनु-

* सर्वमन्यतानास्समुच्छिनत्तीति । ख, ग, घ पाठ ।

नृरायां सम्यक्सम्बोधौ चित्तमुत्पादयन्ति स्म । अथ खलु भग-
वांस्तस्यां वेलायां स्मितं प्रादुरकार्षीत् । अथाऽऽयुष्मानानन्द
उत्थायाऽऽमनादेकांसमुत्तरासङ्गं कृत्वा दक्षिणजानुमण्डलं पृथिव्यां
प्रतिष्ठाप्य येन भगवांस्तेनाऽञ्जलिं प्रणम्य भगवन्तमेतदवोचत् ।
को भगवन् हेतुः कः प्रत्ययः स्मितस्याऽऽविष्करणे । नाऽहेतुकं
नाऽप्रत्ययं तथागता अर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धाः स्मितमाविष्कुर्वन्ति ।
एवमुक्ते भगवानायुष्मान्तमानन्दमेतदवोचत् । एतान्यानन्द त्रीणि
भिक्षुशतानि एकपटे कल्पे महाकेतुनामानस्तथागता अर्हन्तः
सम्यक्सम्बुद्धाः लोके उत्पत्स्यन्ते । तारकोपमे कल्पे तएत इतश्च्युताः
समाना अक्षोभ्यस्य तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य बुद्धचेत्रे
उपपत्स्यन्ते । यस्या च देवपुत्र सहस्रैः कामावचरैरनुत्तरायां
सम्यक्सम्बोन्धौ चित्तान्युत्पादितानि । तानि च मैत्रेयं तथागत-
मर्हन्त सम्यक्सम्बुद्धमारागयिष्यन्ति । तत्रैव च ब्रह्मचर्यं चरिष्यन्ति ।
स च मैत्रेयस्तथागतस्तान् व्याकरिष्यत्यनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधाविति ।
अथ बुद्धाऽनुभावेन तस्मिन् समये तावतसः पर्यद इति निषन्ना
एव प्रवृत्त्यां दिशि बुद्धसहस्रं पश्यन्ति स्म । दक्षिणस्यां दिशि
बुद्धसहस्रं पश्यन्ति स्म । पश्चिमायां दिशि बुद्धसहस्रं पश्यन्ति स्म ।
उत्तरस्यान्दिशि बुद्धसहस्रं पश्यन्ति स्म । उत्तरपूर्वस्यान्दिशि बुद्ध-
सहस्रं पश्यन्ति स्म । पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि बुद्धसहस्रं पश्यन्ति स्म ।
दक्षिणपश्चिमायान्दिशि बुद्धसहस्रं पश्यन्ति स्म । पश्चिमोत्तरस्या-
न्दिशि बुद्धसहस्रं पश्यन्ति स्म । अधस्तादिशि बुद्धसहस्रं पश्यन्ति
स्म । उपरिष्ठादिशि बुद्धसहस्रं पश्यन्ति स्म । न च तान् बुद्धचेत्रे

गुणव्यूहानिह सहायां लोकधातौ पश्यन्ति स्म । यान् बुद्धचेवगुण-
व्यूहांस्तेषां बुद्धानां भगवतां तेषु लोकधातुषु पश्यन्ति स्म । अथ
ततः पर्यदो दशप्राणिसहस्राणि प्रणिधानमकार्षुः । वयं कर्म तथा
करिष्यामो येन कर्मणा कृतेनाऽत्र बुद्धचेवेषूपपत्स्याम इति । अथ
भगवांस्तेषां कुक्षपुत्रानां आशयं विदित्वा स्मितं प्रादुरकार्षीत् ।

अथायुष्मानानन्द उत्थायाऽऽसनादेकांसमुत्तरासङ्गं कृत्वा दक्षिण-
जातुमण्डलं पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य येन भगवांस्तेनाऽञ्जलिं प्रणम्य
भगवन्तमेतदवोचत् । को भगवन् हेतुः कः प्रत्ययः स्मित-
स्याऽऽविष्करणे । नाहेतु नाऽप्रत्ययं बुद्धाभगवन्तः स्मितमाविष्कुर्वन्-
न्ति । भगवानाह । पश्यसि त्वमानन्देमानि दश प्राणिसहस्राणि ।
आह । पश्यामि भगवन् । भगवानाह । एतान्यानन्द दश प्राणि
सहस्राणि इतस्थुत्वा तत्र बुद्धचेवेषूपपत्स्यन्ते । न च जातु विरहिता
भविष्यन्ति तथागतैरर्हद्भिः सम्यक्सम्बुद्धैस्ततः पश्चाद्बुद्धराजनामा-
नस्तथागता अर्हन्तः सम्यक्सम्बुद्धास्त्रोके भविष्यन्ति । अथायुष्मान्
शारदतीपुत्र आयुष्मांश्च महामौद्गल्यायन आयुष्मांश्च सुभृतिरायु-
ष्मांश्च पूर्णोमैत्रायणीपुत्र आयुष्मांश्च महाकाश्यप एतेचान्ये च सं-
वृज्जला अभिज्ञाताऽभिज्ञाताभिन्वो बोधिसत्त्वाश्च महासत्त्वाभिर्क्षु-
भिर्क्षुन्नुपासकोपासिकाश्च भगवन्तमेतदवोचन् । महापारमितेयं
भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता । उदार-
पारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता ।
अग्न्यपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापा-
रमिता । विशिष्टपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां

यदुत प्रज्ञापारमिता । वरपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महा-
सत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता । प्रवरपारमितेयं भगवन् बोधि-
सत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता । प्रणीतपारमितेयं
भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता । अतु-
त्तरपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापा-
रमिता । निहत्तरपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां
यदुत प्रज्ञापारमिता । असमपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां
महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता । असमसमपारमितेयं भगवन्
बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता । असदृशपारमि-
तेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता ।
अनुपमपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत
प्रज्ञापारमिता । आकाशपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महा-
सत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता । खलवणशून्यतापारमितेयं भगवन्
बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता । सर्वधर्मशून्यता-
पारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापार-
मिता । अभावस्वभावशून्यतापारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां
महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता । सर्वगुणपरिपूरिपारमितेयं
भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता ।
सर्वगुणसम्पन्नागतपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां
यदुत प्रज्ञापारमिता । अनवमृद्यपारमितेयं भगवन् बोधिसत्त्वानां
महासत्त्वानां यदुत प्रज्ञापारमिता ।

अथ हि भगवन् प्रज्ञापारमितायां चरद्भिर्बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वै-

रसमसमन्दानं दत्तं दीयते दास्यते । तेनाऽसमसमदानपारमिता
परिपूरिता परिपूर्यते परिपूरयिष्यते* । तेनाऽसमसम आत्मभावः
प्रतिलब्धः प्रतिलभ्यते प्रतिलप्यते । तेनाऽसमसमस्य धर्मस्य लाभि-
नोजाताभवन्ति भविष्यन्ति यदुताऽनुत्तरायाः सम्यक्सम्बोधेः ।

अथ भगवन् प्रज्ञापारमितायां चरद्भिर्बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वैरसम-
समं शीलं रक्षितं रक्षन्ति रक्षिष्यन्ति† । तेनाऽसमसमशीलपार-
मिता परिपूरिता परिपूर्यते परिपूरयिष्यते । तेनाऽसमसमआत्म-
भावः प्रतिलब्धः प्रतिलभ्यते प्रतिलप्यते । तेनाऽसमसमस्य धर्मस्य
लाभिनोजाताभवन्ति भविष्यन्ति यदुताऽनुत्तरायाः सम्यक्सम्बोधेः ।

अथ भगवन् प्रज्ञापारमितायां चरद्भिर्बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वैरसम-
समज्ञान्तिर्भाविता भाव्यते भाविष्यते । तेनाऽसमसमाज्ञान्तिपार-
मिता परिपूरिता परिपूर्यते परिपूरयिष्यते । तेनाऽसमसमआत्म-
लाभः प्रतिलब्धः प्रतिलभ्यते प्रतिलप्यते । तेनाऽसमसमस्य धर्मस्य
लाभिनोजाताभवन्ति भविष्यन्ति यदुताऽनुत्तरायाः सम्यक्सम्बोधेः ।

अथ भगवन् प्रज्ञापारमितायां चरद्भिर्बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वैरसमसमं
वीर्यमारब्धं आरभ्यते आरप्यते । तेनाऽसमसमा वीर्यपारमिता
परिपूरिता परिपूर्यते परिपूरयिष्यते । तेनाऽसमसमआत्मभावः
प्रतिलब्धः प्रतिलभ्यते प्रतिलप्यते । तेनाऽसमसमस्य धर्मस्य लाभि-
नोजाताभवन्ति भविष्यन्ति । यदुताऽनुत्तरायाः सम्यक्सम्बोधेः ।

अथ भगवन् प्रज्ञापारमितायां चरद्भिर्बोधिमतैर्महासत्त्वैरसमसमा-

* परिपूरयिष्यते इति ख, ग, घ पाठः एवं परत्र ।

† रक्षते रक्षिष्यते इति युक्तं प्रतिभाति ।

निधानानि उत्पादितानि उत्पाद्यन्ते उत्पादयिष्यन्ते । तेनाऽम-
मसमाधानपारमितापरिपूरिता परिपूर्यन्ते परिपूरयिष्यते । तेना-
ऽममममआत्मभावः प्रतिलब्धः प्रतिलभ्यते प्रतिलप्यते । तेनाऽमम-
मस्य धर्मस्य लाभिनोजाताभवन्ति भविष्यन्ति यदुताऽनुत्तरायाः
सम्यक्मन्बोधेः । अत्र भगवन् प्रज्ञापारमितायां चरद्भिर्बोधिमत्तै-
र्महामत्तैरसमममा प्रज्ञाभाविता भाव्यते भाविष्यते । तेनाऽमममा
प्रज्ञापारमिता परिपूरिता परिपूर्यन्ते परिपूरयिष्यते । तेनाऽमममम-
आत्मभावः प्रतिलब्धः प्रतिलभ्यते प्रतिलप्यते । तेनाऽममममस्य धर्मस्य
लाभिनोजाताभवन्ति भविष्यन्ति यदुताऽनुत्तरायाः सम्यक्मन्बोधेः ।

अत्रैव भगवन् प्रज्ञापारमितायां चरन् असमममस्य रूपस्य
लाभी जातः असमममायावेदनाया लाभी जातः असमममायाः
संज्ञायालाभीजातः असमममानां संस्काराणां लाभीजातः । असम-
मस्य विज्ञानस्य लाभीजातः । असमममां बोधिमभिसम्बुद्धाऽसमममं
धर्मचक्रं प्रवर्त्तितवान् ।

अतीता अपि बुद्धाभगवन्तोऽत्रैव प्रज्ञापारमितायां चरन्तो-
ऽमममस्य रूपस्य लाभिनोजाताः । असमममाया वेदनाया लाभि-
नोजाताः । असमममायाः संज्ञायालाभिनोजाताः असमममानां
संस्काराणां लाभिनोजाताः । असमममस्य विज्ञानस्य लाभिनोजाताः ।
असमममां बोधिमभिसम्बुद्धाऽसमममं धर्मचक्रं प्रवर्त्तितवन्तः ।

अनागता अपि बुद्धाभगवन्तोऽत्रैव प्रज्ञापारमितायां चरन्तो-
ऽमममस्य रूपस्य लाभिनोजाताः भविष्यन्ति । असमममायावेद-
नायालाभिनोभविष्यन्ति । असमममायाः संज्ञायालाभिनोभवि-

यन्ति । असमसमानां संस्काराणां लाभिनोभविष्यन्ति । असम-
मस्य विज्ञानस्य लाभिनोभविष्यन्ति । असमसमां बोधिमभि-
सम्बुध्याऽसमसमं धर्माचक्रं प्रवर्त्तयिष्यन्ति ।

प्रत्युत्पन्ना अपि बुद्धाभगवन्तोऽत्रैव प्रज्ञापारमितायां चरन्ती-
ऽसमसमस्य रूपस्य लाभिनोभवन्ति । असमसमायावेदनायाल्लाभि-
नोभवन्ति । असमसमायाः संज्ञायाल्लाभिनोभवन्ति । असमसमानां
संस्काराणां लाभिनोभवन्ति । असमसमस्य विज्ञानस्य लाभि-
नोभवन्ति । असमसमा बोधिमभिसम्बुध्याऽसमसमं धर्माचक्रं
प्रवर्त्तयिष्यन्ति ।

तस्मान्तर्हि भगवन् बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वैः सर्वधर्माणां पारं-
गन्तुकामैः प्रज्ञापारमितायां योगः करणीयः । नमस्करणीयास्ते
भगवन् बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः सदेवमानुषाऽसुरेण लोकेन येऽत्र
प्रज्ञापारमितायां चरन्ति ।

एवमुक्ते भगवांस्तान् सबहुलान् महाश्रावकान् तांश्च बोधि-
सत्त्वान् महासत्त्वानेतदवोचत् । एवमेतत् कुलपुत्राएवमेतत् यथा-
तथा, यथा वदथ, नमस्करणीयास्ते बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः सदेव-
मानुषाऽसुरेण लोकेन येऽत्र प्रज्ञापारमितायां चरन्ति । तत्कस्य
हेतोः बोधिसत्त्वं हि कुलपुत्रमहासत्त्वमागस्य मनुष्यलोकस्य लोके
प्रादुर्भावोभवति । देवलोकस्य लोके प्रादुर्भावोभवति । चचिय
महाशालकुलानां लोके प्रादुर्भावोभवति । ब्राह्मणमहाशालकुलानां
लोके प्रादुर्भावोभवति । गृहपतिमहाशालकुलानां लोके प्रादु-

भावोभवति । राज्ञां चक्रवर्तिनां लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 चातुर्महाराजकायिकानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । चाय-
 स्त्विंशानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । यामानां देवानां
 लोके प्रादुर्भावोभवति । तुषितानां देवानां लोके प्रादुर्भावो-
 भवति । निष्ठाणरत्नानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । परनि-
 र्मितशशवर्तिनां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । ब्राह्मकायिकानां
 देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । ब्रह्मपुरोहितानां देवानां लोके
 प्रादुर्भावोभवति । ब्रह्मपार्ययानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 महामहर्षिणां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । आभानां देवानां
 लोके प्रादुर्भावोभवति । परीक्षाभानां देवानां लोके प्रादुर्भावो-
 भवति । अप्रमाणभानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । आभा-
 स्सराणां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । शुभानां देवानां लोके
 प्रादुर्भावोभवति । परीक्षशुभानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 अप्रमाणशुभानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । शुभकृत्स्नानां
 देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । वृद्धाणां देवानां लोके प्रादुर्भावो-
 भवति । परीक्षवृद्धाणां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । अप्रमाण-
 वृद्धाणां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । वृद्धत्फलानां देवानां लोके
 प्रादुर्भावोभवति । अवृद्धाणां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 अतपानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । सुदृशानां देवानां लोके
 प्रादुर्भावोभवति । सुदर्शनानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति ।
 अकनिष्ठानां देवानां लोके प्रादुर्भावोभवति । आतपपद्मानां
 लोके प्रादुर्भावोभवति । सकृदागामिनां लोके प्रादुर्भावोभवति ।

अनागामिनां लोके प्रादुर्भावोभवति । अर्हतां लोके प्रादुर्भावो-
 भवति । प्रत्येकबुद्धानां लोके प्रादुर्भावोभवति । बोधिसत्त्वानां
 महासत्त्वानां लोके प्रादुर्भावोभवति । तथागतानामर्हतां सम्यक्
 समुद्धानां लोके प्रादुर्भावोभवति । बोधिसत्त्वं हि कुलपुत्रा-
 महामत्त्वमागम्य अन्नस्य पानस्य यानस्य वस्त्राणां शय्याऽऽसनोपाश्रय-
 प्राजौविकस्य मणिसुक्ताशङ्खशिलाप्रवालरजतजातरूपस्य लोके
 प्रादुर्भावोभवति । यावन्ति कुलपुत्राः सत्त्वानां सुखोपधानानि
 दिव्यानि च मानुषाणि च विसंयोगसुखञ्च सर्व्वन्तत् कुलपुत्रा-
 बोधिसत्त्व महासत्त्वमागम्य । तत्कस्य हेतोर्बोधिसत्त्वो हि कुलपुत्रा-
 बोधिसत्त्वचारिकां चरन् षट्सु पारमितासु स्थित्वा आत्मना च
 दानं ददाति परांश्च दाने नियोजयति । आत्मना च शीलं रक्षति
 परांश्च शीलेनियोजयति । आत्मना च चान्तिं भावयति । परांश्च
 चान्त्यां नियोजयति । आत्मना च वीर्य्यमारभते परांश्च वीर्य्येन-
 योजयति । आत्मना ध्यानान्युत्पादयति परांश्च ध्यानेनियोजयति ।
 आत्मना च प्रज्ञां भावयति परांश्च प्रज्ञाभावनायां नियोजयति ।
 बोधिसत्त्वं महामत्त्वमागम्य सत्त्वाः षट्सु पारमितासु चरन्ति । ते
 षट्सु पारमितासु चरन्तः सत्त्वाः सौकिकलोकोत्तराः सम्यत्तीरनु-
 प्राप्नुवन्ति । तस्मात्तर्हि कुलपुत्राः बोधिसत्त्वो महामत्त्वः सर्व्वसत्त्वानां
 हितसुखाय प्रतिपन्नोभवति ।

अथ भगवांस्तस्यां वेलायां जिह्मेन्द्रियं मुखान्निर्णमय्य इमं
 विमादस्ममहामादस्मं लोकधातुं स्फुरतिस्म ।

अथ सन्नु ततो जिह्मेन्द्रियात् अनेकवर्णानानावर्णाश्चिंधोनि-

श्चरन्तिस्म । निश्चार्य पूर्वस्थांदिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोक-
धातुन् महताऽवभासेन स्फुरन्तिस्म । दक्षिणस्थांदिशि गङ्गानदी-
वास्तुकोपमान् लोकधातुन् महताऽवभासेन स्फुरन्तिस्म । पश्चि-
मायांदिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् महताऽवभासेन
स्फुरन्तिस्म । उत्तरस्थांदिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन्
महताऽवभासेन स्फुरन्तिस्म । उत्तरपूर्वस्थांदिशि गङ्गानदीवास्तु-
कोपमान् लोकधातुन् महताऽवभासेन स्फुरन्तिस्म । पूर्वदक्षिणस्थां
दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् महताऽवभासेन स्फुरन्ति
स्म । दक्षिणपश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन्
महताऽवभासेन स्फुरन्तिस्म । पश्चिमोत्तरस्थांदिशि गङ्गानदीवा-
स्तुकोपमान् लोकधातुन् महताऽवभासेन स्फुरन्तिस्म । अधस्ता-
दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् महताऽवभासेन स्फुरन्ति
स्म । उपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् महता-
ऽवभासेन स्फुरन्तिस्म ।

अथ खलु पूर्वस्थादिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमेषु लोकधातुषु
अप्रमेयाअसंख्येयाबोधिमत्त्वामहामत्त्वास्त प्रभायूहं दृष्ट्वा स्वकस्वकेषु
बुद्धचेत्रेषु बुद्धान् भगवतः परिपृच्छन्तिस्म । कस्याऽयं भगवन्ननु-
भावोयेनेमे लोकधातवः एवं महताऽवभासेन स्फुटाः । ते बुद्धा-
भगवन्तोऽवोचन् । एष कुलपुत्राः पश्चिमेदिग्भागे महानाम लोक-
धातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम तथागतोऽहं सम्यक् समुद्भूतेनेमं जिज्ञे-
न्द्रिय निर्णमय्य गङ्गानदीवास्तुकोपमालोकधातवोऽवभासेन स्फुटाः
यदुत बोधिमत्त्वानां महामत्त्वानां प्रज्ञापारमितादेशनतायै । दक्षि-

एस्यांदिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु अप्रमेयाश्रसंख्येया बोधिसत्त्वामहासत्त्वास्तं प्रभायूहं दृष्ट्वा स्वकस्वकेषु बुद्धचेत्रेषु बुद्धान् भगवतः परिपृच्छन्तिस्म । कस्याऽयं भगवन्ननुभावो येनेमे लोकधातव एवं महताऽवभासेन स्फुटाः । ते बुद्धाभगवन्तोऽवोचन् । एष कुलपुत्रा उत्तरे दिग्भागे सहानाम लोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनेमे जिह्वेन्द्रियं निर्णमय्य गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोऽवभासेन स्फुटाः । यदुत बोधिसत्त्वानां महामहासत्त्वानां प्रज्ञापारमितादेग्नतायै । पश्चिमायांदिशि गङ्गानदीवालुकोपनेषु लोकधातुषु अप्रमेयाश्रसंख्येया बोधिसत्त्वामहासत्त्वास्तं प्रभायूहं दृष्ट्वा स्वकस्वकेषु बुद्धचेत्रेषु बुद्धान् भगवतः परिपृच्छन्तिस्म । कस्यायं भगवन्ननुभावोयेनेमे लोकधातव एवं महताऽवभासेन स्फुटाः । ते बुद्ध भगवन्तोऽवोचन् । एष कुलपुत्रा पूर्वस्मिन्दिग्भागे सहानामलोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनेमे जिह्वेन्द्रियं निर्णमय्य गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोऽवभासेन स्फुटाः । यदुत बोधिसत्त्वानां महामहासत्त्वानां प्रज्ञापारमितादेग्नतायै । उत्तरस्मिन्दिग्भागे गङ्गानदीवालुकोपनेषु लोकधातुषु अप्रमेयाश्रसंख्येया बोधिसत्त्वामहासत्त्वास्तं प्रभायूहं दृष्ट्वा स्वकस्वकेषु बुद्धचेत्रेषु बुद्धान् भगवतः परिपृच्छन्तिस्म । कस्याऽयं भगवन्ननुभावोयेनेमे लोकधातव एवं महताऽवभासेन स्फुटाः । ते बुद्धाभगवन्तोऽवोचन् । एष कुलपुत्रादक्षिणेदिग्भागे सहानामलोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनेमे जिह्वेन्द्रियं निर्णमय्य गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोऽवभासेन

स्फुटाः । यदुतबोधिसत्त्वानां महामत्त्वानां प्रज्ञापारमितादेशनतायै ।
उत्तरपूर्वस्मिन्दिग्भागे गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु अप्रमेया-
असंख्येया बोधिसत्त्वामहामत्त्वानां प्रभाव्यूहं दृष्ट्वा स्वकस्वकेषु बुद्ध-
क्षेत्रेषु बुद्धान् भगवतः परिपृच्छन्तिस्म । कस्याऽयं भगवन्ननुभावो
येनेमे लोकधातव एवं महताऽवभासेन स्फुटाः । ते बुद्धाभगवन्तोऽवो-
चन् । एष कुलपुत्रादक्षिणपश्चिमेदिग्भागे महानाम लोकधातुस्तत्र
शाक्यमुनिनाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनेमं जिह्वेन्द्रियं निर्ण-
मय्य गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोऽवभासेन स्फुटाः । यदुत
बोधिसत्त्वानां महामत्त्वानां प्रज्ञापारमितादेशनतायै । पूर्वदक्षिण-
स्मिन्दिग्भागे गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु अप्रमेयाअसंख्येया-
बोधिसत्त्वामहामत्त्वानां प्रभाव्यूहं दृष्ट्वा स्वकस्वकेषु बुद्धक्षेत्रेषु बुद्धान्
भगवतः परिपृच्छन्तिस्म । कस्याऽयं भगवन्ननुभावो येनेमे लोकधा-
तव एवं महताऽवभासेन स्फुटाः । ते बुद्धाभगवन्तोऽवोचन् । एष
कुलपुत्राः पश्चिमोत्तरेदिग्भागे महानाम लोकधातुस्तत्र शाक्यमु-
निनाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनेमं जिह्वेन्द्रियं निर्णमय्य
गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोऽवभासेन स्फुटाः । यदुत बोधि-
सत्त्वानां महामत्त्वानां प्रज्ञापारमितादेशनतायै । दक्षिणपश्चिमे
दिग्भागे गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु अप्रमेयाअसंख्येया-
बोधिसत्त्वामहामत्त्वानां प्रभाव्यूहं दृष्ट्वा स्वकस्वकेषु बुद्धक्षेत्रेषु बुद्धान्
भगवतः परिपृच्छन्तिस्म । कस्याऽयं भगवन्ननुभावो येनेमे लोक-
धातव एवं महताऽवभासेन स्फुटाः । ते बुद्धाभगवन्तोऽवोचन् ।
एष कुलपुत्राउत्तरपूर्वदिग्भागे महानाम लोकधातुस्तत्र शाक्य-

मुनिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनेमं जिह्वेन्द्रियं निर्णमय्य
 गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोऽवभासेन स्फुटाः । यदुत बोधि-
 सत्त्वानां महामत्त्वानां प्रज्ञापारमितादेशनतायै । पश्चिमोत्तरे दि-
 ग्भागे गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु अप्रमेयाश्रमंख्येयाबोधि-
 सत्त्वामहामत्त्वास्तं प्रभाव्यूहं दृष्ट्वा स्वकस्वकेषु बुद्धचेत्रेषु बुद्धान् भग-
 वतः परिपृच्छन्तिस्म । कस्याऽयं भगवन्ननुभावोयेनेमे लोकधातव-
 एवं महताऽवभासेन स्फुटाः । ते बुद्धाभगवन्तोऽवोचन् । एष कुल-
 पुत्राः पूर्वदक्षिणेदिग्भागे सहानाम लोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम
 तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनेमं जिह्वेन्द्रियं निर्णमय्य गङ्गानदीवा-
 लुकोपमालोकधातवोऽवभासेन स्फुटाः । यदुत बोधिसत्त्वानां महा-
 मत्त्वानां प्रज्ञापारमितादेशनतायै । अधस्तादिशि गङ्गानदीवालुको-
 पमेषु लोकधातुषु अप्रमेयाश्रमंख्येयाबोधिसत्त्वामहामत्त्वास्तं प्रभा-
 व्यूहं दृष्ट्वा स्वकस्वकेषु बुद्धचेत्रेषु बुद्धान् भगवतः परिपृच्छन्तिस्म ।
 कस्याऽयं भगवन्ननुभावो येनेमे लोकधातव एवं महताऽवभा-
 सेन स्फुटाः । ते बुद्धाभगवन्तोऽवोचन् । एष कुलपुत्रा उपरिष्ठा-
 दिग्भागे सहानाम लोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम तथागतोऽर्हन्
 सम्यक्सम्बुद्धस्तेनेमं जिह्वेन्द्रियं निर्णमय्य गङ्गानदीवालुकोपमालोक-
 धातवोऽवभासेन स्फुटाः । यदुत बोधिसत्त्वानां महामत्त्वानां प्रज्ञा-
 पारमितादेशनतायै । उपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लो-
 कधातुषु अप्रमेयाश्रमंख्येयाबोधिसत्त्वामहामत्त्वास्तं प्रभाव्यूहं दृष्ट्वा
 स्वकस्वकेषु बुद्धचेत्रेषु बुद्धान् भगवतः परिपृच्छन्तिस्म । कस्याऽयं
 भगवन्ननुभावोयेनेमे लोकधातव एवं महताऽवभासेन स्फुटाः । ते

बुद्धाभगवन्तोऽवोचन् । एष कुलपुत्राश्चधस्तादिग्भागे सहानाम
लोकधातुस्तत्र शाक्यमुनिर्नाम तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनेमं
जिज्ञेन्द्रियं निर्णमय्य गङ्गानदीवालुकोपमालोकधातवोऽवभासेन
स्फुटाः । यदुत बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां प्रज्ञापारमितादेशन-
तायै ।

अथ खलु ते बोधिसत्त्वामहासत्त्वास्तान् बुद्धान् भगवत एव
माङ्गः । तत्र वयं भगवन् गमिष्यामस्तस्य भगवतः शाक्यमुनेस्तथाग-
तस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य दर्शनाय वन्दनाय पर्युपासनाय । तेषाञ्च
दशदिक्पञ्चपतितानां बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां दर्शनाय ।
तस्याञ्च प्रज्ञापारमितायाः श्रवणाय । ते बुद्धाभगवन्तएवमाङ्गः ।
यस्येदानीं कुलपुत्राः कालं मन्यध्वे । अथ ते बोधिसत्त्वामहासत्त्वा
दशभ्योदिग्भ्यस्तेषां तथागतानां महर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां पादाञ्चि-
रोभिर्वन्दित्वा सप्तक्षत्रः प्रदक्षिणीकृत्याऽनेकैः* प्रकारान् कृत्वाध्वजप-
ताकाः पुष्पधूपगन्धमाल्यविलेपनचूर्णचौराणि सुवर्णहयपुष्पाणि च
गृहीत्वा सहस्राढ्यताडाऽवचरमंगीत्या येन भगवाञ्चाक्यमुनिस्त-
थागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनोपसंक्रामन्तिस्म । अथ चातुर्भूतहाराज
देवास्त्रायस्त्रिंशायामासुषितानिष्पाणरतयः परनिर्मितवज्रवर्त्तिनो-
ब्रह्मकायिकान्नह्यपुरोहितान्नह्यपार्षद्यामहान्नह्यणः आभाः परी-
क्षाभाः अप्रमाणामा आभास्त्रराः शुभाः परीत्तशुभाः अप्रमाणशुभाः
शुभकृत्स्नाः वृद्धाः परीत्तवृद्धाः अप्रमाणवृद्धाः वृहत्फलाः । शुद्धा-

* अनेकैः प्रकारानिति पञ्चसु पुस्तकेषु पाठः । अनेकप्रकारा इति युक्तं ।

वामा अवृष्टा अतपाः सुदृशाः सुदर्शनाः अकनिष्ठादेवा दिव्यानि
 पुष्पमाख्यविलेपनधूपचूर्णानि दिव्यान्युत्पलपद्मपुण्डरीकानि दिव्यानि
 मान्दारमहामान्दारकेशरतमालपत्राणि गृहीत्वा येन भगवाञ्ज्वा-
 ल्यमुनिस्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धस्तेनोपसंक्रामन्तिस्म । अथ ते
 बोधिमत्त्वमहासत्त्वास्ते च देवास्ताभिः पुष्पमाख्य गन्धविलेपन चूर्ण-
 चीवरञ्चवध्वजपताकाभिर्भगवन्तं शाक्यमुनितथागतमर्हन्तं सम्यक्-
 सम्बुद्धमवकिरन्तिस्माऽभवकिरन्तिस्म । अभिप्राकिरन्तिस्म । अथ
 तानि पुष्पादीन्युपरिवेहायसमभ्युदगम्याऽस्मिंस्त्रिषाहस्रे महासाहस्रे
 लोकधातौ पुष्पकूटाकारः संस्तितोऽभूत् । चतरस्रस्रतुःस्रूणसमो-
 भागशः सुविभक्तोरमणीयोमनोरमः । अथ ततः पर्वदः प्राणिकोटी
 नियुतशतसहस्रान्युत्पाद्यासनेभ्योयेन भगवांस्तेनाऽञ्जलिं प्रणम्य भग-
 वन्तमेतदवोचत् । वयमपि भगवन्ननागतेऽध्वन्येवं रूपाणां धर्माणां
 लाभिनोभवेमः । यथा रूपाणां तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धः । एव-
 मेव आवकमंधं परिहारः मे । एवञ्च पर्वदिधर्मं देशयामः । यथा-
 तथागतएतर्हिधर्मं देशयति । अथ भगवांस्तेषामध्याश्रयं विदित्वा
 सर्व्वधर्माणाञ्चानुत्पादायाऽनिरोधायाऽनभिसंस्कारायाऽप्रादुर्भावाय ।
 चान्तिं विदित्वास्मितं प्रादुरकार्षीत् । अथायुष्मानानन्दउत्पाद्या-
 सनादेकाग्रमुत्तरामङ्गं कृत्वादक्षिणं जानुमण्डलं पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य
 येन भगवांस्तेनाऽञ्जलिं प्रणम्य भगवन्तमेतदवोचत् । कोभगवन् हेतुः
 कः प्रत्ययः स्मितस्याविष्करणे नाऽहेतुकं नाऽप्रत्ययं बुद्ध्वा भगवन्तः
 स्मितमाविष्कुर्वन्ति । भगवानाह । इत आनन्दपर्वदः प्राणिकोटी
 नियुतशतसहस्रैरनुत्पत्तिकेषु धर्मेषु चान्तिः प्रतिष्ठम्भा । एतेचा-

ऽनागतेऽध्वन्यष्टपद्याकल्पकोटीभिर्विंध्यद्वापुष्यनामापस्तथागताश्रहन्तः
सस्यकुसम्बुद्धालोके भविष्यन्ति पुष्याकरेकल्पे ।

इति शतमाहस्रिकाः प्रज्ञापारमितायाः

प्रथमः परिवर्त्तः ॥०॥

अथ द्वितीयपरिवर्तः ।

अथ भगवानायुष्मन्तं सुभूतिमामन्त्रयते । प्रतिभातु ते सुभूते बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां प्रज्ञापारमितामारभ्य धार्मीं कथां कर्तुं कथं बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः प्रज्ञापारमितायां निर्यायुरिति । अथ तेषां बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां तेषाञ्च महाश्रावकाणां तेषाञ्च देवपुत्राणामेतदभूत् किं पुनरायुष्मान् सुभूतिस्तावत्केन प्रज्ञाप्रतिभानवलाधानसत्त्वाहेन बोधिसत्त्वेभ्योमहासत्त्वेभ्यः प्रज्ञापारमितामुपदेक्ष्यति । अथ वा बुद्धाऽनुभावेनेति । अथायुष्मां सुभूतिर्बुद्धातुभावेन तेषां बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां तेषाञ्च महाश्रावकाणां तेषाञ्च देवपुत्राणां चेतसैव चेतः परितर्कमाज्ञायायुष्मन्तं शारदतीपुत्रमामन्त्रयतेस्म । यत्किञ्चिदायुष्मञ्छारदतीपुत्र भगवतः श्रावकाभाषन्तेऽभिलषन्त्युदीरयन्ति । सर्व्वः स तथागतस्य पुरुषकारः । यश्च तथागतेन धर्म्मोद्देशितः सर्व्वः स धर्म्मतया अवि-
रुद्धः । तत्ते कुलपुत्रास्तत्र धर्म्मदेशनायां शिचमाणास्तां धर्म्मतां साक्षात् कुर्व्वन्ति । तथागतएवैष शारदतीपुत्रोपाययोगेन बोधि-
सत्त्वेभ्योमहासत्त्वेभ्यः प्रज्ञापारमितामुपदेक्ष्यत्यविषयोऽत्रायुष्मञ्छार-
दतीपुत्र सर्व्वश्रावकप्रत्येकबुद्धानां बोधिसत्त्वेभ्यो महासत्त्वेभ्यः प्रज्ञा-
पारमितामुपदेष्टुं । अथायुष्मान् सुभूतिर्भगवन्तमेतद्वोचत् । बोधि-

सत्त्वामहासत्त्वादिति भगवन्नुच्यते । कतमस्यैतद्धर्मस्याऽधिवचनं यदुत
 बोधिसत्त्वइति प्रज्ञापारमितेति वा । नाऽहं भगवंस्तं धर्मं म
 मनुपश्यामि । यदुत बोधिसत्त्व इति प्रज्ञापारमितेति वा । सोऽहं
 भगवंस्तच्च बोधिसत्त्वं ताच्च प्रज्ञापारमितां तच्च बोधिसत्त्वनामाऽम-
 मनुपश्यान् कतमं बोधिसत्त्वं कतमस्यां प्रज्ञापारमितायामवदिव्या-
 म्यनुशासिव्यामि । एवमुक्ते भगवानायुष्मन्तं सुभूतिमेतदवोचत् ।
 *नाममात्रमिदं सुभूते यदुत प्रज्ञापारमिता च बोधिसत्त्वश्च बोधि-
 सत्त्वनाम च । तच्च नामनाऽध्यात्मं न वद्विद्वानोभयमन्तरेणोपलभ्यते ।
 तद्यथाऽपि नाम सुभूते सत्त्वः सत्त्वइति नाम तच्च प्रज्ञप्तिमात्रं ।
 यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण
 व्यवह्रियते । तच्च नामनाऽध्यात्मं न वद्विद्वानोभयमन्तरेणोपलभ्यते ।
 तद्यथाऽपि नाम सुभूते जीवो जीवइति नाम तच्च नाम प्रज्ञप्ति-
 मात्रं यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमा-
 त्रेण व्यवह्रियते । तच्च नामनाऽध्यात्मं न वद्विद्वानोभयमन्तरेणोपल-
 भ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते जन्तुर्जन्तुरिति नाम तच्च प्रज्ञप्तिमात्रं
 तच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यव-
 ह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वद्विद्वानोभयमन्तरेणोपलभ्यते ।
 तद्यथाऽपि नाम सुभूते पोषः पोष इति नाम तच्च नाम प्रज्ञप्तिमात्रं
 यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण
 व्यवह्रियते । तच्च नामनाऽध्यात्मं न वद्विद्वानोभयमन्तरेणोपलभ्यते ।
 तद्यथाऽपि नाम सुभूते पुरुषः पुरुष इति नाम तच्च नाम प्रज्ञप्ति

* वाचारम्भण विकारो नामधेयः । इति क्कान्दोग्योपनिषत् ।

भावं यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादोननिरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केत-
 मात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरे-
 णोपलभ्यते । तद्यथापि नाम सुभूते पुद्गलः पुद्गलदति नाम तच्च
 नाम प्रज्ञप्तिमात्रं यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादोननिरोधोऽन्यत्र
 संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभय
 मन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते मनुजोमनुजदति
 नाम तच्च नाम प्रज्ञप्तिमात्रं यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादोननि-
 रोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न
 वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते मानवो-
 मानवदति नाम तच्च नाम प्रज्ञप्तिमात्रं यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य
 नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम-
 नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम
 सुभूते कारकः कारकदति नाम । तच्च नाम प्रज्ञप्तिमात्रं यच्च
 प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यव-
 ह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते ।
 तद्यथाऽपि नाम सुभूते कारयिता कारयितेति नाम तच्च नाम
 प्रज्ञप्तिमात्रं यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादोननिरोधोऽन्यत्र संज्ञा-
 सङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयम-
 न्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते उत्थापकः उत्थापकदति
 नाम तच्च नाम प्रज्ञप्तिमात्रं यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादो न
 निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं
 न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते समु-

त्यापकः समुत्पापक इति नाम तच्च नाम प्रज्ञप्तिमात्रं यच्च प्रज्ञप्ति-
 धर्मं तस्य नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते ।
 तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वानोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथा-
 ऽपि नाम सुभूते वेदको वेदक इति नाम । तच्च नाम प्रज्ञप्ति-
 मात्रं यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केत-
 मात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वानोभयमन्तरे-
 णोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते वेदयितृको वेदयितृक इति
 नाम । तच्च नाम प्रज्ञप्तिमात्रं यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादो न
 निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं
 न वहिर्द्वानोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते जान-
 कोजानक इति नाम । तच्च नाम प्रज्ञप्तिमात्रं । यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं
 तस्य नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च
 नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वानोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि
 नाम सुभूते पश्यकः पश्यक इति नाम । तच्च नाम प्रज्ञप्तिमात्रं ।
 यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण
 व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वानोभयमन्तरेणोपल-
 भ्यते । एवमेव सुभूते या च प्रज्ञापारमिता यश्च बोधिसत्त्वो यच्च
 बोधिसत्त्वनाम सर्वमेतत् प्रज्ञप्तिमात्रं । यच्च प्रज्ञप्तिधर्मं तस्य नो-
 त्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम
 नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वानोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम
 सुभूते योऽयमाध्यात्मिकश्चात्मभावोरूपमिति नाम यावदेव धर्म-
 प्रज्ञप्तिमात्रं तस्याश्च धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केत-

मात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोप-
 लभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते येयमाध्यात्मिकीवेदनेति नाम
 यावदेवधर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधो-
 ऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न
 वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते
 येयमाध्यात्मिकीसङ्गेतिनामयावदेवधर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्म-
 प्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते ।
 तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि
 नाम सुभूते यद्वमे आध्यात्मिकाः संस्कारादिति नाम यावदेव-
 धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र
 संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । नच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभ-
 यमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते यदिदमाध्यात्मिकं
 विज्ञानमिति नाम यावदेवधर्म प्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्म-
 प्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च
 नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । एव मेव सुभूते
 प्रज्ञापारमिता च बोधिसत्त्वस्य बोधिसत्त्व नाम च सर्वमेतत् धर्म-
 प्रज्ञप्तिमात्रं तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञा-
 सङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नामनाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयम-
 न्तरेणोपलभ्यते । चचुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमे-
 तत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण
 व्यवह्रियते । यदुत चचुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां
 नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । ओचमिति सुभूते यावदेव धर्म

प्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञा-
सङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत श्रोत्रमिति । तच्च नाम
नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वं नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । घ्राणमिति सुभूते
यावदेव प्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽ-
न्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत घ्राणमिति । तच्च नाम-
नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वं नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । जिह्वेति सुभूते
यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधो-
ऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत जिह्वेति । तच्च
नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वं नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । कायइति
सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो
न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत काय
इति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वं नोभयमन्तरेणोपलभ्यते ।
मनइति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्म-
प्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत
मनइति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वं नोभयमन्तरेणोपल-
भ्यते । रूपमिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य
धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते ।
यदुत रूपमिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वं नोभयमन्तरेणो-
पलभ्यते । शब्दइति सुभूते यावदेव धर्म प्रज्ञप्तिमात्रमेतत्त-
स्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यव-
ह्रियते । यदुत शब्द इति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वं
नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । गन्धइति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्र-

मेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमा-
 चेण व्यवह्रियते । यदुत गन्धइति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न
 वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । रसइति सुभूते यावदेव धर्म-
 प्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञास-
 ङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत रसइति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं
 न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । स्पर्शइति सुभूते यावदेव
 धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र
 संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत स्पर्शइति । तच्च नाम
 नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । धर्मइति सुभूते
 यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधो-
 ऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत धर्मइति । तच्च नाम
 नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । चक्षुर्धातुरिति
 सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न
 निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत चक्षुर्धातुरि-
 रि । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते ।
 रूपधातुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्ते-
 र्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत
 रूपधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणो-
 पलभ्यते । चक्षुर्विज्ञानधातुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्र-
 मेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण
 व्यवह्रियते । यदुत चक्षुर्विज्ञानधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं
 न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । श्रोत्रधातुरिति सुभूते याव-

देव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधो-
 ऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत ओचधातुरिति । तच्च
 नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । शब्दधातु-
 रिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो
 न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत शब्द-
 धातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपल-
 भ्यते । ओचविज्ञानधातुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमे-
 तत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण
 व्यवह्रियते । यदुत ओचविज्ञानधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं
 न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । प्राणधातुरिति सुभूते याव-
 देव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र
 संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत प्राणधातुरिति । तच्च नाम
 नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । गन्धधातुरिति
 सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न
 निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत गन्धधातुरि-
 ति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते ।
 प्राणविज्ञानधातुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य
 धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते ।
 यदुत प्राणविज्ञानधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धां
 नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । जिह्वाधातुरिति सुभूते यावदेव धर्म-
 प्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञा-
 सङ्केतमात्रेण व्यवह्रियत । यदुत जिह्वाधातुरिति । तच्च नाम

नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । रसधातुरिति प्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्याश्च धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञा-
सङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत रसधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । जिज्ञा विज्ञान-
धातुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्याश्च धर्म-
प्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते ।
यदुत जिज्ञाविज्ञानधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा
नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । कायधातुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्ति-
मात्रमेतत्तस्याश्च धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केत-
मात्रेण व्यवह्रियते । यदुत कायधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं
न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । स्पृष्टव्यधातुरिति सुभूते या-
वदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्याश्च धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधो-
ऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत स्पृष्टव्यधातुरिति । तच्च
नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । कायविज्ञान-
धातुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्याश्च धर्मप्रज्ञप्ते-
र्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुत
कायविज्ञानधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभय-
मन्तरेणोपलभ्यते । मनोधातुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्र-
मेतत्तस्याश्च धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण
व्यवह्रियते । यदुत मनोधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा
नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । धर्मधातुरिति सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञ-
प्तिमात्रमेतत् तस्याश्च धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञा

सङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुतधुर्मधातुरिति । तच्च नाम नाऽध्या-
त्मं न वहिर्द्वा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । मनोविज्ञानधातुरिति
सुभूते यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्याश्च धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न
निरोधोऽन्यत्रसंज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । यदुतमनोविज्ञान धातु-
रिति । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वा नोभयमन्तरेणोप-
लभ्यते । एव मेव सुभूते यदिदमुच्यते प्रज्ञापारमितेति बोधि-
सत्त्व इति बोधिसत्त्वनामेति । यावदेव धर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्याश्च
धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्रसंज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते ।
प्रज्ञापारमितेति बोधिसत्त्व इति बोधिसत्त्वनामेति । तच्च नाम
नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम
सुभूते पोषमाध्यात्मिक आत्मभावइति नाम मात्रेण व्यवह्रियते ।
ग्रीष्माऽस्थौनीति नाम व्यवह्रियते । ग्रीवाऽस्थौनीति नाम व्यवह्रि-
यते । स्कन्धाऽस्थौनीति नाम व्यवह्रियते । पृष्ठाऽस्थौनीति व्यव-
ह्रियते । पार्श्वकाऽस्थौनीति व्यवह्रियते । कक्षस्थौनीति नाम
व्यवह्रियते । उर्वस्थौनीति नाम व्यवह्रियते । जङ्घाऽस्थौनीति
नाम व्यवह्रियते । पादाऽस्थौनीति नाम व्यवह्रियते । धर्मप्रज्ञप्ति-
मात्रमेतत्तस्याश्च धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्रसंज्ञा सङ्केत-
मात्रेण व्यवह्रियते । ग्रीष्माऽस्थौनीति नाम* ग्रीवाऽस्थौनीति नाम

* ग, घ, पुस्तके नाम शब्दात् परं सर्वत्र “व्यवह्रियते” इति क्रियापदं
लिखितं दृश्यते । अत्र केषाञ्चित् पदानां पुनरुक्तिरुपलभ्यते । किमयं
लेखकदोषः । यश्चकर्तुं रचनाचातुर्यं प्रयोजनविशेषोवाऽस्तीति
तत्त्वतो न विद्मः ।

वाङ्मयस्यौनीति नाम पृष्ठाऽस्यौनीति नाम पार्श्वोऽस्यौनीति नाम
 कथस्यौनीति नाम उर्वस्यौनीति नाम जङ्घाऽस्यौनीति नाम ।
 तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । एव-
 मेव सुभूते यदिदमुच्यते प्रज्ञापारमितेति बोधिमत्त्व इति बोधि-
 मत्त्वनामेति यावदेवधर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो
 न निरोधोऽन्यत्रसंज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽ-
 ध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम सुभूते
 यानीमानि बाह्यानि दृणकाष्ठशाखापत्रपलाशानि सर्वान्येतानि
 नानानामधेयैर्यवह्रियन्ते तानि च एपाञ्च नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र
 संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तानि च नामानि नाऽध्यात्मं न
 वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते ।

एवमेव सुभूते यदिदमुच्यते प्रज्ञापारमितेति बोधिमत्त्व इति ।
 बोधिमत्त्वनामेति । यावदेवधर्मप्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्यास्य धर्मप्रज्ञप्ते-
 र्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम
 नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम
 सुभूते त्रयीतानां युद्धानां भगवतां यावदेव नाम मात्रं तिष्ठति । तच्च
 नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । तद्यथाऽपि नाम
 सुभूते स्वप्नः प्रतिश्रुत्वा प्रतिभासोमायामरौचि उदकचन्द्रस्तथागत-
 निर्मितः सर्व्व एते धर्माः प्रज्ञप्तिमात्रं यस्यास्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न
 निरोधोऽन्यत्रसंज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं
 न वहिर्द्धा नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । एवमेव सुभूते यदिदमुच्यते
 प्रज्ञापारमितेति बोधिमत्त्व इति बोधिमत्त्वनामेति । सर्व्व एते

धर्माः प्रज्ञप्तिमात्रमेतत्तस्याद्य धर्मप्रज्ञप्तेर्नोत्पादो न निरोधोऽन्यत्र संज्ञासङ्केतमात्रेण व्यवह्रियते । तच्च नाम नाऽध्यात्मं न वहिर्द्वां नोभयमन्तरेणोपलभ्यते । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता नामसङ्केते प्रज्ञायावाधर्मप्रज्ञाया च शिचित्थं ।

एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् न रूपं नाम नित्यमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽनित्यमिति समनुपगच्छति । न रूपं नाम सुखमिति समनुपगच्छति । न रूपं नाम दुःखमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामोत्प्रेति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽनात्मेति समनुपगच्छति । न रूपं नाम शान्तमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽशान्तमिति समनुपगच्छति । न रूपं नाम शून्यमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽशून्यमिति समनुपगच्छति । न रूपं नाम निमित्तमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽनिमित्तमिति समनुपगच्छति । न रूपं नाम प्रणिहितमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽप्रणिहितमिति समनुपगच्छति । न रूपं नाम संस्कृतमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽसंस्कृतमिति समनुपगच्छति । न रूपं नाम संक्षेपमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽसंक्षेपमिति समनुपगच्छति । न रूपं नाम व्यवदानमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामोत्पादइति समनुपगच्छति । न रूपं नाम निरोध इति समनुपगच्छति । न रूपं नाम विविक्तमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽविविक्तमिति समनुपगच्छति । न रूपं नाम कुशलमिति समनुपगच्छति । न रूपं नामाऽकुशलमिति

समनुपश्यति । न रूपं नाम साऽवद्यमिति समनुपश्यति । न रूपं नाम निरवद्यमिति समनुपश्यति । न रूपं नाम साश्रवमिति समनुपश्यति । न रूपं नामाऽनाश्रवमिति समनुपश्यति । न रूपं नाम संक्षेपमिति समनुपश्यति । न रूपं नाम निःक्षेपमिति समनुपश्यति । न रूपं नाम सौक्तिकमिति समनुपश्यति । न रूपं नाम लोकोत्तरमिति समनुपश्यति । न रूपं नाम संसार इति समनुपश्यति । न रूपं नाम निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

न वेदनां नाम नित्येति समनुपश्यति । न वेदनां नामाऽनिर्त्येति समनुपश्यति । न वेदनां नाम सुखेति समनुपश्यति । न वेदनां नाम दुःखेति समनुपश्यति । न वेदनां नामात्मेति समनुपश्यति । न वेदनां नामानात्मेति समनुपश्यति । न वेदनां नाम भ्रान्तेति समनुपश्यति । न वेदनां नामाऽभ्रान्तेति समनुपश्यति । न वेदनां नाम शून्येति समनुपश्यति । न वेदनां नामाऽशून्येति समनुपश्यति । न वेदनां नाम निमित्तेति समनुपश्यति । न वेदनां नामाऽनिमित्तेति समनुपश्यति । न वेदनां नाम प्रणिहितमिति समनुपश्यति । न वेदनां नामाऽप्रणिहितमिति समनुपश्यति । न वेदनां नाम संस्कृतमिति समनुपश्यति । न वेदनां नामाऽसंस्कृतमिति समनुपश्यति । न वेदनां नाम संक्षेपमिति समनुपश्यति । न वेदनां नाम व्यवदानमिति समनुपश्यति । न वेदनां नामोत्पाद इति समनुपश्यति ।

• वेदनादि स्त्रीलिङ्गशब्दविशेषणस्य क्वचित् स्त्रीलिङ्गत्वं क्वचित् स्त्रीव-
लिङ्गत्वं दृश्यते, पञ्चसु पुस्तकेषु ।

न वेदनां नाम निरोध इति समनुपपद्यति । न वेदनां नाम वि-
विक्रमेति समनुपपद्यति । न वेदनां नामाऽविविक्रमेति समनुपपद्यति ।
न वेदनां नाम कुशलेति समनुपपद्यति । न वेदनां नामाऽकुश-
लेति समनुपपद्यति । न वेदनां नाम सावधेति समनुपपद्यति । न
वेदनां नामाऽनवधेति समनुपपद्यति । न वेदनां नामसाश्रवेति
समनुपपद्यति । न वेदनां नामाऽनाश्रवेति समनुपपद्यति । न वेदनां
नाम संक्षेपेति समनुपपद्यति । न वेदनां नाम निःक्षेपेति समनु-
पपद्यति । न वेदनां नाम लौकिकेति समनुपपद्यति । न वेदनां
नाम लोकोक्तरेति समनुपपद्यति । न वेदनां नाम संसार इति
समनुपपद्यति । न वेदनां नाम निर्वाण* इति समनुपपद्यति ।

न संज्ञां नामनित्येति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामाऽनित्येति
समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम सुखमिति समनुपपद्यति । न संज्ञां
नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामात्मेति समनुपपद्यति ।
न संज्ञां नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम शान्तमिति
समनुपपद्यति । न संज्ञां नामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति । न संज्ञां
नाम शून्येति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामाऽशून्येति समनुपपद्यति । न
संज्ञां नाम निमित्तमिति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामाऽनिमित्त-
मिति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति ।
न संज्ञां नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामसंस्कृत-
मिति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति ।
न संज्ञां नामोत्पाद इति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम निरोध

* निर्वाणमिति युक्तं प्रतिमाति ।

इति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम संक्षेप इति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम व्यददानमिति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामाऽविविक्तमिति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम कुशलेति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामाऽकुशलेति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम सावधेति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामाऽनवधेति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम साश्रवेति समनुपपद्यति । न संज्ञां नामाऽनाश्रवेति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम संक्षेप इति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम निःक्षेपेति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम लोकोत्तरेति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम संसार इति समनुपपद्यति । न संज्ञां नाम निर्व्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न संस्कारानाम् नित्या इति समनुपपद्यति । न संस्कारानामाऽनित्या इति समनुपपद्यति । न संस्कारानाम् सुखा इति समनुपपद्यति । न संस्कारानाम् दुःखा इति समनुपपद्यति । न संस्कारानामाऽऽत्मान इति समनुपपद्यति । न संस्कारा नामाऽनात्मान इति समनुपपद्यति । न संस्कारानाम् शान्ता इति समनुपपद्यति । न संस्कारानामाऽशान्ता इति समनुपपद्यति । न संस्कारानाम् शून्या इति समनुपपद्यति । न संस्कारानामाऽशून्या इति समनुपपद्यति । न संस्कारानाम् निमित्ता इति समनुपपद्यति । न संस्कारानामाऽनिमित्ता इति समनुपपद्यति । न संस्कारानाम् प्रणिहिता इति समनुपपद्यति । न संस्कारानामाऽप्रणिहिता इति समनुपपद्यति । न संस्कारा नाम संस्कृता इति समनुपपद्यति । न संस्कारानामाऽसंस्कृता इति समनु-

पश्यति । न संस्कारानामोत्पादादिति समनुपश्यति । न संस्कारानाम
 निरोधादिति समनुपश्यति । न संस्कारानाम संक्षेगादिति समनु-
 पश्यति । न संस्कारानाम व्यवदानादिति समनुपश्यति । न संस्कारा-
 नाम विविक्षादिति समनुपश्यति । न संस्कारानामाऽविविक्षादिति
 समनुपश्यति । न संस्कारानाम कुशलादिति समनुपश्यति । न
 संस्कारानामाऽकुशलादिति समनुपश्यति । न संस्कारानाम सावद्या-
 दिति समनुपश्यति । न संस्कारानाम निरवद्यादिति समनुपश्यति ।
 न संस्कारानाम सायवादिति समनुपश्यति । न संस्कारा नामाऽना-
 श्रवा इति समनुपश्यति । न संस्कारानाम संक्षेगा इति समनु-
 पश्यति । न संस्कारानाम निःक्षेगादिति समनुपश्यति । न संस्कारा-
 नाम लौकिकादिति समनुपश्यति । न संस्कारानाम लोकोत्तरा
 इति समनुपश्यति । न संस्कारानाम संसारदिति समनुपश्यति । न
 संस्कारानाम निर्व्याणमिति समनुपश्यति ।

न विज्ञानं नाम नित्यमिति समनुपश्यति । न विज्ञानं नामा-
 ऽनित्यमिति समनुपश्यति । न विज्ञानं नाम सुखमिति समनुपश्यति ।
 न विज्ञानं नाम दुःखमिति समनुपश्यति । न विज्ञानं नामाऽऽत्मेति
 समनुपश्यति । न विज्ञानं नामाऽनात्मेति समनुपश्यति । न
 विज्ञानं नाम शान्तमिति समनुपश्यति । न विज्ञानं नामाऽशान्त-
 मिति समनुपश्यति । न विज्ञानं नाम शून्यमिति समनुपश्यति ।
 न विज्ञानं नामाऽशून्यमिति समनुपश्यति । न विज्ञानं नाम
 निमित्तमिति समनुपश्यति । न विज्ञानं नामाऽनिमित्तमिति
 समनुपश्यति । न विज्ञानं नाम प्रणिहितमिति समनुपश्यति । न

विज्ञानां नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न विज्ञानं
 नाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नामाऽसंस्कृत-
 मिति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नामोत्पाददति समनुपपद्यति ।
 न विज्ञानं नाम निरोधदति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नाम
 संक्षेपदति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नाम ध्यवदानमिति समनु-
 पपद्यति । न विज्ञानं नाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न विज्ञानं
 नामाऽविविक्तमिति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नाम कुशलमिति
 समनुपपद्यति । न विज्ञानं नामाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न
 विज्ञानं नाम साऽवद्यमिति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नाम निर-
 वद्यमिति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नाम साऽश्रवमिति समनु-
 पपद्यति । न विज्ञानं नामाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति । न विज्ञानं
 नाम संक्षेपदति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नाम निः क्षेपदति
 समनुपपद्यति । न विज्ञानं नाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न
 विज्ञानं नाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नाम
 संसारदति समनुपपद्यति । न विज्ञानं नाम निर्वाणमिति समनु-
 पपद्यति ।

न चक्षुर्नामनित्यमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामाऽनित्यमिति
 समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम सुखमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम
 दुःखमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न
 चक्षुर्नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम शान्तमिति समनु-
 पपद्यति । न चक्षुर्नामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम
 शून्यमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामाऽशून्यमिति समनुपपद्यति ।

न चक्षुर्नामनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामोत्पाद इति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम निरोध इति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामाऽविविक्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम कुगलमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामाऽकुगलमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम सावद्यमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम निरवद्यमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम साऽऽश्रवमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नामाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम निक्षेपमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम संसारइति समनुपपद्यति । न चक्षुर्नाम निर्व्याणमिति समनुपपद्यति ।

न रूपं नाम नित्यमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम सुखमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न रूपं नाम शान्तमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम निमित्तमिति समनुपपद्यति । न रूपं

नामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामोत्पादइति समनुपपद्यति । न रूपं नाम निरोधइति समनुपपद्यति । न रूपं नाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽविविक्तमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम कुशलमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम सावद्यमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽनवद्यमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम साऽऽश्रयमिति समनुपपद्यति । न रूपं नामाऽनाश्रयमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम संक्षेपइति समनुपपद्यति । न रूपं नाम निःक्षेपइति समनुपपद्यति । न रूपं नाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम लौकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न रूपं नाम संसारइति समनुपपद्यति । न रूपं नाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न चतुर्विज्ञानं नाम नित्यमिति समनुपपद्यति । न चतुर्विज्ञानं नामाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न चतुर्विज्ञानं नाम सुखमिति समनुपपद्यति । न चतुर्विज्ञानं नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न चतुर्विज्ञानं नामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न चतुर्विज्ञानं नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न चतुर्विज्ञानं नाम शान्तमिति समनुपपद्यति । न चतुर्विज्ञानं नामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति । न चतुर्विज्ञानं नाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न चतुर्विज्ञानं नामा-

ऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम निमित्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नामाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नामोत्पादइति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम निरोधइति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नामाऽविविक्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम कुशलमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नामाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम साऽवद्यमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नामाऽनवद्यमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम साऽश्रवमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नामाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम संक्षेपइति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम निक्षेपइति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम संसारइति समनुपपद्यति । न चक्षुर्विज्ञानं नाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न चक्षुःसंस्पर्शोनाम नित्यइति समनुपपद्यति । न चक्षुःसंस्पर्शोनामाऽनित्यइति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनाम सुखमिति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न

चक्षुः संस्पर्शोनामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न चक्षुःसंस्पर्शोनामाऽना-
 त्मेति समनुपपद्यति । न चक्षुःसंस्पर्शोनाम गान्तमिति समनुपपद्यति ।
 न चक्षुः संस्पर्शोनामाऽगान्तमिति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शो-
 नाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न चक्षुःसंस्पर्शो नामाऽशून्यमिति
 समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनाम निमित्तइति समनुपपद्यति ।
 न चक्षुः संस्पर्शोनामाऽनिमित्तइति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शो-
 नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनामाऽप्रणि-
 हितमिति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनाम संस्कृतमिति समनु-
 पपद्यति । न चक्षुःसंस्पर्शोनामाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न चक्षुः-
 संस्पर्शोनाम संक्षेपइति समनुपपद्यति । न चक्षुःसंस्पर्शोनाम व्यवदान-
 मिति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनामोत्पाद इति समनुपपद्यति ।
 न चक्षुः संस्पर्शोनाम निरोध इति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शो-
 नाम विविक्तइति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनामाऽविविक्तमिति
 समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनाम कुशलइति समनुपपद्यति । न
 चक्षुः संस्पर्शोनामाऽकुशल इति समनुपपद्यति । न चक्षुःसंस्पर्शोनाम
 साऽवद्यमिति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनामाऽनवद्य इति
 समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनाम साऽऽश्रवइति समनुपपद्यति । न
 चक्षुः संस्पर्शोनामाऽनाश्रव इति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनाम
 संक्षेपइति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनाम निक्षेपइति समनु-
 पपद्यति । न चक्षुःसंस्पर्शोनाम लौकिकइति समनुपपद्यति । न चक्षुः-
 संस्पर्शोनाम लोकोत्तरइति समनुपपद्यति । न चक्षुःसंस्पर्शोनाम संसार-
 इति समनुपपद्यति । न चक्षुः संस्पर्शोनाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

यदपि तच्चक्षुरूपचक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययादुत्पद्यते वेदयितं सुखं दुःखं वा तदपि नाम न नित्यमिति समनुपपद्यति । नाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न सुखमिति समनुपपद्यति । न दुःखमिति समनुपपद्यति । नाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । नाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न ग्रान्तमिति समनुपपद्यति । नाऽग्रान्तमिति समनुपपद्यति । न शून्यमिति समनुपपद्यति । नाऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न निमित्तमिति समनुपपद्यति । नाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । नाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न संस्कृतमिति समनुपपद्यति । नाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न व्यवदानमिति समनुपपद्यति । नोत्पाददति समनुपपद्यति । न निरोधदति समनुपपद्यति । न विविक्तमिति समनुपपद्यति । नाऽविविक्तमिति समनुपपद्यति । न कुशलमिति समनुपपद्यति । नाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न माऽवद्यमिति समनुपपद्यति । नाऽनवद्यमिति समनुपपद्यति । न माऽश्रवमिति समनुपपद्यति । नाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति । न संक्षेपदति समनुपपद्यति । न निःक्षेपदति समनुपपद्यति । न लौकिकमिति समनुपपद्यति । न लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न संसारदति समनुपपद्यति । न निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न श्रोत्रं नाम नित्यमिति समनुपपद्यति । न श्रोत्रं नामाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न श्रोत्रं नाम सुखमिति समनुपपद्यति । न श्रोत्रं नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न श्रोत्रं नामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न श्रोत्रं नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न श्रोत्रं नाम

शान्तमिति समनुपपद्यति । न ओचं नामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति ।
 न ओचं नाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न ओचं नामाऽशून्यमिति
 समनुपपद्यति । न ओचं नाम निमित्तमिति समनुपपद्यति । न ओचं
 नामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न ओचं नाम प्रणिहितमिति
 समनुपपद्यति । न ओचं नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न
 ओचं नाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न ओचं नामाऽसंस्कृतमिति
 समनुपपद्यति । न ओचं नाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न ओचं
 नाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न ओचं नामोत्पाददति समनु-
 पपद्यति । न ओचं नाम निरोधदति समनुपपद्यति । न ओचं नाम
 विविक्तमिति समनुपपद्यति । न ओचं नामाऽविविक्तमिति समनु-
 पपद्यति । न ओचं नाम कुशलमिति समनुपपद्यति । न ओचं नामाऽ-
 कुशलमिति समनुपपद्यति । न ओचं नाम साऽवद्यमिति समनुपपद्यति ।
 न ओचं नामाऽनवद्यमिति समनुपपद्यति । न ओचं नाम माऽऽश्रव
 मिति समनुपपद्यति । न ओचं नामाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति
 न ओचं नाम संक्षेपदति समनुपपद्यति । ॥ ओचं नाम निःक्षेपद
 समनुपपद्यति । न ओचं नाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न
 ओचं नाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न ओचं नाम संम
 दति समनुपपद्यति । न ओचं नाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।
 न शब्दोनाम नित्यदति समनुपपद्यति । न शब्दोनामाऽनि
 दति समनुपपद्यति । न शब्दोनाम सुखमिति समनुपपद्यति ।
 शब्दोनाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनामाऽऽत्मेति समनु
 पपद्यति । न शब्दोनामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न शब्दोनाम

शान्तमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति ।
 न शब्दोनाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनामाऽशून्यमिति
 समनुपपद्यति । न शब्दोनाम निमित्तमिति समनुपपद्यति । न
 शब्दोनामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनाम प्रणिहित-
 मिति समनुपपद्यति । न शब्दोनामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति ।
 न शब्दोनाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनामाऽसंस्कृत-
 मिति समनुपपद्यति । न शब्दोनाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न
 शब्दोनाम व्यवधानमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनामोत्पादमिति
 समनुपपद्यति । न शब्दोनाम निरोधमिति समनुपपद्यति । न शब्दो-
 नाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनामाऽविविक्तमिति समनु-
 पपद्यति । न शब्दोनाम कुशलमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनामा-
 ऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनाम सावधमिति समनुपपद्यति ।
 न शब्दोनामाऽनवधमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनाम साऽऽश्रव-
 मिति समनुपपद्यति । न शब्दोनामाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति । न
 शब्दोनाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनाम निःक्षेपमिति
 समनुपपद्यति । न शब्दोनाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न
 शब्दोनाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न शब्दोनाम संसारमिति
 समनुपपद्यति । न शब्दोनाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न ओचविज्ञानं नाम नित्यमिति समनुपपद्यति । न ओचविज्ञानं
 नामाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न ओचविज्ञानं नाम सुखमिति
 समनुपपद्यति । न ओचविज्ञानं नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न
 ओचविज्ञानं नामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न ओचविज्ञानं नामा-

ऽनात्मेति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम शान्तमिति समनु-
 पश्यति । न ओचविज्ञानं नामाऽशान्तमिति समनुपश्यति । न
 ओचविज्ञानं नाम शून्यमिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नामा-
 ऽशून्यमिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम निमित्तमिति
 समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नामाऽनिमित्तमिति समनुपश्यति ।
 न ओचविज्ञानं नाम प्रणिहितमिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं
 नामाऽप्रणिहितमिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम संस्कृत-
 मिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नामाऽसंस्कृतमिति समनु-
 पश्यति । न ओचविज्ञानं नाम सक्लेशमिति समनुपश्यति । न
 ओचविज्ञानं नाम अवदानमिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं
 नामोत्पाददति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम निरोधदति
 समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम विविक्तमिति समनुपश्यति ।
 न ओचविज्ञानं नामाऽविविक्तमिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं
 नाम कुशलमिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नामाऽकुशलमिति
 समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम सा वद्यमिति समनुपश्यति ।
 न ओचविज्ञानं नामाऽनवद्यमिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं
 नाम साऽश्रवदति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नामाऽनाश्रवदति
 समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम सक्लेशदति समनुपश्यति । न
 ओचविज्ञानं नाम निःक्लेशदति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम
 लौकिकमिति समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम लोकोत्तरमिति
 समनुपश्यति । न ओचविज्ञानं नाम संभारदति समनुपश्यति । न
 ओचविज्ञानं नाम निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

न ओचसंस्पर्शो नाम नित्यइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शो-
नामाऽनित्यइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम सुखइति
समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम दुःखइति समनुपपद्यति । न
ओचसंस्पर्शोनामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनामाऽना-
त्मेति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम शून्यइति समनुपपद्यति ।
न ओचसंस्पर्शोनामाऽशून्यइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम
निमित्तमिति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनामाऽनिमित्तमिति
समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम प्रणिहितइति समनुपपद्यति ।
न ओचसंस्पर्शोनामाऽप्रणिहितइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शो-
नाम संस्कृतइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनामाऽसंस्कृतइति
समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शो नाम संक्षेपइति समनुपपद्यति । न
ओचसंस्पर्शो नामव्यवदानमिति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शो-
नामोत्पादइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम निरोधइति
समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनामविविक्तइति समनुपपद्यति ।
न ओचसंस्पर्शोनामाऽविविक्तइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शो-
नाम कुशलइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनामाऽकुशलइति
समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम साव्यवहति समनुपपद्यति ।
न ओचसंस्पर्शोनामाऽनव्यवहति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम
माऽऽव्यवहति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनामाऽनाव्यवहति समनु-
पपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम संक्षेपइति समनुपपद्यति । न ओच-
संस्पर्शोनाम निःक्षेपइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम
लौकिकइति समनुपपद्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम लोकोत्तरइति

समनुपश्यति । न ओचसंस्पर्शोनाम संसारदति समनुपश्यति ।
न ओचसंस्पर्शोनाम निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

यदपितच्छ्रोत्रशब्दश्चोत्रविज्ञानश्चोचसंस्पर्शप्रत्ययदुत्पद्यते वेदयितं
सुखं दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा तदपि नाम न नित्यमिति
समनुपश्यति । नाऽनित्यमिति समनुपश्यति । न सुखमिति समनु-
पश्यति । न दुःखमिति समनुपश्यति । नाऽऽत्मेति समनुपश्यति ।
नाऽनात्मेति समनुपश्यति । न ग्रान्तमिति समनुपश्यति । नाऽग्रान्त-
मिति समनुपश्यति । न शून्यमिति समनुपश्यति । नाऽशून्यमिति
समनुपश्यति । न निमित्तमिति समनुपश्यति । नाऽनिमित्तमिति
समनुपश्यति । न प्रणिहितमिति समनुपश्यति । नाऽप्रणिहितमिति
समनुपश्यति । न संस्कृतमिति समनुपश्यति । नाऽसंस्कृतमिति
समनुपश्यति । न संक्लेशमिति समनुपश्यति । न व्यवदानमिति
समनुपश्यति । नोत्पाददति समनुपश्यति । न निरोधदति समनु-
पश्यति । न विविक्तमिति समनुपश्यति । नाऽविविक्तमिति समनु-
पश्यति । न कुशलमिति समनुपश्यति । नाऽकुशलमिति समनु-
पश्यति । न साऽवद्यमिति समनुपश्यति । नाऽनवद्यमिति समनु-
पश्यति । न साऽऽश्रवमिति समनुपश्यति । नाऽनाश्रवमिति समनु-
पश्यति । न संक्लेशदति समनुपश्यति । न निःक्लेशदति समनुपश्यति ।
न लौकिकमिति समनुपश्यति । न लोकोत्तरमिति समनुपश्यति ।
न संसारदति समनुपश्यति । न निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

न घ्राणं नाम नित्यमिति समनुपश्यति । न घ्राणं नामाऽनित्य-
मिति समनुपश्यति । न घ्राणं नाम सुखमिति समनुपश्यति ।

न घ्राणं नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम निमित्तमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम संक्षेपदति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामोत्पाददति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम निरोधदति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽविविक्तमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम कुशलमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम साऽवद्यमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽनवद्यमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम साऽश्रवमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नामाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम संक्षेपदति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम निःक्षेपदति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम संसारदति समनुपपद्यति । न घ्राणं नाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न गन्धोनाम नित्यदति समनुपपद्यति । न गन्धो नामाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न गन्धोनाम सुखमिति समनुपपद्यति ।

न गन्धोनाम दुःखमिति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽऽत्मेति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽनात्मेति समनुपश्यति । न गन्धोनाम शान्तइति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽशान्तइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम शून्यइति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽशून्यइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम निमित्तइति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽनिमित्तइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम प्रणिहितमिति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽप्रणिहितमिति समनुपश्यति । न गन्धोनाम संस्कृतमिति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽसंस्कृतमिति समनुपश्यति । न गन्धोनाम संक्षेपइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम व्यवधानमिति समनुपश्यति । न गन्धोनामोत्पादइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम निरोधइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम विविक्तइति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽविविक्तइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम कुशलमिति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽकुशलमिति समनुपश्यति । न गन्धोनाम साऽवद्यमिति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽनवद्यमिति समनुपश्यति । न गन्धोनाम साऽऽश्रवइति समनुपश्यति । न गन्धोनामाऽनाश्रवइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम संक्षेपइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम निःक्षेपइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम लौकिकइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम लोकोत्तरइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम ससारइति समनुपश्यति । न गन्धोनाम निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

न घ्राणविज्ञानं निव्यमिति समनुपश्यति । न घ्राणविज्ञानम-

नित्यमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम सुखमिति समनु-
पपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न
घ्राणविज्ञाननामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नामा-
ऽनात्मेति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम शान्तमिति समनु-
पपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति । न
घ्राणविज्ञानं नाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नामा-
ऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम निमित्तमिति
समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति ।
न घ्राणविज्ञानं नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं
नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम संस्कृत-
मिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नामाऽसंस्कृतमिति समनु-
पपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न
घ्राणविज्ञानं नाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं
नामोत्पाददति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम निरोधदति
समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम विविक्रमिति समनुपपद्यति ।
न घ्राणविज्ञानं नामाऽविविक्रमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं
नाम कुग्रलमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नामाऽकुग्रलमिति
समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम साऽवद्यमिति समनुपपद्यति ।
न घ्राणविज्ञानं नामाऽनवद्यमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं
नाम साऽऽश्रवमिति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नामाऽनाश्रवमिति
समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम संक्षेपदति समनुपपद्यति । न
घ्राणविज्ञानं नाम निःक्षेपदति समनुपपद्यति । न घ्राणविज्ञानं नाम

लौकिकमिति समनुपश्यति । न प्राणविज्ञानं नाम लोकोत्तरमिति समनुपश्यति । न प्राणविज्ञानं नाम संसारदति समनुपश्यति । न प्राणविज्ञानं नाम निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

न प्राणसंस्पर्शो नाम नित्यदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शो-
नामाऽनित्यदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम सुखमिति
समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम दुःखमिति समनुपश्यति । न
प्राणसंस्पर्शोनामाऽऽत्मेति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनामाऽनात्मेति
समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम शान्तदति समनुपश्यति । न
प्राणसंस्पर्शोनामाऽशान्तदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम
शून्यदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनामाऽशून्यदति समनुपश्यति ।
न प्राणसंस्पर्शोनाम निमित्तदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शो-
नामाऽनिमित्तदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम प्रणिहितदति
समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनामाऽप्रणिहितदति समनुपश्यति । न
प्राणसंस्पर्शोनाम संस्क्रतदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनामा-
ऽसंस्क्रतदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम संक्लेशदति समनु-
पश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम व्यवदानमिति समनुपश्यति । न
प्राणसंस्पर्शोनामोत्पाददति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम
निरोधदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम विविकदति
समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनामाऽविविकदति समनुपश्यति । न
प्राणसंस्पर्शोनाम कुशलदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनामा-
ऽकुशलदति समनुपश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनाम साऽवधदति समनु-
पश्यति । न प्राणसंस्पर्शोनामाऽनवधदति समनुपश्यति । न प्राण-

संस्पर्शोनाम साश्रवदति समनुपपद्यति । न घ्राणसंस्पर्शोनामाऽनाश्रव-
दति समनुपपद्यति । न घ्राणसंस्पर्शोनाम संक्लेशदति समनुपपद्यति ।
न घ्राणसंस्पर्शोनाम निःक्लेशदति समनुपपद्यति । न घ्राणसंस्पर्शोनाम
लौकिकदति समनुपपद्यति । न घ्राणसंस्पर्शोनाम लोकोत्तरदति
समनुपपद्यति । न घ्राणसंस्पर्शोनाम संसारदति समनुपपद्यति । न
घ्राणसंस्पर्शोनाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

यदपि तद्घ्राण-गन्धघ्राणविज्ञानघ्राणसंस्पर्शप्रत्ययादुत्पद्यते वेद-
यितं सुखं वा दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा तदपि नाम न
नित्यमिति समनुपपद्यति । नाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न सुख-
मिति समनुपपद्यति । न दुःखमिति समनुपपद्यति । नाऽऽत्मेति समनु-
पपद्यति । नाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न शान्तदति समनुपपद्यति ।
नाऽशान्तदति समनुपपद्यति । न शून्यदति समनुपपद्यति । नाऽशून्य-
दति समनुपपद्यति । न निमित्तदति समनुपपद्यति । नाऽनिमित्त-
दति समनुपपद्यति । न प्रणिहित दति समनुपपद्यति । नाऽप्रणिहित
दति समनुपपद्यति । न संस्कृतदति समनुपपद्यति । नाऽसंस्कृतदति
समनुपपद्यति । न संक्लेशदति समनुपपद्यति । न व्यवदानमिति समनु-
पपद्यति । नोत्पाददति समनुपपद्यति । न निरोधदति समनु-
पपद्यति । न विविक्तदति समनुपपद्यति । नाऽविविक्तदति समनु-
पपद्यति । न कुशलदति समनुपपद्यति । नाऽकुशलदति समनुपपद्यति ।
न साऽवद्यदति समनुपपद्यति । नाऽनवद्यदति समनुपपद्यति ।
न साऽश्रवदति समनुपपद्यति । नाऽनाश्रवदति समनुपपद्यति ।
न संक्लेशदति समनुपपद्यति । न निःक्लेशदति समनुपपद्यति ।

न लौकिकइति समनुपपद्यति । न लोकोत्तरइति समनुपपद्यति ।
न संसारइति समनुपपद्यति । न निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न जिह्वां नाम नित्येति समनुपपद्यति । न जिह्वां नामाऽनि-
त्येति समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम सुखेति समनुपपद्यति । न
जिह्वां नाम दुःखेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नामाऽऽत्मेति समनु-
पपद्यति । न जिह्वां नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम
शान्तेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नामाऽशान्तेति समनुपपद्यति ।
न जिह्वां नाम शून्येति समनुपपद्यति । न जिह्वां नामाऽशून्येति
समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम निमित्तेति समनुपपद्यति । न जिह्वां
नामाऽनिमित्तेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम प्रणिहितेति
समनुपपद्यति । न जिह्वां नामाऽप्रणिहितेति समनुपपद्यति । न
जिह्वां नाम संस्कृतेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नामाऽसंस्कृतेति
समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम संक्षेपइति समनुपपद्यति । न जिह्वां
नाम व्यवदानेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नामोत्पादइति समनु-
पपद्यति । न जिह्वां नाम निरोधइति समनुपपद्यति । न जिह्वां
नाम विविक्तेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नामाऽविविक्तेति समनु-
पपद्यति । न जिह्वां नाम कुशलेति समनुपपद्यति । न जिह्वां
नामाऽकुशलेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम आऽवधेति समनु-
पपद्यति । न जिह्वां नामाऽनवधेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम-
आऽश्रवेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नामाऽनाश्रवेति समनुपपद्यति ।
न जिह्वां नाम संक्षेपइति समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम निःक्षेप-
इति समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम लौकिकेति समनुपपद्यति । न

जिह्वां नाम लोकोत्तरेति समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम संसार-
दति समनुपपद्यति । न जिह्वां नाम निर्व्याणमिति समनुपपद्यति ।

न रसोनाम नित्यदति समनुपपद्यति । न रसोनामाऽनित्य-
दति समनुपपद्यति । न रसोनाम सुखदति समनुपपद्यति । न रसो-
नाम दुःखदति समनुपपद्यति । न रसोनामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति ।
न रसोनामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न रसोनाम शान्तदति
समनुपपद्यति । न रसोनामाऽशान्तदति समनुपपद्यति । न रसो-
नाम शून्यदति समनुपपद्यति । न रसोनामाऽशून्यदति समनुपपद्यति ।
न रसोनाम निमित्तदति समनुपपद्यति । न रसोनामाऽनिमित्त-
दति समनुपपद्यति । न रसोनाम प्रणिहितदति समनुपपद्यति ।
न रसोनामाऽप्रणिहितदति समनुपपद्यति । न रसोनाम संस्कृत-
दति समनुपपद्यति । न रसोनामाऽसंस्कृतदति समनुपपद्यति । न
रसोनाम संक्षेपदति समनुपपद्यति । न रसोनाम व्यवदानदति
समनुपपद्यति । न रसोनामोत्पाददति समनुपपद्यति । न रसो-
नाम निरोधदति समनुपपद्यति । न रसोनाम विविक्तदति
समनुपपद्यति । न रसोनामाऽविविक्तदति समनुपपद्यति । न रसो-
नाम कुशलदति समनुपपद्यति । न रसोनामाऽकुशलदति समनु-
पपद्यति । न रसोनाम साऽवद्यदति समनुपपद्यति । न रसोनामा-
ऽनवद्यदति समनुपपद्यति । न रसोनाम साऽऽश्रवदति समनुपपद्यति ।
न रसोनामाऽनाश्रवदति समनुपपद्यति । न रसोनाम संक्षेपदति
समनुपपद्यति । न रसोनाम निःक्षेपदति समनुपपद्यति । न रसो-
नाम लौकिकदति समनुपपद्यति । न रसो नाम लोकोत्तरदति

समनुपश्यति । न रसोनाम संसारदति समनुपश्यति । न रसो-
नाम निर्व्याणमिति समनुपश्यति ।

न जिज्ञाविज्ञानं नाम नित्यमिति समनुपश्यति । न जिज्ञा-
विज्ञानं नामाऽनित्यमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम
सुखमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम दुःखमिति समनु-
पश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नामाऽऽत्मेति समनुपश्यति । न जिज्ञा-
विज्ञानं नामाऽनात्मेति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम
शान्तमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नामाऽशान्तमिति
समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम शून्यमिति समनुपश्यति ।
न जिज्ञाविज्ञानं नामाऽशून्यमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं
नाम निमित्तमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नामाऽनि-
मित्तमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम प्रणिहितमिति
समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नामाऽप्रणिहितमिति समनुपश्यति ।
न जिज्ञाविज्ञानं नाम संस्कृतमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं
नामाऽसंस्कृतमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम संक्षेपदति
समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम व्यवदानमिति समनुपश्यति ।
न जिज्ञाविज्ञानं नामोत्पाददति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं
नाम निरोधदति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम विविक्त-
मिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नामाऽविविक्तमिति समनु-
पश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम कुशलमिति समनुपश्यति । न
जिज्ञाविज्ञानं नामाऽकुशलमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं
नाम सावधमिति समनुपश्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नामाऽनवध-

मिति समनुपपद्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम साऽऽश्रयमिति समनु-
पपद्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नामाऽनाश्रयमिति समनुपपद्यति । न
जिज्ञाविज्ञानं नाम संक्षेपदति समनुपपद्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम
निःक्षेपदति समनुपपद्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम लौकिकमिति
समनुपपद्यति । न जिज्ञाविज्ञानं नाम लोकोत्तरदति समनुपपद्यति ।
न जिज्ञाविज्ञानं नाम संसारदति समनुपपद्यति । न जिज्ञाविज्ञानं
नाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न जिज्ञासंस्पर्शोनाम नित्यदति समनुपपद्यति । न जिज्ञा-
संस्पर्शोनामाऽनित्यदति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम सुख-
दति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम दुःखदति समनुपपद्यति ।
न जिज्ञासंस्पर्शोनामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शो-
नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम शान्तदति
समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनामाऽशान्तदति समनुपपद्यति ।
न जिज्ञासंस्पर्शोनाम शून्यदति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शो-
नामाऽशून्यदति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम निमित्तदति
समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनामाऽनिमित्तदति समनुपपद्यति ।
न जिज्ञासंस्पर्शोनाम प्रणिहित इति समनुपपद्यति । न जिज्ञा-
संस्पर्शोनामाऽप्रणिहितदति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम
संस्कृतदति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनामाऽसंस्कृतदति समनु-
पपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम संक्षेपदति समनुपपद्यति । न
जिज्ञासंस्पर्शोनाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शो-
नामोत्पाददति समनुपपद्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम निरोधदति

समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम विविक्तइति समनुपश्यति ।
 न जिज्ञासंस्पर्शोनामाऽविविक्तइति समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शो-
 नाम कुशलइति समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनामाऽकुशलइति
 समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम साऽवधइति समनुपश्यति ।
 न जिज्ञासंस्पर्शोनामाऽनवधइति समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शो-
 नाम साऽऽश्रवइति समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनामाऽनाश्रवइति
 समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम संक्षेपइति समनुपश्यति ।
 न जिज्ञासंस्पर्शोनाम निःक्षेपइति समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शो-
 नाम लौकिकइति समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम लोकोत्तर
 इति समनुपश्यति । न जिज्ञासंस्पर्शोनाम संसारइति समनुपश्यति ।
 न जिज्ञासंस्पर्शोनाम निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

यदपि जिज्ञारसजिज्ञाविज्ञानजिज्ञासंस्पर्शादुत्पद्यते वेदयितं
 सुखं वा दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा तदपि नाम न नित्यमिति
 समनुपश्यति । नाऽनित्यमिति समनुपश्यति । न सुखमिति समनु-
 पश्यति । न दुःखमिति समनुपश्यति । नाऽऽत्मेति समनुपश्यति ।
 नाऽनात्मेति समनुपश्यति । न शान्तमिति समनुपश्यति । नाऽशान्त-
 मिति समनुपश्यति । न शून्यमिति समनुपश्यति । नाऽशून्यमिति
 समनुपश्यति । न निमित्तमिति समनुपश्यति । नाऽनिमित्तमिति
 समनुपश्यति । न प्रणिहितमिति समनुपश्यति । नाऽप्रणिहितमिति
 समनुपश्यति । न संसृतमिति समनुपश्यति । नाऽसंसृतमिति
 समनुपश्यति । न संक्षेपमिति समनुपश्यति । न व्यवदानामिति
 समनुपश्यति । नोत्पापदइति समनुपश्यति । न निरोधइति

समनुपपद्यति । न विविक्तमिति समनुपपद्यति । नाऽविविक्तमिति
 समनुपपद्यति । न कुशलमिति समनुपपद्यति । नाऽकुशलमिति
 समनुपपद्यति । न साऽवद्यमिति समनुपपद्यति । नाऽनवद्यमिति
 समनुपपद्यति । न साऽश्रवमिति समनुपपद्यति । नाऽनाश्रवमिति
 समनुपपद्यति । न संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न निःक्षेपमिति
 समनुपपद्यति । न लौकिकमिति समनुपपद्यति । न लोकोत्तरमिति
 समनुपपद्यति । न संसार इति समनुपपद्यति । न निर्वाणमिति
 समनुपपद्यति ।

न कायं नाम नित्यमिति समनुपपद्यति । न कायं नामा-
 ऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न कायं नाम सुखमिति समनुपपद्यति ।
 न कायं नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न कायं नामाऽऽत्मेति
 समनुपपद्यति । न कायं नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न कायं
 नाम शान्तमिति समनुपपद्यति । न कायं नामाऽशान्तमिति समनु-
 पपद्यति । न कायं नाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न कायं नामा-
 ऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न कायं नाम निमित्तमिति समनु-
 पपद्यति । न कायं नामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न कायं
 नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न कायं नामाऽप्रणिहितमिति
 समनुपपद्यति । न कायं नाम संसृतमिति समनुपपद्यति । न कायं
 नामाऽसंसृतमिति समनुपपद्यति । न कायं नाम संक्षेपमिति समनु-
 पपद्यति । न कायं नाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न कायं
 नामोत्पादइति समनुपपद्यति । न कायं नाम निरोधइति समनु-
 पपद्यति । न कायं नाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न कायं

नामाऽविविक्तमिति समनुपश्यति । न कायं नाम कुशलमिति समनुपश्यति । न कायं नामाऽकुशलमिति समनुपश्यति । न कायं नाम साऽवद्यमिति समनुपश्यति । न कायं नामाऽनवद्यमिति समनुपश्यति । न कायं नाम साऽश्रवमिति समनुपश्यति । न कायं नामाऽनाश्रवमिति समनुपश्यति । न कायं नाम संक्लेशमिति समनुपश्यति । न कायं नाम निःक्लेशमिति समनुपश्यति । न कायं नाम लौकिकमिति समनुपश्यति । न कायं नाम लोकोत्तरमिति समनुपश्यति । न कायं नाम संसार इति समनुपश्यति । न कायं नाम निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

न स्पृष्टव्यं नाम नित्यमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽनित्यमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम सुखमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम दुःखमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽऽत्मेति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽनात्मेति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम शान्तमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽशान्तमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम शून्यमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽशून्यमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम निमित्तमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽनिमित्तमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम प्रणिहितमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽप्रणिहितमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम संस्कृतमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽसंस्कृतमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम संक्लेशमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम ध्वदानमिति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नामोत्पादइति समनुपश्यति । न स्पृष्टव्यं नाम निरोधे-

इति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽविविक्तमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम कुशलमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम साऽवद्यमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽनवद्यमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम साऽश्रवमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नामाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम संक्लेशइति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम निःक्लेशइति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम संसारइति समनुपपद्यति । न स्पृष्टव्यं नाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नाम नित्यमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नामाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नाम सुखमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नाम शान्तमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नामाऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नाम निमित्तमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न कायविज्ञानं नामाऽसंस्कृतमिति समनु-

पश्यति । न कायविज्ञानं नाम संक्षेपमिति समनुपश्यति । न काय-
 विज्ञानं नाम व्यवदानमिति समनुपश्यति । न कायविज्ञानं नामो-
 त्पाददति समनुपश्यति । न कायविज्ञानं नाम विविक्तमिति समनु-
 पश्यति । न कायविज्ञानं नामाऽविविक्तमिति समनुपश्यति । न
 कायविज्ञानं नाम कुशलमिति समनुपश्यति । न कायविज्ञानं
 नामाऽकुशलमिति समनुपश्यति । न कायविज्ञानं नाम साऽवद्यमिति
 समनुपश्यति । न कायविज्ञानं नामाऽनवद्यमिति समनुपश्यति ।
 न कायविज्ञानं नाम साश्रवमिति समनुपश्यति । न कायविज्ञानं
 नामाऽनाश्रवमिति समनुपश्यति । न कायविज्ञानं नाम संक्षेपमिति
 समनुपश्यति । न कायविज्ञानं नाम निःक्षेपमिति समनुपश्यति ।
 न कायविज्ञानं नाम लौकिकमिति समनुपश्यति । न कायविज्ञानं
 नाम लोकोत्तरमिति समनुपश्यति । न कायविज्ञानं नाम संसार-
 इति समनुपश्यति । न कायविज्ञानं नाम निर्वाणमिति समनु-
 पश्यति ।

न कायसंस्पर्शं नाम नित्यमिति समनुपश्यति । न कायसंस्पर्शं
 नामाऽनित्यमिति समनुपश्यति । न कायसंस्पर्शं नाम सुखमिति
 समनुपश्यति । न कायसंस्पर्शं नाम दुःखमिति समनुपश्यति । न
 कायसंस्पर्शं नामाऽऽत्मेति समनुपश्यति । न कायसंस्पर्शं नामाऽना-
 त्मेति समनुपश्यति । न कायसंस्पर्शं नाम शान्तमिति समनुपश्यति ।
 न कायसंस्पर्शं नामाऽशान्तमिति समनुपश्यति । न कायसंस्पर्शं
 नाम शून्यमिति समनुपश्यति । न कायसंस्पर्शं नामाऽशून्यमिति
 समनुपश्यति । न कायसंस्पर्शं नाम निमित्तमिति समनुपश्यति । न

कायसंस्पर्शं नामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम
 प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नामाऽप्रणिहितमिति
 समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न
 कायसंस्पर्शं नामाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम
 संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम व्यवदानमिति
 समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नामोत्पादरति समनुपपद्यति । न
 कायसंस्पर्शं नाम निरोधरति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम
 विविक्तमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नामाऽविविक्तमिति
 समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम कुशलमिति समनुपपद्यति । न
 कायसंस्पर्शं नामाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम
 सावद्यमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नामाऽनवद्यमिति
 समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम साश्ववमिति समनुपपद्यति । न
 कायसंस्पर्शं नामाऽनाश्ववमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम
 संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम निःक्षेपमिति
 समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम लौकिकमिति समनुपपद्यति ।
 न कायसंस्पर्शं नाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं
 नाम संसाररति समनुपपद्यति । न कायसंस्पर्शं नाम निर्वाणमिति
 समनुपपद्यति ।

यदपि तत् कायस्पर्शस्य कायविज्ञान कायसंस्पर्शप्रत्ययादुत्पद्यते
 वेद्यितं सुखं दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा । तदपि नाम न नित्य-
 मिति समनुपपद्यति । नाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । सुखमिति न
 समनुपपद्यति । दुःखमिति न समनुपपद्यति । नाऽस्मेति समनुपपद्यति ।

नाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न शान्तमिति समनुपपद्यति । नाऽशान्तमिति समनुपपद्यति । न शून्यमिति समनुपपद्यति । नाऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न निमित्तमिति समनुपपद्यति । नाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न प्रणिहितमिति समनुपपद्यति । नाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न संस्कृतमिति समनुपपद्यति । नाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न नोत्पादमिति समनुपपद्यति । न निरोधमिति समनुपपद्यति । न विविक्तमिति समनुपपद्यति । न कुशलमिति समनुपपद्यति । नाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न साऽवद्यमिति समनुपपद्यति । नाऽनवद्यमिति समनुपपद्यति । न साश्रवमिति समनुपपद्यति । नाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति । न संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न निःक्षेपमिति समनुपपद्यति । न लौकिकमिति समनुपपद्यति । न लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न संसारमिति समनुपपद्यति । न निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न मनोनाम नित्यमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम सुखमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न मनोनाम शान्तमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम निमित्तमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽनिमित्तमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम प्रणिहितमिति

समनुपपद्यति । न मनोनामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति । न मनोनामोत्पाददति समनुपपद्यति । न मनोनाम निरोधदति समनुपपद्यति । न मनोनाम विविक्तमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽविविक्तमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम कुशलमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम साऽवद्यमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽनवद्यमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम साश्रवमिति समनुपपद्यति । न मनोनामाऽनाश्रवमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम निःक्षेपमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम लौकिकमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम संसारमिति समनुपपद्यति । न मनोनाम निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न धर्माक्षाम नित्यादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षामाऽनित्यादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षाम सुखादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षाम दुःखादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षामाऽऽत्मानदति समनुपपद्यति । न धर्माक्षामाऽनात्मानदति समनुपपद्यति । न धर्माक्षाम शान्तादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षामाऽशान्तादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षाम शून्यादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षामाऽशून्यादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षाम निमित्तादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षामाऽनिमित्तादति समनुपपद्यति । न धर्माक्षाम प्रणिहिता-

इति समनुपपद्यति । न धर्मान्नामाऽप्रणिहितादिति समनुपपद्यति ।
 न धर्मान्नाम संस्कृतादिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नामाऽसंस्कृतादिति
 समनुपपद्यति । न धर्मान्नाम संक्षेपादिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नाम
 व्यवदानादिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नामोत्पादादिति समनुपपद्यति ।
 न धर्मान्नामा निरोधादिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नाम विविक्षा-
 दिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नामाऽविविक्षादिति समनुपपद्यति । न
 धर्मान्नाम कुशलादिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नामाऽकुशलादिति
 समनुपपद्यति । न धर्मान्नाम सावध्यादिति समनुपपद्यति । न धर्मा-
 न्नामाऽनवध्यादिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नाम साय्रवाद्दिति समनु-
 पपद्यति । न धर्मान्नामाऽनाय्रवाद्दिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नाम
 संक्षेपादिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नाम निःक्षेपादिति समनुपपद्यति ।
 न धर्मान्नाम लौकिकादिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नाम लोको-
 त्तरादिति समनुपपद्यति । न धर्मान्नाम संसारादिति समनुपपद्यति ।
 न धर्मान्नाम निर्व्याणादिति समनुपपद्यति ।

न मनोविज्ञानं नाम नित्यमिति समनुपपद्यति । न मनो-
 विज्ञानं नामाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम
 सुखमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम दुःखमिति समनु-
 पपद्यति । न मनोविज्ञानं नामाऽऽत्मेति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं
 नामाऽनात्मेति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम शान्तमिति
 समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नामाऽशान्तमिति समनुपपद्यति ।
 न मनोविज्ञानं नाम शून्यमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं
 नामाऽशून्यमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम निमित्त-

मिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नामाऽनिमित्तमिति समनु-
पपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम प्रणिहितमिति समनुपपद्यति ।
न मनोविज्ञानं नामाऽप्रणिहितमिति समनुपपद्यति । न मनो-
विज्ञानं नाम संस्कृतमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नामा-
ऽसंस्कृतमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम संक्षेपमिति
समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम व्यवदानमिति समनुपपद्यति ।
न मनोविज्ञानं नामोत्पादमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं
नाम निरोधमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम विविक्त-
मिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नामाऽविविक्तमिति समनु-
पपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम कुशलमिति समनुपपद्यति । न मनो-
विज्ञानं नामाऽकुशलमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम
साऽवद्यमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नामाऽनवद्यमिति
समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम भाऽऽश्रयमिति समनुपपद्यति ।
न मनोविज्ञानं नामाऽलाश्रयमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं
नाम संक्षेपमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम निःक्षेपमिति
समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम श्लौकिकमिति समनुपपद्यति ।
न मनोविज्ञानं नाम लोकोत्तरमिति समनुपपद्यति । न मनो-
विज्ञानं नाम संसारमिति समनुपपद्यति । न मनोविज्ञानं नाम
निर्वाणमिति समनुपपद्यति ।

न मनः संस्पर्शं नाम नित्यमिति समनुपपद्यति । न मनः संस्पर्शं
नामाऽनित्यमिति समनुपपद्यति । न मनः संस्पर्शं नाम सुखमिति
समनुपपद्यति । न मनः संस्पर्शं नाम दुःखमिति समनुपपद्यति । न मनः

संस्पर्शं नामाऽऽत्मेति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नामाऽनात्मेति
 समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम शान्तमिति समनुपश्यति । न
 मनः संस्पर्शं नामाऽशान्तमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम
 शून्यमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नामाऽशून्यमिति समनु-
 पश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम निमित्तमिति समनुपश्यति । न मनः
 संस्पर्शं नामाऽनिमित्तमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम
 प्रणिहितमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नामाऽप्रणिहितमिति
 समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम संस्कृतमिति समनुपश्यति । न
 मनः संस्पर्शं नामाऽसंस्कृतमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम
 संक्लेशमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम व्यवधानमिति समनु-
 पश्यति । न मनः संस्पर्शं नामोत्पाददति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं
 नाम निरोधदति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम विविक्तमिति
 समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नामाऽविविक्तमिति समनुपश्यति ।
 न मनः संस्पर्शं नाम कुशलमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं
 नामाऽकुशलमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम साऽवधमिति
 समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नामाऽनवधमिति समनुपश्यति । न
 मनः संस्पर्शं नाम साऽऽवयवमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं
 नामाऽनावयवमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम संक्लेशमिति
 समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम निःक्लेशमिति समनुपश्यति ।
 न मनः संस्पर्शं नाम लौकिकमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं
 नाम लोकोत्तरमिति समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम संसारदति
 समनुपश्यति । न मनः संस्पर्शं नाम निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

यदपि तन्नानो धर्ममनो विज्ञानमनः संस्पर्शप्रत्ययादुत्पद्यते ।
 वेदयितं सुखं वा दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा तदपि नाम न
 नित्यमिति समनुपश्यति । नाऽनित्यमिति समनुपश्यति । न सुख-
 मिति समनुपश्यति । न दुःखमिति समनुपश्यति । नाऽऽत्मेति समनु-
 पश्यति । नाऽनात्मेति समनुपश्यति । न शान्तमिति समनुपश्यति ।
 नाऽशान्तमिति समनुपश्यति । न शून्यमिति समनुपश्यति ।
 नाऽशून्यमिति समनुपश्यति । न निमित्तमिति समनुपश्यति ।
 नाऽनिमित्तमिति समनुपश्यति । न प्रणिहितमिति समनुपश्यति ।
 नाऽप्रणिहितमिति समनुपश्यति । न संस्कृतमिति समनुपश्यति ।
 नाऽसंस्कृतमिति समनुपश्यति । न संक्लेशमिति समनुपश्यति ।
 न व्यवदानमिति समनुपश्यति । नोत्पादमिति समनुपश्यति ।
 न निरोधमिति समनुपश्यति । न विविक्तमिति समनुपश्यति ।
 नाऽविविक्तमिति समनुपश्यति । न कुशलमिति समनुपश्यति ।
 नाऽकुशलमिति समनुपश्यति । न साऽवद्यमिति समनुपश्यति ।
 नाऽनवद्यमिति समनुपश्यति । न साऽऽश्रवमिति समनुपश्यति ।
 नाऽनाश्रवमिति समनुपश्यति । न संक्लेशमिति समनुपश्यति ।
 न निःक्लेशमिति समनुपश्यति । न लौकिकमिति समनुपश्यति ।
 न लोकोत्तरमिति समनुपश्यति । न संसारमिति समनुपश्यति ।
 न निर्वाणमिति समनुपश्यति ।

तत्कस्य हेतोस्तथा हि बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमिताया-
 च्चरंस्ताश्च प्रज्ञापारमितां तच्च बोधिसत्त्वं तच्च बोधिसत्त्वनाम न
 संस्कृतधातौ समनुपश्यति । नाऽसंस्कृतधातौ समनुपश्यति । तत्कस्य

हेतोस्तथा हि सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितानाम न समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति । न सम्यक् प्रहीणभावनायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

नर्हिपादभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

नेन्द्रियभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न च बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

अध्यात्मशून्यताभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

वसिद्धांशून्यताभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

अनवरागशून्यताभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

अनवकारशून्यताभावनताद्यै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

प्रकृतिशून्यताभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञा-
पारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति ।
न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति ।
न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

सर्वधर्मशून्यताभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

स्वस्वच्छशून्यताभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च
प्रज्ञापारमितां समनुपगच्छति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनु-
पगच्छति । न बोधिसत्त्व समनुपगच्छति । न बोधिसत्त्वानाम समनु-
पगच्छति । न बुद्धं समनुपगच्छति । न बुद्धानाम समनुपगच्छति ।

अनुपलभ्यशून्यताभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनु-

ध्यानभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

* अप्रमाणभावनतार्यै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

आरूप्यसमापत्तिभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्तनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

अष्टविमोक्षभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञा-
पारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति ।
न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न
बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तिभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति ।
न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम
समनुपश्यति । न बोधिमत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिमत्त्वनाम
समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

शून्यताविमोक्षमुख्यभावनन्तायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनु-

दश तथागतवल्लभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

चतुर्विंशारक्षभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

प्रतिसम्बिद्भावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति ।

आवेष्टिकबुद्धधर्मभावनतायै प्रज्ञापारमितायां चरति । न च प्रज्ञापारमितां समनुपश्यति । न च प्रज्ञापारमितानाम समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वं समनुपश्यति । न बोधिसत्त्वनाम समनुपश्यति । न बुद्धं समनुपश्यति । न बुद्धनाम समनुपश्यति । अन्यव सर्वाकारज्ञतामनसिकारात् ।

तेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता धर्माणां धर्मलक्षणं सुप्रतिविद्धं भवति । यच्च धर्माणां धर्मलक्षणं तत्र संक्षिप्यते न व्यवदायते । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरतानामसङ्केतिकीधर्मप्रज्ञप्तिरवबोद्धव्या । स नामसङ्केतिकी धर्माणां प्रज्ञप्तिमवबुध्य न रूपमभिनिवेक्ष्यते । न

वेदनामभिनिवेक्ष्यते । न संस्कारानभिनिवेक्ष्यते । न विज्ञानमभिनिवेक्ष्यते । न चतुरभिनिवेक्ष्यते । न रूपमभिनिवेक्ष्यते । न चतुर्विज्ञानमभिनिवेक्ष्यते । न चतुः संस्पर्शमभिनिवेक्ष्यते । यदपि तच्चतुरूपचतुर्विज्ञान चतुःसंस्पर्शप्रत्ययादुत्पद्यते वेदयितं सुखं वा दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा तदपि नाभिनिवेक्ष्यते । न श्रोत्रमभिनिवेक्ष्यते । न शब्दमभिनिवेक्ष्यते । न श्रोत्रविज्ञानमभिनिवेक्ष्यते । न श्रोत्रसंस्पर्शमभिनिवेक्ष्यते । यदपि तच्छ्रोत्रशब्द श्रोत्रविज्ञान श्रोत्रसंस्पर्श प्रत्ययादुत्पद्यते वेदयितं सुखं वा दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा तदपि नाभिनिवेक्ष्यते । न घ्राणमभिनिवेक्ष्यते । न गन्धानभिनिवेक्ष्यते । न घ्राणविज्ञानमभिनिवेक्ष्यते । न घ्राणसंस्पर्शमभिनिवेक्ष्यते । यदपि घ्राणगन्ध घ्राणविज्ञान घ्राणसंस्पर्श प्रत्ययादुत्पद्यते वेदयितं सुखं वा दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा तदपि नाभिनिवेक्ष्यते । न जिह्वामभिनिवेक्ष्यते । न रसानभिनिवेक्ष्यते । न जिह्वाविज्ञानमभिनिवेक्ष्यते । न जिह्वासंस्पर्शमभिनिवेक्ष्यते । यदपि तज्जिह्वारस जिह्वाविज्ञान जिह्वासंस्पर्श प्रत्ययादुत्पद्यते वेदयितं सुखं वा दुःखं वा असुखाऽदुःखं तदपि नाभिनिवेक्ष्यते । न कायमभिनिवेक्ष्यते । न स्पृष्ट्यमभिनिवेक्ष्यते । न कायविज्ञानमभिनिवेक्ष्यते । न कायसंस्पर्शमभिनिवेक्ष्यते । यदपि तत्कायस्पृष्ट्य कायविज्ञान कायसंस्पर्श प्रत्ययादुत्पद्यते वेदयितं सुखं वा दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा तदपि नाभिनिवेक्ष्यते । न मनोऽभिनिवेक्ष्यते । न धर्मानभिनिवेक्ष्यते । न मनोविज्ञानमभिनिवेक्ष्यते । न मनःसंस्पर्शमभिनिवेक्ष्यते । यदपि तन्मनोधर्म मनोविज्ञान मनःसंस्पर्शप्रत्ययादुत्पद्यते वेदयितं सुखं वा दुःखं वा अदुःखाऽसुखं वा तदपि नाभिनिवेक्ष्यते ।

संस्कृतधातौ नाऽभिनिवेक्ष्यते । असंस्कृतधातौ नाऽभिनिवेक्ष्यते ।
 दानपारमितायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । शीलपारमितायां नाऽभि-
 निवेक्ष्यते । चान्तिपारमितायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । वीर्यपारमितायां
 नाऽभिनिवेक्ष्यते । ध्यानपारमितायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । प्रज्ञापार-
 मितायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । न नाऽत्यन्तेऽपि लक्षणेऽप्यासां नाऽभि-
 निवेक्ष्यते । बोधिकाये नाऽभिनिवेक्ष्यते । मांसचक्षुषि नाऽभि-
 निवेक्ष्यते । दिव्यचक्षुषि नाऽभिनिवेक्ष्यते । प्रज्ञाचक्षुषि नाऽभि-
 निवेक्ष्यते । धर्मचक्षुषि नाऽभिनिवेक्ष्यते । बुद्धचक्षुषि नाऽभि-
 निवेक्ष्यते । अभिज्ञापारमितायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । अध्यात्मशून्य-
 तायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । वहिर्धा शून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते ।
 अध्यात्मवह्निर्धाशून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । शून्यताशून्यतायां
 नाऽभिनिवेक्ष्यते । महाशून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । परमाऽर्थशून्य-
 तायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । संस्कृतशून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । असं-
 स्कृतशून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । अत्यन्तशून्यतायां नाऽभिनिवे-
 क्ष्यते । अनवराऽयशून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । अनवकारशून्यतायां
 नाऽभिनिवेक्ष्यते । प्रकृतिशून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । सर्वधर्म-
 शून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । खललक्षणशून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते ।
 अनुपलम्भशून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । अभावशून्यतायां नाऽभि-
 निवेक्ष्यते । स्वभावशून्यतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । अभावस्वभावशून्य-
 तायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । सत्युपस्थानेषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । सम्यक्-
 प्रज्ञाणेषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । षट्त्रिंशत्पादेषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । इन्द्रि-
 येषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । बलेषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । बोध्यज्ञेषु नाऽभि-

निवेक्ष्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गेषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । आर्यमार्गेषु
नाऽभिनिवेक्ष्यते । ध्यानेषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । अप्रमाणेषु नाऽभि-
निवेक्ष्यते । आरूप्यसमापत्तिषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । अष्टसु विमोचेषु
नाऽभिनिवेक्ष्यते । नवस्वनुपूर्वविहारेषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । शून्यतायां
नाऽभिनिवेक्ष्यते । आनिमित्ते नाऽभिनिवेक्ष्यते । अप्रणिहिते नाऽभि-
निवेक्ष्यते । अभिज्ञासु नाऽभिनिवेक्ष्यते । समाधिषु नाऽभिनिवेक्ष्यते ।
धारणैमुखेषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । दशतयागतबलेषु नाऽभिनिवेक्ष्यते ।
चतुर्षु वैशारद्येषु नाऽभिनिवेक्ष्यते । धर्मधातौ नाऽभिनिवेक्ष्यते ।
चतसृषु प्रतिसम्बिम्बु नाऽभिनिवेक्ष्यते । महाभैरवां नाऽभिनिवेक्ष्यते ।
महाकरुणायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । अष्टादशावेष्टिक बुद्धधर्मेषु
नाऽभिनिवेक्ष्यते । तथतायां नाऽभिनिवेक्ष्यते । भूतकोट्यां नाऽभि-
निवेक्ष्यते । धर्मधातौ नाभिनिवेक्ष्यते । सत्परिपाके नाऽभिनिवे-
क्ष्यते । बुद्धचेत्रपरिशुद्धौ नाऽभिनिवेक्ष्यते । उपायकौशले नाऽभि-
निवेक्ष्यते । तत्कस्य हेतोस्तथाहि ते सर्वधर्मान् संविद्यन्ते । यच्चा-
ऽभिनिविशेत् । येन वा ऽभिनिविशेत् । यत्र वा ऽभिनिविशेत् ।

एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महामत्त्वोऽनभिनिविष्टः सर्वधर्मेषु
प्रज्ञापारमितायां चरन् दानपारमितायां वर्द्धते । शौलपारमितायां
विवर्द्धते । क्षान्तिपारमितायां विवर्द्धते । वीर्यपारमितायां विव-
र्द्धते । ध्यानपारमितायां विवर्द्धते । प्रज्ञापारमितायां विवर्द्धते ।
बोधिसत्त्वन्यासमवक्रामत्यवेवर्त्तिकां भूमिमाक्रामात्यभिज्ञाः परिपूर्य्य
बुद्धचेत्रेण बुद्धचेत्रं संक्रामति । सत्त्वान् परिपाठयन् बुद्धान् भगवतः
सत्कुर्वन् गुरुं कुर्वन् मानयन् पूजयन् बुद्धचेत्रं परिशोधनतायै ।

बुद्धानां भगवतां दर्शनायै तांश्च भगवतो दृष्ट्वायैः कुशलमूलै-
 राकाङ्क्षिष्यन्ते । तान् बुद्धान् भगवतः सत्कर्तुं गुरुकर्तुं मानयितुं
 पूजयितुं तानि वाऽस्य कुशलमूलानि प्रादुर्भविष्यन्ति । तैरेव-
 कुशलमूलैः तेषां बुद्धानां भगवतामन्तिके प्रादुर्भविष्यन्ति । तेषाञ्च
 बुद्धानां भगवतामन्तिके धर्म्मं श्रोष्यन्ति । यथा श्रुतस्य सधर्म्मानजातो-
 ष्चेत्यते । यावदनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्भोष्यते । धारणी-
 मुखानि च प्रतिपश्यते । समाधिमुखानि च प्रतिपश्यते ।

एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 चरतानाम् सङ्केतिकीधर्म्मप्रज्ञप्तिरवबोद्धव्या । यः पुनः सुभूतिरेवमाह
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वइति भगवन्मुच्यते । तत् किं मन्यसे सुभूते रूपं
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्यत्र रूपाद्बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रूपे बोधिसत्त्वइति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे
 रूपमिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते आरूपि बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवा-
 नाह । तत् किं मन्यसे सुभूते वेदना बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र वेदनायां
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते वेदनायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे वेदनेति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते श्रवेदना

बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते संज्ञा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यत्र संज्ञाया बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे संज्ञार्या
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे संज्ञेति । आह नोहीदं भगवन् । भग-
 वानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते असंज्ञा बोधिसत्त्वइति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते संस्कारा
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र संस्कारेभ्यो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते संस्कारेषु बोधिसत्त्व-
 इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 बोधिसत्त्वे संस्कारा इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते असंस्कारा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञानं बोधि-
 सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूतेऽन्यत्र विज्ञानाद्बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवान् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञाने बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 बोधिसत्त्वे विज्ञानमिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते अविज्ञानो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते चतुर्विधिसत्त्वइति ।

आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 अन्यत्र चक्षुषो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते चक्षुषि बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे चक्षुरिति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 अचक्षुर्व्वाधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते श्रोत्रं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र श्रोत्राद्बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते श्रोत्रे
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । तत् किं मन्यसे सुभूते
 बोधिसत्त्वे श्रोत्रमिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते अश्रोत्रो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भग-
 वन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते घ्राणं बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 अन्यत्र घ्राणाद्बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते घ्राणे बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भग-
 वन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽघ्राणो बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 जिह्वा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र जिह्वाया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जिह्वायां बोधिसत्त्व-
 इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते

जिज्ञा बोधिसत्त्व इति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजिज्ञो बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते कायो बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र कायाद्बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते काये बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे काय इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अकायो बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते मनो बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते-
ऽन्यत्रमनसः बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते मनसि बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे मनइति ।
आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
अमनस्को बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रूपं बोधित्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
 रूपाद्बोधिमत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते रूपे बोधिमत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिमत्त्वे रूपमिति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अरूपो
 बोधिमत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते शब्दो बोधिसत्त्व इति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
 शब्दाद्बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते शब्दे बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे शब्द इति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अशब्दो
 बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते गन्धो बोधिसत्त्व इति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
 गन्धाद्बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते गन्धे बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे गन्ध इति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अगन्धो
 बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रसो बोधिसत्त्व इति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
 रसाद्बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते रसे बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे रस इति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अरसो-
 बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते स्पर्शो बोधिसत्त्व इति ।

आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्यत्र स्पर्शाद्वोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते स्पर्शं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे स्पर्शं
 इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते अस्पर्शाबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते धर्माबोधिसत्त्वइति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
 धर्मैर्भ्यो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते धर्मेषु बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे धर्मा इति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अधर्मा
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते चक्षुर्धातुर्व्याधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
 चक्षुर्धातुर्व्याधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते चक्षुर्धातौ बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे चक्षुर्धातु-
 रिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 अचक्षुर्धातुर्व्याधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रूपधातुर्व्याधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र

रूपधातोर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते रूपधातौ बोधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे रूपधातुरिति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते अरूपधातुर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्।

भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते चक्षुर्विज्ञानधातुर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र चक्षुर्विज्ञानधातोर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे चक्षुर्विज्ञानधातुरिति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते अचक्षुर्विज्ञानधातुर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्।

भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते ओचधातुर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र ओचधातोर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते ओचधातौ बोधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे ओचधातुरिति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते अओचधातुर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्।

भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र शब्दधातुर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्। भगवानाह। तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र शब्दधातोर्व्याधिसत्त्वदति। आह नोहीदं भगवन्।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते शब्दधातौ बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
बोधिसत्त्वे शब्दधातुरिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अशब्दधातुर्विधिबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ओचविज्ञानधातुर्विधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूतेऽन्यत्र ओचविज्ञानधातुर्विधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ओचविज्ञानधातौ बोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते बोधिसत्त्वे ओचविज्ञानधातुरिति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अओचविज्ञानधातुर्विधिसत्त्व-
इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते घ्राणधातुर्विधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
घ्राणधातुर्विधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते घ्राणधातौ बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे घ्राण-
धातुरिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते अघ्राणधातुर्विधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते गन्धधातुर्विधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र

आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
 स्पृष्टव्यधातोर्बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते स्पृष्टव्यधातौ बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे स्पृष्टव्य-
 धातुरिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते अस्पृष्टव्यधातुर्बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते कायविज्ञानधातुर्बोधि-
 सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूतेऽन्यत्र कायविज्ञानधातोर्बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते कायविज्ञानधातौ
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे कायविज्ञानधातुरिति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अकायविज्ञानधातु-
 र्बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते मनोधातुर्बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
 मनोधातोर्बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते मनोधातौ बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे मनो-
 धातुरिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते अमनोधातुर्बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते धर्मधातुर्बोधिसत्त्वइति ।

गन्धधातोर्बोधिसत्त्वइति । आह नोहौदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते गन्धधातौ बोधिसत्त्वइति । आह नोहौदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे गन्धधातुरिति । आह नोहौदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अगन्धधातुर्बोधिसत्त्वइति । आह नोहौदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते प्राणविज्ञानधातुर्व्याधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूतेऽन्यत्र प्राणविज्ञानधातुर्व्याधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते प्राणविज्ञानधातौ बोधिसत्त्व-
इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते बोधिसत्त्वे प्राणविज्ञानधातुरिति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अप्राणविज्ञानधातुर्व्याधिसत्त्व-
इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभृते जिज्ञाधातुर्व्याधिसत्त्व-
इति । आह नोहीदं भगवन् । तत् किं मन्यसे सुभृतेऽन्यथा
जिज्ञाधातोर्व्याधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभृते जिज्ञाधातौ बोधिसत्त्वइति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभृते
बोधिमत्त्वे जिज्ञाधातुरिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभृते अजिज्ञाधातुर्व्याधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभृते रमधातुर्ज्वाधिमत्यदति ।

आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते-
 ऽन्यत्र रसधातोर्व्वाधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवान् । भग-
 वानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रसधातौ बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 बोधिसत्त्वे रसधातुरिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते अरसधातुर्व्वाधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जिज्ञाविज्ञानधातु-
 र्वाधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र जिज्ञाविज्ञानधातोर्व्वाधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जिज्ञाविज्ञानधातौ
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे जिज्ञाविज्ञानधातुरिति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजिज्ञाविज्ञानधातु-
 र्वाधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते कायधातुर्व्वाधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र
 कायधातोर्व्वाधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते कायधातौ बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे काय-
 धातुरिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते अकायधातुर्व्वाधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते स्पृष्ट्यधातुर्व्वाधिसत्त्वइति ।

सत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूतेऽन्यत्राऽध्यातोर्वीधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भग-
वानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽध्यातौ बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेबोधिसत्त्वेऽध्यातुरिति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यथा-
तुर्वीधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते तेजोधातुर्वीधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र तेजोधातोर्वीधिसत्त्व-
दति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
तेजोधातौ बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे तेजोधातुरिति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अतेजोधातु-
र्वीधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते वायुधातुर्वीधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र वायुधातोर्वीधिसत्त्व-
दति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते वायुधातौ बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भग-
वानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे वायुधातुरिति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
अवायुधातुर्वीधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते आकाशधातुर्वीधिसत्त्वदति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्रा-

काशधातुर्बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते आकाशधातौ बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे आकाशधातुरिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अनाकाशधातुर्बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं । भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र विज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञानधातौ बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे विज्ञानधातुरिति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अविद्या बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्राविद्याया बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अविद्यायां बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वेऽविद्येति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽनविद्यो बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते संस्कारा बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽन्यत्रसंस्कारेभ्यो बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते संस्कारेषु बोधिसत्त्व-

[illegible]

तत् किं मन्यसे सुभूते अषडायतनोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते सर्वाबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्य-
चत्सर्वाबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते सर्वा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वसर्वाइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते सर्वाबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते वेदना बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यच वेदनाया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते वेदनायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे वेदनेति । आह नोहीदं भगवन् । भग-
वानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अवेदनो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते दृष्ट्या बोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यच दृष्ट्याया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते दृष्ट्यायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे दृष्ट्येति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अदृष्ट्याबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते उपादानं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं

भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्रोपादानादोधि-
 मत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 उपादाने बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिमत्त्वे उपादानमिति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते अनुपादानोबोधिमत्त्व-
 दति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते भवोबोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र भवादोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते भवे बोधिमत्त्वदति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधि-
 मत्त्वे भवदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते अभवोबोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जातिर्व्याधिमत्त्वदति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र जाते-
 र्व्याधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते जातौबोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिमत्त्वे जातिरिति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजातिर्वा-
 धिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते जरामरणं बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवा-
 नाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र जरामरणादोधिमत्त्वदति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जरा-

मरणे बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे जरामरणमिति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजरामरणबोधिसत्त्व इति ।
आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते या रूपतथतायाबोधिसत्त्व
इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
अन्यत्र रूपतथतायाबोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रूपतथताया बोधिसत्त्व इति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
बोधिसत्त्वे रूपतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अरूपतथतोबोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या वेदना ।
तथतायाबोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्रवेदनातथतायाबोधिसत्त्व इति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते वेदना-
तथताया बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे वेदनातथतेति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अवेदनातथतोबोधि-
सत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते या संज्ञातथतायाबोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र संज्ञातथतायाबोधि-
सत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते

भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्रोपादानादोधि-
 सत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 उपादाने बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे उपादानमिति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते अनुपादानोबोधिसत्त्व-
 दति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते भवोबोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र भवादोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते भवे बोधिसत्त्वदति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधि-
 सत्त्वे भवदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते अभवोबोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जातिर्व्वाधिसत्त्वदति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र जाति-
 र्व्वाधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते जातौबोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे जातिरिति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजातिर्वा-
 धिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते जरामरणं बोधिसत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवा-
 नाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र जरामरणादोधिसत्त्वदति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जरा-

मरणे बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे जरामरणमिति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजरामरणोबोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते या रूपतथतायाबोधिसत्त्व
इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
अन्यत्र रूपतथतायाबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रूपतथताया बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
बोधिसत्त्वे रूपतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अरूपतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या वेदना ।
तथतायाबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्रवेदनातथतायाबोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते वेदना-
तथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे वेदनातथतेति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अवेदनातथतोबोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते या संज्ञातथतायाबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र संज्ञातथतायाबोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते

संज्ञातयतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे संज्ञातयतेति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते असंज्ञातयतोबोधि-
 सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते यां संस्कारतयतायांबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र संस्कारतयताया-
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते संस्कारतयतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वेसंस्कार-
 तयतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते असंस्कारतयतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भग-
 वानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या विज्ञानतयतायांबोधिसत्त्व-
 इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते अन्यत्र विज्ञानतयतायांबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञानतयतायां
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वेविज्ञानंतयतेति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अविज्ञानतयतोबोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । - तत् किं मन्यसे सुभूते
 या चक्षुस्तयताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र चक्षुस्तयताया बोधिसत्त्वइति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते चक्षुस्तयतायां

बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे चक्षुस्तथतेति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अक्षक्षुस्तथतोबोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या श्रोत्रस्तथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र श्रोत्रतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते श्रोत्रतथतायां
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे श्रोत्रतथतेति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अश्रोत्रतथतो बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या घ्राणतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र घ्राणतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते घ्राणतथतायां
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे घ्राणतथतेति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अघ्राणतथतोबोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या जिह्वातथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं

मन्यसे सुभूते अन्यत्र जिज्ञातयताया बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जिज्ञातयतायां बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे जिज्ञातयतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजिज्ञातयतो बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या कायतयता सा बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र कायतयताया बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते कायतयतायां बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे कायतयतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अकायतयतो बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या मनस्तयता सा बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र मनस्तयताया बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते मनस्तयतायां बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे मनस्तयता इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अमनस्तयतो बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या रूपतथता सा बोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते अन्यत्र रूपतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रूपतथतायां बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
बोधिसत्त्वे रूपतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
किं मन्यसे सुभूते अरूपतथतो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या शब्दतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र शब्दतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते शब्दतथतायां बोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते बोधिसत्त्वे शब्दतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भग-
वानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अशब्दतथतो बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या गन्धतथता सा बोधिसत्त्व-
इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
अन्यत्र गन्धतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते गन्धतथतायां बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
बोधिसत्त्वे गन्धतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्

किं मन्यसे सुभूते अगन्धतथतो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या रसतथता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र रसतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रसतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे रसतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते असतथतो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते यास्पर्शतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र स्पर्शतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते स्पर्शतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे स्पर्शतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अस्पर्शतथतो बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या धर्मतथता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र धर्मतथताया बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते धर्मतथतायां

बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे धर्म्मतथतेति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अधर्म्मतथतोबोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या चक्षुर्धातुतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह तोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र चक्षुर्धातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते चक्षुर्धातु-
तथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे चक्षुर्धातुतथतेति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अचक्षुर्धातुतथतो-
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या रूपधातुतथता बोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते अन्यत्र रूपधातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रूपधातुतथतायां
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे रूपधातुतथतेति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अरूपधातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या चक्षुर्विज्ञानधातुतथता
सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं

मन्यसे सुभूते अन्यत्र चक्षुर्विज्ञानधातुतयताया बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 चक्षुर्विज्ञानधातुतयतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे चक्षुर्विज्ञानधातुतय-
 तेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 अचक्षुर्विज्ञानधातुतयतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या ओचधातुतयता सा
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते अन्यत्र ओचधातुतयताया बोधिसत्त्वइति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ओच-
 धातुतयतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे ओचधातुतयतेति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अओच-
 धातुतयतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या शब्दधातुतयता सा
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते अन्यत्र शब्दधातुतयताया बोधिसत्त्वइति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते शब्दधातु-
 तयतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे शब्दधातुतयतेति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अशब्दधातुतयतो-
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या ओचविज्ञानधातुतयता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र ओचविज्ञानधातुतयताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ओचविज्ञानधातुतयताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे ओचविज्ञानधातु-तयतेति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अओचविज्ञानतयतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या घ्राणधातुतयता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र घ्राणधातुतयताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते घ्राणधातु-तयताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे घ्राणधातुतयेति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अघ्राणधातुतयतो-बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या गन्धधातुतयता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र गन्धधातुतयताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते गन्धधातु-तयताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे गन्धधातुतयेति । आह नोहीद

भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यते सुभूते अगन्धधातुतथतो-
बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या घ्राणविज्ञानधातुतथता सा
बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यच्च घ्राणविज्ञानधातुतथताया बोधिमत्त्वदति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
घ्राणविज्ञानधातुतथतायां बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिमत्त्वे घ्राणविज्ञानधातु-
तथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते अघ्राणविज्ञानधातुतथतोबोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं
भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या जिज्ञाधातुतथता सा
बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यच्च जिज्ञाधातुतथताया बोधिमत्त्वदति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जिज्ञा-
धातुतथतायां बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिमत्त्वे जिज्ञाधातुतथतेति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजिज्ञा-
धातुतथतोबोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या रसधातुतथता सा
बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यच्च रसधातुतथताया बोधिमत्त्वदति । आह

नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते रसधातु-
तायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे रसधातुतथतेति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अरसधातुतथतो-
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या जिज्ञाधातुतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र जिज्ञाविज्ञानधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
जिज्ञाविज्ञानधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे जिज्ञाविज्ञानत-
थतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते अजिज्ञाविज्ञानधातुतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या कायधातुतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र कायधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते कायधातु-
तथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे कायधातुतथतेति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अकायधातुतथतो-
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या स्पृष्टव्यधातुतथता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र स्पृष्टव्यधातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते स्पृष्टव्यधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे स्पृष्टव्यधातुतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अस्पृष्टव्यधातुतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या कायविज्ञानधातुतयता
या बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र कायविज्ञानधातुतयताया बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते काय-
विज्ञानधातुतयतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे कायविज्ञानधातु-
तयतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
अकायविज्ञानधातुतयतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या मनोधातुतथता
 मा बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते अन्यत्र मनोधातुतथताया बोधिमत्त्वदति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते मनोधातु-
 तथतायां बोधिमत्त्वदति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिमत्त्वे मनोविज्ञानधातुतथतेति । आह

नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अमनोधातु-
तथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या धर्मधातुतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र धर्मधातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते धर्मधातु-
तथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे धर्मधातुतथतेति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अधर्मधातुतथतो-
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या मनोविज्ञानधातुतथता
सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र मनोविज्ञानधातुतथताया बोधिसत्त्व-
इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
मनोविज्ञानधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे मनोविज्ञानधातु-
तथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
अमनोविज्ञानधातुतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या पृथिवीधातुतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र पृथिवीधातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते पृथिवी-

धातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे पृथिवीधातुतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अपृथिवी-
धातुतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या ऽन्धातुतथता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्राऽन्धातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्धातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे ऽन्धातुतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽनन्धातुतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या तेजोधातुतथता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र तेजोधातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते तेजोधातु-
तथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे तेजोधातुतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अतेजो-
धातुतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या वायुधातुतथता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं

मन्यसे सुभूते अन्यत्र वायुधातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते वायुधातु-
तथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे वायुतथतेति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अवायुतथतोबोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या आकाशधातुतथता-
या बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्राकाशधातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते आकाश-
धातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे आकाशधातुतथतेति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अनाकाश-
धातुतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या विज्ञानधातुतथता या
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र विज्ञानधातुतथताया बोधिसत्त्वइति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञान-
धातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे विज्ञानधातुतथतेति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अविज्ञान-
धातुतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या ऽविद्यातथता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्राविद्यातथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अविद्यातथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अविद्यातथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अनविद्यातथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या संस्कारतथता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र संस्कारतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते संस्कारतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे संस्कारतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते असंस्कारतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या विज्ञानतथता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र विज्ञानतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञान-तथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे विज्ञानतथतेति । आह नोहीदं

भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अविज्ञानतथतो-
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या नामरूपतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र नामरूपतथताया बोधिसत्त्वइति । आह
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते नाम-
रूपतथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे नामरूपतथतेति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अनामरूपतथतो-
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या षडायतनतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । तत् किं मन्यसे सुभूते
अन्यत्र षडायतनतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते षडाथतनतथतायां बोधिसत्त्व-
इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
बोधिसत्त्वे षडायतनतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अषडायतनतथतोबोधिसत्त्वइति । आह
नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या स्पर्शतथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र स्पर्शतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते स्पर्शतथतायां

बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे स्पर्गतयतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अस्पर्गतयतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या वेदनातयता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र वेदनातयताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते वेदनातयतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे वेदनातयतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अवेदनातयतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या दृष्ट्यातयता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्र दृष्ट्यातयताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते दृष्ट्यातयतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे दृष्ट्यातयतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अदृष्ट्यातयतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या उपादानतयता सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं

मन्यसे सुभूते अन्यत्रोपादानतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते उपादान-
तथतायां बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे उपादानतथतेति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अनुपादानतथतो-
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या भवतथता सा बोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते अन्यत्र भवतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते भवतथतायां बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
बोधिसत्त्वे भवतथतेति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
किं मन्यसे सुभूते अभवतथतोबोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या जातितथता सा
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्र जातितथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जातितथतायां
बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते बोधिसत्त्वे जातितथतेति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजातितथतोबोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते या जरामरणतथता
 सा बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूतेऽन्यत्र जरामरणतथताया बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते जरामरणतथतायां
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते बोधिसत्त्वे जरामरणतथतेति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अजरामरणतथतो बोधिसत्त्व-
 इति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं* मन्यसे सुभूते अर्थवशं सम्पद्यन्नेवं
 वदसि ।

न रूपं† बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र रूपाद्बोधिसत्त्वइति । न रूपे
 बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वेरूपमिति । नाऽरूपोबोधिसत्त्वइति ।
 न वेदनाबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र वेदनाया, बोधिसत्त्वइति । न
 वेदनायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे वेदनेति । नाऽवेदनो-

* मन्यसे इत्यधिकं प्रतिभाति किन्तु पुस्तक चतुष्टयेऽपि विद्यते ।

† अर्थस्य विषयस्य रूपादेर्व्यग्रमधीनं पश्यन् जानन् इत्यर्थः । विषया-
 स्तित्वमङ्गीकृत्य किमेतद्वदसीति भगवतः प्रश्नाऽभिप्रायः ॥ बाह्यास्तित्वं वादिना
 मते विषयस्य प्रत्यक्षं प्रति कारणत्वाभ्युपगमात् त्वया यदिज्ञानस्य विषय-
 धीनत्वमभ्युपगम्यते तदा बाह्यास्तित्वं नानुदापतति तथाच श्रूयतावाद
 भङ्गप्रसङ्ग इति हृदयम् ।

‡ बोधिसत्त्वस्य रूपाद्यन्यत्वादिकं किं विषयस्य परमार्थं सत्त्वाप्रयुक्तं इति
 प्रश्नप्रपञ्चाभिप्रायः ।

बोधिसत्त्वइति । न संज्ञाबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र संज्ञायाबोधि-
सत्त्वइति । न मंज्ञायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे संज्ञेति ।
नाऽसंज्ञोबोधिसत्त्वइति । न संस्काराबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र
संस्कारेभ्यो बोधिसत्त्वइति । न संस्कारेषु बोधिसत्त्वइति । नाऽ-
संस्कारोबोधिसत्त्वइति । न विज्ञानं बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र
विज्ञानाद्बोधिसत्त्वइति । न विज्ञाने बोधिसत्त्वइति । नाऽविज्ञानो-
बोधिसत्त्वइति ।

न चक्षुर्बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र चक्षुषो बोधिसत्त्वइति । न
चक्षुषि बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे चक्षुरिति । नाऽचक्षुर्बोधि-
सत्त्वइति । न श्रोत्रं बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र श्रोत्राद्बोधिसत्त्वइति ।
न श्रोत्रबोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे श्रोत्रमिति । नाऽश्रोत्रोबोधि-
सत्त्वइति । न घ्राणं बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र घ्राणाद्बोधिसत्त्वइति ।
न घ्राणे बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे घ्राणमिति । नाऽघ्राणो
बोधिसत्त्वइति । न जिह्वा बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र जिह्वाया-
बोधिसत्त्वइति । न जिह्वायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
जिह्वेति । नाऽजिह्वोबोधिसत्त्वइति । न कायाबोधिसत्त्वइति ।
नाऽन्यत्रकायाद्बोधिसत्त्वइति । न कायेबोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
कायइति । नाऽकायो बोधिसत्त्वइति । न मनोबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र
मनसोबोधिसत्त्वइति । न मनसि बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
मनइति । नाऽमनो बोधिसत्त्वइति ।

न रूपं बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र रूपाद्बोधिसत्त्वइति । न रूपे
बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे रूपमिति । नाऽरूपो बोधिसत्त्वइति ।

न शब्दोबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र शब्दाद्बोधिसत्त्वइति । न शब्दे
 बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे शब्दइति । नाऽशब्दो बोधिसत्त्वइति ।
 न गन्धोबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र गन्धाद्बोधिसत्त्वइति । न गन्धे
 बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे गन्धइति । नाऽगन्धोबोधिसत्त्व-
 इति । न रसोबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र रसाद्बोधिसत्त्वइति ।
 न रसे बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे रसइति । नाऽरसो
 बोधिसत्त्वइति । न स्पर्शा बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र स्पर्शाद्बोधिसत्त्व-
 इति । न स्पर्शे बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे स्पर्शइति । नाऽ-
 स्पर्शाबोधिसत्त्वइति । न धर्मोबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र धर्मेभ्यो-
 बोधिसत्त्वइति । न धर्मेषु बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे धर्मा-
 इति । नाऽधर्मो बोधिसत्त्वइति । न चतुर्धातुर्बोधिसत्त्वइति ।
 नाऽन्यत्र चतुर्धातुर्बोधिसत्त्वइति । न चतुर्धातोर्बोधिसत्त्वइति ।
 न बोधिसत्त्वे चतुर्धातुरिति । नाऽचतुर्धातुर्बोधिसत्त्वइति । न रूप-
 धातुर्बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र रूपधातोर्बोधिसत्त्वइति । न रूपधातौ
 बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे रूपधातुरिति । नाऽरूपधातु-
 र्बोधिसत्त्वइति । न चतुर्विज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र चतु-
 र्विज्ञानधातोर्बोधिसत्त्वइति । न चतुर्विज्ञानधातौ बोधिसत्त्वइति ।
 न बोधिसत्त्वे चतुर्विज्ञानधातुरिति । नाऽचतुर्विज्ञानधातुर्बोधिसत्त्व-
 इति । न ओचधातुर्बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र ओचधातोर्बोधि-
 सत्त्वइति । न ओचधातौ बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे ओचधातु-
 रिति । नाऽओचधातुर्बोधिसत्त्वइति । न शब्दधातुर्बोधिसत्त्वइति ।
 नाऽन्यत्र शब्दधातोर्बोधिसत्त्वइति । न शब्दधातौ बोधिसत्त्वइति ।

न बोधिसत्त्वे शब्दधातुरिति । नाऽशब्दधातुर्बोधिसत्त्व इति । न
 शब्दविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्व इति । नाऽन्यत्र शब्दविज्ञानधातोर्बोधि-
 सत्त्व इति । न शब्दविज्ञानधातौ बोधिसत्त्व इति । न बोधिसत्त्वे शब्द-
 विज्ञानधातुरिति । नाऽशब्दविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्व इति । न घ्राण-
 धातुर्बोधिसत्त्व इति । नाऽन्यत्र घ्राणधातोर्बोधिसत्त्व इति । न घ्राण-
 धातौ बोधिसत्त्व इति । न बोधिसत्त्वे घ्राणधातुरिति । नाऽघ्राण-
 धातुर्बोधिसत्त्व इति । न गन्धधातुर्बोधिसत्त्व इति । नाऽन्यत्र गन्ध-
 धातोर्बोधिसत्त्व इति । न गन्धधातौ बोधिसत्त्व इति । न बोधिसत्त्वे
 गन्धधातुरिति । नाऽगन्धधातुर्बोधिसत्त्व इति । न घ्राणविज्ञानधातु-
 र्बोधिसत्त्व इति । नाऽन्यत्र घ्राणविज्ञानधातोर्बोधिसत्त्व इति । न घ्राण-
 विज्ञानधातौ बोधिसत्त्व इति । न बोधिसत्त्वे घ्राणविज्ञानधातु-
 रिति । नाऽघ्राणविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्व इति । न जिह्वाधातुर्बोधि-
 सत्त्व इति । नाऽन्यत्र जिह्वाधातोर्बोधिसत्त्व इति । न जिह्वाधातौ
 बोधिसत्त्व इति । न बोधिसत्त्वे जिह्वाधातुरिति । नाऽजिह्वाधातु-
 र्बोधिसत्त्व इति । न रसधातुर्बोधिसत्त्व इति । नाऽन्यत्र रसधातोर्बोधि-
 सत्त्व इति । न रसधातौ बोधिसत्त्व इति । न बोधिसत्त्वे रसधातुरिति ।
 नाऽरसधातुर्बोधिसत्त्व इति । न जिह्वाविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्व इति ।
 नाऽन्यत्र जिह्वाविज्ञानधातोर्बोधिसत्त्व इति । न जिह्वाविज्ञानधातौ-
 बोधिसत्त्व इति । न बोधिसत्त्वे जिह्वाविज्ञानधातुरिति । नाऽजिह्वा-
 विज्ञानधातुर्बोधिसत्त्व इति । न कायधातुर्बोधिसत्त्व इति । नाऽन्यत्र
 कायधातोर्बोधिसत्त्व इति । न कायधातौ बोधिसत्त्व इति । न बोधि-
 सत्त्वे कायधातुरिति । नाऽकायधातुर्बोधिसत्त्व इति । न स्पृष्टव्यधातु-

बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यथ स्पृष्टव्यधातोर्बोधिसत्त्वइति । न स्पृष्ट-
व्यधातौ बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे स्पृष्टव्यधातुरिति । नाऽ-
स्पृष्टव्यधातुर्बोधिसत्त्वइति । न कायविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वइति ।
नाऽन्यथ कायविज्ञानधातोर्बोधिसत्त्वइति । न कायविज्ञानधातौ
बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे कायविज्ञानधातुरिति । नाऽकाय-
विज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वइति । न मनोधातुर्बोधिसत्त्वइति । नाऽ-
न्यथमनोधातोर्बोधिसत्त्वइति । न मनोधातौ बोधिसत्त्वइति । न
बोधिसत्त्वे मनोधातुरिति । नाऽमनोधातुर्बोधिसत्त्वइति । न
धर्मधातुर्बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यथ धर्मधातोर्बोधिसत्त्वइति । न
धर्मधातौ बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे धर्मधातुरिति । नाऽधर्म-
धातुर्बोधिसत्त्वइति । न मनोविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यथ
मनोविज्ञानधातोर्बोधिसत्त्वइति । न मनोविज्ञानधातौ बोधिसत्त्व-
इति । नाऽमनोविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वइति ।

न पृथिवीधातुर्बोधिसत्त्वेइति । नाऽन्यथ पृथिवीधातोर्बोधि-
सत्त्वइति । न पृथिवीधातौ बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे पृथिवी-
धातुरिति । नाऽपृथिवीधातुर्बोधिसत्त्वइति । नाऽऽधातुर्बोधिसत्त्व-
इति । नाऽन्यथाऽऽधातोर्बोधिसत्त्वइति । नाऽऽधातौ बोधिसत्त्वइति ।
न बोधिसत्त्वेऽऽधातुरिति । नाऽनऽधातुर्बोधिसत्त्वइति । न तेजोधातु-
र्बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यथ तेजोधातोर्बोधिसत्त्वइति । न तेजोधातौ
बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वेतेजोधातुरिति । नाऽतेजोधातुर्बोधि-
सत्त्वइति । न वायुधातुर्बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यथ वायुधातोर्बोधि-
सत्त्वइति । न वायु धातौ बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे वायुधातु-

रिति । नाऽवायुधातुर्बोधिसत्त्वदति । नाऽऽकाशधातुर्बोधिसत्त्वदति ।
नाऽन्यत्रऽऽकाशधातोर्बोधिसत्त्वदति । नाऽऽकाशधातौ बोधिसत्त्वदति ।
न बोधिसत्त्वे आकाशधातुरिति । नाऽनाऽऽकाशधातुर्बोधिसत्त्वदति ।

न विज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र विज्ञानधातोर्बोधि-
सत्त्वदति । न विज्ञानधातौ बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे विज्ञान-
धातुरिति । नाऽविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वदति । नाऽविद्याबोधिसत्त्वदति ।
नाऽन्यत्राऽविद्याया बोधिसत्त्वदति । नाऽविद्यायां बोधिसत्त्वदति ।
न बोधिसत्त्वेऽविद्येति । नाऽनविद्योर्बोधिसत्त्वदति । न संस्काराबोधि-
सत्त्वदति । नाऽन्यत्र संस्कारेभ्यो बोधिसत्त्वदति । न संस्कारेषु बोधि-
सत्त्वदति । न बोधिसत्त्वेसंस्कारादति । नाऽसंस्कारोर्बोधिसत्त्वदति ।
न विज्ञानं बोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्रविज्ञानाद्बोधिसत्त्वदति ।
न विज्ञाने बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वेविज्ञानमिति । नाऽविज्ञानो
बोधिसत्त्वदति । न नामरूपं बोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र नामरूपा-
द्बोधिसत्त्वदति । न नामरूपे बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे नाम-
रूपमिति । नाऽनामरूपोर्बोधिसत्त्वदति । न षडायतनं बोधिसत्त्व-
दति । नाऽन्यत्र षडायतनाद्बोधिसत्त्वदति । न षडायतनेर्बोधिसत्त्व-
दति । न बोधिसत्त्वे षडायतनमिति । नाऽषडायतनो बोधिसत्त्वदति ।
न स्पर्शोर्बोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र स्पर्शाद्बोधिसत्त्वदति । न स्पर्शं
बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे स्पर्शदति । नाऽस्पर्शोर्बोधिसत्त्वदति ।
न वेदनाबोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र वेदनाया बोधिसत्त्वदति । न वेद-
नायां बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वेवेदनेति । नाऽवेदनोर्बोधिसत्त्व-
दति । न दृष्ट्याबोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र दृष्ट्याया बोधिसत्त्वदति ।

न दृष्णायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे दृष्णेति । नाऽदृष्णोबोधि-
 सत्त्वइति । नोपादानं बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्रोपादानाद्बोधिसत्त्व-
 इति । नोपादाने बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे उपादानमिति ।
 नाऽनुपादानो बोधिसत्त्वइति । न भवोबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र-
 भवाद्बोधिसत्त्वइति । न भवे बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे भव-
 इति । नाऽभवोबोधिसत्त्वइति । न जातिर्बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र
 जातेर्बोधिसत्त्वइति । न जातौ बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे-
 जातिरिति । नाऽजातिर्बोधिसत्त्वइति । न जरामरणं बोधिसत्त्व-
 इति । नाऽन्यत्र जरामरणाद्बोधिसत्त्वइति । न जरामरणे बोधि-
 सत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे जरामरणमिति । नाऽजरामरणोबोधि-
 सत्त्वइति । न रूपतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र रूपतथताया-
 बोधिसत्त्वइति । न रूपतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधि-
 सत्त्वेरूपतथतेति । नाऽरूपतथतोबोधिसत्त्वइति । न वेदनातथता
 बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र वेदनातथताया बोधिसत्त्वइति । न
 वेदनातथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे वेदनातथतेति ।
 नाऽवेदनातथतोबोधिसत्त्वइति । न संज्ञातथता बोधिसत्त्वइति ।
 नाऽन्यत्र संज्ञातथतायाः बोधिसत्त्वइति । न संज्ञातथतायां बोधि-
 सत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे संज्ञातथतेति । नाऽसंज्ञातथतोबोधि-
 सत्त्वइति । न संस्कारतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र संस्कार-
 तथतायाबोधिसत्त्वइति । न संस्कारतथतायां बोधिसत्त्वइति ।
 न बोधिसत्त्वे संस्कारतथतेति । नाऽसंस्कारतथतोबोधिसत्त्वइति ।
 न विज्ञानतथताबोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र विज्ञानतथतायाबोधि-

सत्त्वदति । न विज्ञानतथतायां बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे विज्ञानतथतेति । नाऽविज्ञानतथतोबोधिसत्त्वदति ।

न चक्षुस्तथता बोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र चक्षुस्तथतायाबोधि-
सत्त्वदति । न चक्षुस्तथतायां बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे चक्षु-
स्तथतेति । नाऽचक्षुस्तथतोबोधिसत्त्वदति । न श्रोत्रतथता बोधि-
सत्त्वदति । नाऽन्यत्र श्रोत्रतथतायाबोधिसत्त्वदति । न श्रोत्रतथतायां
बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे श्रोत्रतथतेति । नाऽश्रोत्रतथतो
बोधिसत्त्वदति । न घ्राणतथता बोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र घ्राणतथ-
ताया बोधिसत्त्वदति । न घ्राणतथतायां बोधिसत्त्वदति । न बोधि-
सत्त्वे घ्राणतथतेति । नाऽघ्राणतथतोबोधिसत्त्वदति । न जिह्वातथता
बोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र जिह्वातथताया बोधिसत्त्वदति । न
जिह्वातथतायां बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे जिह्वातथतेति ।
नाऽजिह्वातथतोबोधिसत्त्वदति । न कायतथता बोधिसत्त्वदति ।
नाऽन्यत्र कायतथताया बोधिसत्त्वदति । न कायतथतायां बोधि-
सत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे कायतथतेति । नाऽकायतथतोबोधिसत्त्व-
दति । न मनस्तथता बोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र मनस्तथताया
बोधिसत्त्वदति । न मनस्तथतायां बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे
मनस्तथतेति । नाऽमनस्तथतोबोधिसत्त्वदति ।

न रूपतथता बोधिसत्त्वदति । नाऽन्यत्र रूपतथताया बोधि-
सत्त्वदति । न रूपतथतायां बोधिसत्त्वदति । न बोधिसत्त्वे रूप-
तथतेति । नाऽरूपतथतोबोधिसत्त्वदति । न शब्दतथता बोधि-
सत्त्वदति । नाऽन्यत्र शब्दतथतायाबोधिसत्त्वदति । न शब्दतथ-

तायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे शब्दतथतेति । नाऽशब्दतथतो-
 बोधिसत्त्वइति । न गन्धतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र गन्धतथ-
 तायाबोधिसत्त्वइति । न गन्धतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधि-
 सत्त्वे गन्धतथतेति । नाऽगन्धतथतोबोधिसत्त्वइति । न रसतथता
 बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र रसतथतायाबोधिसत्त्वइति । न रसतथ-
 तायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे रसतथतेति । नाऽरसतथतो-
 बोधिसत्त्वइति । न स्पर्शतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र स्पर्शतथ-
 ताया बोधिसत्त्वइति । न स्पर्शतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधि-
 सत्त्वे स्पर्शतथतेति । नाऽस्पर्शतथतोबोधिसत्त्वइति । न धर्मतथता
 बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र धर्मतथताया बोधिसत्त्वइति । न धर्म-
 तथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे धर्मतथतेति । नाऽधर्म
 तथतोबोधिसत्त्वइति ।

न चक्षुर्धातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र चक्षुर्धातुतथताया-
 बोधिसत्त्वइति । न चक्षुर्धातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधि-
 सत्त्वे चक्षुर्धातुतथतेति । नाऽचक्षुर्धातुतथतोबोधिसत्त्वइति । न
 रूपधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र रूपधातुतथतायाबोधि-
 सत्त्वइति । न रूपधातुतथताया बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे रूप-
 धातुतथतेति । नाऽरूपधातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न चक्षुर्विज्ञानधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र चक्षु-
 र्विज्ञानधातुतथतायाबोधिसत्त्वइति । न चक्षुर्विज्ञानधातुतथतायां
 बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे चक्षुर्विज्ञानधातुतथतेति । नाऽचक्षु-
 र्विज्ञानधातुतथतोबोधिसत्त्वइति । न श्रोत्रधातुतथता बोधिसत्त्व-

इति । नाऽन्यत्र औचधातुतथतायाबोधिसत्त्वइति । न औचधातु-
तथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे औचधातुतथतेति ।
नाऽऔचधातुतथतो बोधिसत्त्वइति । न शब्दधातुतथता बोधि-
सत्त्वइति । नाऽन्यत्र शब्दधातुतथतायाबोधिसत्त्वइति । न शब्द-
धातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे शब्दधातुतथतेति ।
नाऽशब्दधातुतथतोबोधिसत्त्वइति । न औचविज्ञानधातुतथता
बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र औचविज्ञानधातुतथतायाबोधिसत्त्वइति ।
न औचविज्ञानधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे औच-
विज्ञानधातुतथतेति । नाऽऔचविज्ञानधातुतथतो बोधिसत्त्वइति ।
न घ्राणधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्रघ्राणधातुतथताया
बोधिसत्त्वइति । न घ्राणधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधि-
सत्त्वे घ्राणधातुतथतेति । नाऽघ्राणधातुतथतोबोधिसत्त्वइति । न
गन्धधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्रगन्धधातुतथतायाबोधि-
सत्त्वइति । न गन्धधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
गन्धधातुतथतेति । नाऽगन्धधातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न घ्राणविज्ञानधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र घ्राण-
विज्ञानधातुतथतायाबोधिसत्त्वइति । न घ्राणविज्ञानधातुतथतायां
बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे घ्राणविज्ञानधातुतथतेति । नाऽघ्राण-
विज्ञानधातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न जिह्वाधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्रजिह्वाधातुतथ-
तायाबोधिसत्त्वइति । न जिह्वाधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न
बोधिसत्त्वे जिह्वाधातुतथतेति । नाऽजिह्वाधातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न रसधातुतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र रसधातुतयताया-
बोधिसत्त्वइति । न रसधातुतयतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
रसधातुतयेति । नाऽरसधातुतयतोबोधिसत्त्वइति ।

न जिज्ञाविज्ञानधातुतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र जिज्ञा-
विज्ञानधातुतयताया बोधिसत्त्वइति । न जिज्ञाविज्ञानधातुतयतायां
बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे जिज्ञाविज्ञानधातुतयेति । ना-
ऽजिज्ञाविज्ञानधातुतयतोबोधिसत्त्वइति ।

न कायधातुतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र कायधातुतयताया-
बोधिसत्त्वइति । न कायधातुतयतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
कायधातुतयेति । नाऽकायधातुतयतोबोधिसत्त्वइति ।

न स्पृष्टव्यधातुतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र स्पृष्टव्यधातु-
तयताया बोधिसत्त्वइति । न स्पृष्टव्यधातुतयतायां बोधिसत्त्वइति ।
न बोधिसत्त्वे स्पृष्टव्यधातुतयेति । नाऽस्पृष्टव्यधातुतयतोबोधिसत्त्व-
इति ।

न कायविज्ञानधातुतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र काय-
विज्ञानधातुतयतायाबोधिसत्त्वइति । न कायविज्ञानधातुतयतायां
बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे कायविज्ञानधातुतयेति । नाऽकाय-
विज्ञानधातुतयतोबोधिसत्त्वइति ।

न मनोधातुतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र मनोधातुतयताया-
बोधिसत्त्वइति । न मनोधातुतयतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधि-
सत्त्वे मनोधातुतयेति । नाऽमनोधातुतयतोबोधिसत्त्वइति ।

न धर्मधातुतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र धर्मधातुतयताया-

बोधिसत्त्वइति । न धर्मधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे धर्मधातुतथतेति । नाऽधर्मधातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न मनोविज्ञानधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र मनो-
विज्ञानधातुतथतायाबोधिसत्त्वइति । न मनोविज्ञानधातुतथतायां
बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे मनोविज्ञानधातुतथतेति । नाऽमनो-
विज्ञानधातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न पृथिवीधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र पृथिवीधातु-
तथतायाबोधिसत्त्वइति । न पृथिवीधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति ।
न बोधिसत्त्वे पृथिवीधातुतथतेति । नाऽपृथिवीधातुतथतोबोधि-
सत्त्वइति ।

नाऽद्वातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्राऽद्वातुतथतायाबोधि-
सत्त्वइति । नाऽद्वातुतथताया बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वेऽद्वातु-
तथतेति । नाऽनद्वातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न तेजोधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र तेजोधातुतथताया
बोधिसत्त्वइति । न तेजोधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधि-
सत्त्वे तेजोधातुतथतेति । नाऽतेजोधातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न वायुधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र वायुधातुतथताया-
बोधिसत्त्वइति । न वायुधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधि-
सत्त्वे वायुधातुतथतेति । नाऽवायुधातुतथतोबोधिसत्त्वइति ।

नाऽऽकाशधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्राऽऽकाशधातुतथ-
तायाबोधिसत्त्वइति । नाऽऽकाशधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति । न
बोधिसत्त्वे आकाशधातुतथतेति । नाऽनाऽऽकाशधातुतथतोबोधिसत्त्व-
इति ।

न विज्ञानधातुतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र विज्ञानधातु-
तथतायाबोधिसत्त्वइति । न विज्ञानधातुतथतायां बोधिसत्त्वइति ।
न बोधिसत्त्वे विज्ञानधातुतथेति । नाऽविज्ञानधातुतथतोबोधि-
सत्त्वइति ।

नाऽविद्यातथता बोधिसत्त्वइति । नान्यत्राऽविद्यातथतायाबोधि-
सत्त्वइति । नाऽविद्यातथातायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वेऽविद्या-
तथतेति । नाऽविद्यातथतोबोधिसत्त्वइति ।

न सस्कारतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र सस्कारतथताया-
बोधिसत्त्वइति । न सस्कारतथताया बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
सस्कारतथतेति । नाऽसस्कारतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न विज्ञानतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र विज्ञानतथताया-
बोधिसत्त्वइति । न विज्ञानतथताया बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
विज्ञानतथतेति । नाऽविज्ञानतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न नामरूपतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र नामरूपतथताया-
बोधिसत्त्वइति । न नामरूपतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
नामरूपतथतेति । नाऽनामरूपतथतो बोधिसत्त्वइति ।

न षडायतनतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र षडायतनतथ-
तायाबोधिसत्त्वइति । न षडायतनतथातायां बोधिसत्त्वइति । न
बोधिसत्त्वे षडायतनतथतेति । नाऽषडायतनतथतो बोधिसत्त्वइति ।

न स्पर्शतथता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र स्पर्शतथतायाबोधि-
सत्त्वइति । न स्पर्शतथतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे स्पर्शतथ-
तेति । नाऽस्पर्शतथतोबोधिसत्त्वइति ।

न वेदनातयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र वेदनातयताया-
बोधिसत्त्वइति । न वेदनातयतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
वेदनातयतेति । नाऽवेदनातयतोबोधिसत्त्वइति ।

न दृष्टान्तयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र दृष्टान्तयतायाबोधि-
सत्त्वइति । न दृष्टान्तयतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे दृष्टान्त-
तयतेति । नाऽदृष्टान्तयतो बोधिसत्त्वइति ।

नोपादानतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्रोपादानतयताया-
बोधिसत्त्वइति । नोपादानतयतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे
उपादानतयतेति । नाऽनुपादानतयतोबोधिसत्त्वइति ।

न भवतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र भवतयतायाबोधिसत्त्व-
इति । न भवतयतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे भवतयतेति ।
नाऽभवतयतोबोधिसत्त्वइति ।

न जातितयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र जातितयतायाबोधि-
सत्त्वइति । न जातितयतायां बोधिसत्त्वइति । न बोधिसत्त्वे जाति-
तयतेति । नाऽजातितयतोबोधिसत्त्वइति ।

न जरामरणतयता बोधिसत्त्वइति । नाऽन्यत्र जरामरणतय-
तायाबोधिसत्त्वइति । न जरामरणतयतायां बोधिसत्त्वइति । न
बोधिसत्त्वे जरामरणतयतेति । नाऽजरामरणतयतोबोधिसत्त्वइति ।

॥ सुभूतिराह । "अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते

* सुभूतिर्बोधिसत्त्वस्याऽसत्त्वदार्ढ्यत्वादेव न रूपादिस्वरूपस्य तदन्यत्वादिकं
न वस्तु स्वभावज्ञतमित्युत्तरवाक्येन दर्शयति अत्यन्ततयेत्यादिना । अत्यन्ततया
बोधिसत्त्वस्य विद्यमानत्वाभाव उपलब्धेरभावत्वं देशतः कालतश्च सत्ता-

सत्त्वोभविष्यति । कुतोमनसि बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे मनोभविष्यति । कुतोऽमनस्कोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोरूपाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र रूपाद्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोरूपे बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे रूपं भविष्यति । कुतोऽरूपोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः शब्दाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र शब्दाद्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः शब्दे बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे शब्दोभविष्यति । कुतोऽशब्दोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽगन्धाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र गन्धाद्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽगन्धे बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे गन्धोभविष्यति । कुतोऽगन्धोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽरसाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र रसाद्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽरसे बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे रसोभविष्यति । कुतोऽरसोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः स्पर्शाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र स्पर्शाद्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः स्पर्शे बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे स्पर्शाभविष्यति । कुतोऽस्पर्शाबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतो धर्माऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र धर्माद्वोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो धर्मो बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे धर्मा भविष्यति । कुतोऽधर्मा बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतश्चतुर्धात्वधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र चतुर्धातोर्बोधि-सत्त्वो भविष्यति । कुतोश्चतुर्धातौ बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे चतुर्धातुर्भविष्यति । कुतोऽचतुर्धातुर्बोधि-सत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोरूपधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र रूपधातोर्बोधि-सत्त्वो भविष्यति । कुतोरूपधातौ बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे रूपधातुर्भविष्यति । कुतोऽरूपधातुर्बोधि-सत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतश्चतुर्भिर्ज्ञानधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र चतुर्भिर्ज्ञानधातोर्बोधि-सत्त्वो भविष्यति । कुतश्चतुर्भिर्ज्ञानधातौ बोधि-सत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे चतुर्भिर्ज्ञानधातुर्भविष्यति । कुतोऽचतुर्भिर्ज्ञानधातुर्बोधि-सत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः श्रोत्रधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र श्रोत्र-धातोर्बोधि-सत्त्वो भविष्यति । कुतः श्रोत्रधातौ बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधि-सत्त्वे श्रोत्रधातुर्भविष्यति । कुतोऽश्रोत्रधातुर्बोधि-सत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्

नोपलभ्यते । तत् कुतोरूपाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र रूपाद्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोरूपे बोधिमत्त्वोभविष्यति । कुतो बोधिमत्त्वे रूपं भविष्यति । कुतोऽरूपोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोवेदनाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र वेदनायां बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो वेदनायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे वेदना भविष्यति । कुतोऽवेदनोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः संज्ञाऽधिवचनं बोधिमत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र संज्ञायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः संज्ञायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे संज्ञा भविष्यति । कुतोऽसंज्ञोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः संस्काराऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र संस्कारेभ्यो बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः संस्कारेषु बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे संस्कारा भविष्यन्ति । कुतोऽसंस्कारोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिमत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोविज्ञानाऽधिवचनं बोधिमत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र विज्ञानाद्बोधिमत्त्वोभविष्यति । कुतोविज्ञाने बोधिमत्त्वोभविष्यति । कुतो बोधिमत्त्वे विज्ञानं भविष्यति । कुतोऽविज्ञानोबोधिमत्त्वोभविष्यति ।

ऽभाव उपलब्धभावत्वं न हि कस्मिंश्चिद्देशे कस्मिंश्चित्काले वा बोधिसत्त्वस्य विद्यमानता उपलब्धिवर्त्ता परमार्थतः सम्भवति ध्वनीकत्वात् तथाच नाऽर्धवर्षं सम्पश्यन्नेव वदामीति श्रुतेराशय रूपाऽधिवचन रूपस्य वाचकं बोधिसत्त्व बोधिसत्त्वपदमिति तदर्थः । एवं परत्र ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतश्चक्षुरधिवचनं बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोऽन्यत्र चक्षुषोबोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतश्चक्षुषि बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे चक्षुर्भविष्यति । कुतोऽचक्षुष्कोबोधिसत्त्वोऽभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः श्रोत्राऽधिवचनं बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोऽन्यत्र श्रोत्राद्बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतः श्रोत्रे बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे श्रोत्रं भविष्यति । कुतोऽश्रोत्रोबोधिसत्त्वोऽभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोघ्राणाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोऽन्यत्र घ्राणाद्बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोघ्राणे बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे घ्राणं भविष्यति । कुतोऽघ्राणोबोधिसत्त्वोऽभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतो जिह्वाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोऽन्यत्र जिह्वायां बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतो जिह्वायां बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे जिह्वा भविष्यति । कुतोऽजिह्वोबोधिसत्त्वोऽभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः कायाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोऽन्यत्र कायाद्बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतः काये बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे कायोऽभविष्यति । कुतोऽकायोबोधिसत्त्वोऽभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वोऽन संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतो मनोऽधिवचनं बोधिसत्त्वोऽभविष्यति । कुतोऽन्यत्र मनसोबोधि-

कुतः शब्दधात्वधिवचन बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र शब्द-
धातोर्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः शब्दधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
कुतोबोधिसत्त्वे शब्दधातुर्भविष्यति । कुतोऽशब्दधातुर्बोधिसत्त्वो-
भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न सविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः ओचविज्ञानधात्वधिवचन बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र
ओचविज्ञानधातोर्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुत ओचविज्ञानधातौ
बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे ओचविज्ञानधातुर्भविष्यति ।
कुतोऽओचविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न सविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोघ्राणधात्वधिवचन बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र घ्राणाधातौ-
र्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोघ्राणधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो-
बोधिसत्त्वे घ्राणधातुर्भविष्यति । कुतोऽघ्राणधातुर्बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न सविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोऽगन्धधात्वधिवचन बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र गन्धधातो-
र्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽगन्धधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो-
बोधिसत्त्वे गन्धधातुर्भविष्यति । कुतोऽगन्धधातुर्बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न सविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोघ्राणविज्ञानधात्वधिवचन बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र
घ्राणविज्ञानधातोर्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोघ्राणविज्ञानधातौ
बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे घ्राणविज्ञानधातुर्भविष्यति ।
कुतोऽघ्राणविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽजिज्ञाधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र जिज्ञाधातोर्बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतोऽजिज्ञाधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे जिज्ञाधातुर्भविष्यति । कुतोऽजिज्ञाधातुर्बोधि-
सत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽरसधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र रसधातो-
र्बोधि-सत्त्वोभविष्यति । कुतोऽरसधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो-
बोधिसत्त्वे रसधातुर्भविष्यति । कुतोऽरसधातुर्बोधि-सत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽजिज्ञाविज्ञानधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र जिज्ञाविज्ञानधातोर्बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतोऽजिज्ञाविज्ञानधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे जिज्ञाविज्ञानधातुर्भविष्यति । कुतोऽजिज्ञाविज्ञानधातुर्बोधि-
सत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः कायधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र काय-
धातोर्बोधि-सत्त्वोभविष्यति । कुतः कायधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे कायधातुर्भविष्यति । कुतोऽकायधातुर्बोधि-
सत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः स्पृष्टव्यधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र स्पृष्टव्य-
धातोर्बोधि-सत्त्वोभविष्यति । कुतः स्पृष्टव्यधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

कुतो बोधिसत्त्वे स्पृष्टव्यधातुर्भविष्यति । कुतोऽस्पृष्टव्यधातुर्बोधिसत्त्वो-
भविष्यति ।

। अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः कायविज्ञानधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्य
कायविज्ञानधातोर्बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतः कायविज्ञानधातौ
बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे कायविज्ञानधातुर्भविष्यति ।
कुतोऽकायविज्ञानधातुर्भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते ।
कुतो मनोधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्य च मनोधातो-
र्बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो मनोधातौ बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बो-
धिसत्त्वे मनोधातुर्भविष्यति । कुतोऽमनोधातुर्बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

। अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतो धर्मधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्य च धर्मधातो-
र्बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो धर्मधातौ बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो-
बोधिसत्त्वे धर्मधातुर्भविष्यति । कुतोऽधर्मधातुर्बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतो मनोविज्ञानधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्य च
मनोविज्ञानधातोर्बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो मनोविज्ञानधातौ
बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे मनोविज्ञानधातुर्भविष्यति ।
कुतोऽमनोविज्ञानधातुर्बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः पृथिवीधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्य च पृथिवी-

धातोर्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः पृथिवीधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
 कुतोबोधिसत्त्वे पृथिवीधातुर्भविष्यति । कुतोऽपृथिवीधातुर्भविष्यति ।
 १ अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
 कुतोऽश्वात्तधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यथाऽश्वातोर्बोधि-
 सत्त्वोभविष्यति । कुतोऽश्वातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधि-
 सत्त्वेऽश्वातुर्भविष्यति । कुतोऽनश्वातुर्बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
 कुतस्तेजोधात्तधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र तेजो-
 धातोर्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतस्तेजोधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
 कुतोबोधिसत्त्वे तेजोधातुर्भविष्यति । कुतोऽतेजोधातुर्बोधिसत्त्वो-
 भविष्यति ।

२ अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
 कुतो वायुधात्तधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र वायु-
 धातोर्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोवायुधातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
 कुतोबोधिसत्त्वे वायुधातुर्भविष्यति । कुतोऽवायुधातुर्बोधिसत्त्वो-
 भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
 कुतश्चाकाशधात्तधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । तत् कुतोऽन्यथा-
 काशधातोर्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतश्चाकाशधातौ बोधिसत्त्वो-
 भविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे आकाशधातुर्भविष्यति । कुतोऽनाकाश
 धातुर्बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्

कुतो विज्ञानधात्वधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र विज्ञान-
धातोर्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो विज्ञान धातौ बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे विज्ञानधातुर्भविष्यति । कुतोऽविज्ञान-
धातुर्बोधिसत्त्वोभविष्यति ।)

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोऽविद्याऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्राऽविद्यार्था-
बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽविद्यायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो
बोधिसत्त्वेऽविद्याभविष्यति । कुतोऽनविद्योबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः संस्काराऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र संस्कारेभ्यो-
बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः संस्कारेषु बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो
बोधिसत्त्वे संस्कारो भविष्यति । कुतोऽसंस्कारोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोविज्ञानाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र विज्ञाना-
द्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोविज्ञाने बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो-
बोधिसत्त्वे विज्ञानं भविष्यति । कुतोऽविज्ञानोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

।। अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोनामरूपाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र नामरूपा-
द्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोनामरूपे बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो-
बोधिसत्त्वे नामरूपं भविष्यति । कुतोऽनामरूपोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः पड़ायतनाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र पड़ाय-

तनाद्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः पड़ायतना बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
कुतोबोधिसत्त्वे पड़ायतनं भविष्यति । कुतोऽपड़ायतनोबोधिसत्त्वो-
भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः स्पर्शाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र स्पर्शाद्बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतःस्पर्शं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे
स्पर्शाभविष्यति । कुतोऽस्पर्शाबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते तत्
कुतोवेदनाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्रवेदनाया-
बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो वेदनायां बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
कुतोबोधिसत्त्वे वेदना भविष्यति । कुतोऽवेदनोबोधिसत्त्वोभवि-
ष्यति ।

। अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतस्तृष्णाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र तृष्णायाबोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतस्तृष्णायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधि-
सत्त्वे तृष्णा भविष्यति । कुतोऽतृष्णोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतउपादानाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्रउपादाना-
द्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतउपादाने बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो-
बोधिसत्त्वे उपादानं भविष्यति । कुतोऽनुपादानोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते तत्
कुतोभवाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र, भवाद्वोधिसत्त्वो-

भविष्यति । कुतोभवे बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे भवो-
भविष्यति । कुतोऽभवो बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न सविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोजात्यधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र जातेर्बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतोजातौ बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे
जातिर्भविष्यति । कुतोऽजातिर्बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते । नोपलभ्यते तत्
कुतोजरामरणाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र जरा-
मरणाद्बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोजरामरणे बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
कुतोबोधिसत्त्वे जरामरणं भविष्यति । कुतोऽजरामरणो बोधिसत्त्वो-
भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते । नोपलभ्यते तत्
कुतोरूपतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र रूपतथ-
तायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोरूपतथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
कुतोबोधिसत्त्वेरूपतथता भविष्यति । कुतोऽरूपतथतोबोधिसत्त्वो-
भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोवेदनातथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र वेदना-
तथताया बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो वेदनातथतायां बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे वेदनातथताभविष्यति । कुतोऽवे-
दनातथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्

कुतः संज्ञातयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र संज्ञा-
तयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः संज्ञातयतायां बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे संज्ञातयता भविष्यति । कुतोऽसंज्ञा-
तयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

। अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नापलभ्यते । तत्
कुतः संस्काराऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र संस्कारः
तयतायाबोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतः संस्कारतयतायां बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । कुतः बोधिसत्त्वे संस्कारतयता भविष्यति । कुतो-
ऽसंस्कारतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नापलभ्यते । तत्
कुतोविज्ञानतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र
विज्ञानतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोविज्ञानतयतायां बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे विज्ञानतयता भविष्यति । कुतो-
ऽविज्ञानतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नापलभ्यते । तत्
कुतश्चक्षुस्तयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र चक्षु-
स्तयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतश्चक्षुस्तयतायां बोधिसत्त्वोभवि-
ष्यति । कुतो बोधिसत्त्वेचक्षुस्तयता भविष्यति । कुतोऽचक्षुस्तयतो-
बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नापलभ्यते । तत्
कुतः श्रोत्रतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र श्रोत्र-
तयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः श्रोत्रतयतायां बोधिसत्त्वो-

भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे श्रोत्रतथता भविष्यति । कुतोऽश्रोत्र-
तथतो बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतो घ्राणतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र घ्राण-
तथताया बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो घ्राणतथतायां बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे घ्राणतथता भविष्यति । कुतोऽघ्राण-
तथतो बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतो जिह्वातथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र जिह्वा-
तथताया बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो जिह्वातथतायां बोधि-
सत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे जिह्वातथता भविष्यति । कुतो-
ऽजिह्वातथतो बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः कायतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र काय-
तथताया बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतः कायतथताया बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे कायतथता भविष्यति । कुतोऽकायतथता
बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतो मनस्तथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र मनस्तथ-
ताया बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो मनस्तथतायां बोधिसत्त्वो भवि-
ष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे मनस्तथता भविष्यति । कुतोऽमनस्तथतो बोधि-
सत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोरूपतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र रूपतय-
ताया बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोरूपतयतायां बोधिसत्त्वो भविष्यति ।
कुतो बोधिसत्त्वे रूपतयता भविष्यति । कुतोऽरूपतयतो बोधिसत्त्वो-
भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः शब्दतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र
शब्दतयताया बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतः शब्दतयतायां बोधि-
सत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे शब्दतयता भविष्यति । कुतो-
ऽशब्दतयतो बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतो गन्धतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र गन्ध-
तयताया बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो गन्धतयतायां बोधिसत्त्वो भवि-
ष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे गन्धतयता भविष्यति । कुतोऽगन्धतयतो-
बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतो रसतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र रसतय-
ताया बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो रसतयतायां बोधिसत्त्वो भविष्यति ।
कुतो बोधिसत्त्वे रसतयता भविष्यति । कुतोऽरसतयतो बोधिसत्त्वो-
भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते ।
तत् कुतः स्पर्शतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र

स्पर्शतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः स्पर्शतयतायां बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे स्पर्शतयता भविष्यति । कुतोऽस्पर्श-
तयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति । ॥ १५ ॥

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोधर्मतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र धर्मतय-
तायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोधर्मतयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
कुतो बोधिसत्त्वे धर्मतयता भविष्यति । कुतोऽधर्मतयतोबोधि-
सत्त्वोभविष्यति । ॥ १६ ॥

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतश्चक्षुर्धातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र चक्षु-
र्धातुतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र चक्षुर्धातुतयताया-
बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतश्चक्षुर्धातुतयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
कुतोबोधिसत्त्वे चक्षुर्धातुतयता भविष्यति । कुतोऽचक्षुर्धातुतयतो-
बोधिसत्त्वो भविष्यति । ॥ १७ ॥

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोरूपधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र रूप-
धातुतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोरूपधातुतयतायां बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे रूपधातुतयताभविष्यति । कुतो-
ऽरूपधातुतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति । ॥ १८ ॥

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतश्चक्षुर्विज्ञानधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र
चक्षुर्विज्ञानधातुतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतश्चक्षुर्विज्ञानधातु-

तथतायां बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे चचुर्विज्ञानधातु-
तथता भविष्यति । कुतोऽचचुर्विज्ञानधातुतथतो बोधिसत्त्वो भवि-
ष्यति ।

॥ अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नापलभ्यते । तत्
कुतः श्रोत्रधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र
श्रोत्रधातु तथतायां बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतः श्रोत्रधातुतथतायां
बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे श्रोत्रधातुतथता भविष्यति ।
कुतोऽश्रोत्रधातुतथतो बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नापलभ्यते । तत्
कुतः शब्दधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र
शब्दधातुतथतायां बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतः शब्दधातुतथतायां
बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे शब्दधातुतथता भविष्यति ।
कुतोऽशब्दधातुतथतो बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नापलभ्यते । तत्
कुतः श्रोत्रविज्ञानधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो-
ऽन्यत्र श्रोत्रविज्ञानधातुतथतायां बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतः श्रोत्र-
विज्ञानधातुतथतायां बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे श्रोत्र-
विज्ञानधातुतथता भविष्यति । कुतोऽश्रोत्रविज्ञानधातुतथतो बोधि-
सत्त्वो भविष्यति ।

॥ अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नापलभ्यते । तत्
कुतो घ्राणधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यत्र घ्राण-
धातुतथतायां बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतो घ्राणधातुतथतायां बोधि-

सत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे घ्राणधातुतथता भविष्यति । कुतोऽघ्राणधातुतथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽगन्धधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्रगन्धधातुतथतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽगन्धधातुतथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे गन्धधातुतथता भविष्यति । कुतोऽगन्धधातुतथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतो घ्राणविज्ञानधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्रघ्राणविज्ञानधातुतथतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽघ्राणविज्ञानधातुतथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे घ्राणविज्ञानधातुतथता भविष्यति । कुतोऽघ्राणविज्ञानधातुतथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽजिक्काधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्रजिक्काधातुतथताया बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽजिक्काधातुतथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे जिक्काधातुतथता भविष्यति । कुतोऽजिक्काधातुतथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽरमधातु तथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्ररमधातुतथतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽरमधातुतथतायां बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे रमधातुतथता भविष्यति । कुतोऽरमधातुतथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽजिज्ञाविज्ञानधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र जिज्ञाविज्ञानधातुतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽजिज्ञाविज्ञानधातुतयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे जिज्ञाविज्ञानधातुतयता भविष्यति । कुतोऽजिज्ञाविज्ञानधातुतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः कायधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र कायधातुतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः कायधातुतयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे कायधातुतयता भविष्यति । कुतोऽकायधातुतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः स्पृष्टव्यधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र स्पृष्टव्यधातुतयताया बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः स्पृष्टव्यधातुतयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे स्पृष्टव्य धातुतयता भविष्यति । कुतोऽस्पृष्टव्यधातुतयतो बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः कायविज्ञानधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र कायविज्ञानधातुतयताया बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः कायविज्ञानधातुतयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे कायविज्ञानधातुतयता भविष्यति । कुतोऽकायविज्ञानधातुतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतो मनोधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र मनोधातुतथतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोमनोधातुतथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे मनोधातुतथता भविष्यति । कुतोऽमनोधातुतथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोधर्मधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र धर्मधातुतथतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोधर्मधातुतथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे धर्मधातुतथता भविष्यति । कुतोऽधर्मधातुतथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोमनोविज्ञानधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र मनोविज्ञानधातुतथतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोमनोविज्ञानधातुतथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे मनोविज्ञानधातुतथताभविष्यति । कुतोऽमनोविज्ञानधातुतथतोबोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः पृथिवीधातुतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र पृथिवीधातुतथताया बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः पृथिवीधातुतथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे पृथिवीधातुतथताभविष्यति । कुतोऽपृथिवीधातुतथतो बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्

कुतोऽन्धातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्रान्धातु-
तयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्धातुतयतायां बोधिसत्त्वो
भविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वेऽन्धातुतयताभविष्यति । कुतोऽनन्धातु-
तयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतस्तेजोधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र
तेजोधातुतयताया बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतस्तेजोधातुतयतायां
बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे तेजोधातुतयताभविष्यति ।
कुतोऽतेजोधातुतयतो बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोवायुधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र
वायुधातुतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो वायुधातुतयतायां
बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे वायुधातुतयताभविष्यति ।
कुतोऽवायुधातुतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुत आकाशधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो-
ऽन्यत्राकाशधातुतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतआकाशधातु-
तयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे आकाशधातुतयता
भविष्यति । कुतोऽनाकाशधातुतयतो बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोविज्ञानधातुतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र-
विज्ञानधातुतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोविज्ञानधातुतय-

तायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे विज्ञानधातुतयता भविष्यति । कुतोऽविज्ञानधातुतयतो बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोऽविद्या* तयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र विद्यातयतायांबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽविद्यातयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वेऽविद्यातयता भविष्यति । कुतोऽन्यत्र विद्यातयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतः संस्कारा† तयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र संस्कारतयतायांबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः संस्कारतयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे संस्कारतयताभविष्यति । कुतोऽसंस्कारतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतोविज्ञान‡ तयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र विज्ञानतयतायांबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोविज्ञानतयतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे विज्ञानतयताभविष्यति । कुतोऽविज्ञानतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्

* क्षयिकेषु स्थिरत्वबुद्धिरविद्या ।

† रागद्वेषमोहाः संस्कारा भवन्ति ।

‡ गर्मस्यस्याद्य विज्ञानमुत्पद्यते” । तदेवात्रविज्ञान शब्दार्थत्वेनाभिप्रेतम् ।

कुतोनामस्वरूपं तथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र-
नामरूपतथताया बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोनामरूपतथतायां
बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे नामरूपतथताभविष्यति ।
कुतोऽनामरूपतथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः! षडायतनतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो-
ऽन्यत्रषडायतनतथतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः षडायतनतथ-
तायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे षडायतनतथताभवि-
ष्यति । कुतोऽषडायतनतथतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतः! स्पर्शतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र स्पर्श-
तथतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतः स्पर्शतथतायां बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे स्पर्शतथता भविष्यति । कुतोऽस्पर्शतथतो-
बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतोवेदनातथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र-

* एषिव्यादिचतुष्टयं नामाश्रयत्वान्नाम भवति । तत्तोरूपं सितासिता-
त्मकं शुक्लशोणितं निष्पद्यते । गर्भस्थकाले बुद्धदावस्थानामरूपशब्दार्थं
इति निष्कर्ष इति वेदान्तमाय्य टीकारत्न प्रभा ।

† विज्ञानं एषिव्यादिचतुष्टयं रूपमेति षडायतनानि यस्येन्द्रियजातस्य
तत् षडायतनम् ।

‡ नामरूपेन्द्रियाणां मिथः संयोगः स्पर्शः ।

§ सुखादिका वेदना ।

वेदनातयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोवेदनातयतायां बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे वेदनातयता भविष्यति । कुतो-
ऽवेदनातयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतस्तृष्णा* तयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्र
दृष्टान्तयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतस्तृष्णातयतायां बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे दृष्टान्तयता भविष्यति । कुतो-
ऽदृष्टान्तयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत्
कुतां उपादानतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतोऽन्यत्रो-
पादानतयतायाबोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतउपादान तयतायां बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे उपादानतयता भविष्यति । कुतो-
ऽनुपादानतयतोबोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते ।
तत् कुतोभवतयताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति† । कुतोऽन्यत्र
भवतयतायाबोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोभवतयतायां बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । कुतोबोधिसत्त्वे भवतयताभविष्यति । कुतोऽभवतयतो-
बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

* “तया पुनर्विषय दृष्ट्या” । विषयभोगेष्टा इति यावत् ।

† “तया प्रवृत्तिरुपादानम्” । विषयभोगेष्टाजनिता प्रवृत्तिरुपादान-
मित्यर्थः ।

‡ “तेन मवव्यस्ताज्जमेति मवोधर्मादिः” । प्रवृत्तिजन्योधर्माधर्मौ
मवव्यस्तार्थः ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । तत् कुतो जातितथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति* । कुतोऽन्यत्र जातितथताया बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो जातितथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे जातितथता भविष्यति । कुतोऽजतितथतो बोधिसत्त्वो भविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते तत् कुतो जरामरणतथताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । कुतोऽन्यर्चा जरा-मरणतथताया बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो जरामरणतथतायां बोधिसत्त्वोभविष्यति । कुतो बोधिसत्त्वे जरामरणतथता भविष्यति । कुतोऽजरामरणतथतो बोधिसत्त्वोभविष्यति ।†

भगवानाह । साधु साधु सुभूते एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सत्त्वाऽनुपलब्धितायां प्रज्ञापारमिताऽनुपलब्धितायां शिञ्चितव्यम् । यत्पुनः सुभूतिरेवमाह । कतमसौ तद्ब्रह्मणाऽधिवचनं यदुत बोधिसत्त्व इति । तत् किं मन्यसे सुभूते रूपसौतदधिवचनं बोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते वेदनाया एतदधिवचनं बोधिसत्त्व इति । आह

* जातिर्देहजन्म पञ्चस्कन्धसमुदाय इति यावत् ।

† “जातार्ता स्कन्धानां परिपाको जरस्कन्धः । नाशो मरणमिति रत्नप्रभा ।

‡ अधिवचनं वाचकं । बोधिसत्त्व इति प्रदं । रूपादि पदार्थानां तदीयनित्यताऽनित्यत्वादिधर्माणाञ्च वाचकत्वं बोधिसत्त्वशब्दस्य नास्तीति सुभूति नैव प्रकाशयितुं भगवान् एष्यति तत् किं मन्यसे इत्यादिना रूपारौप्यं तद्ब्रह्माणाञ्चासत्यतया तदाचकत्वं बोधिसत्त्व शब्दस्य नास्तीति भावः ।

किं मन्यसे सुभूते वेदनाऽनात्मताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संज्ञा-
 ऽऽत्मतायाएतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संज्ञाऽनात्मतायाएतदधिवचनं
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे
 सुभूते संस्काराऽऽत्मतायाएतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संस्कारा-
 ऽनात्मतायाएतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञानाऽऽत्मतायाएतदधिवचनं
 बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे
 सुभूते विज्ञानाऽनात्मताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह
 नोहीदं भगवन् । .

भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते रूपशान्ततायाएतदधि-
 वचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं
 मन्यसे सुभूते रूपाऽशान्ततायाएतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते वेदना-
 शान्ततायाएतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते वेदनाऽशान्ततायाएतदधि-
 वचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत्
 किं मन्यसे सुभूते संज्ञाशान्तताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति ।
 आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संज्ञा-
 ऽशान्तताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञानाऽशून्यताया एतदधि वचनं
बोधिसत्त्व इति । आह नो ह्येदं भगवन् ।

भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते रूपनिमित्तताया एतदधि-
वचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् । भगवानाह तत् किं
। मन्यसे सुभूते रूपाऽनिमित्तताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीद भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते । वेदना
निमित्तताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीद भगवन् ।
भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते वेदनाऽनिमित्तताया एतदधि-
वचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत्
किं मन्यसे सुभूते संज्ञाऽनिमित्तताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति ।
आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संस्कार
निमित्तताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संस्काराऽनिमित्तताया एतदधि-
वचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत्
किं मन्यसे सुभूते विज्ञाननिमित्तताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्व-
इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते
विज्ञानाऽनिमित्तताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं
भगवन् ।

भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते रूपप्रणिहितताया एतदधि-
वचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत्
किं मन्यसे सुभूते रूपाऽप्रणिहितताया एतदधि-
वचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते

वेदनाप्रणिहितताया एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते वेदनाऽप्रणिहितताया-
एतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संज्ञाप्रणिहिततायाएतदधिवचनं बोधि-
सत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संज्ञाऽप्रणिहिततायाएतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संस्कारप्रणि-
हिततायाएतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते संस्काराऽप्रणिहिततायाएतद-
धिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञानप्रणिहिततायाएतदधिवचनं बोधिसत्त्व-
इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह तत् किं मन्यसे सुभूते विज्ञानाऽप्रणिहिततायाएतदधिवचनं बोधिसत्त्वइति । आह नोहीदं भगवन् ।

(१) अत्यन्ततया भगवन् रूपं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो

(१) पूर्वं बोधिसत्त्वशब्दस्य रूपाद्यधिवचनत्वं विराकृतं । सम्प्रति तत्र हेतुं प्रदर्शयति अत्यन्ततयेत्यादिना । यतोरूपादीनामत्यन्ततया विद्यमानत्वाभावः उपलब्धेरभावस्य कुलस्तेषामलीकानां शश्विद्याणादिकल्पनां वाचकं बोधिसत्त्वेति नाम भवेदिति सुभूतेरभिप्रायः । न संविद्यते इत्यनेनैवार्थसिद्धौ नोपलभ्यते इत्यभिधानं व्यर्थमिति न वाच्यं उपलब्धेरभावेन विद्यमानत्वाभावः साधितः । अभावः प्रत्यक्षे उपलब्धेरभावस्य हेतुत्वमुक्तं भाष्यपरिच्छेदे । “विशेषणतया तद्वदभावानां ग्रहोभवेत् । यदस्या दुप-

अत्यन्ततया भगवन् विज्ञानसुखं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो-
विज्ञानसुखाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
विज्ञानदुःखं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोविज्ञानदुःखाऽधिवचनं
बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् रूपा^१त्मा न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो
रूपात्माऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् नैरात्म्यं
न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो रूपनैरात्म्याऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभवि-
ष्यति । अत्यन्ततया भगवन् वेदनाऽऽत्मा न संविद्यते नोपलभ्यते ।
कुतो वेदनात्माऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
नैरात्म्यं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोवेदनानैरात्म्याऽधिवचनं बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् संज्ञात्मा न संविद्यते नोप-
लभ्यते । कुतः संज्ञात्माऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया
भगवन् संज्ञानैरात्म्यं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संज्ञानैरात्म्या-
ऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् संस्कारात्मा न
संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संस्कारात्माऽधिवचनं बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् संस्कारनैरात्म्यं न संविद्यते नोप-
लभ्यते । कुतः संस्कारनैरात्म्याऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
अत्यन्ततया भगवन् विज्ञानात्मा न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो-

* पूर्वं रूपात्मता रूपानात्मता इत्यादिरूपेण निर्देशो दृश्यते इदं तु
केवलमात्रेति नैरात्मेति पाठ सर्वत्र दृश्यते । पूर्व्वदेव निर्देशो
चापि युक्तः ।

विज्ञानात्माऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
विज्ञानमैराक्यं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो विज्ञानमैराक्याऽधि-
वचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् ग्रान्तं न विद्यते नोपलभ्यते । कुतो रूप-
ग्रान्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् अग्रान्तं
न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो रूपाऽग्रान्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् ग्रान्तं न संविद्यते नोपलभ्यते ।
कुतो वेदनाग्रान्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
अग्रान्तं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो वेदनाऽग्रान्ताऽधिवचनं बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् ग्रान्तं न संविद्यते नोप-
लभ्यते । कुतः संज्ञाग्रान्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् अग्रान्तं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः
संज्ञाऽग्रान्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
ग्रान्तं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संस्कारग्रान्ताऽधिवचनं बोधि-
सत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् अग्रान्तं न संविद्यते नोप-
लभ्यते । कुतः संस्काराऽग्रान्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
अत्यन्ततया भगवन् ग्रान्तं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो विज्ञान-
ग्रान्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
अग्रान्तं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो विज्ञानाग्रान्ताऽधिवचनं
बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया भगवन् शून्यं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो
रूपशून्याऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् अशून्यं

रूपाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् वेदना
 न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोवेदनाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
 अत्यन्ततया भगवन् संज्ञा न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संज्ञाऽधि-
 वचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् बोधिसत्त्वो न संवि-
 द्यते नोपलभ्यते । कुतः संस्काराधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्त-
 तया भगवन् बोधिसत्त्वो न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो विज्ञाना-
 ऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् रूपनित्यता न
 संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोरूपनित्यताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
 अत्यन्ततया भगवन् रूपाऽनित्यता न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो-
 रूपाऽनित्यताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
 वेदनानित्यतान् संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो वेदनानित्यताऽधि-
 वचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् वेदनाऽनित्यता न
 संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो वेदनाऽनित्यताऽधिवचनं बोधिसत्त्वो-
 भविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् संज्ञानित्यता न संविद्यते नोप-
 लभ्यते । कुतः संज्ञानित्यताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

कथ्येत एवं यत्र प्रसज्यते” इति । अनुपपन्ने स्वतन्त्र प्रमाणत्वं मौमांसकैः
 अस्वीकृतम् ।

पूर्वं रूपनित्यता रूपसुखता इत्यादि धर्म्मपरनिर्देशेन निराकृतम्
 इद्यापिनित्यताऽनित्यताविवरणे धर्म्मपर एव निर्देशो दृश्यते । सुखदुःखदौ
 तु तद्वैयर्थ्यं दृश्यते पूर्वानुसारेण सुखतादुःखता इत्यादि निर्देशोयुक्तः
 प्रतिपाति ।

अत्यन्ततया भगवन् संज्ञाऽनित्यता न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः
 संज्ञाऽनित्यताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
 संस्कारनित्यता न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संस्कारनित्यता-
 ऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् संस्कारा-
 ऽनित्यता न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संस्काराऽनित्यताऽधिवचनं
 बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् विज्ञाननित्यता न संविद्यते
 नोपलभ्यते । कुतो विज्ञाननित्यताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
 अत्यन्ततया भगवन् विज्ञानाऽनित्यता न संविद्यते नोपलभ्यते ।
 कुतो विज्ञानाऽनित्यताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

“अत्यन्ततया भगवन् रूपसुखं” न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः
 रूपसुखाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् रूप
 दुःखं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः रूपदुःखाऽधिवचनं बोधिसत्त्वो-
 भविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् वेदनासुखं न संविद्यते नोपलभ्यते ।
 कुतो वेदनासुखाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
 वेदनादुःखं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतो वेदनादुःखाऽधिवचनं
 बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् संज्ञासुखं न संविद्यते
 नोपलभ्यते । कुतः संज्ञासुखाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
 अत्यन्ततया भगवन् संज्ञादुःखं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संज्ञा-
 दुःखाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् संस्कार-
 सुखं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संस्कारसुखाऽधिवचनं बोधि-
 सत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् संस्कारदुःखं न संविद्यते
 नोपलभ्यते । कुतः संस्कारदुःखाऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोवेदनाशून्याऽधिवचनं बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् अशून्यं न संविद्यते नोपलभ्यते ।
कुतोवेदनाऽशून्याऽधिवचनं बोधिसत्त्वो भविष्यति । अत्यन्ततया
भगवन् शून्यं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संज्ञाशून्याऽधिवचनं
बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् अशून्यं न संविद्यते
नोपलभ्यते । कुतो संज्ञाऽशून्याधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
अत्यन्ततया भगवन् शून्यं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संस्कार-
शून्याऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् अशून्यं
न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संस्काराऽशून्याऽधिवचनं बोधिसत्त्वो-
भविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् शून्यं न संविद्यते नोपलभ्यते ।
कुतोविज्ञानशून्याऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया
भगवन् अशून्यं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोविज्ञानाशून्याऽधिवचनं
बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

अत्यन्ततया निमित्तं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोरूप-
निमित्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्-
निमित्तं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोरूपाऽनिमित्ताऽधिवचनं
बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् निमित्तं न संविद्यते
नोपलभ्यते । कुतोवेदनानिमित्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।
अत्यन्ततया भगवन् निमित्तं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोवेदना
ऽनिमित्ताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन्
निमित्तं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतः संज्ञानिमित्ताऽधिवचनं
बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् निमित्तं न संविद्यते

वचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् प्रणिहितं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोविज्ञानप्रणिहिताऽधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति । अत्यन्ततया भगवन् प्रणिहितं न संविद्यते नोपलभ्यते । कुतोविज्ञानप्रणिहिताधिवचनं बोधिसत्त्वोभविष्यति ।

भगवानाह । साधु साधु सुभूते एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वेन महात्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरतारूपाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन वेदनान्नाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संज्ञाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संस्कारान्नाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन विज्ञानान्नाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन । रूपनित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन रूपाऽऽनित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन वेदनानित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन वेदानानित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन वेदानानित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संज्ञानित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संज्ञानित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संस्कारनित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संस्कारनित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन विज्ञाननित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन विज्ञानानित्याऽधिवचनमनुपलम्बमानेन । रूपसुखाऽधिवचनाऽनुपलम्बमानेन रूपदुःखाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन वेदानासुखाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन वेदानादुःखाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन । संज्ञासुखाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संज्ञादुःखाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संस्कारसुखाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संस्कारदुःखाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन विज्ञानसुखाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन विज्ञानदुःखाऽधिवचनमनुपलम्बमानेन । रूपानात्माऽधिवचनमनुपलम्बमानेन रूपानात्माऽधिवचनमनुपलम्बमानेन वेदानात्माऽधिवचनमनुपलम्बमानेन वेदानात्माऽधिवचनमनुपलम्बमानेन संज्ञात्माऽधि-

वचनमनुपलम्भमानेन सज्जानात्माऽधिवचनमनुपलम्भमानेन सस्कारा-
 त्माऽधिवचनमनुपलम्भमानेन सस्कारानात्माऽधिवचनमनुपलम्भमानेन
 विज्ञानात्माऽधिवचनमनुपलम्भमानेन विज्ञानानात्माऽधिवचनमनुप-
 लम्भमानेन रूपशान्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन रूपाशान्ताऽधिवचन-
 मनुपलम्भमानेन वेदनाशान्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन वेदना-
 ऽशान्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन सज्जाशान्ताऽधिवचनमनुपलम्भ-
 मानेन सज्जाऽशान्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन सस्कारशान्ताऽधिवच-
 नमनुपलम्भमानेन सस्काराऽशान्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन विज्ञान-
 शान्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन विज्ञानाऽशान्ताऽधिवचनमनुपलम्भ-
 मानेन रूपशून्याऽधिवचनमनुपलम्भमानेन रूपाशून्याधिवचनमनुप-
 लम्भमानेन वेदनाशून्याऽधिवचनमनुपलम्भमानेन वेदनाऽशून्याऽधि-
 वचनमनुपलम्भमानेन सज्जाशून्याऽधिवचनमनुपलम्भमानेन सज्जा-
 ऽशून्याऽधिवचनमनुपलम्भमानेन सस्कारशून्याऽधिवचनमनुपलम्भ-
 मानेन सस्काराऽशून्याधिवचनमनुपलम्भमानेन विज्ञानशून्याऽधि-
 वचनमनुपलम्भमानेन विज्ञानाऽशून्याऽधिवचनमनुपलम्भमानेन ।
 रूपनिमित्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन रूपाऽनिमित्ताऽधिवचनमनु-
 पलम्भमानेन वेदनानिमित्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन वेदना-
 ऽनिमित्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन । सज्जानिमित्ताऽधिवचनमनुप-
 लम्भमानेन सज्जाऽनिमित्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन सस्कारानिमि-
 त्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन सस्काराऽनिमित्ताऽधिवचनमनुपलम्भ
 मानेन विज्ञाननिमित्ताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन विज्ञाननिमित्ता-
 ऽधिवचनमनुपलम्भमानेन रूपप्रणिहिताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन

रूपाऽप्रणिहिताऽधिवचनमनुपलम्भनेन वेदनाऽप्रणिहिताऽधिवचन-
मनुपलम्भमानेन वेदनाऽप्रणिहिताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन संज्ञा-
प्रणिहिताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन संज्ञाऽप्रणिहिताऽधिवचनमनुप-
लम्भमानेन संस्कारप्रणिहिताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन संस्कारा-
ऽप्रणिहिताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन विज्ञानप्रणिहिताऽधिवचनमनु-
पलम्भमानेन विज्ञानाऽप्रणिहिताऽधिवचनमनुपलम्भमानेन प्रज्ञापार-
मितायां शिचितव्यम् ।

यत् पुनः सुभूते वदसि नाहं धर्मं समनुपश्यामि यदुत बोधि-
सत्त्वइति । न सुभूते धर्माधर्मधातुं समनुपश्यति । न संज्ञा धातु-
धर्मधातुं समनुपश्यति । न धर्मधातुः संज्ञाधातुं समनुपश्यति ।
न संस्कारधातुधर्मधातुं समनुपश्यति । न धर्मधातुः संस्कारधातुं
समनुपश्यति । न विज्ञानधातुधर्मधातुं समनुपश्यति । न धर्म-
धातुर्विज्ञानधातुं समनुपश्यति । न चक्षुर्धातुधर्मधातुं समनुपश्यति ।
न धर्मधातुश्चक्षुर्धातुं समनुपश्यति । न ओचधातुधर्मधातुं समनु-
पश्यति । न धर्मधातुः ओचधातुं समनुपश्यति । न घ्राणधातुधर्मधातुं
समनुपश्यति । न धर्मधातुर्घ्राणधातुं समनुपश्यति । न जिज्ञा
धातुधर्मधातुं समनुपश्यति । न धर्मधातुर्जिज्ञाधातुं समनु-
पश्यति । न कायधातुधर्मधातुं समनुपश्यति । न धर्मधातुः
कायधातुं समनुपश्यति । न मनोधातुधर्मधातुं समनुपश्यति ।
न धर्मधातुर्मनोधातुं समनुपश्यति ।

न सुभूते संस्कृतधातुरसंस्कृतधातुं समनुपश्यति । नाऽसंस्कृत
धातुः संस्कृतधातुं समनुपश्यति । न च संस्कृतधातुष्यतिरेकेणा-

संस्कृतं शक्यं प्रज्ञपयितुं । नाऽसंस्कृतव्यतिरेकेण संस्कृतधातुः शक्यः
 प्रज्ञपयितुं । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 शरणं न कञ्चिद्दुर्मां समनुपश्यति । असमनुपश्यन् नोत्तस्यति । न
 सन्तस्यति न सन्तासमापद्यते । न वास्य कस्मिंश्चिद्दुर्माचिन्तमवली-
 यते । न विप्रतिसारौभवति मानसं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शरणं न रूपं समनुपश्यति ।
 वेदनां न समनुपश्यति । मञ्जां न समनुपश्यति । संस्कारान्न समनु-
 पश्यति । विज्ञानं न समनुपश्यति । चतुर्न समनुपश्यति । श्रोत्रं न
 समनुपश्यति । घ्राणं न समनुपश्यति । जिह्वां न समनुपश्यति । काथं
 न समनुपश्यति । मनो न समनुपश्यति । रूपं न समनुपश्यति ।
 शब्दं न समनुपश्यति । गन्धं न समनुपश्यति । रसं न समनु-
 पश्यति । स्पर्शं न समनुपश्यति । धर्मं न समनुपश्यति । पृथिवी-
 धातुं न समनुपश्यति । अग्नातु न समनुपश्यति । तेजोधातुं न
 समनुपश्यति । वायुधातुं न समनुपश्यति । आकाशधातुं न समनु-
 पश्यति । विज्ञानधातुं न समनुपश्यति । अविद्यां न समनुपश्यति ।
 संस्कारान्न समनुपश्यति । विज्ञानं न समनुपश्यति । नामरूपं न
 समनुपश्यति । षडायतनं न समनुपश्यति । स्पर्शं न समनुपश्यति ।
 वेदनां न समनुपश्यति । दृष्ट्यां न समनुपश्यति । उपादानं न
 समनुपश्यति । भवं न समनुपश्यति । जातिं न समनुपश्यति ।
 जरामरणं न समनुपश्यति । रागं न समनुपश्यति । द्वेषं न
 समनुपश्यति । मोहं न समनुपश्यति । आत्मानं न समनुपश्यति ।
 सत्त्वं न समनुपश्यति । जीवं न समनुपश्यति । जन्तुं न समनु-

पश्यति । पोषं न समनुपश्यति । पुरुषं न समनुपश्यति । मनुजं न समनुपश्यति । मानवं न समनुपश्यति । कारकं न समनुपश्यति । कारापकं न समनुपश्यति । वेदकं न समनुपश्यति । वेदयितकं न समनुपश्यति । जानकं न समनुपश्यति । पश्यकं न समनुपश्यति । कामधातुं न समनुपश्यति । रूपधातुं न समनुपश्यति । आरूप्यधातुं न समनुपश्यति । आवकचित्तं न समनुपश्यति । प्रत्येकबुद्धचित्तं न समनुपश्यति । बोधिचित्तं न समनुपश्यति । आवकधर्मान्न समनुपश्यति । प्रत्येकबुद्धं न समनुपश्यति । प्रत्येकबुद्धधर्मान्न समनुपश्यति । बोधिसत्त्वं न समनुपश्यति । बोधिसत्त्वधर्मान्न समनुपश्यति । बुद्धं न समनुपश्यति । बुद्धधर्मान्न समनुपश्यति । बोधिं न समनुपश्यति । धावत् सर्वधर्मान् लौकिकलोकोत्तरान् न समनुपश्यति । न सर्वधर्मान्न समनुपश्यति । न मन्तम्यति । न मन्तासमापद्यते ।

आह केन कारणेन भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः सर्वधर्मेषु चित्तं नाऽवल्लीयते । न संलीयते । भगवानाह । तथाहि सुभूते बोधिसत्त्वो महामत्त्वश्चित्तचैतसिकार्धधर्मान् नोपलभते न समनुपश्यति । अनेन कारणेन सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः सर्वेषु धर्मेषु चित्तं नाऽवल्लीयते । न संलीयते । आह । कथं भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य मनोन मन्तासमापद्यते* । भगवानाह । तथाहि सुभूते

* चैतसिकाश्चित्तसम्बन्धिनः आह उकाररागद्वेषादय तान् धर्मान् नोपलभते अतः कारणाद्बोधिसत्त्वस्य चित्तं । कुत्रापि नावल्लीयते न

बोधिसत्त्वो महासत्त्वो मनस्य मनोधातुश्च नोपलभते । न समनुपपद्यति ।
 एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य मनो न सम्प्राप्तमापद्यते ।
 एवं हि सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरितव्यं ।
 न चेत् पुनः सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरं
 स्तां प्रज्ञापारमितां नोपलभतेतश्च बोधिसत्त्वं नोपलभते । तच्च
 बोधिसत्त्वनाम नोपलभते । एवमेव बोधिसत्त्वस्याऽववादः ।
 एषैवाऽनुशासनी ।

शतसाहस्रशः प्राज्ञापारमिताया द्वितीयः परिवर्तः ॥

तदाकारां वृत्तिं भजते । इत्यर्थः । तथा च भाष्यनिष्ठस्य रूपप्रज्ञा
 सत्त्वामपदार्थस्याहङ्काराभावेनाऽसम्भव नष्टुदासीनस्य दुःखसम्भाव
 नाया कश्चित् तस्यसि किन्तु अस्य स्वकीयस्य वा । तत्र ममेत्यहङ्कार
 एव हेतुः । उदासीने अहङ्काराभावात् न चासौदयः । यवमत्राऽपि
 बोधिसत्त्वस्य रूपादिस्तन्मे अहमित्यभिमानाभावाच्चक्षुरादौ च ममे-
 त्यभिमानाभावात् तेषामनिष्ठसम्भावना बोधिसत्त्वस्य न चासङ्गनय-
 तीति भगवतोऽभिप्रायः । एतदभिप्रायकमेवोदाहृतत्त्ववृत्तं वक्ष्यं
 यथा । “प्राण्ये गते यथा देहं सुखदुःखे न विन्दति । तथा चेत्
 प्राण्ययुक्तोऽपि सकौवल्याथमेवसेदि”ति । तज्ज संस्कारोऽन्य सत्कार-
 प्रतिबन्धी । १ । ५१ । “तस्यापि निरोधे सर्वनिरोधान्निर्वीज
 समाधिदि”ति । १ । ५२ । यातञ्जलदर्शनसमाधिपादसूत्राभ्यामीदृश
 एवार्थः प्रकटितः ॥

अथ तृतीयपरिवर्तः ।

अथायुष्मान् सुभृतिर्भगवन्त मेतदवोचत् । रूपं भगवन् परिज्ञा-
तुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् ।
वेदनां भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापार-
मितायां शिञ्चितव्यम् । संज्ञां भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन
महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । संस्कारान् भगवन्
परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चि-
तव्यम् । विज्ञानं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । चक्षुर्भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधि-

* अत्रायमभिप्रायः । सर्वे हि अविद्यावशेन रूपादीनां पारमार्थिक-
सत्त्वं प्रतिसन्धाय तत्राऽभिनिविशन्ते सति च सुदृढे ऽभिनिवेशेन युग-
सद्वस्त्रेणापि तेषामनुपगमः शक्यः सम्भावयितुं । ततश्च पूर्वपरिवर्त-
कृतोपदेशोविषय एव भवति । अतस्तदुपपादनाय रूपादीनां स्वरूप-
परिज्ञानमत्रोपदिशति । वस्तुतत्त्व पर्यालोचनेकृतेरूपादीनामसत्यत्वैव-
परिश्रियेत । तथा च सति न कश्चित् तत्राऽभिनिविशेत । न ह्युदक-
चन्द्रमादितुं कश्चित् प्रेक्षावान् प्रवर्तते । तद्वदविद्ययाप्रतिभासमाना
अपि रूपादयो न तत्त्वज्ञाना मनांस्यभिभवितुं शक्नुवन्ति । अतस्तृतीय-
परिवर्तस्यादौ रूपादीनां परिज्ञानमेवोपदिशति रूपं भगवन् परि-
ज्ञातुकामेनेत्यादिना ।

सत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । श्रोत्रं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । घ्राणं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । जिह्वां भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । कार्यं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । मनोभगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । रूपं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । शब्दं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । गन्धं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । रसं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । स्पर्शं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । धर्मान् भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् ।

चक्षुर्विज्ञानं* भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । श्रोत्रविज्ञानं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यम् । घ्राणविज्ञानं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञा-

* अविद्यादयः पूर्व व्याख्याताः अविद्यामारभ्य दौर्मनस्य पर्यन्तं क्रमिक-
कार्यप्रवाहः ।

वेदनां भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिञ्चितव्यं । *अविद्यां भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । संस्कारान् भगवन् परि-
 ज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
 विज्ञानं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिञ्चितव्यं । नामरूपं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । षडायतनं भगवन् परि-
 ज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
 सप्तं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-
 तायां शिञ्चितव्यं । वेदनां भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । दृष्ट्यां भगवन् परिज्ञातु-
 कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
 उपादानं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिञ्चितव्यं । भवं भगवन् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । जातिं भगवन् परिज्ञातु-
 कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
 *जरामरणशोकपरिदेव दुःखदौर्गन्धन्योपायामान् भगवन् परिज्ञातु-
 कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।

* विज्ञानपदं चतुसादीन्द्रियजन्यज्ञानपरम् ।

† जातानां स्तन्यानां परिपाको जरास्त्वयः । नाशोमरणं, म्रियमानस्य
 पुत्रादेः स्नेहादन्तर्दाहः शोकः, तेन हा पुत्रेत्यादि प्रलापः परिदेवता,
 अनिष्टालुमबोदुःखं तेन दुर्मनस्ता मानसोद्यथा इति रत्नप्रभा ।

शिक्षितव्यं । चत्वारिसंख्यक् प्रहाणांनि परिपूरयितुकामेन बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं । चतुरव्यह्वरपादान्
परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिक्षितव्यं । पञ्चेन्द्रियाणि परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं । पञ्च बलानि परिपूरयितुकामेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं । सप्तबोधज्ज्ञानि
परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिक्षितव्यं । आर्याष्टाङ्ग मार्गं परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं । चत्वार्यार्यसत्यानि परि-
पूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं ।
अष्टौविमोक्षान् परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिक्षितव्यं । दशतथागत बलानि परिपूरयितुकामेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं । चत्वारिवै-
शारद्यानि परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
मितायां शिक्षितव्यं । चतस्रः प्रतिसम्बिद्ः परिपूरयितुकामेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं । महामैत्रौ
परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिक्षितव्यम् । महाकरुणं परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यं । अष्टादशाऽऽवेष्टिकान् बुद्ध-
धर्मान् परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिक्षितव्यं । बोध्यज्ञवतिं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिक्षितव्यम् ।

रागं प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्वं । द्वेषं प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिचित्वं । मोहं प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । मत्कायदृष्टिं प्रहातुकामेन बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । विचिकित्सां
 प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।
 शीलव्रतपरामर्षं प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिचित्वं । कामरागव्यापादं प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । कामरागं प्रहातुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । अरूपरागं
 प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।
 संयोजमानि प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिचित्वं । अनुग्रहान् प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । पर्युत्थानानि प्रहातुकामेन बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । चतुर आहारान्
 परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 त्वं । चतुरोयोगान् परिज्ञातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । चतुरश्रोघान् प्रहातुकामेन बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । चतुरोद्यन्थान्
 प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।
 चत्वार्युपादानानि प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिचित्वं । चतुरोविप्रयामान् प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन

महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । दशकुशलान् कर्मपथान्
प्रहातुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।

दशकुशलान् कर्मपथान् परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । चत्वारिध्यानानि परिपूर-
यितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
चत्वार्यप्रमाणानि परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । चतस्रः आरुथ्यसमापत्तौः परिपूर-
यितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
पञ्चाऽभिज्ञाः परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
मितायां शिञ्चितव्यं । दानपारमिता परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । शीलपारमिता परिपूर-
यितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
ज्ञानिपारमिता परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिञ्चितव्यं । वीर्यपारमिता परिपूरयितुकामेन बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । ध्यानपारमिता
परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिञ्चितव्यं । प्रज्ञापारमिता परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । अथात्मशून्यतां परिपूरयितु-
कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
वहिर्द्वाशून्यतां परिपूरयितुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिञ्चितव्यं । अथात्मवहिर्द्वाशून्यतां परिपूरयितुकामेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । शून्यताशून्यतां

यत्र प्रथमध्याननिरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्याय द्वितीयं ध्यानं समापद्यते । द्वितीयात् ध्यानाद्भुत्याय निरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्याय तृतीयं ध्यानं समापद्यते । तृतीयात् ध्यानाद्भुत्याय निरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्याय चतुर्थं ध्यानं समापद्यते । चतुर्थात् ध्यानाद्भुत्याय निरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्याय मैत्री-समाधिं समापद्यते । मैत्र्याः समाधेर्युक्त्याय निरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्याय करुणाममाधिं समापद्यते । करुणाममाधेर्युक्त्याय निरोधः समापद्यते । निराधाद्भुत्याय मुदितासमाधिं समापद्यते । मुदितासमाधेर्युक्त्याय निरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्यायोपेक्षा-समाधिं समापद्यते । उपेक्षासमाधेर्युक्त्याय निरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्यायाऽऽकाशाऽऽनन्त्याऽऽयतनं समापद्यते । आकाशा-

* निरुध्यते प्रज्ञाऽनेनेति निरोधः परं वैराग्यमिति पातञ्जलभाष्य वाच-
स्पतिमिश्रकृतटीका ।

† समाधिप्रज्ञाप्रभवः संस्कारोक्त्यान्संस्कारशेषं बाधते । शुद्ध्यन् संस्काराऽभिभवात् तत् प्रभवाः प्रत्यया न भवन्तीति पातञ्जलदर्शनोक्त्या समाध्यासमाध्यासं तज्जः संस्कारोऽन्यसंस्कारप्रतिबन्धो । पातञ्जलदर्शनसमा-
धिपाद ५१ सूत्रम् ।

‡ मैत्रीकरुणामुदितोपेक्षाणां सुखदुःखपुण्याऽपुण्याविषयाणां भावना-
तश्चित्तं प्रसादनं । पातञ्जलदर्शनं समाधिपाद (३३) सूत्रम् ।
तत्र सर्वप्राणिषु सुखसन्भोगापन्नेषु मैत्रीं भावयेत् । दुःखितेषु
करुणां । पुण्यात्मकेषु—मुदितां । अपुण्याशीलेषु पेक्षाम् । एवमस्य-
भावयतः शुद्धोद्यमोऽपजयते । ततश्चित्तं प्रसोदति । प्रसन्नमेकाग्रं
स्थितिपदं लभते ॥ पातञ्जलदर्शनसमाधिपाद (३३) सूत्रभाष्यम् ।

ऽऽनन्त्याऽयतनाद्भुत्याय निरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्याय
 आकिञ्चन्याऽऽयतनं समापद्यते । आकिञ्चन्यायतनाद्भुत्याय निरोधः
 समापद्यते । निरोधाद्भुत्याय विज्ञानानन्त्याऽऽयतनं समापद्यते ।
 विज्ञानाऽऽनन्त्याऽयनाद्भुत्याय निरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्याय
 नैव संज्ञानाऽसंज्ञाऽऽयतनं समापद्यते । नैवसंज्ञानामंज्ञाऽऽयतनाद्भुत्याय
 निरोधः समापद्यते । निरोधाद्भुत्याय सिंहविक्रान्तिं समाधिं
 समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचि-
 त्वं । सिंहविक्रीडितं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । सर्वधारणीमुखसमाधिमुखानि
 प्रतिशब्दुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।
 शूरङ्गमं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिचित्वं । रत्नमुद्रां समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । चन्द्रप्रभं समाधिं समा-
 पत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।
 चन्द्रध्वजकेतुं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां शिचित्वं । सर्वधर्ममुद्रागतं समाधिं समापत्तुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । अवलोकित-
 मुद्रां समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिचित्वं । धर्मधातुनियतं समाधिं समापत्तुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । नियतध्वज-
 केतुं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां शिचित्वं । वज्रोपमं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन

महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । सर्वधर्मप्रवेशमुखं समाधिं
 समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चि-
 तव्यं । समाधिराज समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । राजमुद्रां समाधिं समापत्तुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । वल्लभ्युहं
 समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिञ्चितव्यं । समुद्रतं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । सर्वधर्मनिरुक्तिं नियतप्रवेशं
 समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिञ्चितव्यं । सर्वधर्मज्ञानाऽधिवासनप्रवेशं समाधिं समापत्तुकामेन
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । दशदिग्-
 व्यवलोकितं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां शिञ्चितव्यं । सर्वधारणीमुखमुद्रां समाधिं समापत्तु-
 कामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं ।
 सर्वधर्माऽसम्प्रशेषं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । सर्वधर्मसमवशरणाकारमुद्रां समाधिं
 समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चि-
 तव्यं । आकाशस्थानस्थितं समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । त्रिमण्डलपरिशुद्धं
 समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 शिञ्चितव्यं । अच्युताऽभिज्ञां समाधिं समापत्तुकामेन बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिञ्चितव्यं । पात्रगतं समाधिं समा-

पञ्चुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।
ध्वजायकेयूरं समाधिं समापञ्चुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां शिचित्वं । सर्वक्लेशनिर्दहनं समाधिं समापञ्चुकामेन
बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । चतुर्मार-
बलनिराकरणं समाधिं समापञ्चुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । आकाशाऽमङ्गविमुक्तिनिरूपलेपं
समाधिं समापञ्चुकामेन बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
शिचित्वं । इति क्षेतान्यन्यानि च समाधिमुखानि प्रतिलब्धुकामेन
बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।

पुनरपरं भगवन् सर्वसत्त्वानामभिप्रायान् परिपूरयितुकामेन
बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं । पुनरपरं
भगवन् बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन कुशलमूलानिपरिपूरयितुकामेन चैः
कुशलमूलैः परिपूर्णं नाऽपायेषु पतति । नहीनकूलेषूपपद्यते । न
श्रावकभूमौ न प्रत्येकबुद्धभूमौ तिष्ठति । न च बोधिसत्त्वो महा-
सत्त्वो मूढान्* पततीति । प्रज्ञापारमितायां शिचित्वं ।

अथायुष्माञ्छारदत्तौपुत्र आयुष्मन्तं सुभृतिमेतदवोचत् । कथ-
मायुष्मन् सुभृते बोधिसत्त्वो महामत्त्वो मूढानं पतति । एव मुक्ते
आयुष्मान् सुभृतिरायुष्मन्तं शारदत्तौपुत्रमेतदवोचत् । यदायुष्मन्

* मूढानं इति पुस्तकपञ्चके पाठः मुधाशब्दो व्यर्थार्थं चामोघमी-
लपणा ततश्च व्यर्थधर्माभिलाष इति तदर्थः । मुधाशब्दो ह्यस्वादिः
प्रतिभाति ।

शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन षट्सु पार-
 मितासु चरति । अनुपायकौशलेन शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितान्
 ममाधीनागम्य नैव श्रावकभूमौ पतति । न प्रत्येकबुद्धभूमौ पतति ।
 नैव बोधिसत्त्वस्याममवक्रामेति । अयमुच्यते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्व-
 स्यामः । आह । केन कारणेनायुष्मन् सुभूते अयं बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्यामः । सुभूतिराह । आमदत्यायुष्मञ्छारदतीपुत्र उच्यते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यामः । धर्मदृष्ट्याः । आह । कतमा आयु-
 ष्मन् सुभूते धर्मदृष्ट्याः । सुभूतिराह । दद्यायुष्मञ्छारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपं शून्यमित्यभिनि-
 विशतेऽधितिष्ठति संजानाति । वेदनाशून्येत्यभिनिविशतेऽधिति-
 ष्ठति संजानाति । संज्ञाशून्येत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति ।
 संस्कराः शून्यादित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । विज्ञानं
 शून्यमित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । इयमुच्यते आयु-
 ष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽनुलोमिकौधर्मदृष्ट्या
 आमः ।

पुनरपरं शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 चरन् रूपमनित्यमित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति । संजानाति । वेद-
 नामनित्येत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संज्ञामनित्येत्य-
 भिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संस्काराननित्या इत्यभि-
 निविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । विज्ञानमनित्यमित्यभिनिविशते-
 ऽधितिष्ठति संजानाति । इयमुच्यते आयुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधि-
 मत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽऽनुलोमिकौधर्मदृष्ट्या आमः ॥

पुनरपरमायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपं दुःखमित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । वेदनां दुःखेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संज्ञां दुःखेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संस्कारान् दुःखा इत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । विज्ञानं दुःखमित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । इयमुच्यते आयुष्मञ्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽनुलोमिकीधर्मदण्डणा आमः ।

पुनरपरमायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपमनात्मेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । वेदनामनात्मेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संज्ञामनात्मेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संस्काराननात्मान इत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । विज्ञानमनात्मेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । इयमुच्यते आयुष्मञ्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽऽनुलोमिकीधर्मदण्डणा आमः ।

पुनरपरमायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपमानिमित्तमित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । वेदनामानिमित्तेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संज्ञामानिमित्तेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संस्कारानानिमित्तमित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । विज्ञानमानिमित्तमित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । इयमुच्यते आयुष्मञ्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽनुलोमिकीधर्मदण्डणा आमः ।

पुनरपरमायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमि-

तायां चरन् रूपमप्रणिहितमित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति ।
 वेदनामप्रणिहितेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संज्ञामप्र-
 णिहितेत्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । संस्कारानप्रणिहित-
 मित्यभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । विज्ञानमप्रणिहितमित्य-
 भिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । इयमुच्यते आयुष्मन् शारदती-
 पुत्र बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्याऽऽनुलोमिकीधर्मादृष्ट्या आमः ।

इदं रूपं प्रहातव्यमनेनरूपं प्रहातव्यं । इयं वेदनाप्रहातव्या
 अनेन वेदनाप्रहातव्या । इयं संज्ञाप्रहातव्या अनेन संज्ञाप्रहातव्या ।
 इमे संस्काराः प्रहातव्याः । अनेन संस्काराः प्रहातव्याः । इदं
 विज्ञानं प्रहातव्यम् । अनेन विज्ञानं प्रहातव्यमिति । इदं दुःखं
 परिज्ञेयं । अनेन दुःखं परिज्ञेय मिति । अयं समुदयः प्रहातव्यः ।
 अनेन समुदयः प्रहातव्यः इति । अयं निरोधः साक्षात् कर्त्तव्यः ।
 अनेन निरोधः साक्षात् कर्त्तव्यः । अयं मार्गोभावयितव्यः । अनेन
 मार्गोभावयितव्यः इति । अयं संक्लेशः । इदं व्यवदानमिति । इमे
 धर्माः सेवितव्याः । इमे धर्मा न सेवितव्याः । इह बोधिसत्त्वेन
 महामत्त्वेन चरितव्यमिह न चरितव्यमिति । अयं बोधिसत्त्वस्य
 महामत्त्वस्य मार्गोऽयं न मार्ग इति । इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य
 शिचेयं न शिचेति । इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य दानपारमितेयं
 न दानपारमिता । इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य शीलपारमितेयं
 न शीलपारमितेति । इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य चान्तिपारमि-
 तेयं न चान्तिपारमिता । इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य वीर्यपार-
 मितेयं न वीर्यपारमिता । इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य ध्यानपार-

मितेयं न ध्यानपारमिता । इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-
मितेयं न प्रज्ञापारमिता । इदं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्योपाय कौश-
लमिदमनुपायकौशलमिति । अयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य न्यामः ।

सवेदायुष्मञ्कारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन्निमान् धर्मानेवमभिनिविशतेऽधितिष्ठति संजानाति । अयं
बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्याऽऽनुलोमिकौर्ध्वदृष्ट्या ग्रामः । आह ।
कतम आयुष्मन् सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य न्यामः । सुभूति-
राह । इहायुष्मञ्कारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमि-
तायां चरन्नाध्यात्मशून्यतायामध्यात्मवद्दिद्धाशून्यतां समनुपश्यति ।
न वद्दिद्धाशून्यतायां अध्यात्मशून्यतां समनुपश्यति । न वद्दिद्धा-
शून्यतायामध्यात्मवद्दिद्धाशून्यतां समनुपश्यति । नाऽध्यात्मशून्यतायां
वद्दिद्धाशून्यतां समनुपश्यति । नाऽध्यात्मवद्दिद्धाशून्यतायां शून्यता-
शून्यतां समनुपश्यति । न शून्यताशून्यतायामध्यात्मवद्दिद्धाशून्यतां
समनुपश्यति । न शून्यताशून्यतायां महाशून्यतां समनुपश्यति ।
न महाशून्यतायां परमाऽर्थशून्यतां समनुपश्यति । न परमाऽर्थ-
शून्यतायां महाशून्यतां समनुपश्यति । न परमाऽर्थशून्यतायां
संस्कृतशून्यतां समनुपश्यति । न संस्कृतशून्यतायां परमाऽर्थशून्यतां
समनुपश्यति । न संस्कृतशून्यतायामसंस्कृतशून्यतां समनुपश्यति ।
नाऽसंस्कृतशून्यतायां संस्कृतशून्यतां समनुपश्यति । नाऽसंस्कृतशून्य-
तायामनवराऽयशून्यतां समनुपश्यति । नाऽनवराऽयशून्यतायाम-
संस्कृतशून्यतां समनुपश्यति । नाऽनवराऽयशून्यतायामनवकारशून्यतां
समनुपश्यति । नाऽनवकारशून्यतायामनवराऽयशून्यतां समनुपश्य-

ति । नाऽनवकारशून्यतायामत्यन्तशून्यतां समनुपश्यति । नाऽत्यन्त-
 शून्यतायां प्रकृतिशून्यतां समनुपश्यति । न प्रकृतिशून्यतायामत्य-
 न्तशून्यतां समनुपश्यति । न प्रकृतिशून्यतायां सर्वधर्मशून्यतां
 समनुपश्यति । न सर्वधर्मशून्यतायां प्रकृतिशून्यतां समनुपश्यति ।
 न सर्वधर्मशून्यतायां स्वलक्षणशून्यतां समनुपश्यति । न स्वलक्षण-
 शून्यतायां सर्वधर्मशून्यतां समनुपश्यति । न स्वलक्षणशून्यतायाम-
 नुपलम्भशून्यतां समनुपश्यति । नाऽनुपलम्भशून्यतायां स्वलक्षणशून्य-
 तां समनुपश्यति । नाऽनुपलम्भशून्यतायामभावशून्यतां समनुपश्यति ।
 नाऽभावशून्यतायामनुपलम्भशून्यतां समनुपश्यति । नाऽभावशून्यतायां
 स्वभावशून्यतां समनुपश्यति । न स्वभावशून्यतायामभावशून्यतां
 समनुपश्यति । न स्वभावशून्यतायामभावस्वभावशून्यतां समनुप-
 श्यति । नाऽभावस्वभावशून्यतायां सर्वधर्मशून्यतां समनुपश्यति ।

एव खल्वायुष्मच्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमि-
 तायां चरन् बोधिसत्त्वस्याममवक्रामति । पुनरपरमायुष्मच्छारदती-
 पुत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरतैवं शिचित्तयम् ।
 यथा शिचिमाणेन रूपं ज्ञातव्यं तेन च न मन्तव्यं* । वेदनाज्ञातया-

* यत्राऽयं भावः । लौकिकानामिव प्रज्ञापारमितायां चरता बोधि-
 सत्त्वानामपि ज्ञानजनकेन्द्रियादिसामग्रीसत्त्वात् रूपादिज्ञानमवश-
 म्भावि । सति च रूपादीनां ज्ञाने तत्र रागद्वेषादयोऽप्यवश्यम्भाविनः ।
 यतस्तेषु ज्ञातेष्वपि रूपादिषु अभिमानं न कर्त्तव्यमित्युपदिशति
 रूपं ज्ञातव्यमित्यादिना । तथाच परकीयधनपुत्रादौ दृष्टेऽपि यथा
 तत्राऽभिमानाऽभावाद्भिरागादयो जायन्ते एवं स्वभोग्येष्वपि रूपादि-

तथा च वेदनया न मन्तव्यं । संज्ञा ज्ञातव्या तथा च संज्ञया न मन्तव्यं । संस्काराज्ञातव्याः तैश्च संस्कारैर्न मन्तव्यं । विज्ञानं ज्ञातव्यं तेन च विज्ञानेन न मन्तव्यं । चतुर्ज्ञातव्यं तेन च चतुष्या न मन्तव्यं । ओचं ज्ञातव्यं तेन च ओचेण न मन्तव्यं । घ्राणं ज्ञातव्यं तेन च घ्राणेन न मन्तव्यं । जिह्वा ज्ञातव्या तथा च जिह्वया न ज्ञातव्यं । कायं ज्ञातव्यं तेन च कायेन न मन्तव्यं । मनोज्ञातव्यं तेन च मनसा न मन्तव्यं । रूपं ज्ञातव्यं तेन च रूपेण न मन्तव्यं । शब्दोज्ञातव्यस्तेन च शब्देन न मन्तव्यं । गन्धोज्ञातव्यस्तेन च गन्धेन न मन्तव्यं । रसोज्ञातव्यस्तेन च रसेन न मन्तव्यं । स्पर्शोज्ञातव्यस्तेन च स्पर्शेन न मन्तव्यं । धर्माज्ञातव्यास्तैश्च धर्मैर्न मन्तव्यं । चतुर्विज्ञानं ज्ञातव्यं तेन च चतुर्विज्ञानेन न मन्तव्यं । ओचविज्ञानं ज्ञातव्यं तेन च ओचविज्ञानेन न मन्तव्यं । घ्राणविज्ञानं ज्ञातव्यं तेन च घ्राणविज्ञानेन न मन्तव्यं । जिह्वाविज्ञानं ज्ञातव्यं तेन च जिह्वाविज्ञानेन न मन्तव्यं । कायविज्ञानं ज्ञातव्यं तेन च कायविज्ञानेन न मन्तव्यं । मनोविज्ञानं ज्ञातव्यं तेन च मनोविज्ञानेन न मन्तव्यम् ।

चतुः संस्पर्शोज्ञातव्यस्तेन च चतुः संस्पर्शेन न मन्तव्यं । ओचसंस्पर्शोज्ञातव्यस्तेन च ओचसंस्पर्शेन न मन्तव्यं । घ्राणसंस्पर्शोज्ञातव्यस्तेन च घ्राणसंस्पर्शेन न मन्तव्यं । जिह्वासंस्पर्शोज्ञातव्यस्तेन च जि-

ह्वमिमानाभावाद्भरागादयः सम्भवन्ति । अतएव रघुवंशकाव्ये “व्यसक्तः सुखमन्वभू”दित्युक्तं भगवद्गीतायामपि कुर्याद्विदांस्तथाऽसक्तश्च-
कीर्त्युर्लोकसंग्रहमित्युक्तम् ।

ज्ञासंस्पर्शेन न मन्तव्यं । कायसंस्पर्शज्ञातव्यस्तेन च कायसंस्पर्शेन न मन्तव्यं । मनः संस्पर्शज्ञातव्यस्तेन च मनः संस्पर्शेन न मन्तव्यं ।

चक्षुः संस्पर्शप्रत्यया वेदना ज्ञातव्या । तथा च चक्षुः संस्पर्शप्रत्ययवेदनया न मन्तव्यं । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना ज्ञातव्या तथा च श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया न मन्तव्यं । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना-ज्ञातव्या तथा च घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया न मन्तव्यं । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना ज्ञातव्या । तथा च जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनया न मन्तव्यं । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना ज्ञातव्या तथा च कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया न मन्तव्यं । मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाज्ञातव्या । तथा च मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया न मन्तव्यम् ।

पृथिवीधातुज्ञातव्यस्तेन च पृथिवीधातुना न मन्तव्यं । अग्निधातुज्ञातव्यस्तेन चाग्निधातुना न मन्तव्यं । तेजोधातुज्ञातव्यस्तेन च तेजोधातुना न मन्तव्यं । वायुधातुज्ञातव्यस्तेन च वायुधातुना न मन्तव्यं । आकाशधातुज्ञातव्यस्तेन आकाशधातुना न मन्तव्यं । विज्ञानधातुज्ञातव्यस्तेन विज्ञानधातुना न मन्तव्यं । अविद्या-ज्ञातव्या तथा चाऽविद्यया न मन्तव्यं । संस्काराज्ञातव्यास्तैश्च संस्कारैर्न मन्तव्यं । विज्ञानं ज्ञातव्यं तेन च विज्ञानेन न मन्तव्यं । नामरूपं ज्ञातव्यं तेन च नामरूपेण न मन्तव्यं । पड़ापतनं ज्ञातव्यं तेन च पड़ापतनेन न मन्तव्यं । स्पर्शज्ञातव्यस्तेन च स्पर्शेन न मन्तव्यं । वेदनाज्ञातव्या तथा च वेदनया न मन्तव्यं । दृष्ट्या ज्ञातव्या तथा च दृष्ट्या न मन्तव्यं । उपादानं ज्ञातव्यं तेन चोपादानेन न मन्तव्यं । भवो ज्ञातव्यस्तेन च भवेन न मन्तव्यं । जाति-

ज्ञातव्या तथा च ज्ञातव्या न मन्तव्यं । जरामरणं ज्ञातव्यं तेन च
जरामरणेन न मन्तव्यं ।

दानपारमिता ज्ञातव्या तथा च दानपारमितया न मन्तव्यं ।
शौक्षपारमिता ज्ञातव्या तथा ॥ शौक्षपारमितया न मन्तव्यं ।
चान्तिपारमिता ज्ञातव्या तथा च चान्तिपारमितया न मन्तव्यं ।
वीर्यपारमिता ज्ञातव्या तथा च वीर्यपारमितया न मन्तव्यं ।
ध्यानपारमिता ज्ञातव्या तथा च ध्यानपारमितया न मन्तव्यं ।
प्रज्ञापारमिता ज्ञातव्या तथा च प्रज्ञापारमितया न मन्तव्यं ।

अथात्मशून्यता ज्ञातव्या तथा चाऽथात्मशून्यतया न मन्तव्यं ।
वहिर्द्वांशून्यता ज्ञातव्या तथा च वहिर्द्वांशून्यतया न मन्तव्यं ।
अथात्मवहिर्द्वांशून्यता ज्ञातव्या तथा चाऽथात्मवहिर्द्वांशून्यतया न
मन्तव्यं । शून्यताशून्यता ज्ञातव्या तथा ॥ शून्यताशून्यतया न
मन्तव्यं । महाशून्यता ज्ञातव्या तथा च महाशून्यतया न मन्तव्यं ।
परमाऽर्थशून्यता ज्ञातव्या तथा च परमाऽर्थशून्यतया न मन्तव्यं ।
संस्कृतशून्यता ज्ञातव्या तथा च संस्कृतशून्यतया ॥ मन्तव्यं ।
असंस्कृतशून्यता ज्ञातव्या तथा चाऽसंस्कृतशून्यतया न मन्तव्यं ।
अत्यन्तशून्यता ज्ञातव्या तथा च अत्यन्तशून्यतया न मन्तव्यं ।
अनवराऽयशून्यता ज्ञातव्या तथा चाऽनवराऽयशून्यतया न
मन्तव्यं । अनवकारशून्यता ज्ञातव्या तथा चाऽनवकारशून्यतया न
मन्तव्यं । अनुपलम्भशून्यता ज्ञातव्या तथा चाऽनुपलम्भशून्यतया
न मन्तव्यं । अभावशून्यता ज्ञातव्या तथा चाऽभावशून्यतया न
मन्तव्यं । स्वभावशून्यता ज्ञातव्या तथा च स्वभावशून्यतया न

मन्तव्यं । खलचणशून्यता ज्ञातव्या तत्रा च खलचणशून्यतया न मन्तव्यं । अभावस्वभावशून्यता ज्ञातव्या तथा चाऽभावस्वभावशून्यतया न मन्तव्यं ।

ध्यानानि ज्ञातव्यानि तेऽध्यानेन मन्तव्यं । अप्रमाणानि ज्ञातव्यानि तैश्चाऽप्रमाणैर्न मन्तव्यं । आरूप्यसमापत्तयो ज्ञातव्यास्ताभिश्चाऽऽरूप्यसमापत्तिभिर्न मन्तव्यं । अभिज्ञाः ज्ञातव्यास्ताभिश्चाऽभिज्ञाभिर्न मन्तव्यं । पञ्चचक्षुषि ज्ञातव्यानि तैश्च पञ्चचक्षुभिर्न मन्तव्यं । स्मृत्युपस्थानानि ज्ञातव्यानि तैश्च स्मृत्युपस्थानैर्न मन्तव्यं । सम्यक् प्रहाणानि ज्ञातव्यानि तैश्च सम्यक्प्रहाणैर्न मन्तव्यं । ऋद्धिपादा ज्ञातव्यास्तैश्च ऋद्धिपादैर्न मन्तव्यं । इन्द्रियाणि ज्ञातव्यानि तैश्चेन्द्रियैर्न मन्तव्यं । बलानि ज्ञातव्यानि तैश्च बलैर्न मन्तव्यं । बोध्यङ्गानि ज्ञातव्यानि तैश्च बोध्यङ्गैर्न मन्तव्यं । आर्याऽष्टाऽङ्गमार्गे ज्ञातव्यस्तेन चार्याऽष्टाऽङ्गमार्गेण न मन्तव्यं । आर्यसत्यानि ज्ञातव्यानि तैश्चार्यसत्यैर्न मन्तव्यं । अष्टौ विमोचा ज्ञातव्यास्तैश्चाऽष्टविमोचैर्न मन्तव्यं । नवाऽनुपूर्वविहारसम्पत्तयो ज्ञातव्यास्ताभिश्च नवभिरनुपूर्वविहारसमापत्तिभिर्न मन्तव्यं । शून्यतानि निमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखानि ज्ञातव्यानि तैश्च शून्यतानि निमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखैर्न मन्तव्यं । समाधयो ज्ञातव्यास्तैश्च समाधिभिर्न मन्तव्यं । धारणीमुखानि ज्ञातव्यानि तैश्च धारणीमुखैर्न मन्तव्यं । दशतथागतबलानि ज्ञातव्यानि तैश्च दशतथागतबलैर्न मन्तव्यं । चत्वारि वैशारद्यानि ज्ञातव्यानि तैश्च वैशारद्यैर्न मन्तव्यं । चतस्रः प्रतिषम्विदो ज्ञातव्याः ताभिश्च प्रतिषम्विद्भिर्न मन्तव्यं । महामैत्री ज्ञातव्या तथा च महामैत्र्या न मन्तव्यं । महाकरुणा ज्ञातव्या तथा च महाकरुणया न

मन्तव्य । अष्टादशाऽऽवेष्टिकबुद्धधर्माज्ञातव्यास्तैश्चाऽष्टादशाऽऽवेष्टिक-
बुद्धधर्मेन मन्तव्य ।

एव खलु आयुष्मञ्कारदत्तौपच बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रजा-
पारमिताया चरतातेनाऽपि बोधिचित्तेन न मन्तव्य । असमसम-
चित्तेन न मन्तव्य । उदारचित्तेन न मन्तव्य । तत्कस्य हेतोस्त-
थाहि तच्चित्तमचित्त प्रकृतिचित्तस्य प्रभास्वरता । आह । कापुन-
रायुष्मन् सुभूते चित्तस्य प्रकृतिप्रभास्वरता । सुभूतिराह । यदा-
युष्मञ्कारदत्तौपच चित्तं न रागेण सयुक्तं न विसयुक्तं न सयोजनै
सयुक्तं न विसयुक्तं । न दृष्टिष्ठतै सयुक्तं न विमयुक्तं । न आवकचित्ते-
न सयुक्तं न विसयुक्तं । न प्रत्येकबुद्धचित्तेन सयुक्तं न विमयुक्तं । इदमा-
युष्मञ्कारदत्तौपच बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य चित्तस्य प्रकृतिप्रभास्व-
रता । आह । किं पुनरायुष्मन् सुभूते अस्ति तच्चित्तं यच्चित्तमचि-
त्तं । सुभूतिराह । किं पुनरायुष्मन् शारदत्तौपच या अचित्तता
तथाऽस्तिताया अस्तिता वा नाऽस्तितावा न सविद्यते नोपलभ्यते ।
आह नोहोद आयुष्मन् सुभूते । सुभूतिराह । स चेदायुष्मञ्कार-
दत्तौपच तत्राऽस्तिताया अस्तिता वानाऽस्तिता वानसविद्यते नोपल-
भ्यते । अपि तु युक्तस्ते एषपर्यन्तयोगोयदायुष्मञ्कारदत्तौपच एवमा-
ह्वाऽस्ति तच्चित्तमचित्तमिति । आह । का पुनरायुष्मन् सुभूते
अचित्तता । सुभूतिराह । अविकारा अविकल्पा आयुष्मञ्कारदत्तौ-
पचाऽचित्तताया सर्वधर्माणां तथता । इयमुच्यते अचिन्त्या
अचित्तता । आह । किं पुनरायुष्मन् सुभूते यथैवचित्तमविकारम-
विकल्पं तथैवरूपमव्यविकारमविकल्पं तथैव वेदनाऽव्यविकारा अवि-

कल्पा । तथैव संज्ञायविकारा अविकल्पा । तथैव संस्कारा अप्यवि-
कारा अविकल्पाः । तथैव विज्ञानमप्यविकारमविकल्पम् ।

तथैव चित्तमविकारमविकल्पं तथैव चक्षुरप्यविकारमविकल्पं ।
तथैव श्रोत्रमप्यविकारमविकल्पं । तथैव घ्राणमप्यविकारमप्यविकल्पं ।
तथैव जिह्वाऽप्यविकारा अविकल्पा । तथैव कायोऽप्यविकारो-
ऽविकल्पः । तथैव मनोऽप्यविकारमविकल्पं । तथैव चित्तमविकारम-
विकल्पं । तथैव रूपमप्यविकारमविकल्पं । तथैव शब्दोऽप्यविकारो-
ऽविकल्पः । तथैव गन्धोऽप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव रसोऽप्यविकारो-
ऽविकल्पः । तथैव स्पर्शोऽप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव धर्मा अप्यवि-
कारा अविकल्पाः । तथैव चित्तमप्यविकारमविकल्पं । तथैव चक्षु-
धातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव रूपधातुरप्यविकारोऽविकल्पः ।
तथैव शब्दधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव श्रोत्रधातुरप्यवि-
कारोऽविकल्पः । तथैव गन्धधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव
रसधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव स्पर्शधातुरप्यविकारोऽविकल्पः ।
तथैव विज्ञानधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव घ्राणधातुरप्यवि-
कारोऽविकल्पः । तथैव जिह्वाधातुरप्यवि-
कारोऽविकल्पः । तथैव कायधातुरप्यविका-
रोऽविकल्पः । तथैव स्पृष्टव्यधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव काय-
विज्ञानधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव मनोधातुरप्यविकारोऽ-
विकल्पः । तथैव धर्मधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव मनोविज्ञान-
धातुरप्यविकारोऽविकल्पः ।

यथैव चित्तमविकारमविकल्पं । तथेवाऽविद्याऽप्यविकाराऽविकल्पा ।
तथैव संस्कारा अप्यविकारा अविकल्पाः । तथैव विज्ञानमप्यविकार-
मविकल्प । तथैव नामरूपमप्यविकारमविकल्पं । तथैव पङ्कायतन-
मप्यविकारमविकल्पं । तथैव स्पर्शाऽप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव
वेदनाऽप्यविकारा अविकल्पाः । तथैव दृष्ट्याप्यविकारा अविकल्पाः ।
तथैवोपादानमप्यविकारमविकल्पं । तथैव भवोऽप्यविकारोऽविकल्पः ।
तथैव जातिरप्यविकारा अविकल्पा । तथैव जरामरणमप्यविकार-
मविकल्पं ।

यथैव चित्तमविकारमविकल्पं । तथैव दानपारमिताऽप्यविकारा-
ऽविकल्पा । तथैव शीलपारमिताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव
चान्तिपारमिताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव वीर्यपारमिताऽप्यवि-
काराऽविकल्पा । तथैव ध्यानपारमिताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव
प्रज्ञापारमिताऽप्यविकाराऽविकल्पा ।

यथैव चित्तमविकारमविकल्पं । तथैवाऽध्यात्मशून्यताऽप्यविकारा-
ऽविकल्पा । तथैव बहिर्द्वाशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैवाऽध्यात्म-
बहिर्द्वाशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव शून्याशून्यताऽप्यविकारा-
ऽविकल्पा । तथैव महाशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव परमा-
ऽर्थशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव संसृतशून्यताऽप्यविकारा-
ऽविकल्पा । तथैवाऽत्यन्तशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैवाऽनवरा-
ऽयशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैवाऽनवकारशून्यताऽप्यविकारा-
ऽविकल्पा । तथैव प्रकृतिशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव सर्वधर्म-
शून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव खलचणशून्यताऽप्यविकाराऽवि-

कल्पा । तथैवाऽनुपलम्भशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैवाऽभाव-
शून्यताप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव स्वभावशून्यताऽप्यविकाराऽवि-
कल्पा । तथैवाऽभा स्वभावशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा ।

यथैव चित्तमविकारमविकल्पं । तथैव स्मृत्युपस्थानान्यविकाराण्य-
विकल्पानि । तथैव सम्यक् प्रहाणान्यविकाराण्यविकल्पानि । तथैव
च्छिन्निपादा अप्यविकारा अविकल्पाः । तथैवेन्द्रियाण्यविकाराण्यवि-
कल्पानि । तथैव ध्यानान्यविकाराण्यविकल्पानि । तथैव बोध्यज्ञान्य-
विकाराण्यविकल्पानि । तथैवार्योऽष्टाऽङ्गमार्गोऽप्यविकारोऽविकल्पः ।
तथैवार्थसत्यान्यविकाराण्यविकल्पानि । तथैव ध्यानान्यविकारान्यवि-
कल्पानि । तथैवाऽप्रमाणान्यविकाराण्यविकल्पानि । तथैवारूप्यसमा-
पत्तयोऽप्यविकाराः अविकल्पाः । तथैवाद्यौ विमोक्षा अप्यविकाराः
अविकल्पाः । तथैव नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽप्यविकारा अविक-
ल्पाः । तथैव शून्यतामिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्यविकाराण्य-
विकल्पानि । तथैवाऽभिज्ञाऽप्यविकाराः अविकल्पा । तथैव समा-
धयोऽप्यविकाराः अविकल्पाः । तथैव धारणीमुखान्यविकाराण्य-
विकल्पानि । तथैव दशतथागतबलान्यविकाराण्यविकल्पानि । तथैव
वैशारद्यान्यविकाराण्यविकल्पानि । तथैव चतस्रः प्रतिसम्बिदोऽप्य-
विकारा अविकल्पाः । तथैव महामैश्वर्यविकाराऽविकल्पा । तथैव
महाकहणाऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैवाऽष्टादशावेनिकबुद्धधर्मा
अप्यविकारा अविकल्पाः ।

यथैव चित्तमचित्तमविकारमविकल्पं । तथैव श्रोत आपत्तिफल-
मप्यविकारमविकल्पं । तथैव सङ्गदागामिफलमप्यविकारमविकल्पं ।

तथैवऽनागामिफलमण्यविकारमविकल्पं । तथैवाऽर्हस्यमण्यविकारम-
विकल्पं । तथैव प्रत्येकयोधिरण्यविकाराविकल्पा । तथैव मार्गाकार-
ज्ञताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव सर्व्याकारज्ञताऽप्यविकाराऽवि-
कल्पा ।

सुभूतिराह । एवमेतदायुष्मच्छारदतीपुत्र यथैवचित्तमचित्त-
मविकारमविकल्पं । तथैव चक्षुरप्यविकारमविकल्पं । तथैव श्रोत्र-
मण्यविकारमविकल्पं । तथैव घ्राणमण्यविकारमविकल्पं । तथैव
जिह्वाऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव कायोऽप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव
मनोऽप्यविकारमविकल्पं ।

यथैव चित्तमचित्तमविकारमविकल्पं । तथैव रूपमण्यविकार-
मविकल्पं । तथैव गन्धोऽप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव गन्धोऽप्यवि-
कारोऽविकल्पः । तथैव रसोऽप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव स्पर्शोऽप्य-
विकारोऽविकल्पः । तथैव धर्मा अप्यविकारा अविकल्पाः ।

* यथैव चित्तमचित्तमविकारमविकल्पं । तथैव चक्षुर्धातुरप्यवि-

-
- * पूर्वं चित्तस्य प्रकृति प्रभास्वरताऽभिहिता साच प्रकृत्यास्वभावेन
प्रभास्वरता स्वप्रकाशतया । तथाच तस्य प्रकृति प्रभास्वरतया
तस्य ज्ञानस्वरूपप्रकाशने नान्यस्यचित्तस्यापेक्षाऽस्तीति चित्तमचित्तं
चित्तान्तरं शून्यं चित्तस्य चित्तान्तरापेक्षायां मनस्यस्या प्रसङ्गात् एवं
बौद्धमते चित्तस्य क्षणिकतया न विकारविकल्पयो सम्भवः । विका-
रोहि स्थिरस्य दुग्धादेर्दध्यादिरूपोद्भूत एवं स्थिरस्य स्वर्णादेः कुण्डल-
वलय्यादिविविधकल्पनारूपो विकल्पो दृश्यते । बौद्धमते तु सव्यपदा-
र्थानां क्षणिकतया न कुत्रापि पदार्थे विकारविकल्पयो सम्भावनेति
मनसिक्तव्यं सुभूतिं शारदतीपुत्रेण प्रथमुखेनाभिहितं सर्वमनूया-

कारोऽविकल्पः । तथैवरूपधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैवचक्षुर्वि-
 ज्ञानधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव श्रोत्रधातुरप्यविकारोऽविक-
 ल्पः । तथैव शब्दधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव श्रोत्रविज्ञानधातु-
 रप्यविकारोऽविकल्पः । तथैवघ्राणधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव-
 गन्धधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैवघ्राणविज्ञानधातुरप्यविकारो-
 ऽविकल्पः । तथैवजिह्वाधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैवरसधातुर-
 प्यविकारोऽविकल्पः । तथैवजिह्वाविज्ञानधातुरप्यविकारोऽविकल्पः ।
 तथैवकायधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैवस्पर्शधातुरप्यविकारो-
 ऽविकल्पः । तथैवकायविज्ञानधातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैवमनो-
 धातुरप्यविकारोऽविकल्पः । तथैव धर्मधातुरप्यविकारोऽविकल्पः ।
 तथैवमनोविज्ञानधातुरप्यविकारोऽविकल्पः ।

तथैवचित्तमचित्तमविकारमविकल्पं । तथैवाऽविद्याऽप्यविकारा-
 ऽविकल्पा । तथैव संस्कारा अप्यविकारा अविकल्पाः । तथैव
 विज्ञानमप्यविकारमविकल्पं । तथैव नामरूपमप्यविकारमविकल्पं ।
 तथैव षडायतनमप्यविकारमविकल्पं । तथैव स्पर्शोऽप्यविकारो-
 ऽविकल्पः । तथैव वेदनाऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव तृष्णाऽप्यविका-
 राऽविकल्पा । तथैवोपादानमप्यविकारमविकल्पं । तथैव भवोऽप्यवि-
 कारोऽविकल्पः । तथैव जातिरप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव जरा मर-
 णमप्यविकारमविकल्पं । तथैव दानपारमिताऽप्यविकाराऽविकल्पा ।
 तथैव शीलपारमिताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव चान्तिपारमिता-

ऽङ्गीकरोति यथैवेत्यादिना । चित्तदृष्टान्तेन चक्षुरादौ तदुपपादयति
 तथैवेत्यादिना । एतन्मते चित्तमनयोर्भेदात् ॥ वृष्टान्ताऽनुपपत्तिः ।

ऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव वीर्यपारमिताऽप्यविकाराऽविकल्पा ।
तथैव ध्यानपारमिताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव प्रज्ञापारमिता-
ऽप्यविकाराऽविकल्पा ।

यथैव चित्तमचित्तमविकारमविकल्पं । तथैवाऽध्यात्मशून्यताऽप्य-
विकाराऽविकल्पा । तथैव बहिर्द्वाऽशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथै-
वाऽध्यात्मबहिर्द्वाऽशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव शून्यताशून्यता-
ऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव महाशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा ।
तथैव परमार्थशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव संस्कृतशून्यताऽप्य-
विकाराऽविकल्पा । तथैवाऽसंस्कृतशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथै-
वाऽत्यन्तशून्यशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैवाऽनवराऽप्रशून्यताऽप्य-
विकाराऽविकल्पा । तथैवाऽनवकारशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव
प्रकृतिशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैव सर्वधर्मशून्यताऽप्यविका-
राऽविकल्पा । तथैव स्वलक्षणशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैवा-
ऽनुपलम्भशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैवाऽभावशून्यताऽप्यवि-
काराऽविकल्पा । तथैव स्वभावशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा । तथैवा-
ऽभावस्वभावशून्यताऽप्यविकाराऽविकल्पा ।

यथैव चित्तमचित्तमविकारमविकल्पं । तथैव स्मृत्युपस्थामान्य-
ऽप्यविकाराण्यविकल्पानि । तथैव भक्त्यु प्रहाणान्यप्यविकाराण्यविक-
ल्पानि । तथैवर्द्धिपादा अप्यविकारा अविकल्पाः । तथैवेन्द्रियाण्यप्य-
विकाराण्यविकल्पानि । तथैव बोध्यज्ञान्यप्यविकाराण्यविकल्पानि ।
तथैवार्याऽष्टाऽङ्गमार्गेऽप्यविकारोऽविकल्पः । तथैवार्थसत्त्वान्यविका-
राण्यविकल्पानि । तथैव ध्यानान्यप्यविकाराण्यविकल्पानि । तथैवा-

ऽप्रमाणान्यथविकाराण्यविकल्पानि । तथैवारूप्यममापन्नयोऽप्यवि-
 कारा अविकल्पाः । तथैवाऽष्टौ विमोक्षा अप्यविकारा अविकल्पाः ।
 तथैवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽप्यविकाराः अविकल्पाः । तथैवशून्य-
 तानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्यथविकाराण्यविकल्पानि । तथै-
 वाऽभिज्ञा अप्यविकारा अविकल्पाः । तथैव समाधयोऽप्यविकारा
 अविकल्पाः । तथैवधारणीमुखान्यथविकाराण्यविकल्पानि । तथैव
 महामैत्र्यविकारा अविकल्पाः । तथैव महाकरुणाऽप्यविकाराऽवि-
 कल्पाः । तथैव दशतथागतबलान्यथविकाराण्यविकल्पानि । तथैव
 चत्वारिवैशारद्यान्यथविकाराण्यविकल्पानि । तथैवचतस्रः प्रतिमम्बि-
 दोऽप्यविकारा अविकल्पाः । तथैवाऽष्टादशावेणिकबुद्धधर्मा अप्यवि-
 कारा अविकल्पाः ।

यथैव चित्तमचित्तमनिकारमविकल्पं । तथैव ओत आपत्तिफ-
 लमप्यविकारमविकल्पं । तथैव सकृदागामिफलमप्यविकारमविकल्पं
 तथैवाऽनागामिफलमप्यविकारमविकल्पं । तथैवाऽर्हत्वमप्यविकारम-
 विकल्पं । तथैव प्रत्येकबोधिरप्यविकाराऽविकल्पाः । तथैव मार्गा-
 कारजताऽप्यविकाराऽविकल्पाः । तथैव सर्वकारजताऽप्यविकाराऽवि-
 कल्पाः । तथैव सर्वज्ञताऽप्यविकाराऽविकल्पाः ।

अथायुष्माञ्छारदतीपुत्रः आयुश्नते सुभृतये साधुकारमदात् ।
 साधुमाधु आयुश्नन् सुभृते । यथाऽपि नाम त्वं भगवतः पुत्र
 औरमो मुखतोजातोधर्मजोधर्मनिर्मितोधर्मदायादोनामिषदायादः ।
 प्रत्यक्षचतुर्धर्मेषु कायसाक्षी । यथाऽपि तदरण्यविहारिणं आव-
 काणं अथ्यतायां भगवतानिर्दिष्टस्याऽयमुपदेशः । एवमायुश्नन् सुभृते

बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां शिचित्त्यं । अतो बोधि-
सत्त्वो महासत्त्वोऽवैवर्तिक उपपरीक्षितः । अविरहितश्च बोधि-
सत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां वेदितव्यः । आवकभूमावपि
शिचित्तुकामेनायुष्मन् सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन इयमेव प्रज्ञा-
पारमिता प्रयत्नतः श्रोतव्या गृहीतव्या धारयितव्या वाचयितव्या पर्य-
वाप्तव्या योनिशश्च मनसिकर्तव्या । प्रत्येकबुद्धभूमावपि शिचित्तु-
कामेनायुष्मन् सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन इयमेव प्रज्ञापारमि-
ता श्रोतव्या गृहीतव्या धारयितव्या वाचयितव्या पर्यवाप्तव्या योनि-
शश्च मनसि कर्तव्या । बोधिसत्त्वभूमावपि शिचित्तुकामेनायुष्मन्
सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन इयमेव प्रज्ञापारमिता श्रोतव्या
गृहीतव्या धारयितव्या वाचयितव्या पर्यवाप्तव्या योनिशश्च मनसि
कर्तव्या । बुद्धभूमावपि शिचित्तुकामेनायुष्मन् सुभूते बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन इयमेव प्रज्ञापारमिता श्रोतव्या गृहीतव्या धारयितव्या
वाचयितव्या पर्यवाप्तव्या योनिशश्च मनसि कर्तव्या । तत्कस्य हेतोः ।
अथ हि प्रज्ञापारमितायां विस्तरेण त्रीणि यानान्युपदिशन्ते यत्र
बोधिसत्त्वैः आवकैः प्रत्येकबुद्धैश्च सततममितं शिचित्त्यं ॥०॥

शतमाहसूत्रां प्रज्ञापारमितायां द्वितीयः परिवर्तः ॥०॥

अथ चतुर्थपरिवर्तः ।

अथायुष्मान् सुभृतिर्भगवन्तमेतदवोचत् । सोऽहं भगवन् बोधिसत्त्वं प्रज्ञापारमितां न विन्दामि नोपलभते । सोऽहं बोधिसत्त्वं महासत्त्वं प्रज्ञापारमिताञ्चाऽविन्दन्ननुपलभमानः कतमं बोधिसत्त्वं महासत्त्वं कतमस्यां प्रज्ञापारमितायामववदिय्याम्यनुशासिय्यामि । एतदेव मे भगवन् कौस्तुभं स्याद्योऽहं सर्वधर्माणामायं व्ययञ्चानुपलभमानोनामधेयमात्रेणायय्यं कुर्यात् । यदुत बोधिसत्त्व इति प्रज्ञापारमितेति वा । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिस्थितं । तत्कस्य हेतो रविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिस्थितम् ।

* रूपस्याहं भगवन्नयं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं

* पूर्वं सर्वधर्माणामाय व्ययञ्चाऽनुपलभमान इत्यादिना सर्वधर्माणामनुत्पादविनाशयो रूपलम्भाभावमभिधाय तदेव प्रपञ्चयति रूपस्याहमित्यादिनारूपस्यरूपस्त्वन्धस्यायमुत्पाद व्ययं विनाशं नोपलभे न प्रत्यक्षेण प्रमाणे न जानामि । नच प्रत्यक्षेण समनुपश्यामि । दृशिरत्र प्रत्यक्षज्ञानमात्रं परं नचाक्षुषज्ञानवचनं । कस्यनामधेयमिति । धर्म्यायमभिप्रायः । विद्यमानत्वेनोपलभ्यमानस्य हि वस्तुनोनामधेयकरणं सम्भवति नत्वसनः खपुष्पादि तुल्यत्वादिति । यस्य च नाम-

भगवन् रूपस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगम्यं कस्य नाम धेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नाम-
 धेयं न स्थितं नाऽधिस्थितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात् तस्य
 नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिस्थितं ।
 वेदनाया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभेन समनुपगम्यामि । सोऽहं
 भगवन् वेदनाया आयं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगम्यन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवं
 स्तदपि नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतो-
 रविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न
 विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । (वेदनाया) संज्ञाया अहं भगवन्नायं व्ययश्च
 नोपलभे न समनुपगम्यामि । सोऽहं भगवन् संज्ञाया आयं व्ययश्चा-
 ऽनुपलभमानोऽसमनुपगम्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवन्स्तदपि संज्ञानामधेयं न स्थितं
 न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधे-
 यस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । संस्का-
 रानामहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगम्यामि । । सोऽहं
 भगवन् संस्कारानामायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगम्यन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भवन्

धेयस्य कर्त्तव्यता, तदपि नामधेयं न स्थितं न स्थितिमत् व्यसदिति-
 यावत् । न विष्ठितं न विज्ञेयस्थितं । न परमाद्यादिवत्प्रत्यक्षतोऽन-
 भूवमानमपिमानान्तरावस्थितम् । नाऽधिष्ठितं नाकेनामित्तज्ञेन स
 द्रूपेणाधिष्ठितं व्यवहृतमित्यर्थः । एव परमाध्याय्याख्येयम् ।

स्तदपि संस्कारनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । विज्ञानस्याहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् विज्ञानस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि यदुत बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात् तस्य नामधेयस्य । एवं नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

चक्षुषोऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवंश्चक्षुष आयं व्ययञ्चानुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि यदुत बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि चक्षुर्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । श्रोत्रस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् श्रोत्रस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि यदुत बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि श्रोत्र नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । घ्राणस्याहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् घ्राणस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्घ्राण नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽ-

धिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं नाम-
धेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । जिज्ञाया अहं भगवन्नायं
व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् जिज्ञाया आयं
व्ययश्चानुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधि-
सत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य ।
एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । कायस्याहं भगवन्
नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् कायस्यायं
व्ययश्चानुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधि-
सत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य ।
एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । मनसोऽहं भग-
वन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् मनस आयं
व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधि-
सत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य
एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

रूपस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि ।
सोऽहं भगवन् रूपस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् । तत्कस्य
नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्त-
दपि रूपनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न

विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । शब्दस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् शब्दस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । गन्धस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् गन्धस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि गन्धनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । रसस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् रसस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । स्पर्शस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् स्पर्शस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि स्पर्शनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । धर्माणामहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् धर्मा-

णामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगच्छन् । कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तस्मान्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं ।

चक्षुर्विज्ञानस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगच्छामि । सोऽहं भगवन् चक्षुर्विज्ञानस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगच्छन् । कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि चक्षुर्विज्ञान नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तस्मान्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । श्रोत्रविज्ञानस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगच्छामि । सोऽहं भगवन् श्रोत्रविज्ञानस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगच्छन् । कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि श्रोत्रविज्ञान नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तस्मान्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । घ्राणविज्ञानस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगच्छामि । सोऽहं भगवन् घ्राणविज्ञानस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगच्छन् । कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि घ्राणविज्ञाननामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तस्मान्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । जिह्वाविज्ञानस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगच्छामि । सोऽहं भगवन् जिह्वाविज्ञान-

स्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगम्यन् । कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि जिह्वाविज्ञान नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । कायविज्ञानस्याहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगम्यामि । सोऽहं भगवन् कायविज्ञानस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगम्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि कायविज्ञाननामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं च स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । मनोविज्ञानस्याहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगम्यामि । सोऽहं भगवन् मनोविज्ञानस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगम्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि मनोविज्ञाननामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

चक्षुः संस्पर्शस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगम्यामि । सोऽहं भगवन् चक्षुः संस्पर्शस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगम्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि चक्षुः संस्पर्शनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । श्रोत्रसंस्पर्शस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च

नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् श्रोत्रसंस्पर्शस्थायं व्यय-
 द्वाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि श्रोत्रसंस्पर्शनामधेयं न
 स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य
 नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 घ्राणसंस्पर्शस्थाऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि ।
 सोऽहं भगवन् घ्राणसंस्पर्शस्थायं व्ययद्वाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान्
 कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भ-
 गवंस्तदपि घ्राणसंस्पर्शनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
 स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । जिह्वासंस्पर्शस्थाऽहं भगवन्नायं व्ययश्च
 नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् जिह्वासंस्पर्शस्थायं व्यय-
 द्वाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि जिह्वासंस्पर्शनामधेयं न स्थितं
 न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधे-
 यस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । कायसं-
 स्पर्शस्थाऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं
 भगवन् कायसंस्पर्शस्थायं व्ययद्वाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्त-
 दपि कायसंस्पर्शनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्
 कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं
 न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । मनः संस्पर्शस्थाऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नो-

पलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् मनः संस्पर्शस्थायं व्ययञ्चा-
 ऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि मनः संस्पर्शनामधेयं न स्थितं
 न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य
 एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

चक्षुः संस्पर्शजायावेदनायाऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न
 समनुपश्यामि । सोऽहं भगवंचक्षुः संस्पर्शजावेदनाया आयं व्ययञ्चा-
 ऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि चक्षुः संस्पर्शजा वेदनानाम-
 धेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमान-
 त्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधि-
 ष्ठितं । श्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाया अहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न
 समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् श्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाया आयं व्ययञ्चा-
 ऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि श्रोत्रसंस्पर्शजावेदनानामधेयं
 न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-
 न्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाधिष्ठितं ।
 घ्राणसंस्पर्शजा वेदनाया अहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनु-
 पश्यामि । सोऽहं भगवन् घ्राणसंस्पर्शजावेदनाया आयं व्ययञ्चा-
 ऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि घ्राणसंस्पर्शजा वेदनानामधेयं
 न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य

नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं ।
जिज्ञासंस्पर्शजावेदनायाश्च भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनु-
पश्यामि । सोऽहं भगवन् जिज्ञासंस्पर्शजावेदनायाश्चायं व्ययश्चा-
नुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि जिज्ञासंस्पर्शजावेदनानाम-
धेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-
त्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधि-
ष्ठितं । कायसंस्पर्शजाया वेदनायाश्च भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे
न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् कायसंस्पर्शजावेदनायाश्चायं
व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधि-
सत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि कायसंस्पर्शजावेदना-
नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्य-
मानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं
नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं
तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । मनः संस्पर्शजावेद-
नायाश्च भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं
भगवन् मनः संस्पर्शजावेदनायाश्चायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसम-
नुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु
पुनर्भगवंस्तदपि मनः संस्पर्शजावेदनानामधेयं न स्थितं न विधितं
नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं
तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं ।

पृथिवीधातोरहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि ।

सोऽहं भगवन् पृथिवीधातोरायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन्
 कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुन-
 र्भगवंस्तदपि पृथिवीधातुनामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
 स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । अब्धातोर्हं भगवन्नायं व्ययञ्च
 नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्नाब्धातोरायं व्ययञ्चाऽनुप-
 लभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।
 अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि अब्धातुनामधेयं न स्थितं
 न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधे-
 यस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तेजो-
 धातोर्हं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं
 भगवंस्तेजोधातोरायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं
 करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि तेजो-
 धातुनामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोर-
 विद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं
 नाऽधिष्ठितं । वायुधातोर्हं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनु-
 पगमामि । सोऽहं भगवन् वायुधातोरायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसम-
 नुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु
 खलु पुनर्भगवंस्तदपि वायुधातुनामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽ-
 धिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्ना-
 मधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । आकाशधातोर्हं भगव-
 न्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्नाकाशधा-

तोरायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्याकाशधातुनामधेयं
न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य
नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

विज्ञानधातोर्हं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि ।
सोऽहं भगवन् विज्ञानधातोरायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन्
कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भ-
गवंस्तदपि विज्ञानधातुनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । अविद्याया अहं भगवन्नायं व्ययश्च
नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्नाविद्याया आयं व्ययश्चा-
ऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यविद्यानामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य ।
एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । संस्काराणामहं
भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्
संस्काराणामायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं
करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि
संस्कारनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोर-
विद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं ।

विज्ञानस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि ।

सोऽहं भगवन् विज्ञानस्थायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽममनुपश्यन्
 कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु
 पुनर्भगवंस्तदपि विज्ञाननामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
 स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । नामरूपस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च
 नोपलभे न ममनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् नामरूपस्यायं व्ययश्चा-
 ऽनुपलभमानोऽममनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामरूपनामधेयं न स्थितं
 न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधे-
 यस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । षडाय-
 तनस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न ममनुपश्यामि । सोऽहं
 भगवन् षडायतनस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽममनुपश्यन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्त-
 दपि षडायतन नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्-
 कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं
 न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । स्पर्शस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न
 ममनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् स्पर्शस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽम-
 मनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु
 खलु पुनर्भगवंस्तदपि स्पर्शनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
 स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । वेदनायाऽहं भगवन्नायं व्ययश्च
 नोपलभे न ममनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् वेदनायाऽयं व्ययश्चा-

ऽनुपलभमानोऽसमनुपगन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि वेदनानामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधे-
यस्य । एवं तस्मान्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । दृष्ट्याया-
अहं भगवन्नाथं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्-
सृष्ट्यायाश्चाथं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगन् कस्य नामधेयं
करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि
दृष्ट्यानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोर-
विद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तस्मान्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं ।

उपादानस्याहं भगवन्नाथं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि ।
सोऽहं भगवन्नुपादानस्याथं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगन् कस्य
नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवन्-
स्तदपि उपादाननामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्-
कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तस्मान्नामधेयं न स्थितं
न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । जातेराहं भगवन्नाथं व्ययञ्च नोपलभे न
समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् जातेराथं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसम-
नुपगन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु
खलु पुनर्भगवंस्तदपि जातिनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधि-
ष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तस्मा-
न्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । जरामरणस्याहं भगव-
न्नाथं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् जराम-

रणस्यायं व्ययज्ञाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि जरामरण नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

अविद्यानिरोधस्याहं भगवन्नायं व्ययज्ञ नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्नाविद्यानिरोधस्यायं व्ययज्ञाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि अविद्यानिरोध नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । संस्कारनिरोधस्याहं भगवन्नायं व्ययज्ञ नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् संस्कारनिरोधस्यायं व्ययज्ञाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि संस्कारनिरोधनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । विज्ञाननिरोधस्याहं भगवन्नायं व्ययज्ञ नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् विज्ञाननिरोधस्यायं व्ययज्ञाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि विज्ञाननिरोधनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न

विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । नामरूपनिरोधस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च
नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् नामरूपनिरोधस्यायं
व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधि-
सत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामरूपनिरोधनाम-
धेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमान-
त्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधि-
ष्ठितं । षडायतननिरोधस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न सम-
नुपगमामि । सोऽहं भगवन् षडायतन निरोधस्यायं व्ययश्चाऽनुपल-
भमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।
अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि षडायतननिरोधनामधेयं न
स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य
नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
स्पर्शनिरोधस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि ।
सोऽहं भगवन् स्पर्शनिरोधस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन्
कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुन-
र्भगवंस्तदपि स्पर्शनिरोधनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । वेदनानिरोधस्याहं भगवन्नायं
व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् वेदनानिरोधस्यायं
व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधि-
सत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि वेदनानिरोधनामधेयं न
स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नाम-

धेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । दृष्ट्या-
 निरोधस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं
 भगवन् दृष्ट्यानिरोधस्यायं व्ययश्चानुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्त-
 दपि दृष्ट्यानिरोधनामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । तत्
 कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
 स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । उपादाननिरोधस्याहं भगवन्नायं
 व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्नुपादाननिरोध-
 स्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
 बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्युपादाननिरोधना-
 मधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमा-
 नत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽ-
 धिष्ठितं । भवनिरोधस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनु-
 पगमामि । सोऽहं भगवन् भवनिरोधस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसम-
 नुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु
 खलु पुनर्भगवंस्तदपि भवनिरोधनामधेयं न स्थितं न विधितं
 नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं
 तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । जातिनिरोधस्याऽहं
 भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्
 जातिनिरोधस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं
 करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि
 जातिनिरोधनामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य

हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । जरामरणनिरोधस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् जरामरणनिरोधस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि जरामरणनिरोधनामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं ।

रागस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्नायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि रागनामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । द्वेषस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् द्वेषस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि द्वेषनामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधिष्ठितं । मोहस्याहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् मोहस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि मोहनामधेयं न स्थितं न विधितं नाऽधि-

ष्ठितं तत्कस्य हेतोः अविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

दृष्टिगतानामहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् दृष्टिगतानामायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि दृष्टिगतनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । आत्मनोऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्नात्मन आयं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यात्मनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । सत्त्वस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् सत्त्वस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि सत्त्वनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । जीवस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् जीवस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि जीवनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य

नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
जन्तोरहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं
भगवन् जन्तोरायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं
करिष्यामि बोधिसत्त्वदति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि जन्तु
नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्य-
मानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं । पोषस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनु-
पगमामि । सोऽहं भगवन् पोषस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनु-
पगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वदति । अपि तु खलु
पुनर्भगवंस्तदपि पोष नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । पुरुषस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च
नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् पुरुषस्यायं व्ययश्चाऽनुप-
लभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वदति ।
अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि पुरुष नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं
तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । पुद्गलस्याऽहं भग-
वन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् पुद्गल-
स्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
बोधिसत्त्वदति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि पुद्गल नामधेयं
न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य
नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

मनुजस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् मनुजस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि मनुज नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

मानवस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् मानवस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि मानव नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । कारकस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् कारकस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि कारक नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । वेदकस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् वेदकस्यायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि वेदक नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

• जानकस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् जानकस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि जानक नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाधिष्ठितं । पश्यकस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् पश्यकस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि पश्यक नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं ॥

दानपारमिताया अहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् दानपारमिताया आयं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि दानपारमिता नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । शीलपारमिताया अहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् शीलपारमिताया आयं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि शीलपारमिता नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं

न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । चान्तिपारमिताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च
नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् चान्तिपारमिताया
आयं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि चान्तिपारमिता
नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत् कस्य हेतोरविद्य-
मानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं । वीर्यपारमिताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे
न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् वीर्यपारमिताया आयं व्यय-
श्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधि-
सत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि वीर्यपारमिता
नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत् कस्य हेतोरवि-
द्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं । ध्यानपारमिताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न
समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् ध्यानपारमिताया आयं व्ययश्चाऽनुप-
लभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।
अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि ध्यानपारमिता नामधेयं न स्थितं
न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत् कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नाम-
धेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । प्रज्ञा-
पारमिताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुप-
गमामि । सोऽहं भगवन् प्रज्ञापारमिताया आयं व्ययश्चाऽनुपलभ-
मानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।
अपि तु खलु पुनस्तदपि प्रज्ञापारमिता नामधेयं न स्थितं

न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत् कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नाम-
धेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

अध्यात्मशूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुप-
गमामि । सोऽहं भगवन्नध्यात्मशूण्यताया आयं व्ययश्च नोपलभे
न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्नध्यात्मशूण्यताया आयं
व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
बोधिमत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यध्यात्मशूण्यताना-
मधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत् कस्य हेतोरविद्यमा-
नत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं । वहिर्द्वाशूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे
न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् वहिर्द्वाशूण्यताया आयं व्यय-
श्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिमत्त्व
इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि वहिर्द्वाशूण्यता नामधेयं
न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत् कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य
नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
अध्यात्मवह्निर्द्वाशूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न
समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्नध्यात्मवह्निर्द्वाशूण्यताया आयं
व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
बोधिमत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यध्यात्मवह्निर्द्वा-
शूण्यता नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत् कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं
न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । शूण्यताशूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च

नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् शूण्यताशूण्यताया
 आद्यं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
 बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि शूण्यताशूण्यता
 नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरवि-
 द्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
 नाऽधिष्ठितं । महाशूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न
 समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् महाशूण्यताया आद्यं व्ययश्चाऽनु-
 पलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।
 अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि महाशूण्यता नामधेयं न स्थितं न
 विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य ।
 एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । परमाऽर्थ-
 शूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि ।
 सोऽहं भगवन् परमाऽर्थशूण्यताया आद्यं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽस-
 मनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु
 खलु पुनर्भगवंस्तदपि परमाऽर्थशूण्यताया नामधेयं न स्थितं न
 विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधे-
 यस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । संस्कृत
 शूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि ।
 सोऽहं भगवन् संस्कृतशूण्यताया आद्यं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽस-
 मनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु
 खलु पुनर्भगवंस्तदपि संस्कृतशूण्यता नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
 नाऽधिष्ठितं । तत् कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं

तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । अत्यन्तशूण्यताया
 अहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं
 भगवन्नत्यन्त शूण्यताया आयं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भ-
 गवंस्तदप्यत्यन्त शूण्यता नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
 स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । अनवराऽप्रशूण्यताया अहं
 भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्न-
 नवराऽप्रशूण्यताया आयं व्ययञ्चानुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवं-
 स्तदप्यनवराऽप्रशूण्यता नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
 स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । अनवकारशूण्यताया अहं भगवन्नायं
 व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्ननवकार
 शूण्यताया आयं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं
 करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यनवकार
 शूण्यता नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्य
 मानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
 नाऽधिष्ठितं । प्रकृतिशूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे
 न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् प्रकृतिशूण्यताया आयं व्यय-
 ञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि प्रकृतिशूण्यता नामधेयं

न स्थित न विष्ठित नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एव तन्नामधेय न स्थित न विष्ठित नाऽधिष्ठित । सर्वधर्मशून्यताया अह भगवन्नाय व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽह भगवन् सर्वधर्मशून्यताया आय व्ययञ्चानुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेय करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवस्तदपि सर्वधर्मशून्यता नामधेय न स्थित न विष्ठित नाऽधिष्ठित । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एव तन्नामधेय न स्थित न विष्ठित नाऽधिष्ठित । खलचणशून्यताया अह भगवन्नाय व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽह भगवन् खलचणशून्यताया आय व्ययञ्चानुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवस्तदपि खलचणशून्यता नामधेय न स्थित न विष्ठित नाऽधिष्ठित । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एव तन्नामधेय न स्थित न विष्ठित नाऽधिष्ठित ।

अनुपलभशून्यताया अह भगवन्नाय व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽह भगवन्ननुपलभशून्यताया आय व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेय करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवस्तदप्यनुपलभशून्यता नामधेय न स्थित न विष्ठित नाऽधिष्ठित । तत् कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य । एव तन्नामधेय न स्थित न विष्ठित नाऽधिष्ठित । अभावशून्यताया अह भगवन्नाय व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽह भगवन्नभावशून्यताया आय व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नाम-

धेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्य-
 भावशूण्यता नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य
 हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न
 विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । स्वभावशूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च
 नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् स्वभावशूण्यताया आयं
 व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधि-
 सत्त्वइति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि स्वभावशूण्यता नामधेयं
 न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य
 नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 अभावस्वभावशूण्यताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनु-
 पगमामि । सोऽहं भगवन्नाभावस्वभावशूण्यताया आयं व्ययश्चाऽनुपलभ-
 मानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि
 तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यभावस्वभावशूण्यता नामधेयं न स्थितं न
 विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य ।
 एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

स्त्युपस्थानानामहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनु-
 पगमामि । सोऽहं भगवन् स्त्युपस्थानानामायं व्ययश्चाऽनुपलभ-
 मानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वइति । अपि
 तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि स्त्युपस्थान नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
 नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं
 तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । सम्यक् प्रहाणानामहं
 भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् सम्यक्

प्रज्ञापानामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानो ऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि सम्यक् प्रज्ञापानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

चद्विपादानामहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवच्चृद्विपादानामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यृद्विपादानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । इन्द्रियाणामहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्निन्द्रियाणामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपीन्द्रिय नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । वलानामहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् वलानामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि वलानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । बोध्यज्ञानामहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् बोध्यज्ञानामायं व्ययञ्चा-

ऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि बोध्यङ्गनामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । आर्याष्टाङ्गमार्गस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि सोऽहं भगवन्ना-
र्याष्टाङ्गमार्गस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यार्या-
ष्टाङ्गमार्गनामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतो-
रविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । (१) शून्यताविमोक्षमुखस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् शून्यताविमोक्षमुखस्यायं व्ययञ्चा-
ऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि शून्यताविमोक्षमुखनामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं (२) ।
प्रणिहितविमोक्षमुखस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनु-
पगमामि । सोऽहं भगवन् प्रणिहितविमोक्षमुखस्यायं व्ययञ्चाऽनुप-
लभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।

(१) क ख ग घ पुस्तकेषु-शून्य इति स्थाने स्थाने पाठः ।

(२) आनिमित्तविमोक्षमुखस्य निर्देशोऽत्र युक्तः सर्वत्र शून्यतानिमित्ता-
प्राणिहितविमोक्षमुखस्य सत्त्वान्तरे निर्देशो दृश्यते । अत्र तु न
लिखितः । लेखकस्य अभिप्रायतः इत्यनुमोदयते ॥

अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि प्रणिहितविमोक्षमुखनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तं नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । चतुर्णामहं भगवन् ध्यानानामायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् चतुर्णां ध्यानानामायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि ध्याननामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत् कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । मैत्र्या अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् मैत्र्या आयं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि मैत्रीनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । करुणाया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् करुणाया आयं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि करुणानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । मुदिताया अहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् मुदिताया आयं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु

खलु पुनर्भगवंस्तदपि मुदितानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं
तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । उपेक्षायाश्च
भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्नु-
पेक्षायाश्चायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं
करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्युपेक्षा
नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्य-
मानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं । चतसृणामहं भगवन्नाख्यसमापत्तौनामायं व्ययश्च
नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्नायं व्ययश्चाऽनुपलभ-
मानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।
अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्याख्यसमापत्ति नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य ।
एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । बुद्धाऽनुस्मृतेरहं
भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्
बुद्धाऽनुस्मृतेरायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं
करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि बुद्धा-
ऽनुस्मृतिनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । धर्माऽनुस्मृतेरहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे
न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् धर्माऽनुस्मृतेरायं व्ययश्चाऽनुप-
लभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।

अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि धर्माऽनुस्मृति नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । स हऽनुस्मृतेरहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् स हऽनुस्मृतेरायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि स हऽनुस्मृतिनामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं ।

श्रीलाऽनुस्मृतेरहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् श्रीलाऽनुस्मृतेरायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् । कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि श्रीलाऽनुस्मृति नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । त्यागाऽनुस्मृतेरहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् त्यागाऽनुस्मृतेरायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यान् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि त्यागाऽनुस्मृति नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । कायगताऽनुस्मृतेरहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् कायगताऽनुस्मृतेरायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनु-

पश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि कायगताऽनुसृतिनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

उद्देगाऽनुसृतेरहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्नुद्देगाऽनुसृतेरायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्युद्देगाऽनुसृतिनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । आलापाऽनुसृतेरहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्नालापाऽनुसृतेरायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यालापाऽनुसृतिनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । मरणाऽनुसृतेरहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् मरणाऽनुसृतेरायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि मरणाऽनुसृतिनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । मांसचतुषोऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्

मांसचक्षुषश्चायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं
 करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि
 मांसचक्षुर्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतो-
 रविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
 नाऽधिष्ठितं । दिव्यचक्षुषोऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनु-
 पश्यामि । सोऽहं भगवन् दिव्यचक्षुषश्चायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानो-
 ऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु
 खलु पुनर्भगवंस्तदपि दिव्यचक्षुर्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधि-
 ष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं
 न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । प्रज्ञाचक्षुषोऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च
 नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् प्रज्ञाचक्षुषश्चायं
 व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
 बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि प्रज्ञाचक्षुर्नामधेयं
 न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य
 नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 धर्मचक्षुषोऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं
 भगवन् धर्मचक्षुषश्चायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवं-
 स्तदपि धर्मचक्षुर्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य
 हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न
 विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । बुद्धचक्षुषोऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न
 समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् बुद्धचक्षुषश्चायं व्ययञ्चाऽनुपलभ-

मानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि बुद्धचक्षुर्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

यत्नामभिज्ञानमहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् यत्नामभिज्ञानामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि यदभिज्ञानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । दृशानां तथागतवल्लानामहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् दृशानां तथागतवल्लानामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि दृशतथागतवल्लनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । चतुर्णां वैशारद्यानामहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् चतुर्णां वैशारद्यानामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि वैशारद्यानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । चतसृणां प्रतिसम्बिदांमहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे

न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् चतसृणां प्रतिमम्बिदामाद्यं
 व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
 बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि प्रतिमम्बिदामधेयं
 न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य
 नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 महाकरुणाया अहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि ।
 सोऽहं भगवन् महाकरुणायाऽनायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनु-
 पगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु
 पुनर्भगवंस्तदपि महाकरुणानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधि-
 ष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं
 न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । अष्टादशाऽवेणिकबुद्धधर्माणामहं
 भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्नाष्टा-
 दशावेणिकबुद्धधर्माणामाद्यं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवं-
 स्तदष्टादशावेणिकबुद्धधर्मनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
 स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

स्वप्नोपमानामहं भगवन् पञ्चानामुपादानस्कन्धानामाद्यं व्ययञ्च
 नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् स्वप्नोपमानां पञ्चाना-
 मुपादानस्कन्धानामाद्यं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्त-
 दष्टुपादानस्कन्धनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य

हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । मायोपमानामहं भगवन् पञ्चानामुपादान-
स्कन्धानामायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भवगन्
मायोपमानां पञ्चानामुपादानस्कन्धानामायं व्ययश्चाऽनुपलभमानो-
ऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु
खलु पुनर्भगवंस्तदपि उपादानस्कन्धनामधेयं न स्थितं न विहितं
नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं
तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । प्रतिश्रुत्कोपमाना-
नामहं भगवन् पञ्चानामुपादानस्कन्धानामायं व्ययश्च नोपलभे न
समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् प्रतिश्रुत्कोपमानानां पञ्चानामुपा-
दानस्कन्धानामायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं
करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्युपादा-
नस्कन्धनामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतो-
रविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न
विहितं नाऽधिष्ठितं । प्रतिभाषोपमानाहं भगवन् पञ्चानामुपादा-
नस्कन्धानामायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्
प्रतिभाषोपमानां पञ्चानामुपादानस्कन्धानामायं व्ययश्चाऽनुपलभ-
मानो न समनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।
अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्युपादानस्कन्धनामधेयं न स्थितं न
विहितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य ।
एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विहितं नाऽधिष्ठितं ।

प्रतिविम्बोपमानामहं भगवन् पञ्चानामुपादानस्कन्धानामायं

व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् प्रतिविम्बोपमानां
 पञ्चानामुपादानस्कन्धानामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवं-
 स्तदप्युपादानस्कन्धानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
 स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । मरीच्युपमानामहं भगवन् पञ्चा-
 नामुपादानस्कन्धानामायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं
 भगवन् मरीच्युपमानां पञ्चानामुपादानस्कन्धानामायं व्ययञ्चा-
 ऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व-
 इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्युपादानस्कन्धानामधेयं न स्थितं
 न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधे-
 यस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । *दक-
 षन्द्रोपमानामहं भगवन् पञ्चानामुपादानस्कन्धानामायं व्ययञ्च
 नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् दकषन्द्रोपमानां पञ्चा-
 नामुपादानस्कन्धानामायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य
 नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्त-
 दप्युपादानस्कन्धानामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्-
 कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं
 न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । निमित्तकोपमानामहं पञ्चानामुपादान-
 स्कन्धानामायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन्

निमित्तकोपमानां पञ्चानामुपादानस्कन्धानामायं व्ययञ्चाऽनुपलभ-
मानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।
अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्युपादानस्कन्ध नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य ।
एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । विविक्तस्याऽहं
भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्
विविक्तस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं
करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनस्तदपि विविक्त-
नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरवि-
द्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं ।
नाऽधिष्ठितं ।

शान्तस्याहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि ।
सोऽहं भगवन् शान्तस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य
नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवं
स्तदपि शान्तनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । अनुत्पादस्याहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे
न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्ननुत्पादस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानो-
ऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु
खलु पुनर्भगवंस्तदप्यनुत्पाद नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य नामधेयस्य । एवं
तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

अनिरोधस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्ननिरोधस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यनिरोध नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । अप्रादुर्भावस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् अप्रादुर्भावस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यप्रादुर्भावनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । अनभिसंस्कारस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्ननभिसंस्कारस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यनभिसंस्कारनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । असंक्षेपस्याऽहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्नसंक्षेपस्यायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यसंक्षेपनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । व्यवदानस्याऽहं भगवन्नायं

व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् व्यवदानस्यायं
व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि
बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि व्यवदान नामधेयं न
स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य
नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

धर्मधातोर्हं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि ।
सोऽहं भगवन् धर्मधातोरायं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन्
कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुन-
र्भगवंस्तदपि धर्मधातुनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न
स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तथागतस्याऽहंभगवन्नायं व्ययञ्च
नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् तथागतस्यायं व्ययञ्चा-
ऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति ।
अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि तथागतनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं
तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । भूतकोटेरहं भगवन्नायं
व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् भूतकोटेरायं
व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधि-
सत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि भूतकोटिनामधेयं न
स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य
नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

धर्मस्थितिताया अहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनु-

पश्यामि । सोऽहं भगवन् धर्मस्थितिताया आर्यं व्ययञ्चाऽनुपलभ-
मानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वदति । अपि
तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि धर्मस्थिति नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं
नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं
तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । धर्मनियामताया
अहं भगवन्नायं व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन्
धर्मनियामताया आर्यं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य
नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वदति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि
धर्मनियामता नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । कुशलाऽकुशलानामहं भगवन्नायं व्ययञ्च
नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् कुशलाऽकुशलानां
धर्माणामार्यं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं
करिष्यामि बोधिसत्त्वदति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि
कुशलाऽकुशलनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । लौकिकलोकोत्तराणामहं भगवन् धर्माणामार्यं
व्ययञ्च नोपलभे न समनुपश्यामि । सोऽहं भगवन् लौकिकलोको-
त्तराणां धर्माणामार्यं व्ययञ्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नाम-
धेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वदति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि
लौकिकलोकोत्तरनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न

स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । संस्कृताऽसंस्कृतानामहं , भगवन् धर्माणामायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् संस्कृताऽसंस्कृतानां धर्माणामायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि संस्कृताऽसंस्कृत नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

साश्रवाणामहं भगवन् धर्माणामायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् साश्रवाणां धर्माणामायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि साश्रवधर्मा नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एव तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । अतीताऽनागतप्रत्युत्पन्नानामहं धर्माणामायं व्ययश्चनोपलभे न समनुपगमामि । सोऽहं भगवन् अतीताऽनागतप्रत्युत्पन्नानां धर्माणामायं व्ययश्चाऽनुपलभमानोऽसमनुपगमन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्व इति । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदप्यतीताऽनागतप्रत्युत्पन्नानां धर्माणां नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

अनतीतस्थाऽनागतस्थां प्रत्युत्पन्नस्याहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपगमामि । किं न तदित्युच्यते । असंस्कृतं हि नातीतं नाऽपा-

ऽनागतं न प्रत्युत्पन्नं । असंस्कृतस्याऽहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे
 न समनुपश्यामि । कतमच्चाऽसंस्कृतं यस्य नोत्पादो न स्थितिर्न-
 भङ्गः भगवतोऽप्यहं भगवन्नायं व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि ।
 पूर्वस्थां दिश्यहं भगवन् गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु तथा-
 गतानामर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां सञ्चावकसंघानां स बोधिसत्त्वानामा-
 यश्च व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । दक्षिणस्थां दिश्यहं भगवन्
 गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु तथागतानामर्हतां सम्यक्सम्बु-
 द्धानां सञ्चावकसंघानां स बोधिसत्त्वानामायश्च व्ययश्च नोपलभे
 न समनुपश्यामि । पश्चिमायां दिश्यहं भगवन् गङ्गानदीवालुकोपमेषु
 लोकधातुषु तथागतानामर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां सञ्चावकसंघानां
 सबोधिसत्त्वानामायश्च व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । उत्तरस्थां
 दिश्यहं भगवन् गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु तथागताना-
 मर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां सञ्चावकसंघानां सबोधिसत्त्वानामायश्च
 व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । उत्तरपूर्वस्थां दिश्यहं भगवन्
 गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु तथागतानामर्हतां सम्यक्सम्बु-
 द्धानां सञ्चावकसंघानां सबोधिसत्त्वानामायश्च व्ययश्च नोपलभे न
 समनुपश्यामि । पूर्वदक्षिणस्थां दिश्यहं भगवन् गङ्गानदीवालुकोप-
 मेषु लोकधातुषु तथागतानामर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां सञ्चावकसंघानां
 सबोधिसत्त्वानामायश्च व्ययश्च नोपलभे न समनुपश्यामि । दक्षिण-
 पश्चिमायां दिश्यहं भगवन् गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
 तथागतानामर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां सञ्चावकसंघानामायश्च व्ययश्च
 नोपलभे न समनुपश्यामि । पश्चिमोत्तरस्थां दिश्यहं भगवन् गङ्गा-

नदीवालुकोपमेघे लोकधातुषु तथागतानामर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां
सञ्चावकसंघानां सबोधिसत्त्वानामायस्य व्ययस्य नोपलभे न समनु-
पश्यामि । अधस्ताद्दिश्यहं भगवन् गङ्गानदीवालुकोपमेघे लोकधातुषु
तथागतानामर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां सञ्चावकसंघानामायस्य व्ययस्य
नोपलभे न समनुपश्यामि । उपरिष्ठाद्दिश्यहं भगवन् गङ्गानदी-
वालुकोपमेघे लोकधातुषु तथागतानामर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां
सञ्चावकसंघानां सबोधिसत्त्वानामायस्य व्ययस्य नोपलभे न समनु-
पश्यामि । सोऽहं भगवंस्तथागतानामर्हतां सम्यक्सम्बुद्धानां सञ्चावक-
संघानां सबोधिसत्त्वानामायस्य व्ययस्यऽनुपलभमानोऽसमनुपश्यन्
कतमं बोधिसत्त्वं कतमस्यां प्रज्ञापारमितायामवदिव्याम्यनुग्राहि-
ष्यामि । कतमास्य प्रज्ञापारमितानुपदेक्ष्यामि । अपि तु खलु
पुनर्भगवंस्तदपि तथागत नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।
तदपि संघनामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

सर्वधर्मतथताया अहं भगवन्नायस्य व्ययस्य नोपलभे न समनु-
पश्यामि । सोऽहं भगवन् सर्वधर्मतथताया आयस्य व्ययस्यऽनुप-
लभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं करिष्यामि बोधिसत्त्वं इति ।
अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि सर्वधर्मतथता नामधेयं न स्थितं न
विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य ।
एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं ।

यापि भगवन्नामधर्मसंकेतकी धर्मप्रज्ञप्तिर्यदुत बोधिसत्त्वं इति ।

सानकेनचिद्वचनीया रूपेण वा वेदनया वा संज्ञाया वा संस्कारैर्वा
 विज्ञानेन वा चक्षुषा वा श्रोत्रेण वा घ्राणेन वा जिह्वाया वा
 कायेन वा मनसा वा रूपेण वा शब्देन वा गन्धेन वा रसेन वा
 स्पर्शेण वा धर्मेण वा । चक्षुर्विज्ञानेन वा श्रोत्रविज्ञानेन वा घ्राण-
 विज्ञानेन वा जिह्वाविज्ञानेन वा कायविज्ञानेन वा मनोविज्ञानेन
 वा । चक्षुः संस्पर्शेण वा श्रोत्रसंस्पर्शेण वा घ्राणसंस्पर्शेण वा जिह्वा-
 संस्पर्शेण वा कायसंस्पर्शेण वा मनः संस्पर्शेण वा । चक्षुः संस्पर्शप्रत्यय
 वेदनया वा श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्यय वेदनया वा घ्राणसंस्पर्शप्रत्यय वेदनया
 वा जिह्वासंस्पर्शप्रत्यय वेदनया वा कायसंस्पर्शप्रत्यय वेदनया वा
 मनः संस्पर्शप्रत्यय वेदनया वा । पृथिवीधातुना वा अग्निधातुना वा
 तेजोधातुना वा वायुधातुना वा आकाशधातुना वा विज्ञानधातुना
 वा । अविद्यया वा संस्कारैर्वा विज्ञानेन वा नामरूपेण वा षड्धा-
 यतनेन वा स्पर्शेण वा वेदनया वा दृष्ट्या वा उपादानेन वा
 भवेन वा जात्या वा जरामरणेन वा । दानपारमितया वा शील-
 पारमितया वा दान्तिपारमितया वा वीर्यपारमितया वा ध्यान-
 पारमितया वा प्रज्ञापारमितया वा । अध्यात्मशून्यतया वा वहि-
 र्मुखाशून्यतया वा अध्यात्मवहिर्मुखाशून्यतया वा । शून्यताशून्यतया वा
 परमार्थशून्यतया वा । असंस्कृतशून्यतया वा अत्यन्तशून्यतया वा
 अनवकारशून्यतया वा प्रकृतिशून्यतया वा सर्वधर्मशून्यतया वा
 स्वस्वच्छणशून्यतया वा अनुपलम्भशून्यतया वा अभावशून्यतया वा
 स्वभावशून्यतया वा अभावस्वभावशून्यतया वा । स्मृत्युपस्थानैर्वा
 सम्यक् प्रहाणैर्वा अद्विपादैर्वा इन्द्रियैर्वा वसैर्वा बोध्यैर्वा आर्या-

ऽष्टाऽङ्गमार्गेण वा आर्य्यसत्यैर्वा ध्यानैर्वा अप्रमाणैर्वा आरूप्यममा-
पत्तिभिर्वा शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविशेषैर्वा तथागतवक्षैर्वा वैशा-
र्य्यैर्वा प्रतिसम्बिद्भिर्वा महामैत्र्या वा महाकरुणया वा आवेष्टिक-
बुद्धधर्मैर्वा यावदेवधर्मप्रज्ञप्तिः । तथापि नाम भगवन् स्वप्न इति
नाम केनचिद्वचनीयं । मायेति वा नाम केनचिद्वचणीयं प्रति-
श्रुक्तेति नाम प्रतिभास इति नाम केनचिद्वचनीयं । मरौचिकेति
नाम केनचिद्वचनीयत । दकचन्द्र इति केनचिद्वचनीयं । तथागत
इति केनचिद्वचनीयं । तद्यथापि नाम भगवन् आकाशमिति नाम
केनचिद्वचनीयं । पृथिवीति नाम केनचिद्वचनीयं । आप इति नाम
केनचिद्वचनीयं । तेज इति नाम केनचिद्वचनीयं । वायुरिति नाम
केनचिद्वचनीयं । तथतेति नाम केनचिद्वचनीयं । अवितथतेति नाम
केनचिद्वचनीयं ।

अनन्यतथतेति नाम न केनचिद्वचनीयं । धर्मतथतेति नाम न
केनचिद्वचनीयं । धर्मधातुरिति न केनचिद्वचनीयं । धर्मस्थितितेति
न केनचिद्वचनीयं । भूतकोटिरिति नाम न केनचिद्वचनीयं । दान-
पारमितेति नाम न केनचिद्वचनीयं । शीलपारमितेति नाम न
केनचिद्वचनीयं । शान्तिपारमितेति नाम न केनचिद्वचनीयं ।
वीर्य्यपारमितेति नाम न केनचिद्वचनीयं । ध्यानपारमितेति नाम
न केनचिद्वचनीयं । प्रज्ञापारमितेति नाम न केनचिद्वचनीयं ।
श्रीलमिति नाम न केनचिद्वचनीयं । समाधिरिति नाम न
केनचिद्वचनीयं । प्रज्ञेति नाम न केनचिद्वचनीयं । विमुक्तिरिति
नाम न केनचिद्वचनीयं । विमुक्तिज्ञानदर्शनमिति नाम न केन-

चिद्वचनीयं । श्रोत आपन्न इति नाम न केनचिद्वचनीयं । श्रोत आपन्नः न केनचिद्वचनीयः । श्रोत आपन्नधर्मा इति नाम न केनचिद्वचनीयः । सहदागामीति नाम न केनचिद्वचनीयं । सहदागामिधर्मा इति नाम न केनचिद्वचनीयं । अनागामीति नाम न केनचिद्वचनीयं । अनागामिधर्मा इति नाम न केनचिद्वचनीयं । अर्हन्निति नाम न केनचिद्वचनीयं । अर्हद्गर्मा इति नाम न केनचिद्वचनीयं । प्रत्येकबुद्ध इति नाम न केनचिद्वचनीयं । प्रत्येकबुद्धधर्मा इति न केनचिद्वचनीयं । बोधिसत्त्व इति नाम न केनचिद्वचनीयं । बोधिसत्त्व धर्मा इति नाम न केनचिद्वचनीयं । सम्यक्सम्बुद्ध इति नाम न केनचिद्वचनीयं ।

कुशलेन वा ऽकुशलेन वा सारथेन वा अनवथेन वा नित्येन वा अनित्येन वा सुखेन वा दुःखेन वा आत्मना वा अनात्मना वा शान्तेन वा अशान्तेन वा विविक्तेन वा अविविक्तेन वा भावेन वा अभावेन वा । इममण्यहं भगवन्नयंवशं प्रतीत्यैवं वदाम्येतदेव मे कौस्तुभं स्यात् योऽहं सर्वधर्माणामायस्य व्ययञ्चाऽतुपलभमानोऽसमनुपश्यन् कस्य नामधेयं कुर्व्यां यदुत बोधिसत्त्व इति प्रज्ञापारमितेति वा । अपि तु खलु पुनर्भगवंस्तदपि नामधेयं नैवस्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य नामधेयस्य । एवं तन्नामधेयं न स्थितं न विष्ठितं नाऽधिष्ठितं । सचेद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यैवं प्रज्ञापारमितायां भाष्यमाणायामेभिराकारैरेभिर्लिङ्गैरेभिर्निर्मितैरूपदिश्यमानायां चित्तं नाऽवल्लोच्यते न संलीयते । न विप्रतिपारौ भवति मानसं नोच्यति न संवस्यति न सम्प्राप्तमा-

पद्यते नियतं स बोधिसत्त्वो महासत्त्वाऽवैवर्त्तिको बोधिसत्त्व भूमौ
वेदितव्यः स्थित इत्यस्यानयोगेन ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता
रूपे तेन न स्यातव्यं । वेदनायां तेन न स्यातव्यं । संज्ञायां तेन
न स्यातव्यं । संस्कारेषु तेन न स्यातव्यं । विज्ञाने तेन न स्यातव्यं ।
चक्षुषि तेन न स्यातव्यं । श्रोत्रे तेन न स्यातव्यं । घ्राणे तेन न
स्यातव्यं । जिह्वायां तेन न स्यातव्यं । काये तेन न स्यातव्यं । मनसि
तेन न स्यातव्यं । रूपे तेन न स्यातव्यं । शब्दे तेन न स्यातव्यं ।
गन्धे तेन न स्यातव्यं । रसे तेन न स्यातव्यं । स्पर्शे तेन न स्यातव्यं ।
धर्मेषु तेन न स्यातव्यं । चक्षुर्विज्ञाने तेन न स्यातव्यं । श्रोत्रविज्ञाने
तेन न स्यातव्यं । घ्राणविज्ञाने तेन न स्यातव्यं । जिह्वाविज्ञाने तेन न
स्यातव्यं । कायविज्ञाने तेन न स्यातव्यं । मनोविज्ञाने तेन न
स्यातव्यं । चक्षुः संस्पर्शे तेन न स्यातव्यं । श्रोत्रसंस्पर्शे तेन न
स्यातव्यं । घ्राणसंस्पर्शे तेन न स्यातव्यं । जिह्वासंस्पर्शे तेन न
स्यातव्यं । कायसंस्पर्शे तेन न स्यातव्यं । मनःसंस्पर्शे तेन न स्यातव्यं ।

चक्षुः संस्पर्शजायां वेदनायां तेन न स्यातव्यं । श्रोत्रसंस्पर्शजायां
वेदनायां तेन न स्यातव्यं । घ्राणसंस्पर्शजायां वेदनायां तेन न
स्यातव्यं । जिह्वासंस्पर्शजायां वेदनायां तेन न स्यातव्यं । काय-
संस्पर्शजायां वेदनायां तेन न स्यातव्यं । मनः संस्पर्शजायां वेदनायां
तेन न स्यातव्यं । पृथिवीधातौ तेन न स्यातव्यं । अग्निधातौ तेन न
स्यातव्यं । तेजोधातौ तेन न स्यातव्यं । वायुधातौ तेन न स्यातव्यं ।
आकाशधातौ तेन न स्यातव्यं । विज्ञानधातौ तेन न स्यातव्यं ।

अविद्यायां तेन न स्यातव्यं । संस्कारेषु तेन न स्यातव्यं । विज्ञाने तेन न स्यातव्यं । नामरूपे तेन न स्यातव्यं । षडायतने तेन न स्यातव्यं । स्पर्शं तेन न स्यातव्यं । वेदनायां तेन न स्यातव्यं । दृष्ट्यायां तेन न स्यातव्यं । उपादाने तेन न स्यातव्यं । जातौ तेन न स्यातव्यं । जरामरणे तेन न स्यातव्यं ।

तत्कस्य हेतोः स्तथाहि भगवन् रूपं रूपेण शून्यं । या च रूपशून्यता न तद्रूपं न चाऽन्यत्ररूपाच्छून्यता । रूपमेव शून्यता शून्यतैवरूपं । वेदना वेदनया शून्या । या च वेदना शून्यता न सा वेदना । न चाऽन्यत्र वेदनायाः शून्यता । वेदनैव शून्यता । शून्यतैव वेदना । संज्ञा संज्ञया शून्यता । या च संज्ञायाः शून्यता न सा मज्ञा । न चाऽन्यत्रसंज्ञायाः शून्यता संज्ञैव शून्यता शून्यतैव संज्ञा । संस्काराः संस्कारैः शून्याः । या च संस्कारशून्यता न ते संस्काराः न चाऽन्यत्र संस्कारेभ्यः शून्यतासंस्कारा एव शून्यता शून्यतैव संस्काराः । विज्ञानं विज्ञानेन शून्यं । या च विज्ञानशून्यता तद्विज्ञानं । न चाऽन्यत्र विज्ञानाच्छून्यता विज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव विज्ञानं । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिमत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितार्या चरता रूपे तेन न स्यातव्यं । वेदनायां तेन न स्यातव्यं । संज्ञायां तेन न स्यातव्यं । संस्कारेषु तेन न स्यातव्यं । विज्ञाने तेन न स्यातव्यं ।

तथाहि भगवन् चतुश्चतुषा शून्यं । या च चतुः शून्यता न तच्चतुः न चाऽन्यत्र चतुषः शून्यता । चतुरेव शून्यता शून्यतैव चतुः । ओषं ओषेण शून्यं । या च ओषशून्यता न तत् ओषं । न चाऽन्यत्र ओषा-
च्छून्यता ओषमेव शून्यता शून्यतैव ओषं । घ्राणं घ्राणेन शून्यं । या च

घ्राणशून्यता न तद्घ्राणं । न चाऽन्यत्र घ्राणाच्छून्यता । घ्राणमेव
 शून्यता शून्यतैव घ्राणं । जिह्वा जिह्वया शून्या । या च जिह्वाशून्य-
 ता न सा जिह्वा न चाऽन्यत्र जिह्वायाः शून्यता जिह्वैव शून्यता
 शून्यतैव जिह्वा । कायः कायेन शून्यः । या च काय शून्यता न स
 कायः न चाऽन्यत्रकायाच्छून्यता । काय एव शून्यता शून्यतैव कायः ।
 मनो मनसा शून्यं । या च मनः शून्यता न तन्मनः । न चाऽन्यत्र मनसः
 शून्यता मन एव शून्यता शून्यतैव मनः । रूपं रूपेण शून्यं । या च
 रूपशून्यता न तद्रूपं । न चाऽन्यत्र रूपाच्छून्यता रूपमेव शून्यता
 शून्यतैवरूपं । शब्दः शब्देन शून्यः । या च शब्दशून्यता न स शब्दः ।
 न चाऽन्यत्र शब्दाच्छून्यता । शब्द एव शून्यता शून्यतैव शब्दः ।
 गन्धोगन्धेन शून्यः । या च गन्धशून्यता न स गन्धः । न चाऽन्यत्र
 गन्धाच्छून्यता गन्ध एव शून्यता शून्यतैव गन्धः । रसो रसेन शून्यः ।
 या च रस शून्यता न रसः । न चाऽन्यत्र रसाच्छून्यता । रस एव
 शून्यता शून्यतैव रसः । स्पर्शः स्पर्शेन शून्यः । या च स्पर्शशून्यता न
 स स्पर्शः । न चाऽन्यत्र स्पर्शाच्छून्यता स्पर्श एव शून्यता शून्यतैव स्पर्शः ।
 धर्माधर्मैः शून्याः । या च धर्मशून्यता न ते धर्माः । न चाऽन्यत्र
 धर्मैः शून्यता धर्मा एव शून्यता शून्यतैव धर्माः ।

चतुर्विज्ञानं चतुर्विज्ञानेन शून्यं । या च चतुर्विज्ञानशून्यता
 न तच्चतुर्विज्ञानं । न चाऽन्यत्र चतुर्विज्ञानाच्छून्यता । चतुर्विज्ञान
 मेव शून्यता शून्यतैव चतुर्विज्ञानं । ओचविज्ञानं ओचविज्ञानेन
 शून्यं । या च ओचविज्ञान शून्यता न तत् ओचविज्ञानं । न चाऽन्यत्र
 ओचविज्ञानाच्छून्यता । ओचविज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव ओच-

विज्ञानं । घ्राणविज्ञानं घ्राणविज्ञानेन शून्यं । या च घ्राणविज्ञान
 शून्यता न तद्घ्राणविज्ञानं न चाऽन्यत्र घ्राणविज्ञानाच्छून्यता ।
 घ्राणविज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव घ्राणविज्ञानं । जिह्वाविज्ञानं
 जिह्वाविज्ञानेन शून्यं । या च जिह्वाविज्ञान शून्यता न तज्जिह्वावि-
 ज्ञानं । न चाऽन्यत्र जिह्वाविज्ञानाच्छून्यता जिह्वाविज्ञानमेव शून्यता
 शून्यतैव जिह्वाविज्ञानं । कायविज्ञानं कायविज्ञानेन शून्यं । या
 च कायविज्ञानशून्यता न तत्कायविज्ञानं । न चाऽन्यत्र कायविज्ञा-
 नाच्छून्यता शून्यतैव कायविज्ञानं । मनोविज्ञानं मनोविज्ञानेन
 शून्यं । या च मनोविज्ञानशून्यता न तन्मनोविज्ञानं । न चाऽन्यत्र
 मनोविज्ञानाच्छून्यता । मनोविज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव मनो-
 विज्ञानं ।

चक्षुः संस्पर्शः चक्षुः संस्पर्शेन शून्यः । या च चक्षुःसंस्पर्शशून्यता न
 चक्षुः संस्पर्शः । न चाऽन्यत्र चक्षुःसंस्पर्शाच्छून्यता । चक्षुः संस्पर्श
 एव शून्यता शून्यतैव चक्षुःसंस्पर्शः । श्रोत्रसंस्पर्शः श्रोत्रसंस्पर्शेन शून्यः ।
 या च श्रोत्रसंस्पर्श शून्यता न स श्रोत्रसंस्पर्शः । न चाऽन्यत्र श्रोत्र-
 संस्पर्शाच्छून्यता । श्रोत्रसंस्पर्श एव शून्यता शून्यतैव श्रोत्रसंस्पर्शः ।
 घ्राणसंस्पर्शो घ्राणसंस्पर्शेन शून्यः । या च घ्राणसंस्पर्श शून्यता न स
 घ्राणसंस्पर्शः । न चाऽन्यत्र घ्राणसंस्पर्शाच्छून्यता । घ्राणसंस्पर्श एव
 शून्यता शून्यतैव घ्राणसंस्पर्शः । जिह्वासंस्पर्शो जिह्वासंस्पर्शेन शून्यः ।
 या च जिह्वासंस्पर्शशून्यता न स जिह्वासंस्पर्शः । न चाऽन्यत्र
 जिह्वासंस्पर्शाच्छून्यता । जिह्वासंस्पर्श एव शून्यता शून्यतैव जिह्वा-
 संस्पर्शः । कायसंस्पर्शः कायसंस्पर्शेन शून्यः । या च कायसंस्पर्शशून्यता

न स कायसंस्पर्शः । न चाऽन्यत्र कायसंस्पर्शाच्छून्यता । कायसंस्पर्श
एव शून्यता शून्यतैव कायसंस्पर्शः । मनः संस्पर्शो मनःसंस्पर्शेन शून्यः ।
या च मनःसंस्पर्श शून्यता न स मनः संस्पर्शः । न चाऽन्यत्र मनः
संस्पर्शाच्छून्यता । मनः संस्पर्श एव शून्यता शून्यतैव मनः संस्पर्शः ।

चक्षुः संस्पर्शप्रत्ययवेदना चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या । या च
चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्यता न सा चक्षुःसंस्पर्शप्रत्यय वेदना न
चाऽन्यत्र चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया शून्यता । चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनैव
शून्यता शून्यतैव चक्षुःसंस्पर्शप्रत्यय वेदना । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना
श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्यय वेदनया शून्या । न चाऽन्यत्र श्रोत्र संस्पर्शप्रत्यय
वेदनायाः शून्यता । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्यय वेदनैव शून्यता शून्यतैव
श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना । घ्राणसंस्पर्श प्रत्ययवेदना घ्राणसंस्पर्शप्रत्यय-
वेदनया शून्य । या च घ्राणसंस्पर्श प्रत्ययवेदना शून्यता न सा
घ्राणसंस्पर्शप्रत्यय वेदना न चाऽन्यत्र घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया
शून्यता । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनैव शून्यता शून्यतैव घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययः
वेदना । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या ।
या च जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्यता न सा जिह्वासंस्पर्शप्रत्यय-
वेदना । न चाऽन्यत्र जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः शून्यता । जिह्वा-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनैव शून्यता । शून्यतैव जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना ।
कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या । या च
कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्यता न सा कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना । न
चाऽन्यत्र कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया शून्यता । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनैव
शून्यता । शून्यतैव कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना । मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना

मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या । या च मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्यता न सा मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना । न चाऽन्यत्र मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनयाः शून्यता । मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनैव शून्यता । शून्यतैव मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना ।

पृथिवी धातुः पृथिवी धातुना शून्यः । या च पृथिवी धातु शून्यता न स पृथिवी धातुः । न चान्यत्र पृथिवी धातोः शून्यता । पृथिवी धातुरेव शून्यता शून्यतैव पृथिवी धातुः । अर्थातुरर्थातुना शून्यः । या चाऽर्थातु शून्यता न सोऽर्थातुः । न चाऽन्यत्रार्थातोः शून्यता । अर्थातुरेव शून्यता शून्यतैवाऽर्थातुः । तेजोधातुस्तेजधातुना शून्यः । या च तेजोधातु शून्यता न स तेजोधातुः । न चाऽन्यत्र तेजोधातोः शून्यता । तेजोधातुरेव शून्यता शून्यतैव तेजोधातुः । वायुधातुर्वायुधातुना शून्यः । या च वायुधातु शून्यता न स वायुधातुः । न चाऽन्यत्र वायुधातोः शून्यता । वायुधातुरेव शून्यता शून्यतैव वायुधातुः । आकाशधातुराकाशधातुना शून्यः । या चाऽकाशधातु शून्यता न स आकाशधातुः । न चाऽन्यत्राकाशधातोः शून्यता । आकाशधातुरेव शून्यता । शून्यतैवाकाशधातुः । विज्ञानधातुर्विज्ञानधातुना शून्यः । या च विज्ञानधातु शून्यता न स विज्ञानधातुः । न चाऽन्यत्र विज्ञानधातोः शून्यता । विज्ञानधातुरेव शून्यता शून्यतैव विज्ञानधातुः । अविद्याभगवन्नविद्यया शून्या । या चाऽविद्याशून्यता न साऽविद्या । न चाऽन्यत्राऽविद्यायाः शून्यता । अविद्यैव शून्यता शून्यतैवाऽविद्या । संस्काराः संस्कारैः शून्याः । या च संस्कार शून्यता न ते संस्काराः । न चाऽन्यत्र

संस्कारेभ्यः शून्यता । संस्कारा एव शून्यता । शून्यतैव संस्कारा ।
विज्ञानं विज्ञानेन शून्यं । या च विज्ञान शून्यता न तद्विज्ञानं । न
चाऽन्यच्च विज्ञानाच्छून्यता । विज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव विज्ञानं ।

नामरूपं नामरूपेण शून्यं । या च नामरूप शून्यता न
तन्नामरूपं । न चाऽन्यच्च नामरूपाच्छून्यता । नामरूपमेव शून्यता
शून्यतैव नामरूपं । षडायतनं षडायतनेन शून्यं । या च षडाय-
तन शून्यता न तत् षडायतनं । न चाऽन्यच्च षडायतनाच्छून्यता ।
षडायतनमेव शून्यता शून्यतैव षडायतनं । स्पर्शः स्पर्शेन शून्यः । या
च स्पर्शशून्यता न स स्पर्शः । न चाऽन्यच्च स्पर्शाच्छून्यता । स्पर्श
एव शून्यता शून्यतैव स्पर्शः । वेदना वेदनया शून्या । या च वेदना
शून्यता न सा वेदना । न चाऽन्यच्च वेदना शून्यता । वेदनैव
शून्यता शून्यतैव वेदना । तृष्णा तृष्णाया शून्या । या च तृष्णा
शून्या न सा तृष्णा । न चाऽन्यच्च तृष्णायाः शून्यता । तृष्णैव
शून्यता शून्यतैव तृष्णा । उपादानमुपादानेन शून्यं या चोपादान
शून्यता न तदुपादानं । न चाऽन्यच्चोपादानाच्छून्यता । उपादान-
मेव शून्यता शून्यतैवोपादानं । भवोभवे न शून्यः । या च भव
शून्यता न स भवः । न चाऽन्यच्च भवाच्छून्यता । भव एव शून्यता
शून्यतैव भवः । जातिर्जात्या शून्या । या च जाति शून्यता न सा
जातिः । न चाऽन्यच्च जातेः शून्यता । जातिरेव शून्यता शून्यतैव
जातिः । जरामरणं जरामरणेन शून्यं । या च जरामरण शून्यता
न तत् जरामरणं । न चाऽन्यच्च जरामरणाच्छून्यता । जरामरण
मेव शून्यता शून्यतैव जरामरणं ।

अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता अविद्यायां न स्यातव्यं । संस्कारेषु न स्यातव्यं । विज्ञाने न स्यातव्यं । नामरूपे न स्यातव्यं । षडायतने न स्यातव्यं । सर्गे न स्यातव्यं । वेदनायां न स्यातव्यं । तृष्णायां न स्यातव्यं । उपादाने न स्यातव्यं । जरामरणे न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता दानपारमितायां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि दानपारमिता दानपारमितया शून्या । या च दानपारमिताशून्यता न सा दानपारमिता । न चाऽन्यत्र दानपारमितायाः शून्यता । दानपारमितैव शून्यता शून्यतैव दानपारमिता । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता शीलपारमितायां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि । शीलपारमिता शीलपारमितया शून्या । या च शीलपारमिताशून्यता न सा शीलपारमिता । न चाऽन्यत्र शीलपारमितायाः शून्यता । शीलपारमितैव शून्यता शून्यतैव शीलपारमिता । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता चान्तिपारमितायां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि । चान्तिपारमिता चान्तिपारमितया शून्या । या च चान्तिपारमिता शून्यता न सा चान्तिपारमिता । न चाऽन्यत्र चान्तिपारमितायाः शून्यता । चान्तिपारमितैव शून्यता शून्यतैव चान्तिपारमिता । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वीर्यपारमितायां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि । वीर्यपारमिता वीर्यपारमितया शून्या । या च

वीर्यपारमिता शून्यता न सा वीर्यपारमिता । न चाऽन्यत्र वीर्यपारमितायाः शून्यता । वीर्यपारमितैव शून्यता शून्यतैव वीर्यपारमिता । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरता ध्यानपारमितायां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि । ध्यानपारमिता ध्यानपारमितया शून्या । या च ध्यानपारमिता शून्यता न सा ध्यानपारमिता । न चाऽन्यत्र ध्यानपारमितायाः शून्यता । ध्यानपारमितैव शून्यता शून्यतैव ध्यानपारमिता । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरता प्रज्ञापारमितायां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतो-
स्तथा हि । प्रज्ञापारमिता प्रज्ञापारमितया शून्या । या च प्रज्ञापारमिताशून्यता न सा प्रज्ञापारमिता । न चाऽन्यत्र प्रज्ञा-
पारमितायाः शून्यता । प्रज्ञापारमितैव शून्यता शून्यतैव प्रज्ञा-
पारमिता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरता षट्पुपारमितासु न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता चतुर्षु कृत्युपस्थानेषु न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि । भगवन् कृत्युपस्थानानि कृत्युपस्थानैः शून्यानि । या च भगवन कृत्युपस्थान शून्यता न तानि कृत्युपस्थानानि । न चाऽन्यत्र कृत्यु-
पस्थानेभ्यः शून्यता । कृत्युपस्थानान्येव शून्यता शून्यतैव कृत्युपस्था-
नानि । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
तायां चरता कृत्युपस्थानेषु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता सम्यक्प्रहाणेषु न

स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि भगवन् सम्यक्प्रहाणानि सम्यक्
 प्रहाणेः शून्यानि । या च सम्यक्प्रहाण शून्यता न तानि सम्यक्
 प्रहाणानि । न चाऽन्यत्र सम्यक्प्रहाणेभ्यः शून्यता सम्यक्प्रहाणान्येव
 शून्यता शून्यतैव सम्यक्प्रहाणानि । अनेन भगवन् पर्यायेण
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता सम्यक्प्रहाणेषु न
 स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-
 तायां चरता ऋद्धिपादेषु न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि
 भगवन् ऋद्धिपादाः ऋद्धिपादैः शून्याः । या च ऋद्धिपाद शून्यता न ते
 ऋद्धिपादाः । न चाऽन्यत्र ऋद्धिपादेभ्यः शून्यता । ऋद्धिपादा एव
 शून्यता शून्यतैव ऋद्धिपादाः । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता ऋद्धिपादेषु न स्यातव्यं ।
 पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता
 इन्द्रियेषु न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि । भगवन्निन्द्रिया-
 णीन्द्रियैः शून्यानि या च भगवन्निन्द्रियशून्यता न तानीन्द्रियाणि ।
 न चाऽन्यत्रेन्द्रियेभ्यः शून्यता इन्द्रियाण्येव शून्यता शून्यतैवेन्द्रियाणि ।
 अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 चरता इन्द्रियेषु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 प्रज्ञापारमितायां चरता पञ्चसु वलेषु न स्यातव्यं । तत्कस्य
 हेतोस्तथा हि भगवन् वलानिवलैः शून्यानि या च भगवन् वल
 शून्यता न तानि वलानि । न चाऽन्यत्र वलेभ्यः शून्यता । वलान्येव
 शून्यता शून्यतैव वलानि । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वलेषु न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 चरता सप्तसु बोध्यङ्गेषु न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि ।
 भगवन् बोध्यङ्गानि बोध्यङ्गैः शून्यानि । या च भगवन् बोध्यङ्गा
 शून्यता न तानि बोध्यङ्गानि । न चाऽन्यत्र बोध्यङ्गेभ्यः शून्यता ।
 बोध्यङ्गान्येव शून्यता शून्यतैव बोध्यङ्गानि । अनेन भगवन् पर्यायेण
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता सप्तसु बोध्यङ्गेषु
 न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां चरता आर्याऽष्टाङ्गमार्गं न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथा
 हि । भगवन् मार्गमार्गेण शून्यः । या च भगवन् मार्गं शून्यता
 न स मार्गः न चाऽन्यत्र मार्गाच्छून्यता मार्गा एव शून्यता शून्यतैव
 मार्गः । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां चरता मार्गं न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता चतुर्वार्यसत्येषु न स्यातव्यं ।
 तत्कस्य हेतोस्तथा हि । भगवच्चार्यसत्यानि आर्यसत्यैः शून्यानि
 या च भगवन् आर्यसत्यशून्यता न तान्यार्यसत्यानि न चाऽन्यत्रा-
 र्यसत्येभ्यः शून्यता । आर्यसत्यान्येव शून्यता शून्यतैवार्यसत्यानि ।
 अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 चरता आर्यसत्येषु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता ध्यानेषु न स्यातव्यं । तत्कस्य
 हेतोस्तथा हि । भगवन् ध्यानानि ध्यानैः शून्यानि । या च ध्यान
 शून्यता न तानि ध्यानानि । न चाऽन्यत्र ध्यानेभ्यः शून्यता । ध्याना-
 न्येव शून्यता । शून्यतैव ध्यानानि । अनेन भगवन् पर्यायेण

बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता ध्यानेषु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता चतुर्व्यप्रमाणेषु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथा हि । भगवन्नप्रमाणानि प्रमाणैः शून्यानि या च भगवन्नप्रमाणशून्यता न तान्यप्रमाणानि । न चाऽन्यथाऽप्रमाणेभ्यः शून्यता अप्रमाणान्येव शून्यता शून्यतैवाऽप्रमाणानि । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता अप्रमाणेषु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता चतुर्व्याख्यसमापत्तिषु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथा हि । भगवन्नाख्यसमापत्तय आख्यसमापत्तिभिः शून्याः । या च भगवन्नाख्यसमापत्तिशून्यता नता आख्यसमापत्तयः । न चाऽन्यथाख्यसमापत्तिभ्यः शून्यता आख्यसमापत्तयएवशून्यता शून्यतैवाख्यसमापत्तयः । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता आख्यसमापत्तिषु न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितार्थां चरता ऽष्टासु विमोक्षेषु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथा हि । भगवन् विमोक्षा विमोक्षैः शून्याः । या च भगवन् विमोक्षशून्यता न ते विमोक्षाः । न चाऽन्यत्र विमोक्षेभ्यः शून्यता विमोक्षाएवशून्यता शून्यतैवविमोक्षाः । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विमोक्षेषु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता नवस्वनुपूर्वविहारसमापत्तिषु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथा हि । भगवन्ननुपूर्व-

विहारसमापत्तयो ऽनुपूर्वविहारसमापत्तिभिः शून्याः । या च भगवन्ननुपूर्वविहारसमापत्तिशून्यता नता अनुपूर्वविहारसमापत्तयः । न चाऽन्यचाऽनुपूर्वविहारसमापत्तिभ्यः शून्यता अनुपूर्वविहारसमापत्तयएव शून्यता शून्यतैवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तयः । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता अनुपूर्वविहारसमापत्तिषु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितेषु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखैः शून्यानि । या च भगवन् शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखशून्यता न तानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि । नचाऽन्यचशून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेभ्यः शून्यता शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्येव शून्यता शून्यतैव शून्यतानिमित्ताऽप्राणिहितविमोक्षमुखानि । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता दशतथागतबलेषु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवंस्तथागतबलानि तथागतबलैः शून्यानि । या च भगवंस्तथागतबलशून्यता न तानि तथागतबलानि । न चाऽन्यच तथागतबलेभ्यः शून्यता । तथागतबलान्येव शून्यता शून्यतैव तथागतबलानि । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता तथागतबलेषु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन

प्रज्ञापारमितायां चरता चतुर्षु वैशारद्येषु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् वैशारद्यानि वैशारद्यैः शून्यानि । या च भगवन् वैशारद्यशून्यता न तानि वैशारद्यानि । न चान्यत्र वैशारद्येभ्यः शून्यता । वैशारद्यान्तेव शून्यता शून्यतैव वैशारद्यानि । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वैशारद्येषु न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता चतसृषु प्रतिसम्बित्सु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् प्रतिसम्बिदः प्रतिसम्बिद्धिः शून्याः । या च प्रतिसम्बि-
 शून्यता मताः प्रतिसम्बिदः । न चान्यत्र प्रतिसम्बिद्धः शून्यता प्रतिसम्बिदएव शून्यता । शून्यतैव प्रतिसम्बिदः । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता प्रति-
 सम्बित्सु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता महाकरुणायां न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् महाकरुणा महाकरुणाशून्या । या च महाकरुणाशून्यता न सा महाकरुणा । न चाऽन्यत्र महाकरुणायाः शून्यता । महाकरुणैव शून्यता, शून्यतैव महाकरुणा । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता महा-
 करुणायां न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता अष्टादशावेणिकबुद्धधर्मे न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् आवेणिकबुद्धधर्माः आवेणिकबुद्ध-
 धर्मैः शून्याः । या च भगवन् आवेणिकबुद्धधर्मशून्यता न ते आवेणिका-

बुद्धधर्माः । न चाऽन्यत्रावेणिकबुद्धधर्मभ्यः शून्यता । आवेणिकबुद्ध-
धर्मा एव शून्यता शून्यतैवावेणिकबुद्धधर्माः । अनेन भगवन् पर्यायेण
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता आवेणिकबुद्धधर्मेषु
न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
चरताऽचरेषु न स्यातव्यं । एकोदाहारेषु न स्यातव्यं । पृथगु-
व्युदाहारे न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन्नचरान्यचरेः
शून्या याषाच्चरशून्यता न तान्यचाराणि । न चाऽन्यत्राचरेभ्यः
शून्यता अचराण्येवशून्यता । शून्यतैवाचराणि । अनेन भगवन्
पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता अचरेषु
न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-
तायां चरता अभिज्ञासु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि ।
भगवन्नभिज्ञा अभिज्ञाभिः शून्या । या चाभिज्ञाशून्यता न
ताअभिज्ञाः । न चाऽन्यत्राऽभिज्ञाभ्यः शून्यता अभिज्ञा एव शून्यता
शून्यतैवाभिज्ञाः । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां चरता अभिज्ञासु न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन्
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता सर्व्वममाधिमुखेषु
न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् सर्व्वममाधिमुखानि
सर्व्वममाधिमुखैः शून्यानि । याच समाधिमुखशून्यता न तानि
समाधिमुखानि । नचाऽन्यत्र समाधिमुखेभ्यः शून्यता । समाधि-
मुखान्येव शून्यता शून्यतैव समाधिमुखानि । अनेन भगवन् पर्यायेण
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता सर्व्वममाधिमुखेषु

न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता सर्वधारणीमुखेषु न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् धारणीमुखानि धारणीमुखेः शून्यान् । या च धारणीमुखशून्यता न तानि धारणीमुखानि । न चाऽन्यत्र धारणीमुखेभ्यः शून्यता । धारणीमुखान्येव शून्यता शून्यतैव धारणीमुखानि । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता धारणीमुखेषु न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपमनित्यमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् रूपाऽनित्यता रूपाऽनित्यतया शून्या । या च रूपाऽनित्यताशून्यता न सारूपाऽनित्यता । न चाऽन्यत्र रूपाऽनित्यायाः शून्यता । रूपाऽनित्यतैव शून्यता । शून्यतैव रूपाऽनित्यता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपाऽनित्यतायां न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाऽनित्येति न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् वेदनाऽनित्यता वेदनाऽनित्यतया शून्या । या च वेदनाऽनित्यता न सा वेदनाऽनित्यता । ■ चाऽन्यत्र वेदनाऽनित्यतायाः शून्यता । वेदनाऽनित्यतैव शून्यता शून्यतैव वेदनाऽनित्यता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाऽनित्यतायां न स्यातव्यं । अनेन प्रज्ञापारमितायां

* आदर्शपुस्तके पुनरपर मित्यादि पाठो न दृश्यते । अत्राऽपि स पाठः स्यादुमुचितः । एवं परत्रापि ।

चरता संज्ञाऽनित्येति न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् संज्ञाऽनित्यता संज्ञाऽनित्यतया शून्या । या च संज्ञाऽनित्यता शून्यता न सा संज्ञाऽनित्यता । न चाऽन्यत्र संज्ञानित्यतायाः शून्यता । संज्ञाऽनित्यतैव शून्यता शून्यतैव संज्ञाऽनित्यता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाऽनित्येति न स्यातव्यं । तेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्कारा अनित्यादिति न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् संस्काराऽनित्यता संस्काराऽनित्यतया शून्या । या च संस्काराऽनित्यताशून्यता न सा संस्काराऽनित्यता । संस्काराऽनित्यतैव शून्यता शून्यतैव संस्काराऽनित्यता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्कारा अनित्यादिति न स्यातव्यं । तेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञानमनित्यमिति न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् विज्ञानाऽनित्यता विज्ञानाऽनित्यतया शून्या । या च भगवन् विज्ञानाऽनित्यताशून्यता न सा विज्ञानाऽनित्यता । न चाऽन्यत्र विज्ञानाऽनित्यतायाः शून्यता । विज्ञानाऽनित्यतैव शून्यता शून्यतैव विज्ञानाऽनित्यता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञानमनित्यमिति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपं दुःखमिति न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि रूपदुःखता रूपदुःखतया शून्या । या च रूपदुःखताशून्यता न सा रूपदुःखता । न चाऽन्यत्र रूपदुःखतायाः शून्यता । रूपदुःखतैव

शून्यता शून्यतैव रूपदुःखता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपदुःखतायां न
 स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 चरता वेदना दुःखेति न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भग-
 वन् वेदनादुःखता वेदनादुःखतया शून्या । या च वेदनादुःखता-
 शून्यता न सा वेदनादुःखता । न चाऽन्यत्र वेदनादुःखतायाः
 शून्यता । वेदना दुःखतैव शून्यता शून्यतैव वेदनादुःखता । अनेन
 भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता
 वेदनादुःखतायां न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञा दुःखेति न स्यातव्यं ।
 तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् संज्ञादुःखता संज्ञादुःखतया शून्या ।
 या च संज्ञादुःखता शून्यता न सा संज्ञादुःखता । न चाऽन्यत्र
 संज्ञा दुःखतायाः शून्यता । संज्ञादुःखतैव शून्यता शून्यतैव संज्ञा-
 दुःखता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञा-
 पारमितायां चरता संज्ञादुःखतायां न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन्
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्कारा दुःखा
 इति न स्यातव्यं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् संस्कारदुःखता
 संस्कारदुःखतया शून्या । या च संस्कारदुःखताशून्यता न सा
 संस्कारदुःखता । न चाऽन्यत्र संस्कारदुःखतायाः शून्यता । संस्कार-
 दुःखतैव शून्यता शून्यतैव संस्कारदुःखता । अनेन भगवन् पर्यायेण
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्कारदुःखतायां
 न स्यातव्यं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमि-

तायां चरता विज्ञानं दुःखमिति न स्यात्तथं । तत् कस्य हेतो-
स्तथाहि । भगवन् विज्ञानदुःखता विज्ञानदुःखतया शून्या । या च
विज्ञानदुःखताशून्यता न सा विज्ञानदुःखता । न चाऽन्यत्र विज्ञान-
दुःखतायाः शून्यता । विज्ञानदुःखतैव शून्यता शून्यतैव विज्ञान-
दुःखता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरता विज्ञानदुःखतायां न स्यात्तथं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
चरता रूपमनात्मेति न स्यात्तथं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन्
रूपाऽनात्मता रूपाऽनात्मतया शून्या । या च रूपाऽनात्मताशून्यता
न सा रूपाऽनात्मता । न चाऽन्यत्र रूपाऽनात्मतायाः शून्यता ।
रूपाऽनात्मतैव शून्यता शून्यतैव रूपाऽनात्मता । अनेन भगवन्
पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूप-
मनात्मेति न स्यात्तथं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाऽनात्मेति न स्यात्तथं । तत् कस्य
हेतोस्तथाहि । भगवन् वेदनाऽनात्मता वेदनाऽनात्मतया शून्या या च
वेदनाऽनात्मताशून्यता न सा वेदनाऽनात्मता न चाऽन्यत्र वेदना-
ऽनात्मतायाः शून्यता । वेदनाऽनात्मतैव शून्यता शून्यतैव वेदना-
ऽनात्मता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाऽनात्मेति न स्यात्तथं । पुनरपरं
भगवन् बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाऽना-
त्मेति न स्यात्तथं । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् संज्ञाऽनात्मता
संज्ञाऽनात्मतया शून्या । या च संज्ञाऽनात्मताशून्यता न सा

संज्ञाऽनात्मता । न चाऽन्यत्र संज्ञाऽनात्मतायाः शून्यता । संज्ञाऽना-
 त्मतैव शून्यता शून्यतैव संज्ञाऽनात्मता । अनेन भगवन् पर्यायेण
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाऽनात्मेति
 न स्यातथं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां चरता संस्कारा अनात्मान इति न स्यातथं । तत् कस्य
 हेतोस्तथाहि भगवन् संस्काराऽनात्मता संस्काराऽनात्मतया शून्या ।
 या च संस्काराऽनात्मता शून्यता न सा संस्काराऽनात्मता ।
 न चाऽन्यत्र संस्काराऽनात्मतायाः शून्यता । संस्काराऽनात्मतैव
 शून्यता शून्यतैव संस्काराऽनात्मता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधि-
 सत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्कारा अनात्मान इति
 न स्यातथं । पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
 मितायां चरता विज्ञानमनात्मेति न स्यातथं । तत् कस्य हेतोस्त-
 थाहि । भगवन् विज्ञानाऽनात्मता विज्ञानाऽनात्मतया शून्या । या च
 विज्ञानाऽनात्मता शून्यता न सा विज्ञानाऽनात्मता । न चाऽन्यत्र
 विज्ञानाऽनात्मतायाः शून्यता । विज्ञानाऽनात्मतैव शून्यता । शून्य-
 तैव विज्ञानाऽनात्मता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञानमनात्मेति न स्यातथं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
 चरता रूपं शान्तमिति न स्यातथं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्
 रूपशान्तता रूपशान्ततया शून्या । या च रूपशान्तता शून्यता
 न सा रूपशान्तता । न चाऽन्यत्र रूपशान्ततायाः शून्यता । रूप-
 शान्ततैव शून्यता । शून्यतैव रूपशान्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण

बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपं शान्तमिति न स्यात्तथं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाशान्तेति न स्यात्तथं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् वेदनाशान्तता वेदनाशान्ततया शून्या । या च वेदनाशान्तता शून्यता न सा वेदनाशान्तता । न चाऽन्यत्र वेदनाशान्ततायाः शून्यता । वेदनाशान्ततैव शून्यता । शून्यतैव वेदनाशान्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाशान्तेति न स्यात्तथं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाशान्तेति न स्यात्तथं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् संज्ञाशान्तता संज्ञाशान्ततया शून्या । या च संज्ञाशान्तता शून्यता न सा संज्ञाशान्तता । न चाऽन्यत्र संज्ञाशान्ततायाः शून्यता । संज्ञाशान्ततैव शून्यता शून्यतैव संज्ञाशान्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाशान्तेति न स्यात्तथं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्काराः शान्त इति न स्यात्तथं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् संस्कारशान्तता संस्कारशान्ततया शून्या । या च संस्कारशान्तता शून्यता न सा संस्कारशान्तता । न चाऽन्यत्र संस्कारशान्ततायाः शून्यता । संस्कारशान्ततैव शून्यता । शून्यतैव संस्कारशान्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्काराः शान्त इति न स्यात्तथं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता । विज्ञानं शान्तमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् विज्ञानशान्तता विज्ञानशान्ततया शून्या । या च विज्ञानशान्तता शून्यता न सा विज्ञानशान्तता । न चाऽन्यत्र विज्ञानशान्ततायाः शून्यता । विज्ञानशान्ततैव शून्यता । शून्यतैव विज्ञान शान्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञानं शान्तमिति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपं शून्यमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् रूपशून्यता रूपशून्यतया शून्या । या च रूपशून्यता न सा रूपशून्यता । न चाऽन्यत्र रूपशून्यतायाः शून्यता । रूपशून्यतैव शून्यता शून्यतैव रूपशून्यता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपं शून्यमिति न स्यातव्यं ।

॥ पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाशून्येति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् वेदनाशून्यता वेदनाशून्यतया शून्या । या च वेदनाशून्यता न सा वेदनाशून्यता । न चाऽन्यत्र वेदनाशून्यतायाः शून्यता । वेदनाशून्यतैव शून्यता शून्यतैव वेदनाशून्यता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाशून्येति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाशून्येति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् संज्ञाशून्यता संज्ञाशून्यतया शून्या । या च संज्ञाशून्यता न सा

संज्ञाशून्यता । न चाऽन्यत्र संज्ञाःशून्यतायाः शून्यता । संज्ञाशून्यतैव
शून्यता शून्यतैव संज्ञाशून्यता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाशून्येति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
चरता संस्काराः शून्या इति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
भगवन् संस्कारशून्यता संस्कारशून्यतया शून्या । या च संस्कार-
शून्यता न सा संस्कारशून्यता । न चाऽन्यत्र संस्कारशून्यतायाः
शून्यता संस्कारशून्यतैव शून्यता । शून्यतैव संस्कारशून्यता । अनेन
भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता
संस्काराः शून्य इति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
चरता विज्ञानशून्यमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्
विज्ञानशून्यता विज्ञानशून्यतया शून्या । या च विज्ञानशून्यता
शून्यता न सा विज्ञानशून्यता । न चाऽन्यत्र विज्ञानशून्यतायाः
शून्यता विज्ञानशून्यतैव शून्यता शून्यतैव विज्ञानशून्यता । अनेन
भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता
विज्ञानं शून्यमिति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता
रूपमानिमित्तमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्
रूपानिमित्तता रूपानिमित्ततया शून्या । या च रूपानिमित्तता
शून्यता न सा रूपानिमित्तता । न चाऽन्यत्र रूपानिमित्ततायाः
शून्यता रूपानिमित्ततैव शून्यता । शून्यतैव रूपानिमित्तता ।

अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपमानिमित्तमिति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनानिमित्तमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् वेदनानिमित्तता वेदनानिमित्ततया शून्या । या च वेदनानिमित्तता शून्यता न सा वेदनानिमित्तता । न चाऽन्यत्र वेदनानिमित्ततायाः शून्यता । वेदनानिमित्ततैव शून्यता । शून्यतैव वेदनानिमित्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनानिमित्तमिति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञानिमित्तमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् संज्ञानिमित्तता संज्ञानिमित्ततया शून्या । या च संज्ञानिमित्तता शून्यता न सा संज्ञानिमित्तता । न चाऽन्यत्र संज्ञानिमित्ततायाः शून्यता । संज्ञानिमित्ततैव शून्यता शून्यतैव संज्ञानिमित्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञानिमित्तमिति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्कारा आनिमित्तमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि संस्कारानिमित्तता संस्कारानिमित्ततया शून्या । या च संस्कारानिमित्तता शून्यता न सा संस्कारानिमित्तता । न चाऽन्यत्र संस्कारानिमित्ततायाः शून्यता । संस्कारानिमित्ततैव शून्यता । शून्यतैव संस्कारानिमित्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन

महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्कारा आनिमित्तमिति न स्यात्तथ्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञान आनिमित्तमिति न स्यात्तथ्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् विज्ञानानिमित्तता विज्ञानानिमित्ततया शून्या । या च विज्ञानानिमित्तता शून्यता न सा विज्ञानानिमित्तता । न चाऽन्यत्र विज्ञानानिमित्ततायाः शून्यता । विज्ञानानिमित्ततैव शून्यता शून्यतैव विज्ञानानिमित्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञानमा-
निमित्तमिति न स्यात्तथ्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपमप्रणिहितमिति न स्यात्तथ्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् रूपाऽप्रणिहितता रूपाऽप्रणिहिततया शून्या । या च रूपाऽप्रणिहितता शून्यता न सा रूपाऽप्रणिहितता । न चाऽन्यत्र रूपाऽप्रणिहिततायाः शून्यता । रूपाऽप्रणिहिततैव शून्यता । शून्यतैव रूपाऽप्रणिहितता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपमप्रणिहितमिति न स्यात्तथ्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरताऽप्रणिहितेति न स्यात्तथ्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् वेदनाऽप्रणिहितता वेदनाऽप्रणिहिततया शून्या । या च वेदना-
ऽप्रणिहितता शून्यता न सा वेदनाऽप्रणिहितता । न चाऽन्यत्र वेदना-
ऽप्रणिहिततायाः शून्यता । वेदनाऽप्रणिहिततैव शून्यता । शून्यतैव

वेदज्ञाऽप्रणिहितता । अनेन भगवन् पय्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदज्ञाऽप्रणिहितेति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाऽप्रणिहितेति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् संज्ञाऽप्रणिहिता । संज्ञाऽप्रणिहिततया शून्या । या च संज्ञाऽप्रणिहितता शून्यता न सा संज्ञाऽप्रणिहितता । न चाऽन्यत्र संज्ञाऽप्रणिहिततायाः शून्यता । संज्ञाऽप्रणिहिततैव शून्यता । शून्यतैव संज्ञाऽप्रणिहितता । अनेन भगवन् पय्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाऽप्रणिहितेति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्काराः अप्रणिहिता इति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् संस्काराऽप्रणिहितता संस्काराऽप्रणिहिततया शून्या । या च संस्काराऽप्रणिहितता शून्यता न सा संस्काराऽप्रणिहितता । न चाऽन्यत्र संस्काराऽप्रणिहिततायाः शून्यता । संस्काराऽप्रणिहिततैव शून्यता । शून्यतैव संस्काराऽप्रणिहितता । अनेन भगवन् पय्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्कारा अप्रणिहिता इति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञानमप्रणिहितमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् विज्ञानाऽप्रणिहितता विज्ञानाऽप्रणिहिततया शून्या । या च विज्ञानाऽप्रणिहितता शून्यता । न सा विज्ञानाऽप्रणिहितता । न चाऽन्यत्र विज्ञानाऽप्रणिहिततायाः शून्यता । विज्ञानाऽप्रणिहिततैव

शून्यता । शून्यतैव विज्ञानाऽप्रणिहितता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञानमप्रणिहितमिति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपं विविक्तमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् रूपविविक्तता रूपविविक्ततया शून्या । या च रूपविविक्तता शून्यता न सा रूपविविक्तता । न चाऽन्यच्च रूपविविक्ततायाः शून्यता । रूपविविक्ततैव शून्यता शून्यतैव रूपविविक्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता रूपं विविक्तमिति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाविविक्तेति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् वेदनाविविक्तता वेदनाविविक्ततया शून्या । या च वेदनाविविक्तता शून्यता न सा वेदनाविविक्तता । न चाऽन्यच्च वेदनाविविक्ततायाः शून्यता । वेदनाविविक्ततैव शून्यता शून्यतैव वेदनाविविक्तता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता वेदनाविविक्तेति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाविविक्तेति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् संज्ञाविविक्तता संज्ञाविविक्ततया शून्या । या च संज्ञाविविक्तता शून्यता न सा संज्ञाविविक्तता । न चाऽन्यच्च संज्ञाविविक्ततायाः शून्यता । संज्ञाविविक्ततैव शून्यता शून्यतैव संज्ञाविविक्तता । अनेन

भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संज्ञाविविक्तेति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्काराः विविक्ता इति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि । भगवन् संस्कारविविक्ता संस्कारविविक्ततया शून्या । या च संस्कारविविक्ता शून्यता न सा संस्कारविविक्ता । न चाऽन्यत्र संस्कारविविक्तायाः शून्यता । संस्कारविविक्तैव शून्यता । शून्यैव संस्कारविविक्ता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता संस्काराविविक्ता इति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञानं विविक्कमिति न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् विज्ञानविविक्ता विज्ञानविविक्ततया शून्या । या च विज्ञानविविक्ता शून्यता न सा विज्ञानविविक्ता । न चाऽन्यत्र विज्ञानविविक्तायाः शून्यता । विज्ञानविविक्तैव शून्यता । शून्यैव विज्ञानविविक्ता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता विज्ञानं विविक्कमिति न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता तथतायां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् तथता तथतया शून्या । या च तथता शून्यता न सा तथता । न चाऽन्यत्र तथतायाः शून्यता । तथैव शून्यता । शून्यैव तथता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता तथतायां न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता धर्मतायां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् धर्मता धर्मतया शून्या । या च धर्मता शून्यता । न सा धर्मता । न चाऽन्यत्र धर्मतायाः शून्यता । शून्यतैव धर्मता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता धर्मतायां न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता धर्मधातौ न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् धर्मधातु धर्मधातुना शून्या । या च धर्मधातु शून्यता न स धर्मधातुः । न चाऽन्यत्र धर्मधातोः शून्यता । धर्मधातुरेव शून्यता । शून्यतैव धर्मधातुः । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता धर्मधातौ न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता धर्मनियामतायां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् धर्मनियामता धर्मनियामतया शून्या । या च धर्मनियामता शून्यता न सा धर्मनियामता । न चाऽन्यत्र धर्मनियामतायाः शून्यता । धर्मनियामतैव शून्यता । शून्यतैव धर्मनियामता । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता धर्मनियामतायां न स्यातव्यं ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता भूतकोट्यां न स्यातव्यं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् । भूतकोटिर्भूतकोट्या शून्या । या च भूतकोटि शून्यता न सा

कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन शब्दे तिष्ठति । स शब्द-
 स्थाऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कार-
 ममकारगतेन मानसेन गन्धे तिष्ठति । स गन्धस्थाऽभिसंस्कारे
 चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकार-
 गतेन मानसेन रसे तिष्ठति । स रसस्थाऽभिसंस्कारे चरति न
 चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन
 स्पर्शे तिष्ठति । स स्पर्शस्थाऽभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञा-
 पारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन धर्मेण तिष्ठति ।
 स धर्माणामभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि । अभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
 प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमिता योगमापद्यते ।
 अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननु-
 पायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन चतुर्विज्ञाने तिष्ठति ।
 स चतुर्विज्ञानस्थाभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
 स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-
 कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन श्रोत्रविज्ञाने तिष्ठति । स
 श्रोत्रविज्ञानस्थाभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स

चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशले-
नाहङ्कारममकारगतेन मानसेन प्राणविज्ञाने तिष्ठति । स प्राण-
विज्ञानस्याऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशले-
नाहङ्कारममकारगतेन मानसेन जिज्ञाविज्ञाने तिष्ठति । स
जिज्ञाविज्ञानस्याभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-
कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन कायविज्ञाने तिष्ठति । स
कायविज्ञानस्याभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-
कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन विज्ञाने तिष्ठति । स
मनोविज्ञानस्याभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोस्तथाहि अभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमिता योगमापद्यते ।
अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्व्वकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननु-
पायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन चक्षुः संस्पर्शं तिष्ठति ।
स चक्षुः संस्पर्शस्याभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-
कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन श्रोत्रसंस्पर्शं तिष्ठति । स
श्रोत्रसंस्पर्शस्याभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-

भूतकोटिः । न चाऽन्यच्च भूतकोट्याः शून्यता । भूतकोटिरेव
 शून्यता । शून्यतैव भूतकोटिः । अनेन भगवन् पर्यायेण बोधिमत्त्वेन
 महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां चरता भूतकोट्यां न स्यातयं ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननु-
 पायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन रूपे तिष्ठति । रूपस्या-
 ऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
 बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कार-
 ममकारगतेन मानसेन वेदनायां तिष्ठति । वेदनायां अभि-
 संस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
 बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कार-
 ममकारगतेन मानसेन संज्ञायां तिष्ठति । संज्ञाऽभिसंस्कारे चरति
 न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन
 संस्कारे तिष्ठति । संस्कारानामभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञा-
 पारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन विज्ञाने तिष्ठति ।
 विज्ञानस्याऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कथं
 चेतोर्ऽभिसंस्कारे चरन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 परिगृह्णाति न प्रज्ञापारमितायोगमापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञा-
 पारमितां न निर्याति सर्वकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननु-

मानसेन चक्षुषि तिष्ठति । चक्षु-

षोऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन श्रोत्रे तिष्ठति । श्रोत्रस्थाऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन घ्राणे तिष्ठति । घ्राणस्थाभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन जिह्वायां तिष्ठति । स जिह्वाया अभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन काये तिष्ठति । स कायस्थाभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन मनसि तिष्ठति । स मनसोऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्भेदाभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति न प्रज्ञापारमितायोगमापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वकारजतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन रूपे तिष्ठति । स रूपस्थाऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-

कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन घ्राणसंस्पर्शं तिष्ठति । स घ्राणसंस्पर्शस्याऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-
 कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन जिह्वासंस्पर्शं तिष्ठति । स जिह्वासंस्पर्शस्याभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-
 कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन कायसंस्पर्शं तिष्ठति । स कायसंस्पर्शस्याभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-
 कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन मनःसंस्पर्शं तिष्ठति । स मनःसंस्पर्शस्याऽभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि अभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमिता योगमापद्यते ।
 अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-
 कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन चक्षुःसंस्पर्शजायां वेदनायां तिष्ठति । स चक्षुःसंस्पर्शजाया वेदनाया अभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन श्रोत्रसंस्पर्शजायां वेदनायां तिष्ठति । स श्रोत्रसंस्पर्शजाया वेदनाया अभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कार-

ममकारगतेन मानसेन घ्राणसंस्पर्शजायां वेदनायां तिष्ठति । स घ्राणसंस्पर्शजाया वेदनाया अभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन जिह्वासंस्पर्शजायां वेदनायां तिष्ठति । स जिह्वासंस्पर्शजाया वेदनाया अभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन कायसंस्पर्शजायां वेदनायां तिष्ठति । स कायसंस्पर्शजाया वेदनाया अभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन मनःसंस्पर्शजायां वेदनायां तिष्ठति । स मनःसंस्पर्शजाया वेदनाया अभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्नह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति न प्रज्ञापारमितां योगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्व्वकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन पृथिवीधातौ तिष्ठति । स पृथिवीधातोरभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाभ्यातौ तिष्ठति । सोऽभ्यातोरभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । ॥ चेद्भगवन्

बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कार-
ममकारगतेन मानसेन तेजोधातौ तिष्ठति । ॥ तेजोधातोरभि-
संस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कार-
ममकारगतेन मानसेन वायुधातौ तिष्ठति । स वायुधातोरभि-
संस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कार-
ममकारगतेन मानसेनाकाशधातौ तिष्ठति । स आकाशधातो-
रभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कार-
ममकारगतेन मानसेन विज्ञानधातौ तिष्ठति । स विज्ञानधातो-
रभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतो-
र्नह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां परि-
गृह्णाति । न प्रज्ञापारमिता योगमापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञा-
पारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन विद्यायां तिष्ठति ।
सोऽविद्याया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपा-
यकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन संस्कारेषु तिष्ठति । स संस्का-
राणामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भ-
गवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेना-

हङ्कारममकारगतेन मानसेन नामरूपे तिष्ठति । स नामरूपस्याभि-
संस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्का-
रममकारगतेन मानसेन षडायतने तिष्ठति । स षडायतनस्या-
भिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कार-
ममकारगतेन मानसेन स्पर्शेतिष्ठति । स स्पर्शस्याभिसंस्कारे चरति ।
न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मान-
सेन वेदनायां तिष्ठति । स वेदनाया अभिसंस्कारे चरति । न चरति
प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमि-
तायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन तृष्णाया
तिष्ठति । स तृष्णायां अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापार-
मितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनोपादाने तिष्ठति ।
स उपादानस्याभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमि-
तायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन भवेतिष्ठति । स
भवस्याभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौश-
लेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन जातौ तिष्ठति । स जातेरभि-
संस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्

शून्यतायां तिष्ठति । स महाशून्यताया अभिसंस्कारे चरति ।
 न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मान-
 सेन परमार्थशून्यतायां तिष्ठति । स परमार्थशून्यताया अभि-
 संस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । ॥ चेद्भगवन्
 बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्का-
 रममकारगतेन मानसेन संस्कृतशून्यतायां तिष्ठति । स संस्कृ-
 तशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमि-
 तायां । ॥ चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनात्यन्तशून्यतायां
 तिष्ठति । सोऽत्यन्तशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति
 प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
 मितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाम-
 वराद्यशून्यतायां तिष्ठति । सोऽमवराद्यशून्यताया अभिसंस्कारे-
 चरति । ॥ चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो-
 महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारमम-
 कारगतेन मानसेन प्रकृतिशून्यतायां तिष्ठति । स प्रकृतिशू-
 न्यताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
 स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपाय-
 कौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन सर्वधर्मशून्यतायां तिष्ठति ।
 स सर्वधर्मशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापा-
 रमितायां । ॥ चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां

चरन्नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन खलक्षणशून्यतायां तिष्ठति । स खलक्षणशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाऽनुपलम्भशून्यतायां तिष्ठति । सोऽनुपलम्भशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाऽभावशून्यतायां तिष्ठति । सोऽभावशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन स्वभावशून्यतायां तिष्ठति । स स्वभावशून्यताया अभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाऽभावस्वभावशून्यतायां तिष्ठति । सोऽभावस्वभावशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितार्योगमापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसंभवाकारजतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन स्रत्युपस्थानेषु तिष्ठति । स स्रत्युपस्थानानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।

बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन जरामरणस्याभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हतोर्न-
ह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितां परि-
गृह्णाति न प्रज्ञापारमिता योगमापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञा-
पारमितां न निर्यातिमर्ष्याकारज्ज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन दानपारमितायां
तिष्ठति । स दानपारमिताया अभिसंस्कारे चरति । न
चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मान-
सेन शीलपारमितायां तिष्ठति । स शीलपारमिताया अभि-
संस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्का-
रममकारगतेन मानसेन चान्तिपारमितायां चरति । स
चान्तिपारमितायां अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापार-
मितायां । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन वीर्यपार-
मितायां तिष्ठति । स वीर्यपारमिताया अभिसंस्कारे चरति ।
न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मान-
सेन ध्यानपारमितायां तिष्ठति । स ध्यानपारमितायां अभि-

संस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्का-
रममकारगतेन मानसेन प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति । स
प्रज्ञापारमितायां अभिसंस्कारेचरति । ॥ चरति प्रज्ञापार-
मितायां । तत्कस्य हेतोर्नह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमिता योगमापद्यते ।
अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारजतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननु-
पायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाध्यात्मशून्यतायां ति-
ष्ठति । सोऽध्यात्मशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति
प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन बहि-
र्द्वाशून्यतायां तिष्ठति । स बहिर्द्वाशून्यताया अभिसंस्कारे
चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममका-
रगतेन मानसेनाध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतायां तिष्ठति । सोऽध्या-
त्मबहिर्द्वाशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । स चरति प्रज्ञापार-
मितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममगतेन मानसेन शून्यताशून्यतायां
तिष्ठति । स शून्यताशून्यतायां अभिसंस्कारे चरति । न चरति
प्रज्ञापारमितायां । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन महा-

तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्व्वाकारजतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन सम्यक्प्रहाणेषु तिष्ठति । स सम्यक्प्रहाणानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्व्वाकारजतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन श्रद्धिपादेषु तिष्ठति । स श्रद्धिपादानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्व्वाकारजतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनेन्द्रियेषु तिष्ठति । स इन्द्रियाणामभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्व्वाकारजतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन बलेषु तिष्ठति ।
स बलानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोर्णद्व्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरि-
पूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनार्याष्टाङ्गमार्गे तिष्ठति ।
स आर्याष्टाङ्गमार्गस्याभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमि-
तायां । तत्कस्य हेतोर्णद्व्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते ।
अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनार्यमत्येषु तिष्ठति ।
स आर्यसत्यानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोर्णद्व्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां
परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन्
प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन ध्यानेषु तिष्ठति ।
स ध्यानानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोर्णद्व्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां

परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाऽप्रमाणेषु तिष्ठति । सोऽप्रमाणानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाऽरूपममापत्तिषु तिष्ठति । स आरूप्यममापत्तीनामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाऽष्टासुविमोक्षेषु तिष्ठति । स विमोक्षानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्न-

नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन नवानुपूर्वविचार
समापत्तिषु तिष्ठति । स नवानुपूर्वविचार समापत्तीनामभिसंस्कारे
चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसं-
स्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न
प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां
न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन शून्यतानिमित्ताप्र-
णिहितविमोक्षमुखेषु तिष्ठति । स शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमो-
क्षमुखानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापा-
रमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अप-
रिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

सचेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाभिज्ञासु तिष्ठति ।
सोऽभिज्ञानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापा-
रमितायां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते ।
अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वाकारज्ञतायां ।

सचेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन समाधिषु तिष्ठति ।
स समाधीनामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमि-

तायां । तत्कस्य हेतोर्णष्टाभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन धारणीमुखेषु तिष्ठति । स धारणीमुखानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णष्टाभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन द्वाग्रसु तथागतबलेषु तिष्ठति । स तथागतबलानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णष्टाभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन चतुर्ष्वैश्वर्येषु तिष्ठति । सवैश्वर्यानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णष्टाभिसंस्कारे चरन् बोधि-

सत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति-सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन चतसृषु प्रतिषम्वित्सु तिष्ठति । स प्रतिषम्विदामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन महाकरुणायां तिष्ठति । स महाकरुणाया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाष्टादशावेष्टिकबुद्धधर्मेषु तिष्ठति । सोष्टादशावेष्टिकबुद्धधर्मानामभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति ।

न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति स र्व्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन श्रोतश्रापत्तिफलं तिष्ठति । स श्रोतश्रापत्तिफलस्थामिभंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिभंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति स र्व्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन सकृदागामिफले तिष्ठति । स सकृदागामिफलस्थामिभंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिभंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति स र्व्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाऽनागामिफले तिष्ठति । सोऽनागामिफलस्थामिभंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिभंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति स र्व्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाह्वले तिष्ठति । सोर्हत्वस्याभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन प्रत्येकबोधौ तिष्ठति । स प्रत्येकबोधोरभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन मार्गाकारज्ञतायां तिष्ठति । स मार्गाकारज्ञताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगमापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । स सर्वाकारज्ञताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति

प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णक्षभिसंस्कारे चरन् बोधिम-
त्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमिता-
योगं समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्यातिसर्वा-
कारज्ञतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
नुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन भाग्येन भूतकोटौ तिष्ठति ।
स भूतकोटेरभिसंस्कारे चरति न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोर्णक्षभिसंस्कारे चरन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापार-
मितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरि-
पूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

तत्कस्य हेतोस्तयाहि भगवन् रूपमपरिगृहीतं यथरूपस्या-
परिग्रहो न तद्रूपं प्रकृतिशून्यतानुपादाय । वेदनाऽपरिगृहीता
यस्य वेदनाया अपरिग्रहो न सा वेदना प्रकृति शून्यतानुपादाय ।
संज्ञाऽपरिगृहीता यस्य संज्ञाया अपरिग्रहो न सा संज्ञा प्रकृति
शून्यतानुपादाय । संस्कारा अपरिगृहीताः यस्य संस्काराणामप-
रिग्रहो न ते संस्काराः प्रकृति शून्यतानुपादाय । विज्ञानमपरि-
गृहीतं यस्य विज्ञानस्यापरिग्रहो न तद्विज्ञानं प्रकृति शून्यतानु-
पादाय । चक्षुरपरिगृहीतं यस्य चक्षुषोऽपरिग्रहः न तच्चक्षुः प्रकृति
शून्यतानुपादाय । श्रोत्रमपरिगृहीतं यस्य श्रोत्रस्यापरिग्रहो न
तत् श्रोत्रं प्रकृतिशून्यतानुपादाय । घ्राणमपरिगृहीतं यस्य घ्राणस्या-
परिग्रहो न तद्घ्राणं प्रकृति शून्यतानुपादाय । जिह्वाऽपरिगृहीता
यस्य जिह्वाया अपरिग्रहो न सा जिह्वा प्रकृति शून्यतानुपादाय ।

कायोऽपरिगृहीतः यश्च कायस्यापरिग्रहो न स कायः प्रकृति
शून्यतानुपादाय । मनोऽपरिगृहीतं । यश्च मनसोऽपरिग्रहो न
तन्मनः प्रकृति शून्यतानुपादाय ।

रूपमपरिगृहीतं यश्च रूपस्यापरिग्रहो न तद्रूपं प्रकृति शून्य-
तानुपादाय । शब्दोऽपरिगृहीतो यश्च शब्दस्यापरिग्रहो न स शब्दः
प्रकृति शून्यतानुपादाय । गन्धोऽपरिग्रहीतो यश्च गन्धस्यापरिग्रहो
न स गन्धः प्रकृति शून्यतानुपादाय । रसोऽपरिगृहीतो यश्च रसस्या-
परिग्रहो न स रसः प्रकृति शून्यतानुपादाय । स्पर्शोऽपरिगृहीतो
यश्च स्पर्शस्यापरिग्रहो न स स्पर्शः प्रकृति शून्यतानुपादाय । धर्मो
अपरिगृहीतः यश्च धर्माणामपरिग्रहो न ते धर्माः प्रकृति शून्यता-
नुपादाय । चक्षुर्विज्ञानमपरिगृहीतं यश्च चक्षुर्विज्ञानमपरिग्रहो
न तत् चक्षुः प्रकृति शून्यतानुपादाय । ज्ञानमपरिगृहीतं यश्च
ज्ञानस्यापरिग्रहो न स ज्ञानं प्रकृति शून्यतानुपादाय । ओच-
विज्ञानमपरिगृहीतं यश्च ओचविज्ञानस्यापरिग्रहो न तत् ओच-
विज्ञानं प्रकृति शून्यतानुपादाय । घ्राणविज्ञानमपरिगृहीतं यश्च
घ्राणविज्ञानस्यापरिग्रहो न तत् घ्राणविज्ञानं प्रकृति शून्यतानु-
पादाय । जिह्वाविज्ञानमपरिगृहीतं यश्च जिह्वाविज्ञानस्यापरिग्रहो
न तत् जिह्वाविज्ञानं प्रकृति शून्यतानुपादाय । कायविज्ञानम-
परिगृहीतं यश्च कायविज्ञानस्यापरिग्रहो न तत् कायविज्ञानं
प्रकृति शून्यतानुपादाय । मनोविज्ञानमपरिगृहीतं यश्च मनोवि-
ज्ञानस्यापरिग्रहो न तन्मनोविज्ञानं । प्रकृति शून्यतानुपादाय ।

चक्षुः संस्पर्शोऽपरिगृहीतो यश्च चक्षुः संस्पर्शस्यापरिग्रहो न स

प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णक्षमिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वः प्राज्ञापारमितां न परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं
समापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सध्व्याकार-
रज्जतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
तुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानमेन तथतायां तिष्ठति ।
स तथताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोर्णक्षमिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापा-
रमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरि-
पूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सध्व्याकाररज्जतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्-
तुपायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनावितथतायां तिष्ठति ।
सोऽवितथतायां अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापार-
मितायां । तत्कस्य हेतोर्णक्षमिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते ।
अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सध्व्याकाररज्जतायां ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्तु-
पायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेनाऽनन्यतथतायां तिष्ठति ।
सोऽनन्यतथतायां अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापार-
मितायां । तत्कस्य हेतोर्णक्षमिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते ।
अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सध्व्याकाररज्जतायां ।

म चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननु-
पायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन धर्मतायां तिष्ठति ।
स धर्मताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अपरि-
पूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

म चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननु-
पायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन धर्मधातौ तिष्ठति ।
स धर्मधातोरभिसंस्कारे चरति । न चरति प्रज्ञापारमितायां ।
तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमितायोगं समापद्यते । अप-
रिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाकारज्ञतायां ।

म चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननु-
पायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन धर्मस्थितितायां
तिष्ठति । स धर्मस्थितिताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति
प्रज्ञापारमितायां । तत्कस्य हेतोर्णह्यभिसंस्कारे चरन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वः प्रज्ञापारमितां परिगृह्णाति । न प्रज्ञापारमिता योग-
मापद्यते । अपरिपूरयन् प्रज्ञापारमितां न निर्याति सर्वाका-
रज्ञतायां ।

म चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननु-
पायकौशलेनाहङ्कारममकारगतेन मानसेन धर्मनियामतायां
तिष्ठति । स धर्मनियामताया अभिसंस्कारे चरति । न चरति

चक्षुः संस्पर्शः प्रकृति शून्यतानुपादाय । ओच संस्पर्शोऽपरिगृहीतो यश्च ओचसंस्पर्शस्यापरिग्रहो न स ओचसंस्पर्शः प्रकृति शून्यतानुपादाय । घ्राणसंस्पर्शोऽपरिगृहीतो यश्च घ्राणसंस्पर्शस्यापरिग्रहो न स घ्राण संस्पर्शः प्रकृति शून्यतानुपादाय । जिह्वा संस्पर्शोऽपरिगृहीतो यश्च जिह्वासंस्पर्शस्यापरिग्रहो न स जिह्वासंस्पर्शः प्रकृति शून्यतानुपादाय । कायसंस्पर्शोऽपरिगृहीतो यश्च कायसंस्पर्शस्यापरिग्रहो न स कायसंस्पर्शः प्रकृति शून्यतानुपादाय । मनः संस्पर्शोऽपरिगृहीतो यश्च मनःसंस्पर्शस्यापरिग्रहो न स मनःसंस्पर्शः प्रकृति शून्यतानुपादाय ।

चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽपरिगृहीता । यश्च चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अपरिग्रहो न सा चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना प्रकृतिशून्यतानुपादाय । ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽपरिगृहीता । यश्च ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अपरिग्रहो न सा ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदना प्रकृति शून्यतानुपादाय । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽपरिगृहीता । यश्च घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अपरिग्रहः न सा घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना प्रकृतिशून्यतानुपादाय । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽपरिगृहीता । यश्च जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अपरिग्रहो न सा जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना प्रकृति शून्यतानुपादाय । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽपरिगृहीता । यश्च कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अपरिग्रहो न सा कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना प्रकृति शून्यतानुपादाय । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽपरिगृहीता । यश्च मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अपरिग्रहो न सा मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना प्रकृति शून्यतानुपादाय ।

पृथिवीधातुरपरिगृहीतः । यद्य पृथिवीधातोरपरिग्रहो न स पृथिवीधातुः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अग्निधातुरपरिगृहीतो यथाग्निधातोरपरिग्रहो न सोऽग्निधातुः प्रकृति शून्यतामुपादाय । तेजोधातुरपरिगृहीतो यद्य तेजोधातोरपरिग्रहो न स तेजोधातुः प्रकृति शून्यतामुपादाय । वायुधातुरपरिगृहीतो यद्य वायुधातोरपरिग्रहो न स वायुधातुः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आकाशधातुरपरिगृहीतो यथाआकाशधातोरपरिग्रहः न स आकाशधातुः प्रकृति शून्यतामुपादाय ।

विज्ञानधातुरपरिगृहीतो यद्य विज्ञानधातोरपरिग्रहो न स विज्ञानधातुः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अविद्याऽपरिगृहीता । यथा विद्याया अपरिग्रहो न सा अविद्या प्रकृतिशून्यतामुपादाय । संस्कारा अपरिगृहीता । यद्य संस्काराणामपरिग्रहो न ते संस्काराः प्रकृति शून्यतामुपादाय । विज्ञानमपरिगृहीतं । यद्य विज्ञानस्यापरिग्रहो न तद्विज्ञानं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । नामरूपमपरिगृहीतं । यद्य नामरूपस्यापरिग्रहो न तन्नामरूपं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । पञ्चायतनमपरिगृहीतं । यद्य पञ्चायतनस्यापरिग्रहो न तत् पञ्चायतनं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । स्वर्गोऽपरिगृहीतो यद्य स्वर्गस्यापरिग्रहो न स स्वर्गः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वेदनाऽपरिगृहीता । यद्य वेदनाया अपरिग्रहो न सा वेदना प्रकृति शून्यतामुपादाय । द्रव्याऽपरिगृहीता । यद्य द्रव्याया अपरिग्रहो न सा द्रव्या प्रकृति शून्यतामुपादाय । उपादानमपरिगृहीतं । यद्युपादानस्यापरिग्रहो न तदुपादानं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । भवोऽपरिगृहीतो

यस्य भवस्यापरिग्रहे न स भवः प्रकृतिः शून्यतामुपादाय । जाति-
रपरिगृहीता । यस्य जातेरपरिग्रहे न सा जातिः प्रकृतिः शून्यता-
मुपादाय । जरामरणमपरिगृहीतं यस्य जरामरणस्यापरिग्रहे न
तत् जरामरणं प्रकृतिः शून्यतामुपादाय ।

दानपारमिताऽपरिगृहीता । यस्य दानपारमिताया अपरिग्रहे
न सा दानपारमिता प्रकृतिः शून्यतामुपादाय । शीलपारमिताऽ-
परिगृहीता । यस्य शीलपारमिताया अपरिग्रहे न सा शीलपार-
मिता प्रकृतिः शून्यतामुपादाय । चान्तिपारमिताऽपरिगृहीता । यस्य
चान्तिपारमिताया अपरिग्रहे न सा चान्तिपारमिता प्रकृतिः शून्य-
तामुपादाय । वीर्यपारमिताऽपरिगृहीता । यस्य वीर्यपारमिताया
अपरिग्रहे न सा वीर्यपारमिता प्रकृतिः शून्यतामुपादाय । ध्यान-
पारमिताऽपरिगृहीता । यस्य ध्यानपारमिताया अपरिग्रहे न सा
ध्यानपारमिता प्रकृतिः शून्यतामुपादाय । प्रज्ञापारमिताऽपरिगृ-
हीता । यस्य प्रज्ञापारमिताया अपरिग्रहे न सा प्रज्ञापारमिता
प्रकृतिः शून्यतामुपादाय ।

अध्यात्मशून्यताऽपरिगृहीता । यथाध्यात्मशून्यताया अपरिग्रहे
न सा अध्यात्मशून्यता प्रकृतिः शून्यतामुपादाय । वहिर्द्वाः शून्यताऽ-
परिगृहीता । यस्य वहिर्द्वाः शून्यताया अपरिग्रहे न सा वहिर्द्वाः शू-
न्यता प्रकृतिः शून्यतामुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्वाः शून्यताऽपरिगृहीता ।
यथाध्यात्मवहिर्द्वाः शून्यताया अपरिग्रहे न सा अध्यात्मवहिर्द्वाः-
शून्यता प्रकृतिः शून्यतामुपादाय । शून्यता शून्यताऽपरिगृहीता
यस्य शून्यताशून्यताया अपरिग्रहे न सा शून्यताशून्यता । प्रकृतिः

शून्यतामुपादाय । महाशून्यताऽपरिगृहीता । यच्च महाशून्यतायाः
 अपरिग्रहो न सा महाशून्यता प्रकृति शून्यतामुपादाय ।
 परमार्थशून्यताऽपरिगृहीता । यच्च परमार्थशून्यताया अपरि-
 ग्रहो न सा परमार्थशून्यता प्रकृतिशून्यतामुपादाय । संस्कृत-
 शून्यताऽपरिगृहीता । यच्च संस्कृतशून्यताया अपरिग्रहो न सा
 संस्कृतशून्यता प्रकृतिशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यताऽपरिगृहीता
 यस्यासंस्कृतशून्यताया अपरिग्रहो न साऽसंस्कृतशून्यताप्रकृति-
 शून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यताऽपरिगृहीता यस्यात्यन्तशून्यताया
 अपरिग्रहो न सा अत्यन्तशून्यता प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अनव-
 राग शून्यताऽपरिगृहीता । यस्याऽनवरागशून्यताया अपरिग्रहेन
 साऽनवरागशून्यता प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यता-
 ऽपरिगृहीता यस्याऽनवकारशून्यताया अपरिग्रहो न साऽनवकार
 शून्यता प्रकृतिशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यताऽपरिगृहीता । यच्च
 प्रकृतिशून्यताया अपरिग्रहो न सा प्रकृतिशून्यता प्रकृतिशून्य-
 तामुपादाय । सर्वधर्मशून्यताऽपरिगृहीता । यच्च सर्वधर्म-
 शून्यताया अपरिग्रहो न सा सर्वधर्मशून्यता प्रकृतिशून्यतामु-
 पादाय । खलचणशून्यताऽपरिगृहीता । यच्च खलचणशून्यताया-
 अपरिग्रहो न सा खलचणशून्यता प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
 अनुपलम्भशून्यताऽपरिगृहीता यस्यानुपलम्भशून्यताया अपरिग्रहो
 न साऽनुपलम्भशून्यता प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अभावशून्यता-
 ऽपरिगृहीता । यस्याभावशून्यताया अपरिग्रहो न साऽभाव-
 शून्यताप्रकृति शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यताऽपरिगृहीता ।

त्तिफलं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सहदागामिफलमपरिगृहीतं ।
 यश्च सहदागामिफलस्यापरिग्रहो न तत् सहदागामिफलं प्रकृति-
 शून्यतामुपादाय । अनागामिफलमपरिगृहीतं । यश्चानागामिफल-
 स्थापरिग्रहो न तदनागामिफलं प्रकृति शून्यतामुपादाय । अर्ह-
 त्वमपरिगृहीतं । यश्चार्हत्वस्यापरिग्रहो न तदर्हत्वं प्रकृतिशून्यतामु-
 पादाय । प्रत्यक्बोधिरपरिगृहीता यश्च प्रत्येकबोधेरपरिग्रहो न
 सा प्रत्येकबोधिः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । मार्गाकारज्ञताऽपरि-
 गृहीता । यश्च मार्गाकारज्ञतायाः अपरिग्रहो न सा मार्गाकारज्ञता
 प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वाकारज्ञताऽपरिगृहीता । यश्च सर्वा-
 कारज्ञताया अपरिग्रहो न सा सर्वाकारज्ञता प्रकृतिशून्यतामु-
 पादाय । तथताऽपरिगृहीता । यश्च तथताया अपरिग्रहो न सा
 तथता प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अवितथताऽपरिगृहीता । यश्चावि-
 तथताया अपरिग्रहो न सा अवितथता प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
 अनन्यतथताऽपरिगृहीता । यश्चानन्यतथताया अपरिग्रहो न सा
 अनन्यतथता प्रकृतिशून्यतामुपादाय । धर्मताऽपरिगृहीता । यश्च
 धर्मताया अपरिग्रहो न सा धर्मता प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
 धर्मधातुरपरिगृहीता यश्च धर्मधातेरपरिग्रहो न स धर्मधातुः
 प्रकृतिशून्यतामुपादाय । धर्मस्थितिता अपरिगृहीता । यश्च धर्म-
 स्थितिताया अपरिग्रहो न सा धर्मस्थितिता प्रकृतिशून्यतामु-
 पादाय । धर्मनियामताऽपरिगृहीता । यश्च धर्मनियामताया अप-
 रिग्रहो न सा धर्मनियामता प्रकृतिशून्यतामुपादाय । भूतको-
 टिरपरिगृहीता । यश्च भूतकोटेरपरिग्रहो न सा भूतकोटिः प्रकृति-

शून्यतामुपादाय । सापि प्रज्ञापारमिताऽपरिगृहीता यद्य प्रज्ञापा-
रमितायाः अपरिग्रहे न सा प्रज्ञापारमिता प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय ।

एवं खलु भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां
चरता प्रकृतिशून्याः सर्वधर्मा व्युपपरीक्षितव्याः । तथापरीक्षितव्या
यथा न कचिद्धर्मेषु मनसोव्यवचारो भवेत् । इदं बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य सर्वधर्मापरिगृहीतं नाम समाधिमण्डलं विपुलं
पुरस्कृत मप्रमाणनियतमसंहार्यमसाधारणं सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धैः ।
यत्र समाधिमण्डले विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वो निर्वाह्यति
सर्वाकारज्ञतायाः । सापि सर्वाकारज्ञताऽपरिगृहीता अध्यात्म-
शून्यतामुपादाय । वहिर्द्वंशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्वं-
शून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय ।
परमार्थशून्यतामुपादाय । संकृतशून्यतामुपादाय । असंकृत-
शून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरायशून्यता-
मुपादाय । अवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । खलबन्धशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भा-
शून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामु-
पादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

तत्कस्य हेतोर्न हि सा निमित्ततोवक्तव्या । तथाहि निमित्तुः
क्लेशतः । कतरनिमित्तमिति । रूपं निमित्तं संज्ञानिमित्तं संस्कार-
निमित्तं विज्ञानं निमित्तं चतुर्निमित्तं श्रोत्रं निमित्तं घ्राणं निमित्तं
जिह्वानिमित्तं कायोनिमित्तं मनोनिमित्तं । रूपं निमित्तं

यस्य स्वभावशून्यतायाः अपरिग्रहेन सा स्वभावशून्यता प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यताऽपरिगृहीता यस्याऽभाव-
स्वभावशून्यतायाः अपरिग्रहेन साऽभावस्वभावशून्यता प्रकृतिशून्य-
तामुपादाय ।

कृत्युपस्थानान्यपरिगृहीतानि । यच्च कृत्युपस्थानानामपरिग्रहे
न तानि कृत्युपस्थानानि प्रकृति शून्यतामुपादाय । सम्यक्प्रज्ञाणा-
न्यपरिगृहीतानि । यच्च सम्यक्प्रज्ञाणानामपरिग्रहे न तानि सम्यक्-
प्रज्ञाणानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अद्विपादा अपरिगृहीता । यच्च
अद्विपादानामपरिग्रहेन ते अद्विपादाः प्रकृतिशून्यतामु-
पादाय । इन्द्रियाण्यपरिगृहीतानि । यद्येन्द्रियाणामपरिग्रहे न
तानेन्द्रियाणि प्रकृति शून्यतामुपादाय । वस्तान्यपरिगृहीतानि ।
यच्च वस्तानामपरिग्रहे न तानि वस्तानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
बोध्यज्ञान्यपरिगृहीतानि । यच्च बोध्यज्ञानामपरिग्रहे न तानि बोध्य-
ज्ञानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आर्याष्टाङ्गमार्गोऽपरिगृहीतो-
यस्यार्याष्टाङ्गमार्गस्यापरिग्रहे न स आर्याष्टाङ्गमार्गः प्रकृतिशून्य-
तामुपादाय । आर्यसत्यान्यपरिगृहीतानि । अथार्यसत्यानामपरि-
ग्रहेन तान्यार्यसत्यानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । ध्यानान्यपरि-
गृहीतानि । यच्च ध्यानानामपरिग्रहे न तानि ध्यानानि प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । अप्रमाणान्यपरिगृहीतानि । यस्याऽप्रमाणानाम-
परिग्रहे न तान्यप्रमाणानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आरूप्यसमाप-
त्तयोऽपरिगृहीता । यथा रूप्यसमापत्तीनामपरिग्रहे न ता आरूप्य-
समापत्तयः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अष्टविमोक्षा अपरिगृहीता

यस्य विमोक्षाणामपरिग्रहेन ते विमोक्षाः प्रकृतिशून्यतामु-
पादाय । नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽपरिगृहीताः । यस्य नवा-
ऽनुपूर्वविहारसमापत्तीनामपरिग्रहेन तानवाऽनुपूर्वविहारसमा-
पत्तयः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । शून्यताऽऽनिमित्ताऽप्रणिहित-
विमोचमुखान्यपरिगृहीतानि । यस्य शून्यतानिमित्ताप्रणिहित-
विमोचमुखानामपरिग्रहो न तानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहित-
विमोचमुखानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अभिज्ञाः अपरिगृहीताः
यस्याऽभिज्ञानामपरिग्रहेन ताअभिज्ञाः प्रकृति शून्यतामु-
पादाय । समाधयोऽपरिगृहीताः यस्य समाधीनामपरिग्रहो न ते
समाधयः प्रकृति शून्यतामुपादाय । धारणीमुखान्यपरिगृहीतानि ।
यस्य धारणीमुखानामपरिग्रहो न तानि धारणीमुखानि प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । दशतथागतबलान्यपरिगृहीतानि । यस्य
तथागतबलानामपरिग्रहो न तानि तथागतबलानि प्रकृति
शून्यतामुपादाय । वैशारद्यान्यपरिगृहीतानि यस्य वैशारद्याना-
मपरिग्रहेन तानि वैशारद्यानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
चतस्रःप्रतिसम्बिदोऽपरिगृहीताः । यस्य चतसृणा प्रतिसम्बिदार-
परिग्रहेन ताः प्रतिसम्बिदः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । महाकरुणा
अपरिगृहीता । यस्य महाकरुणायाअपरिग्रहेन सा महाकरुणा
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अष्टादशाऽऽवेणिकबुद्धधर्मा अपरि-
गृहीताः । यस्यावेणिक बुद्धधर्माणामपरिग्रहो न ते आवेणिक-
बुद्धधर्माः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । श्रोत आपत्तिफलमपरि-
गृहीतं । यस्य श्रोत आपत्तिफलस्यापरिग्रहो न तत् श्रोत आप-

शब्दोनिमित्तं गन्धोनिमित्तं रसोनिमित्तं । स्पर्शोनिमित्तं । धर्मो-
 निमित्तं । चक्षुर्विज्ञानं निमित्तं श्रोत्रविज्ञानं निमित्तं । घ्राणवि-
 ज्ञानं निमित्तं जिह्वाविज्ञानं निमित्तं कायविज्ञानं निमित्तं
 मनोविज्ञानं निमित्तं । चक्षुःसंस्पर्शजावेदनानिमित्तं । श्रोत्रसंस्पर्श-
 जावेदनानिमित्तं । घ्राणसंस्पर्शजावेदनानिमित्तं । जिह्वासंस्पर्शजावेद-
 नानिमित्तं । कायसंस्पर्शजावेदनानिमित्तं । मनःसंस्पर्शजावेदना-
 निमित्तं । इथिवीधातुर्निमित्तं । अब्धातुर्निमित्तं । तेजोधातु-
 र्निमित्तं । वायुधातुर्निमित्तं । आकाशधातुर्निमित्तं । विज्ञान-
 धातुर्निमित्तं । अविद्यानिमित्तं । संस्कारानिमित्तं । नामरूपं
 निमित्तं । षडायतनं निमित्तं । वेदनानिमित्तं । दृष्ट्यानिमित्तं ।
 उपादानं निमित्तं । भवोनिमित्तं । जरामरणं निमित्तं ।
 दानपारमित्तानिमित्तं । शीघ्रपारमित्तानिमित्तं । क्षान्तिपारमि-
 त्तानिमित्तं । वीर्यपारमित्तानिमित्तं । ध्यानपारमित्तानिमित्तं ।
 प्रज्ञापारमित्तानिमित्तं । अध्यात्मशून्यतानिमित्तं । वहिर्द्वांशून्य-
 तानिमित्तं । अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यतानिमित्तं । शून्यताशून्यतानि-
 मित्तं । महाशून्यतानिमित्तं । परमार्थशून्यतानिमित्तं । संस्कृत-
 शून्यतानिमित्तं । असंस्कृतशून्यतानिमित्तं । अत्यन्तशून्यतानिमित्तं ।
 अनवरागशून्यतानिमित्तं । अनवकारशून्यतानिमित्तं । प्रकृतिशू-
 न्यतानिमित्तं । सर्वधर्माशून्यतानिमित्तं । स्वप्नशून्यतानिमित्तं ।
 अनुपलम्भशून्यतानिमित्तं । अभावशून्यतानिमित्तं । स्वभावशून्य-
 तानिमित्तं । अभावस्वभावशून्यतानिमित्तं । आर्याष्टाङ्गमार्गानि-
 मित्तं । आर्यपथानिनिमित्तं । ध्यानानिनिमित्तं । अप्रमाणानि-

निमित्तं । आरूपसमापत्तयोर्निमित्तं । अष्टौविमोक्षानिमित्तं ।
नवानुपूर्वविहारसमापत्तयोर्निमित्तं । शून्यतानिमित्तं । प्रणिहित-
निमित्तं । अभिज्ञानिमित्तं । समाधयोर्निमित्तं । धारणीमुखानि-
निमित्तं । दशतथागतबलानिनिमित्तं । चत्वारिवैशारधानिनिमित्तं ।
चतस्रःप्रतिसम्बिदोर्निमित्तं । महाकरुणानिमित्तं । अष्टादशावेणि-
काबुद्धधर्मानिमित्तं । अक्षराणिनिमित्तानि । एकोदाहरोर्निमित्तं ।
द्युदाहरोर्निमित्तं । पृथग्दाहरोर्निमित्तं ।

अयमुच्यते क्लेशः सचेत् स निमित्ततदुपहीतव्यो भविष्यत्वे-
ऽश्रेणिकः परिव्राजकः श्रद्धां प्रतिक्षप्यते । नाऽच सर्वज्ञज्ञाने ।
कतमाश्रद्धा घटुत प्रज्ञापारमितायाः अभिश्रद्धाधामताऽवकल्पनता
अधिसुच्यनता प्रत्ययनताचित्तता तुलनाव्युपपरीक्षणता । तच्च न
निमित्तयोगेन । एव मानिमित्तानिमित्ताऽनुगृहीतव्या । श्रेणिकः
पुनः परिव्राजकोऽनसर्वज्ञानेऽधिसुच्यश्रद्धानुसारोपदेशिकेन ज्ञाने-
नावतीर्णः । सोऽवतीर्थं न रूपं परिगृहीतवान् । ॥ वेदनां परि-
गृहीतवान् । न संज्ञां परिगृहीतवान् । न संस्कारान् परिगृहीत-
वान् । न विज्ञानं परिगृहीतवान् । तथाहि स्वस्वचणशून्येषु सर्वधर्मेषु
परिग्राहकं नोपलब्धम् । तत्कस्य हेतोस्तथाहि नाऽध्यात्मं प्राप्स्यभि-
समयतस्तत् ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्वा प्राप्स्यभिसमय-
तस्तत् ज्ञानं समनुपश्यतिस्म नाऽध्यात्मवहिर्द्वाप्राप्स्यभिसमयतस्तत्-
ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यचप्राप्स्यभिसमयतस्तत्ज्ञानं समनु-
पश्यतिस्म । तत्कस्य हेतोस्तथाहि स तद्वर्त्य न समनुपश्यतिस्म । येन
प्रजानीयात् यो वा प्रजानीयात् । यदाप्रजानीयात् । नाऽध्यात्मरूपस्य

तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्वारूपस्य तत्ज्ञानं समनुपश्य-
तिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्वारूपस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽप्य-
न्यत्ररूपास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्मवेदनायास्तत्ज्ञानं
समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्वार्वेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
नाऽध्यात्मवह्निर्द्वार्वेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽप्यन्यत्रवेद-
नायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्मसंज्ञायास्तत्ज्ञानं समनु-
पश्यतिस्म । न वहिर्द्वारसंज्ञायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्म-
वह्निर्द्वारसंज्ञायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽप्यन्यत्रसंज्ञायास्तत्-
ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मसंस्काराणां तत्ज्ञानं समनु-
पश्यतिस्म । न वहिर्द्वारसंस्काराणां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
नाध्यात्मवह्निर्द्वारसंस्काराणां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽप्यन्यत्र-
संस्कारेभ्यः तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मविज्ञानस्य तत्ज्ञानं
समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्वारविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपश्य-
तिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्वारविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
नाऽप्यन्यत्रविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । अध्यात्मवह्निर्द्वार-
शून्यतामुपादाय ।

स नाऽध्यात्मवच्चुषस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । न वद्विद्वांच्चु-
षस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मवद्विद्वांच्चुषस्तत्ज्ञानं समनु-
पगच्छतिस्म । नाऽप्यन्यवच्चुषस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । स नाध्यात्मं
श्रोचस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । न वद्विद्वांश्रोचस्य
तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मवद्विद्वांश्रोचस्य तत्ज्ञानं
समनुपगच्छतिस्म । नाप्यन्यवश्रोचात् तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म ।

नाध्यात्मं घ्राणस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धाघ्राणस्य
तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्म वहिर्द्धाघ्राणस्य तत्ज्ञानं
समनुपश्यति स्म । नाऽप्यन्यत्र घ्राणात् तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । स
नाध्यात्मं जिह्वायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धाजिह्वा-
यास्तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धाजिह्वायास्तत्ज्ञानं
समनुपश्यति स्म । नाऽप्यन्यत्र जिह्वायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म ।
स नाध्यात्मं कायस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धाकायस्य
तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धाकायस्य तत्ज्ञानं
समनुपश्यति स्म । नाऽप्यन्यत्र कायस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म ।
स नाध्यात्ममनसस्तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धामनसस्तत्-
ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्म वह्निर्द्धामनसस्तत्ज्ञानं समनु-
पश्यति स्म । नाऽप्यन्यत्र मनसस्तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । अध्यात्म
वह्निर्द्धाशून्यतामुपादाय ।

नाऽध्यात्मरूपस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धारूप-
स्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धा रूपस्य तत्ज्ञानं
समनुपश्यति स्म । नाऽप्यन्यत्र रूपात्तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । स
नाध्यात्मं शब्दस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धाशब्दस्य
तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धाशब्दस्य तत्ज्ञानं
समनुपश्यति स्म । नाऽप्यन्यत्र शब्दस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म ।
स नाध्यात्मं गन्धस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धागन्धस्य
तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धागन्धस्य तत्ज्ञानं
समनुपश्यति स्म । नाऽप्यन्यत्र गन्धस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म ।

स नाध्यात्मरसस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धां रसस्य
तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धारसस्य तत्ज्ञानं
समनुपश्यति स्म । नाप्यन्यत्र रसस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म ।
स नाध्यात्मं स्पर्शस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धां स्पर्शस्य
तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्म वह्निर्द्धां स्पर्शस्य तत्ज्ञानं
समनुपश्यति स्म । नाप्यन्यत्र स्पर्शस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । स
नाध्यात्मं धर्माणां तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धां धर्माणां
तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धाधर्माणां तत्ज्ञानं
समनुपश्यति स्म । नाप्यन्यत्र धर्मैभ्यस्तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म ।
अध्यात्मवह्निर्द्धां शून्यतामुपादाय ।

म नाध्यात्मं चक्षुर्विज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । न वह्निर्द्वाचक्षुर्विज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्वा चक्षुर्विज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । नाप्यन्यत्र चक्षुर्विज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । स नाऽध्यात्मं श्रोत्रविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । न वह्निर्द्वा श्रोत्रविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्वा श्रोत्रविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । नाऽप्यन्यत्र श्रोत्रविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । स नाध्यात्मं घ्राणविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । न वह्निर्द्वा घ्राणविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । नाऽध्यात्मं वह्निर्द्वा घ्राणविज्ञानस्य तत्ज्ञानं न समनुपगम्यति स्म । नाप्यन्यत्र घ्राणविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । स नाध्यात्मं जिह्वाविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म । न वह्निर्द्वा जिह्वाविज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपगम्यति स्म ।

कायसंस्पर्शस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धा कायसंस्पर्शस्य
तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्मवहिर्द्धाकायसंस्पर्शस्य तत्ज्ञानं
समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्र कायसंस्पर्शान्तित्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
स नाध्यात्मं मनःसंस्पर्शस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धा
मनःसंस्पर्शस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्मवहिर्द्धामनःसं-
स्पर्शस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्र मनःसंस्पर्शान्तित्ज्ञानं
समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्म वहिर्द्धा शून्यतामुपादाय ।

[illegible]

नाप्यन्यत्र जिज्ञासंस्पर्शप्रत्ययवेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र
 स नाध्यात्मं कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र
 न वहिर्द्धा कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र
 नाध्यात्मवह्निर्द्धाकायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र
 नाप्यन्यत्र कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र
 स नाध्यात्मं मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र
 न वहिर्द्धामनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र
 नाध्यात्मवह्निर्द्धामनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र
 नाप्यन्यत्र मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र
 अध्यात्म वह्निर्द्धा शून्यतामुपादाय ।

स नाध्यात्मं पृथिवीधातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । न वहिर्द्धा
 पृथिवीधातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । नाध्यात्मवह्निर्द्धापृथिवी-
 धातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । नाप्यन्यत्र पृथिवी धातोस्तत्ज्ञानं
 समनुपपद्यतिस्र । स नाध्यात्ममग्नातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र ।
 न वहिर्द्धाऽग्नातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । नाध्यात्मवह्निर्द्धाऽ-
 ग्नातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । नाप्यन्यत्राग्नातोस्तत्ज्ञानं समनु-
 पद्यतिस्र । स नाध्यात्मं तेजोधातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र ।
 न वहिर्द्धातेजोधातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । नाध्यात्मवह्निर्द्धा
 तेजोधातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । नाप्यन्यत्र तेजोधातोस्तत्-
 ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । स नाध्यात्मं वायुधातोस्तत्ज्ञानं समनुप-
 पद्यतिस्र । न वहिर्द्धावायुधातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । नाध्यात्म
 वह्निर्द्धावायुधातोस्तत्ज्ञानं समनुपपद्यतिस्र । नाप्यन्यत्र वायुधातो-

स्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाध्यात्ममाकाशधातोस्तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धा आकाशधातोस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाध्यात्म वहिर्द्धा आकाशधातोस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाथ-
 न्यचाकाशधातोस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाध्यात्मं विज्ञान-
 धातोस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धा विज्ञानधातोस्तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धाविज्ञानधातोस्तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाथन्यत्र विज्ञानधातोस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 अध्यात्मवह्निर्द्धाशून्यतामुपादाय ।

स नाध्यात्ममविद्यायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धा-
 ऽविद्यायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्म वहिर्द्धाऽविद्याया-
 स्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाथन्यत्राविद्यायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । स नाध्यात्मं संस्काराणां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 न वहिर्द्धा संस्काराणां तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्म-
 वहिर्द्धासंस्काराणां तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाथन्यत्र
 संस्काराणां तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । स नाध्यात्मंविज्ञानस्य
 तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धा विज्ञानस्य तत्ज्ञानं
 समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धा विज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यति स्म । नाथन्यत्र विज्ञानस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म ।
 स नाध्यात्मं नामरूपस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । न वहिर्द्धा-
 नामरूपस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धा नाम-
 रूपस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाथन्यत्र नामरूपस्य तत्-
 ज्ञानं समनुपश्यति स्म । नाध्यात्मं पड़ायतनस्य तत्ज्ञानं समनुप-

गच्छति स्म । न वहिर्द्धा षडायतनस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म ।
 नाध्यात्मवह्निर्द्धा षडायतनस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । नाप्य-
 न्यत्र षडायतनस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । स नाध्यात्मं स्पर्शस्य
 तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । न वहिर्द्धा स्पर्शस्य तत्ज्ञानं समनु-
 पगच्छति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धास्पर्शस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म ।
 नाप्यन्यत्र स्पर्शास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । स नाध्यात्मं वेदनाया-
 स्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । न वहिर्द्धावेदनायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पगच्छति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धावेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म ।
 नाप्यन्यत्र वेदनायास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । स नाध्यात्मं दृष्ट्या-
 यास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । न वहिर्द्धादृष्ट्यायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पगच्छति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धा दृष्ट्यायास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म ।
 नाप्यन्यत्र दृष्ट्यायास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । स नाध्यात्मं भवस्य
 तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । न वहिर्द्धां भवस्य तत्ज्ञानं समनुप-
 गच्छति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धां भवस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म ।
 नाप्यन्यत्र भवस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । स नाध्यात्मं जातेस्त-
 त्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । न वहिर्द्धाजातेस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति
 स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धा जातेस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । नाप्यन्यत्र
 जातेस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । स नाध्यात्मं जरामरणस्य तत्-
 ज्ञानं समनुपगच्छति स्म । न वहिर्द्धां जरामरणस्य तत्ज्ञानं
 समनुपगच्छति स्म । नाध्यात्मवह्निर्द्धां जरामरणस्य तत्ज्ञानं समनु-
 पगच्छति स्म । नाप्यन्यत्र जरामरणस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छति
 स्म । अध्यात्मवह्निर्द्धाग्न्यन्तानुपादाय ।

स्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाथन्यत्र प्रज्ञापारमितायास्तत्ज्ञानं
समनुपगच्छतिस्म । अध्यात्मवहिर्दुर्लभ्यतामुपादाय ।

[illegible]

[illegible]

स नाध्यात्मा स्वलक्षणशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । न
 वहिर्द्वास्वलक्षणशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । नाध्यात्म-
 वहिर्द्वास्वलक्षणशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । नाप्यन्यत्र
 स्वलक्षणशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । स नाध्यात्ममनुप-
 पन्नशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । न वहिर्द्वाऽनुपपन्न-
 शून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । नाध्यात्म वहिर्द्वाऽनुपपन्न-
 शून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । नाप्यन्यत्रानुपपन्नशून्यताया-
 स्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । स नाध्यात्म मभावशून्यतायास्तत्ज्ञानं
 समनुपपद्यति । न वहिर्द्वाऽभावशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति ।
 नाध्यात्मवहिर्द्वाऽभावशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । नाप्य-
 न्यत्राभावशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । स नाध्यात्मं स्वभाव-
 शून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । न वहिर्द्वास्वभावशून्यताया-
 स्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । नाध्यात्मवहिर्द्वास्वभावशून्यतायास्तत्-
 ज्ञानं समनुपपद्यति । नाप्यन्यत्र स्वभावशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पपद्यति । स नाध्यात्ममभावस्वभावशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पपद्यति । न वहिर्द्वास्वभावशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति ।
 नाप्यन्यत्राभावस्वभावशून्यतायास्तत्ज्ञानं समनुपपद्यति ।

स नाध्यात्मं स्रुत्युपस्थानानां तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । न
 वहिर्द्वास्रुत्युपस्थानानां तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । नाध्यात्म
 वहिर्द्वास्रुत्युपस्थानानां तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । नाप्यन्यत्रस्रुत्युप-
 स्थानानां तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । स नाध्यात्मं सम्यक्प्रहाणां
 तत्ज्ञानं समनुपपद्यति । न वहिर्द्वा सम्यक्प्रहाणानां तत्ज्ञानं

समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्मवद्दिङ्मासम्यक्प्रहाणानां तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाप्यन्यत्र सम्यक्प्रहाणानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 स नाध्यात्ममृद्धिपादानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिङ्मा-
 ष्टद्धिपादानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्र वद्दिङ्माष्टद्धि-
 पादानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । ॥ नाध्यात्म मिन्द्रियाणां
 तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिङ्मा इन्द्रियाणां तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाध्यात्मवद्दिङ्माइन्द्रियाणां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाप्यन्यत्रेन्द्रियाणां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाध्यात्मं बलानां
 तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिङ्माबलानां तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाध्यात्मवद्दिङ्माबलानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाप्यन्यत्र बलानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाध्यात्मं बोध्य-
 ज्ञानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिङ्माबोध्यज्ञानां तत्-
 ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्मवद्दिङ्माबोध्यज्ञानां तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्र बोध्यज्ञानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 स नाध्यात्ममार्थाष्टाङ्गमार्गस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न
 वद्दिङ्मार्थाष्टाङ्गमार्गस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाध्यात्म-
 वद्दिङ्मार्थाष्टाङ्गमार्गस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रार्था-
 ष्टाङ्गमार्गस्य तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाध्यात्ममार्थसत्यानां
 तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिङ्मार्थसत्यानां तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाध्यात्मवद्दिङ्मार्थसत्यानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाप्यन्यत्रार्थसत्येस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाध्यात्मं ध्यानानां
 तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिङ्माध्यानानां तत्ज्ञानं समनु-

पश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवद्दिद्धाध्यानानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाप्यन्यत्र ध्यानेभ्यस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाऽध्यात्मम-
 प्रामाणानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिद्धाऽप्रामाणानां
 तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवद्दिद्धाऽप्रामाणानां तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्राप्रमाणानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 स नाऽध्यात्ममाहूय समापत्तीनां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न
 वद्दिद्धा आहूयसमापत्तीनां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्म-
 वद्दिद्धा आहूयसमापत्तीनां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रा-
 हूयसमापत्तिभ्यस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाऽध्यात्मं विमो-
 चाणां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिद्धाविमोचाणां तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवद्दिद्धाविमोचाणां तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाप्यन्यत्र विमोचेभ्यस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स
 नाऽध्यात्ममनुपूर्वविहारसमापत्तीनां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 न वद्दिद्धाऽपूर्वविहारसमापत्तीनां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाऽध्यात्मवद्दिद्धाऽपूर्वविहारसमापत्तीनां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाऽप्यन्यत्रापूर्वविहारसमापत्तिभ्यस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स
 नाऽध्यात्मं शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानां तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । न वद्दिद्धाशून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानां
 तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवद्दिद्धाशून्यतानिमित्ताप्रणि-
 हितविमोचमुखानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्र शून्यता-
 निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स
 नाऽध्यात्ममभिज्ञानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिद्धाऽभि-

ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवद्दिद्धाऽभिज्ञानां तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाप्यन्यत्राभिज्ञाभ्यस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स
 नाऽध्यात्मं समाधीनां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्म-
 वद्दिद्धासमाधीनां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रसमाधिभ्य-
 स्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाऽध्यात्मं धारणीमुखानां तत्-
 ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिद्धाधारणीमुखानां तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवद्दिद्धा धारणीमुखानां तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रधारणीमुखेभ्यस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 स नाऽध्यात्मं दृशानां तथागतबलानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 न वद्दिद्धादृशानां तथागतबलानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाऽध्यात्मवद्दिद्धादृशानां तथागतबलानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाप्यन्यत्रदृशतथागतबलेभ्यस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाऽध्यात्मं
 वैशारद्यानां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिद्धावैशारद्यानां
 तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवद्दिद्धावैशारद्यानां तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रवैशारद्येभ्यस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 स नाऽध्यात्मं प्रतिषम्विदां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न
 वद्दिद्धाप्रतिषम्विदां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्म-
 वद्दिद्धाप्रतिषम्विदां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रप्रति-
 सम्विदां तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाऽध्यात्मं महाकरुणाया-
 स्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वद्दिद्धामहाकरुणायास्तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवद्दिद्धामहाकरुणायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रमहाकरुणायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।

स नाऽध्यात्ममावेणिकबुद्धधर्माणां तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । न
वहिर्द्धा आवेणिकबुद्धधर्माणां तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्म-
वहिर्द्धा आवेणिक बुद्धधर्माणां तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाप्य-
न्यचावेणिक बुद्धधर्माणां तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । अध्यात्म-
वहिर्द्धाऽन्यतानुपादाय ।

स नाऽध्यात्मं श्रोत आपत्तिफलस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म ।
न वहिर्द्धाश्रोत आपत्तिफलस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्म-
वहिर्द्धाश्रोत आपत्तिफलस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाप्यन्यत्र
श्रोत आपत्तिफलस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । स नाऽध्यात्मं सकृ-
दागामिफलस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । न वहिर्द्धासकृदागामि-
फलस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मवहिर्द्धासकृदागामि-
फलस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाप्यन्यत्र सकृदागामिफलस्य
तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । स नाऽध्यात्ममनागामिफलस्य तत्ज्ञानं
समनुपगच्छतिस्म । न वहिर्द्धाऽनागामिफलस्य तत्ज्ञानं समनु-
पगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मवहिर्द्धाऽनागामिफलस्य तत्ज्ञानं समनु-
पगच्छतिस्म । नाप्यन्यत्रानागामिफलस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म ।
स नाऽध्यात्ममर्हत्वस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । न वहिर्द्धा-
ऽर्हत्वस्य तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मवहिर्द्धाऽर्हत्वस्य
तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाप्यन्यत्रार्हत्वस्य तत्ज्ञानं समनु-
पगच्छतिस्म । स नाऽध्यात्मं प्रत्येकबोधेस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छति स्म ।
न वहिर्द्धाप्रत्येकबोधेस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मवहिर्द्धा-
प्रत्येकबोधेस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाप्यन्यत्र प्रत्येकबोधेस्त-

ज्ञान समनुपश्यतिस्म । स नाऽध्यात्मं मार्गाकारज्ञतायास्तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धामार्गाकारज्ञतायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्धामार्गाकारज्ञतायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रमार्गाकारज्ञतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स
 नाऽध्यात्मं सर्वाकारज्ञतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धा-
 सर्वाकारज्ञतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्धा सर्वा-
 कारज्ञतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया-
 स्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । अध्यात्मवह्निर्द्धाऽन्यतामुपादाय ।

स नाऽध्यात्मं तथतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धा
 तथतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्धा तथताया-
 स्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्र तथतायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । स नाऽध्यात्ममवितथतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न
 वहिर्द्धाऽवितथतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्धा-
 ऽवितथतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रावितथताया-
 स्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाऽध्यात्ममनन्यतथतायास्तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धाऽनन्यतथतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म ।
 नाऽध्यात्मवह्निर्द्धाऽनन्यतथतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । नाप्य-
 न्यवानन्यतथतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स नाऽध्यात्मं धर्म-
 तायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धा धर्मतायास्तत्ज्ञानं
 समनुपश्यतिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्धा धर्मतायास्तत्ज्ञानं समनु-
 पश्यतिस्म । नाप्यन्यत्रधर्मतायास्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । स
 नाऽध्यात्मं धर्मधातोस्तत्ज्ञानं समनुपश्यतिस्म । न वहिर्द्धाधर्म-

धातोस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मधर्मधातोस्तत्ज्ञानं
समनुपगच्छतिस्म । नाप्यन्यत्र धर्मधातोस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म ।
स नाऽध्यात्मं धर्मस्थितितायास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । न वहिर्द्धां
धर्मस्थितितायास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्धां धर्म-
स्थितितायास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाप्यन्यत्र धर्मस्थिति-
तायास्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । स नाऽध्यात्मं धर्मनियामताया-
स्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । न वह्निर्द्धाधर्मनियामतायास्तत्ज्ञानं
समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्धां धर्मनियामतायास्तत्ज्ञानं समनु-
पगच्छतिस्म । स नाऽध्यात्मं भूतकोटस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । न
वह्निर्द्धां भूतकोटस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाऽध्यात्मवह्निर्द्धांभूत-
कोटस्तत्ज्ञानं समनुपगच्छतिस्म । नाप्यन्यत्र भूतकोटस्तत्ज्ञानं समनु-
पगच्छतिस्म । अध्यात्मवह्निर्द्धां शून्यतामुपादाय ।

अत्र पर्यायेणश्रेणिकः परित्राणकोऽधिमुक्त्येः सोऽत्र धिमुच्य-
अद्धानुसारी सर्वाकारज्ञताज्ञानेनावतीर्णधर्मतां प्रमाणीकृत्य
सर्वधर्माऽनुपलब्धितामुपादाय । स एवमधिमुक्त्येन न कश्चिद्धर्मः
परिगृहीतः । अनिमित्तमनसिकारतामुपादाय । नाप्यनेन कश्चि-
द्धर्मोपलब्धोऽयं परिगृहीतयादधिमुच्येद्वा सर्वधर्मापहानुत्सर्ग-
तामुपादाय । स निर्वानं नापि न मन्यतेस्म सर्वधर्ममवनता*-
मुपादाय । इयमपि भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मिता । अपारपारगमनतामुपादाय । यद्रूपं न परिगृह्णाति ।
वेदनां न परिगृह्णाति । संज्ञां न परिगृह्णाति । संस्कारान्न

* सर्वधर्माववनता-इति ख, ग, घ पुस्तके पाठः ।

परिगृह्णाति । विज्ञानं न परिगृह्णाति । सर्वधर्माऽपरिगृहीत-
तामुपादाय । चक्षुः न परिगृह्णाति* । श्रोत्रं न परिगृह्णाति ।
घ्राणं न परिगृह्णाति । जिह्वां न परिगृह्णाति । कायं न
परिगृह्णाति । मनो न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा न परिगृ-
हीततामुपादाय । रूपं न परिगृह्णाति । शब्दं न परि-
गृह्णाति । गन्धं न परिगृह्णाति । रसं न परिगृह्णाति ।
स्पर्शं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मान् न परिगृह्णाति ।
धर्मान् न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा न परिगृहीतामुपादाय ।
चक्षुर्विज्ञानं न परिगृह्णाति । श्रोत्रविज्ञानं न परिगृह्णाति ।
घ्राण विज्ञानं न परिगृह्णाति । जिह्वा विज्ञानं न परिगृह्णाति ।
काय विज्ञानं न परिगृह्णाति । मनो विज्ञानं न परिगृह्णाति ।
सर्वधर्मा न परिगृहीततामुपादाय । चक्षुः संस्पर्शं न परिगृह्णाति ।
श्रोत्रसंस्पर्शं न परिगृह्णाति । घ्राण संस्पर्शं न परिगृह्णाति ।
जिह्वासंस्पर्शं न परिगृह्णाति । काय संस्पर्शं न परिगृह्णाति ।
मनः संस्पर्शं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा न परिगृहीततामु-
पादाय । चक्षुः संस्पर्शप्रत्ययवेदनां न परिगृह्णाति । श्रोत्रसंस्पर्शप्र-
त्ययवेदनां न परिगृह्णाति । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनां न परि-
गृह्णाति । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनां न परिगृह्णाति । काय
संस्पर्शप्रत्ययवेदनां न परिगृह्णाति । मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनां न
परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय ।

पृथिवीधातुं न परिगृह्णाति । अग्न्यातुं न परिगृह्णाति ।

* सर्वधर्मा न परिगृहीतता-इति पुस्तकपञ्चके पाठः ।

तेजो धातुं न परिगृह्णाति । वायु धातुं न परिगृह्णाति ।
 आकाशधातुं न परिगृह्णाति* । विज्ञानधातुं न परिगृह्णाति ।
 सर्वधर्मापरिगृहीततामुपादाय । अविद्यां न परिगृह्णाति ।
 संस्कारा न परिगृह्णाति । विज्ञानं न परिगृह्णाति । नामरूपं
 न परिगृह्णाति । यदायतनं न परिगृह्णाति । स्थैर्यं न परि-
 गृह्णाति । वेदनां न परिगृह्णाति । दृष्ट्यां न परिगृह्णाति ।
 उपादानं न परिगृह्णाति । भवं न परिगृह्णाति । जातिं न
 परिगृह्णाति । जरामरणं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परि-
 गृहीततामुपादाय । दानपारमितां न परिगृह्णाति । शैलपार-
 मितां न परिगृह्णाति । जालिपारमितां न परिगृह्णाति ।
 वीर्यपारमितां न परिगृह्णाति । ध्यानपारमितां न परि-
 गृह्णाति । प्रज्ञापारमितां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मापरिगृही-
 ततामुपादाय । अध्यात्मशून्यतां न परिगृह्णाति । वहिर्द्वार-
 शून्यतां न परिगृह्णाति । अध्यात्मवह्निर्द्वारशून्यतां न परिगृ-
 ह्णाति । शून्यताशून्यतां न परिगृह्णाति । महाशून्यतां न
 परिगृह्णाति । परमार्थशून्यतां न परिगृह्णाति । संस्कृतशून्यतां
 न परिगृह्णाति । असंस्कृतशून्यतां न परिगृह्णाति । अत्यन्त-
 शून्यतां न परिगृह्णाति । अनवरागशून्यतां न परिगृह्णाति ।
 अनवकारशून्यतां न परिगृह्णाति । प्रकृतिशून्यतां न परि-
 गृह्णाति । सर्वधर्माशून्यतां न परिगृह्णाति । स्वप्नशून्यतां न

* स्थानान्तरे आकाशधातोः परं विज्ञानधातोर्निर्देशोद्दिश्यते । इह तु
 नास्ति । लेखकभ्रमान् पतितमिति प्रतिभाति ।

परिगृह्णाति । अनुपलम्भाशून्यतां न परिगृह्णाति । अभावशून्यतां
न परिगृह्णाति । स्वभावशून्यतां न परिगृह्णाति । अभावस्वभाव-
शून्यतां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय ।

मृत्युपस्थानानि न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामु-
पादाय । सम्यक्प्रज्ञाणानि न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परि-
गृहीततामुपादाय । षट्त्रिंशत्पादा न परिगृह्णाति । सर्वधर्माप-
रिगृहीततामुपादाय । इन्द्रियाणि न परिगृह्णाति । सर्वध-
र्मापरिगृहीततामुपादाय । बलानि न परिगृह्णाति । सर्व-
धर्मापरिगृहीततामुपादाय । बोध्यज्ञानि न परिगृह्णाति । सर्व-
धर्मापरिगृहीततामुपादाय । आर्याष्टाङ्गमार्गं न परिगृह्णाति ।
सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । आर्यसत्यानि न परिगृही-
तानि । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । ध्यानानि न परि-
गृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । अप्रमाणानि न परि-
गृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । आरूप्यसमापत्तीर्न
परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । अष्टाविमोक्षान्
न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । नवानुपूर्व-
विहारसमापत्तीर्न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामु-
पादाय । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि न परि-
गृहीतानि । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । अभिज्ञा न परि-
गृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । समाधीन् न परि-
गृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । धारणीमुखानि न
परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । दशतथागतबलानि

न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । चत्वारिवैशार-
द्यानि न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । तिस्रः
प्रतिसम्बिदो न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय ।
महाकरुणां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय ।
आवेष्टिकबुद्धधर्मा न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीततामुपा-
दाय । ओतआपत्तिफलं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीतता-
मुपादाय । सहदागामिफलं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीत-
तामुपादाय । अनागामिफलं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीत-
तामुपादाय । अर्हत्वं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीतता-
मुपादाय । प्रत्येकबोधिं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मापरिगृहीतता-
मुपादाय । मार्गाकारज्ञतां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीत-
तामुपादाय । सर्वोकारज्ञतां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परि-
गृहीततामुपादाय । तथतां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीत-
तामुपादाय । अवितथतां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीत-
तामुपादाय । अनन्यतथतां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीत-
तामुपादाय । धर्मतां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीतता-
मुपादाय । धर्मधातुं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीतता-
मुपादाय । धर्मस्थितितां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परिगृहीतता-
मुपादाय । धर्मनियामतां न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परि-
गृहीततामुपादाय । भूतकोटिं न परिगृह्णाति । सर्वधर्मा परि-
गृहीततामुपादाय ।

परान्तरा परिनिर्वाणपरिपूर्णैः प्रणिधानैरपरिपूर्णैश्चतुर्भिः

स्यत्युपस्थानैरपरिपूर्णैश्चतुर्भिः सम्यक् प्रहाणैरपरिपूर्णैश्चतुर्भिः षड्वि-
 पादैरपरिपूर्णैः पञ्चभिरिन्द्रियैरपरिपूर्णैः पञ्चभिर्बलैरपरिपूर्णैः सप्त-
 भिर्बोध्यैरपरिपूर्णैर्नाय्याष्टाङ्गमार्गेण । अपरिपूर्णैश्चतुर्भिरार्यसत्या-
 रपरिपूर्णैश्चतुर्भिर्धानैरपरिपूर्णैश्चतुर्भिर्प्रमाणैरपरिपूर्णैर्भित्तसृभि-
 राह्यसमापत्तिरपरिपूर्णैरष्टाभिर्बिमोचैरपरिपूर्णैर्भित्तविमोच-
 विहारसमापत्तिभिरपरिपूर्णैः शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोच-
 मुखैरपरिपूर्णैर्भिरभिज्ञाभिरपरिपूर्णैः समाधिभिरपरिपूर्णैर्धारणी-
 मुखैरपरिपूर्णैर्दशभिस्तथागतबलैरपरिपूर्णैश्चतुर्भिर्वैशारद्यैरपरिपूर्णै-
 रभित्तसृभिः प्रतिषंविद्धिरपरिपूर्णया महाकरुणया । अपरिपूर्णै-
 रष्टादशभिरावेष्टिकबुद्धधर्मैः ।

तत्कथं हेतोस्तथा हि तानि प्रणिधानान्यप्रणिधानानि । स्यत्यु-
 पस्थानान्य स्यत्युपस्थानानि । सम्यक् प्रहाणान्य सम्यक् प्रहाणानि ।
 षड्विपादा अनृद्विपादाः । इन्द्रियाण्यनिन्द्रियाणि । बलान्यवलानि ।
 बोध्यज्ञान्यबोध्यज्ञानि । आर्याष्टाङ्गमार्गेऽनार्याष्टाङ्गमार्गः । आर्य-
 सत्यान्यनार्यसत्यानि । ध्यानान्यधानानि । अप्रमाणान्यनप्रमाणानि ।
 आह्यसमापत्तयोऽनाह्यसमापत्तयः । अष्टोविमोचा अविमोचाः ।
 नवानुपूर्वविहार समापत्तयोऽनवानुपूर्वविहार समापत्तयः । शून्य-
 तानिमित्ता प्रणिहितविमोचमुखान्य शून्यतानिमित्ता प्रणिहित-
 विमोचमुखानि । अभिज्ञाः अनभिज्ञाः । अष्टादशोऽष्टादशः ।
 धारणीमुखान्य धारणीमुखानि । तथागतबलान्य तथागतबलानि ।
 वैशारद्यान्य वैशारद्यानि । प्रतिषंविदोऽप्रतिषंविदः । महाक-
 रुणा अमहाकरुणा । आवेष्टिकबुद्धधर्माः अनावेष्टिकबुद्धधर्माः ।

इयं भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिता । यद्रूपं न परिगृह्णाति । वेदनां न परिगृह्णाति । संज्ञां न परिगृह्णाति । संस्कारा न परिगृह्णाति । विज्ञानं न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । चक्षु न परिगृह्णाति । श्रोत्रं न परिगृह्णाति । घ्राणं न परिगृह्णाति । जिह्वां न परिगृह्णाति । कायं न परिगृह्णाति । मनो न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । रूपं न परिगृह्णाति । शब्दं न परिगृह्णाति । गन्धं न परिगृह्णाति । रसं न परिगृह्णाति । स्पर्शं न परिगृह्णाति । धर्मा न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । चक्षुर्विज्ञानं न परिगृह्णाति । श्रोत्रविज्ञानं न परिगृह्णाति । घ्राणविज्ञानं न परिगृह्णाति । जिह्वाविज्ञानं न परिगृह्णाति । कायविज्ञानं न परिगृह्णाति । मनोविज्ञानं न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । चक्षुः संस्पर्शं न परिगृह्णाति । श्रोत्रसंस्पर्शं न परिगृह्णाति । घ्राणसंस्पर्शं न परिगृह्णाति । जिह्वासंस्पर्शं न परिगृह्णाति । कायसंस्पर्शं न परिगृह्णाति । मनःसंस्पर्शं ॥ परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । चक्षुःसंस्पर्शं प्रत्ययवेदनां न परिगृह्णाति । श्रोत्रसंस्पर्शं प्रत्ययवेदनां न परिगृह्णाति । घ्राणसंस्पर्शं प्रत्ययवेदनां न परिगृह्णाति । जिह्वासंस्पर्शं प्रत्ययवेदनां न परिगृह्णाति । कायसंस्पर्शं प्रत्ययवेदनां न परिगृह्णाति । मनःसंस्पर्शं प्रत्ययवेदनां न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । पृथिवीधातुं न परिगृह्णाति । अग्निधातुं न परिगृह्णाति । तेजोधातुं न परिगृह्णाति । वायुधातुं न परिगृह्णाति । आकाशधातुं न परि-

गृह्णाति । विज्ञानधातुं न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा परिगृहीतता-
मुपादाय । अविद्यां न परिगृह्णाति । संस्कारा न परिगृह्णाति ।
विज्ञानं न परिगृह्णाति । नामरूपं न परिगृह्णाति । पड़ायतनं न
परिगृह्णाति । स्पर्शं न परिगृह्णाति । दृष्णां न परिगृह्णाति ।
उपादानं न परिगृह्णाति । भवं न परिगृह्णाति । जातिं न परि-
गृह्णाति । जरामरणं न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा न परिगृहीतता-
मुपादाय ।

दानपारमितां न परिगृह्णाति । शीलपारमितां न परि-
गृह्णाति । वीर्य्यपारमितां न परिगृह्णाति । ध्यानपारमितां न
परिगृह्णाति । प्रज्ञापारमितां न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा परिगृ-
हीततामुपादाय ।

अध्यात्मशून्यतां न परिगृह्णाति । बहिर्द्वाशून्यतां न परि-
गृह्णाति । अध्यात्म बहिर्द्वाशून्यतां न परिगृह्णाति । शून्यताशून्यतां
न परिगृह्णाति । महाशून्यतां न परिगृह्णाति । परमार्थ शून्यतां न
परिगृह्णाति । संकृतशून्यतां न परिगृह्णाति । असंकृतशून्यतां न
परिगृह्णाति । अत्यन्तशून्यतां न परिगृह्णाति । अनवरागशून्यतां न
परिगृह्णाति । अनवकारशून्यतां न परिगृह्णाति । प्रकृति शून्यतां
न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मशून्यतां न परिगृह्णाति । स्वलक्षणशून्यतां
न परिगृह्णाति । अनुपलम्भशून्यतां न परिगृह्णाति । अभावशून्यतां
न परिगृह्णाति । स्वभावशून्यतां न परिगृह्णाति । अभावस्वभाव
शून्यतां न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्मा परिगृहीततामुपादाय । सत्यु-
पस्थानानि न परिगृह्णाति । सम्यक् प्रहाणानि न परिगृह्णाति ।

ष्टद्विपादान् न परिगृह्णाति । इन्द्रियाणि न परिगृह्णाति ।
बलानि न परिगृह्णाति । बोध्यज्ञानि न परिगृह्णाति । आर्याष्टा-
ङ्गमार्गे न परिगृह्णाति । ध्यानानि न परिगृह्णाति । अप्रमाणानि
न परिगृह्णाति । आरूप्यसमापत्तिर्न परिगृह्णाति । अष्टौ विमो-
क्षान् न परिगृह्णाति । नवानुपूर्वविहार समापत्तिर्न परिगृ-
ह्णाति । शून्यतानिमित्ता प्रणिहित विमोक्षमुखानि न परिगृ-
ह्णाति । अभिज्ञा न परिगृह्णाति । समाधीन् न परिगृ-
ह्णाति । धारणीमुखानि न परिगृह्णाति । सर्व्वधर्म्मा परिगृहीत-
तामुपादाय ।

दशतथागतबलानि न परिगृह्णाति । चत्वारि वैशारद्यानि न
परिगृह्णाति । चतस्रः प्रतिषम्विदो न परिगृह्णाति । महाकृष्णं
न परिगृह्णाति । अष्टादशावेणिकान् बुद्धधर्म्मा न परिगृह्णाति ।
सर्व्वधर्म्मा परिगृहीततामुपादाय । श्रोतश्रापत्तिफलं न परिगृ-
ह्णाति । सकृदागामिफलं न परिगृह्णाति । अनागामिफलं न
परिगृह्णाति । अर्हत्वं न परिगृह्णाति । प्रत्येकबोधि न परिगृ-
ह्णाति । मार्गाकारज्ञतां न परिगृह्णाति । सर्व्वाकारज्ञतां न
परिगृह्णाति । सर्व्वधर्म्मा परिगृहीततामुपादाय । तथतां न
परिगृह्णाति । अवितथतां न परिगृह्णाति । अनन्यतथतां न परि-
गृह्णाति । धर्म्मां न परिगृह्णाति । धर्म्मस्थितितां न परिगृह्णाति ।
धर्म्मनियामतां न परिगृह्णाति । भृतकोटिं न परिगृह्णाति । सर्व्व-
धर्म्मा परिगृहीततामुपादाय ।

पुनरपरं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमितायां

चरतैवं व्युपपरीक्षितं । कतमैषा प्रज्ञापारमिता । कस्यैषा प्रज्ञा-
पारमिता । किमेता प्रज्ञापारमिता । केनैषा प्रज्ञापारमिता
इति । स चेत् पुनर्व्याधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चर-
त्वेवमुपनिधाति । तत् किं यो धर्मा न संविद्यतेनोपलभ्यते सा
प्रज्ञापारमितेति स चरति प्रज्ञापारमितायां ।

अथ खल्वायुष्मन् शारदतीपुत्र आयुष्मन्तं सुभृतिमेतदवोचत् ।
कतमै आयुष्मन् सुभृते धर्मान संविद्यतेनोपलभ्यते । सुभृतिराह ।
प्रज्ञापारमितायुष्मन्शारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते । ध्यानपार-
मिता न संविद्यते नोपलभ्यते । वीर्यपारमिता न संविद्यते नोप-
लभ्यते । ज्ञान्तिपारमिता न संविद्यते नोपलभ्यते । शीलपारमिता
न संविद्यते नोपलभ्यते । दानपारमिता न संविद्यते नोपलभ्यते ।
अथात्मशून्यतामुपादाय । वहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्म वहि-
र्द्वांशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपा-
दाय । परमार्थ शून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृ-
तशून्यतामुपादाय । अत्यन्त शून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यता-
मुपादाय । अनवकार शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
सर्वधर्म शून्यतामुपादाय । स्वस्ववर्ण शून्यतामुपादाय । अनुपलम्भ-
शून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय । रूपमायुष्मन्शारदतीपुत्र न संवि-
द्यते नोपलभ्यते । संज्ञा न संविद्यते नोपलभ्यते । संस्कारा न संवि-
द्यन्ते नोपलभ्यन्ते । विज्ञानं न संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्मशून्य-
तामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामु-

पादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृत शून्यतामुपादाय ।
अत्यन्त शून्यतामुपादाय । अनवराय शून्यतामुपादाय । अनव-
कार शून्यतामुपादाय । प्रकृति शून्यतामुपादाय । अनुपलभ
शून्यतामुपादाय । अभाव शून्यतामुपादाय । स्वभाव शून्यतामु-
पादाय । अभावस्वभाव शून्यतामुपादाय ।

चतुरायुष्मङ्कारद्वितीयं न संविद्यते नोपलभ्यते । ओषं न
संविद्यते नोपलभ्यते । प्राणं न संविद्यते नोपलभ्यते । जिह्वा न
संविद्यते नोपलभ्यते । कायो न संविद्यते नोपलभ्यते । मनो न
संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्म शून्यतामुपादाय । वहिर्द्धा शून्य-
तामुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्धा शून्यतामुपादाय । शून्यता शून्य-
तामुपादाय । महा शून्यतामुपादाय । परमार्थ शून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामु-
पादाय । अनवरायशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्य-
तामुपादाय । अनुपलभशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

रूपमायुष्मङ्कारद्वितीयं न संविद्यते नोपलभ्यते । शब्दो न
संविद्यते नोपलभ्यते । गन्धो न संविद्यते नोपलभ्यते । रसो न
संविद्यते नोपलभ्यते । स्पर्शो न संविद्यते नोपलभ्यते । धर्मो न
संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्मशून्यतामुपादाय । वहिर्द्धाशून्यता
मुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपा-
दाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृत-

शून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपा-
दाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वल्पशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

चतुर्विज्ञानमायुष्मञ्छारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते । ओष-
विज्ञानं न संविद्यते नोपलभ्यते । घ्राणविज्ञानं न संविद्यते नोप-
लभ्यते । जिह्वाविज्ञानं न संविद्यते नोपलभ्यते । कायविज्ञानं न
संविद्यते नोपलभ्यते । मनोविज्ञानं न संविद्यते नोपलभ्यते ।
अध्यात्मशून्यतामुपादाय । वहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवहि-
र्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपा-
दाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृत-
शून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामु-
पादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वल्पशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भ-
शून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपा-
दाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

चतुःसंस्पर्श आयुष्मञ्छारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते । ओ-
षसंस्पर्शो न संविद्यते नोपलभ्यते । घ्राणसंस्पर्शो न संविद्यते
नोपलभ्यते । जिह्वासंस्पर्शो न संविद्यते नोपलभ्यते । कायसंस्पर्शो
न संविद्यते नोपलभ्यते । मनः संस्पर्शो न संविद्यते नोपलभ्यते ।
अध्यात्मशून्यतामुपादाय । वहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्म-

वहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यता-
मुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संकृतशून्यतामुपादाय ।
असंकृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशू-
न्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपा-
दाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय ।
अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्य-
तामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

चतुः संस्पर्शप्रत्ययवेदनायुष्मञ्कारदतीपुत्र न संविद्यते नोपल-
भ्यते । ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदना न संविद्यते नोपलभ्यते । घ्राणसंस्-
र्शप्रत्ययवेदना न संविद्यते नोपलभ्यते । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना न
संविद्यते नोपलभ्यते । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना न संविद्यते नोपलभ्यते ।
ममः संस्पर्शप्रत्ययवेदना न संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्मशून्य-
तामुपादाय । वहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्वांशून्यतामु-
पादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । पर-
मार्थशून्यतामुपादाय । संकृतशून्यतामुपादाय । असंकृतशून्यता-
मुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय ।
अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्य-
तामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपा-
दाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभाव-
स्वभावशून्यतामुपादाय ।

पृथिवीधातुरायुष्मञ्कारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते । अ-
धातु न संविद्यते नोपलभ्यते । तेजोधातुर्न संविद्यते नोपलभ्यते ।

वायुधातुर्न संविद्यते नोपलभ्यते । आकाशधातुर्न संविद्यते नोप-
लभ्यते । विज्ञानधातुर्न संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्मशून्यतामु-
पादाय । वहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्वांशून्यतामुपा-
दाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । पर-
मार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यता-
मुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय ।
अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशू-
न्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपा-
दाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अ-
भावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

अविद्यायुग्मस्कारद्वयीषु न संविद्यते नोपलभ्यते । संस्कारा
न संविद्यते नोपलभ्यते । विज्ञानं न संविद्यते नोपलभ्यते । षड्वा-
तनं न संविद्यते नोपलभ्यते । स्पर्शा न संविद्यते नोपलभ्यते ।
वेदना न संविद्यते नोपलभ्यते । दण्डा न संविद्यते नोपलभ्यते ।
उपादानं न संविद्यते नोपलभ्यते । भवे न संविद्यते नोपलभ्यते ।
जातिर्न संविद्यते नोपलभ्यते । जरामरणं न संविद्यते नोप-
लभ्यते । अध्यात्मशून्यतामुपादाय । वहिर्द्वांशून्यतामुपादाय ।
अध्यात्मवहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महा-
शून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामु-
पादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय ।
अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्य-
तामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय ।

अनुपलभशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्य-
तामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

दानपारमितायुष्मञ्कारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते । शील-
पारमितायुष्मञ्कारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते । चान्तिपारमि-
ता न संविद्यते नोपलभ्यते । वीर्यपारमिता न संविद्यते नोपलभ्यते ।
ध्यानपारमिता न संविद्यते नोपलभ्यते । प्रज्ञापारमिता न संविद्यते
नोपलभ्यते । अध्यात्मशून्यतामुपादाय । वहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
अध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशू-
न्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय ।
असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्य-
तामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वस्वचणशून्यतामुपादाय । अनुपलभशू-
न्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

स्मृत्युपस्थानान्यायुष्मञ्कारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यन्ते । सम्यक्
प्रहाणानि न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । ऋद्धिपादा न संविद्यन्ते
नोपलभ्यन्ते । इन्द्रियाणि न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । बलानि न
संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । बोध्यज्ञानि न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते ।
आर्याष्टाङ्गमार्गं न संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । वहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।

अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवका-
रशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपा-
दाय । खलचणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय ।
अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभाव-
शून्यतामुपादाय ।

आर्यसत्यान्यायशृङ्खारद्वतीपुत्र न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते ।
ध्यानानि न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । अप्रमाणानि न संविद्यन्ते
नोपलभ्यन्ते । आरूपसमापत्तयो न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । अष्टौ-
विमोक्षा न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । नवानुपूर्वविद्यारसमापत्तयो
न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि
न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । अभिज्ञा न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते ।
समाधयो न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । धारणीमुखानि न संविद्यन्ते
नोपलभ्यन्ते । अथात्मशून्यतामुपादाय । वहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
अथात्मवहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महा-
शून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संकृतशून्यतामुपा-
दाय । असंकृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय ।
अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । खलचणशून्यतामु-
पादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

दशतथागतवल्लान्यायशृङ्खारद्वतीपुत्र न संविद्यन्ते नोपल-
भ्यन्ते । चत्वारिवैशारद्यानि न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । चतस्रः

प्रतिसम्बिदो न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । महाकक्षा न संविद्यते नोपलभ्यते । अष्टादशावेष्टिकबुद्धधर्मा न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । अध्यात्मशून्यतामुपादाय । बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवराशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

श्रोत आपत्तिफलं न संविद्यते नोपलभ्यते । स्रष्टागामिफलं न संविद्यते नोपलभ्यते । अनागामिफलं न संविद्यते नोपलभ्यते । अर्हत्त्वं न संविद्यते नोपलभ्यते । प्रत्येकबोधिर्न संविद्यते नोपलभ्यते । मार्गाकारज्ञता न संविद्यते नोपलभ्यते । सर्वकारज्ञता न संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्मशून्यतामुपादाय । बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवराशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

तथता आयुष्मञ्कारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते । अवि-
 तथता न संविद्यते नोपलभ्यते । अनन्यतथता न संविद्यते नोपल-
 भ्यते । धर्मता न संविद्यते नोपलभ्यते । धर्मधातुर्न संविद्यते नोप-
 लभ्यते । धर्मस्थितिता न संविद्यते नोपलभ्यते । धर्मनियामता न
 संविद्यते नोपलभ्यते । भूतकोटिर्न संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्म-
 शून्यतामुपादाय । वहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्य-
 तामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय ।
 परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यता-
 मुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय ।
 अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्य-
 तामुपादाय । खलचणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादा-
 य । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभाव-
 स्वभावशून्यतामुपादाय ।

श्रोत आप्त्योषायुष्मञ्कारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते ।
 सहदागामिनो न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । अनागामिनो न संवि-
 द्यन्ते नोपलभ्यन्ते । अहन्तो न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते । प्रत्येकबुद्धो
 न संविद्यते नोपलभ्यते । बोधिसत्त्वोपि न संविद्यते नोपलभ्यते ।
 बुद्धोषायुष्मञ्कारदतीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्मशून्य-
 तामुपादाय । वहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यतामु-
 पादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । पर-
 मार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामु-
 पादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।

प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । खलचणशून्यतामुपादाय । अनुपलभशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

अध्यात्मशून्यतायायुष्मच्छारदनीपुत्र न संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्मशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । वहिर्द्वाशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । वहिर्द्वाशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । अध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतामुपलब्धितामुपादाय । शून्यताशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । शून्यताशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । महाशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । महाशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । परमार्थशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । परमार्थशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । संक्षिप्तशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । संक्षिप्तशून्यतानुपलब्धितामुपादाय । असंक्षिप्तशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । असंक्षिप्तशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । अत्यन्तशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । अनवरागशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । अनवरागशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । अनवकारशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । अनवकारशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । प्रकृतिशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । सर्वधर्मशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । खलचणशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । खलचणशून्यतानुपलब्धितामुपादाय । अनुपलभशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । अनुपलभशू-

न्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । अभावशून्यतापि न संविद्यते नोपल-
भ्यते । अभावशून्यतामुपलब्धितामुपादाय । स्वभावशून्यतापि न
संविद्यते नोपलभ्यते । स्वभावशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । अभा-
वस्वभावशून्यतापि न संविद्यते नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यता
ऽनुपलब्धितामुपादाय ।

सचेत्पुनः शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन्नेवमुपपरीक्षति । एवमुपनिधाति । एवञ्चोपपरीक्षमाणस्येवमुप-
निधायतद्विज्ञं पावलीयते न संलीयते नोत्तस्यति न संवासना-
पद्यते ।

अविरहितो बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां वेदि-
तव्यः । आह । केन कारणेन सुभूते बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽविरहितः
प्रज्ञापारमितया वेदितव्यः । सुभूतिराह । रूपमायुश्चकारदतीपुत्र
विरहितं रूपस्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूतं प्रजानाति । वेदनाविरहिता वेदनास्वभावेन तां*
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
संज्ञाविरहिता संज्ञास्वभावेन तां बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमि-
तायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । संस्काराविरहिताः संस्कारस्व-
भावेन ताम् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं
प्रजानाति । विज्ञानं विरहितं विज्ञानस्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहा-
सत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् तथाभूतं प्रजानाति ।

* यत्र तच्छब्दस्य विशेष्यलिङ्गभाषित्वं दृश्यते पश्चात्तु सर्वत्रनमुसक लि-
ङ्गभाषिता ।

चतुरायुष्मङ्कारद्वितीयं विरहितं चतुः स्वभावेन तद्वोधिसत्त्वो-
महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । श्रोत्रं
विरहितं श्रोत्रस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूतं प्रजानाति । घ्राणं विरहितं घ्राणस्वभावेन तद्वो-
धिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
जिह्वाविरहिता जिह्वास्वभावेन तां बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । कायोविरहितः कायस्वभा-
वेन तं बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां यथाभूतं प्रजानाति ।
मनोविरहितं मनः स्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।

रूपमायुष्मङ्कारद्वितीयं विरहितं रूपस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वो-
महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । शब्दो-
विरहितः शब्दस्वभावेन तं बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूतं प्रजानाति । गन्धोविरहितः गन्धस्वभावेन तं
बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
रसोविरहिता रसस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूतं प्रजानाति । स्पर्शोविरहितः स्पर्शस्वभावेन तद्वो-
धिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
धर्माविरहिताः धर्मस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमिता-
यां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।

चतुर्विज्ञानमायुष्मङ्कारद्वितीयं विरहितं चतुर्विज्ञान स्वभा-
वेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजा-

नाति । श्रोत्रविज्ञान विरहित श्रोत्रविज्ञानस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वो-
महामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् यथाभूत प्रजानाति । घ्राणवि-
ज्ञान विरहित घ्राणविज्ञानस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् यथाभूत प्रजानाति । जिह्वाविज्ञान विरहित
जिह्वाविज्ञानस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूत प्रजानाति । कायविज्ञान विरहित कायविज्ञान
स्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् यथाभूत
प्रजानाति । मनोविज्ञान विरहित मनोविज्ञानस्वभावेन तद्वो-
धिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् यथाभूत प्रजानाति ।

चक्षुस्संस्पर्श आयुष्मङ्कारद्वयतौषुच विरहितचक्षु मस्यर्गस्वभा-
वेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् यथाभूत
प्रजानाति । श्रोत्रमस्यर्गोविरहित श्रोत्रमस्यर्गस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वो-
महामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् यथाभूत प्रजानाति । घ्राणमस्य-
र्गोविरहितो घ्राणमस्यर्गस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापार-
मिताया चरन् यथाभूत प्रजानाति । जिह्वामस्यर्गोविरहितो जि-
ह्वामस्यर्गस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन्
यथाभूत प्रजानाति । कायमस्यर्गोविरहित कायमस्यर्गस्वभावेन
तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् यथाभूत प्रजानाति ।
मन मस्यर्गोविरहितो मन मस्यर्गस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व
प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूत प्रजानाति ।

चक्षु मस्यर्गप्रत्ययवेदनाविरहिता चक्षु मस्यर्गप्रत्ययवेदनास्व-
भावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् यथाभूत

प्रजानाति । ओन्नसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविरहिता ओन्नसंस्पर्शप्रत्ययवेदना
स्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं
प्रजानाति । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविरहिता घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवे-
दनास्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यथाभूतं प्रजानाति । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविरहिता जिह्वासं-
स्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूतं प्रजानाति । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविरहिता काय-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूतं प्रजानाति । मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना विरहिता
मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।

पृथिवीधातुरायुष्मज्झारद्वतीषुच विरहितः पृथिवीधातुस्वभा-
वेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजा-
नाति । अग्निधातुर्विरहितोऽग्निधातुस्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । तेजोधातुर्विरहि-
तस्तेजोधातुस्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यथाभूतं प्रजानाति । वायुधातुर्विरहितो वायुधातुस्वभावेन तद्बो-
धिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
आकाशधातुर्विरहित आकाशधातुस्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । विज्ञानधातुर्विर-
हितो विज्ञानधातुस्वभावेन तद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमिता-
यां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।

अविद्या आयुष्मञ्कारद्वतौपुत्र विरहिताऽविद्यास्वभावेन तद्वो-
 धिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
 संस्काराविरहिताः संस्कारस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापा-
 रमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । विज्ञानं विरहितं विज्ञा-
 नस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं
 प्रजानाति । नामरूपं विरहितं नाम रूपस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वो-
 महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । पञ्चायतनं
 विरहितं पञ्चायतनस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 चरन् यथाभूतं प्रजानाति । दृष्ट्याविरहिता दृष्ट्यास्वभावेन तद्वोधि-
 मत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
 उपादानं विरहितमुपादानस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । भवोविरहितो भवस्वभा-
 वेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजा-
 नाति । जातिर्विरहिता जातिस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । जरामरणं विरहितं
 जरामरणस्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 यथाभूतं प्रजानाति ।

दानपारमितायुष्मञ्कारद्वतौपुत्र विरहिता दानपारमितास्वभावेन
 तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
 शीलपारमिता विरहिता शीलपारमितास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोम-
 हासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । चान्ति-
 पारमिताविरहिता चान्तिपारमितास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः

प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूत प्रजानाति । वीर्यपारमिता विरहिता वीर्यपारमितास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूत प्रजानाति । ध्यानपारमिता विरहिता ध्यानपारमितास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । प्रज्ञापारमिता विरहिता प्रज्ञापारमितास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।

अध्यात्मशून्यतायुष्मच्छारदतीपुत्र विरहिताऽध्यात्मशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । वहिर्द्वांशून्यताविरहिता वहिर्द्वांशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यताविरहिता अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूत प्रजानाति । शून्यताशून्यताविरहिता शून्यताशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूत प्रजानाति । महाशून्यताविरहिता महाशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूत प्रजानाति । परमार्थशून्यताविरहिता परमार्थशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूत प्रजानाति । संकृतशून्यताविरहिता संकृतशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । असंकृतशून्यताविरहिताऽसंकृतशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूत प्रजानाति ।

अत्यन्तशून्यताविरहिता अत्यन्तशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । अनवरागशून्यताविरहिता अनवरागशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । अनवकारशून्यताविरहिता अनवकारशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । प्रकृतिशून्यताविरहिता प्रकृतिशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । मर्षधर्मशून्यताविरहिता मर्षधर्मशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । स्वलक्षणशून्यताविरहिता स्वलक्षणशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । अनुपलम्भशून्यताविरहिताऽनुपलम्भशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । अभावशून्यताविरहिताऽभावशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । स्वभावशून्यताविरहितास्वभावशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । अभावस्वभावशून्यताविरहिताऽभावस्वभावशून्यतास्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।

चत्वारिंशत्युपस्थानान्यायुग्मञ्जारद्वितीयं विरहितानि कृत्युपस्थान स्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । चत्वारि सम्यक्प्रहाणानि विरहितानि सम्यक्-

प्रहाणस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यथाभूतं प्रजानाति । चत्वार ऋद्धिपादाविरहिताः षड्विपाद-
स्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं
प्रजानाति । पञ्चेन्द्रियाणिविरहितानि इन्द्रियस्वभावेन तद्वोधिस-
त्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । पञ्च-
बलानि विरहितानि बलस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापा-
रमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । सप्तबोध्यङ्गानि विरहितानि
बोध्यङ्गस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यथाभूतं प्रजानाति । आर्याष्टाङ्गमार्गोविरहितः आर्याष्टाङ्गमार्ग-
स्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं
प्रजानाति । चत्वार्यार्यसत्यान्यायुष्मज्झारदत्तौपुत्र विरहितान्यार्य-
सत्यस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथा-
भूतं प्रजानाति । चत्वारिध्यानानि विरहितानि ध्यानस्वभावेन
तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
चत्वार्यप्रमाणानि विरहितान्यप्रमाणस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । चतस्र आरूप्यसमा-
पत्तयोविरहिता आरूप्यसमापत्तिस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । अष्टौविमोक्ष-
विरहिता विमोक्षस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूतं प्रजानाति । नवानुपूर्वविहारसमापत्तयोविरहिता
अनुपूर्वविहारसमापत्तिस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापा-
रमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । शून्यतानिमित्ताप्रणिहित-

विमोक्षमुखानि विरहितानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्ष-
मुखस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथा-
भूतं प्रजानाति । अभिज्ञाविरहिता अभिज्ञास्वभावेन तद्वोधि-
सत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
समाधयोविरहिताः समाधिस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । धारणीमुखानि विर-
हितानि धारणीमुखस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापार-
मितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।

दशतथागतयत्नान्यायुष्मच्छारदतीपुत्र विरहितानि दशतथाग-
तयत्नस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यथाभूतं प्रजानाति । चत्वारि वैशारद्यानि विरहितानि वैशारद्य-
स्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं
प्रजानाति । चतस्रः प्रतिमन्त्रदोविरहिताः प्रतिमन्त्रित्वभावेन तद्वो-
धिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
महामैत्रीविरहिता महामैत्रीस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । महाकरुणविरहिता
महाकरुणास्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यथाभूतं प्रजानाति । अष्टादशावेणिकबुद्धधर्माविरहिता आवेणिक
बुद्धधर्मस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यथाभूतं प्रजानाति ।

श्रोत आपत्तिफलमायुष्मच्छारदतीपुत्र विरहितं श्रोत आप-
त्तिफलस्वभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन्

यथाभूतं प्रजानाति । सकृदागामिफलं विरहितं सकृदागामिफल-
स्त्रभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं
प्रजानाति । अनागामिफलं विरहितमनागामिफलस्त्रभावेन तद्वो-
धिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
अर्हत्वं विरहितमर्हत्त्वस्त्रभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमि-
तायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । प्रत्येकबोधिर्विरहिता प्रत्येक-
बोधिस्त्रभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यथाभूतं प्रजानाति । मार्गाकारज्ञताविरहिता मार्गाकारज्ञता-
स्त्रभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं
प्रजानाति । सर्व्वाकारज्ञताविरहिता सर्व्वाकारज्ञतास्त्रभावेन तद्वो-
धिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।

तथता आयुश्चकारदत्तौषुच विरहिता तथतास्त्रभावेन तद्वो-
धिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति ।
अवितथताविरहिता अवितथतास्त्रभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । अनन्यतथताविर-
हिता अनन्यतथतास्त्रभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथाभूतं प्रजानाति । धर्मताविरहिता धर्मतास्त्रभावेन
तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजा-
नाति । धर्मधातुर्विरहितो धर्मधातुस्त्रभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । धर्मनियामता विर-
हिता धर्मनियामतास्त्रभावेन तद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमि-
तायां चरन् यथाभूतं प्रजानाति । भूतकोटिर्विरहिता भूतकोटि

स्वभावेन तद्वोधिमत्त्वोमहामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् यथाभूत
प्रजानाति ।

अनेनायुषञ्कारदत्तैषु च कारणेनाविरहितो बोधिमत्त्वोमहा-
मत्त्व प्रज्ञापारमितायावेदितव्य । आह । कथ पुनरायुषन् सुभृते
रूपस्य स्वभाव । वथ वेदनाया स्वभाव । कथ मञ्जाया स्वभाव ।
कथ मस्काराया स्वभाव । कथ विज्ञानस्य स्वभाव । कथ चक्षुष
स्वभाव । कथ श्रोत्रस्य स्वभाव । कथ घ्राणस्य स्वभाव । कथ
जिह्वाया स्वभाव । कथ कायस्य स्वभाव । कथ मनस स्वभाव ।
कथ रूपस्य स्वभाव । कथ शब्दस्य स्वभाव । कथ गन्धस्य
स्वभाव । कथ रसस्य स्वभाव । कथ स्पर्शस्य स्वभाव । कथ
धर्माणा स्वभाव । कथ चतुर्भिर्ज्ञानस्य स्वभाव । कथ श्रोत्रविज्ञा
नस्य स्वभाव । कथ घ्राणविज्ञानस्य स्वभाव । कथ जिह्वाविज्ञानस्य
स्वभाव । कथ कायविज्ञानस्य स्वभाव । कथ मनोविज्ञानस्य
स्वभाव । कथ चक्षुः सस्पर्शस्य स्वभाव । कथ श्रोत्रमस्पर्शस्य
स्वभाव । कथ घ्राणमस्पर्शस्य स्वभाव । कथ जिह्वामस्पर्शस्य स्वभाव ।
कथ कायमस्पर्शस्य स्वभाव । कथ मनः सस्पर्शस्य स्वभाव । वथ
चक्षुः सस्पर्शप्रत्ययवेदनाया स्वभाव । कथ श्रोत्रमस्पर्शप्रत्ययवेद-
नाया स्वभाव । कथ घ्राणमस्पर्शप्रत्ययवेदनाया स्वभाव । कथ
जिह्वामस्पर्शप्रत्ययवेदनाया स्वभाव । कथ कायमस्पर्शप्रत्ययवेदनाया
स्वभाव । कथ मनः सस्पर्शप्रत्ययवेदनाया स्वभाव ।

कथ पृथिवीधातो स्वभाव । कथमग्निधातो स्वभाव । कथ
तेजोधातो स्वभाव । कथ वायुधातो स्वभाव । कथमाकाशधातो

स्वभावः । कथं विज्ञानधातोः स्वभावः । कथमविद्यायाः स्वभावः ।
 कथं संस्काराणां स्वभावः । कथं विज्ञानस्य स्वभावः । कथं नाम-
 रूपस्य स्वभावः । कथं षडायतनस्य स्वभावः । कथं स्पर्शस्य स्वभा-
 वः । कथं वेदनायाः स्वभावः । कथं तृष्णायाः स्वभावः । कथमु-
 पादानस्य स्वभावः । कथं भवस्य स्वभावः । कथं जातेः स्वभावः ।
 कथं जरामरणस्य स्वभावः ।

कथं दानपारमितायाः स्वभावः । कथं शीलपारमितायाः
 स्वभावः । कथं चान्तिपारमितायाः स्वभावः । कथं वीर्यपारमि-
 तायाः स्वभावः । कथं ध्यानपारमितायाः स्वभावः । कथं प्रज्ञापार-
 मितायाः स्वभावः ।

कथमध्यात्मशून्यतायाः स्वभावः । कथं बहिर्द्वाशून्यतायाः
 स्वभावः । कथमध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतायाः स्वभावः । कथं शून्यता-
 शून्यतायाः स्वभावः । कथं महाशून्यतायाः स्वभावः । कथं पर-
 मार्थशून्यतायाः स्वभावः । कथं संकृतशून्यतायाः स्वभावः । कथम-
 संकृतशून्यतायाः स्वभावः । कथमत्यन्तशून्यतायाः स्वभावः । कथ-
 मनवरागशून्यतायाः स्वभावः । कथमनवकारशून्यतायाः स्वभावः ।
 कथं प्रकृतिशून्यतायाः स्वभावः । कथं सर्वधर्मशून्यतायाः स्वभावः ।
 कथं क्षलक्षणशून्यतायाः स्वभावः । कथमनुपलम्बशून्यतायाः स्वभा-
 वः । कथमभावशून्यतायाः स्वभावः । कथं स्वभावशून्यतायाः
 स्वभावः । कथमभावस्वभाव शून्यतायाः स्वभावः । कथं कृत्युप-
 स्थानानां स्वभावः । कथं सम्यक्प्रहाणानां स्वभावः । कथमृद्धिपा-
 दानां स्वभावः । कथमिन्द्रियाणां स्वभावः । कथं बलानां स्वभावः ।

कथं बोध्यज्ञानां स्वभावः । कथमार्याष्टाङ्गमार्गस्य स्वभावः । कथ-
 मार्य्यसत्यानां स्वभावः । कथं ध्यानानां स्वभावः । कथमप्रमाणानां
 स्वभावः । कथमारूप्यममापत्तीनां स्वभावः । कथं विमोक्षाणां
 स्वभावः । कथं नवानुपूर्वविहारममापत्तीनां स्वभावः । कथं
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानां स्वभावः । कथमभिज्ञानां
 स्वभावः । कथं ममाधीनां स्वभावः । कथं धारणौमुखानां स्वभावः ।
 कथं दशतथागतयत्नानां स्वभावः । कथं वैशारद्यानां स्वभावः । कथं
 प्रतिसम्बिदां स्वभावः । कथं महामैत्र्याः स्वभावः । कथं महाकरु-
 णायाः स्वभावः । कथमावेणिकयुद्धधर्माणां स्वभावः । कथं श्रौत
 आपत्तिफलस्य स्वभावः । कथं सद्गदागामिफलस्य स्वभावः ।
 कथमनागामिफलस्य स्वभावः । कथमर्हत्वस्य स्वभावः । कथं
 प्रत्येकबोधेः स्वभावः । कथं मार्गाकारज्ञतायाः स्वभावः । कथं
 सर्व्वाकारज्ञतायाः स्वभावः । कथं तथतायाः स्वभावः । कथमवि-
 तथतायाः स्वभावः । कथमनन्ततथतायाः स्वभावः । कथं धर्मतायाः
 स्वभावः । कथं धर्मधातोः स्वभावः । कथं धर्मस्थितितायाः स्वभावः ।
 कथं धर्मनियामतायाः स्वभावः । कथं भूतकोटेः स्वभावः ।

सुभूतिराह । अभाव आयुशङ्कारदतीपुत्र रूपस्य स्वभावः ।
 अभावोवेदनायाः स्वभावः । अभावः संज्ञायाः स्वभावः । अभावः
 संस्काराणां स्वभावः । अभावोविज्ञानस्य स्वभावः । अभावश्चक्षुषः
 स्वभावः । अभावः श्रोत्रस्य स्वभावः । अभावो घ्राणस्य स्वभावः ।
 अभावोजिह्वायाः स्वभावः । अभावः कायस्य स्वभावः । अभावो-
 मनसः स्वभावः । अभावोरूपस्य स्वभावः । अभावः शब्दस्य स्वभावः ।

अभावोगन्धस्य स्वभावः । अभावोरसस्य स्वभावः । अभावः स्पर्शस्य स्वभावः । अभावोधर्माणां स्वभावः । अभावश्चक्षुर्विज्ञानस्य स्वभावः । अभावः श्रोत्रविज्ञानस्य स्वभावः । अभावोघ्राणविज्ञानस्य स्वभावः । अभावोजिह्वाविज्ञानस्य स्वभावः । अभावः कायविज्ञानस्य स्वभावः । अभावोमनोविज्ञानस्य स्वभावः । अभावश्चक्षुः संस्पर्शस्य स्वभावः । अभावः श्रोत्रसंस्पर्शस्य स्वभावः । अभावोघ्राणसंस्पर्शस्य स्वभावः । अभावोजिह्वासंस्पर्शस्य स्वभावः । अभावः कायसंस्पर्शस्य स्वभावः । अभावोमनःसंस्पर्शस्य स्वभावः । अभावश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स्वभावः । अभावः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स्वभावः । अभावोघ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स्वभावः । अभावोजिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स्वभावः । अभावः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स्वभावः । अभावोमनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स्वभावः । अभावः पृथिवीधातोः स्वभावः । अभावोऽब्जातोः स्वभावः । अभावस्तेजोधातोः स्वभावः । अभावोवायुधातोः स्वभावः । अभाव आकाशधातोः स्वभावः । अभावोविज्ञानधातोः स्वभावः । अभावोऽविद्यायाः स्वभावः । अभावः संस्काराणां स्वभावः । अभावोविज्ञानस्य स्वभावः । अभावोनामरूपस्य स्वभावः । अभावः षडायतनस्य स्वभावः । अभावः स्पर्शस्य स्वभावः । अभावोवेदनायाः स्वभावः । अभावस्तृष्णायाः स्वभावः । अभाव उपादानस्य स्वभावः । अभावोभवस्य स्वभावः । अभावोजातेः स्वभावः । अभावोजरामरणस्य स्वभावः ।

अभावोदानपारमितायाः स्वभावः । अभावः शीलपारमितायाः स्वभावः । अभावः चान्तिपारमितायाः स्वभावः । अभावोवीर्यपार-

મિતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવોધ્યાનપારમિતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવઃ
પ્રજ્ઞાપારમિતાયાઃ સ્વભાવઃ ।

અભાવોઽધ્યાત્મશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવોવહિર્દ્વાશૂન્યતાયાઃ
સ્વભાવઃ । અભાવોઽધ્યાત્મવહિર્દ્વાશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવ શૂન્ય-
તાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવોમહાશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવઃ પરમાર્થ-
શૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવઃ મંજુતશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવો-
ઽસંજ્ઞતશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવોઽત્યન્તશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ ।
અભાવોઽનવરાગશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવોઽનવકારશૂન્યતાયાઃ
સ્વભાવઃ । અભાવઃ પ્રકૃતિશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવઃ સર્વધર્મ-
શૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવઃ સ્વલક્ષણશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભા-
વોઽનુપલભશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવોઽભાવશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ ।
અભાવઃ સ્વભાવશૂન્યતાયાઃ સ્વભાવઃ । અભાવોઽભાવસ્વભાવશૂન્યતાયાઃ
સ્વભાવઃ ।

અભાવઃ સ્વત્યુપપ્ત્યાનાનાં સ્વભાવઃ । અભાવઃ સમ્યક્પ્રજ્ઞાણાનાં
સ્વભાવઃ । અભાવઃ સ્વદ્વિપાદાનાં સ્વભાવઃ । અભાવઃ ઇન્દ્રિયાણા
સ્વભાવઃ । અભાવોવસ્તુના સ્વભાવઃ । અભાવોવોદ્યદ્વાના સ્વભાવઃ ।
અભાવઃ આર્યાશાસ્ત્રમાર્ગસ્ય સ્વભાવઃ । અભાવઃ આર્યમત્યાના
સ્વભાવઃ । અભાવોધ્યાનાનાં સ્વભાવઃ । અભાવોઽપ્રમાણાનાં સ્વભાવઃ ।
અભાવઃ આરૂપ્યસમાપત્તીના સ્વભાવઃ । અભાવોવિમોચાણાં સ્વભાવઃ ।
અભાવોઽનુપૂર્વવિહારસમાપત્તીના સ્વભાવઃ । અભાવઃ શૂન્યતાનિ-
મિત્તાપ્રણિહિતવિમોચમુખાના સ્વભાવઃ । અભાવોઽભિજ્ઞાના સ્વભાવઃ ।
અભાવઃ સમાધીના સ્વભાવઃ । અભાવોધારણીમુખાના સ્વભાવઃ ।

अभावस्तथागतबलानां स्वभावः । अभावोवैशारद्यानां स्वभावः ।
अभावः प्रतिमन्विदां स्वभावः । अभावोमहामैत्र्याः स्वभावः ।
अभावोमहाकरुणायाः स्वभावः । अभावोऽष्टादशावेणिकबुद्धधर्माणं
स्वभावः । अभावः श्रोत आपत्तिफलस्य स्वभावः । अभावः स्रष्टा-
गामिफलस्य स्वभावः । अभावोऽनागामिफलस्य स्वभावः । अभावो-
ऽर्हत्वस्य स्वभावः । अभावः प्रत्येकबोधेः स्वभावः ।

अभावोमार्गाकारज्ञतायाः स्वभावः । अभावः सर्वार्कारज्ञतायाः
स्वभावः । अभावस्तथतायाः स्वभावः । अभावोऽवितथतायाः स्वभावः ।
अभावोऽनन्यतथतायाः स्वभावः । अभावोधर्मतायाः स्वभावः । अभा-
वोधर्मधातोः स्वभावः । अभावोधर्मस्थितितायाः स्वभावः । अभा-
वोधर्मनियामतायाः स्वभावः । अभावोभूतकोटेः स्वभावः ।

अनेनायुष्मञ्कारद्वतीपुत्र पर्यायेणैव वेदितव्यः । यथारूपं
विरहितं रूपस्वभावेन । वेदनाविरहिता वेदनास्वभावेन । संज्ञा-
विरहिता संज्ञास्वभावेन । संस्काराविरहिताः संस्कारस्वभावेन ।
विज्ञानं विरहितं विज्ञानस्वभावेन । चतुर्विंशतिं चतुःस्वभावेन ।
श्रोत्रं विरहितं श्रोत्रस्वभावेन । घ्राणं विरहितं घ्राणस्वभावेन ।
जिह्वाविरहितं जिह्वास्वभावेन । कायोविरहितः कायस्वभावेन ।
मनोविरहितः मनःस्वभावेन । रूपं विरहितं रूपस्वभावेन । शब्दो-
विरहितः शब्दस्वभावेन । गन्धोविरहितो गन्धस्वभावेन । रसोवि-
रहितो रसस्वभावेन । स्पर्शोविरहितः स्पर्शस्वभावेन । धर्माविर-
हिताः धर्मस्वभावेन । चतुर्विज्ञानं विरहितं चतुर्विज्ञानस्वभावेन ।
श्रोत्रविज्ञानं विरहितं श्रोत्रविज्ञानस्वभावेन । घ्राणविज्ञानं विर-

दितं प्राणविज्ञानस्वभावेन । जिज्ञाविज्ञानं विरहितं जिज्ञाविज्ञा-
 नस्वभावेन । कायविज्ञानं विरहितं कायविज्ञानस्वभावेन । मनो-
 विज्ञानं विरहितं मनोविज्ञानस्वभावेन । चक्षुःसंस्पर्शो विरहितश्चक्षुः
 संस्पर्शस्वभावेन । श्रोत्रसंस्पर्शो विरहितः श्रोत्रसंस्पर्शस्वभावेन । घ्राण-
 संस्पर्शो विरहितो घ्राणसंस्पर्शस्वभावेन । जिह्वासंस्पर्शो विरहितो
 जिह्वासंस्पर्शस्वभावेन । कायसंस्पर्शो विरहितः कायसंस्पर्शस्वभावेन ।
 मनः संस्पर्शो विरहितो मनः संस्पर्शस्वभावेन । चक्षुः संस्पर्शप्रत्ययवे-
 दनाविरहिता चक्षुः संस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावेन । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्यय-
 वेदनाविरहिता श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावेन । घ्राणसंस्पर्शप्रत्यय-
 वेदनाविरहिता घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावेन । जिह्वासंस्पर्शप्रत्यय-
 वेदनाविरहिता जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावेन । कायसंस्पर्शप्रत्यय-
 वेदनाविरहिता कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावेन । मनः संस्पर्शप्रत्यय-
 वेदनाविरहिता मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावेन । पृथिवीधातुर्बि-
 रहितः पृथिवीधातुस्वभावेन । अध्यातुर्बिर्हितोऽध्यातुस्वभावेन ।
 तेजोधातुर्बिर्हितस्तेजोधातुस्वभावेन । वायुधातुर्बिर्हितो वायु-
 धातुस्वभावेन । आकाशधातुर्बिर्हित आकाशधातुस्वभावेन । वि-
 ज्ञानधातुर्बिर्हितो विज्ञानधातुस्वभावेन । अविद्याविरहिताऽवि-
 द्यास्वभावेन । संस्काराविरहिताः संस्कारस्वभावेन । विज्ञानं विर-
 दितं विज्ञानस्वभावेन । नामरूपं विरहितं नामरूपस्वभावेन ।
 षडायतनं विरहितं षडायतनस्वभावेन । स्पर्शो विरहितः स्पर्शस्वभा-
 वेन । वेदनाविरहिता वेदनास्वभावेन । दृष्ट्याविरहिता दृष्ट्यास्व-
 भावेन । संपादान् विरहितमुदानस्वभावेन । भवो विरहितो भवस्व-

भावेन । जातिर्विरहिता जातिस्वभावेन । जरामरणं विरहितं
जरामरणस्वभावेन ।

दानपारमिताविरहिता दानपारमितास्वभावेन । शीलपारमि-
ताविरहिता शीलपारमितास्वभावेन । चान्तिपारमिताविरहिता
चान्तिपारमितास्वभावेन । वीर्यपारमिताविरहिता वीर्यपारमिता
स्वभावेन । ध्यानपारमिताविरहिता ध्यानपारमितास्वभावेन । प्रज्ञा-
पारमिताविरहिता प्रज्ञापारमितास्वभावेन ।

अध्यात्मशून्यताविरहिता अध्यात्मशून्यतास्वभावेन । वहिर्द्वा-
शून्यताविरहिता वहिर्द्वाशून्यतास्वभावेन । अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यता-
विरहिता अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतास्वभावेन । शून्यताशून्यताविरहिता
शून्यताशून्यतास्वभावेन । महाशून्यताविरहिता महाशून्यतास्वभा-
वेन । परमार्थशून्यताविरहिता परमार्थशून्यतास्वभावेन । संस्कृत-
शून्यताविरहिता संस्कृतशून्यतास्वभावेन । असंस्कृतशून्यताविरहिता
असंस्कृतशून्यतास्वभावेन । अत्यन्तशून्यताविरहिता अत्यन्तशून्यता-
स्वभावेन । अनवरागशून्यताविरहिता अनवरागशून्यतास्वभावेन ।
अनवकारशून्यताविरहिता अनवकारशून्यतास्वभावेन । प्रकृतिशू-
न्यताविरहिता प्रकृतिशून्यतास्वभावेन । सर्वधर्मशून्यताविरहिता
सर्वधर्मशून्यतास्वभावेन । खलक्षणशून्यताविरहिता खलक्षणशून्यता-
स्वभावेन । अनुपलम्भशून्यताविरहिता अनुपलम्भशून्यतास्वभावेन ।
अभावशून्यताविरहिता अभावशून्यतास्वभावेन । स्वभावशून्यताविर-
हिता स्वभावशून्यतास्वभावेन । अभावस्वभावशून्यताविरहिता
अभावस्वभावशून्यतास्वभावेन ।

मंस्यर्गविरहितो मनःमंस्यर्गलक्षणेन । चक्षुःमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविरहि-
ता चक्षुःमंस्यर्गप्रत्ययवेदनालक्षणेन । श्रोत्रमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविरहिता
श्रोत्रमंस्यर्गप्रत्ययवेदनालक्षणेन । घ्राणमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविरहिता
घ्राणमंस्यर्गप्रत्ययवेदनालक्षणेन । जिह्वामंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविरहिता
जिह्वामंस्यर्गप्रत्ययवेदनालक्षणेन । कायमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविरहिता
कायमंस्यर्गप्रत्ययवेदनालक्षणेन । मनःमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविरहिता
मनःमंस्यर्गप्रत्ययवेदनालक्षणेन ।

पृथिवीधातुर्विरहितः पृथिवीधातुलक्षणेन । अग्निधातुर्विरहितो-
ऽग्निधातुलक्षणेन । तेजोधातुर्विरहितस्तेजोधातुलक्षणेन । वायुधातुर्वि-
रहितो वायुधातुलक्षणेन । आकाशधातुर्विरहित आकाशधातुलक्ष-
णेन । विज्ञानधातुर्विरहितो विज्ञानधातुलक्षणेन । अविद्याविरहिता
अविद्यालक्षणेन । संस्काराविरहिताः संस्कारलक्षणेन । विज्ञानं
विरहितं विज्ञानलक्षणेन । नामरूपं विरहितं नामरूपलक्षणेन ।
षडायतनं विरहितं षडायतनलक्षणेन । स्पर्शो विरहितः स्पर्शलक्षणेन ।
वेदनाविरहिता वेदनालक्षणेन । तृष्णाविरहिता तृष्णालक्षणेन ।
उपादानं विरहितमुपादानलक्षणेन । भवो विरहितो भवलक्षणेन ।
जातिर्विरहिता जातिलक्षणेन । जरामरणं विरहितं जरामरलक्षणेन ।

दानपारमिताविरहिता दानपारमितालक्षणेन । शीलपारमि-
ताविरहिता शीलपारमितालक्षणेन । चान्तिपारमिताविरहिता
चान्तिपारमितालक्षणेन । वीर्यपारमिताविरहिता वीर्यपारमिता-
लक्षणेन । ध्यानपारमिताविरहिता ध्यानपारमितालक्षणेन । प्रज्ञा-
पारमिता विरहिता प्रज्ञापारमितालक्षणेन ।

अधात्मशून्यताविरहिता अध्यात्मशून्यतालक्षणेन । वहिर्द्वाशून्यताविरहिता वहिर्द्वाशून्यतालक्षणेन । अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यताविरहिता अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतालक्षणेन । शून्यताशून्यताविरहिता शून्यताशून्यतालक्षणेन । महाशून्यताविरहिता महाशून्यतालक्षणेन । परमार्थशून्यताविरहिता परमार्थशून्यतालक्षणेन । संस्कृतशून्यताविरहिता संस्कृतशून्यतालक्षणेन । असंस्कृतशून्यताविरहिता असंस्कृतशून्यतालक्षणेन । अत्यन्तशून्यताविरहिता अत्यन्तशून्यतालक्षणेन । अनवरागशून्यताविरहिता अनवरागशून्यतालक्षणेन । अनवकारशून्यताविरहिता अनवकारशून्यतालक्षणेन । प्रकृतिशून्यताविरहिता प्रकृतिशून्यतालक्षणेन । सर्वधर्मशून्यताविरहिता सर्वधर्मशून्यतालक्षणेन । स्वलक्षणशून्यताविरहिता स्वलक्षणशून्यतास्वभावेन । अनुपलम्भशून्यताविरहिता अनुपलम्भशून्यतालक्षणेन । अभावशून्यताविरहिता अभावशून्यतालक्षणेन । स्वभावशून्यताविरहिता स्वभावशून्यतालक्षणेन । अभावस्वभावशून्यताविरहिता अभावस्वभावशून्यतालक्षणेन ।

स्रुत्युपस्थानानि विरहितानि स्मृत्युपस्थानलक्षणेन । सम्यक्प्रहाणानि विरहितानि सम्यक्प्रहाणलक्षणेन । च्छद्भिपादाविरहिता च्छद्भिपादलक्षणेन । इन्द्रियाणि विरहितानि इन्द्रियलक्षणेन । बलानि विरहितानि बललक्षणेन । बोध्यङ्गानि विरहितानि बोध्यङ्गलक्षणेन । आर्याष्टाङ्गमार्गविरहित आर्याष्टाङ्गमार्गलक्षणेन । आर्य्यसत्यानि विरहितान्यार्य्यसत्यलक्षणेन । ध्यानानि विरहितानि ध्यानलक्षणेन । अप्रमाणानि विरहितानि अप्रमाणलक्ष-

सत्युपस्यानानि विरहितानि मृत्युपस्यानस्वभावेन । मम्यक्
 प्रहाणानि विरहितानि मम्यक्प्रहाणस्वभावेन । अद्विपाटाविरहि-
 ताः अद्विपादस्वभावेन । इन्द्रियाणि विरहितानि इन्द्रियस्वभा-
 वेन । वनानि विरहितानि बलस्वभावेन । बोध्यङ्गानि विरहि-
 तानि बोध्यङ्गस्वभावेन । आर्याष्टाङ्गमार्गोविरहित आर्याष्टाङ्ग-
 मार्गस्वभावेन । आर्यमत्यानि विरहितान्यार्यमत्यस्वभावेन ।
 ध्यानानि विरहितानि ध्यानस्वभावेन । अप्रमाणानि विरहितान्य-
 प्रमाणस्वभावेन । आरूप्यसमापत्तयोविरहिता आरूप्यसमापत्ति-
 स्वभावेन । अष्टविमोक्षाविरहिता अष्टविमोक्षस्वभावेन । अनुपूर्व-
 विहारसमापत्तयो विरहिता अनुपूर्वविहारसमापत्तिस्वभावेन ।
 शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखानि विरहितानि शून्यता-
 मित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखस्वभावेन । समाधयोविरहिताः समाधि-
 स्वभावेन । धारणीमुखानि विरहितानि धारणीमुखस्वभावेन ।
 तथागतबलानि विरहितानि तथागतबलस्वभावेन । वैशारद्यानि
 विरहितानि वैशारद्यस्वभावेन । प्रतिभाम्बदोविरहिताः प्रतिसम्बित्
 स्वभावेन । महामैत्रीविरहिता महामैत्रीस्वभावेन । महाकरुणा-
 विरहिता महाकरुणास्वभावेन । आवेणिकबुद्धधर्माविरहिता
 आवेणिकबुद्धधर्मस्वभावेन । श्रोत आपत्तिफलं विरहितं श्रोत आप-
 त्तिफलस्वभावेन । सकृदागामिफलं विरहितं सकृदागामिफलस्वभा-
 वेन । अनागामिफलं विरहितमनागामि फलस्वभावेन । अर्हत्वं
 विरहितमर्हत्त्वस्वभावेन । प्रत्येकबोधिर्विरहिता प्रत्येकबोधिस्वभावेन ।
 मार्गाकारज्ञताविरहिता मार्गाकारज्ञतास्वभावेन । सर्वार्थाकारज्ञता-

विरहिता सर्वाकारज्ञतास्वभावेन । तथताविरहिता तथतास्वभावेन ।
अवितथताविरहिता अवितथतास्वभावेन । अनन्यतथताविरहिता
अनन्यतथतास्वभावेन । धर्मताविरहिता धर्मतास्वभावेन । धर्मधातु-
र्विरहितो धर्मधातुस्वभावेन । धर्मस्थितिताविरहिता धर्मस्थिति-
तास्वभावेन । धर्मनियामताविरहिता धर्मनियामतास्वभावेन ।
भूतकोटिर्विरहिता भूतकोटिस्वभावेन ।

पुनरपरमायुष्मन्धारदतीपुत्र रूपं विरहितं रूपलक्षणेन । वेद-
नाविरहिता वेदनालक्षणेन । संज्ञाविरहिता संज्ञालक्षणेन । संस्का-
राविरहिताः संस्कारालक्षणेन । विज्ञानं विरहितं विज्ञानलक्षणेन ।
चक्षुर्विरहितं चक्षुर्लक्षणेन । ओत्रं विरहितं ओत्रलक्षणेन । घ्राणं
विरहितं घ्राणलक्षणेन । जिह्वाविरहिता जिह्वालक्षणेन । कायोवि-
रहितः कायलक्षणेन । मनोविरहितं मनोलक्षणेन । रूपं विरहितं
रूपलक्षणेन । शब्दोविरहितः शब्दलक्षणेन । गन्धोविरहितो गन्ध-
लक्षणेन । रसोविरहितो रसलक्षणेन । स्पर्शोविरहितः स्पर्शलक्षणेन ।
धर्मविरहिता धर्मलक्षणेन । चक्षुर्विज्ञानं विरहितं चक्षुर्विज्ञान-
लक्षणेन । ओत्रविज्ञानं विरहितं ओत्रविज्ञानलक्षणेन । घ्राणवि-
ज्ञानं विरहितं घ्राणविज्ञानलक्षणेन । जिह्वाविज्ञानं विरहितं
जिह्वाविज्ञानलक्षणेन । कायविज्ञानं विरहितं कायविज्ञानलक्षणेन ।
मनोविज्ञानं विरहितं मनोविज्ञानलक्षणेन । चक्षुःसंस्पर्शोविरहितश्चक्षुः
संस्पर्शलक्षणेन । ओत्रसंस्पर्शोविरहितं ओत्रसंस्पर्शलक्षणेन । घ्राणसं-
स्पर्शोविरहितो घ्राणसंस्पर्शलक्षणेन । जिह्वासंस्पर्शोविरहितो जिह्वा-
संस्पर्शलक्षणेन । कायसंस्पर्शोविरहितः कायसंस्पर्शलक्षणेन । मनः-

णेन । आरूप्य समापत्तयोविरहिता आरूप्य समापत्तिलक्षणेन ।
 अष्टौ विमोक्षाविरहिता अष्टविमोचलक्षणेन । अनुपूर्वविहारसमा-
 पत्तयोविरहिता अनुपूर्वविहारसमापत्तिलक्षणेन । शून्यतानिमि-
 त्ताप्रणिहितविमोचमुखानि विरहितानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहि-
 तविमोचमुखलक्षणेन । अभिज्ञाविरहिता अभिज्ञालक्षणेन । समा-
 धयोविरहिताः समाधिलक्षणेन । धारणीमुखानि विरहितानि
 धारणीमुखलक्षणेन । तथागतबलानि विरहितानि तथागतबल-
 लक्षणेन । वैशारद्यानि विरहितानि वैशारदलक्षणेन । प्रतिषम्वि-
 द्योविरहिताः प्रतिषम्विदलक्षणेन । महामैत्रीविरहिता महामैत्री-
 लक्षणेन । महाकरुणाविरहिता महाकरुणालक्षणेन । आवेणिक-
 बुद्धधर्माविरहिता आवेणिकबुद्धधर्मस्वभावेन । श्रोत आपत्तिफलं
 विरहितं श्रोत आपत्तिफललक्षणेन । सहदागामिफलं विरहितं
 सहदागामिफललक्षणेन । अनागामिफलं विरहितमनागामिलक्ष-
 णेन । अर्हत्त्वविरहितमर्हत्त्वलक्षणेन । प्रत्येकबोधिर्विरहिता प्रत्ये-
 कबोधिलक्षणेन । मार्गाकारज्ञताविरहिता मार्गाकारज्ञतालक्षणेन ।
 सर्वाकारज्ञताविरहिता सर्वाकारज्ञतालक्षणेन । तथताविरहिता
 तथतालक्षणेन । अवितथताविरहिता अवितथतालक्षणेन । अनन्य-
 तथताविरहिता अनन्यतथतालक्षणेन । धर्मताविरहिता धर्मतालक्ष-
 णेन । धर्मधातुर्विरहितो धर्मधातुलक्षणेन । धर्मस्थितिताविरहिता
 धर्मस्थितितालक्षणेन । धर्मनियामताविरहिता धर्मनियामतालक्ष-
 णेन । भूतकोटिर्विरहिता भूतकोटिलक्षणेन । लक्षणस्वभावेनापि
 लक्षणं विरहितं । स्वभावलक्षणेनापि लक्षणस्वभावोविरहितः ।

आह । य आयुष्मन् सुभूते बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽत्र शिष्यायां
 शिष्यते । अनिर्यास्यति सर्वाकारज्ञतायां । सुभूतिराह । एव-
 मेवैतदायुष्मच्छारदतीपुत्र एव मेतत् । यो बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो-
 ऽत्र शिष्यायां शिष्यते । अनिर्यास्यति सर्वाकारज्ञतायां । तत्कस्य
 हेतोस्तथाह्यायुष्मच्छारदतीपुत्राजातानिर्याताः सर्वधर्माः । आह ।
 कतम आयुष्मन् सुभूतेऽजातानिर्याताः सर्वधर्माः । सुभूतिराह ।
 रूपमायुष्मच्छारदतीपुत्र शून्यरूपेण । तस्य नैव जातिरूपलभ्यते ।
 न निर्याणं । वेदनाशून्यावेदनया तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न
 निर्याणं । मञ्जाशून्यामञ्जया । तस्यानैव जातिरूपलभ्यते । न निर्याणं ।
 संस्काराः शून्याः । संस्कारैस्तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
 विज्ञानं शून्यं विज्ञानेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
 चक्षुरायुष्मच्छारदतीपुत्र शून्यं चक्षुषा तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न
 निर्याणं । श्रोत्रं शून्यं श्रोत्रेण तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
 घ्राणं शून्यं घ्राणेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । जिह्वाशून्या
 जिह्वया तस्या नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । कायः शून्यः कायेन
 तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । मनः शून्यं मनसा तस्य नैव
 जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । रूपमायुष्मच्छारदतीपुत्र शून्यं रूपेण
 तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । शब्दः शून्यः शब्देन तस्य
 नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । गन्धः शून्योगन्धेन तस्य नैव
 जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । रसः शून्योरसेन तस्य नैव जातिरूप-
 लभ्यते न निर्याणं । स्पर्शः शून्यः स्पर्शेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते
 न निर्याणं । धर्माः शून्याधर्मैस्तेषां नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

चक्षुर्विज्ञानमायुष्मञ्छारदतीपुत्र शून्यं चक्षुर्विज्ञानेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । श्रोत्रविज्ञानं शून्यं श्रोत्रविज्ञानेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । घ्राणविज्ञानं शून्यं घ्राणविज्ञानेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । जिह्वाविज्ञानं शून्यं जिह्वाविज्ञानेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । कायविज्ञानं शून्यं कायविज्ञानेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । मनोविज्ञानं शून्यं मनोविज्ञानेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

चक्षुःसंस्पर्शं श्रौत्युष्मञ्छारदतीपुत्र शून्यश्चक्षुःसंस्पर्शेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । श्रोत्रसंस्पर्शः शून्यः श्रोत्रसंस्पर्शेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । घ्राणसंस्पर्शः शून्यो घ्राणसंस्पर्शेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । जिह्वासंस्पर्शः शून्यो जिह्वासंस्पर्शेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । कायसंस्पर्शः शून्यः कायसंस्पर्शेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । मनः संस्पर्शः शून्यो मनः संस्पर्शेन तस्य नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्या चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया तस्या नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्या श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया तस्या नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्या घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया तस्या नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्या जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनया तस्या नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्या कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया तस्या नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्या मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया तस्या नैव जातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

पृथिवीधातुरायुष्मञ्कारद्वतीपुत्र शून्यः पृथिवीधातुना तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । अम्बातुः शून्योऽम्बातुना तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । तेजोधातुः शून्यस्तेजोधातुना तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । वायुधातुः शून्यो वायुधातुना तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । आकाशधातुः शून्य आकाशधातुना तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । विज्ञानधातुः शून्यो विज्ञानधातुना । तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

अविद्या आयुष्मञ्कारद्वतीपुत्र शून्याऽविद्यया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । संस्काराः शून्याः संस्कारैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । विज्ञानं शून्यं विज्ञानेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । नामरूपं शून्यं नामरूपेण तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । यज्ञायतनं शून्यं यज्ञायतनेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । स्रग्भः शून्यः स्रग्भेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । वेदनाशून्यावेदनाया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । दृष्ट्याशून्यादृष्ट्या तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । उपादानं शून्यमुपादानेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । भवः शून्योभवेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । जातिः शून्यो जात्या तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । जरा-मरणं शून्यं जरामरणेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

दानपारमितायुष्मञ्कारद्वतीपुत्र शून्यादानपारमितया तस्या नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । शीलपारमिता शून्या शीलपार-

मितया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । चान्तिपारमिता शून्या चान्तिपारमितया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । वीर्यपारमिता शून्या वीर्यपारमितया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । ध्यानपारमिता शून्या ध्यानपारमितया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । प्रज्ञापारमिता शून्या प्रज्ञापारमितया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

अध्यात्मशून्यतायुग्मस्कारद्वतौषु च शून्याऽध्यात्मशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । वहिर्द्वाशून्यताशून्या वहिर्द्वाशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यताशून्याऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । शून्यताशून्यता शून्या शून्यताशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । महाशून्यताशून्या महाशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । परमार्थशून्यताशून्या परमार्थशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । संस्कृतशून्यताशून्या संस्कृतशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । असंस्कृतशून्यताशून्या असंस्कृतशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । अत्यन्तशून्यताशून्या अत्यन्तशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । अनवरागशून्यताशून्या अनवरागशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । अनवकारशून्यताशून्याऽनवकारशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । प्रकृतिशून्यताशून्या प्रकृतिशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । सर्वधर्मशून्यताशून्या सर्वधर्मशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

स्वल्पशून्यताशून्या स्वल्पशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न
निर्याणं । अनुपलभशून्यताशून्या अनुपलभशून्यतया तस्यानैवजा-
तिरूपलभ्यते न निर्याणं । अभावशून्यताशून्या अभावशून्यतया
तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । स्वभावशून्यताशून्या स्वभाव-
शून्यतया । तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । अभावस्वभावशू-
न्यताशून्याऽभावस्वभावशून्यतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न
निर्याणं ।

स्रत्युपस्थानान्यायुष्मज्कारदतीपुत्र शून्यानि स्रत्युपस्थानैः तेषां
नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । सम्यक्प्रज्ञाणानि शून्यानि सम्यक्
प्रज्ञाणैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । ऋद्धिपादाः
शून्याः ऋद्धिपादैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । इन्द्रि-
याणि शून्यानीन्द्रियैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
वस्तानि शून्यानि वस्तैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
बोध्यङ्गानि शून्यानि बोध्यङ्गैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
आर्याष्टाङ्गमार्गः शून्य आर्याष्टाङ्गमार्गेण तस्य नैवजातिरूपलभ्यते
न निर्याणं ।

आर्यसत्यान्यायुष्मज्कारदतीपुत्र शून्यान्यार्यसत्यैः तेषां नैव-
जातिरूपलभ्यते न निर्याणं । ध्यानानि शून्यानि ध्यानैः तेषां
नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । अप्रमाणानि शून्यान्यप्रमाणैः
तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । आरूप्यसमापत्तयः शून्या
आरूप्यसमापत्तिभिः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
अष्टौ विमोचाः शून्याविमोचैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न

निर्याणं । नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तयः शून्या नवाऽनुपूर्वविहारस-
मापत्तिभिः तासां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । शून्यतानि-
मित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि शून्यानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहित-
विमोचेः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । अभिज्ञाः
शून्या अभिज्ञाभिः तासां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
समाधयः शून्याः समाधिभिः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न नि-
र्याणं । धारणीमुखानि शून्यानि धारणीमुखैः तेषां नैवजाति-
रूपलभ्यते न निर्याणं । दशतथागतबलानि शून्यानि दशतथाग-
तबलैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । चत्वारिवैशारद्यानि
शून्यानि वैशारद्यैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । चतस्रः
प्रतिसम्बिदः शून्याः प्रतिसम्बिद्धिः तासां नैवजातिरूपलभ्यते न
निर्याणं । महामैत्रीशून्या महामैत्र्या तस्यानैवजातिरूपलभ्यते
न निर्याणं । महाकरुणशून्या महाकरुणया तस्यानैवजातिरूप-
लभ्यते न निर्याणं । अष्टादशावेणिकाबुद्धधर्माः शून्या आवेणिक
बुद्धधर्मैः तेषां नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

ओत आपत्तिफलमायुष्मन्धारदतीषुच शून्यं ओत आपत्तिफ-
लेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । सहदागामिफलं
शून्यं सहदामिफलेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
अनागामिफलं शून्यमनागामिफलेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न
निर्याणं । अर्हत्त्वं शून्यमर्हत्त्वेन तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न नि-
र्याणं । प्रत्येकबोधिः शून्या प्रत्येकबोध्या । तस्यानैवजातिरूपलभ्यते
न निर्याणं ।

तथतायुष्मञ्छारदतीपुत्र शून्या तथतया । तस्यानैवजातिरूप-
लभ्यते न निर्याणं । अवित्रयताशून्याऽवित्रयतया । तस्यानैवजाति-
रूपलभ्यते न निर्याणं । अनन्यतथतायुष्मञ्छारदतीपुत्र शून्याऽनन्य-
तथतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । धर्मताशून्या
धर्मतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । धर्मधातुः शून्यो
धर्मधातुना तस्य नैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । धर्मस्थितिताशून्या
धर्मस्थितितया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं । धर्मनिर्या-
मताशून्या धर्मनिर्यामतया तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।
भूतकोटिः शून्या भूतकोट्या तस्यानैवजातिरूपलभ्यते न निर्याणं ।

एवमायुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् सर्वाकारज्ञताया अभ्यासीभवति । स यथा यथा सर्वाकार-
ज्ञताया अभ्यासी भवति स तथा तथा कायपरिशुद्धिं वाक्परिशुद्धिं
चित्तपरिशुद्धिं लक्षणपरिशुद्धिञ्चाधिगच्छति । यथा यथा काय-
परिशुद्धिं वाक्परिशुद्धिं चित्तपरिशुद्धिञ्चाधिगच्छति । स तथा-
तया बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो रागसहगतं चित्तं नोत्पादयति । द्वेष
सहगतं मोहसहगतं मानसहगतं मायाशास्त्रसहगतं ईर्ष्यामात्सर्य-
सहगतं लोभसहगतं दृष्टिसहगतं चित्तं नोत्पादयति । स रागचि-
त्तमुत्पाद्य द्वेषमोहमायाशास्त्रेषां मात्सर्यलोभसहगतं चित्तमुत्पादयन्
न(?) जातुमातुः कुत्तावुपगच्छते । सततसमितमुपपादुको भवति । न
च कदाचिदपायेषूपपद्यते । अन्यत्र मत्तपरिपाकहेतोः सर्व्वबुद्धचे-
द्रेण बुद्धचेत्रं संक्रामति । सत्त्वान् परिपाचयन् न जातुबुद्धैर्भगवद्भि-
र्व्विरहितो भवति । यावदनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिंमभिसम्बुद्धः ।

तस्मात्तद्वायुमन् गारदतीपुत्र बोधिमत्त्वेन महामत्त्वेनेमां गुणानुमं-
 मां प्रतिनित्यकामेनेवं प्रज्ञापारमितायामनिधिप्रधुरेण चरितव्यं ।
 एवं ध्यायुमन् गारदतीपुत्र बोधिमत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां
 चरन् स्वभासीभवति सर्वकारजतायां ॥ • ॥

शतसाहसिकाः प्रज्ञापारमितायास्तुर्यः परिवर्त्तः ।

अथ पञ्चमः परिवर्त्तेः ।

अथाधुगान् सुभ्रुतिर्भगवन्तमेतदवोचत् । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपायकौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपे चरति निमित्ते चरति । स चेद् वेदनायां चरति निमित्ते चरति । स चेत् संज्ञायां चरति निमित्ते चरति । स चेत् संस्कारेषु चरति निमित्ते चरति । स चेद्भिज्ञाने चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपायकौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपं नित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपमनित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपं सुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपं दुःखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपमात्मैति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपायकौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपमनात्मैति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपं शान्तमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहा-

प्रज्ञापारमितायां चरन् संज्ञा अनित्येति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संज्ञासुखेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सञ्जादुखेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संज्ञा आत्मेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संज्ञा अमात्मिकेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संज्ञा आशान्तेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संज्ञाऽविबिकेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संज्ञाऽविविकेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् मस्कृष्टान् इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् मस्कृष्टान् अनित्या इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् मस्कृष्टान् सुखा इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-

सत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संस्कारा-
दुःखा इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिमत्योमहा-
सत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संस्कारा आत्मान
इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वो-
ऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संस्काराः अनात्मान इति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् संस्काराः शान्ता इति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् संस्काराः अशान्ता इति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् संस्काराविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन् संस्कारा अविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् दिज्ञानं नित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन् विज्ञानजनित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
विज्ञानं सुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
सत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानं
दुःखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहा-
सत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानमात्मेति

निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शब्दः शान्तमिति चरति
 निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शब्दोऽशान्त इति चरति
 निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शब्दोविविक्तमिति चरति
 निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शब्दोऽविविक्तमिति चरति
 निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापा-
 रमितायां* चरन् गन्धोनित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स
 चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
 चरन् गन्धोऽनित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
 गन्धः सुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् गन्धोदुः-
 खमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोम-
 हासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् गन्ध आत्मेति
 चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनु-
 पाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् गन्धोऽनात्मेति चरति

* आदर्शपुस्तके गन्धादिशब्दानां केषाञ्चित् द्वितीयान्तत्वं केषाञ्चित्
 प्रथमान्तत्वं दृश्यते ।

मनःसुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् मनोदुःख-
मिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहा-
सत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् मन आत्मेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनु-
पाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् मनोऽनात्मेति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् मनःशान्तमिति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् मनोऽशान्तमिति चरति निमित्ते चरति ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमि-
तायां चरन् मनोविविक्तमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्-
भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन् मनोऽविविक्तमिति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलं न प्रज्ञापा-
रमितायां चरन् रूपं नित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन् रूपमनित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपं
सुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपं दुःख-
मिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहास-

त्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपमात्मेति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपमनात्मेति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपं शान्तमिति चरति निमित्ते चरति ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् रूपमशान्तमिति चरति निमित्ते चरति । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमिता-
यां चरन् रूपं विविक्तमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भ-
गवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन् रूपमविविक्तमिति चरति निमित्ते चरति ।

। स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापा-
रमितायां चरन् शब्दोऽनित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन् शब्दोऽनित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
शब्दः सुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
सत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शब्दो दुः-
खमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहा-
सत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शब्द आत्मेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनु-
पाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शब्दोऽनात्मेति चरति

चरन् स्वर्गोऽविविक्रमिति चरति निमित्ते चरति । म चेद्भगवन्
बोधिमत्योमहामत्त्योऽनुपाय कौशल्येन प्रज्ञापारमितायां चरन्
स्वर्गोऽविविक्रमिति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितयायां चरन् धर्माः अनित्या इति चरति निमित्ते चरति । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितयायां
चरन् धर्मा अनित्या इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भग-
वन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितयायां चरन्
धर्माः सुखा इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
सत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितयायां चरन् धर्मा-
दुःखा इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितयायां चरन् धर्मा अनात्मन
इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो-
ऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितयायां चरन् धर्मा अनात्मन इति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितयायां चरन् धर्माः शान्ता इति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौश-
लेन प्रज्ञापारमितयायां चरन् धर्मा अशान्ता इति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
पारमितयायां चरन् धर्मा अविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमि-
तयायां चरन् धर्मा अविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् जिज्ञाविज्ञानं सुखमिति चरति निमित्ते चरति ।

महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् प्राणमंस्पर्शं
विविक्तमिति चरति निमित्ते चरति । म चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो-
महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् प्राणमंस्पर्शम-
विविक्तमिति चरति निमित्ते चरति ।

[illegible]

महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन जिह्वाभरणं
मविविक्तमिति चरति निमित्ते चरति ।

[illegible]

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
 मिताया चरन् मनसस्पर्शं नित्यमिति चरति निमित्ते चरति ।
 स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
 मिताया चरन् मनसस्पर्शमनित्यमिति चरति निमित्ते चरति ।
 स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमिताया
 चरन् मनसस्पर्शं सुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमिताया चरन्
 मनसस्पर्शं दुःखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमिताया चरन्
 मनसस्पर्शमात्मेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमिताया चरन् मन-
 सस्पर्शमनात्मेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमिताया चरन् मनसस्पर्शं
 शान्तमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमिताया चरन् मनसस्पर्शम-
 शान्तमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमिताया चरन् मनसस्पर्शं
 विविक्तमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमिताया चरन् मन-
 सस्पर्शमविविक्तमिति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
 मिताया चरन् चक्षुमस्पर्शप्रत्ययवेदना नित्येति चरति निमित्ते

प्रज्ञापारमितायां चरन् ओचसंसर्गप्रत्ययवेदनाऽनित्येति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय कौश-
लेण प्रज्ञापारमितायां चरन् ओचसंसर्गप्रत्ययवेदना सुप्तेति
चरति निमित्तो चरति । न चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेण प्रज्ञापारमितायां चरन् ओचसंसर्गप्रत्ययवेदना दुःखेति
चरति निमित्तो चरति । म चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेण प्रज्ञापारमितायां चरन् ओचसंसर्गप्रत्ययवेदना आत्मैति
चरति निमित्तो चरति । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेण प्रज्ञापारमितायां चरन् ओचसंसर्गप्रत्ययवेदना अजातमेति
चरति निमित्तो चरति । य चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेण प्रज्ञापारमितायां चरन् ओचसंसर्गप्रत्ययवेदना ग्रान्तेति
चरति निमित्तो चरति । म चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेण प्रज्ञापारमितायां चरन् ओचसंसर्गप्रत्ययवेदना ऽग्रान्तेति
चरति निमित्तो चरति । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेण प्रज्ञापारमितायां चरन् ओचसंसर्गप्रत्ययवेदना विविक्तेति
चरति निमित्तो चरति । य चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेण प्रज्ञापारमितायां चरन् ओचसंसर्गप्रत्ययवेदना ऽविविक्तेति
चरति निमित्तो चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् प्राणसंस्पर्गप्रत्ययवेदना नित्येति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् प्राणसंस्पर्गप्रत्ययवेदनाऽनित्येति चरति

प्रज्ञापारमितायां चरन् पृथिवी धातु सुषः इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् पृथिवी धातुर्दुःख इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् पृथिवी धातुरात्मेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् पृथिवी धातुरनात्मेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् पृथिवी धातुःशान्त इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् पृथिवी धातुरशान्त इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् पृथिवी धातुर्विविक्त इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायांचरन् पृथिवी धातुरविविक्त इति चरति निमित्ते चरति* ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्श्चातुर्नित्य इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्श्चातुरनित्य इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्

* ख । घ । पुस्तकं पृथिवी धातुमिति द्वितीयान्त पाठो दृश्यते । एकं परञ्चापिसर्वत्र द्वितीयान्तः पाठः ।

बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्-
 भ्यातुःसुख इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्भ्यातुर्दुःख
 इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो
 महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्भ्यारात्मेति
 चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहास-
 त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्भ्यातुरनात्मेति
 चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽ-
 नुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्भ्यातुःशान्त इति चरति
 निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्भ्यातुरशान्त इति चरति
 निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्भ्यातुर्विविक्त इति चरति
 निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्भ्यातुरविविक्त इति चरति
 निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन् तेजोधातुर्नित्य इति चरति निमित्ते चरति ।
 स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
 मितायां चरन् तेजोधातुरनित्य इति चरति निमित्ते चरति ।
 स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
 मितायां चरन् तेजोधातुःसुख इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् तेजोधातुर्दुःख इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो मद्यासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् तेजोधातुरात्मेति चरति निमित्ते चरति । स

घेद्भगवन् षोडशमत्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमि-
 तायां चरन् तेजोधातुरनात्मेति चरति निमित्ते चरति । स

चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोन्महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् तेजोधातुःश्रान्त इति चरति निमित्ते चरति ।

म चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोन्मेषासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापा-
रमितायां शरन् तेजोधातुरग्राम् इति शरति निमित्ते शरति ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोन्मासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् तेजोधातुर्विविक्त इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितार्थां चरन् तेजोधातुरविविक्त इति परति निमित्ते चरति ।

म चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापा-
रमितायां चरन् वायुधातुर्नित्य इति चरति निमित्ते चरति।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुयाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् वायुधातुरनित्य इति चरति निमित्ते चरति ।

स चद्भगवन् बाधिसत्त्वमिहामत्ताऽनुपाय कमलिन प्रज्ञापा-
रमितार्या चरन् वायुधातुःसुख इति चरति निमित्ते चरति ।

मितायां चरन् वायुधातुर्दुःख इति चरति निमित्ते चरति ।

संस्काराविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिभक्तोमहामत्तोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
संस्कारा अविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानं नित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानमनित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानं सुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानदुःखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानमात्रेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानमनात्मैति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानमनानात्मैति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानमग्रान्तमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विज्ञानमविचिक्रममिति चरति निमित्ते चरति ।

बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
 स्वर्गःसुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वर्गो-
 दुःखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो
 महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वर्गं आत्मेति
 चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वर्गोऽनात्मेति चरति निमित्ते
 चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन् स्वर्गः शान्त इति चरति निमित्ते चरति ।
 स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वर्गो-
 ऽशान्त इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो
 महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वर्गोदिविक्त
 इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहा-
 सत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वर्गोऽविविक्त
 इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
 मितायां चरन् वेदना नित्येति चरति निमित्ते चरति । स
 चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
 चरन् वेदनाऽनित्येति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
 वेदनासुखेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो
 महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् वेदना दुःखेति

चरन् दृष्ट्वा अनात्मैति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
मत्त्वमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् दृष्ट्वा शान्तेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् दृष्ट्वा विविकेति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् दृष्ट्वाऽविविकेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार
मितायां चरन्नुपादानं नित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स
चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन्नुपादानमनित्यमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपा-
दानं सुखमिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपादानं दुःख-
मिति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो-
ऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपादानमात्मैति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपादानमनात्मैति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
पारमितायां चरन्नुपादानं शान्तमिति चरति निमित्ते चरति ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन्नुपादानमशान्तमिति चरति निमित्ते चरति ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-

मितायां चरन्नुपादानं विविक्तमिति चरति निमित्ते चरति ।
 स चेद्भगवन् बोधिभक्तो महाभक्तोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
 मितायां चरन्नुपादानमविविक्तमिति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् भवोनित्य इति चरति निमित्ते चरति । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन् भवोऽनित्य इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
भवः सुख इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् भवोदुःख
इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनु-
पाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् भवो आत्मेति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् भवोऽनात्मेति चरति निमित्ते चरति । स
चेद्भगवन् बोधिभक्तोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन् भवः शान्त इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
भवोऽशान्त इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
भक्तोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् भवो-
विविक्त इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् भवोऽविविक्त
इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रज्ञापारमिताऽग्रान्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रज्ञापारमिता विविक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रज्ञापारमिताऽविविक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन्नध्यात्मशून्यता नित्येति* चानित्येति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन्नध्यात्मशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नध्यात्मशून्यता आत्मेति चाऽनात्मेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नध्यात्मशून्यता ग्रान्तेति चाऽग्रान्तेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नध्यात्मशून्यता विविक्तेति चाऽवि-
विक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् वदित्वाशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन

* पञ्चकण्ठके अग्निद्यादि शब्दे स चेद्भगवन् अग्निद्यादि समस्त वाक्यं न
लिखितं एवं प्रत्यक्षं गच्छेत् ।

प्रज्ञापारमितायां चरन् वहिर्द्वांशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् वहिर्द्वांशून्यता आत्मेति चाऽना-
त्मेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो-
ऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् वहिर्द्वांशून्यता शान्तेति
चाऽशान्तेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् वहिर्द्वांशून्यता
विविकेति चाऽविविकेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय, कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नध्यात्मवद्दिद्धांशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नध्यात्मवद्दिद्धांशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नध्यात्मवद्दिद्धांशून्यता आत्मेति चाऽनात्मेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नध्यात्मवद्दिद्धांशून्यता शान्तेति चाऽशान्तेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नध्यात्मवद्दिद्धांशून्यता विविक्तेति चाऽविविक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

म चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् शून्यताशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति निमित्ते

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् ध्यानपारमिता शान्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् ध्यानपारमिताऽश्नान्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् ध्यानपारमिता विविक्रेति चरति निमित्ते चरति ।

म चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् ध्यानपारमिताऽविविक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रज्ञापारमिता नित्येति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रज्ञापारमिताऽमित्येति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रज्ञापारमितां सुखेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रज्ञापारमिता दुःखेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रज्ञापारमिता आत्मेति चरति निमित्ते चरति ।

स चद्भगवन् बाधिसत्त्वमिहामत्त्वोऽनुपाय कोशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रज्ञापारमिताऽनात्मेति चरति निमित्ते चरति ।

मिमांसायां चरन् प्रज्ञापारमिता ग्राह्येति चरति निमित्ते चरति ।

चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन् शून्यताशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति
 निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौश-
 लेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शून्यताशून्यता आत्मेति चाऽनात्मेति*
 चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शून्यताशून्यताशान्तेति चाऽशान्तेति
 चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शून्यताशून्यता विविक्तेति
 चाऽविविक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
 मितायां चरन् महाशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति निमित्ते
 चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन् महाशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति निमित्ते
 चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन् महाशून्यता आत्मिकेति चाऽनात्मिकेति चरति
 निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय कौश-
 लेन प्रज्ञापारमितायां चरन् महाशून्यता शान्तेति चाऽशान्तेति
 चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय
 कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् महाशून्यता विविक्तेति चाऽवि-
 विक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

* आत्मिकेति चाऽनात्मिकेति पाठ स्त्रीलिङ्गनिर्देशस्य च व्यादर्शप्रसङ्गे
 प्रायशो दृश्यते ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् परमार्थशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौश-
लेन प्रज्ञापारमितायां चरन् परमार्थशून्यता सुखेति च दुःखेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् परमार्थशून्यता आत्मिकेति
चाऽनात्मिकेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् परमार्थशून्यता
ग्रान्तेति चाऽग्रान्तेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
परमार्थशून्यता विविक्तेति चाऽविविक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् सङ्कतशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् सङ्कतशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् सङ्कतशून्यता आत्मिकेति चाऽनात्मिकेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सङ्कतशून्यता ग्रान्तेति चाऽग्रान्तेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सङ्कतशून्यता विविक्तेति चाऽवि-
विक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् प्रकृतिशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् प्रकृतिशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् प्रकृतिशून्यता आत्मिकेति चाऽनात्मिकेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् प्रकृतिशून्यता शान्तेति चाऽशा-
न्तेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो-
ऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् प्रकृतिशून्यता विविक्तेति
चाऽविविक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वधर्मशून्यता निश्चेति चाऽनिश्चेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वधर्मशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वधर्मशून्यता आत्मिकेति चाऽनात्मिकेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वधर्मशून्यता ग्रान्तेति चाऽशाप्तेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वधर्मशून्यता विविक्तेति चाऽविविक्तेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् स्वलक्षणशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वलक्षणशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वलक्षणशून्यता आत्मिकेति चाऽनात्मिकेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वलक्षणशून्यता शान्तेति
चाऽशान्तेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वलक्षणशून्यता
विविकेति चाऽविविकेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन्ननुपलम्भशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपलम्भशून्यता सुखेति च दुःखेति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपलम्भशून्यता आत्मिकेति चाऽनात्मिकेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपलम्भशून्यता शान्तेति चाऽशा-
न्तेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहा-
सत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपलम्भशून्यता
विविकेति चाऽविविकेति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन्नभावस्त्रभावशून्यता नित्येति चाऽनित्येति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन्नभावस्त्रभावशून्यता सुखेति च दुःखेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नभावस्त्रभावशून्यता आत्मिकेति
चाऽनात्मिकेति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नभावस्त्रभाव-
शून्यता शान्तेति चाऽशान्तेति चरति निमित्ते चरति । स
चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां
चरन्नभावस्त्रभावशून्यता विविक्केति चाऽविविक्केति चरति निमित्ते
चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् स्मृत्युपस्थानानि नित्यानीति चाऽनित्यानीति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् स्मृत्युपस्थानानि सुखानीति च दुःखानीति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् स्मृत्युपस्थानानि आत्मिकानीति
चाऽनात्मिकानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधि-
सत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् स्मृत्युप-
स्थानानि शान्तानीति चाऽशान्तानीति चरति निमित्ते चरति ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां

चरन् स्मृत्युपस्थानानि विविक्तानीति चाऽविविक्तानीति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सम्यक्प्रहाणानि नित्यानीति चाऽनित्यानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सम्यक्प्रहाणानि सुखानीति च दुःखानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सम्यक्प्रहाणानि आत्मिकानीति चाऽनात्मिकानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सम्यक्प्रहाणानि शान्तानीति चाऽशान्तानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् सम्यक्प्रहाणानि विविक्तानीति चाऽविविक्तानीति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्मृद्धिपादाः नित्या इति चाऽनित्या इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्मृद्धिपादाः सुखा इति च दुःखा इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्मृद्धिपादाः आत्मान इति चाऽनात्मान इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्मृद्धिपादाः शान्ता इति चाऽशान्ता

इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो-
ऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्मृद्धिपादाः विविक्ता इति
चाऽविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन्निन्द्रियाणि नित्यानीति चाऽनित्यानीति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन्निन्द्रियाणि सुखानीति च दुःखानीति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन्निन्द्रियाणि आत्मिकानीति चाऽनात्मिका-
नीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो-
ऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्निन्द्रियाणि शान्तानीति
चाऽशान्तानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्निन्द्रियाणि
विविक्तानीति चाऽविविक्तानीति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् बलानि नित्यानीति चाऽनित्यानीति चरति निमित्ते
चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् बलानि सुखानीति च दुःखानीति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् बलानि आत्मिकानीति चाऽनात्मिकानीति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् बलानि शान्तानीति चाऽशान्ता-

नीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो-
ऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् वलानि विविक्रान्नीति
चाऽविविक्रान्नीति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् बोध्यङ्गानि नित्यानीति चाऽनित्यानीति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन् बोध्यङ्गानि सुखानीति च दुःखानीति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् बोध्यङ्गानि आत्मिकानीति
चाऽनात्मिकानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् बोध्यङ्गानि
शान्तानीति चाऽशान्तानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्
बोध्यङ्गानि विविक्रान्नीति चाऽविविक्रान्नीति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन्आर्याष्टाङ्गमार्गे नित्य इति चाऽनित्य इति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन्आर्याष्टाङ्गमार्गः सुख इति च दुःख इति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्आर्याष्टाङ्गमार्ग आत्मेति चाऽनात्मेति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्आर्याष्टाङ्गमार्गः शान्त इति

चाऽग्रान्त इति चरति निमित्ते चरति । न चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नाय्याष्टाङ्गमार्गे
विविक्त इति चाऽविविक्त इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन्नाय्यसत्यानि नित्यानीति चाऽनित्यानीति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन
प्रज्ञापारमितायां चरन्नाय्यसत्यानि सुखानीति च दुःखानीति
चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नाय्यसत्यानि आत्मिकानीति
चाऽनात्मिकानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नाय्यसत्यानि
शान्तानीति चाऽग्रान्तानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नाय्य-
सत्यानि विविक्तानीति चाऽविविक्तानीति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापार-
मितायां चरन् ध्यानानि नित्यानीति चाऽनित्यानीति चरति
निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय
कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् ध्यानानि सुखानीति च
दुःखानीति चरति निमित्ते चरति । न चेद्भगवन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् ध्यानानि
आत्मिकानीति चाऽनात्मिकानीति चरति निमित्ते चरति ।
स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां

इति आत्मिका इति अनात्मिका इति शान्ता इति चाऽशान्ता इति
विविक्ता इति चाऽविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापर-
मितायां चरन् धारणीमुखानि नित्यानीति अनित्यानीति सुखा-
नीति दुःखानीति आत्मिकानीति अनात्मिकानीति शान्तानीति
अशान्तानीति विविक्कानीति अविविक्कानीति चरति निमित्ते
चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापर-
मितायां चरन् दग्धतयागतवस्तानि नित्यानीति अनित्यानीति
सुखानीति दुःखानीति आत्मिकानीति अनात्मिकानीति शान्त-
ानीति अशान्तानीति विविक्कानीति अविविक्कानीति चरति
निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापर-
मितायां चरन् वैशारद्यानि नित्यानीति अनित्यानीति सुखानीति
दुःखानीति आत्मिकानीति अनात्मिकानीति शान्तानीति अशान्त-
ानीति विविक्कानीति अविविक्कानीति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापर-
मितायां चरन् प्रतिसम्बिदो नित्या इति अनित्या इति सुखा
इति दुःखा इति आत्मिका इति अनात्मिका इति शान्ता इति
अशान्ता इति विविक्ता इति अविविक्ता इति चरति निमित्ते
चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिमत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापर-

मितायां चरन् महाकल्पानित्या इति अनित्या इति सुखा इति दुःखा इति आत्मिका इति अनात्मिका इति शान्ता इति अशान्ता इति विविक्ता इति अविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नष्टादशावेणिकबुद्धधर्माः नित्या इति अनित्या इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नष्टादशावेणिकबुद्धधर्माः सुखा इति दुःखा इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नष्टादशावेणिकबुद्धधर्माः आत्मिका इति अनात्मिका इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नष्टादशावेणिकबुद्धधर्माः शान्ता इति अशान्ता इति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्नष्टादशावेणिकबुद्धधर्माः विविक्ता इति अविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरत एवं भवत्यहं प्रज्ञापारमितायां चरामीत्युपलभे चरत्ययं बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यैवं भवति । य एवं चरति स प्रज्ञापारमितायां चरति । स प्रज्ञापारमितायां भावयतीति निमित्त एवं चरतीदं न बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वोपाय कौशलं वेदितव्यं ।

आयुष्मञ्कारदत्तौपुत्र आयुष्मन्तं सुभृतिमेतदवोचत् । कथमायु-

चरन् ध्यानानि शान्तानीति चाऽशान्तानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् ध्यानानि विविक्तानीति चाऽविविक्तानीति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्प्रमाणानि नित्यानीति चाऽनित्यानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्प्रमाणानि सुखानीति च दुःखानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्प्रमाणानि आत्मिकानीति चाऽनात्मिकानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्प्रमाणानि शान्तानीति चाऽशान्तानीति चरति निमित्ते चरति । स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्प्रमाणानि विविक्तानीति चाऽविविक्तानीति चरति निमित्ते चरति ।

* स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन्प्राप्यसमापत्तौर्नित्या इति चाऽनित्या इति चरति सुखाइति दुःखा इति आत्मिका इति अनात्मिका इति शान्ता

* अत्रापि पूर्ववत् नित्यानित्यादि प्रत्येक विशेषणस्थाने स चेद्भगवन्नि-
त्यादि वाक्यभागोलिखितुमुचितः । आदर्शपुस्तके तथा लिखनाभावात्
मया यथा दृष्टमेव लिखितमिति ।

इति अशान्ता इति विविक्ता इति चाऽविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् विमोक्षा नित्या इति चानित्या इति सुखा इति दुःखा इति आत्मान इति चाऽनात्मान इति शान्ता इति चाऽशान्ता इति विविक्ता इति चाऽविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् नवानुपूर्वविहारममापत्तौर्नित्या इति चाऽनित्या इति सुखा इति दुःखा इति आत्मिका इति चाऽनात्मिका इति शान्ता इति चाऽशान्ता इति विविक्ता इति चाऽविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षसुखानि नित्यानीति चाऽनित्यानीति सुखानीति च दुःखानीति आत्मिकानीति चाऽनात्मिकानीति शान्तानीति चाऽशान्तानीति विविक्तानीति चाऽविविक्तानीति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् चमिज्ञा नित्या इति चानित्या इति सुखा इति दुःखा इति आत्मान इति चाऽनात्मान इति शान्ता इति चाऽशान्ता इति विविक्ता इति चाऽविविक्ता इति चरति निमित्ते चरति ।

स चेद्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपाय कौशलेन प्रज्ञापारमितायां चरन् समाधीर्नित्या इति चाऽनित्या इति सुखा इति दुःखा

अन् सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यानुपाय कौशलं वेदितव्यं ।
 सुभूतिराह । तथा ह्यायुशञ्चारद्वतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपमधितिष्ठति । संजानाति । अधिमुच्यते ।
 स रूपमधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो रूपस्याऽभिसंस्कारे
 चरति । स न परिमुच्यते जातिजरा मरणशोकव्याधिपरिदेवदुःख-
 दौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।
 स चेद्बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् वेदनामधि-
 तिष्ठति संजानात्यधिमुच्यते । स वेदनामधितिष्ठन् संजानन् अधि-
 मुच्यमानो वेदनाया अभिसंस्कारे चरति । न परिमुच्यते जाति-
 जराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परि-
 मुच्यते महतो दुःखादिति वदामि । स चेद्बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां चरन् संज्ञामधितिष्ठति संजानात्यधिमुच्यते ।
 स संज्ञामधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानः संज्ञाया अभिसंस्कारे
 चरति । न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःख-
 दौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि । स
 चेद्बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् संस्कारानधितिष्ठति
 संजानात्यधिमुच्यते । स संस्कारानधितिष्ठन् संजानन् अधिमुच्यमानः
 संस्काराणामभिसंस्कारे चरति । न परिमुच्यते जातिजराव्याधि-
 मरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो
 दुःखादिति वदामि । स चेद्बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 चरन् स विज्ञानमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स विज्ञान-
 मधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो विज्ञानस्याभिसंस्कारे चरति । न

परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपाया-
सेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्चतुरधि-
तिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स चतुरधितिष्ठन् संजानन्नधि-
मुच्यमानश्चतुषोऽभिसंस्कारे चरति । न परिमुच्यते जातिजरा-
व्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते
महतो दुःखादिति वदामि । स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् श्रोत्रमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स
श्रोत्रमधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानः श्रोत्रस्याभिसंस्कारे चरति ।
स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्म-
नस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि । स
चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् घ्राणमधितिष्ठति ।
घ्राणमधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो घ्राणस्याभिसंस्कारे चरति ।
स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्म-
नस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।
स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् जिह्वामधितिष्ठति ।
संजानात्यधिमुच्यते । स जिह्वामधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो
जिह्वाया अभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजरा-
व्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते
महतो दुःखादिति वदामि । स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां चरन् कायमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स काय-
मधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानः कायस्याभिसंस्कारे चरति ।

स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि । स चेद्धोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् मनोऽधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । ॥ मनोऽधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो मनोऽभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् रूपमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स रूपमधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो रूपस्याऽभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि । स चेद्धोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् शब्दमधितिष्ठति । संजानाति अधिमुच्यते । स शब्दमधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानः शब्दस्याभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि । स चेद्धोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् गन्धमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स गन्धमधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो गन्धस्याभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि । स चेद्धोधिमत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् रसमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स रसमधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो

रमस्याभिमंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जाति-
जराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परि-
मुच्यते महतो दुःखादिति वदामि । स चेद्वोधिमतोमहामत्तः
प्रज्ञापारमितायां चरन् स्वर्गमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते ।
स स्वर्गमधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानः स्वर्गस्याऽभिमंस्कारे चरति ।
स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मन-
स्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि । स
चेद्वोधिमतोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् धर्मानधितिष्ठति ।
संजानात्यधिमुच्यते । स धर्मानधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो-
धर्मानामभिमंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधि-
मरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो
दुःखादिति वदामि ।

स चेद्वोधिमतोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् चतुर्विज्ज्ञान-
मधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स चतुर्विज्ज्ञानमधितिष्ठन्
संजानन्नधिमुच्यमानश्चतुर्विज्ज्ञानस्याभिमंस्कारे चरति । स न परि-
मुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो,
न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

* श्रोत्रविज्ञानं घ्राणविज्ञानं जिह्वाविज्ञानं कायविज्ञानं मनो-

* इतः परं प्रत्येक श्रोत्रविज्ञानादिपदार्थमुद्दिश्य स चेद्वोधिमतो
इत्यादि वाक्यभाग आदर्शग्रन्थके न लिखितो दृश्यते पूर्वलिखित-
क्रमादेतेष्वपि सल्लेख उचितः । मया तु आदर्शानुरूपमेव लिखित-
मिति ।

मुच्यमानोऽभिसंस्कारे चरति । न सपरिमुच्यते जातिजरा-
व्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते
महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् चत्वारि
स्रत्युपस्थानान्यधितिष्ठति । सजानात्यधिमुच्यते । स चत्वारि स्रत्युप-
स्थानान्यधितिष्ठन् सजानन्नधिमुच्यमान चतुर्णां स्रत्युपस्थानानाम-
भिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोक-
परिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतोदुःखादिति
वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् चत्वारि
सम्यक् प्रज्ञाणान्यधितिष्ठति । सजानात्यधिमुच्यते । सोऽधितिष्ठन्
सजानन्नधिमुच्यमान चतुर्णां सम्यक्प्रज्ञाणानामभिसंस्कारे चरति ।
स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मन-
स्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् षड्विपा-
दानधितिष्ठति । सजानात्यधिमुच्यते । स षड्विपादानधितिष्ठन्
सजानन्नधिमुच्यमान षड्विपादानामभिसंस्कारे चरति । स न
परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपाया-
सेभ्यो, न परिमुच्यते महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन् पञ्चेन्द्रिया-
ण्यधितिष्ठति । सजानात्यधिमुच्यते । स पञ्चेन्द्रियाण्यधितिष्ठन्
सजानात्यधिमुच्यमान इन्द्रियाणामभिसंस्कारे चरति । स न

परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपाया-
सेभ्यो, न परिमुच्यते महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् पञ्चवक्ष्या-
न्यधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स पञ्चवक्ष्यान्यधितिष्ठन् संजा-
नन्नधिमुच्यमानः पञ्चवक्ष्यानामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते
जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परि-
मुच्यते महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सप्तबोध्य-
ज्ञान्यधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स बोध्यज्ञान्यधितिष्ठन् संजा-
नन्नधिमुच्यमानः बोध्यज्ञानामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते
जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परि-
मुच्यते महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् आर्याष्टाङ्ग-
मार्गमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स आर्याष्टाङ्गमार्गमधि-
तिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानः आर्याष्टाङ्गमार्गस्याभिसंस्कारे
चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःख-
दौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् आर्यसत्या-
न्यधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स आर्यसत्यान्यधितिष्ठन्
संजानन्नधिमुच्यमानः आर्यसत्यानामभिसंस्कारे चरति । न
स परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्यो-
पायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

विज्ञानमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स एतानधितिष्ठन्
संजानन्नधिमुच्यमानः एतेषामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते
जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न
परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् चक्षुः-
संस्पर्शजां वेदनामधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स चक्षुःसंस्पर्शजां
वेदनामधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानश्चक्षुःसंस्पर्शजायाः वेदनाया
अभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोक-
परिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति
वदामि । स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
श्रोत्रसंस्पर्शजां वेदनां घ्राणसंस्पर्शजां वेदनां जिह्वासंस्पर्शजां
वेदनां कायसंस्पर्शजां वेदनां मनःसंस्पर्शजां वेदना मधितिष्ठति ।
संजानात्यधिमुच्यते । स एतावधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमान
एतासामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजरा-
व्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते
महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् अविद्याया
अभिसंस्कारे चरति । सोऽविद्यामधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमा-
नोऽविद्याया अभिसंस्कारे चरति । न स परिमुच्यते जातिजरा-
व्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते
महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् संस्कारं

नामरूपं षडायतनं स्पर्शं वेदनां दृष्ट्यां उपदानं भवं जातिं जरा-
मरणमधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स एतान्यधितिष्ठन् संजा-
नन्नाधिमुच्यमान एतेषामभिसंस्कारे चरति । स न परिसुच्यते
जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परि-
मुच्यते महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् दानपार-
मितां शीलपारमितां चान्तिपारमितां बौध्यपारमितां ध्यानपार-
मितां प्रज्ञापारमितामधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स ताऽ-
धितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानस्त्वाप्तमभिसंस्कारे चरति । स न
परिसुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपाया-
सेभ्यो, न परिसुच्यते महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् चरन्त्यात्मशून्य-
तामधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते सोऽधितिष्ठन् संजानन्नधि-
मुच्यमानोऽध्यात्मशून्यताया अभिसंस्कारे चरति । स न परिसुच्यते
जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परि-
मुच्यते महतोदुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् वहिर्दृष्टिशून्यता-
मध्यात्मवह्निर्दृष्टिशून्यतां शून्यताशून्यतां महाशून्यतां परमार्थशून्यतां
संस्कृतशून्यतामसंस्कृतशून्यतां अत्यन्तशून्यतां अनवरागशून्यतां
अनवकारशून्यतां प्रकृतिशून्यतां सर्वधर्मशून्यतां स्वलक्षणशून्यतां
अनुपलम्भशून्यतां अभावशून्यतां स्वभावशून्यतां अभावस्वभावशून्य-
तामधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । सोऽधितिष्ठन् संजानन्नधि-

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्त्यत्वारिध्या-
नान्यधितिष्ठति । संज्ञानात्यधिमुच्यते । स ध्यानान्यधितिष्ठन् संज्ञान-
न्नधिमुच्यमानो ध्यानानामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते
जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परि-
मुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्त्यार्यप्रमाणा-
न्यधितिष्ठति । संज्ञानात्यधिमुच्यते । स चत्वार्यप्रमाणान्यधितिष्ठन्
संज्ञानन्नधिमुच्यमानोऽप्रमाणानामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते
जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परि-
मुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्त्यस्य आरूप्य-
समापत्तीरधितिष्ठति । संज्ञानात्यधिमुच्यते । स आरूप्यसमापत्ती-
रधितिष्ठन् संज्ञानन्नधिमुच्यमानः आरूप्यसमापत्तीनामभिसंस्कारे
चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःख-
दौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नष्टौ विमोक्षा-
नधितिष्ठति । संज्ञानात्यधिमुच्यते । स विमोक्षधर्मेष्वधितिष्ठन्
संज्ञानन्नधिमुच्यमानो विमोक्षधर्मानामभिसंस्कारे चरति । स
न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्यो-
पायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुख्यान्यधितिष्ठति । संज्ञानात्यधिमुच्यते ।

सतान्यधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानस्येषामभिसंस्कारे चरति ।
स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्यो-
पायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् षडभिज्ञा
अधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । षोडभिज्ञा अधितिष्ठन् संजान-
न्नधिमुच्यमानोऽभिज्ञानामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते
जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परि-
मुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् पञ्चचक्षु-
रधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स पञ्चचक्षुरधितिष्ठन् संजानन्नधि-
मुच्यमानः पञ्चचक्षुषामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जाति-
जराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते
महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् धारणी-
मुखान्यधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स धारणीमुखान्यधि-
तिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो धारणीमुखानामभिसंस्कारे चरति ।
स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्यो-
पायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् दशतथा-
गतबलान्यधितिष्ठति । संजानात्यधिमुच्यते । स दशतथागतबला-
न्यधितिष्ठन् संजानन्नधिमुच्यमानो दशतथागतबलानामभिसंस्कारे
चरति । स न परिमुच्यते जातिजराव्याधिमरणशोकपरिदेवदुःख-

दौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्त्यत्वारिवैशारद्यान्यधितिष्ठति । संज्ञानात्यधिसुच्यते । स वैशारद्यान्यधितिष्ठन् संज्ञानन्त्रधिसुच्यमानोवैशारद्यानामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराय्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्त्यतस्तः प्रतिसम्बिदोऽधितिष्ठति । संज्ञानात्यधिसुच्यते । स प्रतिसम्बिदोऽधितिष्ठन् संज्ञानन्त्रधिसुच्यमानः प्रतिसम्बिदामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराय्याधिमरणशोकपरिदेव दुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेद्धोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नष्टादशावेणिकान् बुद्धधर्मानधितिष्ठति । संज्ञानात्यधिसुच्यते । सोऽधितिष्ठन् संज्ञानन्त्रधिसुच्यमानोऽष्टादशावेणिकबुद्धधर्मानामभिसंस्कारे चरति । स न परिमुच्यते जातिजराय्याधिमरणशोकपरिदेवदुःखदौर्मनस्योपायासेभ्यो, न परिमुच्यते महतो दुःखादिति वदामि ।

स चेत् खलु पुनरायुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽभ्यः श्रावकभूमिं वा प्रत्येकबुद्धभूमिं साक्षात् कर्तुं कः पुनर्वादोऽनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिसम्भोत्स्यते इति नेदं स्थानं विद्यते । एवं खल्वायुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकुशलो वेदितव्यः । शारदतीपुत्र आह । कथमायुष्मन् सुभूते बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपायकुशलो वेदितव्यः ।

सुभूतिराह । यदायुष्माञ्कारदतीषु च बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञा-
पारमितायां चरन्नरूपे चरति । न रूपस्य निमित्ते चरति ।
न रूपं नित्यमिति चरति । न रूपमनित्यमिति चरति । न रूपं
सुखमिति चरति । न रूपं दुःखमिति चरति । न रूपमात्मेति
चरति । न रूपमनात्मेति चरति । न रूपं ग्रान्तमिति चरति ।
न रूपमग्रान्तमिति चरति । न रूपं शून्यमिति चरति । न रूप-
मशून्यमिति चरति । न रूपं निमित्तमिति चरति । न रूप-
मनिमित्तमिति चरति । न रूपं प्रणिहितमिति चरति । न रूप-
मप्रणिहितमिति चरति । न रूपं विविक्तमिति चरति । न रूप-
मविविक्तमिति चरति ।

न वेदनायां चरति । न वेदनायानिमित्ते चरति । न वेदना
नित्येति चरति । न वेदना अनित्येति चरति । न वेदना सुखेति
चरति । न वेदना दुःखेति चरति । न वेदना आत्मेति चरति ।
न वेदना अनात्मेति चरति । न वेदना ग्रान्तेति चरति । न वेदना
अग्रान्तेति चरति । न वेदना शून्येति चरति । न वेदना अशून्येति
चरति । न वेदना निमित्तेति चरति । न वेदना अनिमित्तेति
चरति । न वेदना प्रणिहितेति चरति । न वेदना अप्रणिहितेति
चरति । न वेदना विविक्तेति चरति । न वेदना अविविक्तेति
चरति ।

न संज्ञायां चरति । न संज्ञाया निमित्ते चरति । न संज्ञा
नित्येति चरति । न संज्ञा अनित्येति चरति । न संज्ञा सुखेति
चरति । न संज्ञा दुःखेति चरति । न संज्ञा आत्मेति चरति ।

न संज्ञा ज्ञातमिति चरति । न संज्ञा ज्ञान्तेति चरति । न संज्ञा
 ज्ञान्तेति चरति । न संज्ञा शून्येति चरति । न संज्ञा ज्ञान्येति
 चरति । न संज्ञा निमित्तेति चरति । न संज्ञा अनिमित्तेति
 चरति । न संज्ञा प्रणिहितेति चरति । न संज्ञा अप्रणिहितेति
 चरति । न संज्ञा विविक्तेति चरति । न संज्ञा अविविक्तेति चरति ।

न संस्कारेषु चरति । न संस्काराणां निमित्ते चरति । न
 संस्कारा नित्या इति चरति । न संस्कारा अनित्या इति चरति ।
 न संस्कारा सुखा इति चरति । न संस्कारा दुःखा इति चरति ।
 न संस्कारा आत्मान इति चरति । न संस्कारा अनात्मान इति
 चरति । न संस्कारा ज्ञान्ता इति चरति । न संस्कारा अज्ञान्ता
 इति चरति । न संस्कारा शून्या इति चरति । न संस्कारा
 अशून्या इति चरति । न संस्कारा निमित्ता इति चरति । न
 संस्कारा अनिमित्ता इति चरति । न संस्कारा प्रणिहिता इति
 चरति । न संस्कारा अप्रणिहिता इति चरति । न संस्कारा
 विविक्ता इति चरति । न संस्कारा अविविक्ता इति चरति ।

न विज्ञाने चरति । न विज्ञानस्य निमित्ते चरति । न
 विज्ञानं नित्यमिति चरति । न विज्ञानमनित्यमिति चरति ।
 न विज्ञानं सुखमिति चरति । न विज्ञानं दुःखमिति चरति ।
 न विज्ञानमात्मेति चरति । न विज्ञानमनात्मेति चरति । न
 विज्ञानं ज्ञान्तमिति चरति । न विज्ञानमज्ञान्तमिति चरति ।
 न विज्ञानं शून्यमिति चरति । न विज्ञानमशून्यमिति चरति ।
 न विज्ञानं निमित्तमिति चरति । न विज्ञानमनिमित्तमिति

चरति । न विज्ञानं प्रणिहितमिति चरति । न विज्ञानमप्रणि-
हितमिति चरति । न विज्ञानं विविक्तमिति चरति । न विज्ञान-
मविविक्तमिति चरति ।

न चक्षुषि चरति । न चक्षुषो निमित्ते चरति । न चक्षुर्नित्य-
मिति चरति । न चक्षुरनित्यमिति चरति । न चक्षुः सुखमिति
चरति । न चक्षुर्दुःखमिति चरति । न चक्षुरात्मेति चरति । न
चक्षुरनात्मेति चरति । न चक्षुः ग्रान्तमिति चरति । न चक्षु-
रग्रान्तमिति चरति । न चक्षुः शून्यमिति चरति । न चक्षुरशून्य-
मिति चरति । न चक्षुर्निमित्तमिति चरति । न चक्षुरनिमित्त-
मिति चरति । न चक्षुः प्रणिहितमिति चरति । न चक्षुरप्रणि-
हितमिति चरति । न चक्षुर्विविक्तमिति चरति । न चक्षुर-
विविक्तमिति चरति ।

न ओचे चरति । न ओचस्य निमित्ते चरति । न ओचं
नित्यमिति चरति । न ओचमनित्यमिति चरति । न ओचं सुख-
मिति चरति । न ओचं दुःखमिति चरति । न ओचमात्मेति
चरति । न ओचमनात्मेति चरति । न ओचं ग्रान्तमिति चरति ।
न ओचमग्रान्तमिति चरति । न ओचं शून्यमिति चरति । न
ओचमशून्यमिति चरति । न ओचं निमित्तमिति चरति । न
ओचमनिमित्तमिति चरति । न ओचं प्रणिहितमिति चरति ।
न ओचमप्रणिहितमिति चरति । न ओचं विविक्तमिति चरति ।
न ओचमविविक्तमिति चरति ।

न प्राणे चरति । न प्राणस्य निमित्ते चरति । न प्राणं

नित्यमिति चरति । न घ्राणमनित्यमिति चरति । न घ्राणं सुख-
मिति चरति । न घ्राणं दुःखमिति चरति । न घ्राणमात्मेति
चरति । न घ्राणमनात्मेति चरति । न घ्राणं शान्तमिति चरति ।
न घ्राणमशान्तमिति चरति । न घ्राणं शून्यमिति चरति । न
घ्राणमशून्यमिति चरति । न घ्राणं निमित्तमिति चरति । न
घ्राणमनिमित्तमिति चरति । न घ्राणं प्रणिहितमिति चरति । न
घ्राणमप्रणिहितमिति चरति । न घ्राणं विविक्तमिति चरति । न
घ्राणमविविक्तमिति चरति ।

न जिह्वायां चरति । न जिह्वायानिमित्ते चरति । न जिह्वा
नित्येति चरति । न जिह्वाऽनित्येति चरति । न जिह्वा सुखेति
चरति । न जिह्वा दुःखेति चरति । न जिह्वा आत्मेति चरति ।
न जिह्वा अनात्मेति चरति । न जिह्वा शान्तेति चरति । न
जिह्वाऽशान्तेति चरति । न जिह्वा शून्यमिति चरति । न जिह्वा
ऽशून्यमिति चरति । न जिह्वा निमित्ते चरति । न जिह्वाऽनिमित्ते
चरति । न जिह्वा प्रणिहितेति चरति । न जिह्वाऽप्रणिहितेति
चरति । न जिह्वा विविक्तेति चरति । न जिह्वाऽविविक्तेति
चरति ।

न काये चरति । न कायस्थानिमित्ते चरति । न कायं नित्य-
मिति चरति । न कायमनित्यमिति चरति । न कायं सुखमिति
चरति । न कायं दुःखमिति चरति । न कायमात्मेति चरति ।
न कायमनात्मेति चरति । न कायं शान्तमिति चरति । न काय-
मशान्तमिति चरति । न कायं शून्यमिति चरति । न काय-

मशून्यमिति चरति । न कायं निमित्तमिति चरति । न काय-
मनिमित्तमिति चरति । न कायं प्रणिहितमिति चरति । न
कायमप्रणिहितमिति चरति । न कायं विविक्तमिति चरति । न
कायमविविक्तमिति चरति ।

न मनसि चरति । न मनसो निमित्ते चरति । न मनोऽनित्य-
मिति चरति । न मनोऽनित्यमिति चरति । न मनः सुखमिति
चरति । न मनो दुःखमिति चरति । न मनः आत्मेति चरति ।
न मनोऽनात्मेति चरति । न मनः शान्तमिति चरति । न मनो-
ऽशान्तमिति चरति । न मनः शून्यमिति चरति । न मनोऽशून्य-
मिति चरति । न मनः निमित्तमिति चरति । न मनोऽनिमित्त-
मिति चरति । न मनः प्रणिहितमिति चरति । न मनोऽप्रणिहित-
मिति चरति । न मनोविविक्तमिति चरति । न मनोऽविविक्त-
मिति चरति ।

न रूपे चरति । न रूपस्य निमित्ते चरति । न रूपं नित्य-
मिति चरति । न रूपमनित्यमिति चरति । न रूपं सुखमिति
चरति । न रूपं दुःखमिति चरति । न रूपमात्मेति चरति ।
न रूपमनात्मेति चरति । न रूपं शान्तमिति चरति । न रूप-
मशान्तमिति चरति । न रूपं शून्यमिति चरति । न रूपमशून्य-
मिति चरति । न रूपं निमित्तमिति चरति । न रूपमनिमित्त-
मिति चरति । न रूपं प्रणिहितमिति चरति । न रूपमप्रणि-
हितमिति चरति । न रूपं विविक्तमिति चरति । न रूप-
मविविक्तमिति चरति ।

चरति । न धर्माः विविक्ता इति चरति । न धर्माः अविविक्ता इति चरति ।

न चक्षुर्धातौ चरति । न चक्षुर्धातोर्निमित्ते चरति । न चक्षुर्धातुर्नित्य इति चरति । न चक्षुर्धातुरनित्य इति चरति । न चक्षुर्धातुः सुख इति चरति । न चक्षुर्धातुर्दुःख इति चरति । न चक्षुर्धातुरात्मेति चरति । न चक्षुर्धातुरनात्मेति चरति । न चक्षुर्धातुः शान्त इति चरति । न चक्षुर्धातुरशान्त इति चरति । न चक्षुर्धातुः शून्य इति चरति । न चक्षुर्धातुरशून्य इति चरति । न चक्षुर्धातुर्निमित्त इति चरति । न चक्षुर्धातुरनिमित्त इति चरति । न चक्षुर्धातुः प्रणिहित इति चरति । न चक्षुर्धातुरप्रणिहित इति चरति । न चक्षुर्धातुर्विविक्त इति चरति । न चक्षुर्धातुरविविक्त इति चरति ।

न रूपधातौ चरति । न रूपधातोर्निमित्ते चरति । न रूपधातुर्नित्य इति चरति । न रूपधातुरनित्य इति चरति । न रूपधातुः सुख इति चरति । न रूपधातुर्दुःख इति चरति । न रूपधातुरात्मेति चरति । न रूपधातुरनात्मेति चरति । न रूपधातुः शान्त इति चरति । न रूपधातुरशान्त इति चरति । न रूपधातुः शून्य इति चरति । न रूपधातुरशून्य इति चरति । न रूपधातुर्निमित्त इति चरति । न रूपधातुरनिमित्त इति चरति । न रूपधातुः प्रणिहित इति चरति । न रूपधातुरप्रणिहित इति चरति । न रूपधातुर्विविक्त इति चरति । न रूपधातुरविविक्त इति चरति ।

न चक्षुर्विज्ञानधातौ चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातोर्निमित्ते चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुर्नित्य इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुरनित्य इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुः सुख इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुर्दुःख इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुरात्मेति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुरनात्मेति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुः शान्त इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुरशान्त इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुः शून्य इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुरशून्य इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुर्निमित्त इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुरनिमित्त इति चरति । च चक्षुर्विज्ञानधातुः प्रणिहित इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुरप्रणिहित इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुर्विविक्त इति चरति । न चक्षुर्विज्ञानधातुरविविक्त इति चरति ।

न ओचधातौ चरति । न ओचधातोर्निमित्ते चरति । न ओचधातुर्नित्य इति चरति । न ओचधातुरनित्य इति चरति । न ओचधातुः सुख इति चरति । न ओचधातुर्दुःख इति चरति । न ओचधातुरात्मेति चरति । न ओचधातुरनात्मेति चरति । न ओचधातुः शान्त इति चरति । न ओचधातुरशान्त इति चरति । न ओचधातुः शून्य इति चरति । न ओचधातुरशून्य इति चरति । न ओचधातुर्निमित्त इति चरति । न ओचधातुरनिमित्त इति चरति । न ओचधातुः प्रणिहित इति चरति । न ओचधातुरप्रणिहित इति चरति । न ओचधातुर्विविक्त इति चरति । न ओचधातुरविविक्त इति चरति ।

न शब्दे चरति । न शब्दस्य निमित्ते चरति । न शब्दो नित्य इति चरति । न शब्दोऽनित्य इति चरति । न शब्दः सुख इति चरति । न शब्दः दुःख इति चरति । न शब्द आत्मेति चरति । न शब्दोऽनात्मेति चरति । न शब्दः शान्त इति चरति । न शब्दोऽशान्त इति चरति । न शब्दः शून्य इति चरति । न शब्दोऽशून्य इति चरति । न शब्दो निमित्त इति चरति । न शब्दोऽनिमित्त इति चरति । न शब्दः प्रणिहित इति चरति । न शब्दोऽप्रणिहित इति चरति । न शब्दो विविक्त इति चरति । न शब्दोऽविविक्त इति चरति ।

न गन्धे चरति । न गन्धस्य निमित्ते चरति । न गन्धो नित्य इति चरति । न गन्धोऽनित्य इति चरति । न गन्धः सुख इति चरति । न गन्धो दुःख इति चरति । न गन्ध आत्मेति चरति । न गन्धोऽनात्मेति चरति । न गन्धः शान्त इति चरति । न गन्धोऽशान्त इति चरति । न गन्धः शून्य इति चरति । न गन्धोऽशून्य इति चरति । न गन्धो निमित्तमिति चरति । न गन्धोऽनिमित्त इति चरति । न गन्धः प्रणिहित इति चरति । न गन्धोऽप्रणिहित इति चरति । न गन्धो विविक्त इति चरति । न गन्धोऽविविक्त इति चरति ।

न रसे चरति । न रसस्य निमित्ते चरति । न रसो नित्य इति चरति । न रसोऽनित्य इति चरति । न रसः सुख इति चरति । न रसो दुःख इति चरति । न रस आत्मेति चरति । न रसोऽनात्मेति चरति । न रसः शान्त इति चरति । न रसो-

ऽग्रान्त इति चरति । न रमः शून्य इति चरति । न रमोऽशून्य इति चरति । न रमो निमित्त इति चरति । न रमोऽनिमित्त इति चरति । न रमः प्रणिहित इति चरति । न रमोऽप्रणिहित इति चरति । न रमो विविक्त इति चरति । न रमोऽविविक्त इति चरति ।

न स्वर्गं चरति । न स्वर्गस्य निमित्ते चरति । न स्वर्गो नित्य इति चरति । न स्वर्गोऽनित्य इति चरति । न स्वर्गः सुख इति चरति । न स्वर्गो दुःख इति चरति । न स्वर्ग आत्मेति चरति । न स्वर्गोऽनात्मेति चरति । न स्वर्गः शान्त इति चरति । न स्वर्गोऽग्रान्त इति चरति । न स्वर्गः शून्य इति चरति । न स्वर्गोऽशून्य इति चरति । न स्वर्गो निमित्त इति चरति । न स्वर्गोऽनिमित्त इति चरति । न स्वर्गः प्रणिहित इति चरति । न स्वर्गोऽप्रणिहित चरति । न स्वर्गो विविक्त इति चरति । न स्वर्गोऽविविक्त इति चरति ।

न धर्मेषु चरति । न धर्माणां निमित्ते चरति । न धर्माः नित्या इति चरति । न धर्माः अनित्या इति चरति । न धर्माः सुखा इति चरति । न धर्माः दुःखा इति चरति । न धर्माः आत्मान इति चरति । न धर्माः अनात्मान इति चरति । न धर्माः शान्त इति चरति । न धर्माः अग्रान्त इति चरति । न धर्माः शून्या इति चरति । न धर्माः अशून्या इति चरति । न धर्माः निमित्ता इति चरति । न धर्माः अनिमित्ता इति चरति । न धर्माः प्रणिहिता इति चरति । न धर्माः अप्रणिहिता इति

न शब्दधातौ चरति । न शब्दधातोर्निमित्ते चरति । न शब्द-
धातुर्नित्य इति चरति । न शब्दधातुरनित्य इति चरति । न
शब्दधातुः सुख इति चरति । न शब्दधातुर्दुःख इति चरति । न
शब्दधातुरात्मेति चरति । न शब्दधातुरनात्मेति चरति । न
शब्दधातुः शान्त इति चरति । न शब्दधातुरशान्त इति चरति ।
न शब्दधातुः शून्य इति चरति । न शब्दधातुरशून्य इति चरति ।
न शब्दधातुः प्रणिहित इति चरति । न शब्दधातुरप्रणिहित
इति चरति । न शब्दधातुर्विविक्त इति चरति । न शब्दधातु-
रविविक्त इति चरति ।

न ओचविज्ञानधातौ चरति । न ओचविज्ञानधातोर्निमित्ते
चरति । न ओचविज्ञानधातुर्नित्य इति चरति । न ओचविज्ञान-
धातुरनित्य इति चरति । न ओचविज्ञानधातुः सुख इति चरति ।
न ओचविज्ञानधातुर्दुःख इति चरति । न ओचविज्ञानधातुरात्मेति
चरति । न ओचविज्ञानधातुरनात्मेति चरति । न ओचविज्ञान-
धातुः शान्त इति चरति । न ओचविज्ञानधातुरशान्त इति
चरति । न ओचविज्ञानधातुः शून्य इति चरति । न ओचविज्ञान-
धातुरशून्य इति चरति । न ओचविज्ञानधातुर्निमित्त इति चरति ।
न ओचविज्ञानधातुरनिमित्त इति चरति । न ओचविज्ञानधातुः
प्रणिहित इति चरति । न ओचविज्ञानधातुरप्रणिहित इति
चरति । न ओचविज्ञानधातुर्विविक्त इति चरति । न ओच-
विज्ञानधातुरविविक्त इति चरति ।

न प्राणधातौ चरति । न प्राणधातोर्निमित्ते इति चरति ।

न प्राणधातुर्नित्य इति चरति । न घ्राणधातुरनित्य इति चरति ।
 न घ्राणधातुः सुख इति चरति । न घ्राणधातुर्दुःख इति चरति ।
 न घ्राणधातुरात्मेति चरति । न घ्राणधातुरनात्मेति चरति ।
 न घ्राणधातुः शान्त इति चरति । न घ्राणधातुरशान्त इति चरति ।
 न घ्राणधातुः शून्य इति चरति । न घ्राणधातुरशून्य इति चरति ।
 न घ्राणधातुर्निमित्त इति चरति । न घ्राणधातुरनिमित्त इति
 चरति । न घ्राणधातुः प्रणिहित इति चरति । न घ्राणधातु-
 रप्रणिहित इति चरति । न घ्राणधातुर्विविक्त इति चरति । न
 घ्राणधातुरविविक्त इति चरति ।

न गन्धधातौ चरति । न गन्धधातोर्निमित्ते चरति । न गन्ध-
 धातुर्नित्य इति चरति । न गन्धधातुरनित्य इति चरति । न
 गन्धधातुः सुख इति चरति । न गन्धधातुर्दुःख इति चरति ।
 न गन्धधातुरात्मेति चरति । न गन्धधातुरनात्मेति चरति । न
 गन्धधातुः शान्त इति चरति । न गन्धधातुरशान्त इति चरति ।
 न गन्धधातुः शून्य इति चरति । न गन्धधातुरशून्य इति चरति ।
 न गन्धधातुर्निमित्त इति चरति । न गन्धधातुरनिमित्त इति
 चरति । न गन्धधातुः प्रणिहित इति चरति । न गन्धधातु-
 रप्रणिहित इति चरति । न गन्धधातुर्विविक्त इति चरति । न
 गन्धधातुरविविक्त इति चरति ।

न घ्राणविज्ञानधातौ चरति । न घ्राणविज्ञानधातोर्निमित्ते
 इति चरति । न घ्राणविज्ञानधातुर्नित्य इति चरति । न घ्राण-
 विज्ञानधातुरनित्य इति चरति । न घ्राणविज्ञानधातुः सुख इति

चरति । न घ्राणविज्ञानधातुर्दुःख इति चरति । न घ्राणविज्ञान-
 धातुरात्मेति चरति । न घ्राणविज्ञानधातुरनात्मेति चरति । न
 घ्राणविज्ञानधातुः शान्त इति चरति । न घ्राणविज्ञानधातुरशान्त-
 इति चरति । न घ्राणविज्ञानधातुः शून्य इति चरति । न घ्राण-
 विज्ञानधातुरशून्य इति चरति । न घ्राणविज्ञानधातुर्निमित्त
 इति चरति । न घ्राणविज्ञानधातुरनिमित्त इति चरति । न
 घ्राणविज्ञानधातुः प्रणिहित इति चरति । न घ्राणविज्ञानधातु-
 रप्रणिहित इति चरति । न घ्राणविज्ञानधातुर्विविक्त इति
 चरति । न घ्राणविज्ञानधातुरविविक्त इति चरति ।

न जिह्वाधातौ चरति । न जिह्वाधातोर्निमित्ते चरति । न
 जिह्वाधातुर्नित्य इति चरति । न जिह्वाधातुरनित्य इति चरति ।
 न जिह्वाधातुः सुख इति चरति । न जिह्वाधातुर्दुःख इति चरति
 न जिह्वाधातुरात्मेति चरति । न जिह्वाधातुरनात्मेति चरति ।
 न जिह्वाधातुः शान्त इति चरति । न जिह्वाधातुरशान्त इति
 चरति । न जिह्वाधातुः शून्य इति चरति । न जिह्वाधातुरशून्य
 इति चरति । न जिह्वाधातुर्निमित्त इति चरति । न जिह्वा-
 धातुरनिमित्त इति चरति । न जिह्वाधातुः प्रणिहित इति
 चरति । न जिह्वाधातुरप्रणिहित इति चरति । न जिह्वाधातु-
 र्विविक्त इति चरति । न जिह्वाधातुरविविक्त इति चरति ।

न रसधातौ चरति । न रसधातोर्निमित्ते चरति । न रस-
 धातुर्नित्य इति चरति । न रसधातुरनित्य इति चरति । न
 रसधातुः सुख इति चरति । न रसधातुर्दुःख इति चरति । न

रसधातुरात्मेति चरति । न रसधातुरनात्मेति चरति । न रस-
धातुः शान्त इति चरति । न रसधातुरशान्त इति चरति । न
रसधातुः शून्य इति चरति । न रसधातुरशून्य इति चरति । न
रसधातुर्निमित्त इति चरति । न रसधातुरनिमित्त इति चरति ।
न रसधातुः प्रणिहित इति चरति । न रसधातुरप्रणिहित इति
चरति । न रसधातुर्विविक्त इति चरति । न रसधातुरविविक्त
इति चरति ।

न जिज्ञाविज्ञानधातौ चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातोर्निमित्ते
चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुर्नित्य इति चरति । न जिज्ञा-
विज्ञानधातुरनित्य इति चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुः सुख
इति चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुर्दुःख इति चरति । न जिज्ञा-
विज्ञानधातुरात्मेति चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुरनात्मेति
चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुः शान्त इति चरति । न जिज्ञा-
विज्ञानधातुरशान्त इति चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुः शून्य
इति चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुरशून्य इति चरति । न जिज्ञा-
विज्ञानधातुर्निमित्त इति चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुरनिमित्त
इति चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुः प्रणिहित इति चरति । न
जिज्ञाविज्ञानधातुरप्रणिहित इति चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातु-
र्विविक्त इति चरति । न जिज्ञाविज्ञानधातुरविविक्त इति चरति ।

न कायधातौ चरति । न कायधातोर्निमित्ते चरति । न
कायधातुर्नित्य इति चरति । न कायधातुरनित्य इति चरति ।
न कायधातुः सुख इति चरति । न कायधातुर्दुःख इति चरति ।

न कायधातुरात्मेति चरति । न कायधातुरनात्मेति चरति । न कायधातुः शान्त इति चरति । न कायधातुरशान्त इति चरति । न कायधातुः शून्य इति चरति । न कायधातुरशून्य इति चरति । न कायधातुर्निमित्त इति चरति । न कायधातुरनिमित्त इति चरति । न कायधातुः प्रणिहित इति चरति । न कायधातुरप्रणिहित इति चरति । न कायधातुर्बिबिक्त इति चरति । न कायधातुरविविक्त इति चरति ।

न स्पृष्टव्यधातौ चरति । न स्पृष्टव्यधातोर्निमित्ते चरति । न स्पृष्टव्यधातुर्नित्य इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुरनित्य इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुः सुख इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुर्दुःख इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुरात्मेति चरति । न स्पृष्टव्यधातुरनात्मेति चरति । न स्पृष्टव्यधातुः शान्त इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुरशान्त इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुः शून्य इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुरशून्य इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुर्निमित्त इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुरनिमित्त इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुः प्रणिहित इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुरप्रणिहित इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुर्बिबिक्त इति चरति । न स्पृष्टव्यधातुरविविक्त इति चरति ।

न कायविज्ञानधातौ चरति । न कायविज्ञानधातोर्निमित्ते चरति । न कायविज्ञानधातुर्नित्य इति चरति । न कायविज्ञानधातुरनित्य इति चरति । न कायविज्ञानधातुः सुख इति चरति । न कायविज्ञानधातुर्दुःख इति चरति । न कायविज्ञानधातुरात्मेति चरति । न कायविज्ञानधातुरनात्मेति चरति ।

न कायविज्ञानधातुःशान्त इति चरति । न कायविज्ञानधातुर-
शान्त इति चरति । न कायविज्ञानधातुःशून्य इति चरति । न
कायविज्ञानधातुरशून्य इति चरति । न कायविज्ञानधातुर्निमित्त
इति चरति । न कायविज्ञान धातुरनिमित्त इति चरति ।
न कायविज्ञानधातुः प्रणिहित इति चरति । न कायविज्ञान-
धातुरप्रणिहित इति चरति । न कायविज्ञानधातुर्भिविक्त
इति चरति । न कायविज्ञानधातुरविविक्त इति चरति ।

न मनोधातौ चरति । न मनोधातोर्निमित्ते चरति । न
मनोधातुर्नित्य इति चरति । न मनोधातुरनित्य इति चरति ।
न मनोधातुः सुख इति चरति । न मनोधातुर्दुःख इति
चरति । न मनोधातुरात्मेति चरति । न मनोधातुरनात्मेति
चरति । न, मनोधातुः शान्त इति चरति । न मनोधातुरशान्त
इति चरति । न मनोधातुः शून्य इति चरति । न मनो-
धातुरशून्य इति चरति । न मनोधातुर्निमित्त इति चरति । न
मनोधातुरनिमित्त इति चरति । न मनोधातुः प्रणिहित इति
चरति । न मनोधातुरप्रणिहित इति चरति । न मनोधातु-
र्भिविक्त इति चरति । न मनोधातुरविविक्त इति चरति ।

न धर्मधातौ चरति । न धर्मधातोर्निमित्ते चरति । न
धर्मधातुर्नित्य इति चरति । न धर्मधातुरनित्य इति चरति ।
न धर्मधातुः सुख इति चरति । न धर्मधातुर्दुःख इति चरति ।
न धर्मधातुरात्मेति चरति । न धर्मधातुरनात्मेति चरति ।
न धर्मधातुः शान्त इति चरति । न धर्मधातुरशान्त इति

चरति । न धर्मधातुः शून्य इति चरति । न धर्मधातुरशून्य इति चरति । न धर्मधातुर्निमित्त इति चरति । न धर्मधातुरनिमित्त इति चरति । न धर्मधातुः प्रणिहित इति चरति । न धर्मधातुरप्रणिहित इति चरति । न धर्मधातुर्विविक्त इति चरति । न धर्मधातुरविविक्त इति चरति ।

न मनोविज्ञानधातौ चरति । न मनोविज्ञानधातोर्निमित्ते चरति । न मनोविज्ञानधातुर्नित्य इति चरति । न मनोविज्ञानधातुरनित्य इति चरति । न मनोविज्ञानधातुः सुख इति चरति । न मनोविज्ञानधातुर्दुःख इति चरति । न मनोविज्ञानधातुरात्मेति चरति । न मनोविज्ञानधातुरनात्मेति चरति । न मनोविज्ञानधातुः ज्ञान्त इति चरति । न मनोविज्ञानधातुरज्ञान्त इति चरति । न मनोविज्ञानधातुः शून्य इति चरति । न मनोविज्ञानधातुरशून्य इति चरति । न मनोविज्ञानधातुः प्रणिहित इति चरति । न मनोविज्ञानधातुरप्रणिहित इति चरति । न मनोविज्ञानधातुर्विविक्त इति चरति । न मनोविज्ञानधातुरविविक्त इति चरति ।

न पृथिवीधातौ चरति । न पृथिवीधातोर्निमित्ते चरति । न पृथिवीधातुर्नित्य इति चरति । न पृथिवीधातुरनित्य इति चरति । न पृथिवीधातुः सुख इति चरति । न पृथिवीधातुर्दुःख इति चरति । न पृथिवीधातुरात्मेति चरति । न पृथिवीधातुरनात्मेति चरति । न पृथिवीधातुः ज्ञान्त इति चरति । न पृथिवीधातुरज्ञान्त इति चरति । न पृथिवीधातुः शून्य इति चरति ।

चरति । न पृथिवीधातुरशून्य इति चरति । न पृथिवीधातुर्नि-
मित्त इति चरति । न पृथिवीधातुरनिमित्त इति चरति ।
न पृथिवीधातुः प्रणिहित इति चरति । न पृथिवीधातुरप्रणि-
हित इति चरति । न पृथिवीधातुर्बिविक्त इति चरति । न
पृथिवीधातुरबिविक्त इति चरति ।

नाऽऽधातौ चरति । नाऽऽधातोर्निमित्ते चरति । नाऽऽधातुर्नित्य
इति चरति । नाऽऽधातुरनित्य इति चरति । नाऽऽधातुः सुख
इति चरति । नाऽऽधातुर्दुःख इति चरति । नाऽऽधातुरात्मेति
चरति । नाऽऽधातुरनात्मेति चरति । नाऽऽधातुः शान्त इति चरति ।
नाऽऽधातुरशान्त इति चरति । नाऽऽधातुः शून्य इति चरति ।
नाऽऽधातुरशून्य इति चरति । नाऽऽधातुः प्रणिहित इति चरति ।
नाऽऽधातुरप्रणिहित इति चरति । नाऽऽधातुर्बिविक्त इति चरति ।
नाऽऽधातुरबिविक्त इति चरति ।

न तेजोधातौ चरति । न तेजोधातोर्निमित्ते चरति । न
तेजोधातुर्नित्य इति चरति । न तेजोधातुरनित्य इति चरति ।
न तेजोधातुः सुख इति चरति । न तेजोधातुर्दुःख इति चरति ।
न तेजोधातुरात्मेति चरति । न तेजोधातुरनात्मेति चरति ।
न तेजोधातुः शान्त इति चरति । न तेजोधातुरशान्त इति चरति ।
न तेजोधातुः शून्य इति चरति । न तेजोधातुरशून्य इति चरति ।
न तेजोधातुर्निमित्त इति चरति । न तेजोधातुरनिमित्त इति
चरति । न तेजोधातुः प्रणिहित इति चरति । न तेजोधातुरप्रणि-
हित इति चरति । न तेजोधातुर्बिविक्त इति चरति । न तेजो-
धातुरबिविक्त इति चरति ।

ન વાયુધાતૌ ચરતિ । ન વાયુધાતોર્નિમિત્તે ચરતિ । ન
 વાયુધાતુર્નિત્યં દતિ ચરતિ । ન વાયુધાતુરનિત્યં દતિ ચરતિ । ન
 વાયુધાતુઃ સુખં દતિ ચરતિ । ન વાયુધાતુર્દુઃખં દતિ ચરતિ । ન
 વાયુધાતુરાત્મેતિ ચરતિ । ન વાયુધાતુરનાત્મેતિ ચરતિ । ન
 વાયુધાતુઃ શાન્તં દતિ ચરતિ । ન વાયુધાતુરશાન્તં દતિ ચરતિ । ન
 વાયુધાતુઃ શૂન્યં દતિ ચરતિ । ન વાયુધાતુરશૂન્યં દતિ ચરતિ । ન
 વાયુધાતુર્નિમિત્તં દતિ ચરતિ । ન વાયુધાતુરનિમિત્તં દતિ ચરતિ ।
 ન વાયુધાતુઃ પ્રણિહિતં દતિ ચરતિ । ન વાયુધાતુરપ્રણિહિતં દતિ
 ચરતિ । ન વાયુધાતુર્ભિવિક્તં દતિ ચરતિ । ન વાયુધાતુરવિવિક્ત-
 ં દતિ ચરતિ ।

નાકાગ્રધાતૌ ચરતિ । નાકાગ્રધાતોર્નિમિત્તે ચરતિ ।
 નાકાગ્રધાતુર્નિત્યં દતિ ચરતિ । નાકાગ્રધાતુરનિત્યં દતિ ચરતિ ।
 નાકાગ્રધાતુઃ સુખં દતિ ચરતિ । નાકાગ્રધાતુર્દુઃખં દતિ ચરતિ ।
 નાકાગ્રધાતુરાત્મેતિ ચરતિ । નાકાગ્રધાતુરનાત્મેતિ ચરતિ ।
 નાકાગ્રધાતુઃ શૂન્યં દતિ ચરતિ । નાકાગ્રધાતુરશૂન્યં દતિ ચરતિ ।
 નાકાગ્રધાતુર્નિમિત્તં દતિ ચરતિ । નાકાગ્રધાતુરનિમિત્તં દતિ
 ચરતિ । નાકાગ્રધાતુઃ પ્રણિહિતં દતિ ચરતિ । નાકાગ્રધાતુરપ્રણિ-
 હિતં દતિ ચરતિ । નાકાગ્રધાતુર્ભિવિક્તં દતિ ચરતિ । નાકાગ્ર-
 ધાતુરવિવિક્તં દતિ ચરતિ ।

ન વિજ્ઞાનધાતૌ ચરતિ । ન વિજ્ઞાનધાતોર્નિમિત્તે ચરતિ ।
 ન વિજ્ઞાનધાતુર્નિત્યં દતિ ચરતિ । ન વિજ્ઞાનધાતુરનિત્યં દતિ
 ચરતિ । ન વિજ્ઞાનધાતુઃ સુખં દતિ ચરતિ । ન વિજ્ઞાનધાતુર્દુઃખં

इति चरति । न विज्ञानधातुरात्मेति चरति । न विज्ञानधातु-
रनात्मेति चरति । न विज्ञानधातुः शान्त इति चरति । न विज्ञान-
धातुरशान्त इति चरति । न विज्ञानधातुः शून्य इति चरति ।
न विज्ञानधातुरशून्य इति चरति । न विज्ञानधातुर्निमित्त इति
चरति । न विज्ञानधातुरनिमित्त इति चरति । न विज्ञानधातुः
प्रणिहित इति चरति । न विज्ञानधातुरप्रणिहित इति चरति ।
न विज्ञानधातुर्विविक्त इति चरति । न विज्ञानधातुरविविक्त
इति चरति ।

नाऽविद्यायां चरति । नाऽविद्यायाः निमित्ते चरति । नाऽविद्या-
नित्येति चरति । नाऽविद्याऽनित्येति चरति । नाऽविद्या सुखेति
चरति । नाऽविद्यादुःखेति चरति । नाऽविद्या आत्मेति चरति ।
नाऽविद्याऽनात्मेति चरति । नाऽविद्याशान्तेति चरति । नाऽविद्या-
ऽशान्तेति चरति । नाऽविद्याशून्येति चरति । नाऽविद्याऽशून्येति
चरति । नाऽविद्यानिमित्तेति चरति । नाऽविद्याऽनिमित्तेति चरति ।
नाऽविद्याप्रणिहितेति चरति । नाऽविद्याऽप्रणिहितेति चरति ।
नाऽविद्याविविक्तेति चरति । नाऽविद्याऽविविक्तेति चरति ।

न संस्कारेषु चरति । न संस्कारायां निमित्ते चरति । न
संस्काराः नित्या इति चरति । न संस्कारा अनित्या इति चरति ।
न संस्काराः सुखा इति चरति । न संस्काराः दुःखा इति चरति ।
न संस्कारा आत्मा इति चरति । न संस्कारा अनात्मा इति
चरति । न संस्काराः शान्ता इति चरति । न संस्कारा अशान्ता
इति चरति । न संस्काराः शून्या इति चरति । न संस्कारा

अशून्या इति चरति । न संस्काराः निमित्ता इति चरति । न संस्कारा अनिमित्ता इति चरति । न संस्काराः प्रणिहिता इति चरति । न संस्कारा अप्रणिहिता इति चरति । न संस्काराः विविक्ता इति चरति । न संस्कारा अविविक्ता इति चरति ।

न विज्ञाने चरति । न विज्ञानस्य निमित्ते चरति । न विज्ञानं नित्यमिति चरति । न विज्ञानमनित्यमिति चरति । न विज्ञानं सुखमिति चरति । न विज्ञानं दुःखमिति चरति । न विज्ञानमात्मेति चरति । न विज्ञानमनात्मेति चरति । न विज्ञानं शान्तमिति चरति । न विज्ञानमशान्तमिति चरति । न विज्ञानं शून्यमिति चरति । न विज्ञानमशून्यमिति चरति । न विज्ञानं निमित्तमिति चरति । न विज्ञानमनिमित्तमिति चरति । न विज्ञानं प्रणिहितमिति चरति । न विज्ञानमप्रणिहितमिति चरति । न विज्ञानं विविक्तमिति चरति । न विज्ञानमविविक्तमिति चरति ।

न नामरूपे चरति । न नामरूपस्य निमित्ते चरति । न नामरूपं नित्यमिति चरति । न नामरूपमनित्यमिति चरति । न नामरूपं सुखमिति चरति । न नामरूपं दुःखमिति चरति । न नामरूपमात्मेति चरति । न नामरूपमनात्मेति चरति । न नामरूपं शान्तमिति चरति । न नामरूपमशान्तमिति चरति । न नामरूपं शून्यमिति चरति । न नामरूपमशून्यमिति चरति । न नामरूपं निमित्तमिति चरति । न नामरूपमनिमित्तमिति चरति । न नामरूपं प्रणिहितमिति चरति । न नामरूपमप्रणि-

दितमिति चरति । न नामरूपं विविक्तमिति चरति । न नाम-
रूपमविविक्तमिति चरति ।

न षडायतने चरति । न षडायतनस्य निमित्ते चरति । न
षडायतनं नित्यमिति चरति । न षडायतनमनित्यमिति चरति ।
न षडायतनं सुखमिति चरति । न षडायतनं दुःखमिति चरति ।
न षडायतनमात्मेति चरति । न षडायतनमनात्मेति चरति ।
न षडायतनं ज्ञानमिति चरति । न षडायतनमज्ञानमिति चरति ।
न षडायतनं शून्यमिति चरति । न षडायतनमशून्यमिति चरति ।
न षडायतनं निमित्तमिति चरति । न षडायतनमनिमित्तमिति
चरति । न षडायतनं प्रणिहितमिति चरति । न षडायतनमप्रणि-
हितमिति चरति । न षडायतनं विविक्तमिति चरति । षडाय-
तनमविविक्तमिति चरति ।

न स्यर्गं चरति । न स्यर्गस्य निमित्ते चरति । न स्यर्गोऽनित्य
इति चरति । न स्यर्गोऽनित्य इति चरति । न स्यर्गः सुख इति
चरति । न स्यर्गोऽदुःख इति चरति । न स्यर्गः आत्मेति चरति ।
न स्यर्गः अनात्मेति चरति । न स्यर्गः ज्ञान इति चरति । न
स्यर्गोऽज्ञान इति चरति । न स्यर्गः शून्य इति चरति । न
स्यर्गोऽशून्य इति चरति । न स्यर्गः निमित्त इति चरति । न
स्यर्गोऽनिमित्त इति चरति । न स्यर्गः प्रणिहित इति चरति । न
स्यर्गोऽप्रणिहित इति चरति । न स्यर्गो विविक्त इति चरति । न
स्यर्गोऽविविक्त इति चरति ।

न वेदनायां चरति । न वेदनायाः निमित्ते चरति । न

वेदना नित्येति चरति । न वेदनाऽनित्येति चरति । न वेदना
 सुखेति चरति । न वेदना दुःखेति चरति । न वेदना आत्मेति
 चरति । न वेदना अनात्मेति चरति । न वेदना गान्तेति चरति ।
 न वेदना अगान्तेति चरति । न वेदना शून्येति चरति । न
 वेदनाऽशून्येति चरति । न वेदना निमित्तेति चरति । न वेदना-
 ऽनिमित्तेति चरति । न वेदना प्रणिहितेति चरति । न वेदना-
 ऽप्रणिहितेति चरति । न वेदना विविक्तेति चरति । न वेदना-
 ऽविविक्तेति चरति ।

न दृष्ट्यायां चरति । न दृष्ट्यायाः निमित्ते चरति । न
 दृष्ट्या नित्येति चरति । न दृष्ट्या अनित्येति चरति । न दृष्ट्या
 सुखेति चरति । न दृष्ट्या दुःखेति चरति । न दृष्ट्या आत्मेति
 चरति । न दृष्ट्या अनात्मेति चरति । न दृष्ट्या गान्तेति चरति ।
 न दृष्ट्या अगान्तेति चरति । न दृष्ट्या शून्येति चरति । न दृष्ट्या-
 ऽशून्येति चरति । न दृष्ट्या निमित्तेति चरति । न दृष्ट्याऽनिमि-
 त्तेति चरति । न दृष्ट्या प्रणिहितेति चरति । न दृष्ट्याऽप्रणिहि-
 तेति चरति । न दृष्ट्या विविक्तेति चरति । न दृष्ट्याऽविविक्तेति
 चरति ।

नोपादाने चरति । नोपादानस्य निमित्ते चरति । नोपादानं
 नित्यमिति चरति । नोपादानमनित्यमिति चरति । नोपादानं
 सुखमिति चरति । नोपादानं दुःखमिति चरति । नोपादान-
 मात्मेति चरति । नोपादानमनात्मेति चरति । नोपादानं गान्त-
 मिति चरति । नोपादानमगान्तमिति चरति । नोपादानं शून्य-

मिति चरति । नोपादानमशून्यमिति चरति । नोपादानं निमित्त-
मिति चरति । नोपादानमनिमित्तमिति चरति । नोपादानं
प्रणिहितमिति चरति । नोपादानमप्रणिहितमिति चरति ।
नोपादानं विविक्तमिति चरति । नोपादानमविविक्तमिति चरति ।

न भवे चरति । न भवस्य निमित्ते चरति । न भवोऽनित्य
इति चरति । न भवोऽनित्य इति चरति । न भवः सुख इति
चरति । न भवोऽसुख इति चरति । न भवः आत्मेति चरति । न
भवोऽजात्मेति चरति । न भवः शान्त इति चरति । न भवो-
ऽशान्त इति चरति । न भवः शून्य इति चरति । न भवोऽशून्य
इति चरति । न भवोऽनिमित्त इति चरति । न भवोऽनिमित्त
इति चरति । न भवः प्रणिहित इति चरति । न भवोऽप्रणिहित
इति चरति । न भवोऽविविक्त इति चरति । न भवोऽविविक्त
इति चरति ।

न जातौ चरति । न जातेर्निमित्ते चरति । न जातिर्निमित्तेति
चरति । न जातिरनित्येति चरति । न जातिः सुखेति चरति । न
जातिर्दुःखेति चरति । न जातिरात्मेति चरति । न जातिरना-
त्मेति चरति । न जातिः शान्तेति चरति । न जातिरशान्तेति
चरति । न जातिः शून्येति चरति । न जातिरशून्येति चरति ।
न जातिर्निमित्तेति चरति । न जातिरनिमित्तेति चरति । न
जातिः प्रणिहितेति चरति । न जातिरप्रणिहितेति चरति । न
जातिर्विविक्तेति चरति । न जातिरविविक्तेति चरति ।

न जरामरणे चरति । न जरामरणस्य निमित्ते चरति । न

जरामरणं नित्यमिति चरति । न जरामरणमनित्यमिति चरति ।
 न जरामरणं सुखमिति चरति । न जरामरणं दुःखमिति चरति ।
 न जरामरणमात्मेति चरति । न जरामरणमनात्मेति चरति ।
 न जरामरणं शान्तमिति चरति । न जरामरणमशान्तमिति चरति ।
 न जरामरणं शून्यमिति चरति । न जरामरणमशून्यमिति चरति ।
 न जरामरणं निमित्तमिति चरति । न जरामरणमनिमित्तमिति
 चरति । न जरामरणं प्रणिहितमिति चरति । न जरामरण-
 मप्रणिहितमिति चरति । न जरामरणं विविक्तमिति चरति ।
 न जरामरणमविविक्तमिति चरति ।

न दानपारमितायां चरति । न दानपारमितायाः निमित्ते
 चरति । न दानपारमिता नित्येति चरति । न दानपारमिता-
 ऽनिमित्तेति चरति । न दानपारमिता सुखेति चरति । न दान-
 पारमिता दुःखेति चरति । न दानपारमिता आत्मेति चरति ।
 न दानपारमिताऽनात्मेति चरति । न दानपारमिता शान्तेति
 चरति । न दानपारमिताऽशान्तेति चरति । न दानपारमिता
 शून्येति चरति । न दानपारमिताऽशून्येति चरति । न दानपार-
 मिता निमित्तेति चरति । न दानपारमिताऽनिमित्तेति चरति ।
 न दानपारमिता प्रणिहितेति चरति । न दानपारमिताऽप्रणि-
 हितेति चरति । न दानपारमिता विविक्तेति चरति । न दान-
 पारमिताऽविविक्तेति चरति ।

न शीलपारमितायां चरति । न शीलपारमितायाः निमित्ते
 चरति । न शीलपारमिता नित्येति चरति । न शीलपारमिता-

ऽनित्येति चरति । न ग्रीलपारमिता सुखेति चरति । न ग्रील-
पारमिता दुःखेति चरति । न ग्रीलपारमिता आत्मेति चरति ।
न ग्रीलपारमिताऽनात्मेति चरति । न ग्रीलपारमिता शान्तेति
चरति । न ग्रीलपारमिताऽशान्तेति चरति । न ग्रीलपारमिता
शून्येति चरति । न ग्रीलपारमिताऽशून्येति चरति । न ग्रीलपार-
मिता निमित्तेति चरति । न ग्रीलपारमिताऽनिमित्तेति चरति ।
न ग्रीलपारमिता प्रणिहितेति चरति । न ग्रीलपारमिताऽप्रणि-
हितेति चरति । न ग्रीलपारमिता विविकेति चरति । न ग्रील-
पारमिताऽविविकेति चरति ।

न क्षान्तिपारमितायां चरति । न क्षान्तिपारमितायाः निमित्ते
चरति । न क्षान्तिपारमिता नित्येति चरति । न क्षान्तिपारमिता-
ऽनित्येति चरति । न क्षान्तिपारमिता सुखेति चरति । न क्षान्ति-
पारमिता दुःखेति चरति । न क्षान्तिपारमिता आत्मेति चरति ।
न क्षान्तिपारमिताऽनात्मेति चरति । न क्षान्तिपारमिता शान्तेति
चरति । न क्षान्तिपारमिताऽशान्तेति चरति । न क्षान्तिपारमिता
शून्येति चरति । न क्षान्तिपारमिताऽशून्येति चरति । न क्षान्ति-
पारमिता निमित्तेति चरति । न क्षान्तिपारमिताऽनिमित्तेति
चरति । न क्षान्तिपारमिता प्रणिहितेति चरति । न क्षान्तिपार-
मिताऽप्रणिहितेति चरति । न क्षान्तिपारमिता विविकेति
चरति । न क्षान्तिपारमिताऽविविकेति चरति ।

न वीर्यपारमितायां चरति । न वीर्यपारमितायाः निमित्ते
चरति । न वीर्यपारमिता नित्येति चरति । न वीर्यपारमिता-

ऽनित्येति चरति । न वीर्यपारमिता सुखेति चरति । न वीर्य-
 पारमिता दुःखेति चरति । न वीर्यपारमिता आत्मेति चरति ।
 न वीर्यपारमिता अनात्मेति चरति । न वीर्यपारमिता ज्ञानेति
 चरति । न वीर्यपारमिताऽज्ञानेति चरति । न वीर्यपारमिता
 शून्येति चरति । न वीर्यपारमिताऽशून्येति चरति । न वीर्य-
 पारमिता निमित्तेति चरति । न वीर्यपारमिताऽनिमित्तेति
 चरति । न वीर्यपारमिता प्रणिहितेति चरति । न वीर्यपार-
 मिताऽप्रणिहितेति चरति । न वीर्यपारमिता विविक्तेति चरति ।
 न वीर्यपारमिताऽविविक्तेति चरति ।

न ध्यानपारमितायां चरति । न ध्यानपारमितायाः निमित्ते
 चरति । न ध्यानपारमिता नित्येति चरति । न ध्यानपारमिता-
 ऽनित्येति चरति । न ध्यानपारमिता सुखेति चरति । न ध्यान-
 पारमिता दुःखेति चरति । न ध्यानपारमिता आत्मेति चरति ।
 न ध्यानपारमिता अनात्मेति चरति । न ध्यानपारमिता ज्ञानेति
 चरति । न ध्यानपारमिताऽज्ञानेति चरति । न ध्यानपारमिता
 शून्येति चरति । न ध्यानपारमिताऽशून्येति चरति । न ध्यान-
 पारमिता निमित्तेति चरति । न ध्यानपारमिताऽनिमित्तेति
 चरति । न ध्यानपारमिता प्रणिहितेति चरति । न ध्यानपार-
 मिताऽप्रणिहितेति चरति । न ध्यानपारमिता विविक्तेति चरति ।
 न ध्यानपारमिताऽविविक्तेति चरति ।

न प्रज्ञापारमितायां चरति । न प्रज्ञापारमितायाः निमित्ते
 चरति । न प्रज्ञापारमिता नित्येति चरति । न प्रज्ञापारमिता-

ऽनित्येति चरति । न प्रज्ञापारमिता सुखेति चरति । न प्रज्ञापारमिता दुःखेति चरति । न प्रज्ञापारमिता आत्मेति चरति । न प्रज्ञापारमिताऽनात्मेति चरति । न प्रज्ञापारमिता ज्ञान्तेति चरति । न प्रज्ञापारमिताऽज्ञान्तेति चरति । न प्रज्ञापारमिता शून्येति चरति । न प्रज्ञापारमिताऽशून्येति चरति । न प्रज्ञापारमिता निमित्ते चरति । न प्रज्ञापारमिताऽनिमित्ते चरति । न प्रज्ञापारमिता प्रणिहितेति चरति । न प्रज्ञापारमिताऽप्रणिहितेति चरति । न प्रज्ञापारमिता विविक्तेति चरति । न प्रज्ञापारमिताऽविविक्तेति चरति ।

नाऽध्यात्मशून्यतायां चरति । नाऽध्यात्मशून्यतायाः निमित्ते चरति । नाऽध्यात्मशून्यता नित्येति चरति । नाऽध्यात्मशून्यताऽनित्येति चरति । नाऽध्यात्मशून्यता सुखेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यता दुःखेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यता आत्मेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यताऽनात्मेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यता ज्ञान्तेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यताऽज्ञान्तेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यता शून्येति चरति । नाऽध्यात्मशून्यताऽशून्येति चरति । नाऽध्यात्मशून्यता निमित्तेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यताऽनिमित्तेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यता प्रणिहितेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यताऽप्रणिहितेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यता विविक्तेति चरति । नाऽध्यात्मशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

न वहिर्द्वाशून्यतायां चरति । न वहिर्द्वाशून्यतायाः निमित्ते चरति । न वहिर्द्वाशून्यता नित्येति चरति । न वहिर्द्वाशून्यता-

ऽनित्येति चरति । न वहिर्द्वांशून्यता सुखेति चरति । न वहिर्द्वां-
 शून्यता दुःखेति चरति । न वहिर्द्वांशून्यता^१ आत्मेति चरति ।
 न वहिर्द्वांशून्यताऽनात्मेति चरति । न वहिर्द्वांशून्यता ज्ञानेति
 चरति । न वहिर्द्वांशून्यताऽज्ञानेति चरति । न वहिर्द्वांशून्यता-
 शून्येति चरति । न वहिर्द्वांशून्यताऽशून्येति चरति । न वहिर्द्वां-
 शून्यता निमित्तेति चरति । न वहिर्द्वांशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
 न वहिर्द्वांशून्यता प्रणिहितेति चरति । न वहिर्द्वांशून्यताऽप्रणि-
 हितेति चरति । न वहिर्द्वांशून्यता विविक्तेति चरति । न
 वहिर्द्वांशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यतायां चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यतायाः
निमित्ते चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यता गित्येति चरति ।
नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यताऽनित्येति चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यता
सुखेति चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यता दुःखेति चरति ।
नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यता आत्मेति चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यता-
ऽनात्मेति चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यता ज्ञान्तेति चरति ।
नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यताऽज्ञान्तेति चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यता
शून्येति चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यताऽशून्येति चरति ।
नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यता निमित्तेति चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वां-
शून्यताऽनिमित्तेति चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यता प्रणिहितेति
चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यताऽप्रणिहितेति चरति । नाऽध्यात्म-
वद्भिर्द्वांशून्यता विविक्तेति चरति । नाऽध्यात्मवद्भिर्द्वांशून्यताऽविवि-
क्तेति चरति ।

न शून्यताशून्यतायां चरति । न शून्यताशून्यतायाः निमित्ते
चरति । न शून्यताशून्यता नित्येति चरति । न शून्यताशून्यता-
ऽनित्येति चरति । न शून्यताशून्यता सुखेति चरति । न शून्यता-
शून्यता दुःखेति चरति । न शून्यताशून्यता आत्मेति चरति ।
न शून्यताशून्यताऽनात्मेति चरति । न शून्यताशून्यता ग्रान्तेति
चरति । न शून्यताशून्यताऽग्रान्तेति चरति । न शून्यताशून्यता
शून्येति चरति । न शून्यताशून्यताऽशून्येति चरति । न शून्यता-
शून्यता निमित्तेति चरति । न शून्यताशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
न शून्यताशून्यता प्रणिहितेति चरति । न शून्यताशून्यताऽप्रणि-
हितेति चरति । न शून्यताशून्यता विविक्तेति चरति । न
शून्यताशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

न महाशून्यतायां चरति । न महाशून्यतायाः निमित्ते चरति ।
न महाशून्यता नित्येति चरति । न महाशून्यताऽनित्येति चरति ।
न महाशून्यता सुखेति चरति । न महाशून्यता दुःखेति चरति ।
न महाशून्यता आत्मेति चरति । न महाशून्यताऽनात्मेति चरति ।
न महाशून्यता ग्रान्तेति चरति । न महाशून्यताऽग्रान्तेति चरति ।
न महाशून्यता शून्येति चरति । न महाशून्यताऽशून्येति चरति ।
न महाशून्यता निमित्तेति चरति । न महाशून्यताऽनिमित्तेति
चरति । न महाशून्यता प्रणिहितेति चरति । न महाशून्यता
ऽप्रणिहितेति चरति । न महाशून्यता विविक्तेति चरति । न
महाशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

न परमार्थशून्यतायां चरति । न परमार्थशून्यतायाः निमित्ते

चरति । न परमार्थशून्यता नित्येति चरति । न परमार्थशून्यता-
 ऽनित्येति चरति । न परमार्थशून्यता सुखेति चरति । न परमार्थ-
 शून्यता दुःखेति चरति । न परमार्थशून्यता आत्मेति चरति ।
 न परमार्थशून्यता अनात्मेति चरति । न परमार्थशून्यता ज्ञानेति
 चरति । न परमार्थशून्यताऽज्ञानेति चरति । न परमार्थशून्यता
 शून्येति चरति । न परमार्थशून्यताऽशून्येति चरति । न परमार्थ-
 शून्यता निमित्तेति चरति । न परमार्थशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
 न परमार्थशून्यता प्रणिहितेति चरति । न परमार्थशून्यताऽप्रणि-
 हितेति चरति । न परमार्थशून्यता विविक्तेति चरति । न परमार्थ-
 शून्यताऽविविक्तेति चरति ।

न संस्कृतशून्यतायां चरति । न संस्कृतशून्यतायाः निमित्ते
 चरति । न संस्कृतशून्यता नित्येति चरति । न संस्कृतशून्यताऽनि-
 त्येति चरति । न संस्कृतशून्यता सुखेति चरति । न संस्कृतशून्यता
 दुःखेति चरति । न संस्कृतशून्यता आत्मेति चरति । न संस्कृत-
 शून्यता अनात्मेति चरति । न संस्कृतशून्यता ज्ञानेति चरति । न
 संस्कृतशून्यताऽज्ञानेति चरति । न संस्कृतशून्यता शून्येति चरति ।
 न संस्कृतशून्यताऽशून्येति चरति । न संस्कृतशून्यता निमित्तेति
 चरति । न संस्कृतशून्यताऽनिमित्तेति चरति । न संस्कृतशून्यता
 प्रणिहितेति चरति । न संस्कृतशून्यताऽप्रणिहितेति चरति । न
 संस्कृतशून्यता विविक्तेति चरति । न संस्कृतशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

नाऽसंस्कृतशून्यतायां चरति । नाऽसंस्कृतशून्यतायाः निमित्ते
 चरति । नाऽसंस्कृतशून्यता नित्येति चरति । नाऽसंस्कृतशून्यता-

ऽनित्येति चरति । नाऽसंस्कृतशून्यता सुखेति चरति । नाऽसंस्कृत-
शून्यता दुःखेति चरति । नाऽसंस्कृतशून्यता आत्मेति चरति ।
नाऽसंस्कृतशून्यता अनात्मेति चरति । नाऽसंस्कृतशून्यता गान्तेति
चरति । नाऽसंस्कृतशून्यताऽगान्तेति चरति । नाऽसंस्कृतशून्यता
शून्येति चरति । नाऽसंस्कृतशून्यताऽशून्येति चरति । नाऽसंस्कृत-
शून्यता निमित्तेति चरति । नाऽसंस्कृतशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
नाऽसंस्कृतशून्यता प्रणिहितेति चरति । नाऽसंस्कृतशून्यताऽप्रणि-
हितेति चरति । नाऽसंस्कृतशून्यता विविक्तेति चरति । नाऽसंस्कृत-
शून्यताऽविविक्तेति चरति ।

नाऽत्यन्तशून्यतायां चरति । नाऽत्यन्तशून्यतायाः निमित्ते चरति ।
नाऽत्यन्तशून्यता नित्येति चरति । नाऽत्यन्तशून्यताऽनित्येति चरति ।
नाऽत्यन्तशून्यता सुखेति चरति । नाऽत्यन्तशून्यता दुःखेति चरति ।
नाऽत्यन्तशून्यता आत्मेति चरति । नाऽत्यन्तशून्यता अनात्मेति चरति ।
नाऽत्यन्तशून्यता गान्तेति चरति । नाऽत्यन्तशून्यताऽगान्तेति चरति ।
नाऽत्यन्तशून्यता शून्येति चरति । नाऽत्यन्तशून्यताऽशून्येति चरति ।
नाऽत्यन्तशून्यता निमित्तेति चरति । नाऽत्यन्तशून्यताऽनिमित्तेति
चरति । नाऽत्यन्तशून्यताप्रणिहितेति चरति । नाऽत्यन्तशून्यता-
ऽप्रणिहितेति चरति । नाऽत्यन्तशून्यता विविक्तेति चरति ।
नाऽत्यन्तशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

नाऽनवरागशून्यतायां चरति । नाऽनवरागशून्यतायाः निमित्ते
चरति । नाऽनवरागशून्यता नित्येति चरति । नाऽनवरागशून्यता-
ऽनित्येति चरति । नाऽनवरागशून्यता सुखेति चरति । नाऽनवराग-

शून्यता दुःखेति चरति । नाऽनवरागशून्यता आत्मेति चरति ।
 नाऽनवरागशून्यता अनात्मेति चरति । नाऽनवरागशून्यता शान्तेति
 चरति । नाऽनवरागशून्यताऽशान्तेति चरति । नाऽनवरागशून्यता
 शून्येति चरति । नाऽनवरागशून्यताऽशून्येति चरति । नाऽनवराग-
 शून्यता निमित्तेति चरति । नाऽनवरागशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
 नाऽनवरागशून्यता प्रणिहितेति चरति । नाऽनवरागशून्यताऽप्रणि-
 हितेति चरति । नाऽनवरागशून्यता विविक्तेति चरति । नाऽन-
 वरागशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

नाऽनवकारशून्यतायां चरति । नाऽनवकारशून्यतायाः निमित्ते
 चरति । नाऽनवकारशून्यता नित्येति चरति । नाऽनवकारशून्यता-
 ऽनित्येति चरति । नाऽनवकारशून्यता सुखेति चरति । नाऽनव-
 कारशून्यता दुःखेति चरति । नाऽनवकारशून्यता आत्मेति चरति ।
 नाऽनवकारशून्यता अनात्मेति चरति । नाऽनवकारशून्यता शान्तेति
 चरति । नाऽनवकारशून्यताऽशान्तेति चरति । नाऽनवकारशून्यता
 शून्येति चरति । नाऽनवकारशून्यताऽशून्येति चरति । नाऽनवकार-
 शून्यता निमित्तेति चरति । नाऽनवकारशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
 नाऽनवकारशून्यता प्रणिहितेति चरति । नाऽनवकारशून्यताऽप्रणि-
 हितेति चरति । नाऽनवकारशून्यता विविक्तेति चरति । नाऽनव-
 कारशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

न प्रकृतिशून्यतायां चरति । न प्रकृतिशून्यतायाः निमित्ते
 चरति । न प्रकृतिशून्यता नित्येति चरति । न प्रकृतिशून्यता-
 ऽनित्येति चरति । न प्रकृतिशून्यता सुखेति चरति । न प्रकृति-

शून्यता दुःखेति चरति । न प्रकृतिशून्यता आत्मेति चरति ।
 न प्रकृतिशून्यता अनात्मेति चरति । न प्रकृतिशून्यता ज्ञान्तेति
 चरति । न प्रकृतिशून्यताऽज्ञान्तेति चरति । न प्रकृतिशून्यता
 शून्येति चरति । न प्रकृतिशून्यताऽशून्येति चरति । न प्रकृतिशून्यता
 निमित्तेति चरति । न प्रकृतिशून्यताऽनिमित्तेति चरति । न
 प्रकृतिशून्यता प्रणिहितेति चरति । न प्रकृतिशून्यताऽप्रणिहितेति
 चरति । न प्रकृतिशून्यता विविक्तेति चरति । न प्रकृतिशून्यता-
 ऽविविक्तेति चरति ।

न सर्वधर्मशून्यतायां चरति । न सर्वधर्मशून्यतायाः निमित्ते
 चरति । न सर्वधर्मशून्यता नित्येति चरति । न सर्वधर्मशून्यता-
 ऽनित्येति चरति । न सर्वधर्मशून्यता सुखेति चरति । न सर्व-
 धर्मशून्यता दुःखेति चरति । न सर्वधर्मशून्यता आत्मेति चरति ।
 न सर्वधर्मशून्यता अनात्मेति चरति । न सर्वधर्मशून्यता ज्ञान्तेति
 चरति । न सर्वधर्मशून्यताऽज्ञान्तेति चरति । न सर्वधर्मशून्यता
 शून्येति चरति । न सर्वधर्मशून्यताऽशून्येति चरति । न सर्वधर्म-
 शून्यता निमित्तेति चरति । न सर्वधर्मशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
 न सर्वधर्मशून्यता प्रणिहितेति चरति । न सर्वधर्मशून्यताऽप्रणि-
 हितेति चरति । न सर्वधर्मशून्यता विविक्तेति चरति । न सर्व-
 धर्मशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

न खलक्षणशून्यतायां चरति । न खलक्षणशून्यतायाः निमित्ते
 चरति । न खलक्षणशून्यता नित्येति चरति । न खलक्षणशून्यता
 अनित्येति चरति । न खलक्षणशून्यता सुखेति चरति । न

स्वभावशून्यता आत्मेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता अनात्मेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता शान्तेति चरति । नाऽभावस्वभाव-
 शून्यताऽशान्तेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता शून्येति चरति ।
 नाऽभावस्वभावशून्यताऽशून्येति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता
 निमित्तेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
 नाऽभावस्वभावशून्यता प्रणिहितेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता-
 ऽप्रणिहितेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता विविक्तेति चरति ।
 नाऽभावस्वभावशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

न कृत्यपस्थानेषु चरति । न कृत्यपस्थानानां निमित्ते चरति ।
 न कृत्यपस्थानानि नित्यानीति चरति । न कृत्यपस्थानानि
 अनित्यानीति चरति । न कृत्यपस्थानानि सुखानीति चरति ।
 न कृत्यपस्थानानि दुःखानीति चरति । न कृत्यपस्थानानि
 आत्मिकानीति चरति । न कृत्यपस्थानान्यनात्मिकानीति चरति ।
 न कृत्यपस्थानानि शान्तानीति चरति । न कृत्यपस्थानान्यशान्ता-
 नीति चरति । न कृत्यपस्थानानि शून्यानीति चरति । न कृत्यप-
 स्थानान्यशून्यानीति चरति । न कृत्यपस्थानानि निमित्तानीति
 चरति । न कृत्यपस्थानान्यनिमित्तानीति चरति । न कृत्यपस्थानानि
 प्रणिहितानीति चरति । न कृत्यपस्थानान्यप्रणिहितानीति चरति ।
 न कृत्यपस्थानानि विविक्कानीति चरति । न कृत्यपस्थानान्य-
 विविक्कानीति चरति ।

न सम्यक्प्रहाणेषु चरति । न सम्यक्प्रहाणानां निमित्ते चरति ।
 न सम्यक्प्रहाणानि नित्यानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणान्य-

नित्यानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणानि सुखानीति चरति ।
 न सम्यक्प्रहाणानि दुःखानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणानि
 आत्मिकानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणान्यनात्मिकानीति चरति ।
 न सम्यक्प्रहाणानि ज्ञान्तानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणान्य-
 ज्ञान्तानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणानि शून्यानीति चरति ।
 न सम्यक्प्रहाणान्यशून्यानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणानि
 निमित्तानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणान्यनिमित्तानीति चरति ।
 न सम्यक्प्रहाणानि प्रणिहितानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणान्य-
 प्रणिहितानीति चरति । न सम्यक्प्रहाणानि विविक्तानीति चरति ।
 न सम्यक्प्रहाणान्यविविक्तानीति चरति ।

न षड्विपादेषु चरति । न षड्विपादानां निमित्ते चरति ।
 न षड्विपादाः नित्या इति चरति । न षड्विपादा अनित्या इति
 चरति । न षड्विपादाः सुखा इति चरति । न षड्विपादाः
 दुःखा इति चरति । न षड्विपादा आत्मान इति चरति ।
 न षड्विपादा अनात्मान इति चरति । न षड्विपादाः ज्ञान्ता
 इति चरति । न षड्विपादा अज्ञान्ता इति चरति । न षड्वि-
 पादाः शून्या इति चरति । न षड्विपादा अशून्या इति चरति ।
 न षड्विपादाः निमित्ता इति चरति । न षड्विपादा अनिमित्ता
 इति चरति । न षड्विपादाः प्रणिहिता इति चरति । न षड्वि-
 पादा अप्रणिहिता इति चरति । न षड्विपादाः विविक्ता इति
 चरति । न षड्विपादा अविविक्ता इति चरति ।

नेन्द्रियेषु चरति । नेन्द्रियाणां निमित्ते चरति । नेन्द्रियाणि

स्वभावशून्यता आत्मेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता अनात्मेति
 चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता ग्रान्तेति चरति । नाऽभावस्वभाव-
 शून्यताऽग्रान्तेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता शून्येति चरति ।
 नाऽभावस्वभावशून्यताऽशून्येति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता
 निमित्तेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
 नाऽभावस्वभावशून्यता प्रणिहितेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता-
 ऽप्रणिहितेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता विविक्तेति चरति ।
 नाऽभावस्वभावशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

न मृत्युपम्यानेषु चरति । न मृत्युपम्यानानां निमित्ते चरति ।
 न मृत्युपम्यानां नित्यानीति चरति । न मृत्युपम्यानां
 अगित्यानीति चरति । न मृत्युपम्यानां सुखानीति चरति ।
 न मृत्युपम्यानां दुःखानीति चरति । न मृत्युपम्यानां

चरति । नाऽनुपलम्भशून्यताऽग्रान्तेति चरति । नाऽनुपलम्भशून्यता
 शून्येति चरति । नाऽनुपलम्भशून्यताऽशून्येति चरति । नाऽनुपलम्भ-
 शून्यता निमित्तेति चरति । नाऽनुपलम्भशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
 नाऽनुपलम्भशून्यता प्रणिहितेति चरति । नाऽनुपलम्भशून्यताऽप्रणि-
 हितेति चरति । नाऽनुपलम्भशून्यता विविक्तेति चरति । नाऽनुप-
 लम्भशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

नाऽभावशून्यतायां चरति । नाऽभावशून्यतायाः निमित्ते चरति ।
 नाऽभावशून्यता नित्येति चरति । नाऽभावशून्यताऽनित्येति चरति ।
 नाऽभावशून्यता सुखेति चरति । नाऽभावशून्यता दुःखेति चरति ।

नाऽभावशून्यता आत्मेति चरति । नाऽभावशून्यता अनात्मेति चरति ।
 नाऽभावशून्यता ज्ञान्तेति चरति । नाऽभावशून्यताऽज्ञान्तेति चरति ।
 नाऽभावशून्यता शून्येति चरति । नाऽभावशून्यताऽशून्येति चरति ।
 नाऽभावशून्यता निमित्तेति चरति । नाऽभावशून्यताऽनिमित्तेति
 चरति । नाऽभावशून्यता प्रणिहितेति चरति । नाऽभावशून्यता-
 ऽप्रणिहितेति चरति । नाऽभावशून्यता विविक्तेति चरति ।
 नाऽभावशून्यताऽविविक्तेति चरति ।

न स्वभावशून्यतायां चरति । न स्वभावशून्यतायाः निमित्ते
 चरति । न स्वभावशून्यता नित्येति चरति । न स्वभावशून्यता-
 ऽनित्येति चरति । न स्वभावशून्यता सुखेति चरति । न स्वभाव-
 शून्यता दुःखेति चरति । न स्वभावशून्यता आत्मेति चरति । न
 स्वभावशून्यता अनात्मेति चरति । न स्वभावशून्यता ज्ञान्तेति चरति ।
 न स्वभावशून्यताऽज्ञान्तेति चरति । न स्वभावशून्यता शून्येति
 चरति । न स्वभावशून्यताऽशून्येति चरति । न स्वभावशून्यता
 निमित्तेति चरति । न स्वभावशून्यताऽनिमित्तेति चरति ।
 न स्वभावशून्यता प्रणिहितेति चरति । न स्वभावशून्यताऽप्रणि-
 हितेति चरति । न स्वभावशून्यता विविक्तेति चरति । न स्वभाव-
 शून्यताऽविविक्तेति चरति ।

नाऽभावस्वभावशून्यतायां चरति । नाऽभावस्वभावशून्यतायाः
 निमित्ते चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता नित्येति चरति ।
 नाऽभावस्वभावशून्यताऽनित्येति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता
 सुखेति चरति । नाऽभावस्वभावशून्यता दुःखेति चरति । नाऽभाव-

नित्यानीति चरति । नेन्द्रियाणि अनित्यानीति चरति । नेन्द्रियाणि
 सुखानीति चरति । नेन्द्रियाणि दुःखानीति चरति । नेन्द्रिया-
 ष्णात्मिकानीति चरति । नेन्द्रियाण्यनात्मिकानीति चरति ।
 नेन्द्रियाणि ग्रान्तानीति चरति । नेन्द्रियाण्यग्रान्तानीति चरति ।
 नेन्द्रियाणि शून्यानीति चरति । नेन्द्रियाण्यशून्यानीति चरति ।
 नेन्द्रियाणि निमित्तानीति चरति । नेन्द्रियाण्यनिमित्तानीति
 चरति । नेन्द्रियाणि प्रणिहितानीति चरति । नेन्द्रियाण्यप्रणि-
 हितानीति चरति । नेन्द्रियाणि विविक्तानीति चरति । नेन्द्रि-
 याण्यविविक्तानीति चरति ।

न बलेषु चरति । न बलानां निमित्ते चरति । न बलानि
 नित्यानीति चरति । न बलान्यनित्यानीति चरति । न बलानि
 सुखानीति चरति । न बलानि दुःखानीति चरति । न बलानि
 आत्मिकानीति चरति । न बलान्यनात्मिकानीति चरति । न बलानि
 ग्रान्तानीति चरति । न बलान्यग्रान्तानीति चरति । न बलानि
 शून्यानीति चरति । न बलान्यशून्यानीति चरति । न बलानि
 निमित्तानीति चरति । न बलान्यनिमित्तानीति चरति । न बलानि
 प्रणिहितानीति चरति । न बलान्यप्रणिहितानीति चरति । न
 बलानि विविक्तानीति चरति । न बलान्यविविक्तानीति चरति ।

न बोध्यङ्गेषु चरति । न बोध्यङ्गानां निमित्ते चरति । न
 बोध्यङ्गानि नित्यानीति चरति । न बोध्यङ्गान्यनित्यानीति चरति ।
 न बोध्यङ्गानि सुखानीति चरति । न बोध्यङ्गानि दुःखानीति
 चरति । न बोध्यङ्गान्यात्मिकानीति चरति । न बोध्यङ्गान्यना-

त्तिकानीति चरति । न बोध्यज्ञानि शान्तानीति चरति । न
बोध्यज्ञान्यशान्तानीति चरति । न बोध्यज्ञानि शून्यानीति चरति ।
न बोध्यज्ञान्यशून्यानीति चरति । न बोध्यज्ञानि निमित्तानीति
चरति । न बोध्यज्ञान्यनिमित्तानीति चरति । न बोध्यज्ञानि
प्रणिहितानीति चरति । न बोध्यज्ञान्यप्रणिहितानीति चरति ।
न बोध्यज्ञानि विविक्तानीति चरति । न बोध्यज्ञान्यविविक्तानीति
चरति ।

नार्याष्टाङ्गमार्गे चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गस्य निमित्ते चरति ।
नार्याष्टाङ्गमार्गे नित्य इति चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गेऽनित्य इति
चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गः सुख इति चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गे
दुःख इति चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गः आत्मेति चरति । नार्या-
ष्टाङ्गमार्गः अनात्मेति चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गः शान्त इति
चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गः अशान्त इति चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गः
शून्य इति चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गः अशून्य इति चरति ।
नार्याष्टाङ्गमार्गः निमित्त इति चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गेऽनिमित्त
इति चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गः प्रणिहित इति चरति । नार्या-
ष्टाङ्गमार्गेऽप्रणिहित इति चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गे विविक्त इति
चरति । नार्याष्टाङ्गमार्गेऽविविक्त इति चरति ।

नार्यसत्त्वेषु चरति । नार्यसत्त्वानां निमित्ते चरति । नार्य-
सत्त्वानि नित्यानीति चरति । नार्यसत्त्वान्यनित्यानीति चरति ।
नार्यसत्त्वानि सुखानीति चरति । नार्यसत्त्वानि दुःखानीति चरति ।
नार्यसत्त्वानि आत्मिकानीति चरति । नार्यसत्त्वान्यनात्मिकानीति

चरति । नार्थमत्यानि श्रान्तानीति चरति । नार्थमत्यान्यश्रान्तानीति चरति । नार्थमत्यानि शून्यानीति चरति । नार्थमत्यान्यशून्यानीति चरति । नार्थमत्यानि निमित्तानीति चरति । नार्थमत्यान्यनिमित्तानीति चरति । नार्थमत्यानि प्रणिहितानीति चरति । नार्थमत्यान्यप्रणिहितानीति चरति । नार्थमत्यानि विविक्तानीति चरति । नार्थमत्यान्यविविक्तानीति चरति ।

न ध्यानेषु चरति । न ध्यानानां निमित्ते चरति । न ध्यानानि नित्यानीति चरति । न ध्यानान्यनित्यानीति चरति । न ध्यानानि सुखानीति चरति । न ध्यानानि दुःखानीति चरति । न ध्यानानि आत्मिकानीति चरति । न ध्यानान्यनात्मिकानीति चरति । न ध्यानानि श्रान्तानीति चरति । न ध्यानान्यश्रान्तानीति चरति । न ध्यानानि शून्यानीति चरति । न ध्यानान्यशून्यानीति चरति । न ध्यानानि निमित्तानीति चरति । न ध्यानान्यनिमित्तानीति चरति । न ध्यानानि प्रणिहितानीति चरति । न ध्यानान्यप्रणिहितानीति चरति । न ध्यानानि विविक्तानीति चरति । न ध्यानान्यविविक्तानीति चरति ।

नाऽप्रमाणेषु चरति । नाऽप्रमाणानां निमित्ते चरति । नाऽप्रमाणानि नित्यानीति चरति । नाऽप्रमाणान्यनित्यानीति चरति । नाऽप्रमाणानि सुखानीति चरति । नाऽप्रमाणानि दुःखानीति चरति । नाऽप्रमाणानि आत्मिकानीति चरति । नाऽप्रमाणान्यनात्मिकानीति चरति । नाऽप्रमाणानि श्रान्तानीति चरति । नाऽप्रमाणान्यश्रान्तानीति चरति । नाऽप्रमाणानि शून्यानीति चरति ।

चरति । नाऽप्रमाणान्यशून्यानीति चरति । नाऽप्रमाणानि निमित्तानीति चरति । नाऽप्रमाणान्यनिमित्तानीति चरति । नाऽप्रमाणानि प्रणिहितानीति चरति । नाऽप्रमाणान्यप्रणिहितानीति चरति । नाऽप्रमाणानि विविक्तानीति चरति । नाऽप्रमाणान्यविविक्तानीति चरति ।

नाह्वयसमापत्तिषु चरति । नाह्वयसमापत्तीनां निमित्ते चरति । नाह्वयसमापत्तीर्निर्गत्या इति चरति । नाह्वयसमापत्तीरनिर्गत्या इति चरति । नाह्वयसमापत्तीः सुखा इति चरति । नाह्वयसमापत्तीर्दुःखा इति चरति । नाह्वयसमापत्तीरात्मान इति चरति । नाह्वयसमापत्तीरनात्मान इति चरति । नाह्वयसमापत्तीः शान्ता इति चरति । नाह्वयसमापत्तीरशान्ता इति चरति । नाह्वयसमापत्तीः शून्या इति चरति । नाह्वयसमापत्तीरशून्या इति चरति । नाह्वयसमापत्तीर्निमित्ता इति चरति । नाह्वयसमापत्तीरनिमित्ता इति चरति । नाह्वयसमापत्तीः प्रणिहिता इति चरति । नाह्वयसमापत्तीरप्रणिहिता इति चरति । नाह्वयसमापत्तीर्विविक्ता इति चरति । नाह्वयसमापत्तीरविविक्ता इति चरति ।

* पूर्वोक्तपादिषु क्वचित् द्वितीयान्तता क्वचित् प्रथमान्तता, आदर्श-
पुस्तके दृष्टा मया तु सर्वत्र प्रथमान्ततालिखिता । आह्वयसमा-
पत्तीरारभ्य द्वितीयान्ततैरप्रस्थात् लिखितयन्त्रे दृश्यते । व्यतोमयापि
तथैव लिखितम् ।

न विमोक्षेषु चरति । न विमोक्षाणां निमित्ते* चरति ।
 न विमोक्षाः नित्या इति चरति । न विमोक्षान् अनित्या इति
 चरति । न विमोक्षान् सुखा इति चरति । न विमोक्षान् दुःखा
 इति चरति । न विमोक्षानात्मान इति चरति । न विमोक्षान-
 नात्मान इति चरति । न विमोक्षान् शान्ता इति चरति ।
 न विमोक्षानशान्ता इति चरति । न विमोक्षान् शून्या इति
 चरति । न विमोक्षानशून्या इति चरति । न विमोक्षान् निमित्ता
 इति चरति । न विमोक्षाननिमित्ता इति चरति । न विमोक्षान्
 प्रणिहिता इति चरति । न विमोक्षानप्रणिहितानिति चरति ।
 न विमोक्षान् विविक्ता इति चरति । न विमोक्षानविविक्ता इति
 चरति ।

नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तियु चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमा-
 पत्तीनां निमित्ते चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीर्नित्या इति
 चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरनित्या इति चरति । नाऽनु-
 पूर्वविहारसमापत्तीः सुखा इति चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमा-
 पत्तीर्दुःखा इति चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरात्मान इति
 चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरनात्मान इति चरति ।
 नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीः शान्ता इति चरति । नाऽनुपूर्वविहार-
 समापत्तीरशान्ता इति चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीः शून्या
 इति चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरशून्या इति चरति ।
 नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीर्निमित्ता इति चरति । नाऽनुपूर्वविहार-

* वा व्यादर्शपुस्तके धर्मे इति लिखितम् ।

समापत्तीरनिमित्ता इति चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीः
प्रणिहिता इति चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरप्रणिहिता
इति चरति । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीर्विविक्ता इति चरति ।
नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तीरविविक्ता इति चरति ।

न शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखेषु चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानां निमित्ते चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि नित्यानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यनित्यानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि सुखानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि दुःखानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यात्मिकानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यनात्मिकानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि शान्तानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यशान्तानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि शून्यानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यशून्यानीति चरति । न शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि निमित्तानीति चरति । न
शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यनिमित्तानीति चरति । न
शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि प्रणिहितानीति चरति ।
न शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यप्रणिहितानीति चरति ।
न शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि विविक्तानीति चरति ।
न शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यविविक्तानीति चरति ।

नाऽभिज्ञासु चरति । नाऽभिज्ञानां निमित्ते चरति । नाऽभिज्ञाः
 नित्या इति चरति । नाऽभिज्ञाः अनित्या इति चरति । नाऽभिज्ञाः
 सुखा इति चरति । नाऽभिज्ञाः दुःखा इति चरति । नाऽभिज्ञाः
 आत्मान इति चरति । नाऽभिज्ञाः अनात्मान इति चरति ।
 नाऽभिज्ञाः शान्ता इति चरति । नाऽभिज्ञाः अशान्ता इति चरति ।
 नाऽभिज्ञाः शून्या इति चरति । नाऽभिज्ञाः अशून्या इति चरति ।
 नाऽभिज्ञाः निमित्ता इति चरति । नाऽभिज्ञाः अनिमित्ता इति
 चरति । नाऽभिज्ञाः प्रणिहिता इति चरति । नाऽभिज्ञाः
 अप्रणिहिता इति चरति । नाऽभिज्ञाः विविक्ता इति चरति ।
 नाऽभिज्ञाः अविविक्ता इति चरति ।

न समाधिषु चरति । न समाधिनां चरति । न समाधीन् नित्या
 इति चरति । न समाधीननित्या इति चरति । न समाधीन् सुखा
 इति चरति । न समाधीन् दुःखा इति चरति । न समाधीनात्मान
 इति चरति । न समाधीननात्मान इति चरति । न समाधीन्
 शान्ता इति चरति । न समाधीनशान्ता इति चरति । न समा-
 धीन् शून्या इति चरति । न समाधीनशून्या इति चरति । न
 समाधीन्निमित्ता इति चरति । न समाधीननिमित्ता इति
 चरति । न समाधीन् प्रणिहिता इति चरति । न समाधीन-
 प्रणिहिता इति चरति । न समाधीन् विविक्ता इति चरति ।
 न समाधीनविविक्ता इति चरति ।

न धारणीमुखेषु चरति । न धारणीमुखानां निमित्ते चरति ।
 न धारणीमुखानि नित्यानीति चरति । न धारणीमुखान्यनित्या-

नीति चरति । न धारणीमुखानि सुखानीति चरति । न धारणीमुखानि दुःखानीति चरति । न धारणीमुखान्यात्मिकानीति चरति । न धारणीमुखान्यनात्मिकानीति चरति । न धारणीमुखानि शान्तानीति चरति । न धारणीमुखान्यशान्तानीति चरति । न धारणीमुखानि शून्यानीति चरति । न धारणीमुखान्यशून्यानीति चरति । न धारणीमुखानि निमित्तानीति चरति । न धारणीमुखान्यनिमित्तानीति चरति । न धारणीमुखानि प्रणिहितानीति चरति । न धारणीमुखान्यप्रणिहितानीति चरति । न धारणीमुखानि विविक्तानीति चरति । न धारणीमुखान्यविविक्तानीति चरति ।

न तथागतबलेषु चरति । न तथागतबलानां निमित्ते चरति । न तथागतबलानि नित्यानीति चरति । न तथागतबलान्यनित्यानीति चरति । न तथागतबलानि सुखानीति चरति । न तथागतबलानि दुःखानीति चरति । न तथागतबलान्यात्मिकानीति चरति । न तथागतबलान्यनात्मिकानीति चरति । न तथागतबलानि शान्तानीति चरति । न तथागतबलान्यशान्तानीति चरति । न तथागतबलानि शून्यानीति चरति । न तथागतबलान्यशून्यानीति चरति । न तथागतबलानि निमित्तानीति चरति । न तथागतबलान्यनिमित्तानीति चरति । न तथागतबलानि प्रणिहितानीति चरति । न तथागतबलान्यप्रणिहितानीति चरति । तथागतबलानि विविक्तानीति चरति । न तथागतबलान्यविविक्तानीति चरति ।

न वैशारद्येषु चरति । न वैशारद्यानां निमित्ते चरति ।
 न वैशारद्यानि नित्यानीति चरति । न वैशारद्यान्यनित्यानीति
 चरति । न वैशारद्यानि सुखानीति चरति । न वैशारद्यानि
 दुःखानीति चरति । न वैशारद्यान्यात्मिकानीति चरति । न
 वैशारद्यान्यनात्मिकानीति चरति । न वैशारद्यानि शान्तानीति
 चरति । न वैशारद्यान्यशान्तानीति चरति । न वैशारद्यानि
 शून्यानीति चरति । न वैशारद्यान्यशून्यानीति चरति । न
 वैशारद्यानि निमित्तानीति चरति । न वैशारद्यान्यनिमित्तानीति
 चरति । न वैशारद्यानि प्रणिहितानीति चरति । न वैशारद्यान्य-
 प्रणिहितानीति चरति । न वैशारद्यानि विविक्तानीति चरति ।
 न वैशारद्यान्यविविक्तानीति चरति ।

न प्रतिसम्बिन्धु चरति । न प्रतिसम्बिदां निमित्ते चरति ।
 न प्रतिसम्बिदो नित्या इति चरति । न प्रतिसम्बिदोऽनित्या इति
 चरति । न प्रतिसम्बिदः सुखा इति चरति । न प्रतिसम्बिदा
 दुःखा इति चरति । न प्रतिसम्बिदः आत्मान इति चरति । न
 प्रतिसम्बिदोऽनात्मान इति चरति । न प्रतिसम्बिदः शान्ता इति
 चरति । न प्रतिसम्बिदोऽशान्ता इति चरति । न प्रतिसम्बिदः
 शून्या इति चरति । न प्रतिसम्बिदोऽशून्या इति चरति । न
 प्रतिसम्बिदो निमित्ता इति चरति । न प्रतिसम्बिदोऽनिमित्ता
 इति चरति । न प्रतिसम्बिदो प्रणिहिता इति चरति । न प्रति-
 सम्बिदोऽप्रणिहिता इति चरति । न प्रतिसम्बिदो विविक्ता इति
 चरति । न प्रतिसम्बिदोऽविविक्ता इति चरति ।

न महाकरुणायां चरति । न महाकरुणाया निमित्ते चरति ।
 न महाकरुणा नित्येति चरति । न महाकरुणाऽनित्येति चरति ।
 न महाकरुणा सुखेति चरति । न महाकरुणा दुःखेति चरति ।
 न महाकरुणा आत्मेति चरति । न महाकरुणाऽनात्मेति चरति ।
 न महाकरुणा शान्तेति चरति । न महाकरुणाऽशान्तेति चरति ।
 न महाकरुणा शून्येति चरति । न महाकरुणाऽशून्येति चरति ।
 न महाकरुणा निमित्तेति चरति । न महाकरुणाऽनिमित्तेति चरति ।
 न महाकरुणा प्रणिहितेति चरति । न महाकरुणाऽप्रणिहितेति
 चरति । न महाकरुणा विविक्तेति चरति । न महाकरुणा-
 ऽविविक्तेति चरति ।

नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्म्मेषु चरति । नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्माणां
 निमित्ते चरति । नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मान्नित्या इति चरति ।
 नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्माननित्या इति चरति । नाष्टादशावेणिक-
 बुद्धधर्मान् सुखा इति चरति । नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मान् दुःखा
 इति चरति । नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मानात्मान इति चरति ।
 नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्माननात्मान इति चरति । नाष्टादशावेणिक-
 बुद्धधर्मान् शान्ता इति चरति । नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मानशान्ता
 इति चरति । नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मान् शून्या इति चरति ।
 नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मानशून्या इति चरति । नाष्टादशावेणिक-
 बुद्धधर्मान्निमित्ता इति चरति । नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मान-
 निमित्ता इति चरति । नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मान् प्रणिहिता
 इति चरति । नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मानप्रणिहिता इति चरति ।

नाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मान् विविक्ता इति चरति । नाष्टादशा-
वेणिकबुद्धधर्मानविविक्ता इति चरति ।

तत्कस्य हेतोस्तथाह्यायुभञ्जारदतीपुत्र या रूपस्य शून्यता न
तद्रूपं । न चाऽन्यत्र शून्यतायारूपं नाऽन्यत्र रूपाच्छून्यता । शून्यतैव
रूपं । रूपमेव शून्यता । या वेदनायाः शून्यता न सा वेदना न
चाऽन्यत्र शून्यताया वेदना नाऽन्यत्र वेदनायाः शून्यता । शून्यतैव
वेदना । वेदनैव शून्यता । या संज्ञायाः शून्यता न सा शून्यता ।
न चाऽन्यत्र शून्यतायाः संज्ञा । नाऽन्यत्र संज्ञायाः शून्यता ।
शून्यतैव संज्ञा । संज्ञैव शून्यता । या संस्काराणां शून्यता न ते
संस्काराः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः संस्काराः । नाऽन्यत्र संस्कारेभ्यः
शून्यता । शून्यतैव संस्काराः । संस्कारा एव शून्यता । या विज्ञानस्य
शून्यता न तद्विज्ञानं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः विज्ञानं । नाऽन्यत्र
विज्ञानाच्छून्यता । शून्यतैव विज्ञानं । विज्ञानमेव शून्यता ।

या चक्षुषः शून्यता न तच्चक्षुः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाश्चक्षुः ।
नाऽन्यत्र चक्षुषः शून्यता । शून्यतैव चक्षुः । चक्षुरेव शून्यता ।
या श्रोत्रस्य शून्यता न तत् श्रोत्रं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः श्रोत्रं ।
नाऽन्यत्र श्रोत्राच्छून्यता । शून्यतैव श्रोत्रं । श्रोत्रमेव शून्यता ।
या घ्राणस्य शून्यता न तद्घ्राणं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः घ्राणं ।
नाऽन्यत्र घ्राणाच्छून्यता । शून्यतैव घ्राणं । घ्राणमेव शून्यता । या
जिह्वायाः शून्यता न सा जिह्वा । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः जिह्वा ।
नाऽन्यत्र जिह्वायाः शून्यता । शून्यतैव जिह्वा । जिह्वैव शून्यता ।
या कायस्य शून्यता न स कायः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः कायः ।

नाऽन्यत्र कायाच्छून्यता । शून्यतैव कायः । काय एव शून्यता ।
या मनसः शून्यता न तन्मनः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः मनः ।
नाऽन्यत्र मनसः शून्यता । शून्यतैव मनः । मन एव शून्यता ।

या रूपस्य शून्यता न तद्रूपं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः रूपं ।
नाऽन्यत्र रूपाच्छून्यता । शून्यतैव रूपं । रूपमेव शून्यता । या शब्दस्य
शून्यता न स शब्दः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः शब्दः । नाऽन्यत्र
शब्दाच्छून्यता । शून्यतैव शब्दः । शब्द एव शून्यता । या गन्धस्य
शून्यता न स गन्धः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः गन्धः । नाऽन्यत्र
गन्धाच्छून्यता । शून्यतैव गन्धो गन्ध एव शून्यता । या रसस्य
शून्यता न स रसः । न चाऽन्यत्र शून्यताया रसोनाऽन्यत्र
रसाच्छून्यता । शून्यतैव रसोरस एव शून्यता । या स्पर्शस्य शून्यता
न स स्पर्शः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः स्पर्शो नाऽन्यत्र स्पर्शाच्छून्यता ।
शून्यतैव स्पर्शः । स्पर्श एव शून्यता । या धर्माणां शून्यता न ते
धर्माः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः धर्माः । नाऽन्यत्र धर्मिभ्यः
शून्यता । शून्यतैव धर्माः । धर्मा एव शून्यता ।

या चतुर्धातुशून्यता न स चतुर्धातुः । न चाऽन्यत्र शून्यताया-
श्चतुर्धातुर्नाऽन्यत्र चतुर्धातोः शून्यता । शून्यतैव चतुर्धातुश्चतुर्धातुरेव
शून्यता । या रूपधातु शून्यता न स रूपधातुः । न चाऽन्यत्र
शून्यतायाः रूपधातुः । नाऽन्यत्र रूपधातोः शून्यता । शून्यतैव
रूपधातुः । रूपधातुरेव शून्यता । या चतुर्विज्ञानधातु शून्यता
न स चतुर्विज्ञानधातुः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाश्चतुर्विज्ञानधातुः ।
नाऽन्यत्र चतुर्विज्ञानधातोः शून्यता । शून्यतैव चतुर्विज्ञानधातुः ।

शून्यता । शून्यतैवाऽव्यातुः । अव्यातुरेव शून्यता । या तेजोधातु
 शून्यता न स तेजोधातुः । न चाऽन्यत्र शून्यतायास्तेजोधातुः ।
 नाऽन्यत्र तेजोधातोः शून्यता । शून्यतैव तेजोधातुः । तेजोधातुरेव
 शून्यता । या वायुधातुशून्यता न स वायुधातुः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 वायुधातुः । नाऽन्यत्र वायुधातोः शून्यता । शून्यतैव वायुधातुः ।
 वायुधातुरेव शून्यता । या आकाशधातु शून्यता न स आकाश-
 धातुः । न चाऽन्यत्र शून्यताया आकाशधातुः । नाऽन्यत्राऽऽकाशधातोः
 शून्यता । शून्यतैवाऽऽकाशधातुः । आकाशधातुरेव शून्यता ।

या विज्ञानधातु शून्यता न स विज्ञानधातुः । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः विज्ञानधातुः । नाऽन्यत्र विज्ञानधातोः शून्यता । शून्यतैव
 विज्ञानधातुः । विज्ञानधातुरेव शून्यता । या ऽविद्याशून्यता न सा
 ऽविद्या । न चाऽन्यत्र शून्यताया अविद्या । नाऽन्यत्राऽविद्यायाः
 शून्यता । शून्यतैवाऽविद्या । अविद्यैव शून्यता । या संस्कारशून्यता
 न ते संस्काराः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः संस्काराः । नाऽन्यत्र
 संस्कारेभ्यः शून्यता । शून्यतैव संस्काराः । संस्कारा एव शून्यता ।
 या विज्ञानशून्यता न तद्विज्ञानं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः विज्ञानं ।
 नाऽन्यत्र विज्ञानाच्छून्यता । शून्यतैव विज्ञानं । विज्ञानमेव शून्यता ।

या नामरूपशून्यता न तन्नामरूपं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 नामरूपं । नाऽन्यत्र नामरूपाच्छून्यता । शून्यतैव नामरूपं ।
 नामरूपमेव शून्यता । या पड़ायतनशून्यता न तत्पड़ायतनं ।
 न चाऽन्यत्र शून्यतायाः पड़ायतनं । नाऽन्यत्र पड़ायतनाच्छून्यता ।
 शून्यतैव पड़ायतनं । पड़ायतनमेव शून्यता । या स्पर्श शून्यता न स

स्पर्शः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः स्पर्शः । नाऽन्यत्र स्पर्शाच्छून्यता ।
 शून्यतैव स्पर्शः । स्पर्श एव शून्यता । *या वेदना शून्यता न सा
 वेदना । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः वेदना । नाऽन्यत्र वेदनायाः
 शून्यता । शून्यतैव वेदना । वेदनेव शून्यता । या दृष्ट्या शून्यता
 न सा दृष्ट्या । न चाऽन्यत्र शून्यतायास्तृष्ट्या । नाऽन्यत्र दृष्ट्यायाः
 शून्यता । शून्यतैव दृष्ट्या । दृष्ट्यैव शून्यता । या उपादानशून्यता
 न तदुपादानं । न चाऽन्यत्र शून्यताया उपादानं । नाऽन्यत्रो-
 पादानाच्छून्यता । शून्यतैवोपादानं । उपादानमेव शून्यता ।
 या भवशून्यता न स भवः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः भवः ।
 नाऽन्यत्र भवाच्छून्यता । शून्यतैव भवः । भव एव शून्यता । या
 जाति शून्यता न सा जातिः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः जातिः ।
 नाऽन्यत्र जातेः शून्यता । शून्यतैव जातिः । जातिरेव शून्यता ।
 या जरामरणशून्यता न तज्जरामरणं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 जरामरणं । नाऽन्यत्र जरामरणाच्छून्यता । शून्यतैव जरामरण ।
 जरामरणमेव शून्यता ।

या दानपारमिता शून्यता न सा दानपारमिता । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः दानपारमिता । नाऽन्यत्र दानपारमितायाः शून्यता ।
 शून्यतैव दानपारमिता । दानपारमितैव शून्यता । या शीलपार-
 मितायाः शून्यता न सा शीलपारमिता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 शीलपारमिता । नाऽन्यत्र शीलपारमितायाः शून्यता । शून्यतैव

शून्यता । शून्यतैवाऽब्धातुः । अब्धातुरेव शून्यता । या तेजोधातु
 शून्यता न स तेजोधातुः । न चाऽन्यत्र शून्यतायास्तेजोधातुः ।
 नाऽन्यत्र तेजोधातोः शून्यता । शून्यतैव तेजोधातुः । तेजोधातुरेव
 शून्यता । या वायुधातुशून्यता न स वायुधातुः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 वायुधातुः । नाऽन्यत्र वायुधातोः शून्यता । शून्यतैव वायुधातुः ।
 वायुधातुरेव शून्यता । या आकाशधातु शून्यता न स आकाश-
 धातुः । न चाऽन्यत्र शून्यताया आकाशधातुः । नाऽन्यत्राऽऽकाशधातोः
 शून्यता । शून्यतैवाऽऽकाशधातुः । आकाशधातुरेव शून्यता ।

या विज्ञानधातु शून्यता न स विज्ञानधातुः । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः विज्ञानधातुः । नाऽन्यत्र विज्ञानधातोः शून्यता । शून्यतैव
 विज्ञानधातुः । विज्ञानधातुरेव शून्यता । या ऽविद्याशून्यता न सा
 ऽविद्या । न चाऽन्यत्र शून्यताया अविद्या । नाऽन्यत्राऽविद्यायाः
 शून्यता । शून्यतैवाऽविद्या । अविद्यैव शून्यता । या संस्कारशून्यता
 न ते संस्काराः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः संस्काराः । नाऽन्यत्र
 संस्कारेभ्यः शून्यता । शून्यतैव संस्काराः । संस्कारा एव शून्यता ।
 या विज्ञानशून्यता न तद्विज्ञानं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः विज्ञानं ।
 नाऽन्यत्र विज्ञानाच्छून्यता । शून्यतैव विज्ञानं । विज्ञानमेव शून्यता ।

या नामरूपशून्यता न तन्नामरूपं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 नामरूपं । नाऽन्यत्र नामरूपाच्छून्यता । शून्यतैव नामरूपं ।
 नामरूपमेव शून्यता । या पड़ायतनशून्यता न तत्पड़ायतनं ।
 न चाऽन्यत्र शून्यतायाः पड़ायतनं । नाऽन्यत्र पड़ायतनाच्छून्यता ।
 शून्यतैव पड़ायतनं । पड़ायतनमेव शून्यता । या स्पर्श शून्यता न स

स्पर्शः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः स्पर्शः । नाऽन्यत्र स्पर्शाच्छून्यता ।
 शून्यतैव स्पर्शः । स्पर्श एव शून्यता । *या वेदना शून्यता न सा
 वेदना । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः वेदना । नाऽन्यत्र वेदनायाः
 शून्यता । शून्यतैव वेदना । वेदनैव शून्यता । या तृष्णा शून्यता
 न सा तृष्णा । न चाऽन्यत्र शून्यतायास्तृष्णा । नाऽन्यत्र तृष्णायाः
 शून्यता । शून्यतैव तृष्णा । तृष्णैव शून्यता । या उपादानशून्यता
 न तदुपादानं । न चाऽन्यत्र शून्यताया उपादानं । नाऽन्यत्रो-
 पादानाच्छून्यता । शून्यतैवोपादानं । उपादानमेव शून्यता ।
 या भवशून्यता न स भवः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः भवः ।
 नाऽन्यत्र भवाच्छून्यता । शून्यतैव भवः । भव एव शून्यता । या
 जाति शून्यता न सा जातिः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः जातिः ।
 नाऽन्यत्र जातेः शून्यता । शून्यतैव जातिः । जातिरेव शून्यता ।
 या जरामरणशून्यता न तज्जरामरणं । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 जरामरणं । नाऽन्यत्र जरामरणाच्छून्यता । शून्यतैव जरामरणं ।
 जरामरणमेव शून्यता ।

या दानपारमिता शून्यता न सा दानपारमिता । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः दानपारमिता । नाऽन्यत्र दानपारमितायाः शून्यता ।
 शून्यतैव दानपारमिता । दानपारमितैव शून्यता । या शीलपार-
 मितायाः शून्यता न सा शीलपारमिता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 शीलपारमिता । नाऽन्यत्र शीलपारमितायाः शून्यता । शून्यतैव

चक्षुर्विज्ञानधातुरेव शून्यता । या ओचधातु शून्यता न स ओच-
धातु । न चाऽन्यत्र शून्यताया ओचधातु* । नाऽन्यत्र ओचधातो
शून्यता । शून्यतैव ओचधातु । ओचधातुरेव शून्यता । या शब्द-
धातुशून्यता न स शब्दधातु । न चाऽन्यत्र शून्यताया शब्दधातु ।
नाऽन्यत्र शब्दधातो शून्यता । शून्यतैव शब्दधातु । शब्दधातुरेव
शून्यता । या ओचविज्ञानधातु शून्यता । न स ओचविज्ञान-
धातु । न चाऽन्यत्र शून्यताया ओचविज्ञानधातु । नाऽन्यत्र
ओचविज्ञानधातो शून्यता । शून्यतैव ओचविज्ञानधातु ।
ओचविज्ञानधातुरेव शून्यता । या घ्राणधातुशून्यता न स घ्राण-
धातु । न चाऽन्यत्र शून्यताया घ्राणधातु । नाऽन्यत्र घ्राणधातो
शून्यता । शून्यतैव घ्राणधातु । घ्राणधातुरेव शून्यता । या गन्धधातु
शून्यता न स गन्धधातु । न चाऽन्यत्र शून्यताया गन्धधातु ।
नाऽन्यत्र गन्धधातो शून्यता । शून्यतैव गन्धधातु । गन्धधातुरेव
शून्यता । या घ्राणविज्ञानधातु शून्यता । न स घ्राणविज्ञानधातु ।
न चाऽन्यत्र शून्यताया घ्राणविज्ञानधातु । नाऽन्यत्र घ्राणविज्ञान-
धातो शून्यता । शून्यतैव घ्राणविज्ञानधातु । घ्राणविज्ञानधातुरेव
शून्यता । या जिह्वाधातुशून्यता न स जिह्वाधातु । न चाऽन्यत्र
शून्यताया जिह्वाधातु । नाऽन्यत्र जिह्वाधातो शून्यता । शून्यतैव
जिह्वाधातु । जिह्वाधातुरेव शून्यता । या रसधातु शून्यता । न स
रसधातु । न चाऽन्यत्र शून्यताया रसधातु । नाऽन्यत्र रसधातो
शून्यता । शून्यतैव रसधातु । रसधातुरेव शून्यता । या जिह्वा-
विज्ञानधातुशून्यता न स जिह्वाविज्ञानधातु । न चाऽन्यत्र शून्यताया

जिज्ञाविज्ञानधातुः । नाऽन्यत्र जिज्ञाविज्ञानधातोः शून्यता ।
 शून्यतैव जिज्ञाविज्ञानधातुः । जिज्ञाविज्ञानधातुरेव शून्यता । या
 कायधातुशून्यता न स कायधातुः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 कायधातुः । नाऽन्यत्र कायधातोः शून्यता । शून्यतैव कायधातुः ।
 कायधातुरेव शून्यता । या स्पर्शधातु शून्यता न स स्पर्शधातुः ।
 न चाऽन्यत्र शून्यतायाः स्पर्शधातुः । नाऽन्यत्र स्पर्शधातोः शून्यता ।
 शून्यतैव स्पर्शधातुः । स्पर्शधातुरेव शून्यता ।

या कायविज्ञानधातुशून्यता न स कायविज्ञानधातुः । न
 चाऽन्यत्र शून्यतायाः कायविज्ञानधातुः । नाऽन्यत्र कायविज्ञान-
 धातोः शून्यता । शून्यतैव कायविज्ञानधातुः । कायविज्ञानधातुरेव
 शून्यता । या मनोधातु शून्यता न स मनोधातुः । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः मनोधातुः । नाऽन्यत्र मनोधातोः शून्यता । शून्यतैव
 मनोधातुः । मनोधातुरेव शून्यता । या धर्मधातुशून्यता न स
 धर्मधातुः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः धर्मधातुः । नाऽन्यत्र
 धर्मधातोः शून्यता । शून्यतैव धर्मधातुः । धर्मधातुरेव शून्यता ।
 या मनोविज्ञानधातुशून्यता न स मनोविज्ञानधातुः । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः मनोविज्ञानधातुः । नाऽन्यत्र मनोविज्ञानधातोः शून्यता ।
 शून्यतैव मनोविज्ञानधातुः । मनोविज्ञानधातुरेव शून्यता ।

या पृथिवीधातुशून्यता न स पृथिवीधातुः । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः पृथिवीधातुः । नाऽन्यत्र पृथिवीधातोः शून्यता । शून्यतैव
 पृथिवीधातुः । पृथिवीधातुरेव शून्यता । या ऽब्धातु शून्यता न
 साऽब्धातुः । न चाऽन्यत्र शून्यताया ऽब्धातुः । नाऽन्यत्र

शौलपारमिता । शौलपारमितैव शून्यता । या चान्तिपारमिता
 शून्यता न सा चान्तिपारमिता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः चान्ति-
 पारमिता । नाऽन्यत्र चान्तिपारमितायाः शून्यता । शून्यतैव
 चान्तिपारमिता । चान्तिपारमितैव शून्यता । या वीर्यपारमिता
 शून्यता न सा वीर्यपारमिता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः वीर्यपार-
 मिता । नाऽन्यत्र वीर्यपारमितायाः शून्यता । शून्यतैव वीर्यपार-
 मिता । वीर्यपारमितैव शून्यता । या ध्यानपारमिता शून्यता
 न सा ध्यानपारमिता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः ध्यानपारमिता ।
 नाऽन्यत्र ध्यानपारमितायाः शून्यता । शून्यतैव ध्यानपारमिता ।
 ध्यानपारमितैव शून्यता । या प्रज्ञापारमिता शून्यता न सा
 प्रज्ञापारमिता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः प्रज्ञापारमिता । नाऽन्यत्र
 प्रज्ञापारमितायाः शून्यता । शून्यतैव प्रज्ञापारमिता । प्रज्ञापार-
 मितैव शून्यता ।

या अध्यात्मशून्यतायाः शून्यता न सा अध्यात्मशून्यता । न
 चाऽन्यत्र शून्यताया अध्यात्मशून्यता । नाऽन्यत्राध्यात्मशून्यतायाः
 शून्यता । शून्यतैवाऽध्यात्मशून्यता । अध्यात्मशून्यतैव शून्यता । या
 बहिर्द्वाशून्यतायाः शून्यता न सा बहिर्द्वाशून्यता । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः बहिर्द्वाशून्यता । नाऽन्यत्र बहिर्द्वाशून्यतायाः शून्यता ।
 शून्यतैव बहिर्द्वाशून्यता । बहिर्द्वाशून्यतैव शून्यता । या अध्यात्म-
 बहिर्द्वाशून्यतायाः शून्यता न सा अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता । न
 चाऽन्यत्र शून्यताया अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता । नाऽन्यत्राध्यात्म-
 बहिर्द्वाशून्यतायाः शून्यता । शून्यतैवाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता ।

अधात्मवहिर्द्वाशून्यतैव शून्यता । या शून्यताशून्यतायाः शून्यता
न सा शून्यताशून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः शून्यताशून्यता ।
नाऽन्यत्र शून्यता शून्यतायाः शून्यता । शून्यतैव शून्यताशून्यता ।
शून्यताशून्यतैव शून्यता । या महाशून्यतायाः शून्यता न सा
महाशून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः महाशून्यता । नाऽन्यत्र
महाशून्यतायाः शून्यता । शून्यतैव महाशून्यता । महाशून्यतैव
शून्यता । या परमार्थशून्यतायाः शून्यता न सा परमार्थशून्यता । न
चाऽन्यत्र शून्यतायाः परमार्थशून्यता । नाऽन्यत्र परमार्थशून्यतायाः
शून्यता । शून्यतैव परमार्थशून्यता । परमार्थशून्यतैव शून्यता ।
या संस्कृतशून्यतायाः शून्यता । न सा संस्कृतशून्यता । न चाऽन्यत्र
शून्यतायाः संस्कृतशून्यता । नाऽन्यत्र संस्कृतशून्यतायाः शून्यता ।
शून्यतैव संस्कृतशून्यता । संस्कृतशून्यतैव शून्यता । या असंस्कृत-
शून्यतायाः शून्यता न सा असंस्कृतशून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यताया
असंस्कृतशून्यता । नाऽन्यत्राऽसंस्कृतशून्यतायाः शून्यता । शून्यतैवा-
ऽसंस्कृतशून्यता । असंस्कृतशून्यतैव शून्यता । या अत्यन्तशून्यतायाः
शून्यता । न सा अत्यन्तशून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः अत्यन्त-
शून्यता । नाऽन्यत्राऽत्यन्तशून्यतायाः शून्यता । शून्यतैवाऽत्यन्तशून्यता ।
अत्यन्तशून्यतैव शून्यता । याऽनवरागशून्यतायाः शून्यता । न
साऽनवरागशून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यताया अनवरागशून्यता ।
नाऽन्यत्राऽनवरागशून्यतायाः शून्यता । शून्यतैवाऽनवरागशून्यता ।
या ऽनवकारशून्यतायाः शून्यता । न सा ऽनवकार शून्यता । न
चाऽन्यत्र शून्यताया अनवकार शून्यता । नाऽन्यत्राऽनवकार-

शून्यतायाः शून्यता । शून्यतैवाऽनवकार शून्यता । अनवकारशून्यतैव
 शून्यता । या प्रकृतिशून्यतायाः शून्यता । न सा प्रकृतिशून्यता ।
 न चाऽन्यत्र शून्यतायाः प्रकृतिशून्यता । नाऽन्यत्र प्रकृतिशून्यतायाः
 शून्यता । शून्यतैव प्रकृतिशून्यता । प्रकृतिशून्यतैव शून्यता । या
 सर्वधर्मशून्यतायाः शून्यता न सा सर्वधर्मशून्यता । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः सर्वधर्मशून्यता । नाऽन्यत्र सर्वधर्मशून्यतायाः शून्यता ।
 शून्यतैव सर्वधर्मशून्यता । सर्वधर्मशून्यतैव शून्यता । या स्वलक्षण-
 शून्यतायाः शून्यता न सा स्वलक्षणशून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 स्वलक्षणशून्यता । नाऽन्यत्र स्वलक्षणशून्यतायाः शून्यता । शून्यतैव
 स्वलक्षणशून्यता । स्वलक्षणशून्यतैव शून्यता । या ऽनुपलम्भशून्यतायाः
 शून्यता न सा अनुपलम्भ शून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यताया
 अनुपलम्भशून्यता । नाऽन्यत्राऽनुपलम्भशून्यतायाः शून्यता । शून्य-
 तैवानुपलम्भशून्यता । अनुपलम्भशून्यतैव शून्यता । या ऽभावशून्य-
 तायाः शून्यता न सा ऽभावशून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यताया
 अभावशून्यता । नाऽन्यत्राऽभावशून्यतायाः शून्यता । शून्यतैवाऽभाव-
 शून्यता । अभावशून्यतैव शून्यता । या स्वभावशून्यतायाः शून्यता
 न सा स्वभावशून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः स्वभावशून्यता ।
 नाऽन्यत्र स्वभावशून्यतायाः शून्यता । शून्यतैव स्वभावशून्यता ।
 स्वभावशून्यतैव शून्यता । या ऽभावस्वभावशून्यता न सा ऽभाव-
 स्वभावशून्यता । न चाऽन्यत्र शून्यताया अभावस्वभावशून्यता ।
 नाऽन्यत्राऽभावस्वभावशून्यतायाः शून्यता । शून्यतैवाऽभावस्वभाव-
 शून्यता । अभावस्वभावशून्यतैव शून्यता ।

या चतुर्णां स्मृत्युपस्थानानां शून्यता न तानि स्मृत्युपस्थानानि ।
न चाऽन्यत्र शून्यतायाः स्मृत्युपस्थानानि । नाऽन्यत्र स्मृत्युपस्थानेभ्यः
शून्यता । शून्यतैव स्मृत्युपस्थानानि । स्मृत्युपस्थानान्येव शून्यता ।
या चतुर्णां सम्यक्प्रहाणानां शून्यता न तानि सम्यक्प्रहाणानि ।
न चाऽन्यत्र शून्यतायाः सम्यक्प्रहाणानि । नाऽन्यत्र सम्यक्प्रहाणेभ्यः
शून्यता । शून्यतैव सम्यक्प्रहाणानि । सम्यक्प्रहाणान्येव शून्यता ।
या चतुर्णांष्टद्विपादानां शून्यता न ते ष्टद्विपादाः । न चाऽन्यत्र
शून्यताया ष्टद्विपादाः । नाऽन्यत्र ष्टद्विपादेभ्यः शून्यता । शून्यतैव
ष्टद्विपादाः । ष्टद्विपादा एव शून्यता । या पञ्चानामिन्द्रियाणां
शून्यता । न तानीन्द्रियाणि । न चाऽन्यत्र शून्यताया इन्द्रियाणि ।
नाऽन्यत्रेन्द्रियेभ्यः शून्यता । शून्यतैवेन्द्रियाणि । इन्द्रियाण्येव शून्यता ।
या पञ्चानां बलानां शून्यता न तानि बलानि । न चाऽन्यत्र
शून्यतायाः बलानि । नाऽन्यत्र बलेभ्यः शून्यता । शून्यतैव बलानि ।
बलान्येव शून्यता । या मत्तानां बोध्यङ्गानां शून्यता । न तानि
बोध्यङ्गानि । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः बोध्यङ्गानि । नाऽन्यत्र
बोध्यङ्गेभ्यः शून्यता । शून्यतैव बोध्यङ्गानि । बोध्यङ्गान्येव शून्यता ।
या आर्याष्टाङ्गमार्गस्य शून्यता न स आर्याष्टाङ्गमार्गः । न
चाऽन्यत्र शून्यताया आर्याष्टाङ्गमार्गः । नाऽन्यत्राऽर्याष्टाङ्गमार्गा-
च्छून्यता । शून्यतैवाऽर्याष्टाङ्गमार्गः । आर्याष्टाङ्गमार्ग एव शून्यता ।
या चतुर्णामार्यसत्यानां शून्यता । न तन्यार्यसत्यानि । न चाऽन्यत्र
शून्यताया आर्यसत्यानि । नाऽन्यत्रार्यसत्येभ्य एव शून्यता । शून्य-
तैवार्यसत्यानि । आर्यसत्यान्येव शून्यता । या चतुर्णां ध्यानानां

शून्यता न तानि ध्यानानि । न चाऽन्यत्र ध्यानेभ्यः शून्यता ।
 नाऽन्यत्र ध्यानेभ्यः शून्यता । शून्यतैव ध्यानानि । ध्यानान्येव
 शून्यता । या चतुर्णामप्रमाणानां शून्यता न तान्यप्रमाणानि ।
 न चाऽन्यत्र शून्यताया अप्रमाणानि । नाऽन्यत्राऽप्रमाणेभ्यः शून्यता ।
 शून्यतैवाऽप्रमाणानि । अप्रमाणान्येव शून्यता । या चतसृणामारूप्य-
 समापत्तीनां शून्यता न ता आरूप्यसमापत्तयः । न चाऽन्यत्र
 शून्यताया आरूप्यसमापत्तयः । नाऽन्यत्राऽरूप्यसमापत्तिभ्यः शून्यता ।
 शून्यतैवाऽरूप्यसमापत्तयः । आरूप्यसमापत्तय एव शून्यता । या
 अष्टानां विमोक्षाणां शून्यता । न ते विमोक्षाः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः
 विमोक्षाः । नाऽन्यत्र विमोक्षेभ्यः शून्यता । शून्यतैव विमोक्षाः ।
 विमोक्षाएव शून्यता । या न वानुपूर्वविहारसमापत्तीनां शून्यता न ता
 अनुपूर्वविहारसमापत्तयः । न चाऽन्यत्र शून्यताया अनुपूर्वविहार-
 समापत्तयः । नाऽन्यत्रानुपूर्वविहारसमापत्तिभ्यः शून्यता । शून्यतै-
 वाऽनुपूर्वविहारसमापत्तयः । आनुपूर्वविहारसमापत्तय एव शून्यता ।

या शून्यता निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानां शून्यता । न
 तानि शून्यता निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः शून्यता निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि । नाऽन्यत्र
 शून्यता निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखेभ्यः शून्यता । शून्यतैव शून्यता
 निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि । शून्यता निमित्ताप्रणिहित-
 विमोचमुखान्येव शून्यता । या पञ्चानामभिज्ञानां शून्यता न ता
 अभिज्ञाः । न चाऽन्यत्र शून्यताया अभिज्ञाः । नाऽन्यत्राभिज्ञाभ्यः
 शून्यता । शून्यतैवाऽभिज्ञाः । अभिज्ञा एव शून्यता । या समाधीनां

शून्यता न ते समाधयः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः समाधयः ।
 नाऽन्यत्र समाधिभ्यः शून्यता । शून्यतैव समाधयः । समाधय एव
 शून्यता । या धारणीमुखानां शून्यता न तानि धारणीमुखानि ।
 न चाऽन्यत्र शून्यतायाः धारणीमुखानि । नाऽन्यत्र धारणीमुखेभ्यः
 शून्यता । शून्यतैव धारणीमुखानि । धारणीमुखान्येव शून्यता ।
 या दशानां तथागतबलानां शून्यता न तानि तथागतबलानि ।
 न चाऽन्यत्र शून्यतायाः तथागतबलानि । नाऽन्यत्र तथागतबलेभ्यः
 शून्यता । शून्यतैव तथागतबलानि । तथागतबलान्येव शून्यता । या
 चतुर्णां वैशारद्यानां शून्यता न तानि वैशारद्यानि । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः वैशारद्यानि । नाऽन्यत्र वैशारद्वेभ्यः शून्यता । शून्यतैव
 वैशारद्यानि । वैशारद्वान्येव शून्यता । या चतसृणां प्रतिमम्बिदां
 शून्यता न ताः प्रतिमम्बिदः । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः प्रतिमम्बिदः ।
 नाऽन्यत्र प्रतिमम्बिदः शून्यता । शून्यतैव प्रतिमम्बिदः । प्रतिमम्बिद
 एव शून्यता । या महामैत्र्याः शून्यता न सा महामैत्री । न
 चाऽन्यत्र शून्यतायाः महामैत्री । नाऽन्यत्र महामैत्र्याः शून्यता ।
 शून्यतैव महामैत्री । महामैत्र्येव शून्यता । या महाकरुणायाः
 शून्यता न सा महाकरुणा । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः महाकरुणा ।
 नाऽन्यत्र महाकरुणायाः शून्यता । शून्यतैव महाकरुणा । महाकरुणैव
 शून्यता । या षष्ठादशानामावेणिकबुद्धधर्माणां शून्यता । न ते
 आवेणिकबुद्धधर्माः । न चाऽन्यत्र शून्यताया आवेणिकबुद्धधर्माः ।
 नाऽन्यत्रावेणिकबुद्धधर्मभ्यः शून्यता । शून्यतैवावेणिकबुद्धधर्माः ।
 आवेणिकबुद्धधर्मा एव शून्यता ।

या सर्वज्ञतायाः शून्यता न सा सर्वज्ञता । न चाऽन्यत्र
 शून्यतायाः सर्वज्ञता । नाऽन्यत्र सर्वज्ञतायाः शून्यता । शून्यतैव
 सर्वज्ञता । सर्वज्ञतेव शून्यता । या मार्गाकारज्ञतायाः शून्यता
 न सा मार्गाकारज्ञता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः मार्गाकारज्ञता ।
 नाऽन्यत्र मार्गाकारज्ञतायाः शून्यता । शून्यतैव मार्गाकारज्ञता ।
 मार्गाकारज्ञतैव शून्यता । या सर्वाकारज्ञतायाः शून्यता । न सा
 सर्वाकारज्ञता । न चाऽन्यत्र शून्यतायाः सर्वाकारज्ञता । नाऽन्यत्र
 सर्वाकारज्ञतायाः शून्यता । शून्यतैव सर्वाकारज्ञता । सर्वा-
 कारज्ञतैव शून्यता ।

एवं द्वायुष्मञ्कारदतीपुत्र बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापार-
 मितायां चरन्नुपायकौशलो वेदितव्यः । एवं खत्वायुष्मञ्कारदतीपुत्र
 बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् भव्योऽनुत्तरां सम्यक्-
 सम्वोधिमभिमम्बोद्धुं । स खलु पुनर्व्वोधिमत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापार-
 मितायां चरामीति नोपैति । न चरामीति नोपैति । चरामीति
 न चरामीति नोपैति । नैव चरामि च न चरामीति नोपैति ।
 शारदतीपुत्र आह । केन कारणेनायुष्मन् सुभूते बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां चरन्चरामीति नोपैति न चरामीति नोपैति ।
 चरामि च न चरामीति नोपैति । नैव चरामि च न चरामीत्येव-
 मपि नोपैति । सुभूतिराह । तथाद्वायुष्मञ्कारदतीपुत्र प्रज्ञापार-
 मितायां स्वभावो नोपलभ्यते । तत्कम्यहेतोस्तथाह्यभावस्वभावाप्रज्ञा-
 पारमिता । अनेनायुष्मञ्कारदतीपुत्र पर्यायेण बोधिमत्त्वोमहामत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां चरामीति नोपैति । न चरामीति नोपैति ।

चरामि च न चरामीति नोपैति । नैव चरामि च न चरामीत्येव-
मपि नोपैति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तेन सर्व्वधर्मा प्रभावस्वभावा
इत्यनुगता अनुपात्ताः । स चेदेवं प्रज्ञापारमितायां चरतो
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य चित्तं नावलीयते । न संलीयते नोत्तस्यति
न संवस्यति । न संघासमापद्यते । वेदितव्यमायुष्मच्छारदतीपुत्रा-
सन्नीभवत्ययं बोधिगत्वोमहासत्त्वः सर्वाकारज्ञताया इति ।

सापि खलु सर्वाकारज्ञता अद्वया अद्वैधीकारा सर्व्वधर्माभाव-
स्वभावतामुपादाय । अयं सर्व्वधर्मानुत्पादोनाम समाधिर्बोधि-
सत्त्वानां महासत्त्वानां दिपुल्लःपुरस्त्रतोऽप्रमाणनियतः असंख्यैः
सर्व्वश्रावकप्रत्येकबुद्धैः । अनेन समाधिनाविहरन् बोधिसत्त्वोमहा-
सत्त्वः क्षिप्रमतुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बोध्यते ।

आह । किं पुनरायुष्मन् सुभुते अनेनैव समाधिना विहरन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमतुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
अथान्यैरपि समाधिभिः । सुभूतिराह अन्यैरप्यायुष्मच्छारदतीपुत्र
समाधिभिर्विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमतुत्तरां सम्यक्-
सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । आह कतमैः पुनरायुष्मन् सुभुतेऽन्यैः
समाधिभिर्विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमतुत्तरां सम्यक्-
सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । सुभूतिराह । अस्ति शूरङ्गसोनाम समाधि-
र्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमतुत्तरां सम्यक्-
सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति रुहिविक्रीडितोनाम समाधिर्येन
समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमतुत्तरां सम्यक्सम्बोधि-
मभिसम्बुध्यते । अस्ति सुचन्द्रोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्

बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
 अस्ति चन्द्रध्वजकेतुर्नाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति सर्व-
 धर्माद्गतोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
 क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति सर्वधर्ममुद्रोनाम
 समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां
 सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति विलोकितमूर्द्धानाम समाधिर्येन
 समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्-
 सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति धर्मधातुनियतोनाम समाधिर्येन
 समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्-
 सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति नियतध्वजकेतुर्नाम समाधिर्येन
 समाधिनाविहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्-
 सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति वज्रोनाम समाधिर्येन समाधिना
 विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभि-
 सम्बुध्यते । अस्ति सर्वधर्मप्रवेशमुद्रोनाम समाधिर्येन समाधिना
 विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभि-
 सम्बुध्यते । अस्ति रश्मिप्रमुक्तोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
 अस्ति वल्लभ्युदोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति समु-
 द्गतोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
 क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति निरुक्तिनियत-

प्रवेशोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
 क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्यधिवचन संप्रवेशो-
 नां समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनु-
 त्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति दिग्विलोकितोनाम समा-
 धिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्-
 सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्याधारमुद्रोनाम समाधिर्येन समाधिना
 विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बु-
 ध्यते । अस्यसंप्रमोषोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति
 सर्वधर्मसमवसरणमुद्रोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्या-
 काशस्फुरणोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
 क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति वज्रमण्डलोनाम
 समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां
 सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति ध्वजायकेयूरोनाम समाधिर्येन
 समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्-
 सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्तीन्द्रकेतुर्नाम समाधिर्येन समाधिना
 विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभि-
 सम्बुध्यते । अस्ति ओतोऽनुगतोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
 अस्ति *सिंहविक्रीडितोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधि-

सत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्य च योनाम
समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां
सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्य ज योनाम समाधिर्येन समाधिना
विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभि-
सम्बुध्यते । अस्ति तेजोरतीनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
अस्ति क्षयापगतोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।

अस्यनिष्क्रान्तनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिमम्वुध्यते । अस्ति
विवर्णनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिमम्वुध्यते ।

अस्ति सूर्यप्रदीपोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधि-
सत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति
चन्द्रविमलोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति प्रज्ञाप्रदीपोनाम
समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां
सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति शुद्धप्रतिभासोनाम समाधिर्येन
समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्-
सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्यालोकेनाम समाधिर्येन समाधिना
विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बु-
ध्यते । अस्ति काराकारोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्

बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
अस्ति ज्ञानकेतुर्नाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।

अस्ति वज्रोपमोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधि-
सत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति
चित्तस्थितिर्नाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति समन्तालोकोनाम
समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां
सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति सुप्रतिष्ठितोनाम समाधिर्येन
समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्-
सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति रत्नकोटिर्नाम समाधिर्येन समा-
धिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधि-
मभिसम्बुध्यते ।

अस्ति वरधर्मसुद्भोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
अस्ति सन्वधर्मसमतानाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
अस्ति रतिजहोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति
धर्माद्गतोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति विकिरणोनाम
समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां

सम्यक्मस्वोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति सर्वधर्मपदप्रभेदोनाम समा-
धिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमतुत्तरां
सम्यक्मस्वोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति समाधरावकारोनाम समाधि-
र्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमतुत्तरां सम्यक्-
मस्वोधिमभिसम्बुध्यते । अस्यचरागतोनाम समाधिर्येन समाधिना
विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमतुत्तरां सम्यक्मस्वोधिमभि-
सम्बुध्यते ।

अस्यावरणहेदोनाम समाधिर्धेन समाधिना विहरन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
 अस्यविकारोनाम समाधिर्धेन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहा-
 सत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्यप्रकारोनाम
 समाधिर्धेन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां
 सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति नामनियतप्रवेगोनाम समाधि-
 र्धेन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्-
 सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्यनिकेतचारोनाम समाधिर्धेन समा-
 धिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभि-
 सम्बुध्यते । अस्ति तिमिरापगतोनाम समाधिर्धेन समाधिना विहरन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
 अस्ति चारित्रवतीनाम समाधिर्धेन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्यचलो-
 नाम समाधिर्धेन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनु-
 त्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति विषयतीर्णोनाम समा-

धिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति सर्व्वगुणसङ्ख्योनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।

अस्ति स्थितनिश्चितोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति शुभपुष्पितशुद्धिर्नाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति बोध्यद्भवतीनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्यनन्तप्रभोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्यममसमोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति सर्व्वधर्मातिक्रमणोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति परिच्छेदकरोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।

अस्ति विमतिविकरोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति निरधिष्ठानोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्येक-
ग्रहोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः

क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्याकारोऽभिनिर्हारो-
नामसमाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्र-
मनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्तेकाकारोनाम समाधिर्येन
समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्-
सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्याकारानवकारोनाम समाधिर्येन समा-
धिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधि-
मभिसम्बुध्यते ।

अस्ति नैवेधिकसर्वभवतत्तापगतोनाम समाधिर्येन समाधिना
विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभि-
सम्बुध्यते । अस्ति सर्वमङ्गेतप्तप्रवेशोनाम समाधिर्येन समाधिना
विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभि-
सम्बुध्यते । अस्ति गिरिघोषाक्षरविमुक्तोनाम समाधिर्येन समाधिना
विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभि-
सम्बुध्यते । अस्ति ज्वलनोत्तोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
अस्ति लक्षणपरिशोधनोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।

अत्यनाविलचान्तिर्नाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
अस्ति सर्वाकारवरोपेतनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
अस्ति सर्वसुखदुःखनिराभिनन्दीनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्

बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
 अस्त्यक्षयकरण्डोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति
 धारणौमतिर्नाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति सम्यक्-
 तन्मिथ्यात्वसर्व्वसंग्रहणोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।

• अस्ति सर्व्वरोधनिरोधसंग्रमनोनाम समाधिर्येन समाधिना
 विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभि-
 सम्बुध्यते । अस्त्यनुरोधाप्रतिरोधोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन्
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।
 अस्ति विमलप्रभासोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।

अस्ति शारवतीनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति
 परिपूर्णचन्द्रविमलोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति
 विद्युत्प्रभोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
 क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति महायूहोनाम
 समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां
 सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति सर्व्वलोकप्रभाकरोनाम समाधि-
 र्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां

सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति समाधिसमतानाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते ।

अस्त्यरजोविरजोर्नययुक्तीनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्त्यरणसमवसरणोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्त्यरणसरणसर्व्वसमवसरणोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्त्यनिल्लभनिकेतनिरतोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति तथता स्थितनिश्चितोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति कायकलिसंप्रमथनोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति वारकलिविध्वंसनगणकम्बोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्त्याकाशाऽऽसङ्गविमुक्तिनिरूपधिगोषोनाम समाधिर्येन समाधिना विहरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यते । अस्ति दमे आयुष्मज्जारदत्तौपुत्रसमाधयो बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां येः समाधिभिर्विहरन्तो बोधिसत्त्वामहासत्त्वाः क्षिप्रमनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्यन्ते ।

अथ बुद्धानुभावेनायुष्मान् सुभूतिः पुनरप्येवमाह । व्याकृतो-
 वतारमायुष्माञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्तैः पौर्व्वकैश्च तथागतै-
 रर्हद्भिः सम्यक्सम्बुद्धैरनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ । येऽपि तत्र तर्हि
 दशपु दिक्षु गङ्गानदीवाल्मुकोपसेषु लोकधातुषु तथागताः सम्यक्-
 सम्बुद्धास्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते यापयन्ति । तेऽपि तथागताः सम्यक्सम्बु-
 द्धास्तं बोधिसत्त्वं व्याकुर्व्वन्ति य एभिः समाधिभिर्व्विहरति । समाधि-
 मपि न समनुपश्यति । नापि तेन समाधिनामष्यते । अहं समा-
 हित इति अहं समापस्य इत्यहं समापद्य इत्यहं समापन्नवानिति ।
 सर्व्वत्र ते तस्य बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य विकल्पा न संविद्यन्ते न
 प्रवर्त्तन्ते ।

आह । किं पुनरायुष्मान् सुभूतेऽत्र समाधिषु स्थितो
 बोधिसत्त्वो महासत्त्वो व्याक्रियते तथागतैरर्हद्भिः सम्यक्सम्बुद्धैः ।
 सुभूतिराह । नोहीदमायुष्माञ्छारदतीपुत्र, तत्कस्य हेतोर्नद्यायु-
 ष्माञ्छारदतीपुत्राऽन्याप्रज्ञापारमिताऽन्यः समाधिरन्यो बोधिसत्त्वः ।
 प्रज्ञापारमितैव समाधिसमाधिरेव बोधिसत्त्वः, बोधिसत्त्व एव
 समाधिः । आह आयुष्मान् सुभूते नान्यः समाधिरन्यो बोधिसत्त्वो
 नान्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः समाधिः । समाधिरेव बोधिसत्त्वो बोधिसत्त्व
 एव समाधिः सर्व्वधर्ममतामुपादाय । तत् किं पुनः शक्यं समाधिं
 दर्शयितुं । सुभूतिराह । नोहीदमायुष्माञ्छारदतीपुत्र । आह किं
 पुनरायुष्मान् सुभूते सकुलपुत्रस्तं समाधिं संजानाति । सुभूतिराह ।
 न संजानात्यायुष्माञ्छारदतीपुत्र । आह । तत्कथं न संजानाति ।
 सुभूतिराह । यथा न कल्पयति । आह । कस्मादायुष्मान् सुभूते

न विजानाति न संजानाति । सुभूतिराह । अविद्यमानत्वात्तस्य
समाधेस्तस्य बोधिसत्त्वस्य । न विजानाति न संजानाति ।

अथ भगवानायुष्मते सुभूतये साधुकारमदात् । साधु साधु
सुभूते । सुभाषितैषा वाक् । यथापि ते मया विहारिणां आवका-
नामद्युतायां निर्दिष्टस्यायमुपदेशः । एवञ्च बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
प्रज्ञापारमितायां शिचित्यं । ध्यानपारमितायां शिचित्यं । वीर्य-
पारमितायां शिचित्यं । चान्तिपारमितायां शिचित्यं । शील-
पारमितायां शिचित्यं । दानपारमितायां शिचित्यं । सृत्पु-
ष्ट्यानेषु शिचित्यं । सम्यक्प्रहाणेषु शिचित्यं । श्रद्धिपादेषु शिचि-
त्यं । इन्द्रियेषु शिचित्यं । बलेषु शिचित्यं । बोध्यङ्गेषु शिचि-
त्यं । आर्याष्टाङ्गमार्गे शिचित्यं । आर्यसत्त्वेषु शिचित्यं । ध्यानेषु
शिचित्यं । अप्रमाणेषु शिचित्यं । आरूप्यसमापत्तिषु शिचित्यं ।
विमोक्षेषु शिचित्यं । अनुपूर्वविहारसमापत्तिषु शिचित्यं ।
शून्यता निमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु शिचित्यं । अभिज्ञासु
शिचित्यं । समाधिषु शिचित्यं । धारणीमुखेषु शिचित्यं ।
तथागतबलेषु शिचित्यं । वैशारद्येषु शिचित्यं । प्रतिमन्त्रिषु
शिचित्यं । महामैत्र्यां शिचित्यं । महाकरुणायां शिचित्यं ।
आवेणिकबुद्धधर्मेषु शिचित्यं ।

अथायुष्माञ्छारदत्तौपुत्रो भगवन्तमेतदबोचत् । एवं सिद्धिदानो
भगवन् बोधिसत्त्वो महामत्तः प्रज्ञापारमितायां सिद्धेऽनुपलब्ध-
योगेन । ध्यानपारमितायां शिचितेऽनुपलब्धयोगेन । वीर्यपार-
मितायां शिचितेऽनुपलब्धयोगेन । चान्तिपारमितायां सिद्धेऽनु-

लभयोगेन । शीलपारमितायां शिचतेऽनुपलभयोगेन । दानपार-
मितायां शिचतेऽनुपलभयोगेन । स्मृत्युपस्थानेषु शिचतेऽनुपलभ-
योगेन । सम्यक्प्रहाणेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । षड्विपादेषु
शिचतेऽनुपलभयोगेन । इन्द्रियेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । बलेषु
शिचतेऽनुपलभयोगेन । बोध्यङ्गेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । आर्या-
ष्टाङ्गमार्गे शिचतेऽनुपलभयोगेन । आर्यसत्त्वेषु शिचतेऽनुपलभ-
योगेन । ध्यानेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । अप्रमाणेषु शिचतेऽनुप-
लभयोगेन । आरूप्यसमापत्तिषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । अनुपूर्व-
विहारसमापत्तिषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । शून्यतानिमित्ताप्रणि-
हितविमोक्षमुखेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । अभिज्ञासु शिचतेऽनुप-
लभयोगेन । धारणीमुखेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । तथागतबलेषु
शिचतेऽनुपलभयोगेन । वैशारद्येषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । प्रति-
सम्बिम्बु शिचतेऽनुपलभयोगेन । महामैत्र्यां शिचतेऽनुपलभयोगेन ।
महाकरुणायां शिचतेऽनुपलभयोगेन । आवेष्टिकबुद्धधर्मेषु शिचते-
ऽनुपलभयोगेन ।

भगवानाह । एवं शिचमाणः शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो नृपसत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां शिचतेऽनुपलभयोगेन । वीर्यपारमितायां शिच-
तेऽनुपलभयोगेन । क्षान्तिपारमितायां शिचतेऽनुपलभयोगेन ।
शीलपारमितायां शिचतेऽनुपलभयोगेन । दानपारमितायां
शिचतेऽनुपलभयोगेन । स्मृत्युपस्थानेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन ।
सम्यक्प्रहाणेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । षड्विपादेषु शिचतेऽनुप-
लभयोगेन । इन्द्रियेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । बलेषु शिचतेऽनुप-

लक्ष्मयोगेन । बोध्यङ्गेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । आर्याष्टाङ्गमार्गे
शिचतेऽनुपलभयोगेन । आर्यसत्येषु शिचतेऽनुपलभयोगेन ।
धानेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । अप्रमाणेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन ।
आरूप्यसमापत्तिषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । विमोक्षेषु शिचतेऽनुप-
लभयोगेन । अनुपूर्वविहारसमापत्तिषु शिचतेऽनुपलभयोगेन ।
शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन ।
अभिज्ञासु शिचतेऽनुपलभयोगेन । समाधिषु शिचतेऽनुपलभयोगेन ।
धारणीमुखेषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । तथागतबलेषु शिचतेऽनुप-
लभयोगेन । वैशारद्येषु शिचतेऽनुपलभयोगेन । प्रतिबन्धितु
शिचतेऽनुपलभयोगेन । महामैत्र्यां शिचतेऽनुपलभयोगेन । महा-
कृपायां शिचतेऽनुपलभयोगेन । आवेणिकबुद्धधर्मेषु शिचतेऽनुप-
लभयोगेन ।

शारदतीपुत्र आह । किमिति भगवन्नोपलभते । भगवानाह ।
आत्मानं शारदतीपुत्र नोपलभते । जीवं नोपलभते । जन्तुं नोप-
लभते । पौषं नोपलभते । पुरुषं नोपलभते । पुङ्गलं नोपलभते ।
मनुजं नोपलभते । मानवं नोपलभते । कारकं नोपलभते । जानकं
नोपलभते । पश्यकं नोपलभते । अत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

रूपं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । वेदनां नोपलभते-
ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । संज्ञां नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपा-
दाय । संस्काराच्चोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । विज्ञानं
नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । चक्षुर्नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धि-
तामुपादाय । श्रोत्रं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । घ्राणं

नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । जिह्वां नोपलभतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । कायं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 मनो नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । रूपं नोपलभतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । शब्दं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 गन्धं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । रसं नोपलभतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । स्पर्शं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 धर्मा नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

चक्षुर्धातुं रूपधातुं चक्षुर्विज्ञानधातु नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
 मुपादाय । श्रोत्रधातुं शब्दधातुं श्रोत्रविज्ञानधातुं नोपलभतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । घ्राणधातुं गन्धधातुं घ्राणविज्ञानधातुं
 नोपलभते । जिह्वाधातुं रसधातुं जिह्वाविज्ञानधातुं नोपलभते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । कायधातुं स्पर्शधातुं कायविज्ञानधातुं
 नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । मनोधातुं धर्मधातुं मनो-
 विज्ञानधातुं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । पृथिवीधातु-
 मन्धातुं तेजोधातुं वायुधातुमाकाशधातुं विज्ञानधातुं नोपलभते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

अविद्यां नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । संस्कारान्नोप-
 लभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । विज्ञानं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धि-
 तामुपादाय । नामरूपं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 षडायतनं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । स्रग्धं नोपलभते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । वेदनां नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
 मुपादाय । दृष्ट्यां नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । उपादानं

नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । भवं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । जातिः नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । जरामरणं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । दुःखं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

समुदयं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । निरोधं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । मार्गं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । कायधातु नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । रूपधातुमाख्यधातु नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । दानपारमितां शीलपारमितां चान्तिपारमितां वीर्यपारमितां ध्यानपारमितां प्रज्ञापारमितां नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

कृत्यपक्षानानि नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । सम्यक्प्रहाणानि नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अद्विपादाक्षोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । इन्द्रियाणि बलानि बोध्यज्ञानि नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । आर्याष्टाङ्गमार्गं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । आर्यसत्यानि नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । ध्यानानि चाप्रमाणानि नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । आरूप्यसमापत्तीर्नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । विमोक्षाक्षोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनुपूर्वविहारसमापत्तीर्नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अभिज्ञा नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । समाधीर्नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । धारणीमुखानि नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धिता-

मुपादाय । तथागतबलानि नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 वैशारद्यानि नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । प्रतिसम्बिदा
 नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । महामैत्री नोपलभतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । महाकरुणां नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपा-
 दाय । आवेणिकबुद्धधर्मान्नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । स्रोत
 आपत्तिफलं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । सकृदागामिफलं
 नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनागामिफलं नोपलभते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अर्हत्त्वं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपा-
 दाय । प्रत्येकबुद्धत्वं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । बोधिसत्त्वं
 नोपलपतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । बोधिं नोपलभतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । बुद्धं नोपलभतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

आह । किमिति भगवन् विशुद्धिता । भगवानाह । अनु-
 त्पादः । अनिरोधः । असंक्षेपः । अथवदानमप्रादुर्भावोऽनुपलभो-
 ऽनभिसंस्कारः सर्वधर्माणामेयामाविशुद्धिरित्युच्यते । एवं हि
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो न कचिद्दुर्म्मं शिञ्चते । तत्कस्य-
 हेतोर्नैते शारदतीपुत्रधर्मास्तथासंविद्यन्ते यथा बालपृग्जना अभि-
 निविष्टाः ।

आह । कथं भगवच्चेते धर्माः संविद्यन्ते । भगवानाह । यथा न
 संविद्यन्ते तथा विद्यन्ते । एव सम्बिद्यमाना तेनोच्यते अविद्येति ।

आह । कस्मात् पुनर्भगवन्नसंविद्यमाना उच्यतेऽविद्येति ।
 भगवानाह । रूपं न संविद्यतेऽध्यात्मशून्यतामुपादाय । बहिर्द्वांशून्य-
 तामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपा-

दाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृत-
शून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवराशून्यतामुपा-
दाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्व-
धर्मशून्यतामुपादाय । खलचणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यता-
मुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

वेदना शारदतीपुत्र न संविद्यते । अध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवराशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । खलचणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

संज्ञा शारदतीपुत्र न संविद्यतेऽध्यात्मशून्यतामुपादाय । बहिर्द्धा-
शून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यता-
मुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृत-
शून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपा-
दाय । अनवराशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । खलचणशून्य-
तामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

संस्काराः शारदतीपुत्र न संविद्यन्तेऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
 बहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । शून्यता-
 शून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपा-
 दाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनव-
 रागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यता-
 मुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय
 अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्य-
 तामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

विज्ञानं शारदतीपुत्र न संविद्यते अध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
 बहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । शून्यता-
 शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
 संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
 मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
 प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्य-
 तामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
 स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

चतुः शारदतीपुत्र न संविद्यते अध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
 *एवं श्रोत्रं घ्राणं जिह्वा काय मनो न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यता-
 मुपादाय । बहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपा-

* आदर्शपुस्तके यथा दृष्टं तथा लिखितं । वस्तुतः श्रोत्रघ्राणादीन्
 प्रत्येकमध्यात्मशून्यतामुपादायेत्यादि लिखितमुचितं प्रतिभाति पूर्वो-
 परयोक्तयैव लिखनादिति ।

दाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थ-
शून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
स्वस्वशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभाव-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
मुपादाय ।

रूपं शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय । एवं
ग्रन्थो गन्धोरमः स्वर्गो धर्मो न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वस्वशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

चतुर्विज्ञानं शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
एवं श्रौतविज्ञानं प्राणविज्ञानं जिज्ञाविज्ञानं कायविज्ञानं मनो-
विज्ञानं न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महा-
शून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय ।
असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यता-

मुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वस्वचणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भ-
शून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

चक्षुः संस्पर्शः शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
स्वस्वचणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभाव-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
मुपादाय ।

एवं शारदतीपुत्र ओचसंस्पर्शोप्राणसंस्पर्शोजिह्वासंस्पर्शः काय-
संस्पर्शः मनः संस्पर्शो न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय । बहिर्द्वा-
शून्यतामुपादायः । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यता-
मुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
सर्वधर्मशून्यतामुपादायः । स्वस्वचणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भ-
शून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

चतुः संस्पर्शप्रत्ययवेदना शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्म-
 शून्यतामुपादाय । बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यता-
 मुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थ-
 शून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
 अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
 शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
 स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यता-
 मुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यता-
 मुपादाय । बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपा-
 दाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थ-
 शून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
 अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
 शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
 स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभाव-
 शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
 मुपादाय ।

प्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यता-
 मुपादाय । बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपा-
 दाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थ-
 शून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
 अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृति-

शून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । 'अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्म-
शून्यतामुपादाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वा-
शून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपा-
दाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृत-
शून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यता-
मुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभाव-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
मुपादाय ।

कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यता-
मुपादाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपा-
दाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थ-
शून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपा-
दाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षण-
शून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपा-
दाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्म-
शून्यतामुपादाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वा-

शून्यतामुपादाय । अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यता-
मुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृत-
शून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपा-
दाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्व-
धर्मशून्यतामुपादाय । स्वस्वच्छणशून्यतामुपादाय । अनुपलभशून्यता-
मुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

पृथिवीधातुः शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
वह्निर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अमवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्व्वधर्मशून्यतामुपादाय । खलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलभशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

अभातुः शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्माशून्यतामुपादाय । खलत्रणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

तेजोधातु* शारदतीपुत्र न सविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

वायुधातु शारदतीपुत्र न भविष्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलक्षशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

आकाशधातु शारदतौषुच न सविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
मह्यतशून्यतामुपादाय । अमह्यतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । मर्व्वधर्मशून्यतामुपादाय । खलचणशून्यता-

मुपादाय । अनुपलभशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

विज्ञानधातुः गारदत्तौपच न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलभशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

नामरूपं शारदतीपुत्र न सविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्माशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

षडायतनं गारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-

मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

शीलपारमिता शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभाव-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
मुपादाय ।

ज्ञान्तिपारमिता शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभाव-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
मुपादाय ।

वीर्यपारमिता शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।

मुपादाय । अनवराधशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

स्पर्शः शरदतौपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्तुतशून्यतामुपादाय । असंस्तुतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वबंधर्गशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलभशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

वेदना शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्माशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

दृष्ट्वा शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।

११२ । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । शून्यता-

शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
स्वस्वच्छणशून्यतामुपादाय । अनुपलब्धशून्यतामुपादाय । अभाव-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
मुपादाय ।

ध्यानपारमिता शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
स्वस्वच्छणशून्यतामुपादाय । अनुपलब्धशून्यतामुपादाय । अभाव-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
मुपादाय ।

प्रज्ञापारमिता शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।

स्वल्पशून्यतामुपादाय । अनुपलम्बशून्यतामुपादाय । अभाव-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
मुपादाय ।

सूत्र्युपस्थानानि शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपा-
दाय । स्वल्पशून्यतामुपादाय । अनुपलम्बशून्यतामुपादाय ।
अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभाव-
शून्यतामुपादाय ।

सम्यक्प्रहाणानि शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
स्वल्पशून्यतामुपादाय । अनुपलम्बशून्यतामुपादाय । अभावशून्यता-
मुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

ऋद्धिपादाः शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।

बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-

ध्यानानि शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अतुल्यलक्षणशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

अप्रमाणानि शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वकृष्णशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

आरूप्यममापन्नयः शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संकृतशून्यतामुपादाय । असंकृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपा-

दाय । स्वस्वच्छणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय ।
अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभाव-
शून्यतामुपादाय ।

अष्टौ विमोचाः शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय ।
स्वस्वच्छणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभाव-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता-
मुपादाय ।

नवानुपूर्वविहारसमापत्तयः शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्म-
शून्यतामुपादाय । बहिर्द्वांशून्यतामुपादायः । अध्यात्मबहिर्द्वां-
शून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय ।
परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यता-
मुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय ।
अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्म-
शून्यतामुपादायः । स्वस्वच्छणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यता-
मुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि शारदतीपुत्र न संवि-

द्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय । वहिर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्म-
वह्निर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यता-
मुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय ।
असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवराग-
शून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपा-
दाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुप-
लम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपा-
दाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

अभिज्ञाः शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
वह्निर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

ममाधयः शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
वह्निर्द्वाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-

मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

धारणीमुखानि शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यतामुपा-
दाय । बहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपादाय ।
शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यता-
मुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय ।
अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकार-
शून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यता-
मुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय ।
अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभाव-
शून्यतामुपादाय ।

तथागतबलानि शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यता-
मुपादाय । बहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यता-
मुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । पर-
मार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यता-
मुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय ।
अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्म-
शून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यता-
मुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

चत्वारिवैशारद्यानि शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यता-
मुपादाय । बहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यता-

मुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । पर-
मार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यता-
मुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय ।
अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्म-
शून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अतुल्यशून्यता-
मुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

पतञ्जः प्रतिसन्निधः शारदतीपुत्र न संविद्यन्ते ऽध्यात्मशून्यता-
मुपादाय । बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यता-
मुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । पर-
मार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यता-
मुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय ।
अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्म-
शून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अतुल्यशून्यता-
मुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

महामैत्री शारदतीपुत्र न संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
बहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-

मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

महाकरुणा शारदतीपुत्र ॥ संविद्यते ऽध्यात्मशून्यतामुपादाय ।
वहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । शून्यता-
शून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय । परमार्थशून्यतामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
मुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यतामुपादाय ।
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय ।
स्वभावशून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

अष्टादशावेष्टिकानुद्धर्माः शारदतीपुत्र ॥ संविद्यन्ते ऽध्यात्म-
शून्यतामुपादाय । वहिर्द्वांशून्यतामुपादाय । अध्यात्मवहिर्द्वां-
शून्यतामुपादाय । शून्यताशून्यतामुपादाय । महाशून्यतामुपादाय ।
परमार्थशून्यतामुपादाय । संस्कृतशून्यतामुपादाय । असंस्कृतशून्यता-
मुपादाय । अत्यन्तशून्यतामुपादाय । अनवरागशून्यतामुपादाय ।
अनवकारशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्म-
शून्यतामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतामुपादाय । अनुपलम्भशून्यता-
मुपादाय । अभावशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतामुपादाय ।
अभावस्वभावशून्यतामुपादाय ।

तत्र बालपृथग्जना अभिनिवेशेन दृष्ट्यामभिनिविष्टाः । तेर-
विद्याकल्पिता । अविद्याऽभिनिविष्टोभयोदत्तरयोः सक्ताः । यदुतो-
च्छेदशा तयोस्तेन जानन्ति न पश्यन्ति । ये धर्मा न संविद्यन्ते

तान् कल्पयित्वानामरूपेऽभिनिविष्टाः । दानपारमितायामभि-
निविष्टाः । शीलपारमितायामभिनिविष्टाः । चान्तिपारमिताया-
मभिनिविष्टाः । वीर्यपारमितायामभिनिविष्टाः । ध्यानपार-
मितायामभिनिविष्टाः । प्रज्ञापारमितायामभिनिविष्टाः ।

अध्यात्मशून्यतायामभिनिविष्टाः । बहिर्द्धाशून्यतायामभि-
निविष्टाः । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतायामभिनिविष्टाः । शून्यताशून्य-
तायामभिनिविष्टाः । महाशून्यतायामभिनिविष्टाः । परमार्थशून्य-
तायामभिनिविष्टाः । संसृतशून्यतायामभिनिविष्टाः । असंसृत-
शून्यतायामभिनिविष्टाः । अत्यन्तशून्यतायामभिनिविष्टाः । अनव-
रागशून्यतायामभिनिविष्टाः । अनवकारशून्यतायामभिनिविष्टाः ।
प्रकृतिशून्यतायामभिनिविष्टाः । सर्वधर्मशून्यतायामभिनिविष्टाः ।
स्वप्नशून्यतायामभिनिविष्टाः । अनुपलम्बशून्यतायामभिनिविष्टाः ।
अभावशून्यतायामभिनिविष्टाः । स्वभावशून्यतायामभिनिविष्टाः ।
अभावस्वभावशून्यतायामभिनिविष्टाः ।

सृष्ट्युपस्थानेष्वभिनिविष्टाः । सम्यक्प्रज्ञाणेष्वभिनिविष्टाः ।
अद्विपादेष्वभिनिविष्टाः । इन्द्रियेष्वभिनिविष्टाः । यज्ञेष्वभि-
निविष्टाः । बोध्यज्ञेष्वभिनिविष्टाः । आर्याष्टाङ्गमार्गेऽभिनिविष्टाः ।
आर्यसत्येष्वभिनिविष्टाः । धानेष्वभिनिविष्टाः । अप्रमाणेष्वभि-
निविष्टाः । आरूप्यसमापत्तिष्वभिनिविष्टाः । विमोक्षेष्वभिनिविष्टाः ।
नवानुपूर्वविहारसमापत्तिष्वभिनिविष्टाः । शून्यतानिमित्ताप्रणि-
हितविमोक्षमुखेष्वभिनिविष्टाः । अभिज्ञाष्वभिनिविष्टाः । समा-
धिष्वभिनिविष्टाः । धारणौमुखेष्वभिनिविष्टाः । तथागतबलेष्वभि-

निविष्टाः । वैशारद्वेष्वभिनिविष्टाः । प्रतिमस्मिन्स्वभिनिविष्टाः ।
महामैत्र्यामभिनिविष्टाः । महाकरुणायामभिनिविष्टाः । आवेष्टिक-
बुद्धधर्मेष्वभिनिविष्टाः ।

तेऽभिनिविष्टा एवं सन्तः अविद्यमानान् धर्मान् कल्पयन्ति ।
ते न जानन्ति न पश्यन्ति । किं न जानन्ति न पश्यन्ति ।

रूपं न जानन्ति न पश्यन्ति । वेदनां न जानन्ति न पश्यन्ति ।
संज्ञां न जानन्ति न पश्यन्ति । संस्कारान्नजानन्ति न पश्यन्ति ।
विज्ञानं न जानन्ति न पश्यन्ति । चतुर्नजानन्ति न पश्यन्ति ।
श्रोत्रं न जानन्ति न पश्यन्ति । घ्राणं न जानन्ति न पश्यन्ति ।
जिह्वां न जानन्ति न पश्यन्ति । कायं न जानन्ति न पश्यन्ति ।
मनो न जानन्ति न पश्यन्ति ।

रूपं न जानन्ति न पश्यन्ति । शब्दं न जानन्ति न पश्यन्ति ।
गन्धं न जानन्ति न पश्यन्ति । रसं न जानन्ति न पश्यन्ति ।
स्पर्शं न जानन्ति न पश्यन्ति । धर्मास्त्रजानन्ति न पश्यन्ति ।

चतुर्विज्ञानं न जानन्ति न पश्यन्ति । श्रोत्रविज्ञानं न जानन्ति
न पश्यन्ति । घ्राणविज्ञानं न जानन्ति न पश्यन्ति । जिह्वाविज्ञानं
न जानन्ति न पश्यन्ति । कायविज्ञानं न जानन्ति न पश्यन्ति ।
मनोविज्ञानं न जानन्ति न पश्यन्ति ।

चतुः सस्यं न जानन्ति न पश्यन्ति । श्रोत्रस्यं न जानन्ति
न पश्यन्ति । घ्राणस्यं न जानन्ति न पश्यन्ति । जिह्वास्यं न
जानन्ति न पश्यन्ति । कायस्यं न जानन्ति न पश्यन्ति ।
मनःस्यं न जानन्ति न पश्यन्ति ।

चक्षुस्पर्शप्रत्ययवेदना न जानन्ति न पश्यन्ति । ओषसस्पर्श-
प्रत्ययवेदना न जानन्ति न पश्यन्ति । घ्राणस्पर्शप्रत्ययवेदना न
जानन्ति न पश्यन्ति । जिह्वासस्पर्शप्रत्ययवेदना न जानन्ति न
पश्यन्ति । कायस्पर्शप्रत्ययवेदना न जानन्ति न पश्यन्ति । मन-
स्पर्शप्रत्ययवेदना न जानन्ति न पश्यन्ति ।

दानपारमिता न जानन्ति न पश्यन्ति । शीलपारमिता न
जानन्ति न पश्यन्ति । चान्तिपारमिता न जानन्ति न पश्यन्ति ।
वीर्यपारमिता न जानन्ति न पश्यन्ति । ध्यानपारमिता न
जानन्ति न पश्यन्ति । प्रज्ञापारमिता न जानन्ति न पश्यन्ति ।

अध्यात्मशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति । बहिर्द्वाशून्यता न
जानन्ति न पश्यन्ति । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता न जानन्ति न
पश्यन्ति । शून्यताशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति । महाशून्यता
न जानन्ति न पश्यन्ति । परमार्थशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति ।
संस्कृतशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति । असंस्कृतशून्यता न
जानन्ति न पश्यन्ति । अत्यन्तशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति ।
अनवरागशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति । अनवकारशून्यता न
जानन्ति न पश्यन्ति । प्रकृतिशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति ।
सर्वधर्मशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति । स्वस्वच्छाशून्यता न
जानन्ति न पश्यन्ति । अनुपलम्भशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति ।
अभावशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति । स्वभावशून्यता न जानन्ति
न पश्यन्ति । अभावस्वभावशून्यता न जानन्ति न पश्यन्ति ।

स्मृत्युपस्थानानि न जानन्ति न पश्यन्ति । सम्यक्प्रहाणानि न

वेदनया शून्येति न अद्दधति । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना कायसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदनया शून्येति न अद्दधति । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना मनः-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्येति न अद्दधति ।

दानपारमिता दानपारमिताया शून्येति न अद्दधति । शील-
पारमिता शीलपारमिताया शून्येति न अद्दधति । चान्तिपार-
मिता चान्तिपारमिताया शून्येति न अद्दधति । वीर्यपारमिता
वीर्यपारमिताया शून्येति न अद्दधति । ध्यानपारमिता ध्यान-
पारमिताया शून्या इति न अद्दधति । प्रज्ञापारमिता प्रज्ञा-
पारमिताया शून्येति न अद्दधति ।

अध्यात्मशून्यता अध्यात्मशून्यतया शून्येति न अद्दधति । बहिर्द्धा-
शून्यता बहिर्द्धाशून्यतया शून्येति न अद्दधति । अध्यात्मबहिर्द्धा-
शून्यता अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतया शून्येति न अद्दधति । शून्यता-
शून्यता शून्यताशून्यतया शून्येति न अद्दधति । महाशून्यता महा-
शून्यतया शून्येति न अद्दधति । परमार्थशून्यता परमार्थशून्यतया
शून्येति न अद्दधति । संस्कृतशून्यता संस्कृतशून्यतया शून्येति न
अद्दधति । असंस्कृतशून्यताऽसंस्कृतशून्यतया शून्येति न अद्दधति ।
अत्यन्तशून्यता अत्यन्तशून्यतया शून्येति न अद्दधति । अनवराग-
शून्यता अनवरागशून्यतया शून्येति न अद्दधति । अनवकारशून्यता
अनवकारशून्यतया शून्येति न अद्दधति । प्रकृतिशून्यता प्रकृति-
शून्यतया शून्येति न अद्दधति । सर्वधर्मशून्यता सर्वधर्मशून्यतया
शून्येति न अद्दधति । खलघणशून्यता खलघणशून्यतया शून्येति
न अद्दधति । अनुपलम्भशून्यता अनुपलम्भशून्यतया शून्येति न

अदधति । अभावशून्यता अभावशून्यतया शून्येति न अदधति ।
स्वभावशून्यता स्वभावशून्यतया शून्येति न अदधति । अभाव-
स्वभावशून्यता अभावस्वभावशून्यतया शून्येति न अदधति ।

चत्वारि कृत्यपस्थानानि कृत्यपस्थानैः शून्यानीति न
अदधति । चत्वारि सम्यक्प्रज्ञाणानि सम्यक्प्रज्ञाणैः शून्यानीति
न अदधति । अद्विपादा, अद्विपादैः शून्या इति न अदधति ।
इन्द्रियाणीन्द्रिये, शून्यानीति न अदधति । बलानिवलैः
शून्यानीति न अदधति । बोध्यज्ञानि बोध्यज्ञैः शून्यानीति
न अदधति । आर्याष्टाङ्गमार्ग आर्याष्टाङ्गमार्गेण शून्य इति
न अदधति । आर्यसत्यान्यार्यसत्यैः शून्यानीति न अदधति ।
ध्यानानि ध्यानैः शून्यानीति न अदधति । अप्रमाणान्यप्रमाणैः
शून्यानीति न अदधति । आरूप्यसमापत्तय आरूप्यसमा-
पत्तिभिः शून्या इति न अदधति । अष्टौ विमोक्षाः विमोक्षैः
शून्या इति न अदधति । नवानुपूर्वविहारसमापत्तयो नवानु-
पूर्वविहारसमापत्तिभिः शून्या इति न अदधति । शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्ष-
मुखैः शून्यानीति न अदधति । अभिज्ञा अभिज्ञाभिः शून्या इति
न अदधति । समाधयः समाधिभिः शून्या इति न अदधति ।
धारणीमुखानि धारणीमुखैः शून्यानीति न अदधति । तथागत-
वल्लानि तथागतवल्लैः शून्यानीति न अदधति । वैशारद्यानि
वैशारद्यैः शून्यानीति न अदधति । प्रतिसम्बिदः प्रतिसम्बिद्धिः
शून्या इति न अदधति । महामैत्री महामैत्र्या शून्येति न

जानन्ति न पश्यन्ति । षट्सुपादान् न जानन्ति न पश्यन्ति । पञ्चेन्द्रियाणि न जानन्ति न पश्यन्ति । पञ्चवल्लानि न जानन्ति न पश्यन्ति । सप्तबोध्यङ्गानि न जानन्ति न पश्यन्ति । आर्याष्टाङ्गमार्गं न जानन्ति न पश्यन्ति । आर्यसत्यानि न जानन्ति न पश्यन्ति । ध्यानानि न जानन्ति न पश्यन्ति । अप्रमाणानि न जानन्ति न पश्यन्ति । आरूप्यसमापत्तीर्नजानन्ति न पश्यन्ति । अष्टौविमोक्षान्नजानन्ति न पश्यन्ति । नवानुपूर्वविहारसमापत्तीर्नजानन्ति न पश्यन्ति । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि न जानन्ति न पश्यन्ति । अभिज्ञा न जानन्ति न पश्यन्ति । समाधोन्नजानन्ति न पश्यन्ति । धारणीमुखानि न जानन्ति न पश्यन्ति । तथागतवल्लानि न जानन्ति न पश्यन्ति । शतवारिवैशारद्यानि न जानन्ति न पश्यन्ति । चतस्रः प्रतिसम्बिदो न जानन्ति न पश्यन्ति । महामैत्री न जानन्ति न पश्यन्ति । महाकरुणां न जानन्ति न पश्यन्ति । अष्टादशावेष्टिकान् बुद्धधर्मान्नजानन्ति न पश्यन्ति ।

ते बाला इति संख्यां गच्छन्ति । ते न निर्यान्ति । क्षुतो न निर्यान्ति । कामधातोर्न निर्यान्ति । रूपधातोर्न निर्यान्ति । आरूप्यधातोर्न निर्यान्ति । आवकधातोर्न निर्यान्ति । प्रत्येकबुद्धभूमेर्न निर्यान्ति ।

ते न अद्धति । किमिति न अद्धति । रूपं रूपेणशून्यमिति न अद्धति । वेदनावेदनयाशून्येति न अद्धति । सज्जामञ्जयाशून्येति न अद्धति । संस्काराः संस्कारैः शून्या इति न अद्धति । विज्ञानं विज्ञानेन शून्यमिति न अद्धति ।

चक्षुश्चक्षुषा शून्यमिति न अद्धति । एवं श्रोत्रेण शून्यमिति न अद्धति । घ्राणं घ्राणेन शून्यमिति न अद्धति । जिह्वा-
जिह्वया शून्येति न अद्धति । कायः कायेन शून्य इति न
अद्धति । मनो मनसा शून्यमिति न अद्धति । रूपं रूपेण
शून्यमिति न अद्धति । शब्दः शब्देन शून्य इति न अद्धति ।
गन्धो गन्धेन शून्य इति न अद्धति । रसो रसेन शून्य इति न
अद्धति । स्पर्शः स्पर्शेन शून्य इति न अद्धति । धर्माः धर्मैः
शून्या इति न अद्धति । चक्षुर्विज्ञानं चक्षुर्विज्ञानेन शून्यमिति
न अद्धति । श्रोत्रविज्ञानं श्रोत्रविज्ञानेन शून्यमिति न अद्धति ।
घ्राणविज्ञानं घ्राणविज्ञानेन शून्यमिति न अद्धति । जिह्वाविज्ञानं
जिह्वाविज्ञानेन शून्यमिति न अद्धति । कायविज्ञानं काय-
विज्ञानेन शून्यमिति न अद्धति । मनोविज्ञानं मनोविज्ञानेन
शून्यमिति न अद्धति ।

चक्षुःसंस्पर्शश्चक्षुःसंस्पर्शेन शून्य इति न अद्धति । श्रोत्रसंस्पर्शः
श्रोत्रसंस्पर्शेन शून्य इति न अद्धति । घ्राणसंस्पर्शो घ्राणसंस्पर्शेन
शून्य इति न अद्धति । जिह्वासंस्पर्शो जिह्वासंस्पर्शेन शून्य इति
न अद्धति । कायसंस्पर्शः कायसंस्पर्शेन शून्य इति न अद्धति ।
मनःसंस्पर्शो मनःसंस्पर्शेन शून्य इति न अद्धति ।

चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या इति न
अद्धति । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्येति
न अद्धति । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया
शून्येति न अद्धति । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना जिह्वासंस्पर्शप्रत्यय-

अद्दधति । महाकरुणा महाकरुणया शून्येति न अद्दधति ।

आवेणिकबुद्धधर्माः आवेणिकबुद्धधर्मैः शून्या इति न अद्दधति ।

ओत आपत्तिफलं ओत आपत्तिफलेन शून्यमिति न अद्दधति । सकृदागामिफलं सकृदागामिफलेन शून्यमिति न अद्दधति ।

अनागामिकफलमनागामिकफलेन शून्यमिति न अद्दधति ।

अर्हत्त्वमर्हत्त्वेन शून्यमिति न अद्दधति । प्रत्येकबोधिः प्रत्येकबोद्ध्या

शून्येति न अद्दधति । मार्गाकारज्ञता मार्गाकारज्ञतया शून्येति न

अद्दधति । सर्वाकारज्ञता सर्वाकारज्ञतया शून्येति न अद्दधति ।

ते न प्रतितिष्ठन्ति । कमिति न प्रतितिष्ठन्ति । दानपार-

मितायां न प्रतितिष्ठन्ति । शौखपारमितायां न प्रतितिष्ठन्ति ।

चान्तिपारमितायां न प्रतितिष्ठन्ति । बौर्यपारमितायां न प्रति-

तिष्ठन्ति । ध्यानपारमितायां न प्रतितिष्ठन्ति । प्रज्ञापारमितायां

न प्रतितिष्ठन्ति ।

अध्यात्मशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति । बहिर्द्वांशून्यतायां न

प्रतितिष्ठन्ति । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति ।

शून्यताशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति । महाशून्यतायां न प्रति-

तिष्ठन्ति । परमार्थशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति । संस्कृतशून्यतायां

न प्रतितिष्ठन्ति । असंस्कृतशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति । अत्यन्त-

शून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति । अनवरागशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति ।

अनवकारशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति । प्रकृतिशून्यतायां न प्रति-

तिष्ठन्ति । सर्वधर्मशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति । स्वसंज्ञशून्य-

तायां न प्रतितिष्ठन्ति । अनुपलभशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति ।

अभावशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति । स्वभावशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति । अभावस्वभावशून्यतायां न प्रतितिष्ठन्ति ।

आवैवर्त्तिकभूमौ न प्रतितिष्ठन्ति । स्मृत्युपम्यानेषु न प्रतितिष्ठन्ति । सम्यक्प्रज्ञाणेषु न प्रतितिष्ठन्ति । अद्विषादिषु न प्रतितिष्ठन्ति । इन्द्रियेषु न प्रतितिष्ठन्ति । बलेषु न प्रतितिष्ठन्ति । बोध्यज्ञेषु न प्रतितिष्ठन्ति । आर्याष्टाङ्गमार्गे न प्रतितिष्ठन्ति । आर्यसत्त्वेषु न प्रतितिष्ठन्ति । ध्यानेषु न प्रतितिष्ठन्ति । अप्रमाणेषु न प्रतितिष्ठन्ति । आरूप्यसमापत्तिषु न प्रतितिष्ठन्ति । अष्टास विमोक्षेषु न प्रतितिष्ठन्ति । गवास्तुपूर्वविहारसमापत्तिषु न प्रतितिष्ठन्ति । अभिज्ञासु न प्रतितिष्ठन्ति । समाधिषु न प्रतितिष्ठन्ति । धारणीमुखेषु न प्रतितिष्ठन्ति । तथागतबलेषु न प्रतितिष्ठन्ति । वैशारद्येषु न प्रतितिष्ठन्ति । प्रतिसम्पत्तौ न प्रतितिष्ठन्ति । महाभैरवायां न प्रतितिष्ठन्ति । महाकल्याणाय न प्रतितिष्ठन्ति । अष्टादशावेषिकबुद्धधर्मेषु न प्रतितिष्ठन्ति ।

तेऽभिनिविष्टाः । किमित्यभिनिविष्टाः । रूपेऽभिनिविष्टाः । वेदनायामभिनिविष्टाः । संज्ञायामभिनिविष्टाः । संस्कारेष्वभिनिविष्टाः । विज्ञानेऽभिनिविष्टाः । चक्षुष्वभिनिविष्टाः । श्रोत्रेष्वभिनिविष्टाः । घ्राणेऽभिनिविष्टाः । जिह्वायामभिनिविष्टाः । कायेऽभिनिविष्टाः । मनस्यभिनिविष्टाः । रूपेऽभिनिविष्टाः । शब्देऽभिनिविष्टाः । गन्धेऽभिनिविष्टाः । रसेऽभिनिविष्टाः । स्पर्शेऽभिनिविष्टाः । धर्मेऽभिनिविष्टाः । चक्षुर्धातावभिनिविष्टाः । श्रोत्रधातावभिनिविष्टाः । घ्राणधातावभिनिविष्टाः । जिह्वाधातावभिनिविष्टाः । कायधातावभिनिविष्टाः । मनोधातावभिनिविष्टाः ।

चक्षुर्विज्ञानधातावभिनिविष्टाः । श्रोत्रविज्ञानधातावभिनिविष्टाः ।
 घ्राणविज्ञानधातावभिनिविष्टाः । जिह्वाविज्ञानधातावभिनिविष्टाः ।
 कायविज्ञानधातावभिनिविष्टाः । मनोविज्ञानधातावभिनिविष्टाः ।
 धर्मधातुष्वभिनिविष्टाः । विज्ञानेऽभिनिविष्टाः । रागेऽभिनिविष्टाः ।
 द्वेषेऽभिनिविष्टाः । मोहेऽभिनिविष्टाः । दृष्टिद्वन्द्वेऽभिनिविष्टाः ।
 अविद्यायामभिनिविष्टाः । संस्कारेष्वभिनिविष्टाः । विज्ञानेऽभि-
 निविष्टाः । नामरूपेऽभिनिविष्टाः । षडायतनेऽभिनिविष्टाः । स्पर्श-
 ऽभिनिविष्टाः । वेदनायामभिनिविष्टाः । तृष्णायामभिनिविष्टाः ।
 उपादानेऽभिनिविष्टाः । भावेऽभिनिविष्टाः । जातावभिनिविष्टाः ।
 जरामरणेष्वभिनिविष्टाः ।

दानपारमितायामभिनिविष्टाः । शीलपारमितायामभि-
 निविष्टाः । शान्तिपारमितायामभिनिविष्टाः । वीर्यपारमिताया-
 मभिनिविष्टाः । ध्यानपारमितायामभिनिविष्टाः । प्रज्ञापार-
 मितायास्तभिनिविष्टाः ।

अथात्मशून्यतायामभिनिविष्टाः । बहिर्द्वाशून्यतायामभि-
 निविष्टाः । अथात्मबहिर्द्वाशून्यतायामभिनिविष्टाः । शून्यता-
 शून्यतायामभिनिविष्टाः । महाशून्यतायामभिनिविष्टाः । परमार्थ-
 शून्यतायामभिनिविष्टाः । संसृतशून्यतायामभिनिविष्टाः । असंसृत-
 शून्यतायामभिनिविष्टाः । अत्यन्तशून्यतायामभिनिविष्टाः । अन-
 वरागशून्यतायामभिनिविष्टाः । अगवकारशून्यतायामभिनिविष्टाः ।
 प्रकृतिशून्यतायामभिनिविष्टाः । सर्वधर्मशून्यतायामभिनिविष्टाः ।
 स्वलक्षणशून्यतायामभिनिविष्टाः । अनुपलक्षणशून्यतायामभिनिविष्टाः ।

अभावशून्यतायामभिनिविष्टाः । स्वभावशून्यतायामभिनिविष्टाः ।
अभावस्वभावशून्यतायामभिनिविष्टाः ।

सृष्ट्युपस्थानेष्वभिनिविष्टाः । सम्यक्प्रहाणेष्वभिनिविष्टाः । अद्वि-
पादेष्वभिनिविष्टाः । इन्द्रियेष्वभिनिविष्टाः । बलेष्वभिनिविष्टाः ।
बोधद्वेष्वभिनिविष्टाः । आर्याष्टाङ्गमार्गेष्वभिनिविष्टाः । आर्यसत्ते-
ष्वभिनिविष्टाः । ध्यानेष्वभिनिविष्टाः । अप्रमाणेष्वभिनिविष्टाः ।
आरूप्यसमापत्तिष्वभिनिविष्टाः । अष्टासु विमोक्षेष्वभिनिविष्टाः ।
नवानुपूर्वविहारसमापत्तिष्वभिनिविष्टाः । शून्यतानिमित्ताप्रणि-
हितविमोक्षामुखेष्वभिनिविष्टाः । अभिज्ञास्वभिनिविष्टाः । समाधि-
ष्वभिनिविष्टाः । तथागतबलेष्वभिनिविष्टाः । वैशारद्येष्वभि-
निविष्टाः । प्रतिसम्बित्स्वभिनिविष्टाः । महामैत्र्यामभिनिविष्टाः ।
महाकरुणायामभिनिविष्टाः । आवेणिकबुद्धधर्मेष्वभिनिविष्टाः ।
श्रोत आपत्तिफलेष्वभिनिविष्टाः । सङ्गदागामिफलेष्वभिनिविष्टाः ।
अनागामिफलेष्वभिनिविष्टाः । अर्हत्त्वेऽभिनिविष्टाः । प्रत्येकबोधा-
वभिनिविष्टाः । मार्गाकारज्ञतायामभिनिविष्टाः । अनुत्तरार्था
सम्यक्सम्बोधावभिनिविष्टाः ।

तेन कारणेन बाला इत्युच्यन्ते । आह । एवं शिष्यमाणा
भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिष्यते । सर्वा-
कारज्ञतायां निर्याति । भगवान् आह । इह शारदतीपुत्र बोधि-
सत्त्वो महासत्त्वोऽनुपायकौशलेन प्रज्ञापारमितां कल्पयित्वाऽभि-
निविशते । ध्यानपारमितां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । वीर्यपार-
मितां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । चान्तिपारमितां कल्पयित्वा-

ऽभिनिविशते । शौलपारमितां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । दान-
 पारमितां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अध्यात्मशून्यतां कल्पयित्वा-
 ऽभिनिविशते । वसिद्धांशून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अध्यात्म-
 वसिद्धांशून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । शून्यताशून्यतां कल्प-
 यित्वाऽभिनिविशते । महाशून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । पर-
 मार्थशून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । संरुतशून्यतां कल्पयित्वा-
 ऽभिनिविशते । असंरुतशून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अत्यन्त-
 शून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अनन्तराद्यशून्यतां कल्पयित्वा-
 ऽभिनिविशते । अनवकारशून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । प्रकृति-
 शून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । सर्वधर्माशून्यतां कल्पयित्वाऽभि-
 निविशते । स्वसत्त्वशून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अनुपलम्भ-
 शून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अभावशून्यतां कल्पयित्वाऽभि-
 निविशते । स्वभावशून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अभावस्वभाव-
 शून्यतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते ।

स्रुत्युपस्थानानि कल्पयित्वाऽभिनिविशते । सम्यक्प्रवृत्तानि
 कल्पयित्वाऽभिनिविशते । ऋद्धिपादान् कल्पयित्वाऽभिनिविशते ।
 इन्द्रियाणि कल्पयित्वाऽभिनिविशते । वस्त्रानि कल्पयित्वाऽभि-
 निविशते । बोध्यज्ञानि कल्पयित्वाऽभिनिविशते । आर्थाष्टाङ्गमार्गं
 कल्पयित्वाऽभिनिविशते । आर्य्यसत्यानि कल्पयित्वाऽभिनिविशते ।
 ध्यानानि कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अप्रमाणानि कल्पयित्वाऽभि-
 निविशते । आरूप्यसमापत्तीं कल्पयित्वाऽभिनिविशते । शून्यता-
 निमित्ताप्रणिहितविमोक्षाणि कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अभिज्ञाः

कल्पयित्वाऽभिनिविशते । समाधीन् कल्पयित्वाऽभिनिविशते । धारणीमुखानि कल्पयित्वाऽभिनिविशते । तथागतवस्त्रानि कल्पयित्वाऽभिनिविशते । वैशारद्यानि कल्पयित्वाऽभिनिविशते । प्रति-
सम्बिदः कल्पयित्वाऽभिनिविशते । महामैत्री कल्पयित्वाऽभिनिवि-
शते । महाकरुणा कल्पयित्वाऽभिनिविशते । अष्टादशावेष्टिकबुद्ध-
धर्मान् कल्पयित्वाऽभिनिविशते । सर्वज्ञतां कल्पयित्वाऽभिनिवि-
शते । मार्गाकारज्ञतां कल्पयित्वाऽभिनिविशते । सर्वाकारज्ञतां
कल्पयित्वाऽभिनिविशते ।

अनेन शारदतीपुत्र पय्यायेण बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां न शिञ्चते । सर्वाकारज्ञतायां न निर्याति । आह । कथं
पुनर्भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिञ्चते । यथा-
शिञ्चमाणः प्रज्ञापारमितायां निर्याति । भगवान् आह । यदा शार-
दतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरंस्तं प्रज्ञापार-
मितां नोपलभते । न समनुपगच्छत्येव खलु शारदतीपुत्र बोधि-
सत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिञ्चमाणः सर्वाकारज्ञतायां
निर्यात्यनुपलम्बयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
ध्यानपारमितायां चरंस्तं ध्यानपारमितां नोपलभते न समनु-
पगच्छत्येव खलु शिञ्चमाणः शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञा-
पारमितायां शिञ्चमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलम्बयोगेन ।
यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो वीर्यपारमितायां चरंस्तं
वीर्यपारमितां नोपलभते न समनुपगच्छत्येव खलु शारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिञ्चमाणः सर्वाकारज्ञतायां

निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहा-
 सत्त्वः क्षान्तिपारमितायां चरंस्तां क्षान्तिपारमितां नोपलभते न
 समनुपगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
 मितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन ।
 यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः शीलपारमितायां चरंस्तां
 शीलपारमितां नोपलभते न समनुपगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वो दानपारमितायां चरंस्तां दानपारमिता नोपलभते न
 समनुपगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
 मितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन ।

यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽध्यात्मशून्यतायां चरं-
 स्तामध्यात्मशून्यतां नोपलभते ॥ समनुपगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो
 बहिर्द्वाशून्यतायां चरंस्तां बहिर्द्वाशून्यतां नोपलभते ॥ समनु-
 पगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शार-
 दतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतायां चरंस्ताम-
 ध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतां नोपलभते ॥ समनुपगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहा-

द्वितीयं बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वा-
 कारज्ञतायां निर्यात्यनुपलम्भयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधि-
 सत्त्वो महासत्त्वोऽनवकारशून्यतायां चरंस्तमनवकारशून्यतां नोप-
 लभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलम्भ-
 योगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रकृतिशून्यतायां
 चरंस्तं प्रकृतिशून्यतां नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु बोधि-
 सत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यात्यनुपलम्भयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
 सर्वधर्मशून्यतायां चरंस्तं सर्वधर्मशून्यतां नोपलभते न समनु-
 पश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलम्भयोगेन । यदा शार-
 दतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः स्वलक्षणशून्यतायां चरंस्तं स्वलक्षण-
 शून्यतां नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधि-
 सत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यात्यनुपलम्भयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो-
 ऽनुपलम्भशून्यतायां चरंस्तमनुपलम्भशून्यतां नोपलभते न समनु-
 पश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलम्भयोगेन । यदा शार-
 दतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽभावशून्यतायां चरंस्तमभावशून्यतां
 नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलम्भ-

योगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः स्वभावशून्यतायां चरंस्तं स्वभावशून्यतां नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽभावस्वभावशून्यतायां चरंस्तमभावस्वभावशून्यतां नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन ।

यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः स्मृत्युपम्यानेषु चरंस्तानि स्मृत्युपम्यानानि नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सम्यक् प्रहाणेषु चरंस्तानि सम्यक् प्रहाणानि नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः षड्विपादेषु चरंस्तानृद्विपादान् नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्व इन्द्रियेषु चरंस्तानीन्द्रियाणि नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदती-

पुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोवनेषु चरन्तानि वनानि नोपलभते न
 समनुपगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमि-
 तायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वो बोध्यङ्गेषु चरन्तानि बोध्यङ्गानि
 नोपलभते न समनुपगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभ-
 योगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्व आर्याष्टाङ्गमार्गे
 चरन्तमाय्याष्टाङ्गमार्गः नोपलभते न समनुपगम्यत्येवं खलु शारदती-
 पुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकार-
 ज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो-
 महामत्त्व आर्य्यषट्पथेषु चरन्तान्यार्य्यमत्त्वानि नोपलभते न समनुप-
 गम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शार-
 दतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वो ध्यानेषु चरन्तानि ध्यानानि नोप-
 लभते न समनुपगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः
 प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभ-
 योगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वोऽप्रमाणेषु चरं-
 स्तान्यप्रमाणानि नोपलभते न समनुपगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्व
 आरूप्य समापत्तिषु चरन्ता आरूप्यसमापत्तीर्नोपलभते न समनु-
 पगम्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां

शिक्षमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदती-
 पुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो विमोक्षेषु चरंस्तानि विमोक्षाणि नोप-
 लभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञा
 पारमितायां शिक्षमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन ।
 यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽनुपूर्वविहारसमापत्तिपु
 चरंस्ता अनुपूर्वविहारसमापत्तीर्नापलभते न समनुपश्यत्येवं खलु
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिक्षमाणः
 सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु चरं-
 स्तानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुक्तानि नोपलभते न सम-
 नुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमि-
 तायां शिक्षमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा
 शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽभिज्ञासु चरंस्ता अभिज्ञानोपल-
 भते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञा-
 पारमितायां शिक्षमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन ।
 यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः समाधिषु चरंस्तान् समा-
 धीन् नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिक्षमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्य-
 नुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽध्यानेषु
 चरंस्तानि ध्यानानि नोपलभते न समनुपश्यत्येवं खलु शारदतीपुत्र
 बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिक्षमाणः सर्वाकारज्ञ-
 तायां निर्यात्यनुपलभयोगेन । यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो-

समनुपपत्त्येवं खलु शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापार-
मितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां निर्यात्यनुपलभयोगेन ।
यदा शारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरंस्तं
प्रज्ञापारमितां नोपलभते न समनुपपत्त्येवं खलु शारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां शिचमाणः सर्वाकारज्ञतायां
निर्यात्यनुपलभयोगेन ।

आह । कस्याऽनुपलभयोगेन । भगवानाह । अध्यात्मशून्य-
ताया अनुपलभयोगेन । वहिर्द्वाशून्यताया अनुपलभयोगेन ।
अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यताया अनुपलभयोगेन । शून्यताशून्यताया
अनुपलभयोगेन । महाशून्यताया अनुपलभयोगेन । परमार्थशून्य-
ताया अनुपलभयोगेन । संकृतशून्यताया अनुपलभयोगेन ।
असंकृतशून्यताया अनुपलभयोगेन । अत्यन्तशून्यताया अनुपलभ-
योगेन । अनवरागशून्यताया अनुपलभयोगेन । अनवकारशून्य-
ताया अनुपलभयोगेन । प्रकृतिशून्यताया अनुपलभयोगेन । सर्व-
धर्मशून्यताया अनुपलभयोगेन । स्खलक्षणाशून्यताया अनुपलभ-
योगेन । अनुपलभशून्यताया अनुपलभयोगेन । अभावशून्यताया
अनुपलभयोगेन । स्वभावशून्यताया अनुपलभयोगेन । अभावस्व-
भावशून्यताया अनुपलभयोगेन ।

अतमाहस्याः प्रज्ञापारमितायाः पञ्चमः परिवर्तः ॥

अथ पष्ठः परिवर्त्तः ।

अथायुष्मान् सुभूतिर्भगवन्तमेतदवोचन् । यो भगवन्नेवं पृच्छेत्
किमयं मायापुरुषः प्रज्ञापारमितायां शिखिला सर्वाकारज्ञतायां
निर्याति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः
सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः
ध्यानपारमितायां शिखिला सर्वाकारज्ञतां निर्यास्यति । सर्वाका-
रज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं ।
यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोवीर्यपारमितायां शिखिला
सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य
भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं
मायापुरुषः चान्तिपारमितायां शिखिला सर्वाकारज्ञतायां निर्या-
स्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः
कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः शील-
पारमितायां शिखिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकार-
ज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं ।
यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोदानपारमितायां शिखिला
सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य
भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् ।
किमयं मायापुरुषोऽध्यात्माशून्यतायां शिखिला सर्वाकारज्ञतायां
निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः

सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोऽनव-
 रागशून्यतायां शिचिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाका-
 रज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्दे-
 ष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोऽनवकारशून्यतायां
 शिचिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्य-
 तीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगव-
 न्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः प्रकृतिशून्यतायां शिचिला
 सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यतीति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति ।
 तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत्
 किमयं मायापुरुषः सर्वधर्मशून्यतायां शिचिला सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः
 सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः
 स्मृतिशून्यतायां शिचिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वा-
 कारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं
 निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोऽनुपलभशून्य-
 । शिचिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञताम-
 । तीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं ।
 भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोऽभावशून्यतायां शिचिला
 सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति ।
 तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं
 पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः स्वभावशून्यतायां शिचिला सर्वाकार-
 ज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भग-

ज्ञेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं
मायापुरुषोऽभावस्वभावशून्यतायां शिचिला सर्वाकारज्ञतायां
निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति ।

तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं ।
पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः सृत्पुपस्थानेषु शिचिला सर्वाकारज्ञ-
तायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं
पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं माया-
पुरुषः सम्यक् प्रहासेषु शिचिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति ।
सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं
निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुष च्छद्भिपादेषु
शिचिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्य-
तीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो
भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुष इन्द्रियेषु शिचिला सर्वाका-
रज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य
भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत्
किमयं मायापुरुषो बोध्यक्षेपेषु शिचिला सर्वाकारज्ञतायां निर्या-
स्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः
सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुष
आर्थाष्टाङ्गमार्गे शिचिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञ-
तामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं ।
यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुष आर्यसत्त्वेषु शिचिला
सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य

सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोऽनव-
 रागशून्यतायां शिचित्वा सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाका-
 रज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्दे-
 ष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोऽनवकारशून्यतायां
 शिचित्वा सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्य-
 तीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगव-
 न्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः प्रकृतिशून्यतायां शिचित्वा
 सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यतीति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति ।
 तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत्
 किमयं मायापुरुषः सर्वधर्मशून्यतायां शिचित्वा सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः
 सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः
 स्मलक्षणशून्यतायां शिचित्वा सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वा-
 कारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं
 निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोऽनुपलम्भशून्य-
 तायां शिचित्वा सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञताम-
 नुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं ।
 यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुषोऽभावशून्यतायां शिचित्वा
 सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति ।
 तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं
 पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः स्वभावशून्यतायां शिचित्वा सर्वाकार-
 ज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भग-

ज्ञेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं
मायापुरुषोऽभावस्वभावशून्यतायां शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां
निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति ।

तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं ।
पृच्छेत् किमयं मायापुरुषः सृष्ट्युपस्थानेषु शिञ्चिला सर्वाकारज्ञ-
तायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं
पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं माया-
पुरुषः सम्यक् प्रहाणेषु शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति ।
सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं
निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुष इन्द्रियेषु शिञ्चिला सर्वाका-
रज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः
सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुष इन्द्रियेषु शिञ्चिला सर्वाका-
रज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः
सतः कथं निर्देष्टव्यं । यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुष
आर्याष्टाङ्गमार्गे शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञ-
तामनुप्राप्यतीति । तस्य भगवन्नेवं पृच्छतः सतः कथं निर्देष्टव्यं ।
यो भगवन्नेवं पृच्छेत् किमयं मायापुरुष आर्यसत्येषु शिञ्चिला
सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । तस्य

तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यद्रुपमन्यमाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यावेदनाऽन्यामाया । आह ।
 नोहीदं भगवन् । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यासंज्ञाऽन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्येसंस्काराः । अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यदिज्ञानमन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यच्चतुरण्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्यच्छ्रोत्रमन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते ऽन्यद्वाणमन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याजिह्वाऽन्यामाया । आह ।
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यःकायो-
 ऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्यर्मनाऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यद्रुपमन्यामाया । आह ।
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यः
 शब्दाऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्योगन्धोऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्योरसोऽन्यामाया । आह ।
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यःस्पर्शा-
 ऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते ऽन्येधर्मा अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।

तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यच्चतुर्विज्ञानमन्यामाया । आह ।
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यत्
ओचविज्ञानमन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यद्वाणविज्ञानमन्यामाया । आह । नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यज्जिज्ञाविज्ञान-
मन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते अन्यत्कायविज्ञानमन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यग्नौविज्ञानमन्यामाया ।
आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
अन्यश्चतुःसंस्पर्शाऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यःओचसंस्पर्शाऽन्यामाया । आह । नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्याघ्राणसंस्पर्शो-
ऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते अन्योजिज्ञासंस्पर्शोऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्यः कायसंस्पर्शोऽन्यामाया ।
आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
अन्योमनःसंस्पर्शोऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अन्याचतुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽन्यामाया । आह ।
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्याओच-
संस्पर्शप्रत्ययवेदना अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते अन्याघ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽन्यामाया । आह ।
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते अन्याजिज्ञा-

तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यद्रूपमन्यमाया । आह । नोहीद भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यावेदनाऽन्यामाया । आह ।
 नोहीद भगवन् । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यासञ्ज्ञाऽन्यामाया ।
 आह । नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्येष्टस्कारा । अन्यामाया । आह । नोहीद भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यदिज्ञानमन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यच्चतुरष्ट्यामाया ।
 आह । नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्यच्छोचमन्यामाया । आह । नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते ऽन्यद्वाणमन्यामाया । आह । नोहीद भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याजिज्ञाऽन्यामाया । आह ।
 नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यकायो-
 ऽन्यामाया । आह । नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्यर्गनाऽन्यामाया । आह । नोहीद भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यद्रूपमन्यामाया । आह ।
 नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्य
 शब्दाऽन्यामाया । आह । नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्योगन्धोऽन्यामाया । आह । नोहीद भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्योरसोऽन्यामाया । आह ।
 नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यस्पर्शा-
 ऽन्यामाया । आह । नोहीद भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते ऽन्येधर्मा अन्यामाया । आह । नोहीद भगवन् । भगवानाह ।

तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यच्चतुर्विज्ञानमन्यामाया । आह ।
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यत्
 श्रोत्रविज्ञानमन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यद्वाणविज्ञानमन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यज्जिज्ञाविज्ञान-
 मन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्यत्कायविज्ञानमन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यत्क्षानोविज्ञानमन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्यश्चक्षुःसंस्पर्शऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यःश्रोत्रसंस्पर्शऽन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याघ्राणसंस्पर्श-
 ऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते ऽन्योजिज्ञासंस्पर्शऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यः कायसंस्पर्शऽन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्योमनःसंस्पर्शऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यच्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽन्यामाया । आह ।
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यःश्रोत्र-
 संस्पर्शप्रत्ययवेदना अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याघ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽन्यामाया । आह ।
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यजिज्ञा-

संस्पर्शप्रत्ययवेदना ऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याकायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना ऽन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्यामनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना ऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यः पृथिवीधातुरन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्योऽन्धातुरन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते ऽन्यस्तेजोधातुरन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्योवायुधातुरन्या-
 माया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते ऽन्य आकाशधातुरन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्योविज्ञानधातुरन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्याऽविद्याऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते ऽन्येसंस्कारा अन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यद्विज्ञानमन्या-
 माया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्यन्नामरूपमन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यत् षडायतनमन्यामाया । आह ।
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यःस्पर्श-
 ऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते ऽन्यावेदनाऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।

तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यादृष्ट्याऽन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यदुपादानमन्या-
 माया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते ऽन्योभवोऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याजातिरन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यत् जरामरण-
 मन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्यादानपारमिताऽन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याग्रील-
 पारमिताऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते ऽन्याचान्तिपारमिताऽन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यावीर्यपारमिता-
 ऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते ऽन्याध्यानपारमिताऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याप्रज्ञापारमिताऽन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याऽध्यात्मशून्यता
 अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्याबहिर्द्वाशून्यता अन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याऽध्यात्मबहिर्द्वा-
 शून्यता अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत्
 किं मन्यसे सुभूते ऽन्याशून्यताशून्यता अन्यामाया । आह । नोहीदं

भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यामहाशून्यता-
 ऽन्यामाया । आह । नोद्दीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्यापरमार्थशून्यताऽन्यामाया । आह । नोद्दीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यासंस्कृतशून्यता-
 ऽन्यामाया । आह । नोद्दीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते ऽन्याऽसंस्कृतशून्यताऽन्यामाया । आह । नोद्दीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्या अत्यन्तशून्यताऽन्यामाया ।
 आह । नोद्दीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्याऽनवराशून्यता अन्यामाया । आह । नोद्दीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याऽनवकारशून्यताऽन्यामाया ।
 आह । नोद्दीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्याप्रकृतिशून्यताऽन्यामाया । आह । नोद्दीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यासर्वधर्मशून्यताऽन्यामाया । आह ।
 नोद्दीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्या-
 स्तलक्षणशून्यताऽन्यामाया । आह । नोद्दीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याऽनुपलम्भशून्यताऽन्यामाया । आह ।
 नोद्दीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याऽभाव-
 शून्यताऽन्यामाया । आह । नोद्दीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
 मन्यसे सुभूते ऽन्यास्वभावशून्यताऽन्यामाया । आह । नोद्दीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्याऽभावशून्यता-
 ऽन्यामाया । आह । नोद्दीदं भगवन् ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यानि सत्युपस्थानानि

अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते ऽन्यानि सम्यक्प्रज्ञाणानि अन्यामाया । आह । नोहीदं
भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्ये षड्विपादाः
अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
सुभूते ऽन्यानीन्द्रियाणि अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यानि वक्षानि अन्यामाया ।
आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
ऽन्यानि बोध्यज्ञानि अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्योऽष्टाङ्गमार्गोऽन्यामाया ।
आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
ऽन्यान्यार्थसत्यानि अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यानि ध्यानानि अन्यामाया । आह ।
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यान्य-
प्रमाणानि अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्या आरूप्यसमापत्तयोऽन्यामाया । आह ।
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यानि
शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि अन्यामाया । आह ।
नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्या
अभिज्ञा अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते ऽन्ये समाधयोऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यानि धारणीमुखानि
अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे

सुभूते ऽन्यानि तथागतवल्लानि अन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यानि वैशारद्यानि
 अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभूते ऽन्या प्रतिसम्बिदोऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्यामहामैत्री अन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्यामहाकरुणाऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते ऽन्येऽष्टादशाबेणिकबुद्धधर्माः अन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते
 ऽन्याबोधिरन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।

न भगवन्नन्यद्रूपमन्यामाया । रूपमेव माया मायैव रूपं । न
 भगवन्नन्यावेदनाऽन्यामाया । वेदनैव माया मायैव वेदना । न
 भगवन्नन्यासंज्ञाऽन्यामाया । संज्ञैव माया मायैव संज्ञा । न
 भगवन्नन्यसंस्कारा अन्यामाया । संस्कारा एव माया मायैव
 संस्काराः । न भगवन्नन्यदिज्ञानमन्यमाया । विज्ञानमेव माया
 मायैव विज्ञानं । न भगवन्नन्यचक्षुरन्यामाया । चक्षुरेव माया
 मायैव चक्षुः । न भगवन्नन्यश्रोत्रमन्यामाया । श्रोत्रमेव माया
 मायैव श्रोत्रं । न भगवन्नन्यघ्राणमन्यामाया । घ्राणमेव माया
 मायैव घ्राणं । न भगवन्नन्याजिह्वाऽन्यामाया । जिह्वैव माया मायैव
 जिह्वा । न भगवन्नन्यः कायोऽन्यामाया । काय एव माया मायैव
 कायः । न भगवन्नन्यमनोऽन्यामाया । मन एव माया मायैव मनः ।

न भगवन्नन्यद्रूपमन्यामाया । रूपमेव माया मायैव रूपं ।

न भगवन्नन्य शब्दोऽन्यामाया । शब्द एव माया मायैव शब्दः ।
 न भगवन्नन्योगन्धोऽन्यामाया । गन्ध एव माया मायैव गन्धः ।
 न भगवन्नन्योरसोऽन्यामाया । रस एव माया मायैव रसः ।
 न भगवन्नन्य स्पर्शोऽन्यामाया । स्पर्श एव माया मायैव स्पर्शः ।
 न भगवन्नन्ये धर्मा अन्यामाया । धर्मा एव माया मायैव धर्मा ।
 न भगवन्नन्यचक्षुर्विज्ञानमन्या माया । चक्षुर्विज्ञानमेव माया
 मायैव चक्षुर्विज्ञान । न भगवन्नन्यत् श्रोत्रविज्ञानमन्या माया ।
 श्रोत्रविज्ञानमेव माया मायैव श्रोत्रविज्ञान । न भगवन्नन्यद्वाण-
 विज्ञानमन्या माया । घ्राणविज्ञानमेव माया मायैव घ्राणविज्ञान ।
 न भगवन्नन्यजिह्वाविज्ञानमन्या माया । जिह्वाविज्ञानमेव माया
 मायैव जिह्वाविज्ञान । न भगवन्नन्यत् कायविज्ञानमन्या माया ।
 कायविज्ञानमेव माया मायैव कायविज्ञान । न भगवन्नन्यमनो-
 विज्ञानमन्या माया । मनोविज्ञानमेव माया मायैव मनोविज्ञान ।
 न भगवन्नन्यश्चक्षुस्पर्शोऽन्या माया । चक्षुस्पर्श एव माया मायैव
 चक्षुस्पर्शः । न भगवन्नन्यत् श्रोत्रस्पर्शोऽन्यामाया । श्रोत्रस्पर्श एव
 माया मायैव श्रोत्रस्पर्शः । न भगवन्नन्यो घ्राणस्पर्शोऽन्या माया ।
 घ्राणस्पर्श एव माया मायैव घ्राणस्पर्शः । न भगवन्नन्यो जिह्वा-
 स्पर्शोऽन्या माया । जिह्वास्पर्श एव माया मायैव जिह्वास्पर्शः ।
 न भगवन्नन्य कायस्पर्शोऽन्या माया । कायस्पर्श एव माया मायैव
 कायस्पर्शः । न भगवन्नन्योमनस्पर्शोऽन्या माया । मनस्पर्श एव
 माया मायैव मनस्पर्शः । न भगवन्नन्याचक्षुस्पर्शप्रत्ययवेदना
 ऽन्यामाया । चक्षुस्पर्शप्रत्ययवेदनैव माया मायैव चक्षुस्पर्श-

सुभृते ऽन्यानि तथागतबलानि अन्यामाया । आह । नोहीदं
 भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभृते ऽन्यानि वैशारद्यानि
 अन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे
 सुभृते ऽन्या प्रतिसम्बिदोऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभृते ऽन्यामहामैत्री अन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभृते
 ऽन्यामहाकरुणाऽन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभृते ऽन्येष्टादशावेणिकबुद्धधर्माः अन्यामाया ।
 आह । नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभृते
 ऽन्याबोधिरन्यामाया । आह । नोहीदं भगवन् ।

न भगवन्नन्यद्रुपमन्यामाया । रूपमेव माया मायैव रूपं । न
 भगवन्नन्यावेदनाऽन्यामाया । वेदनैव माया मायैव वेदना । न
 भगवन्नन्यासंज्ञाऽन्यामाया । संज्ञैव माया मायैव संज्ञा । न
 वाच्यतेमुंस्कारा अन्यामाया । संस्कारा एव माया मायैव
 धातुरन्या माया प्रावन्नन्यदिज्ञातुरव कोऽऽत्तिपाकोऽप्रातुः ।
 भगवन्नन्योविज्ञानधातुरन्या माया । विज्ञानधातुरेव माया मायैव
 विज्ञानधातुः । न भगवन्नन्याऽविद्याऽन्या माया । अविद्यैव माया
 मायैवाविद्या । न भगवन्नन्य संस्काराः अन्या माया । संस्कारा एव
 माया मायैव संस्काराः । न भगवन्नन्यदिज्ञानमन्या माया ।
 विज्ञानमेव माया मायैव विज्ञानं । न भगवन्नन्यनामरूपमन्या
 माया । नामरूपमेव माया मायैव नामरूपं । न भगवन्नन्यत्
 पड़ापतनमन्या माया । पड़ापतनमेव माया मायैव पड़ापतनं ।

न भगवन्नन्यः शब्दोऽन्यामाया । शब्द एव माया मायैव शब्दः ।
 न भगवन्नन्योगन्धोऽन्यामाया । गन्ध एव माया मायैव गन्धः ।
 न भगवन्नन्योरसोऽन्यामाया । रस एव माया मायैव रसः ।
 न भगवन्नन्यः स्पर्शोऽन्यामाया । स्पर्श एव माया मायैव स्पर्शः ।
 न भगवन्नन्ये धर्मा अन्यामाया । धर्मा एव माया मायैव धर्माः ।
 न भगवन्नन्यश्चतुर्विज्ञानमन्या माया । चतुर्विज्ञानमेव माया
 मायैव चतुर्विज्ञानं । न भगवन्नन्यत् श्रोत्रविज्ञानमन्या माया ।
 श्रोत्रविज्ञानमेव माया मायैव श्रोत्रविज्ञानं । न भगवन्नन्यद्वाण-
 विज्ञानमन्या माया । घ्राणविज्ञानमेव माया मायैव घ्राणविज्ञानं ।
 न भगवन्नन्यजिह्वाविज्ञानमन्या माया । जिह्वाविज्ञानमेव माया
 मायैव जिह्वाविज्ञानं । न भगवन्नन्यत् कायविज्ञानमन्या माया ।
 कायविज्ञानमेव माया मायैव कायविज्ञानं । न भगवन्नन्यमनो-
 विज्ञानमन्या माया । मनोविज्ञानमेव माया मायैव मनोविज्ञानं ।
 न भगवन्नन्यश्चतुःसंस्पर्शोऽन्या माया । चतुःसंस्पर्श एव माया मायैव
 चतुःसंस्पर्शः । न भगवन्नन्य प्रज्ञापारमिताऽन्या माया । प्रज्ञा-
 पारमितैव माया मायैव प्रज्ञापारमिता ।

न भगवन्नन्याऽध्यात्मशून्यताऽन्या माया । अध्यात्मशून्यतैव माया
 मायैवाध्यात्मशून्यता । न भगवन्नन्याबहिर्द्वाशून्यताऽन्या माया ।
 बहिर्द्वाशून्यतैव माया मायैव बहिर्द्वाशून्यता । न भगवन्नन्या
 अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यताऽन्या माया । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतैव माया
 मायैवाध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता । न भगवन्नन्याशून्यताऽन्यामाया ।

शून्यताशून्यतैव माया मायैव शून्यता शून्यता । न भगवन्नन्या
 महाशून्यताऽन्या माया । महाशून्यतैव माया मायैव महाशून्यता ।
 न भगवन्नन्या परमार्थशून्यताऽन्या माया । परमार्थशून्यतैव माया
 मायैव परमार्थशून्यता । न भगवन्नन्या संस्कृतशून्यताऽन्या माया ।
 संस्कृतशून्यतैव माया मायैव संस्कृतशून्यता । न भगवन्नन्याऽसंस्कृत-
 शून्यताऽन्या माया । असंस्कृतशून्यतैव माया मायैवासंस्कृतशून्यता ।
 न भगवन्नन्याऽत्यन्तशून्यताऽन्या माया । अत्यन्तशून्यतैव माया
 मायैवात्यन्तशून्यता । न भगवन्नन्याऽनवराशून्यताऽन्यामाया ।
 अनवराशून्यतैव माया मायैवाऽनवराशून्यता । न भगवन्नन्या-
 नवकारशून्यताऽन्या माया । अनवकारशून्यतैव माया मायैवानव-
 कारशून्यता । न भगवन्नन्या प्रकृतिशून्यताऽन्या माया । प्रकृति-
 शून्यतैव माया मायैव प्रकृतिशून्यता । न भगवन्नन्या सर्व्वधर्मशून्यता-
 ऽन्या माया । सर्व्वधर्मशून्यतैव माया मायैव सर्व्वधर्मशून्यता । न
 भगवन्नन्याऽस्वल्पशून्यताऽन्या माया । स्वल्पशून्यतैव माया मायैव
 स्वल्पशून्यता । न भगवन्नन्याऽतुल्यशून्यताऽन्या माया । तुल्य-
 शून्यतैव माया मायैवातुल्यशून्यता । न भगवन्नन्याऽभाव-
 शून्यताऽन्या माया । अभावशून्यतैव माया मायैवाभावशून्यता । न
 भगवन्नन्या स्वभावशून्यताऽन्या माया । स्वभावशून्यतैव माया मायैव
 स्वभावशून्यता । न भगवन्नन्याऽभावस्वभावशून्यताऽन्या माया ।
 अभावस्वभावशून्यतैव माया मायैवाभावस्वभावशून्यता ।

न भगवन्नन्यानि स्मृत्युपस्थानान्यन्यामाया । स्मृत्युपस्थानान्येव
 माया मायैव स्मृत्युपस्थानानि । न भगवन्नन्यानि सम्यक्प्रज्ञाणानि

अन्या माया । सम्यक्प्रहाणान्येव माया मायैव सम्यक्प्रहाणानि ।
 न भगवन्नन्ये षट्द्विपादा अन्यामाया । षट्द्विपादा एव माया मायैव
 षट्द्विपादाः । न भगवन्नन्यानीन्द्रियाण्यन्यामाया । इन्द्रियाण्येव माया
 मायैवेन्द्रियाणि । न भगवन्नन्यानि बलान्यमाया । बलान्येव माया
 मायैव बलानि । न भगवन्नन्यानि बोध्यज्ञान्यन्या माया । बोध्यज्ञान्येव
 माया मायैव बोध्यज्ञानि । न भगवन्नन्याऽर्थाष्टाङ्गमार्गेऽन्या माया ।
 आर्थाष्टाङ्गमार्ग एव माया मायैवार्थाष्टाङ्गमार्गः । न भगवन्नन्या
 न्यार्थसत्यान्यन्या माया । आर्थसत्यान्येव माया मायैवार्थसत्यानि ।
 न भगवन्नन्यानि ध्यानान्यन्या माया । ध्यानान्येव माया मायैव
 ध्यानानि । न भगवन्नन्यान्यप्रमाणान्यन्या माया । अप्रमाणान्येव माया
 मायैवाप्रमाणानि । न भगवन्नन्या आरूप्यसमापत्तयोऽन्या माया ।
 आरूप्यसमापत्तय एव माया मायैवारूप्यसमापत्तयः । न भगवन्नन्ये
 विमोक्षा अन्यामाया । विमोक्षा एव माया मायैव विमोक्षाः ।
 न भगवन्नन्या नवानुपूर्वविहार समापत्तयोऽन्यामाया । नवानु-
 पूर्वविहारसमापत्तय एव माया मायैव नवानुपूर्वविहारसमा-
 पत्तयः । न भगवन्नन्यानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि
 अन्यामाया । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्येव माया मायैव
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि । न भगवन्नन्याऽभिज्ञा
 अन्यामाया । अभिज्ञैव माया मायैवाभिज्ञा । न भगवन्नन्ये समा-
 धयोऽन्यामाया । समाधय एव माया मायैव समाधयः । न
 भगवन्नन्यानि धारणीमुखान्यन्या माया । धारणीमुखान्येव माया
 मायैव धारणीमुखानि । न भगवन्नन्यानि तथागतवक्ष्यान्यन्यामाया ।

तथागतबलान्येव माया मायैव तथागतबलानि । न भगवन्नन्यानि
 वैशारद्यानि अन्यामाया । वैशारद्यान्येव माया मायैव वैशारद्यानि ।
 न भगवन्नन्याः प्रतिसम्बिदोऽन्यामाया । प्रतिसम्बिद एव माया
 मायैव प्रतिसम्बिदः । न भगवन्नन्यामहामैत्री अन्यामाया ।
 महामैत्र्येव माया मायैव महामैत्री । न भगवन्नन्या महाकरुणा-
 ऽन्यामाया । महाकरुण्येव माया मायैव महाकरुणा । न भगवन्नन्या
 ऽष्टादशावेणिकबुद्धधर्माः अन्यामाया । अष्टादशावेणिकबुद्धधर्मा
 एव माया मायैवाष्टादशावेणिकबुद्धधर्माः । न भगवन्नन्यच्छ्रोत
 आपत्तिफलमन्यामाया । श्रोत आपत्तिफलमेव माया मायैव श्रोत
 आपत्तिफलं । न भगवन्नन्यत्सकृदागामिफलमन्यामाया । सकृदा-
 गामिफलमेव माया मायैव सकृदागामिफलं । न भगवन्नन्यद्ना-
 गामिफलमन्यामाया । अनागामिफलमेव माया मायैवानागामि-
 फलं । न भगवन्नन्यदर्हत्वमन्यामाया । अर्हत्वमेव माया मायैवार्हत्वं ।
 न भगवन्नन्याप्रत्येकबोधिरन्यामाया । प्रत्येकबोधिरेव माया मायैव
 प्रत्येकबोधिः । न भगवन्नन्यामार्गाकारज्ञताऽन्यामाया । मार्गाकारज्ञ-
 तैव माया मायैव मार्गाकारज्ञता । न भगवन्नन्यासर्वाकारज्ञता-
 ऽन्यामाया । सर्वाकारज्ञतैव माया मायैव सर्वाकारज्ञता ।

तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि पुमायाया उत्पादो वा निरोधो
 वा । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि
 ऽनुमायायाः संक्लेशो वा व्यवदानं वा । आह नोहीदं भगवन् ।
 भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते यस्य नोत्पादो न निरोधो न
 व्यवदानमपि स न प्रज्ञापारमितायां शिचिष्यते । सर्वाकारज्ञतायां

निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽत्रैषा म संज्ञाममज्ञाप्रज्ञप्तियवहारः । पञ्चसूपादानस्कन्धेषु यदुतबोधिसत्त्व इति । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते संज्ञाममज्ञाप्रज्ञप्तियवहारमात्रेण पञ्चानामुपादानस्कन्धानामुत्पादो वा निरोधो वा संक्लेशोवाव्यवदानं वोपलभ्यते । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते यस्य न संज्ञा न समज्ञा न प्रज्ञप्तिर्न व्यवहारो न नाम न नामप्रज्ञप्तिर्न कायो न कायकर्म, न वाक् न वाक्कर्म, न मनो न मनःकर्मनोत्पादो न निरोधो न संक्लेशो न व्यवदानमपि नु स प्रज्ञापारमितायां शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यतीति । आह नोहीदं भगवन् ।

भगवानाह । एवं खलु सुभूते बोधिमत्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यत्यनुपलब्धयोगेन । आह । यथाहं भगवन् भगवतोभाषितस्थार्थमाजानामि । प्रज्ञापारमितायां शिञ्चमाणेन बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन मायापुरुषेणेव शिञ्चितव्यं । भवत्यनुत्तरायां सम्यक्मस्वोद्धौ । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन् सर्व एते मायापुरुषावेदितयाः । यदुतपञ्चस्कन्धाः ।

भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि त्विमे पञ्चस्कन्धाः प्रज्ञापारमितायां शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यास्यति । आह । नोहीदं भगवन् । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्नभावस्वभावः पञ्चस्कन्धाः । स चाभावस्वभावो नोपलभ्यते । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते

सूत्रोपमाः पञ्चस्कन्धाः प्रज्ञापारमितायां शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यान्ति । आह नोहीदं भगवन् । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्न-
 भावस्वभावः पञ्चस्कन्धाः । स चाभावस्वभावो नोपलभ्यते । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते मायोपमाः पञ्चस्कन्धाः प्रज्ञापारमितायां
 शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यान्ति । आह नोहीदं भगवन् ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्नभावस्वभावाः पञ्चस्कन्धाः स चाभाव-
 स्वभावो नोपलभ्यते । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते प्रतिश्रुत्-
 कोपमाः पञ्चस्कन्धाः प्रज्ञापारमितायां शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यान्ति । आह नोहीदं भगवन् । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्न-
 भावस्वभावाः प्रतिश्रुत्काः स चाभावस्वभावो नोपलभ्यते । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते प्रतिभासोपमाः पञ्चस्कन्धाः प्रज्ञापारमितायां
 शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यान्ति । आह नोहीदं भगवन् ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्नभावस्वभावः प्रतिभामः स चाभाव-
 स्वभावो नोपलभ्यते । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते उदक-
 चन्द्रोपमाः पञ्चस्कन्धाः प्रज्ञापारमितायां शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां
 निर्यान्ति । आह नोहीदं भगवन् । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्न-
 भावस्वभाव उदकचन्द्रः स चाभावस्वभावो नोपलभ्यते । भगवानाह ।
 तत् किं मन्यसे सुभूते मरीच्युपमाः पञ्चस्कन्धाः प्रज्ञापारमितायां
 शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यान्ति । आह नोहीदं भगवन् ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्नभावस्वभावो मरीचिः स चाभावस्वभावो-
 नोपलभ्यते । भगवानाह । तत् किं मन्यसे सुभूते निर्मितोपमाः
 पञ्चस्कन्धाः प्रज्ञापारमितायां शिञ्चिला सर्वाकारज्ञतायां निर्यान्ति ।

आह नोहौदं भगवन् । तत्कस्य हेतोस्तथाहि भगवन्नभावस्वभावो-
निर्मितः । स चाभावस्वभावो नोपलभ्यते । भगवानाह । तत् किं
मन्यसे सुभूते स्वप्नोपमं रूपं स्वप्नोपमा वेदना स्वप्नोपमा संज्ञा
स्वप्नोपमाः संस्काराः स्वप्नोपमं विज्ञानं । तत् षडिन्द्रियं ते पञ्चो-
पादानस्कन्धाः । ते चाऽध्यात्मशून्यतया नोपलभ्यन्ते बहिर्द्विशून्यतया
नोपलभ्यन्ते । अध्यात्मबहिर्द्विशून्यतया नोपलभ्यन्ते । शून्यताशून्यतया
नोपलभ्यन्ते । महाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । परमार्थशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । संस्कृतशून्यतया नोपलभ्यन्ते । असंस्कृतशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । अत्यन्तशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनवरागशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । अनवकारशून्यतया नोपलभ्यन्ते । प्रकृतिशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । सर्वधर्मशून्यतया नोपलभ्यन्ते । स्वलक्षणशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । अनुपलम्भशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अभावशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । स्वभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अभावस्वभावशून्यतया
नोपलभ्यन्ते ।

मायोपमं सुभूते रूपं मायोपमा वेदना मायोपमा संज्ञा
मायोपमाः संस्काराः मायोपमं विज्ञानं । यच्च विज्ञानं तत्
षडिन्द्रियं । तत् पञ्चोपादानस्कन्धाः । ते चाऽध्यात्मशून्यतया
नोपलभ्यन्ते । बहिर्द्विशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अध्यात्मबहिर्द्विशून्यतया
नोपलभ्यन्ते । शून्यताशून्यतया नोपलभ्यन्ते । महाशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । परमार्थशून्यतया नोपलभ्यन्ते । संस्कृतशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । असंस्कृतशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अत्यन्तशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । अनवरागशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनवकारशून्यतया नोप-

लभ्यन्ते । प्रकृतिशून्यतया नोपलभ्यन्ते । सर्वधर्मशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । स्वलक्षणशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनुपलम्भशून्यतया
नोपलभ्यन्ते । अभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते । स्वभावशून्यतया नोप-
लभ्यन्ते । अभावस्वभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।

प्रतिश्रुत्कोपमं सुभूते रूपं प्रतिश्रुत्कोपमा वेदना प्रतिश्रुत्कोपमा
संज्ञा । प्रतिश्रुत्कोपमाः संस्काराः । प्रतिश्रुत्कोपमं विज्ञानं । तत्
षडिन्द्रियं तत्पञ्चोपादानस्कन्धास्ते चाऽध्यात्मशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
बहिर्द्वाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
शून्यताशून्यतया नोपलभ्यन्ते । महाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । परमार्थ-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । संस्कृतशून्यतया नोपलभ्यन्ते । असंस्कृत-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । अत्यन्तशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनवराद्य-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनवकारशून्यतया नोपलभ्यन्ते । प्रकृति-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । सर्वधर्मशून्यतया नोपलभ्यन्ते । स्वलक्षण-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनुपलम्भशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अभाव-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । स्वभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अभावस्वभाव-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते ।

प्रतिभासोपमं सुभूते रूपं प्रतिभासोपमा वेदना । प्रतिभासो-
पमा संज्ञा । प्रतिभासोपमाः संस्काराः । प्रतिभासोपमं विज्ञानं ।
यच्च विज्ञानं तत् षडिन्द्रियं तत्पञ्चोपादानस्कन्धाः । ते चाऽध्यात्म-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । बहिर्द्वाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अध्यात्म-
बहिर्द्वाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । शून्यताशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
महाशून्यतया नोपलभ्यन्त । परमार्थशून्यतया नोपलभ्यन्त । संस्कृत-

शून्यतया नोपलभ्यन्ते । असंस्कृतशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अत्यन्त-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनवराशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अवकार-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । प्रकृतिशून्यतया नोपलभ्यन्ते । सर्वधर्म-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । स्वलक्षणशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनुपलम्भ-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । अभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते । स्वभावशून्य-
तया नोपलभ्यन्ते । अभावस्वभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।

उदकचन्द्रोपमं सुभूते रूपं । उदकचन्द्रोपमा वेदना । उदक-
चन्द्रोपमा मंजा । उदकचन्द्रोपमाः मस्काराः । उदकचन्द्रोपमं
विज्ञानं । यच्च विज्ञानं तत् पडिन्द्रियं तत्पक्षोपादानस्कन्धाः । ते
चाऽध्यात्मशून्यतया नोपलभ्यन्ते । बहिर्द्वाशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । शून्यताशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
महाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । परमार्थशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
संस्कृतशून्यतया नोपलभ्यन्ते । असंस्कृतशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
अत्यन्तशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनवराशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
अवकारशून्यतया नोपलभ्यन्ते । प्रकृतिशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
सर्वधर्मशून्यतया नोपलभ्यन्ते । स्वलक्षणशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
अनुपलम्भशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।
स्वभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अभावस्वभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।

मरीच्युपमं सुभूते रूपं मरीच्युपमा वेदना । मरीच्युपमा
मंजा । मरीच्युपमाः मस्काराः । मरीच्युपमं विज्ञानं । यच्च
विज्ञानं तत्पडिन्द्रियं । तत्पक्षोपादानस्कन्धाः । ते चाऽध्यात्म-
तया नोपलभ्यन्ते । बहिर्द्वाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । नाऽध्यात्म-

बहिर्द्वाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । शून्यताशून्यतया नोपलभ्यन्ते । महाशून्यतया नोपलभ्यन्ते । परमार्थशून्यतया नोपलभ्यन्ते । संस्कृत-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । असंस्कृतशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अत्यन्त-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनवरागशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनवकार-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । प्रकृतिशून्यतया नोपलभ्यन्ते । सर्वधर्म-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । स्वलक्षणशून्यतया नोपलभ्यन्ते । अनुपलम्भ-
शून्यतया नोपलभ्यन्ते । अभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते । स्वभावशून्य-
तया नोपलभ्यन्ते । अभावस्वभावशून्यतया नोपलभ्यन्ते ।

आह । माहैव भगवन्नवयान संप्रस्थितो बोधिसत्त्वो महासत्त्व इमं निर्देशं श्रुत्वा उत्तस्येत्सन्तासमापद्येत । भगवानाह । स चेत् सुभूते नवयानसंप्रस्थितो बोधिसत्त्वो महासत्त्वो न प्रज्ञापारमितायामुपाय-
कौशल्यो भवेत् । नैव कल्याणमिचहस्तगतो भवेत् । उत्तस्येत् सन्तासमापद्येत । आह । कतमद्भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायामुपायकौशल्यं । यच्च चरन् बोधिसत्त्वो महासत्त्व इमं निर्देशं श्रुत्वा नोत्तस्यन्ति । न सन्तासमापद्येत ।

भगवानाह । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमिता-
याश्चरन् सर्वकारज्ञताप्रतिभंयुक्तेन चित्तेन रूपमनित्यमिति प्रत्य-
वेक्षते । तच्च नोपलभते । वेदनामनित्येति प्रत्यवेक्षते नोपलभते । संज्ञामनित्येति प्रत्यवेक्षते नोपलभते । संस्काराननित्या इति प्रत्यवेक्षते नोपलभते । विज्ञानमनित्यमिति प्रत्यवेक्षते नोपलभते । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशल्यं । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापार-

मितायां चरन् सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपं दुःखमिति
 प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनादुःखेति* संज्ञादुःखेति संस्काराः
 दुःखा इति विज्ञानं दुःखमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।
 पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपमनात्मेति प्रत्यवेक्षते तच्च
 नोपलभते । वेदना अनात्मेति संज्ञा अनात्मेति संस्कारा अनात्मान
 इति विज्ञानमनात्मेति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।
 पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपं शान्तमिति प्रत्यवेक्षते तच्च
 नोपलभते वेदना शान्तेति संज्ञा शान्तेति संस्काराः शान्ता इति
 विज्ञानं शान्तमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।
 पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपं शून्यमिति वेदनाशून्येति
 संज्ञाशून्येति संस्काराः शून्या इति विज्ञानं शून्यमिति प्रत्यवेक्षते
 तच्च नोपलभते । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
 मितायां चरत उपायकौशलं । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः

* ख । ग । घ । पुस्तके वेदना, संज्ञा, इत्यादिशब्दोत्तरं दुःखादिशब्दात्
 परं प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते इति लिखितं । एवं परत्रापि सर्वत्र-
 वेदनादिशब्दोत्तरानात्मादिशब्दात् परमपि ।

प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपमानिमित्तमिति वेदना आनिमित्तेति मंज्ञा आनिमित्तेति संस्काराः आनिमित्ता इति विज्ञानमानिमित्तमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपमप्रणिहितमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनाऽप्रणिहितेति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । मंज्ञाऽप्रणिहितेति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्काराः अप्रणिहितेति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । विज्ञानमप्रणिहितमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपमनभिमंस्कारमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनाऽनभिमंस्कारेति प्रत्यवेक्षते । तच्च नोपलभते । मंज्ञाऽनभिमंस्कारेति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्कारा अनभिमंस्कारा इति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । विज्ञानमनभिमंस्कारमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपं विविक्तमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनाविविक्तेति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । मंज्ञाविविक्तेति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्काराविविक्ता इति

प्रत्यवेक्षते तांश्च नोपलभते । विज्ञानं विविक्तमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

पुनरपि सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपमनित्याकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनामनित्याकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संज्ञामनित्याकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्काराननित्याकारेण प्रत्यवेक्षते तांश्च नोपलभते । विज्ञानमनित्याकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपं दुःखाकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनां दुःखाकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संज्ञां दुःखाकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्कारान् दुःखाकारेण प्रत्यवेक्षते तांश्च नोपलभते । विज्ञानं दुःखाकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तेन चित्तेन रूपमनात्माकारेण प्रत्यवेक्षते - तच्च नोपलभते । वेदनामनात्माकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संज्ञामनात्माकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्काराननात्माकारेण प्रत्यवेक्षते तांश्च नोपलभते । विज्ञानमनात्माकारेण

प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः रूपं शान्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनां शान्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संज्ञां शान्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्कारान् शान्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तांश्च नोपलभते । विज्ञानं शान्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः रूपं शून्याकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनां शून्याकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संज्ञां शून्याकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्कारान् शून्याकारेण प्रत्यवेक्षते तांश्च नोपलभते । विज्ञानं शून्याकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपमानिमित्तमिति प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनामानिमित्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संज्ञामानिमित्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्कारानामानिमित्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तांश्च नोपलभते । विज्ञानमानिमित्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपमप्रणिहितमिति प्रत्यवेक्षते
तच्च नोपलभते । वेदनामप्रणिहिताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च
नोपलभते । संज्ञामप्रणिहिताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते ।
संस्कारान् प्रणिहिताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । विज्ञान-
मप्रणिहिताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभृते
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपमनभिसंस्काराकारेण प्रत्य-
वेक्षते तच्च नोपलभते । वेदनामनभिसंस्काराकारेण प्रत्यवेक्षते
तच्च नोपलभते । संज्ञामनभिसंस्काराकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च
नोपलभते । संस्काराननभिसंस्काराकारेण प्रत्यवेक्षते तांश्च नोप-
लभते । विज्ञानमनभिसंस्काराकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते ।
इदं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरत
उपायकौशलं ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपं विविक्ताकारेण प्रत्यवेक्षते
तच्च नोपलभते । वेदनां विविक्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते ।
संज्ञां विविक्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । संस्कारान्
विविक्ताकारेण प्रत्यवेक्षते तांश्च नोपलभते । विज्ञानं विविक्ताकारेण
प्रत्यवेक्षते तच्च नोपलभते । इदं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायां चरत उपायकौशलं ।

तस्य पुनः सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यैवं प्रत्यवेदमाणस्यैवं भवत्यहं सर्व्वसत्त्वेभ्यो रूपमनित्यमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । रूपं दुःखमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । रूपमनात्मेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । रूपं शान्तमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । रूपं शून्यमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । रूपमानिमित्तमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । रूपमप्रणिहितमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । रूपमनभिसंस्कारमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । रूपं विविक्तमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन ।

वेदनामनित्येति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । वेदनां दुःखेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । वेदनामनात्मेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । वेदनां शान्तेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । वेदनां शून्येति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । वेदनामानिमित्तेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । वेदनामप्रणिहितेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । वेदनामनभिसंस्कारेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । वेदनां विविक्तेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन ।

संज्ञामनित्येति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । संज्ञां दुःखेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । संज्ञामनात्मेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलभयोगेन । संज्ञां शान्तेति धर्मं देश-

यिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संज्ञां शून्येति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संज्ञामानिमित्तेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संज्ञामप्रणिहितेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संज्ञामनभिसंस्कारेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संज्ञां विविक्तेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

संस्काराननित्या इति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संस्कारान् दुःखा इति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संस्कारानात्मान इति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संस्कारान् ग्रान्ता इति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संस्कारान् शून्या इति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संस्कारानानिमित्ता इति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संस्कारानप्रणिहिता इति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संस्काराननभिसंस्कारा इति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । संस्कारानविविक्ता इति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

विज्ञानमनित्यमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । विज्ञानं दुःखमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । विज्ञानमनात्मेति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । विज्ञानं ग्रान्तमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । विज्ञानं शून्यमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । विज्ञानमानिमित्तमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । विज्ञानम-

प्रणिहितमिति धर्मे देशयिष्यामि । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । विज्ञान-
मनभिसंस्कारमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
विज्ञानं विविक्तमिति धर्मं देशयिष्यामि तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

इयं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दानपारमिता । येन बोधि-
सत्त्वो महासत्त्वो शोचत्यस्यति । न सन्त्यस्यति । न सन्त्वासमापद्यते ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यन्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपमनित्याकारेण मन-
सिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन । यन्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मन-
सिकारैरूपमनित्याकारेण मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
यन्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपं शान्ताकारेण मन-
सिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन । यन्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मन-
सिकारैरूपं शून्याकारेण मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
यन्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपमनिमित्ताकारेण
मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन । यन्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रति-
संयुक्तैर्मनसिकारैरूपमप्रणिहिताकारेण मनसिकरोति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । यन्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपमनभि-
संस्काराकारेण मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन । यन्न आवक-
प्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपं विविक्ताकारेण मनसिकरोति
तच्चानुपलम्भयोगेन ।

यन्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्व्वेदनामनित्याकारेण
मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन । यन्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तै-
र्मनसिकारैर्व्वेदनां दुःखाकारेण मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन ।

मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन । यत्र आवकप्रत्येकबुद्धप्रति-
संयुक्तैर्मनसिकारैर्विज्ञानं शान्ताकारेण मनसिकरोति तच्चानुप-
लम्भयोगेन । यत्र आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्विज्ञानं शून्या-
कारेण मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन । यत्र आवकप्रत्येकबुद्ध-
प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्विज्ञानमभिनिमित्ताकारेण मनसिकरोति तच्चानु-
पलम्भयोगेन । यत्र आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्विज्ञानम-
प्रणिहिताकारेण मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन । यत्र आवक-
प्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्विज्ञानमभिसंस्काराकारेण मनसि-
करोति तच्चानुपलम्भयोगेन । यत्र आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैर्मन-
सिकारैर्विज्ञानं विविक्ताकारेण मनसिकरोति तच्चानुपलम्भयोगेन ।

इयं सुभूते* बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यापरासृष्टाग्रीलपारमिता
येन बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो नोत्पस्यति न स्रवस्यति न सन्नासमापद्यते ।

पुनरपरं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरन्तो येषां
धर्माणामनित्याकारेण दुःखाकारेणानात्माकारेण शून्याकारेणा-
निमित्ताकारेणाप्रणिहिताकारेणानभिसंस्काराकारेण विविक्ताकारेण
प्रत्यवेक्षतेचमनारोचनेयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य चान्तिपारमिता येन
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो नोत्पस्यति न स्रवस्यति न सन्नासमापद्यते ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वोमहासत्त्व* प्रज्ञापारमितायां चरन्
सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपमनित्यमिति प्रत्यवेक्षते तच्चानु-
पलम्भयोगेन । सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपं दुःखमिति
प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारै-

* एष एव पाठ ख, ग, घ, पुस्तकेऽपि दृश्यते । अयं तु न स्रवस्यते ।

रूपमनात्मेति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्वाकारज्ञताप्रति-
 सयुक्तैर्मनसिकारैरूप शान्तमिति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलभ्ययोगेन ।
 सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरूप शून्यमिति प्रत्यवेक्षते तच्चा-
 नुपलभ्ययोगेन । सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरूपमानिमित्त-
 मिति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तै-
 र्मनसिकारैरूपमप्रणिहितमिति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलभ्ययोगेन ।
 सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरूपमनभिसंस्कारमिति प्रत्यवेक्षते
 तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरूप विविक्त-
 मिति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलभ्ययोगेन ।

सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैर्वेदनाऽनित्येति वेदनादु खेति*
 वेदनाऽनात्मेति वेदनाशान्तेति वेदनाशून्येति वेदना आनिमित्तेति
 वेदनाऽप्रणिहितेति वेदनाऽमभिसंस्कारेति वेदनाविविक्तेति प्रत्य-
 वेक्षते तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारै-
 रसंज्ञाऽनित्येति संज्ञादु खेति संज्ञा अनात्मेति संज्ञाशान्तेति संज्ञा-
 शून्येति संज्ञा आनिमित्तेति संज्ञाऽप्रणिहितेति संज्ञाऽनभिसंस्कारेति
 संज्ञाविविक्तेति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्वाकारज्ञता-
 प्रतिसयुक्तैर्मनसिकारै रसंस्कारा अनित्या इति संस्कारादु खा इति
 संस्कारा अनात्मान इति संस्कारा शान्ता इति संस्कारा शून्या
 इति संस्कारा आनिमित्ता इति संस्कारा अप्रणिहिता इति
 संस्कारा अनभिसंस्कारा इति संस्कारा विविक्ता इति प्रत्यवेक्षते

* वेदनादित्यपि सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तैरित्यादिपदाना निर्देशोऽस्ति-
 रूपवदिति यत्रस्य रीत्यालक्ष्यते आदर्शपुस्तके ॥ तथानिर्देशो नास्ति ।

तच्चानुपलब्धयोगेन । सर्व्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्विज्ञानम-
नित्यमिति विज्ञानं दुःखमिति विज्ञानमनात्मेति विज्ञानं गान्ता-
मिति विज्ञानं शून्यमिति विज्ञानभानिमित्तमिति विज्ञानमप्रणि-
हितमिति विज्ञानमनभिमंस्कारमिति विज्ञानं विविक्तमिति प्रत्य-
वेचते तच्चानुपलब्धयोगेन । तथ्या* तेषां सर्व्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तानां
मनसिकाराणां मनुत्सर्जनता अनिच्छिन्नधुरता इयं बोधिमत्त्वस्य
महामत्त्वस्य वीर्यपारमिता येन बोधिमत्त्वो महामत्त्वो नोत्पद्यति न
सन्त्वस्यति न सन्ताममापद्यते ।

मुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
सर्व्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपमनित्यमिति प्रत्यवेचते तच्चानु-
पलब्धयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणा-
मवकाशं ददाति । तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिमत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्व्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपं दुःखमिति प्रत्यवेचते तच्चानुपलब्ध-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिमत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्व्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः रूपमनात्मेति प्रत्यवेचते तच्चानुपलब्ध-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वकार-
ज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरूपं शान्तमिति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसयुक्तानां मनसिकाराणामवकाश-
ददाति न च तदन्येषां कुशलमूलानां धर्माणां ये बोधे
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वकार-
ज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरूपं शून्यमिति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसयुक्तानां मनसिकाराणामवकाश-
ददाति तदन्येषां कुशलमूलानां धर्माणां ये बोधे परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वकार-
ज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरूपमनिमित्तमिति प्रत्यवेक्षते
तच्चानुपलम्भयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसयुक्तानां मनसि-
काराणामवकाशददाति तदन्येषां कुशलमूलानां धर्माणां ये
बोधे परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वकार-
ज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरूपमप्रणिहितमिति प्रत्यवेक्षते तच्चानु-
पलम्भयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसयुक्तानां मनसि-
काराणामवकाशददाति तदन्येषां कुशलमूलानां ये बोधे
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वकार-
ज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरूपमनभिस्कारमिति प्रत्यवेक्षते तच्चानु-
पलम्भयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसयुक्तानां मनसिकारा-

णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरूपं विविक्तमिति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्वेदनामनित्येति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्वेदनां दुःखेति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्वेदनामनात्मेति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्वेदनां शान्तेति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिमत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्व्वकार-
जताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संज्ञाऽनित्येति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिमत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्व्वकार-
जताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संज्ञा दुःखेति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति न च तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिमत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्व्वकार-
जताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संज्ञाऽनात्मेति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति न च तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिमत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्व्वकार-
जताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संज्ञाशान्तेति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिमत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्व्वकार-
जताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संज्ञाशून्येति प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलम्भ-
योगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संज्ञा आनिमित्तेति प्रत्यवेक्षते तच्चा-
नुपलम्भयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संज्ञाऽप्रणिहितेति प्रत्यवेक्षते तच्चा-
नुपलम्भयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संज्ञाऽनभिधंस्कारेति प्रत्यवेक्षते तच्चा-
नुपलम्भयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संज्ञाविविक्तेति प्रत्यवेक्षते तच्चा-
नुपलम्भयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संस्कारा अनित्या इति प्रत्यवेक्षते तच्चा-

तुपलभयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संस्कारादुःखा इति प्रत्यवेक्षते तच्चा-
नुपलभयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संस्कारा अनात्मान इति प्रत्यवेक्षते तच्चा-
नुपलभयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धानां मनसिकाराणामवकाशं
ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलधर्माणां ये बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संस्काराः शान्ता इति प्रत्यवेक्षते तच्चा-
नुपलभयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संस्काराः शून्या इति प्रत्यवेक्षते तच्चा-
नुपलभयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संस्कारा अनिमिता इति प्रत्यवेक्षते
तच्चानुपलभयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मन-
सिकाराणामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये
बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संस्कारा अप्रणिहिता इति प्रत्यवेक्षते
तच्चानुपलभयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मन-
सिकाराणामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये
बोधेः परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः अनभिस्संस्कारा इति प्रत्यवेक्षते तच्चानुप-
लभयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः संस्काराविविक्ता इति प्रत्यवेक्षते तच्चानु-
पलभयोगेन । न च आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तानां मनसिकारा-
णामवकाशं ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधेः
परिपन्थकराः ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वाकार-
ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्विज्ञानमनित्यमिति प्रत्यवेक्षते तच्चानु-

नुपलभयोगेन । न च आववप्रत्येकबुद्धप्रतिमयुक्ताना मनमिकारा-
णामवकाश ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां ये बोधे
परिपन्यकरा ।

आववप्रत्येकबुद्धप्रतिमयुक्तैर्मनमिकारै विज्ञान दु स्रमिति
प्रत्यवेक्षते तच्चानुपलभयोगेन । न च आववप्रत्येकबुद्धप्रतिसयुक्तानां
मनमिकाराणामवकाश ददाति तदन्येषाञ्चाकुशलमूलानां धर्माणां
ये बोधे परिपन्यकरा । इय सुभृते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य
ध्यानपारमिता । येन बोधिमत्त्वो महामत्त्वो नोत्तमस्यति न स्रवस्यति
न सचासमापद्यते ।

पुनरपर सुभृते बोधिसत्त्वो महामत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन्
सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनमिकारैरेव प्रत्यवेक्षते । न रूपशून्यतया
रूप शून्य रूपमेव शून्यता शून्यतैव रूप । न वेदना शून्यतया
वेदनाशून्या वेदनैव शून्यता शून्यतैव वेदना । न सज्ञाशून्यतया
सज्ञाशून्यामज्ञैव शून्यता शून्यतैव सज्ञा । न सस्कारशून्यतया सस्कारा
शून्या सस्कारा एव शून्यता शून्यतैव सस्कारा । न विज्ञानशून्य-
तया विज्ञान शून्य । विज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव विज्ञान ।

न चक्षु शून्यतया चक्षु शून्य चक्षुरेव शून्यता शून्यतैव चक्षु ।
न श्रोत्र शून्यतया श्रोत्र शून्य श्रोत्रमेव शून्यता शून्यतैव श्रोत्र ।
न घ्राणशून्यतया घ्राण शून्य घ्राणमेव शून्यता शून्यतैव घ्राण ।
न जिह्वाशून्यतया जिह्वाशून्या जिह्वैव शून्यता शून्यतैव जिह्वा ।
न कायशून्यतया काय शून्य कायएव शून्यता शून्यतैव काय ।
न मन शून्यतया मन शून्य मनएव शून्यता शून्यतैव मन ।

न रूपशून्यतया रूपं शून्यं रूपमेव शून्यता शून्यतैव रूपं । न
शब्दशून्यतया शब्दः शून्यः शब्दएव शून्यता शून्यतैव शब्दः । न
गन्धशून्यतया गन्धः शून्यः गन्धएव शून्यता शून्यतैव गन्धः । न
रसशून्यतया रसः शून्यः रसएव शून्यता शून्यतैव रसः । न स्पर्श-
शून्यतया स्पर्शः शून्यः स्पर्शएव शून्यता शून्यतैव स्पर्शः । न धर्मशू-
न्यतया धर्माः शून्याः धर्माएव शून्यता शून्यतैव धर्माः ।

न चतुर्विज्ञानशून्यतया चतुर्विज्ञानं शून्यं चतुर्विज्ञानमेव
शून्यता शून्यतैव चतुर्विज्ञानं । न ओचविज्ञानशून्यतया ओच-
विज्ञानं शून्यं ओचविज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव ओचविज्ञानं । न
घ्राणविज्ञानशून्यतया घ्राणविज्ञानं शून्यं घ्राणविज्ञानमेव शून्यता
शून्यतैव घ्राणविज्ञानं । न जिह्वाविज्ञानशून्यतया जिह्वाविज्ञानं
शून्यं जिह्वाविज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव जिह्वाविज्ञानं । न काय-
विज्ञानशून्यतया कायविज्ञानं शून्यं कायविज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव
कायविज्ञानं । न मनोविज्ञानशून्यतया मनोविज्ञानं शून्यं मनो-
विज्ञानमेव शून्यता शून्यतैव मनोविज्ञानं ।

न चतुः संस्पर्शशून्यतया चतुः संस्पर्शः शून्यः चतुः संस्पर्शएव
शून्यता शून्यतैव चतुः संस्पर्शः । न ओचसंस्पर्शशून्यतया ओचसंस्पर्शः
शून्यः ओचसंस्पर्शएव शून्यता शून्यतैव ओचसंस्पर्शः । न घ्राणसंस्पर्श-
शून्यतया घ्राणसंस्पर्शः शून्यः घ्राणसंस्पर्शएव शून्यता शून्यतैव
घ्राणसंस्पर्शः । न जिह्वासंस्पर्श शून्यतया जिह्वासंस्पर्शः शून्यः जिह्वा-
संस्पर्शएव शून्यता शून्यतैव जिह्वासंस्पर्शः । न कायसंस्पर्शशून्यतया
कायसंस्पर्शः शून्यः कायसंस्पर्शएव शून्यता शून्यतैव कायसंस्पर्शः ।

न मनः संस्पर्शशून्यतया मनः संस्पर्शः शून्यः मनः संस्पर्शएव शून्यता
शून्यतैव मनः संस्पर्शः ।

न चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्या
चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनैव शून्यता शून्यतैव चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना । न
ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्या ओच-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनैव शून्यता शून्यतैव ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदना । न
घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्या घ्राण-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनैव शून्यता शून्यतैव घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना । न
जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्या
जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनैव शून्यता शून्यतैव जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना ।
न कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्या
कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनैव शून्यता शून्यतैव कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना ।
न मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्या मनः
संस्पर्शप्रत्ययवेदनैव शून्यता शून्यतैव मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना ।

न पृथिवीधातुशून्यतया पृथिवीधातुः शून्यः पृथिवीधातुरेव
शून्यता शून्यतैव पृथिवीधातुः । नाऽऽधातुशून्यतयाऽऽधातुः शून्यः
अऽधातुरेव शून्यता शून्यतैवाऽधातुः । न तेजोधातुशून्यतया तेजो-
धातुः शून्यः तेजोधातुरेव शून्यता शून्यतैव तेजोधातुः । न वायु-
धातुशून्यतया वायुधातुः शून्यः वायुधातुरेव शून्यता शून्यतैव वायु-
धातुः । नाकाशधातुशून्यतया आकाशधातुः शून्यः आकाशधातुरेव
शून्यता शून्यतैवाकाशधातुः । न विज्ञानधातुशून्यतया विज्ञानधातुः
शून्यः विज्ञानधातुरेव शून्यता शून्यतैव विज्ञानधातुः ।

नाऽविद्याशून्यतयाऽविद्याशून्याऽविद्यैव शून्यता शून्यतैवाविद्या ।
 न संस्कारशून्यतया संस्काराः शून्याः संस्काराएव शून्यता शून्यतैव
 संस्काराः । न विज्ञानशून्यतया विज्ञानं शून्यं विज्ञानमेव शून्यता
 शून्यतैव विज्ञानं । न नामरूपशून्यतया नामरूपं शून्यं नामरूपमेव
 शून्यता शून्यतैव नामरूपं । न षडायतनशून्यतया षडायतनं शून्यं
 षडायतनमेव शून्यता शून्यतैव षडायतनं । न स्पर्शशून्यतया स्पर्शः
 शून्यं स्पर्श एव शून्यता शून्यतैवस्पर्शः । न तृष्णाशून्यतया तृष्णाशून्या
 तृष्णैव शून्यता शून्यतैव तृष्णा । नोपादानशून्यतया उपादानं शून्यं
 उपादानमेव शून्यता शून्यतैवोपादानं । न वेदनाशून्यतया वेदना-
 शून्यावेदनैव शून्यता शून्यतैव वेदना । न भवशून्यतया भवः शून्यः
 भवएव शून्यता शून्यतैव भवः । न जातिशून्यतया जातिः शून्या
 जातिरेव शून्यता शून्यतैव जातिः । न जरामरणशून्यतया जरा-
 मरणं शून्यं जरामरणमेव शून्यता शून्यतैव जरामरणं ।

न दानपारमिताशून्यतया दानपारमिताशून्या दानपारमितैव
 शून्यता शून्यतैव दानपारमिता । न शीलपारमिता शून्यतया शील-
 पारमिताशून्या शीलपारमितैव शून्यता शून्यतैव शीलपारमिता ।
 न चान्तिपारमिताशून्यतया चान्तिपारमिताशून्या चान्तिपारमितैव
 शून्यता शून्यतैव चान्तिपारमिता । न वीर्यपारमिताशून्यतया
 वीर्यपारमिताशून्या वीर्यपारमितैव शून्यता शून्यतैव वीर्यपारमिता ।
 न ध्यानपारमिताशून्यतया ध्यानपारमिताशून्या ध्यानपारमितैव
 शून्यता शून्यतैव ध्यानपारमिता । न प्रज्ञापारमिताशून्यतया प्रज्ञा-
 पारमिताशून्या प्रज्ञापारमितैव शून्यता शून्यतैव प्रज्ञापारमिता ।

नाध्यात्मशून्यताशून्यतया अध्यात्मशून्यताशून्या अध्यात्मशून्यतैव
 शून्यता शून्यतैवाध्यात्मशून्यता । न वहिर्द्वाशून्यताशून्यतया वहिर्द्वा-
 शून्यताशून्या वहिर्द्वाशून्यतैव शून्यता शून्यतैव वहिर्द्वाशून्यता ।
 नाध्यात्म वहिर्द्वाशून्यताशून्यतया ऽध्यात्म वहिर्द्वाशून्यताशून्या
 ऽध्यात्म वहिर्द्वाशून्यतैव शून्यता शून्यतैवाध्यात्म वहिर्द्वाशून्यता । न
 शून्यताशून्यताशून्यतया शून्यताशून्यताशून्या शून्यता शून्यतैव शून्यता
 शून्यतैव शून्यताशून्यता । न महाशून्यताशून्यतया महाशून्यताशून्या
 महाशून्यतैव शून्यता शून्यतैव महाशून्यता । न परमार्थशून्यता-
 शून्यतया परमार्थशून्यताशून्या परमार्थशून्यतैव शून्यता शून्यतैव
 परमार्थशून्यता । न संस्कृतशून्यताशून्यतया संस्कृतशून्यताशून्या
 संस्कृतशून्यतैव शून्यता शून्यतैव संस्कृतशून्यता । नाऽसंस्कृतशून्यता-
 शून्यतया ऽसंस्कृतशून्यताशून्या असंस्कृतशून्यतैव शून्यता शून्यतैवा-
 संस्कृतशून्यता । नाऽत्यन्तशून्यताशून्यतया ऽत्यन्तशून्यताशून्या अत्यन्त-
 शून्यतैव शून्यता शून्यतैवात्यन्तशून्यता । नानवरागशून्यताशून्यतया
 नवरागशून्यताशून्या नवरागशून्यतैव शून्यता शून्यतैवानवरागशू-
 न्यता । नाऽमवकारशून्यताशून्यतया नवकारशून्यताशून्या अनव-
 कारशून्यतैव शून्यता शून्यतैवामवकारशून्यता । न प्रकृतिशून्यताशू-
 न्यतया प्रकृतिशून्यताशून्या प्रकृतिशून्यतैव शून्यता शून्यतैव प्रकृति-
 शून्यता । न सर्वधर्मशून्यताशून्यतया सर्वधर्मशून्यताशून्या सर्व-
 धर्मशून्यतैव शून्यता शून्यतैव सर्वधर्मशून्यता । न स्वलक्षणशून्यता-
 शून्यतया स्वलक्षणशून्यताशून्या स्वलक्षणशून्यतैव शून्यता शून्यतैव
 स्वलक्षणशून्यता । नाऽनुपलम्भशून्यताशून्यतया अनुपलम्भशून्यताशून्या

अनुपलम्भशून्यतैव शून्यता शून्यतैवानुपलम्भशून्यता । नाऽभावशून्य-
ताशून्यतया ऽभावशून्यताशून्या अभावशून्यतैव शून्यता शून्यतैवा-
भावशून्यता । न स्वभावशून्यताशून्यतया स्वभावशून्यताशून्या स्वभाव-
शून्यतैव शून्यता शून्यतैव स्वभावशून्यता । नाभावस्वभावशून्यता
शून्यतया ऽभावस्वभावशून्यताशून्या अभावस्वभावशून्यतैव शून्यता
शून्यतैवाभावस्वभावशून्यता ।

न स्मृत्युपस्थानानिशून्यतया स्मृत्युपस्थानानि शून्यानि कृत्युप-
स्थानान्येव शून्यता शून्यतैव कृत्युपस्थानानि । न सम्यक्प्रहाणानि
शून्यतया सम्यक्प्रहाणानि शून्यानि सम्यक्प्रहाणान्येव शून्यता शून्यतैव
सम्यक्प्रहाणानि । नर्द्धिपादाशून्यतया ऋद्धिपादाः शून्याः ऋद्धि-
पादाएव शून्यता शून्यतैवर्द्धिपादाः । नेन्द्रियशून्यतया इन्द्रियाणि
शून्यानि इन्द्रियाण्येव शून्यता शून्यतैवेन्द्रियाणि । न बलानि शून्य-
तया बलानि शून्यानि बलान्येव शून्यता शून्यतैव बलानि । न
बोध्यज्ञानि शून्यतया बोध्यज्ञानि शून्यानि बोध्यज्ञान्येव शून्यता
शून्यतैव बोध्यज्ञानि । नार्थ्याष्टाङ्गमार्गाशून्यतया आर्य्याष्टाङ्गमार्गः
शून्यः आर्य्याष्टाङ्गमार्ग एव शून्यता शून्यतैवार्य्याष्टाङ्गमार्गः । नार्थ्य-
सत्यानि शून्यतया आर्य्यसत्यानि शून्यानि आर्य्यसत्यान्येव शून्यता
शून्यतैवार्य्यसत्यानि । न ध्यानशून्यतया ध्यानानि शून्यानि ध्यानान्येव
शून्यता शून्यतैव ध्यानानि । नाऽप्रमाणशून्यतया ऽप्रमाणानि शून्यानि
अप्रमाणान्येव शून्यता शून्यतैवाप्रमाणानि । नारूप्यसमापत्तिशून्यतया
आरूप्यसमापत्तयः शून्याः आरूप्यसमापत्तय एव शून्यता शून्यतैवा-
रूप्यसमापत्तयः । न विमोचशून्यतया विमोचाः शून्याः विमोचा

एव शून्यता शून्यतैव विमोचाः । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तिशून्यतया
 अनुपूर्वविहारसमापत्तयः शून्याः अनुपूर्वविहारसमापत्तय एव
 शून्यता शून्यतैवानुपूर्वविहारसमापत्तयः । न शून्यतानिमित्ताऽप्रणि-
 हितविमोचमुखशून्यतया शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि
 शून्यानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्येव शून्यताशून्य-
 तैव शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि । नाऽभिज्ञाशून्यतया
 अभिज्ञाः शून्याः अभिज्ञाएव शून्यताशून्यतैवाभिज्ञाः । न समा-
 धिशून्यतया समाधयः शून्याः समाधयएव शून्यताशून्यतैव समा-
 धयः । न धारणीमुखशून्यतया धारणीमुखानि शून्यानि धारणी-
 मुखान्येव शून्यता शून्यतैव धारणीमुखानि । न तथागतबलशून्यतया
 तथागतबलानि शून्यानि तथागतबलान्येव शून्यता शून्यतैव तथा-
 गतबलानि । न वैशारद्यशून्यतया वैशारद्यानि शून्यानि वैशारद्या-
 न्येव शून्यता शून्यतैव वैशारद्यानि । न प्रतिसम्बिच्छून्यतया प्रति-
 सम्बिद्ः शून्याः प्रतिसम्बिदएव शून्यता शून्यतैव प्रतिसम्बिद्ः । न
 महामैत्रीशून्यतया महामैत्रीशून्या महामैत्र्यैव शून्यता शून्यतैव
 महामैत्री । न महाकरुणाशून्यतया महाकरुणाशून्या महाकरुणैव
 शून्यता शून्यतैव महाकरुणा । नावेणिकबुद्धधर्माशून्यतया आवेणिक
 बुद्धधर्माः शून्याः आवेणिकबुद्धधर्माएव शून्यता शून्यतैवावेणिक-
 बुद्धधर्माः । इयं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिता ।

इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरन्
 उपायकौशलं । येनोपायकौशलेन समन्नागतो बोधिसत्त्वो महासत्त्व
 इमं निर्देशं श्रुत्वा नोत्तस्यति न सत्तस्यति न संवासमापद्यते ।

सुभृतिराह । कतमानि भगवन् बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्राणि । यैः कल्याणमित्रैः परिगृहीतो बोधिसत्त्वो महा-
सत्त्वः इमं प्रज्ञापारमितानिर्देशं श्रुत्वा नोत्तस्यति न मन्त्रस्यति
न संत्रासमापद्यते । भगवानाह । इदं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महा-
सत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मैरूपमनित्यमिति धर्मं देशयति तच्चानु-
पलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्ध-
भूमौ वा परिणामयत्यन्यच्च सर्व्वकारज्ञतायाः । 'योऽस्मैवेदनाऽनि-
त्येति धर्मं' देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च
न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यच्च सर्व्वका-
रज्ञतायाः । योऽस्मैसंज्ञाऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यच्च सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मैसंस्कारा अनित्या
इति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न
आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यच्च सर्व्वकार-
ज्ञतायाः । योऽस्मै विज्ञानमनित्यमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यच्च सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै

* पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं । इति
वाक्यभागः अत्रास्ति एवं परत्रापि योऽस्मै इत्यस्मात् प्रागुक्तोति यत्तस्य
रचनायाः रीत्या अनुमीयते । आदर्शपुस्तके तु नास्ति ।

रूपं दुःखमिति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशल-
 मूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र
 सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै वेदनादुःखेति धर्मे देशयति तच्चानुप-
 लम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
 वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै संज्ञादुःखेति धर्मे
 देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ
 वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै
 संस्काराः दुःखा इति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्व-
 कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
 यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै विज्ञानं दुःखमिति धर्मे
 देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ
 वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 रूपमनात्मेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि
 च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र
 सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै वेदनाऽनात्मेति धर्मे देशयति तच्चानु-
 पलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबु-
 द्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै संज्ञा-
 ऽनात्मेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि
 च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकार-
 ज्ञतायाः । योऽस्मै संस्कारा अनात्मान इति धर्मे देशयति तच्चा-
 नुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येक-

बुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै विज्ञा-
नमनात्मेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि
च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वा-
कारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपं शान्तमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशल-
मूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्य-
न्यत्र, सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै वेदनाशान्तेति धर्मं देशयति
तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै-
संज्ञाशान्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमू-
लानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र
सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै संस्काराः शान्ता इति धर्मं देशयति
तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै
विज्ञानं शान्तमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकु-
शलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामय-
त्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपं शून्यमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशल-
मूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामय-
त्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै वेदनाशून्येति धर्मं देशयति

तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
 प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मै-
 संज्ञाशून्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूला-
 नि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र
 सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मै संस्काराः शून्या इति धर्मं देशयति
 तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
 प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मै
 विज्ञानं शून्यमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशल-
 मूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्य-
 न्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै-
 रूपमानिमित्तमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशल-
 मूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र
 सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मै वेदना आनिमित्तेति धर्मं देशयति
 तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ
 वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।
 योऽस्मै संज्ञा आनिमित्तमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
 णामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मै संस्काराः आनिमित्ता
 इति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न
 आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकार-
 ज्ञतायाः । योऽस्मै विज्ञानमानिमित्तमिति धर्मं देशयति तच्चानुप-

समयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्ध-
भूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपमप्रणिहितमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुश-
लमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामय-
त्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मै वेदनाऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति
तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मै
संज्ञाऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुश-
लमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामय-
त्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मै संस्कारा अप्रणिहिता इति
धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आव-
कभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।
योऽस्मै विज्ञानमप्रणिहितमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपमनभिसंस्कारमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणा-
मयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः । योऽस्मै वेदनाऽनभिसंस्कारेति धर्मं
देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ
वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

योऽस्मै संज्ञाऽनभिमंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै संस्काराः अनभिमंस्कारा इति धर्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै विज्ञानमनभिमंस्कारमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै रूपं विविक्तमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । योऽस्मै वेदनाविविक्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै वेदनाविविक्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं वेदितव्यं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै चचुरनित्यमिति आचमनित्यमिति प्राणमनित्यमिति जिह्वाऽनित्येति कायोऽनित्य इति मनोऽनित्यमिति धर्मं देशयति तच्चानु-

नुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येक-
बुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चचुर्दुःखमिति श्रोत्रं दुःखमिति घ्राणं दुःखमिति जिह्वादुःखेति
कायोदुःख इति मनोदुःखमिति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलभयो-
गेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चचुरनात्मेति श्रोत्रमनात्मेति घ्राणमनात्मेति जिह्वाऽनात्मेति
कायोऽनात्मेति मनोऽनात्मेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चचुः शान्तमिति श्रोत्रं शान्तमिति घ्राणं शान्तमिति जिह्वा-
शान्तेति कायः शान्त इति मनः शान्तमिति धर्म्मं देशयति
तच्चानुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चचुः शून्यमिति श्रोत्रं शून्यमिति घ्राणं शून्यमिति जिह्वाशून्येति
कायः शून्य इति मनः शून्यमिति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलभ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चचुरानिमित्तमिति श्रोत्रमानिमित्तमिति घ्राणमानिमित्तमिति
जिह्वा श्रानिमित्तेति काय श्रानिमित्त इति मन श्रानिमित्तमिति
धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न
आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकार-
ज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चचुरप्रणिहितमिति श्रोत्रमप्रणिहितमिति घ्राणमप्रणिहितमिति धर्मं
जिह्वाऽप्रणिहितेति कायोऽप्रणिहित इति मनोऽप्रणिहितमिति धर्मं
देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ
वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चचुरनभिसंस्कारमिति श्रोत्रमनभिसंस्कारमिति घ्राणमनभिसंस्का-
रमिति जिह्वाऽनभिसंस्कारेति कायोऽनभिसंस्कार इति मनोऽ-
नभिसंस्कारमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुश-
लमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामय-
त्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चचुर्विविक्तमिति श्रोत्रं विविक्तमिति घ्राणं विविक्तमिति जिह्वा-
विविक्तेति कायोविविक्त इति मनोविविक्तमिति धर्मं देशयति
तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपमनित्यमिति शब्दोऽनित्य इति गन्धोऽनित्य इति रसोऽनित्य
इति स्पर्शोऽनित्य इति धर्मा देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपं दुःखमिति शब्दोदुःख इति गन्धोदुःख इति रसोदुःख इति
स्पर्शोदुःख इति धर्मादुःखा इति धर्मा देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपमनात्मेति शब्दोऽनात्मेति गन्धोऽनात्मेति रसोऽनात्मेति स्पर्शो-
ऽनात्मेति धर्मा अनात्मान इति धर्मा देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपं शान्तमिति शब्दः शान्त इति गन्धः शान्त इति रसः शान्त
इति स्पर्शः शान्त इति धर्माः शान्ता इति धर्मा देशयति
तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपं शून्यमिति शब्दः शून्य इति गन्धः शून्य इति रसः शून्य

इति स्वर्गः शून्य इति धर्माः शून्या इति धर्मं देशयति तच्चा-
नुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येक-
बुद्बुभूमौ वा परिणामयत्यन्यच्च सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपमानिमित्तमिति शब्द आनिमित्त इति गन्ध आनिमित्त इति
रस आनिमित्त इति स्वर्ग आनिमित्त इति धर्मा आनिमित्ता
इति धर्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि
च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्बुभूमौ वा परिणामयत्यन्यच्च सर्व्वा-
कारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपमप्रणिहितमिति शब्दोऽप्रणिहित इति गन्धोऽप्रणिहित इति
रसोऽप्रणिहित इति स्वर्गोऽप्रणिहित इति धर्मा अप्रणिहिता इति
धर्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न
आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्बुभूमौ वा परिणामयत्यन्यच्च सर्व्वाकारज्ञ-
तायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपमनभिस्कारमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्बुभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यच्च सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
रूपं विविक्तमिति शब्दोविविक्त इति गन्धोविविक्त इति रसोवि-
विक्त इति स्वर्गोविविक्त इति धर्माविविक्ता इति धर्मं देशयति

तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुर्विज्ञानमनित्यमिति श्रोत्रविज्ञानमनित्यमिति घ्राणविज्ञानम-
नित्यमिति कायविज्ञानमनित्यमिति मनोविज्ञानमनित्यमिति
धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न
आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञ-
तायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुर्विज्ञानं दुःखमिति श्रोत्रविज्ञानं दुःखमिति घ्राणविज्ञानं
दुःखमिति जिह्वाविज्ञानं दुःखमिति कायविज्ञानं दुःखमिति
मनोविज्ञानं दुःखमिति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुर्विज्ञानमनात्मेति श्रोत्रविज्ञानमनात्मेति घ्राणविज्ञानमनात्मेति
जिह्वाविज्ञानमनात्मेति कायविज्ञानमनात्मेति मनोविज्ञानमना-
त्मेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न
आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकार-
ज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुर्विज्ञानं शान्तमिति श्रोत्रविज्ञानं शान्तमिति घ्राणविज्ञानं

शान्तमिति जिज्ञाविज्ञानं शान्तमिति कायविज्ञानं शान्तमिति
मनोविज्ञानं शान्तमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चतुर्विज्ञानं शून्यमिति श्रोत्रविज्ञानं शून्यमिति घ्राणविज्ञानं
शून्यमिति जिज्ञाविज्ञानं शून्यमिति कायविज्ञानं शून्यमिति
मनोविज्ञानं शून्यमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चतुर्विज्ञानमानिमित्तमिति श्रोत्रविज्ञानमानिमित्तमिति घ्राणवि-
ज्ञानमानिमित्तमिति जिज्ञाविज्ञानमानिमित्तमिति कायविज्ञा-
नमानिमित्तमिति मनोविज्ञानमानिमित्तमिति धर्मं देशयति
तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चतुर्विज्ञानमप्रणिहितमिति श्रोत्रविज्ञानमप्रणिहितमिति घ्राण-
विज्ञानमप्रणिहितमिति जिज्ञाविज्ञानमप्रणिहितमिति कायवि-
ज्ञानमप्रणिहितमिति मनोविज्ञानमप्रणिहितमिति धर्मं देशयति
तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चतुर्विंशानमनभिसंस्कारमिति श्रोत्रविज्ञानमनभिसंस्कारमिति
घ्राणविज्ञानमनभिसंस्कारमिति जिह्वाविज्ञानमनभिसंस्कारमिति
कायविज्ञानमनभिसंस्कारमिति मनोविज्ञानमनभिसंस्कारमिति धर्म्मं
देशयति तच्चानुपलम्बयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ
वा प्रत्येकयुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चतुर्विंशानं विविक्तमिति श्रोत्रविज्ञानं विविक्तमिति घ्राणविज्ञानं
विविक्तमिति जिह्वाविज्ञानं विविक्तमिति कायविज्ञानं विविक्त-
मिति मनोविज्ञानं विविक्तमिति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्ब-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकयुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चतुःसंस्पर्शमनित्यमिति श्रोत्रसंस्पर्शमनित्यमिति घ्राणसंस्पर्शमनित्य-
मिति जिह्वासंस्पर्शमनित्यमिति कायसंस्पर्शमनित्यमिति मनः
संस्पर्शमनित्यमिति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्बयोगेन । सर्व्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकयुद्धभूमौ वा परिणा-
मयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चतुः सस्यं दुःखमिति श्रोत्रसंस्पर्शं दुःखमिति घ्राणसंस्पर्शं दुःखमिति
जिह्वासंस्पर्शं दुःखमिति कायसंस्पर्शं दुःखमिति मनः संस्पर्शं दुःख
मिति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्बयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च

न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वा-
कारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शमनात्मेति ओचसंस्पर्शमनात्मेति घ्राणसंस्पर्शमनात्मेति
जिह्वासंस्पर्शमनात्मेति कायसंस्पर्शमनात्मेति मनः संस्पर्शमनात्मेति
धर्मं देशयति तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न
आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकार-
ज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शं ग्रान्तमिति ओचसंस्पर्शं ग्रान्तमिति घ्राणसंस्पर्शं
ग्रान्तमिति जिह्वासंस्पर्शं ग्रान्तमिति कायसंस्पर्शं ग्रान्तमिति मनः
संस्पर्शं ग्रान्तमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्वकु-
शलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शं शून्यमिति ओचसंस्पर्शं शून्यमिति घ्राणसंस्पर्शं शून्य-
मिति जिह्वासंस्पर्शं शून्यमिति कायसंस्पर्शं शून्यमिति मनः संस्पर्शं
शून्यमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्वकुशलमू-
लानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र
सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शमानिमित्तमिति ओचसंस्पर्शमानिमित्तमिति घ्राणसंस्पर्श-

मानिमित्तमिति जिज्ञासंस्पर्शमानिमित्तमिति कायसंस्पर्शमानि-
मित्तमिति मनः संस्पर्शमानिमित्तमिति धर्मं देशयति तच्चानु-
पलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबु-
द्भूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शमप्रणिहितमिति श्रोत्रसंस्पर्शमप्रणिहितमिति घ्राणसंस्पर्-
शमप्रणिहितमिति जिज्ञासंस्पर्शमप्रणिहितमिति कायसंस्पर्शमप्रणि-
हितमिति मनः संस्पर्शमप्रणिहितमिति धर्मं देशयति तच्चानु-
पलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबु-
द्भूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शमनभिसंस्कारमिति श्रोत्रसंस्पर्शमनभिसंस्कारमिति
घ्राणसंस्पर्शमनभिसंस्कारमिति जिज्ञासंस्पर्शमनभिसंस्कारमिति
कायसंस्पर्शमनभिसंस्कारमिति मनः संस्पर्शमनभिसंस्कारमिति धर्मं
देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवक-
भूमौ वा प्रत्येकबुद्भूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शं विविक्तमिति श्रोत्रसंस्पर्शं विविक्तमिति घ्राणसंस्पर्शं
विविक्तमिति जिज्ञासंस्पर्शं विविक्तमिति कायसंस्पर्शं विविक्तमिति
मनः संस्पर्शं विविक्तमिति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्भूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शजावेदनाऽनित्येति श्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाऽनित्येति घ्राण-
संस्पर्शजावेदनाऽनित्येति जिह्वासंस्पर्शजावेदनाऽनित्येति कायसंस्पर्श-
जावेदनाऽनित्येति मनः संस्पर्शजावेदनाऽनित्येति धर्मं देशयति
तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शजावेदनादुःखेति श्रोत्रसंस्पर्शजावेदनादुःखेति घ्राणसंस्पर्श-
जावेदनादुःखेति जिह्वासंस्पर्शजावेदनादुःखेति कायसंस्पर्शजावेद-
नादुःखेति मनः संस्पर्शजावेदनादुःखेति धर्मं देशयति तच्चानु-
पलभ्ययोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येक-
बुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शजावेदनाऽनात्मेति श्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाऽनात्मेति घ्राणसं-
स्पर्शजावेदनाऽनात्मेति जिह्वासंस्पर्शजावेदनाऽनात्मेति कायसंस्पर्श-
जावेदनाऽनात्मेति मनः संस्पर्शजावेदनाऽनात्मेति धर्मं देशयति
तच्चानुपलभ्ययोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शजावेदनाशान्तेति श्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाशान्तेति घ्राणसंस्पर्श-
जावेदनाशान्तेति जिह्वासंस्पर्शजावेदनाशान्तेति कायसंस्पर्शजावेदना-
शान्तेति मनः संस्पर्शजावेदनाशान्तेति धर्मं देशयति । तच्चानुप-

समयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येक-
बुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

* पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चतुःसंस्पर्शजावेदना शून्येति धर्म्मं देशयति । तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
आचमंस्पर्शजावेदना शून्येति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्राणसंस्पर्शजावेदना शून्येति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
निष्ठासंस्पर्शजावेदना शून्येति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

* पूर्व्वं च सर्व्वं च चतुःश्रोत्रादिपदार्थे प्रत्येकमेव, पुनरपरमित्यादि-
वाक्यमावर्त्तणीयमित्येतत् लिपिदृष्ट्याऽनुमीयते । व्यादर्शपुस्तके तयो
लेखो न दृश्यते ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
कायसंस्पर्शजावेदना शून्येति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
मनः संस्पर्शजा वेदना शून्येति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शजावेदना आनिमित्तेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलभ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
श्रोत्रसंस्पर्शजावेदना आनिमित्तेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलभ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
घ्राणसंस्पर्शजावेदना आनिमित्तेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलभ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
जिह्वासंस्पर्शजावेदना आनिमित्तेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलभ-

योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै कायसंस्पर्शजावेदना आनिमित्तेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै मनः संस्पर्शजावेदना आनिमित्तेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै चक्षुःसंस्पर्शजावेदनाऽप्रणिहितेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै श्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाऽप्रणिहितेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै घ्राणसंस्पर्शजावेदनाऽप्रणिहितेति धर्म्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
जिह्वासंस्पर्शजावेदनाऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
कायसंस्पर्शजावेदनाऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
मनः संस्पर्शजावेदनाऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चक्षुः संस्पर्शजावेदनाऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
श्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
घ्राणसंस्पर्शजावेदनाऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-

योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै जिह्वास्यर्गजावेदनाऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै कायस्यर्गजावेदनाऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै मनः स्यर्गजावेदनाऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै चक्षुः स्यर्गजावेदना विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै श्रोत्रस्यर्गजावेदना विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्राणसंस्पर्शजावेदना विविक्केति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
जिह्वासंस्पर्शजावेदना विविक्केति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
कायसंस्पर्शजावेदनाविविक्केति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
मनःसंस्पर्शजावेदनाविविक्केति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रतीत्यसमुत्पादाऽनित्य इति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रतीत्यसमुत्पादो दुःख इति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।

सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतीत्यसमुत्पादोऽज्ञात्मेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतीत्यसमुत्पादः शान्त इति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतीत्यसमुत्पादः शून्य इति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतीत्यसमुत्पाद आनिमित्त इति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतीत्यसमुत्पादोऽप्रणिहित इति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रतीत्यसमुत्पादोऽनभिमंस्कार इति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रतीत्यसमुत्पादोविविक्त इति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
दामपारमिताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शीलपारमिताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ज्ञान्तिपारमिताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वीर्य्यपारमिताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ध्यानपारमिताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रज्ञापारमिताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
दानपारमिता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शीलपारमिता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
छान्तिपारमिता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वीर्यपारमिता दुःखेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ध्यानपारमिता दुःखेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रज्ञापारमिता दुःखेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
दानपारमिताऽनात्मिकेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शीलपारमिताऽनात्मिकेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चान्तिपारमिताऽनात्मिकेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै वीर्यपारमिताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै ध्यानपारमिताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रज्ञापारमिताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै दानपारमिताशान्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै शीलपारमिताशान्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चान्तिपारमिताशान्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वीर्यपारमिताशान्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ध्यानपारमिताशान्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रज्ञापारमिताशान्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
दानपारमिताशून्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शीलपारमिताशून्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै क्षान्तिपारमिताशून्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै वीर्यपारमिताशून्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै ध्यानपारमिताशून्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रज्ञापारमिताशून्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै दानपारमिता अनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 शीघ्रपारमिता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 क्षान्तिपारमिता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 वीर्यपारमिता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 ध्यानपारमिता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 प्रज्ञापारमिता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 दानपारमिताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शीलपारमिताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चान्तिपारमिताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वीर्यपारमिताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ध्यानपारमिताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रज्ञापारमिताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
दानपारमिताऽनभिषंस्कारेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शीलपारमिताऽनभिषंस्कारेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
चान्तिपारमिताऽनभिषंस्कारेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वीर्यपारमिताऽनभिषंस्कारेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ध्यानपारमिताऽनभिषंस्कारेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रज्ञापारमिताऽनभिषंस्कारेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै दानपारमिता विविकेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै शीलपारमिता विविकेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै चान्तिपारमिता विविकेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै वीर्यपारमिता विविकेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै ध्यानपारमिता विविकेति धर्मे देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रज्ञापारमिता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अथात्मशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वद्विद्वांशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अथात्मवद्विद्वांशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शून्यताशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व-

कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
परमार्थशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
संस्कृतशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
असंस्कृतशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अत्यन्तशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अगवरापशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चानुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वकारजतायाः ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
अनवकारशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
प्रकृतिशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
सर्वधर्मशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
स्खलवणशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
अनुपलम्भशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
अभावशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-

कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वभावशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावस्वभावशून्यताऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अधात्मशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बहिर्द्वाशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अधात्मबहिर्द्वाशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 शून्यताशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
 कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
 यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 महाशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
 कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
 यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 परमार्थशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
 कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
 यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 संकृतशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
 कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
 यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 अशंसकशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
 कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
 यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 अत्यन्तशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-

कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवरागशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवकारशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रकृतिशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सर्वधर्मशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वस्ववर्णशून्यता दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनुपलभ्यशून्यता दुःखेति धर्मं देययति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावशून्यता दुःखेति धर्मं देययति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वभावशून्यता दुःखेति धर्मं देययति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावस्वभावशून्यता दुःखेति धर्मं देययति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अधात्मशून्यता अनात्मिकेति धर्मं देययति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बहिर्द्वाशून्यता अनात्मिकेति धर्मं देययति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अध्यात्मवद्दिक्षांशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शून्यताशून्यता अनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाशून्यता अनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
परमार्थशून्यता अनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
संस्कृतशून्यता अनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अमंस्कृतशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अत्यन्तशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवरागशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवकारशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रकृतिशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सर्वधर्मशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वल्पशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनुपलम्भशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वभावशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावस्वभावशून्यताऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अध्यात्मशून्यता गान्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बहिर्द्वाशून्यता गान्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता गान्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शून्यताशून्यता गान्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाशून्यता गान्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
परमार्थशून्यता गान्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
असंस्कृतशून्यता ज्ञानेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
असंस्कृतशून्यता ज्ञानेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अत्यन्तशून्यता ज्ञानेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवरागशून्यता ज्ञानेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवकारशून्यता ज्ञानेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रकृतिशून्यता शान्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सर्वधर्मशून्यता शान्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वक्षयशून्यता शान्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनुपलम्भशून्यता शान्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावशून्यता शान्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वभावशून्यता शान्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावस्वभावशून्यता ज्ञान्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अध्यात्मशून्यताशून्येति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बहिर्द्वाशून्यताशून्येति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यताशून्येति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शून्यताशून्यताशून्येति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशल-
मूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र
सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
परमार्थशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
संस्कृतशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
असंस्कृतशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अत्यन्तशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवरागशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै अनवकारशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै प्रकृतिशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै सर्वधर्मशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै स्मृत्यशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै अनुपलम्भशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञताया ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वभावशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावस्वभावशून्यताशून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अथात्मशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयो-
गेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बहिर्द्वाशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अथात्मबहिर्द्वाशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुप-

लभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्ध-
भूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शून्यताशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
परमार्थशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
संस्कृतशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
असंस्कृतशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयो-
गेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अत्यन्तशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवरागशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवकारशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रकृतिशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सर्वधर्मशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयो-
गेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
खलवणशून्यता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयो-

गेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपलभ्यत इत्यन्ता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपलभ्यत इत्यन्ता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपलभ्यत इत्यन्ता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपलभ्यत इत्यन्ता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपलभ्यत इत्यन्ता आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बहिर्द्वांशून्यताऽप्रणिहितेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यताऽप्रणिहितेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपल-
म्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शून्यताशून्यताऽप्रणिहितेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाशून्यताऽप्रणिहितेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
परमार्थशून्यताऽप्रणिहितेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
संस्कृतशून्यताऽप्रणिहितेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै ऽसंज्ञातशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अत्यन्तशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनवरागशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनवकारशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रकृतिशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सर्वधर्मशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वस्त्यशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनुपलम्भशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयो-
गेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वभावशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावस्वभावशून्यताऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-

योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अध्यात्मशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै बहिर्द्वाशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै शून्यताशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै महाशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
परमार्थशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयो-
गेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
संस्कृतशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
असंस्कृतशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अत्यन्तशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवरापशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवकारशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयो-

गेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रकृतिशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै सर्व्वधर्मशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै स्तलक्षणाशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपलम्भशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अभावशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वभावशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयो-
गेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावस्वभावशून्यताऽनभिसंस्कारेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुप-
लम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्ध-
भूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अध्यात्मशून्यता विविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वर्द्धिर्ज्ञाशून्यता विविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अध्यात्मवर्द्धिर्ज्ञाशून्यताविविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयो-
गेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
शून्यताशून्यता विविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै महाशून्यताविविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै परमार्थशून्यता विविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै संकृतशून्यताविविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै असंकृतशून्यता विविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अत्यन्तशून्यताविविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 स्मृत्युपस्थानान्यनात्मानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 स्मृत्युपस्थानानि शान्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 स्मृत्युपस्थानानि शून्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 स्मृत्युपस्थानान्यानिमित्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 स्मृत्युपस्थानान्यप्रणिहितानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 स्मृत्युपस्थानान्यनभिभङ्गकाराणीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-

योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै स्मृत्युपस्थानानि विविक्रान्तीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै सम्यक्प्रहाणान्यनिवृत्तानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै सम्यक्प्रहाणानि दुःखानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै सम्यक्प्रहाणान्यनात्मान्तीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै सम्यक्प्रहाणानि शान्तानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवरागशून्यता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनवकारशून्यता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रकृतिशून्यता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सर्वधर्मशून्यता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वस्ववशशून्यता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अनुपलम्भशून्यता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावशून्यता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्वभावशून्यता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभावस्वभावशून्यता विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्रत्युपस्थानान्यनित्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
स्रत्युपस्थानानि दुःखानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सम्यक्प्रहाणानि शून्यानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सम्यक्प्रहाणान्यानिमित्तानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सम्यक्प्रहाणान्यप्रणिहितानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सम्यक्प्रहाणान्यमभिसंस्काराणीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सम्यक्प्रहाणानि विविक्तानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
सम्यक्प्रहाणभावनतायै धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै षड्विपादाननित्या इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै षड्विपादान् दुःखा इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै षड्विपादाननात्मान इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै षड्विपादान् शान्ता इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै षड्विपादान् शून्या इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 षड्विपादानानिमित्ता इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
 वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 षड्विपादानप्रणिहिता इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 षड्विपादाननभिसंस्कारा इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
 वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 षड्विपादान् विविक्ता इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
 वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 षड्विपादभावनतायै धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 द्वात्रिंशद्विपादनित्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
इन्द्रियाण्यप्रणिहितानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
इन्द्रियाण्यनभिसंस्काराणीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
इन्द्रियाणि विविक्तानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
इन्द्रियभावनतायै धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
यत्नान्यनित्यानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
१ दुःखानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बलानि अनान्यनात्मकानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बलानि शान्तानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बलानि शून्यानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बलान्यानिमित्तानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बलान्यप्रणिहितानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बलान्यनभिसंस्काराणीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बलानि विविक्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बलभावनतायै धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशल-
मूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोधज्ञान्यनित्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोधज्ञानि दुःखानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोधज्ञान्यनात्तिकानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोध्यङ्गानि शान्तानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोध्यङ्गानि शून्यानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोध्यङ्गान्यानिमित्तानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोध्यङ्गान्यप्रणिहितानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोध्यङ्गान्यनभिसंस्काराणीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोध्यङ्गानि विविक्रान्तीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
बोध्यङ्गभावनतायै धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
आर्याष्टाङ्गमार्गमनित्यमिति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
आर्याष्टाङ्गमार्गं दुःखमिति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
आर्याष्टाङ्गमार्गमनात्मेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
आर्याष्टाङ्गमार्गं शान्तमिति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्याष्टाङ्गमार्गं शून्यमिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्याष्टाङ्गमार्गमानिमित्तमिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्याष्टाङ्गमार्गमप्रणिहितमिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्याष्टाङ्गमार्गमनभिसंस्कारमिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्याष्टाङ्गमार्गं विविक्तमिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आर्य्याष्टाङ्गमार्गभावनतायै धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आर्य्यसत्यान्यनित्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आर्य्यसत्यानि दुःखानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आर्य्यसत्यान्यनात्मिकानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आर्य्यसत्यानि ज्ञानानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आर्य्यसत्यानि शून्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्यसत्यान्यानिमित्तानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्यसत्यान्यप्रणिहितानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्यसत्यान्यनभिसंकारानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्यसत्यानि विविक्तानीति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आर्यसत्याभावनतायै धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 ध्यानान्यनित्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 ध्यानानि दुःखानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 ध्यानान्यनात्मिकानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 ध्यानानि शान्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 ध्यानानि शून्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
 कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
 यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 ध्यानान्यानिमित्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-

कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ध्यानान्यप्रणिहितानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ध्यानान्यनभिसंस्काराणीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ध्यानानि विविक्तानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
ध्यानभावनतायै धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अप्रमाणान्यनित्यानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

•

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
अप्रमाणानि दुःखानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
अप्रमाणान्यनात्मिकानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
अप्रमाणानि शान्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
अप्रमाणानि शून्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
अप्रमाणान्यानिमित्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्र योऽस्मै
अप्रमाणान्यप्रणिहितानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अप्रमाणान्यनभिसंस्कारानौति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अप्रमाणानिविक्रानौति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अप्रमाणभावनतायै धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आरूप्यसमापत्तीरनित्यादति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आरूप्यसमापत्तौ दुःखादति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आरूप्यसमापत्तीरनात्मिकादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आरूप्यसमापत्तीः शान्तादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आरूप्यसमापत्तीः शून्यादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आरूप्यसमापत्तीरानिमित्तादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
 वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आरूप्यसमापत्तीरप्रणिहितादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
 वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आरूप्यसमापत्तीरनभिसंस्कारादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-

योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आरूप्यसमापत्तीर्व्विविक्तादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै आरूप्यसमापत्तिभावनतायै धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै विमोक्षा अनित्यादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै विमोक्षा दुःखादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै विमोक्षा अनात्मनादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
विमोचाः शान्तादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
विमोचाः शून्यादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
विमोचा अनिमित्तादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
विमोचा अप्रणिहितादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
विमोचा अनभिर्गन्धकारादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
विमोचाविविक्तादिति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपूर्वविहारसमापत्तौ रतिरिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपूर्वविहारसमापत्तौ रतिरिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपूर्वविहारसमापत्तौ दुःखादिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपूर्वविहारसमापत्तौ रतिरिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै अनुपूर्वविहारसमापत्तौ शान्तादिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽसौ
अनुपूर्वविहारसमापत्तीः शून्यादिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽसौ
अनुपूर्वविहारसमापत्तीरानिमित्तादिति धर्मं देशयति तच्चा-
ऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येक-
बुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽसौ
अनुपूर्वविहारसमापत्तीरप्रणिहितादिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुप-
लम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽसौ
अनुपूर्वविहारसमापत्तीरणमिह संस्कारादिति धर्मं देशयति तच्चा-
ऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येक-
बुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽसौ
अनुपूर्वविहारसमापत्तीर्विनिष्क्रादिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽसौ
अनुपूर्वविहारसमापत्तिभावनतायै धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-

योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

*पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्यनित्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि दुःखानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्यनात्मिकानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि शान्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

* क । ग । पुस्तके पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रमित्यंशो न लिखितः । योऽस्मै इत्यादि भागः सर्वत्र लिखितः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानिशून्यानीति धर्मं देशयति
 तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
 प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्यानिमित्तानीति धर्मं देश-
 यति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ
 वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्यप्रणिहितानीति धर्मं देश-
 यति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ
 वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्यनभिसंस्कारानीति धर्मं
 देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवक-
 भूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानिविविक्तानीति धर्मं देश-
 यति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ
 वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखभावनताये धर्मं देशयति

तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा
प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञा अनित्या इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञा दुःखादिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञा अनात्मानदिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञाः शान्तादिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञाः शून्यादिति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञा अनिमित्तादति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञा अप्रणिहितादति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञा अनभिसंस्कारादति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञाविविक्तादति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
अभिज्ञाभावनतायै धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधयोऽनित्यादति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधयो दुःखादिति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधयः अनात्मान इति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधयः ग्रान्तादिति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधयः शून्यादिति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधयः आनिमित्ता इति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधयोऽप्रणिहिता इति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधयोऽनभिसंस्कारा इति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधयोविविक्ता इति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
समाधिभावनतायै धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन । सर्वकुशल-
मूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र
सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुखान्यनित्यानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुग्धानि दुःखानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुखान्वनात्मानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुखानि ज्ञानानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुखानि शून्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुखान्यानिमित्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुखान्यप्रणिहितानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परि-
णामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुखान्यनभिमंस्कारानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुखानिविविक्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
धारणीमुखभावनतायै धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतवलान्यनित्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतवलानि दुःखानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतवलान्यनात्मानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतबलानि शान्तानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतबलानि शून्यानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतबलान्यानिमित्तानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतबलान्यप्रणिहितानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतबलान्यनभिषंस्कारानीति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतबलानिविविक्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
तथागतबलभावनतायै धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यान्यनित्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यानि दुःखानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यान्यनात्मानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यानि शान्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यानि शून्यानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यान्यामिमित्तानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यान्यप्रणिहितानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यान्यनभिसंस्कारानीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यानिविक्रान्तीति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
वैशारद्यभावनतायै धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व्वकुशल-
मूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र
सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रतिसम्बिदोऽनित्या इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रतिसम्बिदोऽदुःखा इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रतिसम्बिदोऽनात्मान इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
'सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रतिसम्बिदः शान्ताइति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
प्रतिसम्बिदः शून्याइति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतिमन्विद् आनिमित्तादति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतिमन्विदोऽप्रणिहिता इति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतिमन्विदोऽनभिसंस्कारा इति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतिमन्विदोऽविविक्ता इति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै प्रतिमन्विद्भावनतायै धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री अनित्येति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री दुःखेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री अनात्मिकेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री शान्तेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री शून्येति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री अग्निमित्तेति धर्म्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री अप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री अनभिसंस्कारेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री विविक्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महामैत्री भावगतायै धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणाऽनित्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणा दुःखेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणाऽनात्मिकेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणा शान्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणा शून्येति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । सर्व-
कुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणाम-
यत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणा आनिमित्तेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणाऽप्रणिहितेति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणाऽनभिसंस्कारेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणाविविक्तेति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
महाकरुणाभावनतायै धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
आवेष्टिकबुद्धधर्मा अनित्येति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
आवेष्टिकबुद्धधर्मा दुःखादिति धर्मे देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आवेणिकबुद्धधर्मा अनात्मानइति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
 वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आवेणिकबुद्धधर्माः शान्ताइति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आवेणिकबुद्धधर्माः शून्याइति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
 परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आवेणिकबुद्धधर्मा आनिमित्ताइति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
 वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आवेणिकबुद्धधर्मा अप्रणिहिता इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । सर्व्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
 वा परिणामयत्यन्यत्र सर्व्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्रं योऽस्मै
 आवेणिकबुद्धधर्मा अनभिभङ्गस्तारा इति धर्मं देशयति तच्चाऽनुप-

लभयोगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्ध-
भूमौ वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमिवं योऽस्मै
आवेणिकबुद्धधर्मा विविक्तादति धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभ-
योगेन । सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ
वा परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमिवं योऽस्मै
आवेणिकबुद्धधर्मभावनताये धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमिवं योऽस्मै
सर्वाकारज्ञताभावनताये धर्मं देशयति तच्चाऽनुपलभयोगेन ।
सर्वकुशलमूलानि च न आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा
परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः ।

अथं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमिवं वेदितव्यं । येन
कल्याणमिवेण परिगृहीतो बोधिसत्त्वो महासत्त्व इमं प्रज्ञापारमिता-
निर्देशं श्रुत्वा नोत्तस्यति न मन्त्रस्यति न सन्नासमापद्यते ।

सुभूतिराह । कथं भगवन् बोधिसत्त्वमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन्ननुपायकुशलः पापमित्रं हस्तगतो भवति । कल्याणमित्रपरि-
वर्जितश्च भवति । य इमं प्रज्ञापारमितानिर्देशं श्रुत्वा नोत्तस्यति
न मन्त्रस्यति न सन्नासमापद्यते ।

भगवानाह । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां

चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः प्रज्ञापारमितां भावयत्युपलभते तथाच प्रज्ञापारमितयामन्यते । अपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो ध्यानपारमितां भावयत्युपलभते । तथाच ध्यानपारमितयामन्यते । अपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो वीर्यपारमितां भावयत्युपलभते । तथाच वीर्यपारमितयामन्यते । अपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः चान्तिपारमितां भावयत्युपलभते । तथाच चान्तिपारमितयामन्यते । अपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः शीलपारमितां भावयत्युपलभते । तथाच शीलपारमितयामन्यते । अपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो दानपारमितां भावयत्युपलभते । तथाच दानपारमितयामन्यते । एवं हि सुभूते बोधिसत्त्वो महामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन्ननुपायकुशलो वेदितव्यः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो रूपमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

*स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो रूपं वह्निर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च वह्निर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते ।

* स इत्यनेन पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महामत्त इति पूर्ववाक्येकदेश परामृष्टः एवं परचापि । आदर्शपुस्तके सर्वत्र स इति निर्देशो दृश्यते । ग, पुस्तके च तथैव लिखितमस्ति ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो रूपमध्यात्मवद्दिद्धाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाध्यात्म-
वद्दिद्धाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यताशून्य-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारो रूपं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो रूपं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारोरूपमनवरायशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवराय-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोरूपमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चानवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोरूपं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोरूपं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायांचरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोरूपं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोरूपमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोरूपमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाभावशून्यतामुप-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोरूपं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोरूपमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताश्चाभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महामत्तः प्रज्ञापारमितायां
चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो वेदनाऽध्यात्मशून्येति
मनसिकरोति । ताश्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो वेदनावहिर्द्वाशून्येति मनसिकरोति । ताश्च बहिर्द्वाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्येति मनसिकरोति । ताश्चाऽध्या-
त्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना शून्यताशून्येति मनसिकरोति । ताश्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना महाशून्येति मनसिकरोति । ताश्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना परमार्थशून्येति मनसिकरोति । ताश्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना संस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽत्यन्तशून्येति धर्मं देशयति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽनवरागशून्येति मनसिकरोति । तच्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

॥ प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना प्रकृतिशून्येति धर्मं देशयति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना सर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

भिकारो वेदना स्वप्नक्षणशून्येति मनमिकरोति । ताच्च स्वप्नक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
भिकारो वेदनाऽनुपलम्भशून्येति मनमिकरोति । ताच्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
भिकारो वेदनाऽभावशून्येति मनमिकरोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
भिकारो वेदना स्वभावशून्येति मनमिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
भिकारो वेदनाऽभावस्वभावशून्येति मनमिकरोति । ताच्चाऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनभिकारः संज्ञाऽध्यात्मशून्येति मनमिकरोति । ताच्चाऽध्यात्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
भिकारः संज्ञाबहिर्द्वाशून्येति मनमिकरोति । ताच्च बहिर्द्वाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
भिकारः संज्ञाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्येति मनमिकरोति । ताच्चाऽध्यात्म-
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञाशून्यताशून्येति मनसिकरोति । ताच्च शून्यताशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञामहाशून्येति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञापरमार्थशून्येति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञासंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

■ प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञाऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञाऽनवराद्यशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराद्य-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-

सिकारः संज्ञाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञा प्रकृतिशून्येति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञा सर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञा स्वलक्षणशून्येति मनसिकरोति । ताच्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञाऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञाऽभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः संज्ञास्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्च स्वभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्त-
मनसिकारः संज्ञाऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्चा-

ऽभावस्वभाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः अध्यात्मशून्यादिति मनसिकरोति । ताद्या-
ऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः बहिर्द्वाशून्यादिति मनसिकरोति । ताद्य
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यादिति मनसिकरोति । ताद्या
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः शून्यताशून्यादिति मनसिकरोति । ताद्य
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः महाशून्यादिति मनसिकरोति । ताद्य महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः, संस्काराः परमार्थशून्यादिति मनसिकरोति । ताद्य
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः संस्काराः संस्कृतशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिषयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः असंस्कृतशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिषयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः अत्यन्तशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिषयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः अनवरागशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
रागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिषयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः अव्यवहारशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्चाऽव्यव-
हारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिषयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः प्रकृतिशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिषयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः सर्वधर्मशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिषयुक्तमन-
सिकारः संस्काराः स्वलक्षणशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्च

स्वल्पशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्कारा अनुपलम्भशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्चा-
नुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्काराः अभावशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्चाभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्काराः स्वभावशून्यतादिति मनसिकरोति । ताच्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्काराः अभावस्वभावशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्चा-
भावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चर-
न्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो विज्ञानमध्यात्मशून्य-
मिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच
शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो विज्ञानं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमध्यात्मवद्दिद्धाशून्यमिति मनसिकरोति । ताश्चा-
ध्यात्मवद्दिद्धाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च पर-
मार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताश्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताश्चात्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकरो विज्ञानमनवरायशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चानवराप-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं खलचणशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
खलचणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितार्था चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुरध्यात्मशून्यामेति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्वचिर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वांशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुरध्यात्मबहिर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्म-
बहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुः शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यताशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यतामुप-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुः परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुः संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुरसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुरत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुरनवरागशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चानवरागशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुरनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुः प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

■ प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारश्चतुः सर्व्वधर्माशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च सर्व्वधर्मा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरच्चपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुः स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्व-
लक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरच्चपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुरनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चानुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरच्चपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुरभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरच्चपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुः स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभावशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरच्चपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुरभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरच्चपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचमध्यात्मबहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृतशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । तादृशात्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रमनवरायशून्यमिति मनसिकरोति । तादृशानवराय-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । तादृशानवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । तादृश प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । तादृश सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । तादृश स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । तादृशानुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः श्रोत्रमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः घ्राणमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणमध्यात्मबहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चासंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चात्यन्तशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणमनवरागशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वाऽध्यात्मशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वावद्दिर्ज्ञाशून्येति मनसिकरोति । ताच्च वद्दिर्ज्ञा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वाऽध्यात्मवद्दिर्ज्ञाशून्येति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मवद्दिर्ज्ञाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वाशून्यताशून्येति मनसिकरोति । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वामहाशून्येति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वापरमार्थशून्येति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृतशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति । ताच्चात्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाऽनवरायशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराय-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाप्रकृतिशून्येति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञामर्ब्वधर्मशून्येति मनसिकरोति । ताच्च सर्व्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञास्वलक्षणशून्येति मनसिकरोति । ताच्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो जिह्वाऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वाऽभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वास्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्च स्वभावशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वाऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायोऽध्यात्मशून्यइति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायो बहिर्द्वाशून्यइति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायोऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यइति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायः शून्यताशून्यइति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायो महाशून्यइति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायः परमार्थशून्यइति मनसिकरोति । ताच्च पर-
मार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायः संस्कृतशून्यइति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायोऽसंस्कृतशून्यइति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृतशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायोऽत्यन्तशून्यइति मनसिकरोति । ताच्चात्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायोऽनवराणशून्यइति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायोऽनवकारशून्यइति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायः प्रकृतिशून्यइति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायः सर्वधर्मशून्यइति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायः स्खलक्षणशून्यइति मनसिकरोति । ताच्च स्खलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायोऽनुपलम्भशून्यइति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायोऽभावशून्यइति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायः स्वभावशून्यइति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायोऽभावस्वभावशून्यइति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोऽध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनो बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनो महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोऽसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोऽत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोऽनवराशशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
राशशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोऽनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोऽनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोऽभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोऽभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽ-
भावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं वहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च वहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरस्त्रपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमध्यात्मवहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरस्त्रपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरस्त्रपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरस्त्रपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरस्त्रपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरस्त्रपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृतशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरस्त्रपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमनवरागशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं सर्वधर्माशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्मा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपं खलक्षणाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च ख-
लक्षणाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो रूपं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभावशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रूपमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारः शब्दोऽध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्या-
त्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः शब्दोऽधिर्ज्ञातशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च अधिर्ज्ञातशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दोऽध्यात्मबहिर्ज्ञातशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्ज्ञातशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दो महाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दः संस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दोऽसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दोऽनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवरा-
गशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दोऽनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः शब्दः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृतिशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः शब्दः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दः खलचणशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च खलच-
णशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः शब्दोऽनुपलब्धशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुपलब्ध-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दोऽभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शब्दोऽभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धोऽध्यात्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो गन्धोबहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वाशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धोऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धोमहाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । तथाच शून्यत-
यामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धः संसृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च संसृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धोऽसंसृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंसृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो गन्धोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धोऽनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धोऽनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता मनसिकारो
गन्धः स्वलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वलक्षणशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारो गन्धोऽनुपलम्भशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो गन्धोऽभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो गन्धोऽभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽभा-
वस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रसोऽध्यात्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रसोबहिर्द्वांशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वां-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रसोऽध्यात्मबहिर्द्वांशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्या-
त्मबहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रसः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारो रसोमहाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रसः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रसः संछातशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च दृष्टात-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रसोऽसंछातशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंछात-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रसोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो रसोऽनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारो रसोऽनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारो रमः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो रमः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो रमः स्खलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च स्खलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो रसोऽनुपलब्धशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुपलब्ध-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयाचमन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो रसोऽभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो रमः स्वभावशून्य इति मनसि करोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनमिकारो रसोऽभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिक्कारः स्वर्गोऽध्यात्मशून्य इति मनसिकरोति । ताद्याऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिक्कारः स्वर्गोवहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च वहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिक्कारः स्वर्गोऽध्यात्मवहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताद्याऽध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिक्कारः स्वर्गः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यताशून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिक्कारः स्वर्गोमहाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिक्कारः स्वर्गः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिक्कारः स्वर्गः संकृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च संकृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्पर्शोऽसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्पर्शोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्पर्शोऽनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्पर्शोऽनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्पर्शं प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्पर्शः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्पर्शः स्वस्वचणशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वस्वचणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारः स्वर्गोऽनुपलभ्यशून्य इति मनसिकरोति । ताद्याऽनुपलभ्य-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारः स्वर्गोऽभावशून्य इति मनसिकरोति । ताद्याऽभावशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारः स्वर्गः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारः स्वर्गोऽभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताद्याऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्य-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो धर्मा अध्यात्मशून्या इति मनसिकरोति । ताद्याऽध्यात्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो धर्मावहिर्द्वाशून्या इति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो धर्मा अध्यात्मबहिर्द्वाशून्या इति मनसिकरोति । ताद्या-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्य-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः शून्यताशून्या इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः महाशून्या इति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः परमार्थशून्या इति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः संस्कृतशून्या इति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः असंस्कृतशून्या इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः अत्यन्तशून्या इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः अनवरागशून्यता इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः प्रकृतिशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः सर्वधर्मशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः स्वलक्षणशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः अनुपलब्धशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुप-
लब्धशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो धर्माः स्वभावशून्यादिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-

सिकारो धर्मा अभावस्वभावशून्यादिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुर्विज्ञानमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽथा-
त्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुर्विज्ञानं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुर्विज्ञानमध्यात्मबहिर्द्वाशून्यामिति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽथात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुर्विज्ञानं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुर्विज्ञानं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चतुर्विज्ञानं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानमनवरायशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽन-
वरायशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽन-
वकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानं सर्वधर्माशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
सर्वधर्माशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारश्चक्षुर्विज्ञानं खल्वणशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च खल्वणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानममुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनु-
पलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभा-
वशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुर्विज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रविज्ञानमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽ-
ध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रविज्ञानं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः श्रोत्रविज्ञानमध्यात्मवद्दिद्धाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मवद्दिद्धाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रविज्ञानं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रविज्ञानं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रविज्ञानं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रविज्ञानं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रविज्ञानमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रविज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिक्कारः ओचविज्ञानमनवरागशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिक्कारः ओचविज्ञानमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिक्कारः ओचविज्ञानं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिक्कारः ओचविज्ञान सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिक्कारः ओचविज्ञानं खलवणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
खलवणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिक्कारः ओचविज्ञानमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिक्कारः ओचविज्ञानमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः श्रोत्रविज्ञानं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रविज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताञ्चाभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानं बहिर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
बहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानमध्यात्मबहिर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानमनवराग्रशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवराग्रशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते तथाच शून्यतयामन्यते । उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-

सिकारो घ्राणविज्ञानं स्वल्पशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
स्वल्पशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानमनुपलभ्यशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽनुपलभ्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणविज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्य-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वाविज्ञानमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वाविज्ञानं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारो जिज्ञाविज्ञानमध्यात्मवशिद्वांशून्यमिति मनमिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मवशिद्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो जिज्ञाविज्ञानं शून्यताशून्यमिति मनमिकरोति । ताच्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो जिज्ञाविज्ञानं महाशून्यमिति मनमिकरोति । ताच्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो जिज्ञाविज्ञानं परमार्थशून्यमिति मनमिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो जिज्ञाविज्ञानं संछतशून्यमिति मनमिकरोति । ताच्च-
संछतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो जिज्ञाविज्ञानमसंछतशून्यमिति मनमिकरोति । ताच्चा-
ऽसंछतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो जिज्ञाविज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनमिकरोति । ताच्चा-
ऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो जिज्ञाविज्ञानमनवरायशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्या-
ऽनवरायशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाविज्ञानमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्या-
ऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाविज्ञानं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्य
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाविज्ञानं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्य
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाविज्ञानं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्य
स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाविज्ञानं अनुपलम्बशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताद्याऽनुपलम्बशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाविज्ञानमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्या-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो जिज्ञाविज्ञानस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञाविज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानं बहिर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
बहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानमध्यात्मबहिर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चशून्यता
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यताशून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

॥ प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
त्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानमनवराग्रशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
नवराग्रशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
नवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति* । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानं खलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
खलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायविज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानमध्यात्मबहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
त्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानमनवराद्यशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
नवराद्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानमनवकाराशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
नवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानं सर्व्वधर्माशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
सर्व्वधर्माशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानं खलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
खलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो मनोविज्ञानमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
नुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-

मिकारो मनोविज्ञानमभावशून्यमिति मनमिकरोति । ताश्चा-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानं स्वभावशून्यमिति मनमिकरोति । ताश्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनमिकरोति । ताश्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारश्चतुः संस्पर्शमध्यात्मशून्यमिति मनमिकरोति । ताश्चाऽध्या-
त्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारश्चतुःसंस्पर्शं बहिर्द्वाशून्यमिति मनमिकरोति । ताश्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारश्चतुःसंस्पर्शमध्यात्मबहिर्द्वाशून्यमिति मनमिकरोति । ताश्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता
मिकारश्चतुःसंस्पर्शं शून्यताशून्यमिति मनमिदं
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उ

म प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्या-
त्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

म प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानमनवरायशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्या-
नवरायशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

म प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्या-
नवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

म प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्य
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

म प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्य
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

म प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानं खलघणशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्य
खलघणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

म प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताद्या-
नुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

म प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-

मिकारो मनोविज्ञानमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञान स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारो मनोविज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽ-
भावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारश्चक्षुः' मत्स्पर्शमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्या-
त्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारश्चक्षुः संस्पर्शं वहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
वहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारश्चक्षुः मत्स्पर्शमध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽ-
ध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारश्चक्षुः सस्पर्शं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृतशू-
न्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शमनवरायशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽ-
नवरायशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽन-
वकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभा-
वशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्या-
त्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शमध्यात्मबहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शं संकृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
संकृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शमभंक्षतशून्यमिति मनमिकरोति । ताशा-
ऽसंक्षतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतमर्ष्याकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शमत्यन्तशून्यमिति मनमिकरोति । ताशाऽत्यन्त
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतमर्ष्याकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शमनवराद्यशून्यमिति मनमिकरोति । ताशाऽन-
वराद्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरत्नपगतमर्ष्याकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शमनवकारशून्यमिति मनमिकरोति । ताशा-
ऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरत्नपगतमर्ष्याकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शं प्रक्षतिशून्यमिति मनमिकरोति । ताद्य
प्रक्षतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरत्नपगतमर्ष्याकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शं मर्ष्यधर्माशून्यमिति मनमिकरोति । ताद्य
मर्ष्यधर्माशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरत्नपगतमर्ष्याकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
मिकारः श्रोत्रसंस्पर्शं स्वक्षक्षणाशून्यमिति मनमिकरोति । ताद्य
स्वक्षक्षणाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरत्नपगतमर्ष्याकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-

सिकारः ओचसंस्पर्शमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचसंस्पर्शमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभा-
वशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचसंस्पर्शं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ओचसंस्पर्शमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो घ्राणसंस्पर्शमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्या-
त्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शं वहिर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
वहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारो घ्राणसंस्पर्शमध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शमन्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽन्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शमनवरागशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो घ्राणसंस्पर्शमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽन-
वकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शं सर्व्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
सर्व्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो घ्राणसंस्पर्शं खललणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च खल-
लणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शमनुपलब्धशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनु-
पलब्धशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो घ्राणसंस्पर्शं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभा-
वशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

भिकारो द्वाणसंस्पर्शमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञासंस्पर्शमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञासस्यर्गं बहिर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
बहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञासस्यर्गमध्यात्मबहिर्द्वांशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञासस्यर्गं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञासस्यर्गं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारो जिज्ञासस्यर्गं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-

सिकारो जिह्वासंस्पर्शं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च जिह्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शमनवराद्यशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽ-
नवराद्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
नवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

भिकारो जिह्वासंस्पर्शं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शमनुपलब्धशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनुपलब्धशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारो जिह्वासंस्पर्शं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो कायसंस्पर्शमध्यात्मवद्दिद्विशून्यमिति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मवद्दिद्विशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृ-
तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चात्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो कायसंस्पर्शमनवरागशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
रागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शं सर्व्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
सर्व्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शं खलवणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
खलवणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शमनुपलब्धशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनुपलब्धशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्व्वकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो कायसंस्पर्शं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो कायसंस्पर्शमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शमध्यात्मबहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो मनःसंस्पर्शं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शमनवरागशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽन-
वरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो मनःसंस्पर्शं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनःसंस्पर्शमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनावच्छिद्वांशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च वच्छिद्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मवच्छिद्वांशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽध्यात्मवच्छिद्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽशून्यताशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनामहाशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनापरमार्थशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना संस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवरागशून्येति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्रकृतिशून्येति मनसिकरोति । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनासर्व्वधर्मशून्येति मनसिकरोति । ताच्च
सर्व्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनास्त्रलक्षणशून्येति मनसिकरोति । ताच्च
स्त्रलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारश्चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपल-
म्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनावद्बिहङ्गाशून्येति मनसिकरोति । ताच्च
बिहङ्गाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यताशून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मबिहङ्गाशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मबिहङ्गाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्यताशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना महाशून्येति मनसिकरोति । ताच्च
महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना परमार्थशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना संस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताच्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवरागशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽनवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्रकृतिशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनासर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वलक्षणशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति ।

ताञ्चाऽनुपलम्बशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनास्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्च स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपल-
म्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनावहिर्द्वांशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्च बहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्येति मनसिक-
रोति । ताच्चाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयाम-
न्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यताशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना महाशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनापरमार्थशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना संस्कृतशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना अत्यन्तशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवरागशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽनवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्रकृतिशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनासर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनास्त्रलक्षणशून्येति मनसिकरोति ।

ताच्च स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना अनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च अनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना अभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना स्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनावहिर्द्वाशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च वहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मवहिर्द्वाशून्येति मनसि-
करोति । ताच्चाऽध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यताशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनामहाशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनापरमार्थशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना संकृतशून्येति मनसिकरोति ।

ताञ्च संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवरागशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽनवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना प्रकृतिशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्च प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना सर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना स्वलक्षणशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्च स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना स्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्च स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति ।

ताच्चाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना वहिर्द्वाशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च वहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्यताशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चशून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना महाशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना परमार्थशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना संस्कृतशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवराधशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽनवराधशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति ।

ताच्चाऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना प्रकृतिशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना सर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना स्वलक्षणशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना स्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्च स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना बहिर्द्वाशून्येति मनसिकरोति ।
ताञ्च बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्येति मनसि-
करोति । ताञ्चाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना शून्यताशून्येति मनसिकरोति ।

ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना महाशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना परमार्थशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना संस्कृतशून्येति मनसिकरोति
ताच्च संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽत्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवरागशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽनवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना प्रकृतिशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना सर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना खलचणशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च खलचणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति ।

ताच्चाऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदना स्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्च स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उप-
लम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नप-
गतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः पृथिवीधातुरध्यात्मशून्य
इति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्य-
तयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुर्वह्निर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
वह्निर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारः पृथिवीधातुरध्यात्मवहिर्द्वांशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मवहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुर्महाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुः संस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुरसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुरव्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽव्यन्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुरनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताद्या-
नवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुरनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताद्यान-
वकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताद्य-
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताद्य-
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुः स्वलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताद्य-
स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुरनुपलम्भशून्य इति मनसिकरोति । ताद्या-
नुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुरभावशून्य इति मनसिकरोति । ताद्यभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पृथिवीधातुरभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नप-
गतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारोऽध्यातुरध्यात्मशून्य इति
मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुर्यद्विद्धांशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्धा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुरध्यात्मबहिर्द्धांशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्धांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुर्महाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुः संकृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च संकृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुरसंकृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंकृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुरत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुरनवराशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराश-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽध्यातुरनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारोऽव्यातु प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारोऽव्यातु सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते तथाच शून्यतयामन्यते । उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितार्था चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारोऽव्यातु स्वलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारोऽव्यातुरनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारोऽव्यातुरभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारोऽव्यातु स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमिताया चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तमन-
सिकारोऽव्यातुरभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नप-
गतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनमिकारस्तेजोधातुरध्यात्मशून्य इति
मनमिकरोति । ताश्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारस्तेजोधातुर्वह्निर्दृशून्य इति मनमिकरोति । ताश्च वह्निर्दृश-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारस्तेजोधातुरध्यात्मवह्निर्दृशून्य इति मनमिकरोति । ताश्चा-
ऽध्यात्मवह्निर्दृशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारस्तेजोधातुः शून्यताशून्य इति मनमिकरोति । ताश्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारस्तेजोधातुर्महाशून्य इति मनमिकरोति । ताश्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
मिकारस्तेजोधातुः परमार्थशून्य इति मनमिकरोति । ताश्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारस्तेजोधातुः संस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुरसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुरत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुरनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
रागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुरनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽ-
नवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारस्तेजोधातुः स्वलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वल-
क्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुरनुपलब्धशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुप-
लब्धशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुरभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेजोधातुरभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो वायुधातुरध्यात्म-
शून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच
शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुर्बहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारो वायुधातुरध्यात्मबहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति ।
ताच्चाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते
उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुर्महाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुः संस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुरसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुरत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

अ प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुरनवराद्यशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
नवराद्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुरनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽन-
वकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो वायुधातुः स्वलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वल-
क्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुरनुपलम्भशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनु-
पलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वायुधातुरभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो वायुधातुः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो वायुधातुरभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो आकाशधातुरध्यात्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो आकाशधातुर्वह्निर्दृशश्च इति मनसिकरोति । ताच्च वह्निर्दृशश्च शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो आकाशधातुरध्यात्मवह्निर्दृशश्च इति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मवह्निर्दृशश्च शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो आकाशधातुः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो आकाशधातुर्महाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुः संस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुरसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽसंस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुरत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुरनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवरागशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुरनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
नवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो आकाशधातुः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुः स्वलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुरनुपलम्भशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
नुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुरभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च-
भावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारो आकाशधातुः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो आकाशधातुरभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
भावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपरं स्मृते बोधिसत्त्वो महाशतः प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नप-

गतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनसिकारो विज्ञानधातुरध्यात्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनसिकारो विज्ञानधातुबहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनसिकारो विज्ञानधातुरध्यात्मबहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनसिकारो विज्ञानधातुः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनसिकारो विज्ञानधातुर्महाशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनसिकारो विज्ञानधातुः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनसिकारो विज्ञानधातुः संस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानधातुरसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृ-
तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानधातुरत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्य-
न्तशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानधातुरनवराश्रयशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवराश्रयशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानधातुरनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनवकारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानधातुः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
प्रकृतिशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानधातुः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानधातुः स्खलचणशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
स्खलचणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

मिकारो विज्ञानधातुरनुपलम्भशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनुपलम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानधातुरभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानधातुः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानतुरभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारोऽविद्याऽध्यात्मशून्येति
मनसिकरोति । ताच्चाऽविद्याध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच
शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितार्था चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यामहिद्धाशून्येति मनसिकरोति । ताच्च वहिद्धाशून्य-
तामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्याऽध्यात्मवहिद्धाशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्म-
वहिद्धाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्याशून्यताशून्येति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यामहाशून्येति मनसिकरोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यापरमार्थशून्येति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यासंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्याऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्याऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्याऽनवरागशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारोऽविद्याऽनवकारशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्या प्रकृतिशून्येति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यासर्वधर्माशून्येति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्या खलक्षणशून्येति मनसिकरोति । ताच्च खलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्याऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यातो वज्रशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यास्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्चस्वभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्याऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽ-

भावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमन्त्रे महासत्त्वः प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनमिकारः संस्कारोऽध्यात्मशून्य इति मनमिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनमिकारः संस्कारोवह्निर्ह्यशून्य इति मनमिकरोति । ताच्च वह्निर्ह्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनमिकारः संस्कारोऽध्यात्मवह्निर्ह्यशून्य इति मनमिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मवह्निर्ह्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनमिकारः संस्कारः शून्यताशून्य इति मनमिकरोति । ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनमिकारः संस्कारोमहाशून्य इति मनमिकरोति । ताच्चमहाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमनमिकारः संस्कारः परमार्थशून्य इति मनमिकरोति । ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारः संसृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च संसृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽसंसृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंसृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽनवराग्यशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
राग्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः संस्कारः स्वस्वचणशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च स्वस्वचणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽनुपलभ्यशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुप-
लभ्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽ-
भावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापरमितायाश्चर-
न्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः विज्ञानमध्यात्मशून्य-
मिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच
शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोविज्ञानं वद्विद्धिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च वद्विद्धी-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापरमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता - प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो विज्ञानमध्यात्मवद्दिह्याशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाध्यात्मवद्दिह्याशून्यतामुपलभते तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाशून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं संकृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संकृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं संकृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चासंकृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतमर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो विज्ञानमनवराय्यशून्यमिति मनसिकरोति । तास्माऽनव-
राय्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । तास्माऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वल-
क्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमनुपलभशून्यमिति मनसिकरोति । तास्माऽनुप-
लभशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमभावशून्यमिति मनसिकरोति । तास्माऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । तास्मा-

ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमिताया-
श्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो नामरूपमध्यात्म-
शून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच
शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो नामरूपमध्यात्मबहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो नामरूपं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च पर-
मार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूप संकृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संकृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमसंकृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंकृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमनवराध्यशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
राध्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो नामरूपं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलक्षयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमनुपलक्षशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुप-
लक्षशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलक्षयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलक्षयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलक्षयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलक्ष-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो ब्रह्मसत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्चर-
न्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः षडायतनमध्यात्मशून्य-
मिति मनसिकरोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच
शून्यतयामन्यते उपलक्षयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनं बहिर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च बहि-
र्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलक्षयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः षडायतनमध्यात्मवद्दिङ्माशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽध्यात्मवद्दिङ्माशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः षडायतनं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च पर-
मार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः षडायतनं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः षडायतनमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः यदायतनमनवरायशून्यमिति मनसिकरोति । ताश्चाऽनव-
राय्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः यदायतनमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताश्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः यदायतनं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः यदायतनं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः यदायतनं स्खलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
स्खलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः यदायतनमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताश्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारः यदायतनमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताश्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-

सिकारः पड़ायतनं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः पड़ायतनमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमिताया-
श्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्वर्गोऽध्यात्मशून्य
इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्य-
तयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गो बहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च बहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः स्वर्गोऽध्यात्मबहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्म-
बहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गो महाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गः संस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः स्वर्गः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गः स्वलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽनुपलब्धशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुपलब्ध-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिषत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्चर-
न्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो वेदनाऽध्यात्मशून्येति
मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना बहिर्द्वांशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च बहिर्द्वां-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽध्यात्मबहिर्द्वांशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना शून्यताशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना महाशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना परमार्थशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना संस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता 'प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽनवरागशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाप्रकृतिशून्येति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनासर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना स्खलचणशून्येति मनसिकरोति । ताच्च स्खलचण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता 'प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारोवेदनां भावशून्येति मनसिकरोति । ताश्चाऽभाव शून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारोवेदना स्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताश्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारोवेदनाऽभावस्वभावशून्येतिमनसिकरोति । ताश्चाऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्च-
रन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारसृष्ट्याऽध्यात्मशून्येति मन-
सिकरोति । ताश्चाध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगत सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारसृष्ट्यावद्दिर्ज्ञाशून्येति मनसिकरोति । ताश्च वद्दिर्ज्ञाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारसृष्ट्याऽध्यात्मवद्दिर्ज्ञाशून्येति मनसिकरोति । ताश्च वद्दिर्ज्ञा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगत सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारसृष्ट्याऽध्यात्मवद्दिर्ज्ञाशून्येति मनसिकरोति । ताश्चाध्यात्मवद्दिर्ज्ञा
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-

कारस्तृष्णाशून्यताशून्येति मनसि करोति । ताच्च शून्यताशून्यतामुप-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारस्तृष्णामहाशून्येति मनसि करोति । ताच्च महाशून्यतामुप-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णापरमार्थशून्येति मनसि करोति । ताच्च परमार्थ
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णासंस्कृतशून्येति मनसि करोति । ताच्च संस्कृतशून्यतामुपल-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णाऽसंस्कृतशून्येति मनसि करोति । ताच्चासंस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्त मनसि
कारस्तृष्णाऽत्यन्तशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यतामुप-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णाऽनवरागशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽनवरागशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारस्तृष्णाऽनवकारशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽनवकारशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारस्तृष्णाप्रकृतिशून्येति मनसि करोति । ताच्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि कार-
स्तृष्णासर्वधर्मशून्येति मनसि करोति । ताच्च सर्वधर्मशून्यतामुपलभते ।
तथा च शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णास्त्वलक्षणशून्येति मनसि करोति । ताच्च स्त्वलक्षणशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णाऽनुपलब्धशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽनुपलब्धशून्य-
तामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णाऽभावशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽभावशून्यतामुप-
लभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णास्त्वभावशून्येति मनसि करोति । ताच्च त्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्त मनसि
कारस्तृष्णाऽभावस्त्वभाव शून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽभावस्त्वभाव
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नप-

गतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानवहिर्द्वाशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च वहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानमध्यात्मवहिर्द्वाशून्यमिति मनसि करोति । ताच्चाध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानशून्यताशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानं महाशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च महाशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानं परमार्थशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानं संकृतशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च संकृतशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार् उपादानमसंस्कृतशून्यमिति मनसि करोति । ताश्च ऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त
मनसि कार् उपादानमथन्तशून्यमिति मनसि करोति । ताश्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार् उपादानमनवराणशून्यमिति मनसि करोति । ताश्चानवराण-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार् उपादानमनवकारशून्यमिति मनसि करोति । ताश्चानवकार-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार् उपादानं प्रकृतिशून्यमिति मनसि करोति । ताश्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार् उपादानं सर्वधर्म शून्यमिति मनसि करोति । ताश्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार् उपादानं स्वलक्षणशून्यमिति करोति । ताश्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-

कार उपादानमनुपलम्भशून्यमिति मनसि करोति । ताच्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानमभावशून्यमिति मनसि करोति ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानं स्वभावशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानमभावस्वभावशून्यमिति मनसि करोति । ताच्चाऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्चरन्न-
पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारोभवोऽध्यात्म शून्य इति
मनसि करोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथा च शून्य-
तयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो भवो वहिर्द्वांशून्य इति मनसि करोति । ताच्च वहिर्द्वां-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽध्यात्मवह्निर्द्वांशून्य इति मनसि करोति । ताच्चाऽध्यात्म-
वह्निर्द्वांशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि

कारोभवः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यताशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवः महाशून्य इति मनसि करोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवः परमार्थ शून्य इति मनसिकरोति । ताच्च परमार्थ
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवः संकृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च संकृतशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारोभवोऽसंकृतशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंकृतशून्यता
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारोभवोऽनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवरागशून्य-
तामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिन्युक्तमनसि-
कारोभवोऽनवकार शून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवः प्रकृतिशून्य इति मनसि करोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवः सर्वधर्मशून्य इति मनसि करोति । ताच्च सर्वधर्मशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारोभवः स्वलक्षणशून्य इति मनसि करोति । ताच्च स्वलक्षण
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽनुपलम्भशून्य इति मनसि करोति । ताच्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽभावशून्य इति मनसि करोति । ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । ताच्चाऽभाव शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारोभवः स्वभावशून्य इति मनसि करोति । ताच्च स्वभावशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽभावशून्य इति मनसि करोति । ताच्चाऽभावस्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्नो महामत्नः प्रज्ञापारमितायाश्चरन्-
पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारो जातिरध्यात्मशून्येति मनसि
करोति । ताच्चाध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते
उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिवद्दिद्धां शून्य इति मनसि करोति । ताच्च वद्दिद्धां-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिरध्यात्मवद्दिद्धांशून्य इति मनसिकरोति । ताच्चाध्यात्म
वद्दिद्धांशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिशून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथा शून्यतया मन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिमहाशून्य इति मनसि करोति । ताच्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिः परमार्थशून्य इति मनसि करोति । ताच्च परमार्थ
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिः संकृतशून्यता मनसिकरोति । ताच्च संकृतशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिरसंस्तुतशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽसंस्तुतशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिरत्यन्तशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिरनवराधशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽनवराधशून्य-
तामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिरनवकार शून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिः प्रकृतिशून्येति मनसि करोति । ताच्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिः सर्वधर्मशून्येति मनसि करोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिः खलक्षणाशून्येति मनसि करोति । ताच्च खलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-

कारोजातिरनुपलभ्यशून्येति मनसि करोति । ताद्याऽनुपलभ्य-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिरभावशून्येति मनसि करोति । ताद्याऽभाव शून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिः स्वभावशून्यइति मनसि करोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगत सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिरभावस्वभावशून्येति मनसि करोति । ताद्याऽभावस्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः स्वर्गः वेदना दृष्ट्या उपा-
दानं भवं जातिः जराभरणं कृत्युपस्थानानि भावयति । तानि च
कृत्युपस्थानान्युपलभते । तैश्च कृत्युपस्थानैर्मन्यते उपलभ्ययोगेन ।
एवं, सम्यक् प्रवृत्तानि षड्विपादान् इन्द्रियाणि बलानि । बोध्य-
ज्ञानि आर्याष्टाङ्गमार्गं आर्यसत्त्वानि ध्यानानि अप्रमाणानि
आरूप्यसमापत्तौः विमोक्षान् अनुपूर्वविहारसमापत्तौः शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोक्षम् स्वानि अभिज्ञाः समाधीन् धारणी-
मुखानि तथागतबलानि वैशारदानि प्रतिषम्बिदः महाकरुणां
आवेणिकयुद्धधर्मान् ।

स प्रज्ञापारमिताश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजराभरणमंधात्मशून्यमिति मनसि करोति । ताद्याऽध्यात्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जरामरणं वद्विद्धांशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च वद्विद्धां-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जरामरणमध्यात्मवद्विद्धांशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्चा-
ऽध्यात्मवद्विद्धांशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजरामरणं शून्यताशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्चशून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजरामरणं महाशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं परमार्थशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च पर-
मार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं संस्कृतशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमसंस्कृतशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमनवराद्यशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
राद्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं खलचणशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च खल-
चणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमनुपलभ्यशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ऽनुपलभ्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो जरामरणमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्चरत्न-
पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्मृत्युपस्थानानि भाव-
यति । तानि च स्मृत्युपस्थानान्युपलभते । तैश्च स्मृत्युपस्थानैर्मन्यते
उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः सम्यक्प्रहाणानि भावयति । तानि च सम्यक्प्रहाणान्युप-
लभते । तैश्च सम्यक्प्रहाणैर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षड्विपादान् भावयति । तानि च षड्विपादानुपलभते ।
तैश्च षड्विपादैर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः इन्द्रियाणि भावयति । तानि चेन्द्रियान्युपलभते । तैश्चे-
न्द्रियैर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वक्षानि भावयति । तानि च वक्षान्युपलभते । तैश्च वक्षै-
र्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमयुक्तमन-
सिकारो बोध्यङ्गानि भावयति । तानि च बोध्यङ्गान्युपलभते । तैश्च
बोध्यङ्गैर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकार आर्याष्टाङ्गमार्गं भावयति । तैश्चाऽर्याष्टाङ्गमार्गमुपलभते ।
तेन चार्याष्टमार्गेन मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकार आर्यसत्यानि भावयति । तानि च आर्यसत्यान्युपलभते ।
तैश्च आर्यसत्यैर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो ध्यानानि भावयति । तानि च ध्यानान्युपलभते । तैश्च
ध्यानेन मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽप्रमाणानि भावयति । तानि चाप्रमाणान्युपलभते ।
तैश्चाऽप्रमाणैर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमयुक्तमन-
सिकार आरूप्यसमापत्तीर्भावयति । ताश्चारूप्यसमापत्तीरुपलभते ।
ताभिश्चारूप्यसमापत्तिभिर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिमयुक्तमन-

सिकारो विमोक्षान् भावयति । ताञ्च विमोक्षानुपलभते । तैश्च विमोक्षैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽनुपूर्वविहारसमापत्तीर्भावयति । ताञ्चानुपूर्वविहारसमा-
पत्तीरुपलभते । ताभिश्चानुपूर्वविहारसमापत्तिभिर्मन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि भावयति । तानि
च शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्युपलभते । तैश्च शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽभिज्ञाः भावयति । तास्याऽभिज्ञा उपलभते । ताभिश्चाभि-
ज्ञाभिर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः समाधीन् भावयति । तांश्च समाधीनुपलभते । तैश्च
समाधिभिर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो धारणीमुखानि भावयति । तानि च धारणीमुखान्युप-
लभते । तैश्च धारणीमुखैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तथागतबलानि भावयति । तानि च तथागतबलान्युप-
लभते । तैश्च तथागतबलैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वैशारद्यानि भावयति । तानि च वैशारद्यान्युपलभते ।
तैश्च वैशारद्यैर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः प्रतिसम्बिदो भावयति । ताश्च प्रतिसम्बिद् उपलभते ।
ताभिश्च प्रतिसम्बिद्भिर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो महाकल्याणभावयति । तांश्च महाकल्याणमुपलभते ।
तथाच महाकल्याणयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकार आवेणिकबुद्धधर्मान् भावयति । तांश्च बुद्धधर्मानुपलभते ।
तैश्च बुद्धधर्माैर्मन्यते उपलब्धयोगेन ।

एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्चरन्-
नुपायकुशल इमं प्रज्ञापारमितानिर्देष्टात् शुत्वोत्पद्यति सन्त्यति
सन्त्यासमापद्यते । आह । कथञ्चगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्वः पाप-
मित्रहृत्पगतो भवति । येन पापमित्रेण परिगृहीत इमं प्रज्ञा-
पारमितानिर्देष्टं शुत्वोत्पद्यति सन्त्यति सन्त्यासमापद्यते । भग-
वानाह । इह सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं यः प्रज्ञा-
पारमितायां चरन्तं विरेचयति विह्वन्दयति । ध्यानपारमिताया-
श्चरन्तं विरेचयति विह्वन्दयति । वीर्यपारमितायां चरन्तं विरे-
चयति विह्वन्दयति । क्षान्तिपारमितायां चरन्तं विरेचयति
विह्वन्दयति । श्रौणपारमितायाश्चरन्तं विरेचयति विह्वन्दयति ।

दानपारमितायाश्चरन्तं विरेचयति विहृन्दयति । नाऽत्र शिचि-
तयं । नैतन्तथागतभाषितं नैषधर्मा नविनयः । कुवितर्का एते
सूत्रान्ताः नैते श्रोतव्याः नोद्बुद्धीतव्याः न धारयितव्याः न वाचयि-
तव्याः न पर्यवाप्तव्याः । न योनिशो मनसि कर्त्तव्याः नैतेपरेभ्यो
देशयितव्याः । इत्ययं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं
वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं योऽस्मै
नमारकर्माण्युपदिशति । नमार्द्रदोषानाचष्टे इति । मारः पापीयान्
बुद्धवेषेणोपसंक्रम्य बोधिसत्त्वं महासत्त्वं षड्भ्यः पारमिताभ्यो विरे-
चयति विहृन्दयति । किन्ते कुलपुत्र प्रज्ञापारमितया भाषितया ।
किन्ते ध्यानपारमितया भाषितया । किन्ते वीर्यपारमितया
भाषितया । किन्ते क्षान्तिपारमितया भाषितया । किन्ते शील-
पारमितया भाषिताया । किन्ते दानपारमितया भाषितया ।
इत्येवं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् बुद्धरूपेण बोधिसत्त्वं महा-
सत्त्वमुपसंक्रम्य आवक प्रतिमंयुक्तसूत्रं गेयं व्याकरणं गायो दान-
निदानत्युक्तकजातकवैपुल्याद्भूतधर्मावदानोपदेशं देशयति । विहृ-
णोति विभजते उत्तानीकरोति सम्प्रकाशयति । य इमान्येवं
रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे न बोधयत्ययं सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् बुद्धवेषेण बोधिसत्त्वं महा-
सत्त्वमुपसंक्रम्यैवं वदति । त ते किञ्चित् कुलपुत्र बोधिचित्तं नापि

तमवैवर्तिको न त्वं शक्यस्यनुत्तरां सम्यक्मन्वोधिमभिमन्वोदुम् ।
य इमान्येवं रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे न बोधयति । अयं
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं बोधितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् बुद्धवेषेण बोधिसत्त्वं महा-
सत्त्वमुपसंक्रम्यैवं वदति । चतुः कुलपुत्र शून्यमात्मनात्मीयेन वा ।
ओचं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । घ्राणं शून्यमात्मनात्मीयेन वा ।
जिह्वा शून्यात्मनात्मीयेन वा । कायः शून्य आत्मनात्मीयेन वा ।
मनः शून्यमात्मनात्मीयेन वा । रूपं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । शब्दः
शून्य आत्मनात्मीयेन वा । गन्धः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । रसः
शून्य आत्मनात्मीयेन वा । स्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । धर्मः
शून्य आत्मनात्मीयेन वा । चतुर्विज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा ।
ओचविज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । घ्राणविज्ञानं शून्यमात्मना-
त्मीयेन वा । जिह्वाविज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । कायविज्ञानं
शून्यमात्मनात्मीयेन वा । मनोविज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा ।
चतुः संस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । ओचसंस्पर्शः शून्य आत्म-
नात्मीयेन वा । घ्राणसंस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । जिह्वा-
संस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । कायसंस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन
वा । मनः संस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । चतुः संप्रत्यय-
वेदनाशून्यात्मनात्मीयेन वा । ओचसंप्रत्ययवेदनाशून्यात्मनात्मी-
येन वा । घ्राणसंप्रत्ययवेदनाशून्यात्मनात्मीयेन वा । जिह्वा-
संप्रत्ययवेदनाशून्यात्मनात्मीयेन वा । कायसंप्रत्ययवेदना-
शून्यात्मनात्मीयेन वा । मनःसंप्रत्ययवेदनाशून्यात्मनात्मीयेन वा ।

वृथिवीधातुः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । अग्नातुः शून्य आत्म-
नात्मीयेन वा । तेजो धातुः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । वायु
धातुः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । आकाशधातुः शून्य आत्म-
नात्मीयेन वा । विज्ञानधातुः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । अविद्या-
शून्यात्मनात्मीयेन वा । संस्काराः शून्या आत्मनात्मीयेन वा ।
विज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । नामरूपं शून्यमात्मनात्मीयेन
वा । षडायतनं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । स्पर्शः शून्य आत्मनात्मी-
येन वा । वेदनाशून्यात्मनात्मीयेन वा । तृष्णाशून्यात्मनात्मीयेन
वा । उपादानशून्यमात्मनात्मीयेन वा । भवः शून्य आत्मनात्मी-
येन वा । जातिरशून्यात्मनात्मीयेन वा । जराभरणं शून्यमात्म-
नात्मीयेन वा ।

दानपारमिताशून्यात्मनात्मीयेन वा । शीलपारमिताशून्यात्म-
नात्मीयेन वा । क्षान्तिपारमिताशून्यात्मनात्मीयेन वा । वीर्य-
पारमिताशून्यात्मनात्मीयेन वा । ध्यानपारमिताशून्यात्मनात्मी-
येन वा । प्रज्ञापारमिताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।

अध्यात्मशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । बहिर्द्धाशून्यताशून्यात्म-
नात्मीयेन वा । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यतात्मनात्मीयेन वा । शून्यता-
शून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । महाशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।
परमार्थशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । संसृतशून्यताशून्यात्मनात्मी-
येन वा । अमंसृतशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । अत्यन्तशून्यता-
शून्यात्मनात्मीयेन वा । अनवरागशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।
अनवकारशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । प्रकृतिशून्यताशून्यात्मना-

क्षीयेन वा सर्वधर्मशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । खलचलशून्यता-
शून्यात्मनात्मीयेन वा । अनुपलम्भशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।
अभावशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । स्वभावशून्यताशून्यात्मनात्मी-
येन वा । स्वभावशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।

स्मृत्युपाख्यानानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । सम्यक्प्रधानानि
शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । चन्द्रिपादाः शून्या आत्मनात्मीयेन वा ।
इन्द्रियाणि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । बलानि शून्यान्यात्मनात्मी-
येन वा । बोध्यज्ञानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । आर्याष्टाङ्गमार्गः
शून्य आत्मनात्मीयेन वा । आर्यसत्यानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन
वा । ध्यानानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । अप्रमाणानि शून्या-
न्यात्मनात्मीयेन वा । आरूप्यसमापत्तयः शून्या आत्मनात्मीयेन वा ।
विमोक्षाः शून्या आत्मनात्मीयेन वा । अनुपूर्वविहारसमापत्तयः
शून्या आत्मनात्मीयेन वा । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्ष-
मुखानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । अभिज्ञाः शून्या आत्मनात्मी-
येन वा । समाधायः शून्या आत्मनात्मीयेन वा । धारणीमुखानि
शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । तथागतबलानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन
वा । वैशारद्यानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । प्रतिषम्विदः शून्या
आत्मनात्मीयेन वा । महाकरुणाशून्यात्मनात्मीयेन वा । आवे-
णिकबुद्धधर्माः शून्या आत्मनात्मीयेन वा । किं करिष्यन्तुत्तरो
सम्यक्सम्बोधिमभिममुष्य ।

य इमान्येवं रूपाणि मारकणाणि नाचष्टे नोपदिश्यन्तं
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् बुद्धवेष्टेण नोपसंक्रम्य बोधिसत्त्वं महासत्त्वमेवं वदति । शून्या कुलपुत्रपूर्वादिबुद्धैर्भगवद्भिर्व्याधिसत्त्वैः आवकैश्च । वाच बुद्धाः न बोधिसत्त्वाः न आवकाः । एवं शून्या दक्षिणादिक् पश्चिमा उत्तरा अधस्तादुपरिष्ठात् यावत् समन्ताद्दृशदिग्ः शून्या बुद्धैर्भगवद्भिर्व्याधिसत्त्वैः आवकैश्च । नाऽत्र बुद्धा न बोधिसत्त्वा न आवकाः । य इमान्येवं रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे नोपदिशत्ययं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् आवकवेष्टेणोपसंक्रम्य बोधिसत्त्वं महासत्त्वं सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारेभ्यो विरेचयति । आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तमनसिकारैरवदत्यनुशास्ति । य एवं रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे नोपदिशत्ययं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयानुपाध्यायाचार्यवेष्टेणोपसंक्रम्य बोधिसत्त्वं महासत्त्वं बोधिसत्त्वसर्वाया विरेचयोः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारेभ्यो विरेचयति । स्मृत्युपस्थानेषु नियोजयति । सम्यक्प्रहाणेषु नियोजयति । श्रद्धिपादेषु नियोजयति । बल्लेषु नियोजयति । बोध्यङ्गेषु नियोजयति । आर्याष्टाङ्गमार्गेषु नियोजयति । आर्यसत्त्वेषु नियोजयति । ध्यानेषु नियोजयति । अप्रमाणेषु नियोजयति । आरुष्यसमापत्तिषु नियोजयति । विमोक्षेषु नियोजयति । अनुपूर्वविहारसमापत्तिषु नियोजयति । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुख्येषु नियोजयति । एवं त्वं कुल-

पुत्रेमान् धर्मान् भाषित्वा आवकभूमिं साक्षात् कुरु किं करिष्य-
स्यनुत्तरया सम्यक्सम्बोधा । य एवं रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे
नोपदिशत्ययं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदि-
तयम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् मातापितृवेषेणोपसंक्रम्य
बोधिसत्त्वं महासत्त्वमेवं वदति यत्र कुलपुत्र ओत आपत्तिफल
साक्षात्क्रिया । सहृदागामिफल साक्षात्क्रिया । अनागामिफल
साक्षात्क्रिया । अर्हत्त्व साक्षात्क्रिया । प्रत्येकबुद्धसाक्षात्क्रिया ।
तत्र योगमापद्यत । किन्तेऽनुत्तरया सम्यक्सम्बोधाऽभिसम्बुद्धया ।
यस्याः कृतेऽप्रमेया संख्येयान् कल्पान् संश्रवणपरिमाणान् हस्तपाद-
शिरश्छेदाननुभविष्यसि । य इमान्येवं रूपाणि मारकर्माणि न
बोधयति नाचष्टे नोपदिशत्ययं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
पापमित्रं वेदितयम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् भिक्षुवेषेणो बोधिसत्त्वं महा-
सत्त्वमुपक्रम्य* अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति । अनिमित्तमिति
अप्रणिहितमित्यनभिसंस्कारं इति विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोपदि-
शति । वेदनाऽनित्येत्यनुपलम्भयोगेनोपदिशति । वेदनादुःखेत्य-
नात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति । अप्रणिहितेति अनभि-
संस्कारेति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । संज्ञा अनित्ये-

* रूपमनित्यमित्युपलम्भयोगेनोपदिशति रूपदुःखमिति उपलम्भ-
योगेनोपदिशतीति वाक्यभागः सर्वत्र प्रयोक्तव्यः आदर्शपुस्तके न तथा
लिखितमस्ति । आदर्शानुरूपमत्र लिखितम् ।

तुपलम्भयोगेनोपदिशति । संज्ञा दुःखेति अनात्मेति शान्तेति
 शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिर्हंस्कारेति विविक्तेति
 उपलम्भयोगेनोपदिशति । संस्कारा अनित्या इति उपलम्भयोगे-
 नोपदिशति । संस्कारा दुःखा इति अनात्मा न इति शान्ता
 इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभि-
 संस्कारा इति विविक्ता इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति । विज्ञान-
 मनित्यमित्युपलम्भयोगेनोपदिशति । विज्ञानं दुःखमित्यनात्मेति
 शास्त्रमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभि-
 संस्कार इति विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोपदिशति ।

चचुरनित्यमिति दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अन-
 भिन्नमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युप-
 लम्भयोगेनोपदिशति । घ्राणमनित्यमिति । अथायुष्मान् सुभूतिर्भग-
 वन्नामेतदवोचत् । बोधिसत्त्वो महासत्त्व इति भगवन्ब्रुच्यते । कोऽस्य
 पदार्थः । एवमुक्ते भगवानायुष्मन्तं सुभूतिमेतदवोचत् । अपदार्थः
 सुभूते बोधिसत्त्वपदार्थः । तत्कस्य हेतोरनुत्पादा बोधिरनुत्पादः
 सत्त्वः । न हि सुभूते बोधौपदमस्तिनसत्त्वे तस्मादपदार्थो बोधि-
 सत्त्वपदार्थः । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशेशकुनेः पदं न
 विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूते स्वप्नेपदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मायायाः पदं न विद्यते एवमेव बोधिमत्य
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम मरीच्याः पदं न विद्यते
 एवमेव बोधिमत्यपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते

उदकचन्द्रस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम प्रतिशुक्लायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते प्रतिभासस्य पदं
न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभूते प्रतिविम्बस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तयागतनिर्मितस्य पदं न
विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते भूतकोट्याः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते । तयतायाः पदं न विद्यते ।
एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
अवितथतायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते अनन्यतथतायाः पदं न
विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते धर्मतायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते धर्मधातोः पदं न विद्यते ।
एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
धर्मस्मृतितायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते धर्मनिधामतायाः पदं न विद्यते ।
एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य रूपे पदं न विद्यते । वेदनायां पदं न विद्यते
संज्ञायां पदं न विद्यते संस्कारेषु पदं न विद्यते विज्ञाने पदं न
विद्यते संस्कारेषु पदं न विद्यते विज्ञानेपदं न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य चक्षुषि पदं न विद्यते श्रोत्रे पदं न विद्यते घ्राणेपदं
न विद्यते जिह्वायां पदं न विद्यते काये पदं न विद्यते मनसि
पदं न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य चक्षुर्विज्ञानेपदं न विद्यते श्रोत्रविज्ञाने पदं न
विद्यते घ्राणविज्ञाने पदं न विद्यते जिह्वाविज्ञानेपदं न विद्यते
कायविज्ञाने पदं न विद्यते । मनोविज्ञाने पदं न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य चक्षुः संस्पर्शं पदं न विद्यते श्रोत्रसंस्पर्शं पदं न
विद्यते । घ्राणसंस्पर्शं पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शं पदं न विद्यते ।
कायसंस्पर्शं पदं न विद्यते । मनः संस्पर्शं पदं न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य चक्षुःसंस्पर्शं प्रत्ययवेदयिते पदं न विद्यते श्रोत्र-
संस्पर्शप्रत्ययवेदयिते पदं न विद्यते घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदयिते पदं
न विद्यते जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदयिते पदं न विद्यते कायसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदयिते पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदयिते पदं
न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्याविद्यायां पदं न विद्यते संस्कारेषु पदं न विद्यते
विज्ञाने पदं न विद्यते नाम रूपे पदं न विद्यते यद्वायतने पदं
न विद्यते स्पर्शे पदं न विद्यते वेदनायां पदं न विद्यते त्रिषणायां
पदं न विद्यते उपादाने पदं न विद्यते भवे पदं न विद्यते ।
जातौ पदं न विद्यते जरामरणे पदं न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य दानपारमितायां चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्य-
थापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य शीलपारमितायां चरतः पदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य चान्तिपार-
मितायाश्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य वीर्यपारमितायाश्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्य-
थापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य ध्यानपारमितायाश्चरतः पदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य प्रज्ञापारमिता-
याश्चरतः पदार्थो न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिताया-
श्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्याध्यात्म शून्यतायाश्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभूते मायापुरुषस्य बहिर्द्वाशून्यतायाश्चरतः पदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याध्यात्म बहिर्द्वा-

शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
 मायापुरुषस्य शून्यताशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
 नाम सुभूते मायापुरुषस्य महाशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य परमार्थ शून्यतायाञ्चरतः
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य संकृत-
 शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
 मायापुरुषस्यासंकृत शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
 नाम सुभूते मायापुरुषस्यात्यन्तशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यानवराग शून्यतायाञ्चरतः
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यानवकार-
 शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते माया-
 पुरुषस्य प्रकृतिशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूते मायापुरुषस्य सर्वधर्मशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य स्वस्वशून्यतायाञ्चरतः
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याऽनुप-
 सन्नशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
 मायापुरुषस्याभाव शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
 नाम सुभूते मायापुरुषस्य स्वभाव शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न
 विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याभावस्वभावशून्य-
 तायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्च-
 रतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते माया-

पुरुषस्य सात्युपस्थानेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते मायापुरुषस्य सम्यक् प्रहाणेषु चरतः पदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यार्द्धपादेषु चरतः पदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्येन्द्रियेषु चरतः पदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य पक्षेषु चरतः
पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य बोध-
क्षेत्रेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरु-
षस्याय्याष्टाङ्गमार्गे चरतः पदार्थो न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते माया-
पुरुषस्यार्थसत्येषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य ध्यानेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते मायापुरुषस्यप्रमाणेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्य-
थापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यारूपसमापत्तिषु चरतः पदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यष्टसु विमोक्षेषु
चरतः पदा दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति शून्यमित्यनिमित्त-
मित्यप्रणिहितमित्यनभिसंस्कार इति विविक्रमित्युपलभयोगेनोप-
दिशति । जिह्वाऽनित्येति दुःखेत्यनात्मेति शान्तेति शून्येत्यनिमित्ते-
त्यप्रणिहितेत्यनभिसंस्कार इति विविक्रेत्युपलभयोगेनोपदिशति ।
कायोऽनित्य इति दुःख इत्यनात्मेति शान्त इति शून्य इत्यनि-
मित्त इत्यप्रणिहित इत्यनभिसंस्कार इति विविक्र इत्युपलभ-
योगेनोपदिशति । मनोऽनित्यमिति दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति

अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगे-
नोपदिशति । मनःसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त
इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार
इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

अक्षुः संस्पर्शप्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति
शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभि-
संस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । श्रोत्रसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्य-
मिति । , अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदितम-
नित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्त-
मिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति । विविक्तमिति उपलम्भ-
योगेनोपदिशति । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति
अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति
अनभिसंस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति
शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभि-
संस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । मनः संस्पर्श-
प्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

स्थिवीधासुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति

शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति
विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अवधातुरनित्य इति
दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति
अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगे-
नोपदिशति । तेजोधातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त
इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार
इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । वायुधातुरनित्य
इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त
इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भ-
योगेनोपदिशति । आकाश धातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति
शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति
अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

विज्ञानधातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति
शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति
विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अविद्याऽनित्येति दुःखेति
अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभि-
संस्कार इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । संस्कारा
अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या
इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा इति
विविक्ता इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति । विज्ञानमनित्यमिति दुःख-
मिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणि-
हितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोप-

शून्यमित्यनिमित्तमित्यप्रणिहितमित्यनभिसंस्कार इति विविक्त-
मित्युपलभयोगेनोपदिशति ।

रूपमनित्यमिति दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति शून्यमित्यनि-
मित्तमित्यप्रणिहितमित्यनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युपलभयो-
गेनोपदिशति । शब्द*मनित्यमिति दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति
शून्यमित्यनिमित्तमित्यप्रणिहितमित्यनभिसंस्कार इति विविक्तमि-
त्युपलभयोगेनोपदिशति । गन्धोऽनित्य इति दुःख इत्यनात्मेति
शान्त इति शून्य इत्यनिमित्त इत्यप्रणिहित इत्यनभिसंस्कार इति
विविक्त इत्युपलभयोगेनोपदिशति । रसोऽनित्य इति दुःख इति
अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इत्यप्रणिहित इत्य-
भिसंस्कार इति विविक्त इत्युपलभयोगेनोपदिशति । स्पर्शोऽनित्य
इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त
इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कारा इति विविक्ता इत्युपलभयो-
गेनोपदिशति । धर्मा अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति
शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अन-
भिसंस्कारा इति विविक्ता इत्युपलभयोगेनोपदिशति ।

चक्षुर्विज्ञानमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार
इति विविक्तमित्युपलभयोगेनोपदिशति । ओषविज्ञानमनित्यमिति
दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति ।
अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युपलभयोगेनोप-

* शब्दशब्दस्य पुंलिङ्गे प्रयोगोयुक्तः आदर्शपुस्तके नपुंसकेन निर्दिष्टः ।

दिशति । घ्राणविज्ञानमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
 शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति । अनभिसंस्कार इति
 विविक्तमित्युपलभयोगेनोपदिशति । जिह्वाविज्ञानमनित्यमिति
 दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति
 अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युपलभयोगेनोप-
 दिशति । कायविज्ञानमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्त-
 मिति शून्यमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्त-
 मित्युपलभयोगेनोपदिशति मनोविज्ञानमनित्यमिति दुःखमिति
 अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति
 अनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युपलभयोगेनोपदिशति ।

चक्षुःसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति
 शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति । अनभिसंस्कार इति
 विविक्त इत्युपलभयोगेनोपदिशति । श्रोत्रसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख
 इति । अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित
 इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इत्युपलभयोगेनोपदिशति ।
 घ्राणसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख इति । अनात्मेति शान्त इति शून्य
 इति निमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त
 इत्युपलभयोगेनोपदिशति ।

जिह्वासंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति
 शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति ।
 विविक्त इत्युपलभयोगेनोपदिशति । कायसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख
 इति अनात्मा इति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति

अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलभ्ययोगे-
नोपदिशति । मनःसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त
इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार
इति विविक्त इति उपलभ्ययोगेनोपदिशति ।

चक्षुः संस्पर्शप्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति
शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभि-
संस्कार इति विविक्तमिति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । श्रोत्रसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्य-
मिति । अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
विविक्तमिति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदितम-
नित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्त-
मिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति । विविक्तमिति उपलभ्य-
योगेनोपदिशति । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति
अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति
अनभिसंस्कार इति विविक्तमिति उपलभ्ययोगेनोपदिशति ।

कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति
शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभि-
संस्कार इति विविक्तमिति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । मनः संस्पर्श-
प्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
विविक्तमिति उपलभ्ययोगेनोपदिशति ।

प्रथिवीधातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति

शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति
विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अवधातुरनित्य इति
दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति
अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगे-
नोपदिशति । तेशोधातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त
इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार
इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । वायुधातुरनित्य
इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त
इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भ-
योगेनोपदिशति । आकाश धातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति
शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति
अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

विज्ञानधातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति
शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति
विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अविद्याऽनित्येति दुःखेति
अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभि-
संस्कार इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । संस्कारा
अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या
इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा इति
विविक्ता इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति । विज्ञानमनित्यमिति दुःख-
मिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणि-
हितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोप-

दिशति । नामरूपमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
 शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
 विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । पञ्चायतनमनित्यमिति
 दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति
 अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगे-
 नोपदिशति । स्वर्गोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति
 शून्य इति अनिमित्त इति । अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार
 इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । वेदनाऽनित्येति
 दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति । अप्रणिहितेति
 अनभिसंस्कार इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । दृष्ट्या-
 ऽनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति
 अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोप-
 दिशति । उपादानमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
 शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
 विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । भवोऽनित्य इति दुःख इति
 अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित
 इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।
 जातिरनित्येति दुःखेति अनात्मति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति
 अप्रणिहितेति अनभिसंस्कार इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोप-
 दिशति । जरामरणमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
 शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
 विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

दानपारमिताऽनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति
 अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कार इति विविक्तेति
 उपलभ्ययोगेनोपदिशति । शीलपारमिताऽनित्येति दुःखेति अनात्मेति
 शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कार इति
 विविक्तेति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । चान्तिपारमिताऽनित्येति
 दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति
 अनभिसंस्कार इति विविक्तेति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । वीर्य-
 पारमिता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनि-
 मित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलभ्य-
 योगेनोपदिशति । ध्यानपारमिता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति
 शान्तेति शून्येति निमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा
 इति विविक्तेति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । प्रज्ञापारमिताऽनित्येति
 दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति
 अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलभ्ययोगेनोपदिशति ।

अध्यात्मशून्यताऽनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति
 अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति
 उपलभ्ययोगेनोपदिशति । वहिर्दृष्टशून्यता अनित्येति दुःखेति
 अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभि-
 संस्कारा इति विविक्तेति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । अध्यात्मवह्निर्दृष्ट-
 शून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमि-
 त्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलभ्य-
 योगेनोपदिशति । शून्यता शून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति

[illegible]

विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । स्वस्वचणशून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अनुप-
लम्भशून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति
उपलम्भयोगेनोपदिशति । अभावशून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभि-
संस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । स्वभाव शून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति
अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अभाव-
स्वभावशून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति
उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

सत्युपस्थानानि अनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारा इति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।
सम्यक् प्रज्ञाणान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभि-
संस्कारा इति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अद्विपादा अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा इति विविक्ता इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । इन्द्रियान्यनित्यानीति

दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति* विविक्तानीति उपलब्धयोगेनोपदिशति । वलान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलब्धयोगेनोपदिशति । बोध्यज्ञान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलब्धयोगेनोपदिशति । आर्याष्टाङ्गमार्गोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलब्धयोगेनोपदिशति । आर्य्यमत्थान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलब्धयोगेनोपदिशति । ध्यानान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलब्धयोगेनोपदिशति । अप्रमाणान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलब्धयोगेनोपदिशति । आरूप्यसमापत्तयोऽनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति

* पूर्व सर्वत्रानेभिसंस्कारा इति पाठ इह तु अनभिसंस्कारानीति विशेष्यलिङ्गभाषितया निर्दिष्टं एवं परत्रापि ।

अप्रणिहिता इति अनभिषंस्कारा इति विविक्ता इति उपलभ्ययोगे-
नोपदिशति । विमोक्षा अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति
शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभि-
षंस्कारा इति विविक्ता इति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । अनुपूर्व-
विद्यारमसापत्तयोऽनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता
इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिषंस्कारा
इति विविक्ता इति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । शून्यतानिमित्ता-
प्रणिहितविमोक्षमुखान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति
शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति
अनभिषंस्कारानीति विविक्तानीति उपलभ्ययोगेनोपदिशति ।
अभिज्ञा अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति
शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिषंस्कारा
इति विविक्ता इति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । समाधयोऽनित्या
इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या इति
अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिषंस्कारा इति विविक्ता
इति उपलभ्ययोगेनोपदिशति ।

धारणीमुखानि अनित्यानि दुःखानि अनात्मानि शान्तानि
शून्यानि अनिमित्तानि अप्रणिहितानि अनभिषंस्कारानीति
विविक्तानीति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । तथागत बलानि अनि-
त्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति
अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिषंस्कारानीति विविक्ता-
नीति उपलभ्ययोगेनोपदिशति । वैशारद्यानि अनित्यानीति

दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्ता-
 नीति अप्रणिहितानीति अनभिर्भङ्गानानीति विविक्तानीति उप-
 सन्नयोगेनोपदिशति । प्रतिषम्बिदोऽनित्या इति दुःखा इति
 अनात्मान इति शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणि-
 हिता इति अनभिर्भङ्गाना इति विविक्ता इति उपसन्नयोगेनोप-
 दिशति । महामैत्री अनित्या इति दुःखा इति अनात्मानति
 शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिर्भङ्गानेति
 विविक्तेति उपसन्नयोगेनोपदिशति । महाकरुणा अमित्येति
 दुःखेति अनात्मानति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति
 अनभिर्भङ्गानेति विविक्तेति उपसन्नयोगेनोपदिशति । आवेष्टिक-
 बुद्धधर्मा अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता
 इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिर्भङ्गाना
 इति विविक्ता इति उपसन्नयोगेनोपदिशति । य एकरूपाणि
 मारककर्माणि नाचष्टे नोपदिशत्यथं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं
 वेदितव्यं । एवं हि सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन पापमित्राणि
 वेदितव्यानि । विदित्वा च परिवर्ज्यितव्यानि ॥ ० ॥

शतसाहस्रं प्रज्ञापारमितायाः षष्ठः परिवर्त्तः ॥

अथ सप्तमः वरिवर्त्तः ।

अथायुष्मान् सुभूतिर्भगवन्तमेतदवोचत् । बोधिसत्त्वो महासत्त्व इति भगवत्युच्यते, कोऽस्य पदार्थः । एवमुक्ते भगवानायुष्मन्तं सुभूतिमेतदवोचत् । अपदार्थः सुभूते बोधिसत्त्वपदार्थः । तत्कस्य हेतोरनुत्पादो बोधिरनुत्पादः सत्त्वः । नहि सुभूते बोधौपदमस्ति नवासत्त्वे तस्मादपदार्थो बोधिसत्त्वपदार्थः तद्यथापि नाम सुभूते आकाशेऽग्निकुनेः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम स्वप्नेपदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मरौच्याः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते उदकचन्द्रस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते प्रतिश्रुत्कायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते प्रतिभासस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते विम्बस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतनिर्मितस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याव्याष्टाङ्गमार्गचरतः पदार्थो न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य

प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यायमत्येतेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य ध्यानेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याऽप्रमाणेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याह्वयममापत्तिषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याष्टसविमोक्षेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य नवस्वधुपूर्वविहारममापत्तिषु चरतः पदं न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य शून्यताभिनिष्ठाऽप्रणिहितविमोक्षेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याऽभिज्ञासु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य समाधिषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य धारणीमुखेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य तथागतवत्तेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य वैशारद्येषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य प्रतिसन्निभेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य महामैत्र्यां चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य महाकरुणायां चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यावेणिक बुद्धधर्मेषु

चरतः पदार्था न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य रूपेण पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य रूपस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य वेदनायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या वेदनायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य संज्ञायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः संज्ञायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य संस्कारेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां संस्काराणां ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य विज्ञानेयदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य विज्ञानस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः समुद्भूतस्य चक्षुषिपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य चक्षुषः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो

न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भू-
 तश्चोपपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य श्रोत्रस्य ।
 एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
 बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः
 सम्यक् समुद्भूतश्चोपपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-
 त्स्य श्रोत्रस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापार-
 मितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतश्चोपपदं न विद्यते ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य श्रोत्रस्य । एवमेव सुभूते बोधि-
 सत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न
 विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत-
 कायपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य कायस्य ।
 एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
 चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
 तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतश्चोपपदं न विद्यते । तत्कस्य
 हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य मनसः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत-
 रूपे पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य रूपस्य एवमेव
 सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्व
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः
 सम्यक् समुद्भूतश्चोपपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-

त्तस्य शब्दस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते तथागतस्यार्हत सम्यक् समुद्भूतस्य गन्धे पदं न विद्यते ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य गन्धस्य । एवमेव सुभूते बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य
रसे पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य रसस्य । एव
मेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्-
हतः सम्यक् समुद्भूतस्य स्पर्शे पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमा-
नत्वान्तस्य स्पर्शस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञा-
पारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य धर्मेषु पदं
न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तेषां धर्माणां । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य चतु-
र्विज्ञाने पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य चतुर्वि-
ज्ञानस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथा-
गतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य श्रोत्रविज्ञाने पदं न विद्यते । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य श्रोत्रविज्ञानस्य । एवमेव सुभूते बोधि-

सत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य प्राणमस्यार्ग्यं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य प्राणमस्यार्ग्यस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः समुद्भूतस्य जिह्वास्यार्ग्यं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य जिह्वास्यार्ग्यस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य कायमस्यार्ग्यं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य कायमस्यार्ग्यस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य मनस्यार्ग्यं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य मनस्यार्ग्यस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हत सम्यक् सम्बुद्धस्य चक्षु-
सस्पर्शं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य चक्षु सस्पर्श-
प्रत्ययवेदितस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मिताया चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
तथागतस्यार्हत सम्यक् सम्बुद्धस्य श्रोत्रसस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न
विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य श्रोत्रसस्पर्शप्रत्ययवेदि-
तस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिताया

चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथा-
गतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न विद्यते ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः
सम्यक् समुद्भूतस्य जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न विद्यते । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न
विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य ।
एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागत-
स्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न विद्यते ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्याऽवि-
द्यायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य अविद्यायाः ।
एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्-
हतः सम्यक् समुद्भूतस्य सस्कारेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोर-

विद्यमानत्वात्तेषां संस्काराणाम् । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्थार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य विज्ञाने पदं
न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य विज्ञानस्य । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्थार्हतः
सम्यक् समुद्भूतस्य नामरूपे पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमान-
त्वात्तस्य नाम रूपस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभूते तथागतस्थार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य षडायतने पदं न
विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य षडायतनस्य । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्थार्हतः
सम्यक् समुद्भूतस्य स्पर्शं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-
त्तस्य स्पर्शस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते तथागतस्थार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य वेदनायां पदं न विद्यते ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या वेदनायाः । एवमेव सुभूते बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्थार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य
दृष्ट्यायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः
दृष्ट्यायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-

तायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
 तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतोपादानेपदं न विद्यते । तत्कस्य
 हेतोरविद्यमानत्वान्त्योपादानस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य भवे पदं न
 विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्त्यस्य भवस्य । एवमेव सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो
 न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य
 जातौ पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्त्यजातेः ।
 एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
 बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्-
 हतः सम्यक् समुद्भूतस्य जरामरणे पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोर-
 विद्यमानत्वान्त्य जरामरणस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य दान-
 पारमितायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्त्य
 दानपारमितायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञा-
 पारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य शीलपारमितायां पदं
 न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्त्यः शीलपारमितायाः ।
 एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
 बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्-

हंतः सम्यक् समुद्भूतस्य चान्तिपारमितायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः चान्तिपारमितायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य वीर्यपारमितायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या वीर्यपारमितायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य ध्यानपारमितायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या ध्यानपारमितायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य प्रज्ञापारमितायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः प्रज्ञापारमितायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य ध्यात्मशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या अध्यात्मशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य वहिर्द्विशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या वहिर्द्विशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य

प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् सम्बुद्धात्मवद्दिद्धाशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या अध्यात्मवद्दिद्धाशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य शून्यता शून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः शून्यता शून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य महाशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या महाशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य परमार्थशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः परमार्थशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य संस्कृतशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः संस्कृतशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याऽसंस्कृतशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या असंस्कृतशून्यतायाः ।

[illegible]

त्वात्तस्याः स्वस्वच्छाणशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याऽनुपलम्भशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याऽनुपलम्भशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याभावशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः अभावशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य स्वभावशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः स्वभावशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याभावस्वभावशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः अभावस्वभावशून्यतायाः ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य स्मृत्युपस्थानेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां स्मृत्युपस्थानानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य सम्यक्प्रज्ञाणेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां सम्यक्प्रज्ञाणानां । एवमेव

सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः
सम्यक् समुद्भूतस्य षड्विधादेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतो-
रविद्यमानत्वात्तेषामष्टविधादानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य द्वाविधेषु
पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषामिन्द्रियाणां ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिताया-
ञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य बलेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां बलानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य बोध्यज्ञेषु
पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां बोध्यज्ञानां ।
एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्-
हतः सम्यक् समुद्भूतस्य मार्गेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्य-
मानत्वात्तस्य मार्गस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्यार्थसत्येषु पदं न
विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषामार्थसत्यानां । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्व-

पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य ध्यानेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां ध्यानानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूताप्रमाणेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषामप्रमाणानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूताख्यसमापत्तिषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तास्यामाख्यसमापत्तीनां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतविमोक्षेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां विमोक्षाणां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतानुपूर्वविहारसमापत्तिषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तास्यामनुपूर्वविहारसमापत्तिनां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतशून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षाणां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो

न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भू-
 द्भूत्याभिज्ञानुपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानतात्तामा-
 मभिज्ञानां । एवमेव सुभृते बोधिमत्त्वस्य महात्मत्वस्य प्रज्ञापारमि-
 तायां चरतो बोधिमत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते
 तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य समाधिषु पदं न विद्यते । तत्
 कस्य हेतोरविद्यमानतात्तेषां समाधीनां । एवमेव सुभृते बोधि-
 मत्त्वस्य महात्मत्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिमत्त्वपदार्थो न
 विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य
 धारणीमुखेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानतात्तेषां
 धारणीमुखानां । एवमेव सुभृते बोधिमत्त्वस्य महात्मत्वस्य प्रज्ञा-
 पारमितायां चरतो बोधिमत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य तथागतपदेषु पदं न
 विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानतात्तेषां तथागतपदानां । एव-
 मेव सुभृते बोधिमत्त्वस्य महात्मत्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
 बोधिमत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागत-
 स्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य चतुर्वैशारद्येषु पदं न विद्यते । तत्-
 कस्य हेतोरविद्यमानतात्तेषां वैशारदानां ।

एवमेव सुभृते बोधिमत्त्वस्य महात्मत्वस्य प्रज्ञापारमितायां
 चरतो बोधिमत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथा-
 गतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य चतसृषु प्रतिमम्बितु पदं न विद्यते ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानतात्तामां प्रतिमम्बिदां । एवमेव सुभृते
 बोधिमत्त्वस्य महात्मत्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो ॥ १॥ २॥

न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समु-
 द्भस्य महाकरुणायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-
 त्तस्या महाकरुणायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
 नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भस्याष्टादशावेणिकबुद्ध-
 धर्मेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषामावेणिक-
 बुद्धधर्माणां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-
 तायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूतेऽसंस्कृतधातौ संस्कृतधातु पदं न विद्यते ।
 संस्कृतधातवसंस्कृतधातुपदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूतेऽसुत्पादे पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो
 न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूतेऽनिरोधेपदा न विद्यते ।
 एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
 बोधिसत्त्वपदं न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूतेऽसंक्षेपेऽव्यवदाने
 पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञा-
 पारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूतेऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूतेऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो

न विद्यते । तथापि नाम सुभूतेऽनुपलभ्ये पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

आह । कस्य भगवच्चतुत्पादे पदं न विद्यते । कस्यापिरोधे पदं न विद्यते । कस्यासंक्लेशाद्यवदाने पदं न विद्यते । कस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । कस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । कस्याऽनुपलभ्ये पदं न विद्यते । भगवानाह । रूपस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । रूपस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । रूपस्याऽसंक्लेशाद्यवदाने पदं न विद्यते । रूपस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । रूपस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । रूपस्याऽनुपलभ्ये पदं न विद्यते । वेदनायाः सुभूते अनुत्पादे पदं न विद्यते । वेदनाया अनिरोधे पदं न विद्यते । वेदनाया असंक्लेशाद्यवदाने पदं न विद्यते । वेदनाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वेदनाया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वेदनाया अनुपलभ्ये पदं न विद्यते । संज्ञायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । संज्ञाया अनिरोधे पदं न विद्यते । संज्ञाया असंक्लेशाद्यवदाने पदं न विद्यते । संज्ञाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । संज्ञाया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । संज्ञाया अनुपलभ्ये पदं न विद्यते । संस्काराणां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । संस्काराणामनिरोधे पदं न विद्यते । संस्काराणामसंक्लेशाद्यवदाने पदं न विद्यते । संस्काराणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । संस्काराणामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । संस्काराणामनुपलभ्ये पदं न विद्यते । विज्ञानस्य

सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । विज्ञानस्यानिरोधे पदं न विद्यते । विज्ञानस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । विज्ञान-
स्यानभिसंस्कारे पदं न विद्यते । विज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । विज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

चक्षुषः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । चक्षुषोऽनिरोधे पदं न विद्यते । चक्षुषोऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । चक्षुषोऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चक्षुषोऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चक्षुषोऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । ओचस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । ओचस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । ओचस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । ओचस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । ओचस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । ओचस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । घ्राणस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । घ्राणस्यानिरोधे पदं न विद्यते । घ्राणस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । घ्राणस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । घ्राणस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । घ्राणस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । जिह्वायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । जिह्वाया अनिरोधे पदं न विद्यते । जिह्वाया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । जिह्वाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । जिह्वाया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । जिह्वाया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । कायस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । कायस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । कायस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । कायस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । कायस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । कायस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । मनसः

सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । मनसोऽनिरोधे पदं न विद्यते । मनसोऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । मनसोऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । मनसोऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । मनसोऽनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

रूपस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । रूपस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । रूपस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । रूपस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । रूपस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । रूपस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । शब्दस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । शब्दस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । शब्दस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । शब्दस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । शब्दस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । शब्दस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । गन्धस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । गन्धस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । गन्धस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । गन्धस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । गन्धस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । गन्धस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । रसस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । रसस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । रसस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । रसस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । रसस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । रसस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । स्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । धर्माणामसुभूतेऽनुत्पादे पदं न

विद्यते । धर्माणामनिरोधे पदं न विद्यते । धर्माणामसंक्षेपाव्यव-
दाने पदं न विद्यते । धर्माणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते ।
धर्माणामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । धर्माणामनुपलम्भे पदं न
विद्यते ।

चक्षुर्विज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । चक्षुर्विज्ञान-
स्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । चक्षुर्विज्ञानस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं
न विद्यते । चक्षुर्विज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चक्षुर्वि-
ज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चक्षुर्विज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं
न विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
श्रोत्रविज्ञानस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्याऽसंक्षेपा-
व्यवदाने पदं न विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न
विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । श्रोत्रविज्ञान-
स्यानुपलम्भे पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं
न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञान-
स्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे
पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते ।
घ्राणविज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्य सुभूते
ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
जिह्वाविज्ञानस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञान-
स्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं
न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । काय-
विज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽनि-

रोधे पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽशङ्केष्ववदाने पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽनुपलब्धौ पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽशङ्केष्ववदाने पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽनुपलब्धौ पदं न विद्यते ।

चक्षुःसंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । चक्षुःसंस्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । चक्षुःसंस्पर्शस्याऽशङ्केष्ववदाने पदं न विद्यते । चक्षुःसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चक्षुःसंस्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चक्षुःसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धौ पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्याऽशङ्केष्ववदाने पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धौ पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्याऽशङ्केष्ववदाने पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धौ पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्श-

स्याऽसंज्ञेऽथैवदाने पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शस्यानभिसंस्कारे
पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते ।
जिह्वासंस्पर्शस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

कायसंस्पर्शस्य सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शस्या-
 निरोधे पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न
 विद्यते । कायसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । कायसंस्पर्श-
 स्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धे पदं न
 विद्यते । मनःसंस्पर्शस्य सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । मनः-
 संस्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं
 न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । मनः-
 संस्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धे पदं
 न विद्यते ।

चचुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
चचुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । चचुःसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदितस्याऽभिक्रेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । चचुःसंस्पर्शप्रत्यय-
वेदितस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चचुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्या-
ऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चचुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽनुपलब्धौ
पदं न विद्यते । ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न
विद्यते । ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽभिक्रेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । ओच-
संस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । ओचसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदितस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । ओचसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धौ

[illegible]

पृथिवीधातोः स्रभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । पृथिवीधातो-

रनिरोधे पदं न विद्यते । पृथिवीधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । पृथिवीधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । पृथिवीधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । पृथिवीधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते । अग्नातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अग्नातोरनिरोधे पदं न विद्यते । अग्नातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । अग्नातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अग्नातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अग्नातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते । तेजोधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । तेजोधातोरनिरोधे पदं न विद्यते । तेजोधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । तेजोधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । तेजोधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । तेजोधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते । वायुधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । वायुधातोरनिरोधे पदं न विद्यते । वायुधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । वायुधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वायुधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वायुधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते । आकाशधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । आकाशधातोरनिरोधे पदं न विद्यते । आकाशधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । आकाशधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । आकाशधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । आकाशधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

विज्ञानधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरनिरोधे पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

विद्यते । अविद्यायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अविद्यायाः
 अनिरोधे पदं न विद्यते । अविद्यायाः असंक्षेपाव्यवदाने पदं न
 विद्यते । अविद्यायाः अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अविद्यायाः
 अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अविद्यायाः अनुपलम्भे पदं न
 विद्यते । संस्काराणां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । संस्कारा-
 णामनिरोधे पदं न विद्यते । संस्काराणामसंक्षेपाव्यवदाने पदं
 न विद्यते । संस्काराणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । संस्कारा-
 णामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । संस्काराणामनुपलम्भे पदं न
 विद्यते । विज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । विज्ञान-
 स्यानिरोधे पदं न विद्यते । विज्ञानस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न
 विद्यते । विज्ञानस्यानभिसंस्कारे पदं न विद्यते । विज्ञानस्या-
 ऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । विज्ञानस्यानुपलम्भे पदं न विद्यते ।
 नामरूपस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । नामरूपस्याऽनिरोधे
 पदं न विद्यते । नामरूपस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 नामरूपस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । नामरूपस्याऽप्रादु-
 र्भावे पदं न विद्यते । नामरूपस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते ।
 षडायतनस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । षडायतनस्याऽनिरोधे
 पदं न विद्यते । षडायतनस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 षडायतनस्यानभिसंस्कारे पदं न विद्यते । षडायतनस्याऽप्रादुर्भावे
 पदं न विद्यते । षडायतनस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । स्वर्गस्य
 सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । स्वर्गस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
 स्वर्गस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । स्वर्गस्याऽनभिसंस्कारे पदं

न विद्यते । स्वर्गस्याप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । स्वर्गस्याऽनुपलभ्ये
 पदं न विद्यते । वेदनायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
 वेदनाया अनिरोधे पदं न विद्यते । वेदनाया असंक्षेपावदाने
 पदं न विद्यते । वेदनाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वेद-
 नाया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वेदनाया अनुपलभ्ये पदं न
 विद्यते । तृष्णायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । तृष्णाया
 अनिरोधे पदं न विद्यते । तृष्णाया असंक्षेपावदाने पदं न
 विद्यते । तृष्णाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । तृष्णाया
 अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । तृष्णाया अनुपलभ्ये पदं न विद्यते ।
 उपादानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । उपादानस्याऽनिरोधे
 पदं न विद्यते । उपादानस्याऽसंक्षेपावदाने पदं न विद्यते ।
 उपादानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । उपादानस्याऽप्रादुर्भावे
 पदं न विद्यते । उपादानस्याऽनुपलभ्ये पदं न विद्यते । भवस्य
 सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । भवस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
 भवस्याऽसंक्षेपावदाने पदं न विद्यते । भवस्याऽनभिसंस्कारे पदं
 न विद्यते । भवस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । भवस्याऽनुपलभ्ये
 पदं न विद्यते । जातेः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । जातेर-
 निरोधे पदं न विद्यते । जातेरसंक्षेपावदाने पदं न विद्यते ।
 जातेरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । जातेरप्रादुर्भावे पदं न
 विद्यते । जातेरनुपलभ्ये पदं न विद्यते । जरामरणस्य सुभूते-
 ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । जरामरणस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
 जरामरणस्याऽसंक्षेपावदाने पदं न विद्यते । जरामरणस्याऽन-

भिमंस्कारे पदं न विद्यते । जरामरणस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । जरामरणस्याऽनुपलभे पदं न विद्यते ।

दानपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । दानपारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । दानपारमिताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । दानपारमिताया अनभि-
संस्कारे पदं न विद्यते । दानपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । दानपारमिताया अनुपलभे पदं न विद्यते । शीलपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । शीलपारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । शीलपारमिताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । शीलपारमिताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । शीलपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । शीलपारमिताया अनुपलभे पदं न विद्यते । चान्तिपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया अनुपलभे पदं न विद्यते । वीर्यपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया अनुपलभे पदं न विद्यते । ध्यानपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । ध्यान-

पारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । ध्यानपारमिताया असंक्ले-
 शाव्यवदाने पदं न विद्यते । ध्यानपारमिताया अनभिसंस्कारे पदं
 न विद्यते । ध्यानपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । ध्यान-
 पारमिताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । प्रज्ञापारमितायाः सुभूते
 ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । प्रज्ञापारमिताया अनिरोधे पदं न
 विद्यते । प्रज्ञापारमिताया असंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 प्रज्ञापारमिताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । प्रज्ञापारमि-
 ताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । प्रज्ञापारमिताया अनुपलम्भे
 पदं न विद्यते ।

अध्यात्मशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अध्यात्म-
 शून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अध्यात्मशून्यताया असंक्ले-
 शाव्यवदाने पदं न विद्यते । अध्यात्मशून्यताया अनभिसंस्कारे
 पदं न विद्यते । अध्यात्मशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते ।
 अध्यात्मशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । वहिर्द्वांशून्यतायाः
 सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । वहिर्द्वांशून्यताया अनिरोधे पदं न
 विद्यते । वहिर्द्वांशून्यताया असंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 वहिर्द्वांशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वहिर्द्वांशून्यताया
 अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वहिर्द्वांशून्यताया अनुपलम्भे पदं न
 विद्यते । अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
 अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अध्यात्मवह्नि-
 र्द्वांशून्यताया असंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । अध्यात्मवह्निर्द्वां-
 शून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्य-

ताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अध्यात्मवर्द्धिर्ज्ञानशून्यताया अनु-
पलम्भे पदं न विद्यते । शून्यताशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न
विद्यते । शून्यताशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । शून्यता-
शून्यतायाः असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । शून्यताशून्यताया
अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । शून्यताशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं
न विद्यते । शून्यताशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । महा-
शून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । महाशून्यताया अनि-
रोधे पदं न विद्यते । महाशून्यताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न
विद्यते । महाशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । महा-
शून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । महाशून्यताया अनुपलम्भे
पदं न विद्यते । परमार्थशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
परमार्थशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । परमार्थशून्यताया
असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । परमार्थशून्यताया अनभिसं-
स्कारे पदं न विद्यते । परमार्थशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न
विद्यते । परमार्थशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । संस्कृत-
शून्यताया सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । संस्कृतशून्यताया अनि-
रोधे पदं न विद्यते । संस्कृतशून्यताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न
विद्यते । संस्कृतशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । संस्कृ-
तशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । संस्कृतशून्यताया अनुप-
लम्भे पदं न विद्यते । असंस्कृतशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं
न विद्यते । असंस्कृतशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । असं-
स्कृतशून्यताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । असंस्कृतशून्यताया

अमभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अमद्यतशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं
 न विद्यते । अमद्यतशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते ।
 अत्यन्तशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्य-
 ताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्यताया असंक्लेशायव-
 दाने पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न
 विद्यते । अत्यन्तशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अत्यन्त-
 शून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । अनवरागशून्यतायाः सुभू-
 तेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अनवरागशून्यताया अनिरोधे पदं न
 विद्यते । अनवरागशून्यताया असंक्लेशायवदाने पदं न विद्यते ।
 अनवरागशून्यतायाः अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अनवराग-
 शून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अनवरागशून्यताया अनुप-
 लम्भे पदं न विद्यते । अनवकारशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न
 विद्यते । अनवकारशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अनवकार
 शून्यताया असंक्लेशायवदाने पदं न विद्यते । अनवकारशून्यताया
 अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अनवकारशून्यताया अप्रादुर्भावे
 पदं न विद्यते । अनवकार शून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते ।
 प्रकृतिशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया
 अनिरोधे पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया असंक्लेशायवदाने पदं
 न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते ।
 प्रकृतिशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया
 अनुपलम्भे पदं न विद्यते । सर्वधर्मशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे
 पदं न विद्यते । सर्वधर्मशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । सर्व-

धर्मशून्यताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । सर्वधर्मशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । सर्वधर्मशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । सर्वधर्मशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । खल-
 क्षणशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । खलक्षणशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । खलक्षणशून्यताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । खलक्षणशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते ।
 खलक्षणशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । खलक्षणशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । अनुपलम्भशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अनुपलम्भशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते ।
 अनुपलम्भशून्यताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । अनुपलम्भ-
 शून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अनुपलम्भशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अनुपलम्भशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते ।
 अभावशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अभावशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अभावशून्यताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । अभावशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते ।
 अभावशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अभावशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । स्वभावशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । स्वभावशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते ।
 स्वभावशून्यताया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । स्वभावशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । स्वभावशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । स्वभावशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते ।
 अभावस्वभावशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।

अभावस्वभावशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अभावस्वभावशून्यताया असंक्षेपशायवदाने पदं न विद्यते । अभावस्वभावशून्यताया अनभिर्भवे पदं न विद्यते । अभावस्वभावशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अभावस्वभावशून्यताया अनुपलब्धे पदं न विद्यते ।

कृत्युपस्थानानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । कृत्युपस्थानानामनिरोधे पदं न विद्यते । कृत्युपस्थानानामसंक्षेपशायवदाने पदं न विद्यते । कृत्युपस्थानानामनभिर्भवे पदं न विद्यते । कृत्युपस्थानानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । कृत्युपस्थानानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामनिरोधे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामसंक्षेपशायवदाने पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामनभिर्भवे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । अद्विपादानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अद्विपादानामनिरोधे पदं न विद्यते । अद्विपादानामसंक्षेपशायवदाने पदं न विद्यते । अद्विपादानामनभिर्भवे पदं न विद्यते । अद्विपादानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अद्विपादानामनुपलब्धे पदं न विद्यते ।

इन्द्रियाणां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामनिरोधे पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामसंक्षेपशायवदाने पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामनभिर्भवे पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामनुपलब्धे पदं न विद्यते । वक्षानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । वक्षानामनिरोधे पदं न विद्यते ।

बलानामसंक्षेपावदाने पदं न विद्यते । बलानामनभिसंस्कारे
 पदं न विद्यते । बलानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । बलानामनुप-
 लब्धे पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
 बोध्यज्ञानानामनिरोधे पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानामसंक्षेपावदाने
 पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । बोध्य-
 ज्ञानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानामनुपलब्धे पदं न
 विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
 आर्याष्टाङ्गमार्गस्यानिरोधे पदं न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्या-
 संक्षेपावदाने पदं न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्यानभिसंस्कारे पदं
 न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्याप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । आर्या-
 ष्टाङ्गमार्गस्यानुपलब्धे पदं न विद्यते । आर्यासत्यानां सुभूते-
 ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । आर्यासत्यानामनिरोधे पदं न विद्यते ।
 आर्यासत्यानामसंक्षेपावदाने पदं न विद्यते । आर्यासत्यानाम-
 नभिसंस्कारे पदं न विद्यते । आर्यासत्यानामप्रादुर्भावे पदं न
 विद्यते । आर्यासत्यानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । ध्यानानां
 सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । ध्यानानामनिरोधे पदं न
 विद्यते । ध्यानानामसंक्षेपावदाने पदं न विद्यते । ध्यानानाम-
 नभिसंस्कारे पदं न विद्यते । ध्यानानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते ।
 ध्यानानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । अप्रमाणानां सुभूतेऽनुत्पादे
 पदं न विद्यते । अप्रमाणानामनिरोधे पदं न विद्यते । अप्रमाणाना-
 मसंक्षेपावदाने पदं न विद्यते । अप्रमाणानामनभिसंस्कारे पदं
 न विद्यते । अप्रमाणानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अप्रमाणाना-

मनुपलभ्ये पदं न विद्यते । आरूप्यममापत्तीनां सुभूतेऽनुत्पादे
 पदं न विद्यते । आरूप्यममापत्तीनामनिरोधे पदं न विद्यते ।
 आरूप्यममापत्तीनामसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । आरूप्यममा-
 पत्तीनामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । आरूप्यममापत्तीनामप्रादु-
 र्भावे पदं न विद्यते । आरूप्यममापत्तीनामनुपलभ्ये पदं न
 विद्यते । विमोक्षाणां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । विमोक्षाणाम-
 निरोधे पदं न विद्यते । विमोक्षाणामसंक्षेपाव्यवदाने पदं न
 विद्यते । विमोक्षाणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । विमोक्षाणाम-
 प्रादुर्भावे पदं न विद्यते । विमोक्षाणामनुपलभ्ये पदं न विद्यते ।
 अनुपूर्वविहारसमापत्तीनां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अनु-
 पूर्वविहारसमापत्तीनामनिरोधे पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारस-
 मापत्तीनामसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमाप-
 त्तीनामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमापत्ती-
 नाप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमापत्तीनामनुपलभ्ये
 पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानां सुभूते-
 ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखाना-
 मनिरोधे पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखाना-
 मसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमो-
 क्षमुखानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहित-
 विमोक्षमुखानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणि-
 हितविमोक्षमुखानामनुपलभ्ये पदं न विद्यते । अभिज्ञानां सुभूते-
 ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अभिज्ञानामनिरोधे पदं न विद्यते ।

अभिज्ञानामसंज्ञे ग्राह्यवदाने पदं न विद्यते । अभिज्ञानामनभि-
संस्कारे पदं न विद्यते । अभिज्ञानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते ।
अभिज्ञानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । समाधीनां सुभूतेऽनुत्पादे
पदं न विद्यते । समाधीनामनिरोधे पदं न विद्यते । समाधीना-
मसंज्ञे ग्राह्यवदाने पदं न विद्यते । समाधीनामनभि-संस्कारे पदं न
विद्यते । समाधीनामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । समाधीनामनुप-
लब्धे पदं न विद्यते । धारणीमुखानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न
विद्यते । धारणीमुखानामनिरोधे पदं न विद्यते । धारणीमुखा-
नामसंज्ञे ग्राह्यवदाने पदं न विद्यते । धारणीमुखानामनभि-संस्कारे
पदं न विद्यते । धारणीमुखानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । धार-
णीमुखानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । तथागतबलानां सुभूते-
ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । तथागतबलानामनिरोधे पदं न
विद्यते । तथागतबलानामसंज्ञे ग्राह्यवदाने पदं न विद्यते । तथा-
गतबलानामनभि-संस्कारे पदं न विद्यते । तथागतबलानामप्रादु-
र्भावे पदं न विद्यते । तथागतबलानामनुपलब्धे पदं न विद्यते ।
वैशारद्यानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । वैशारद्यानामनिरोधे
पदं न विद्यते । वैशारद्यानामसंज्ञे ग्राह्यवदाने पदं न विद्यते ।
वैशारद्यानामनभि-संस्कारे पदं न विद्यते । वैशारद्यानामप्रादुर्भावे
पदं न विद्यते । वैशारद्यानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । प्रति-
सम्बिदां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । प्रति-सम्बिदामनिरोधे पदं
न विद्यते । प्रति-सम्बिदामसंज्ञे ग्राह्यवदाने पदं न विद्यते । प्रति-
सम्बिदामनभि-संस्कारे पदं न विद्यते । प्रति-सम्बिदामप्रादुर्भावे

पदं न विद्यते । प्रतिमन्दिदामनुपलभ्ये पदं न विद्यते । महा-
 मैत्र्याः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । महामैत्र्या अनिरोधे पदं
 न विद्यते । महामैत्र्या असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । महा-
 मैत्र्या अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । महामैत्र्या अप्रादुर्भावे
 पदं न विद्यते । महामैत्र्या अनुपलभ्ये पदं न विद्यते । महाक-
 ण्णयाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । महाकण्णया अनिरोधे
 पदं न विद्यते । महाकण्णया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न
 विद्यते । महाकण्णया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । महाक-
 ण्णया अनुपलभ्ये पदं न विद्यते । आवेणिकबुद्धधर्माणामनुत्पादे
 पदं न विद्यते । आवेणिकबुद्धधर्माणामनिरोधे पदं न
 विद्यते । आवेणिकबुद्धधर्माणामसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 आवेणिकबुद्धधर्माणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । आवेणिकबुद्ध-
 धर्माणामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । आवेणिकबुद्धधर्माणामनुपलभ्ये
 पदं न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभृते रूपस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न
 विद्यते । वेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते ।
 संज्ञाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । संस्काराणामत्य-
 न्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । विज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ
 निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वस्य पदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभृते चक्षुषोऽत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न
 विद्यते । श्रोत्रस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । घ्राणस्या-

त्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । जिह्वाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । कायस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । मनसोऽत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते रूपस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । शब्दस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । गन्धस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । रसस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । स्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । धर्माणामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुर्विज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । मनोविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुःसंस्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शविज्ञानस्यात्यन्त-

विशुद्धौ पदं न विद्यते । कायसंस्पर्गवित्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्गवित्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुःसंस्पर्गप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्गप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्गप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्गप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । कायसंस्पर्गप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । मनः संस्पर्गप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते धृतिबोधधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अन्धातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । तेजोधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । वायुधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । आकाशधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते अविद्याया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । संस्काराणामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । विज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । नामरूपस्यात्यन्त-

विशुद्धौ पदं न विद्यते । षडायतनस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । स्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । वेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । दृष्ट्याया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । उपादानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । भवस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । जातेरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । जरामरणस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते दानपारमिताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । शीलपारमिताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । ध्यानपारमिताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । प्रज्ञापारमिताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते अध्यात्मशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । वहिर्द्विशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अध्यात्मवह्निर्द्विशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । शून्यताशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । महाशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । परमार्थशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं

न विद्यते । संसृतशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । असंसृतशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अनवरागशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अनवकारशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । सर्वधर्मशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । स्वलक्षणशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अनुपलभशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अभावशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । स्वभावशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अभावस्वभावशून्यताया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते सत्युपस्थानानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । सम्यक्प्रज्ञाणानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अङ्गिपादानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । बलानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते आर्य्यसाधनानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । ध्यानानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अप्रमाणानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । आरूप्यसमापत्तीनामत्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । विमोक्षानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमापत्तीनामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अभिज्ञानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । समाधीनामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । धारणीमुखानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरत बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतबलानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । वैशारद्यानामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । प्रतिसम्बिदामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । महामैत्र्या अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । महाकरुणाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । आवेणिकबुद्धधर्माणामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते आत्मात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते सत्त्वात्यन्त-

विशुद्धौ पदं न विद्यते । मत्स्यसत्तामुपादाय । एवमेव सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो
 न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते जीवात्यन्तविशुद्धौ पदं न
 विद्यते । जीवामत्तामुपादाय । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महा-
 मत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्य-
 थापि नाम सुभूते पोषात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । पोषास-
 त्तामुपादाय । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापार-
 मितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूते पुरुषात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । पुरुषामत्तामुपादाय ।
 एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो
 बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते पुद्गलात्य-
 न्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । पुद्गलासत्तामुपादाय । एवमेव सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो
 न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मनुजात्यन्तविशुद्धौ पदं न
 विद्यते । मनुजासत्तामुपादाय । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मानवात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते ।
 मानवासत्तामुपादाय । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य
 प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
 नाम सुभूते कारकात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । कारकासत्ता-
 मुपादाय । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-
 तायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते

वेदकात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । वेदकासत्तामुपादाय । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्व-
पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते जानकात्यन्तविशुद्धौ
पदं न विद्यते । जानकासत्तामुपादाय । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते पञ्चकात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । पञ्च-
कासत्तामुपादाय । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञा-
पारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते सूर्यमण्डलेऽभ्युदगच्छति श्रन्धकारे पदं न विद्यते । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्व-
पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते कन्योद्वाहेवर्त्तमाने
सर्वसंस्कारगतानां पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् सम्बुद्धस्य शीलदौः
शौले पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् सम्बुद्धस्य समाधौ विमोक्षे
पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
तथागतस्यार्हतः सम्यक् सम्बुद्धस्य प्रज्ञायां दौर्लभ्ये पदं न विद्यते ।
एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः

मम्यक् ममुद्गस्य विमुक्तौ पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः मम्यक् ममुद्गस्य विमुक्तिज्ञान-
दर्शने पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभूते सूर्याचन्द्रमसोः प्रभायाः पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते सहस्ररत्नविद्युज्ज्योतिषां
प्रभायाः पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते चातुर्महाराजकाधिकानां देवानां
प्रभायाः पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभूते आयस्त्रिंशानां देवानां प्रभायाः पदं न विद्यते ।
एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते यामानां
देवानां प्रभायाः पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते तुषितानां देवानां प्रभायाः पदं न विद्यते ।
एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते निर्माण-
रतीनां देवानां प्रभायाः पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधि-

[illegible]

बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते शृङ्गावासकायिकानां देवानां प्रभायाः पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां प्रभायाः पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतानामर्हतां सम्यक् समुद्धानां प्रभायाः पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तत्कस्य हेतोः तथाहि या च बोधिर्यस्य बोधिसत्त्वा यस्य बोधिसत्त्वापदार्थः सर्व्वत्र ते धर्मा न संयुक्ताः परिसंयुक्ताः अरूपिणोऽग्निदर्शना अप्रतिघातकलक्षणा । यदुताऽलक्षणाः । सर्व्वधर्माणां सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाऽसङ्गततायां शिचित्तव्यं । सर्व्वधर्माश्च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाऽवबोद्धव्याः । आह । कतमे भगवन् सर्व्वधर्माः । कथं भगवन् बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाऽसङ्गततायां शिचित्तव्यं । कथञ्च बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्व्वधर्मा अवबोद्धव्याः । भगवानाह । सर्व्वधर्माः सुभूते उच्यन्ते कुशलाद्याकुशलाद्याकृता व्याकृताश्च लौकिकाश्च लोकोत्तराश्च साश्रवाद्यानाश्रवाश्च । संसृताद्याऽसंस्कृताश्च सावद्याद्याऽनावद्याश्च । साधारणाद्यासाधारणाश्च । इमे सुभूते उच्यन्ते कुशलाधर्माः । एषां बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्व्वधर्माणामसत्तायां शिचित्तव्यं । इमे सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्व्वधर्मा अवबोद्धव्याः ।

आह कतमे भगवन् कुशलाधर्मा लौकिकाः । भगवानाह ।
 कुशलाः सुभूते लौकिकाधर्मा उच्यन्ते मादृशता पिदृशता
 आमण्यता ब्राह्मण्यता कुलव्येष्टानुपालिता । दानमयं पुण्यक्रिया-
 वन्तु, शीलमयं पुण्यक्रियावन्तु, भावनामयं पुण्यक्रियावन्तु, वैद्या-
 वृत्तसहगतसौषधिकं दशकुशलाः कर्मपथाः लौकिकामवसंज्ञाः ।
 यदुत्तमाद्यतिकसंज्ञा, निरुत्तमकसंज्ञा, विपूतिकसंज्ञा । विलोहि-
 तकसंज्ञा, विलीनकसंज्ञा, विवादिकसंज्ञा, विक्षिप्तकसंज्ञा, अस्मि-
 संज्ञा, विदग्गकसंज्ञा, लौकिकानिचत्वारिधानानि । चत्वार्य्यप्रमा-
 णानि । चतस्र आरूप्यसमापत्तयः । पञ्चाऽभिज्ञाः लौकिकादशा-
 नुस्मृतयः । यदुत्तबुद्धाऽनुस्मृतिः, धर्माऽनुस्मृतिः, संघाऽनुस्मृतिः,
 शीलानुस्मृतिः, त्यागाऽनुस्मृतिः, देवाऽनुस्मृतिः, आनापानाऽनु-
 स्मृतिः । कायगतानुस्मृतिः । उद्वेगाऽनुस्मृतिः । मरणाऽनुस्मृतिः ।
 इमे उच्यन्ते सुभूते कुशलालौकिकाधर्माः । आह । कतमे भगव-
 न्कुशलालौकिकाधर्माः । भगवानाह । दशाऽकुशलाः कर्मपथाः ।
 यदुत्तमाणातिपातः सुभूतेऽकुशलोलौकिकोधर्माः । अदत्तादानं
 सुभूतेऽकुशलोलौकिकोधर्मः । काममिथ्यावादः सुभूतेऽकुशलोलौ-
 किकोधर्मः । मृषावादः सुभूतेऽकुशलोलौकिकोधर्मः । पारुष्यं
 सुभूतेऽकुशलोलौकिकोधर्मः । अभिघ्ना सुभूतेऽकुशलोलौकिको-
 धर्मः । व्यापादं सुभूतेऽकुशलोलौकिकोधर्मः । मिथ्यादृष्टिः सुभूते
 ऽकुशलोलौकिकोधर्मः । क्रोध उपनाहोप्रघः प्रदोशोविहिंसा ईया-
 मात्सर्यं मदोमिथ्यामानः । इमे उच्यन्ते सुभूते ऽकुशलोलौकि-
 काधर्माः । आह कतमे भगवन्नव्याहताधर्माः । भगवानाह ।

अव्याकृतं कायकर्म, अव्याकृतं वाक्कर्म । अव्याकृतं मनस्कर्म ।
 अव्याकृतानि चत्वारि महाभूतानि । अव्याकृतानि पञ्चेन्द्रियाणि ।
 अव्याकृतं षडायतनं । अव्याकृताश्चतस्र आरूप्यसमापत्तयः ।
 अव्याकृताः स्कन्धाः । अव्याकृताधातवः । अव्याकृतान्यायतनानि ।
 अव्याकृतः सर्वोविपाकः । इमे उच्यन्ते अव्याकृताधर्माः । आह ।
 कतमे भगवन् लौकिकाधर्माः । भगवानाह । लौकिकाधर्माः
 सुभूते उच्यन्ते । पञ्चस्कन्धा दादशायतनानि । अष्टादशधातवः ।
 दशकुशलाः कर्मपथाः । चत्वारिध्यानानि । चत्वार्य्यप्रमाणानि ।
 चतस्र आरूप्यसमापत्तयः । पञ्चाऽभिज्ञाः । लोकोत्तराश्च धर्मान्
 स्थापयित्वा ये तदन्येधर्माः । इमे उच्यन्ते लौकिकाधर्माः । आह ।
 कतमे भगवन् लोकोत्तराधर्माः । भगवानाह । लोकोत्तराधर्माः
 सुभूते उच्यन्ते चत्वारिसत्युपस्थानानि । चत्वार्य्यप्रमाणानि ।
 चत्वार षड्विपादाः । पञ्चेन्द्रियाणि । पञ्चरसानि सप्तबोध्यज्ञानि ।
 आर्याष्टाङ्गोमार्गः । शून्यताविमोचमुखत्वानिमित्तविमोचमुखमप्रणि-
 दितविमोचमुखं । अनाज्ञातमाज्ञास्थामौतीन्द्रियं । आज्ञेन्द्रियं ।
 आज्ञातावीन्द्रियं । सवितर्कः सविचारः समाधिः । अवितर्को-
 ऽविचारः समाधिः । विद्याविमुक्तिसंप्रजन्यं योनिशोभनसिंहकारः ।
 अष्टोविमोचाः । कतमेऽष्टौ रूपौरूपाणि पश्यत्ययं प्रथमोविमोचः ।
 अध्यात्मरूपं संजीवहिर्द्धारूपाणि पश्यत्ययं द्वितीयोविमोचः ।
 शुभलचाविमुक्तोभवत्ययं तृतीयोविमोचः । स सर्वशोरूपसंज्ञानां
 समतिक्रमान् प्रतिपद्यसंज्ञानामन्तंगमात्रानालसंज्ञानाममनसिंहकारा-
 दनन्तमाकाशमित्याकाशानन्त्यायतनमुपसम्यद्य विहरत्ययं चतुर्थो-

विमोच' । स सर्वज्ञायाकाशापन्यायनं समतिक्रमादनन्तं विज्ञान-
मिति विज्ञानानन्यायतनमुपसम्पद्य विहरतीत्यर्थं पञ्चमोविमोचः ।
स सर्वज्ञोविज्ञानानन्यायतनसमभिक्रमा नास्ति किञ्चिदित्याकिञ्च-
न्यायतनमुपसम्पद्य विहरतीत्यर्थं षष्ठोविमोचः । स सर्वज्ञ आकिञ्च-
न्यायतनसमतिक्रमान्नैव संज्ञानासंज्ञायतनमुपसम्पद्य विहरतीत्यर्थं
सप्तमोविमोचः । स सर्वज्ञानैवसंज्ञानासंज्ञायतनसमतिक्रमात्संज्ञावेद-
नाधितकिरोधमुपसम्पद्य विहरतीत्यर्थमष्टमोविमोचः । इमेऽष्टौ
विमोचाः ।

नवानुपूर्वविहारसमापत्तयः । कतमा नव । स विविक्तं कामैः
विविक्तं पापैकैरुग्रसुखधर्मैः । सवितर्कं सविचारं विवेकजं प्रीतिसुखं
प्रथमं ध्यानमुपसम्पद्य विहरति । 'सवितर्कं स विचाराणां व्युत्पन्ना-
मादध्यात्मसम्प्रमादाद्येत स एकोतीभावादवितर्कमविचारं समाधिजं
प्रीतिसुखं द्वितीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । सप्रीतेर्विरागादुपेक्षको-
विहरति । स्मृतिमान् सप्रज्ञानः सुखञ्च कायेन प्रतिभवेदयति ।
यत्तदार्थ्या आचक्षते । उपेक्षकः स्मृतिमान् सुखविहारी तृतीयं
ध्यानमुपसम्पद्य विहरति । स सुखस्य च प्रहाणात् दुःखस्य च
प्रहाणात् पूर्वमेव स शौमनस्य दौर्मनस्थानामस्तद्विमाददुःखासुख-
मुपेक्षा स्मृतिपरिशुद्धितुल्यध्यानमुपसम्पद्य विहरति । स सर्वज्ञो
रूपसंज्ञानां समतिक्रमान् प्रतिपद्य संज्ञानामस्तद्विमाददुःखासुख-
मनसिकारादनन्ताकाशमित्याकाशानन्यायतनमुपसम्पद्य विहरति ।
स सर्वज्ञ आकाशानन्यायतनसमतिक्रमादनन्तरिकज्ञानमिति
विज्ञानानन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । स सर्वज्ञो विज्ञाना-

नन्यायतनसमतिक्रमास्ति . किञ्चिदित्याकिञ्चन्यायतनमुपसम्पद्य विहरति । स सर्वत्र आकिञ्चन्यायतनसमतिक्रमाच्चैव संज्ञाना-
संज्ञायतनमुपसम्पद्य विहरति । स सर्वत्रोनैव संज्ञानासंज्ञायतन-
समतिक्रमात् संज्ञावेदयति निरोधमुपसम्पद्य विहरति । एता
नवानुपूर्वविहार समापत्तयः ।

अध्यात्मशून्यता वहिर्द्वाशून्यता अध्यात्मवहिर्द्वाशून्यता शून्यता-
शून्यता महाशून्यता परमार्थशून्यता संस्तुतशून्यता असंस्तुतशून्यता
अत्यन्तशून्यता अनवरागशून्यता अनवकारशून्यता प्रकृतिशून्यता
सर्वधर्मशून्यता स्वलक्षणशून्यता अनुपलम्भशून्यता अभावशून्यता
स्वभावशून्यता अभावस्वभावशून्यता । दशतथागतवस्तानि चत्वारि-
वैशारद्यानि चतस्रः प्रतिसम्बिदोऽष्टादशावेणिकाबुद्धधर्माः इमे
उच्यन्ते लोकोत्तराः धर्माः ।

। भगवानाह । साश्रवाधर्मा इति सुभूते यदुतपञ्चस्कन्धाः
द्वादशायतनानि । अष्टादशधातवः । चत्वारि ध्यानानि । चत्वार्य-
प्रमाणानि । चतस्र आरूप्य समापत्तयः । पञ्चाऽभिज्ञाः । इमे
उच्यन्ते साश्रवाधर्माः । भगवानाह । चत्वारि कृत्यपस्थानानि ।
चत्वारि सम्यक् ग्रहाणानि । चत्वार षड्विपादाः । पञ्चेन्द्रियाणि ।
पञ्चरसानि । सप्तबोध्यद्धानि । आर्याष्टाऽङ्गमार्गः । चत्वार्यार्य-
सत्यानि । चत्वारिध्यानानि । अष्टौ विमोक्षाः । नवानुपूर्वविहार-
समापत्तयः । शून्यतानिभित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखानि । दशतथा-
गतवस्तानि । चत्वारि वैशारद्यानि । चतस्रः प्रतिसम्बिदः । महा-
नैवी । महाकिरुणा । अष्टादशावेणिकाबुद्धधर्माः । इमे उच्यन्ते

अनाश्रवाधर्माः । आह । कतमे भगवन् संस्कृताधर्माः । भगवानाह ।
 संस्कृताधर्माः सुभृते उच्यन्ते कामधातु रूपधातुरारूप्यधातुः ।
 येऽपि तदन्ये केचित् संस्कृतधातुपर्यापन्नाधर्माः । यान्यपि चत्वारि
 स्मृत्युपस्थानानि । चत्वारि सम्यक् प्रहाणानि । चत्वार षड्विपादाः ।
 पञ्चेन्द्रियाणि । पञ्चबलानि । सप्तबोध्यद्धानि । आर्याष्टाङ्गमार्गः ।
 चत्वार्यर्थसत्यानि । चत्वारि ध्यानानि । चत्वार्यप्रमाणानि । चतस्र
 आरूप्य समापत्तयः । अष्टौविमोक्षाः । नवाऽसुपूर्वविहारसमापत्तयः ।
 शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखानि । पञ्चाऽभिज्ञाः । षट्-
 पारमिताः । सर्वशून्यताः । सर्वसमाधयः । सर्वधारणीमुखानि ।
 दशतथागतबलानि । चत्वारि वैशारद्यानि । चतस्रः प्रतिसम्बिदः ।
 महामैत्री । महाकरुणा । अष्टादशावेष्टिकाबुद्धधर्माः । इमे उच्यन्ते
 संस्कृताधर्माः ।

आह । कतमे भगवन्नसंस्कृताधर्माः । भगवानाह । असंस्कृता-
 धर्मा उच्यन्ते । यस्य नोत्पादो न व्याया न स्थितेरन्यथात्वं रागद्वयो
 द्वेषद्वयो मोहद्वयः । तथता वितथताऽनन्यतथता धर्मता । धर्म-
 धातुः । धर्मस्थितिता । धर्मनियामता । अचिन्त्यधातुर्भूतकोटि-
 रयमुच्यतेऽसंस्कृतो धर्मः । आह । कतमे भगवन् साधारणा-
 धर्माः । भगवानाह । चत्वार्य प्रमाणानि । चतस्र आरूप्यसप्त-
 पत्तयः । पञ्चाऽभिज्ञाः । इमे उच्यन्ते साधारणाधर्मा वृथगज्जैः ।

आह । कतमे भगवन्नसाधारणाः । भगवानाह । चत्वारिस्म-
 त्युपस्थानानि । चत्वारिसम्यक् प्रहाणानि । चत्वार षड्विपादाः ।
 पञ्चेन्द्रियाणि । पञ्चबलानि । सप्तबोध्यद्धानि । आर्याष्टाङ्गो मार्गः ।

चत्वार्यायंमत्तानि । अष्टोविमोषाः । नत्वाऽनुपूर्वविहारममापत्तयः ।
शून्यता अनिमित्तमप्रणिहितं मर्षममाधयः । मर्षधारणीमुत्तानि ।
दशतथागतपत्नानि । चत्वारिवैशारद्यानि । चतस्रः प्रतिमस्मिदः ।
महामेषी । महाकक्षणा । अष्टादशावेजिकायुद्धधर्माः । इमे उच्यन्ते
अमाधारणाधर्माः ।

तत्र बोधिमत्त्वेन महामत्त्वेन प्रज्ञापारमितायाश्चरता स्वल्प-
शून्यतामुमर्षधर्मेषु न मञ्जितव्यमकल्पमतया मर्षधर्माणामद्वययो-
गेन मर्षधर्मा अवबोद्धव्याः । अकल्पमाविकल्पनातामुपादाय ।
अथायुक्तान् सुभूति भंगवन्तमेतदवोचत् । यत् पुनरिदं भगवन्पु-
न्यते बोधिमत्त्वो महामत्त्व इति केन कारणेन भगवन् बोधिमत्त्वो
महामत्त्व इत्युच्यते । भगवानाह । महतः सुभूते मत्त्वरागिण्यत-
स्याद्युक्ता कारयिष्यति तेमार्गेण बोधिमत्त्वो महामत्त्वो इत्युच्यते ।
आह । कर्त्तव्यं भगवन् महामत्त्वरागेनियतः । यस्मै बोधिमत्त्वो
महामत्त्वोऽश्रुता कारयिष्यते । भगवानाह । महामत्त्वरागिरिति
सुभूते गोचररष्टमकः श्रोत आपन्नः सहदागाम्यहं प्रत्येकमुद्धः
प्रथमचित्तोत्पादिको बोधिमत्त्वो महामत्त्वो यावद्वैवाक्यभूमि-
म्यितो बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽयमुच्यते सुभूते महामत्त्वरागिनि-
यतः । यस्य बोधिमत्त्वो महामत्त्वोऽश्रुता कारयिष्यति । यत्र
बोधिमत्त्वेन महामत्त्वेन वज्रोपमचित्तमुत्पाद्य महतः मत्त्वरागेणि-
यतस्याऽश्रुता कारयितव्या । आह । कतमो भगवन् वज्रोपमचि-
त्तोत्पादः । भगवानाह । इह सुभूते बोधिमत्त्वो महामत्त्वो एवं
चित्तमुत्पादय । परिमिते मया संसारेमन्नाहः सम्बुद्धयः । मर्ष-

सत्त्वानां कृते सर्वसत्त्वापिनामया भजितव्यं । सर्वसत्त्वानामन्तिके-
मया समचित्तमुत्पादयितव्यं । सर्वसत्त्वा मया त्रिभिर्याणैः, परि-
निर्वापयितव्याः । सर्वसत्त्वानपि परिनिर्वाप्यनकश्चित्तत्त्वः परि-
निर्वापितो भवत्यनुत्पादो निरोधो मया सर्वधर्मानामवबोद्धव्यः ।
अवकीर्णेन मया सर्वाकारज्ञता चित्तेन षट्पारमितामुचरितव्यं ।
सर्वत्राऽनुगतायाधर्मप्रतिषेधनिवृत्त्यां मया शिञ्चितव्यं । एकति-
थतनिर्हारोमयाधर्माणां प्रतिबोद्धव्यः । , यावदपरिमितनिर्हार-
प्रतिबोधाय मया धर्माणां शिञ्चितव्यं । अथ सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य वज्रोपमश्चित्तोत्पादः । यत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वो महा-
सत्त्वो महतः सत्त्वाग्नेर्मियतस्थाग्रतां कारयिष्यति । तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः एकचित्तमुत्पाद-
यति । यावन्तः सत्त्वानैरयिका वा तैर्यग्योनिका वा यामलौ-
किका वा दुःखवेदनां वेदयन्ति । तेषामर्थायाहं तां दुःखावेदना
वेदयेयं । तत्र बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनात्तथैवं*, चित्तमुत्पादयितव्यं ।
एकैकस्याहं सत्त्वस्य कृते कल्पकोटीनियुतशतसहस्राणि क्षैवयिक-
दुःखमनुभवेयं । यावत्सत्त्वोऽनुपरिशेषनिर्वाणधातौ परिनिर्वा-
पितो भवेत् । एवमेवोपायेन सर्वसत्त्वानां कृते तत्क्षिरयिकं दुःख-
मनुभवेयं । यावत् सर्वसत्त्वा अनुपविशेये निर्वाणधातौ परिनिर्वा-
पयिताभवेयुः । प्रत्यादहमात्मनः कृते कुशलमूल्यान्यवरोप्य कल्प-
कोटीनियुतशतसहस्रैरनेकान् बोधिसंस्कारान् समभूत्याऽनुत्तरां

* आत्ताज्वमिति पाठोयुक्त प्रतिभाति ।

सम्यक् सम्योधिमभिसम्बुध्यं । अयं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
वज्रोपमश्चित्तोत्पादः । यत्र स्थित्वा बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महतः
सत्त्वराशेर्नियतस्थायतां कारयिष्यति ।

तच्चाऽनुपलभयोगेन । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
सततसमित्तमुदारचित्तेन भवितव्यं । येनोदारचित्तेन सर्वसत्त्वानां
नामय्यतां कारयिष्यति । तत्रेयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्योदारचि-
त्तता । यत् पूर्वमचित्तोत्पादाय । न रागचित्तमुत्पादयति ।
न द्वेषचित्तमुत्पादयति । न मोहचित्तमुत्पादयति । न विहिंसा-
चित्तमुत्पादयति । न हिंसाचित्तमुत्पादयति । न आवकचित्त-
मुत्पादयति । न प्रत्येकबुद्धचित्तमुत्पादयति । इयं बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्योदारचित्तता । यथा सर्वसत्त्वानामय्यतां कारयिष्य-
यितव्या । तथाचोदारचित्ततयानमन्तव्यं । पुनरपरं सुभूते बोधि-
सत्त्वेन महासत्त्वेनाऽप्रकम्प्यचित्तेन भवितव्यं । तत्रेयं बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्याप्रकम्प्यचित्तता । योऽयं सर्वाकारजताप्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तेनचामनता । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याप्रकम्प्यचित्तता ।
यथा सर्वसत्त्वानामय्यतां कारयिष्यति । तच्चाऽनुपलभयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन सर्वसत्त्वानामन्तिके
हितसुखचित्ततोत्पादयितव्या । तत्रेयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
हितसुखचित्तता । या सर्वसत्त्वानाच्चाणता सर्वसत्त्वानां परित्या-
गिता तथाचामनता । इयं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
हितसुखचित्तता यथा सर्वसत्त्वानामय्यतां कारयिष्यति । तच्चा-
ऽनुपलभयोगेन । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सततस-

मितधर्मकामेन भवितव्यं । धर्मरतेन धर्मरामेण धर्मरामतायो-
 गानुयुक्तेन भवितव्यं । तत्र कतमो धर्मो यः सर्वधर्माणाममकम्भदः ।
 अयमुच्यते धर्मः । तत्र कतमाधर्मकामता या धर्मच्छाऽभिलाषः ।
 इयमुच्यते धर्मकामता । तत्र कतमाधर्मरतिः । याच धर्म रति-
 रभिरतिरियमुच्यते धर्मरतिः । तत्र कतमाधर्मारामता । यद्धर्म-
 गुणानुगंसादर्शनमियमुच्यते धर्मारामता । तत्र कतमाधर्मारामता-
 योगमनुयुक्ता । यस्मैव धर्मस्य भावनतावडलौकरणता इयमुच्यते
 धर्मारामतायोगमनुयुक्ता । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन प्रज्ञापारमितायाश्चरता महतः सत्त्वराग्रेरयता कारयि-
 तव्या । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमिताया-
 चरताऽध्यात्मशून्यतायां स्थित्वा बहिर्द्वाशून्यतायां स्थित्वा अध्या-
 त्मबहिर्द्वाशून्यतायां स्थित्वा शून्यताशून्यतायां स्थित्वा महाशून्य-
 तायां स्थित्वा परमार्थशून्यतायां स्थित्वा संस्कृतशून्यतायां स्थित्वा
 असंस्कृतशून्यतायां स्थित्वा अत्यन्तशून्यतायां स्थित्वा अनवरागशून्य-
 तायां स्थित्वा अनवकारशून्यतायां स्थित्वा प्रकृतिशून्यतायां स्थित्वा
 सर्वधर्मशून्यतायां स्थित्वा स्वलक्षणशून्यतायां स्थित्वा अनुपलम्भ-
 शून्यतायां स्थित्वा अभावशून्यतायां स्थित्वा स्वभावशून्यतायां स्थित्वा
 अभावस्वभावशून्यतायां स्थित्वा महतः सत्त्वराग्रेर्निघतस्याय्यतां
 कारयितव्या ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमिताया-
 चरता सत्युपस्थानेषु स्थित्वा सम्यक् महाप्रेषु स्थित्वा चक्षुषादेषु

स्थिता इन्द्रियेषु स्थिता बलेषु स्थिता बोध्यज्ञेषु स्थिता आर्या-
ष्टाङ्गमार्गे स्थिता अन्यसत्येषु स्थिता ध्यानेषु स्थिता अप्रमाणेषु
स्थिता आरूप्यसमापत्तिषु स्थिता विमोक्षेषु स्थिता अनुपूर्ववि-
हारसमापत्तिषु स्थिता शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु
स्थिता समाधिषु स्थिता धारणीमुखेषु स्थिता तथागतबलेषु
स्थिता वैशारद्येषु स्थिता प्रतिसम्बित्सु स्थिता महामैत्र्यां स्थिता
महाकरुणायां स्थिता अष्टादशावेष्टिकबुद्धधर्मेषु स्थिता महतः
सत्त्वरोगेर्नियतस्थाय्यता कारयितव्या । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापारमिताया-
च्चरता शूरङ्गमसमाधौ स्थिता रत्नमुद्रायां समाधौ स्थिता सिंह-
विक्रीडिते समाधौ स्थिता सुचन्द्रसमाधौ स्थिता चन्द्रध्वजसमाधौ
स्थिता सर्वधर्मोद्भूतेसमाधौ स्थिता सर्वधर्ममुद्रायां समाधौ स्थिता
विशोकितमूर्द्धिसमाधौ स्थिता धर्मधातुनियतेसमाधौ स्थिता
नियतध्वजकेतौ समाधौ स्थिता वज्रोपमे समाधौ स्थिता सर्वधर्म-
प्रवेशमुद्रायां समाधौ स्थिता समाधिराजसुप्रतिष्ठिते समाधौ
स्थिता बलव्यूहसमाधौ स्थिता समुद्रते समाधौ स्थिता निरुक्तिनि-
यतप्रवेशे समाधौ स्थिता अधिवचनसं प्रवेशे समाधौ स्थिता दिग्वि-
श्लोकिते समाधौ स्थिता आधारमुद्रायां समाधौ स्थिता असम्प्रमोषे
समाधौ स्थिता सर्वधर्मसम्भवसरणसागरमुद्रायां समाधौ स्थिता
आकाशस्फुरणे समाधौ स्थिता वज्रमण्डले समाधौ स्थिता ध्वजाग्र-
केयूरे समाधौ स्थिता इन्द्रकेतुसमाधौ स्थिता ओतोऽनुगतं समाधौ
स्थिता सिंहविक्रीडिते समाधौ स्थिता व्यक्तन्ते समाधौ स्थिता

रणंजहे समाधौ स्थित्वा वैरोचने समाधौ स्थित्वा अनिमेषसमाधौ
स्थित्वा अनिकेतस्थिते समाधौ स्थित्वा निश्चेते समाधौ स्थित्वा विम-
लप्रदीपे समाधौ स्थित्वा अनन्तप्रभे समाधौ स्थित्वा प्रभाकरे समाधौ
स्थित्वा समन्तावभासे समाधौ स्थित्वा शुद्धावभासे समाधौ स्थित्वा
विमलप्रभे समाधौ स्थित्वा रतिकरे समाधौ स्थित्वा विद्युत्प्रदीपे
समाधौ स्थित्वा अचये समाधौ स्थित्वा अजये समाधौ स्थित्वा तेजो-
रत्यां समाधौ स्थित्वा अयाद्यगतसमाधौ स्थित्वा अनिन्द्यसमाधौ
स्थित्वा विवर्णे समाधौ स्थित्वा सूर्यप्रदीपे समाधौ स्थित्वा चन्द्रवि-
मले समाधौ स्थित्वा प्रज्ञाप्रदीपे समाधौ स्थित्वा शुद्धाप्रतिभासे
समाधौ स्थित्वा आलोककरे समाधौ स्थित्वा काराकारे समाधौ
स्थित्वा ज्ञानकेतुसमाधौ स्थित्वा वज्रोपमे समाधौ स्थित्वा चित्त-
स्थितिसमाधौ स्थित्वा समन्तालोके समाधौ स्थित्वा सुप्रतिष्ठिते
समाधौ स्थित्वा रत्नकोटिसमाधौ स्थित्वा वरधर्मसुद्रायां समाधौ
स्थित्वा सर्वधर्मभायां समाधौ स्थित्वा रतिञ्जहेसमाधौ स्थित्वा
धर्मोद्गते समाधौ स्थित्वा विकिरणे समाधौ स्थित्वा सर्वधर्मपद्मभेदे
समाधौ स्थित्वा समाचरावकारे समाधौ स्थित्वा अचरापगते समाधौ
स्थित्वा आवरणच्छेदने समाधौ स्थित्वा अविकारे समाधौ स्थित्वा
अप्रकारे समाधौ स्थित्वा नामनियतप्रवेशे समाधौ स्थित्वा अनिके-
तंचारिणि समाधौ स्थित्वा तिमिरापगते समाधौ स्थित्वा चारित्र-
वतिसमाधौ स्थित्वा अवले समाधौ स्थित्वा विषयतीर्णे समाधौ
स्थित्वा सर्वगुणसञ्चयगते समाधौ स्थित्वा स्थितनिश्चितसमाधौ
स्थित्वा शुभपुष्पितशुद्धिसमाधौ स्थित्वा बोध्यद्वन्द्वां समाधौ

स्थित्वा अनन्तप्रतिभानेममाधौ स्थित्वा असमसमसमाधौ स्थित्वा
 सर्वधर्मातिक्रमणे समाधौ स्थित्वा परिच्छेदकरे समाधौ स्थित्वा
 विमतिविकरणे समाधौ स्थित्वा निरधिचे समाधौ स्थित्वा एकयूहे
 समाधौ स्थित्वा आकाराभिनिर्हारे समाधौ स्थित्वा एकाकार
 समाधौ स्थित्वा आकारानवकारे समाधौ स्थित्वा नैर्यधिसर्वभव-
 ष्ठापगते समाधौ स्थित्वा सङ्केतस्तप्रवेशे समाधौ स्थित्वा गौर्धोपाचर
 समाधौ स्थित्वा ज्वलनोत्कासमाधौ स्थित्वा लक्षणपरिशोधन
 समाधौ स्थित्वा अनभिलषिते समाधौ स्थित्वा सर्वाकार वरोपेते
 समाधौ स्थित्वा सर्वसुखदुःखनिरभिनन्दिषमाधौ स्थित्वा अव-
 कण्डेसमाधौ स्थित्वा धारणीमतिसमाधौ स्थित्वा सम्य-
 क्कमिथ्यात्वसंपसनसमाधौ स्थित्वा सर्वरोषनिरोधसंप्रथमनसमाधौ
 स्थित्वा अनुरोधाप्रतिरोधे समाधौ स्थित्वा सारवति समाधौ
 स्थित्वा परिपूर्णचन्द्रविमलप्रभे समाधौ स्थित्वा विद्युत्प्रभे
 समाधौ स्थित्वा महाबुद्धसमाधौ स्थित्वा सर्वाकारप्रभा-
 कारसमाधौ स्थित्वा समाधिसमतासमाधौ स्थित्वा अरजो-
 विरजोनययुक्तौ समाधौ स्थित्वा अरणसर्वममरसरणे समाधौ
 स्थित्वा अनिलग्निकेतनिरते समाधौ स्थित्वा तथतास्थित-
 निश्चिन्ते समाधौ स्थित्वा कायकलिसम्यमयनसमाधौ स्थित्वा
 वाक्कलिविध्वंसनगमणकल्पे समाधौ स्थित्वा आकाशासङ्ग-
 विमुक्तिनिष्पलेपसमाधौ स्थित्वा महतः सत्त्वरागेर्नियतप्राप्यतां
 कारयितव्या ।

तच्चानुपलभयोगेन । इह सुमृते धर्मेषु स्थित्वा बोधिसत्त्वो

रणंजहे समाधौ स्थित्वा वैरोचने समाधौ स्थित्वा अनिषेधसमाधौ
स्थित्वा अनिकेतस्थिते समाधौ स्थित्वा निषेधे समाधौ स्थित्वा विम-
लप्रदीपे समाधौ स्थित्वा अनन्तप्रभे समाधौ स्थित्वा प्रभाकरे समाधौ
स्थित्वा समन्तावभासे समाधौ स्थित्वा शुद्धावभासे समाधौ स्थित्वा
विमलप्रभे समाधौ स्थित्वा रतिकरे समाधौ स्थित्वा विद्युत्प्रदीपे
समाधौ स्थित्वा अचये समाधौ स्थित्वा अजये समाधौ स्थित्वा तेजो-
रत्यां समाधौ स्थित्वा जयाद्यगतसमाधौ स्थित्वा अनिन्द्यसमाधौ
स्थित्वा विवर्णे समाधौ स्थित्वा सूर्यप्रदीपे समाधौ स्थित्वा चन्द्रवि-
मले समाधौ स्थित्वा प्रज्ञाप्रदीपे समाधौ स्थित्वा शुद्धाप्रतिभासे
समाधौ स्थित्वा आलोककरे समाधौ स्थित्वा काराकारे समाधौ
स्थित्वा ज्ञानकेतुसमाधौ स्थित्वा वज्रोपमे समाधौ स्थित्वा चित्त-
स्थितिसमाधौ स्थित्वा समन्तालोके समाधौ स्थित्वा सुप्रतिष्ठिते
समाधौ स्थित्वा रत्नकोटिसमाधौ स्थित्वा वरधर्ममुद्रायां समाधौ
स्थित्वा सर्वधर्ममभायां समाधौ स्थित्वा रतिञ्जहेसमाधौ स्थित्वा
धर्मोद्भूते समाधौ स्थित्वा विकिरणे समाधौ स्थित्वा सर्वधर्मपदप्रभेदे
समाधौ स्थित्वा समाचरावकारे समाधौ स्थित्वा अचरापगते समाधौ
स्थित्वा आवरणच्छेदने समाधौ स्थित्वा अविकारे समाधौ स्थित्वा
अप्रकारे समाधौ स्थित्वा नामनियतप्रवेशे समाधौ स्थित्वा अनिके-
तंचारिणि समाधौ स्थित्वा तिमिरापगते समाधौ स्थित्वा चारित्र्य-
वतिसमाधौ स्थित्वा अवले समाधौ स्थित्वा विषयतीर्णे समाधौ
स्थित्वा सर्वगुणमध्यगते समाधौ स्थित्वा स्थितनिश्चितसमाधौ
स्थित्वा शुभपुण्यितशुद्धिसमाधौ स्थित्वा बोध्यज्ञवन्त्यां समाधौ

स्थित्वा अनन्तप्रतिभानेसमाधौ स्थित्वा असममसमाधौ स्थित्वा
 सर्वधर्मातिक्रमणे समाधौ स्थित्वा परिच्छेदकरे समाधौ स्थित्वा
 विमतिविकरणे समाधौ स्थित्वा निरधिचे समाधौ स्थित्वा एकयूहे
 समाधौ स्थित्वा आकाराभिनिर्हारे समाधौ स्थित्वा एकाकार
 समाधौ स्थित्वा आकारानवकारे समाधौ स्थित्वा नैर्व्यधिसर्वभव-
 कापगते समाधौ स्थित्वा सङ्केतद्वतप्रवेशे समाधौ स्थित्वा गौर्धोषाक्षर
 समाधौ स्थित्वा ज्वलनोक्तासमाधौ स्थित्वा लक्षणपरिशोधन
 समाधौ स्थित्वा अनभिलक्षिते समाधौ स्थित्वा सर्वाकार वरोपेते
 समाधौ स्थित्वा सर्वसुखदुःखनिरभिनन्दिसमाधौ स्थित्वा अव-
 कण्डेसमाधौ स्थित्वा धारणीमतिसमाधौ स्थित्वा सम्य-
 क्कमिथ्यात्वसंप्रसनसमाधौ स्थित्वा सर्वरोषनिरोधसंप्रशमनसमाधौ
 स्थित्वा अनुरोधाप्रतिरोधे समाधौ स्थित्वा सारवति समाधौ
 स्थित्वा परिपूर्णचन्द्रविमलप्रभे समाधौ स्थित्वा विद्युत्प्रभे
 समाधौ स्थित्वा महाबुद्धसमाधौ स्थित्वा सर्वाकारप्रभा-
 कारसमाधौ स्थित्वा समाधिसमतासमाधौ स्थित्वा अरजो-
 धिरजोनययुक्तौ समाधौ स्थित्वा अरणसर्वसमरसरणे समाधौ
 स्थित्वा अनिलम्भनिकेतनिरते समाधौ स्थित्वा तथतास्थित-
 निश्चिन्ते समाधौ स्थित्वा कायकलिसम्यग्मथनसमाधौ स्थित्वा
 वाककलिविध्वंसनगणकल्पे समाधौ स्थित्वा आकाशासङ्ग-
 विमुक्तिनिरूपलेपसमाधौ स्थित्वा महतः सत्त्वरागेर्नियतस्थायतां
 कारयितव्या ।

तच्चानुपलब्धयोगेन । इह सुभूते धर्मेषु स्थित्वा बोधिसत्त्वो

महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चरन् महतः सत्त्वेरागेर्निधतस्थाऽऽयतां
कारयिष्यति । तेन बोधिसत्त्वो महासत्त्व इत्युच्यते ।

अथायुष्माञ्छारदतीपुत्रोभगवन्तमेतदवोचत् । ममाऽपि भगवन्
प्रतिभाति । येनार्येन बोधिसत्त्वो महासत्त्व इत्युच्यते । भगवानाह ।
प्रतिभातु ते शारदतीपुत्र येनार्येन बोधिसत्त्वो महासत्त्व इत्यु-
च्यते । शारदतीपुत्र आह । आत्मदृष्टेर्भगवन् प्रहाणाय सत्त्वेभ्यो-
धर्मं देशयति । सत्त्वदृष्टेः प्रहाणाय । जीवदृष्टेः प्रहाणाय । पोष-
दृष्टेः प्रहाणाय । पुद्गलदृष्टेः प्रहाणाय । पुरुषदृष्टेः प्रहाणाय ।
मनुजदृष्टेः प्रहाणाय । मानवदृष्टेः प्रहाणाय । कारकदृष्टेः प्रहा-
णाय । कारापकदृष्टेः प्रहाणाय । उत्थापकदृष्टेः प्रहाणाय ।
समुत्थापकदृष्टेः प्रहाणाय । वेदकदृष्टेः प्रहाणाय । वेदयितुकदृष्टेः
प्रहाणाय । ज्ञानकदृष्टेः प्रहाणाय । पश्यकदृष्टेः प्रहाणाय ।
उच्छेददृष्टेः प्रहाणाय । शास्त्रतदृष्टेः प्रहाणाय । अस्तिदृष्टेः प्रहा-
णाय । नास्तिदृष्टेः प्रहाणाय । स्तब्धदृष्टेः प्रहाणाय । धातुदृष्टेः
प्रहाणाय । आयतनदृष्टेः प्रहाणाय । प्रतीत्यसमुत्पादनदृष्टेः प्रहाणाय ।
सत्यदृष्टेः प्रहाणाय । पारमितादृष्टेः प्रहाणाय । शून्यतादृष्टेः प्रहा-
णाय । सृत्युपस्नानदृष्टेः प्रहाणाय । सम्यक्प्रहाणदृष्टेः प्रहाणाय ।
जहद्विपाददृष्टेः प्रहाणाय । इन्द्रियदृष्टेः प्रहाणाय । बलदृष्टेः प्रहा-
णाय । बोध्यङ्गदृष्टेः प्रहाणाय । आर्याष्टाङ्गमार्गदृष्टेः प्रहाणाय ।
आर्य्यमत्यदृष्टेः प्रहाणाय । ध्यानदृष्टेः प्रहाणाय । अप्रमाणदृष्टेः
प्रहाणाय । आरूप्यसमापत्तिदृष्टेः प्रहाणाय । विमोचदृष्टेः प्रहा-
णाय । अनुपूर्वविहारसमापत्तिदृष्टेः प्रहाणाय । शून्यतानिमित्ता-

प्रणिहितविमोक्षमुखदृष्टेः प्रहाणाय । समाधिदृष्टेः प्रहाणाय ।
धारणौमुखदृष्टेः प्रहाणाय । तथागतबलदृष्टेः प्रहाणाय । वैशारद्य-
दृष्टेः प्रहाणाय । प्रतिसम्बिददृष्टेः प्रहाणाय । महामैत्रीदृष्टेः
प्रहाणाय । महाकरुणदृष्टेः प्रहाणाय । आवेष्टिकबुद्धधर्मदृष्टेः
प्रहाणाय । सत्त्वपरिपाकदृष्टेः प्रहाणाय । बुद्धचेत्रपरिशोधनदृष्टेः
प्रहाणाय । बोधिदृष्टेः प्रहाणाय । बुद्धदृष्टेः प्रहाणाय । धर्मचक्र-
प्रवर्त्तनदृष्टेः प्रहाणाय । परिनिर्वाणदृष्टेः प्रहाणाय । सत्त्वेभ्यो धर्मे
देशयत्यनुपलम्भयोगेन । तेनार्थेन बोधिसत्त्वो महासत्त्व इत्युच्यते ।

अथायुष्मान् सुभूतिरायुष्मन्तं शारदतीपुत्रमेतदवोचत् । केन
कारणेनायुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य रूपदृष्टिर्भवति ।
वेदनादृष्टिर्भवति । सञ्ज्ञादृष्टिर्भवति । संस्कारदृष्टिर्भवति ।
विज्ञानदृष्टिर्भवति । चक्षुदृष्टिर्भवति । श्रोत्रदृष्टिर्भवति । घ्राण-
दृष्टिर्भवति । जिह्वादृष्टिर्भवति । कायदृष्टिर्भवति । मनोदृष्टि-
र्भवति । रूपदृष्टिर्भवति । शब्ददृष्टिर्भवति । गन्धदृष्टिर्भवति ।
रसदृष्टिर्भवति । स्पर्शदृष्टिर्भवति । धर्मदृष्टिर्भवति । चक्षुर्विज्ञान-
दृष्टिर्भवति । श्रोत्रविज्ञानदृष्टिर्भवति । घ्राणविज्ञानदृष्टिर्भवति ।
जिह्वाविज्ञानदृष्टिर्भवति । कायविज्ञानदृष्टिर्भवति । मनोविज्ञान-
दृष्टिर्भवति । चक्षुःसंस्पर्शदृष्टिर्भवति । श्रोत्रसंस्पर्शदृष्टिर्भवति ।
घ्राणसंस्पर्शदृष्टिर्भवति । जिह्वासंस्पर्शदृष्टिर्भवति । कायसंस्पर्शदृष्टि-
र्भवति । मनःसंस्पर्शदृष्टिर्भवति । चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टिर्भवति ।
श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टिर्भवति । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टि-
र्भवति । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टिर्भवति । कायसंस्पर्शप्रत्यय-

वेदनादृष्टिर्भवति । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टिर्भवति । पृथिवी-
धातुदृष्टिर्भवति । अद्भ्यातुदृष्टिर्भवति । तेजोधातुदृष्टिर्भवति ।
वायुधातुदृष्टिर्भवति । आकाशधातुदृष्टिर्भवति । विज्ञानधातु-
दृष्टिर्भवति । अविद्यादृष्टिर्भवति । संस्कारदृष्टिर्भवति । विज्ञान-
दृष्टिर्भवति । नामरूपदृष्टिर्भवति । षडायतनदृष्टिर्भवति । स्पर्श-
दृष्टिर्भवति । वेदनादृष्टिर्भवति । तृण्णादृष्टिर्भवति । उपादान-
दृष्टिर्भवति । भवदृष्टिर्भवति । जातिदृष्टिर्भवति । जरामरण-
दृष्टिर्भवति ।

दानपारमितादृष्टिर्भवति । शीलपारमितादृष्टिर्भवति । चान्ति-
पारमितादृष्टिर्भवति । वीर्यपारमितादृष्टिर्भवति । ध्यानपारमि-
तादृष्टिर्भवति । प्रज्ञापारमितादृष्टिर्भवति । अध्यात्मशून्यतादृष्टि-
र्भवति । बहिर्द्वाशून्यतादृष्टिर्भवति । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतादृष्टि-
र्भवति । शून्यताशून्यतादृष्टिर्भवति । महाशून्यतादृष्टिर्भवति ।
परमार्थशून्यतादृष्टिर्भवति । संकृतशून्यतादृष्टिर्भवति । असंकृत-
शून्यतादृष्टिर्भवति । अत्यन्तशून्यतादृष्टिर्भवति । अनवरागशून्यता-
दृष्टिर्भवति । अनवकारशून्यतादृष्टिर्भवति । प्रकृतिशून्यतादृष्टि-
र्भवति । सर्वधर्मशून्यतादृष्टिर्भवति । स्वस्वच्छाशून्यतादृष्टिर्भवति ।
अभावशून्यतादृष्टिर्भवति । स्वभावशून्यतादृष्टिर्भवति । अभावस्व-
भावशून्यतादृष्टिर्भवति ।

स्मृत्युपस्थानदृष्टिर्भवति । सम्यक्प्रज्ञादृष्टिर्भवति । ऋद्धिपा-
ददृष्टिर्भवति । इन्द्रियदृष्टिर्भवति । बलदृष्टिर्भवति । बोध्यज्ञ-
दृष्टिर्भवति । आर्याष्टाङ्गमार्गदृष्टिर्भवति । आर्यसत्यदृष्टिर्भवति ।

ध्यानदृष्टिर्भवति । अप्रमाणदृष्टिर्भवति । आरूप्यसमापत्तिदृष्टि-
र्भवति । विमोक्षदृष्टिर्भवति । अनुपूर्वविहारसमापत्तिदृष्टिर्भवति ।
शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखदृष्टिर्भवति । अभिज्ञादृष्टि-
र्भवति । समाधिदृष्टिर्भवति । धारणीमुखदृष्टिर्भवति । तथागत-
बलदृष्टिर्भवति । वैशारद्यदृष्टिर्भवति । प्रतिसंवित्दृष्टिर्भवति ।
महानैवादृष्टिर्भवति । महाकरुणादृष्टिर्भवति । आवेणिकबुद्ध-
ध्वादृष्टिर्भवति । बुद्धचेत्रशोधनदृष्टिर्भवति । बोधिदृष्टिर्भवति ।
बुद्धदृष्टिर्भवति । धर्मदृष्टिर्भवति । धर्मचक्रप्रवर्त्तनदृष्टिर्भवति ।
परिनिर्वाणदृष्टिर्भवति ।

आह । इहायुष्मान् सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायाश्चरन्नुपाय कौशलेन रूपमुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्य-
योगेन । वेदनामुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । संज्ञासुप-
लभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । संस्कारासुपलभ्यदृष्टिसुत्पादय-
त्युपलभ्ययोगेन । विज्ञानमुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन ।
चक्षुरुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । श्रोत्रमुपलभ्यदृष्टिसु-
त्पादयत्युपलभ्ययोगेन । घ्राणमुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन ।
जिह्वासुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । कायमुपलभ्यदृष्टि-
सुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । मन उपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययो-
गेन । रूपमुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । शब्दमुपलभ्यदृ-
ष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । गन्धमुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्य-
योगेन । रसमुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । स्पर्शमुपलभ्य-
दृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । धर्मानुपलभ्यदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ्य-

योगेन । चतुर्विज्ञानमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । श्रोत्र-
विज्ञानमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । घ्राणविज्ञानमुपलभ्य-
दृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । जिह्वाविज्ञानमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादय-
त्युपलभ्ययोगेन । कायविज्ञानमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन ।
मनोविज्ञानमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । चक्षुःसंस्पर्शमुप-
लभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । श्रोत्रसंस्पर्शमुपलभ्यदृष्टिमुत्पाद-
यत्युपलभ्ययोगेन । घ्राणसंस्पर्शमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन ।
जिह्वासंस्पर्शमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । कायसंस्पर्शमुपल-
भ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । मनःसंस्पर्शमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादय-
त्युपलभ्ययोगेन । पृथिवीधातुमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन ।
अग्निधातुमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । तेजोधातुमुपलभ्य-
दृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । वायुधातुमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युप-
लभ्ययोगेन । आकाशधातुमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन ।
विज्ञानधातुमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । अविद्यामुपलभ्य-
दृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । संस्कारानुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपल-
भ्ययोगेन । विज्ञानमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । नामरूप-
मुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । षडायतनमुपलभ्यदृष्टिमुत्पा-
दयत्युपलभ्ययोगेन । स्पर्शमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । वेद-
नामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । दृष्ट्यामुपलभ्यदृष्टिमुत्पा-
दयत्युपलभ्ययोगेन । उपादानमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन ।
भवमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । जातिमुपलभ्यदृष्टिमुत्पा-
दयत्युपलभ्ययोगेन । जरामरणमुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन ।

दागंपारमितामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । शीलपा-
रमितामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । चान्तिपारमितामुप-
लभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । वीर्यपारमितामुपलभ्यदृष्टिमु-
त्पादयत्युपलभ्ययोगेन । ध्यानपारमितामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युप-
लभ्ययोगेन । प्रज्ञापारमितामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन ।

अथात्मशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन । बहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्य-
तामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन । शून्यताशून्यतामुपलभ्यदृ-
ष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन । महाशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्यु-
पलभयोगेन । परमार्थशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन ।
संज्ञितशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन । असंज्ञितशून्यता-
मुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन । अत्यन्तशून्यतामुपलभ्यदृष्टि-
मुत्पादयत्युपलभयोगेन । अनवरागशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्यु-
पलभयोगेन । अनवकारशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयो-
गेन । प्रकृतिशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन । सर्वध-
र्मशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन । स्वज्ञक्षणशून्यतामुप-
लभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन । अनुपलभशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमु-
त्पादयत्युपलभयोगेन । अभावशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपल-
भयोगेन । स्वभावशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन ।
अभावस्वभावशून्यतामुपलभ्यदृष्टिमुत्पादयत्युपलभयोगेन ।

सत्यपक्षानान्यपक्षभट्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । सम्यक्प्रहा-
णान्यपक्षभट्टिमुत्पादयत्युपलभ्ययोगेन । षड्विपादानुपलभ्यट्टि-

सुत्पादयत्युपलभयोगेन । इन्द्रियानुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ-
 योगेन । बलानुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । बोध्यज्ञानु-
 पलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । आर्याष्टाङ्गमार्गमुपलभदृष्टि-
 सुत्पादयत्युपलभयोगेन । आर्यसत्यानुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युप-
 लभयोगेन । ध्यानानुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । अप्रमा-
 णानुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । आरूप्यसमापत्तीरुपलभ-
 दृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । विमोचानुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युप-
 लभयोगेन । अतुपूर्वविहारसमापत्तीरुपलभदृष्टिसुत्पादयति अतु-
 पलभयोगेन । शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखानुपलभदृष्टि-
 सुत्पादयत्युपलभयोगेन । अभिज्ञा उपलभदृष्टिसुत्पादयत्युप-
 लभयोगेन । समाधीनुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । धारणी-
 मुखानुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । तथागतबलानुपलभ-
 दृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । वैशारद्यानुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युप-
 लभयोगेन । प्रतिमन्दि उपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन ।
 महामैत्रीमुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । महाकरुणामुप-
 लभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । आवेष्टिकबुद्धधर्मानुपलभदृष्टि-
 सुत्पादयत्युपलभयोगेन । सत्त्वपरिपाकमुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युप-
 लभयोगेन । बुद्धचेचपरिशोधनमुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ-
 योगेन । बोधिमुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । बुद्धमुपलभ-
 दृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन । धर्ममुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभ-
 योगेन । धर्मचक्रप्रवर्तनमुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन
 परिनिर्वाणमुपलभदृष्टिसुत्पादयत्युपलभयोगेन ।

अनेन कारणेनायुषान् सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य रूप-
दृष्टिर्भवति । वेदनादृष्टिर्भवति । संज्ञादृष्टिर्भवति । संस्कारदृष्टि-
र्भवति । विज्ञानदृष्टिर्भवति । अनेन कारणेन चक्षुर्दृष्टिर्भवति । श्रोत्र-
दृष्टिर्भवति । घ्राणदृष्टिर्भवति । जिह्वादृष्टिर्भवति । कायदृष्टि-
र्भवति । मनोदृष्टिर्भवति । अनेन कारणेन स्वरूपदृष्टिर्भवति । शब्द-
दृष्टिर्भवति । गन्धदृष्टिर्भवति । रसदृष्टिर्भवति । स्पर्शदृष्टिर्भवति ।
धर्मदृष्टिर्भवति । अनेन कारणेन चक्षुर्बिज्ञानदृष्टिर्भवति । श्रोत्र-
विज्ञानदृष्टिर्भवति । घ्राणविज्ञानदृष्टिर्भवति । जिह्वाविज्ञानदृष्टि-
र्भवति । कायविज्ञानदृष्टिर्भवति । मनोविज्ञानदृष्टिर्भवति । अनेन
कारणेन चक्षुःसंस्पर्शदृष्टिर्भवति । श्रोत्रसंस्पर्शदृष्टिर्भवति । घ्राणसंस्पर्शदृष्टि-
र्भवति । जिह्वासंस्पर्शदृष्टिर्भवति । कायसंस्पर्शदृष्टिर्भवति । अनेन-
कारणेन चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टिर्भवति । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना-
दृष्टिर्भवति । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टिर्भवति । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टिः काय-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टिर्भवति । अनेनसंस्पर्शप्रत्ययवेदनादृष्टिर्भवति ।

अनेन कारणेन पृथिवीधातुदृष्टिर्भवति । अन्धातुदृष्टिर्भवति । जलोधातु-
दृष्टिर्भवति । वायुधातुदृष्टिर्भवति । आकाशधातुदृष्टिर्भवति । बिज्ञानधातुदृष्टिर्भवति । अनेन
कारणेनाऽविद्यादृष्टिर्भवति । संस्कारदृष्टिर्भवति । बिज्ञानदृष्टिर्भवति । नामरूपदृष्टिः
षडायतनदृष्टिः स्पर्शदृष्टिर्भवति । वेदनादृष्टिर्भवति । स्मृत्यादृष्टिर्भवति । रूपादानदृष्टिर्भव-
ति । जातिदृष्टिर्भवति । जरामरणदृष्टिर्भवति । अनेन कारणेन दानपार-
मितादृष्टिर्भवति । शीलपारमितादृष्टिः चान्तिपारमितादृष्टिर्भवति ।
पारमितादृष्टिर्भवति । ध्यानपारमितादृष्टिः प्रज्ञापारमितादृष्टिर्भवति ।

अनेन कारणेनाध्यात्मशून्यतादृष्टिर्भवति । बहिर्लोकशून्यतादृष्टि-

रथात्मवद्दिङ्माशून्यतादृष्टिः शून्यताशून्यतादृष्टिर्महाशून्यतादृष्टिः
 परमार्थशून्यतादृष्टिः संकृतशून्यतादृष्टिरसंकृतशून्यतादृष्टिरत्यन्त-
 शून्यतादृष्टिरनवराशून्यतादृष्टिरनवकारशून्यतादृष्टिः प्रकृतिशून्य-
 तादृष्टिः सर्वधर्मशून्यतादृष्टिः स्वलक्षणशून्यतादृष्टिरनुपलम्भशून्य-
 तादृष्टिरभावशून्यतादृष्टिः स्वभावशून्यतादृष्टिरभावस्वभावशून्यता-
 दृष्टिर्भवति ।

अनेन कारणेन स्मृत्युपस्थानदृष्टिर्भवति । सम्यक् प्रहाणदृष्टि-
 र्द्विपाददृष्टिरिन्द्रियदृष्टिर्वलदृष्टिर्बोध्यद्गदृष्टिरार्याष्टाङ्गमार्गदृष्टि-
 रार्यसत्यदृष्टिर्धानदृष्टिरप्रमाणदृष्टिरावयवमापत्तिर्दृष्टिर्विमोक्षदृष्टि-
 रनुपूर्वविहारदृष्टिः शून्यतानिमित्ताऽप्रलिखितविमोक्षमुखदृष्टि-
 रभिज्ञादृष्टिः समाधिदृष्टिर्धारणीमुखदृष्टिस्तथागतबलदृष्टिर्वैशारद्य-
 दृष्टिः प्रतिबन्धिदृष्टिः महामैत्रीदृष्टिर्महाकरुणादृष्टिरावेष्टिकबुद्ध-
 धर्मदृष्टिः सत्त्वपरिपाकदृष्टिर्बुद्धचेतपरिशोधनदृष्टिर्विधिदृष्टिर्बुद्ध-
 दृष्टिर्धर्मदृष्टिर्धर्मसकप्रवर्तनदृष्टिः परिनिर्वाणदृष्टिर्भवति ।

तत्र बोधिसत्त्वोर्महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्मुपायकौशले-
 नैषां दृष्टिगतार्गां प्रहाणाय धर्मं देशयत्यनुपलम्भयोगेन । अथायु-
 स्मान् सुभूतिर्भगवत्तमेतदवोचत् । समापि भगवान् तत्प्रतिभाति
 येनार्थेन बोधिसत्त्वोर्महासत्त्व इत्युच्यते । भगवानाह । प्रतिभातुते
 सुभूते । सुभूतिराह । यदपि भगवान् बोधिसत्त्वमसमचित्त-
 मसाधारणचित्तं सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धैस्तथापि चित्तेऽसकस्तेनार्थेन
 बोधिसत्त्वोर्महासत्त्व इत्युच्यते । तत्कस्यहेतोः । तथा हि तत्सर्व-
 शताचित्तमनाश्रयमपर्यापन्नं यदपि सत्सर्वशताचित्तमनाश्रयमपर्या-

पक्षं चैधातुके तच्चापि चित्तेऽसक्तः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । तस्मा-
द्बोधिसत्त्वो महासत्त्व इति संख्यां गच्छति ।

अथायुष्माञ्कारदतीपुत्र आयुष्यन्तं सुभूतिमेतदवोचत् । कत-
मस्तदायुष्यन् सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यासमचित्तमसाधारण-
चित्तं सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धैः । सुभूतिराह । इहायुष्माञ्कारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रथमं चित्तोत्पादमुपादाय । न कस्यचि-
द्भ्रमस्योत्पादं न निरोधं समनुपश्यति । न हानिं न वृद्धिं न गतिं
नागतिं न संक्षेपं न व्यवदानं । यच्च चायुष्यन् आरदतीपुत्र नोत्पादो
न निरोधो न हानिर्न वृद्धिर्न गतिर्नागतिर्न संक्षेपो न व्यवदानं तच्च न
श्रावकचित्तं न प्रत्येकचित्तं न प्रत्येकबुद्धचित्तं न बोधिचित्तं न
सम्यक्समुद्बुद्धचित्तमिदमायुष्यञ्कारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्या-
समचित्तमसाधारणचित्तं सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धैः । आह । यदायुष्यन्
सुभूते एवं वदसि । यदपि तत्सर्वज्ञताचित्तमनाश्रयमय्यापन्नं
तच्चापि चित्तेन सक्त इति । न ह्यायुष्यन् सुभूते रूपमप्यसक्तं वेद-
नापि संज्ञापि संस्कारा अपि विज्ञानमप्यसक्तं चतुरप्यसक्तं श्रोत्र-
मप्यसक्तं घ्राणमप्यसक्तं जिह्वाप्यसक्ता कायोप्यसक्तः मनोप्यसक्तः ।
रूपमप्यसक्तं शब्दोप्यसक्तो गन्धोऽप्यसक्तो रसोऽप्यसक्तः स्पर्शोप्यसक्तः
धर्मोऽप्यसक्ताः । चक्षुर्विज्ञानमप्यसक्तं श्रोत्रविज्ञानमप्यसक्तं घ्राण-
विज्ञानमप्यसक्तं जिह्वाविज्ञानमप्यसक्तं कायविज्ञानमप्यसक्तं मनो-
विज्ञानमप्यसक्तं । चक्षुःसंस्पर्शोऽप्यसक्तः श्रोत्रसंस्पर्शोऽप्यसक्तः घ्राणसंस्पर्शो-
ऽप्यसक्तः जिह्वासंस्पर्शोऽप्यसक्तः । कायसंस्पर्शोऽप्यसक्तः मनःसंस्पर्शोऽप्य-
सक्तः । चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽप्यसक्ता श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽप्य-

सक्ता । प्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽप्यसक्ता । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्य-
सक्ता । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽप्यसक्ता । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना-
ऽप्यसक्ता ।

पृथिवीधातुरप्यसक्तः । अग्निधातुरप्यसक्तः । तेजोधातुरप्यसक्तः ।
वायुधातुरप्यसक्तः । आकाशधातुरप्यसक्तः । विज्ञानधातुरप्यसक्तः ।
अविद्याऽप्यसक्ता संस्काराऽप्यसक्ताः । विज्ञानमप्यसक्तं । नामरूपमप्य-
सक्तं । पञ्चायतनमप्यसक्तं । स्पर्शाऽप्यसक्तः । वेदनाऽप्यसक्ता । दृष्ट्या-
ऽप्यसक्ता । उपादानमप्यसक्तं । भावाऽप्यसक्तः । जातिरप्यसक्ता ।
जरामरणमप्यसक्तं ।

दानपारमिताप्यसक्ता । शीलपारमिताप्यसक्ता । चान्तिपार-
मिताप्यसक्ता । वीर्यपारमिताप्यसक्ता । ध्यानपारमिताप्यसक्ता ।
प्रज्ञापारमिताप्यसक्ता ।

अधात्मशून्यताप्यसक्ता । अहिर्द्धाशून्यताप्यसक्ता । अधात्मबहि-
र्द्धाशून्यताप्यसक्ता । शून्यताशून्यताप्यसक्ता । महाशून्यताप्यसक्ता ।
परमार्थशून्यताप्यसक्ता । संकृतशून्यताप्यसक्ता । असंकृतशून्यताप्यसक्ता ।
अत्यन्तशून्यताप्यसक्ता । अनवरागशून्यताप्यसक्ता । अनवकारशून्यता-
प्यसक्ता । प्रकृतिशून्यताप्यसक्ता । सर्वधर्मशून्यताप्यसक्ता । स्वलक्षण-
शून्यताप्यसक्ता । अनुपलम्भशून्यताप्यसक्ता । अभावशून्यताप्यसक्ता ।
स्वभावशून्यताप्यसक्ता । अभावस्वभावशून्यताप्यसक्ता ।

कृत्युपस्थानान्यप्यसक्ताणि । सम्यक्प्रहाणान्यप्यसक्ताणि । अद्वि-
पादाप्यसक्ताः । इन्द्रियान्यप्यसक्ताणि । वशान्यप्यसक्ताणि । बोध्यज्ञा-
न्यप्यसक्ताणि । आर्याष्टाङ्गमार्गाऽप्यसक्ताः । आर्यसत्यान्यप्यसक्ताणि ।

ध्यानान्यथसक्तानि । अप्रमाणान्यथसक्तानि । आरूप्यसमापत्तयो-
ऽप्यसक्ताः । विमोक्षायसक्ताः । अनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽप्यसक्ताः ।
शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्यथसक्तानि । अभिज्ञाप्य-
सक्ताः । समाधयोऽप्यसक्ता । धारणीमुखान्यथसक्तानि । तथागत-
बलान्यथसक्तानि । वैशारद्यान्यथसक्तानि । प्रतिषन्विदोऽप्यसक्ताः ।
महामैत्र्यथसक्ता । महाकरुणायथसक्ता । आवेणिकबुद्धधर्माप्यसक्ताः ।
सर्वज्ञताप्यसक्ता । मार्गाकारज्ञताप्यसक्ता । सर्वाकारज्ञताप्यसक्ता ।

सुभूतिराह । एवमेतदायुषश्चारदतीपुचरूपमथसक्तं । वेदना-
ऽप्यसक्ता । संज्ञाप्यसक्ता । संस्काराप्यसक्ताः । विज्ञानमथसक्तं । चक्षु-
रथसक्तं । श्रोत्रमथसक्तं । घ्राणमथसक्तं । जिज्ञाप्यसक्तं । कायोऽप्य-
सक्तः । मनोमथसक्तं । रूपमथसक्तं । शब्दोऽप्यसक्तः । गन्धोऽप्यसक्तः ।
रसोऽप्यसक्तः । स्पर्शोऽप्यसक्तः । धर्माप्यसक्ताः । चक्षुर्विज्ञानमथ-
सक्तं । श्रोत्रविज्ञानमथसक्तं । घ्राणविज्ञानमथसक्तं । जिज्ञाविज्ञान-
मथसक्तं । कायविज्ञानमथसक्तं । मनोविज्ञानमथसक्तं । चक्षुः-
संस्पर्शोऽप्यसक्तः । श्रोत्रसंस्पर्शोऽप्यसक्तः । घ्राणसंस्पर्शोऽप्यसक्तः । जिज्ञा-
संस्पर्शोऽप्यसक्तः । कायसंस्पर्शोऽप्यसक्तः । मनःसंस्पर्शोऽप्यसक्तः । चक्षुः-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । घ्राण-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । जिज्ञासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । काय-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता ।

पृथिवीधातुरथसक्तः । अग्निधातुरथसक्तः । तेजोधातुरथसक्तः ।
वायुधातुरथसक्तः । आकाशधातुरथसक्तः । विज्ञानधातुरथसक्तः ।
अविद्याऽप्यसक्ता । संस्काराऽप्यसक्ताः । विज्ञानमथसक्तं । नामरूप-

मयसक्तं । षड्वायतनमयसक्तं । स्पर्शाऽप्यसक्तः । वेदनाप्यसक्ता ।
द्वय्याप्यसक्ता । उपादानमयसक्तं । भवोऽप्यसक्तः । जातिरप्यसक्ता ।
जरामरणमयसक्तं ।

दानपारमिताप्यसक्ता । शौकपारमिताप्यसक्ता । क्षान्तिपार-
मिताप्यसक्ता । वीर्यपारमिताप्यसक्ता । ध्यानपारमिताप्यसक्ता ।
प्रज्ञापारमिताप्यसक्ता ।

अधात्मशून्यताप्यसक्ता । बहिर्द्वाशून्यताप्यसक्ता । अध्यात्मबहि-
र्द्वाशून्यताप्यसक्ता । शून्यताशून्यताप्यसक्ता । महाशून्यताप्यसक्ता ।
परमार्थशून्यताप्यसक्ता । संस्कृतशून्यताप्यसक्ता । असंस्कृतशून्यताप्य-
सक्ता । अत्यन्तशून्यताप्यसक्ता । अनवरागशून्यताप्यसक्ता । अनव-
कारशून्यताप्यसक्ता । प्रवृत्तिशून्यताप्यसक्ता । सर्वधर्मशून्यताप्यसक्ता ।
स्वल्पलक्षणशून्यताप्यसक्ता । अनुपलम्भशून्यताप्यसक्ता । अभावशून्यता-
प्यसक्ता । स्वभावशून्यताप्यसक्ता । अभावस्वभावशून्यताप्यसक्ता ।

कृत्युपस्थानान्यप्यसक्तानि । सम्यक्प्रहाणान्यप्यसक्तानि । च्छद्धि-
पादाप्यसक्ताः । इन्द्रियान्यप्यसक्तानि । बलान्यप्यसक्तानि । बोध्यद्वा-
न्यप्यसक्तानि । आर्याष्टाङ्गमार्गाप्यसक्ताः । आर्यसत्यान्यप्यसक्तानि ।
ध्यानान्यप्यसक्तानि । अप्रमाणान्यप्यसक्तानि । आरूप्यसमापत्तयो-
ऽप्यसक्तानि । विमोक्षाप्यसक्ताः । अनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽप्य-
सक्ताः । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्यप्यसक्तानि । अभि-
ज्ञाप्यसक्ताः । समाधयोऽप्यसक्ताः । धारणीमुखान्यप्यसक्तानि ।
तथागतबलान्यप्यसक्तानि । वैशारद्यान्यप्यसक्तानि । प्रतिषम्विदो-
ऽप्यसक्ताः । महामेघप्यसक्ता । महाकरुणायसक्ता । आवेणिकबुद्ध-

धानान्यप्यसक्तानि । अप्रमाणान्यप्यसक्तानि । आरूप्यसमापत्तयो-
 ऽप्यसक्ताः । विमोक्षाप्यसक्ताः । अनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽप्यसक्ताः ।
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्यप्यसक्तानि । अभिज्ञाप्य-
 सक्ताः । समाधयोऽप्यसक्ता । धारणीमुखान्यप्यसक्तानि । तथागत-
 बलान्यप्यसक्तानि । वैशारद्यान्यप्यसक्तानि । प्रतिसम्बिदोऽप्यसक्ताः ।
 महामैत्र्यप्यसक्ता । महाकरुणायप्यसक्ता । आवेणिकबुद्धधर्माप्यसक्ताः ।
 सर्वज्ञताप्यसक्ता । मार्गाकारज्ञताप्यसक्ता । सर्वाकारज्ञताप्यसक्ता ।

सुभूतिराह । एवमेतदायुष्मद्भारदत्तौपचरूपमप्यसक्तं । वेदना-
 ऽप्यसक्ता । संज्ञाप्यसक्ता । संस्काराप्यसक्ताः । विज्ञानप्यसक्तं । चतु-
 रप्यसक्तं । ओचमप्यसक्तं । घ्राणमप्यसक्तं । जिज्ञाप्यसक्तं । कायोऽप्य-
 सक्तः । मनोप्यसक्तं । रूपमप्यसक्तं । शब्दोऽप्यसक्तः । गन्धोऽप्यसक्तः ।
 रसोऽप्यसक्तः । स्पर्शोप्यसक्तः । धर्माप्यसक्ताः । चतुर्विज्ञानमप्य-
 सक्तं । ओचविज्ञानमप्यसक्तं । घ्राणविज्ञानमप्यसक्तं । जिज्ञाविज्ञान-
 मप्यसक्तं । कायविज्ञानमप्यसक्तं । मनोविज्ञानमप्यसक्तं । चतुः-
 संस्पर्शोऽप्यसक्तः । ओचसंस्पर्शोऽप्यसक्तः । घ्राणसंस्पर्शोऽप्यसक्तः । जिज्ञा-
 संस्पर्शोऽप्यसक्तः । कायसंस्पर्शोऽप्यसक्तः । मनःसंस्पर्शोऽप्यसक्तः । चतुः-
 संस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । घ्राण-
 संस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । जिज्ञासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । काय-
 संस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाप्यसक्ता ।

पृथिवीधातुरप्यसक्तः । अब्धातुरप्यसक्तः । तेजोधातुरप्यसक्तः ।
 वायुधातुरप्यसक्तः । आकाशधातुरप्यसक्तः । विज्ञानधातुरप्यसक्तः ।
 अविद्याऽप्यसक्ता । संस्काराऽप्यसक्ताः । विज्ञानमप्यसक्तं । नामरूप-

मयसक्तं । षडायतनमयसक्तं । स्पर्शाऽप्यसक्तः । वेदनाप्यसक्ता ।
दृष्ट्याप्यसक्ता । उपादानमयसक्तं । भवोऽप्यसक्तः । जातिरप्यसक्ता ।
जरामरणमयसक्तः ।

दानपारमिताप्यसक्ता । श्रौतपारमिताप्यसक्ता । ज्ञान्तिपार-
मिताप्यसक्ता । वीर्यपारमिताप्यसक्ता । ध्यानपारमिताप्यसक्ता ।
प्रज्ञापारमिताप्यसक्ता ।

अध्यात्मशून्यताप्यसक्ता । बहिर्द्वाशून्यताप्यसक्ता । अध्यात्मबहि-
र्द्वाशून्यताप्यसक्ता । शून्यताशून्यताप्यसक्ता । महाशून्यताप्यसक्ता ।
परमार्थशून्यताप्यसक्ता । संस्कृतशून्यताप्यसक्ता । असंस्कृतशून्यताप्य-
सक्ता । अत्यन्तशून्यताप्यसक्ता । अनवरागशून्यताप्यसक्ता । अनव-
कारशून्यताप्यसक्ता । प्रवृत्तिशून्यताप्यसक्ता । सर्वधर्मशून्यताप्यसक्ता ।
स्वल्पशून्यताप्यसक्ता । अनुपलम्भशून्यताप्यसक्ता । अभावशून्यता-
प्यसक्ता । स्वभावशून्यताप्यसक्ता । अभावस्वभावशून्यताप्यसक्ता ।

सृत्युपख्यानान्यप्यसक्तानि । सन्त्यक्प्रहाणान्यप्यसक्तानि । च्छद्धि-
पादाप्यसक्ताः । इन्द्रियान्यप्यसक्तानि । बलान्यप्यसक्तानि । बोध्यज्ञा-
न्यप्यसक्तानि । आर्याष्टाङ्गमार्गाप्यसक्ताः । आर्यसत्यान्यप्यसक्तानि ।
ध्यानान्यप्यसक्तानि । अप्रमाणान्यप्यसक्तानि । आरुप्यसमापत्तयो-
ऽप्यसक्तानि । विमोक्षाप्यसक्ताः । अनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽप्य-
सक्ताः । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्यप्यसक्तानि । अभि-
ज्ञाप्यसक्ताः । समाधयोऽप्यसक्ताः । धारणीमुखान्यप्यसक्तानि ।
तथागतबलान्यप्यसक्तानि । वैशारद्यान्यप्यसक्तानि । प्रतिसम्बिदो-
ऽप्यसक्ताः । महाभैरवप्यसक्ता । महाकद्वणप्यसक्ता । आवेणिकबुद्ध-

धर्माध्यमताः । सर्वज्ञताप्यसक्ता । मार्गाकारज्ञताप्यसक्ता । सर्व-
कारज्ञताप्यसक्ता ।

आह । यदध्यायुष्मान् सुभूतिरेवमाह । तदपि सर्वज्ञताचित्त-
मनाश्रवमर्यापन्नमिति । तत्र आयुष्मान् सुभूते बालपृथग्जनाना-
मपि चित्तमनाश्रवमर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आवक-
प्रत्येकबुद्धानामपि बुद्धानामपि भगवतामपि चित्तमनाश्रवमर्या-
पन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सुभूतिराह । आयुष्मान् शारदती-
पुत्र बालपृथग्जनानामपि चित्तमनाश्रवमर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपा-
दाय । आवकानामपि चित्तमनाश्रवमर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपा-
दाय । प्रत्येकबुद्धानामपि चित्तमनाश्रवमर्यापन्नं प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय । बुद्धानामपि भगवतां चित्तमनाश्रवमर्यापन्नं प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । नवायुष्मान् सुभूते रूपमण्यनाश्रवाऽमर्यापन्न
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वेदनाऽण्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय । सङ्गायनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
संस्काराः अन्यनाश्रवाः अपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
विज्ञानमण्यनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । चक्षुरण्यना-
श्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । श्रोत्रमण्यनाश्रवमपर्यापन्नं
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । घ्राणमण्यनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय । जिह्वाऽण्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
कायोऽण्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । मनोऽण्यना-
श्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । रूपमण्यनाश्रवमपर्यापन्नं
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । शब्दोऽण्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यता-

मुपादाय । मनोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
 रसोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । स्पर्शोऽप्य-
 नाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । धर्मा अयना-
 श्रवा अपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । चतुर्विज्ञानमयना-
 श्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । ओचविज्ञानमयनाश्रव-
 मपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । प्राणविज्ञानमयनाश्रवमपर्या-
 पन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । जिह्वाविज्ञानमयनाश्रवमपर्यापन्नं
 प्रकृतिशून्यतामुपादाय । कायविज्ञानमयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृति-
 शून्यतामुपादाय । मनोविज्ञानमयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यता-
 मुपादाय । चतुःसंस्पर्शोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपा-
 दाय । ओचसंस्पर्शोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
 प्राणसंस्पर्शोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । जिह्वा-
 संस्पर्शोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । कायसंस्पर्शो-
 ऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । मनःसंस्पर्शोऽप्यना-
 श्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । चतुःसंस्पर्शजावेदनायना-
 श्रवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । ओचसंस्पर्शजावेदनाऽप्यना-
 श्रवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । प्राणसंस्पर्शजावेदनायना-
 श्रवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । जिह्वासंस्पर्शजावेदना-
 ऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । कायसंस्पर्शजावेदना-
 ऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । मनःसंस्पर्शजावेदना-
 ऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।

प्रथिवीधातुरण्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।

अथातुरप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । तेजोधातु-
रप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वायुधातुरप्यना-
श्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आकाशधातुरप्यनाश्रवो-
ऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । विज्ञानधातुरप्यनाश्रवोऽपर्या-
पन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अविद्याऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । संस्कारा अप्यनाश्रवाः अपर्यापन्ना प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । विज्ञानमप्यनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय । नामरूपमप्यनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
षडायतनमप्यनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । स्वर्गो-
ऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वेदनाप्यनाश्रवा-
ऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । तृष्णाप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । उपादानमप्यनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । भावाऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपा-
दाय । जातिरप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । जरा-
मरणमप्यनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।

दानपारमिताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
श्रीलपारमिताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । चान्ति-
पारमिताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वीर्यपार-
मिताऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । ध्यानपार-
मिताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । प्रज्ञापारमिता-
प्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।

अथात्मशून्यताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।

वहिर्द्वाशून्यताऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
 अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
 शून्यताशून्यताऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । महा-
 शून्यताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । परमार्थ-
 शून्यताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । संकृतशून्यता-
 प्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अरुक्तशून्यता-
 प्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अत्यन्तशून्यता-
 प्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अनवराद्यशून्यता-
 प्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अनवकारशून्यता-
 प्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । प्रकृतिशून्यताप्यना-
 श्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वधर्मशून्यताप्यनाश्रवा-
 ऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । स्वस्ववर्णशून्यताप्यनाश्रवाऽपर्या-
 पन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अनुपलभ्यशून्यताप्यनाश्रवाऽपर्या-
 पन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अभावशून्यताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना
 प्रकृतिशून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृति-
 शून्यतामुपादाय । अभावस्वभावशून्यताप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृति-
 शून्यतामुपादाय ।

कृत्यपक्षानान्यप्यनाश्रवान्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपा-
 दाय । सम्यक्प्रज्ञानान्यप्यनाश्रवान्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपा-
 दाय । च्छेदिपादाप्यनाश्रवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
 इन्द्रियान्यप्यनाश्रवान्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । बला-
 न्यप्यनाश्रवान्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । - बोध्यज्ञान-

ष्यनाश्वान्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । मार्गाऽप्यनाश्वो-
 ऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आर्यसत्यान्यष्यनाश्वान्य-
 पर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । धानान्यष्यनाश्वान्यपर्या-
 पन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अप्रमाणान्यष्यनाश्वान्यपर्या-
 पन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आरूप्यसमापत्तयोऽप्यनाश्व-
 ऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । विमोक्षायनाश्वान्यपर्यापन्नाः
 प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽप्यनाश्व-
 ऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । शून्यतानिमित्ताप्रणिहित-
 विमोक्षसुखान्यष्यनाश्वान्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
 अभिज्ञायनाश्वान्यपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । समाधयां-
 ऽप्यनाश्वान्यपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । धारणीसुखान्यना-
 श्वान्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । तथागतयत्नान्यष्यना-
 श्वान्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वैशारद्यान्यष्यनाश्व-
 ऽपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । प्रतिसम्बिदोऽप्यनाश्व-
 ऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । महामैत्र्यनाश्वान्यपर्या-
 पन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । महाकरुणायनाश्वान्यपर्यापन्ना
 प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आवेणिकबुद्ध्याऽप्यनाश्वान्यपर्यापन्ना
 प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वज्ञताऽप्यनाश्वान्यपर्यापन्ना प्रकृति-
 शून्यतामुपादाय । मार्गाकारज्ञताऽप्यनाश्वान्यपर्यापन्ना प्रकृति-
 शून्यतामुपादाय । सर्वाकारज्ञताऽप्यनाश्वान्यपर्यापन्ना प्रकृति-
 शून्यतामुपादाय ।

सुभूतिराह । एवमेतदादुष्मन् शारदतीपुत्र यथावदसि ।

रूपमयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वेदनायनाश्रवा-
ऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । संज्ञाऽयनाश्रवाऽपर्यापन्ना
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । संस्काराऽयनाश्रवाऽपर्यापन्नाः प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । विज्ञानमयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय ।

चक्षुरयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । श्रोत्रमयना-
श्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । घ्राणमयनाश्रवमपर्यापन्नं
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । जिह्वायनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय । कायोऽयनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
मनोऽयनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । रूपमयनाश्रव-
मपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । शब्दोऽयनाश्रवोऽपर्यापन्नः
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । गन्धोऽयनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय । रसोऽयनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
स्पर्शाऽयनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । धर्माऽयना-
श्रवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।

चक्षुर्विज्ञानमयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
श्रोत्रविज्ञानमयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । घ्राण-
विज्ञानमयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । जिह्वावि-
ज्ञानमयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । कायविज्ञान-
मयनाश्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । मनोविज्ञानमयना-
श्रवमपर्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । चक्षुःसंस्पर्शाऽयनाश्रवो-
ऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । श्रोत्रसंस्पर्शाऽयनाश्रवोऽपर्या-

पद्मः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । प्राणसंस्पर्शोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । जिह्वासंस्पर्शोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । कायसंस्पर्शोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । मनःसंस्पर्शोऽप्यनाश्रवोऽपर्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । चतुःसंस्पर्शजावेदनाऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । श्रीचसंस्पर्शजावेदनाऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । प्राणसंस्पर्शजावेदनाऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । जिह्वासंस्पर्शजावेदनाऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । कायसंस्पर्शजावेदनाऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । मनःसंस्पर्शजावेदनाऽप्यनाश्रवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।

पृथिवौधातुरप्यनाश्वोऽपय्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
अग्नातुरप्यनाश्वोऽपय्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । तेजोधातु-
रप्यनाश्वोऽपय्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वायुधातुरप्यना-
श्वोऽपय्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आकाशधातुरप्यनाश्वो-
पय्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अविद्याऽप्यनाश्वोऽपय्यापन्ना
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । संस्काराऽप्यनाश्वोऽपय्यापन्नाः प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । विज्ञानमप्यनाश्वमपय्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपा-
दाय । नामरूपमप्यनाश्वमपय्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
पञ्चायतनमप्यनाश्वमपय्यापन्नं प्रकृतिशून्यतामुपादाय । स्पर्शाऽप्य-
नाश्वोऽपय्यापन्नः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वेदनाऽप्यनाश्वोऽपय्या-
पन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । दृष्ट्याप्यनाश्वोऽपय्यापन्ना प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । उपादानमप्यनाश्वमपय्यापन्नं प्रकृतिशून्यता-

प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अनुपक्षमशून्यतायनाशवाऽपर्यापन्ना प्रकृति-
तिशून्यतामुपादाय । अभावशून्यतायनाशवाऽपर्यापन्ना प्रकृति-
शून्यतामुपादाय । स्वभावशून्यतायनाशवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय । अभावस्वभावशून्यतायनाशवाऽपर्यापन्ना प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय ।

सृष्ट्युपस्थानान्ययनाशवाण्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
सम्यक्प्रज्ञानान्ययनाशवाण्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
अद्विपादाऽयनाशवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । इन्द्रि-
यान्ययनाशवाण्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । बलाण्यय-
नाशवाण्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । बोध्यज्ञाना-
शवाण्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आर्याष्टाङ्गमार्गो-
ऽयनाशवोऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आर्य्यमत्यान्ययना-
शवाण्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । ध्यानान्ययनाशवाण्य-
पर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अप्रमाणान्ययनाशवाण्य-
पर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आरूप्यसमापत्तयोऽयना-
शवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । विमोक्षाऽयनाशवाऽपर्या-
पन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । अनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽयना-
शवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । शून्यतानिमित्ताप्रणि-
हितविमोक्षमुखान्ययनाशवाण्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।
अभिज्ञाऽयनाशवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । समाधयो-
ऽयनाशवाऽपर्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । धारणीमुखान्यय-
नाशवाण्यपर्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । तथागतबलाण्य-

प्यनाश्रयाण्यप्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । वैशारद्यान्यप्यना-
श्रयाण्यप्यापन्नानि प्रकृतिशून्यतामुपादाय । प्रतिमम्बिदोऽप्यना-
श्रवाऽप्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपादाय । महामैश्रयणाश्रवाऽप्याप-
न्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय । महाकरुणाऽप्यनाश्रवाऽप्यापन्ना
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । आवेणिकबुद्धधर्माऽप्यनाश्रवाऽप्यापन्नाः
प्रकृतिशून्यतामुपादाय । सर्वज्ञताऽप्यनाश्रवाऽप्यापन्ना प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय । मार्गाकारज्ञताऽप्यनाश्रवाऽप्यापन्नाः प्रकृतिशून्यतामुपा-
दाय । सर्वाकारज्ञताऽप्यनाश्रवाऽप्यापन्ना प्रकृतिशून्यतामुपादाय ।

आह । यदप्यायुष्मान् सुभूतिरेवमाह । अचित्तत्वात्तत्रापि
चित्तेऽसक्त इति । न त्वायुष्मन् सुभूते रूपमपि रूपेऽसक्तं । अवेद-
नापि वेदनायामसक्ता । असंज्ञापि संज्ञायामसक्ता । असंस्काराऽपि
संस्कारेष्वसक्ताः । अविज्ञानमपि विज्ञानेऽसक्तं । अचक्षुरपि चक्षु-
ष्यसक्तं । अश्रोत्रमपि श्रोत्रेऽसक्तं । अघ्राणमपि घ्राणेऽसक्तं । अजिह्वापि
जिह्वायामसक्ता । अकायोऽपि कायेऽसक्तः । अमनोऽपि मनस्यसक्तं ।
अरूपमपि रूपेऽसक्तं । अशब्दोऽपि शब्देऽसक्तः । अगन्धोऽपि गन्धे-
ऽसक्तः । अरसोऽपि रसेऽसक्तः । असर्गोऽपि स्वर्गेऽसक्तः । अधर्माऽपि
धर्मेष्वसक्ताः । अचक्षुर्विज्ञानमपि चक्षुर्विज्ञानेऽसक्तं । अश्रोत्रविज्ञान-
मपि श्रोत्रविज्ञानेऽसक्तं । अघ्राणविज्ञानमपि घ्राणविज्ञानेऽसक्तं ।
अजिह्वाविज्ञानमपि जिह्वाविज्ञानेऽसक्तं । अकायविज्ञानमपि
कायविज्ञानेऽसक्तं । अमनोविज्ञानमपि मनोविज्ञानेऽसक्तं । अचक्षुः-
संस्पर्शोऽपि चक्षुःसंस्पर्शेऽसक्तः । अश्रोत्रसंस्पर्शोऽपि श्रोत्रसंस्पर्शेऽसक्तः ।
अघ्राणसंस्पर्शोऽपि घ्राणसंस्पर्शेऽसक्तः । अजिह्वासंस्पर्शोऽपि जिह्वा-

संस्पर्शोऽसक्तः । अकायसंस्पर्शोऽपि कायसंस्पर्शोऽसक्तः । अमनःसंस्पर्शो-
ऽपि मनःसंस्पर्शोऽसक्तः । अचक्षुःसंस्पर्शजावेदनापि चक्षुःसंस्पर्शजावेद-
नायामसक्ता । अश्रोत्रसंस्पर्शजापि वेदनाश्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाया-
मसक्ता । अघ्राणसंस्पर्शजापि वेदना घ्राणसंस्पर्शजावेदनायामसक्ता ।
अजिह्वासंस्पर्शजापि वेदनाजिह्वासंस्पर्शजावेदनायामसक्ता । अकाय-
संस्पर्शजापि वेदनाकायसंस्पर्शजावेदनायामसक्ता । अमनःसंस्पर्श-
जापि वेदनामनःसंस्पर्शजावेदनायामसक्ता ।

अपृथिवीधातुरपि पृथिवीधातावसक्तः । अनग्नातुरपि अग्ना-
तावसक्तः । अतेजोधातुरपि तेजोधातावसक्तः । अवायुधातुरपि
वायुधातावसक्तः । अनाकाशधातुरपि आकाशधातावसक्तः । अवि-
ज्ञानधातुरपि विज्ञानधातावसक्तः । अनविद्याप्यविद्यायामसक्ता ।
असंस्कारा अपि संस्कारेष्वसक्ताः । अविज्ञानमपि विज्ञानेऽसक्तं ।
अनामरूपमपि नामरूपेऽसक्तं । अपङ्कायतनमपि पङ्कायतनेऽसक्तं ।
अस्पर्शोऽपि स्पर्शोऽसक्तः । अवेदनापि वेदनायामसक्ता । अदृष्ट्यापि
दृष्ट्यायामसक्ता । अनुपादानमप्युपादानेऽसक्तं । अभवोऽपि भवेऽसक्तः ।
अजातिरपि जातावसक्ता । अजरामरणमपि जरामरणेऽसक्तं* ।

अदानपारमितापि दानपारमितायामसक्ता । अशीलपार-
मितापि शीलपारमितायामसक्ता । अक्षान्तिपारमितापि क्षान्ति-
पारमितायामसक्ता । अवैर्यपारमितापि वैर्यपारमितायामसक्ता ।
अध्यानपारमितापि ध्यानपारमितायामसक्ता । अप्रज्ञापारमितापि
प्रज्ञापारमितायामसक्ता ।

अनध्यात्मशून्यतापध्यात्मशून्यतायामसक्ता । अवहिद्गुंशून्यतापि
 यद्विद्गुंशून्यतायामसक्ता । अनध्यात्मवद्विद्गुंशून्यतापि अध्यात्म-
 वद्विद्गुंशून्यतायामसक्ता । अशून्यताशून्यतापि शून्यताशून्यताया-
 मसक्ता । अमहाशून्यतापि महाशून्यतायामसक्ता । अपरमार्थ-
 शून्यतापि परमार्थशून्यतायामसक्ता । असंस्कृतशून्यतापि संस्कृत-
 शून्यतायामसक्ता । अनसंस्कृतशून्यतापि असंस्कृतशून्यतायामसक्ता ।
 अनत्यन्तशून्यताप्यत्यन्तशून्यतायामसक्ता । अननवराद्यशून्यताप्यनव-
 राद्यशून्यतायामसक्ता । अनमवकारशून्यताप्यनवकारशून्यतायाम-
 सक्ता । अप्रकृतिशून्यतापि प्रकृतिशून्यतायामसक्ता । असर्वधर्म-
 शून्यतापि सर्वधर्मशून्यतायामसक्ता । अस्त्रस्त्रघणशून्यतापि स्त्रस्त्र-
 घणशून्यतायामसक्ता । अननुपलम्भाशून्यताप्यनुपलम्भशून्यतायाम-
 सक्ता । अननभावशून्यताप्यभावशून्यतायामसक्ता । अस्त्रभावशून्य-
 तापि स्त्रभावशून्यतायामसक्ता । अमभावस्त्रभावशून्यताप्यभावस्त्रभाव-
 शून्यतायामसक्ता ।

अस्त्युपस्थानान्यपि स्त्रत्युपस्थानेष्वसक्तानि । असम्यक्प्रज्ञाणा-
 न्यपि सम्यक्प्रज्ञाणेष्वसक्तं । अनृद्धिपादाऽपि च्छद्धिपादेष्वसक्ताः ।
 अनिन्द्रियान्यपौन्द्रियेष्वसक्तानि । अवलान्यपि वलेष्वसक्तानि ।
 अवोद्यज्ञान्यपि बोध्यज्ञेष्वसक्तानि । अनार्याष्टाङ्गमार्गेऽप्यार्याष्टाङ्ग-
 मार्गेऽसक्तः । अनार्थसत्यान्यथार्थसत्तेष्वसक्तानि । अध्यानान्यपि
 ध्यानेष्वसक्तानि । अनप्रमाणान्यथप्रमाणेष्वसक्तानि । अनाख्यसमा-
 पत्तयोऽर्थाख्यसमापत्तिष्वसक्ताः । अविमोक्षाऽपि विमोक्षेष्वसक्ताः ।
 अननुपूर्वविहारसमापत्तयोऽप्यनुपूर्वविहारसमापत्तिष्वसक्ताः । अशू-

न्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखान्यपि शून्यतानिमित्ताप्रणिहित-
विमोक्षमुखेष्वसक्तानि । अनभिज्ञायभिज्ञास्त्वसक्ताः । असमाधायो-
रपि समाधिष्वसक्ताः । आधारणीमुखान्यपि धारणीमुखेष्वसक्तानि ।
अतथागतवचान्यपि तथागतबलेष्वसक्तानि । अवैशारद्यान्यपि वैशा-
रक्ष्येष्वसक्तानि । अप्रतिसम्बिदोऽपि प्रतिसम्बित्त्वसक्ताः । अमहा-
मैत्र्यपि महामैत्र्यामसक्ता । अमहाकरुणापि महाकरुणायामसक्ता ।
अनावेणिकबुद्धधर्मा अप्यावेणिकबुद्धधर्मेष्वसक्ताः । असर्वज्ञतापि
सर्वज्ञतायामसक्ता । अमार्गाकारज्ञतापि मार्गाकारज्ञतायामसक्ता ।
असर्वाकारज्ञतापि सर्वाकारज्ञतायामसक्ता ।

आह । एवमेतदायुष्मज्जारदतीपुत्र । अरूपमपि रूपेऽसक्तं ।
अवेदनापि वेदनायामसक्ता । असंज्ञापि संज्ञायामसक्ता । असंस्का-
राऽपि संस्कारेष्वसक्ताः । अविज्ञानमपि विज्ञानेऽसक्तं । अचक्षुरपि
क्षुष्यसक्तं । अश्रोत्रमपि श्रोत्रेऽसक्तं । अघ्राणमपि घ्राणेऽसक्तं ।
अजिह्वापि जिह्वायामसक्ता । अकायोऽपि कायेऽसक्तः । अमनोऽपि
मनस्यसक्तं । अरूपमपि रूपेऽसक्तं । अशब्दोऽपि शब्देऽसक्तः । अग-
न्धोऽपि गन्धेऽसक्तः । अरसोऽपि रसेऽसक्तः । अस्पर्शीऽपि स्पर्शे-
ऽसक्तः । अधर्मापि धर्मेष्वसक्ताः । अक्षुर्विज्ञानमपि क्षुर्विज्ञाने-
ऽसक्तं । अश्रोत्रविज्ञानमपि श्रोत्रविज्ञानेऽसक्तं । अघ्राणविज्ञानमपि
घ्राणविज्ञानेऽसक्तं । अजिह्वाविज्ञानमपि जिह्वाविज्ञानेऽसक्तं ।
अकायविज्ञानमपि कायविज्ञानेऽसक्तं । अमनोविज्ञानमपि मनो-
विज्ञानेऽसक्तं । अक्षुःसंस्पर्शोऽपि क्षुःसंस्पर्शेऽसक्तः । अश्रोत्रसंस्पर्शो-
ऽपि श्रोत्रसंस्पर्शेऽसक्तः । अघ्राणसंस्पर्शोऽपि घ्राणसंस्पर्शेऽसक्तः ।

अजिज्ञासंस्पर्शोऽपि जिज्ञासंस्पर्शोऽसक्तः । अकायसंस्पर्शोऽपि काय-
संस्पर्शोऽसक्तः । अमनःसंस्पर्शोऽपि मनःसंस्पर्शोऽसक्तः । अचक्षुःसंस्पर्श-
जावेदनापि चक्षुःसंस्पर्शजावेदनायामसक्ता । अद्योचसंस्पर्शजावेदनापि
द्योचसंस्पर्शजावेदनायामसक्ता । अघ्राणसंस्पर्शजावेदनापि घ्राणसंस्पर्श-
जावेदनायामसक्ता । अजिज्ञासंस्पर्शजावेदनापि जिज्ञासंस्पर्शजावे-
दनायामसक्ता । अकायसंस्पर्शजावेदनापि कायसंस्पर्शजावेदनाया-
मसक्ता । अमनःसंस्पर्शजावेदनापि मनःसंस्पर्शजावेदनायामसक्ता ।

अष्टयिवीधातुरपि ष्टयिवीधातावसक्तः । अनन्धातुरप्यन्धाता-
वसक्तः । अतेजोधातुरपि तेजोधातावसक्तः । अवायुधातुरपि वायु-
धातावसक्तः । अनाकाशधातुरप्याकाशधातावसक्तः । अविज्ञानधातु-
रपि विज्ञानधातावसक्तः । अनविद्याप्यविद्यायामसक्ता । असंस्का-
राऽपि संस्कारेष्वसक्ताः । अविज्ञानमपि विज्ञानेऽसक्तं । अनामरूप-
मपि नामरूपेऽसक्तं । अपङ्कयतनमपि पङ्कयतनेऽसक्तं । अस्पर्शो-
ऽपि स्पर्शोऽसक्तः । अवेदनापि वेदनायामसक्ता । अदृष्ट्यापि दृष्ट्या-
यामसक्ता । अनुपादानमप्युपादानेऽसक्तं । अभवोऽपि भवेऽसक्तः ।
अजातिरपि जातावसक्तः । अजरामरणमपि जरामरणेऽसक्तं* ।

अदानपारमितापि दानपारमितायामसक्ता । अशीलपार-
मिताऽपि शीलपारमितायामसक्ता । अचान्तिपारमिताऽपि चान्ति-
पारमितायामसक्ता । अवैर्यपारमिताऽपि वैर्यपारमितायाम-
सक्ता । अध्यानपारमितापि ध्यानपारमितायामसक्ता । अप्रज्ञापार-
मिताऽपि प्रज्ञापारमितायामसक्ता । अनद्धात्मशून्यतापि अद्धात्म-

* सर्व आदर्शेषु एवं । Vide p 1293.

शून्यतायामसक्ता । अवच्छिद्वाशून्यतापि बहिर्द्वाशून्यतायामसक्ता ।
 अनध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतापि अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतायामसक्ता । अशू-
 न्यताशून्यतापि शून्यताशून्यतायामसक्ता । अमहाशून्यताऽपि महा-
 शून्यतायामसक्ता । अपरमार्थशून्यतापि परमार्थशून्यतायामसक्ता ।
 असंस्कृतशून्यताऽपि संस्कृतशून्यतायामसक्ता । अनसंस्कृतशून्यताऽपि
 असंस्कृतशून्यतायामसक्ता । अनत्यन्तशून्यताऽपि अत्यन्तशून्यतायाम-
 सक्ता । अननवरायशून्यतायनवरायशून्यतायामसक्ता । अननवकार-
 शून्यतायनवकारशून्यतायामसक्ता । अप्रकृतिशून्यतापि प्रकृतिशून्य-
 तायामसक्ता । असर्वधर्माशून्यतापि सर्वधर्माशून्यतायामसक्ता ।
 अखलक्षणशून्यतापि खलक्षणशून्यतायामसक्ता । अननुपलम्भशून्य-
 तायनुपलम्भशून्यतायामसक्ता । अनभावशून्यतायभावशून्यतायाम-
 सक्ता । अस्वभावशून्यतापि स्वभावशून्यतायामसक्ता । अनभाव-
 स्वभावशून्यतायभावस्वभावशून्यतायामसक्ता ।

अकृत्युपस्थानान्यपि कृत्युपस्थानेष्वसक्तानि । असम्यक्प्रहाणा-
 न्यपि सम्यक्प्रहाणेष्वसक्तानि । अनृद्धिपादापृद्धिपादेष्वसक्ताः ।
 अनीन्द्रियानीन्द्रियेष्वसक्तानि । अवलान्यपि बलेष्वसक्तानि । अबो-
 धकान्यपि बोध्यङ्गेष्वसक्तानि । अनार्याष्टाङ्गमार्गेष्वार्याष्टाङ्गमार्गे-
 ऽसक्ताः । अनार्यसत्यान्यप्यार्यसत्येष्वसक्तानि । अध्यानान्यपि ध्याने-
 ष्वसक्तानि । अनप्रमाणान्यप्यप्रमाणेष्वसक्तानि । अनाह्वयसमापत्तयो-
 प्याह्वयसमापत्तिष्वसक्ताः । अविमोचाऽपि विमोचेष्वसक्ताः । अननु-
 पूर्वविहारसमापत्तयोरनुपूर्वविहारसमापत्तिष्वसक्ताः । अशून्यता-
 निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यपि शून्यतानिमित्ताप्रणिहितवि-

मोक्षमुखेष्वसक्तानि । अनभिज्ञाप्यनभिज्ञास्वसक्ताः । अममाधयो-
ऽपि समाधिव्यसक्ताः । आधारणीमुखान्यपि धारणीमुखेष्वसक्तानि ।
अतथागतसत्त्वान्यपि तथागतवलेष्वसक्तानि । अवैशारद्यान्यपि वैशा-
रधेष्वसक्तानि । अप्रतिसम्बिदोऽपि प्रतिसम्बित्व्यसक्ताः । अमहा-
मैत्र्यपि महामैत्र्यामसक्ताः । अमहाकरुणापि महाकरुणायामसक्ता ।
अनावेणिकबुद्धधर्माव्येणिकबुद्धधर्मेष्वसक्ताः । अमर्वज्जतापि सर्व-
ज्जतायामसक्ता । अमार्गाकारज्जतापि मार्गाकारज्जतायामसक्ता ।
असर्वाकारज्जतापि सर्वाकारज्जतायामसक्ता ।

एवं खल्लायुष्मच्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्तः प्रज्ञापार-
मितायाश्चरन् तेनापि बोधिचित्तेनासमसमचित्तेन सर्वश्रावक
प्रत्येकबुद्धैर्नमन्यते नाभिनिविशते । अनुपलभयोगेन सर्वधर्माणां
तेन बोधिसत्त्वोमहासत्त्व इत्युच्यते । अथायुष्मान् पूर्वा मैत्रायणी-
पुत्रो भगवत्तमेतदवोचत् । ममापि भगवन् प्रतिभाति येनार्येन
बोधिसत्त्वोमहासत्त्व इत्युच्यते । भगवानाह । प्रतिभा तु ते पूर्ण ।
पूर्ण आह । महासत्त्वानुसम्बन्धो वत भगवन् ससत्त्वो महायान-
सप्रस्थितः ससत्त्वो महायानसमारुद्धो भगवन् ससत्त्वः । तेन
बोधिसत्त्वोमहासत्त्व इत्युच्यते । अथायुष्मान् शारदतीपुत्र आयुष्मन्तं
पूर्ण मैत्रायणीपुत्रमवोचत् । कियतायुष्मन् पूर्ण बोधिसत्त्वोमहा-
सत्त्वो महासत्त्वानुसम्बन्ध इत्युच्यते । पूर्ण आह । इहायुष्मच्छार-
दतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो न प्रादेशिकानां सत्त्वानां कृते
दानपारमितायां स्थित्वा दानं ददात्यपि तु सर्वसत्त्वानां कृते
दानपारमितार्थां चरन् दानं ददाति । न प्रादेशिकानां सत्त्वानां

कृते ग्रीष्मपारमितायां स्थित्वा ग्रीष्मं रचति । अपि तु सर्व-
सत्त्वानां कृते ग्रीष्मपारमितायां चरन् ग्रीष्मं रचति । न प्रादे-
शिकानां सत्त्वानां कृते चान्तिपारमितायां स्थित्वा चान्तिं भाव-
यति । अपि तु सर्वसत्त्वानां कृते चान्तिपारमितायां चरन्
चान्तिं भावयति । न प्रादेशिकानां सत्त्वानां कृते वीर्यपारमितायां
स्थित्वा वीर्यमारभते । अपि तु सर्वसत्त्वानां कृते वीर्यपार-
मितायां चरन् वीर्यमारभते । न प्रादेशिकानां सत्त्वानां कृते
ध्यानपारमितायां स्थित्वा ध्यानानुत्पादयति । अपि तु सर्व-
सत्त्वानां कृते ध्यानपारमितायां चरन् ध्यानानुत्पादयति । न
प्रादेशिकानां सत्त्वानां कृते प्रज्ञापारमितायां स्थित्वा प्रज्ञाभाव-
यति । अपि तु सर्वसत्त्वानां कृते प्रज्ञापारमितायां चरन् प्रज्ञा-
भावयति ।

न सत्त्वपरिच्छेदेन बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सम्प्राप्तं सम्रह्यति ।
इयतः सत्त्वान् निरुपधिगेषु निर्व्याणधातौ परिनिर्व्यापयिष्यामि ।
इयतः सत्त्वान् परिनिर्व्यापयिष्यामि । इयतः सत्त्वान् बोधौ प्रति-
ष्ठापयिष्यामि । इयतः सत्त्वान् प्रतिष्ठापयिष्यामि । अपि तु खलु
पुनर्व्याधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वसत्त्वानां कृते महासत्त्वाहं सम्रह्यति ।
एवञ्चास्य भवत्यात्मना च दानपारमितां परिपूरयिष्यामि । सर्व-
सत्त्वांश्च दानपारमितायां नियोजयिष्यामि । आत्मना च ग्रीष्म-
पारमिताम्परिपूरयिष्यामि । सर्वसत्त्वांश्च ग्रीष्मपारमितायां नियो-
जयिष्यामि । आत्मना च चान्तिपारमिताम्परिपूरयिष्यामि ।
सर्वसत्त्वांश्च चान्तिपारमितायां नियोजयिष्यामि । आत्मना च

वीर्यपारमिताम्परिपूरयिष्यामि । सर्वसत्त्वांश्च वीर्यपारमितायां
 नियोजयिष्यामि । आत्मना च ध्यानपारमिताम्परिपूरयिष्यामि ।
 सर्वसत्त्वांश्च ध्यानपारमितायां नियोजयिष्यामि । आत्मना च
 प्रज्ञापारमिताम्परिपूरयिष्यामि । सर्वसत्त्वांश्च प्रज्ञापारमितायां
 नियोजयिष्यामि ।

आत्मना चाध्यात्मशून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्वसत्त्वांश्चा-
 ध्यात्मशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना च बहिर्द्विशून्यता
 परिपूरयिष्यामि । सर्वसत्त्वांश्च बहिर्द्विशून्यतायां नियोजयि-
 ष्यामि । आत्मना चाध्यात्मबहिर्द्विशून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्व-
 सत्त्वांश्चाध्यात्मबहिर्द्विशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना च
 शून्यताशून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्वसत्त्वांश्च शून्यताशून्यतायां
 नियोजयिष्यामि । आत्मना च महाशून्यताम्परिपूरयिष्यामि ।
 सर्वसत्त्वांश्च महाशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना च पर-
 मार्यशून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्वसत्त्वांश्च परमार्थशून्यतायां
 नियोजयिष्यामि । आत्मना च संस्कृतशून्यताम्परिपूरयिष्यामि ।
 सर्वसत्त्वांश्च संस्कृतशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना चासं-
 स्कृतशून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्वसत्त्वांश्चासंस्कृतशून्यतायां नियो-
 जयिष्यामि । आत्मना चाऽत्यन्तशून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्व-
 सत्त्वांश्चाऽत्यन्तशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना चाऽनवराश-
 शून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्वसत्त्वांश्चानवराशशून्यतायां नियोज-
 यिष्यामि । आत्मना चाऽनवकारशून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्व-
 सत्त्वांश्चाऽनवकारशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना च प्रकृति-

शून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्व्वसत्त्वांश्च प्रकृतिशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना च सर्व्वधर्म्मशून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्व्वसत्त्वांश्च सर्व्वधर्म्मशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना च खल-
 चणशून्यतायाम्परिपूरयिष्यामि । सर्व्वसत्त्वांश्च खलचणशून्यतायां
 नियोजयिष्यामि । आत्मना चाऽनुपलम्भशून्यताम्परिपूरयिष्यामि ।
 सर्व्वसत्त्वांश्चानुपलम्भशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना चाऽभाव-
 शून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्व्वसत्त्वांश्चाभावशून्यतायां नियोजयि-
 ष्यामि । आत्मना च स्वभावशून्यताम्परिपूरयिष्यामि । सर्व्वसत्त्वांश्च
 स्वभावशून्यतायां नियोजयिष्यामि । आत्मना चाऽभावस्वभावशून्य-
 ताम्परिपूरयिष्यामि । सर्व्वसत्त्वांश्चाभावस्वभावशून्यतायां नियो-
 जयिष्यामि ।

आत्मना च चतुर्षु कृत्युपस्थानेषु स्थास्यामि । परांश्चतुर्षु
 कृत्युपस्थानेषु नियोजयिष्यामि । आत्मना च चतुर्षु सम्यक्प्रहाणेषु
 स्थास्यामि । परांश्च चतुर्षु कृत्युपस्थानेषु नियोजयिष्यामि । आत्म-
 ना च चतुर्षु ष्टद्विपादेषु स्थास्यामि । परांश्च चतुर्षु ष्टद्विपादेषु
 नियोजयिष्यामि । आत्मना च पञ्चेन्द्रियेषु स्थास्यामि । परांश्च
 पञ्चेन्द्रियेषु नियोजयिष्यामि । आत्मना च पञ्चसु बलेषु स्थास्यामि ।
 परांश्च पञ्चसु बलेषु नियोजयिष्यामि । आत्मना च सप्तसु बोध-
 ज्ञेषु स्थास्यामि । परांश्च सप्तसु बोधज्ञेषु नियोजयिष्यामि ।
 आत्मना चाय्यांष्टाङ्गमार्गे स्थास्यामि । परांश्चाय्यांष्टाङ्गमार्गे नियो-
 जयिष्यामि । आत्मना चार्य्यसत्त्वेषु स्थास्यामि । परांश्चार्य्यसत्त्वेषु
 नियोजयिष्यामि । आत्मना च ध्यानेषु स्थास्यामि । परांश्च ध्यानेषु

नियोजयिष्यामि । आत्मना चाऽप्रमाणेषु स्थास्यामि । परांश्चा-
 ऽप्रमाणेषु नियोजयिष्यामि । आत्मना चाऽरूपममापत्तिषु
 स्थास्यामि । परांश्चारूपममापत्तिषु नियोजयिष्यामि । आत्मना
 चाष्टासु विमोक्षेषु स्थास्यामि । परांश्चाष्टासु विमोक्षेषु नियोजयि-
 ष्यामि । आत्मना च नवस्वतुपूर्वविहारममापत्तिषु स्थास्यामि ।
 परांश्च नवस्वतुपूर्वविहारममापत्तिषु नियोजयिष्यामि । आत्मना
 च शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु स्थास्यामि । परांश्च
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु नियोजयिष्यामि । आत्मना
 चाभिज्ञासु स्थास्यामि । परांश्चाभिज्ञासु नियोजयिष्यामि ।
 आत्मना च समाधिषु स्थास्यामि । परांश्च समाधिषु नियोजयि-
 ष्यामि । आत्मना च धारणीमुखेषु स्थास्यामि । परांश्च धारणी-
 मुखेषु नियोजयिष्यामि । आत्मना च तथागतबलेषु स्थास्यामि ।
 परांश्च तथागतबलेषु नियोजयिष्यामि । आत्मना च वैशारद्येषु
 स्थास्यामि । परांश्च वैशारद्येषु नियोजयिष्यामि । आत्मना च प्रति-
 सन्वित्सु स्थास्यामि । परांश्च प्रतिसन्वित्सु नियोजयिष्यामि ।
 आत्मना च महामैत्र्यां स्थास्यामि । परांश्च महामैत्र्यां नियोजयि-
 ष्यामि । आत्मना च महाकरुणयां स्थास्यामि । परांश्च महा-
 करुणयां नियोजयिष्यामि । आत्मना चाष्टादशावेणिकबुद्धधर्मेषु
 स्थास्यामि । अष्टादशावेणिकबुद्धधर्मेषु नियोजयिष्यामि ।

इयतायुश्चकारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासन्नाहसम्बन्ध
 इत्युच्यते । पुनरपरमायुश्चकारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञा-
 पारमितायाञ्चरन् यद्दानं ददाति । तत्सर्वाकारज्ञतां प्रतिसंयुक्त-

मनसिकारैर्नश्चावक प्रत्येकबुद्धे प्रतिसंयुक्तैस्तच्च कुशलमूलं भव्यमत्त्व-
साधारणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयत्ययं बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो दानपारमितासन्नाहः ।
पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहामत्त्वो दानं ददत्
सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न श्चावक प्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तै
भूमौ परिणामयत्ययं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो दानं ददतः शीलपारमितासन्नाहः । पुनरपरमायुष्मञ्चार-
दतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दानं ददतः सर्वाकारज्ञता
प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्यतिषां धर्माणां वमणता रोचनताऽधिवास-
नता । अयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
दानं ददतः क्षान्तिपारमितासन्नाहः । पुनरपरमायुष्मञ्चारदती-
पुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दानं ददतः सर्वाकारज्ञताप्रति-
संयुक्तैर्मनसिकारैर्वीर्यायंसनता । अयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायां चरतो दानं ददतो वीर्यपारमितासन्नाहः ।
पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दानं ददतो
या चित्तैकाग्रता यदुतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारै श्चावक
प्रत्येकबुद्धाप्रतिसंयुक्तानाञ्च चित्तोत्पादनाममवकाशदानं तदेका-
लम्बनतामुपादाय । अयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-
तायां चरतो दानं ददतो ध्यानपारमितासन्नाहः । पुनरपरमायुष्म-
ञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
दानं ददतः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्मानावकतसंज्ञेयता
भवति । स न च दानमुपलभते । न दायकं न प्रतिपादकमुप-

लभते । अयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो दानं ददतः प्रज्ञापारमितामयाहः । यदायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः पारमिता न निमित्तीकरोति नोपलभते । एवं खलु बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् महासत्त्वाह सम्बन्धो बोधितथः ।

पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः शीलपारमितायां चरन् सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्दानं ददाति तच्च सर्वसत्त्वसाधारणं कृत्वाऽभुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामपथ्ययमनुपलभयोगेन । अयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य शीलपारमितायां चरतो दानपारमिता । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः शीलपारमितायां चरतो या आवकप्रत्येकबुद्धभूम्यस्पृशानताः प्रागेव पृथग्जनभूमयः । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य शीलपारमितायां चरतः शीलपारमिता । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य शीलपारमितायां चरतः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः तेषां धर्माणां समणत्वारोचनताऽधिवासनता । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य शीलपारमितायां चरतः चान्तिपारमिता । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महारत्नस्य शीलपारमितायां चरतः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्यावौर्य्यासंभनता नवलीनवीर्य्यता । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो वीर्य्यपारमिता । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य शीलपारमितायां चरतः सर्वा-

कारजताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्विहरतो "था आवकप्रत्येकबुद्ध-
चित्तानामनवकाशदानं तस्य च कुशलमूलस्य सर्वसत्त्वसाधारणी-
कृतस्याऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयति । इयं बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य ग्रीक्षपारमितायां चरतो ध्यानपारमिता ।
पुनरपरमायुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतः सर्वाकारजताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवक-
प्रत्येकप्रतिसंयुक्तैर्वा सर्वधर्मेषु मायाकृतसंज्ञा प्रत्युपस्थिता भवति ।
तेन च ग्रीक्षेन न मन्यते न तच्छीलमुपलभते प्रकृतिशून्यता-
मुपादाय । तच्च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधारणं कृत्वाऽनुत्तरायां
सम्यक्सम्बोधौ परिणामयति । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
ग्रीक्षपारमितायां चरतः प्रज्ञापारमिता । एवं खल्वायुष्मन् शार-
दतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः ग्रीक्षपारमितायां चरन् षट्पार-
मिताः परिगृह्णाति । तेन महासत्त्वाद् वसद्भू इत्युच्यते ।

पुनरपरमायुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः चान्तिपार-
मितायां चरन् यद्दानं ददाति तत्सर्वकारजता प्रतिसंयुक्तैर्मनसि-
कारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैस्तच्च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधारणं
कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयति । इयं बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य चान्तिपारमितायां चरतो दानपारमिता । पुनरपर-
मायुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः चान्तिपारमितायाश्चरन्
यच्छीलं रचति तत्सर्वाकारजताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवक

प्रत्येकबुद्धप्रतिभंयुक्तैस्तच्च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधारणं ह्यस्याऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयतीत्यं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य चान्तिपारमितायां चरतः प्रज्ञापारमिता । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य चान्तिपारमितायां चरतो या सर्वाकारज्ञताप्रतिभंयुक्तानां मनसिकाराणां क्षमणारोचनताऽधिवासनता । इयं चान्तिपारमितायां चरतः चान्तिपारमिता । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य चान्तिपारमितायां चरतः सर्वाकारज्ञताप्रतिभंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिभंयुक्तैर्वा चित्तस्यैकाग्रता इयं चान्तिपारमितायां चरतो ध्यानपारमिता । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य चान्तिपारमितायां चरतः सर्वाकारज्ञताप्रतिभंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिभंयुक्तैः सर्वसत्त्वेषु मायाहृतसंज्ञाप्रत्युपस्थिता भवति । तथा च चान्ति न मन्यते । न च तां चान्तिमुपसृजते । इयं चान्तिपारमितायां चरतः प्रज्ञापारमिता । एवं खल्वायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्त्वः चान्तिपारमितायां चरन् सर्वाः षट्पारमिताः परिगृह्णाति । तेन महामत्त्वाद् सन्नद्ध इत्युच्यते ।

पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्त्वो वीर्यपारमितायां चरन् यद्दानं ददाति । तत्सर्वाकारज्ञताप्रतिभंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिभंयुक्तैस्तच्च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधारणं ह्यस्याऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयति इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य वीर्यपारमितायां चरतो दानपारमिता । पुन-

रपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो वीर्यपारमितायां
 चरन् शीलं रक्षति सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवक-
 प्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैस्तच्च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधारणं हृत्वाऽनुत्त-
 रायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयतीयं वीर्यपारमितायां चरतः
 शीलपारमिता । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य वीर्यपारमितायां चरतः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मन-
 सिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैः तेषां धर्माणां समणता
 रोचनताऽधिवासनता । इयं वीर्यपारमितायां चरतः ज्ञान्तिपार-
 मिता । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 वीर्यपारमितायां चरतः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न
 आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैः सर्वसत्त्वार्थं या वीर्यास्त्रं मनताऽघृ-
 णता, इयं वीर्यपारमितायां चरतो वीर्यपारमिता । पुनरपर-
 मायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य वीर्यपारमितायां
 चरतः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रति-
 संयुक्तैरियं वीर्यपारमितायां चरतो ध्यानपारमिता । पुनरपरमा-
 युष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य वीर्यप्रज्ञापारमितायां
 चरतो या चित्तस्यैकाग्रता सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न
 आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैः सर्वधर्मेषु मायाकृतसंज्ञाप्रत्युपस्थिता
 भवति । तेन च वीर्येण न मन्यते न तद्वीर्यमुपलभते । तच्च
 कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधारणं हृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परि-
 णमयतीयं वीर्यपारमितायां चरतः प्रज्ञापारमिता । एवं हृत्वा-
 युष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो वीर्यपारमितायां चरन्

सर्वाः षट्पारमिताः परिगृह्णाति । तेन महामहोदयः सन्नद्ध-
इत्युच्यते ।

पुनरपरमायुश्चकारदत्तौपच बोधिमत्त्वोमहामत्त्वो ध्यानपार-
मितायां चरन् यद्दानं ददाति तत्सर्वाकारज्ञताप्रतिभंयुक्तैर्मनसि-
कारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिभंयुक्तैस्तच्च सर्वकुशलं सर्वसत्त्वसाधा-
रणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयतीत्यं बोधि-
मत्त्वस्य महामत्त्वस्य ध्यानपारमितायां चरतो दानपारमिता ।
पुनरपरमायुश्चकारदत्तौपच बोधिमत्त्वोमहामत्त्वो ध्यानपारमि-
तायां चरन् यच्छीलं रक्षति तत्सर्वाकारज्ञताप्रतिभंयुक्तैर्मनसि-
कारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिभंयुक्तैस्तच्च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधा-
रणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयतीत्यं ध्यानपार-
मितायां चरतः शीलपारमिता । पुनरपरमायुश्चकारदत्तौपच
बोधिमत्त्वोमहामत्त्वो ध्यानपारमितायां चरन् चान्तिं भावयति ।
सर्वाकारज्ञताप्रतिभंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिभंयुक्तै-
स्तच्च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधारणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ
परिणामयतीत्यं ध्यानपारमितायां चरतः चान्तिपारमिता ।
पुनरपरमायुश्चकारदत्तौपच बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य ध्यानपार-
मितायां चरतः सर्वाकारज्ञताप्रतिभंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवक-
प्रत्येकबुद्धप्रतिभंयुक्तैर्वा वीर्यसंस्रजता तच्च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधा-
रणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयतीत्यं ध्यानपारमि-
तायां चरतो वीर्यपारमिता । पुनरपरमायुश्चकारदत्तौपच बोधि-
मत्त्वस्य महामत्त्वस्य ध्यानपारमितायां चरतो या सर्वाकारज्ञता

प्रतिसंयुक्तेषु मनसिकारेषु चित्तस्यैकाग्रताश्रावकप्रत्येकबुद्धप्रति-
संयुक्तानां मनसिकाराणामवकाशदानं तदेकालम्बनतामुपादाय ।
तच्च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधारणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ
परिणामयतीयं ध्यानपारयितायां चरतो ध्यानपारमिता । पुनर-
परमायुशब्दकारद्वतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ध्यानपारमितायां
चरतः सर्वधर्मेषु मायाकृतसंज्ञा प्रत्युपस्थिता भवति । तेन च
ध्यानेन न मन्यते । न च ध्याममुपलभते । तच्च कुशलमूलं सर्व-
सत्त्वसाधारणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयतीयं
ध्यानपारमितायां चरतः प्रज्ञापारमिता । एवं खत्वायुशब्दकारद्वती-
पुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो ध्यानपारमितायां चरन् सर्वाः षट्पार-
मिताः परिगृह्णाति तेन महासत्त्वाह सचद्ध इत्युच्यते ।

पुनरपरमायुशब्दकारद्वतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां चरतस्त्रिमण्डपपरिशुद्धं दानं ददाति सर्वाकारज्ञता
प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न श्रावकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैस्तच्च कुशलमूलं
सर्वसत्त्वसाधारणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयतीयं
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो दानपारमिता ।
पुनरपरमायुशब्दकारद्वतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतः शीलं रक्षतः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसि-
कारैर्न श्रावक प्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैस्तच्च च कुशलमूलं सर्वसत्त्व-
साधारणं कृत्वा तस्याऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयतीयं
प्रज्ञापारमितायां चरतः शीलपारमिता । पुनरपरमायुशब्दकार-
द्वतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो या

तेषां धर्माणां चमणता रोचनताऽधिवासनता । सर्वाकारज्ञता
 प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैस्तस्य च कुशल-
 मूलस्य सर्वसत्त्वसाधारणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परि-
 णामयतीयं प्रज्ञापारमितायां चरतः चान्तिपारमिता । पुनरपर-
 मायुष्मच्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
 चरतः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्ध-
 प्रतिसंयुक्तैर्वा वीर्यासंभनता । तस्य च कुशलमूलं सर्वसत्त्वसाधारणं
 कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परिणामयतीयं प्रज्ञापारमितायां
 चरतो वीर्यपारमिता । पुनरपरमायुष्मच्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो चा चित्तस्यैकाग्रतासर्वाकार-
 ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैस्तच्च कुशल-
 मूलं सर्वसत्त्वसाधारणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परि-
 णामयतीयं प्रज्ञापारमितायां चरतो ध्यानपारमिता । पुनरपर-
 मायुष्मच्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
 चरतः सर्वधर्मेषु मायाकृतसंज्ञा प्रत्युपस्थिता भवति । सर्वाकार-
 ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्न आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तैस्तच्च कुशल-
 मूलं सर्वसत्त्वसाधारणं कृत्वाऽनुत्तरायां सम्यक्सम्बोधौ परि-
 णामयतीयं प्रज्ञापारमितायां चरतः प्रज्ञापारमिता । यदायुष्म-
 च्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तेन
 चित्तेनैताः पारमिता न सत्वाच्च बोधिं निमित्तीकरोति । नोप-
 सभते । अयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतः
 षट्पारमिता महासच्चाहः ।

एवं खल्लायुषज्जकारदतीपुष बोधिसत्त्वोमहामत्त एकैकस्यां
पारमितायां स्थित्वा सर्व्वाः षट्पारमिताः परिपूरयति ।

पुनरपरमायुश्चकारदत्तौपुत्र बोधिसत्वोमहासत्त्वो ध्यानानि चाप्रमाणानि चारूप्यं समापत्तीन् समापद्यते । न च ध्यानाप्र-
माणारूप्यसमापत्तीराच्छादयति । न च तैर्धानैरप्रमाणैरारूप्य-
समापत्तिभिस्तु संह्रियते । न च ध्यानाप्रमाणारूप्यसमापत्तिवशे-
नोपपद्यते । इत्यमायुश्चकारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यो-
पाय कौशलसद्वृत्ताप्रज्ञापारमिता । पुनरपरमायुश्चकारदत्तौपुत्र
बोधिसत्वोमहासत्त्वो ध्यानानि चाप्रमाणानि चारूप्यसमापत्तीन्
विवेकदर्शनेन च शून्यतानिमित्ताप्रणिहितदर्शनेन च समापद्यते ।
न च तेषां वाग्रनोपपद्यते । न च भूतकोटिं साक्षात्करोति ।
सर्वश्रावकप्रत्येकबुद्धाश्च । भवत्यथं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञा-
पारमितायां चरत उपायकौशलमहासत्ताहः । एवं खल्वामयुष्म-
च्चकारदत्तौपुत्र बोधिसत्वोमहासत्त्वोमहासत्ताह सत्तद्भू इत्युच्यते ।
एवं सत्ताह सत्तद्भूस्यायुश्चकारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
पूर्वस्थां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्त
उदानमुदानयन्ति । नामधेयञ्च कीर्त्तयन्ति शब्दमुदीरयन्ति ।
घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽसुम्निन् लोकधातौ बोधिसत्वोमहासत्त्वो
महासत्ताह सत्तद्भूः सत्तांश्च पावयति बुद्धचेतसञ्च परिशोधयति ।
अद्या च विक्रीडति । दक्षिणस्थां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु
लोकधातुषु बुद्धाभगवन्त उदानमुदानयन्ति नामधेयञ्च परि-
कीर्त्तयन्ति । शब्दमुदीरयन्ति । घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽसुम्निन्

लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वाह सन्नद्धः । सत्त्वांश्च
 परिपाचयति । बुद्धचेत्रञ्च परिशोधयति । अद्या च विक्रीडति ।
 पश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्त
 उदानमुदानयन्ति । नामधेयञ्च परिकीर्त्तयन्ति । शब्दमुदीर-
 यन्ति । घोषमनुश्रावयति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो-
 महासत्त्वो महासत्त्वाह सन्नद्धः सत्त्वांश्च परिपाचयति । बुद्धचेत्रञ्च
 परिशोधयति । अद्या च विक्रीडति । उत्तरस्यां दिशि गङ्गानदी-
 वाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्त उदानमुदानयन्ति । नाम-
 धेयञ्च परिकीर्त्तयन्ति । शब्दमुदीरयन्ति । घोषमनुश्रावयन्ति ।
 एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वाह सन्नद्धः
 सत्त्वांश्च परिपाचयति । बुद्धचेत्रञ्च परिशोधयति । अद्या च
 विक्रीडति । पूर्वदक्षिणस्यां दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोक-
 धातुषु बुद्धाभगवन्त उदानमुदानयन्ति । नामधेयञ्च परिकीर्त्त-
 यन्ति । शब्दमुदीरयन्ति । घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन्
 लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वाह सन्नद्धः सत्त्वांश्च
 परिपाचयति । बुद्धचेत्रञ्च परिशोधयति । अद्या च विक्रीडति ।
 दक्षिणपश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धा-
 भगवन्त उदानमुदानयन्ति । नामधेयञ्च परिकीर्त्तयन्ति । शब्द-
 मुदीरयन्ति । घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ
 बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वाह सन्नद्धः सत्त्वांश्च परिपाचयति ।
 बुद्धचेत्रञ्च परिशोधयति । अद्या च विक्रीडति । पश्चिमोत्तरस्यां
 दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्त उदान

मुदारयन्ति । नामधेयञ्च परिकीर्तयन्ति । शब्दमुदीरयन्ति ।
घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
महासन्नाह सन्नद्धः सत्त्वांश्च परिपाचयति । बुद्धचेचञ्च परिशोध-
यति । अह्ना च विक्रीडति । उत्तरपूर्वस्थां दिशि गङ्गानदी-
वालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्त उदानमुदानयन्ति ।
नामधेयञ्च परिकीर्तयन्ति । शब्दमुदीरयन्ति । घोषमनुश्राव-
यन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासन्नाह
सन्नद्धः सत्त्वांश्च परिपाचयति । बुद्धचेचञ्च परिशोधयति । अह्ना
च विक्रीडति । अधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
बुद्धाभगवन्त उदानमुदानयन्ति । नामधेयञ्च परिकीर्तयन्ति ।
शब्दमुदीरयन्ति । घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ
बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासन्नाह सन्नद्धः सत्त्वांश्च परिपाचयति ।
बुद्धचेचञ्च परिशोधयति । अह्ना च विक्रीडति । उपरिष्ठाद्दिशि
गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्त उदानमुदा-
नयन्ति । नामधेयञ्च परिकीर्तयन्ति । शब्दमुदीरयन्ति । घोष-
मनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
महासन्नाह सन्नद्धः सत्त्वांश्च परिपाचयति । बुद्धचेचञ्च परिशोध-
यति । अह्ना च विक्रीडति ।

आह । कियतायुष्मन् पूर्णं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायान-
संप्रस्थित इत्युच्यते । कतमश्च बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं ।
पूर्णं आह । दशायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः यत्पार-
मितानुचरति । स दानपारमितायां चरन् विविक्तां कामै-

विविक्तं पापकैरकुशलेर्धर्मैः सवितर्कं सविचारं विवेकजं प्रीति-
 सुखं प्रथमध्यानमुपसम्पद्यविहरति । सवितर्कसविचाराणां व्युप-
 शमादध्यात्मसम्यसादाद्येतस्य एकोतिभावादवितर्कमविचारं समा-
 धिजं प्रीतिसुखं द्वितीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । सप्रीतेर्विरा-
 गादुपेक्षको विहरति । स्मृतिमान् संजानन् सुखञ्च कायेन प्रति-
 वेदयति । यत्तदाख्यां आचक्षते उपेक्षकः स्मृतिमान् सुखविहारौ
 निष्प्रीतिकं तृतीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । समुखस्य च प्रहा-
 णात् दुःखस्य च प्रहाणात् पूर्वमेव च सौमनस्य दौर्मनस्य
 धीरसङ्गमाददुःखासुखमुपेक्षस्मृतिपरिसुद्धिं चतुर्थध्यानमुपसम्पद्य-
 विहरति । समैवीचसङ्गतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेना-
 प्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येनाऽसम्पन्नेन परिपूर्णं सुभावितेन धर्म-
 धातुपरमे लोके आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधि-
 मुच्य विहरति । सकदृशासङ्गतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेना-
 दयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येनाऽसम्पन्नेन परिपूर्णं सुभावितेन
 धर्मधातुपरमे लोके आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वा-
 ऽधिमुच्यविहरति । समुदितासङ्गतेन चित्तेन विपुलेन महद्गते-
 नादयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येनाऽसम्पन्नेन परिपूर्णं सुभावितेन
 धर्मधातुपरमे लोके आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वा
 ऽधिमुच्यविहरति । स उपेक्षासङ्गतेन चित्तेन विपुलेन महद्गते-
 नादयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येनाऽसम्पन्नेन परिपूर्णं सुभावितेन
 धर्मधातुपरमे लोके आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वा
 विहरति । अनुपलम्बयोगेन । स सर्वशोरूपसंज्ञानामतिक्रमान्

प्रतिपद्यसंज्ञानामस्तद्भ्रमाज्ञानात्संज्ञानाम् मनसिकारादनन्तमाका-
 शानन्यायतनमुपसम्पद्य विहरति । स सर्व्वशः आकाशानन्यायतन-
 समतिक्रमादनन्तविज्ञानमिति विज्ञानानन्यायतनमुपसम्पद्य विह-
 रति । स सर्व्वशो विज्ञानानन्यायतनसमतिक्रमास्ति किञ्चि-
 दित्याकिञ्चन्यायतनमुपसम्पद्य विहरति । स सर्व्वश आकिञ्चन्याय-
 तनसमतिक्रमाच्चैव संज्ञाना संज्ञायतनमुपसम्पद्य विहरति । अनुप-
 लब्धयोगेन । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ध्यानं । यदा बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्व एतानि ध्यानान्येतान्यप्रमाणान्येतानि चारुष्याष्टा-
 काशाकारलिङ्गनिमित्तैः समापद्यमानो व्युत्तिष्ठं स सर्व्वकारज्ञ-
 तार्या परिणामयतीर्य बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दानपारमिता ।

सग्रीकपारमितायां चरन् विविक्तं कामैर्व्विविक्तं पापकै-
 रकुश्लैर्धर्मैः सवितर्कमविचारजं प्रीतिसुखं प्रथमं ध्यानमुप-
 सम्पद्यविहरति । स सवितर्कं सविचाराणां व्युपगमादध्यात्मसम्प्र-
 सादाच्चेतसं एकोतिभावादवितर्कमविचारं समाधिजं प्रीतिसुखं
 द्वितीयं ध्यानमुपसम्पद्य विहरति । सप्रीतेर्भिरागादुपेक्षको विह-
 रति । स्मृतिमान् संप्रज्ञानन् सुखञ्च कायेन प्रतिभवेदयति ।
 यत्तदार्या आचक्षते उपेक्षकः स्मृतिमान् सुखविहारोनिष्प्रीतिकं
 तृतीयं ध्यानमुपसम्पद्य विहरति । ससुखस्य च प्रहाणात् दुःखस्य च
 प्रहाणात् पूर्व्वमेव च सौमनस्य दौर्मनस्ययो वस्तुज्ञमाददुःखासुख-
 मुपेक्षा स्मृतिपरिशुद्धं चतुर्थं ध्यानमुपसम्पद्य विहरति । समैची-
 सहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्भूतेनादयेनाप्रमाणेनावैरेणाव्याव-
 धेनासपचेन परिपूर्णं सुभावितेन धर्माधातुपरमे लोके आकाश-

धातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । सकरुणा-
 सहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्या-
 वध्येनासपचेण परिपूर्णेन सुभावितेन धर्मधातुपरमे लोके
 आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति ।
 समुदितासहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाप्र-
 माणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येनासपचेण परिपूर्णेन सुभावितेन धर्मधातु-
 परमे लोके आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्य-
 विहरति । स उपेक्षासहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेना-
 प्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येनासपचेण परिपूर्णेन सुभावितेन धर्मधातु-
 परमे लोके आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्य-
 विहरति । अनुपलभ्ययोगेन । ससर्वशो रूपसंज्ञानां समतिक्रमान्
 प्रतिपद्यसंज्ञानामस्तं गमास्मानालसंज्ञानाम मनसिकारादनन्तमा-
 काशमित्याकाशानन्त्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । ससर्वशः आका-
 शावन्त्यायतनसमतिक्रमादनन्तं विज्ञानमिति विज्ञानानन्त्यायतन-
 मुपसम्पद्यविहरति । ससर्वशो रूपविज्ञानानन्त्यायतनसमतिक्रमा-
 शस्ति किञ्चिदित्याकिञ्चन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । ससर्वशः
 आकिञ्चन्यायतनसमतिक्रमाच्चैव संज्ञानासंज्ञायतनमुपसम्पद्यविहरति ।
 इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ध्यानं ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्व एतानि च ध्यामान्येतानि चाऽप्र-
 माणान्येतानि चारूप्यान्याकाशाकार लिङ्गानिमित्तैः समापद्यमानो
 युत्तिष्ठंश्च 'सर्वाकारज्ञतायां परिणामयतीत्यं बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य ग्रीष्मपारमिता ।

स चान्तिपारमितायां सरन् विविक्तं कामैर्बिबिक्तं पापकै-
रकुशैर्धर्मैः सवितर्कं सविचारं विवेकजं प्रीतिसुखं प्रथमं ध्यान-
मुपसम्पद्यविहरति । सवितर्कं सविचाराणां व्युपसमादध्यात्मसम्प-
सादाद्येतस्य एकोति भावादवितर्कमविचारं समाधिजं प्रीतिसुखं
द्वितीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । सप्रीतेर्बिरागादुपेक्षकोविह-
रति । स्मृतिमान् संजानन् सुखञ्च कायेन प्रतिषेदयति । यद्-
नदाय्यां आचक्षते उपेक्षकः स्मृतिमान् सुखविहारा । निष्प्रीतिकं
तृतीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । समुखस्य च प्रहाणात् दुःखस्य च
प्रहाणात् पूर्वमेव च सौमनस्य दौर्मनस्ययोरस्तं गमाद्दुःखासुख-
मुपेक्षास्मृतिपरिशुद्धं चतुर्थं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । समेष्वसह-
गतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनाऽदयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्याव-
ध्येनासपक्षेण परिपूर्णं सुभावितेन धर्मधातुपरमे लोके आकाश-
धातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । सक्वणा-
सहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणा-
ऽव्यावध्येनासपक्षेण परिपूर्णं सुभावितेन धर्मधातुपरमे लोके
आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति ।
समुदितासहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाऽप्रमाणेना-
ऽवैरेणाऽव्यावध्येनासपक्षेण परिपूर्णं सुभावितेन धर्म-
धातुपरमे लोके आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधि-

मुप्यविहरति । उपसम्पद्योगेन । समर्थ्यशो रूपसंज्ञानां समतिक्रमान् प्रतिपद्य संज्ञानामक्षद्वयमाध्यानात्संज्ञानाम मनमिकारादनन्तमाकाशमित्याकाशानन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । समर्थ्यशः आकाशानन्यायतनमतिक्रमादनन्तं विज्ञानमिति विज्ञानानन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । समर्थ्यशो विज्ञानानन्यायतनमतिक्रमास्ति किञ्चिदित्याकिञ्चन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । समर्थ्यशः आकिञ्चन्यायतनमतिक्रमाद्यैव संज्ञानामंज्ञायतनमुपसम्पद्यविहरति । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ध्यानं ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्व एतानि च ध्यानान्येतानि चाऽप्रमाणान्येतानि चारूपाण्याकाशाकारलिङ्गाभिमितैः समापद्यमाणो षुत्तिष्ठंश्च सर्वाकारज्ञतायां परिणामयतीयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य चान्तिपारमिता ।

सर्वीर्यपारमितायां चरन् विविक्तं कामैर्बिम्बिकं पापकैरकुशलैर्धर्मैः सवितर्कं सविचारं विवेकज्ञं प्रीतिसुखं प्रथमं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । सवितर्कसविचाराणां श्रुपश्रमाद्ध्यात्मसंप्रसादाच्चेतस एकोतिभावादवितर्कसविचारं समाधिजं प्रीतिसुखं द्वितीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । सप्रीतेर्बिरागादुपेक्षको विहरति । कृतिमान् संप्रज्ञानम् सुखञ्च कायेन प्रतिषेदयति । यत्तदाय्यां आचक्षते उपेक्षकः कृतिमान् सुखविहारो निरूप्यौतिकं तृतीयं ध्यानमुपसम्पद्य विहरति । समुखस्य च प्रहाणात् दुःखस्य च प्रहाणात् पूर्वमेव सौमन्यदौर्मन्यस्थयोरक्षद्वयमाददुःखासुखमुपेक्षा सति परिशुद्धं चतुर्थं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । स मैत्रीसहगतेन चित्तेन विपुलेन

महद्गतेनादयेनाप्रमाणेनावैरेणाव्यावधेनासपचेन परिपूर्णं सुभा-
वितेन धर्मधातुपरमे लोक आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः
स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । सकरुणासहगतेन विपुलेन महद्गते-
नादयेनाप्रमाणेनावैरेणाव्यावधेनासपचेन परिपूर्णं सुभावितेन
धर्मधातुपरमे लोक आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वा-
ऽधिमुच्यविहरति । समुदिता सहगतेन चित्तेन विपुलेन
महद्गतेनादयेनाप्रमाणेनावैरेणाव्यावधेनासपचेन परिपूर्णं सुभा-
वितेन धर्मधातुपरमे लोक आकाशधातुपर्यवसाने दश-
दिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । स उपेक्षासहगतेन चित्तेन
विपुलेन महद्गतेनादयेनाप्रमाणेनावैरेणाव्यावधेनासपचेन परि-
पूर्णं सुभावितेन धर्मधातुपरमे लोक आकाशधातुपर्य-
वसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । उपपन्नयोगेन ।
सर्वशो रूपसंज्ञानां समतिक्रमान् प्रतिषम्पद्यसंज्ञानामस्तङ्ग-
माक्षानालसंज्ञानाम ममसिकारादमन्तमाकाशमित्याकाशानन्त्या-
यतनमुपसम्पद्यविहरति । सर्वशः आकाशानन्त्यायतनसमति-
क्रमादनन्तं विज्ञानमिति विज्ञानानन्त्यायतनमुपसम्पद्यविहरति ।
सर्वशो विज्ञानानन्त्यायतनसमतिक्रमात्किञ्चिदित्या-
किञ्चन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । सर्वशः आकिञ्चन्यायतन-
समतिक्रमाच्चैव संज्ञानासंज्ञायतनमुपसम्पद्यविहरति । इदं बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य ध्यानं ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्व एतानि च ध्यानान्येतानि चाप्रमा-
णान्येतानि चारुण्याष्टाकाशकार लिङ्गानिमित्तैः समापद्यमानो

द्युतिष्ठन् सर्वाकारज्ञतायां परिणामयतीयं बोधिसत्त्वस्य महा-
सत्त्वस्य वीर्यपारमिता ।

स ध्यानपारमितायां चरन् विविक्तं कामैर्भिविक्तं पापकै-
रकुशलैर्धर्मैः सवितर्कमविचारं विवेकज्ञं प्रीतिसुखं प्रथमं ध्यान-
मुपसम्पद्यविहरति । सवितर्कमविचारानां व्युपगमादध्यात्म-
सम्प्रसादाच्चेतस एकोतिभावादवितर्कमविचारं समाधिज्ञं प्रीति-
सुखं द्वितीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । सप्रीतेर्भिरागादुपेक्षको
विहरति स्मृतिमान् संप्रज्ञानम् सुखञ्च कायेन प्रतिषन्वेदयति ।
यत्तदाय्यां आचक्षते उपेक्षकः स्मृतिमान् सुखविहारौनिष्प्रीतिकं
तृतीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । ससुखस्य प्रहाणात् दुःखस्य च
प्रहाणात् पूर्वमेव सौमनस्य दौर्मनस्ययोरसगमाददुःखाऽसुख-
मुपेक्षास्मृतिपरिशुद्धं चतुर्थं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । मैत्रीसह-
गतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्या-
वध्येनाऽसपन्नेण परिपूर्णं सुभावितेन धर्मधातुपरमे लोके
आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिसुच्यविहरति । स
करुणासहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणा-
व्यावध्येनाऽसपन्नेण परिपूर्णं सुभावितेन धर्मधातुपरमे लोके
आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिसुच्यविहरति । स
सुदितासहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाऽप्रमाणेना-
ऽवैरेणाऽव्यावध्येनाऽसपन्नेण परिपूर्णं सुभावितेन धर्मधातुपरमे
लोके आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिसुच्यविहरति ।
स उपेक्षासहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाऽप्रमाणेना-

वैरेणाऽव्यावध्येनासपत्नेन परिपूर्णं सुभावितेन धर्मधातु परमे
लोक आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति ।
अनुपलभ्ययोगेन । स सर्वशोरूपसंज्ञानां समतिक्रमान् प्रतिपद्य-
संज्ञानामस्तङ्गमानानात्वसंज्ञानामनधिकारादनन्तमाकाशमित्याका-
शानन्यायतनमुपसम्पद्य विहरति । स सर्वश आकाशानन्यायतन-
समतिक्रमादनन्तं विज्ञानमिति विज्ञानानन्यायतनमुपसम्पद्य-
विहरति । स सर्वशो विज्ञानानन्यायतनसमतिक्रमास्ति
किञ्चिदित्याकिञ्चन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । स सर्वश आकिञ्च-
न्यायतनसमतिक्रमानैव संज्ञानाद्यतनमुपसम्पद्यविहरति । इदं
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ध्यानम् ।

यदा बोधिसत्त्वोमहासत्त्व एतानि ध्यानान्येतानि चाऽप्रमाणा-
न्येतानि शारुष्याप्याकाशाकारस्निद्धानिमित्तैः समापद्यमानो-
द्युप्तिष्ठंश्च सर्वाकारज्ञतायां परिणामयतीत्यं बोधिसत्त्वस्य महा-
सत्त्वस्य ध्यानपारमिता ।

स प्रज्ञापारमितायां चरन् विविक्तं कामैर्बिम्बितं पापकैर-
कुश्लैर्धर्मैः सवितर्कं सविचारं विवेकजं प्रीतिमुखं प्रथमं ध्यान-
मुपसम्पद्यविहरति । सवितर्कं सविचाराणां व्युपगमादध्यात्म-
सम्प्रसादाच्चेतस एकोतीभावादवितर्कमविचारं समाधिजं प्रीति-
मुखं द्वितीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । स प्रीतेर्बिरागादुपेक्षको-
विहरति । स्मृतिमान् सम्यजानन् सुखञ्च कायेन प्रतिवेदयति ।
यत्तुदार्या आसृजते उपेक्षकः स्मृतिमान् सुखविहारौति निष्प्रीतिकं
तृतीयं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । स सुखस्य चापहाणात् दुःखस्य च

यद्वाणात् पूर्वमेवमौमनस्य दौर्मनस्ययोरस्तद्गमाददुःखासुखमुपेक्षा-
 मृतिपरिगृह्यं चतुर्थं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । समैचीमहगतेन
 चित्तेन विपुलेन महद्गतेनाद्वेयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येना
 सपक्षेन परिपूर्णेन सुभाषितेन धर्मधातुपरमे लोके आकाशधातु-
 पर्यवसाने दशदिग्ः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । स कक्षणासहगतेन
 चित्तेन विपुलेन महद्गतेनाऽद्वेयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येनाऽस-
 पक्षेण परिपूर्णेन सुभावितेन धर्मधातुपरमे लोके आकाशधातु-
 पर्यवसाने दशदिग्ः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । समुदितासहगतेन
 चित्तेन विपुलेन महद्गतेनाऽद्वेयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येनाऽस-
 पक्षेन परिपूर्णेन सुभावितेन धर्मधातुपरमे लोके आकाशधातु-
 पर्यवसाने दशदिग्ः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । स उपेक्षासहगतेन
 चित्तेन विपुलेन महद्गतेनाऽद्वेयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽव्यावध्येनाऽसपक्षेन
 परिपूर्णेन सुभावितेन धर्मधातुपरमे लोके आकाशधातुपर्यवसाने
 दशदिग्ः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । अनुपलम्भयोगेन । स सर्व्वशो
 रूपसंज्ञानां समतिक्रमान् प्रतिपद्यसंज्ञानामस्तद्गमास्मानात्वसंज्ञानाम्
 मनश्चिकारादमन्तमाकाशमित्याकाशानन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति ।
 स सर्व्वश आकाशानन्यायतनसमतिक्रमादमन्तं विज्ञानमिति विज्ञा-
 नानन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । स सर्व्वशो विज्ञानानन्यायतन-
 समतिमात्रास्ति किञ्चिदित्याकिञ्चन्यायतनमुपसम्पद्यविहरति । स
 सर्व्वश आकिञ्चन्यायतनसमतिक्रमाच्चैव संज्ञानासंज्ञायतनमुपसम्पद्य-
 विहरति । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ध्यानं । यदा बोधिसत्त्वो
 महासत्त्व एतानि च ध्यानान्येतानि चाप्रमाणान्येतानि चारूप्याख्या-

काशाकारलिङ्गानिमित्तैः समापद्यमानोद्युत्तिष्ठत्यु सर्वाकारज्ञतायां
परिणामयतीयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिता । एवं खल्व-
युष्मच्चारदतीषुच बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोमहायानसंप्रस्थित इत्युच्यते ।

पुनरपरमायुष्मच्चारदतीषुच बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो मैत्रेयसहगतेन
चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाप्रमाणेनावैरेणाव्यावध्येनासपक्षेन
परिपूर्णं सुभावितेन धर्मधातुपरमेलोक आकाशधातुपर्यवसाने-
दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । स महाकल्याणसहगतेन
चित्तेन विपुलेन महद्गतेनादयेनाप्रमाणेनावैरेणाव्यावध्येनासपक्षेन
परिपूर्णं सुभावितेन धर्मधातुपरमेलोक आकाशधातुपर्यवसाने
दशदिशः स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । समुदितासहगतेन चित्तेन
विपुलेन महद्गतेनादयेनाप्रमाणेनावैरेणाव्यावध्येनासपक्षेन परिपूर्णं
सुभावितेन धर्मधातुपरमेलोक आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः
स्फुरित्वाऽधिमुच्यविहरति । स उपेक्षासहगतेन चित्तेन विपुलेन
महद्गतेनादयेनाप्रमाणेनावैरेणाव्यावध्येनासपक्षेन परिपूर्णं सुभावि-
तेन धर्मधातुपरमेलोक आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशः स्फुरित्वा
ऽधिमुच्यविहरति । स विविक्तं कामैर्बिबिक्तं पापकैरकुशलैर्धर्मैः
सवितर्कं सविचारं विवेकजं प्रीतिसुखं प्रथमं ध्यानमुपसम्पद्य-
विहरति । सवितर्कं सविचाराणां व्युपगमादध्यात्मसम्यग्भादाचेतस
एकोतिभावादवितर्कमविचारं समाधिजं प्रीतिसुखं द्वितीयं ध्यान-
मुपसम्पद्यविहरति । स प्रीतोर्बिरागादुपेक्षकोविहरति । स्मृतिमान्
मग्नजानन् सुखस्रकारेण प्रतिभवेदयति । यत्तदाय्यां* आचरते
उपेक्षकः स्मृतिमान् सुखविहारति निष्प्रतीतिकं तृतीयं ध्यानमुप-

सम्यगविहरति । समुखस्य च प्रहाणात् दुःखस्य च प्रहाणात् पूर्वमेव
 सौमनस्य दौर्मणस्ययोरस्तद्गमाद् दुःखसुखमुपेक्षामृतिपरिशुद्धं चतुर्थं
 ध्यानमुपसम्यगविहरति । स सर्व्वग्रोरूपज्ञं ज्ञानां समतिक्रमान्
 प्रतिपद्यसंज्ञानामस्तद्गमानानत्वे संज्ञानाम् मनधिकारादमन्तमाका-
 शमित्याकाशानन्यायतनमुपसम्यगविहरति । स सर्व्वशक्त्याकाशानन्या-
 यतनसमतिक्रमादनन्तं विज्ञानमिति विज्ञानानन्यायतनमुपसम्यग-
 विहरति । समर्व्वगो विज्ञानानन्यायतनसमतिक्रमान्नास्ति किञ्चि-
 दित्याकिञ्चन्यायतनमुपसम्यगविहरति । समर्व्वशक्ताकिञ्चन्यायत-
 नसमतिक्रमाच्चैव संज्ञायतनमुपसम्यगविहरति । अयं बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य समाधिः ।

य खलु पुनर्व्व्याधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वाकारघ्नता प्रतिसंयुक्तैर्न
 चित्तेन महाकरुणापूर्व्वङ्गमेन क्षेत्रप्रहाणाय ध्यानाऽप्रमाणारूप्य
 समापत्तौः परेभ्य आचष्टे देशयति । प्रकाशयति । विमर्जयति ।
 उत्तानीकरोति । विवक्षता समाद्यादद्यादीनवच्च निःसरणस्योप-
 दिशति । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दानपारमिता । यद्बोधि-
 सत्त्वोमहासत्त्वस्तैरेव सर्वाकारघ्नता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्ध्याना-
 प्रमाणारूप्यसमापत्तौः समापद्यमानो व्युत्तिष्ठत्यनान्येषां चित्तो-
 त्पादानामवकाशं ददाति । यदुत आवकचित्तानां वा प्रत्येकबुद्धि-
 चित्तानां वा । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य परामृष्टा शीलपार-
 पारमिता । यद्बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्वाकारघ्नता प्रतिसंयुक्तैर्मन-
 सिकारैर्ध्यानाप्रमाणारूप्यसमापत्तिभिर्विहरत* एवं भवति ।

सर्वसत्त्वानां क्लेशक्षयाय धर्मं देशयिष्यामीति । या तेषां मन-
धिकाराणां क्षमता, रोचनता, व्युपपरीक्षणताश्वबोधनता ।
उपरिध्यायतनता । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य क्षान्तिपार-
मिता । यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तै-
र्मनसिकारैर्धानाप्रमाणरूप्यसमापत्तिभिर्विहरति । सर्वसत्त्वार्थज्ञ
सर्वाकारज्ञतायां वीर्यं नमं सयतीयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
वीर्यपारमिता । यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाकारज्ञताप्रति-
मंयुक्तैर्मनसिकारैः सर्वज्ञता ध्यानविमोक्षसमापत्तौः समापद्यते च
शुचिष्ठते च न च आवकभूमौ वा प्रत्येकबुद्धभूमौ वा परिणामय-
तीयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ध्यानपारमिता । यदा बोधिसत्त्वो-
महासत्त्वः सर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तैर्मनसिकारैस्तानि प्रथमध्याना-
ङ्गानि द्वितीयध्यानाङ्गानि तृतीयध्यानाङ्गानि चतुर्थध्यानाङ्गानि ।
मैत्रीकरुणामुदितोपेक्षाकाशानन्यायतमं विज्ञानानन्यायतमाकिञ्च
न्यायतमं नैव संज्ञानासञ्ज्ञायतनमनित्याकारेण दुःखाकारेण-
नात्माकारेण आन्ताकारेण शून्यताकारेणानिमित्ताकारेणाप्रपि-
हिताकारेणाप्रत्यवेक्षमाणस्ता ध्यानाप्रमाणरूप्यसमापत्तीर्नोपस्रभते ।
ताभिश्च न मन्यते । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिता ।

इदमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतो महायानं ।

पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महा-
यानं । यत् सर्वाकारैः चत्वारि सृष्ट्युपस्थानानि भावयति ।
सर्वाकारैश्चत्वारि सम्यक्प्रज्ञाणानि भावयति । सर्वाकारैश्चतुर

षट्त्रिंशद्विपादान् भावयति । सर्वाकारैः पञ्चेन्द्रियाणि भावयति ।
 सर्वाकारैः पञ्चवस्तूनि भावयति । सर्वाकारैः सप्तमोध्याङ्गानि
 भावयति । सर्वाकारैराय्याष्टाङ्गमार्गं भावयति । सर्वाकारैरार्य-
 सत्यानि भावयति । सर्वाकारैर्धानानि भावयति । सर्वाकारै-
 रप्रमाणानि भावयति । सर्वाकारैराख्यसमापत्तौ भावयति ।
 सर्वाकारैर्विमोक्षान् भावयति । सर्वाकारैरनुपूर्वविहारसमा-
 पत्तौ भावयति । सर्वाकारैः शून्यतानि मित्राप्रणिहितविमोक्ष-
 मुखानि भावयति । सर्वाकारैरभिज्ञा भावयति । सर्वाकारैः
 समाधिं भावयति । सर्वाकारैर्धारणीमुखानि भावयति । सर्वा-
 कारैस्तथागतपञ्चानि भावयति । सर्वाकारैर्भूतशरणाणि भाव-
 यति । सर्वाकारैः प्रतिबन्धिदो भावयति । सर्वाकारैर्महामैत्रीं
 भावयति । सर्वाकारैर्महाकरुणां भावयति । सर्वाकारैरावे-
 णिकबुद्धधर्मान् भावयति । सर्वाकारैः सर्वज्ञतां भावयति ।
 सर्वाकारैर्मार्गाकारज्ञतां भावयति । सर्वाकारैः सर्वाकारज्ञतां
 भावयति । इदमायुष्माञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 महायानं ।

पुनरपरमायुष्माञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो मैत्रीं
 समाधिं समापद्यते । मया सर्वसत्त्वास्त्रातव्याः इत्यति नामयति
 करुणाञ्च समाधिं सम्पद्यते । कृपाकरुण्यताञ्च सत्त्वेषु निर्णमयति ।
 मुदिताञ्च समाधिं समापद्यते । अहमेवं समाधायिष्यामीति
 सत्त्वेषु निर्णमयति । उपेक्षाञ्च समाधिं समापद्यते । आस्रवव्ययण-
 ताञ्च सत्त्वेषु निर्णयतीत्यं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रमाणेषु

चरतो दानपारमिता । यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वो ध्यानाप्रमाणा-
कारलिङ्गनिमित्तानि समापद्यते च व्युत्तिष्ठते च । न च आवक-
प्रत्येकबुद्धभूमौ परिणामयत्यन्यत्र सर्वाकारज्ञतायाः । इयं बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्याप्रमाणेषु चरतोऽपरामृष्टा श्रीलपारमिता ।
यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वस्ताभिर्थानाऽप्रमाणारूप्यसमापत्तिभिर-
व्यवकीर्णं विहरति । आभ्यास्य द्वाभ्यां भूमिभ्यां आवकभूमये वा
प्रत्येकबुद्धभूमये वा न स्पृहेत् । सर्वाकारज्ञतैवास्य क्षमते रोचते
चेयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रमाणेषु चरतः क्षान्तिपारमिता ।

यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तै-
स्त्रितोत्पादैरनिच्छिन्नधुरो विहरत्यकुशलधर्मप्रहाणाय कुशलधर्माय
सम्पदैरियं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याप्रमाणेषु चरतो वीर्यपारमिता ।
यदा बोधिसत्त्वो महासत्त्व एतानि च ध्यानान्येतास्याऽप्रमाणारूप्य-
समापत्तींश्च समापद्यते । न च ध्यानाप्रमाणारूप्यसमापत्तिवग्नेनोप-
पद्यते । न च ता आस्वादयति । न च ताभिः संक्षिप्यते । इयं
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याप्रमाणेषु चरतो वीर्यपारमिता । यदा
बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैस्ताध्याना-
प्रमाणारूप्यसमापत्तौः समापद्यते च व्युत्तिष्ठते च तास्याऽनित्या-
कारेण दुःखाकारेणानात्माकारेणशान्ताकारेणाऽशून्यताकारेणा-
ऽनिमित्ताकारेणाऽप्रणिहिताकारेण प्रत्यवेक्षते । न च आवकाणाम्वा
प्रत्येकबुद्धानाम्वाऽवकामति । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमिता । इदमायुश्चकारदत्तौपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
महायानम् ।

पुनरपरमायुष्मच्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य महायानं ।
 यदध्यात्मशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यदहिर्द्वाशून्य-
 तायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यदध्यात्मवहिर्द्वाशून्यतायां
 ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यच्छून्यताशून्यतायां ज्ञानं न
 चाऽनुपलम्भयोगेन । यन्महाशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । यत्परमार्थशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यत्
 संसृतशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यदसंसृतशून्यतायां
 ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यदत्यन्तशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुप-
 लम्भयोगेन । यदनवरागशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 यदमवकारशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यत्प्रकृतिशून्यतायां
 ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यत्सर्वधर्मशून्यतायां ज्ञानं न
 चाऽनुपलम्भयोगेन । यत्स्वस्वशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । यदनुपलम्भशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 यदभावशून्यतायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यत्स्वभावशून्य-
 तायां ज्ञानं न चाऽनुपलम्भयोगेन । यदभावस्वभावशून्यतायां ज्ञानं
 न चाऽनुपलम्भयोगेन । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानम् ।

पुनरपरमायुष्मच्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महा-
 यानं । यत् सर्वधर्मेषु न विशेयते चित्तं समाहितमिति ज्ञानमिदं
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं ।

यत्तनित्यमिति ज्ञानं प्रवर्त्तते । नानित्यमिति ज्ञानं प्रवर्त्तते ।
 न सुखमिति ज्ञानं प्रवर्त्तते । न दुःखमिति ज्ञानं प्रवर्त्तते ।
 नात्मेति ज्ञानं प्रवर्त्तते । नाऽनात्मेति ज्ञानं प्रवर्त्तते । न शुभमिति

ज्ञानं प्रवर्त्तते । नाऽऽभिमिति ज्ञानं प्रवर्त्तते । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदतीतेऽध्वनिज्ञानं प्रवर्त्तते । अनागतेऽध्वनिप्रवर्त्तते । प्रत्युत्पन्नेऽध्वनिप्रवर्त्तते । न चास्य त्रिष्वध्वसुज्ञानमिदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यत्कामधातौ ज्ञानं प्रवर्त्तते । न रूपधातौ । नाऽरूपधातौ ज्ञानं प्रवर्त्तते । न चाऽस्य कामरूपाऽरूपधातुषु ज्ञानमिदमपि बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । पुनरपरमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यत्त्वैव लौकिकेषु ज्ञानं प्रवर्त्तते । न लोकोत्तरेषु न साश्रवेषु नानाश्रवेषु न संस्कृतेषु धर्मेषु ज्ञानं प्रवर्त्तते । नाऽसंस्कृतेषु । न चास्य लौकिक लोकोत्तरेषु धर्मेषु न साश्रवानाश्रवेषु न संस्कृतासंस्कृतेषु धर्मेषु ज्ञानमिदमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । आह ।

क्रियतायुष्मन् पूर्णं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानसमारूढ इत्युच्यते । पूर्णं आह । इदमायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितार्थां चरन् दानपारमितां समारोहति । स नैव दानमुपलभते । न दानपारमितां न बोधिसत्त्वं न प्रतिग्राहकं न तान् मनसिकारानुपलभते । एवं खलु बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानसमारूढ इत्युच्यते । अनुपलम्भयोगेन । इहायुष्मञ्चारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितार्थां चरन् शीलपारमितां

समारोहति । स नैव शीलमुपलभते न शीलपारमितां न बोधिसत्त्वं
न तान् मनसिकारानुपलभते । एवं खलु बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
शीलपारमितासमाहृद इत्युच्यते । अनुपलम्भयोगेन । इहायुष्मञ्छार-
दतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् चान्तिपार-
मितां समारोहति । स नैव चान्तिमुपलभते न चान्तिपारमितां
न बोधिसत्त्वं न तान् मनसिकारानुपलभते । एवं खलु बोधि-
सत्त्वोमहासत्त्वः चान्तिपारमिता समाहृद इत्युच्यते । अनुपलम्भ-
योगेन । इहायुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां चरन् वीर्यपारमितां समारोहति । स नैव वीर्यमुप-
लभते न वीर्यपारमितां न बोधिसत्त्वं न तान् मनसिकारानुप-
लभते । एवं खलु बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो वीर्यपारमिता समाहृद
इत्युच्यते । अनुपलम्भयोगेन । इहायुष्मञ्छारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो
महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् ध्यानपारमितां समारोहति ।
स नैव ध्यानमुपलभते न ध्यानपारमितां न बोधिसत्त्वं न तान्
मनसिकारानुपलभते । एवं खलु बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो ध्यानपार-
मिता समाहृद इत्युच्यतेऽनुपलम्भयोगेन । इहायुष्मञ्छारदतीपुत्र
बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाश्चरन् प्रज्ञापारमितां समा-
रोहति । स नैव कुशलधर्ममुपलभते । नाऽकुशलं न लौकिकं
न लोकोत्तरं न संस्कृतं नाऽसंस्कृतं न साश्रवं नाऽनाश्रवं धर्म-
मुपलभते । नापि प्रज्ञां न प्रज्ञापारमितामुपलभते न बोधिसत्त्वं
न तान् मनसिकारानुपलभते । एवं खलु बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः
प्रज्ञापारमिता समाहृद इत्युच्यते । अनुपलम्भयोगेन ।

पुनरपरमायुष्मन्कारदत्तौपुत्र बोधिमत्त्वोमहामत्त्वोऽव्यवकीर्णैः
 सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरध्यात्मशून्यतां भावयति ।
 भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वा-
 कारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्बहिर्द्वाशून्यतां भावयति । भावना-
 विभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता
 प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतां भावयति । भावना-
 विभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता
 प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः शून्यताशून्यतां भावयति । भावनाविभा-
 वनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रति-
 संयुक्तैर्मनसिकारैर्महाशून्यतां भावयति । भावनाविभावनार्थेन ।
 तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मन-
 सिकारैः परमार्थशून्यतां भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चा-
 ऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः
 संकृतशून्यतां भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरसंकृत-
 शून्यतां भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरत्यन्तशून्यतां
 भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यव-
 कीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरनवराशून्यतां भाव-
 यति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः
 सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरनवकारशून्यतां भावयति ।
 भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वा-

कारज्ञता प्रतिसयुक्तैर्मनसिकारै प्रकृतिशून्यता भावयति । भावना-
विभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता
प्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैः सर्वधर्मशून्यता भावयति । भावनाविभावना-
र्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रति-
सयुक्तैर्मनसिकारैः स्वलक्षणशून्यता भावयति । भावनाविभावना-
र्थेन तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तै-
र्मनसिकारैरनुपलम्भशून्यता भावयति । भावनाविभावनार्थेन ।
तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसयुक्तैर्मनसि-
कारैरभावशून्यता भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुप-
लम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैः
स्वभावशून्यता भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैरभाव-
स्वभावशून्यता भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपरमायुष्मज्जारदतीपुत्र बोधिसत्त्वोमहासत्त्वोऽव्यवकीर्णैः
सर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैः चत्वारिंशत्पुण्यानानि भाव-
यति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः
सर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैः चत्वारिसम्यक्प्रज्ञाणानि भाव-
यति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः
सर्वाकारज्ञता प्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैर्यतुरष्टद्विपादान् भावयति ।
भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वा-
कारज्ञता प्रतिसयुक्तैर्मनसिकारैः पञ्चेन्द्रियाणि भावयति । भावना-

विभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता
 प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः पञ्चबलानि भावयति । भावनाविभावनार्थेन ।
 तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसि-
 कारैः सप्तबोधाङ्गानि भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चा-
 ऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसि-
 कारैराख्यांष्टाङ्गमार्गं भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुप-
 लम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारै-
 राख्यसत्यानि भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैश्चत्वारि ध्यामानि
 भावयति । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रति-
 संयुक्तैर्मनसिकारैश्चत्वार्यप्रमाणानि भावयति । भावनाविभावनार्थेन ।
 तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसि-
 कारैश्चतस्र आरूप्यसमापत्तीर्भावयति । भावनाविभावनार्थेन ।
 तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसि-
 कारैरष्टौ विमोक्षान् भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुप-
 लम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्ण-
 वानुपूर्वविचारसमापत्तिं भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चा-
 ऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः
 शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षसुखानि भावयति । भावना-
 विभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञता-
 प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरभिज्ञाभावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चा-
 ऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैः

समाधीन् भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्धारणीमुखानिभाव-
 यति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः
 सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैस्तयागतबलानि भावयति ।
 भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः
 सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैस्तत्तारिवेशरद्यानि भावयति ।
 भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वा-
 कारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैस्तत्रः प्रतिसन्निदो भावयति ।
 भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकार-
 ज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैर्महामैत्र्यै भावयति । भावनाविभावनार्थेन ।
 तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसि-
 कारैर्महाकर्षणं भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुपलम्भ-
 योगेन । अव्यवकीर्णैः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरैष्टादशा-
 वेष्टिकबुद्धधर्मान् भावयति । भावनाविभावनार्थेन । तच्चाऽनुप-
 लम्भयोगेन । एवं खल्लाशुभञ्जारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्त्वो-
 महायानसमारूढ इत्युच्यते ।

पुनरपरमाशुभञ्जारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महामत्त्व एवं जानाति ।
 श्ववहारमात्रं मेतद्यदुत बोधिसत्त्व इति बोधिसत्त्वाऽनुपलब्धिता-
 मुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतरूपं रूपाऽनुपलब्धितामुपादाय ।
 नाममात्रमेतद्यदुतवेदनावेदनाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्र-
 मेतद्यदुतमर्शमंशानुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतपञ्चकाराः
 सत्काराऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतविज्ञानं विज्ञाना-

ऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतचक्षुश्चक्षुरणुपलब्धिता-
मुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतश्रोत्रं श्रोत्राऽनुपलब्धितामुपादाय ।
नाममात्रमेतद्यदुतघ्राणं घ्राणाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्र-
मेतद्यदुतजिह्वाजिह्वाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतकायः
कायाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतमनः मनोऽनुपलब्धि-
तामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतरूपं रूपाऽनुपलब्धितामुपादाय ।
नाममात्रमेतद्यदुतशब्दः शब्दाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेत-
द्यदुतगन्धो गन्धाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतरसो-
रसाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतस्पर्शः स्पर्शाऽनुप-
लब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतधर्माः धर्माऽनुपलब्धिता-
मुपादाय ।

नाममात्रमेतद्यदुतचक्षुःर्षिज्ञानं चक्षुर्षिज्ञानाऽनुपलब्धितामुपा-
दाय । नाममात्रमेतद्यदुतश्रोत्रविज्ञानं श्रोत्रविज्ञानाऽनुपलब्धिता-
मुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतघ्राणविज्ञानं घ्राणविज्ञानाऽनुप-
लब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतजिह्वाविज्ञानं जिह्वाविज्ञाना-
ऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतकायविज्ञानं कायविज्ञा-
नाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतमनोविज्ञानं मनो-
विज्ञानाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतचक्षुःसंस्पर्शश्चक्षुः-
संस्पर्शाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतश्रोत्रसंस्पर्शः
श्रोत्रसंस्पर्शाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतघ्राणसंस्पर्शः
घ्राणसंस्पर्शाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतजिह्वासंस्पर्शः
जिह्वासंस्पर्शाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतकायसंस्पर्शः

कायसंस्पर्शाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतमनःसंस्पर्शाः
 मनःसंस्पर्शाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतचक्षुःसंस्पर्श-
 जावेदना चक्षुःसंस्पर्शजावेदनाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेत-
 द्यदुतश्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाश्रोत्रसंस्पर्शजावेदनाऽनुपलब्धितामुपादाय ।
 नाममात्रमेतद्यदुतघ्राणसंस्पर्शजावेदनाघ्राणसंस्पर्शजावेदनाऽनुपलब्धि-
 तामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतजिह्वासंस्पर्शजावेदना जिह्वासंस्पर्श-
 जावेदनाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतकायसंस्पर्श-
 जावेदनाकायसंस्पर्शजावेदनाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेत-
 द्यदुतमनःसंस्पर्शजावेदनामनःसंस्पर्शजावेदनाऽनुपलब्धितामुपादाय ।

नाममात्रमेतद्यदुतधृतिबोधधातुः धृतिबोधधालनुपलब्धितामुपा-
 दाय । नाममात्रमेतद्यदुताऽभ्यातुरभ्यालनुपलब्धितामुपादाय ।
 नाममात्रमेतद्यदुततेजोधतुतेजोधालनुपलब्धितामुपादाय । नाम-
 मात्रमेतद्यदुतवायुधातुर्वायुधालनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्र-
 मेतद्यदुताकाशधातुराकाशधालनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्र-
 मेतद्यदुतविज्ञानधातुर्विज्ञानधालनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्र-
 मेतद्यदुताविद्या अविद्याऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुत-
 संस्काराः संस्काराऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतविज्ञानं
 विज्ञानाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतनामरूपं नाम-
 रूपाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतषडायतनं षडाय-
 तनाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतस्पर्शः स्पर्शाऽनुप-
 लब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतवेदनावेदनाऽनुपलब्धिता-
 मुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतदृष्टादृष्टाऽनुपलब्धितामुपादाय ।

नाममात्रमेतद्यदुतोपादानमुपादानाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाम-
मात्रमेतद्यदुतभवोभवाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुत-
जातिर्जात्यनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतजरामरणं
जरामरणाऽनुपलब्धितामुपादाय ।

नाममात्रमेतद्यदुतदानपारमितादानपारमिताऽनुपलब्धिता-
मुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतशीलपारमिताशीलपारमिताऽनुप-
लब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतछान्तिपारमिताछान्तिपार-
मिताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतवीर्यपारमिता-
वीर्यपारमिताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतध्यानपार-
मिताध्यानपारमिताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुत-
प्रज्ञापारमिताप्रज्ञापारमिताऽनुपलब्धितामुपादाय ।

नाममात्रमेतद्यदुताऽध्यात्मशून्यताऽध्यात्मशून्यताऽनुपलब्धिता-
मुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतबहिर्द्विशून्यताबहिर्द्विशून्यताऽनुप-
लब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुताऽध्यात्मबहिर्द्विशून्यताऽध्यात्म-
बहिर्द्विशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतशून्यता-
शून्यताशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुत-
महाशून्यतामहाशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुत-
परमार्थशून्यतापरमार्थशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्र-
मेतद्यदुतसंस्कृतशून्यतासंस्कृतशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाम-
मात्रमेतद्यदुताऽसंस्कृतशून्यताऽसंस्कृतशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय ।
नाममात्रमेतद्यदुताऽत्यन्तशून्यताऽत्यन्तशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय ।
नाममात्रमेतद्यदुताऽनवरागशून्यताऽनवरागशून्यताऽनुपलब्धितामु-

पादाय । नाममात्रमेतद्यदुताऽनवकारशून्यताऽनवकारशून्यताऽनुप-
लब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतप्रकृतिशून्यताप्रकृतिशून्यता-
ऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतसर्वधर्मशून्यतासर्वधर्म-
शून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतस्वस्वशून्यता-
स्वस्वशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुताऽनुपलम्भ-
शून्यताऽनुपलम्भशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुता-
भावशून्यताऽभावशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुत-
स्वभावशून्यतास्वभावशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेत-
द्यदुताऽभावस्वभावशून्यताऽभावस्वभावशून्यताऽनुपलब्धितामुपादाय ।

नाममात्रमेतद्यदुतचत्वारिंशत्युपस्थानानि चत्वारिंशत्युपस्थानाऽनुप-
लब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतचत्वारिंशत्प्रहाणानिचत्वा-
रिंशत्प्रहाणाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतचत्वारि-
ंशद्विपादाः चत्वारिंशद्विपादाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्र-
मेतद्यदुतपञ्चेन्द्रियाणीन्द्रियाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेत-
द्यदुतपञ्चबलानिबलाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतसप्त-
बोधज्ञानिबोधज्ञानाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुताय्या-
ष्टाङ्गमार्गं आर्याष्टाङ्गमार्गाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेत-
द्यदुतार्यसत्यानि आर्यसत्याऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेत-
द्यदुतध्यानानि ध्यानाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुताऽप्र-
माणान्यप्रमाणाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुताऽरूपसमा-
पत्तय आरूपसमापत्त्यनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुताऽष्टौ
विमोक्षाःविमोक्षाऽनुपलब्धितामुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतानु-

पूर्वविहारसमापत्तयोऽनुपूर्वविहारसमापत्त्यनुपलब्धिसुपादाय ।
 नाममात्रमेतद्यदुतशून्यतानिमित्ताप्रणिहीतविमोक्षमुखानिशून्यता-
 निमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखाऽनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेत-
 द्यदुताऽभिज्ञाभिज्ञाऽनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतसमा-
 धयः समाध्यनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतधारणीमुखा-
 निधारणीमुखानुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतदशतथागत-
 बलानि तथागतबलाऽनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुत-
 चत्वारिवैशारद्यानि वैशारद्यानुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेत-
 द्यदुतचतस्रः प्रतिसम्बिदः प्रतिसम्बिदनुपलब्धिसुपादायः । नाम-
 मात्रमेतद्यदुतमहामैत्रीमहामैत्र्यनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्र-
 मेतद्यदुतमहाकरुणामहाकरुणाऽनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्र-
 मेतद्यदुताष्टादशावेणिकाबुद्धधर्माः आवेणिकबुद्धधर्मानुपलब्धिसुपादाय ।
 नाममात्रमेतद्यदुततथतातथतानुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुताऽवितथताऽवितथतानुपलब्धिसुपादाय । नाम-
 मात्रमेतद्यदुतधर्मताधर्मताऽनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्य-
 दुतधर्मधातुधर्मधातुनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतधर्म-
 क्षितिताधर्मक्षितिताऽनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुत-
 धर्मनियामताधर्मनियामताऽनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेत-
 द्यदुतभूतकोटिभूतकोट्यनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुत-
 बोधिर्व्याधनुपलब्धिसुपादाय । नाममात्रमेतद्यदुतबुद्धो बुद्धानुप-
 लब्धिसुपादाय । एवं खल्वयुष्मञ्छारदतीपुत्र • बोधिसत्त्वो
 महासत्त्वो महायानसमाह्व इत्युच्यते ॥

पुनरपरमायुष्मज्जारदतीपुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रथमचित्तोत्-
 पादमुपादाय बोधिसत्त्व सर्वाभिज्ञां परिपूर्व्यसत्त्वान् परिपाचयति ।
 बुद्धचेष्टेण बुद्धचेष्टं संक्रामति । बुद्धानां भगवतां सत्कारेणतायै
 गुरुकरणतायै माननतायै पूजनतायै योऽयं जापयिकस्तेषां बुद्धानां
 भगवतां पूजासत्कारणविधिस्तेषां बुद्धानां भगवतामन्तिकाद्धर्मं
 शृणोति । यदुत एवमेव बोधिसत्त्वयानं । स तद्बोधिसत्त्वयान-
 मभिरुह्य बुद्धचेष्टेण बुद्धचेष्टं संक्रामन् बुद्धचेष्टपरिशोधयति ।
 सत्त्वांश्च परिपाचयति । न चाऽस्य बुद्धचेष्टसंज्ञाप्रवर्तते । सोऽद्वय-
 भूमौ क्षित्वायादृशेनात्मभावेन शक्नोति मर्त्यानामर्थं कर्तुं तादृश-
 मात्मभावं सञ्चिन्त्यपरिगृह्णति । स न जातु तेन ध्यानेन विरक्षितो
 भवति । यावत् सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्नोति । स सर्वाकारज्ञतामनु-
 प्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयति अप्रवर्त्तनीयं श्रावकप्रत्येकबुद्धैः । सर्वदेव-
 नागयक्षगन्धर्वांसुरगण्डकिन्नरमहोरगमनुष्यामनुष्येण लोकेन ।
 तस्याऽनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुद्धस्य पूर्वस्थां दिशिं
 गङ्गानदीवाल्मुकीपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तोवर्णं भाषन्ते यश्च
 उद्गीरयन्ति । धोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ
 बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानमनुत्तरयानं प्रवरयानमभिरुह्य सर्वा-
 कारज्ञतामनुप्राप्तः सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयति ।
 दक्षिणस्थं दिशिं गङ्गानदीवाल्मुकीपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तो
 वर्णं भाषन्ते यश्च उद्गीरयन्ति । धोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन्
 लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानमनुत्तरयानं प्रवरयान
 मभिरुह्य सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्तः सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं

प्रवर्त्तयति । पश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तो वर्णभाषन्ते यश्च उद्गीरयन्ति घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानमनुत्तरयानं प्रवरयानमभिरुह्य सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्तः सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयति । उत्तरस्यां दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोप-
 मेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तो वर्णं भाषन्ते यश्च उद्गीरयन्ति घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानमनुत्तरयानं प्रवरयानमभिरुह्य सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्तः सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयति । पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तो वर्णं भाषन्ते यश्च उद्गीरयन्ति घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधि-
 सत्त्वो महासत्त्वो महायानमनुत्तरयानं प्रवरयानमभिरुह्य सर्वाकार-
 ज्ञतामनुप्राप्तः सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयति । दक्षिण-
 पश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तो वर्णं भाषन्ते यश्च उद्गीरयन्ति घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधि-
 सत्त्वो महासत्त्वो महायानमनुत्तरयानं प्रवरयान-
 मभिरुह्य सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्तः सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयन्ति । पश्चिमोत्तरस्यां दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोक-
 धातुषु बुद्धाभगवन्तो वर्णं भाषन्ते यश्च उद्गीरयन्ति घोषमनुश्राव-
 यन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायान-
 मनुत्तरयानं प्रवरयानमभिरुह्य सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्तः सर्वाकार-
 ज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयति । उत्तरपूर्वस्यां दिशि गङ्गानदी-

वाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तो वर्णं भाषन्ते यत्र उद्गीरयन्ति । घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बुद्धाभगवन्तो वर्णं भाषन्ते यत्र उद्गीरयन्ति घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानमनुत्तरयानं प्रवरयानमभिरुह्य सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्तः । सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयति । अधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तो वर्णं भाषन्ते यत्र उद्गीरयन्ति । घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानमनुत्तरयानं प्रवरयानमभिरुह्य सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्तः सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयति । उपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तो वर्णं भाषन्ते यत्र उद्गीरयन्ति । घोषमनुश्रावयन्ति । एषोऽमुष्मिन् लोकधातौ बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानमनुत्तरयानं प्रवरयानमभिरुह्य सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्तः सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्यधर्मचक्रं प्रवर्त्तयति । एवं खल्वायुष्मच्छारदती-
पुत्र बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायानमभिरुह्य इत्युच्यते ।

अयायुष्मान् सुभृतिर्भगवन्मेतद्वोचत् । महासन्नाह सन्नद्धो महासन्नाह सन्नद्ध इति भगवमुच्यते । कियता भगवन् बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो महासन्नाह सन्नद्ध इत्युच्यते । एवमुक्ते भगवानायुष्मन्तं सुभृति मेतद्वोचत् । इह सुभृते बोधिसत्त्वोमहासत्त्वो महायानसन्नाह सन्नद्धः । यदुत दानपारमितासन्नाहं सन्नद्धं शीलपारमितासन्नाहं सन्नद्धं धान्तिपारमितासन्नाहं सन्नद्धं वीर्यपारमितासन्नाहं सन्नद्धं ध्यानपारमितासन्नाहं सन्नद्धं प्रज्ञापारमितासन्नाहं

सन्नद्य । अध्यात्मशून्यतासन्नाहं सन्नद्य बहिर्द्वाशून्यतासन्नाहं सन्नद्य ।
 अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतासन्नाहं सन्नद्य शून्यताशून्यतासन्नाहं सन्नद्य
 महाशून्यतासन्नाहं सन्नद्य परमार्थशून्यतासन्नाहं सन्नद्य संस्कृत-
 शून्यतासन्नाहं सन्नद्य असंस्कृतशून्यतासन्नाहं सन्नद्य अत्यन्तशून्यता-
 सन्नाहं सन्नद्य अनवरागशून्यतासन्नाहं सन्नद्य अनवकारशून्यता-
 सन्नाहं सन्नद्य प्रकृतिशून्यतासन्नाहं सन्नद्य सर्वधर्मशून्यतासन्नाहं
 सन्नद्य स्वलक्षणशून्यतासन्नाहं सन्नद्य अनुपलम्बशून्यतासन्नाहं सन्नद्य
 अभावशून्यतासन्नाहं सन्नद्य स्वभावशून्यतासन्नाहं सन्नद्य अभाव-
 स्वभावशून्यतासन्नाहं सन्नद्य । कृत्युपस्थानसन्नाहं सन्नद्य सम्यक्-
 प्रज्ञासन्नाहं सन्नद्य षड्विपादसन्नाहं सन्नद्य इन्द्रियसन्नाहं सन्नद्य
 बलसन्नाहं सन्नद्य बोध्यज्ञसन्नाहं सन्नद्य आर्याष्टाङ्गमार्गसन्नाहं
 सन्नद्य आर्यसत्यसन्नाहं सन्नद्य ध्यानसन्नाहं सन्नद्य अप्रमाणसन्नाहं
 सन्नद्य आरूप्यसमापत्तिसन्नाहं सन्नद्य विमोक्षसन्नाहं सन्नद्य अनु-
 पूर्वविहारसमापत्तिसन्नाहं सन्नद्य शून्यतानिमित्ताप्रणिहितवि-
 मोक्षमुखसन्नाहं सन्नद्य समाधिसन्नाहं सन्नद्य अभिज्ञासन्नाहं सन्नद्य
 धारणीमुखसन्नाहं सन्नद्य तथागतबलसन्नाहं सन्नद्य वैशारद्यसन्नाहं
 सन्नद्य प्रतिभामित्सन्नाहं सन्नद्य महामैत्रीसन्नाहं सन्नद्य महाकरुणा-
 सन्नाहं सन्नद्य अष्टादशावेणिकबुद्धधर्मसन्नाहं सन्नद्य सर्वाकार-
 ज्ञतासन्नाहं सन्नद्य बुद्धविग्रहसन्नाहं सन्नद्य । इयं त्रिसाहस्रं
 लोकधातूनामयाम्फुरित्वा । पूर्वस्थां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान्
 लोकधातूनामयाम्फुरति । दक्षिणस्थां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान्
 लोकधातूनामयाम्फुरति । पश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान्

लोकधातुनाभयास्फुरति । उत्तरस्यां दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान्
लोकधातुनाभयास्फुरति । पूर्वदक्षिणस्यां दिशि गङ्गानदीवास्तुकोप-
मान् लोकधातुनाभयास्फुरति । दक्षिणपश्चिमायां दिशि गङ्गा-
नदीवास्तुकोपमान् लोकधातुनाभयास्फुरति । पश्चिमोत्तरस्यां
दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुनाभयास्फुरति । उत्तर-
पूर्वस्यां दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुनाभयास्फुरति ।
अधस्तादिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुनाभयास्फुरति ।
उपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुनाभयास्फुरति ।
इमं त्रिसाहस्रमहासाहस्रलोकधातुं षड्विकारं प्रकम्प्य पूर्वस्यां
दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् षड्विकारान् प्रकम्पयति ।
दक्षिणस्यां दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् षड्विकारान्
प्रकम्पयति । पश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन्
षड्विकारान् प्रकम्पयति । उत्तरस्यां दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान्
लोकधातुन् षड्विकारान् प्रकम्पयति । पूर्वदक्षिणस्यां दिशि गङ्गा-
नदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् षड्विकारान् प्रकम्पयति । दक्षिण-
पश्चिमायां दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् षड्विकारान्
प्रकम्पयति । पश्चिमोत्तरस्यां दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोक-
धातुन् षड्विकारान् प्रकम्पयति । उत्तरपूर्वस्यां दिशि गङ्गानदी-
वास्तुकोपमान् लोकधातुन् षड्विकारान् प्रकम्पयति । अधस्तादिशि
गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् षड्विकारान् प्रकम्पयति ।
उपरिष्ठादिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् षड्विकारान्
प्रकम्पयति ।

सोऽस्मिन् त्रिसाहस्रमहासाहस्रं लोकधातौ यो नैरयिकोऽस्ति-
 स्तन्धसं सर्वं निर्व्वाप्य नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भा-
 येति शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्रावयति । तदा नैरयिकाः
 सत्तास्तं बुद्धशब्दसुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । ते तेन सुखसौ-
 मनस्येन ततो निरयोभ्यो व्युत्तिष्ठन्तो । ते च ततो निरयेभ्यो
 भुत्याय यत्र यत्र लोकधातुषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते
 यापयन्ति धर्मंश्च देशयन्ति । ते तत्र तत्रोपपद्यन्ते । सोऽस्मिं
 त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातौ तिर्य्यग्योनिकानां सत्त्वानां
 तिर्य्यग्योनिदुःखं प्रशमय्य नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समु-
 द्भायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्रावयति । तदा ते तैर्य्यग्यो-
 निकः सत्तास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । ते
 तेन सुखसौमनस्येन ततस्तिर्य्यग्योनिभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ते ततस्ति-
 र्य्यग्योनेभ्युत्याय यत्र यत्र बुद्धचेने बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते
 यापयन्ति धर्मंश्च देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । ततोऽस्मिं
 त्रिसाहस्रमहासाहस्रे लोकधातौ यामलौकिकानां सत्त्वानां
 यमलोकदुःखं प्रशमय्य नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भा-
 येति । शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्रावयति । ततो यामलौकिकाः
 सत्तास्तच्च बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । ते तेन
 सुखसौमनस्येन ततो यमलोकाद्भ्युत्तिष्ठन्ते । ततो यमलोकाद्भ्यु-
 त्याय यत्र यत्र बुद्धचेनेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते याप-
 यन्ति धर्मंश्च देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । स पूर्व्वस्यां दिशि-
 गङ्गानदीवाल्मीकीपत्रेषु लोकधातुषु योनैरयिकोऽस्तिस्तन्धसं सर्वं

निर्वाण्य नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदी-
रयति घोषमनुश्रावयति । तदा ते नैरयिकाः सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं
श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । ते तेन सुखसौमनस्येन ततो
नरकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ततो नरकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेत्रेषु
बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते यापयन्ति धर्मञ्च देशयन्ति तत्र
तत्रोपपद्यन्ते । स दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवायुकोपमेषु लोक-
धातुषु नैरयिकोऽग्निस्कन्धस्तं सर्वं निर्वाण्य नमस्तस्मै तथागता-
यार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनुभावयति ।
तदा ते नैरयिकाः सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिल-
भन्ते । तेन सुखसौमनस्येन ततो नरकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ते ततो
नरकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेत्रेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते
यापयन्ति । धर्मञ्च देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । अपस्विनायां
दिशिगङ्गानदीवायुकोपमेषु लोकधातुषु यो नैरयिकोऽग्निस्कन्धस्तं
सर्वं निर्वाण्य नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्द-
मुदीरयति । घोषमनुश्रावयति । तदा ते नैरयिकाः सत्त्वास्तं बुद्ध-
शब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । तेन सुखसौमनस्येन ततो
नरकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ततो नरकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेत्रेषु
बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते यापयन्ति धर्मञ्च देशयन्ति ।
तत्र तत्रोपपद्यन्ते । स उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवायुकोपमेषु
लोकधातुषु यो नैरयिकोऽग्निस्कन्धस्तं सर्वं निर्वाण्य नमस्तस्मै
तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति घोषमनुश्रा-
वयति । तदा ते नैरयिकाः सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं

प्रतिलभन्ते । तेन सुखसौमनस्येन ततो नरकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ततो नरकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेत्रेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति प्रियन्ते यापयन्ति धर्मंश्च देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । सदचिणं पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमेषु लोकधातुषु यो नैरयिकोऽग्निस्कन्धस्तं सर्वं निर्व्वाणं नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति घोषमनुश्रावयति । तदा ते नैरयिकाः सत्तास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । तेन सुखसौमनस्येन ततो नरकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ततो नरकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेत्रेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति प्रियन्ते यापयन्ति । धर्मंश्च देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । सदचिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमेषु लोकधातुषु यो नैरयिकोऽग्निस्कन्धस्तं सर्वं निर्व्वाणं नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्रावयति । तदा ते नैरयिकाः सत्तास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । तेन च सुखसौमनस्येन ततो नरकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ततो नरकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेत्रेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति प्रियन्ते यापयन्ति । धर्मंश्च देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । सपश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमेषु लोकधातुषु यो नैरयिकोऽग्निस्कन्धस्तं सर्वं निर्व्वाणं नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्रावयति । तदा ते नैरयिकाः सत्तास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते तेन च सुखसौमनस्येन ततो नरकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ततो नरकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति प्रियन्ते यापयन्ति । धर्मंश्च

देशयन्ति तत्र तत्रोपपद्यन्ते । स पूर्वोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदी-
 वालुकोपमेषु लोकधातुषु यो नैरयिकोऽग्निस्कन्धस्तं सर्वं निर्व्याप्य
 नमस्तस्मै तथागतायाहंते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति ।
 घोषमनुयावयति । तदा ते नैरयिकाः सत्त्वास्तं बुद्ध्युद्भवं श्रुत्वा
 सुखसौमनस्यं प्रतिष्ठमन्ते । तेन च सुखसौमनस्येन ततो नरकेभ्यो
 व्युत्तिष्ठन्ते । ततो नरकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्ध्युद्भवेषु बुद्धाभग-
 वन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते यापयन्ति धर्मञ्च देशयन्ति । तत्र तत्रोप-
 पद्यन्ते । सोऽधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु
 यो नैरयिकोऽग्निस्कन्धस्तं सर्वं निर्व्याप्य नमस्तस्मै तथागतायाहंते
 सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनुयावयति । तदा ते
 नैरयिकाः सत्त्वास्तं बुद्ध्युद्भवं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिष्ठमन्ते ।
 तेन च सुखसौमनस्येन ततो नरकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ततो नरकेभ्यो
 व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्ध्युद्भवेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते
 यापयन्ति धर्मञ्च देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । स उपरिष्ठा-
 दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु यो नैरयिकोऽग्नि-
 स्कन्धस्तं सर्वं निर्व्याप्य नमस्तस्मै तथागतायाहंते सम्यक् समुद्भायेति
 शब्दमुदीरयति । घोषमनुयावयति । तदा ते नैरयिकाः सत्त्वास्तं
 बुद्ध्युद्भवं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिष्ठमन्ते । तेन च सुखसौ-
 मनस्येन ततो नरकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ततो नरकेभ्यो व्युत्थाय यत्र
 यत्र बुद्ध्युद्भवेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते यापयन्ति धर्मञ्च
 देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते ।

स पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु

तिर्य्यग्योनियमनोकोपपद्धानां सत्त्वानां तिर्य्यग्योनि यमलोकदुःखं
 प्रशमय्य नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् सम्बुद्धायेति शब्दमुदी-
 रयति । घोषमनुश्रावयति । तदा ते तिर्य्यग्योनि यमलोकोपपद्दां
 सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । तेन च सुखसौ-
 मनस्येन तेभ्यस्तिर्य्यग्योनि यमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ते तेभ्यस्तिर्य्य-
 ग्योनि यमलोकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेत्रेषु बुद्धाभगवन्त-
 स्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते यापयन्ति धर्मज्ञं देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते ।
 स दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु तिर्य्यग्योनि
 यमलोकोपपद्धानां सत्त्वानां तिर्य्यग्योनियमलोकदुःखं प्रशमय्य
 नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् सम्बुद्धायेति शब्दमुदीरयति ।
 घोषमनुश्रावयति । तदा ते तिर्य्यग्योनि यमलोकोपपद्दाः सत्त्वास्तं
 बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । तेन सुखसौमनस्येन
 तेभ्यस्तिर्य्यग्योनि यमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । तेभ्यस्तिर्य्यग्योनि यम-
 लोकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेत्रेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते
 यापयन्ति धर्मज्ञं देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । स पश्चिमाया-
 न्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु तिर्य्यग्योनियमलोकोप-
 पद्धानां सत्त्वानां तिर्य्यग्योनियमलोकदुःखं प्रशमय्य नमस्तस्मै तथा-
 गतायार्हते सम्यक् सम्बुद्धायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्रावयति ।
 तदा ते तिर्य्यग्योनियमलोकोपपद्दाः सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा
 सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । तेन च सुखसौमनस्येन तेभ्यस्तिर्य्य-
 ग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ते तेभ्यस्तिर्य्यग्योनियमलोकेभ्यो ।
 व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेत्रेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते याप-

यन्ति धर्मज्ञ देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । स उत्तरस्या-
 न्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु तिर्यग्योनि लोकोपप-
 द्धानां सत्त्वानां तिर्यग्योनियमलोकदुःखं प्रश्नमय्य नमस्तस्मै तथाग-
 तायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्राव-
 यति । तदा ते तिर्यग्योनियमलोकोपपद्धानां सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा
 सुखसौमनस्यं प्रतिब्रजन्ते । तेन च सुखसौमनसेन तेभ्यस्तिर्यग्यो-
 नियमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ते तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो
 व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेष्टेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते चाप-
 यन्ति धर्मज्ञ देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । स पूर्वदक्षिण-
 स्थान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु तिर्यग्योनियमलो-
 कोपपद्धानां सत्त्वानां तिर्यग्योनियमलोकदुःखं प्रश्नमय्य नमस्तस्मै-
 तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनु-
 श्रावयति । तदा ते तिर्यग्योनियमलोकोपपद्धानां सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं
 श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिब्रजन्ते । तेन सुखसौमनसेन तेभ्यस्तिर्य-
 ग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ते तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो
 व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेष्टेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते चापयन्ति
 धर्मज्ञ देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । स दक्षिणपश्चिमाथान्दिशि
 गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु तिर्यग्योनियमलोकोपपद्धानानां
 सत्त्वानां तिर्यग्योनियमलोकदुःखं प्रश्नमय्य नमस्तस्मै तथागतायार्हते
 सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्रावयति । तदा ते
 तिर्यग्योनियमलोकोपपद्धानां सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं
 प्रतिब्रजन्ते तेन सुखसौमनसेन तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो

व्युत्तिष्ठन्ते ते तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धा-
 भगवन्तस्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते थापयन्ति धर्मञ्च देशयन्ति । तत्र
 तत्रोपपद्यन्ते । पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोक-
 धातुषु तिर्यग्योनियमलोकोपपद्धानां सत्त्वानां तिर्यग्योनियम-
 लोकदुःखं प्रशमय्य नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति
 शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्रावयति । तदा ते तिर्यग्योनियमलो-
 कोपपद्दाः सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते ।
 तेन सुखसौमनस्येन तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । तेभ्य-
 स्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेष्टेषु बुद्धाभगवन्त-
 स्तिष्ठन्ति ध्रियन्ते थापयन्ति धर्मञ्च देशयन्ति । तत्र तत्रोप-
 पद्यन्ते । स उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु
 तिर्यग्योनियमलोकोपपद्धानां सत्त्वानां तिर्यग्योनियमलोकदुःखं
 प्रशमय्य नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदी-
 रयति । घोषमनुश्रावयति । तदा ते तिर्यग्योनियमलोकोपपद्दाः
 सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । तेन सुखसौ-
 मनस्येन तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । ते तेभ्यस्तिर्य-
 ग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेष्टेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति
 ध्रियन्ते थापयन्ति धर्मञ्च देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते ।
 सोऽधस्ताद्दिशि गङ्गानदीवाल्मुकोपमेषु लोकधातुषु तिर्यग्योनिय-
 मलोकोपपद्धानां सत्त्वानां तिर्यग्योनियमलोकदुःखं प्रशमय्य
 नमस्तस्मै तथागतायार्हते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति ।
 घोषमनुश्रावयति । तदा ते तिर्यग्योनियमलोकोपपद्दाः सत्त्वास्तं

बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्य प्रतिलभन्ते । तेन सुखसौमनस्येन तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धचेष्टेषु बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ति भ्रियन्ते चापयन्ति धर्म्मञ्च देशयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते । स उपरिष्ठाद्दिशि गङ्गानदीवारुकोपमेषु लोकधातुषु तिर्यग्योनियमलोकोपपद्धानां सत्त्वानां तिर्यग्योनियमलोकदुःखं प्रशमय्य नमस्तस्मै तथागताचार्षते सम्यक् समुद्भायेति शब्दमुदीरयति । घोषमनुश्रावयति । तदा ते तिर्यग्योनियमलोकोपपद्दाः सत्त्वास्तं बुद्धशब्दं श्रुत्वा सुखसौमनस्यं प्रतिलभन्ते । तेन सुखसौमनस्येन तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठन्ते । तेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्थाय यत्र यत्र बुद्धाभगवन्तस्तिष्ठन्ते भ्रियन्ते चापयन्ति । तत्र तत्रोपपद्यन्ते ।

तद्यथापि नाम सुभूते दक्षोमायाकारोमायाकारान्तवासी वा चतुर्भङ्गापथे महतो जननिकारस्य पुरतो नरकास्तिर्यग्योनियमलोकांश्चाभिनिर्माय तेषां मायिकानां सत्त्वानां बुद्धशब्दमुद्घोषयेद्दुर्म्मशब्दमुद्घोषयेत्संघशब्दमुद्घोषयेदत्र तेऽभिनिर्णितास्तेन बुद्धशब्देन धर्म्मशब्देन संघशब्देन ततो नरकेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकेभ्यो व्युत्तिष्ठेरं सत्त्वं मन्यसे सुभूतेऽपि पुतेन मायाकारेण मायाकारान्तो वामिना वा कश्चित्सत्त्वो नरकेभ्यस्तिर्यग्योनियमलोकाद्भुत्तितो भवेत् । आह नोहीदं भगवन् । भगवानाह । एवमेव सुभूते बोधि-
मत्त्वेन महासत्त्वेन दशसु दिक्षु अप्रमेयासंख्येषु लोकधातुषु सत्त्वा-
स्तिर्यग्योनिभ्यो दुर्गतिभ्यः परिमोचेरन् नरकादिसत्त्वः परिमोचितो

भवति । तत्कस्य हेतोः । धर्मतैषा सुभूते धर्मानामाया धर्म-
तामुपादाय । एक खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वाह
समस्त इत्युच्यते ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो दानपारमितायां
स्थित्वा महासत्त्वाह सदङ्गस्तिषाहस महासाहस्रं श्लोकधातुं वैदूर्य-
मयमभिनिर्मिमीते वैदूर्यमयमभिनिर्माय चक्रवर्त्तिव्यूहमभिनि-
र्मिमीते । चक्रवर्त्तिव्यूहमभिनिर्माय असन्नार्थिकेभ्यो ददाति ।
पानं पानार्थिकेभ्यो ददाति । यानं यानार्थिकेभ्यो ददाति । वस्त्रं
वस्त्रार्थिकेभ्यो ददाति । पुष्पं पुष्पार्थिकेभ्यो ददाति । माल्यं
माल्यार्थिकेभ्यो ददाति । गन्धं गन्धार्थिकेभ्यो ददाति । विलेपनं
विलेपनार्थिकेभ्यो ददाति । शयनमासनं शयनासनार्थिकेभ्यो
ददाति । उपाश्रयमुपाश्रयार्थिकेभ्यो ददाति । प्राजीविकं प्राजी-
विकार्थिकेभ्यो ददाति । उपकरणमुपकरणार्थिकेभ्यो ददाति ।
ज्ञानप्रत्ययभैषज्यपरिष्कारं ज्ञानप्रत्ययभैषज्यपरिष्कारार्थिकेभ्यो
ददाति । मणिमुक्तावैदूर्यशङ्खशिलाप्रवालरजतजातरूपार्थिकेभ्यो
मणिमुक्तावैदूर्यशङ्खशिलाप्रवालरजतजातरूपाणि ददाति । याव-
दन्यतरान्यतरान् माभुष्यकान् परिष्कारान् ददाति । शौऽनमना-
र्थिकेभ्यो दत्त्वा पानं पानार्थिकेभ्यो दत्त्वा यानं यानार्थिकेभ्यो दत्त्वा
वस्त्रं वस्त्रार्थिकेभ्यः पुष्पं पुष्पार्थिकेभ्यः । माल्यं माल्यार्थिकेभ्यः
गन्धं गन्धार्थिकेभ्यः विलेपनं विलेपनार्थिकेभ्यः शयनमासनं शय-
नासनार्थिकेभ्यः उपाश्रयमुपाश्रयार्थिकेभ्यः प्राजीविकं प्राजीविका-
र्थिकेभ्यः उपकरणमुपकरणार्थिकेभ्यः ज्ञानप्रत्ययभैषज्यपरिष्कारं

ज्ञानप्रत्ययभैषज्यपरिष्कारार्थिकेभ्यः मणिमुक्तावैदूर्यग्रङ्गशिला-
प्रवालरजतजातरूपाणि मुक्तावैदूर्यग्रङ्गशिलाप्रवालरजतजातरू-
पार्थिकेभ्यः दत्त्वा यावदन्यतराऽन्यतरान् मानुषकान् परिष्कारान्
दत्त्वातेभ्यः सत्त्वेभ्यो धर्मं देशयति । यदुतेमामेव षट् पारमिताप्रति-
षंयुक्तं धर्मदेशनां । ते च खलु पुनः सत्तास्तां धर्मदेशनां श्रुत्वा
न जातुषड्भिः पारमिताभिर्बिम्बिरहितो भवति । यावदनुत्तरां
सम्यक् सम्वोधिमभिसम्बुध्यन्ते ।

तद्यथापि गाम सुभूते दक्षो मायाकारो मायाकारान्ते वासी वा
चतुर्महापथे महतो जननि कायस्थाये महान्तं जननि कायमभिनिर्मा-
याक्षमस्यार्थिकेभ्यो दद्यात्पानं पानार्थिकेभ्यो दद्यात् वस्त्रं वस्त्रार्थि-
केभ्यो दद्यात् पुष्पं पुष्पार्थिकेभ्यो दद्यात् मास्यं मास्यार्थिकेभ्यो
दद्यात् गन्धं गन्धार्थिकेभ्यो दद्यात् विलेपनं विलेपनार्थिकेभ्यो
दद्यात् शयनमासनं शयनासनार्थिकेभ्यो दद्यात् उपाश्रयमुपा-
श्रयार्थिकेभ्यो दद्यात् प्राजीविकं प्राजीविकार्थिकेभ्यो दद्यात् उप-
करणमुपकरणार्थिकेभ्यो दद्यात् ज्ञानप्रत्ययभैषज्यपरिष्कारान्
ज्ञानप्रत्ययभैषज्यपरिष्कारार्थिकेभ्यो दद्यात् मणिमुक्तावैदूर्यग्रङ्ग-
शिलाप्रवालरजतजातरूपाणि मणिमुक्तावैदूर्यग्रङ्गशिलाप्रवालरजत-
जातरूपार्थिकेभ्यो दद्यात् यावदन्यतरान्यतरान् मानुषकान् परि-
ष्कारान् दद्यात् । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि स तेन मायाकारेण
मायाकारान्ते वासिना वा कस्यैचित्सत्त्वाय किञ्चिदन्तं भवेत् । आह नो
हीदं भगवन् । भगवानाह । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वेन महा-
सत्त्वेन यावद्वक्त्रवर्तिन्युद्धमभिनिर्मायाक्षमस्यार्थिकेभ्यो ददता पानं

पानार्थिकेभ्यो ददता यानं यानार्थिकेभ्यो ददता वस्त्रं वस्त्रार्थिकेभ्यो ददता पुष्पं पुष्पार्थिकेभ्यो ददता माखं माखार्थिकेभ्यो ददता गन्धं गन्धार्थिकेभ्यो ददता विलेपनं विलेपनार्थिकेभ्यो ददता शयनासनं शयनासनार्थिकेभ्यो ददता उपाश्रयमुपाश्रयार्थिकेभ्यो ददता प्राजीविकं प्राजीविकार्थिकेभ्यो ददता उपकरणमुपकरणार्थिकेभ्यो ददता ग्लानप्रत्ययभैषज्यपरिष्कारान् ग्लानप्रत्ययभैषज्यपरिष्कारार्थिकेभ्यो ददता मणिमुक्तावैदूर्यग्रङ्गशिलाप्रवालरजतजातरूपाणि मणिमुक्तावैदूर्यग्रङ्गशिलाप्रवालरजतजातरूपार्थिकेभ्यो ददता यावदन्यतरान्यतरान् मानुष्यकान् परिष्कारान् ददता न कस्मैचित्सत्वाय किञ्चिद्दत्तं भवति । तत्कस्य हेतोः धर्म्मतैपासुभूते धर्म्माणं मायाधर्म्मतानुपादाय । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वाऽसन्नद्ध इत्युच्यते ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः शीलपारमितायां स्थित्वा सञ्चिन्त्योपपत्तिपरिग्रहेण चक्रवर्त्तिकुले प्रत्याजायते । स तत्र चक्रवर्त्तिश्चर्य्यस्थित्वा सत्त्वान् दशकुशलेषु कर्मपथेषु प्रतिष्ठापयति । स चतुर्पुंथानेष्वप्रमाणेषु चतसृष्वारूप्यसमापत्तिषु पञ्चभिश्चासु चतुर्पुंथानेष्वप्रमाणेषु चतुर्षु सम्यक् प्रज्ञाणेषु चतुर्षु बुद्धपादेषु पञ्चस्त्रिन्दियेषु पञ्चसुवलेषु सप्तसुबोधक्षेत्रेषु । आर्याष्टाङ्गमार्गे शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचसुखेषु नवस्वनुपूर्वविहारसमापत्तिषु चतुर्वार्य्यसत्त्वेषु सर्वसमाधिषु सर्वधारणीसुखेषु दशसु तथागतवलेषु चतुर्षु वैशारद्येषु चतसृषु प्रतिषम्बित्सु महामैत्र्या महाकरुणायां अष्टादशाब्जावेष्टिकबुद्धधर्म्मेषु प्रतिष्ठापयति । ते

सत्त्वा न जातु विरहितो भवति तथा धर्मदेशनया यावदनु-
त्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिमन्वुधन्ते ।

तद्यथापिनाम सुभूते दक्षोमायाकारोमायाकारान्तेवासौवा-
चतुःपथे महतो जननिकायस्य पुरतोमहान्तं जननिकायमभिनि-
र्माय सत्त्वान् दशकुशलेषु कर्मपथेषु प्रतिष्ठापयेत् । चतुर्षु ध्यानेषु
चतुर्वर्षप्रमाणेषु चतसृष्वारूप्यसमापत्तिषु । पञ्चस्रभिज्ञासु चतुर्षु
कृत्युपस्थानेषु चतुर्षु सम्यक् प्रहाणेषु चतुर्ष्वृद्धिपादेषु पञ्चेन्द्रियेषु
पञ्चसु वलेषु सप्तसु बोध्यज्ञेषु अर्याष्टाङ्गमार्गे शून्यतानिमित्ताप्रणि-
हितविमोक्षमुखेषु नवस्वनुपूर्वविहारसमापत्तिषु चतुर्वार्यसत्येषु
सर्वसमाधिषु सर्वधारणीमुखेषु दशसु तथागतवलेषु चतुर्षु वैशार-
द्येषु चतसृषु प्रतिसम्बित्सु महामैत्र्या महाकरुणायां अष्टादशस्था-
वैणिकबुद्धधर्मेषु प्रतिष्ठापयेत् । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि गतेन
मायाकारेण मायाकारान्तेवासिनाकचित्सत्त्वोदशकुशलेषु कर्म-
पथेषु प्रतिष्ठापितोभवेत् । चतुर्षु ध्यानेषु चतुर्वर्षप्रमाणेषु चतसृष्वार-
ूप्यसमापत्तिषु पञ्चस्रभिज्ञासु चतुर्षुकृत्युपस्थानेषु चतुर्षु सम्यक्
प्रहाणेषु चतुर्ष्वृद्धिपादेषु पञ्चस्रिन्द्रियेषु पञ्चसु वलेषु सप्तबोध्यज्ञेषु
अर्याष्टाङ्गमार्गे शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु । नवस्वनु-
पूर्वविहारसमापत्तिषु चतुर्वार्यसत्येषु सर्वसमाधिषु सर्वधारणी-
मुखेषु दशतथागतवलेषु चतुर्षु वैशारद्येषु चतसृषु प्रतिसम्बित्सु
महामैत्र्या महाकरुणायां अष्टादशावैणिकबुद्धधर्मेषु प्रतिष्ठापितो
भवति । आह । नोहोदं भगवन् । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वेन
महामत्त्वेनाप्रमेयासंख्येयानपि सत्त्वान् दशकुशलेषु कर्मपथेषु प्रति-

षाण्य चतुर्थं ध्यानेषु चतुर्व्यप्रमाणेषु चतस्रस्वारूप्य समापत्तिषु
पञ्चस्त्रिभिर्ज्ञासु चतुर्थं कृत्युपस्थानेषु चतुर्थं सम्यक् प्रहाणेषु चतुर्थ-
द्विपादेषु पञ्चस्त्रिन्द्रियेषु पञ्चसु बलेषु सप्तसुबोधज्ञेषु अर्थाष्टाङ्ग-
मार्गे शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोचमुखेषु अष्टासु विमोचेषु
नवस्त्रनुपूर्वविहारसमापत्तिषु चतुर्व्यसत्येषु सर्वसमाधिषु सर्व-
धारणीमुखेषु दशसु तथागतबलेषु चतुर्थं वैशारद्येषु चतस्र्यु
प्रतिषम्बित्सु महामैत्र्यां महाकरुणायां अष्टादशावेणिकबुद्धधर्मेषु
न कश्चित् सत्त्वः प्रतिष्ठापितो भवति । तत्कस्य हेतोः । धर्मै-
षासुभूते धर्माणां मायाधर्मतासुपादाय । एवं खलु सुभूते
बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वां सन्नद्ध इत्युच्यते ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः चान्तिपारमितायां
स्थित्वा सर्वसत्त्वान् चान्तिपारमितायां नियोजयति प्रतिष्ठापयति ।
कथञ्च सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः चान्तिपारमितायां स्थित्वा
सर्वसत्त्वान् चान्तिपारमितायां नियोजयति प्रतिष्ठापयति । इह
सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रथमचित्तोत्पादसुपादायैव सत्त्वाहं
सन्नद्धति । स चेत् सर्वसत्त्वा मे सोऽदृष्टदृश्यस्रप्रहारान् दद्युस्तत्र
मयैकमपि बोधसहगतं चित्तं नोत्पादयितव्यं । सर्वसत्त्वाद्यैव
रूपायां चान्तौ प्रतिष्ठापयति ।

तद्यथापि नाम सुभूते दक्षिणमायाकारो मायाकारान्तेवासिना वा
चतुर्महापथे महतो जननिकायस्य पुरतो महान्तं जननिकाय-
मभिनिर्माय चान्तिपारमितायां नियोजयेत् प्रतिष्ठापयेत् किं
मन्यसे सुभूतेऽपि तु तेन मायाकारेण मायाकारान्तेवासिना वा

कश्चित् सत्त्वः चान्तिपारमितायां प्रतिष्ठापितो भवेत् आह ।
 नोहीदं भगवन् । भगवानाह । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेनाप्रमेयाऽसंख्येयान् सत्त्वान् चान्तिपारमितायां प्रतिष्ठाप्य न
 कश्चित्सत्त्वः चान्तिपारमितायां प्रतिष्ठापितो भवति । तत्कस्य
 हेतोः । धर्म्मतैषा सुभूते धर्म्माणां मायाधर्म्मातामुपादाय ।

एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वाह मन्त्रं
 इत्युच्यते । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो वीर्यपारमितायां
 स्थित्वा सत्त्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठा-
 पयति । कथञ्च सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो वीर्यपारमितायां
 स्थित्वा सर्वसत्त्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति । निवेशयति
 प्रतिष्ठापयति । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाकारज्ञता
 प्रतिसंयुक्ते न चित्तोत्पादेन सर्वसत्त्वान् कायिकचेतसिक वीर्यं
 समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । तद्यथापि नाम
 सुभूते दक्षोभायाकारो मायाकारान्तेवासो वा चतुर्महापथे-
 महतो जननिकायस्य पुरतो महान्तं जननिकायमभिनिर्माय
 कायिकचेतसिकवीर्यं प्रतिष्ठापयेत् तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि
 तु तेन मायाकारेण वा मायाकारान्तेवासिना वा चतुर्महापथे
 महतोजननिकायस्य पुरतो महान्ते जननिकायमभिनिर्ममे
 कायिकचेतसिकवीर्यं प्रतिष्ठापयेत् । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि-
 तु तेन मायाकारेण वा मायाकारान्तेवासिना वा कश्चित् सत्त्वः
 कायिकचेतसिकवीर्यं प्रतिष्ठापितो भवेत् । आह । नो हीदं
 भगवन् । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाऽप्रमेयाऽसंख्येयान्

सत्त्वान् कार्याकचेतसिकवीर्यं प्रतिष्ठाप्य न कश्चित् भूतः कार्या-
कचेतसिकवीर्यं प्रतिष्ठापितो भवति । तत्कस्य हेतोः धर्मतैषा
सुभूते धर्माणां मायाधर्मतामुपादाय । एवं खलु बोधिसत्त्वो
महासत्त्वो महासत्त्वाह सप्तद्वय इत्युच्यते ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो ध्यानपारमितायां
स्थित्वा सर्वसत्त्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । कथञ्च सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो ध्यानपार-
मितायां स्थित्वा सर्वसत्त्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति
निवेशयति प्रतिष्ठापयति । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्व-
धर्मसमतायां स्थित्वा यत्र कस्यचिद्धर्मस्य विक्षेपं वा समनुपश्यत्येवं
ध्यानपारमितायां स्थितो भवति । स तथैव सत्त्वान् ध्यानपारमितायां
समादापयति । निवेशयति । प्रतिष्ठापयति । ते च समादा-
पिता न जातुविरहिता भवन्ति ध्यानपारमितायाः यावदनुत्तरां
सम्यक् सम्बोधेमभिसम्नुध्यते । तद्यथापि नाम सुभूते दक्षोमाया-
कारोमायाकारान्तेवासी वा चतुर्महापथे महतो जननिकायस्य
पुरतो महान्तं जननिकायमभिनिर्माय ध्यानपारमितायां प्रति-
ष्ठापयति । तत् किं मन्थसे सुभूतेऽपि तु तेन मायाकारेण वा
मायाकारान्तेवासिना वा कश्चित्सत्त्वो ध्यानपारमितायां प्रतिष्ठा-
पितो भवेत् । आह । नोहौदं भगवन् । भगवानाह । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वसत्त्वान् ध्यानपारमितायां
प्रतिष्ठाप्य न कश्चित्सत्त्वो ध्यानपारमितायां प्रतिष्ठापितो भवति ।
तत्कस्य हेतोः । धर्मतैषा सुभूते धर्माणां माया धर्मतामुपा-

दाय । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासन्नाह सन्नद्ध
इत्युच्यते ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
स्थित्वा सर्वसत्त्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । कथञ्च सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमि-
तायां स्थित्वा सर्वसत्त्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति निवे-
शयति प्रतिष्ठापयति । आह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञा-
पारमितायाश्चरन् यत् कस्यचिद्वर्त्मस्योत्पादं वा निरोधं वा संक्षेपं
वा व्यवदानं वा आरं वा पारं बोधयति । एवं खलु सुभूते
बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां स्थितो भवति । स तथैव
सर्वसत्त्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठा-
पयति । तद्यथापि नाम सुभूते दक्षोमायाकारो मायाकारान्ते-
वासौ वा चतुर्भुजापघे महतो जननिकायस्य पुरतो महान्तं जननि-
कायमभिनिर्माय प्रज्ञापारमितायां समादापयेत् निवेशयेत्
प्रतिष्ठापयेत् । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि नु तेन मायाकारेण वा
मायाकारान्तेवासिना वा कश्चित् सत्त्वः प्रज्ञापारमितायां समादा-
पितो निवेशितः प्रतिष्ठापितो भवेत् । आह । बोद्धीदं भगवन् ।
भगवानाह । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सर्वसत्त्वान्
प्रज्ञापारमितायां प्रतिष्ठाप्य न कश्चित् सत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
प्रतिष्ठापितो भवेत् । तत्कस्य हेतोः धर्मातैवासुभूते धर्माणां
मायाधर्मातामुपादाय । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
महासन्नाह सन्नद्ध इत्युच्यते ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वाहं सन्नद्ध
पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातुन् गत्वा यथै-
वात्मनादानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये
सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना शीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव
तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलपारमितायां समादा-
पयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना चान्तिपारमि-
तायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान्
चान्तिपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति ।
यथैवात्मना वीर्यपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये
सत्त्वास्तान् सर्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति । निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र
लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति
निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति ।
तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् प्रज्ञापारमितायां
समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यदुक्ते या एव षट्पार-
मितास्ते सत्त्वास्तं धर्मं श्रुत्वा न जातुविरहितो भवति षड्भिः
पारमिताभिर्यावदनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिं मभिसमुत्थने ।

दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेषु लोकधातुषु गत्वा
यथैवात्मनादानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये
सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना शीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र

लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना चान्तिपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् चान्तिपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना वीर्य-पारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । धर्मं देशयति यदुते या एव षट्पारमिताः । ते सत्त्वास्तं धर्मं श्रुत्वा न जातुविरहिता भवन्ति षड्भिः पारमिताभिर्यावदनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिं समिपमुच्यन्ते ।

पश्चिमायान्दिग्नि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातून् गत्वा यथैवात्मना दानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना शीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना चान्तिपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् चान्तिपारमितायां समादापयति । यथैवात्मना वीर्यपारमितायां तिष्ठति तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् वीर्यपार-

मितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । धर्मं देशयति यदुते चा एव षट्पारमिताः । ते सत्त्वास्तं धर्मं श्रुत्वा न जातुविरहिता भवन्ति यद्भिः पारमिताभिर्यावदतुत्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिसम्बुध्यन्ति ।

उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवासुकोपमान् लोकधातून् गत्वा यथैवात्मना दानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति । यथैवात्मना शीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना चान्तिपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना वीर्यपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति । यथैवात्मना प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति । निवेशयति प्रतिष्ठापयति । धर्मश्च देशयति

यदुते या एव षट्पारमिताः । ते सत्त्वास्तं धर्मं श्रुत्वा न जातु-
विरहिता भवन्ति । षड्भिः पारमिताभिर्यावदनुत्तरां सम्यक्
सम्बोधिमभिसमुत्थन्ते ।

पूर्वदक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन् गत्वा
यथैवात्मनादानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु
ये सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना शीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव
तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलपारमितायां समादा-
पयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना चान्तिपारमितायां
तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् चान्ति-
पारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना
वीर्यपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान्
सर्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति ।
यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु
ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र
लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति
निवेशयति प्रतिष्ठापयति । धर्मं च देशयति यदुते या एव षट्-
पारमिताः । ते सत्त्वास्तं धर्मं श्रुत्वा न जातुविरहिता भवन्ति
षड्भिः पारमिताभिर्यावदनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिसमुत्थन्ते ।

दक्षिणपश्चिमायान्दिशि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातुन्
गत्वा यथैवात्मना दानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोक-

धातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना ग्रीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ग्रीलपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना चान्तिपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् चान्तिपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना वीर्यपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । धर्म्मं देशयति । यदुते या एव षट्पारमिताः । ते सत्त्वास्तं धर्म्मं श्रुत्वा न जातुविरहिता भवन्ति षड्भिः पारमिताभिर्यावदनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिसम्बुध्यन्ते ।

पश्चिमोत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातून् गत्वा यथैवात्मना दानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना ग्रीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ग्रीलपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना चान्तिपारमितायां तिष्ठति ।

तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् क्षान्तिपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना वीर्यपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति यथैवात्मना प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । धर्मश्च देशयति यदुक्ते सा एव षट्पारमिताः । ते सत्त्वास्तान् धर्मां जुत्वा न जातुविरहिता भवन्ति षड्भिः पारमिताभिर्थावदनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिसम्बुध्यन्ते ।

उत्तरपूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातून् गत्वा यथैवात्मना दानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना शीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना क्षान्तिपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् क्षान्तिपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना वीर्यपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति । यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान्

ध्यानपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथै-
वात्मना प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये
सत्त्वान् सर्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति । निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । धर्मश्च देशयति यदुते या एव षट्पारमिताः ते
सत्त्वास्तान् धर्मं श्रुत्वा न जातुविरहिता भवन्ति षड्भिः पार-
मिताभिर्यावदनुत्तरां सम्यक् सम्बोधिमभिसमुध्यन्ते ।

अधस्तादिभि गङ्गानदीवास्तुकोपमान् लोकधातून् गत्वा यथै-
वात्मना दानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये
सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना शीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव
तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलपारमितायां समादा-
पयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना चान्तिपारमितायां
तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् चान्ति-
पारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना
वीर्यपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान्
सर्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति ।
यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु
ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ध्यानपारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना प्रज्ञापारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र
लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् प्रज्ञापारमितायां समादापयति
निवेशयति प्रतिष्ठापयति । धर्मश्च देशयति यदुते या एव षट्-
पारमिताः । ते सत्त्वास्तान् धर्मं श्रुत्वा न जातुविरहिता भवन्ति

षड्भिः पारमिताभिः । यावदनुत्तरां सम्यक् सम्वोधिमभि-
सन्नुधन्ते ।

उपरिष्ठादिभि गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातुन् गत्वा
यथैवात्मना दानपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु
ये सत्त्वास्तान् सर्वान् दानपारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना शीलपारमितायां तिष्ठति । तथैव
तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् शीलपारमितायां समा-
दापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना चान्तिपारमि-
तायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान्
चान्तिपारमितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति यथै-
वात्मना वीर्यपारमितायां तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये
सत्त्वास्तान् सर्वान् वीर्यपारमितायां समादापयति निवेशयति
प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना ध्यानपारमितायां तिष्ठति । तथैव
तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् ध्यानपारमितायां समादा-
पयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । यथैवात्मना प्रज्ञापारमितायां
तिष्ठति । तथैव तत्र लोकधातुषु ये सत्त्वास्तान् सर्वान् प्रज्ञापार-
मितायां समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति । धर्मज्ञ
देशयति यदुते या एव षट्पारमिताः । ते सत्त्वास्तं धम्मं श्रुत्वा न
जातुविरहिता भवन्ति षड्भिः पारमिताभिः । यावदनुत्तरां
सम्यक् सम्वोधिमभिसन्नुधन्ते ।

तद्यथापि नाम सुभूते द्वाविमायाकारो वा मायाकारान्ते-
वामी वा चतुर्महापथे महतो जनकाग्रेश्यापुरतो महान्तं जनकाय-

मभिनिर्णाय षट्सु पारमितासु समादापयेद्विवेकयेत् प्रतिष्ठा-
पयेत् । तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि नु तेन मायाकारेण वा
मायाकारान्तेवासिना वा कस्यित् सत्त्वः षट्सु पारमितासु समा-
दापितो निवेगितः प्रतिष्ठापितो वा भवेत् । आह नोहीदं भगवन् ।
भगवानाह । एवमेव बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन पूर्वस्यान्दिशि गङ्गा-
नदीवालुकोपमेयु लोकधातुषु । दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालु-
कोपमेयु लोकधातुषु । पश्चिमास्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेयु
लोकधातुषु । उत्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेयु लोकधातुषु
उत्तर पूर्वस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेयु लोकधातुषु । पूर्व-
दक्षिणस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेयु लोकधातुषु । दक्षिण-
पश्चिमास्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेयु लोकधातुषु । पश्चिमो-
त्तरस्यान्दिशि गङ्गानदीवालुकोपमेयु लोकधातुषु । अधस्तादिशि
गङ्गानदीवालुकोपमेयु लोकधातुषु । उपरिष्ठादिशि गङ्गानदी-
वालुकोपमेयु लोकधातुषु ये सत्त्वास्ते सर्वे षट्सु पारमितासु
प्रतिष्ठापिता भवन्ति । तत् कथं हेतोः । धर्म्मतैषा सुभूते धर्म्माणं
मायाधर्म्मता सुपादाय । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
महासम्प्रादत्तसम्पद् इत्युच्यते ॥

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासम्प्रादं सन्नद्ध
सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तेन चित्तेन विहरन्नान्येषां चित्तोत्पादा-
नामवकाशं ददाति । इयन्तो मया सत्त्वाः दानपारमितायां
प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया
शैलपारमितायां प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः ।

इयन्तो मया सत्त्वाः चान्तिपारमितायां प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः वीर्यपारमितायां प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः ध्यानपारमितायां प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः प्रज्ञापारमितायां प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः ।

[illegible]

शून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः ।
इयन्तो मया सत्त्वाः सर्वधर्मा शून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः ।
इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः स्वलक्षण-
शून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः ।
इयन्तो मया सत्त्वाः अनुपलम्भशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः ।
इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः अभावशून्यतायां
प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया
सत्त्वाः स्वभावशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठा-
पयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः अभावस्वभावशून्यतायां प्रतिष्ठा-
पयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः ।

इयन्तो मया सत्त्वाश्चतुर्धुःसृष्ट्युपस्थानेषु प्रतिष्ठापयितव्याः ।
इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाश्चतुर्धुः सन्धक्-
प्रहाणेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो
मया सत्त्वाश्चतुर्धुःचन्द्रिपादिषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठा-
पयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः पञ्चस्त्रिंशद्विधेषु प्रतिष्ठापयितव्याः ।
इयन्तो ॥ प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वोः पञ्चसु बलेषु
प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया
सत्त्वाः सप्तसु बोध्यङ्गेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठा-
पयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः आर्याष्टाङ्गमार्गे प्रतिष्ठापयितव्याः ।
इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः आर्यसत्त्वेषु
प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया
सत्त्वाश्चतुर्धुः ध्यानेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयि-

तथाः । इयन्तो मया सत्त्वास्तुर्ध्वप्रमाणेषु प्रतिष्ठापयितव्याः ।
 इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः विमोक्षेषु
 प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया
 सत्त्वाः नवस्त्रनुपूर्वविहारसमापत्तिषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न
 प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः शून्यतानिभिन्नाप्रणिहित-
 विमोक्षेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो
 मया सत्त्वाः पञ्चस्त्रभिन्नासु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठा-
 पयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः सर्वसमाधिषु प्रतिष्ठापयितव्याः ।
 इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः सर्वधारणी-
 मुखेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो
 मया सत्त्वाः दशसु तथागतबलेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न
 प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वास्तुर्ध्व वैशारद्येषु प्रतिष्ठा-
 पयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया
 सत्त्वास्तुष्टषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठा-
 पयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वा महामैत्र्या प्रतिष्ठापयितव्याः ।
 इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः महाकृपायां
 प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया
 सत्त्वाः अष्टादशस्त्रावेणिक बुद्धधर्मेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न
 प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः श्रोत आपत्ति फले
 प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया
 सत्त्वाः स्रष्टाणामिफले प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठा-
 पयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः अनागामिफले प्रतिष्ठापयितव्याः ।

इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः अर्हत्वे प्रतिष्ठा-
पयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः
प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः ।
इयन्तो मया सत्त्वाः मार्गाकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो
न प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो मया सत्त्वाः सर्वाकारज्ञतायां
प्रतिष्ठापयितव्याः । इयन्तो न प्रतिष्ठापयितव्याः ।

अपि तु पुनरस्यैवं भवत्यप्रमेयाऽसंख्येया मया सत्त्वाः दान-
पारमितायां प्रतिष्ठापयितव्याः । शीलपारमितायां प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । चान्तिपारमितायां प्रतिष्ठापयितव्याः । वीर्यपारमितायां
प्रतिष्ठापयितव्याः । ध्यानपारमितायां प्रतिष्ठापयितव्याः । प्रज्ञा-
पारमितायां प्रतिष्ठापयितव्याः । अध्यात्मशून्यतायां प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । बहिर्द्वाशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । अध्यात्मबहिर्द्वा-
शून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । शून्यताशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः ।
महाशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । परमार्थशून्यतायां प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । संसृतशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । असंसृतशून्यतायां
प्रतिष्ठापयितव्याः । अत्यन्तशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । अनवराग-
शून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । अनवकारशून्यतायां प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । प्रकृतिशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । सर्वधर्मशून्यतायां
प्रतिष्ठापयितव्याः । स्वलक्षणशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्या । अनुप-
लब्धशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । अभावशून्यतायां प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । स्वभावशून्यतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । अभावस्वभावशून्यतायां
प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्धुम्बुत्पुण्यानेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्धु

सम्यक् प्रहाणेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्षु च्छद्धिपादेषु प्रतिष्ठा-
पयितव्याः । पञ्चस्त्रिन्दियेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । पञ्चसु बलेषु
प्रतिष्ठापयितव्याः । सप्तसुबोध्यङ्गेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । आर्याष्टाङ्ग-
मार्गे प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्वर्ग्यसत्येषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्षु
ध्यानेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्वर्गप्रमाणेषु प्रतिष्ठापयितव्याः ।
चतसृन्वाक्यसमापत्तिषु प्रतिष्ठापयितव्याः । अष्टासु विमोक्षेषु
प्रतिष्ठापयितव्याः । नवस्वनुपूर्वविहारसमापत्तिषु प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु प्रतिष्ठापयितव्याः ।
पञ्चस्रभिज्ञासु प्रतिष्ठापयितव्याः । सर्वसमाधिषु प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । सर्वधारणीमुखेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । दशसुतथागतबलेषु
प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्षु वैशारद्येषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतसृषु
प्रतिसम्मितु प्रतिष्ठापयितव्याः । महामैत्र्या प्रतिष्ठापयितव्याः ।
महाकरुणायां प्रतिष्ठापयितव्याः । अष्टादशवेणिकबुद्धधर्मेषु
प्रतिष्ठापयितव्याः । श्रोत आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितव्याः । सङ्गदा-
गामिफले प्रतिष्ठापयितव्याः । अनागामिफले प्रतिष्ठापयितव्याः ।
अर्हत्वे प्रतिष्ठापयितव्याः । प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयितव्याः ।
मार्गाकारजतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । सर्वाकारज्ञतायां प्रतिष्ठा-
पयितव्याः ।

तद्यथापि नाम सुभ्रूते दक्षिमायाकारो वा मायाकारान्तेवाधी
वा चतुर्महापये महतोजनकारस्य पुरतो महान्तंजनकायमभि-
निर्मायैवं चिप्रमुत्पादयेत् एते मया अप्रमेयासंख्येयाः सत्त्वाः षट्सु
पारमितासु प्रतिष्ठापयितव्याः । अष्टादशसु शून्यतासु प्रतिष्ठाप-

यितव्याः । चतुर्षु स्मृत्युपस्थानेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्षु सम्यक्
प्रहाणेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्षु षट्षिपादेषु प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । पञ्चस्त्रिन्द्रियेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । पञ्चसु बलेषु प्रतिष्ठा-
पयितव्याः । सप्तसु बोध्यङ्गेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । आर्याष्टाङ्गमार्गं
प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्वर्त्यसत्येषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्षु
ध्यानेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतुर्वर्गप्रमाणेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चत-
सृष्वारूप्यसमापत्तिषु प्रतिष्ठापयितव्याः । अष्टासु विमोक्षेषु प्रतिष्ठा-
पयितव्याः । नवस्त्रपूर्वविहारसमापत्तिषु प्रतिष्ठापयितव्याः ।
शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । पञ्चस्त्र-
भिज्ञासु प्रतिष्ठापयितव्याः । सर्वसमाधिषु प्रतिष्ठापयितव्याः ।
सर्वधारणीमुखेषु प्रतिष्ठापयितव्याः । दशसु तथागतबलेषु प्रति-
ष्ठापयितव्याः । चतुर्षु वैशारद्येषु प्रतिष्ठापयितव्याः । चतसृषु
प्रतिसम्बित्सु प्रतिष्ठापयितव्याः । महामैत्र्यां प्रतिष्ठापयितव्याः ।
महाकरुणायां प्रतिष्ठापयितव्याः । अष्टादशस्वावेणिकबुद्धधर्मेषु
प्रतिष्ठापयितव्याः । श्रोत आपत्तिफले प्रतिष्ठापयितव्याः । सङ्गदा-
गामि फले प्रतिष्ठापयितव्याः । अनागामिफले प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । अर्हत्त्वे प्रतिष्ठापयितव्याः । प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापयि-
तव्याः । मार्गाकारज्ञतायां प्रतिष्ठापयितव्याः । सर्वार्काकारज्ञतायां
प्रतिष्ठापयितव्याः ।

तत् किं मन्यसे सुभूतेऽपि नु तेन मायाकारेण वा माया-
कारान्तेवासिना वा कश्चित्सत्त्वः षट्सु पारमितासु प्रतिष्ठापितो
भवेत् । अष्टादशसु शून्यतासु प्रतिष्ठापितो भवेत् । चतुर्षु स्मृत्युप-

स्थानेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । चतुर्षु सम्यक् प्रज्ञाणेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । चतुर्षु चद्विपादेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । पञ्चस्त्रिन्दियेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । पञ्चसु बलेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । सप्तसु बोध्याङ्गेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । आर्याष्टाङ्गामार्गं प्रतिष्ठापितो भवेत् । चतुर्ध्वार्यसत्त्वेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । चतुर्षु ध्यानेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । चतुर्ध्वप्रमाणेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । चतसृध्वारूपसमापत्तिषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । अष्टासु विमोक्षेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । नवस्त्रनुपूर्वविहारसमापत्तिषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । शून्यतानिमित्तप्रणिहितविमोक्षमुखेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । पञ्चस्त्रभिज्ञासु प्रतिष्ठापितो भवेत् । सर्वसमाधिषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । सर्वधारणीमुखेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । दशतथागतबल्लेषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । चतुर्षु वैशारद्येषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । चतसृषु प्रतिसम्बिम्बु प्रतिष्ठापितो भवेत् । महामैत्र्या प्रतिष्ठापितो भवेत् । महाकरुणायां प्रतिष्ठापितो भवेत् । अष्टादशस्त्रावेणिकमुद्धर्ष्येषु प्रतिष्ठापितो भवेत् । श्रोत आपत्तिफले प्रतिष्ठापितो भवेत् । स्रष्टागामिफले प्रतिष्ठापितो भवेत् । अनागामिफले प्रतिष्ठापितो भवेत् । अर्हत्वे प्रतिष्ठापितो भवेत् । प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापितो भवेत् । मार्गाकारज्ञतायां प्रतिष्ठापितो भवेत् । सर्वार्काकारज्ञतायां प्रतिष्ठापितो भवेत् ।

आह । नोक्षीदं भगवन् । भगवानाह । एव मेव सुभूते बोधिसत्त्वेन महापत्नेनाऽप्रमेयाऽमख्येयानां सत्त्वानां षट्सु पारमितासु प्रतिष्ठापनाय चित्तगुत्पाद्य । अष्टादशसु शून्यतासु प्रतिष्ठापनाय

चित्तमुत्पाद्य । चतुर्थं कृत्युपस्थानेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य ।
 चतुर्थं सत्यक् प्रहाणेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । चतुर्थद्वि-
 पादेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । पञ्चस्त्रिन्दियेषु प्रतिष्ठापनाय
 चित्तमुत्पाद्य । पञ्चसु बलेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । सप्तसु
 बोध्यज्ञेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । आख्यांष्टाङ्गमार्गे प्रतिष्ठापनाय
 चित्तमुत्पाद्य । आर्य्यसत्येषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । चतुर्थं
 ध्यानेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । चतुर्थप्रमाणेषु प्रतिष्ठा नाम
 चित्तमुत्पाद्य । आरूप्यसमापत्तिषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य ।
 अष्टासु विमोचेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । नवस्त्रुपूर्वविहार-
 समापत्तिषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहित-
 विमोचमुखेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । पञ्चस्त्रभिज्ञासु प्रतिष्ठा-
 पनाय चित्तमुत्पाद्य । सर्व्वसमाधिषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य ।
 सर्व्वधारणीमुखेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । दशतथागत-
 बलेषु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । चतुर्थं वैशारद्येषु प्रतिष्ठापनाय
 चित्तमुत्पाद्य । चतसृषु प्रतिसमित्तु प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य ।
 महामैत्र्यां प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । महाकरुणायां प्रतिष्ठा-
 पनाय चित्तमुत्पाद्य । अष्टादशस्वावेष्टिकेषु बुद्धधर्मेषु प्रतिष्ठापनाय
 चित्तमुत्पाद्य । ओच आपत्तिफले प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य ।
 सहादागामिफले प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । अनागामिफले
 प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । अर्हत्त्वे प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य ।
 प्रत्येकबोधौ प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य । मार्गाकारज्जतायां प्रतिष्ठा-
 पनाय चित्तमुत्पाद्य । सर्व्वकारज्जतायां प्रतिष्ठापनाय चित्तमुत्पाद्य ।

न कस्य चित्तत्त्वस्वार्थाय चित्तमुत्पादितं भवति । तत्कस्य हेतोः ।
धर्मतैषा सुभूते धर्माणां मायाधर्मतामुपादाय । एव खलु सुभूते
बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासत्त्वाऽसन्नद्ध इत्युच्यते ।

सुभूतिराह । यथाह भगवन् भवतो भावितस्वार्थमाजानामि ।
असत्त्वाह सन्नद्धोवताऽयं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो वेदितव्यः । खल-
वणं शून्यतामुपादाय । तत्कस्य हेतोस्तथाहि । रूपं भगवन् रूपेण
शून्यं । वेदना वेदनया शून्या । संज्ञासंज्ञया शून्या । संस्कार-
संस्कारैः शून्या । विज्ञानं विज्ञानेन शून्यं । चक्षुश्चक्षुषाशून्यं ।
ओच ओचेण शून्यं । घ्राणं घ्राणेन शून्यं । जिह्वाजिह्वयाशून्या । काय-
कायेन शून्यः । मनो मनसाशून्यः । रूपं रूपेण शून्यं । शब्दः शब्देन
शून्यः । गन्धो गन्धेन शून्यः । रसो रसेन शून्यः । स्पर्शः स्पर्शेन शून्यः ।
धर्मः धर्मे शून्याः । चतुर्विज्ञानं चतुर्विज्ञानेन शून्यं । ओच विज्ञानं
ओचविज्ञानेन शून्यं । घ्राणविज्ञानं घ्राणविज्ञानेन शून्यं । जिह्वा-
विज्ञानं जिह्वाविज्ञानेन शून्यं । कायविज्ञानं कायविज्ञानेन शून्यं ।
मनोविज्ञानं मनोविज्ञानेन शून्यं । चक्षुःसंस्पर्शश्चक्षुःसंस्पर्शेन शून्यः ।
ओचसंस्पर्शः ओचसंस्पर्शेन शून्यः । घ्राणसंस्पर्शः घ्राणसंस्पर्शेन शून्यः ।
जिह्वासंस्पर्शः जिह्वासंस्पर्शेन शून्यः । कायसंस्पर्शः कायसंस्पर्शेन शून्यः ।
मनसंस्पर्शः मनसंस्पर्शेन शून्यः । चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना चक्षु-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या । ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदना ओचसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदनया शून्या । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना घ्राणसंस्पर्शप्रत्यय-
वेदनया शून्या । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया
शून्या । मनसंस्पर्शप्रत्ययवेदना मनसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या ।

पृथिवीधातुः पृथिवीधातुना शून्या । अन्धातुरन्धातुना शून्या ।
तेजोधातुस्तेजोधातुना शून्या । वायुधातुर्वायुधातुना शून्या ।
आकाशधातुराकाशधातुना शून्या । विज्ञानधातुर्विज्ञानधातुना
शून्या । अविद्या अविद्यया शून्या । संस्काराः संस्कारैः शून्याः ।
विज्ञानं विज्ञानेन शून्यं । नामरूपं नारूपेण शून्यं । षडायतनं
षडायतनेन शून्यं । स्पर्शः स्पर्शेन शून्यः । वेदना वेदनया शून्या ।
दृष्ट्या दृष्ट्या शून्याः । उपादानमुपादानेन शून्यं । भवो भवेन
शून्यः । जातिजात्याशून्या । जरामरण जरामरणेन शून्यं ।

दानपारमिता दानपारमितया शून्या । शीलपारमिता शील-
पारमितया शून्या । चान्तिपारमिता चान्तिपारमितया शून्या ।
वीर्यपारमिता वीर्यपारमितया शून्या । ध्यानपारमिता ध्यानपा-
रमितया शून्या । प्रज्ञापारमिता प्रज्ञापारमितया शून्या ।

अध्यात्मशून्यता अध्यात्मशून्यतया शून्या । वहिर्द्वाशून्यता वहि-
र्द्वाशून्यतया शून्या । अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यता अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतया
शून्या । शून्यताशून्यता शून्यताशून्यतयाशून्या । महाशून्यता महा-
शून्यतया शून्या । परमार्थशून्यता परमार्थशून्यतया शून्या ।
संस्कृतशून्यता संस्कृतशून्यतया शून्या । असंस्कृतशून्यता असंस्कृतशून्य-
तया शून्या । अत्यन्तशून्यता अत्यन्तशून्यतया शून्या । अनवरागशू-
न्यता अनवरागशून्यतया शून्या । अनवकारशून्यता अनवकारशून्य-
तयाशून्या । प्रकृतिशून्यता प्रकृतिशून्यतया शून्या । सर्वधर्मशून्यता
सर्वधर्मशून्यतया शून्या । खलचणशून्यता खलचणशून्यतया शून्या ।
अनुपलम्भशून्यता अनुपलम्भशून्यतया शून्या । अभावशून्यता अभा-

वशून्यतया शून्या । स्वभावशून्यता स्वभावशून्यतया शून्या । अभाव-
स्वभावशून्यता अभावस्वभावशून्यतया शून्या ।

मृत्युपद्यानानि मृत्युपस्थानै शून्यानि । सम्यक् प्रक्षाणानि
सम्यक्प्रक्षाणै शून्यानि । षड्विपादा षड्विपादै शून्या । इन्द्रि-
याणीन्द्रियै शून्यानि । बलानिवर्तै शून्यानि । बोध्यज्ञानि बोध्यज्ञै
शून्यानि । आर्याष्टाङ्गमार्ग आर्याष्टाङ्गमार्गे शून्य । आर्यसत्यानि
आर्यसत्यै शून्यानि । ध्यानानि ध्यानै शून्यानि । अप्रमाणानि
अप्रमाणै शून्यानि । आरूप्यसमापत्तय आरूप्यसमापत्तिभि शून्या ।
विमोक्षाविमोक्षै शून्या । अणुपूर्वविहारसमापत्तयोऽणुपूर्वविहा-
रसमापत्तिभि शून्या । शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुद्धानि
शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखै शून्यानि । अभिज्ञा अभि-
ज्ञाभि शून्या । समाधय समाधिभि शून्या । धारणीमुखानि
धारणीमुखै शून्यानि । तथागतबलानि तथागतबलै शून्यानि ।
वैशारद्यानि वैशारद्यै शून्यानि । प्रतिसम्बिद् प्रतिसम्बिद्धि
शून्यानि । महामैत्रौ महामैत्र्या शून्या । महाकरुणा महाकरुणया
शून्या । आवेणिकबुद्धधर्मा आवेणिकबुद्धधर्मै शून्या । बोधिमत्त्वो
बोधिमत्त्वेन शून्या । महासत्त्वाहो महासत्त्वाहेन शून्य । अनेन भग-
वन् पर्यायेन सत्ताह सत्तद्धो बोधिमत्त्वो महामत्त्वो वेदितव्य ।
भगवानाह । एवमेव सुभूते एवमेतत् तथायथावदसि । तत्कस्य-
हेतो । अकृताहि सुभूते सर्वकारज्ञता । अविहता अनभिसृता ।
येषा कृते बोधिमत्त्वेन महासत्त्वेन महासत्त्वाह सत्तद्ध । आह केन
कारणेन भगवन् सर्वकारज्ञता अकृता अविहता अनभिसृता

येषां ह्यते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन महासत्ताः सद्गद्गः । भगवा-
नाह । कारकानुपलब्धितामुपादाय सुभूते सर्वकारजता अकृता
अविहता अनभिसंस्कृता । तेषां सत्ता अकृता अविहता अनभि-
संस्कृताः येषां ह्यते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन महासत्ताः सद्गद्गः ।
तत्कस्य हेतोः । तथाहि सुभूते रूपं न करोति न विकरोति ।
नाऽभिसंस्करोति । वेदना न करोति न विकरोति नाभिसंस्क-
रोति । संज्ञा न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति ।
संस्कारा न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृन्ति । विज्ञानं
न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । चक्षुः सुभूते न
करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । श्रोत्रं न करोति न
विकरोति नाभिसंस्करोति । घ्राणं न करोति न विकरोति
नाऽभिसंस्करोति । जिह्वा न करोति न विकरोति नाऽभि-
संस्करोति । कायो न करोति न विकरोति नाभिसंस्करोति ।
मनो न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । रूपं सुभूते
न करोति न विकरोति नाभिसंस्करोति । शब्दो न करोति न
विकरोति नाऽभिसंस्करोति । गन्धो न करोति न विकरोति
नाऽभिसंस्करोति । रसो न करोति न विकरोति नाभिसंस्क-
रोति । स्पर्शो न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । धर्मा
न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृन्ति । चक्षुर्विज्ञानं
सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । श्रोत्रविज्ञानं
न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । घ्राणविज्ञानं न
करोति न विकरोति नाभिसंस्करोति । जिह्वाविज्ञानं न

करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । कायविज्ञानं न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । मनोविज्ञानं न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । चक्षुःसंस्पर्शं न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । श्रोत्रसंस्पर्शं न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । घ्राणसंस्पर्शं न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । जिह्वासंस्पर्शं न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । कायसंस्पर्शं न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । मनःसंस्पर्शं न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति ।

आत्मा सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । जीवः सत्त्वः सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोः । तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । जीवः सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोः । तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । जन्तुः सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोः । तथाहि सोऽत्यन्ततया

[illegible]

नोपलभ्यते । प्रतिविम्ब सुभूते न करोति न विकरोति नाभि-
 संस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते ।
 मरौचिका सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । निर्मितः सुभूते
 न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
 सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । अविद्या सुभूते न करोति न विक-
 रोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया
 नोपलभ्यते । संस्कारा सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभि-
 संकुर्वन्ति । तत्कस्य हेतस्तथा हि *सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते ।
 विज्ञानं सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य
 हेतोस्तथा हि †सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । नामरूपं सुभूते न
 करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथा हि
 सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । पड़ायतनं सुभूते न करोति न
 विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सोऽत्यन्ततया
 नोपलभ्यते । स्पर्शः सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्क-
 रोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । वेदना
 सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य
 हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । दृष्ट्या सुभूते न करोति
 न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथा हि । साऽत्यन्त-

* तेऽत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते-इति पाठो युक्तः ।

† तदत्यन्ततया नोपलभ्यते-इति युक्तं एवं परञ्चापि कौबलिहार्दपरा-
 मर्गस्यमे ।

तथा नोपलभ्यते । उपादानं सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । भवः सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि । सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । जातिः सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । जरामरणं सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते ।

दागपारमिता* न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । शीलपारमिता न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । चान्तिपारमिता न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । वीर्यपारमिता न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । ध्यानपारमिता न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथा हि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । प्रज्ञापारमिता न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते ।

* पारमिताशब्दात् परं सुभूते-इति पदं षट्पारमितास्यनेऽस्तीति प्रतीयते पूर्वपरस्थलेषु तत्प्रयोगदर्शनात् ।

अध्यात्मशून्यता सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्क-
रोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । बहिर्द्वा-
शून्यता न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य
हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता न
करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । शून्यताशून्यता न करोति न विक-
रोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया
नोपलभ्यते । महाशून्यता न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्क-
रोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । परमार्थ-
शून्यता न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतो-
स्ताथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । संस्क्रुतशून्यता न करोति न
विकरोति नाभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया
नोपलभ्यते । असंस्क्रुतशून्यता न करोति न विकरोति नाऽभि-
संस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते ।
अत्यन्तशून्यता सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति ।
तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । अनवरागशून्यता
सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतो-
स्ताथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । अनवकारशून्यता सुभूते न
करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यता सुभूते न करोति न
विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्त-
तया नोपलभ्यते । सर्वधर्मशून्यता सुभूते न करोति न विकरोति

नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते ।
 खलचणशून्यता सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि सात्यन्ततया नोपलभ्यते । अनुपलम्भ-
 शून्यता सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । अभावशून्यता
 सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतो-
 स्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । स्वभावशून्यता सुभूते न
 करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
 साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यता सुभूते न करोति
 न विकरोति नाऽभिसंस्करोति तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्त-
 तया नोपलभ्यते ।

सृत्युपस्थानानि सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कु-
 र्वन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । सम्यक्
 प्रक्षानानि सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाभिसंस्कुर्वन्ति ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । अद्विपादान-
 कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कुर्वन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
 तेऽत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । इन्द्रियाणि सुभूते न कुर्वन्ति न
 विकुर्वन्ति नाभिसंस्कुर्वन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया
 नोपलभ्यन्ते । वस्तानि सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभि-
 संस्कुर्वन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते ।
 बोध्यज्ञानि न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कुर्वन्ति । तत्कस्य
 हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । आर्याष्टाङ्गमार्गः सुभूते

न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
 सोऽत्यन्ततया न विद्यते । आर्य्यसत्यानि सुभूते न कुर्वन्ति न वि-
 कुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया-
 नोपलभ्यन्ते । ध्यानानि सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभि-
 संस्कृवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते ।
 अप्रमाणानि सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृवन्ति ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । आर्य्यसमा-
 पत्तय सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृवन्ति । तत्-
 कस्य हेतोस्तथाहि ता अत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । विमोक्षा सुभूते
 न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृवन्ति । तत्कस्य हेतोस्त-
 थाहि तेऽत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । अनुपूर्वविहारसमापत्तय सुभूते
 न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
 ता अत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहित विमो-
 क्षमुखानि न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृवन्ति । तत्कस्य
 हेतोस्तथाहि तान्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । अभिज्ञाः सुभूते न
 कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
 ता अत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । सर्वसमाधय सुभूते न कुर्वन्ति
 न विकुर्वन्ति नाऽभिसंस्कृवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तेऽत्यन्त-
 तथा नोपलभ्यन्ते । सर्वधारणीमुखानि न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति
 नाऽभिसंस्कृवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया नोपल-
 भ्यन्ते । तथागतबलानि सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभि-
 संस्कृवन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते ।

वैशारद्याणि सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिमंस्कुर्वन्ति ।
तत्कस्य हेतोस्तथाहि तान्यत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । प्रतिसन्विदः
सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति नाऽभिमंस्कुर्वन्ति । तत्कस्य हेतो-
स्तथाहि ता अत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । महामैत्री सुभूते न
करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । महाकरुणा सुभूते न करोति न
विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया
नोपलभ्यते । आवेणिकबुद्धधर्माः सुभूते न कुर्वन्ति न विकुर्वन्ति
नाऽभिमंस्कुर्वन्ति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि तेऽत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते ।
तथता सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य
हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । अवितथता सुभूते न
करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
साऽत्यन्ततया नोपलभ्यन्ते । अनन्यतथता सुभूते न करोति न
विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया
नोपलभ्यते । धर्मता सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिमं-
स्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । धर्म-
धातुः सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य
हेतोस्तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । धर्मास्त्रिता सुभूते न
करोति न विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । धर्मनिधामता सुभूते न करोति न
विकरोति नाऽभिमंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया
नोपलभ्यते । भूतकोटिः सुभूते न करोति न विकरोति नाऽ-

मरीच्युपमासंज्ञायाऽवद्धाऽमुक्ता । य इमे मरीच्युपमाः संस्कारास्ते-
 ऽवद्धा अमुक्ता । यदेतन्मरीच्युपमं विज्ञानं तदवद्धममुक्तं । यदे-
 तन्निर्मितोपमं रूपं तदवद्धममुक्तं । येयं निर्मितोपमा वेदना न
 साऽवद्धाऽमुक्ता । येयं निर्मितोपमासंज्ञायाऽवद्धाऽमुक्ता । य इमे
 निर्मितोपमाः संस्कारास्तेऽवद्धा अमुक्ताः । यदेतन्निर्मितोपमं
 विज्ञानं तदवद्धममुक्तं ।

अतीतमायुषम् पूर्णरूपमवद्धममुक्तं । अतीतावेदनाऽवद्धा-
 ऽमुक्ता । अतीतासंज्ञाऽवद्धाऽमुक्ता । अतीताः संस्काराः अवद्धा
 अमुक्ताः । अतीतं विज्ञानमवद्धममुक्तं । प्रत्युत्पन्नमायुषम् पूर्णरू-
 पमवद्धममुक्तं । प्रत्युत्पन्नावेदनाऽवद्धाऽमुक्ता । प्रत्युत्पन्नासंज्ञाऽवद्धा-
 ऽमुक्ता । प्रत्युत्पन्नाः संस्कारा अवद्धा अमुक्ताः । प्रत्युत्पन्नं विज्ञान-
 मवद्धममुक्तं ॥ तत्कस्य हेतोस्तथाहि । असत्त्वादायुषम् पूर्णरूपस्य
 रूपमवद्धममुक्तं । असत्त्वादेदनायावेदनाऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वात्सं-
 ज्ञायाः संज्ञाऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वात् संस्काराणां संस्कारा अवद्धा
 अमुक्ताः । असत्त्वादिज्ञानस्य विज्ञानमवद्धममुक्तं । विविक्तत्वाद्वूपस्य
 रूपमवद्धममुक्तं । विविक्तत्वासंज्ञायाः संज्ञाऽवद्धाऽमुक्ता । विवि-
 क्त्वात्संस्काराणां संस्कारा अवद्धा अमुक्ताः । विविक्तत्वादिज्ञानस्य
 विज्ञानमवद्धममुक्तं । अनुत्पन्नत्वाद्वूपस्य रूपमवद्धममुक्तं । अनुत्पन्न-
 त्वादेदनाया वेदनाऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वासंज्ञायाः संज्ञाऽवद्धा-
 ऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात्संस्काराणां संस्कारा अवद्धा अमुक्ताः । अनु-
 त्पन्नत्वादिज्ञानस्य विज्ञानमवद्धममुक्तं ।

कुशलमायुषम् पूर्णरूपमवद्धममुक्तं । कुशलावेदनाऽवद्धाऽमुक्ता ।

कुशलासंज्ञाऽवद्वाऽमुक्ता । कुशलाः संस्कारा अवद्वा अमुक्ता ।
 कुशलं विज्ञानमवद्दममुक्तं । अकुशलमायुधन् पूर्णरूपमवद्दममुक्तं ।
 अकुशलं वेदनाऽवद्वाऽमुक्ता । अकुशलासंज्ञा अवद्वा अमुक्ता ।
 अकुशलाः संस्कारा अवद्वा अमुक्ताः । अकुशलं विज्ञानमवद्दम-
 मुक्तं । अव्याकृतमायुधन् पूर्णरूपमवद्दममुक्तं । अव्याकृतावेदना-
 ऽवद्वाऽमुक्ता । अव्याकृतासंज्ञाऽवद्वाऽमुक्ता । अव्याकृताः संस्काराः
 अवद्वा अमुक्ताः । अव्याकृतं विज्ञानमवद्दममुक्तं । लौकिकमा-
 युधन् पूर्णरूपमवद्दममुक्तं । लौकिका वेदनाऽवद्वाऽमुक्ता । लौकि-
 कासंज्ञा अवद्वा अमुक्ता । लौकिकाः संस्कारा अवद्वा अमुक्ताः ।
 लौकिकं विज्ञानमवद्दममुक्तं । लोकोत्तरमायुधन् पूर्णरूपमवद्द-
 ममुक्तं । लोकोत्तरा वेदनावद्वाऽमुक्ता । लोकोत्तरासंज्ञाऽवद्वाऽमुक्ता ।
 लोकोत्तराः संस्कारा अवद्वा अमुक्ताः । लोकोत्तरं विज्ञानमवद्द-
 ममुक्तं । साश्रवमायुधन् पूर्णरूपमवद्दममुक्तं । साश्रवा वेदनाऽवद्वा-
 ऽमुक्ता । साश्रवाऽवद्वाऽमुक्ता । साश्रवाः संस्काराः अवद्वा
 अमुक्ताः । साश्रवं विज्ञानमवद्दममुक्तं । अनाश्रवमायुधन् पूर्णरूप-
 मवद्दममुक्तं । अनाश्रवा वेदनाऽवद्वाऽमुक्ता । अनाश्रवासंज्ञाऽवद्वा-
 ऽमुक्ता । अनाश्रवाः संस्कारा अवद्वाऽमुक्ताः । अनाश्रवं विज्ञान-
 मवद्दममुक्तं । तत्कथं हेतोः । असत्त्वाद्वृत्त्य रूपमवद्दममुक्तं ।
 असत्त्वाद्देनायाः वेदनाऽवद्वाऽमुक्ता । असत्त्वात् संज्ञायाः संज्ञाऽवद्वा-
 ऽमुक्ता । असत्त्वात् संस्काराणां संस्कारा अवद्वा अमुक्ताः । असत्त्वा-
 दिज्ञानस्य विज्ञानमवद्दममुक्तं । विविक्तत्वाद्वृत्त्य रूपमवद्दममुक्तं ।
 विविक्तत्वाद्देनायाः वेदनाऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्तत्वात् संज्ञायाः

मरीच्युपमासंज्ञायाऽवद्वाऽमुक्ता । य इमे मरीच्युपमाः संस्कारास्ते-
 ऽवद्वा अमुक्ता । यदेतन्मरीच्युपमं विज्ञानं तदवद्भूममुक्तं । यदे-
 तन्निर्मितोपमं रूपं तदवद्भूममुक्तं । येयं निर्मितोपमा वेदना न
 याऽवद्वाऽमुक्ता । येयं निर्मितोपमासंज्ञायाऽवद्वाऽमुक्ता । य इमे
 निर्मितोपमाः संस्कारास्तेऽवद्वा अमुक्ताः । यदेतन्निर्मितोपमं
 विज्ञानं तदवद्भूममुक्तं ।

अतीतमायुषन् पूर्णरूपमवद्भूममुक्तं । अतीतावेदनाऽवद्वा-
 ऽमुक्ता । अतीतासंज्ञाऽवद्वाऽमुक्ता । अतीताः संस्काराः अवद्वा
 अमुक्ताः । अतीतं विज्ञानमवद्भूममुक्तं । प्रत्युत्पन्नमायुषन् पूर्णरू-
 पमवद्भूममुक्तं । प्रत्युत्पन्नावेदनाऽवद्वाऽमुक्ता । प्रत्युत्पन्नासंज्ञाऽवद्वा-
 ऽमुक्ता । प्रत्युत्पन्नाः संस्कारा अवद्वा अमुक्ताः । प्रत्युत्पन्नं विज्ञान-
 मवद्भूममुक्तं ॥ तत्कथं हेतोस्तथाहि । असत्त्वादायुषन् पूर्णरूपस्य
 रूपमवद्भूममुक्तं । असत्त्वादेदनायावेदनाऽवद्वाऽमुक्ता । असत्त्वात्सं-
 ज्ञायाः संज्ञाऽवद्वाऽमुक्ता । असत्त्वात् संस्काराणां संस्कारा अवद्वा
 अमुक्ताः । असत्त्वादिज्ञानस्य विज्ञानमवद्भूममुक्तं । विविक्तत्वाद्वद्रूपस्य
 रूपमवद्भूममुक्तं । विविक्तत्वासंज्ञायाः संज्ञाऽवद्वाऽमुक्ता । विवि-
 क्तत्वासंस्काराणां संस्कारा अवद्वा अमुक्ताः । विविक्तत्वादिज्ञानस्य
 विज्ञानमवद्भूममुक्तं । अनुत्पन्नाद्रूपस्य रूपमवद्भूममुक्तं । अनुत्पन्ना-
 त्त्वादेदनाया वेदनाऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नात्संज्ञायाः संज्ञाऽवद्वा-
 ऽमुक्ता । अनुत्पन्नात्संस्काराणां संस्कारा अवद्वा अमुक्ताः । अनु-
 त्पन्नादिज्ञानस्य विज्ञानमवद्भूममुक्तं ।

अगममायुषन् पूर्णरूपमवद्भूममुक्तं । कुशलावेदनाऽवद्वाऽमुक्ता ।

कतमत्तावदायुष्मन् सुभूते यदवद्वममुक्तं । कतमामावेदनायाऽव-
द्धाऽमुक्ता । कतमामासंज्ञायाऽवद्धाऽमुक्ता । कतमेते संस्कारा ये
अवद्धामुक्ताः । कतमत्तद्विज्ञानं यदवद्वममुक्तं । आह यदेतदायु-
ष्मन् पूर्णस्वप्नोपमं रूपं तदवद्वममुक्तं । येयं स्वप्नोपमावेदनायाऽव-
द्धाऽमुक्ता । येयं स्वप्नोपमासंज्ञायाऽवद्धाऽमुक्ता । य इमे स्वप्नोपमाः
संस्काराः ते ऽवद्धा अमुक्ताः । यदेतत् स्वप्नोपमं विज्ञानं तदव-
द्वममुक्तं । यदेतन्मायोपमं रूपं तदवद्वममुक्तं । येयं मायोपमा
वेदनायाऽवद्धाऽमुक्ता । येयं मायोपमासंज्ञायाऽवद्धाऽमुक्ता । य इमे
मायोपमाः संस्काराः तेऽवद्धा अमुक्ताः । यदिदं मायोपमं
विज्ञानं तदवद्वममुक्तं ।

यदेतत् प्रतिश्रुत्कोपमं रूपं तदवद्वममुक्तं । येयं प्रतिश्रुत्-
कोपमावेदनायाऽवद्धाऽमुक्ता । येयं प्रतिश्रुत्कोपमासंज्ञायाऽव-
द्धाऽमुक्ता । य इमे प्रतिश्रुत्कोपमाः संस्कारास्तेऽवद्धा अमुक्ताः ।
यदेतत्प्रतिश्रुत्कोपमं विज्ञानं तदवद्वममुक्तं । यदेतत्प्रतिभाषोपमं
रूपं तदवद्वममुक्तं । येयं प्रतिभाषोपमावेदनायाऽवद्धाऽमुक्ता ।
येयं प्रतिभाषोपमासंज्ञायाऽवद्धाऽमुक्ता । य इमे प्रतिभाषोपमाः
संस्कारास्तेऽवद्धा अमुक्ताः । यदेतत्प्रतिभाषोपमं विज्ञानं तदवद्व-
ममुक्तं । यदेतत्प्रतिविम्बोपमं रूपं तदवद्वममुक्तं । येयं प्रतिवि-
म्बोपमा वेदनायाऽवद्धाऽमुक्ता । येयं प्रतिविम्बोपमासंज्ञायाऽवद्धा-
ऽमुक्ता । य इमे प्रतिविम्बोपमाः संस्कारास्तेऽवद्धा अमुक्ताः ।
यदेतत्प्रतिविम्बोपमं विज्ञानं तदवद्वममुक्तं । यदेतत्मरीच्युपमं
रूपं तदवद्वममुक्तं । येयं मरीच्युपमावेदनायाऽवद्धाऽमुक्ता । येयं

भिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते ।
 अचिन्त्यधातुः सुभूते न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि सोऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । बोधिः सुभूते
 न करोति न विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथा-
 हि साऽत्यन्ततया नोपलभ्यते । सर्वज्ञता सुभूते न करोति न
 विकरोति नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया
 नोपलभ्यते । सर्वाकारज्ञता सुभूते न करोति न विकरोति
 नाऽभिसंस्करोति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि साऽत्यन्ततया नोपल-
 भ्यते । तदनेन सुभूते पर्यावैषिकं वेदितव्यं यथा अज्ञता सर्वका-
 रज्ञता अविज्ञता अनभिसंस्कृता । तेऽपि सत्त्वा अज्ञता अविज्ञता
 अनभिसंस्कृता । येषां कृते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन महासंज्ञाहः
 सन्नद्धः । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महासंज्ञाहसन्नद्ध
 इत्युच्यते ।

आह । यथाहं भगवन् भगवताभावितस्याऽर्थमाजागामि ।
 रूपं भगवन्नवद्वममुक्तं । वेदना अवद्धा असुक्ता । संज्ञा अवद्धा
 असुक्ता । संस्कारा अवद्धा असुक्ताः । विज्ञानमवद्धममुक्तं ।

अथायुष्मान् पूर्णमैवावशीषुचो आयुष्मान् सुभूतिमेतद-
 वोचत् । रूपमायुष्मान् सुभूते अवद्धममुक्तं । वेदना अवद्धा
 असुक्ता । संज्ञा अवद्धा असुक्ता । संस्कारा अवद्धा असुक्ताः ।
 विज्ञानमवद्धममुक्तं । आहैवमेतदायुष्मान् पूर्णमेतत् । रूपमायु-
 ष्मान् पूर्णवद्धममुक्तं । वेदनाऽवद्धाऽसुक्ता । संज्ञाऽवद्धाऽसुक्ता ।
 संस्कारा अवद्धा असुक्ताः । विज्ञानमवद्धममुक्तं । पूर्ण आह ।

अध्यात्मशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । वहिर्द्वाशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता ।
 अध्यात्मवहिर्द्वाशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । शून्यताशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता ।
 महाशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । परमार्थशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । संस्कृत-
 शून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । असंस्कृतशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । अत्यन्तशून्य-
 ताप्यवद्वाऽमुक्ता । अनवरागशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । अवकारशून्यताप्य-
 वद्वाऽमुक्ता । प्रकृतिशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । सर्वधर्मशून्यताप्यवद्वा-
 ऽमुक्ता । स्वप्नचणशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । अनुपसम्भशून्यताप्यवद्वा-
 ऽमुक्ता । अभावशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता । स्वभावशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता ।
 अभावस्वभावशून्यताप्यवद्वाऽमुक्ता ।

असत्त्वादध्यात्मशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्तत्वादध्यात्मशून्यता-
 ऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वादध्यात्मशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । असत्त्वादहि-
 र्द्वाशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्तत्वादहिर्द्वाशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता ।
 अनुत्पन्नत्वादहिर्द्वाशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । असत्त्वादध्यात्मवहिर्द्वा-
 शून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्तत्वादध्यात्मवहिर्द्वाशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता ।
 अनुत्पन्नत्वादध्यात्मवहिर्द्वाशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । असत्त्वाच्छून्यता-
 शून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्तत्वाच्छून्यताशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । अनु-
 त्पन्नत्वाच्छून्यताशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । असत्त्वान्महाशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता ।
 विविक्तत्वान्महाशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वान्महाशून्यताऽवद्वा-
 ऽमुक्ता । असत्त्वात्परमार्थशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्तत्वात्परमार्थ-
 शून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात्परमार्थशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता ।
 असत्त्वात् संस्कृतशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्तत्वात् संस्कृतशून्यता-
 ऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात् संस्कृतशून्यताऽवद्वाऽमुक्ता । असत्त्वाद-

संज्ञाऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वात् संस्काराणां संस्कारा अवद्धा
अमुक्ताः । विविक्तत्वादिज्ञानस्य विज्ञानमवद्धममुक्तं । अनुत्पन्नत्वादूपस्य
रूपमवद्धममुक्तं । अनुत्पन्नत्वादेदनायाः वेदनाऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्न-
त्वात् संज्ञायाः संज्ञाऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात् संस्काराणां संस्कारा
अवद्धा अमुक्ताः । अनुत्पन्नत्वादिज्ञानस्य विज्ञानमवद्धममुक्तं ।

सर्व्वंधर्मा अप्यायुष्मन् पूर्णं अवद्धा अमुक्ताः । असत्त्वादवद्धा
अमुक्ताः । विविक्तत्वादवद्धा अमुक्ताः । अनुत्पन्नत्वादवद्धा अमुक्ताः ।
दानपारमितायायुष्मन् पूर्णं अवद्धाऽमुक्ताः । शीलपारमिताऽवद्धा
अमुक्ता । चान्तिपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । वीर्य्यपारमिताऽवद्धा-
ऽमुक्ता । ध्यानपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । प्रज्ञापारमिताऽवद्धाऽमुक्ता ।
असत्त्वादानपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वादानपारमिताऽवद्धा-
ऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वादानपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वाच्छील-
पारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वाच्छीलपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता ।
अनुत्पन्नत्वाच्छीलपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वात् चान्तिपार-
मिताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वात् चान्तिपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता ।
अनुत्पन्नत्वात् चान्तिपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वाद्वीर्य्यपारमिता-
ऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वात् वीर्य्यपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्न-
त्वात् वीर्य्यपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वात् ध्यानपारमिताऽवद्धा-
ऽमुक्ता । विविक्तत्वात् ध्यानपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात्
ध्यानपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वात् प्रज्ञापारमिताऽवद्धाऽमुक्ता ।
विविक्तत्वात् प्रज्ञापारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात् प्रज्ञापार-
मिताऽवद्धाऽमुक्ता ।

अथात्मशून्यतायवद्भाऽमुक्ता । वहिर्द्वाशून्यतायवद्भाऽमुक्ता ।
 अथात्मवहिर्द्वाशून्यतायवद्भाऽमुक्ता । शून्यताशून्यतायवद्भाऽमुक्ता ।
 महाशून्यतायवद्भाऽमुक्ता । परमार्थशून्यतायवद्भाऽमुक्ता । संस्कृत-
 शून्यतायवद्भाऽमुक्ता । असंस्कृतशून्यतायवद्भाऽमुक्ता । अत्यन्तशून्य-
 तायवद्भाऽमुक्ता । अनवरागशून्यतायवद्भाऽमुक्ता । अनवकारशून्यताय-
 वद्भाऽमुक्ता । प्रकृतिशून्यतायवद्भाऽमुक्ता । सर्वधर्मशून्यतायवद्भा-
 ऽमुक्ता । स्वकचणशून्यतायवद्भाऽमुक्ता । अनुपलम्भशून्यतायवद्भा-
 ऽमुक्ता । अभावशून्यतायवद्भाऽमुक्ता । स्वभावशून्यतायवद्भाऽमुक्ता ।
 अभावस्वभावशून्यतायवद्भाऽमुक्ता ।

असत्त्वादध्यात्मशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । विविक्त्वादध्यात्मशून्यता-
 ऽवद्भाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वादध्यात्मशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । असत्त्वाद्वि-
 र्द्वाशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । विविक्त्वाद्विर्द्वाशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता ।
 अनुत्पन्नत्वाद्विर्द्वाशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । असत्त्वादध्यात्मवहिर्द्वा-
 शून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । विविक्त्वादध्यात्मवहिर्द्वाशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता ।
 अनुत्पन्नत्वादध्यात्मवहिर्द्वाशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । असत्त्वाच्छून्यता-
 शून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । विविक्त्वाच्छून्यताशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । अनु-
 त्पन्नत्वाच्छून्यताशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । असत्त्वान्महाशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता ।
 विविक्त्वान्महाशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वान्महाशून्यताऽवद्भा-
 ऽमुक्ता । असत्त्वात्परमार्थशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । विविक्त्वात्परमार्थ-
 शून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात्परमार्थशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता ।
 असत्त्वात् संस्कृतशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । विविक्त्वात् संस्कृतशून्यता-
 ऽवद्भाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात् संस्कृतशून्यताऽवद्भाऽमुक्ता । असत्त्वाद-

संस्कृतशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वादसंस्कृतशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता ।
 अनुत्पन्नत्वादसंस्कृतशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वादत्यन्तशून्यताऽवद्धा-
 ऽमुक्ता । विविक्तत्वादत्यन्तशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वादत्यन्त-
 शून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वादनवरागशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्त-
 त्वादनवरागशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वादनवरागशून्यताऽवद्धा-
 ऽमुक्ता । असत्त्वादनवकारशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वादनवकार-
 शून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वादनवकारशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता ।
 असत्त्वात्प्रकृतिशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वात्प्रकृतिशून्यताऽवद्धा-
 ऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात्प्रकृतिशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वात् सर्वधर्म-
 शून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वात् सर्वधर्मशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता ।
 अनुत्पन्नत्वात् सर्वधर्मशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वात् स्वलक्षण-
 शून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वात् स्वलक्षणशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता ।
 अनुत्पन्नत्वात् स्वलक्षणशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वादनुपलम्भशून्यता-
 ऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वादनुपलम्भशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्न-
 त्वादनुपलम्भशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वादभावशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता ।
 विविक्तत्वाद्भावशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वाद्भावशून्यता-
 ऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वात् स्वभावशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वात्
 स्वभावशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वात् स्वभावशून्यताऽवद्धा-
 ऽमुक्ता । असत्त्वाद्भावस्वभावशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वाद्-
 भावस्वभावशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वाद्भावस्वभावशून्यता-
 ऽवद्धाऽमुक्ता ।

सत्युपस्थानान्यायुग्मन् पूर्णाऽवद्धान्यमुक्तानि । सम्यक्प्रधान्य-

प्यायुभन् पूर्णावद्भान्यमुक्तानि । दृष्टिपादा अप्यायुभन् पूर्णावद्भा
अमुक्ताः । इन्द्रियाण्यप्यायुभन् पूर्णावद्भान्यमुक्तानि । बलान्यप्यायुभन्
पूर्णावद्भान्यमुक्तानि । बोध्यद्भान्यप्यायुभन् पूर्णावद्भान्यमुक्तानि ।
आर्याष्टाङ्गमार्गेप्यायुभन् पूर्णावद्भोऽमुक्तः ।

असत्त्वात् सृत्युपस्थानान्यवद्भान्यमुक्तानि । विविक्तत्वात् सृत्युप-
स्थानान्यवद्भान्यमुक्तानि । अनुत्पन्नत्वात् सृत्युपस्थानान्यवद्भान्य-
मुक्तानि । असत्त्वात् सम्यक्प्रहाणान्यवद्भान्यमुक्तानि । विविक्तत्वात्
सम्यक् प्रहाणान्यवद्भान्यमुक्तानि । अनुत्पन्नत्वात् सम्यक् प्रहाणान्य-
वद्भान्यमुक्तानि । असत्त्वादृष्टिपादा अवद्भा अमुक्ताः । विविक्तत्वा-
दृष्टिपादा अवद्भा अमुक्ताः । अनुत्पन्नत्वादृष्टिपादा अवद्भा
अमुक्ताः । असत्त्वादिन्द्रियान्यवद्भान्यमुक्तानि । विविक्तत्वादिन्द्रि-
याण्यवद्भान्यमुक्तानि । अनुत्पन्नत्वादिन्द्रियाण्यवद्भान्यमुक्तानि ।
असत्त्वादलान्यवद्भान्यमुक्तानि । विविक्तत्वादलान्यवद्भान्यमुक्तानि ।
अनुत्पन्नत्वादलान्यवद्भान्यमुक्तानि । असत्त्वादबोध्यद्भान्यवद्भान्यमुक्तानि ।
विविक्तत्वादबोध्यद्भान्यवद्भान्यमुक्तानि । अनुत्पन्नत्वादबोध्यद्भान्यवद्भान्य-
मुक्तानि । असत्त्वादार्याष्टाङ्गमार्गेऽवद्भोऽमुक्तः । विविक्तत्वादार्या-
ष्टाङ्गमार्गेऽवद्भोऽमुक्तः । अनुत्पन्नत्वादार्याष्टाङ्गमार्गेऽवद्भोऽमुक्तः ।

आर्यसत्यान्याप्यायुभन् पूर्णावद्भान्यमुक्तानि । ध्यानान्यप्यायुभन्
पूर्णावद्भान्यमुक्तानि । अप्रमाणान्यायुभन् पूर्णावद्भान्यमुक्तानि ।
आरूप्यसमापत्तयोऽप्यायुभन् पूर्णावद्भा अमुक्ताः । विमोचा अप्या-
युभन् पूर्णावद्भा अमुक्ताः । अनुपूर्वविचारसमापत्तयोऽप्यायुभन्
पूर्णावद्भा अमुक्ताः । शून्यतानिमित्ता प्रणिहितविमोचमुखान्या-

असत्तामुपादाय सर्वज्ञताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्ततामुपादाय सर्व-
 ज्ञताऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नतामुपादाय सर्वज्ञताऽवद्वाऽमुक्ता ।
 असत्तामुपादाय मार्गाकारज्ञताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्ततामुपादाय
 मार्गाकारज्ञताऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नतामुपादाय मार्गाकारज्ञता-
 ऽवद्वाऽमुक्ता । असत्तामुपादाय सर्वाकारज्ञताऽवद्वाऽमुक्ता ।
 विविक्ततामुपादाय सर्वाकारज्ञताऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नतामुपादाय
 सर्वाकारज्ञताऽवद्वाऽमुक्ता । बोधिसत्त्वोऽप्यायुष्मन् पूर्णाऽवद्बोऽमुक्तः ।
 बुद्धोऽप्यवद्बोऽमुक्तः । असत्तामुपादाय बोधिसत्त्वोऽवद्बोऽमुक्तः ।
 विविक्ततामुपादाय बोधिसत्त्वोऽवद्बोऽमुक्तः । अनुत्पन्नतामुपादाय
 बोधिसत्त्वोऽवद्बोऽमुक्तः । असत्तामुपादाय बुद्धोऽवद्बोऽमुक्तः ।
 विविक्ततामुपादाय बुद्धोऽवद्बोऽमुक्तः । अनुत्पन्नतामुपादाय बुद्धो-
 ऽवद्बोऽमुक्तः । तथताप्यायुष्मन् पूर्णाऽवद्वाऽमुक्ता । अवितथताप्य-
 वद्वाऽमुक्ता । अनन्यतथताप्यवद्वाऽमुक्ता । धर्मताप्यवद्वाऽमुक्ता ।
 धर्मधातुरप्यवद्बोऽमुक्तः । धर्मनियामताप्यवद्वाऽमुक्तः । भूतकोटिरप्य-
 वद्वाऽमुक्तः । असत्तामुपादाय तथताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्ततामुपा-
 दाय तथताऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नतामुपादाय तथताऽवद्वाऽमुक्ता ।
 असत्तामुपादाय अवितथताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्ततामुपादाया-
 ऽवितथताऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नतामुपादायाऽवितथताऽवद्वाऽमुक्ता ।
 असत्तामुपादायाऽनन्यतथताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्ततामुपादाया-
 ऽनन्यतथताऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नतामुपादायाऽनन्यतथताऽवद्वा-
 ऽमुक्ता । असत्तामुपादाय धर्मताऽवद्वाऽमुक्ता । विविक्ततामुपादाय-
 धर्मताऽवद्वाऽमुक्ता । अनुत्पन्नतामुपादाय धर्मताऽवद्वाऽमुक्ता ।

असत्तामुपादाय धर्मधातुरवद्धोऽमुक्तः । विविक्ततामुपादाय
 धर्मधातुरवद्धोऽमुक्तः । अनुत्पन्नतामुपादाय धर्मधातुरवद्धोऽमुक्तः ।
 असत्तामुपादाय धर्मस्थितिताऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्ततामुपादाय
 धर्मस्थितिताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नतामुपादाय धर्मस्थितिता-
 ऽवद्धाऽमुक्ता । असत्तामुपादाय धर्मनियामताऽवद्धाऽमुक्तः ।
 विविक्तताऽमुपादाय धर्मनियामताऽवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नतामुपादाय
 धर्मनियामताऽवद्धाऽमुक्ता । असत्तामुपादाय भूतकोटिरवद्धोऽमुक्तः ।
 विविक्ततामुपादाय भूतकोटिरवद्धोऽमुक्तः । अनुत्पन्नतामुपा-
 दाय भूतकोटिरवद्धोऽमुक्तः । असंस्कृतमणायुधम् पूर्णावद्ध
 ममुक्तः । असत्तामुपादायाऽसंस्कृतमवद्धममुक्तः । विविक्ततामुपा-
 दायाऽसंस्कृतमवद्धममुक्तः । अनुत्पन्नतामुपादायाऽसंस्कृतमवद्धममुक्तं
 इदमायुधम् पूर्वबोधिसत्त्वानां महासत्त्वानामामः । अवद्धममुक्तं
 नामधर्ममुखं ।

यद्वागपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । शीलपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता ।
 चान्तिपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । वीर्यपारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । ध्यान-
 पारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । प्रज्ञापारमिताऽवद्धाऽमुक्ता । अध्यात्म-
 शून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । वहिर्द्वांशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अध्यात्मवह्निर्द्वा-
 शून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । शून्यताशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । महाशून्यताऽवद्धा-
 ऽमुक्ता । परमार्थशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । संस्कृतशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता ।
 असंस्कृतन्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अत्यन्तशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अनवराग-
 शून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अनवकारशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । प्रकृतिशून्यता-
 ऽवद्धाऽमुक्ता । सर्वधर्मशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । खलचणशून्यताऽवद्धा-

युग्मन् पूर्णाऽवद्धान्यमुक्तानि । अभिज्ञा अप्यायुग्मन् पूर्णाऽवद्वा
अमुक्ताः । सर्व्वममाधयोऽप्यायुग्मन् पूर्णाऽवद्वा अमुक्ताः । सर्व्वधारणी-
मुखान्यप्यायुग्मन् पूर्णाऽवद्धान्यमुक्तानि ।

तत्कस्य हेतोः । असत्त्वादायुग्मन् पूर्णार्थसत्यान्यवद्धान्यमुक्तानि ।
विविक्तत्वादार्यसत्यान्यवद्धान्यमुक्तानि । अनुत्पन्नत्वादार्यसत्यान्य-
वद्धान्यमुक्तानि । असत्त्वादायुग्मन् पूर्णध्यानान्यवद्धान्यमुक्तानि ।
विविक्तत्वात् ध्यानान्यवद्धान्यमुक्तानि । अनुत्पन्नत्वात् ध्यानान्यवद्धान्य-
मुक्तानि । असत्त्वादायुग्मन् पूर्णाऽप्रमाणान्यवद्धान्यमुक्तानि ।
विविक्तत्वादप्रमाणान्यवद्धान्यमुक्तानि । अनुत्पन्नत्वादप्रमाणान्यवद्धान्य-
मुक्तानि । असत्त्वादायुग्मन् पूर्णरूप्यसमापत्तयोऽवद्वा अमुक्ताः ।
विविक्तत्वादारूप्यसमापत्तयोऽवद्वा अमुक्ताः । अनुत्पन्नत्वादारूप्यसमा-
पत्तयोऽवद्वा अमुक्ताः । असत्त्वादायुग्मन् पूर्णविमोक्षा अवद्वा
अमुक्ताः । विविक्तत्वादिमोक्षा अवद्वा अमुक्ताः । अनुत्पन्नत्वादिमोक्षा
अवद्वा अमुक्ताः । असत्त्वादायुग्मन् पूर्णनवानुपूर्व्वविहारसमापत्तयो-
ऽवद्वा अमुक्ताः । विविक्तत्वास्त्वानुपूर्व्वविहारसमापत्तयोऽवद्वा
अमुक्ताः । अनुत्पन्नत्वास्त्वानुपूर्व्वविहारसमापत्तयोऽवद्वा अमुक्ताः ।
असत्त्वादायुग्मन् पूर्णश्चून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यवद्धान्य-
मुक्तानि । विविक्तत्वाच्छून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्यवद्वा-
न्यमुक्तानि । अनुत्पन्नत्वाच्छून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखान्य-
वद्धान्यमुक्तानि । असत्त्वादायुग्मन् पूर्णाऽभिज्ञा अवद्वा अमुक्ताः ।
विविक्तत्वादभिज्ञा अवद्वा अमुक्ताः । अनुत्पन्नत्वादभिज्ञा अवद्वा
अमुक्ताः । असत्त्वादायुग्मन् पूर्णसमाधयोऽवद्वा अमुक्ताः । विविक्तत्वात्

समाधयोऽवद्धा अमुक्ताः । अनुत्पन्नत्वात् समाधयोऽवद्धा अमुक्ताः । असत्त्वादायुष्मन् पूर्णधारणीमुखान्यवद्धान्यमुक्तानि । विविक्तत्वा-
द्धारणीमुखान्यवद्धान्यमुक्तानि । अनुत्पन्नत्वाद्धारणीमुखान्यवद्धान्य-
मुक्तानि ।

तथागतवक्षान्यप्यायुष्मन् पूर्णाऽवद्धान्यमुक्तानि । वैशारद्यान्य-
प्यायुष्मन् पूर्णाऽवद्धान्यमुक्तानि । प्रतिषन्विदोऽप्यायुष्मन् पूर्णाऽवद्धा
अमुक्ताः । महामैत्र्यायुष्मन् पूर्णावद्धाऽमुक्ता । महाकरुणाऽप्यायुष्मन्
पूर्णावद्धाऽमुक्ता । आवेणिकबुद्धधर्मा अप्यायुष्मन् पूर्णाऽवद्धा
अमुक्ताः । तत्कस्य हेतोः । असत्त्वादायुष्मन् पूर्णतथागतवक्षान्यवद्धान्य-
मुक्तानि । विविक्तत्वान्तथागतवक्षान्यवद्धान्यमुक्तानि । अनुत्पन्न-
त्वान्तथागतवक्षान्यवद्धान्यमुक्तानि । असत्त्वादेशारद्यान्यवद्धाऽप्य-
मुक्तानि । विविक्तत्वादेशारद्यान्यवद्धान्यमुक्तानि । असत्त्वादेशारद्यान्य-
वद्धाऽन्यमुक्तानि । असत्त्वात् प्रतिषन्विदोऽवद्धा अमुक्ताः । विविक्त-
त्वात् प्रतिषन्विदोऽवद्धा अमुक्ताः । अनुत्पन्नत्वात् प्रतिषन्विदो-
ऽवद्धा अमुक्ताः । असत्त्वान्महामैत्री अवद्धाऽमुक्ता । विविक्त-
त्वान्महामैत्री अवद्धाऽमुक्ता । अनुत्पन्नत्वान्महामैत्री अवद्धाऽमुक्ता ।
अमत्वान्महाकरुणाऽवद्धाऽमुक्ता । विविक्तत्वान्महाकरुणाऽवद्धाऽमुक्ता ।
अनुत्पन्नत्वान्महाकरुणाऽवद्धाऽमुक्ता । असत्त्वादावेणिकबुद्धधर्मा
अवद्धा अमुक्ताः । विविक्तत्वादावेणिकबुद्धधर्मा अवद्धा अमुक्ताः ।
अनुत्पन्नत्वादावेणिकबुद्धधर्मा अवद्धा अमुक्ताः ।

सर्वज्ञताऽप्यायुष्मन् पूर्णाऽवद्धाऽमुक्ता । मार्गाकारज्ञताप्यायुष्मन्
पूर्णावद्धाऽमुक्ता । सर्वाकारज्ञताऽप्यायुष्मन् पूर्णाऽवद्धाऽमुक्ता ।

ऽमुक्ता । अनूपलम्भशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अभावशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता ।

स्वभावशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता । अभावस्वभावशून्यताऽवद्धाऽमुक्ता ।

सत्यपक्षानान्यवद्धान्यमुक्तानि । सम्यकप्रज्ञानान्यवद्धान्यमुक्तानि ।

अद्विपादा अवद्धा अमुक्ताः । इन्द्रियाण्यवद्धान्यमुक्तानि । बलान्य-

वद्धान्यमुक्तानि । बोध्यद्धान्यवद्धान्यमुक्तानि । आर्याष्टाङ्गमार्गा-

ऽवद्धोऽमुक्तः । आर्य्यसत्यान्यवद्धान्यमुक्तानि । ध्यानान्यवद्धान्यमुक्तानि ।

अप्रमाणान्यवद्धान्यमुक्तानि । आरूप्यसमापत्तयोऽवद्धा अमुक्ताः ।

विमोक्षा अवद्धा अमुक्ताः । अनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽवद्धा अमुक्ताः ।

शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्यवद्धान्यमुक्तानि । अभिज्ञा

अवद्धाऽमुक्ता । समाधयोऽवद्धा अमुक्ताः । धारणीमुखान्यवद्धान्य-

मुक्तानि । तथागतबलान्यवद्धान्यमुक्तानि । वैशारद्यान्यवद्धान्यमुक्तानि ।

प्रतिसन्विदोऽवद्धा अमुक्ताः । महामैश्वर्यवद्धाऽमुक्ता । महाकरुणा-

ऽवद्धाऽमुक्ता । आवेणिकबुद्धधर्मा अवद्धा अमुक्ताः । बोधिरवद्धा-

ऽमुक्ता । अर्ह्यज्ञताऽवद्धाऽमुक्ता । मार्गाकारज्ञताऽवद्धाऽमुक्ता ।

सर्व्याकारज्ञताऽवद्धाऽमुक्ता । बोधिसत्त्वोऽवद्धोऽमुक्तः । बुद्धोऽवद्धो-

ऽमुक्तः । तथताऽवद्धाऽमुक्ता । अवितथताऽवद्धाऽमुक्ता । अनन्यतथता-

ऽवद्धाऽमुक्ता । धर्मताऽवद्धाऽमुक्ता । धर्मधातुरवद्धोऽमुक्तः । धर्म-

स्थितिताऽवद्धाऽमुक्ता । धर्मनियामताऽवद्धाऽमुक्ता । भूतकोटि-

रवद्धोऽमुक्तः । असंस्कृतताऽवद्धाऽमुक्ता ।

सोऽवद्धाऽमुक्तायां दानपारमितायां स्थित्वा । अवद्धाऽमुक्तायां
शीलपारमितायां स्थित्वा । अवद्धाऽमुक्तायां चान्तिपारमितायां
स्थित्वा । अवद्धाऽमुक्तायां वीर्यपारमितायां स्थित्वा । अवद्धाऽमुक्तायां

ध्यानपारमितायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायां प्रज्ञापारमितायां
 स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायामध्यात्मशून्यतायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायां
 बहिर्द्वाशून्यतायां । स्थिता अवद्धाऽमुक्तायामध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतायां
 स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायां शून्यताशून्यतायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायां
 महाशून्यतायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायां परमार्थशून्यतायां स्थिता ।
 अवद्धाऽमुक्तायां संस्कृतशून्यतायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायामसंस्कृत-
 शून्यतायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायामत्यन्तशून्यतायां स्थिता । अवद्धा-
 ऽमुक्तायामनवरार्यशून्यतायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायामनवकारशून्य-
 तायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायां प्रकृतिशून्यतायां स्थिता । अवद्धा-
 ऽमुक्तायां सर्वधर्मशून्यतायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायां खलवणशून्य-
 तायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायामनुपलम्भशून्यतायां स्थिता । अवद्धा-
 ऽमुक्तायामभावशून्यतायां स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायां स्वभावशून्यतायां
 स्थिता । अवद्धाऽमुक्तायामभावस्वभावशून्यतायां स्थिता । अवद्धा-
 ऽमुक्तेषु चतुर्षु कृत्युपस्थानेषु स्थिता । अवद्धाऽमुक्तेषु चतुर्षु सम्यक्
 प्रज्ञाणेषु स्थिता । अवद्धाऽमुक्तेषु चतुर्षु षड्विपादेषु स्थिता । अवद्धा-
 ऽमुक्तेषु पञ्चस्त्रिन्द्विषु स्थिता । अवद्धाऽमुक्तेषु पञ्चसु बलेषु स्थिता ।
 अवद्धाऽमुक्तेषु सप्तसु बोध्यज्ञेषु स्थिता । अवद्धाऽमुक्ते आर्याष्टाङ्गमार्गं
 स्थिता । अवद्धाऽमुक्तेष्वार्यमत्येषु स्थिता । अवद्धाऽमुक्तेषु चतुर्षु ध्यानेषु
 स्थिता । अवद्धाऽमुक्तेषु चतुर्ध्वप्रमाणेषु स्थिता । अवद्धाऽमुक्तासु चतुर्धा-
 रूप्यसमापत्तिषु स्थिता । अवद्धाऽमुक्तेषु अष्टासु विमोचेषु स्थिता ।
 अवद्धाऽमुक्तासु नवखनुपूर्वविहारसमापत्तिषु स्थिता । अवद्धाऽमुक्तेषु
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखेषु स्थिता । अवद्धाऽमुक्तास्वभि-

कारज्ञतामभिसम्भोक्ष्यते । अवद्धामुक्तोऽवद्धामुक्तं धर्मचक्रं प्रवर्त्त-
यिष्यति । अवद्धामुक्तोऽवद्धामुक्तान् सत्तां स्त्रियु धानेषु नियो-
जयिष्यति । एवं खत्वायुष्मन् पूर्णं बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽवद्धामुक्तो
ऽवद्धामुक्ताभिः षड्भिः पारमिताभिः सर्वधर्मा ननु भोक्ष्यते ।
असत्तायु पादाय विविक्तायुपादाय । अनुत्पादतायुपादाय ।

एवं खत्वायुष्मन् पूर्णं बोधिसत्त्वो महासत्त्वोऽवद्धामुक्तो महा-
यान सन्नाह सन्नद्ध इति वेदितव्यः ।

अथायुष्मन् सुभूतिभगवन्तमेतदवोचत् । कतमद्भगवन् बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । कियन्तो भगवन् बोधिसत्त्वो
महासत्त्वो महायानसंप्रस्थिता वेदितव्याः । कुतस्तद्यानं निर्यास्यति ।
कवातद्यानं स्यास्यति । को वा तेन धानेन निर्यास्यति । एवमुक्ते
भगवानायुष्मन्तं सुभूतिमेतदवोचत् । यत्सुभूते एवं वदसि । कत-
मद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । षट्पारमिता सुभूते
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । कतमे षट् । दानपारमिता,
शीलपारमिता, चान्तिपारमिता, वीर्यपारमिता, ध्यानपार-
मिता, प्रज्ञापारमिता ।

इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तै
र्मनसिकारैर्दानमर्घिभ्यो ददाति यदुताऽध्यात्मिकवाङ्मयानि वस्त्रानि
तच्च सर्वसत्त्वैः साङ्गैः साधारणं कृत्वा अनुत्तरायां सम्यक् सम्बोधौ
परिणामयत्यनुपलम्भयोगेन । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दान-
पारमिता । आह । कतमा भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
शीलपारमिता । भगवानाह । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः

सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैश्चित्तोत्पादैरात्मना च दशकुशलान्
 कर्मपथान् समादाय वर्तते । परांश्च दशकुशलेषु कर्मपथेषु समा-
 दापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति अनुपलम्भयोगेन । इयं
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य परामृष्टा ग्रीक्षपारमिता । आह ।
 कतमा भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य चान्तिपारमिता । भग-
 वानाह । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाकारज्ञता प्रति-
 संयुक्तैर्मनसिकारैरात्मनाचचान्तिमप्यसौ भवति । परांश्च चान्तौ
 समादापयत्यनुपलम्भयोगेन । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 चान्तिपारमिता । आह । कतमा भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 वीर्यपारमिता । भगवानाह । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
 सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरात्मना च पञ्चसु पार-
 मितास्त्रनिक्षिप्तधुरो भवति । परांश्च पञ्चसु पारमितासु नियोज-
 यत्यनुपलम्भयोगेन । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य वीर्यपारमिता ।
 आह । कतमा भगवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ध्यानपारमिता ।
 भगवानाह । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाकारज्ञता
 प्रतिसंयुक्तैर्मनसिकारैरुपाय कौशलेन ध्यानानि समापद्यते ।
 परांश्च ध्यानेषु समादापयत्यनुपलम्भयोगेन । इयं बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य ध्यानपारमिता । आह । कतमा भगवन् बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिता । भगवानाह । इह सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तैश्चित्तोत्पादैरात्मना च
 सर्वधर्माणांऽभिनिविशते । सर्वधर्मानाञ्च प्रकृतिं प्रत्यवेक्षते
 अनुपलम्भयोगेन । सर्वधर्माननभिनिविशन् सर्वधर्मप्रकृतिप्रत्यवे-

क्षणतायां सत्त्वान् समादापयति निवेशयति प्रतिष्ठापयति अमुप-
लभयोगेन । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिता । इदं
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुता-
ऽध्यात्मशून्यता, वहिर्द्वाशून्यता, अध्यात्मवहिर्द्वाशून्यता, शून्यता-
शून्यता महाशून्यता, परमार्थशून्यता, संज्ञितशून्यता, असंज्ञित-
शून्यता । अत्यन्तशून्यता, अनवरागशून्यता, अनवकारशून्यता,
प्रकृतिशून्यता, सर्वधर्माशून्यता, स्वस्वक्षेत्रशून्यता, अनुपलभशून्यता,
अभावशून्यता, स्वभावशून्यता, अभावस्वभावशून्यता ।

तत्र कतमाऽध्यात्मशून्यता, आध्यात्मिकाधर्मा उच्यन्ते । चक्षुः
श्रोत्रं घ्राणं जिह्वाकायोमनः । तत्र चक्षुश्चक्षुषाशून्यमकूटस्थाऽविना-
शितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । श्रोत्रं श्रोत्रेण शून्य-
मकूटस्थाऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा ।
घ्राणं घ्राणेन शून्यमकूटस्थाविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः
प्रकृतिरस्यैषा । जिह्वा जिह्वया शून्याऽकूटस्थाऽविनाशितामुपादाय ।
तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । कायः कायेन शून्योऽकूटस्थाऽविना-
शितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । मनोमनसा शून्य-
मकूटस्थाविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा ।
इयमुच्यतेऽध्यात्मशून्यता ।

तत्र कतमा वहिर्द्वाशून्यता, बाह्याधर्मा उच्यन्ते रूपशब्दगन्ध-
रसस्पर्शधर्मा । तत्र रूपं रूपेण शून्यमकूटस्थाऽविनाशितामुपादाय ।
तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । शब्दः शब्देन शून्योऽकूटस्थाऽविना-

गितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । गन्धो गन्धेन शून्यो-
ऽकूटस्याऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । रसो-
रसेन शून्योऽकूटस्याऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृति-
रस्यैषा । स्पर्शः स्पर्शेन शून्योऽकूटस्याऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य
हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । धर्माधर्मैः शून्या अकूटस्याऽविनाशितामुपा-
दाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । इयमुच्यते वहिर्द्वांशून्यता ।

तत्र कतमाऽध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यता, पञ्चाध्यात्मिकान्यायतनानि,
इमे उच्यन्ते आध्यात्मिकवाङ्मयधर्माः । तत्राध्यात्मिकाधर्मा वाङ्म-
यधर्मैः शून्याः अकूटस्याऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः
प्रकृतिरस्यैषा । इमे वाङ्मयधर्माः आध्यात्मिकैर्धर्मैः शून्याः अकूटस्या-
ऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । इयमुच्यते
अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यता । तत्र कतमाशून्यताशून्यता । या सर्व-
धर्माणं शून्यता तथा शून्यतया शून्या शून्यताऽकूटस्याऽविनाशिता-
मुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । इयमुच्यते शून्यता-
शून्यता । तत्र कतमामहाशून्यता, पूर्वादिक् पूर्व्यादिशा शून्या,
दक्षिणादिग्दक्षिण्यादिशा शून्या । पश्चिमादिक् पश्चिमयादिशा
शून्या । उत्तरादिगोत्तरयादिशा शून्या । अधस्तादिग्धस्तादिशा
शून्या । उपरिष्ठादिगोपरिष्ठादिशा शून्या । एवं विदिग्गोविदिग्भिः
शून्या । अकूटस्याऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरा-
सामियं । इयमुच्यते महाशून्यता । तत्र कतमा परमार्थशून्यता ।
परमार्था उच्यन्ते ये निर्वाणन्ति । तत्र निर्वाणं निर्वाणेन शून्य
अकूटस्याविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरेषामियं ।

इयमुच्यते परमार्थशून्यता । तत्र कतमा संस्कृतशून्यता । संस्कृत-
मुच्यते । कामधातुः रूपधातुः आरूप्यधातुः तत्र कामधातुः
कामधातुना शून्यः । रूपधातुरूपधातुना शून्यः । आरूप्यधातु-
रारूप्यधातुना शून्यः अकूटस्याऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः
प्रकृतिरेषामियं । इयमुच्यते संस्कृतशून्यता । तत्र कतमाऽसंस्कृत-
शून्यता । असंस्कृतमुच्यते यस्य गोत्पादो न निरोधो न स्थिते-
रन्यथात्वमिदमुच्यते । संस्कृतं । तच्चाऽसंस्कृतमसंस्कृतेन शून्यमकूट-
स्याऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । इयमु-
च्यतेऽसंस्कृतशून्यता । तत्र कतमाऽत्यन्तशून्यता यस्यान्तोनीपलभ्यते
तदत्यन्तं । अत्यन्तमत्यन्तेन शून्यमकूटस्याविनाशितामुपादाय ।
तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा इयमुच्यतेऽत्यन्तशून्यता । तत्र कतमा-
ऽनवरायशून्यता । यस्याऽवरं नोपलभ्यते । नाऽयं तस्यागतिर्नोप-
लभ्यते नोगतिः । अनवरायमनवरायेण शून्यमकूटस्याविनाशि-
तामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । इयमुच्यते अनवरा-
यशून्यता । तत्र कतमाऽनवकारशून्यता । यत्र न कस्यचिद्धर्मस्य
च्छोरणमस्ति, अनवकारोऽनवकारेण शून्योऽकूटस्याऽविनाशिता-
मुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । इयमुच्यतेऽनवकारशून्यता ।
तत्र कतमाप्रकृतिशून्यता, या सर्वधर्माणां प्रकृतिः संस्कृतानां वाऽ-
संस्कृतानां वा, सा न आवकैः कृता न प्रत्येकबुद्धैः न बोधिमत्तैः
महामत्तैः न तथागतैरर्हद्भिः सम्यक् सम्बुद्धैः कृता प्रकृतिः प्रकृ-
त्याशून्याऽकूटस्याऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्या
इयं । इयमुच्यते प्रकृतिशून्यता । तत्र कतमासर्वधर्मशून्यता ।

सर्वधर्मा उच्यन्ते । रूपं वेदनामंशमंस्काराविज्ञानं चक्षुःश्रोत्र
 घ्राणं जिह्वा कायमनः । रूपं शब्दोगन्धोरसः स्पर्शधर्माः । चक्षु-
 विज्ञानं श्रोत्रविज्ञानं घ्राणविज्ञानं जिह्वाविज्ञानं कायविज्ञानं
 मनोविज्ञानं । चक्षुःसंस्पर्शः श्रोत्रसंस्पर्शः घ्राणसंस्पर्शः जिह्वासंस्पर्शः
 कायसंस्पर्शं मनःसंस्पर्शः । चक्षुःसंस्पर्शजावेदना, श्रोत्रसंस्पर्शजावेदना,
 घ्राणसंस्पर्शजावेदना, जिह्वासंस्पर्शजावेदना, कायसंस्पर्शजावेदना, मनः
 संस्पर्शजावेदना । रूपिणोधर्माः । अरूपिणोधर्माः । संस्तुताधर्मा,
 असंस्तुताधर्माः । इमे उच्यन्ते सर्वधर्माः । सर्वधर्माः सर्वधर्मैः
 शून्याः अकूटस्थाऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरे-
 धामियं । इयमुच्यते सर्वधर्मशून्यता । तच्च कतमा स्वलक्षणशून्यता ।
 रूपलक्षणं रूपमनुपलभ्यनामलक्षणावेदना । उद्ग्रहणलक्षणमंशा ।
 अभिज्ञानमंस्कारलक्षणाः संस्काराः । विज्ञानलक्षणं विज्ञानं । दुःख-
 लक्षणाः स्कन्धाः । आशीविषलक्षणाधातवः । आपद्धारलक्षणान्या-
 यतनानि । सामयीलक्षणः । प्रतीत्यसमुत्पादः । परित्यागलक्षणा
 दानपारमिताः । अनुदाहलक्षणा शीलपारमिता । अकोपनालक्षणा
 क्षान्तिपारमिताः । अनवमद्यलक्षणा वीर्यपारमिता । संयहलक्षणा
 ध्यानपारमिता । असङ्गलक्षणा प्रज्ञापारमिता । अकोपनालक्षणानि
 चत्वारि ध्यानानि, चत्वार्यप्रमाणानि चतस्र आरूप्यमपान्तयः ।
 नैर्यानिकलक्षणाः सप्तचिंशद्वोधिपचाधर्माः । विविक्तलक्षणं शून्यता-
 विमोचमुखं । शान्तलक्षणमनिमित्तविमोचमुखं । दुःखामोहलक्षण-
 मप्रणिहितविमोचमुखं । विमोचनालक्षणा विमोक्षाः । सुनिश्चित-
 लक्षणानि मलानि । सुप्रतिष्ठितलक्षणानि वैशारद्यानि । अना-

च्छेदलक्षणाः प्रतिसम्बिदः । हितोपसंहारलक्षणा महामैत्री ।
चाणलक्षणा महाकरुणा । प्रामोदलक्षणा महामुदिता । अमंकीर्ण-
लक्षणा महोपेक्षा । असंहार्यलक्षणा अष्टादशावेष्टिका बुद्धधर्माः ।
प्रत्यक्षलक्षणा सर्वाकारज्ञताज्ञानं । यच्च संस्कृतानां धर्माणां लक्षणं
यथाऽसंस्कृतानां धर्माणां लक्षणं । स्नेनस्नेनलक्षणेन सर्व एते धर्माः
शून्याः अकूटस्थाऽविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरे-
षामिदं । इयमुच्यते स्खललक्षणं शून्यता । तच्च कतमा अनुपलम्भ-
शून्यता । यथाऽतीतं नोपलभ्यते । अनागतं नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नस्य
स्थितिर्नोपलभ्यते । अनुपलम्भोऽनुपलम्भेन शून्योऽकूटस्थाविनाशिता-
मुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । इयमुच्यतेऽनुपलम्भ-
शून्यता । तच्च कतमा । "भावस्वभावशून्यता । नास्ति सायोगिकः
स्वभावः प्रतीत्यसमुपपन्नात् सर्वधर्माणां । सयोगः सयोगेन शून्यो
ऽकूटस्थाविनाशितामुपादाय । तत्कस्य हेतोः प्रकृतिरस्यैषा । इय-
मुच्यतेऽभावस्वभावशून्यता । पुनरपरं सुभूते भावोभावेन शून्या ।
अभावोऽभावेन शून्यः । स्वभावः स्वभावेन शून्यः । परभावः परभावेन
शून्यः । तच्च कतमाभावः । भाव उच्यते पञ्चस्कन्धाः । पञ्चस्कन्धा
पञ्चस्कन्धैः शून्या । एव भावोभावेन शून्यः । कतमभावः स्वभावेन
शून्यः । अभाव उच्यतेऽसंस्कृतः । तच्चाऽसंस्कृतमसंस्कृतेन शून्यः ।
अभावोऽभावेन शून्यः । स्वभावः स्वभावेन शून्यः । परभावः पर-
भावेन शून्यः । स्वभाव उच्यते प्रकृतिरविपरीतः । तच्च या शून्यता

* व्यादर्शपुस्तके ऽभावशून्यता स्वभावशून्यतयोरत्रभिर्देशो नास्ति किन्तु
पञ्चाङ्गयोर्विवरणं दृश्यते ।

मानजानेन कृता न दर्शनेन । इयमुच्यते स्वभावशून्यता । तत्र
 कतमापरभावः शून्यता । या उत्पादादा तथागतानामनुत्पादादा
 तथागतानां स्थितैरेष धर्मस्थितिता, धर्मता धर्मधातु धर्मनिर्या-
 मता । तथता अवितथता, अनन्य तथता, भूतकोटिः । इति धि
 येषां धर्माणां परेण शून्यता । इयमुच्यते परभावशून्यता । इदं
 सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य महायानं ॥

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य महायानं । यदूत-
 शूरङ्गमोनाम समाधिः । रत्नमुद्रानाम समाधिः । सिंहविक्रीडि-
 तोनाम समाधिः । सुचन्द्रोनाम समाधिः । चन्द्रध्वजकेतुर्नाम
 समाधिः । सर्वधर्मोद्गतोनाम समाधिः । अधिवचनसंप्रवेशोनाम
 समाधिः । विलोकितमूर्द्धोनाम समाधिः । धर्मधातुनियतोनाम
 समाधिः । नियतध्वजकेतुर्नाम समाधिः । वज्रोनाम समाधिः ।
 सर्वधर्मप्रवेशमुद्रानाम समाधिः । समाधिराजमुपतिष्ठितोनाम
 समाधिः । रश्मिप्रमुक्तोनाम समाधिः । बलव्यूहोनाम समाधिः ।
 समुद्गतोनाम समाधिः । निरुक्तानियतप्रवेशोनाम समाधिः ।
 अधिवचनसंप्रवेशोनाम समाधिः । दिम्बिलोकितोनाम समाधिः ।
 आधारमुद्रानाम समाधिः । अश्वत्थमोषोनाम समाधिः । सर्व-
 धर्मसमवसरणसागरसमुद्रानाम समाधिः । आकाशस्फुरणोनाम
 समाधिः । वज्रमण्डलोनाम समाधिः । ध्वजायकेयूरोनाम
 समाधिः । इन्द्रकेतुर्नाम समाधिः । ओतोऽनुगतोनाम समाधिः ।
 सिंहविजृम्भितोत्ताम समाधिः । व्यस्तोनाम समाधिः । रणञ्ज-
 नां समाधिः । वैरोचनोनाम समाधिः । अनद्योनाम समाधिः ।

अनिकेतस्थितोनाम समाधिः । निश्चितोनाम समाधिः । विमल-
 प्रदीपोनाम समाधिः । अनन्तप्रभोनाम समाधिः । प्रभाकरोनाम
 समाधिः । समन्ताप्रभाभोनाम समाधिः । शुद्धमारोनाम समाधिः ।
 विमलप्रभोनाम समाधिः । रतिङ्करोनाम समाधिः । विद्युत्प्रदीपो-
 नाम समाधिः । अक्षयोनाम समाधिः । अजेयोनाम समाधिः ।
 तेजोवतीनाम समाधिः । चयापगतोनाम समाधिः । अनिच्छोनाम
 समाधिः । अविवर्त्तोनाम समाधिः । सूर्यप्रदीपोनाम समाधिः ।
 चन्द्रविमलोनाम समाधिः । प्रज्ञाप्रदीपोनाम समाधिः । शुद्ध-
 प्रतिभाभोनाम समाधिः । आलोककरोनाम समाधिः । कारा-
 कारोनाम समाधिः । ज्ञानकेतुर्नाम समाधिः । वज्रोपभोनाम
 समाधिः । चित्तस्थितिर्नाम समाधिः । समन्तालोकोनाम समाधिः ।
 सुप्रतिष्ठितोनाम समाधिः । रत्नकोटिर्नाम समाधिः । वरधर्म-
 मुद्रानाम समाधिः । सर्वधर्मसमतानाम समाधिः । रतिजहोनाम
 समाधिः । धर्मोद्गतोनाम समाधिः । विकिरणोनाम समाधिः ।
 सर्वधर्मपदप्रभेदोनाम समाधिः । समाचरावकारोनाम समाधिः ।
 अचरापगतोनाम समाधिः । अरम्बरणच्छेदोनाम समाधिः ।
 अविकारोनाम समाधिः । प्रभाकरोनाम समाधिः । नामनियत-
 प्रवेशोनाम समाधिः । अनिकेतचारीनाम समाधिः । तिमिरापगतो-
 नाम समाधिः । चारिचवतीनाम समाधिः । अवल्लानाम समाधिः ।
 विषयतीर्णोनाम समाधिः । सर्वगुणसञ्चयोनाम समाधिः । स्थित-
 निश्चितोनाम समाधिः । शुभपुष्पितशुद्धिर्नाम समाधिः । बोध्यज्ञ-
 वतीनाम समाधिः । अनन्तप्रतिभावोनाम समाधिः । असमसमो-

नाम समाधिः । सर्वधर्मातिक्रमणोनाम समाधिः । परिच्छेदकरो-
 नाम समाधिः । विमतिविकिरणोनाम समाधिः । निरधिष्ठानो-
 नाम समाधिः । एकव्यूहोनाम समाधिः । आकाराभिनिर्धारो-
 नाम समाधिः । एकाकारोनाम समाधिः । सर्वसुखदुःखनिरभि-
 नन्दीनाम समाधिः । सर्वाकारवरोपेतोनाम समाधिः । आकारा-
 नवकारोनाम समाधिः । नैर्वैधिकसर्वभवतत्तापगतोनाम समाधिः ।
 संकेतस्तप्रवेशोनाम समाधिः । गौर्घोषावरविमुक्तोनाम समाधिः ।
 ज्वलनोक्तानाम समाधिः । लक्षणपरिशोधनोनाम समाधिः ।
 अनभिलक्षितोनाम समाधिः । सर्वाकारवरोपेतोनाम समाधिः ।
 सर्वसुखदुःखनिरभिनन्दीनाम समाधिः । अवयवकरणोनाम
 समाधिः । धारणीमतिनाम समाधिः । सम्यक्त्वमिथ्यात्वसंप्रशमोनाम
 समाधिः । सर्वरोधनिरोधसंप्रशमनोनाम समाधिः । अनुदोधा-
 प्रतिरोधोनाम समाधिः । विमरप्रभोनाम समाधिः । सारवतीनाम
 समाधिः । परिपूर्णचन्द्रविमलोनाम समाधिः । विद्युत्प्रभोनाम
 समाधिः । महाव्यूहोनाम समाधिः । सर्वलोकप्रभाकरोनाम
 समाधिः । समाधिसमतानाम समाधिः । अरजोविरजोनयुक्तोनाम
 समाधिः । अरणसरणसमवसरणोनाम समाधिः । अरणवरणसर्व-
 समवसरणोनाम समाधिः । अनिलशानिकेतनिरतोनाम समाधिः ।
 तथतास्थितनिश्चितोनाम समाधिः । कायकलिसंप्रमथनोनाम
 समाधिः । वक्त्रलिविध्वंसनगणकत्पोनाम समाधिः । आकाशा-
 मद्गविमुक्तिनिर्हृपन्नेपोनाम समाधिः ॥ ० ॥

शतसाहस्र्याः प्रज्ञापारमितायाः सप्तमः परिवर्त्तः ॥

अथ अष्टमः परिवर्तः ।

तत्र कतमः शूरङ्गमोनाम समाधिः । यः समाधिः सर्व्वसमा-
धीनां गोचरमतुभवत्ययमुच्यते शूरङ्गमोनाम समाधिः । तत्र
कतमा रत्नमुद्रानाम समाधिः । येन समाधिना सर्व्वसमाधयो-
मुद्रिता भवन्ति । अयमुच्यते रत्नमुद्रानाम समाधिः । तत्र कतमः
सिंहविक्रीडितोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्व्वसमाधि-
भिर्व्विक्रीडयत्ययमुच्यते सिंहविक्रीडितोनाम समाधिः ।

तत्र कतमः सुचन्द्रोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा
सर्व्वसमाधीनवभासयति । अयमुच्यते सुचन्द्रनाम समाधिः । तत्र
कतमसुचन्द्रध्वजकेतुर्नाम समाधिः । यः समाधिः सर्व्वसमाधीनां
ध्वजं धारयति । अयमुच्यते सुचन्द्रध्वजकेतुर्नाम समाधिः । तत्र
कतमः सर्व्वधर्मोद्भूतोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्व्व-
समाधिभिरभ्युद्गच्छति । अयमुच्यते सर्व्वधर्मोद्भूतोनाम समाधिः ।
तत्र कतमो विलोकितमूर्द्धोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा
सर्व्वसमाधीनां मूर्द्धानं विलोकयति । अयमुच्यते विलोकितमूर्द्धो-
नाम समाधिः । तत्र कतमो धर्मधातुनियतोनाम समाधिः ।
यत्र समाधौ स्थित्वा धर्मधातौ नियतं गच्छति । अयमुच्यते
धर्मधातुनियतोनाम समाधिः । तत्र कतमोनियत ध्वजकेतुर्नाम
समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्व्वसमाधीनां नियतं ध्वजं
धारयति । अयमुच्यते नियतध्वजकेतुर्नाम समाधिः । तत्र कतमो

वज्रोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा न भिद्यते । अयमुच्यते
 वज्रोनाम समाधिः । तत्र कतमः सर्वधर्मप्रवेशमुद्रानाम समाधिः ।
 यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां मुद्रां प्रतिशतयमुच्यते सर्वधर्म-
 प्रवेशमुद्रानाम समाधिः । तत्र कतमः समाधिराजसु प्रतिष्ठितो-
 नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधिषु राजसु
 प्रतिष्ठानेन प्रतितिष्ठति । अयमुच्यते समाधिराजसु प्रतिष्ठितोनाम
 समाधिः । तत्र कतमोरश्मिप्रमुक्तोनाम समाधिः । यत्र समाधौ
 स्थित्वा सर्वसमाधीनां रश्मीनवद्भजति । अयमुच्यते रश्मिप्रमुक्-
 तोनाम समाधिः । तत्र कतमोवल्युहोनाम समाधिः । यत्र समाधौ
 स्थित्वा सर्वसमाधीनां वल्युहतां कारयति । अयमुच्यते वल-
 व्युहोनाम समाधिः । तत्र कतमः समुद्गतोनाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थित्वा सर्वं समाधयः समुद्गच्छन्ति । अयमुच्यते
 समुद्गतोनाम समाधिः । तत्र कतमोनिरुक्ति नियतप्रवेशोनाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां निरुक्तिनिर्देशान्
 प्रवेशयति । अयमुच्यते निरुक्तिनियतप्रवेशोनाम समाधिः । तत्र
 कतमोवचनसंप्रवेशोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्व-
 समाधीनामधिवचनानि प्रवेशयति । अयमुच्यते ऽधिवचनसंप्रवेशो-
 नाम समाधिः । तत्र कतमोदिग्विलोकितोनाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनं दिशो विलोकयति अयमुच्यते
 दिग्विलोकितोनाम समाधिः । तत्र कतम आधारमुद्रानाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां मुद्राधारयति ।
 अयमुच्यते आधारमुद्रानाम समाधिः । तत्र कतमोऽमंमोघोनाम

समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा तस्य समाधयो न मुच्यन्ति ।
 अयमुच्यते ऽसंप्रभोषोनाम समाधिः । तत्र कतमः सर्वधर्मसमवशरण
 सागरसुद्रा नामसमाधिः । यत्र समाधौ स्थितस्य सर्वे समाधयः
 संग्रहं समवशरणं गच्छन्ति । अयमुच्यते सर्वधर्मसमवशरण
 सागरसुद्रा नामसमाधिः । तत्र कतम आकाशस्फुरणोनाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनामाकाशस्फुरणतया
 स्फुरति । अयमुच्यते आकाशस्फुरणोनाम समाधिः । तत्र कतमो
 वज्रमण्डलोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां
 मण्डलानि धारयति । अयमुच्यते वज्रमण्डलोनाम समाधिः । तत्र
 कतमोरणजहोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वक्लेशमलान्
 शोषयति । अयमुच्यते रणजहोनाम समाधिः । तत्र कतमो-
 वैरोचनोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीन-
 वभासयति तपति विरोचते । अयमुच्यते वैरोचनोनाम समाधिः ।
 तत्र कतमो ऽनेषोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा न
 कश्चिद्धर्ममेवते । अयमुच्यते ऽनेषोनाम समाधिः । तत्र कतमो-
 ऽनिकेतस्थितोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा न कश्चिद्धर्म
 निकेतस्थितं समनुपश्यति । अयमुच्यते ऽनिकेतस्थितोनाम समाधिः ।
 तत्र कतमोनिश्चितोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थितस्य न
 चित्तं न चेतसिकाधर्माप्रवर्तन्ते । अयमुच्यते निश्चितोनाम
 समाधिः । तत्र कतमो विमलप्रदीपोनाम समाधिः । यत्र समाधौ
 स्थित्वा सर्वसमाधीनां विमलप्रदीपं करोति । अयमुच्यते विमल-
 प्रदीपोनाम समाधिः । तत्र कतमोऽनन्तप्रभोनाम समाधिः ।

यत्र समाधौ स्थित्वा ऽनन्तां प्रभां करोति । अयमुच्यते ऽनन्त-
 प्रभोनाम समाधिः । तत्र कतमः प्रभाकरोनाम समाधिः । यस्य
 समाधेः सहप्रतिलम्भात् सर्वसमाधीनां प्रभां करोति । अयमुच्यते
 प्रभाकरोनाम समाधिः । तत्र कतमः समन्तावभासोनाम समाधिः ।
 यस्य समाधेः सहप्रतिलम्भात् सर्वसमाधिमुखान्यवभासयति ।
 अयमुच्यते समन्तावभासोनाम समाधिः । तत्र कतमः शुद्धसारो-
 नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा समाधीनां शुद्धसमन्ता-
 मनुप्राप्नोति । अयमुच्यते शुद्धसारोनाम समाधिः । तत्र कतमो
 विमलप्रभोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां
 मलमपकर्षति । सर्वसमाधींश्च प्रतिभासयति । अयमुच्यते विमल-
 प्रभोनाम समाधिः । तत्र कतमोरतिकरोनाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां रतिमनुभवति । अयमुच्यते
 रतिकरोनाम समाधिः । तत्र कतमो विद्युत् प्रदीपोनाम समाधिः ।
 यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां प्रदीपं करोति । अयमुच्यते
 विद्युत्प्रदीपोनाम समाधिः । तत्र कतमो ऽव्योनाम समाधिः ।
 यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां नैव क्षयं नाक्षयं समनुपश्यति ।
 अयमुच्यते ऽव्योनाम समाधिः । तत्र कतम स्तेजोवतीनाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीं स्तेजसाश्रिया च
 ज्वलयति । अयमुच्यते तेजोवतीनाम समाधिः । तत्र कतमः
 क्षयापगतोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधी न
 क्षयाननुपश्यति । तथा च पश्यति यथाण्डपि न समनुपश्यति ।
 अयमुच्यते क्षयापगतोनाम समाधिः । तत्र कतमो ऽनिञ्जोनाम

समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनञ्जति न मन्यते न
 ह्यन्दते न प्रपञ्चयति ते नोच्यते ऽनिञ्जोनाम समाधिः । तत्र कतमो
 ऽविवर्त्तोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां
 विवर्त्तनं न समनुपश्यति । अयमुच्यते ऽविवर्त्तोनाम समाधिः । तत्र
 कतमः सूर्यप्रदीपोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमा-
 धीनां सुखमवभासयति । अयमुच्यते सूर्यप्रदीपोनाम समाधिः ।
 तत्र कतमश्चन्द्रविमलोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा
 सर्वसमाधीनामनन्धाकारं करोति । अयमुच्यते चन्द्रविमलोनाम
 समाधिः । तत्र कतमः शुद्धप्रतिभासोनाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां चतस्रः प्रतिषम्बिदः प्रतिलभते
 ऽयमुच्यते शुद्धप्रतिभासोनाम समाधिः । तत्र कतम आलोक-
 करोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधिमुखानामा-
 लोकं करोति । अयमुच्यते आलोककरोनाम समाधिः । तत्र
 कतमः काराकारोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्व-
 समाधीनां कारगतां क्रियां करोति । अयमुच्यते काराकारोनाम
 समाधिः । तत्र कतमो ज्ञानकेतुर्नाम समाधिः । यत्र समाधौ
 स्थित्वा सर्वसमाधीनां ज्ञानकेतुं समनुपश्यति । अयमुच्यते
 ज्ञानकेतुर्नाम समाधिः । तत्र कतमो वज्रोपमोनाम समाधिः ।
 यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां निर्व्वेधिकं करोति । यत्
 समाधिमपि न समनुपश्यति । अयमुच्यते वज्रोपमोनाम
 समाधिः । तत्र कतमश्चित्तस्थितिर्नाम समाधिः । यत्र समाधौ
 स्थित्वा ऽस्य चित्तं न विचलति । न विवर्त्तते न परिचलति न

विधातमापद्यते । न वा ऽग्नेवं भवति चित्तमिदमिति । अय-
 मुच्यते चित्तम्यतिनाम समाधिः । तत्र कतमः समन्तालोकोनाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा समन्तादाक्षोक्तं समनुपगच्छति ।
 अयमुच्यते समन्तालोकोनाम समाधिः । तत्र कतमः सुप्रतिष्ठि-
 तोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधिषु सुप्रतिष्ठितो
 भवति । अयमुच्यते सुप्रतिष्ठितो नाम समाधिः । तत्र कतमो
 रत्नकोटिनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधयः समन्ता-
 द्रत्नकोटिरिव संदृश्यते । अयमुच्यते रत्नकोटिनाम समाधिः । तत्र
 कतमो वरधर्ममुद्रानाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्व-
 समाधयोमुद्रिता भवन्ति । अमुद्राकोटिमुद्रिततामुपादाय । अय-
 मुच्यते वरधर्ममुद्रानाम समाधिः । तत्र कतमा सर्वधर्मसमतानाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा न कश्चिद्धर्मं समतानिर्मुक्तं
 समनुपगच्छति । अयमुच्यते सर्वधर्म समतानाम समाधिः । तत्र
 कतमो रतिञ्जहोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमा-
 धीनां सर्वधर्मानाञ्च रतिञ्जहाति । अयमुच्यते रतिञ्जहोनाम
 समाधिः । तत्र कतमो धर्मोद्गतोनाम समाधिः । यत्र समाधौ
 स्थित्वा सर्वधर्माणां तमोविधर्मात् सर्वसमाधिभिद्योद्गच्छति ।
 अयमुच्यते धर्मोद्गतोनाम समाधिः । तत्र कतमो विकिरणोनाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधिभिः सर्वधर्मान् विकि-
 रयति । अयमुच्यते विकिरणोनाम समाधिः । तत्र कतमः
 सर्वधर्मपदप्रभेदोनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमा-
 धीनां सर्वधर्मानाञ्च पदानि प्रभिनन्ति । अयमुच्यते सर्वधर्मपद-

प्रभेदोनाम समाधिः । तत्र कतमः समाचराकारोनाम समाधिः ।
यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां समाचरतां प्रतिपद्यते । अय-
मुच्यते समाचराकारोनाम समाधिः । तत्र कतमो ऽचरापगतो-
नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनामेकाचरमपि
नोपलभते । अयमुच्यते ऽचरापगतो नाम समाधिः । तत्र कतम
आरम्बणच्छेदनो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्व-
समाधीनामारम्बणच्छेदो भवति । अयमुच्यते आरम्बणच्छेदनो
नाम समाधिः । तत्र कतमः अविकारो नाम समाधिः । यत्र
समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां विकारान् नोपलभते । अयमुच्यते
अविकारो नाम समाधिः । तत्र कतमो ऽप्रकारो नाम समाधिः ।
यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां प्रकारमपि नोपलभते । अय-
मुच्यते ऽप्रकारो नाम समाधिः ॥ तत्र कतमः अनिकेतचारौ नाम
समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां निकेतं नोपलभते ।
अयमुच्यते अनिकेतचारौ नाम समाधिः । तत्र कतमस्तिमिरा-
पगतो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां तिमिरं
विशोधयति । अयमुच्यते तिमिरापगतो नाम समाधिः । तत्र
कतमश्चारित्रवती नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्व-
समाधीनाञ्चारित्रं समनुपश्यति । अयमुच्यते चारित्रवती नाम
समाधिः । तत्र कतमः अचलो नाम समाधिः । यत्र समाधौ
स्थित्वा सर्वसमाधीनचलान् समनुपश्यति । अयमुच्यते अचलो
नाम समाधिः । तत्र कतमो विषयतीर्णो नाम समाधिः । यत्र
समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां विषयं समतिक्रामति । अयमुच्यते

विषयतीर्णं नाम समाधिः । तत्र कतमः सर्वगुणमश्चयगतो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां सर्वममाधीनाञ्च गुणमश्चयमनुप्राप्नोति । अयमुच्यते सर्वगुणमश्चयगतो नाम समाधिः । तत्र कतमः स्थितनिश्चितो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधिषु चित्तं न प्रवर्तते । अयमुच्यते स्थितनिश्चितो नाम समाधिः । तत्र कतमः शुभपुष्पितशुद्धिनाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वममाधीनां शुभपुष्पितशुद्धिं प्रतिलभते अयमुच्यते शुभपुष्पितशुद्धिनाम समाधिः । तत्र कतमो बोध्यद्भवती नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां सप्तबोध्यद्धानि प्रतिलभते । अयमुच्यते बोध्यद्भवती नाम समाधिः । तत्र कतमो अनन्तप्रतिभानो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा समाधिस्वनन्तं प्रतिलभते । अयमुच्यते अनन्तप्रतिभानो नाम समाधिः । तत्र कतमो असमसमो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधिष्वनमसमतां प्रतिलभते । अयमुच्यते असमसमो नाम समाधिः । तत्र कतमः सर्वधर्मातिक्रमणो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्मातिक्रमणं समति क्रामति । अयमुच्यते सर्वधर्मातिक्रमणो नाम समाधिः । तत्र कतमः परिच्छेदकरो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां सर्वसमाधीनाञ्च परिच्छेदं पश्यति । अयमुच्यते परिच्छेदकरो नाम समाधिः । तत्र कतमो विमतिविकिरणो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां सर्वधर्माणाञ्च विमतिविकिरणमनुप्राप्नोति । अयमुच्यते विमतिविकिरणो

नाम समाधिः । तत्र कतमो निरधिष्ठानो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां स्थानं न समनुपश्यति । अयमुच्यते निरधिष्ठानो नाम समाधिः । तत्र कतम एकव्यूहो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा न कस्यचिद्दुर्गस्य द्वयतां समनुपश्यति । अयमुच्यते एकव्यूहोनाम समाधिः । तत्र कतम आकाराऽभिनिर्हारो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां सर्वसमाधीनाञ्चाकाराऽभिनिर्हारं समनुपश्यति । अयमुच्यते आकाराभिनिर्हारो नाम समाधिः । तत्र कतम एकाकारो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनामाकारं न समनुपश्यति । अयमुच्यते एकाकारो नाम समाधिः । तत्र कतम आकारानवकारो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनामद्वयतां समनुपश्यति । अयमुच्यते आकारानवकारो नाम समाधिः । तत्र कतमो नैर्वधिकसर्वभवतलविगतो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां नैर्वधिकज्ञानमनुप्रविशति । यस्याऽनुप्रवेशाच्च किञ्चिन्न प्रतिविध्यति । अयमुच्यते नैर्वधिकसर्वभवतलविगतो नाम समाधिः । तत्र कतमः सङ्केतस्तप्रवेशो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां सङ्केतस्तानि प्रवेशयति । अयमुच्यते सङ्केतस्तप्रवेशो नाम समाधिः । तत्र कतमो गौर्घोषाक्षरविमुक्तो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां गौर्घोषाक्षरविमुक्तान् समनुपश्यति । अयमुच्यते गौर्घोषाक्षरविमुक्तो नाम समाधिः । तत्र कतमो ज्वलनोल्का नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां ज्वलनोल्का

यति । अयमुच्यते ज्वलनोल्का नाम समाधिः । तत्र कतमोलक्षणं
 परिशोधनो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थितस्य सर्वसमाधीनां
 लक्षणानि परिशुध्यन्ते । अयमुच्यते लक्षणपरिशोधनो नाम
 समाधिः । तत्र कतमो ऽनभिलक्षितो नाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनभिलक्षितान् समनुपगच्छति । अय-
 मुच्यते अनभिलक्षितो नाम समाधिः । तत्र कतमः सर्वाकारवरो-
 पेतो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थितस्य सर्वसमाधयः सर्वा-
 कारवरोपेता भवन्ति । अयमुच्यते सर्वाकारवरपेतो नाम समाधिः ।
 तत्र कतमः सर्वसुखदुःखनिरभिनन्दौ नाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां सुखदुःखानि नानुपगच्छति ।
 अयमुच्यते सर्वसुखदुःखनिरभिनन्दौ नाम समाधिः । तत्र कतमो-
 ऽचयकरण्डो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां
 क्षयं न समनुपगच्छति । अयमुच्यते ऽचयकरण्डो नाम समाधिः ।
 तत्र कतमाधारणीमतिर्नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा
 सर्वधारणीं धारयति । अयमुच्यते धारणीमतिर्नाम समाधिः ।
 तत्र कतमः सम्यक्त्वमिथ्यात्वं सर्वसंपन्नो नाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां सम्यक्त्वमिथ्यात्वं न समनुपगच्छति ।
 अयमुच्यते सम्यक्त्वमिथ्यात्वं सर्वसंपन्नो नाम समाधिः । तत्र
 कतमः सर्वरोधप्रतिरोध प्रशमनो नाम समाधिः । यत्र समाधौ
 स्थित्वा सर्वसमाधीनां रोधं विरोधं समनुपगच्छति । अयमुच्यते
 सर्वरोधविरोधप्रशमनो नाम समाधिः । तत्र कतमो ऽनुरोधाप्रति-
 रोधो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां सर्वसं-

माधीनाञ्चानुरोधाप्रतिरोधं न समनुपगच्छति । अयमुच्यते ऽनु-
 रोधाप्रतिरोधो नाम समाधिः । तत्र कतमो विमलप्रभो नाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां प्रभामण्डलं नोप-
 लभते । अयमुच्यते विमलप्रभो नाम समाधिः । तत्र कतमः
 सारवती नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां
 सारं समनुपगच्छति । अयमुच्यते सारवती नाम समाधिः ।
 तत्र कतमः परिपूर्णचन्द्राभविमलो नाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थितस्य सर्वसमाधयः परिपूर्णा भवन्ति । तद्यथापि
 नाम पौर्णमास्यां चन्द्रमण्डलं । अयमुच्यते परिपूर्णचन्द्राभविमलो
 नाम समाधिः । तत्र कतमो महाब्यूहो नाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधि महाब्यूहसमन्नागतो भवति । अय-
 मुच्यते महाब्यूहो नाम समाधिः । तत्र कतमः सर्वाकारप्रभाकरो
 नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीन् सर्वधर्माञ्चाव-
 भासयति । अयमुच्यते सर्वाकारप्रभाकरो नाम समाधिः । तत्र
 कतमः समाधिसमता नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्व-
 समाधीनामनुविच्छेपमेकाग्रतामुपलभते । अयमुच्यते समाधि-
 समतानाम समाधिः । तत्र कतमो ऽरणसरणसमवसरणो नाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थितस्य सर्वसमाधयो नरणन्ति । अयमुच्यते
 ऽरणसरणसमवसरणो नाम समाधिः । तत्र कतमो ऽरणसरण
 सर्वसमवसरणो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा अरणसरण
 सर्वसमवसरणतामनुप्राप्नोति । अयमुच्यते अरणसरण सर्वसमवसरणो
 नाम समाधिः । तत्र कतमो ऽनिलम्बनिकेतनिरतो नाम समाधिः

यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनामाप्तयं नोपैति । अयमुच्यते
 अनिलम्भनिकेतनिरतो नाम समाधिः । तत्र कतमः तथतास्थित-
 निश्चितो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधितथ-
 ताया न विवर्द्धते । अयमुच्यते तथतास्थितनिश्चितो नाम
 समाधिः । तत्र कतमः कायकलिसंप्रमथनो नाम समाधिः । यत्र
 समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधिकायं नोपलभते । अयमुच्यते काय-
 कलिसंप्रमथनो नाम समाधिः । तत्र कतमो वाक्कलिविध्वंसन
 गगणकल्पो नाम समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वसमाधीनां
 वाक्कर्मनोपलभते । अयमुच्यते वाक्कलिविध्वंसनगगणकल्पो नाम
 समाधिः । तत्र कतम आकाशा ऽमङ्गविमुक्तिनिरूपणोपो नाम
 समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा सर्वधर्माणां आकाशाऽमङ्गनिरूप-
 लेपतामनुप्राप्नोति । अयमुच्यते आकाशा ऽमङ्गविमुक्तिनिरूपलेपो
 नाम समाधिः । इदं सुभूते बोधसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
 मितार्या चरतो महायानं ॥

शतसाहस्र्याः प्रज्ञापारमिताया अष्टमः परिवर्त्तः ॥ • ॥

अथ नवमः परिवर्तः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य महायानं । चत्वारि-
 मृत्युपस्थानानि । कृतमानि चत्वारि । कायमृत्युपस्थानं । वेदना-
 मृत्युपस्थानं । चित्तमृत्युपस्थानं । धर्ममृत्युपस्थानं । तच्च कृतमं
 कायमृत्युपस्थानं । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महामत्त्वो ऽध्यात्मकाये-
 काया ऽनुदर्शी विहरति । न च काय सहगतान् वितर्कान्
 वितर्कयत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीय लोकेऽभि-
 ध्यादौर्म्नस्ये तच्चाऽनुपलभयोगेन । बहिर्द्धाकायेकायानुदर्शी-
 विहरति । न च कायसहगतान् वितर्कान् वितर्कयत्यातापी-
 संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीयलोकेऽभिध्यादौर्म्नस्ये तच्चाऽनुपलभ-
 योगेन । अध्यात्मबहिर्द्धाकायेकायाऽनुदर्शी विहरति । न च
 कायसहगतान् वितर्कान् वितर्कयत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान्
 विनीयलोकेऽभिध्यादौर्म्नस्ये तच्चाऽनुपलभयोगेन ।

अध्यात्मवेदनासुवेदनाऽनुदर्शी विहरति । न च वेदनासहग-
 तान् वितर्कान् वितर्कयत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीयलो-
 केऽभिध्यादौर्म्नस्ये तच्चाऽनुपलभयोगेन । बहिर्द्धावेदनासुवेदना-
 नुदर्शी विहरति । न च वेदना सहगतान् वितर्कान् वितर्कयत्या-
 तापी संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीयलोकेऽभिध्यादौर्म्नस्ये तच्चाऽनु-
 पलभयोगेन । अध्यात्मबहिर्द्धावेदनासु वेदनाऽनुदर्शी विहरति ।
 न च वेदना सहगतान् वितर्कान् वितर्कयत्यातापी संप्रजानन्

स्मृतिमान् विनीयस्त्रोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 अथात्मचित्तेचित्ताऽनुदर्शी विहरति । न च चित्तमहगतान्
 वितर्कान् वितर्कयत्यातापी संप्रजानान् स्मृतिमान् विनीयस्त्रोके
 ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । यद्विद्धां चित्तेचित्ताऽनु-
 दर्शी विहरति । न च चित्तमहगतान् वितर्कान् वितर्कयत्यातापी
 संप्रजानान् स्मृतिमान् विनीयस्त्रोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुप-
 लम्भयोगेन । अथात्मवद्विद्धां चित्तेचित्ताऽनुदर्शी विहरति । न
 च चित्तमहगतान् वितर्कान् वितर्कयत्यातापी संप्रजानान् स्मृति-
 मान् विनीयस्त्रोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

अथात्मधर्मेण धर्मानुदर्शी विहरति । न च धर्ममहगतान्
 वितर्कान् वितर्कयत्यातापी संप्रजानान् स्मृतिमान् विनीयस्त्रोकेऽभि-
 ध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

कथं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो ऽध्यात्मकाये कायानुदर्शी
 विहरति । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वश्चरंश्चरामीति प्रजा-
 नातिस्थितः स्थितोऽस्मीति प्रजानाति । निपन्नो निपन्नोऽस्मीति
 प्रजानाति । शयानः शयितोऽस्मीति प्रजानाति । यथा यथा
 खलु पुनरस्य कायः स्थितो भवति प्रणीत वा ऽप्रणीतं वा तथा-
 गतश्च न प्रजानाति । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
 ऽध्यात्मकाये कायानुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानान् स्मृतिमान्
 विनीयस्त्रोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । पुनरपरं
 सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो ऽध्यात्मकाये कायाऽनुदर्शीविह-
 रति । सोऽभिक्राम न वा प्रतिक्राम न वा संप्रजानचारी भवत्या

लोकित विलोके संप्रज्ञानचारौ च भवति । सस्मिञ्चिते प्रसारिते
 संप्रज्ञानचारौ भवति । संघाटीयाचचीवरधारणे संप्रज्ञानचारौ
 भवति । अग्नितपीतस्वादितस्वादितान् संप्रज्ञानचारौ भवति ।
 ग्रथितनिद्राक्लमप्रतिविनोदिते संप्रज्ञानचारौ भवति । आगत-
 गत संप्रज्ञानचारौ भवति । स्थिते निषद्यायां संप्रज्ञानचारौ भवति ।
 स्वप्नजागरिते संप्रज्ञानचारौ भवति । भाषिते तृष्णीभावे संप्र-
 ज्ञानचारौ भवति । प्रतिसंलयने संप्रज्ञानचारौ भवति । एवं खलु
 सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् प्रवृत्तः
 कायानुदर्शी विहरत्यातापी संप्रज्ञानं स्मृतिमान् विनीयल्लोके
 ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन । पुनरपरं सुभूते बोधि-
 सत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् स्मृतं आश्रयन् स्मृतं
 आश्रयमितीति प्रजानाति । स्मृतं प्रश्रयन् स्मृतः प्रश्रयमितीति
 प्रजानाति । दीर्घमाश्रयन् दीर्घमाश्रयमितीति प्रजानाति ।
 दीर्घं प्रश्रयन् दीर्घं प्रश्रयमितीति प्रजानाति । ब्रह्ममाश्रयन्
 ब्रह्ममाश्रयमितीति प्रजानाति । ब्रह्मं प्रश्रयन् ब्रह्मं प्रश्रयमितीति
 प्रजानाति । तद्यथापि नाम सुभूते दक्षोभ्रमचक्रवर्त्ती भ्रमचक्र-
 वर्त्तन्नेवामी वा दीर्घमाविध्यामीति प्रजानाति । ब्रह्मं प्रविध्या-
 मीति प्रजानाति । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञा-
 पारमितायां चरन् स्मृतं आश्रयन् स्मृतं आश्रयमितीति प्रजानाति ।
 स्मृतः प्रश्रयन् स्मृतः प्रश्रयमितीति प्रजानाति । दीर्घमाश्रयन्
 दीर्घमाश्रयमितीति प्रजानाति । दीर्घं प्रश्रयन् दीर्घं प्रश्रयमितीति
 प्रजानाति । • ब्रह्ममाश्रयन् ब्रह्ममाश्रयमितीति प्रजानामिति ।

इत्थं प्रथमम् हृत्थं प्रथमिमीति प्रजानाति । एवं सन् सुभूते बोधिमत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमितायां चरन्निममेव कायधातुं यथाभूतं प्रत्यवेक्षते । अन्यस्मिन् काये पृथिवी धातुरन्धातु स्तेजोधातु र्वायुधातु । तद्यथापि नाम सुभूते दक्षो गो घातको वा गोघातकान्नेवाभी वा तीक्ष्णेन शस्त्रेण गां हत्वा चत्वारि फलकानि कुर्यात् चत्वारि फलकानि हत्वा प्रत्यवेक्षते स्थितो वा ऽयनिषण्ण । एवमेव सुभूते बोधि-सत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमितायां चरन्निममेव कायधातुं यथाभूतं प्रत्यवेक्षते । अन्यस्मिन् काये पृथिवीधातुरन्धातु स्तेजोधातु र्वायुधातु । एवं सन् सुभूते बोधिमत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापार-मितायां चरन् स्थितो वा निषण्णो ऽध्यात्मकाये काया ऽनुपगम्यो विहरत्यातापी सप्रज्ञानन् स्मृतिमान् विनीयलोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।

पुनरपर सुभूते बोधिमत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमितायां चर-
निममेव काय ऽमुर्द्धपादतलादध केशमस्तकाचखलोमत्वक्षुपर्थ्यन्त
पृष्ठे नानाविधस्या ऽशुचे र्यथाभूतं प्रत्यवेक्षते । अन्यस्मिन् काये
केशलोमानि नखादन्तास्त्वक् चर्ममासास्त्रायुरधिरमस्त्रिमज्जाबुक्क
हृदय यकृतं क्लोमकं श्रोत्रा फुण्डुषमात्रा मान्द्रागुणा उदरयन्त्र
मूत्र पुरीष सद्युर्मदामद खट सिंहाणक पृथ पित्त श्लेष्मावमा-

पुनरपर सुभूते बोधिमत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमितायां चर-
निममेव काय ऽमुर्द्धपादतलादध केशमस्तकाचखलोमत्वक्षुपर्थ्यन्त
पृष्ठे नानाविधस्या ऽशुचे र्यथाभूतं प्रत्यवेक्षते । अन्यस्मिन् काये
केशलोमानि नखादन्तास्त्वक् चर्ममासास्त्रायुरधिरमस्त्रिमज्जाबुक्क
हृदय यकृतं क्लोमकं श्रोत्रा फुण्डुषमात्रा मान्द्रागुणा उदरयन्त्र
मूत्र पुरीष सद्युर्मदामद खट सिंहाणक पृथ पित्त श्लेष्मावमा-

सीकामला मस्तकं मस्तक गङ्गामक्षि पृथकं । तद्यथापि नाम
सुभृते कार्ष्णिकस्य मृतोचिः पूर्णं नानाधान्यजातानां तिलानां
सर्पपाणां मुद्गानां माषाणां मसूराणां यवानां गोधूमानां शालीनां
घ्रीहीणां, तामेनां चक्षुभान् पुरुषासुक्ता प्रत्यवेचमाणः एवं
जानीयादिमेतिलाः इमे मर्षपाः इमे मुद्गाः इमे माषाः इमे
मसूराः इमे यवाः इमे गोधूमाः इमे शालयः इमे घ्रीहयः ।
एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वो महामत्तः इममेव कायमूर्द्धं पादतला-
दधः केशमस्तकानखलोमत्वक्षुप्यन्तं पूर्णं गानाविधस्याऽऽशुचे ।
सन्त्यस्मिन् काये केशा लोमानि नखादन्तास्त्वक्षुचर्ममण्डायु
रुधिरमस्थिमज्जाबुद्धं हृदयं यक्षत् क्लोमकं शीघ्रा पुष्कप मात्र
मान्त्रगुणा उदीरयकं मूत्रं पुरीषमशुस्त्रेदोमदः खेटः सिंहाणकं
पूयं पित्तं क्षेष्ठा वसालमीकामलामस्तक मस्तक गङ्गामक्षि गूयकं
कर्णं गूयकं । एवं खलु सुभृते बोधिसत्त्वो महामत्तः प्रज्ञापारमि-
तायां चरन्मध्यात्मकाये कायानुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन्
स्रतिमान् विनीयलोकेऽभिध्यादौर्मनस्ये । तच्चाऽनुपलगायोगेन ।
पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वो महामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यदाश्लशामगतः पश्यति । नानारूपाणि शिवपयिकायामपविद्धानि
श्रवणयन उद्ग्रीतान्येकाहमृतानि वा ह्यहमृतानि वा अहमृतानि
वा चतुरहमृतानि वा पञ्चाहमृतानि वा व्याघ्रातकानि वा
विनीलकानि वा विपूतिकानि वा विखादितकानि वा विलोहि-
तकानि वा विचित्रकानि वा । स इम मेव कायं नात्रोपमंहर-
त्ययमपि कथ्य एवं धर्मा एवं स्वभाव एतां धर्मतामध्यति वृत्तः ।

एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 बहिर्द्वाकाये कायानुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान्
 विनीयलोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये, तच्चानुपलम्भयोगेन । पुनरपरं
 सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यदापश्यति
 शिवपयिकाया मुद्गीतानि मृतशरीराणि षड्भात्रमृतानि वा सप्त
 रात्रमृतानि वा काकै वा खाद्यमानानि कर्कशै वा कुररै वा गृध्रै
 वा वास्तसै वा शृगालै वा श्वभि वा तदन्ये वा नानाविधैः
 प्राणजजातैः खाद्यमानानि । स इममेव कायं तत्रोपसंहरत्ययमपि
 काय एवं धर्मा एवं स्वभाव एतां धर्मतामध्यतिवृत्तः । एवं खलु
 सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् बहिर्द्वाकाये
 कायानुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान्, विनीय
 लोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चानुपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 यदापश्यति शिवपयिकायामुद्गीतानि मृतशरीराणि विखादितान्य
 शुचीनि पूतीनि दुर्गन्धानि । स इममेव कायं तत्रोपसंहरत्य-
 यमपि काय एवं धर्मा एवं स्वभाव एतां धर्मतामध्यतिवृत्तः ।
 एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 बहिर्द्वाकाये काया ऽनुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान्
 विनीयलोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चानुपलम्भयोगेन । पुनरपरं सुभूते
 बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यदापश्यति शिव-
 पयिकायामश्विप्रकलान् मांसरुधिरचितान् स्नायु विनिबद्धान्
 स इममेव कायं तत्रोपसंहरत्ययमपि काय एवं धर्मा एवं

स्वभाव एतां धर्मतामध्यतिष्ठतः । एवं खलु सुभूते बोधिमत्त्वो
महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् बहिर्द्वीकाये कायाऽनुदर्शी
विहरत्यातापी संप्रज्ञानन् कृतिमान् विनीयलोके ऽभिध्यादौ-
र्मनस्ये तथाऽनुपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
चरन् यथा शिवपथिकायामस्थिमकलानपगतमास रुधिरपायु
बन्धमान् शङ्खनिभान् पश्यति । स इममेव कायं तत्रोपसंहर-
त्ययमपि कायं एवं धर्मा एवं स्वभाव एतां धर्मतामध्यतिष्ठतः ।
एवं खलु सुभूते बोधिमत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
बहिर्द्वीकाये कायाऽनुदर्शी विहरत्यातापी संप्रज्ञानन् कृतिमान्
विनीयलोके अभिध्यादौर्मनस्ये । तथाऽनुपलभ्ययोगेन । पुनरपरं
सुभूते बोधिमत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् यदा
पश्यति । शिवपथिकायामस्थिमकलान्बन्धन विप्रमुक्ता यथाशङ्खाः
पृथिव्यां विचित्राः । स इममेव कायं तत्रोपसंहरत्ययमपि काय
एवं धर्मा एवं स्वभाव एतां धर्मतामध्यतिष्ठतः । एवं खलु सुभूते
बोधिमत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् बहिर्द्वीकाये काया
ऽनुदर्शी विहरत्यातापी संप्रज्ञानन् कृतिमान् विनीयलोकेऽभि-
ध्यादौर्मनस्ये तथाऽनुपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
यदा पश्यति शिवपथिकायामस्थीनि पृथिव्यां दिग्विदिशो विचि-
त्रान्येव पादास्थीन्यन्येन जङ्घास्थीन्यन्येन नोर्बस्थीन्यन्येन श्रोणीकटा-
हमन्येन पृष्ठवंशान्यन्येन पार्श्वकास्थीन्यन्येन वाङ्मस्थीन्यन्येन ग्रीवा-

स्थीन्यन्येन शिर कपालास्थीनि । स इममेव कायं तत्रोपसहर-
 त्ययमपि काय एव धर्मा एव स्वभाव एता धर्मतामध्यतिवृत्त ।
 एव खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमितायां चरन्
 बहिर्द्वाकाये कायानुदर्शो विहरत्यातापी सप्रजानन् स्मृतिमान्
 विनीयस्त्रोकेऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । पुनरपरं
 सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमितायां चरन् यदा पश्यति
 शिवपयिकायामस्थीन्यनेक वार्षिकानि चातपपरितापितानि श्वेतानि
 शङ्खनिभानि । स इममेव कायं तत्रोपसहृत्ययमपि काय एव
 धर्मा एव स्वभाव एता धर्मतामध्यतिवृत्त । एव खलु सुभूते
 बोधिसत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमितायां चरन् बहिर्द्वाकाये
 कायानुदर्शो विहरत्यातापी सप्रजानन् स्मृतिमान् विनीयस्त्रोके-
 ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमिताया
 चरन् यदा पश्यति शिवपयिकायामस्थीन्यनेक वार्षिकानि
 तिरोभूतानि नीलानि कपोतवर्णानि पूतीनि चूर्णजातानि पृथिव्यां
 पाशुनाममममीभूतानि । स इममेव कायं तत्रोपसहृत्ययम-
 पि काय एव धर्मा एव स्वभाव एता धर्मतामध्यतिवृत्त ।
 एव खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्व प्रज्ञापारमिताया चरन्
 ध्यात्मकाये कायानुदर्शो विहरत्यातापी सप्रजानन् स्मृतिमान्
 विनीयस्त्रोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

बहिर्द्वाकाये काया ऽनुदर्शो विहरत्यातापी सप्रजानन्
 स्मृतिमान् विनीयस्त्रोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

अध्यात्मबहिर्द्वांकाये कायाऽनुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन्
स्मृतिमान् विनीयलोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

अध्यात्मवेदनासुवेदनाऽनुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृति-
मान् विनीयलोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । बहिर्द्वा-
वेदना सुवेदना ऽनुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान्
विनीयलोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अध्यात्म-
बहिर्द्वावेदना सुवेदना ऽनुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृति-
मान् विनीयलोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अध्यात्म-
चित्ते चित्ताऽनुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीय-
लोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । बहिर्द्वाचित्तेचित्ता-
नुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीयलोके ऽभि-
ध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अध्यात्मबहिर्द्वा चित्तेचित्ता-
ऽनुदर्शी विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीयलोके
ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । अध्यात्मधर्मेषु धर्माऽनुदर्शी
विहरत्यातापी संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीयलोकेऽभिध्यादौर्मनस्ये
तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । बहिर्द्वाधर्मेषु धर्मानुदर्शी विहरत्यातापी
संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीयलोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । अध्यात्मबहिर्द्वाधर्मेषु धर्माऽनुदर्शी विहरत्यातापी
संप्रजानन् स्मृतिमान् विनीयलोके ऽभिध्यादौर्मनस्ये तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । इदमपि सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत
चत्वारि सम्यक् प्रहाणानि । कतमानि । इदं सुभृते बोधिसत्त्वो

महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुत्पन्नानां पापकामाकुशल-
धर्माणामनुत्पादाय क्लृप्तं जनयति । व्यायच्छते । वीर्यमारभते ।
चित्तं प्रगृह्णाति । सम्यक् प्रदधाति । उत्पन्नानां पापकामा-
कुशलधर्माणां प्रहाणाय क्लृप्तं जनयति । व्यायच्छते वीर्यमारभते
चित्तं प्रगृह्णाति । सम्यक् प्रदधाति । अनुत्पन्नानां कुशलधर्माणा-
मुत्पादाय क्लृप्तं जनयति, व्यायच्छते वीर्यमारभते चित्तं प्रगृह्णाति
सम्यक् प्रदधाति । उत्पन्नानाकुशलानां धर्माणां स्त्रितये भूयोता-
वमतायै असंमोषाय परिपूरये क्लृप्तं जनयति । व्यायच्छते
वीर्यमारभते चित्तं प्रगृह्णाति सम्यक् प्रदधाति । तच्चाऽनुपलभ-
योगेन । इदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत-
चत्वार षड्विपादाः । कतमे चत्वारः इह सुभूते बोधिसत्त्वो
महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् क्लृप्तसमाधि प्रहाणाऽसंस्कारस-
मन्नागतं षड्विपादान् भावयति । विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं
निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं । वीर्यसमाधिप्रहाणां समन्नागत-
षड्विपादान् भावयति । विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोध-
निःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं चित्तं समाधिप्रहाणाऽसंस्कारसमन्नागत-
षड्विपादान् भावयति । विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं । निरोध-
निःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं । समाधिप्रहाणसंस्कारं समन्नागतषड्वि-
पादान् भावयति । विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं
व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलभयोगेन । इदमपि सुभूते बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत
पञ्चेन्द्रियाणि । कतमानि पञ्च । अद्वेन्द्रियं वीर्येन्द्रियं स्मृतीन्द्रियं
समाधीन्द्रियं प्रज्ञेन्द्रियमिदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
महायानं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत
पञ्चवलानि । कतमानि पञ्च । अद्वावलं वीर्यवलं स्मृतिवलं
समाधिवलं प्रज्ञावलमिदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
महायानं तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य महायानं । यदुत सप्तबोध्यङ्गानि । कतमानि सप्तस्मृति-
सम्बोध्यङ्गं धर्मप्रविषयसम्बोध्यङ्गं वीर्यसम्बोध्यङ्गं प्रीतिसम्बोध्यङ्गं
अद्विसम्बोध्यङ्गं समाधिसम्बोध्यङ्गं उपेक्षासम्बोध्यङ्गं । तच्च कतमत्
स्मृतिसम्बोध्यङ्गं । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां चरन् स्मृतिस्मृत्यङ्गं भावयति विवेकनिःश्रितं विराग-
निःश्रितं निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
कतद्धर्मप्रविषय सम्बोध्यङ्गं । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
प्रज्ञापारमितायां चरन् धर्मप्रविषयसम्बोध्यङ्गं भावयति । विवेक-
निःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं । तच्चा-
ऽनुपलम्भयोगेन । कतमवीर्यसम्बोध्यङ्गं । इह सुभूते बोधिसत्त्वो
महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् वीर्यसम्बोध्यङ्गं भावयति ।
विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं ।
तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । तच्च कतमप्रीतिसम्बोध्यङ्गं । इह सुभूते
बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां प्रीतिसम्बोध्यङ्गं भावयति ।

विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं ।
तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । तत्र कतमत्प्रसङ्गि सम्बोध्यङ्गं ।

इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
प्रसङ्गिसम्बोध्यङ्गं भावयति । विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं
निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । तत्र
कतमत्प्रसाधिसम्बोध्यङ्गं । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञा-
पारमितायां चरन् समाधि सम्बोध्यङ्गं भावयति । विवेकनिःश्रितं
विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं तच्चाऽनुपलम्भो-
योगेन । तत्र कतमदुपेक्षासम्बोध्यङ्गं । इह सुभूते बोधिसत्त्वो
महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्नुपेक्षासम्बोध्यङ्गं भावयति विवेक-
निःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं तच्चाऽनुप-
लम्भयोगेन । इदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं यदुताय्या-
ष्टाङ्गो मार्गः । सम्यग्दृष्टिः । सम्यक् सङ्कल्पः । सम्यक् वाक् । सम्यक्
कर्मान्तः । सम्यगाजीवः । सम्यग्व्यायामः । सम्यक् स्मृतिः । सम्यक्
समाधिः । तत्र कतमा सम्यग्दृष्टिः । इह सुभूते बोधिसत्त्वो
महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सम्यग्दृष्टिं भावयति ।
विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं
तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । तत्र कतमः सम्यक् सङ्कल्पः । इह सुभूते
बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सम्यक् सङ्कल्पं
भावयति । 'विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं
व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । कतमा सम्यग्वाक् । इह

सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सम्यग्वाचं
 भावयति विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं
 व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । कतमः सम्यक् कर्मान्तः ।
 इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् सम्यक्
 कर्मान्तं भावयति । विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोधनिःश्रितं
 व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । कतमः सम्यगाजीवः
 इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन्
 सम्यगाजीवं भावयति । विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं निरोध-
 निःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । कतमः सम्यग्
 व्यायामः । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 चरन् सम्यग् व्यायामं भावयति । विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं
 निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । कतमा
 सम्यक् स्मृतिः । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां
 चरन् सम्यक् स्मृतिं भावयति । विवेकनिःश्रितं विरागनिःश्रितं
 निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । कतमः
 सम्यक् समाधिः । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमि-
 तायां चरन् सम्यक् समाधिं भावयति । विवेकनिःश्रितं विराग-
 निःश्रितं निरोधनिःश्रितं व्यवसर्गपरिणतं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।
 इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत प्रयः
 समाधयः । कतमे समाधयस्तयः । शून्यता समाधिरानिमित्त
 समाधिरप्रणिहितसमाधिः । तत्र कतमः शून्यता समाधिः

स्वस्त्यक्षयशून्यान् सर्वधर्मान् प्रत्यवेक्षमाणस्य या चित्तस्य स्थितिः
 शून्यता विमोक्षमुखमयमुच्यते शून्यता समाधिः । तत्र कतम
 आनिमित्तसमाधिः । आनिमित्तान् सर्वधर्मान् प्रत्यवेक्षमाणस्य
 या चित्तस्य स्थितिरानिमित्त विमोक्षमुखमयमुच्यते आनिमित्तः
 समाधिः । तत्र कतमोऽप्रणिहितः समाधिः । सर्वधर्मा अनभि-
 संस्कारा इत्यनभिसंस्कुर्वतोयाचित्तस्य स्थितिरप्रणिहितविमोक्षम-
 यमुच्यते ऽप्रणिहितः समाधिः । इमा विमोक्षमुखेषु स्मृतयः
 कर्त्तव्याः । अजह्नीयमाणेन । इदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य महा-
 मत्त्वस्य महायानं । तस्माऽनुपलम्भयोगेन ।

पुनरपर सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत्तैका-
 दशज्ञानानि । कतमान्यैकादश । दुःखज्ञानं समुदयज्ञानं निरोध-
 ज्ञानं मार्गज्ञानं चयज्ञानमनुत्पादज्ञानं धर्मज्ञानमन्वयज्ञानं
 संवृत्तिज्ञानं परिचयज्ञानं यथास्तज्ञानं । तत्र कतम दुःखज्ञानं
 यदुःखस्याऽनुत्पादज्ञानं । तत्र कतमत्समुदयज्ञानं यत्समुदयस्य
 प्रहाणज्ञानं । तत्र कतमन्निरोधज्ञानं यदुःखनिरोधज्ञानं । तत्र
 कतमत् मार्गज्ञानं यदार्याष्टाङ्गमार्गज्ञानं । तत्र कतमत् चयज्ञानं
 यद्वागदोषमोहचयज्ञानं । तत्र कतमदनुत्पादज्ञानं यद्भगवत्यनुत्पाद-
 ज्ञानं । तत्र कतमद्वर्त्मज्ञानं यत्पञ्चानां स्कन्धानामपरिचि-
 त्तपरिच्छेदज्ञानं । तत्र कतमदचयज्ञानं यच्चतुरनित्यमितिज्ञानं
 श्रोत्रमनित्यमिति ज्ञानं घ्राणमनित्यमिति ज्ञानं जिह्वाऽनित्येति
 ज्ञानं कायोऽनित्य इति ज्ञानं मनोऽनित्यमिति ज्ञानं । रूपमनित्य-
 मिति ज्ञानं शब्दोऽनित्य इति ज्ञानं गन्धोऽनित्य इति ज्ञानं

रसोऽनित्य इति ज्ञानं स्पर्शाऽनित्य इति ज्ञानं धर्मा अनित्या इति ज्ञानं । चक्षुधातुरनित्यं इति ज्ञानं । रूपधातुरनित्य इति ज्ञानं । चक्षुर्विज्ञानधातुरनित्य इति ज्ञानं । श्रोत्र धातुरनित्य इति ज्ञानं । शब्दधातुरनित्य इति ज्ञानं । श्रोत्र विज्ञानधातुरनित्य इति ज्ञानं । घ्राणधातुरनित्य इति ज्ञानं । गन्धधातुरनित्य इति ज्ञानं । घ्राण-विज्ञानधातुरनित्य इति ज्ञानं । जिह्वाधातुरनित्य इति ज्ञानं । रसधातुरनित्य इति ज्ञानं । जिह्वाविज्ञानधातुरनित्य इति ज्ञानं । कायधातुरनित्य इति ज्ञानं । स्पर्शधातुरनित्य इति ज्ञानं । कायविज्ञानधातुरनित्य इति ज्ञानं । मनोधातुरनित्य इति ज्ञानं । धर्मधातुरनित्य इति ज्ञानं । मनोविज्ञानधातुरनित्य इति ज्ञानं । इन्द्रियधातुरनित्य इति ज्ञानं । अन्धातुरनित्य इति ज्ञानं । तेजोधातुरनित्य इति ज्ञानं । वायुधातुरनित्य इति ज्ञानं । आकाशधातुरनित्य इति ज्ञानं । विज्ञानधातुरनित्य इति ज्ञानं । अविद्याऽनित्येति ज्ञानं । संस्कारा अनित्या इति ज्ञानं । विज्ञान-मनित्यमिति ज्ञानं । नामरूपमनित्यमिति ज्ञानं । यदायतनमनित्य-मिति ज्ञानं । स्पर्शाऽनित्य इति ज्ञानं । वेदनाऽनित्येति ज्ञानं । दृष्ट्याऽनित्येति ज्ञानं । उपादानमनित्यमिति ज्ञानं । भवोऽनित्य-इति ज्ञानं । जातिरनित्येति ज्ञानं । जरामरणमनित्यमिति ज्ञानं ।

तत्र कतमस्यवृत्तिज्ञानं यत्परमत्त्वानां परपुङ्गवानां चेतमेव चेतोऽज्ञानं । तत्र कतमत्परिचयज्ञानं । यत्प्रतिपक्षज्ञानं । तत्र कतमद्यथाकतज्ञानं । यत्तथागतस्य सव्याकारज्ञताज्ञानं । इदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य महायानं । तच्चाऽनुपपन्नमभ्योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत-
चीणीन्द्रियाणि । कतमानि चीणि । अज्ञातमाज्ञास्थामीतीन्द्रिय-
माज्ञेन्द्रियमाज्ञातावीन्द्रियं । तच्च कतमदज्ञातमाज्ञास्थामीतीन्द्रियं ।
यच्छैक्षणां पुद्गलानामनभिषमिता विनामिता सम्पदविनयं अद्वे-
न्द्रियं वीर्येन्द्रियं स्मृतीन्द्रियं समाधीन्द्रियं प्राज्ञेन्द्रियमिदमुच्यते-
नाज्ञातमाज्ञास्थामीतीन्द्रियं । तच्च कतमदज्ञेन्द्रियं । यच्छैक्षणां
पुद्गलानामाज्ञातवता अद्वेन्द्रियं वीर्येन्द्रियं स्मृतीन्द्रियं समाधीन्द्रियं
प्राज्ञेन्द्रियमिदमुच्यते आज्ञेन्द्रियं । तच्च कतमदाज्ञातावीन्द्रियं ।
यच्छैक्षणां पुद्गलानामर्हतां प्रत्येकयुद्धानां बोधिसत्त्वानां तथा-
गतानां अद्वेन्द्रियं वीर्येन्द्रियं स्मृतीन्द्रियं समाधीन्द्रियं
प्राज्ञेन्द्रियमिदमुच्यते आज्ञातावीन्द्रियं । इदमपि सुभूते बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । तद्वाऽनुपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत-
चयः समाधयः । कतमे चयः सवितर्कः सविचारः समाधिरवितर्को-
ऽविचारमात्रः समाधिरवितर्कोऽविचारः समाधिः । तच्च कतमः
सवितर्कः सविचारः समाधिः । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
विविक्तं कामैर्बिबिक्तं पापकैरक्षुष्यैर्धर्मैः सवितर्कं सविचारं विवे-
कजप्रीतिसुखं प्रथमं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति । अयमुच्यते सवितर्कः
सविचारः समाधिः । तच्च कतमोऽवितर्कोऽविचारमात्रः समाधिः । या
प्रथमस्य ध्यानस्य द्वितीयस्य ध्यानस्यान्तरिका । अयमुच्यतेऽवितर्को-
ऽविचारमात्रः समाधिः । तच्च कतमोऽविचारः समाधिः । यत्
द्वितीयं ध्यानं तृतीयं ध्यानं चतुर्थं ध्यानं आकाशावस्थायतन

समापत्तिः । विज्ञानाऽनन्यायतनसमापत्तिराकिञ्चन्यायतनसमापत्ति-
नैव संज्ञानासंज्ञायतनसमापत्तिः संज्ञावेदयितनिरोधसमापत्तिरय-
मुच्यते अवितर्कः अविचारः समाधिः । इदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य महायानं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत
दशानुसूतयः । कतमादश, बुद्धाऽनुसूति धर्माऽनुसूतिः
संघाऽनुसूतिः शीलानुसूतिः त्यागानुसूतिः देवतानुसूतिः ।
आनापाऽनुसूतिरुद्देगानुसूतिर्भरणानुसूतिः कायगतानुसूतिः ।
रिदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । तच्चाऽनुप-
लम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत
चत्वारि ध्यानानि । चत्वार्यप्रमाणानि चतस्र आरूप्यसमापत्तयः ।
अष्टौविमोक्षाः । नवानुपूर्वविहारसमापत्तयः । तच्च कतमानि
चत्वारि ध्यानानि । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापार-
मितायां चरन् विविक्तं कामैर्विविक्तं पापकैरकुशलैर्धर्मैः सवितर्कं
सविचारं विवेकजं प्रीतिसुखं प्रथमं ध्यानमुपसम्पद्यविहरति ।
सवितर्कं सविचाराणां व्युत्पन्नादध्यात्मसम्प्रसादाच्चेतस एकोती-
भावादवितर्कमविचारं समाधिजं प्रीतिसुखं द्वितीयं ध्यानमुप-
सम्पद्यविहरति । स प्रीतेर्बिरागादुपेक्षकोविहरति । स्मृतिमान्
सम्प्रज्ञानम् सुखञ्च कायेन प्रतिसम्वेदयति । यत्तदार्यां चाचक्षते
उपेक्षकः स्मृतिमान् सुखविहारोनिष्प्रीतिकं तृतीयं ध्यानमुपसम्पद्य-
विहरति । सुसुखस्य च प्रहाणत दुःखस्य च प्रहाणात् पूर्वमेव

च भौमनस्य दौर्भानस्योरस्तङ्गमाददुःखाऽसृष्टमुपेक्षाकृतिपरिशुद्धं
चतुर्थं ध्यानमुपसम्पद्य विहरति । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । इमानि
चत्वारि ध्यानानि । तत्र कतमानि चत्वार्यप्रमाणानि इह सुभूते
बोधिमतो महामत्त प्रज्ञापारमितायां चरन् मैत्रीसहगतेन चित्तेन
विपुलेन महद्गतेनाऽद्वयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽसपत्नेनाऽव्यावध्येन
धर्मधातुपरमे लोके आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशःस्फुरित्वा-
ऽधिसुच्योपसम्पद्य विहरति । अकरुणासहगतेन चित्तेन विपुलेन
महद्गतेनाऽद्वयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽसपत्नेनाऽव्यावध्येन धर्म-
धातुपरमेलोक आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशःस्फुरित्वाऽधिसु-
च्योपसम्पद्य विहरति । समुदितासहगतेन चित्तेन विपुलेन
महद्गतेनाद्वयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽसपत्नेनाऽव्यावध्येन धर्मधातु-
परमेलोक आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशःस्फुरित्वाऽधिसुच्योप-
सम्पद्य विहरति । सङ्कोचासहगतेन चित्तेन विपुलेन महद्गतेना
ऽद्वयेनाऽप्रमाणेनाऽवैरेणाऽसपत्नेनाऽव्यावध्येन धर्मधातुपरमेलोक
आकाशधातुपर्यवसाने दशदिशःस्फुरित्वाऽधिसुच्योपसम्पद्य विह-
रति । अनुपलम्भयोगेन । इमानि चत्वार्यप्रमाणानि ।

कतमाद्यतस्त आरूप्यमभापत्तयः । इह सुभूते बोधिमतो-
महामत्तः प्रज्ञापारमितायां चरन् सर्वशोरूपसंज्ञानां समतिक्रमात्-
प्रतिघसंज्ञानामस्तङ्गामाथानात्वसंज्ञानाम मनसिकारादनन्तमाका-
शमित्याकाशानन्यायतनमुपसम्पद्य विहरति । सर्वं आकाशा-
ऽनन्यायतन समकमादनन्त विज्ञानमिति विज्ञानानन्यायतनमु-
पसम्पद्य विहरति । स सर्वशोविज्ञानानन्यायतनसमतिक्रमाद्यास्ति

किञ्चिदित्याकिञ्चन्यायतनमुपसम्पद्य विहरति । सर्वश आकिञ्च-
न्यायतन समतिक्रमाच्चैव संज्ञानासंज्ञायतनमुपसम्पद्य विहरति ।
तच्चाऽनुपलम्भयोगेन । इमाश्चतस आरूप्यसमापत्तयः । तत्र कतमे-
ऽष्टौ विमोचाः । रूपरूपाणि पञ्चत्ययं प्रथमो विमोचाः ।
अथात्मरूपसंज्ञीवहिर्द्वारूपाणि पञ्चत्ययं द्वितीयो विमोचाः ।
शून्यताया अधिमुक्तोभवत्ययं तृतीयो विमोचाः । स सर्वशो-
रूपसंज्ञानां समतिक्रमात् प्रतिघसंज्ञानामस्तद्गमात्वानात्वसंज्ञानाम
मनसिकारादनन्तमाकाशमित्याकाशानन्त्यायतनमुपसम्पद्य विहरति ।
अयं चतुर्थो विमोचः । स सर्वश आकाशानन्त्यायतन समतिक्र-
मादनन्तं विज्ञानमिति विज्ञानानन्त्यायतनमुपसम्पद्य विहरति ।
अयं पञ्चमो विमोचः । स सर्वशोविज्ञानानन्त्यायतन समति-
क्रमाच्चास्ति किञ्चिदित्याकिञ्चन्यायतनमुपसम्पद्य विहरति । अयं
षष्ठो विमोचः । स सर्वश आकिञ्चन्यायतन समतिक्रमाच्चैव
संज्ञानासंज्ञायतनमुपसम्पद्य विहरति । अयं सप्तमो विमोचः ।
स सर्वशो कैव संज्ञानासंज्ञायतनसमतिक्रमात् संज्ञावेदयित
मिरोधमुपसम्पद्य विहरति । अयमष्टमोविमोचाः । तच्चाऽनुपलम्भ-
योगेन । इमेऽष्टौ विमोचाः ।

तत्र कतमा नवानुपूर्वाविहारसमापत्तयः । इह सुभृते
बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् विविक्तं कामैर्विविक्तं
पापकैरकुशलैर्धर्मैः, स वितर्कः स विचार विवेकजं प्रीतिसुखं
प्रथम ध्यानमुपसम्पद्य विहरति । स वितर्कमविचाराणां
अपसमादध्यात्मसम्प्रसादाच्चेतस एकोतीभावादवितर्कमविचारं

समाधिजं प्रीतिसुखं द्वितीयं ध्यानमुपसम्पद्य विहरति ।
 सप्रीतेर्विरागादुपेक्षको विहरति । स्मृतिमान् संप्रज्ञानन् सुखञ्च
 कायेन प्रतिसम्बदयति । यत्तदार्थं आचक्षते उपेक्षकः स्मृतिमान्
 सुखविहारो निष्प्रीतिकं द्वितीयं ध्यानमुपसम्पद्य विहरति । समुखस्य
 च प्रहाणात् दुःखस्य ॥ प्रहाणात् पूर्वमेव सौमनस्य दौर्मनस्यघो-
 रस्तङ्गमाददुःखाऽसुखमुपेक्षा स्मृतिपरिशुद्धं चतुर्थं ध्यानमुपसम्पद्य
 विहरति । स सर्व्वशो रूपसंज्ञानां समतिक्रमात् प्रतिघसंज्ञानाम-
 स्तङ्गज्ञानात् स संज्ञानाममनसिकारादनन्तमाकाशमनित्याकाशान-
 न्यायतनमुपसम्पद्य विहरति । स सर्व्वश आकाशानन्यायतन
 समतिक्रमादनन्तं विज्ञानमिति विज्ञानानन्यायतनमुपसम्पद्य विह-
 रति । स सर्व्वशो विज्ञानानन्यायतन समतिक्रमाच्च किञ्चिदित्या
 किञ्चायतनमुपसम्पद्य विहरति । स सर्व्वश आकिञ्च न्यायतन
 समतिक्रमाच्चैव संज्ञानां संज्ञायतनमुपसम्पद्य विहरति । स सर्व्वशो नैव
 संज्ञानां संज्ञायतन समतिक्रमात् संज्ञा वेदाद्यतिनिरोधमुपसम्पद्य
 विहरति । इमान् वा ऽनुपूर्व्वविहारसमापत्तयः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुत
 दश तथा गतवसानि । कृतमानि दश । इह सुभूते बोधिसत्त्वो
 महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां चरन् स्थानञ्च स्थानतः । अस्थानञ्चा-
 स्थानता यथाभूतं प्रजानाति । अतीतानागतप्रत्युत्पन्नानां धर्माणां
 कर्मसमादानानाञ्च स्थानशो हेतुगः कर्मविपाकं यथाभूतं
 प्रजानाति । नानाधातुल्लेकिऽनेकधातुल्लेकिऽनेकधातुल्लोक इति ।
 यथाभूतं प्रजानाति । परसत्त्वानां परपुङ्गवानामनेकाधिसुक्तिकानां

नानाऽधिभुक्तिकानां यथाभूतं प्रजानाति । परमत्वानां परपुङ्गवा-
नामिन्द्रियपरापरज्ञतानां यथाभूतं प्रजानाति । सर्व्वं च गामिनीं
प्रतिपदं यथाभूतं प्रजानाति । इन्द्रियबलबोध्यङ्गध्यानाविमोक्ष-
समाधिसमापत्तिसंक्षेपवदानस्थानं यथाभूतं प्रजानाति ।
सोऽनेकविधं पूर्ष्वनिवासमनुसरति । एकमपि जातिमनुसरति ।
यावज्जातिशतमपि सहस्रमपि दशसहस्रमपि जातिकोटिमपि
जातिकोटिशतमपि जातिकोटिसहस्रमपि जातिकोटिशतसहस्र-
मपि जातिकोटिनियुतशतसहस्रमप्यनुसरति । एकमपि कल्पमनु-
सरति । यावत् कल्पशतमपि कल्पसहस्रमपि कल्पशतसहस्रमपि
यावदनेकान्यपि कल्पकोटिनियुतशतसहस्राण्यनुसरति । अत्राह-
मासमेवं मामैवं गोच एव जातिः । एवमाहारः एवं चिरस्थितिका
एवमायुष्मन्तः । सोऽहं ततस्थुतः सकमुचोपपन्नो यावन्ततस्थुतः इहो
पन्न इति । यावत् साकारं सोदेगं समिर्देशमनेकविधं पूर्ष्वनिवास-
मनुसरति । सदित्येन चतुषा विशुद्धेनातिकान्त मानुषेण सत्त्वान्
पश्यति । अयमामानुष्यमानानुपपन्नानापि सुर्वणान् दुर्वणान्
हीनान् प्रणीतान् सुगतान् दुर्गतान् यावद्यथा कर्मापगान् सत्त्वान्
प्रजानाति । अमी भवन्तः सत्ताः कायदुश्चरितेन समत्वागताः
वाक्दुश्चरितेन समत्वागताः । मनोदुश्चरितेन समत्वागताः ।
आर्याणामपवादकामिख्याद्दृष्टयस्तद्धेतो स्तत्प्रत्ययकायस्य भेदाद-
पायदुर्गतिविनिपातं नरकेषूपपद्यन्ते । अमी पुनर्भवन्तः सत्ताः
कायसुचरितेन समत्वागताः वाक्सुचरितेन समत्वागताः मनःसु-
चरितेन समत्वागताः । आर्याणामपवादका. मस्यग्दृष्टयस्तद्धे-

तोस्तत्प्रत्ययं कायस्य भेदात् सुगतौ स्वर्गलोके देवेषूपपद्यन्ते इति ।
 आश्रयाणां क्षयादनाश्रवचेतोविमुक्तिं प्रज्ञाविमुक्तिं स्वयमभिज्ञाय
 साक्षात्कृतोपसम्यग् विहरन्ति । क्षीणभेजाति रुधिरं ब्रह्मचर्यं कृतं
 करणीयं । नापरमिष्टमिति प्रजानाति । इदमपि सुभूतेषोधिषत्वस्य
 महासत्वस्य महायानं । तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिषत्वस्य महासत्वस्य महायानं । यदुत
 चत्वारि वैशारद्यानि । कतमानि चत्वारि । सम्यक्सम्बुद्धस्य च मे
 प्रतिजानते । इमे धर्मा अनभिसम्बुद्धा इति । अथ वत मे अमणो वा
 ब्राह्मणो वा देवो वा मारो वा ब्रह्मा वा केनचिदा पुनर्लोके
 सहधर्मैर्ष्य चोदयेदिति । निमित्तं न समनुपश्याम्य च चाहं निमित्त-
 मसमनुपश्यन् हेमं प्राप्तो विहराम्यभयं प्राप्तो वैशारद्यप्राप्तः ।
 उदारमार्गं स्थानं प्रजानामि । परिषद्गतः सम्यक्सिंहनादं
 नदामि । ब्राह्मं चक्रं प्रवर्त्तयाम्यप्रवर्त्तनीयं भ्रमणेन वा ब्राह्मणेन वा
 देवेन वा मारेण वा ब्रह्मणा वा केनचिदा पुनर्लोके सहधर्मैर्ष्य
 क्षीणाश्रवन्त्यवत मे प्रतिजानतः । इमे आश्रयाः अपरिक्षीणाः इति ।
 अथ वत मे अमणो वा ब्राह्मणो वा देवो वा मारो वा ब्रह्मा वा
 केनचिदा पुनर्लोके सहधर्मैर्ष्य चोदयति । निमित्तमेव न समनु-
 पश्याम्य च चाहं निमित्तमसमनुपश्यन् हेमप्राप्तोधिऽराम्यभयप्राप्तौ
 वैशारद्यप्राप्तः । उदारार्गं स्थानं प्रजानामि । परिषद्गतः सम्यक्
 सिंहनादं नदामि । ब्राह्मं चक्रं प्रवर्त्तयाम्यप्रवर्त्तनीयं भ्रमणेन वा
 ब्राह्मणेन वा देवेन वा मारेण वा ब्रह्मणा वा केनचिदा पुनर्लोके
 सहधर्मैर्ष्य । ये खलु पुनर्मयान्तरायिकाधर्मा आख्याता । तान्

प्रतिषेवतो नाजमन्तरायेति नेदं स्थानं विद्यते । अत्र वतः से
 अमणो वा ब्राह्मणो वा देवो वा मारो वा ब्रह्मा वा केनचिदा
 पुनर्लोके सहधर्मेण चोदयेदिति । निमित्तमेव न समनुपश्याम्यच
 चाहं निमित्तमसमनुपश्यन् क्षेमप्राप्तो विहराम्यभयप्राप्तो वैशारद्य-
 प्राप्तः । उदारमार्धभं स्थानं प्रतिजानामि । पर्यङ्गतः सम्यक्सिंहनादं
 नदामि । ब्राह्मं चक्रं प्रवर्त्तयाम्यप्रवर्त्तनीयं अमणेन वा ब्राह्मणेन
 वा देवेन वा मारेण वा ब्रह्मणा वा केनचिदा पुनर्लोके सहधर्मेण ।
 पाद्यमया प्रतिपद आख्याताः । आर्यनिर्याणिकानैवाधिकास्तत्करस्य
 सम्यग्दुःखक्षयायताः प्रतिपद्यमानो न निर्यायाऽसम्यग्दुःखक्षयायेति
 नेदं स्थानं विद्यते । अत्र वतः से अमणो वा ब्राह्मणो वा देवो
 वा मारो वा ब्रह्मा वा केनचिदा लोके सहधर्मेण चोदयति ।
 निमित्तमेव न समनुपश्याम्यच चाहं निमित्तमसमनुपश्यन् क्षेमप्राप्तो
 विहराम्यभयप्राप्तो वैशारद्यप्राप्तः । उदारमार्धभं स्थानं प्रजानामि ।
 परिषङ्गतः सम्यक्सिंहनादं नदामि । ब्राह्मं चक्रं प्रवर्त्तयाम्य-
 प्रवर्त्तनीयः अमणेन वा ब्राह्मणेन वा देवेन वा मारेण वा ब्रह्मणा
 वा केनचिदा पुनर्लोके सहधर्मेण । इदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य महायानं तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं यदुत
 चतस्रः प्रतिषमिदः । कतमायतस्रः । अर्यप्रतिसम्बिद्धमप्रतिसम्बि-
 द्भक्तिप्रतिसम्बिद्धमभा न प्रतिषम्वित् । इदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य महायानं । तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।
 पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । यदुता-

ऽष्टादशावेष्टिकानुद्धर्माः । कतमेऽष्टादश । याश्च रात्रिं तथागतो-
 ऽमुत्तरां सम्बोधिमभिसममुद्धो याश्च रात्रिं स देवकं लोकं समारकं
 सत्रद्धाकं सत्रमणं ब्राह्मणीम्रजां सदेवमानुषासुरां दुःखवयाय
 गामिनो मार्गेशानुशाशिष्ठानुपधिषे निर्व्वानधातौ परिनिर्व्वान-
 प्यान्यत्र अचान्तरा नास्ति तथागतस्य स्खलितं नास्ति चरितं
 नास्ति सुषितकृतिर्ना नास्ति नानात्वसंज्ञानाख्यसमाहितं चित्तं
 नास्ति अप्रतिसंख्यायोपेक्षानास्ति छन्दपरिहानिर्नास्ति वीर्य्यपरि-
 हानिर्नास्ति कृतिपरिहानिर्नास्ति समाधिपरिहानिर्नास्ति प्रज्ञा-
 परिहानिर्नास्ति विमुक्तिपरिहानिर्नास्ति विमुक्तिज्ञानदर्शनपरि-
 हानिः । सर्व्वं कायकर्मज्ञानपूर्व्वङ्गमं ज्ञानानुपरिवर्त्ति । सर्व्वं
 वाक्कर्मज्ञानपूर्व्वङ्गमं ज्ञानानुपपरिवर्त्ति । सर्व्वं मनःकर्मज्ञानपूर्व्वङ्गमं
 ज्ञानानुपरिवर्त्ति । अतीतेऽध्वनि अप्रतिहतमसङ्गं ज्ञानं दर्शनं
 प्रवर्त्तते । अनागतेऽध्वन्यप्रतिहतमसंज्ञानदर्शनं प्रवर्त्तते । प्रतुत्यन्त्रे-
 ऽध्वान्यप्रतिहतमसंज्ञानदर्शनं प्रवर्त्तते । इदमपि सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य महायानं । तच्चाऽनुपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं यदुत्त-
 धारणीमुखानि । कतमानि धारणीमुखानि । अक्षरसमता भाष्य-
 समता अक्षरमुखमक्षरप्रवेशः । तच्च कतमदक्षरमुखाक्षरप्रवेशः ।
 अकारोमुखं सर्व्वधर्माणामाद्यनुत्पन्नत्वात् । रकारोमुखं सर्व्वधर्माणां
 रजोपगतत्वात् । यकारोमुखं सर्व्वधर्माणां परमार्थनिर्देशत्वात् ।
 वकारोमुखं सर्व्वधर्माणां श्रवणोपपन्नत्तुपलब्धित्वात् । सर्व्वधर्मानि
 श्रवन्ते श्रोपपन्ते । मकारोमुखं सर्व्वधर्माणां नागापगतत्वात् ।

नामप्रकृत्या न लभं न नष्टं । लकारोमुखं सर्वधर्माणां लोकोत्तीर्ण-
 तात् दृष्ट्यालताहेतुप्रत्ययसमुत्थादितत्वात् । दकारोमुखं सर्वधर्माणां
 दान्तदमयपरिच्छिन्नत्वात् । वकारोमुखं सर्वधर्माणां बद्ध न
 विगतत्वात् । उकारोमुखं सर्वधर्माणां उभयगतत्वात् । सकारोमुखं
 सर्वधर्माणां सद्भाऽनुपलब्धित्वात् । न सन्यते न बध्यते । वकारोमुखं
 सर्वधर्माणां वाच्यशेष समुच्छिन्नत्वात् । तकारोमुखं सर्वधर्माणां
 तथताऽविचलितत्वात् । थकारोमुखं सर्वधर्माणां यावदनुपलब्धि-
 त्वात् । स्तकारोमुखं सर्वधर्माणां स्तम्भानुपलब्धित्वात् । काकारोमुखं
 सर्वधर्माणां कारकाऽनुपलब्धित्वात् । सकारोमुखं सर्वधर्माणां
 समंताऽनुपलब्धित्वात् । समन्ताच्च व्यतिवर्तते । मकारोमुखं
 सर्वधर्माणां मकारानुपलब्धित्वात्मुपादाय । गकारोमुखं सर्वधर्माणां
 गमनाऽनुपलब्धित्वात् । मकारोमुखं सर्वधर्माणां स्थानाऽनुपलब्धि-
 त्वात् । जकारोमुखं सर्वधर्माणां जात्यनुपलब्धित्वात् । श्वकारोमुखं
 सर्वधर्माणां श्वासाऽनुपलब्धित्वात् । धकारोमुखं सर्वधर्माणां
 धर्मधात्वनुपलब्धित्वात् । प्रकारोमुखं सर्वधर्माणां प्रमथाऽनुप-
 लब्धित्वात् । खकारोमुखं सर्वधर्माणां खसमताऽनुपलब्धित्वात् ।
 खकारोमुखं सर्वधर्माणां चयाऽनुपलब्धित्वात् । स्तकारोमुखं सर्व-
 धर्माणां स्तवाऽनुपलब्धित्वात् । जकारोमुखं सर्वधर्माणां ज्ञाना-
 ऽनुपलब्धित्वात् । तकारोमुखं सर्वधर्माणां मायाऽनुपलब्धित्वात् ।
 हकारोमुखं सर्वधर्माणां हेतुनुपलब्धित्वात् । भकारोमुखं सर्व-
 धर्माणां भङ्गानुपलब्धितः । ङकारोमुखं सर्वधर्माणां छेदनाऽनुप-
 लब्धितः । 'सकारोमुखं सर्वधर्माणां स्मरणाऽनुपलब्धितः ।

ककारोमुखं सर्वधर्माणामाज्ञानानुपलब्धितः । झकारोमुखं सर्व-
 धर्माणामुत्साहाऽनुपलब्धितः । घकारोमुखं सर्वधर्माणां घनाऽनुप-
 लब्धितः । ठकारोमुखं सर्वधर्माणां धिठ्याऽनुपलब्धितः । णकारो-
 मुखं सर्वधर्माणां रणविगतत्वात् । न कश्चिदगच्छति नागच्छति
 न तिष्ठति नानिषीदिति न ग्रयं कल्पयति न विकल्पयति ।
 लकारोमुखं सर्वधर्माणां फलाऽनुपलब्धित्वात् । खकारोमुखं सर्व-
 धर्माणां खन्वाऽनुपलब्धित्वात् । फकारोमुखं सर्वधर्माणां फकारा-
 ऽनुपलब्धित्वात् । खकारोमुखं सर्वधर्माणां चर्याऽनुपलब्धित्वात् ।
 ढकारोमुखं सर्वधर्माणां ढकारानुपलब्धित्वात् । हकारोमुखं
 सर्वधर्माणां हकारानुपलब्धित्वात् । पर्यन्तनिष्ठास्थानेनच्यवन्तेनो-
 पद्यन्ते । नास्त्यत उत्तर्यचरव्यवहारः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि न
 कश्चित् किञ्चिदन्यन्नामव्यवह्रियते येनाऽभिलष्येत । येन निन्दि-
 यते धम्निष्येत दृश्येत वाच्येत । तद्यथापि नाम सुभूते आकाश-
 मेव सर्वधर्मा अनुगन्तव्याः । अयमुच्यते धारणीमुखप्रवेशः ।
 अकाराद्यक्षरनिर्देशप्रवेशः । यो हि कश्चित् सुभूते बोधिसत्त्वो
 महासत्त्व इदमकाराद्यक्षरकौशल्यं ज्ञास्यति । स न कश्चिद्रुते
 मस्यति । सर्वधर्मममताया संसाधयिष्यति । इतज्ज्ञानकौशल्यञ्च
 प्रतिलस्यते । योहि कश्चित् सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः । इद-
 मकाराद्यक्षरप्रवेशमुद्रामकाराद्यक्षरप्रवेशमुद्रापदानि श्रोष्यति । श्रुत्वा
 बोद्धव्यमिष्यति धारयिष्यति वाचयिष्यति पर्यवाप्स्यति । परेभ्यश्च
 देशयिष्यति न य प्रतीतयाबुद्ध्या तस्य विंशतिरनुगन्ताः प्रति-
 काङ्क्षितव्याः । कतमे विंशतिः । तदुत स्मृतिमाद्य भविष्यति ।

मतिमांसं बुद्धिमांसं धृतिमांसं ह्रीमांसं प्रज्ञावांसं प्रतिभावांसं ।
 इदं धारणीमुखमन्त्रकृष्णेन प्रतिलिख्यते । न कथं कथौ भविष्यति ।
 धिमतिद्याऽस्य न भविष्यति । न च परम्यान्निकाच्छृङ्गां वाचं
 श्रुताऽनुनेष्यते । न पश्यां वाचं श्रुता प्रतिलिख्यते । भोजनो भविष्यति
 नाऽवनतः । यथास्थित एव भविष्यति । इतकुशलस्य भविष्यति ।
 स्कन्धाकुशलस्य भविष्यति । धातुकुशलस्य भविष्यति । आघतनकुशलस्य
 भविष्यति । सत्यकुशलः । प्रतीत्य समुत्पादकुशलः । हेतुकुशलः
 प्रत्ययकुशलः । धर्मताकुशलः । इन्द्रियपरापरज्ञानकुशलः । श्रुतो-
 पपत्तिकुशलः । दिव्यश्रोत्रज्ञानकुशलः । परचित्तज्ञानकुशलः ।
 पूर्वनिवासाऽनुस्मृतिज्ञानकुशलः । अद्विविधिज्ञानकुशलः । आश्र-
 वक्ष्यज्ञानकुशलः । स्थानाऽस्थाननिर्देशकुशलः । अतिक्रमणकुशलः ।
 प्रतिक्रमणकुशलः । ईर्यापयकुशलः । लयवाय्वकौशलद्व्याऽनुमास्यति ।
 इदमपि सुभूते धारणीमुखमन्त्राद्यक्षरप्रवेगो बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य महायानं । तच्चाऽनुपलम्भयोगेन ॥ • ॥

अतमाहन्त्यां प्रज्ञापारमिताया नवमः परिवर्तः ॥

अथ दशमः परिवर्तः ।

यदपि सुभूतिरेवमाह । कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो महायान-
संप्रस्थितो भवतीति । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः षट्सु
पारमितासु चरन् भूमेर्भूमिं संक्रामति । कथञ्च सुभूते बोधि-
सत्त्वो महासत्त्वः षट्सु पारमितासु चरन् भूमेर्भूमिं संक्रामति ।
यदुत सक्तान्त्यासर्वधर्माणां न हि कश्चिद्धर्मं आगच्छति वा
गच्छति वा संक्रामति वा अपसक्रामति वा । अपि तु या सर्व-
धर्माणां भूमिस्तां च न मन्यते । न चिन्तयति । न भूमिपरिकर्मं
च करोति । न च तां भूमिं समनुपश्यति । तच्च कतमबोधिसत्त्वस्य
महसत्त्वस्य भूमिपरिकर्मं । प्रथमायां सुभूते भूमौ वर्तमानेन
बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन दशपरिकर्माणि करणीयानि । कतमानि
दश । अथाशयादि परिकर्माऽनुपलब्धयोगेन हितवस्तुतापरिकर्म-
निमित्ताऽनुपलब्धितामुपादाय । सर्वधत्त्वसमचित्ततापरिकर्मसत्त्वा-
नुपलब्धितामुपादाय । त्यागपरिकर्मदानदायकपरिग्राहकाऽनुप-
लब्धितामुपादाय । कल्याणमित्रसेवनापरिकर्मतैरमण्यतामुपादाय ।
धर्मपर्येष्टिपरिकर्मसर्वधर्माऽनुपलब्धितामुपादाय । अभीक्ष्णैकस्य-
परिकर्मगृहानुपलब्धितामुपादाय । बुद्धकायसृष्ट्यापरिकर्मलक्षणा-
ऽनुपलब्धननिमित्ताऽनुपलब्धितामुपादाय । धर्मविवरणपरिकर्म-
भेदाऽनुपलब्धितामुपादाय । मानसमननिर्घातनपरिकर्ममद्भुतता-

ऽनुपलब्धितामुपादाय । सत्यवचनपरिकर्मवचनाऽनुपलब्धितामुपा-
दाय । इमानि सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रथमायां भूमौ
वर्त्तमानेन दशपरिकर्माणि करणीयानि ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन द्वितीयायां भूमौ
वर्त्तमानेनाष्टौधर्मा अभौक्षुं मानसि कर्त्तव्याः । तत्र च प्रतिपत्तव्यं ।
कतमेऽष्टौ । यदुत ग्रीलपरिशुद्धिः कृतज्ञताकृतवेदिता । क्षान्ति-
बलप्रतिस्थानं । प्रामोद्यं । प्रीत्यनुभवनता । सर्वसत्त्वपरित्यागिता ।
महाकरुणाया आमुखीभावः । गुरुशुश्रूषा । अद्वागौरवता ।
पारमिता सूद्योगपर्य्यष्टिः । इमे सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
द्वितीयायां भूमौ वर्त्तमानेनाष्टौ धर्माः अभौक्षुं मनसि कर्त्तव्यस्तत्र
च प्रतिपत्तव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन तृतीयायां भूमौ
वर्त्तमानेन पञ्चसुधर्मेषु स्थातव्यं । कतमेषु पञ्चसु । यदुतवाङ्मयुत्या-
स्तृप्ततायां । तत्र चाचरानभिनिवेशेन निरामिश्रधर्मविचरणतायां ।
तथाचाऽमन्यतया बुद्धचेत्रे परिशोधनकुशलमूलावरोपणपरिणाम-
नतायां । तथाचाऽमन्यतया अपरिमितसंसारपरिखेदतायां ।
तथाचाऽमन्यतया ह्यपचायस्थानतायां । तथाचाऽमन्यतया एषु
सुभूते पञ्चसुधर्मेषु बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन तृतीयायां भूमौ
वर्त्तमानेन स्थातव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन च चतुर्थ्यां भूमौ
वर्त्तमानेन दशधर्मान् समादायवर्त्तितव्यं । तेन च परित्यक्तव्याः ।
कतमेदश । अरण्यवासं । अन्त्येच्छतया मनुष्ठिता । घृतगुणमंलेखा-

ऽनुवर्जनता । शिखाया अपरित्यागिता । कामगुणजुगुप्सनता ।
निर्दृतेसहगतचित्तोत्पादः । सर्वसत्त्वपरित्यागिता । अनवलौन-
चित्तता । सर्ववस्त्वनपेक्षणता । इमे सुभूते दशधर्माः बोधिसत्त्वेन
महासत्त्वेन चतुर्थी भूमौ वर्तमानेन न परित्यक्तव्याः । समादाय,
च वर्तितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन पञ्चम्या भूमौ वर्त-
मानेन षड्धर्माः परिवर्जयितव्याः । कतमे षट् यदुत गृहसंस्तवः
परिवर्जयितव्यं । भिक्षुणीसंस्तवः । सुखमात्सुर्यं । सगणिकास्थानं ।
आत्मोत्कर्षणतापरंपसनता । इमे षट्धर्माः परिवर्जयितव्याः ।
पुनरष्टादशधर्माः परिवर्जयितव्याः । यदुत दशाऽकुशलाः कर्मपथाः
परिवर्जयितव्याः । मानसकविपर्यासा, विचिकित्सा, राग, द्वेष,
मोहा, धिरामनता, इमे ऽष्टादशधर्मा बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
पञ्चम्या भूमौ वर्तमानेन परिवर्जयितव्याः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन षष्ठ्या भूमौ वर्तमानेन
षड्धर्माः परिपूरयितव्याः । यदुत षट्पारमिता । अपरे षड्धर्माः
परिवर्जयितव्याः । कतमे षट्पारमितापरिवर्जयितव्यं । प्रत्येकं
बुद्धचित्तं परिवर्जयितव्यं । परितर्षणचित्तं परिवर्जयितव्यं । याचनकं
दृष्ट्वाऽनवलौनपरिवर्जयितव्यं । नाऽवलौचित्यं । सर्ववस्तुनि
परित्यज्यदुर्मनस्कृतापरिवर्जयितव्या । न दुर्मानस्वेन भवितव्यं ।
याचनकं दृष्ट्वा विक्षेपचित्तं परिवर्जयितव्यं । न याचनकं विक्षेपः
कर्तव्यः । इमे सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन षष्ठ्या भूमौ
वर्तमानेन षड्धर्माः परिवर्जयितव्याः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सप्तम्यां भूमौ वर्त्तमानेन विंशतिधर्मा न कर्त्तव्याः । कतमे विंशतिः । यदुत आत्मपाहो न कर्त्तव्यः । सत्यपाहो न कर्त्तव्यः । जीवपाहो न कर्त्तव्यः । पुद्गलपाहो न कर्त्तव्यः । उच्छेदपाहो न कर्त्तव्यः । शाश्वतपाहो न कर्त्तव्यः । निमित्तसंज्ञा न कर्त्तव्या । हेतुदृष्टिः स्वप्नाऽभिनिवेशो धात्वभिनिवेशः । आयतनाऽभिनिवेशः । वैधातुकाऽभिनिवेशः । वैधातुकाऽध्यवसानं । वैधातुकास्तयः । बुद्धनिययदृष्ट्यभिनिवेशः । धर्मनिययदृष्ट्यभिनिवेशः । संघनिययदृष्ट्यभिनिवेशः । ग्रीलनिययदृष्ट्यभिनिवेशः । शूचाधर्मा इति विषादः । शून्यानिरोधाद्य । इमे सुभूते विंशतिधर्मा न कर्त्तव्याः । तेन विंशतिरेव धर्माः परिपूरयितव्याः । कतमे विंशतिः । यदुत शून्यताप्रतिषेधः । आनिमित्तसाक्षात्क्रिया । अप्रणिहितज्ञानं । चिमण्डलपरिशुद्धिः । कृपाकारुण्यतासर्वसत्त्वेषु । ते च सत्त्वानाऽवमन्तव्याः । सर्वधर्मासमतादर्शनं । तच्च चाऽनभिनिवेशः । भूतनयप्रतिषेधः । तेन चाऽमनता । अनुत्पादचान्तिः । अनुत्पादज्ञानं । एकनयनिर्देशः । सर्वधर्माणां कल्पनासमुद्घातः । संज्ञाविवर्त्तः । दृष्टिविवर्त्तः । क्लेशविवर्त्तः । श्रमत्वपरिपश्यनाभूतिः । दान्तचित्तता । अप्रतिहतज्ञानता । अनूनता । अवसरजता । यचेष्टाक्षेपगमनता । इमे सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सप्तम्यां भूमौ वर्त्तमानेन विंशतिधर्माः परिपूरयितव्याः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाऽष्टम्यां भूमौ वर्त्तमानेन चत्वारो धर्माः परिपूरयितव्याः । कतमे चत्वारः । यदुत

सर्वसत्त्वचित्ताऽनुपवेशः । अभिज्ञाविक्रीडनता । बुद्धचेत्रदर्शनता ।
 तेषां बुद्धचेत्राणां यथा दृष्टानां परिनिष्पादनता । बुद्धपथ्यु-
 पासनता । बुद्धकाय यथाभूत प्रत्यवेक्षणता । इमे सुभूते चत्वारो धर्माः
 परिपूरयितव्याः । पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाष्टम्यां
 भूमौ वर्त्तमानेन चत्वारो धर्माः परिपूरयितव्याः । यदुत्तमं य-
 परापरज्ञानता । बुद्धचेत्रपरिशोधनता । मायोपमसमाधेरभौक्षण-
 समापद्यनता । यथायथा सत्त्वानां कुशलमूखानि परिनिष्पद्यन्ते ।
 तथा तथात्मभावपरिनिष्पादनता । संश्लिष्य भवोपादानता । इमे
 सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाष्टम्यां भूमौ वर्त्तमानेन चत्वारो धर्माः
 परिपूरयितव्याः ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन नवम्यां भूमौ वर्त्त-
 मानेन द्वादशधर्माः परिपूरयितव्याः । कतमे द्वादश । यदुत
 अनन्तप्रणिधानपरिपक्वः । स यथायथाप्रणिदधाति तथातथाऽस्य
 सप्तधत्ति । देवनागयक्षगन्धर्वासुरगरुडकिन्नरमहोरगदतज्ज्ञानं ।
 परिपूर्णप्रणिधाननिर्देशज्ञानं । गर्भविक्रान्तिसम्पत् । गोचरसम्पत् ।
 परिवारसम्पत् । जन्मसम्पत् । बोधिवृक्षव्यूहसम्पत् । सर्वगुणपरि-
 पूरिसम्पत् । इमे सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन नवम्यां भूमौ
 वर्त्तमानेन द्वादशधर्माः परिपूरयितव्याः ।

दशम्यां पुनः सुभूते भूमौ वर्त्तमाने बोधिसत्त्वो न महासत्त्व-
 मयागत एव वक्तव्यः । एवमुक्त आयुषाम् सुभूतिर्भगवन्तमेतदवो-
 षत् । कर्तमङ्गमवन् बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याध्यागयादिपरिकर्म ।
 भगवानाह । यः सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्व मर्त्यकारजात्प्रति-

संयुक्तैश्चित्तोत्पादैः कुशलमूल्यानि समुदानयति । इदं सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याध्याश्रयादिपरिकर्म । तत्र कतमद्वोधि-
 सत्त्वस्य सर्वसत्त्वसमचित्ततापरिकर्म । सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तै-
 श्चित्तोत्पादैश्च आर्यप्रमाणान्यभिनिर्हरति । मैत्रीकरुणामुदितो-
 पेक्षमिदमुच्यते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सर्वसत्त्वसमचित्ततापरि-
 कर्म । तत्र कतमद्वोधि-सत्त्वस्य महासत्त्वस्य त्यागपरिकर्म । धर्म्म-
 सत्त्वेभ्योऽविकल्पतस्तद्दानं ददातीदमुच्यते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 त्यागपरिकर्म । तत्र कतमद्वोधि-सत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमित्र-
 सेवनापरिकर्म । यदुत तानि बोधितत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याण-
 मित्राणि यान्येव सर्वाकारज्ञतायां समादापयन्ति । निवेशयन्ति ।
 प्रतिष्ठापयन्ति । तेषां कल्याणमित्राणां चां सेवना भजना पर्यु-
 पासना गुरुशुश्रूषणता । इयमुच्यते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 कल्याणमित्रसेवनापरिकर्म । तत्र कतमद्वोधि-सत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 धर्म्मपर्य्येष्टिपरिकर्म । यत् सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तैश्चित्तोत्पादैर्धर्म्म-
 पर्य्येषते । न श्रावकप्रत्येकबुद्धभूमौ पततीदं बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य धर्म्मपर्य्येष्टिपरिकर्म । तत्र कतमद्वोधि-सत्त्वस्य महासत्त्वस्या-
 ऽभीक्ष्णं नैश्रम्यपरिकर्म । यत् सर्वसत्त्वजातावयवकीर्णं निष्क्रमति ।
 तथागत शासने प्रव्रजति । न चाऽस्य कस्यिदन्तरायं करोतीदं
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽभीक्ष्णं नैश्रम्यपरिकर्म । तत्र कतमद्वोधि-
 सत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धकायसृहापरिकर्म । यद्बुद्धविषहं वृद्धा न
 कदादिदुद्धमनसिकारेण विरहितो भवति यावत् सर्वकारज्ञता-
 मनुप्राप्नोतीदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धकायसृहापरिकर्म ।

तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य धर्मविवरणपरिकर्म । यद्वोधिसत्त्वो महामत्त्वः संमुखीभूत तथागत परिनिर्वृतं सत्त्वम्यो धर्मं देशयति । आदौ कल्याणं मध्येकल्याणं पर्यवसानेकल्याणं सुखं सुव्यञ्जनं केवलं परिपूर्णं परिशुद्धं पर्यवदातं ब्रह्मचर्यं सम्प्रकाशयति । यदुत सूत्रं गेयं व्याकरणं गायोद्दाननिदानत्युक्तकजातकवैपुल्याहुतधर्मांश्चवादोपदेशादिदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य धर्मविवरणपरिकर्म । तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य मानसाम्निर्घातनपरिकर्म । येन मानसाम्निर्घातेन न जातु नीचकुलेषूपपद्यते । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य मानसाम्निर्घातनपरिकर्म । तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सत्यवचनपरिकर्म । यदुत यथा वादिता तथा कारिता । इदं सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सत्यवचनपरिकर्म । इमानि सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रथमायां भूमौ वर्त्तमानस्य दशपरिकर्माणि । तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ग्रीहपरिशुद्धिः । यदुत आवक्त प्रत्येकबुद्धचित्तानाम मनसिकारः । येऽपि तदन्यदौःग्रीह्यकराः । बोधिपरिपन्थकराः धर्माः तेषामप्यमनसिकारः । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ग्रीहपरिशुद्धिः । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कृतज्ञता कृतकारिता । यद्वोधिसत्त्वो महासत्त्वो बोधिसत्त्वचर्यां चरन्त्यमपि कृतमीमं सारान्वनासयति । प्रागेव इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कृतज्ञता कृतकारिता । तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ज्ञान्तिबलप्रतिष्ठानं । यत् सर्वसत्त्वानामन्तिके व्यापादश्रविहिंसाचिन्तता । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ज्ञान्तिबल-

प्रतिष्ठानं । तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याप्रामोद्य प्रीत्यनु-
 भवनता । यदुत सर्वसत्त्वपरिपाचनता त्रिषु यानेषु । इयं बोधि-
 सत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रामोद्य प्रीत्यनुभवनता । तत्र कतमद्वोधि-
 सत्त्वस्य महासत्त्वस्य सर्वसत्त्वापरित्यागिता । यदुत सर्वसत्त्वानां
 परिचायता । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सर्वसत्त्वापरि-
 त्यागिता । तत्र कतमो बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महाकरुणया
 आमुखीभावः । यद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बोधिसत्त्वचारिकाश्चरत
 एवं भवति । एकैकस्याहं सत्त्वस्थार्थाय गङ्गानदीवाणुकोपमान्
 कल्पान्निरयेषु वसन् तत्र क्षेदनभेदनकुण्डनक्षेदनपचनान्यतुभवेयं
 यावन्नसत्त्वा बुद्धज्ञानप्रतिष्ठापिता भवेत् । एवं यावत् सर्वसत्त्वानां
 कृते यात्युत्सहनता अपरिखेदः । अयमुच्यते बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य महाकरुणया आमुखीभावः । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य गुरुशुश्रूषाश्रद्धागौरवता । यदुत गुरुणामन्तिके प्राप्तु-
 सञ्ज्ञा । इयमुच्यते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य गुरुशुश्रूषाश्रद्धा-
 गौरवता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पारमिता-
 सूयोगपर्येष्टिः । यदुतानन्यकृतकर्मातया पारमितानां पर्येषणता
 सर्वसत्त्वपरिपाचनतायै । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पारमिता-
 सूयोगपर्येष्टिः । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बाह्यश्रुत्या-
 द्यतता । यत्किञ्चिदुद्धैर्भगवद्भिर्भाषितमिहलोकधातौ समन्ताद्दृश-
 दिचुल्लोकधातुषु तत्सर्वमाधारयिष्यामीति यात्यद्वयता । इयं
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बाह्यश्रुत्याद्वयता । तत्र कतमा बोधि-
 सत्त्वस्य महासत्त्वस्य निरामिषधर्मादानविवरणता । यद्वोधिसत्त्वो

महासत्त्वो धर्मं देशयस्तेन धर्मदानेनान्तर्गो बोधिमपि न प्रति-
 काङ्क्षति । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य निरामिषधर्मदानविव-
 रणता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धचेत्रपरिशोधन-
 कुशलमूलावरोपणता । यैः कुशलमूलैर्बुद्धचेत्रं परिशोधयन् नाम-
 परचित्तचेत्रं परिशोधयति । तेषां कुशलमूलानां परिणामना ।
 इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धचेत्रपरिशोधनकुशलमूलावरो-
 पणपरिणामगता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यापरि-
 मितसंसारापरिखेदनता । यदुत कुशलमूलोपस्तम्भनतायै कुशल-
 मूलैरुपस्तम्भः स्पर्शाश्च परिपाचयति । बुद्धचेत्रश्च परिशोधयति ।
 न च कदाचित् खेदनोपपद्यते । यावत् सर्वकारश्चतां परिपूर-
 यति । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यापरिमितसंसाराऽपरिखेद-
 नता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ह्यपचायस्थानं ।
 यदुत श्रावक प्रत्येकबुद्धचित्तजुगुप्सनता । इदं बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य ह्यपचायस्थानं । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यारण्य-
 वासापरित्यागिता । याश्रावकप्रत्येकबुद्धभूमेरतिक्रमणता । इयं
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यारण्यवासापरित्यागिता । तत्र कतमा
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽन्येच्छता । यद्बोधिसत्त्वो महासत्त्वो बोधि-
 मपि नेच्छतीतीयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यान्येच्छता । तत्र कतमा
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सन्नुद्धिता । यत्सर्वाकारश्चता प्रतिलम्भे-
 नापि न लभ्यते । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सन्नुद्धिता । तत्र
 कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य धृतगुणसंलेखेऽनुवर्त्तनता । यदुत
 गम्भीरेषु धर्मेषु निर्याण धान्निरिषं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य

धुतगुणसंलेखानुवर्त्तनता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 शिष्याया अपरित्यागिता । यत्र सर्व्वशिष्यानामप्रचारः । इयं
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य शिष्याया अपरित्यागिता । तत्र कतमा-
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कामगुणगुणस्रजता । कामचित्तस्याऽनु-
 त्पादः । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कामगुणगुणस्रजता । तत्र
 कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य निवृत्तिमहगतश्चित्तोत्पादः ।
 यदुत सर्व्वधर्माणामनभिसंस्कारः । अयं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य निवृत्तिमहगतश्चित्तोत्पादः । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य सर्व्वस्वपरित्यागिता । याथात्मिकवाङ्मार्गा धर्माणाम-
 ग्रहणता । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सर्व्वस्वपरित्यागिता ।
 तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यायत्तौनचित्तता । यद्विज्ञान-
 चित्तिस्य चित्तं न तिष्ठति । इयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याव-
 लौकचित्तता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सर्व्ववस्तु-
 निरपेक्षता । यः सर्व्ववस्तुनाम मनसिकारः । इयं बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य सर्व्ववस्तुनिरपेक्षता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य गृहिमंस्तवपरिवर्जनता । यदुत बुद्धचेष्टेण बुद्धचेष्टम-
 णता । उपपादुकता । प्रादुर्भावमण्डका वायुप्रावरणता । इयं
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य गृहिमंस्तवपरिवर्जनता । तत्र कतमा
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य भिक्षुणीसंस्तवपरिवर्जनता । यद्विबुद्धा-
 सार्द्धमच्छं संघातमात्रं न तिष्ठति । न च तन्निद्रामं परितर्पण-
 चित्तमुत्पादयति । न च तन्निद्रामं चीवरमुपदियति । इयं
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य भिक्षुणीसंस्तवपरिवर्जनता । तत्र कतमा

बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य कुक्षेयु मात्सर्यपरिवर्जनता । इह सुभूते
 बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेनैकचित्तमुत्पादयितव्यम् । तन्मया सर्व-
 सत्त्वानां सुखोपधानं कर्तव्यम् । तदेते सत्त्वाः स्वपुण्यैरेव सुखिता
 नात्र मया मात्सर्यचित्तमुत्पाद्यम् । एवं बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
 कुलमात्सर्यं परिवर्जयितव्यम् । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन
 संगणिकास्थानं परिवर्जयितव्यम् । यत्र बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य
 संगणिकास्थानस्थितस्य आवकप्रत्येकबुद्धा भवेयुः । तत्प्रतिसंयुक्ताः
 कया भवेयुः । तत्प्रतिसंयुक्तावादचित्तोत्पादा उत्पद्येरम् । तत्र
 बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन न स्यातव्यम् । इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य
 संगणिस्थानपरिवर्जनता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्यो-
 त्कर्षणपरिवर्जनता । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन व्यापादः
 परिवर्जयितव्यः । यद्वापादं विचिकित्साचित्तानामवकाशं न
 ददाति । कलहचित्तस्य विग्रहचित्तस्य वाऽवकाशं न ददातीतीध
 बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य व्यापादपरिवर्जनता । या आत्मिकानां
 धर्माणामसमनुपगमनता । इयं बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्योत्कर्षण-
 परिवर्जनता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य परंपसनापरि-
 वर्जनता । यदुत वाद्धानां धर्माणामसमनुपगमनता । इतीयं बोधि-
 मत्त्वस्य महामत्त्वस्य परंपसनता परिवर्जनता । तत्र कथं बोधि-
 सत्त्वेन महामत्त्वेन दशाऽकुशलाः कर्मपथाः परिवर्जयितव्याः । तथा
 ह्येते सुगतेरणन्तरायकराः प्रागेवार्यमार्गस्य प्रागेवाऽमुत्तरायाः
 समोधे । एवं बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेन दशाऽकुशलाः कर्मपथाः
 परिवर्जयितव्याः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महामत्त्वेनाधिमागः

परिवर्जयितव्यः । समं समनुपश्यति कुतः पुनरधिकं चेताऽधिमन्त्रेत
 एवमधिमानः परिवर्जयितव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन
 साम्नाः परिवर्जयितव्यः । तथाहि स तद्वस्तुन समनुपश्यति । यथा-
 ऽस्य स्तम्भा उत्पद्येत । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन साम्नाः परि-
 वर्जयितव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन विपर्यासाः परि-
 वर्जयितव्याः । वस्तुनूपलम्बितामुपादाय । एवं बोधिसत्त्वेन महा-
 सत्त्वेन विपर्यासाः परिवर्जयितव्याः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन
 महासत्त्वेन रागद्वेषमोहानाधिवासयितव्याः । तथा हि सरागद्वेष-
 मोहानां वस्तुन समनुपश्यति । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन राग-
 द्वेषमोहानाऽधिवासयितव्याः ।

तत्र कतमे षट्पा भूमौ षट्धर्माः परिपूरयितव्याः । पदुत
 षट्पारमिताः । दानपारमिता, शीलपारमिता, चान्तिपारमिता,
 वीर्यपारमिता, ध्यानपारमिता, प्रज्ञापारमिता, परिपूरयितव्याः ।
 तथा द्वासु षट्सु पारमितासु, स्थित्वा बुद्धा भगवन्तः आवक
 प्रत्येकबुद्धाश्च पञ्चविधस्य ज्ञेयार्णवस्य पारङ्गता गच्छन्ति गमि-
 यन्ति च । कतमस्य पञ्चविधस्य । यदुताऽतीतस्थानागतस्य प्रत्यु-
 त्पन्नस्यावगच्छन्त्याऽसंस्कृतस्य । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन षट्धर्माः
 परिपूरयितव्याः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन आवकचित्तं
 परिवर्जयितव्यम् । तथा हि नैषमार्गा बोधये । प्रत्येकबुद्धचित्तं
 परिवर्जयितव्यम् । तथा हि नैषमार्गा बोधये । परितर्पणचित्तं
 नोत्पादयितव्यम् । तथा हि नैषमार्गा बोधये । याचनकं दृष्ट्वा
 गाऽवलीनचित्तमुत्पादयितव्यम् । तत्कस्य हेतोस्तथा हि नैषमार्गा

बोधये । सर्व्ववस्तुनि वरित्यज्यता । न दुर्मानस्केन भवितव्यम् ।
 तत्कस्य हेतोस्तथा हि । नैषमार्गो बोधये । प्रथमचित्तोत्पादमुपा-
 दाय । नित्यं दानं दातव्यम् । न सक्तचित्ते न भवितव्यम् । तत्र
 कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनात्मग्रहो न कर्त्तव्यः । तथा हि अत्य-
 न्ततया आत्मा न संविद्यते । जीवग्रहो न कर्त्तव्यः । तथा ह्यत्य-
 न्ततया जीवो न संविद्यते । पुद्गलग्रहो न कर्त्तव्यस्तथा ह्यत्यन्त-
 तथा पुद्गलो न विद्यते । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन मोक्षे-
 दग्रहो न कर्त्तव्यः स्तथा हि न कश्चिद्दुर्धर्मो छिच्छिद्यतेऽत्यन्ताऽनुप-
 क्षम्भात् सर्व्वधर्माणां । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन ग्रास्यत-
 ग्रहो न कर्त्तव्यः । तत्कस्यहेतोस्तथा हि धर्मा मोक्षयन्ते न ग्रास्यतो
 भवति मोक्षेदः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन निमित्तसंज्ञा
 न कर्त्तव्या । तथा ह्यत्यन्ततया संक्लेपो न संविद्यते । तत्र कथं
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन हेतुदृष्टिर्न कर्त्तव्या । तथा हि तां दृष्टिं
 न समनुपगच्छति । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन नामरूपा-
 ऽभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तथा हि सतद्वस्तुन समनुपगच्छति । तत्र
 कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन स्कन्धाभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तथा
 ह्यत्यन्ततया स्कन्धा न संविद्यते । एवं स्कन्धाभिनिवेशो न
 कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन धात्वभिनिवेशो न
 कर्त्तव्यः । तथा ह्यत्यन्ततया धातवो न संविद्यन्ते । एवं धात्वभि-
 निवेशो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनायतनाभि-
 निवेशो न कर्त्तव्यः । तथा ह्यत्यन्ततया आयतनानि न संविद्यन्ते ।
 एवमायतनाऽभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महा-

सत्त्वेन चैधातुकाऽभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तथा ह्यस्य स्वभावेन संविद्यते । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चैधातुकाभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चैधातुकाऽध्यवसानं न कर्त्तव्यम् । तथा हि तदस्तु न संविद्यते गोपलभ्यते । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चैधातुकाध्यवसानं न कर्त्तव्यम् । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चैधातुकाक्षयो न कर्त्तव्यः । तथा हि तस्य वस्तुन संविद्यते एवं चैधातुकाक्षयो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चैधातुकनिराशयो न कर्त्तव्यः । तथा हि तस्य तद्वस्तुन संविद्यते । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन चैधातुकनिराशयो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन बुद्धनिराशयदृष्ट्याभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तथा हि न बुद्धदृष्टिनिराशयो बुद्धदर्शनम् । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन बुद्धनिराशयदृष्ट्याभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन धर्मानिराशयदृष्ट्याभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तथा हि न धर्मादृष्टिनिराशयाद्धर्मदर्शनम् । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन धर्मानिराशयदृष्ट्याभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सद्निराशयदृष्ट्याभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तथा हि न सद्दृष्टिनिराशयात् सद्दर्शनम् । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन सद्निराशयदृष्ट्याभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन शीलनिराशयदृष्ट्याभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तथा हि न शीलदृष्टिनिराशयाच्छीलपरिशुद्धिरेवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन शीलनिराशयदृष्ट्याभिनिवेशो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन शून्याधर्मा इति विषादो न कर्त्तव्यः । तथा हि सर्वधर्माः

चामनता । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धपर्युपा-
मनता । या धर्मपर्युपासनता सर्वमत्त्वाऽनुयह प्रति । तत्र कतमा
बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धकाय यथाभूतप्रत्यवेक्षणता । या धर्म-
काययथाभूतप्रत्यवेक्षणता । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्येन्द्रिय
परापरज्ञानता । या द्रव्यकुशलेषु स्थिता सर्वमत्त्वानामिन्द्रियपरि-
प्रतिप्रज्ञाननता । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धेष्वपरि-
ग्रोधनता । या सत्त्वचित्तपरिग्रोधनताऽनुपक्षणायोगेन । तत्र कतमौ
बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य मायोपमः समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा
बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाः क्रियाः करोति । न चाऽस्यचित्तं
कचिद्दुर्म प्रवर्तते । तत्र कतमो बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽभीष्टं
समापद्यतता । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य विपाकजः समाधिः ।
तत्र कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यथा यथा संज्ञानां कुशलमूलपरि-
निप्यत्तिर्भवति । तथा तथात्मभावं परिनिप्यादयति । इह बोधि-
सत्त्वो महासत्त्वः सच्चिन्त्यात्मभावं परिगृह्णाति । यथा यथा सत्त्व-
परिपाको भवति । तत्र कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सच्चिन्त्यात्म-
भावमुपादत्ते । यदुत सर्वसत्त्वपरिपाकः । तत्र कथं बोधिसत्त्वो
महासत्त्वो यथा यथा प्रणिदधाति । तथा तथाऽस्य समृध्यति ।
इदं बोधिसत्त्वो महासत्त्वः पक्षां पारमितामां परिपूर्णत्वाद्यथा
यथा प्रणिदधानि तथा तथा समृध्यति ।

तत्र कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो देवनागयक्षगन्धर्वाऽसुरगरुड-
किन्नरमहोरगहृतज्ञानं प्रतिविध्यति । यदुत निरुक्तिप्रतिमंविटा ।
तत्र कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वः परिपूर्णप्रतिभानिर्देशज्ञानं प्रति-

विधत्ते । यदुत प्रतिभानसंविदा । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महा-
 मत्त्वस्य गर्भावक्रान्तिसम्पत् । इह सुभूते बोधिमत्त्वो महामत्त्वः
 सर्वासु जातिपूषपादुक् उपपद्यते । इह बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य
 गर्भावक्रान्तिसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कुल-
 सम्पत् । यद्बोधिसत्त्वो महामत्त्वो महाकुलेषु प्रत्याजायते । इयं
 बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य कुलसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य
 महामत्त्वस्य जातिसम्पत् । यद्बोधिसत्त्वो महामत्त्वः सन्निभमहासाल-
 कुलेषु वा ब्राह्मणमहामालकुलेषु वा प्रत्याजायते । इयं बोधि-
 मत्त्वस्य महामत्त्वस्य जातिसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महा-
 मत्त्वस्य गोत्रसम्पत् । यद्बोधिसत्त्वो महामत्त्वो यतो गोत्रात् पौर्षका
 बोधिसत्त्वो ऋभूवन् । तत्र गोत्रे प्रत्याजायते । इयं बोधिमत्त्वस्य
 महामत्त्वस्य गोत्रसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य
 परिष्कारसम्पत् । यद्बोधिसत्त्वो महामत्त्वो बोधौसत्त्वान् प्रतिष्ठाप्य
 बोधिमत्त्वापरिचार एव भवति । इयं बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य
 परिचारसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य जन्मसम्पत् ।
 यद्बोधिसत्त्वो महामत्त्वो जातमात्र एवाऽऽसंख्येय लोकधातूनवभासेन
 स्फुरति । तांश्च पञ्चिकारं प्रकल्पयति । इयं बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य
 जन्मसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वाऽभिक्रमणसम्पत् ।
 यद्बोधिसत्त्वो महामत्त्वः प्रव्रज्यायै निष्क्रामति । अनेकैः सत्त्वकोटी-
 नियुतशतमहसैः माद्वं ते च मत्त्वा नियता भवन्ति । त्रिषु यानेषु ।
 इयं बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्याऽभिनिष्क्रमणसम्पत् । तत्र कतमा
 बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य बोधिदृष्ट्यूहसम्पत् । यद्बोधिसत्त्वो महा-

स्वलक्षणेन शून्याः न शून्यतया । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन शून्य-
 तायां विषादो न कर्त्तव्यः । तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेनाव-
 रोधयितव्या । तथा हि सर्वधर्माः शून्या न शून्यताशून्यतां विरो-
 धयति । एवं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन शून्यता न विरोधयितव्या ।
 तत्र कथं बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन शून्यतापरिपूरयितव्या । स्वलक्षण-
 शून्यतापरिपूर्विर्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य शून्यतापरिपूरिः । तत्र
 कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यानिमित्त साक्षात्क्रिया । यदुतं
 सर्वनिमित्तानाममनसिकारः । तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्व-
 स्याऽप्रणिहितज्ञानं यत् स चैधातुकचित्तं न प्रवर्त्तते । तत्र कतमा
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य त्रिमण्डलपरिशुद्धिः । यदुत दशकुशल-
 कर्मण्यपरिपूरिः । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सत्त्वेषु
 क्षपाकरणतापरिपूरिः । यदुत महाकरुणाप्रतिलम्भः । तत्र कथं
 बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन संत्तानाऽवगन्तव्याः । यदुत मैत्रीपरिपूर्व्या ।
 तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सर्वधर्माणां समता दर्शनम् ।
 यदुतानुत्तेषां प्रसवः । सर्वधर्माणां । तत्र कतमो बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य भूतनय प्रतिवेधः । यः सर्वधर्माणामेकनय प्रति-
 वेधः । अप्रतिवेधः । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽनु-
 त्पाद चान्तिः । या सर्वधर्माणामनुत्पादायाऽनिरोधयोऽभि-
 संस्काराय चान्तिः । तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽनुत्पाद-
 ज्ञानं । यन्नामरूपाऽनुत्पादज्ञानं । इदं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्या-
 नुत्पादज्ञानं । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यैकनयनिर्देशः ।
 यथा असमुदाचारता । अयं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यैकनय-

निर्देशः । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य कल्याणमगुह्यतः ।
या सर्वधर्मा नाम विकल्पनता । तत्र कतमो बोधिसत्त्वस्य महा-
सत्त्वस्य दृष्टिविवर्तः । या आवकभूमेः प्रत्येकबुद्धभूमेय दृष्टिविवर्त-
नता । तत्र कतमो बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य क्षेत्रविवर्तः । यः
सर्ववासनाऽनुसन्धिक्षेत्रचयः । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
शमयविपश्यनाभूमिः । यदुत सर्वाकारज्ञताज्ञानं । तत्र कतमा
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दान्तचित्तता । यत्र वैधातुकैरति-
विन्दति । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य ग्रान्तचित्तता ।
यापणामिन्द्रियाणां प्रतिसंहरणता । तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महा-
सत्त्वस्याऽप्रतिहतज्ञानं । यदुत बुद्धचक्षुः प्रतिलम्बः । तत्र कतमा
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्यानूनया च सर्वज्ञतया वडायतनापेक्षा ।
तत्र कतमद्वोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य यथेष्टाद्येवगमनं । यत्र तत्र
पर्यण्णल्ल आत्मभावदर्शनं । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
सर्वसत्त्वचित्ताऽनुप्रवेशः । यदेकचित्तेन सर्वसत्त्वानां चित्तचैतसि-
कानि प्रतिजानाति । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽभिज्ञा
विक्रौडता । याभिराभिज्ञाभिर्विक्रौडन् बुद्धचेचाद्बुद्धचेचं संक्रा-
मति । बुद्धदर्शनाय न चाऽस्य बुद्धसंज्ञा भवति । तत्र कतमद्वोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धचेचदर्शनं । यदेकस्मिन्नेव बुद्धचेचे स्थित्वा-
ऽपरिमाणानि बुद्धचेत्राणि पश्यति । न चाऽस्य बुद्धचेचसंज्ञा
भवति । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य यथादृष्टि बुद्ध-
चेचपरिनिष्पादनता । यस्मिन्साहस्रमहासाहस्रलोकधातीत्यरचक-
वर्त्तिभूमौ स्थित्वा त्रिसाहस्रमहासाहस्रलोकधातोः परित्यजनं तेन

चासनता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धपर्युपा-
 मनता । या धर्मपर्युपामनता सर्वमत्त्वानुयहं प्रति । तत्र कतमा
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धकाय यथाभूतप्रत्यवेक्षणता । या धर्म-
 काययथाभूतप्रत्यवेक्षणता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्येन्द्रिय
 परापरज्ञानता । या दशकुशलेषु स्थित्वा सर्वमत्त्वानामिन्द्रियपरि-
 पूरिप्रज्ञाननता । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य बुद्धचेचपरि-
 शोधनता । या सत्त्वचित्तपरिशोधनतानुपक्षमयोगेन । तत्र कतमो
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य मायोपमः समाधिः । यत्र समाधौ स्थित्वा
 बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सर्वाः क्रियाः करोति । न चाऽस्यचित्तं
 कचिद्दुर्मे प्रवर्तते । तत्र कतमो बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽभौचं
 समापद्यनता । यद्बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य विपाकजः समाधिः ।
 तत्र कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो यथा यथा संज्ञानां कुशलमूलपरि-
 निप्यत्तिर्भवति । तथा तथात्मभावं परिनिप्यादयति । इह बोधि-
 सत्त्वो महासत्त्वः सञ्चिन्त्यात्मभावं परिगृह्णाति । यथा यथा सत्त्व-
 परिपाको भवति । तत्र कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वः सञ्चिन्त्यात्म-
 भावमुपादत्ते । यदुत सर्वसत्त्वपरिपाकः । तत्र 'कथं' बोधिसत्त्वो
 महासत्त्वो यथा यथा प्रणिदधाति । तथा तथाऽस्य समृध्यति ।
 इह बोधिसत्त्वो महासत्त्वः षष्ठां पारमितानां परिपूर्णत्वाद्यथा
 यथा प्रणिदधाति तथा तथा समृध्यति ।

तत्र कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो देवनागयक्षगन्धर्वाऽसुरगरुड-
 किन्नरमहोरगस्तज्ज्ञानं प्रतिविध्यति । यदुत निरुक्तिप्रतिमंविदा ।
 तत्र कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वः परिपूर्णप्रतिभानिर्देशज्ञानं प्रति-

विध्यति । यदुत प्रतिभानसंविदा । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य गर्भावक्रान्तिसम्पत् । इह सुभूते बोधिमत्त्वो महासत्त्वः
 सर्वासु जातिषूपपादुक उपपद्यते । इह बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 गर्भावक्रान्तिसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य कुल-
 सम्पत् । यद्बोधिमत्त्वो महासत्त्वो महाकुलेषु प्रत्याजायते । इयं
 बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य कुलसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य जातिसम्पत् । यद्बोधिमत्त्वो महासत्त्वः क्षत्रियमहासाल-
 कुलेषु वा ब्राह्मणमहासालकुलेषु वा प्रत्याजायते । इयं बोधि-
 सत्त्वस्य महासत्त्वस्य जातिसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य गोत्रसम्पत् । यद्बोधिमत्त्वो महासत्त्वो यतो गोत्रात् पौर्षका
 बोधिसत्त्वो ऋभूवन् । तत्र गोत्रे प्रत्याजायते । इयं बोधिमत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य गोत्रसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 परिष्कारसम्पत् । यद्बोधिमत्त्वो महासत्त्वो बोधौसत्त्वान् प्रतिष्ठाप्य
 बोधिमत्त्वापरिचार एव भवति । इयं बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 परिचारसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य जन्मसम्पत् ।
 यद्बोधिमत्त्वो महासत्त्वो जातमात्र एवाऽसंख्येय लोकधातूनवभासेन
 स्फुरति । तांश्च पञ्चिकारं प्रकल्पयति । इयं बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 जन्मसम्पत् । तत्र कतमा बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वाऽभिक्रमणसम्पत् ।
 यद्बोधिमत्त्वो महासत्त्वः प्रमव्यायैणिष्कामति । अनेकैः सत्त्वकोटी-
 निधुतशतमहसैः मातुं ते च सत्त्वा नियता भवन्ति । त्रिषु यानेषु ।
 इयं बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्याऽभिनिष्क्रमणसम्पत् । तत्र कतमा
 बोधिमत्त्वस्य महासत्त्वस्य बोधिवृद्धयूहसम्पत् । यद्बोधिमत्त्वो महा-

मत्तो बोधितृसमूहं सुवर्णमयं भवति । स्वत्तो वैदूर्यमयः । मत्त-
 रद्वयः शाखाः सर्व्वरत्नमयानि पञ्चसुष्पाणि यस्य एवम्य पुण्ड्रो
 गन्धोऽवभासाद्यानन्तालोकधातून् स्फुरति । दमं बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य बोधितृसमूहसम्पत् । तत्र कतमा बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य सर्व्वगुणपरिपूरिसम्पत् । या बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य सत्त्व-
 परिपाकविशुद्धिश्च पुद्गलेश्वरपरिशुद्धिश्च । इयं बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य सर्व्वगुणपरिपूरिसम्पत् । तत्र कथं बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
 दशम्यां भूमौ स्थितस्तथागत एव वक्तव्यः । यस्य बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य सर्व्वपारमिताः परिपूर्णा भवन्ति । दश तथागत-
 यनानि चत्वारि वैशारद्यानि चतस्रः प्रतिषन्निदः । अष्टादशा-
 वेष्टिका बुद्धधर्माः । सर्व्वकारज्ञता ज्ञानं सर्व्ववामनाऽनुसन्धि
 क्षेत्रप्रधान । महाकरुणा । सर्व्वबुद्धधर्माश्च परिपूर्णा भवन्ति । एवं
 खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो दशम्यां भूमौ स्थितस्तथागत
 एव वक्तव्यः । तत्र कतमा सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य दश-
 भूमयः । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्व उपायकौशलेन दान-
 पारमितायां चरन् शीलपारमितायां चरन् चान्तिपारमितायां
 चरन् वीर्य्यपारमितायां चरन् ध्यानपारमितायां चरन् प्रज्ञापार-
 मितायाश्चरन् । अथात्मशून्यतायां चरन् बहिर्द्वांशून्यतायां चरन्
 अथात्मबहिर्द्वांशून्यतायां चरन् शून्यताशून्यतायां चरन् महाशून्य-
 तायां चरन् परमार्थशून्यतायां चरन् सङ्कृतशून्यतायां चरन्
 असङ्कृतशून्यतायां चरन् अत्यन्तशून्यतायां चरन् अनवरागशून्य-
 तायां चरन् अनवकारशून्यतायां चरन् प्रकृतिशून्यतायां चरन्

सर्वधर्मं शून्यतायां चरन् स्वस्वतन्त्रशून्यतायां चरन् अनूपसम्भ-
 शून्यतायां चरन् अभावशून्यतायां चरन् स्वभावशून्यतायां चरन्
 अभावस्वभाव शून्यतायां चरन् सुतूपस्थानेषु चरन् सम्यक्प्रज्ञाणेषु
 चरन् अङ्घ्रिपादेषु चरन् इन्द्रियेषु चरन् वलेषु चरन् बोध्यज्ञेषु
 चरन् आर्याष्टाङ्गमार्गं चरन् आर्यसत्येषु चरन् ध्यानेषु चरन्
 अप्रमाणेषु चरन् आर्यसमापत्तिषु चरन् विमोक्षेषु चरन्
 अनुपूर्वं विचार समापत्तिषु चरन् शून्यतानिमित्ताप्रणिहित-
 विमोक्षेषु चरन् अभिज्ञासु चरन् धारणीमुखेषु चरन् समाधिषु
 चरन् तथागतवलेषु चरन् चतुर्षु वैशारद्येषु चरन् चतुःप्रतिसम्बित्सु
 चरन् महाभैक्षे चरन् महाकल्याणाय चरन् अष्टादशस्त्रावेणि-
 कबुद्धधर्मेषु चरन् शुक्लविपश्चनाभूमिमतिक्रामति । गोचरभूमिं
 समतिक्रामति । अष्टमकभूमिं समतिक्रामति । दर्शनभूमिं समति-
 क्रामति । तनुभूमिं समतिक्रामति । वीतरागभूमिं समतिक्रामति ।
 कृताविभूमिं समतिक्रामति । प्रत्येक बुद्धभूमिं समतिक्रामति ।
 बोधिसत्त्वभूमिं समतिक्रामति । इह सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
 भवभूमिरतिक्रामति । बुद्धभूमौ तिष्ठति । इह सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य दशभूमयः । एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वो
 महायानं संप्रस्थितो वेदितव्यः ।

यत् पुनः सुभूतिरेव माह । सुतस्तथानं निर्यास्यतीति ।
 चैधातुकाच्चिर्यास्यति । येन सर्वाकारज्ञता तेन स्थास्यति । तत्
 पुनरद्वययोगेन । तत् कस्य हेतोः स्याद्वि सुभूते यच्च महायानं
 या च सर्वाकारज्ञता उभावेतौ धर्मौ न विसंयुक्तौ संयुक्तावरूपिणा-

रूपशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । शब्दशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽ-
 लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । गन्धशून्यतायाः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । रसशून्यतायाः
 स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
 स्पर्शशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । धर्मशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽल-
 णानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत् कस्य हेतोर्नहि सुभूते
 रूपशून्यता वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
 न शब्दशून्यता वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
 न गन्धशून्यता वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
 न रसशून्यता वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
 न स्पर्शशून्यता वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
 न धर्मशून्यता वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
 तत् कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते रूपं रूपेण शून्यं शब्दः शब्देन शून्यः
 गन्धो गन्धेन शून्यः रसो रसेन शून्यः स्पर्शः स्पर्शेन शून्यः धर्माः
 धर्मेः शून्याः ।

चतुर्विज्ञानशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । श्रोत्रविज्ञानशून्यतायाः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । घ्राणविज्ञान-
 शून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । जिह्वा विज्ञानशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमि-

च्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । काय विज्ञानशून्य-
 तायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमि-
 च्छेत् । मनो विज्ञानशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्ष-
 णानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत् कस्य हेतोर्नहि सुभूते
 चक्षुर्विज्ञानशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां
 तिष्ठति । न श्रोत्रविज्ञानशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न
 सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न घ्राणविज्ञानशून्यता वैधातुकाच्चि-
 र्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न जिह्वा विज्ञानशून्यता
 वैधातुकाच्चिर्याति । सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न कायविज्ञान-
 शून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न
 मनोविज्ञानशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां
 तिष्ठति । तत् कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते चक्षुर्विज्ञानं चक्षुर्विज्ञा-
 नेन शून्यं । श्रोत्रविज्ञानं श्रोत्रविज्ञानेन शून्यं । घ्राणविज्ञानं
 घ्राणविज्ञानेन शून्यं । जिह्वाविज्ञानं जिह्वाविज्ञानेन शून्यं । काय-
 विज्ञानं कायविज्ञानेन शून्यं । मनोविज्ञानं मनोविज्ञानेन शून्यं ।
 चक्षुः संस्पर्शशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । श्रोत्रसंस्पर्शशून्यतायाः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । घ्राणसंस्पर्श-
 शून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । जिह्वा संस्पर्शशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमि-
 च्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । कायसंस्पर्शशून्यतायाः
 स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।

वनिर्द्गनावप्रतिघातैकलक्षणा । तत् कस्य हेतोः । न हि सुभूते
 अलक्षणा धर्मानिर्यान्ति वा निर्यास्यति वा निर्याता वा
 धर्माधातोः । स सुभूते निर्याणमिच्छेद्यः अलक्षणानां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । तथतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽवितथतायाः
 सुभूते निर्याणमिच्छेत् । भूतकोटेः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । अचिन्त्यधातोः स सुभूते निर्याणमिच्छे-
 द्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । आकाशधातोः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । रागद्वयधातोः
 स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
 प्रहाणधातोः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याण-
 मिच्छेत् । विरागधातोः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । निरोधधातोः स सुभूते निर्याणमि-
 च्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । रूपशून्यतायाः
 स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
 वेदनाशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । संज्ञाशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽ-
 लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । सस्कार शून्यतायाः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । विज्ञान
 शून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याण-
 मिच्छेत् । तत् कस्य हेतोर्न हि सुभूते रूपशून्यता चैधातुकान्निर्याति ।
 न सस्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न वेदनाशून्यता चैधातुकान्निर्याति । न
 संज्ञाकारज्ञतायां तिष्ठति । न संज्ञाशून्यता चैधातुकान्निर्याति । न

सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न संस्कार शून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न
 सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न विज्ञानशून्यता वैधातुकाच्चि-
 र्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत् कस्य हेतोस्तथाहि ।
 स सुभूते रूपं रूपेण शून्यं । वेदना वेदनयाशून्या । संज्ञा संज्ञया-
 शून्या । संस्काराः संस्कारैः शून्या । विज्ञानं विज्ञानेन शून्यं ।
 चक्षुः शून्यतायाः स सुभूते निर्यातामिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । श्रोत्र शून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽ-
 लक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । प्राण शून्यतायाः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । जिह्वा
 शून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । काय शून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽ-
 लक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । मनः शून्यतायाः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत् कस्य
 हेतोर्नहि सुभूते चक्षुः शून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकार-
 ज्ञतायां तिष्ठति । न श्रोत्रशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वा-
 कारज्ञतायां तिष्ठति । न प्राणशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न
 सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न जिह्वाशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति ।
 न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न कायशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति ।
 न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न मनः शून्यता वैधातुकाच्चि-
 र्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत् कस्य हेतोस्तथाहि
 सुभूते चक्षुःक्षुषा शून्यं । श्रोत्र श्रोत्रेण शून्यं । प्राण प्राणेन शून्यं ।
 जिह्वा जिह्वया शून्या । कायः कायेन शून्यः । मनो मनसा शून्यं ।

मनः संस्पर्शशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽल्लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत् कस्य हेतोर्नहि सुभूते चक्षुः संस्पर्शशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न ओचसंस्पर्शशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न प्राणसंस्पर्शशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न जिह्वासंस्पर्शशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न कायसंस्पर्शशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न मनः संस्पर्शशून्यता वैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत् कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते चक्षुः संस्पर्शश्चक्षुः संस्पर्शेन शून्यः । ओचसंस्पर्शः ओचसंस्पर्शेन शून्यः । प्राणसंस्पर्शः प्राणसंस्पर्शेन शून्यः । जिह्वासंस्पर्शः जिह्वासंस्पर्शेन शून्यः । कायसंस्पर्शः कायरूपसंस्पर्शेन शून्यः । मनः संस्पर्शो मनः संस्पर्शेन शून्यः ।

चक्षुः संस्पर्शं प्रत्ययवेदनायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽल्लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । ओचसंस्पर्शं प्रत्ययवेदनायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽल्लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । प्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽल्लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽल्लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽल्लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेत् द्योऽल्लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत् कस्य हेतोर्नहि

चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूते चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदना श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनया शून्या ।

स्वप्नस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । मायायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । मरीच्याः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । प्रतिश्रुत् कायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । प्रतिभासस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तथागतनिर्मितस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते स्वप्नस्य स्वभावस्तेधा-

तुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न मायायाः
 स्वभावस्त्रैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न
 मरीच्याः स्वभावस्त्रैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
 न प्रतिश्रुत् कायाः स्वभावस्त्रैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञ-
 तायां तिष्ठति । न प्रतिभामस्य स्वभावस्त्रैधातुकाच्चिर्याति । न
 सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न तथागतनिर्मितस्य स्वभावस्त्रैधातु-
 चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत्कस्य हेतोस्तथा हि
 सुभूते स्वप्नस्वभावः स्वप्नस्वभावेन शून्यः । मायास्वभावो मायास्वभा-
 वेन शून्यः । मरीचिस्वभावो मरीचिस्वभावेन शून्यः । प्रतिश्रुत्का-
 स्वभावः प्रतिश्रुत्कास्वभावेन शून्यः । प्रतिभामस्वभावः प्रतिभामस्वभा-
 वेन शून्यः । तथागत निर्मितस्वभावस्तथागत निर्मितेन शून्यः ।

दानपारमितायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । शीलपारमितायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्यो-
 ऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । चान्तिपारमितायाः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । वीर्यपार-
 मितायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याण-
 मिच्छेत् । ध्यानपारमितायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । प्रज्ञापारमितायाः स सुभूते निर्याण-
 मिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत्कस्य हेतोस्तथा
 हि सुभूते दानपारमितायाः स्वभावो न वैधातुकाच्चिर्याति । न
 सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यः शीलपारमितायाः स्वभावो न स
 वैधातुकाच्चिर्याति । यः चान्तिपारमितायाः स्वभावो न स वैधा-

तुकास्त्रिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यो वीर्यपार-
 मितायाः स्वभावो न स चैधातुकास्त्रिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां
 तिष्ठति । यो ध्यानपारमितायाः स्वभावो न स चैधातुकास्त्रिर्याति ।
 न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यः प्रज्ञापारमितायाः स्वभावो न स
 चैधातुकास्त्रिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत्कस्य हेतो-
 रथाहि सुभूते दानपारमितायाः स्वभावो दानपारमितास्वभावेन
 शून्यः । शीलपारमितायाः स्वभावः शीलपारमितास्वभावेन शून्यः ।
 चान्तिपारमितायाः स्वभावः चान्तिपारमितास्वभावेन शून्यः ।
 वीर्यपारमितायाः स्वभावो वीर्यपारमितास्वभावेन शून्यः । ध्यान-
 पारमितायाः स्वभावो ध्यानपारमितास्वभावेन शून्यः । प्रज्ञापार-
 मितास्वभावः प्रज्ञापारमितास्वभावेन शून्यः ।

अध्यात्मशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । वहिर्द्विशून्यतायाः स सुभूते निर्याण-
 मिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । अध्यात्मवह्निर्द्वि-
 शून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याण-
 मिच्छेत् । शून्यताशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । महाशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छे-
 द्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । परमार्थशून्यतायाः स
 सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
 संकृतशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । असंकृतशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्यो-
 ऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । अत्यन्तशून्यतायाः स सुभूते

निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । अनवरा-
 पशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । अनवकारशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छे-
 द्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । प्रकृतिशून्यतायाः स
 सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
 सर्वधर्मशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेत् योऽलक्षणां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । स्वप्नशून्यतायाः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । अतुपल-
 भशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । अभावशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽ-
 लक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । स्वभावशून्यतायाः स सुभूते
 निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । अभावस्व-
 भावशून्यतायाः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । तत् कस्य हेतोर्नहि सुभूते ऽध्यात्मशून्यता
 वैधातुकाभिर्याति । ॥ सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न वद्विद्धां-
 शून्यता वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
 नाऽध्यात्मवद्विद्धांशून्यता वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां
 तिष्ठति । न शून्यताशून्यता वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकार-
 ज्ञतायां तिष्ठति । न महाशून्यता वैधातुकाभिर्याति । न
 सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न परमार्थशून्यता वैधातुकाभिर्याति ।
 ॥ सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न संस्कृतशून्यता वैधातुकाभिर्याति ।
 न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । नाऽ संस्कृतशून्यता वैधातुकाभि-

धाति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । नात्यन्तशून्यता चैधातु-
काच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । नाऽनवराशून्यता
चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । नाऽनवकार-
शून्यता चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
न प्रकृतिशून्यता चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां
तिष्ठति । न सर्वधर्मशून्यता चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकार-
ज्ञतायां तिष्ठति । न स्वस्वचणशून्यता चैधातुकाच्चिर्याति न
सर्वाऽकारज्ञतायां तिष्ठति । नाऽ सुपलम्भशून्यता चैधातुका-
च्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । नाऽ भावशून्यता
चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । न स्वभाव-
शून्यता चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
नाऽ भावस्वभावशून्यता चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां
तिष्ठति ।

तत् कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते ऽधात्मशून्यता ऽधात्मशून्यतया
शून्या । बहिर्द्धाशून्यता बहिर्द्धाशून्यतयाशून्या । अध्यात्म
बहिर्द्धाशून्यता ऽधात्मबहिर्द्धाशून्यतया शून्या । शून्यताशून्यता
शून्यतया शून्या । महाशून्यता महाशून्यतया शून्या । परमार्थ-
शून्यता परमार्थशून्यतया शून्या । संस्कृतशून्यता संस्कृतशून्यतया
शून्या । असंस्कृतशून्यता ऽसंस्कृतशून्यतया शून्या । अत्यन्तशून्यता
अत्यन्तशून्यतया शून्या । अनवराशून्यता अनवराशून्यतया
शून्या । अनवकारशून्यता अनवकारशून्यतया शून्या । प्रकृतिशून्यता
प्रकृतिशून्यतया शून्या । सर्वधर्मशून्यता सर्वधर्मशून्यतया शून्या ।

स्वसत्त्वगुण्यता स्वसत्त्वगुण्यतया गुण्या । अगुण्यगुण्यता
 अनुपसङ्गागुण्यतया गुण्या । अभावगुण्यता अभावगुण्यतया गुण्या ।
 स्वभावगुण्यता स्वभावगुण्यतया गुण्या । अभावस्वभावगुण्यता
 अभावस्वभावगुण्यतया गुण्या ।

कृत्युपस्थानानां सुभूते नियाममिच्छेद्योऽस्तवचणानां धर्माणां
 नियाममिच्छेत् । सम्यक्प्रहाणानां न सुभूते नियाममिच्छेद्योऽ-
 स्तवचणानां धर्माणां नियाममिच्छेत् । अद्विपादानां न सुभूते
 नियाममिच्छेद्योऽस्तवचणानां नियाममिच्छेत् । इन्द्रियाणां न
 सुभूते नियाममिच्छेद्योऽस्तवचणानां धर्माणां नियाममिच्छेत् ।
 वक्त्राणां न सुभूते नियाममिच्छेद्योऽस्तवचणानां धर्माणां नियाम-
 मिच्छेत् । बोध्यद्वाणां न सुभूते नियाममिच्छेद्योऽस्तवचणानां
 धर्माणां नियाममिच्छेत् । आय्याष्टाङ्गमार्गस्य न सुभूते नियाम-
 मिच्छेद्योऽस्तवचणानां धर्माणां नियाममिच्छेत् । तत् कस्य हेतो-
 र्ज्ञेयसि सुभूते यः स्वत्युपस्थानानां स्वभावो न स वैधातुका-
 न्निर्याति । न सर्वकारजतायां तिष्ठति । यः सम्यक्प्रहाणानां
 स्वभावो न स वैधातुकान्निर्याति । न सर्वकारजतायाः तिष्ठति ।
 यः अद्विपादानां स्वभावो न स वैधातुकान्निर्याति । न सर्व-
 कारजतायां तिष्ठति । यः इन्द्रियाणां स्वभावो न स वैधातुका-
 न्निर्याति । न सर्वकारजतायां तिष्ठति । यो वक्त्राणां स्वभावो न
 स वैधातुकान्निर्याति । न सर्वकारजतायां तिष्ठति । यो बोध्य-
 द्वाणां स्वभावो न स वैधातुकान्निर्याति । न सर्वकारजतायां
 तिष्ठति । यो मार्गस्य स्वभावो न स वैधातुकान्निर्याति । न

सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । स्मृत्युपस्थान
स्वभावः स्मृत्युपस्थानस्वभावेन शून्यः । सम्यक्प्रज्ञाणस्वभावः
सम्यक्प्रज्ञाणस्वभावेन शून्यः । अद्विपादस्वभावः अद्विपादस्वभावेन
शून्यः । इन्द्रियस्वभावः इन्द्रियस्वभावेन शून्यः । वक्षस्वभावो
वक्षस्वभावेन शून्यः । बोध्यज्ञस्वभावो बोध्यज्ञस्वभावेन शून्यः ।
मार्गस्वभावो मार्गस्वभावेन शून्यः ।

आर्य्यसत्यानां स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां
निर्याणमिच्छेत् । ध्यानानां स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । अप्रमाणानां स सुभूते निर्याणमिच्छे-
द्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । आरूप्य समापत्तीनां स
निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । विमोक्षार्था
स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
न वाऽनुपूर्वविहार समापत्तीनां स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽ-
लक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । शून्यतायाः स सुभूते
निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । आनिमि-
त्तस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमि-
च्छेत् । अप्रणिहितस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत् कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते य
आर्य्यसत्यानां स्वभावो न स चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकार-
ज्ञतायां तिष्ठति । यो ध्यानानां स्वभावो न स चैधातुकान्निर्याति ।
न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यो ऽप्रमाणानां स्वभावो न स
चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । य आरूप्य

समापत्तीनां स्वभावो न स चैधातुकास्त्रिर्याति । न सर्वकार-
 ज्ञतायां तिष्ठति । योऽष्टानां विमोक्षाणां स्वभावो न स चैधा-
 तुकास्त्रिर्याति । न सर्वकारज्ञतायां तिष्ठति । यो नवा
 ऽनुपूर्वविहार समापत्तीनां स्वभावो न स चैधातुकास्त्रिर्याति ।
 न सर्वकारज्ञतायां तिष्ठति । यः शून्यतायाः स्वभावो न स
 चैधातुकास्त्रिर्याति । ॥ सर्वकारज्ञतायां तिष्ठति । यो ऽप्र-
 माणहितस्य स्वभावो न स चैधातुकास्त्रिर्याति । न सर्वकारज्ञतायां
 तिष्ठति । तत् कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते आर्यमत्यस्य स्वभाव-
 आर्यमत्यस्वभावेन शून्यः । ध्यानस्वभावो ध्यानस्वभावेन शून्यः ।
 अप्रमाणस्वभावो ऽप्रमाणस्वभावेन शून्यः । आरूप्यसमापत्ति-
 स्वभाव आरूप्यसमापत्तिस्वभावेन शून्यः । विमोक्षस्वभावो
 विमोक्षस्वभावेन शून्यः । नवाऽनुपूर्वविहार स्वभावो नवा
 ऽनुपूर्वविहारस्वभावेन शून्यः । शून्यतास्वभावः शून्यता
 स्वभावेन शून्यः । आनिमित्त स्वभाव आनिमित्त स्वभावेन
 शून्यः । अप्रणिहितस्वभावो ऽप्रणिहितस्वभावेन शून्यः ।

अभिज्ञानां च सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । समाधीनां च सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । धारणीमुखानां च सुभूते निर्याण-
 मिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत् कस्य हेतो-
 स्तथाहि सुभूते यो ऽभिज्ञानां स्वभावो न स चैधातुकास्त्रिर्याति ।
 न सर्वकारज्ञतायां तिष्ठति । यः समाधीनां स्वभावो न स
 चैधातुकास्त्रिर्याति । न सर्वकारज्ञतायां तिष्ठति । यो धारणी-

मुखानां स्वभावो न स चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां
तिष्ठति । तत् कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते अभिज्ञास्वभावो
ऽभिज्ञास्वभावेन शून्यः । समाधिस्वभावः समाधिस्वभावेन शून्यः ।
धारणीमुखस्वभावो धारणीमुखस्वभावेन शून्यः ।

॥ दृशानां, तथागतबलानां स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणायां
धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । चतुर्णां वैशारद्यानां स सुभूते
निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणायां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । चत-
सृणां प्रतिसन्निदां स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणायां धर्माणां
निर्याणमिच्छेत् । अष्टादशानामावेणिक बुद्धधर्माणां स सुभूते
निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणायां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत् कस्य
हेतोस्तथाहि सुभूते यो दृशानां तथागतबलाणां स्वभावो न स
चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यच्चतुर्णां
वैशारद्याणां स्वभावो न स चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकार-
ज्ञतायां तिष्ठति । यच्चतसृणां प्रतिसन्निदां स्वभावो न स
चैधातुकाच्चिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यो अष्टाद-
शानामावेणिकबुद्धधर्माणां स्वभावो न स चैधातुकाच्चिर्याति ।
न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत् कस्य हेतोस्तथाहि । सुभूते
तथागमबलस्वभावस्तथागतबल स्वभावेन शून्यः । वैशारद्यस्वभावो
वैशारद्यस्वभावेन शून्यः । प्रतिसन्निवृत्तस्वभावः प्रतिसन्निवृत्तस्वभावेन
शून्यः । आवेणिक बुद्धधर्मस्वभाव आवेणिक बुद्धधर्म स्वभावेन
शून्यः ।

अर्हतः सुभूते क्षीणाश्रवस्योत्पत्तिमिच्छेद्योऽलक्षणायां धर्माणां

निर्याणमिच्छेत् । प्रत्येकबुद्धस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽन्य-
 णानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य स
 सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽन्यचणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
 तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽन्य-
 चणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते
 योर्हतः सम्यक् सम्बुद्धस्य स्वभावो न स वैधातुकाभिर्याति । न
 सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यः प्रत्येकबुद्धस्य स्वभावो न स वैधा-
 तुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यो बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य स्वभावो न स वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञ-
 तायां तिष्ठति । यस्तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य स्वभावो न स
 वैधातुकाभिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत्कस्य हेतो-
 स्तथा हि सुभूते अर्हत् स्वभावोऽर्हत् स्वभावेन शून्यः । प्रत्येकबुद्ध-
 स्वभावः प्रत्येकबुद्धस्वभावेन शून्यः । बोधिसत्त्वस्वभावो बोधिसत्त्व-
 स्वभावेन शून्यः । तथागतस्वभावस्तथागतस्वभावेन शून्यः ।

श्रोत आपत्तिफलस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽन्यचणानां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । सहागामिफलस्य स सुभूते निर्याण
 मिच्छेद्योऽन्यचणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । अनागामिफलस्य
 स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽन्यचणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत्
 अर्हत्स्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽन्यचणानां धर्माणां निर्याण-
 मिच्छेत् । प्रत्येकबोधेः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽन्यचणानां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । मार्गाकारज्ञतायाः स सुभूते निर्याण-
 मिच्छेद्योऽन्यचणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । सर्वाकारज्ञतायाः

स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
तत्कस्यहेतोस्तथा हि सुभूते यः श्रोत आपत्तिफलस्य स्वभावो न
स वैधातुकाधिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यः सकृ-
दागामिफलस्य स्वभावो न स वैधातुकाधिर्याति । न सर्वाकार-
ज्ञतायां तिष्ठति । योऽनागामिफलस्य स्वभावो न स वैधातुका-
धिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । योऽर्हत्वस्य स्वभावो न
स वैधातुकाधिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यः प्रत्येक-
बोधः स्वभावो न स वैधातुकाधिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां
तिष्ठति । यो मार्गाकारज्ञतायाः स्वभावो न स वैधातुकाधिर्याति ।
न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यः सर्वाकारज्ञतायाः स्वभावो न स
वैधातुकाधिर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत्कस्य हेतो-
स्तथा हि सुभूते श्रोत आपत्तिफलस्वभावः श्रोत आपत्तिफल-
स्वभावेन शून्यः । सकृदागामिफलस्वभावः सकृदागामिफलस्वभावेन
शून्यः । अनागामिफलस्वभावोऽनागामिफलस्वभावेन शून्यः । अर्ह-
त्वस्वभावोऽर्हत्वस्वभावेन शून्यः । प्रत्येकबोधिस्वभावः प्रत्येकबोधि-
स्वभावेन शून्यः । मार्गाकारज्ञतास्वभावो मार्गाकारज्ञतास्वभावेन
शून्यः । सर्वाकारज्ञतास्वभावः सर्वाकारज्ञतास्वभावेन शून्यः ।

शब्दः स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्या-
णमिच्छेत् । निमित्तस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां
धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । सद्देशस्य स सुभूते निर्याणमिच्छेद्यो-
ऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । व्यवहारस्य स सुभूते
निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणानां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । प्रज्ञप्तेः स

सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
 तत्कस्य हेतोस्तथा हि नामशून्यता नामशून्यतास्वभावेन शून्या ।
 निमित्तशून्यता निमित्तशून्यतास्वभावेन शून्या । सङ्केतशून्यता
 सङ्केतशून्यतास्वभावेन शून्या । व्यवदानशून्यता व्यवदानशून्यता-
 स्वभावेन शून्या । प्रज्ञप्तिशून्यता प्रज्ञप्तिशून्यतास्वभावेन शून्या ।

अनुत्पादस्य सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां
 निर्याणमिच्छेत् । अनिरोधस्य सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां
 धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । संक्षेपस्य सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्ष-
 णां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । व्यवदानस्य सुभूते निर्याण-
 मिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् । अनभिसंस्कारस्य
 सुभूते निर्याणमिच्छेद्योऽलक्षणां धर्माणां निर्याणमिच्छेत् ।
 तत्कस्य हेतोस्तथा हि योऽनुत्पादस्य स्वभावो न स चैधातुका-
 न्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । योऽनिरोधस्वभावो न
 स चैधातुन्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । यः संक्षेपस्य
 स्वभावो न स चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति ।
 यो व्यवदानस्य स्वभावो न स चैधातुकान्निर्याति । न सर्वाकार-
 ज्ञतायां तिष्ठति । योऽनभिसंस्कारस्य स्वभावो न स चैधातुका-
 न्निर्याति । न सर्वाकारज्ञतायां तिष्ठति । तत्कस्य हेतोस्तथा हि ।
 अनुत्पादस्वभावोऽनुत्पादस्वभावेन शून्यः । निरोधस्वभावो निरोध
 स्वभावेन शून्यः । संक्षेपस्वभावः संक्षेपस्वभावेन शून्यः । व्यवदान-
 स्वभावो व्यवदानस्वभावेन शून्यः । अनभिसंस्कारस्वभावोऽनभि-
 संस्कारस्वभावेन शून्यः ।

तदनेनापि ते सुभूते पर्यायेणैवं वेदितव्यम् । मद्याधानं
 वैधातुकाच्चिर्याति । येन सर्वकारजता तेन यास्यत्यचास्यतत्
 स्थानं । यत्पुनः सुभूतिरेवमाह । क तद्यानं स्यास्यतीति । न
 कचित्तद्यानं स्यास्यति । तत्कस्य हेतोस्तथा ह्यस्थिताः सर्वधर्माः
 प्रतिष्ठाऽनुपलब्धितः । अपि तु खलु पुनः सुभूते अस्थानस्थान-
 योगेन तद्यानं स्यास्यति । तद्यथापि नामसुभूते धर्मधातुर्न स्थितो
 नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तद्यानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि
 नाम सुभूते तद्यथा न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तद्यानं
 न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते भूतकोटिर्न स्थिता
 नाऽस्थिता । एवमेव तद्यानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
 सुभूतेऽचिन्त्यधातुर्न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव तद्यानं न स्थितं
 नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते धर्मधातुस्वभावः स्थितो
 वाऽस्थितो वा । न तद्यथायाः स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न
 भूतकोटेः स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नाऽचिन्त्यधातुस्वभावः
 स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूते । धर्मधातु-
 स्वभावो धर्मधातुस्वभावेन शून्यः । तद्यथा स्वभावस्तद्यथा स्वभावेन
 शून्यः । भूतकोटेः स्वभावो भूतकोटिस्वभावेन शून्यः । अचिन्त्यधातु-
 स्वभावोऽचिन्त्यधातुस्वभावेन शून्यः । तद्यथापि नाम सुभूते
 आकाशधातुर्न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तद्यानं न स्थितं
 नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते रागचयधातुर्न स्थितो नाऽ-
 स्थितः । एवमेव सुभूते तद्यानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि
 नाम सुभूते प्रहाणधातुर्न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते

तद्यथापि नाम सुभूते रूपशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता ।
 एवमेव सुभूते तन्माहायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
 सुभूते शब्दशून्यता ॥ स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्माहा-
 यानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते गन्धशून्यता न
 स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्माहायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
 तद्यथापि नाम सुभूते रसशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव
 सुभूते तन्माहायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते
 स्पर्शशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्माहायानं न
 स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते धर्मशून्यता न स्थिता
 नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्माहायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते रूपस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न
 शब्दस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न गन्धस्वभावः स्थितो
 वाऽस्थितो वा । न रसस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न स्पर्श-
 स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न धर्मस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
 वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि रूपं रूपेण शून्यं । शब्दो शब्देन शून्यः ।
 गन्धो गन्धेन शून्यः । रसो रसेन शून्यः । स्पर्शः स्पर्शेन शून्यः ।
 धर्मः धर्मेन शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूते चतुर्विज्ञानशून्यता न स्थिता
 नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्माहायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्य-
 थापि नाम सुभूते ओषविज्ञानशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता ।
 एवमेव सुभूते तन्माहायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
 सुभूते प्राणविज्ञानशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते

तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते जिज्ञा-
विज्ञानशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं
न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते कायविज्ञानशून्यता
न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽ-
स्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते मनो विज्ञानशून्यता न स्थिता
नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते चक्षुर्विज्ञानस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
वा । न श्रोत्रविज्ञानस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न घ्राण-
विज्ञानस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न जिज्ञाविज्ञानस्वभावः
स्थितो वाऽस्थितो वा । न कायविज्ञानस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
वा । मनोविज्ञानस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्तथा
हि चक्षुर्विज्ञानं चक्षुर्विज्ञानेन शून्यं । श्रोत्रविज्ञानं श्रोत्रविज्ञा-
नेन शून्यं । घ्राणविज्ञानं घ्राणविज्ञानेन शून्यं । जिज्ञाविज्ञानं
जिज्ञाविज्ञानेन शून्यं । कायविज्ञानं कायविज्ञानेन शून्यं । मनो-
विज्ञानं मनोविज्ञानेन शून्यम् ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुःसंस्पर्शशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता ।
एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
सुभूते श्रोत्रसंस्पर्शशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते
तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते घ्राण-
संस्पर्शशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं
न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते जिज्ञासंस्पर्शशून्यता
न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं

तद्यानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते विरागधातुर्न
 स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते यद्यानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
 तद्यथापि नाम सुभूते निरोधधातुर्न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव
 सुभूते तद्यानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कम्पहेतोर्न हि सुभूते ।
 आकाशधातुः स्थितो वाऽस्थितो वा । न रागद्वयधातुस्त्वभावः
 स्थितो वाऽस्थितो वा । न प्रहाणधातुस्त्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा ।
 न विरागधातुस्त्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न निरोधधातु-
 स्त्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूते
 आकाशधातुस्त्वभाव आकाशधातुस्त्वभावेन शून्यः । रागद्वयधातु-
 स्त्वभावो रागद्वयधातुस्त्वभावेन शून्यः । प्रहाणधातुस्त्वभावः प्रहाण-
 धातुस्त्वभावेन शून्यः । विरागधातुस्त्वभावो विरागधातुस्त्वभावेन
 शून्यः । निरोधधातुस्त्वभावो निरोधधातुस्त्वभावेन शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूते रूपशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता ।
 एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
 सुभूते वेदनाशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महा-
 यानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते संज्ञाशून्यता न
 स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं । न स्थितं नाऽस्थितं ।
 तद्यथापि नाम सुभूते संस्कारशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एव-
 मेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
 सुभूते विज्ञानशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते
 तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूते न
 रूपत्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न वेदनास्त्वभावः स्थितो

वाऽस्थितो वा । न संज्ञास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न संस्कार-
स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न विज्ञानस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि । रूपं रूपेण शून्यं वेदना वेदनया
शून्या । संज्ञा संज्ञया शून्या । संस्काराः संस्कारैः शून्याः । विज्ञानं
विज्ञानेन शून्यम् ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुः शून्यता न स्थिता नाऽस्थिता ।
एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
सुभूते श्रोत्रशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महा-
यानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते घ्राणशून्यता न
स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
तद्यथापि नाम सुभूते जिह्वाशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एव-
मेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते
कायशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न
स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते मनः शून्यता न स्थिता
नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते चक्षुःस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न
श्रोत्रस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न घ्राणस्वभावः स्थितो
वाऽस्थितो वा । न जिह्वास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । काय-
स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । मनःस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा ।
तत्कस्य हेतोस्तथा हि चक्षुश्चक्षुषा शून्यं श्रोत्रं श्रोत्रेण शून्यं । घ्राणं
घ्राणेन शून्यं । जिह्वा जिह्वया शून्या कायः कायेन शून्यः ।
मनो मनसा शून्यं ।

नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते कायसंस्पर्शशून्यता न स्थिता
 नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्य-
 थापि नाम सुभूते मनःसंस्पर्शशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एव-
 मेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि
 चक्षुःसंस्पर्शस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न श्रोत्रसंस्पर्शस्वभावः
 स्थितो वाऽस्थितो वा । न घ्राणसंस्पर्शस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
 वा । न जिह्वासंस्पर्शस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न काय-
 संस्पर्शस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न मनः संस्पर्शस्वभावः स्थितो
 वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूते चक्षुःसंस्पर्शश्चक्षुः-
 संस्पर्शेन शून्यः । श्रोत्रसंस्पर्शः श्रोत्रसंस्पर्शेन शून्यः । घ्राणसंस्पर्शो
 घ्राणसंस्पर्शेन शून्यः । जिह्वासंस्पर्शो जिह्वासंस्पर्शेन शून्यः । काय-
 संस्पर्शः कायसंस्पर्शेन शून्यः । मनःसंस्पर्शो मनःसंस्पर्शेन शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितशून्यता न स्थिता
 नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
 तद्यथापि नाम सुभूते श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदितशून्यता न स्थिता
 नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्य-
 थापि नाम सुभूते घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदितशून्यता न स्थिता
 नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्य-
 थापि नाम सुभूते जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदितशून्यता न स्थिता
 नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्य-
 थापि नाम सुभूते कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितशून्यता न स्थिता
 नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।

तद्यथापि नाम सुभूते मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितं चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितेन शून्यं । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदितं श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदितेन शून्यं । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदितं घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदितेन शून्यं । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदितं जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदितेन शून्यं । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितं कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितेन शून्यं । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितं मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितेन शून्यम् ।

तद्यथापि नाम सुभूते स्वप्नो न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते माया न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते मरीचिर्न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते प्रतिश्रुत्वा न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते प्रतिभामो न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतनिर्मितो न स्थितो नाऽस्थितः ।
 एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि
 स्वप्नस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न मायास्वभावः स्थितो
 वाऽस्थितो वा । न मरीचिस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न
 प्रतिश्रुत्स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न प्रतिभासस्वभावः
 स्थितो वाऽस्थितो वा । न तथागतनिर्मितस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
 वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि स्वप्नः स्वप्नेन शून्यः । माया मायया
 शून्या । मरीचिर्मरीच्या शून्या । प्रतिश्रुत्का प्रतिश्रुत्कया शून्या ।
 प्रतिभासः प्रतिभासेन शून्यः । तथागतनिर्मितस्तथागतनिर्मितेन
 शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूते दानपारमिता न स्थिता नाऽस्थिता ।
 एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
 सुभूते शीलपारमिता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते
 तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते
 चान्तिपारमिता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते
 तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते
 वीर्यपारमिता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं
 न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते ध्यानपारमिता न
 स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
 तद्यथापि नाम सुभूते प्रज्ञापारमिता न स्थिता नाऽस्थिता ।
 एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते दानपारमितास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न

शौचपारमितास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न चान्तिपारमिता-
स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न वीर्यपारमितास्वभावः स्थितो
वाऽस्थितो वा । ॥ ध्यानपारमितास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
वा । न प्रज्ञापारमितास्वभावः - स्थितो वाऽस्थितो । तत्कस्य
हेतोस्तथाहि दानपारमिता दानपारमिताया शून्या । शौचपार-
मिता शौचपारमिताया शून्या । चान्तिपारमिता चान्तिपार-
मिताया शून्या । वीर्यपारमिता वीर्यपारमिताया शून्या । ध्यान-
पारमिता ध्यानपारमिताया शून्या । प्रज्ञापारमिता प्रज्ञापार-
मिताया शून्या ।

तद्यथापि नाम सुभृते अध्यात्मशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता ।
एवमेव सुभृते तन्महायानं न स्थितं । तद्यथापि नाम सुभृते
बहिर्द्धाशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभृते तन्महायानं न
स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभृते अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यता
न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभृते तन्महायानं न स्थितं नाऽ-
स्थितं । तद्यथापि नाम सुभृते शून्यताशून्यता न स्थिता नाऽ-
स्थिता । एवमेव सुभृते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि
नाम सुभृते महाशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभृते
तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभृते परमार्थ-
शून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभृते तन्महायानं न स्थितं
नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभृते संछतशून्यता न स्थिता नाऽ-
स्थिता । एवमेव सुभृते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि
नाम सुभृतेऽसंछतशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभृते

तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते अत्यन्त-
 शून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं
 नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूतेऽनवराणशून्यता न स्थिता नाऽ-
 स्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि
 नाम सुभूतेऽनवकारशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते
 तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते प्रकृति-
 शून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं
 नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मर्मधर्मशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता ।
 एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
 सुभूते खलक्षणशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते
 तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूतेऽनुपपन्न-
 शून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं
 नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूतेऽभावशून्यता न स्थिता नाऽ-
 स्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि
 नाम सुभूते स्वभावशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते
 तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते अभाव-
 स्वभावशून्यता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं
 न स्थितं नाऽस्थितम् ।

७

तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूतेऽधात्माशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽ-
 स्थितो वा । न बहिर्द्वाशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा ।
 नाऽधात्मबहिर्द्वाशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न शून्यता-

शून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न महाशून्यतास्वभावः
स्थितो वाऽस्थितो वा । न परमार्थशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
वा । न संस्कृतशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नाऽसंस्कृत-
शून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नात्यन्तशून्यतास्वभावः
स्थितो वाऽस्थितो वा । नाऽनवरागशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
वा । नाऽनवकारशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न प्रकृति-
शून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न सर्वधर्मशून्यतास्वभावः
स्थितो वाऽस्थितो वा । न स्वलक्षणशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽ-
स्थितो वा । नाऽनुपलम्भशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा ।
नाऽभावशून्यतास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न स्वभावशून्यता-
स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नाऽभावस्वभावशून्यतास्वभावः
स्थितो वाऽस्थितो वा ।

तत्कस्य हेतोरुत्था द्वाधात्मशून्यताऽधात्मशून्यतया शून्या ।
बहिर्द्वाशून्यता बहिर्द्वाशून्यतया शून्या । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता-
ऽधात्मबहिर्द्वाशून्यतया शून्या । शून्यताशून्यता शून्यताशून्यतया
शून्या । महाशून्यता महाशून्यतया शून्या । परमार्थशून्यता पर-
मार्थशून्यतया शून्या । संस्कृतशून्यता संस्कृतशून्यतया शून्या ।
असंस्कृतशून्यता असंस्कृतशून्यतया शून्या । अत्यन्तशून्यता अत्यन्त-
शून्यतया शून्या । अनवरागशून्यता अनवरागशून्यतया शून्या ।
अनवकारशून्यताऽनवकारशून्यतया शून्या । प्रकृतिशून्यता प्रकृति-
शून्यतया शून्या । सर्वधर्मशून्यता सर्वधर्मशून्यतया शून्या । स्वल-
क्षणशून्यता स्वलक्षणशून्यतया शून्या । अनुपलम्भशून्यताऽनुपलम्भ-

शून्यतया शून्या । अभावशून्यता अभावशून्यतया शून्या । स्वभाव-
शून्यता स्वभावशून्यतया शून्या । अभावस्वभावशून्यता अभाव-
स्वभावशून्यतया शून्या ।

तद्यथापि नाम सुभूते स्मृत्युपस्थानानि न स्थितानि नाऽस्थि-
तानि । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थित नाऽस्थित । तद्यथापि
नाम सुभूते सम्यक्प्रहाणानि न स्थितानि नाऽस्थितानि । एवमेव
सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते
अद्विपादाः न स्थिता नाऽस्थिताः । एवमेव सुभूते तन्महायानं
न स्थित नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते इन्द्रियाणि न स्थितानि
नाऽस्थितानि । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
तद्यथापि नाम सुभूते बलानि न स्थितानि नाऽस्थितानि । एवमेव
सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते
बोध्यज्ञानि न स्थितानि नाऽस्थितानि । एवमेव सुभूते तन्महायानं
न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते चार्याष्टाङ्गमार्गा न
स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थित नाऽस्थितं ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते स्मृत्युपस्थानस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
वा । न सम्यक्प्रहाणस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । भार्द्वपाद-
स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नेन्द्रियस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
वा । न बलस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न बोध्यज्ञस्वभावः
स्थितो वाऽस्थितो वा । चार्याष्टाङ्गमार्गस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो
वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि स्मृत्युपस्थानानि स्मृत्युपस्थानैः
शून्यानि । सम्यक्प्रहाणानि सम्यक्प्रहाणैः शून्यानि । अद्विपादाः

अद्विपादैः शून्याः । इन्द्रियाणीन्द्रियैः शून्यानि । बलानि बलैः
शून्यानि । बोध्यद्धानि, बोध्यज्ञैः शून्यानि । मार्गो मार्गेण शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूते आर्य्यभत्यानि न स्थितानि नाऽस्थि-
तानि । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थित । तद्यथापि
नाम सुभूते ध्यानानि न स्थितानि नाऽस्थितानि । एवमेव सुभूते
तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते अप्रमा-
णानि न स्थितानि नाऽस्थितानि । एवमेव सुभूते तन्महायानं न
स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते आरूप्यसमाप्तयो न
स्थिता नाऽस्थिताः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽ-
स्थितं । तद्यथापि नाम सुभूतेऽष्टौ विमोचाः न स्थिता नाऽ-
स्थिताः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थित । तद्य-
थापि नाम सुभूते अनुपूर्वविहारसमाप्तयो न स्थिताः नाऽ-
स्थिताः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थित । तद्य-
थापि नाम सुभूते शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचसुखानि न
स्थितानि नाऽस्थितानि । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं
नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते अभिज्ञा न स्थिता नाऽस्थिता ।
एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
सुभूते समाप्तयो न स्थिता नाऽस्थिताः । एवमेव सुभूते तन्महायानं
न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते धरणीमुखानि न
स्थितानि नाऽस्थितानि । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं
नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते आर्य्यभत्यस्वभावः स्थितो
वाऽस्थितो वा । न ध्यानस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नाऽप्र-

माणस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । आरूप्यसमापत्तिस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नाष्टविमोक्षस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नाऽनुपूर्वविहारसमापत्तिस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा नाऽभिज्ञास्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न समाधिस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न धारणीमुखस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्ताथा ह्यार्यसत्यान्यार्यभूतैः शून्यानि । ध्यानानि ध्यानैः शून्यानि । अप्रमाणान्यप्रमाणैः शून्यानि । आरूप्यसमापत्तयः आरूप्यसमापत्तिभिः शून्याः । विमोक्षाः विमोक्षैः शून्याः । अनुपूर्वविहारसमापत्तयोऽनुपूर्वविहारसमापत्तिभिः शून्याः । शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखानि शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखैः शून्यानि । अभिज्ञाः अभिज्ञाभिः शून्याः । समाधयः समाधिभिः शून्याः । धारणीमुखानि धारणीमुखैः शून्यानि ।

तद्यथापि नाम सुभूते दशतथागतबलानि न स्थितानि नाऽस्थितानि । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते चत्वारिवैशारद्यानि न स्थितानि नाऽस्थितानि । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते चतस्रः प्रतिषम्विदो न स्थिताः नाऽस्थिताः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते महाकरुणा न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते अष्टादशावेणिकबुद्धधर्मा न स्थिताः नाऽस्थिताः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।

तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते दशतथागतवस्त्रास्त्रभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न वैशारद्यस्त्रभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न प्रतिसम्बित् स्त्रभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न महाकरुणास्त्रभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नावेणिकबुद्धधर्मस्त्रभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि दशतथागतवस्त्रानिवस्त्रैः शून्यानि । चत्वारि वैशारद्यानि वैशारद्यैः शून्यानि । चतस्रः प्रतिसम्बिदः प्रतिसम्बित् स्त्रभावैः शून्याः । महाकरुणामहाकरुणयाशून्या । अष्टादशावेणिक- बुद्धधर्माः आवेणिकबुद्धधर्मैः शून्याः ।

तद्यथापि नाम सुभूतेऽर्हत् क्षीणाश्रया न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते प्रत्येकबुद्धो न स्थितो नास्थितः । एवमेव सुभूते तन्महा- यानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूतेऽर्हत् क्षीणा- श्रवस्त्रभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न प्रत्येकबुद्धस्त्रभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि अर्हत् स्त्रभावोऽर्हत् स्त्रभावेन शून्यः । प्रत्येकबुद्धस्त्रभावः प्रत्येकबुद्धस्त्रभावेन शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूते बोधिसत्त्वो न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतोऽर्हत् सम्यक्सम्बुद्धो न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते बोधिसत्त्वस्त्रभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न तथागतस्त्रभावः स्थितो वाऽस्थितो । तत्कस्य हेतोस्तथा हि, बोधिसत्त्व स्त्रभावो बोधिसत्त्व स्त्रभावेन शून्यः । तथागत स्त्रभावस्तथागत स्त्रभावेन शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूते श्रोत आपत्तिफलं न स्थितं नाऽस्थितं ।
 एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
 सुभूते सकृदागामिफलं न स्थितं नाऽस्थितं । एवमेव सुभूते तन्महायानं
 न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते अनागामिफलं न
 स्थितं नाऽस्थितं । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
 तद्यथापि नाम सुभूतेऽर्हत्वं न स्थितं नाऽस्थितं । एवमेव सुभूते
 तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते प्रत्येक
 बोधिर्न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं
 नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न सुभूते श्रोत आपत्तिफलस्त्वभावः स्थितो
 वाऽस्थितो वा । न सकृदागामिफलस्त्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा ।
 नाऽनागामिफलस्त्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । नार्हत्त्वस्त्वभावः
 स्थितो वाऽस्थितो वा । न प्रत्येकबोधिस्त्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा ।
 तत्कस्य हेतोस्तथा हि श्रोत आपत्तिफलस्त्वभावः श्रोत आपत्तिफल-
 स्त्वभावेन शून्यः । सकृदागामिफलस्त्वभावः सकृदागामिफलस्त्वभावेन
 शून्यः । अनागामिफलस्त्वभावोऽनागामिफलस्त्वभावेन शून्यः । अर्हत्त्व-
 स्त्वभावोऽर्हत्त्वस्त्वभावेन शून्यः । प्रत्येकबोधिस्त्वभावः प्रत्येकबोधि-
 स्त्वभावेन शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूते मार्गाकारज्ञता न स्थिता नाऽस्थिता ।
 एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
 सुभूते सर्वाकारज्ञता न स्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते
 तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न सुभूते मार्गा-
 कारज्ञतास्त्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न सर्वाकारज्ञतास्त्वभावः

स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि मार्गाकारज्ञता-
स्वभावो मार्गाकारज्ञतास्वभावेन शून्यः । सर्वाकारज्ञतास्वभावः
सर्वाकारज्ञतास्वभावेन शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूते नाम स्वभावं न स्थितं नाऽस्थितं ।
एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम
सुभूते निमित्तं न स्थितं नाऽस्थितं । एवमेव सुभूते तन्महायानं
न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते सङ्केतो न स्थितो
नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
तद्यथापि नाम सुभूते व्यवहारो न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव
सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते
प्रज्ञप्तिर्नस्थिता नाऽस्थिता । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं
नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते नाम स्वभावः स्थितो
वाऽस्थितो वा । न नाम निमित्तस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा ।
न सङ्केतस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न व्यवहारस्वभावः स्थितो
वाऽस्थितो वा । न प्रज्ञप्तिस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा ।
तत्कस्य हेतोस्तथा हि नाम स्वभावो नाम स्वभावेन शून्यः ।
निमित्तस्वभावो निमित्तस्वभावेन शून्यः । सङ्केतस्वभावः सङ्केत-
स्वभावेन शून्यः । व्यवहारस्वभावो व्यवहारस्वभावेन शून्यः ।
प्रज्ञप्तिस्वभावः प्रज्ञप्तिस्वभावेन शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूतेऽनुत्पादो न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव
सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि नाम सुभूते-
ऽनिरोधो न स्थितो नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तन्महायानं

न स्थितं नाऽस्थितं । तद्यथापि ना सुभूतेऽसंक्लेशो न स्थितो
 नाऽस्थितः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं ।
 तद्यथापि नाम सुभूतेऽव्यवदानं न स्थितं नाऽस्थितं । एवमेव सुभूते
 तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूतेऽनुत्पाद-
 स्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । न निरोधस्वभावः स्थितो
 वाऽस्थितो वा । नाऽसंक्लेशस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा ।
 नाऽव्यवदानस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य हेतोस्तथा हि
 अनुत्पादस्वभावोऽनुत्पादस्वभावेन शून्यः । अनिरोधस्वभावोऽनि-
 रोधस्वभावेन शून्यः । असंक्लेशस्वभावोऽसंक्लेशस्वभावेन शून्यः ।
 अव्यवदानस्वभावोऽव्यवदानस्वभावेन शून्यः ।

तद्यथापि नाम सुभूतेऽनभिसंस्कारो न स्थितो नाऽस्थितः ।
 एवमेव सुभूते तन्महायानं न स्थितं नाऽस्थितं । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूतेऽनभिसंस्कारस्वभावः स्थितो वाऽस्थितो वा । तत्कस्य
 हेतोस्तथा हि अनभिसंस्कारस्वभावोऽनभिसंस्कारस्वभावेन शून्यः ।
 अनेन पथ्यायेण तद्यानं न कश्चित् स्थास्यत्यस्थितस्थानयोगेन ।

यत् पुनः सुभूतिरेवमाह कस्त्रेण यानेन निर्यास्यतीति ।
 न कश्चित्त्रेण यानेन निर्यास्यतीति । न कश्चित्त्रेण यानेन निर्याति ।
 तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूते यच्च तद्यानं यश्च निर्यायाद्ये न च
 निर्यायाद्यतश्च निर्यायात् । सर्व्वत्र ते धर्मा न संविद्यन्ते नोपलभ्यन्ते ।
 एवमसन्निद्यमानेष्वनुपलभ्यमानेषु सर्व्वधर्म्येषु कतमो धर्मः कतमेन
 धर्मेण निर्यास्यति । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूतेऽत्यन्ततथात्मा-
 नोपलभ्यते । सत्त्वो नोपलभ्यते । जीवो नोपलभ्यते । जन्तुर्नोपलभ्यते ।

पोषो नोपलभ्यते । पुरुषो नोपलभ्यते । पुद्गलो नोपलभ्यते ।
 मनुजो नोपलभ्यते । मानवो नोपलभ्यते । कारको नोपलभ्यते ।
 वेदको नोपलभ्यते । जानको नोपलभ्यते । पशको नोपलभ्यते ।
 अत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । आत्मनोऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 सत्त्वस्यात्यन्तविशुद्धितामुपादाय । जीवस्यात्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 जन्तोरत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । पोषस्यात्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 पुरुषस्यात्यन्तविशुद्धितामुपादाय । पुद्गलस्यात्यन्तविशुद्धितामुपा-
 दाय । मनुजस्यात्यन्तविशुद्धितामुपादाय । मानवस्यात्यन्तविशुद्धि-
 तामुपादाय । कारकस्यात्यन्तविशुद्धितामुपादाय । वेदकस्या-
 त्यन्तविशुद्धितामुपादाय । जानकस्यात्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 पशकस्यात्यन्तविशुद्धितामुपादाय । धर्मधातुर्नोपलभ्यतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । तथेतानोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 भूतकोटिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अचिन्त्यधातुर्नोप-
 लभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । स्कन्धानोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धि-
 तामुपादाय । धातवो नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 आयतनानि नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । प्रतीत्य-
 समुत्पादो नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । दानपारमिता
 नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । शीलपारमिता नोपलभ्यते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । चान्तिपारमिता नोपलभ्यतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । वीर्यपारमिता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
 मुपादाय । ध्यानपारमिता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 प्रज्ञापारमिता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

अधात्मशून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । वहिर्द्धा-
 शून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अधात्मवहिर्द्धा-
 शून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । शून्यताशून्यता
 नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । महाशून्यतानोपलभ्यते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । परमार्थशून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । संस्कृतशून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
 मुपादाय । असंस्कृतशून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 अत्यन्तशून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनवराग-
 शून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनवकारशून्यता
 नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । प्रकृतिशून्यता नोपलभ्यते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । सर्वधर्मशून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । स्वलक्षणशून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
 मुपादाय । अनुपलम्भशून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 अभावशून्यता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । स्वभावशून्यता
 नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अभावस्वभावशून्यता नोप-
 लभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

कृत्युपस्थानानि नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । सम्यक्-
 प्रज्ञाणानि नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अद्विपादा
 नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । इन्द्रियाणि नोपलभ्यन्ते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । बलानि नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धिता-
 मुपादाय । बोध्यज्ञानि नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 आर्याष्टाङ्गमार्गा नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । आर्य-

सत्यानि नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । ध्यानानि नोप-
लभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अप्रमाणानि नोपलभ्यन्तेऽत्यन्त-
विशुद्धितामुपादाय । आरूप्यसमापत्तयो नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशु-
द्धितामुपादाय । अष्टौ विमोक्षा नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धिता-
मुपादाय । अनुपूर्वविहारसमापत्तयो नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धिता-
मुपादाय । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि नोपलभ्यन्ते-
ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अभिज्ञानोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धिता-
मुपादाय । समाधयो नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
धारणीमुखानि नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । तथागत-
बलानि नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । वैशारद्यानि नोप-
लभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । प्रतिसन्निदो नोपलभ्यन्तेऽत्यन्त-
विशुद्धितामुपादाय । महाकरुणा नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धिता-
मुपादाय । आवेणिकबुद्धधर्मानोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
श्रोत आपत्तौ नोपलभ्यते अत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । सकृदा-
गामिनो नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनागामिनो
नोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अर्हन्तो नोपलभ्यन्तेऽत्यन्त-
विशुद्धितामुपादाय । प्रत्येकबुद्धानोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपा-
दाय । बोधिसत्त्वानोपलभ्यन्तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । तथागतो-
ऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धो नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । श्रोत
आपत्तिफलं नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । सकृदागामिफलं
नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनागामिफलं नोपलभ्यते-
ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अर्हत्वं नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-

मुपादाय । प्रत्येकबोधिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । मार्गा-
 कारज्ञता नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । सर्वाकारज्ञता-
 नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनुत्पादो नोपलभ्यतेऽत्यन्त-
 विशुद्धितामुपादाय । अनिरोधो नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपा-
 दाय । असंक्षेपो नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अव्यवदानं
 नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनभिमंस्कारो नोपलभ्यते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । पूर्वान्तो नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
 मुपादाय । अपरान्तो नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
 प्रत्युत्पन्नं नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । आगामि नोपलभ्य-
 तेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । गतिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपा-
 दाय । स्थितिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । क्षुतिर्नोपलभ्यते-
 ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । उपपत्तिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
 मुपादाय । हानिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । दृष्टिर्नोप-
 लभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । कस्याऽनुपलब्ध्यासर्वं नोपलभ्यते ।

धर्मधातनुपलब्ध्या नोपलभ्यते धर्मधातुस्तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते धर्मधातनुपलब्धिरूपलभ्यते नोपलभ्यते । तथताऽनुपलब्ध्या
 नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते तथताऽनुपलब्धिरूपलभ्यते
 न नोपलभ्यते । भूतकोशनुपलब्ध्या नोपलभ्यते भूतकोटिस्तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते भूतकोशनुपलब्धिरूपलभ्यते नोपलभ्यते ।
 अचिन्त्यधातनुपलब्ध्या नोपलभ्यते । अचिन्त्यधातुस्तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूतेऽचिन्त्यधातनुपलब्धिरूपलभ्यते न नोपलभ्यते । स्कन्धधाताय-
 तनानुपलब्ध्या नोपलभ्यते स्कन्धधातायतनानि । तत्कस्य हेतोर्न हि

सुभूते स्कन्धधात्वायतनाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । प्रत्य
समुत्पादानुपलब्ध्या नोपलभ्यते प्रतीत्यमुत्पादः । तत्कस्य हेतोर्न हि
सुभूते प्रतीत्य समुत्पादाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।

दानपारमिताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते दानपारमिता । तत्कस्य
हेतोर्न हि सुभूते दानपारमितानुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
शीलपारमिताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते शीलपारमिता । तत्कस्य
हेतोर्न हि सुभूते शीलपारमिताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
चान्तिपारमिताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते चान्तिपारमिता । तत्कस्य
हेतोर्न हि सुभूते चान्तिपारमिताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोप-
लभ्यते । वीर्यपारमिताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते वीर्यपारमिता ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते वीर्यपारमिताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न
नोपलभ्यते । ध्यानपारमिताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते ध्यानपारमिता ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते ध्यानपारमिताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न
नोपलभ्यते । प्रज्ञापारमिताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते प्रज्ञापारमिता ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते प्रज्ञापारमिताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न
नोपलभ्यते ।

अध्यात्मशून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते अध्यात्मशून्यता । तत्कस्य
हेतोर्न हि सुभूते अध्यात्मशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोप-
लभ्यते । बहिर्द्वाशून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते बहिर्द्वाशून्यता ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते बहिर्द्वाशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न
नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते अध्यात्म-
बहिर्द्वाशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता-

ऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । शून्यताशून्यताऽनुपलब्ध्या
 नोपलभ्यते शून्यताशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते शून्यता-
 शून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । महाशून्यताऽनुपलब्ध्या
 नोपलभ्यते महाशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते महाशून्यता-
 ऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । परमार्थशून्यताऽनुपलब्ध्या
 नोपलभ्यते परमार्थशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते परमार्थ-
 शून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । संस्कृतशून्यताऽनुप-
 लब्ध्या नोपलभ्यते संस्कृतशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 संस्कृतशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । असंस्कृतशून्यता-
 ऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽसंस्कृतशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 ऽसंस्कृतशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यता-
 ऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽत्यन्तशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 ऽत्यन्तशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । अनवरागशून्यता-
 ऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽनवरागशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 अनवरागशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । अनवकार-
 शून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽनवकारशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूतेऽनवकारशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । प्रकृति-
 शून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते प्रकृतिशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते प्रकृतिशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । सर्व-
 धर्मशून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते सर्वधर्मशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूते सर्वधर्मशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
 खलचणशून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते खलचणशून्यता । तत्कस्य

हेतोर्न हि सुभूते खलवणशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोप-
लभ्यते । अनुपलब्धशून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽनुपलब्धशून्यता ।
अतकस्य हेतोर्न हि सुभूतेऽनुपलब्धशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न
नोपलभ्यते । अभावशून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते अभावशून्यता ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूतेऽभावशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न
नोपलभ्यते । स्वभावशून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते स्वभावशून्यता ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते स्वभावशून्यताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न
नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽभाव-
स्वभावशून्यता । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अभावस्वभावशून्यता-
ऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।

कृत्युपस्थानाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते कृत्युपस्थानानि । तत्कस्य
हेतोर्न हि सुभूते कृत्युपस्थानाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
सम्यक्प्रहाणाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते सम्यक्प्रहाणानि । तत्कस्य
हेतोर्न हि सुभूते सम्यक्प्रहाणाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
अद्विपादऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते अद्विपादाः । तत्कस्य हेतोर्न हि
सुभूते अद्विपादाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । इन्द्रिया-
ऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते इन्द्रियाणि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
इन्द्रियाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । वलाऽनुपलब्ध्या नोप-
लभ्यन्ते वलानि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते वलाऽनुपलब्धिरुप-
लभ्यते न नोपलभ्यते । बोध्यज्ञानुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते बोध्यज्ञानि ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते बोध्यज्ञानुपलब्धिरुपलभ्यते न नोप-
लभ्यते । मार्गाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते मार्गः । तत्कस्य हेतोर्न हि

सुभूते मार्गाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । आर्यसत्याऽनुप-
लब्ध्या नोपलभ्यन्ते आर्यसत्यानि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
आर्यसत्याऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । ध्यानाऽनुपलब्ध्या
नोपलभ्यन्ते ध्यानानि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते ध्यानाऽनुप-
लब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । अप्रमाणाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते-
ऽप्रमाणानि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूतेऽप्रमाणाऽनुपलब्धिरुप-
लभ्यते न नोपलभ्यते । आरूप्यममापत्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते
आरूप्यममापत्तयः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते आरूप्यममापत्य-
नुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । विमोक्षाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते
विमोक्षाः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते विमोक्षाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते
न नोपलभ्यते । अनुपूर्वविहारममापत्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्तेऽनु-
पूर्वविहारममापत्तयः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अनुपूर्वविहार-
ममापत्यनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । शून्यतानिमित्ता-
प्रणिहितविमोक्षमुखाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते शून्यतानिमित्ताप्रणि-
हितविमोक्षमुखानि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
अभिज्ञाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽभिज्ञा । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
ऽभिज्ञाऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । समाध्यनुपलब्ध्या
नोपलभ्यन्ते समाधयः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते समाध्यनुप-
लब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । धारणीमुखानुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते
धारणीमुखानि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते धारणीमुखाऽनुप-
लब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । तथागतबलानुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते

तथागतवसानि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते तथागतवसानुप-
 लब्धिपलभ्यते न नोपलभ्यते । वैशारद्याऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते
 वैशारद्यानि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते वैशारद्याऽनुपलब्धि-
 रूपलभ्यते न नोपलभ्यते । प्रतिसम्बिदनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते प्रति-
 सम्बिदः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते प्रतिसम्बिदनुपलब्धिपलभ्यते
 न नोपलभ्यते । महाकरुणाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते महाकरुणा ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते महाकरुणाऽनुपलब्धिपलभ्यते न
 नोपलभ्यते । अष्टादशवेणिकबुद्धधर्माऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यन्ते
 अष्टादशवेणिकबुद्धधर्माः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अष्टादश-
 वेणिकबुद्धधर्माऽनुपलब्धिपलभ्यते न नोपलभ्यते ।

श्रोत आपन्नाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते श्रोत आपन्नः । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते श्रोत आपन्नाऽनुपलब्धिपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
 स्रष्टागाम्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते स्रष्टागामि । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते स्रष्टागाम्यनुपलब्धिपलभ्यते न नोपलभ्यते । अनागाम्य-
 नुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽनागामि । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 अनागाम्यनुपलब्धिपलभ्यते न नोपलभ्यते । अर्हत्त्वाऽनुपलब्ध्या
 नोपलभ्यतेऽर्हन् । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूतेऽर्हत्वाऽनुपलब्धिप-
 लभ्यते न नोपलभ्यते । प्रत्येकबुद्धाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते प्रत्येक-
 बुद्धः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते प्रत्येकबुद्धाऽनुपलब्धिपलभ्यते न
 नोपलभ्यते । बोधिसत्त्वाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते बोधिसत्त्वः । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते बोधिसत्त्वाऽनुपलब्धिपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
 तथागताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते तथागतः । तत्कस्य हेतोर्न हि

सुभूते तथागताऽनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । श्रोत आपत्ति-
 फलानुपलब्ध्या नोपलभ्यते श्रोत आपत्तिफलं । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते श्रोत आपत्तिफलानुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
 सकृदागामिफलानुपलब्ध्या नोपलभ्यते सकृदागामिफलं । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते सकृदागामिफलानुपलब्धिरुपलभ्यते न नोप-
 लभ्यते । अनागामिफलानुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽनागामिफलं । तत्-
 कस्य हेतोर्न हि सुभूते अनागामिफलानुपलब्धिरुपलभ्यते न
 नोपलभ्यते । अर्हत्त्वानुपलब्ध्या नोपलभ्यते अर्हत्त्वं । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूते अर्हत्त्वानुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । प्रत्येक-
 बोध्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते प्रत्येकबोधिः । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते प्रत्येकबोध्यनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । मार्गाकार-
 ज्ञतानुपलब्ध्या नोपलभ्यते मार्गाकारज्ञता । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते मार्गाकारज्ञतानुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । सर्वा-
 कारज्ञतानुपलब्ध्या नोपलभ्यते सर्वाकारज्ञता । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूते सर्वाकारज्ञतानुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
 अनुत्पादानुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽनुत्पादः । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते अनुत्पादानुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । अनिरोधा-
 नुपलब्ध्या नोपलभ्यतेऽनिरोधः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 अनिरोधानुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । असंक्लेशानुपलब्ध्या
 नोपलभ्यते असंक्लेशः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते असंक्लेशा-
 नुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यते । अव्यवदानानुपलब्ध्या नोप-
 लभ्यतेऽव्यवदानं । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अव्यवदानानुपलब्धि-

रूपलभ्यते न नोपलभ्यते । अनभिसंस्काराऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते-
 ऽनभिसंस्कारः । तत्कस्य हेतोर्न सुभूते ऽनभिसंस्कारानुपलब्धिरूप-
 लभ्यते न नोपलभ्यते । पूर्वान्ताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते पूर्वान्तः ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते पूर्वान्ताऽनुपलब्धिरूपलभ्यते न नोप-
 लभ्यते । अपरान्ताऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते ऽपरान्तः । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते अपरान्तानुपलब्धिरूपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
 प्रत्युत्पन्नाऽनुपलब्ध्या नोपलभ्यते प्रत्युत्पन्नः । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते प्रत्युत्पन्नानुपलब्धिरूपलभ्यते न नोपलभ्यते । आगत्यनुपलब्ध्या
 नोपलभ्यते आगतिः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते आगत्यनुपलब्धि-
 रूपलभ्यते न नोपलभ्यते । गत्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते गतिः ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते गत्यनुपलब्धिरूपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
 स्थित्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते स्थितिः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 स्थित्यनुपलब्धिरूपलभ्यते न नोपलभ्यते । च्युत्यनुपलब्ध्या नोप-
 लभ्यते च्युतिः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते च्युत्यनुपलब्धिरूपलभ्यते
 न नोपलभ्यते । उपपत्त्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते उपपत्तिः । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते उपपत्त्यनुपलब्धिरूपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
 हान्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते हानिः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 हान्यनुपलब्धिरूपलभ्यते न नोपलभ्यते । वृद्धानुपलब्ध्या नोपलभ्यते
 वृद्धिः । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते वृद्धानुपलब्धिरूपलभ्यते न
 नोपलभ्यते ।

प्रथमाभूतिर्भूत्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते प्रथमाभूत्यनुपलब्धिरूपलभ्यते न नोपलभ्यते । द्वितीया-

भूमिर्भूम्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 द्वितीयभूम्यनुपलब्धिर्नोपलभ्यते । तृतीयाभूमिर्भूम्यनुपलब्ध्या नोप-
 लभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते तृतीयभूम्यनुपलब्धिर्नोपलभ्यते
 न नोपलभ्यते । चतुर्थीभूमिर्भूम्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते चतुर्थभूम्यनुपलब्धिर्नोपलभ्यते न नोपलभ्यते ।
 पञ्चमीभूमिर्भूम्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 पञ्चमभूम्यनुपलब्धिर्नोपलभ्यते न नोपलभ्यते । षष्ठीभूमिर्भूम्यनुप-
 लब्ध्या नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते षष्ठभूम्यनुपलब्धि-
 र्नोपलभ्यते न नोपलभ्यते । सप्तमीभूमिर्भूम्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते सप्तमभूम्यनुपलब्धिर्नोपलभ्यते न नोप-
 लभ्यते । अष्टमीभूमिर्भूम्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूते अष्टमभूम्यनुपलब्धिर्नोपलभ्यते न नोपलभ्यते । नवमी-
 भूमिर्भूम्यनुपलब्ध्या नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते नवम-
 भूम्यनुपलब्धिर्नोपलभ्यते ॥ नोपलभ्यते । दशमीभूमिर्भूम्यनुपलब्ध्या
 नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते दशमभूम्यनुपलब्धिर्नोप-
 लभ्यते न नोपलभ्यते ।

कतमा प्रथमाभूमिः कतमा द्वितीयाभूमिः कतमा तृतीया-
 भूमिः कतमा चतुर्थीभूमिः कतमा पञ्चमीभूमिः कतमा षष्ठी-
 भूमिः कतमा सप्तमी भूमिः कतमा अष्टमीभूमिः कतमा नवमी-
 भूमिः कतमा दशमीभूमिः । यदुतशुक्लविदर्शनाभूमिर्गोचरभूमि-
 रष्टमकभूमिर्निर्दर्शनभूमिः सप्तमभूमिर्वीतरागभूमिः कृताविभूमिः
 प्रत्येकबुद्धभूमिर्बोधिसत्त्वभूमिर्बुद्धभूमिः ।

अध्यात्मशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । वहिर्द्विशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । अध्यात्मवहिर्द्विशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । शून्यताशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । महाशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । संस्कृतशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । असंस्कृतशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । अनवरागशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । अनवकारशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । सर्वधर्मशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । खलक्षणशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । अनुपलम्भशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । अभावशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । स्वभावशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यतायाः प्रथमाभूमिर्नोपलभ्यते ।

अध्यात्मशून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । बहिर्द्विशून्यताया-
द्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्विशून्यतायाद्वितीयाभूमि-
र्नोपलभ्यते । शून्यताशून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । महाशून्य-
तायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यतायाद्वितीयाभूमि-
र्नोपलभ्यते । संस्कृतशून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । असंस्कृत-
शून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यतायाद्वितीयाभूमि-
र्नोपलभ्यते । अनवरागशून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अनव-
कारशून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यतायाद्वितीयाभूमि-
र्नोपलभ्यते । सर्वधर्मशून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते ।

स्वस्ववर्णशून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अनुपलम्भशून्यताया-
द्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अभावशून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते ।
स्वभावशून्यतायाद्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यताया-
द्वितीयाभूमिर्नोपलभ्यते ।

अध्यात्मशून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । बहिर्द्विशून्यताया-
स्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्विशून्यतायास्तृतीयाभूमि-
र्नोपलभ्यते । शून्यताशून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । महा-
शून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यतायास्तृतीयाभूमि-
र्नोपलभ्यते । संस्कृतशून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । असंस्कृत-
शून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यतायास्तृतीयाभूमि-
र्नोपलभ्यते । अनवरागशून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अनव-
कारशून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यतायास्तृतीया-
भूमिर्नोपलभ्यते । सर्वधर्मशून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते ।
स्वस्ववर्णशून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अनुपलम्भशून्यताया-
स्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अभावशून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते ।
स्वभावशून्यतायास्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यताया-
स्तृतीयाभूमिर्नोपलभ्यते ।

अध्यात्मशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । बहिर्द्विशून्यताया-
श्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्विशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोप-
लभ्यते । शून्यताशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । महाशून्यताया-
श्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते ।
संस्कृतशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । असंस्कृतशून्यतायाश्चतुर्थी-

भूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । अनव-
रागशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । अनवकारशून्यतायाश्चतुर्थी-
भूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । सर्वधर्म-
शून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । खल्वणशून्यतायाश्चतुर्थीभूमि-
र्नोपलभ्यते । अनुपलम्भशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । अभाव-
शून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते । स्वभावशून्यतायाश्चतुर्थीभूमि-
र्नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यतायाश्चतुर्थीभूमिर्नोपलभ्यते ।

अध्यात्मशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । बहिर्द्वाशून्यतायाः
पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतायाः पञ्चमीभूमि-
र्नोपलभ्यते । शून्यताशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । मदा-
शून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यतायाः पञ्चमी-
भूमिर्नोपलभ्यते । संस्कृतशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
असंस्कृतशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यतायाः
पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । अनवरागशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोप-
लभ्यते । अनवकारशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृति-
शून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । सर्वधर्मशून्यतायाः पञ्चमी-
भूमिर्नोपलभ्यते । खल्वणशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
अनुपलम्भशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । अभावशून्यतायाः
पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते । स्वभावशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
अभावस्वभावशून्यतायाः पञ्चमीभूमिर्नोपलभ्यते ।

अध्यात्मशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । बहिर्द्वाशून्यतायाः
षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोप-

लभ्यते । शून्यताशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । महाशून्यतायाः
 षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते ।
 संस्कृतशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । असंस्कृतशून्यतायाः
 षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते ।
 अनवरगशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । अनवकारशून्यतायाः
 षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते ।
 सर्वधर्मशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । स्वलक्षणशून्यतायाः
 षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । अनुपलम्भशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोप-
 लभ्यते । अभावशून्यतायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । स्वभावशून्य-
 तायाः षष्ठीभूमिर्नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यतायाः षष्ठीभूमि-
 र्नोपलभ्यते ।

अध्यात्मशून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । बहिर्द्वाशून्यतायाः
 सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यतायाः सप्तमीभूमि-
 र्नोपलभ्यते । शून्यताशून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । महाशून्य-
 तायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यतायाः सप्तमीभूमि-
 र्नोपलभ्यते । संस्कृतशून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । असंस्कृत-
 शून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यतायाः सप्तमी-
 भूमिर्नोपलभ्यते । अनवरगशून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
 अनवकारशून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यतायाः
 सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । सर्वधर्मशून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
 स्वलक्षणशून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । अनुपलम्भशून्यतायाः
 सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । अभावशून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते ।

स्वभावशून्यतायाः सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यतायाः
सप्तमीभूमिर्नोपलभ्यते ।

अथात्मशून्यताया अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । बहिर्द्वाशून्यतायाः
अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । अथात्मबहिर्द्वाशून्यतायाः अष्टमीभूमि-
र्नोपलभ्यते । शून्यताशून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । महा-
शून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यतायाः अष्टमी-
भूमिर्नोपलभ्यते । संकृतशून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
असंकृतशून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यतायाः
अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । अनवरागशून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोप-
लभ्यते । अनवकारशून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृति-
शून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । सर्वधर्मशून्यतायाः अष्टमी-
भूमिर्नोपलभ्यते । खलवणशून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
अनुपलम्भशून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । अभावशून्यतायाः
अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते । स्वभावशून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
अभावस्वभावशून्यतायाः अष्टमीभूमिर्नोपलभ्यते ।

अध्यात्मशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । बहिर्द्विशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्विशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । शून्यताशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । महाशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । संस्कृतशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । असंस्कृतशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । अनवरागशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । अनवकारशून्यताया

नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
 सर्वधर्मशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । स्वप्नक्षणशून्यताया
 नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । अनुपलम्भशून्यताया नवमीभूमिर्नोप-
 लभ्यते । अभावशून्यताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । स्वभावशून्य-
 ताया नवमीभूमिर्नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यताया नवमी-
 भूमिर्नोपलभ्यते ।

अध्यात्मशून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । बहिर्द्विशून्यताया
 दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । अध्यात्मबहिर्द्विशून्यताया दशमीभूमि-
 र्नोपलभ्यते । शून्यताशून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । महाशून्य-
 ताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । परमार्थशून्यताया दशमीभूमि-
 र्नोपलभ्यते । संकृतशून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । असंकृत-
 शून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । अत्यन्तशून्यताया दशमी-
 भूमिर्नोपलभ्यते । अनवरागशून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
 अवकारशून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । प्रकृतिशून्यताया
 दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । सर्वधर्मशून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
 स्वप्नक्षणशून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । अनुपलम्भशून्यताया
 दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । अभावशून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते ।
 स्वभावशून्यताया दशमीभूमिर्नोपलभ्यते । अभावस्वभावशून्यताया
 दशमीभूमिर्नोपलभ्यते ।

तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते प्रथमाभूम्यनुपलब्धिरुपलभ्यते न
 नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । न द्वितीयाभूम्यनुपलब्धिरुप-
 लभ्यते न नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । न तृतीयाभूम्यनुप-

सञ्चिरुपलभ्यते न नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । न
चतुर्थीभूम्यनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपा-
दाय । न पञ्चमीभूम्यनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यतेऽत्यन्त-
विशुद्धितामुपादाय । न षष्ठीभूम्यनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोप-
लभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । न सप्तमीभूम्यनुपलब्धिरुपलभ्यते
न नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । नाष्टमीभूम्यनुपलब्धिरुप-
लभ्यते न नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । न नवमीभूम्यनुप-
लब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । न दशमी-
भूम्यनुपलब्धिरुपलभ्यते न नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

अध्यात्मशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
मुपादाय । बहिर्द्वांशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशु-
द्धितामुपादाय । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोप-
लभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । शून्यताशून्यतया सत्त्वपरिपाको
नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । महाशून्यतया सत्त्वपरिपाको
नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । परमार्थशून्यतया सत्त्वपरि-
पाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । संस्कृतशून्यतया सत्त्व-
परिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । असंस्कृतशून्यतया
सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अत्यन्तशून्यतया
सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनवराप-
शून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
अनवकारशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपा-
दाय । प्रकृतिशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-

मुपादाय । सर्व्वधर्मशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । स्वलक्षणशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनुपलम्भशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अभावशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । स्वभावशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतया सत्त्वपरिपाको नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

अथात्मशून्यतया बुद्धचेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
मुपादाय । बहिर्द्वंशून्यतया बुद्धचेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्त-
विशुद्धितामुपादाय । अथात्मबहिर्द्वंशून्यतया बुद्धचेत्रपरिशुद्धि-
र्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । शून्यताशून्यतया बुद्धचेत्र-
परिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । महाशून्यतया
बुद्धचेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । परमार्थ-
शून्यतया बुद्धचेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।
संस्कृतशून्यतया बुद्धचेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपा-
दाय । असंस्कृतशून्यतया बुद्धचेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशु-
द्धितामुपादाय । अत्यन्तशून्यतया बुद्धचेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यते-
ऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनवरागशून्यतया बुद्धचेत्रपरिशुद्धि-
र्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अनवकारशून्यतया बुद्ध-
चेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । प्रकृतिशून्यतया
बुद्धचेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । सर्वधर्म-
शून्यतया बुद्धचेत्रपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

स्वल्पशून्यतया बुद्धचेचपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धिता-
मुपादाय । अनुपलम्भशून्यतया बुद्धचेचपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्त-
विशुद्धितामुपादाय । अभावशून्यतया बुद्धचेचपरिशुद्धिर्नोप-
लभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । स्वभावशून्यतया बुद्धचेचपरि-
शुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय । अभावस्वभावशून्यतया
बुद्धचेचपरिशुद्धिर्नोपलभ्यतेऽत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

अध्यात्मशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । बहिर्द्वारशून्यतया पञ्च-
चक्षुषिणोपलभ्यन्ते । अध्यात्मबहिर्द्वारशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते ।
शून्यताशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । महाशून्यतया पञ्चचक्षुषि-
णोपलभ्यन्ते । परमार्थशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । संस्कृत-
शून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । असंस्कृतशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोप-
लभ्यन्ते । अत्यन्तशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । अनवरागशून्यतया
पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । अनवकारशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते ।
प्रकृतिशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । सर्वधर्माशून्यतया पञ्च-
चक्षुषिणोपलभ्यन्ते । स्वल्पशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । अनु-
पलम्भशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । अभावशून्यतया पञ्चचक्षुषि-
णोपलभ्यन्ते । स्वभावशून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । अभावस्वभाव-
शून्यतया पञ्चचक्षुषिणोपलभ्यन्ते । अत्यन्तविशुद्धितामुपादाय ।

एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितार्था
चरन्तुपलम्भयोगेन सर्वधर्माणां महायानेन सर्वाकारज्ञतायां
स्यास्यति ॥ • ॥

शतसाहस्राः प्रज्ञापारमितार्था दशमः परिवर्तः ॥ • ॥

अथ एकादशः परिवर्तः ॥

अथायुष्मान् सुभृतिर्भगवन्तमेतदबोचत् । महायानं महायान-
मिति भगवन्नुच्यते सदेवासुरमानुषं लोकमभिभूयनिर्यास्यति
ते नोच्यते महायानमिति । आकाशसमं भगवंस्तन्महायानं ।
यथाकाशे अप्रमेयानामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । एवमेव
भगवन्नस्मिन् महायाने अप्रमेयानामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः ।
अनेन भगवन् पर्यायेण महायानमिदं बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां ।
न चाऽस्य महायानस्याङ्गमो वा निर्गमो वा स्थानं वा दृश्यते । नापि
पूर्वान्तो नाऽपरान्तो न मध्यः । तद्यथापि नाम भगवन्नाकाशस्य
नैवागमो वा दृश्यते न निर्गमो वा दृश्यते । न स्थानं दृश्यते ।
एवमेव भगवन्नस्य महायानस्य नैवागम उपलभ्यते न निर्गम
उपलभ्यते नास्थानमुपलभ्यते । तद्यथापि नाम भगवन्नाकाशस्य
नैव पूर्वान्त उपलभ्यते नाऽपरान्त उपलभ्यते न मध्य उपलभ्यते ।
अध्वसमतामुपादाय । एवमेव भगवन्नस्य महायानस्य नैव पूर्वान्त
उपलभ्यते नापरान्त उपलभ्यते न मध्य उपलभ्यते । अध्वसमताया न
मिदं भगवन् यदुतमहायानं । तस्मान्महायानं महायानमित्युच्यते ।

भगवानाह । एवमेतत् सुभृते एवमेतन्महायानमिदं बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य षट्पारमिताः । दानपारमिता शीलपारमिता
शान्तिपारमिता वीर्यपारमिता ध्यानपारमिता प्रज्ञापारमिता ।

इदमुच्यते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं । पुनरपरं सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानं यदुत सर्वधारणीमुखानि
 सर्वसमाधिमुखानि । शूरङ्गम समाधिः । रत्नमुद्रा समाधिः ।
 सिंहविक्रीडित समाधिः । सुचन्द्र समाधिः । चन्द्रध्वजकेतु समाधिः ।
 सर्वधर्माङ्गम समाधिः । विलोकितमूर्द्धं समाधिः । धर्मधातुनियतः
 समाधिः । नियतध्वजकेतुः समाधिः । वज्रः समाधिः । सर्वधर्म-
 प्रवेशमुद्रा समाधिः । समाधिराजसुप्रतिष्ठितः समाधिः । रश्मिप्रमुक्तः
 समाधिः । वल्लभ्युहः समाधिः । समुद्रतः समाधिः । निरुक्तिनियत-
 प्रवेशः समाधिः । अधिवचनसंप्रवेशः समाधिः । दिग्विलोकितः
 समाधिः । साधारणमुद्रा समाधिः । असम्यमोयः समाधिः ।
 सर्वधर्मसमवसरणसागरमुद्रा समाधिः । आकाशस्फुरणः समाधिः ।
 वज्रमण्डलः समाधिः । ध्वजायकेयूरः समाधिः । इन्द्रकेतुः समाधिः ।
 श्रोतोऽनुर्गतः समाधिः । सिंहविक्रीडितः समाधिः । व्यभक्तः
 समाधिः । रणजहः समाधिः । वैरोचनः समाधिः । अशेषः समाधिः ।
 अनिकेतस्थितः समाधिः । निश्चितः समाधिः । विमलप्रदीपः
 समाधिः । अनन्तप्रभः समाधिः । प्रभाकरः समाधिः । समन्ताव-
 भासः समाधिः । शुद्धसारः समाधिः । विमलप्रभः समाधिः ।
 रतिकरः समाधिः । विद्युत्प्रदीपः समाधिः । अक्षयः समाधिः ।
 अजेयः समाधिः । तेजोवती समाधिः । क्षयापगतः समाधिः ।
 अनिञ्जः समाधिः । अवितर्कः समाधिः । सूर्यप्रदीपः समाधिः ।
 चन्द्रविमलः समाधिः । प्रज्ञाप्रदीपः समाधिः । शुद्धप्रतिभासः
 समाधिः । आलोककरः समाधिः । काराकारः समाधिः ।

ज्ञानकेतुः समाधिः । वज्रोपमः समाधिः । चित्तस्थितिः समाधिः ।
 समन्तालोकः समाधिः । सुप्रतिष्ठितः समाधिः । रत्नकोटिः समाधिः ।
 वरधर्ममुद्रा समाधिः । सर्वधर्मसमता समाधिः । रतिजहः
 समाधिः । धर्मोद्धतः समाधिः । अविकिरणः समाधिः । सर्वधर्म-
 पदप्रभेदः समाधिः । समाचरावकारः समाधिः । अक्षरापगतः
 समाधिः । आरम्भणच्छेदनः समाधिः । अविकारः समाधिः ।
 अप्रकारः समाधिः । नामनियतप्रवेशः समाधिः । अनिकेतचारी
 समाधिः । तिमिरापगतः समाधिः । चारिचवती समाधिः ।
 अचलः समाधिः । विषयतीर्णः समाधिः । सर्वगुणसञ्चयगतः
 समाधिः । स्थितनिश्चितः समाधिः । शुभसुप्पितशुद्धिः समाधिः ।
 अगन्तप्रतिभानः समाधिः । असमसमः समाधिः । सर्वधर्मातिक्रमणः
 समाधिः । परिच्छेदकरः समाधिः । विमतिविकिरणः समाधिः ।
 निरधिष्ठानः समाधिः । एकव्यूहः समाधिः । आकाशाभिनिर्हारः
 समाधिः । एकाकारः समाधिः । आकारानवकारः समाधिः ।
 नैवेधिकसर्वभवतलापगतः समाधिः । सङ्केतस्तप्रवेशः समाधिः ।
 गिरिषोपाक्षरविमुक्तः समाधिः । ज्वलनोक्ता समाधिः । लक्षण-
 परिशोधनः समाधिः । अनभिलक्षितः समाधिः । सर्वाकारवरो-
 पेतः समाधिः । सर्वदुःखनिर्भिनन्दी समाधिः । अक्षयकरण्डः
 समाधिः । धारणीमतिः समाधिः । सम्यक्कमिय्यात्वसंपन्नः समाधिः ।
 सर्वरोधविरोधासंप्रशमनः समाधिः । विमलप्रभः समाधिः ।
 सारवती समाधिः । परिपूर्णचन्द्रविमलप्रभः समाधिः । विद्युत्प्रभः
 समाधिः । महाव्यूहः समाधिः । सर्वाकारप्रभाकरः समाधिः ।

समाधिसमता समाधिः । अरजोधिरजोनययुक्तः समाधिः ।
 अरणसमवसरणः समाधिः । अरणसरण सर्व्वसमवसरणः समाधिः ।
 अनिलग्नानिकेतनिरतः समाधिः । तथतास्थितनिश्चितः समाधिः ।
 कायकलिसंप्रसथनः समाधिः । वाक्कलिविध्वंसनगगनकल्पः समाधिः ।
 आकाशासङ्गविमुक्तिनिरुपणोपः समाधिः । इदमुच्यते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य महायानम् ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानम् । यदुता-
 ध्यात्मशून्यता । बहिर्द्धाशून्यता । अध्यात्मबहिर्द्धाशून्यता । शून्यता-
 शून्यता । महाशून्यता । परमार्थशून्यता । संस्कृतशून्यता । असंस्कृत-
 शून्यता । अत्यन्तशून्यता । अमवरागशून्यता । अनवकारशून्यता ।
 प्रकृतिशून्यता । सर्व्वधर्मशून्यता । स्वलक्षणशून्यता । अतुल्यलक्ष-
 शून्यता । अभावशून्यता । स्वभावशून्यता । अभावस्वभावशून्यता ।
 इदमुच्यते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानम् ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानम् । यदुत
 चत्वारि कृत्युपस्थानानि । चत्वारि सम्यक्प्रहाणानि । चत्वार
 चद्विपादाः । पञ्चेन्द्रियाणि । पञ्चबलानि । सप्तबोध्यङ्गानि ।
 आर्याष्टाङ्गमार्गः । आर्य्यसत्यानि । ध्यानानि । अप्रमाणानि ।
 आरूप्यसमापत्तयः । अष्टौ विमोक्षाः । न वा ऽनुपूर्व्वविहारसमा-
 पत्तयः । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि । अभिज्ञाः समा-
 धयः । धारणीमुखानि । दशतथागतबलानि । चत्वारि वैशारद्यानि ।
 चतस्रः प्रतिसम्बिदः । महाकरुणा । अष्टादशात्रेष्टिकबुद्धधर्माः ।
 इदमुच्यते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य महायानम् । यत् पुनः सुभूति-

देवमाह । सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयतन्महायानं निर्यास्य-
 तीति । कृतमस्य सदेवमानुपासुरलोकः । यदुतकामधातुः ।
 रूपधातुः । आरूप्यधातुः स चेत् सुभूते कामधातुस्तयता
 भविष्यदवितयता अनन्यतयताऽविपरीतो भूतं सत्यं यथावन्नित्यो-
 ध्रुवः ग्रास्यतः । अविपरिणामधर्माभावोभविष्यत्नेदं महायानं
 सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
 कामधातुः कल्पितो विठयितः सन्दर्भितः । अनित्योऽध्रुवोऽग्रास्यतो
 विपरिणामधर्मा अभावः । तस्मात्तन्महायानं सदेवमानुपासुरं
 लोकमभिभूयनिर्यास्यति । स चेत् सुभूते रूपधातुस्तयताऽभविष्यत्
 अवितयता अनन्यतयता विपरीतो भूतं सत्यं यथावन्नित्यो ध्रुवः
 ग्रास्यतः अविपरिणामधर्माभावोऽभविष्यत् । नेदं महायानं सदेव-
 मानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते रूपधातुः
 कल्पितो विठयितः सन्दर्भितः । अनित्योऽध्रुवोऽग्रास्यतो विपरि-
 णामधर्माऽभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूय-
 निर्यास्यति । स चेत् सुभूते आरूप्यधातुस्तयताऽभविष्यत् ।
 अवितयता अनन्यतयताऽविपरितं भूतं सत्यं यथावन्नित्यो ध्रुवः
 ग्रास्यतोऽविपरिणामधर्माभावोऽभविष्यत् । नेदं महायानं सदेव-
 मानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्यास्यत् । तस्मात्तर्हि सुभूते रूपं
 कल्पितं विठयितं सन्दर्भितं । इदं सर्वमनित्यमध्रुवमग्रास्यतं
 विपरिणामधर्म्य अभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभि-
 भूयनिर्यास्यति । स चेत् सुभूते वेदनातयताऽभविष्यदवितयता-
 अनन्यतयता अविपरीताभूता सत्यायथावन्नित्याध्रुवाग्रास्यता अवि-

परिणामधर्मीणी न खल्वभावोऽभविष्यत् नेदं महायानं सदेव-
मानुषासुरलोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते वेदना-
कल्पिता विठयिता सन्दर्भिता । इदं सर्वमनित्यमधुवमग्राश्वतं
विपरिणामधर्माऽभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरलोकमभि-
भूयनिर्याति । स चेत् सुभूते संज्ञातयताऽभविष्यद्वितयताऽनन्य-
तयताऽविपरीताभूतासत्या यथावन्नित्याधुवाग्राश्वताऽविपरिणाम-
धर्मीणी न खल्वभावोऽभविष्यन्नेदं महायानं सदेवमानुषासुरं
लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते संज्ञाकल्पिता विठयिता
सन्दर्भिता । इदं सर्वमनित्यमधुवमग्राश्वतं विपरिणामधर्माभाव-
स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
सुभूते संस्कारास्तथाऽभविष्यन्नवितथा अनन्यतथा अविपरिभूता-
सत्या यथावन्नित्याधुवाः ग्राश्वता अविपरिणामधर्माः । न खल्व-
भावोऽभविष्यन्नेदं महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूय-
निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते संस्काराः कल्पिता विठयिताः
सन्दर्भिताः । इदं सर्वमनित्यमधुवमग्राश्वतं विपरिणामधर्माऽभाव-
स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
सुभूते विज्ञानं तथाऽभविष्यद्वितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं सत्यं
यथावन्नित्यं ध्रुवमग्राश्वतमविपरिणामधर्मं न खल्वभावोऽभविष्यन्नेदं
महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
सुभूते विज्ञानं कल्पितं विठयितं सन्दर्भितं इदं सर्वमनित्यमधुव-
मग्राश्वतं विपरिणामधर्माऽभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं
लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते चतुस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं
 भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमपरिणामधर्मं । न खल्वभावो-
 ऽभविष्यन्नेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते चतुः कल्पितं विठयितं सन्दर्भितं । इदं सर्व-
 मनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेव-
 मानुषासुरं लोकमभिनिर्वाति । स चेत् सुभूते श्रोत्रं तथा-
 ऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं
 शाश्वतमविपरिणामधर्मं न खल्वर्भावाऽभविष्यन्नेदं महायानं सदेव-
 मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते श्रोत्रं
 कल्पितं विठयितं सन्दर्भितं । इदं सर्वमनित्यमध्रुवमशाश्वतं
 विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभि-
 भूयनिर्वाति । स चेत् सुभूते घ्राणस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथा
 ऽविपरितं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्मं
 न खल्वभावोऽभविष्यन्नेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभि-
 भूयनिर्वास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते घ्राणं कल्पितं विठयितं
 सन्दर्भितं । इदं सर्वमनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माभाव-
 स्तस्मात् सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्वाति । स चेत् सुभूते
 जिह्वा तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीताभूतासत्यायथाव-
 न्नित्याध्रुवाशाश्वताऽविपरिणामधर्माणी न खल्वभावोऽभविष्यन्नेदं
 महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । तस्मात्तर्हि
 सुभूते जिह्वा कल्पिता विठयिता सन्दर्भिता । इदं सर्वमनित्यम-
 ध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं

लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते कायस्तथाऽभविष्यद्वितथा-
ऽनन्यतथाऽविपरीताभूतः सत्या यथावन्नित्याधुवः शाश्वतोऽविपरि-
णाम धर्मा खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं
लोकमभिभूयनिरयास्यत् । तस्मात्तर्हि सुभूते कायः कल्पितो
विठयितः सन्दर्भितः । इदं सर्वमनित्यमधुवमशाश्वतं विपरिणाम-
धर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
स चेत् सुभूते मनस्तथाऽभविष्यद्वितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं
सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्मं न खल्वभावो-
ऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
तस्मात्तर्हि सुभूते मनः कल्पितं विठयितं सन्दर्भितमिदं सर्वम-
नित्यमधुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेव-
मानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते रूपस्तथाऽभविष्यद्वितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं
भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्मं न खल्वभावो-
ऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मात्तर्हि सुभूते रूपं कल्पितं विठयितं सन्दर्भितमिदं सर्व-
मनित्यमधुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेव-
मानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते शब्दस्तथा-
ऽभविष्यद्वितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतः सत्यः यथावन्नित्याधुवः
शाश्वतोऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेव-
मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते शब्दः
कल्पितो विठयितः सन्दर्भितः इदं सर्वमनित्यमधुवमशाश्वतं

विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभि-
भूयनिर्याति । स चेत् सुभूते गन्धस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथा-
ऽविपरीतो भूतः सत्यः यथावक्षित्योधुवः शाश्वतोऽविपरिणामधर्मा
खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूय-
निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते गन्धः कल्पितो विठयितः सन्द-
र्भितोऽनित्योऽधुवाऽशाश्वतो विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं
सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते रमस्तथा-
ऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावक्षित्योधुवः
शाश्वतोऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेव-
मानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते रमः
कल्पितो विठयितः सन्दर्भितोऽनित्योऽधुवोऽशाश्वतो विपरिणाम-
धर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
स चेत् सुभूते स्पर्शस्तथाभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः
सत्यो यथावक्षित्यो धुवः शाश्वतोऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावो-
ऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मात्तर्हि सुभूते स्पर्शः, कल्पितो विठयितः सन्दर्भितोऽनित्यो-
ऽधुवऽशाश्वतो विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं
लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते धर्मास्तथाऽभविष्यदवि-
तथाऽनन्यतथाऽविपरीताः सत्यायथावक्षित्याधुवाः शाश्वता अवि-
परिणामधर्माः न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुपासुरं
लोकमभिभूयनिर्याति । , ,

स चेत् सुभूते चक्षुर्निर्ज्ञानं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथा

ऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्मं न
खल्वभावोऽभविष्येष्टं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते चतुर्विज्ञानं कल्पितं विठयितं
सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं । विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं
सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते ओचविज्ञानं
तथा भविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं
शाश्वतमविपरिणामधर्मं न खल्वभावोऽभविष्येष्टं महायानं सदेव-
मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते ओच-
विज्ञानं कल्पितं विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरि-
णामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
निर्याति । स चेत् सुभूते प्राणविज्ञानन्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्य-
तथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणाम-
धर्मं न खल्वभावोऽभविष्येष्टं महायानं सदेवमानुषासुरं लोक-
मभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते प्राणविज्ञानं कल्पितं
विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माभाव-
स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
सुभूते जिह्वाविज्ञानं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं
सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्मं न खल्वभावो-
ऽभविष्येष्टं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मात्तर्हि सुभूते जिह्वाविज्ञानं कल्पितं विठयितं सन्दर्भितम-
नित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेव-
मानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते कायविज्ञानं

तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं
 ग्राश्वतमविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेव-
 मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते काय-
 विज्ञानं कल्पितं विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमग्राश्वतं विपरि-
 णामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
 निर्याति । स चेत् सुभूते मनोविज्ञानं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्य-
 तथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं ग्राश्वतमविपरिणामधर्मा
 न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभि-
 भूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते मनोविज्ञानं कल्पितं विठयितं
 सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमग्राश्वतं विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं
 सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते चतुःसंस्पर्शस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविप-
 रीतो भूतः सत्यो यथावन्नित्यो ध्रुवः ग्राश्वतोऽविपरिणामधर्मा न
 खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
 निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते चतुःसंस्पर्शः कल्पितो विठयितः
 सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवोऽग्राश्वतो विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं
 सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते श्रोत्रसंस्पर्श-
 स्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावन्नित्यो
 ध्रुवः ग्राश्वतोऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं
 सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
 श्रोत्रसंस्पर्शः कल्पितो विठयितः सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवोऽग्राश्वतो
 विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभि-

भूयनिर्याति । स चेत् सुभूते प्राणसंस्पर्शस्तथाऽभविष्यदवितथा-
 ऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावन्नित्यो ध्रुवः शाश्वतोऽवि-
 परिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं
 लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते प्राणसंस्पर्शः कल्पितो
 विठयितः सन्दर्भितो नित्यो ध्रुवोऽशाश्वतो विपरिणामधर्माभाव-
 स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
 सुभूते जिह्वासंस्पर्शस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः
 सत्यो यथावन्नित्यो ध्रुवः शाश्वतोऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावो-
 ऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते जिह्वासंस्पर्शः कल्पितो विठयितः सन्दर्भितो-
 ऽनित्योऽध्रुवोऽशाश्वतो विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेव-
 मानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते कायसंस्पर्श-
 स्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावन्नित्यो
 ध्रुवः शाश्वतोऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्यत् । यस्मात्तर्हि
 सुभूते कायसंस्पर्शः कल्पितो विठयितः सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवो-
 ऽशाश्वतो विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं
 लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते मनःसंस्पर्शस्तथाऽभविष्यदवि-
 तथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावन्नित्यो ध्रुवः शाश्वतो-
 ऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषा-
 ऽसुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते मनःसंस्पर्शः
 कल्पितो विठयितः सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवोऽशाश्वतो विपरिणाम-
 धर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते चतुःसंस्पर्गप्रत्ययवेदितं तथाऽभविष्यदवितथा-
 ऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरि-
 णामधर्म्मं न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषाऽसुरं
 लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते चतुःसंस्पर्गप्रत्ययवेदितं
 कल्पितं विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्म्मा-
 भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स
 चेत् सुभूते श्रोत्रसंस्पर्गप्रत्ययवेदितं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथा-
 ऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्म्मं न
 खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूय-
 निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते श्रोत्रसंस्पर्गप्रत्ययवेदितं कल्पितं
 विठयितं, सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्म्माभाव-
 स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
 सुभूते घ्राणसंस्पर्गप्रत्ययवेदितं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविप-
 रीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्म्मं न
 खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
 निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते घ्राणसंस्पर्गप्रत्ययवेदितं कल्पितं
 विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्म्माभाव-
 स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
 सुभूते जिह्वासंस्पर्गप्रत्ययवेदितं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथा-
 ऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्म्मं न
 खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
 निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते जिह्वासंस्पर्गप्रत्ययवेदितं कल्पितं

विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमग्राश्रितं विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावक्षित्यं ध्रुवं ग्राश्रितमविपरिणामधर्मं न खल्वभावोऽभविष्यद्वेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्यास्यत् । यस्मान्तर्हि सुभूते कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितं कल्पितं विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमग्राश्रितं विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते मनः-संस्पर्शप्रत्ययवेदितं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावक्षित्यं ध्रुवं ग्राश्रितमविपरिणामधर्मं न खल्वभावोऽभविष्यद्वेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्यास्यत् । यस्मान्तर्हि सुभूते मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितं कल्पितं विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमग्राश्रितं विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषा-ऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते पृथिवीधातुस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथा-ऽविपरीतो भूतः सत्यो, यथावक्षित्यो ध्रुवः ग्राश्रितोऽविपरिणाम-धर्मा न खल्वभावोऽभविष्यद्वेदं महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोक-मभिभूयनिर्यास्यत् । यस्मान्तर्हि सुभूते पृथिवीधातुः कल्पितो विठयितः सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवोऽग्राश्रितो विपरिणामधर्माभाव-स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूतेऽधातुस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावक्षित्यो ध्रुवः ग्राश्रितोऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्य-

षेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । तस्मा-
 त्तर्हि सुभूतेऽधातुः कल्पितो विठयितः सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवो-
 ऽग्राश्वतो विपरिणामधर्माऽभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं
 लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते तेजोधातुस्तथाऽभविष्यदवि-
 तथानन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावन्नित्योऽध्रुवः ग्राश्वतो-
 ऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषा-
 ऽसुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते तेजो धातुः
 कल्पितो विठयितः सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवोऽग्राश्वतो विपरिणाम-
 धर्माऽभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
 स चेत् सुभूते वायुधातुस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतो
 भूतः सत्यो यथावन्नित्यो ध्रुवः ग्राश्वतोऽविपरिणामधर्मा न
 खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूय-
 निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते वायुधातुः कल्पितो विठयितः
 सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवोऽग्राश्वतो विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं
 सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते
 आकाशधातुस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो
 यथावन्नित्यो ध्रुवः ग्राश्वतोऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावो-
 ऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते आकाशधातुः कल्पितो विठयितः सन्दर्भितो-
 ऽनित्योऽध्रुवोऽग्राश्वतो विपरिणामधर्माभावस्तस्मान्महायानं सदेव-
 मातुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते विज्ञानधातुस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथा-

ऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावन्नित्यो ध्रुवः शाश्वतोऽविपरिणामधर्मा
न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभि-
भूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते विज्ञानधातुः कल्पितो विठयितः
सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवोऽशाश्वतो विपरिणामधर्माऽभावस्तस्मान्महा-
यानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते
अविद्यातयाऽभविष्यद्वितयाऽनन्यतयाऽविपरीतो भूता सत्यायथा-
वन्नित्याध्रुवाशाश्वताऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्येदं
महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
सुभूते अविद्या कल्पिता विठयिता सन्दर्भिताऽनित्याऽध्रुवा-
ऽशाश्वताविपरिणामधर्मिणी अभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषा-
ऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते संस्कारास्तथा-
भविष्यद्वितयाऽनन्यतयाऽविपरीताभूताः सत्यायथावन्नित्याध्रुवाः
शाश्वता अविपरिणामधर्माणो न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं
सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
संस्काराः कल्पिता विठयिताः सन्दर्भिताः अनित्याऽध्रुवाऽशाश्वता
विपरिणामधर्माणोऽभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोक-
मभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते विज्ञानं तथाऽभविष्यद्वितया-
ऽनन्यतयाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरि-
णामधर्मं न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषाऽसुरं
लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते विज्ञानं कल्पित
विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माऽभाव-
स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिनिर्याति । स चेत्

सुभूते नामरूपं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं सत्यं
 यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्म्मं न खल्वभावोऽभविष्येदं
 महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
 सुभूते नामरूपं कल्पितं विठयितं सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं
 विपरिणामधर्म्माऽभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभि-
 भूयनिर्याति । स चेत् सुभूते षडायतनं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्य-
 तथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्म्मं
 न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभि-
 भूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते षडायतनं कल्पितं विठयितं
 सन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्म्माभावस्तस्मान्महायानं
 सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते स्पर्श-
 स्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावन्नित्यो
 ध्रुवः शाश्वतोऽविपरिणामधर्म्मा न खल्वभावोऽभविष्येदं महायानं
 सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते स्पर्शः
 कल्पितो विठयितः सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवोऽशाश्वतोऽविपरिणाम-
 धर्म्माऽभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
 स चेत् सुभूते वेदनातथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीताभूता-
 सत्यायथावन्नित्याध्रुवा शाश्वताऽविपरिणामधर्म्मिणी न खल्वभावो-
 ऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते वेदनाकल्पिताविठयितासन्दर्भिताऽनित्याध्रुवा-
 ऽशाश्वताऽविपरिणामधर्म्मिणी अभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं
 लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते दृष्टान्तथाऽभविष्यदवि-

तथाऽनन्यतथाऽविपरीताभूतासत्यायथावन्नित्याध्रुवाशाश्वताऽविपरि-
 णामधर्मिणी न खल्वभावोऽभविष्यत्तेदं महायानं सदेवमानुषासुरं
 लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते दृष्ट्याकल्पिताविठ-
 यितासन्दर्भिताऽनित्याऽध्रुवाऽशाश्वताविपरिणामधर्मिणी अभाव
 स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
 सुभूते उपादानं तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीतं भूतं
 सत्यं यथावन्नित्यं ध्रुवं शाश्वतमविपरिणामधर्मं न खल्वभावो-
 ऽभविष्यत्तेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते उपादानं कल्पितं विठयितं सन्दर्भितमनित्य-
 मध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माऽभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषा-
 सुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते भवस्तथाऽभविष्यदवि-
 तथाऽनन्यतथाऽविपरीतो भूतः सत्यो यथावन्नित्यो ध्रुवः शाश्वतो-
 ऽविपरिणामधर्मा न खल्वभावोऽभविष्यत्तेदं महायानं सदेवमानुषा-
 सुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते भवः कल्पितो
 विठयितः सन्दर्भितोऽनित्योऽध्रुवोऽशाश्वतो विपरिणामधर्माभाव-
 स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषाऽसुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
 सुभूते जातिस्तथाऽभविष्यदवितथाऽनन्यतथाऽविपरीताभूतासत्या-
 यथावन्नित्याध्रुवाशाश्वताऽविपरिणामधर्मिणी न खल्वभावोऽभविष्य-
 त्तेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
 सुभूते जातिः कल्पिताविठयितासन्दर्भिताऽनित्याऽध्रुवाऽशाश्वता
 विपरिणामधर्मिणी अभावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषाऽसुर
 लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते जरामरणं तथाभविष्यदवि-

तथाऽनन्य तथाऽविपरीतं भूतं सत्यं यथावस्थितं ध्रुवं शाश्वतमवि-
परिणामधर्मं न स्वभावोऽभिव्यष्टेदं महायानं सदेवमानुषासुरं
लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मान्तर्हि भुभूते जराभरणं कल्पितं
विठयितं मन्दर्भितमनित्यमध्रुवमशाश्वतं विपरिणामधर्माभाव-
स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते दानपारमिताऽभिव्यष्टेदं महायानं सदेव-
मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मान्तर्हि सुभूते दान-
पारमिताऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोक-
मभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते शीलपारमिताभावोऽभिव्यष्टेदं
महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मान्तर्हि
सुभूते शीलपारमिताऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषा-
सुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् चान्तिपारमिताभावो-
ऽभिव्यष्टेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मान्तर्हि सुभूते चान्तिपारमिताऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं
सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते वीर्य-
पारमिताऽभावोऽभावोऽभिव्यष्टेदं महायानं सदेवमानुषासुरं
लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मान्तर्हि सुभूते वीर्यपारमिता-
ऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
निर्याति । स चेत् सुभूते ध्यानपारमिताऽभावोऽभिव्यष्टेदं
महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मान्तर्हि
सुभूते ध्यानपारमिताऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं । सदेव-
मानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते प्रज्ञापार-

मिताभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते प्रज्ञापारमिताऽभावो न भाव-
स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते अध्यात्मशून्यताभावोऽभविष्येदं महायानं
सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
अध्यात्मशून्यताऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं
लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते बहिर्द्वाशून्यताभावो-
ऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मात्तर्हि सुभूते बहिर्द्वाशून्यताऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं
सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् अध्यात्मबहिर्द्वा-
शून्यताभावोऽभविष्येदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभि-
भूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यताऽभावो
न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
न चेत् सुभूते शून्यताशून्यताभावोऽभविष्येताभावो नेदं महायानं
सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
शून्यताशून्यता अभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं
लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते महाशून्यताभावोऽभवि-
ष्येताभावो नेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मात्तर्हि सुभूते महाशून्यता अभावो न भावस्तस्मान्महायानं
सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते परमार्थ-
शून्यताभावोऽभविष्येताभावो नेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोक-
मभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते परमार्थशून्यता अभावो

न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
 स चेत् सुभूते संस्कृतशून्यताभावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं
 सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
 संस्कृतशून्यता अभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं
 लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते असंस्कृतशून्यताभावो-
 ऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूय-
 निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते असंस्कृतशून्यता अभावो न भाव-
 स्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
 सुभूतेऽत्यन्तशून्यताभावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं सदेव-
 मानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अत्यन्त-
 शून्यता अभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं लोक-
 मभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अनवरागशून्यताभावोऽभविष्यत्ता-
 भावो नेदं महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते अनवरागशून्यता अभावो न भावस्तस्मान्महायानं
 सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अनवकार-
 शून्यताभावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं सदेवमानुपासुरं लोक-
 मभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अनवकारशून्यता अभावो
 न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
 स चेत् सुभूते प्रकृतिशून्यताभावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं
 सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
 प्रकृतिशून्यता अभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुपासुरं
 लोकराभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते सर्वधर्मशून्यताभावो-

ऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते सर्वधर्मशून्यता अभावो न भाव-
स्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय निर्याति । स चेत्
सुभूते स्वलक्षणशून्यताभावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं सदेव-
मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते स्वलक्षण-
शून्यता अभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोक-
मभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अनुपलम्भशून्यताभावोऽभवि-
ष्यत्ताभावो नेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मात्तर्हि सुभूते अनुपलम्भशून्यता अभावो न भावस्तस्मान्महा-
यानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते
ऽभावशून्यताभावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं सदेवमानुषासुरं
लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अभावशून्यता
अभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
निरयास्यत् । स चेत् सुभूते स्वभावशून्यताभावोऽभविष्यत्तेदं
महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
सुभूते स्वभावशून्यता अभावो न भावस्तस्मान्महायानं सदेव-
मानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अभावस्वभाव-
शून्यताभावो भविष्यत्तेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभि-
भूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अभावस्वभावशून्यता अभावो
न भावस्तस्मान्महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
स चेत् सुभूते चत्वारिंशत्युपस्थानानि भावोऽभविष्यत्ताभावो
नेदं महायानं सदेवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि

सुभूते कृत्युपपन्नानि अभावो न भावस्तस्मान्नहायानं सदेव-
 मानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते सम्यक्प्रहा-
 णानि भावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं सदेवमानुपासुरं लोक-
 मभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते सम्यक्प्रमाणानि अभावो
 न भावस्तस्मान्नहायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
 स चेत् सुभूते अद्विपादाभावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं
 सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अद्वि-
 पादा अभावो न भावस्तस्मान्नहायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभि-
 भूयनिर्याति । स चेत् सुभूते इन्द्रियाणिभावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं
 महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
 सुभूते इन्द्रियाण्यभावस्तस्मान्नहायानं सदेवमानुपासुरं लोक-
 मभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते यत्नानि भावोऽभविष्यत्ताभावो
 नेदं महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
 सुभूते यत्नान्यभावो न भावस्तस्मान्नहायानं सदेवमानुपासुरं
 लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते बोध्यज्ञानिभावोऽभविष्यत्ता-
 भावो नेदं महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते बोध्यज्ञान्यभावो न भावोस्तस्मान्नहायानं
 सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते मार्गा-
 भावोऽभविष्यत्ताभावो नेदं महायानं सदेवमानुपासुरं लोकमभि-
 भूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते मार्गोऽभावो न भावस्तस्मान्नहा-
 यानं सदेवमानुपासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते
 आर्य्यधत्तानि भावोऽभविष्यत्ताभावी नेदं महायानं सदेवमानुपासुरं

लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते आर्य्यमत्यान्यभावो न
 भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स
 चेत् सुभूते ध्यानानि भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स
 देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
 ध्यानान्यभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभि-
 भूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अप्रमाणानिभावोऽभविष्यन्नाभावो
 नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मा-
 त्तर्हि सुभूते अप्रमाणान्यभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देव-
 मानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । यस्मात्तर्हि सुभूते आरूप्य-
 समापत्तयो भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषा-
 सुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते आरूप्यसमा-
 पत्तयोऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोक-
 मभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते विमोचाभावोऽभविष्यन्नाभावो
 नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते विमोचा अभावो न भावस्तस्मान्महायानं स
 देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अनुपूर्व-
 विहारसमापत्तयो भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देव-
 मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूतेऽनुपूर्व-
 विहारसमापत्तयो भावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं
 लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते शून्यतानिमित्ताप्रणिहित-
 विमोच मुखानि भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानु-
 षासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते शून्यता-

निमित्ताप्रणिहित विमोचमुत्तान्यभावो न भावस्तस्मान्महायानं
 स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूतेऽभिज्ञा
 भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभि-
 भूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अभिज्ञाऽभावो न भावस्तस्मा-
 न्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
 सुभूते समाधयो भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देव-
 मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते समा-
 धयोऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभि-
 भूयनिर्याति । स चेत् सुभूते धारणीमुखानि भावोऽभविष्यन्ना-
 भावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते धारणीमुखान्यभावो न भावस्तस्मान्महायानं
 स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते तथा-
 गतयत्नानि भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं
 लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते तथागतयत्नान्यभावो
 न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
 स चेत् सुभूते वैशारद्यानि भावोऽभविष्यन्नेदं महायानं स देव-
 मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते वैशार-
 द्यान्यभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभि-
 भूयनिर्याति । स चेत् सुभूते प्रतिसम्बिदोभावो अभविष्यन्नाभावो
 नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते प्रतिसम्बिदोऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं स
 देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते महाकरुणा-

भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुर लोक-
मभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते महाकरुणाऽभावो न
भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
स चेत् सुभूते अष्टादशावेणिकाबुद्धधर्माभावोऽभविष्यन्नाभावो
नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मात्तर्हि सुभूते अष्टादशावेणिकाबुद्धधर्मा अभावो न भाव-
स्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते गोत्र भूधर्माभावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महा-
यानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
सुभूते गोत्र भूधर्मा अभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानु-
षासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अष्टमकधर्माभावो
ऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अष्टमकधर्मा अभावो न
भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।
स चेत् सुभूते श्रोत आपन्नधर्माभावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं मया-
यानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
सुभूते श्रोत आपन्नधर्मा अभावो न भावस्तस्मान्महायान स
देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते षष्ठदा-
गामिधर्माभावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं
लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते षष्ठदागामिधर्मा
अभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
निर्याति । स चेत् सुभूते अनागामिधर्माभावोऽभविष्यन्नाभावो

नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अनागामिधर्मा अभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अर्द्धद्वर्माभावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते अर्द्धद्वर्मा अभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते प्रत्येकबुद्धधर्माभावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते प्रत्येकबुद्धधर्मा अभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते बोधिसत्त्वधर्माभावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते बोधिसत्त्वधर्मा अभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते बुद्धधर्माभावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते बुद्धधर्मा अभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते गोच भूर्भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते गोच भूरभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूतेऽष्टमको भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूतेऽष्टमको भावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं

लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते श्रोत आपन्नो भावोऽभ-
विष्यन्नाभावो नेद महायान स देवमानुषासुर लोकमभिभूय-
निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते श्रोत आपन्नोऽभावो न भावस्त-
स्मात् महायान स देवमानुषासुरलोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
सुभूते सकृदागामी भवोऽभविष्यन्नाभावो नेद महायान स देव-
मानुषासुर लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते सकृ-
दागामी अभावो न भावस्तस्मान्महायान स देवमानुषासुर लोक-
मभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अनागामीभावोऽभविष्यन्नाभावो
नेद महायान स देवमानुषासुर लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मात्तर्हि सुभूते अनागामी अभावो न भावस्तस्मान्महायान स
देवमानुषासुर लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूतेऽर्हन् भावो
ऽभविष्यन्नाभावो नेद महायान स देवमानुषासुर लोकमभि-
भूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूतेऽर्हन् भावो न भावस्तस्मा-
न्महायान स देवमानुषासुर लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत्
सुभूते प्रत्येकबुद्धो भावोऽभविष्यन्नाभावो नेद महायान स देव-
मानुषासुर लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते प्रत्येक-
बुद्धोऽभावो न भावस्तस्मान्महायान स देवमानुषासुर लोकमभि-
भूयनिर्याति । स चेत् सुभूते बोधिसत्त्वो भावोऽभविष्यन्नाभावो
नेद महायान स देवमानुषासुर लोकमभिभूयनिरयास्यत् ।
यस्मात्तर्हि सुभूते बोधिसत्त्वोऽभावो न भावस्तस्मान्महायान स
देवमानुषासुर लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते तथागतो
ऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धो भावोऽभविष्यन्नाभावो नेद महायान स

देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
 तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धोऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देव-
 मानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते धर्मधातुर्भावो
 ऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषाऽसुरं लोकमभि-
 भूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते धर्मधातुरभावो न भाव-
 स्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स
 चेत् सुभूते तथताभावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स देव-
 मानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते तथता
 ऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
 निर्याति । स चेत् सुभूते भूतकोटिर्भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं
 महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि
 सुभूते भूतकोटिरभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं
 लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते अचिन्त्यधातुर्भावोऽभविष्य-
 न्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरया-
 स्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूतेऽचिन्त्यधातुरभावो न भावस्तस्मान्महायानं
 स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्याति । स चेत् सुभूते स
 देवमानुषासुरो लोको भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं महायानं स
 देवमानुषासुर लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते स
 देवमानुषासुरो लोकोऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानु-
 षासुरं लोकमभिभूयनिर्याति ।

स चेत् सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रथमचित्तोत्पाद-
 सुपादाय यावद्बोधिमण्ड एतस्मिन्नन्तरे ये चित्तोत्पादास्ते भावो

अविद्यन्नाभावो नेदं महायानं स देवमानुषासुरं लोकमभिभूय-
निरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रथम-
चित्तोत्पादनमुपादाय चावद्वोधिमण्ड एतस्मिन्नन्तरे ये चित्तो-
त्पादास्तेऽभावो न भावस्तस्मान्महायानं स देवमानुषासुरं लोक-
मभिभूयनिर्वाति । स चेत् सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य वज्रो-
पमं ज्ञानं भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं बोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्व-
वासनाऽनुमन्धिक्रेयं न भावं विदित्वा सर्व्याकारज्ञतामुनुप्राप्स्यत् ।
स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिरयास्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते
बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य वज्रोपमं ज्ञानमभावो न भावस्तस्मा-
द्वोधिसत्त्वोमहासत्त्वः सर्ववासनाऽनुमन्धिक्रेयमभावं विदित्वा सर्व्या-
कारज्ञतामुप्राप्नोति । स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयनिर्वाति ।
स चेत् सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य द्वाविंशन्महापुरुष-
लक्षणानि भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं तथागतोऽर्हन् सम्यक्-
सम्बुद्धः स देवमानुषासुरं लोकमभिभूय तेजसा श्रिया चाभा-
विष्यता तस्यत् राजिष्यत् । तस्मात्तर्हि सुभूते तथागतस्यार्हतः
सम्यक्सम्बुद्धस्य द्वाविंशन्महापुरुष लक्षणान्यभावो न भावस्तस्मा-
न्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धः स देवमानुषासुरं लोकमभिभूयतेजसा
श्रिया च भासते तपति विराजते । स चेत् सुभूते तथागत-
स्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं तथागतोऽर्हन्
सम्यक्सम्बुद्धो गङ्गानदीवालुकोपमान् लोकधातूना मयाऽस्फुरि-
ष्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याभावो न
भावस्तस्मान्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धो गङ्गानदीवालुकोपमान्

लोकधातूना भयास्फुरति । स चेत् सुभूते तथागतस्यार्हतः
 सम्यक्सम्बुद्धस्य पञ्चङ्गोपेतः स्वरोभावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं तथा-
 गतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धो दग्धु दिक्षु अप्रमेयासंख्येयान् लोकधातून्
 स्वरेणाऽभिव्यञ्जयिष्यत् । यस्मात्तर्हि सुभूते तथागतस्यार्हतः
 सम्यक्सम्बुद्धस्य पञ्चङ्गोपेतः स्वरोभावो न भावस्तस्मात्तथागतोऽर्हन्
 सम्यक्सम्बुद्धो दग्धु दिक्षु अप्रमेयासंख्येयान् लोकधातून् स्वरे-
 णाऽभिव्यञ्जयति । स चेत् सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बु-
 द्धस्य धर्मचक्रं भावोऽभविष्यन्नाभावो नेदं तथागतोऽर्हन् सम्यक्-
 सम्बुद्धो धर्मचक्रं प्रावर्त्तयिष्यत् । अप्रवर्त्तनीयं श्रमणेन वा ब्राह्मणेन
 वा देवेन वा भारेण वा ब्रह्मणा वा केनचिदा पुनर्लोकैः सहधर्मेण ।
 यस्मात्तर्हि सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य धर्मचक्रमभावो
 न भावस्तस्मात्तथागतोऽर्हन् सम्यक्सम्बुद्धो धर्मचक्रं प्रवर्त्तयत्य-
 प्रवर्त्तनीयं श्रमणेन वा ब्राह्मणेन वा देवेन भारेण वा केनचिदा
 पुनर्लोकैः सहधर्मेण । स चेत् सुभूते सत्त्वाभावोऽभविष्यन्नाऽभावो
 येषां कृते तथागतेनार्हता सम्यक्सम्बुद्धेन धर्मचक्रं प्रवर्त्तितं नेह
 ते सत्त्वा अनुपधिग्रेषे निर्वाणधातौ परिणिरवापयिष्यत् । यस्मा-
 त्तर्हि सुभूते सत्त्वा अभावो न भावः वा येषां कृते तथागते-
 नार्हता सम्यक्सम्बुद्धेन धर्मचक्रं प्रवर्त्तितं । तस्मात् सत्त्वा अनुपधि-
 ग्रेषे निर्वाणधातौ परिनिर्णताश्च परिनिर्वाणं च परिनिर्वा-
 ण्यति च ।

यत्पुनः सुभूतिरेवमाह । आकाशममं तद्वानमिति । एवमेतत्
 सुभूते एवमेतत् आकाशममं तद्वानं तद्यथापि नाम सुभूते

आकाशस्य न पूर्वादिक् प्रज्ञायते न दक्षिण न पश्चिमा नोत्तरा
 नोर्द्धा नाधो नानुविदिशः प्रज्ञायन्ते । एवमेव सुभूते तस्य महा-
 यानस्य न पूर्वादिक् प्रज्ञायते न दक्षिण न पश्चिमानोत्तरा
 नाऽनुविदिशः प्रज्ञायन्ते । तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं ।
 तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं न नीलं न पीतं न लोहितं
 नाऽवदातं नाऽज्झिष्ठं न स्फटिकरजतवर्णमेव मेव सुभूते तन्महायानं
 न नीलं न पीतं न लोहितं नावदातं नाऽज्झिष्ठं न स्फटिकरजत-
 वर्णं तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते
 आकाशं नातीतं नानागतं न प्रत्युत्पन्नमेव मेव सुभूते तन्महायानं
 नातीतं नानागतं न प्रत्युत्पन्नं तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं ।
 तद्यथापि नाम सुभूते आकाशस्य न हानिर्नष्टद्विर्नपरिहाणिः
 एवमेव तस्य महायानस्य न हानिर्नष्टद्विर्नपरिहाणिस्तेनोच्यते
 आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशस्य न संक्षेपो
 न व्यवदानमेव मेव सुभूते तस्य महायानस्य न संक्षेपो न व्यवदानं
 तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशस्य
 नोत्पादो न विरोधो न स्थितिर्नविधितिः न स्थितेरण्यत्वात्
 प्रज्ञायते । एवमेव सुभूते तस्य महायानस्य नोत्पादो न निरोधो न
 स्थितिर्नविधितिर्नस्थितेरण्यत्वात् प्रज्ञायते । तेनोच्यते आकाशसमं
 तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं न कुशलं नाऽकुशलं
 न व्याकृतमेव मेव सुभूते तन्महायानं न कुशलं नाऽकुशलं न व्याकृतं
 तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं
 न दृष्टं न श्रुतं न मतं न विज्ञातमेवमेव सुभूते तन्महायानं

न दृष्टं न श्रुतं न मतं न विज्ञातं तेनोच्यते आकाशसमं
तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं न ज्ञेयं नाज्ञेयं न
विज्ञेयं न परिज्ञेयं न साक्षात्कर्त्तव्यं न प्रहातव्यं न भावयितव्य-
मेवमेव सुभूते तन्महायानं न ज्ञेयं नाऽज्ञेयं न विज्ञेयं न परिज्ञेयं
न साक्षात्कर्त्तव्यं न प्रहातव्यं न भावयितव्यं तेनोच्यते आकाशसमं
तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं न विपाको न विपाक-
धर्म एवमेव सुभूते तन्महायानं न विपाको न विपाकधर्म तेनो-
च्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं न
कामधातुपर्यापन्नं न रूपधातुपर्यापन्नं नारूपधातुपर्यापन्नमेवमेव
सुभूते तन्महायानं न कामधातुपर्यापन्नं न रूपधातुपर्यापन्नं नारूप-
धातुपर्यापन्नं तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम
सुभूते आकाशं न सरागं न विरागं न सदेवं न विगतदेवं न समोहं
न विगतमोहं । एवमेव सुभूते तन्महायानं न सरागं न विरागं न
सदेवं न विगतदेवं न समोहं विगतमोहं । तेनोच्यते आकाशसमं
तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशे न प्रथम चित्तोत्पादो
न द्वितीयो न तृतीयो न चतुर्थो न पञ्चमो न षष्ठो न सप्तमो
नाष्टमो न नवमो न दशमश्चित्तोत्पादः । एवमेव सुभूते तच्च
महायाने न प्रथमश्चित्तोत्पादो न द्वितीयो न तृतीयो न चतुर्थो
न पञ्चमो न षष्ठो न सप्तमो नाष्टमो न नवमो न दशम-
श्चित्तोत्पादः । तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम
सुभूते आकाशे न शुक्लविदर्शनाभूमिर्नगोचरभूमिर्नाष्टमकभूमिर्न-
दर्शनभूमिर्नतनुभूमिर्नवीतरागभूमिर्नकृताविभूमिरेवमेव सुभूते तच्च

महायाने न शुक्लविदर्शनभूमिर्नगोचरभूमिर्नाएकभूमिर्नदर्शनभूमिर्न-
तनुभूमिर्नहताविभूमिस्तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि
नाम सुभूते आकाशे न श्रोतापत्तिफलं न सहदागामिफलं
नाऽनागामिफलं नार्हत्त्वमेवमेव सुभूते तत्र महायाने न श्रोत
आपत्तिफलं न सहदागामिफलं नाऽनागामिफलं तेनोच्यते आकाश-
समं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशे न आवकभूमिर्न-
प्रत्येकबुद्धभूमिर्नबोधिसत्त्वभूमिर्नसम्यक्प्रबुद्धभूमिरेवमेव सुभूते तत्र
महायाने न आवकभूमिर्नप्रत्येकबुद्धभूमिर्नबोधिसत्त्वभूमिर्नसम्यक्-
प्रबुद्धभूमिस्तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते
आकाशं न रूपि नाक्षरपि न सनिदर्शनं नानिदर्शनं न प्रतिघं
नाऽप्रतिघं न संयुक्तं न वियुक्तमेवमेव सुभूते तन्महायानं न रूपि
नाक्षरपि न सनिदर्शनं नाऽनिदर्शनं न प्रतिघं नाऽप्रतिघं न संयुक्तं
न वियुक्तं तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते
आकाशं न नित्यं नाऽनित्यं न सुखं न दुःखं नात्मा नाऽनात्मा
न शून्यं नाऽशून्यं । एवमेव सुभूते तन्महायानं न नित्यं नाऽनित्यं
न सुखं न दुःखं नात्मा नाऽनात्मा न शून्यं नाऽशून्यं तेनोच्यते
आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं न शून्यं
नाऽशून्यं न निमित्तं नाऽनिमित्तं न प्रणिहितं नाऽप्रणिहितमेव-
मेव तन्महायानं न शून्यं नाऽशून्यं न निमित्तं नाऽनिमित्तं न
प्रणिहितं नाऽप्रणिहितं तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि
नाम सुभूते आकाशं न शान्तं नाऽशान्तं न विविक्तं नाऽविविक्तं ।
एवमेव सुभूते तन्महायानं न शान्तं नाऽशान्तं न विविक्तं नाऽविविक्तं

तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं
 नास्त्रोक्तो न तमः एवमेव सुभूते तन्महायानं नास्त्रोक्तो न तमः
 तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं
 नोपलभ्यते । एवमेव तन्महायानं नोपलभ्यते । तेनोच्यते
 आकाशसमं तद्यानं । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशं न प्रव्याहारो
 नाऽप्रव्याहारः । एवमेव सुभूते तन्महायानं न प्रव्याहारो नाऽप्र-
 व्याहारः । तेनोच्यते आकाशसमं तद्यानं । अनेन सुभूते
 पर्यायेणाकाशसमं तद्यानं यदुत महायानम् ।

यदपि सुभूतिरेवमाह । यथाकाशेऽप्रमेयानामसंख्येयानां
 सत्त्वानामवकाशः । एवमेव तस्मिन् महायानेऽप्रमेयानामसंख्येयानां
 सत्त्वानामवकाश इति । एवमेतत् सुभूते एवमेतत् यथाकाशे-
 ऽप्रमेयानामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । एवमेतस्मिन् महायाने-
 ऽप्रमेयानामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतोः सत्तासत्तया
 हि सुभूते आकाशासत्तावेदितव्या । आकाशासत्तया महायानासत्ता
 वेदितव्या । अनेनापि पर्यायेण तस्मिन् महायाने अप्रमेयानाम-
 संख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूते ये च
 सत्ता यथाकाशं यच्च महायानं सर्व्वे तन्नोपलभ्यते । पुनरपरं सुभूते
 सत्ताप्रमाणतया आकाशप्रमाणतावेदितव्या । आकाशप्रमाणतया
 महायानप्रमाणतावेदितव्या । अनेनापि सुभूते पर्यायेण तस्मिन्
 महायाने अप्रमेयानामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतो-
 स्तथा हि सुभूते ये च सत्तायथाकाशं यच्च महायानं सर्व्वे तन्नोप-
 लभ्यते । पुनरपरं सुभूते सत्तापरिमाणतया आकाशपरिमाणा-

वेदिता । आकाशापरिमाणतया महायानाऽपरिमाणावेदिता ।
 अनेनापि सुभूते पर्यायेण तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां
 सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते ये च यच्चाकाशं
 यच्च महायानं सर्वमेतन्नोपलभ्यते । पुनरपरं सुभूते सत्तासत्तया-
 धर्मधात्वसत्तावेदितया । धर्मधात्वसत्तया आकाशासत्तावेदितया ।
 आकाशासत्तया महायानासत्तावेदितया । महायानासत्तया
 अप्रमेयासत्तावेदितया । अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्तावेदितया ।
 असंख्येयासत्तयाऽपरिमाणासत्तावेदितया । अनेनापि सुभूते
 पर्यायेण तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः ।
 तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते ये च सत्ता यच्च धर्मधातुर्यच्चाकाशं
 यच्च महायानं यच्चाऽप्रमेयं यच्चाऽसंख्येयं यच्चापरिमाणं सर्वमेत-
 न्नोपलभ्यते । पुनरपरं सुभूते सत्त्वोसत्तया तथताऽसत्तावेदितया ।
 तथताऽसत्तया आकाशाऽसत्तावेदितया । आकाशासत्तयामहा-
 यानाऽसत्तावेदितया । महायानाऽसत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितया ।
 अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्तावेदितया । असंख्येयासत्तयाऽपरि-
 माणासत्तयासर्वधर्मासत्तावेदितया । अनेनापि सुभूते पर्यायेण
 तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य
 हेतोस्तथाहि सुभूते ये च सत्तायश्चधर्मधातुर्यच्चाकाशं यच्च महा-
 यानं यच्चाप्रमेयं यच्चाऽसंख्येयं यच्चाऽपरिमाणं सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।
 पुनरपरं सुभूते सत्ताऽसत्तया तथताऽसत्तावेदितया । तथता-
 ऽसत्तया आकाशासत्तावेदितया । आकाशासत्तया महायाना-
 सत्तावेदितया । महायानासत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितया । अप्रमेया-

ऽसत्तयाऽसंख्येयासत्तावेदितया । असंख्येयासत्तयाऽपरिमाणसत्ता-
वेदितया । अपरिमाणसत्तयासर्वधर्माऽसत्तावेदितया । अनेनापि
सुभूते पथ्यायेण तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्ता-
नामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते ये च सत्ताया च
तथता यच्चाकाशं यच्च महायानं यच्चाऽप्रमेयं यच्चाऽसंख्येयं
यच्चाऽपरिमाणं ये च सर्वधर्माः सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मसत्तयासत्ताऽसत्तावेदितया । सत्ता-
ऽसत्तयाजीवाऽसत्तावेदितया । जीवाऽसत्तयाजन्तुसत्तावेदितया ।
जन्तुसत्तयापोषाऽसत्तावेदितया । पोषासत्तयापुरुषासत्तावेदि-
तया । पुरुषाऽसत्तयापुङ्गवाऽसत्तावेदितया । पुङ्गवाऽसत्तयामनुजा-
सत्तावेदितया । अनुजाऽसत्तयामानवासत्तावेदितया । मानवा-
ऽसत्तयाकारकासत्तावेदितया । कारकासत्तयावेदकासत्तावेदि-
तया । वेदकासत्तयाजानकासत्तावेदितया । जानकाऽसत्तया-
पश्यकाऽसत्तावेदितया । पश्यकाऽसत्तयाभूतकोव्यसत्तयावेदितया ।
भूतकोव्यसत्तया आकाशासत्तावेदितया । आकाशासत्तयामहा-
यानाऽसत्तावेदितया । महायानाऽसत्तयाऽप्रमेयाऽसत्तावेदितया ।
अप्रमेयाऽसत्तयाऽसंख्येयासत्तावेदितया । असंख्येयाऽसत्तयाऽपरि-
माणसत्तावेदितया । अपरिमाणसत्तयासर्वधर्माऽसत्तावेदितया ।
अनेनापि सुभूते पथ्यायेण तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां
सत्तानामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते यच्चात्मा यच्च सत्त्वो
यच्च जीवो यच्च जन्तुर्यच्च पोषो यच्च पुरुषा यच्च पुङ्गवाः । यच्च
अनुजो यच्च मानवो । यच्च कारकोऽकारको यच्च जानको यच्च

पञ्चको या च भूतकोटि यक्षाकाशं यच्च महायानं यच्चाऽप्रमेयं
यच्चाऽसंख्येयं यच्चाऽपरिमाणं ये च सर्वधर्माः सर्वमेतन्मोपलभ्यते ।
पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्त्वाऽसत्तावेदितव्या । सत्त्वाऽसत्तया
जीवाऽसत्तावेदितव्या । जीवाऽसत्तया जन्वसत्तावेदितव्या । जन्व-
सत्तया पोषाऽसत्तावेदितव्या । पोषाऽसत्तया पुरुषासत्तावेदितव्या ।
पुरुषाऽसत्तया पुङ्गवासत्तावेदितव्या । पुङ्गवासत्तया मनुजासत्ता-
वेदितव्या । मनुजाऽसत्तया मानवासत्तावेदितव्या । मानवासत्तया
कारकासत्तावेदितव्या । कारकाऽसत्तया वेदकाऽसत्तावेदितव्या ।
वेदकासत्तया ज्ञानकासत्तावेदितव्या । ज्ञानकाऽसत्तया पञ्चका-
ऽसत्तावेदितव्या । पञ्चकासत्तयाऽचिन्त्यधात्वसत्तावेदितव्या । अचिन्त्य-
धात्वसत्तया रूपाऽसत्तावेदितव्या । रूपासत्तया वेदनासत्तावेदितव्या ।
वेदनासत्तया संज्ञाऽसत्तावेदितव्या । संज्ञासत्तया संस्काराऽसत्ता-
वेदितव्या । संस्काराऽसत्तया विज्ञानाऽसत्तावेदितव्या । विज्ञाना-
सत्तया आकाशासत्तावेदितव्या । आकाशासत्तया महायानासत्ता-
वेदितव्या । महायानासत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितव्या । अप्रमेया-
सत्तयाऽसंख्येयाऽसत्तावेदितव्या । असंख्येयाऽसत्तयाऽपरिमाणासत्त-
वेदितव्या । अपरिमाणासत्तया सर्वधर्मासत्तावेदितव्या । अनेनापि
सुभूते पर्यायेण तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वा-
नामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते यथात्मा यस्य सत्त्वो
यस्य जीवो यस्य जन्तुर्यस्य पोषो यस्य पुरुषो यस्य पुङ्गवो यस्य
मनुजो यस्य मानवो यस्य कारको यस्य वेदको यस्य ज्ञानको
यस्य पञ्चको यथाऽचिन्त्यधातुर्यस्य रूपं या च वेदनाया च संज्ञा

ये च संस्कारा यच्च विज्ञानं यच्चाकाशं यच्च महायानं यच्चा-
 ऽप्रमेयं यच्चाऽसंख्येयं यच्चाऽपरिमाणं ये च सर्वधर्माः सर्वमेतन्नोप-
 लभ्यते । पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्त्वासत्तावेदितव्या ।
 सत्त्वासत्तया जीवासत्तावेदितव्या । जीवासत्तया जन्वसत्तावेदितव्या ।
 जन्वसत्तया पोषासत्तावेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्तावेदितव्या ।
 पुरुषासत्तया पुद्गलासत्तावेदितव्या । पुद्गलासत्तया मनुजासत्ता-
 वेदितव्या । मनुजासत्तया मानवाऽसत्तावेदितव्या । मानवासत्तया-
 कारकासत्तावेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्तावेदितव्या ।
 वेदकासत्तया जानकासत्तावेदितव्या । जानकासत्तया पश्यासत्ता-
 वेदितव्या । पश्यासत्तया चक्षुरसत्तावेदितव्या । चक्षुरसत्तया
 ओचासत्तावेदितव्या । ओचारसत्तया प्राणासत्तावेदितव्या । प्राणा-
 सत्तया जिह्वासत्तावेदितव्या । जिह्वासत्तया कायासत्तावेदितव्या ।
 कायासत्तया मनोऽसत्तावेदितव्या । मनोऽसत्तया आकाशसत्त-
 वेदितव्या । आकाशसत्तया महायानासत्तावेदितव्या । महायाना-
 सत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितव्या । अप्रमेयाऽसत्तयाऽसंख्येयासत्तावेदि-
 तव्या । असंख्येयसत्तयाऽपरिमाणासत्तावेदितव्या । अपरिमाणा-
 ऽसत्तया सर्वधर्माऽसत्तावेदितव्या । अनेनापि सुभूते पय्यायिण
 तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य
 हेतोस्तथाहि सुभूते यथात्मा यथ सत्त्वो यथ जीवो यथ
 जन्तुर्यथ पोषो यथ पुरुषो यथ पुद्गलो यथ मनुजो यथ
 मानवो यथ कारको यथ वेदको यथ जानको यथ पश्वको
 यथ चक्षुर्यथ ओचं यथ प्राणं यथ जिह्वा यथ कायः यथ मनः

यच्चाकाशं यच्च महायानं यच्चाऽप्रमेयं यच्चाऽसंख्येयं यच्चापरिमाणं
ये च सर्वधर्माः । तत्सर्वं नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्त्वासत्तावेदितव्या । सत्त्वा-
सत्तया जीवाऽसत्तावेदितव्या । जीवासत्तया जन्तुसत्तावेदितव्या ।
जन्तुसत्तया पोषासत्तावेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्तावेदि-
तव्या । पुरुषासत्तया पुद्गलासत्तावेदितव्या । पुद्गलासत्तया मनुजा-
सत्तावेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्तावेदितव्या । मानवा-
सत्तया कारकसत्तावेदितव्या । कारकसत्तया वेदकासत्तावेदि-
तव्या । वेदकासत्तया जानकासत्तावेदितव्या । जानकासत्तया पशू-
कासत्तावेदितव्या । पशूकासत्तया रूपासत्तावेदितव्या । रूपा-
सत्तया शब्दासत्तावेदितव्या । शब्दासत्तया गन्धासत्तावेदितव्या ।
गन्धासत्तया रसासत्तावेदितव्या । रसासत्तया स्पर्शासत्तावेदितव्या ।
स्पर्शासत्तया धर्मासत्तावेदितव्या । धर्मासत्तया आकाशसत्ता-
वेदितव्या । आकाशासत्तया महायानसत्तावेदितव्या । महायान-
सत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितव्या । अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्तावेदि-
तव्या । असंख्येयासत्तयाऽपरिमाणसत्तावेदितव्या । अपरिमाण-
सत्तया सर्वधर्मासत्तावेदितव्या । अनेनापि सुभूते पथ्यायिण
तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयाणां सत्त्वानामवकाशः । तत्-
कथ्यहेतोस्तथा हि सुभूते यथात्मा यच्च सत्त्वो यच्च जीवो यच्च
यन्तु यच्च पोषो यच्च पुरुषो यच्च पुद्गलो यच्च मनुजो यच्च मानवो
यच्च कारको यच्च वेदको यच्च जानको यच्च पशूको यच्च रूपं यच्च
शब्दः यच्च गन्धो यच्च रसो यच्च स्पर्शः ये च धर्माः यच्चाकाशं यच्च

महायानं यच्चाप्रमेयं यच्चासंख्येयं यच्चाऽपरिमाणं ये च सर्वधर्माः ।
सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्तासत्तावेदितव्या । सत्ता-
सत्तया जीवासत्तावेदितव्या । जीवासत्तया जन्वसत्तावेदितव्या ।
जन्वसत्तया पोषासत्तावेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्तावेदि-
तव्या । पुरुषासत्तया पुद्गलासत्तावेदितव्या । पुद्गलासत्तया मनुजा-
सत्तावेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्तावेदितव्या । मानवा-
सत्तया कारकासत्तावेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्तावेदि-
तव्या । वेदकासत्तया जानकासत्तावेदितव्या । जानकासत्तया पश्य-
कासत्तावेदितव्या । पश्यकासत्तया चक्षुर्विज्ञानासत्तावेदितव्या ।
चक्षुर्विज्ञानासत्तया श्रोत्रविज्ञानासत्तावेदितव्या । श्रोत्रविज्ञाना-
सत्तया घ्राणविज्ञानासत्तावेदितव्या । घ्राणविज्ञानासत्तया जिह्वा-
विज्ञानासत्तावेदितव्या । जिह्वाविज्ञानासत्तया कायविज्ञानासत्ता-
वेदितव्या । कायविज्ञानासत्तया मनोविज्ञानासत्तावेदितव्या ।
मनोविज्ञानासत्तया आकाशसत्तावेदितव्या । आकाशासत्तया
महायानासत्तावेदितव्या । महायानासत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितव्या ।
अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्तावेदितव्या । असंख्येयासत्तयाऽपरिमा-
णासत्तावेदितव्या । अपरिमाणासत्तया सर्वधर्मासत्तावेदितव्या ।
अनेनापि सुभूते पर्यायेण महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयाणां सत्ता-
नामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते यथात्मा यथ सत्त्वो यथ
जीव यथ जन्तुर्यथ पोषो यथ पुरुषो यथ पुद्गलो यथ मनुजो
यथ मानवो यथ कारको यथ वेदको यथ जानको यथ पश्यको

यच्चचतुर्विंशानं यच्च श्रोत्रविज्ञानं यच्च घ्राणविज्ञानं यच्च
जिह्वाविज्ञानं यच्च कायविज्ञानं यच्च मनोविज्ञानं यच्चाकाशं यच्च
महायानं यच्चाप्रमेयं यच्चासंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः
सर्वमेतन्मोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्त्वासत्तावेदितया । सत्ता-
सत्तया जीवासत्तावेदितया । जीवासत्तया जन्तुसत्तावेदितया ।
जन्तुसत्तया पोषासत्तावेदितया । पोषसत्तया पुरुषसत्तावेदि-
तया । पुरुषसत्तया पुङ्गवासत्तावेदितया । पुङ्गलसत्तया मनुजा-
सत्तावेदितया । मनुजासत्तया मानवासत्तावेदितया । मानवा-
सत्तया कारकासत्तावेदितया । कारकासत्तया वेदकासत्तावेदि-
तया । वेदकासत्तया जानकासत्तावेदितया । जानकासत्तया
पद्मकासत्तावेदितया । पद्मकासत्तया चतुःसंस्पर्शासत्तावेदितया ।
चतुःसंस्पर्शासत्तया श्रोत्रसंस्पर्शासत्तावेदितया । श्रोत्रसंस्पर्शा-
सत्तया घ्राणसंस्पर्शासत्तावेदितया । घ्राणसंस्पर्शासत्तया जिह्वा-
संस्पर्शासत्तावेदितया । जिह्वासंस्पर्शासत्तया कायसंस्पर्शासत्ता-
वेदितया । कायसंस्पर्शासत्तया मनःसंस्पर्शासत्तावेदितया । मनः-
संस्पर्शासत्तया आकाशासत्तावेदितया । आकाशसत्तया महा-
यानासत्तावेदितया । महायानासत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितया ।
अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्तावेदितया । असंख्येयासत्तया अपरि-
माणासत्तावेदितया । अपरिमाणासत्तया सर्वधर्मासत्तावेदितया ।
अनेनापि सुभूते पथ्यायेण तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयाणां
सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि यथात्मा यस्य सत्त्वो यस्य

जीवो यस्य अन्तर्यस्य पोषो यस्य पुरुषो यस्य पुङ्गलो यस्य मनुजो यस्य
मानवो यस्य कारको यस्य वेदको यस्य जानको यस्य पशुको यस्य चतुः
संस्पर्शो यस्य ओचसंस्पर्शो यस्य घ्राणसंस्पर्शो यस्य जिह्वासंस्पर्शो यस्य
कायसंस्पर्शो यस्य मनःसंस्पर्शो यच्चाकाशं यच्च महायानं यच्चाप्रमेयं
यच्चाऽसंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः । सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभृते आत्मासत्तया सत्तासत्तावेदितव्या । सत्ता-
सत्तया जीवासत्तावेदितव्या । जीवासत्तया जन्मसत्तावेदितव्या ।
जन्मसत्तया पोषासत्तावेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्ता-
वेदितव्या । पुरुषासत्तया पुङ्गलासत्तावेदितव्या । पुङ्गलासत्तया
मनुजासत्तावेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्तावेदितव्या ।
मानवासत्तया कारकासत्तावेदितव्या । कारकासत्तया वेदका-
सत्तावेदितव्या । वेदकासत्तया जानकासत्तावेदितव्या । जानका-
सत्तया पशुकासत्तावेदितव्या । पशुकासत्तया चतुःसंस्पर्शजावेदना-
सत्तावेदितव्या । चतुःसंस्पर्शजावेदनासत्तया ओचसंस्पर्शजावेदना-
सत्तावेदितव्या । ओचसंस्पर्शजावेदनासत्तया घ्राणसंस्पर्शजावेदना-
सत्तावेदितव्या । घ्राणसंस्पर्शजावेदनासत्तया जिह्वासंस्पर्शजावेदना-
सत्तावेदितव्या । जिह्वासंस्पर्शजावेदनासत्तया कायसंस्पर्शजावेदना-
सत्तावेदितव्या । कायसंस्पर्शजावेदनासत्तया मनःसंस्पर्शजावेदना-
सत्तावेदितव्या । मनःसंस्पर्शजावेदनासत्तया आकाशासत्तावेदि-
तव्या । आकाशासत्तया महायानासत्तावेदितव्या । महायाना-
सत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितव्या । अप्रमेयासत्तया असंख्येयासत्ता-
वेदितव्या । असंख्येयासत्तया अपरिमाणासत्तावेदितव्या । अपरि-

भाषासत्तया सर्वधर्मासत्तावेदितया । अनेनापि सुभूते पर्यायेण तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयाणां सत्त्वामावकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते यथात्मा यस्य सत्त्वो यस्य जीवो यस्य जन्तु र्यस्य पोषो यस्य पुरुषो यस्य पुङ्गवो यस्य मनुजो यस्य मानवो यस्य कारको यस्य वेदको यस्य जानको यस्य पशको या च चक्षुः-संस्पर्शजावेदना या च श्रोत्रसंस्पर्शजावेदना या च घ्राणसंस्पर्शजावेदना या च जिह्वासंस्पर्शजावेदना या च कायसंस्पर्शजावेदना या च मनःसंस्पर्शजावेदना यच्चाकाशं यच्च महायानं यच्चाप्रमेयं यच्चासंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः सर्वमेतन्नोपसृभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्तासत्तावेदितया । सत्ता-सत्तया जीवासत्तावेदितया । जीवासत्तया जन्वसत्तावेदितया । जन्वसत्तया पोषासत्तावेदितया । पोषासत्तया पुरुषासत्तावेदि-तया । पुरुषासत्तया पुङ्गवासत्तावेदितया । पुङ्गवासत्तया मनुजा-सत्तावेदितया । मनुजासत्तया मानवासत्तावेदितया । मानवास-त्तया कारकासत्तावेदितया । कारकासत्तया वेदकासत्तावेदितया । वेदकासत्तया जानकासत्तावेदितया । जानकासत्तया पशकासत्ता-वेदितया । पशकासत्तया पृथिवीधालसत्तावेदितया । पृथिवी-धालसत्तया अभ्यालसत्तावेदितया । अभ्यालसत्तया तेजोधाल-सत्तवेदितया । तेजोधालसत्तया वायुधालसत्तावेदितया । वायु-धालसत्तया आकाशधालसत्तावेदितया । आकाशधालसत्तया विज्ञानधालसत्तावेदितया । विज्ञानधालसत्तया आकाशासत्ता-वेदितया । आकाशासत्तया महायानासत्तावेदितया । महायाना-

सत्तया अप्रमेयासत्तावेदितव्या । अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्तावेदि-
तव्या । असंख्येयासत्तया अपरिमाणासत्तावेदितव्या । अपरिमाणा-
सत्तया सर्वधर्मासत्तावेदितव्या । अनेनापि सुभूते पर्यायेण
तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य
हेतोस्तथाहि सुभूते यथात्मा यस्य सत्त्वो यस्य जीवो यस्य जन्तु
यस्य पोषो यस्य पुरुषो यस्य पुङ्गलो यस्य मनुजो यस्य मानवो
यस्य कारको यस्य वेदको यस्य जानको यस्य पश्यको यस्य पृथिवी-
धातुर्यक्षाभातुर्यस्य तेजोधातुर्यस्य वायुधातुर्यक्षाकाशधातुर्यस्य
विज्ञानधातुर्यक्षाकाशं यच्च महायानं यच्चाप्रमेयं । यच्चाऽसंख्येयं
यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः । सर्वमेतन्नोपसृभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्त्वासत्तावेदितव्या । सत्त्वा-
सत्तया जीवासत्तावेदितव्या । जीवासत्तया जन्वसत्तावेदितव्या ।
जन्वसत्तया पोषासत्तावेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्तावेदि-
तव्या । पुरुषासत्तया पुङ्गलासत्तावेदितव्या । पुङ्गलासत्तया मनु-
जासत्तावेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्तावेदितव्या । मानवा-
सत्तया कारकासत्तावेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्तावेदि-
तव्या । वेदकासत्तया जानकासत्तावेदितव्या । जानकासत्तया पश्य-
कासत्तावेदितव्या । पश्यकासत्तया अविद्यासत्तावेदितव्या । अवि-
द्यासत्तया संस्कारासत्तावेदितव्या । संस्कारासत्तया विज्ञानासत्ता-
वेदितव्या । विज्ञानासत्तया नामरूपासत्तावेदितव्या । नामरूपा-
सत्तया पङ्कायतनासत्तावेदितव्या । पङ्कायतनासत्तया स्पर्शासत्ता-
वेदितव्या । स्पर्शासत्तया वेदनासत्तावेदितव्या । वेदनासत्तया

दृष्ट्यासत्तावेदितव्या । दृष्ट्यासत्तया उपादानासत्तावेदितव्या । उपा-
दानासत्तया भवांसत्तावेदितव्या । भवासत्तया जात्यसत्तावेदितव्या ।
जात्यसत्तया जरामरणसत्तावेदितव्या । जरामरणसत्तया आका-
शासत्तावेदितव्या । आकाशासत्तया महायानासत्तावेदितव्या ।
महायानासत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितव्या । अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येया-
सत्तावेदितव्या । असंख्येयासत्तया अपरिमाणसत्तावेदितव्या ।
अपरिमाणसत्तया सर्वधर्मासत्तावेदितव्या । अनेनापि सुभूते
पर्यायेण तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामव-
काशः तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते यथात्मा यश्च सत्त्वो यश्च जीवो
यश्च जन्तु यश्च पोषो यश्च पुरुषो यश्च पुद्गलो यश्च मनुजो यश्च
मानवो यश्च कारको यश्च वेदको यश्च जानको यश्च पश्यको यश्चा-
ऽविद्या ये च संस्कारा यश्च विज्ञानं यश्च नाम रूपं यश्च षडाय-
तनं यश्च स्वर्गा या च वेदनाया च दृष्ट्या यश्चोपादानं यश्च भवो
या च जातिर्यश्च जरामरणं यश्चाकाशं यश्च महायानं यश्चाऽप्रमेयं
यश्चाऽसंख्येयं यश्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः । सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्तासत्तावेदितव्या । सत्ता-
सत्तया जीवासत्तावेदितव्या । जीवासत्तया जन्त्वसत्तावेदितव्या ।
जन्त्वसत्तया पोषासत्तावेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्तावेदि-
तव्या । पुरुषासत्तया पुद्गलासत्तावेदितव्या । पुद्गलासत्तया मनु-
जासत्तावेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्तावेदितव्या । मानवा-
सत्तया कारकासत्तावेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्तावेदि-
तव्या । वेदकासत्तया जानकासत्तावेदितव्या । जानकासत्तया

पश्यकासत्तावेदितव्या । पश्यकासत्तया दानपारमिताऽसत्तावेदि-
तव्या । दानपारमिताऽसत्तया शीलपारमितासत्तावेदितव्या ।
शीलपारमितासत्तया चान्तिपारमितासत्तावेदितव्या । चान्ति-
पारमितासत्तया वीर्यपारमितासत्तावेदितव्या । वीर्यपारमिता-
सत्तया ध्यानपारमितासत्तावेदितव्या । ध्यानपारमितासत्तया
प्रज्ञापारमितासत्तावेदितव्या । प्रज्ञापारमितासत्तया आकाशा-
सत्तावेदितव्या । आकाशासत्तया महायानासत्तावेदितव्या । महा-
यानासत्तयाऽप्रमेयासत्तावेदितव्या । अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्ता-
वेदितव्या । असंख्येयासत्तया अपरिमाणसत्तावेदितव्या । अपरि-
माणसत्तया सर्वधर्मासत्तावेदितव्या । अनेनापि सुभूते पथ्या-
येण तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः ।
तत्कथं हेतोस्तथाहि । यथात्मा यश्च सत्त्वो यश्च जीवो यश्च
जन्तु यश्च पोषो यश्च पुरुषो यश्च पुद्गलो यश्च भुजो यश्च
मानवो यश्च कारको यश्च वेदको यश्च जामको यश्च पश्यको या च
दानपारमिताया च शीलपारमिताया च चान्तिपारमिताया च
वीर्यपारमिताया च ध्यानपारमिताया च प्रज्ञापारमिता यच्चा-
काशं यश्च महायानं यच्चाप्रमेयं यच्चासंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च
सर्वधर्माः सर्वमेतन्मोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्त्वासत्तावेदितव्या । सत्त्वा-
सत्तया जीवासत्तावेदितव्या । जीवासत्तया जन्वसत्तावेदितव्या ।
जन्वसत्तया पोषासत्तावेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्तावेदि-
तव्या । पुरुषासत्तया पुद्गलासत्तावेदितव्या । पुद्गलासत्तया

मनुजासत्ता वेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्ता वेदितव्या । मानवासत्तया कारकासत्ता वेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्ता वेदितव्या । वेदकासत्तया ज्ञानकासत्ता वेदितव्या । ज्ञानकासत्तया पञ्चकासत्ता वेदितव्या । पञ्चकासत्तया अध्यात्मशून्यतासत्ता वेदितव्या । अध्यात्मशून्यतासत्तया बहिर्द्वांशून्यतासत्ता वेदितव्या । बहिर्द्वांशून्यतासत्तया अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतासत्ता वेदितव्या । अध्यात्मबहिर्द्वांशून्यतासत्तया शून्यताशून्यतासत्ता वेदितव्या । शून्यताशून्यतासत्तया महाशून्यतासत्ता वेदितव्या । महाशून्यतासत्तया परमार्थशून्यतासत्ता वेदितव्या । परमार्थशून्यतासत्तया संस्कृतशून्यतासत्ता वेदितव्या । संस्कृतशून्यतासत्तया असंस्कृतशून्यतासत्ता वेदितव्या । असंस्कृतशून्यतासत्तया अत्यन्तशून्यतासत्ता वेदितव्या । अत्यन्तशून्यतासत्तया अनवरागशून्यतासत्ता वेदितव्या । अनवरागशून्यतासत्तया अनवकारशून्यतासत्ता वेदितव्या । अनवकारशून्यतासत्तया प्रकृतिशून्यतासत्ता वेदितव्या । प्रकृतिशून्यतासत्तया सर्वधर्मशून्यतासत्ता वेदितव्या । सर्वधर्मशून्यतासत्तया खलचणशून्यता वेदितव्या । खलचणशून्यतासत्तया अनुपलम्भशून्यतासत्ता वेदितव्या । अनुपलम्भशून्यतासत्तया अभावशून्यतासत्ता वेदितव्या । अभावशून्यतासत्तया खभावशून्यतासत्ता वेदितव्या । खभावशून्यतासत्तया अभावखभावशून्यतासत्ता वेदितव्या । अभावखभावशून्यतासत्तया आकाशासत्ता वेदितव्या । आकाशासत्तया महायानासत्ता वेदितव्या । महायानासत्तया अप्रमेयासत्ता वेदितव्या । अप्रमेयासत्तया अपरिमाणासत्ता वेदितव्या । अपरिमाणासत्तया सर्वधर्मासत्ता वेदितव्या ।

अनेनापि सुभृते पर्यायेण तस्मिन् महायाने अग्रमेयाणामाख्ये-
यानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभृते यथात्मा यथ
सत्त्वो यथ जीवो यथ जन्तुर्थथ पोषो यथ पुरुषो यथ पुङ्गवो यथ
मनुजा यथ मानवो यथ कारको यथ वेदको यथ जानको यथ
पश्यको या चाऽध्यात्मशून्यता या च बहिर्द्वाशून्यतायाचाध्यात्म-
बहिर्द्वाशून्यतायाच शून्यताशून्यतायाच महाशून्यतायाच परमार्थ-
शून्यतायाच संकृतशून्यतायाचासंकृतशून्यतायाचात्यन्तशून्यताया-
चानवरागशून्यतायाचामवकारशून्यतायाच प्रकृतिशून्यतायाच सर्व-
धर्मशून्यतायाच स्वस्वचणशून्यतायाचाऽनुपलम्बशून्यतायाचाऽभाव-
शून्यतायाच स्वभावशून्यतायाचाऽभावस्वभावशून्यता यच्चाकाशं यच्च
महायानं यच्चाऽपरिमेयं यच्चासंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्व-
धर्माः । सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभृते आत्मासत्तया सत्त्वासत्ता वेदितव्या । सत्त्वा-
सत्तया जीवसत्ता वेदितव्या । जीवसत्तया जन्वसत्ता वेदितव्या ।
जन्वसत्तया पोषासत्ता वेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्ता वेदि-
तव्या । पुरुषासत्तया पुङ्गवासत्ता वेदितव्या । पुङ्गवासत्तया मनु-
जासत्ता वेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्ता वेदितव्या । मानवा-
सत्तया कारकासत्ता वेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्ता वेदि-
तव्या । वेदकासत्तया जानकासत्ता वेदितव्या । जानकासत्तया पश्य-
कासत्ता वेदितव्या । पश्यकासत्तया श्रुत्युपस्थानासत्ता वेदितव्या ।
श्रुत्युपस्थानासत्तया सम्यक्प्रज्ञासत्ता वेदितव्या । सम्यक्प्रज्ञा-
सत्तया अद्विपादासत्ता वेदितव्या । अद्विपादासत्तया इन्द्रिया-

सत्ता वेदितव्या । इन्द्रियसत्तया बलासत्ता वेदितव्या । बलासत्तया बोध्यज्ञासत्ता वेदितव्या । बोध्यज्ञासत्तया आर्याष्टाङ्गमार्गासत्ता वेदितव्या । आर्याष्टाङ्गमार्गासत्तया आकाशासत्ता वेदितव्या । आकाशासत्तया महायानासत्ता वेदितव्या । महायानासत्तयाऽप्रमेयासत्ता वेदितव्या । अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्ता वेदितव्या । असंख्येयासत्तया अपरिमाणसत्ता वेदितव्या । अपरिमाणसत्तया सर्वधर्मासत्ता वेदितव्या । अनेनापि सुभूते पर्यायेण तस्मिन् महायाने अप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि यद्यात्मा यस्य सत्त्वो यस्य जीवो यस्य अन्तुर्यस्य पोषो यस्य पुरुषो यस्य पुङ्गवो यस्य मनुजो यस्य मानवो यस्य कारको यस्य वेदको यस्य जानको यस्य पश्वको यानि सृष्टुपस्थानानि यानि सम्यक् प्रज्ञापानि ये चर्हिपादाः यानौन्द्रियाणि यानि बलानि यानि बोध्यज्ञानि यस्यार्याष्टाङ्गमार्गा यच्चाकाशं यच्च महायानं यच्चाऽपरिमेयं यच्चाऽसंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः । सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मसत्तया सत्तासत्ता वेदितव्या । सत्तासत्तया जीवासत्ता वेदितव्या । जीवासत्तया जन्मसत्ता वेदितव्या । जन्मसत्तया पोषासत्ता वेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्ता वेदितव्या । पुरुषासत्तया पुङ्गवासत्ता वेदितव्या । पुङ्गवासत्तया मनुजासत्ता वेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्ता वेदितव्या । मानवासत्तया कारकासत्ता वेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्ता वेदितव्या । वेदकासत्तया जानकासत्ता वेदितव्या । जानकासत्तया पश्वकासत्ता वेदितव्या । पश्वकासत्तया आर्यसत्तासत्ता वेदितव्या ।

आर्यसत्यासत्तया ध्यानासत्ता वेदितव्या । ध्यानासत्तया अप्रमाणा-
 सत्ता वेदितव्या । अप्रमाणासत्तया आरूप्यसमापत्त्यसत्ता वेदितव्या ।
 आरूप्यसमापत्त्यसत्तया विमोक्षासत्ता वेदितव्या । विमोक्षासत्तया
 अनुपूर्वविहारसमापत्त्यसत्ता वेदितव्या । अनुपूर्वविहारसमापत्त्य-
 सत्तया शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखासत्ता वेदितव्या ।
 शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखासत्तया अभिज्ञासत्ता वेदि-
 तव्या । अभिज्ञासत्तया समाध्यसत्ता वेदितव्या । समाध्यसत्तया
 धारणीमुखासत्ता वेदितव्या । धारणीमुखासत्तया आकाशासत्ता
 वेदितव्या । आकाशासत्तया महायानासत्ता वेदितव्या । महायाना-
 सत्तया अप्रमेयासत्ता वेदितव्या । अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्ता
 वेदितव्या । असंख्येयासत्तया अपरिमाणासत्ता वेदितव्या । अपरि-
 माणासत्तया सर्वधर्मासत्ता वेदितव्या । अनेनापि सुभूते पर्यायेण
 तस्मिन् महायाने अप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य
 हेतोस्तथाहि सुभूते यस्यात्म यस्य सत्त्वो यस्य जीवो यस्य जन्तुर्यस्य
 पोषो यस्य पुङ्गवो यस्य मनुजो यस्य मानवो यस्य कारको यस्य वेदको
 यस्य ज्ञानको यस्य पश्यको यानि चार्थसत्यानि यानि चाप्रमाणानि
 याश्चाख्यसमापत्तयो ये च विमोक्षा याश्चानुपूर्वविहारसमापत्तयो
 यानि च शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि याश्चाभिज्ञाः
 ये च समाध्यो यानि च धारणीमुखानि यच्चाकाशं यच्च महा-
 यानं यच्चाप्रमेयं यच्चासंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः ।
 सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्त्वासत्तया वेदितव्या । सत्त्वा-

सत्तया जीवासत्ता वेदितव्या । जीवासत्तया जन्वसत्ता वेदितव्या ।
 जन्वसत्तया पोषासत्ता वेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्ता वेदि-
 तव्या । पुरुषासत्तया पुङ्गवासत्ता वेदितव्या । पुङ्गवासत्तया मनु-
 जासत्ता वेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्ता वेदितव्या । मानवा-
 सत्तया कारकासत्ता वेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्ता वेदि-
 तव्या । वेदकासत्तया जानकासत्ता वेदितव्या । जानकासत्तया पश्य-
 कासत्ता वेदितव्या । पश्यकासत्तया तथागतवत्तासत्ता वेदितव्या ।
 तथागतवत्तासत्तया वैशारद्यासत्ता वेदितव्या । वैशारद्यासत्तया
 प्रतिसम्बिदसत्ता वेदितव्या । प्रतिसम्बिदसत्तया महाकरुणासत्ता
 वेदितव्या । महाकरुणासत्तया आवेणिकबुद्धधर्मासत्तावेदितव्या ।
 आवेणिकबुद्धधर्मासत्तया आकाशासत्ता वेदितव्या । आकाशा-
 सत्तया महायानासत्ता वेदितव्या । महायानासत्तया अप्रमेयासत्ता
 वेदितव्या । अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येयासत्ता वेदितव्या । असंख्येया-
 सत्तयाऽपरिमाणासत्ता वेदितव्या । अपरिमाणासत्तया सर्वधर्मा-
 सत्ता वेदितव्या । अनेनापि सुभूते पर्यायेण तस्मिन् महायाने
 अप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि
 सुभूते यथात्मा यस्य सत्त्वो यस्य जीवो यस्य जन्तुर्यस्य पोषो यस्य
 पुरुषो यस्य पुङ्गवो यस्य मनुजो यस्य मानवो यस्य कारको यस्य
 वेदको यस्य जानको यस्य पश्यको यानि च तथागतवत्त्वानि
 यानि च वैशारद्यानि यास्य प्रतिसम्बिदो या च महाकरुणा ये
 चावेणिकबुद्धधर्माः यच्चाकाशं यच्च महायानं यच्चापरिमेयं यच्चा-
 संख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः । सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्त्वासत्ता वेदितव्या । सत्ता-
 सत्तया जीवासत्ता वेदितव्या । जीवासत्तया जन्त्वसत्ता वेदितव्या ।
 जन्त्वसत्तया पोषासत्ता वेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्ता वेदि-
 तव्या । पुरुषासत्तया पुद्गलासत्ता वेदितव्या । पुद्गलासत्तया मनु-
 जासत्ता वेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्ता वेदितव्या । मानवा-
 सत्तया कारकासत्ता वेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्ता वेदि-
 तव्या । वेदकासत्तया जामकासत्ता वेदितव्या । जानकासत्तया
 पश्यासत्ता वेदितव्या । पश्यासत्तया गोचभूधर्मासत्ता वेदितव्या ।
 गोचभूधर्मासत्तया अष्टामकधर्मासत्ता वेदितव्या । अष्टामकधर्मा-
 सत्तया दर्शनकभूम्यसत्ता वेदितव्या । दर्शनकभूम्यसत्तया तनुभूम्यसत्ता
 वेदितव्या । तनुभूम्यसत्तया वीतरागभूम्यसत्ता वेदितव्या । वीतराग-
 भूम्यसत्तया कृताविभूम्यसत्ता वेदितव्या । कृताविभूम्यसत्तया आका-
 शासत्ता वेदितव्या । आकाशासत्तया महायानासत्ता वेदितव्या ।
 महायानासत्तया अप्रमेयासत्ता वेदितव्या । अप्रमेयासत्तया असंख्ये-
 यासत्ता वेदितव्या । असंख्येयासत्तया अपरिमानासत्ता वेदितव्या ।
 अपरिमाणासत्तया सर्वधर्मासत्ता वेदितव्या । अनेनापि सुभूते
 पर्यायेण तस्मिन् महायाने अप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामव-
 काशं । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते यथात्मा यस्य सत्त्वो यस्य जीवो
 यस्य जन्तुर्यस्य पोषो यस्य पुरुषो यस्य पुद्गलो यस्य मनुजो यस्य
 मानवो यस्य कारको यस्य वेदको यस्य जानको यस्य पश्याको ये च
 गोचभूधर्माः ये चाष्टामकधर्माः ये च दर्शनकभूमिधर्माः ये च
 तनुभूमिधर्माः ये च वीतरागभूमिधर्माः ये च कृताविधर्माः

यथाकाशं यच्च महायानं यथाप्रमेयं यथासंख्येयं यथापरिमाणं
ये च सर्वधर्माः । सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्तासत्ता वेदितव्या । सत्ता-
सत्तया जीवासत्ता वेदितव्या । जीवासत्तया जन्तुसत्ता वेदितव्या ।
जन्तुसत्तया पोषासत्ता वेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्ता वेदि-
तव्या । पुरुषासत्तया पुङ्गवासत्ता वेदितव्या । पुङ्गवासत्तया मनु-
जासत्ता वेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्ता वेदितव्या । मानवा-
सत्तया कारकासत्ता वेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्ता वेदि-
तव्या । वेदकासत्तया जानकासत्ता वेदितव्या । जानकासत्तया पशु-
कासत्ता वेदितव्या । पशुकासत्तया ओत आपन्नासत्ता वेदितव्या ।
ओत आपन्नासत्तया सकृदागाम्यसत्ता वेदितव्या । सकृदागाम्यसत्तया
अनागाम्यसत्ता वेदितव्या । अनागाम्यसत्तया अर्हदसत्ता वेदितव्या ।
अर्हदसत्तया आकाशासत्ता वेदितव्या । आकाशासत्तया महायाना-
सत्ता वेदितव्या । महायानासत्तया अप्रमेयासत्ता वेदितव्या । अप्र-
मेयासत्तया असंख्येयासत्ता वेदितव्या । असंख्येयासत्तया अपरि-
माणसत्ता वेदितव्या । अपरिमाणसत्तया सर्वधर्मासत्ता वेदितव्या ।
अनेनापि सुभूते पर्यायेण तस्मिन् महायाने अप्रमेयाणा-
मसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूते
यथात्मा यश्च सत्त्वो यश्च जीवो यश्च जन्तुर्यश्च पोषो यश्च पुरुषो
यश्च पुङ्गवो यश्च मनुजो यश्च मानवो यश्च कारको यश्च वेदको
यश्च जानको यश्च पशुको यश्च ओत आपन्नो यश्च सकृदा-
गामी यश्चानागामी यश्चार्हन् यथाकाशं यच्च महायानं

यच्चाप्रमेयं सच्चासंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः । सर्वमेत-
न्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्तासत्ता वेदितव्या । सत्ता-
सत्तया जीवासत्ता वेदितव्या । जीवासत्तया जन्वसत्ता वेदितव्या ।
जन्वसत्तया पोषासत्ता वेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्ता वेदि-
तव्या । पुरुषासत्तया पुद्गलासत्ता वेदितव्या । पुद्गलासत्तया मनु-
जासत्ता वेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्ता वेदितव्या । मानवा-
सत्तया कारकासत्ता वेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्ता वेदि-
तव्या । वेदकासत्तया जानकासत्ता वेदितव्या । जानकासत्तया
पश्यकासत्ता वेदितव्या । पश्यकासत्तया प्रत्येकबुद्धासत्ता वेदितव्या ।
प्रत्येकबुद्धसत्तया सम्यक्सम्बुद्धासत्ता वेदितव्या । सम्यक्सम्बुद्धासत्तया
आकाशासत्ता वेदितव्या । आकाशासत्तया महायानासत्ता वेदितव्या ।
महायानासत्तया अप्रमेयासत्ता वेदितव्या । अप्रमेयासत्तयाऽसंख्येया-
सत्ता वेदितव्या । असंख्येयासत्तया अपरिमाणासत्ता वेदितव्या । अप-
रिमाणासत्तया सर्वधर्मासत्ता वेदितव्या । अनेनापि सुभूते पर्या-
येण तस्मिन् महाधाने अप्रमेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः ।
तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते यथात्मा यश्च सत्त्वो यश्च जीवो यश्च
जन्तुर्यश्च पोषो यश्च पुरुषो यश्च पुद्गलो यश्च मनुजो यश्च मानवो
यश्च कारको यश्च वेदको यश्च जानको यश्च पश्यको यश्च प्रत्येक-
बुद्धो यश्च सम्यक्सम्बुद्धो सच्चाकाशं यश्च महायानं यच्चाप्रमेयं
यच्चासंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः । सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते आत्मासत्तया सत्त्वसत्ता वेदितव्या । सत्तासत्तया

जीवासत्ता वेदितव्या । जीवासत्तया जन्तुसत्ता वेदितव्या । जन्तु-
सत्तया पोषासत्ता वेदितव्या । पोषासत्तया पुरुषासत्ता वेदितव्या ।
पुरुषासत्तया पुद्गलासत्ता वेदितव्या । पुद्गलासत्तया मनुजासत्ता
वेदितव्या । मनुजासत्तया मानवासत्ता वेदितव्या । मानवासत्तया
कारकासत्ता वेदितव्या । कारकासत्तया वेदकासत्ता वेदितव्या ।
वेदकासत्तया ज्ञानकासत्ता वेदितव्या । ज्ञानकासत्तया पञ्चकासत्ता
वेदितव्या । पञ्चकासत्तया आवकयानासत्ता वेदितव्या । आवक-
यानासत्तया प्रत्येकबुद्ध्यानासत्ता वेदितव्या । प्रत्येकबुद्ध्यानासत्तया
बुद्ध्यानासत्ता वेदितव्या । बुद्ध्यानासत्तया सर्वाकारज्ञतासत्ता वेदि-
तव्या । सर्वाकारज्ञतासत्तया आकाशासत्ता वेदितव्या । आकाशा-
सत्तया महायानासत्ता वेदितव्या । महायानासत्तया अप्रमेयासत्ता
वेदितव्या । अप्रमेयासत्तया असंख्येयासत्ता वेदितव्या । असंख्येया-
सत्तया अपरिमाणासत्ता वेदितव्या । अपरिमाणासत्तया सर्वधर्मा-
सत्ता वेदितव्या । अनेनापि सुभूते पर्यायेण तस्मिन् महायाने अप्र-
मेयाणामसंख्येयानां सत्त्वानामवकाशः । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते
यथात्मा यस्य सत्त्वो यस्य जीवो यस्य जन्तुर्यस्य पोषो यस्य पुरुषो
यस्य पुद्गलो यस्य मनुजो यस्य मानवो यस्य कारको यस्य वेदको यस्य
ज्ञानको यस्य पञ्चको यस्य आवकयानं यस्य प्रत्येकबुद्ध्यानं यस्य
बुद्ध्यानं यस्य सर्वाकारज्ञता यच्चाकाशं यच्च महायानं यच्चाप्रमेयं
यच्चासंख्येयं यच्चापरिमाणं ये च सर्वधर्माः । सर्वमेतन्नोपलभ्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते निर्व्याणधातावप्रमेयाणामसंख्येयाना-
मपरिमाणानां सत्त्वानामवकाशः । एवमेव तस्मिन् महायाने-

अप्रमेयानामसंख्येयानामपरिमाणानां सत्त्वानामवकाशः । अनेनापि
 सुभृते पर्यायेण यथाकाशे अप्रमेयाणामसंख्येयानामपरिमाणानां
 सत्त्वानामवकाशः । एवमेव तस्मिन् महायानेऽप्रमेयाणामसंख्येया-
 णामपरिमाणानां सत्त्वानामवकाशः । यदपि सुभृतिरेवमाह
 नापि तस्य महायानस्य गतिर्दृश्यते नागतिर्दृश्यते न स्थानं दृश्यते
 इति । एवमेतत् सुभृते एवमेतत् । न तस्य महायानस्यागतिर्वा
 गतिर्वा दृश्यते । तत्कस्य हेतोरेवसाहि सुभृते सर्वधर्माः । तेन
 कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोरेवसाहि सुभृते रूपं न कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति ।
 न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्नहि सुभृते रूपस्य प्रकृतिः कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचित्तिष्ठति । न रूपस्य
 तथता कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न
 रूपस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न रूपस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्ति-
 ष्ठति । न वेदना कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभृते वेदनायाः प्रकृतिः कुतश्चि-
 दागच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न वेदनायास्तथता
 कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न वेदनायाः
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न
 वेदनाया लक्षणं कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्ति-
 ष्ठति । न संज्ञा कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्ति-
 ष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभृते संज्ञायाः प्रकृतिः कुतश्चिदा-

गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न संज्ञायास्तथता
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति । न संज्ञायाः
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न
 संज्ञाया लक्षणं कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचिन्ति-
 ष्ठति । न संस्काराः कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न
 कचिन्तिष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते संस्काराणां प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न संस्का-
 राणां तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न संस्काराणां स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्तिष्ठति । न संस्काराणां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न विज्ञानं कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते विज्ञा-
 नस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न विज्ञानस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्तिष्ठति । न विज्ञानस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति । न विज्ञानस्य लक्षणं कुतश्चिदाग-
 च्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।

न चक्षुः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्ति-
 ष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते चक्षुषः प्रकृतिः कुतश्चिदाग-
 च्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति । न चक्षुस्तथता
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति । न चक्षुषः
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति ।

न चक्षुषो लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचि-
 त्तिष्ठति । न श्रोत्रं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । तत्कस्यहेतोर्न हि सुभूते श्रोत्रस्य प्रकृतिः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति । न श्रोत्रस्य तथता
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । श्रोत्रस्य
 स्वभावो न कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 श्रोत्रस्य लक्षणं न कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न घ्राणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । तत्कस्यहेतोर्न हि सुभूते घ्राणस्य प्रकृतिः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न घ्राणस्य तथता
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न घ्राणस्य
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति ।
 न घ्राणस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न जिह्वा कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । तत्कस्यहेतोर्न हि सुभूते जिह्वायाः प्रकृतिः कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न जिह्वाया-
 स्यतथा कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न
 जिह्वायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न जिह्वाया लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्ग-
 च्छति न कचिन्तिष्ठति । न कायः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्यहेतोर्न हि सुभूते कायस्य
 प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति ।

न कायस्य तथता न कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न कायस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न कायस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न मनः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते मनसः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न मनसस्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न मनसः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न मनसो लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।

न रूपं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते रूपस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न रूपस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न रूपस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न रूपस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति । न शब्दः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते शब्दस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न शब्दस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न शब्दस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न शब्दस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न गन्धः

कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते गन्धस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न गन्धस्य तथता कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न गन्धस्य स्वभावः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न गन्धस्य लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचित्तिष्ठति । न रसः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते रसस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न रसस्य तथता कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति । न कचित्तिष्ठति । न रसस्य स्वभावः कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न रसस्य लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न स्पर्शः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते स्पर्शस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न स्पर्शस्य तथता कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न स्पर्शस्य स्वभावः कुतश्चिदाग-
 च्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न स्पर्शस्य लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न धर्माः
 कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचित्तिष्ठन्ति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते धर्माणां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छन्ति । न
 कचिद्गच्छन्ति न कचित्तिष्ठन्ति । न धर्माणां तथता कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न धर्माणां

स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
न धर्माणां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
कचिन्तिष्ठति ।

न चतुर्विज्ञानं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
न्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते चतुर्विज्ञानस्य प्रकृतिः कुत-
श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न चतुर्विज्ञा-
नस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
न चतुर्विज्ञानस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
न कचिन्तिष्ठति । न चतुर्विज्ञानस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति ।
न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ओषविज्ञानं कुतश्चिदाग-
च्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि
सुभूते ओषविज्ञानस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
द्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ओषविज्ञानस्य तथता कुतश्चिदा-
गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ओषविज्ञानस्य
स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
न ओषविज्ञानस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
न कचिन्तिष्ठति । न घ्राणविज्ञानं कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
द्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते घ्राण-
विज्ञानस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
न्तिष्ठति । न घ्राणविज्ञानस्य तथता न कुतश्चिदागच्छति । न
'कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न घ्राणविज्ञानस्य स्वभावः कुत-
श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न घ्राण-

विज्ञानस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न जिज्ञाविज्ञानं कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते जिज्ञा-
 विज्ञानस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न जिज्ञाविज्ञानस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न जिज्ञाविज्ञानस्य स्वभावः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न जिज्ञा-
 विज्ञानस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न कायविज्ञानं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते कायविज्ञानस्य प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न काय-
 विज्ञानस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न कायविज्ञानस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न कायविज्ञानस्य लक्षणं कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न मनोविज्ञानं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते मनोविज्ञानस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न मनोविज्ञानस्य तथता कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न मनोविज्ञानस्य
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न मनोविज्ञानस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचित्तिष्ठति ।

न चतुःसंस्पर्शः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते चतुःसंस्पर्शस्य प्रकृतिः, कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न चतुःसंस्पर्शस्य
 तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न चतुःसंस्पर्शस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचित्तिष्ठति । न चतुःसंस्पर्शस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न ओचसंस्पर्शः कुतश्चिदा-
 गच्छति न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते ओचसंस्पर्शस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न ओचसंस्पर्शस्य तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न ओचसंस्पर्शस्य
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न ओचसंस्पर्शस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचित्तिष्ठति । न प्राणसंस्पर्शः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते प्राण-
 संस्पर्शस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न प्राणसंस्पर्शस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न प्राणसंस्पर्शस्य स्वभावः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न प्राणसंस्पर्शस्य
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न जिह्वासंस्पर्शः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते जिह्वासंस्पर्शस्य प्रकृतिः

कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न जिज्ञासंस्पर्शस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न जिज्ञासंस्पर्शस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न जिज्ञासंस्पर्शस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न काय-
संस्पर्शः कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कन्य हेतोर्न हि सुभूते कायसंस्पर्शस्य प्रकृतिः कुतश्चिदा-
गच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न कायसंस्पर्शस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न कायसंस्पर्शस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न कायसंस्पर्शस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कंचि-
द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न मनःसंस्पर्शः कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कन्य हेतोर्न हि सुभूते मनः-
संस्पर्शस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचि-
त्तिष्ठति । न मनःसंस्पर्शस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कंचि-
द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न मनःसंस्पर्शस्य स्वभावः कुतश्चिदा-
गच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न मनःसंस्पर्शस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कंचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।

न चक्षुःसंस्पर्शजावेदना कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोस्तथाहि न हि सुभूते चक्षुःसंस्पर्शजा
वेदनस्याः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
त्तिष्ठति । न चक्षुःसंस्पर्शजा वेदनयास्तथता कुतश्चिदागच्छति ।

न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न चक्षुःसंस्पर्शजा वेदनायाः
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति ।
 न चक्षुःसंस्पर्शजा वेदनायाः स्वरूपं कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न श्रोत्रसंस्पर्शजा वेदनायाः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतो-
 र्ज्ञायादि नहि सुभूते श्रोत्रसंस्पर्शजा वेदनायाः प्रकृतिः कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न श्रोत्रसंस्पर्शजा
 वेदनायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न श्रोत्रसंस्पर्शजा वेदनायाः स्वभावः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न श्रोत्रसंस्पर्शजा
 वेदनायाः स्वरूपं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न घ्राणसंस्पर्शजा वेदना कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्ग-
 च्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते घ्राणसंस्पर्शजा
 वेदनायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न घ्राणसंस्पर्शजा वेदनायास्तथता कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न घ्राणसंस्पर्शजा वेदनायाः
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न घ्राणसंस्पर्शजा वेदनायाः स्वरूपं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्ग-
 च्छति न कचिन्तिष्ठति । न जिह्वासंस्पर्शजा वेदना कुतश्चिदाग-
 च्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते जिह्वासंस्पर्शजा वेदनायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न जिह्वासंस्पर्शजा वेदनायास्तथता

कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न जिज्ञा-
 संस्पर्शजा वेदनायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्तिष्ठति । न जिज्ञासंस्पर्शजा वेदनायाः स्वरूपं कुतश्चिदाग-
 च्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न कायसंस्पर्शजा वेदना
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूते कायसंस्पर्शजा वेदनायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न कायसंस्पर्शजा वेदनाया-
 स्तयता न कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न कायसंस्पर्शजा वेदनायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न कायसंस्पर्शजा वेदनायाः स्वरूपं कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न मनःसंस्पर्शजा
 वेदना कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते मनःसंस्पर्शजा वेदनायाः प्रकृतिः कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न मनःसंस्पर्शजा
 वेदनायास्तयता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्तिष्ठति । न मनःसंस्पर्शजा वेदनायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।

न पृथिवीधातुः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते पृथिवीधातोः प्रकृतिः कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न पृथिवी-
 धातोस्तयता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्ति-
 ष्ठति । न पृथिवीधातोः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-

द्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न पृथिवीधातोर्लक्षणं कुतश्चिदाग-
 च्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । नाऽध्यातुः कुत-
 श्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूतेऽध्यातोः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चि-
 द्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । नाऽध्यातोस्तथता कुतश्चिदागच्छति ।
 न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । नाऽध्यातोः स्वभावः कुतश्चि-
 दागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । नाऽध्यातोर्लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न तेजो-
 धातुः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते तेजोधातोः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न
 कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न तेजोधातोस्तथता कुतश्चि-
 दागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न तेजोधातोः
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति ।
 न तेजोधातोर्लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न
 कश्चित्तिष्ठति । न वायुधातुः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति
 न कश्चित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते वायुधातोः प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न वायु-
 धातोस्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चि-
 त्तिष्ठति । न वायुधातोः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चि-
 द्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न वायुधातोर्लक्षणं कुतश्चिदागच्छति ।
 न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । नाकाग्रधातुः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि

सुभूते आकाशधातोः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाकाशधातोस्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाकाशधातोः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाकाशधातोर्लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।

न विज्ञानधातुः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते विज्ञानधातोः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न विज्ञानधातोस्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न विज्ञानधातोः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न विज्ञानधातोर्लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाऽविद्या कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अविद्यायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाऽविद्यायास्तथता कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाऽविद्यायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाविद्याया लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न संस्काराः कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति । न कचिन्तिष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते संस्काराणां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न संस्काराणां तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न संस्काराणां

स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न
 संस्काराणां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न विज्ञानं सुभूते कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते विज्ञानस्य प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न विज्ञा-
 नस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न विज्ञानस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्तिष्ठति । न विज्ञानस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न नामरूपं कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते नाम-
 रूपस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न नामरूपस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्ग-
 च्छति न कचिन्तिष्ठति । न नामरूपस्य स्वभावः कुतश्चिदाग-
 च्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न नामरूपस्य लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न षडाय-
 तनं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते षडायतनस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न षडायतनस्य तथता कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न षडायतनस्य
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न
 षडायतनस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न स्यात् कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-

त्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते स्पर्शस्य प्रकृतिः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न स्पर्शस्य तथता
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न स्पर्शस्य
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न स्पर्शस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न वेदना कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते वेदनायाः प्रकृतिः कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न वेदनाया-
 स्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न
 वेदनायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न वेदनाया लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचित्तिष्ठति । न दृष्ट्या कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते दृष्ट्यायाः प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न दृष्ट्या-
 यास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न दृष्ट्यायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न दृष्ट्यायाः लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्ग-
 च्छति न कचित्तिष्ठति । नोपादानं कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते उपादानस्य
 प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 नोपादानस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । नोपादानस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्ग-

च्छति न कश्चित्तिष्ठति । नोपादानस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति ।
 न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न भवः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 भवस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्ति-
 ष्ठति । न भवस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न
 कश्चित्तिष्ठति । न भवस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चि-
 द्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न भवस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति ।
 न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न जातिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 जातेः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति । न कश्चि-
 त्तिष्ठति । न जातेस्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति
 न कश्चित्तिष्ठति । न जातेः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चि-
 द्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न जातेर्लक्षणं, कुतश्चिदागच्छति । न
 कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न जरामरणं कुतश्चिदागच्छति ।
 न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 जरामरणस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न
 कश्चित्तिष्ठति । न जरामरणस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न
 कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न जरामरणस्य स्वभावः कुत-
 श्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति । न जरामरणस्य
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न कश्चित्तिष्ठति ।
 न दानपारमिता कुतश्चिदागच्छति । न कश्चिद्गच्छति न
 कश्चित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते दानपारमितायाः

प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न दानपारमितायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्तिष्ठति । न दानपारमितायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न दानपारमिताया स्वरूपं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न शील-
 पारमिता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते शीलपारमितायाः प्रकृतिः कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न शीलपार-
 मितायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्तिष्ठति । न शीलपारमितायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न शीलपारमिताया स्वरूपं कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न चान्ति-
 पारमिता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते चान्तिपारमितायाः प्रकृतिः कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न चान्तिपार-
 मितायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्तिष्ठति । न चान्तिपारमितार्याः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न चान्तिपारमितायास्वरूपं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न वीर्य-
 पारमिता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते वीर्यपारमितायाः प्रकृतिः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न वीर्यपारमिता-

याम्तयता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न वीर्यपारमितायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्तिष्ठति । न वीर्यपारमितायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ध्यानपारमिता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूते ध्यानपारमितायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ध्यानपारमितायाम्तयता कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ध्यान-
 पारमितायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्तिष्ठति । न ध्यानपारमितायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न प्रज्ञापारमिता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते प्रज्ञापारमितायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न प्रज्ञापारमितायाम्तयता कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न प्रज्ञापार-
 मितायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्तिष्ठति । न प्रज्ञापारमितायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।

नाऽध्यात्मशून्यता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अध्यात्मशून्यतायाः
 प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 नाध्यात्मशून्यतायाम्तयता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न

कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न शून्यताशून्यतायाः लक्षणं कुत-
 सिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न महाशून्यता
 कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते महाशून्यतायाः प्रकृतिः कुतसिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न महाशून्यतास्तयता कुतसिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न महाशून्यतायाः
 स्वभावः कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति ।
 न महाशून्यतायाः लक्षणं कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्निष्ठति । न परमार्थशून्यता कुतसिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्निष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते परमार्थ-
 शून्यतायाः प्रकृतिः कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्निष्ठति । न परमार्थशून्यतायास्तयता न कुतसिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । ॥ परमार्थशून्यतायाः स्वभावः
 कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न पर-
 मार्थशून्यतायाः लक्षणं न कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्निष्ठति । न संकृतशून्यता कुतसिदागच्छति । न कचिद्ग-
 च्छति न कचिन्निष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते संकृतशून्य-
 तायाः प्रकृतिः कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्निष्ठति । न संकृतशून्यतायास्तयता कुतसिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न संकृतशून्यतायाः स्वभावः कुतसि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न संकृतशून्यताया-
 लक्षणं कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति ।

नामस्कृतशून्यता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अमस्कृतशून्यताया प्रकृति
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नामस्कृत-
 शून्यतायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । नामस्कृतशून्यताया स्वभाव कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नामस्कृतशून्यतायार्लक्षण कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नात्यन्तशून्यता-
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते अत्यन्तशून्यताया प्रकृति कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नात्यन्तशून्यतायास्तथता न कुत
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नात्यन्तशून्य-
 ताया स्वभाव कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । नात्यन्तशून्यतायार्लक्षण कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नानवरागशून्यता कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 अनवरागशून्यताया प्रकृति कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचित्तिष्ठति । नानवरागशून्यतायास्तथता कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नानवरागशून्यताया स्वभाव
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नानवराग
 शून्यतायार्लक्षण कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । नानवकारशून्यता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अनवकारशून्य-

तायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्ति-
 षति । नानवकारशून्यतायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचिन्तिषति । नानवकारशून्यतायाः स्वभावः कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति । नानवकारशून्य-
 ताया लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति ।
 न प्रकृतिशून्यता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिषति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते प्रकृतिशून्यतायाः प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति । न प्रकृति-
 शून्यतायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिषति । न प्रकृतिशून्यतायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति । न प्रकृतिशून्यताया लक्षणं कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति । न सर्वधर्म-
 शून्यता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते सर्वधर्मशून्यतायाः प्रकृतिः कुतश्चि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति । न सर्वधर्मशून्य-
 तायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति ।
 न सर्वधर्मशून्यतायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्तिषति । न सर्वधर्मशून्यताया लक्षणं कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति । न खललक्षणशून्यता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूते खललक्षणशून्यतायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिषति । न खललक्षणशून्यतायास्तथता कुत-

सिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न खल्वणशून्य-
 तायाः स्वभावः कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न खल्वणशून्यतायाः लक्षणं कुतसिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नाऽनुपलम्भशून्यता कुतसिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते अनुपलम्भशून्यतायाः प्रकृतिः कुतसिदागच्छति । न कचि-
 द्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नाऽनुपलम्भशून्यतायास्तथता कुतसि-
 दागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नाऽनुपलम्भशून्य-
 तायाः स्वभावः कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । नाऽनुपलम्भशून्यतायाः लक्षणं कुतसिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नाऽभावशून्यता कुतसिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 अभावशून्यतायाः प्रकृतिः कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचित्तिष्ठति । नाभावशून्यतायास्तथता कुतसिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नाभावशून्यतायाः स्वभावः कुत-
 सिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नाभावशून्य-
 तायाः लक्षणं कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 त्तिष्ठति । न स्वभावशून्यता कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते स्वभावशून्यतायाः
 प्रकृतिः कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न स्वभावशून्यतायास्तथतः कुतसिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचित्तिष्ठति । न स्वभावशून्यतायाः स्वभावः कुतसिदागच्छति ।

न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न स्वभावशून्यताया लक्षणं
कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाभाव-
स्वभावशून्यता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
न्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अभावस्वभावशून्यतायाः प्रकृतिः
कुतश्चिदागच्छति न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाऽभाव-
स्वभावशून्यतायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
कचिन्तिष्ठति । नाऽभावस्वभावशून्यतायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति ।
न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाभावस्वभावशून्यतायालक्षणं
कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।

*न स्मृत्युपस्थानानि कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते स्मृत्युपस्थानानां प्रकृतिः
कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न स्मृत्युप-
स्थानानां तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
न स्मृत्युपस्थानानां स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
कचिन्तिष्ठति । न स्मृत्युपस्थानानां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न
कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न सम्यक्प्रहाणानि कुतश्चिदागच्छति ।
न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
सम्यक्प्रहाणानां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
कचिन्तिष्ठति । न सम्यक्प्रहाणानां तथता कुतश्चिदागच्छति । न
कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न सम्यक्प्रहाणानां स्वभावः
कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न सम्यक्प्रहा-

* This form occurs in all MSS.

एषानां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 नर्द्धिपादाः कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचित्तिष्ठन्ति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते ऋद्धिपादानां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नर्द्धिपादानां तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नर्द्धिपादानां स्वभावः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नर्द्धिपादानां
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 नेन्द्रियाणि कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचित्तिष्ठन्ति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते इन्द्रियाणां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नेन्द्रियाणां तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नेन्द्रियाणां स्वभावः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नेन्द्रियाणां
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।

न वस्तानि कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचि-
 तिष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते वस्तानां प्रकृतिः कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न वस्तानां तथता
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न वस्तानां
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न वस्तानां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 तिष्ठति । न बोध्यज्ञानि कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति ।
 न कचित्तिष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते बोध्यज्ञानां प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न बोध्यज्ञानां

तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न बोध्यद्धानां स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्तिष्ठति । न बोध्यद्धानां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न मार्गः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते मार्गस्य
 प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न
 मार्गस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्तिष्ठति । न मार्गस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्तिष्ठति । न मार्गस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नार्थसत्यानि कुतश्चिदागच्छन्ति ।
 न कचिद्गच्छन्ति न कचिन्तिष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 नार्थसत्यानां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्तिष्ठति । नार्थसत्यानां तथता कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति । न कचिन्तिष्ठति । नार्थसत्यानां स्वभावः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नार्थसत्यानां लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ध्यानानि
 कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचिन्तिष्ठन्ति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते ध्यानानां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ध्यानानां तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ध्यानानां स्वभावः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न ध्यानानां
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।

नाप्रमाणानि कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचिन्तिष्ठन्ति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अप्रमाणानां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिद्गच्छन्तिष्ठति । नाप्रमाणानां तथता कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाप्रमाणानां
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 नाप्रमाणानां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्तिष्ठति । नारूप्यसमापत्तयः कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति
 न कचिन्तिष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते आरूप्यसमापत्तीनां
 प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 नारूप्यसमापत्तीनां तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्तिष्ठति । नारूप्यसमापत्तीनां स्वभावः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नारूप्यसमापत्तीनां लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न विमोक्षाः
 कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचिन्तिष्ठन्ति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते विमोक्षाणां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न विमोक्षाणां तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न विमोक्षाणां लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नानुपूर्व-
 विहार समापत्तयः कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचि-
 न्तिष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते नवानुपूर्वविहार समापत्तीनां
 प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न नवानुपूर्वविहार समापत्तीनां तथता कुतश्चिदागच्छति । न

कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न नवानुपूर्वविहार समापत्तीनां
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न नवानुपूर्वविहार समापत्तीनां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोच-
 मुखानि कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचिन्तिष्ठन्ति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानां
 प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानां तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न शून्यतानिमित्ता-
 प्रणिहितविमोचमुखानां स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्तिष्ठति । न शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानां
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 नाऽभिज्ञाः कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचिन्तिष्ठन्ति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते अभिज्ञानां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाभिज्ञानां तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाभिज्ञानां स्वभावः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नाभिज्ञानां
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न समाधयः कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचिन्तिष्ठन्ति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते समाधीनां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न समाधीनां तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न समाधीनां स्वभावः

कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न समाधीनां
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न
 धारणीमुखानि कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचि-
 त्तिष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते धारणीमुखानां प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न धारणी-
 मुखानां तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न धारणीमुखानां स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचित्तिष्ठति । न धारणीमुखानां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न दशतथागतबलानि न
 कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचित्तिष्ठन्ति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते दशानां तथागतबलानां प्रकृतिः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न दशानां तथागत-
 बलानां तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न दशानां तथागतबलानां स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न दशानां तथागतबलानां लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न चत्वारि-
 वैशारद्यानि कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति न कचित्तिष्ठन्ति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते वैशारद्यानां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न वैशारद्यानां तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । न वैशारद्यानां
 स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति ।
 न वैशारद्यानां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न

कचिन्निष्ठति । न चतस्रः प्रतिमन्विदः कुतश्चिदागच्छन्ति ।
 न कचिद्गच्छन्ति न कचिन्निष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 चतस्रणां प्रतिमन्विदां प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्निष्ठति । न चतस्रणां प्रतिमन्विदां तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न चतस्रणां
 प्रतिमन्विदां स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्निष्ठति । न चतस्रणां प्रतिमन्विदां लक्षणं कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न महाकरुणा कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 महाकरुणायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्निष्ठति । न महाकरुणायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न महाकरुणायाः स्वभावः कुत-
 श्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । न महाकरुणाया
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति ।
 नाष्टादशावेणिकाबुद्धधर्माः कुतश्चिदागच्छन्ति । न कचिद्गच्छन्ति
 न कचिन्निष्ठन्ति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते आवेणिकबुद्धधर्माणां
 प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति ।
 नावेणिकबुद्धधर्माणां तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्निष्ठति । नावेणिकबुद्धधर्माणां स्वभावः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति । नावेणिकबुद्धधर्माणां लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्निष्ठति ।
 न सुभूते धर्मधातुः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न

क्वचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते धर्मधातोः प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । न धर्म-
 धातोस्तथता कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति ।
 न धर्मधातोः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न
 क्वचित्तिष्ठति । न धर्मधातोर्लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न
 क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । न सुभूते तथता कुतश्चिदागच्छति ।
 न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 तथतायाः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचि-
 त्तिष्ठति । न तथतायास्तथता कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति
 न क्वचित्तिष्ठति । न तथतायाः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति ।
 न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । न तथतायार्लक्षणं कुतश्चिदा-
 गच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । न भूतकोटिः
 कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते भूतकोटेः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न
 क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । न भूतकोटेस्तथता कुतश्चिदा-
 गच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । न भूतकोटेः स्वभावः
 कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । न भूत-
 कोटेर्लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति ।
 न सुभूते अचिन्त्यधातुः कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न
 क्वचित्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते ऽचिन्त्यधातो प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति । नाऽचिन्त्य-
 धातोस्तथता कुतश्चिदागच्छति । न क्वचिद्गच्छति न क्वचित्तिष्ठति ।

नाचिऽन्यधातोः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति ।
 कचिन्तिष्ठति । नाऽचिन्त्यधातोर्लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न सुभूते बोधिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते
 बोधेः प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न बोधेस्तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न बोधेः स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्तिष्ठति । न बोधेर्लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न
 कचिन्तिष्ठति । न सुभूते बुद्धः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्तिष्ठति । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते बुद्धस्य प्रकृतिः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न बुद्धस्य
 तथता कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न
 बुद्धस्य स्वभावः कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 न बुद्धस्य लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचि-
 न्तिष्ठति । न सुभूते संस्कृतं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति
 न कचिन्तिष्ठति । न संस्कृतस्य तथता कुतश्चिदागच्छति । न
 कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न संस्कृतस्य स्वभावः कुतश्चिदा-
 गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न संस्कृतस्य लक्षणं
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । न सुभूते
 संस्कृतं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते संस्कृतस्य प्रकृतिः कुतश्चिदागच्छति ।
 न कचिद्गच्छति न कचिन्तिष्ठति । नासंस्कृतस्य तथता कुतश्चिदा-

गच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नाऽसंस्कृतस्य स्वभावः
 कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । नाऽसंस्कृतस्य
 लक्षणं कुतश्चिदागच्छति । न कचिद्गच्छति न कचित्तिष्ठति । एवं
 तस्य महायानस्य नागतिर्दृश्यते न गतिर्दृश्यते न स्थानं दृश्यते ।

यदपि सुभूतेरेवमाह । नाप्यस्य यानस्य पूर्वान्त उपलभ्यते ।
 नापरान्त उपलभ्यते । न मध्य उपलभ्यते । अध्वसमतानामेदं
 यानं महायानं । तस्मान्महायानमित्युच्यते । इति । एवमेतत् सुभूते
 एवमेतत् । नाप्यस्य यानस्य पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उप-
 लभ्यते । न मध्य उपलभ्यते । अध्वसमतानामेदं यानं तस्मान्महा-
 यानमित्युच्यते । तत्कस्य हेतोस्तथा हि सुभूते अतीतोऽध्वाऽतीतेन
 शून्यः । अनागतोऽध्वाऽनागतेन शून्यः । प्रत्युत्पन्नोऽध्वाप्रत्युत्पन्नेन
 शून्यः । अध्वसमता अध्वसमतया शून्यः । महायानं महायानेन
 शून्यः । बोधिसत्त्वो बोधिसत्त्वेन शून्यः । न सुभूते शून्यता एका न द्वे
 न तिस्रः न चतस्रः न पञ्च न षट् न सप्त नाष्टौ न नव न दश
 न पृथक् तस्मात् अध्वसमताया न मिदं बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां
 नैवात्र समतोपलभ्यते । न विषमता । नैवात्र राग उपलभ्यते ।
 न विरागः । न द्वेष उपलभ्यते नाऽद्वेषः । न मोह उपलभ्यते
 नागोहः । न नामोपलभ्यते नां नाम । न संस्कृत उपलभ्यते
 नाऽसंस्कृतः । न कुशलमुपलभ्यते नाऽकुशलं । न सावद्यमुपलभ्यते
 नाऽनावद्यं । न सृश्रवमुपलभ्यते नाऽनाश्रवं । न संक्लेशमुपलभ्यते
 न निक्लेशं । न लौकिकमुपलभ्यते नऽलोकोत्तरं । नोत्पाद्य उपलभ्यते
 न निरोधं । न सक्रेशमुपलभ्यते न व्यवदानं । नैवात्र निर्तामुपलभ्यते

नाऽनित्यं । न सुखमुपलभ्यते न दुःखं । नात्मोपलभ्यते नाऽनात्मा ।
न शान्तमुपलभ्यते नाऽशान्तं । न कामधातुरुपलभ्यते न काम-
धातुममतिक्रमः । न रूपधातुरुपलभ्यते न रूपधातुममतिक्रमः ।
नारूप्यधातुरुपलभ्यते नारूप्यधातुममतिक्रमः । न संसार उपलभ्यते
न निर्व्याणं । तत्कस्य हेतोस्तथाह्यस्य स्वभावो नोपलभ्यते ।

अतीतं सुभूते रूपमतीते न रूपेण शून्यं तत्कस्य हेतोर्न हि
शून्यतायामतीतं रूपमुपलभ्यते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्यतया
नोपलभ्यते कुतः पुनः शून्यतायामतीतं रूपमुपलभ्यते । अतीता
वेदना अतीतया वेदनयाशून्या । तत्कस्य हेतोर्न हि शून्यताया-
मतीता वेदनोपलभ्यते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्यतया नोपलभ्यते
कुतः पुनः शून्यतायामतीतो वेदनोपलभ्यते । अतीता संज्ञा
अतीतया संज्ञया शून्या । तत्कस्य हेतोर्न हि शून्यतायामतीता
संज्ञोपलभ्यते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्यतया नोपलभ्यते । कुतः
पुनः शून्यतायामतीता संज्ञोपलभ्यते । अतीताः संस्काराः अतीतैः
संस्कारैः शून्या तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते शून्यतायामतीताः
संस्कारा उपलभ्यन्ते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्यतया नोपलभ्यते ।
कुतः पुनः शून्यतायामतीताः संस्कारा उपलभ्यन्ते । अतीतं
विज्ञानमतीते न विज्ञानेन शून्यं । तत्कस्य हेतोर्न हि शून्यताया-
मतीतं विज्ञानमुपलभ्यते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्यतया नोप-
लभ्यते । कुतः पुनः शून्यतायामतीतं विज्ञानमुपलभ्यते ।

अनागतं सुभूते रूपमनागते न रूपेण शून्यं । तत्कस्य हेतोर्न
हि शून्यतायामनागतं रूपमुपलभ्यते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्य-

तयोपपद्यते । कुतः पुनः शून्यतायामनागतं रूपमुपपद्यते ।
 अनागता वेदना अनागतया वेदनया शून्या । तत्कस्य हेतोर्न हि
 शून्यतायामनागता वेदनोपपद्यते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्यतया
 नोपपद्यते । कुतः पुनः शून्यतायामनागता वेदनोपपद्यते ।
 अनागता संज्ञा अनागतया संज्ञया शून्या । तत्कस्य हेतोर्न हि
 सुभूते अनागता संज्ञोपपद्यते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्यतया-
 नोपपद्यते । कुतः पुनः शून्यतायामनागता संज्ञोपपद्यते ।
 अनागताः संस्काराः अनागताः संस्कारैः शून्याः । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूते शून्यतायामनागताः संस्काराः उपपद्यन्ते । शून्यतैव
 तावच्छून्याशून्यतया नोपपद्यते । कुतः पुनः शून्यतायामनागताः
 संस्कारा उपपद्यन्ते । अनागतं विज्ञानमनागते न विज्ञानेन शून्यं ।
 तत्कस्य हेतोर्न सुभूते शून्यतायामनागतं विज्ञानमुपपद्यते शून्यतैव
 तावच्छून्याशून्यतया नोपपद्यते । कुतः पुनः शून्यतायामनागतं
 विज्ञानमुपपद्यते ।

प्रत्युत्पन्नं सुभूते रूपं प्रत्युत्पन्नेन रूपेण शून्यं । तत्कस्य हेतोर्न
 हि सुभूते शून्यतायां प्रत्युत्पन्नं रूपमुपपद्यते । शून्यतैव तावच्छून्या-
 शून्यतया नोपपद्यते । कुतः पुनः शून्यतायां प्रत्युत्पन्नं रूपमुप-
 पद्यते । प्रत्युत्पन्ना वेदना प्रत्युत्पन्नया वेदनया शून्या । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूते शून्यतायां प्रत्युत्पन्नावेदनोपपद्यते । शून्यतैव
 तावच्छून्याशून्यतया नोपपद्यते । कुतः पुनः शून्यतायां प्रत्युत्पन्ना-
 वेदनोपपद्यते । प्रत्युत्पन्ना संज्ञा प्रत्युत्पन्नया संज्ञया शून्या ।
 तत्कस्य हेतोर्न हि शून्यतायां प्रत्युत्पन्ना संज्ञोपपद्यते । शून्यतैव

तावच्छून्याशून्यतया नोपलभ्यते । कुतः पुनः शून्यतायां प्रत्युत्पन्ना
संज्ञोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नाः संस्काराः प्रत्युत्पन्नैः संस्कारैः शून्याः ।
तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते शून्यतायां प्रत्युत्पन्नाः संस्काराः
उपलभ्यन्ते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्यतया नोपलभ्यते । कुतः पुनः
शून्यतायां प्रत्युत्पन्नाः संस्काराः उपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नं विज्ञानं
प्रत्युत्पन्नेन विज्ञानेन शून्यं । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते शून्यतायां
प्रत्युत्पन्नं विज्ञानमुपलभ्यते । शून्यतैव तावच्छून्याशून्यतया नोप-
लभ्यते । कुतः पुनः शून्यतायां प्रत्युत्पन्नं विज्ञानमुपलभ्यते ।

पूर्वान्ततः सुभूते दानपारमिता नोपलभ्यते । अपरान्ततो
दानपारमिता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतो दानपारमिता नोपलभ्यते ।
अध्वसमतायां दानपारमिता नोपलभ्यते । न सुभूते समताया-
मतीताध्वोपलभ्यते । न समतायामनागतोपलभ्यते । न समतायां
प्रत्युत्पन्नाध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां नोपलभ्यते ।
कुतः पुनः समतायामतीताध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोपलभ्यते ।
कुतः पुनः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः शीलपारमिता
नोपलभ्यते । अपरान्ततः शीलपारमितानोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः
शीलपारमिता नोपलभ्यते । अध्वसमतायां शीलपारमिता
नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते समतायामतीतोऽध्वोप-
लभ्यते । न समतायामनागतोऽध्वोपलभ्यते । न समतायां
प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां नोपलभ्यते ।
कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोपलभ्यते ।
कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः चान्तिपारमिता नोपलभ्यते ।

अपरान्ततः सांतिपारमिता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः सान्तिपारमिता नोपलभ्यते । अर्धममतायां सान्तिपारमिता नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । न समतायामनागतोऽध्वोपलभ्यते । न समतायां प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा उपलभ्यते । कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततो वीर्यपारमिता नोपलभ्यते । अपरान्ततो वीर्यपारमिता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतो वीर्यपारमिता नोपलभ्यते । अर्धममतायां वीर्यपारमिता नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । न समतायामनागतोऽध्वोपलभ्यते । न समतायां प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वोपलभ्यते । कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततो ध्यानपारमिता नोपलभ्यते । अपरान्ततो ध्यानपारमिता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतो ध्यानपारमिता नोपलभ्यते । अर्धममतायां ध्यानपारमिता नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोर्न हि सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । न समतायामनागतोऽध्वोपलभ्यते । न समतायां प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वोपलभ्यते । कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते प्रज्ञापारमिता नोपलभ्यते । अपरान्ततः प्रज्ञापारमिता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः प्रज्ञापारमिता नोपलभ्यते । अर्धममतायां प्रज्ञापारमिता नोपलभ्यते । तत्कस्य

हेतोर्न हि सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । न समताया-
मनागतोऽध्वोपलभ्यते न समतायां प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव
तावत् समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोप-
लभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वोपलभ्यते । कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
लभ्यते ।

पूर्वान्ततः सुभूते अध्यात्मशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्तता-
ऽध्यात्मशून्यता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतोऽध्यात्मशून्यता नोपलभ्यते ।
अध्वसमतायामध्यात्मशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समताया-
मतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतोऽध्वोपलभ्यते । न प्रत्युत्पन्नो-
ऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः
समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वोपलभ्यते । कुतः
प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते बहिर्द्धाशून्यता नोपलभ्यते ।
अपरान्ततो बहिर्द्धाशून्यता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतो बहिर्द्धा-
शून्यता नोपलभ्यते । अध्वसमतायां बहिर्द्धाशून्यता नोपलभ्यते ।
न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वोपलभ्यते ।
न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोप-
लभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वोपलभ्यते । कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।
पूर्वान्ततः सुभूते ऽध्यात्मबहिर्द्धाशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततो-
ऽध्यात्मबहिर्द्धाशून्यता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतोऽध्यात्मबहिर्द्धा-
शून्यता नोपलभ्यते । अध्वसमतायामध्यात्मबहिर्द्धाशून्यता नोप-
लभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतो-
ऽध्वोपलभ्यते । न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां

नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतो-
 ऽनागतोऽध्वोपलभ्यते । कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः
 सुभूते शून्यताशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततः शून्यताशून्यता
 नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः शून्यताशून्यता नोपलभ्यते । अर्ध्वसमतायां
 शून्यताशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।
 नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां
 नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽना-
 गतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते महा-
 शून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततो महाशून्यता नोपलभ्यते ।
 प्रत्युत्पन्नतो महाशून्यता नोपलभ्यते । अर्ध्वसमतायां महाशून्यता
 नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा
 न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां नोपलभ्यते ।
 कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनपगतोऽध्वा
 कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते परमार्थशून्यता
 नोपलभ्यते । अपरान्ततः परमार्थशून्यता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः
 परमार्थशून्यता नोपलभ्यते । अर्ध्वसमतायां परमार्थशून्यता
 नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा
 न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत् समतायां नोपलभ्यते ।
 कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः
 प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते संस्कृतशून्यता नोपलभ्यते ।
 अपरान्ततः संस्कृतशून्यता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः संस्कृतशून्यता
 नोपलभ्यते । अर्ध्वसमतायां संस्कृतशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते

समतायामतीतोऽधोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽधोप-
लभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समताया-
मतीतोऽधोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽधोप-
लभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते ऽसंस्कृतशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततो-
ऽसंस्कृतशून्यता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतोऽसंस्कृतशून्यता नोपलभ्यते ।
अध्वसमतायामसंस्कृतशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समताया-
मतीतोऽधोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽधोपलभ्यते ।
समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतो-
ऽधोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽधोपलभ्यते ।
पूर्वान्ततः सुभूते अत्यन्तशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततोऽत्यन्त-
शून्यता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतोऽत्यन्तशून्यता नोपलभ्यते । अध्व-
समतायामत्यन्तशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतो-
ऽधोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽधोपलभ्यते । समतैव
तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽधोप-
लभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽधोपलभ्यते । पूर्वान्ततः
सुभूते ऽनवरायशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततोऽनवरायशून्यता
नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतोऽनवरायशून्यता नोपलभ्यते । अध्वसम-
तायामनवरायशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतो-
ऽधोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽधोपलभ्यते । समतैव
तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽधोप-
लभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽधोपलभ्यते । पूर्वान्ततः
सुभूते ऽनवकारशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततोऽनवकारशून्यता

नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतोऽनवकारशून्यता नोपलभ्यते । अर्धसम-
 तायामनवकारशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतो-
 ऽध्वोपलभ्यते । नानागतो न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव
 तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।
 कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते
 प्रकृतिशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततः प्रकृतिशून्यता नोपलभ्यते ।
 प्रत्युत्पन्नतः प्रकृतिशून्यता नोपलभ्यते । अर्धसमतायां प्रकृति-
 शून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।
 नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां
 नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतो-
 ऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते
 सर्वधर्मशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततः सर्वधर्मशून्यता नोपलभ्यते ।
 प्रत्युत्पन्नतः सर्वधर्मशून्यता नोपलभ्यते । अर्धसमतायां सर्वधर्म-
 शून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।
 नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां
 नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतो-
 ऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते
 स्वस्वचणशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततः स्वस्वचणशून्यता नोप-
 लभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः स्वस्वचणशून्यता नोपलभ्यते । अर्धसमतायां
 स्वस्वचणशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोप-
 लभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्
 समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।

कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते
 ऽनुपलभ्यशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततोऽनुपलभ्यशून्यता नोप-
 लभ्यते । प्रत्युत्पन्नतोऽनुपलभ्यशून्यता नोपलभ्यते । अर्धसमताया-
 ऽनुपलभ्यशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोप-
 लभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्-
 समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।
 कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते
 अभावशून्यता नोपलभ्यते । अपरान्ततोऽभावशून्यता नोपलभ्यते ।
 प्रत्युत्पन्नतोऽभावशून्यता नोपलभ्यते । अर्धसमतायामभावशून्यता
 नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतो-
 ऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते ।
 कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः
 प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते स्वभावशून्यता नोपलभ्यते ।
 अपरान्ततः स्वभावशून्यता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः स्वभावशून्यता
 नोपलभ्यते । अर्धसमतायां स्वभावशून्यता नोपलभ्यते । न सुभूते
 समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
 लभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः सम-
 तायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नो-
 ऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते ऽभावस्वभावशून्यता नोपलभ्यते ।
 अपरान्ततोऽभावस्वभावशून्यता नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतोऽभाव-
 स्वभावशून्यता नोपलभ्यते । अर्धसमतायामभावस्वभावशून्यता नोप-
 लभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा

प्रत्युत्पन्नत आर्य्यसत्यानि नोपलभ्यन्ते । अर्धसमतायामार्य्यसत्यानि
 नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतो-
 ऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते ।
 कुत पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः
 प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते ध्यानानि नोपलभ्यन्ते ।
 अपरान्ततो ध्यानानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतो ध्यानानि नोप-
 लभ्यन्ते । अर्धसमतायां ध्यानानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते
 समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
 लभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समताया-
 मतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
 लभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते अप्रमाणानि नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततो
 ऽप्रमाणानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतोऽप्रमाणानि नोपलभ्यन्ते ।
 अर्धसमतायामप्रमाणानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समतायामती-
 तोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतोऽध्वा ॥ प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।
 समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतो-
 ऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।
 पूर्वान्ततः सुभूते आरुण्यसमापत्तयो नोपलभ्यन्ते । अपरान्तत
 आरुण्यसमापत्तयो नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नत आरुण्यसमापत्तयो
 नोपलभ्यन्ते । अर्धसमतायामारुण्यसमापत्तयो नोपलभ्यन्ते । न सुभूते
 समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
 लभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समताया-
 मतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।

पूर्वान्ततः सुभूते अष्टौ विमोचा नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततोऽष्टौ विमोचा नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतोऽष्टौ विमोचा नोपलभ्यन्ते । अथसमतायामष्टौ विमोचा नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते नवानुपूर्वविहारसमापत्तयो नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततो नवानुपूर्वविहारसमापत्तयो नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतो नवानुपूर्वविहारसमापत्तयो नोपलभ्यन्ते । अथसमतायां नवानुपूर्वविहारसमापत्तयो नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततः शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतः शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि नोपलभ्यन्ते । अथसमतायां शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते अभिज्ञानोपलभ्यते । अपरान्ततोऽभिज्ञानोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतोऽभिज्ञानोपलभ्यते । अथसमतायामभिज्ञानोपलभ्यते ।

न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते ।
कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः
प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।

पूर्वान्ततः सुभूते सृत्युपस्थानानि नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततः
सृत्युपस्थानानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतः सृत्युपस्थानानि नोपलभ्यन्ते ।
अध्वसमतायां सृत्युपस्थानानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समताया-
मतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।
समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतो-
ऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।
पूर्वान्ततः सुभूते सम्यक्प्रहाणानि नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततः
सम्यक्प्रहाणानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतः सम्यक्प्रहाणानि नोप-
लभ्यन्ते । अध्वसमतायां सम्यक्प्रहाणानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते
समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नो-
ऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः
समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नो-
ऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते ऋद्धिपादा नोपलभ्यन्ते ।
अपरान्ततः ऋद्धिपादा नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतः ऋद्धिपादा
नोपलभ्यन्ते । अध्वसमतायां ऋद्धिपादा नोपलभ्यन्ते । न सुभूते
समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
लभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समताया-
मतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।
पूर्वान्ततः सुभूते इन्द्रियाणि नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततः इन्द्रियाणि
नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतः इन्द्रियाणि नोपलभ्यन्ते । अध्वसमताया-

मिन्द्रियाणि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।
नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां
नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतो-
ऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते वल्लानि
नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततो वल्लानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतो वल्लानि
नोपलभ्यन्ते । अध्वसमतायां वल्लानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते
समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
लभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समताया-
मतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
लभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते बोध्यङ्गानि नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततो
बोध्यङ्गानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतो बोध्यङ्गानि नोपलभ्यन्ते ।
अध्वसमतायां बोध्यङ्गानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समतायामतीतो-
ऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव
तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोप-
लभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः
सुभूते आर्याष्टाङ्गमार्गो नोपलभ्यते । अपरान्ततः आर्याष्टाङ्गमार्गो
नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नत आर्याष्टाङ्गमार्गो नोपलभ्यते । अध्वसम-
तायामार्याष्टाङ्गमार्गो नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतो-
ऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव
तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।
कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते
आर्यसत्यानि नोपलभ्यन्ते । अपरान्तत आर्यसत्यानि नोपलभ्यन्ते ।

नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतो-
 ऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते ।
 कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः
 प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते समाधयो नोपलभ्यन्ते ।
 अपरान्ततः समाधयो नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतः समाधयो
 नोपलभ्यन्ते । अर्धसमतायां समाधयो नोपलभ्यन्ते । न सुभूते
 समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
 लभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समताया-
 मतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
 लभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते धारणीमुखानि नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततो
 धारणीमुखानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतो धारणीमुखानि नोप-
 लभ्यन्ते । अर्धसमतायां धारणीमुखानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते
 समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोप-
 लभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायाम-
 तीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।
 पूर्वान्ततः सुभूते दशतथागतबलानि नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततो
 दशतथागतबलानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतो दशतथागतबलानि
 नोपलभ्यन्ते । अर्धसमतायां दशतथागतबलानि नोपलभ्यन्ते । न सुभूते
 समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नानागतोऽध्वा न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।
 समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।
 कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते चत्वारिवैशारद्यानि नोपलभ्यन्ते ।

अपरान्ततश्चत्वारि वैशारद्यानि नोपलभ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतश्चत्वारि
 वैशारद्यानि नोपलभ्यन्ते । अर्धसमतायां चत्वारि वैशारद्यानि
 नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽना-
 गतोऽध्वान् प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोप-
 लभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतो-
 ऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते चतस्रः प्रति-
 सन्विदो नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततश्चतस्रः प्रतिसन्विदो नोपलभ्यन्ते ।
 प्रत्युत्पन्नतश्चतस्रः प्रतिसन्विदो नोपलभ्यन्ते । अर्धसमतायां चतस्रः
 प्रतिसन्विदो नोपलभ्यन्ते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते ।
 नाऽनागतोऽध्वान् प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां
 नोपलभ्यते । कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतो-
 ऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते
 महाकरणा नोपलभ्यते । अपरान्ततो महाकरणा नोपलभ्यते ।
 प्रत्युत्पन्नतो महाकरणा नोपलभ्यते । अर्धसमतायां महाकरणा
 नोपलभ्यते । न सुभूते समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते । नाऽनागतो-
 ऽध्वान् प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते ।
 कुतः पुनः समतायामतीतोऽध्वोपलभ्यते कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः
 प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते । पूर्वान्ततः सुभूते अष्टादशावेणिकाबुद्ध-
 धर्मा नोपलभ्यन्ते । अपरान्ततोऽष्टादशावेणिकाबुद्धधर्मा नोपल-
 भ्यन्ते । प्रत्युत्पन्नतोऽष्टादशावेणिकाबुद्धधर्मा नोपलभ्यन्ते । अर्ध-
 समतायामष्टादशावेणिकाबुद्धधर्मा नोपलभ्यन्ते । न सुभूते सम-
 तायामतीतोऽध्वोपलभ्यन्ते । नानागतो न प्रत्युत्पन्नोऽध्वोपलभ्यते ।

समतैव तावत्समतायां नोपलभ्यते । कुतः पुनः समताया-
मतीतोऽध्वोपलभ्यते । कुतोऽनागतोऽध्वा कुतः प्रत्युत्पन्नो-
ऽध्वोपलभ्यते ।

पुनरपरं सुभूते पूर्वान्ततः पृथग्जनो नोपलभ्यते । अपरा-
न्ततः पृथग्जनो नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः पृथग्जनो नोपलभ्यते ।
अध्वसमतायां पृथग्जनो नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोः सत्त्वाऽनुप-
लब्धितामुपादाय । पुनरपरं सुभूते पूर्वान्ततः आवको नोप-
लभ्यते । अपरान्ततः आवको नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतः आवको
नोपलभ्यते । अध्वसमतायां आवको नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोः
सत्त्वाऽनुपलब्धितामुपादाय । पुनरपरं सुभूते पूर्वान्ततः प्रत्येक-
बुद्धो नोपलभ्यते । अपरान्ततः प्रत्येकबुद्धो नोपलभ्यते । प्रत्युत्प-
न्नतः प्रत्येकबुद्धो नोपलभ्यते । अध्वसमतायां प्रत्येकबुद्धो नोप-
लभ्यते । तत्कस्य हेतोः सत्त्वानुपलब्धितामुपादाय । पुनरपरं सुभूते
पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपलभ्यते । अपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोप-
लभ्यते । प्रत्युत्पन्नतो बोधिसत्त्वो नोपलभ्यते । अध्वसमतायां
बोधिसत्त्वो नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोः सत्त्वानुपलब्धितामुपा-
दाय । पुनरपरं सुभूते पूर्वान्ततस्तथागतो नोपलभ्यते । अपरा-
न्ततस्तथागतो नोपलभ्यते । प्रत्युत्पन्नतस्तथागतो नोपलभ्यते ।
अध्वसमतायां तथागतो नोपलभ्यते । तत्कस्य हेतोः सत्त्वानुप-
लब्धितामुपादाय । एव खलु बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन प्रज्ञापार-
मितायां स्थित्वा त्रिविधसु शिचिता सर्वाकारज्ञता परिपूरयि-
तव्या । इदं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य अध्वसमतानाम-

महायानं । यच्च स्थित्वा बोधिसत्त्वो महामत्त्वः सदेवमानुषासुरं
लोकमभिभूय सर्वाकारज्ञतायां निर्याति ।

अथ सत्त्वायुष्मान् सुभूतिर्भगवन्नेतदवोचत् । माधु माधु-
भगवन् यावत् सुभाषितमिदं भगवता बोधिसत्त्वानां महामत्त्वानां
अध्वसमतानाममहायानं । अथ भगवन् महायाने शिञ्जित्वाऽतीतै-
रपि बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वैः सर्वाकारज्ञता समनुप्राप्ता । अनागता
अपि भगवन् बोधिसत्त्वा महासत्त्वा अत्रैव महायाने शिञ्जित्वा
सर्वाकारज्ञता मनुप्राप्यन्ति । येऽपि ते भगवन्नेतर्हि दशसु दिक्षु
अप्रमेयासंख्येयेषु लोकधातुष्वपरिमाणा बोधिसत्त्वा महासत्त्वा-
स्तेष्वमहायाने शिञ्जित्वा सर्वाकारज्ञतामनुप्राप्नुवन्ति । तस्मात्तर्हि
भगवन् महायानमिदं बोधिसत्त्वानां महामत्त्वानां यदुत अध्व-
समतानाम् । एवमुक्ते भगवानायुष्मन् सुभूतिमेतदवोचत् । एव-
मेतत् सुभूते एवमेतत् । अथ महायात्रे शिञ्जित्वाऽतीतानागत-
प्रत्युत्पन्नैस्तथागतैरर्हद्भिः सम्यक्सम्बुद्धैः सर्वाकारज्ञताऽनुप्राप्ता चानु-
प्राप्यते चानुप्राप्यते च ॥ ० ॥

शतसाहस्राः प्रज्ञापरमितायाः एकादशपरिवर्त्तः ॥ ० ॥

अथ द्वादशः परिवर्तः ।

अथ खलु पूर्णं मैत्रायणौ पुत्रो भगवन्तमेतदवोचत् । अयं भगवन् सुभूतिः स्वविरक्तयागतेनार्हता सम्यक्मस्युद्धेन प्रज्ञापारमितायाः कृते अध्येषितः स महायानमुपदेष्टव्यमन्यते । अथायुष्मान् सुभूतिर्भगवन्तमेतदवोचत् । माहैवायं भगवन् प्रज्ञापारमितामतिक्रम्यमहायानमुपदिशामि । भगवानाह । नोक्षीदं सुभूतेऽनुलोमं त्वं सुभूते प्रज्ञापारमिताया महायानमुपदिशसि । तत्कस्य हेतोस्तथाहि सुभूते ये केचित् कुशला धर्माः आवकधर्मा वा प्रत्येकबुद्धधर्मा वा बोधिसत्त्वधर्मा वा बुद्धधर्मा वा सर्वे ते प्रज्ञापारमितायां संग्रहं समवसरणं गच्छन्ति । सुभूतिराह । कतमे भगवन् कुशलाधर्मा बोधिपक्षाः वा के धर्माश्च प्रत्येकबुद्धधर्माश्च बोधिसत्त्वधर्माश्च बुद्धधर्माश्च ये प्रज्ञापारमितायां संग्रहं समवसरणं गच्छन्ति । भगवानाह । तद्यथा चत्वारि कृत्युपस्थानानि । चत्वारि सम्यक्प्रज्ञाणानि । चत्वार च्छद्धिपादाः । पञ्चेन्द्रियाणि । पञ्चबलानि । सप्तबोध्यानि । आर्य्याष्टाङ्गोमार्गः । चत्वार्यार्य्यसत्यानि । शून्यतानिमित्ताप्रणिहित विमोक्षमुखानि । चत्वारि ध्यानानि । चत्वार्य्यप्रमाणानि । चतस्र आरूप्य समापत्तयः । षडभिज्ञाः । दानपारमिता । शीलपारमिता । चान्तिपारमिता । वीर्य्यपारमिता । ध्यानपारमिता । प्रज्ञापारमिता । अध्यात्मशून्यता । बहिर्द्वाशून्यता । अध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता । शून्यता-

शून्यता । महाशून्यता । परमार्थशून्यता । संस्कृतशून्यता । अमंस्कृत-
 शून्यता । अत्यन्तशून्यता । अनवरागशून्यता । अनवकारशून्यता ।
 प्रकृतिशून्यता । सर्वधर्मशून्यता । स्वलक्षणशून्यता । अनुपलम्भ-
 शून्यता । अभावशून्यता । स्वभावशून्यता । अभावस्वभावशून्यता ।
 सर्वममाधयः । सर्वधारणीमुद्धानि । दशतथागतबलानि । चत्वारि
 वैशारद्यानि । चतस्रः प्रतिमम्बिदः । महामैत्री । महाकरुणा ।
 महासुदिता । महोपेक्षा । अष्टादशावेणिकाबुद्धधर्माः । असंप्रमेय-
 धर्मता । महोपेक्षाविहारिता । इमे सुभूते कुशलाधर्मा बोधि-
 धर्मता । महोपेक्षाविहारिता । इमे सुभूते कुशलाधर्मा बोधि-
 पक्षाः । आवकधर्माश्च प्रत्येकबुद्धधर्माश्च बोधिसत्त्वधर्माश्च बुद्ध-
 धर्माश्च ये प्रज्ञापारमितायां संघं समवसरणं गच्छन्ति । यच्च
 सुभूते महायानं यच्च प्रज्ञापारमिता ध्यानपारमिता वीर्यपार-
 मिता चान्तिपारमिता शीलपारमिता दानपारमिता । यच्च रूपं
 या च वेदना या च संज्ञा ये च संस्काराः यच्च विज्ञानं यच्च चतुः
 यच्च रूपं यच्च चतुर्विज्ञानं यच्च चतुःसंस्पर्शा या च चतुःसंस्पर्श-
 प्रत्ययवेदना । यच्च ओचं यच्च शब्दो यच्च ओचविज्ञानं यच्च
 ओचसंस्पर्शा या च ओचसंस्पर्शप्रत्ययवेदना । यच्च प्राणं यच्च गन्धो
 यच्च प्राणविज्ञानं यच्च प्राणसंस्पर्शा या च प्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदना ।
 या च जिह्वा यच्च रसो यच्च जिह्वाविज्ञानं यच्च जिह्वासंस्पर्शा
 या च जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदना । यच्च कायो यच्च स्पर्शा यच्च काय-
 विज्ञानं यच्च कायसंस्पर्शा या च कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना । यच्च
 मनो ये च धर्मा यच्च मनोविज्ञानं यच्च मनःसंस्पर्शा या च मनः-
 संस्पर्शप्रत्ययवेदना । या चाविद्या ये च संस्कारा यच्च विज्ञानं यच्च

नामरूपं यच्च षडायतन यत्स्पर्शं या च वेदना या च दृष्ट्या
 यच्चोपादानं यच्च भवो या च जातिर्यच्च जरामरणं । या च दान-
 पारमिता या च शीलपारमिता या च चान्तिपारमिता या च
 वीर्यपारमिता या च ध्यानपारमिता या च प्रज्ञापारमिता । या
 चाऽध्यात्मशून्यता या च बहिर्द्वांशून्यता या चाऽध्यात्मबहिर्द्वांशून्यता
 या च शून्यताशून्यता या च महाशून्यता या च परमार्थशून्यता
 या च संस्कृतशून्यता या चाऽसंस्कृतशून्यता या चाऽत्यन्तशून्यता
 या चाऽनवरागशून्यता या चाऽनवकारशून्यता या च प्रकृतिशून्यता
 या च सर्वधर्मशून्यता या च स्वस्वक्षणशून्यता या चाऽनुपलम्भशून्यता
 या चाऽभावशून्यता या च स्वभावशून्यता या चाऽभावस्वभावशून्यता ।
 यानि च स्मृत्युपस्थानानि यानि च मम्यकुप्रहाणानि । ये चर्द्धि-
 पादाः । यानि चेन्द्रियाणि यानि च बलानि यानि च बोध्य-
 ज्ञानि यद्यर्थाष्टाङ्गो मार्गः । यानि चार्थभत्यानि यानि च
 ध्यानानि यानि चाप्रमाणानि याश्चारूप्यसमापत्तयो याश्च षड-
 भिज्ञाः । यानि चाष्टाभिधायतनानि । यानि दशकृत्त्रायतनानि ।
 येचाष्टौ विमोक्षाः । याश्च नवाऽनुपूर्वविहारसमापत्तयः । यच्च
 दुःखं यच्च समुदयो यच्च निरोधो यच्च मार्गः । यानि च शून्य-
 तानिमित्ताप्रणिहित विमोचमुखानि । ये च समाधयो यानि च
 धारणीमुखानि यानि च दश तथागतबलानि । यानि च चत्वारि
 वैशारद्यानि । याश्च चतस्रः प्रतिमस्मिदो या च महाकरुणा ये चा-
 ष्टादशवेष्टिकानुद्धर्माः । यश्च काराधातुः यश्चारूप्यधातुश्च कुशल-
 धर्माः ये च साश्रवाधर्माः ये चानाश्रवाधर्माः ये च लौकिकाधर्माः

ये च लोकोत्तराधर्मा ये च मल्लतधर्मा ये चाऽमल्लतधर्मा यस्य
 तथागतधर्मः । यस्य तथागतेन प्रवेक्षितो धर्माविनयो यस्य धर्मधा-
 तुर्या च तथता या च भूतकोटि यस्याचिन्त्योधातुर्यस्य निर्वाणधातु
 सर्व्व एते धर्मा न मयुक्ता न विमयुक्ता । अरूपिणोऽनिदर्शना
 अप्रतिघा एकलक्षणा यदुता लक्षणा । अनेन त्व सुभूते पर्या
 येण प्रज्ञापारमिताया अनुलोम महायानमुपदिशसि । तत्कस्य
 हेतोर्न हि सुभूतेऽन्यन्महायानमन्या प्रज्ञापारमिता । इति हि
 महायानञ्च प्रज्ञापारमिता चादयमेतदद्वैधीकारः । नान्यन्महा-
 यानमन्या ध्यानपारमिता । इति हि महायानञ्च प्रज्ञापारमिता
 चादयमेतदद्वैधीकारः । नान्यन्महायानमन्या वीर्य्यपारमिता । इति
 हि महायानञ्च वीर्य्यपारमिता चादयमेतदद्वैधीकारः । नान्य-
 न्महायानमन्या चान्तिपारमिता इति हि महायानञ्च चान्ति-
 पारमिता चादयमेतदद्वैधीकारः । नान्यन्महायानमन्या शीलपार-
 मिता । इति हि महायानञ्च शीलपारमिता चादयमेतदद्वैधी-
 कारः । नान्यन्महायानमन्या दानपारमिता । इति हि महायानञ्च
 दानपारमिता चादयमेतदद्वैधीकारः । नान्यन्महायानमन्याऽध्यात्म
 शून्यता । इति हि महायानञ्चाध्यात्मशून्यता चादयमेतदद्वैधी
 कारः । नान्यन्महायानमन्या बहिर्द्वाशून्यता । इति हि महायानञ्च
 बहिर्द्वाशून्यता चादयमेतदद्वैधीकारः । नान्यन्महायानमन्याऽध्यात्म-
 बहिर्द्वाशून्यता । इति हि महायानञ्चाध्यात्मबहिर्द्वाशून्यता चाद-
 यमेतदद्वैधीकारः । नान्यन्महायानमन्या शून्यताशून्यता । इति हि
 महायानञ्च शून्यताशून्यता चादयमेतदद्वैधीकारः । नान्यन्महायान-

मन्या महाशून्यता । इति हि महायानञ्च महाशून्यता चादय-
 मेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायान नान्यापरमार्थशून्यता । इति हि
 महायानञ्च परमार्थशून्यता चादयमेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायानं
 मन्या मस्कृतशून्यता । इति हि महायानञ्च मस्कृतशून्यता चादय-
 मेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायानमन्याऽमस्कृतशून्यता । इति हि
 महायानञ्चामस्कृतशून्यता चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायान-
 मन्याऽत्यन्तशून्यता । इति हि महायानञ्चात्यन्तशून्यता चादय-
 मेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायानमन्याऽनवरागशून्यता । इति हि
 महायानञ्चानवरागशून्यता चादयमेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायान-
 मन्याऽनवकारशून्यता । इति हि महायानञ्चानवकारशून्यता चाद-
 यमेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायानमन्या प्रकृतिशून्यता । इति हि
 महायानञ्च प्रकृतिशून्यता चादयमेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायान-
 मन्या सर्वधर्मशून्यता । इति हि महायानञ्च सर्वधर्मशून्यता
 चादयमेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायानमन्या स्वलक्षणशून्यता । इति
 हि महायानञ्च स्वलक्षणशून्यता चादयमेतदद्वैधीकार । नान्य-
 न्महायानमन्याऽनुपलम्भशून्यता । इति हि महायानञ्चानुपलम्भ-
 शून्यता चादयमेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायानमन्याऽभावशून्यता ।
 इति हि महायानञ्चाभावशून्यता चादयमेतदद्वैधीकार । नान्यन्म-
 हायान नान्यास्वभावशून्यता । इति हि महायानञ्च स्वभावशून्यता
 चादयमेतदद्वैधीकार । नान्यन्महायानमन्याऽभावस्वभावशून्यता ।
 इति हि महायानञ्चाभावस्वभावशून्यता चादयमेतदद्वैधीकार ।

नान्यन्महायानमन्यानि कृत्युपस्थानानि । इति हि महायानञ्च

मृत्युपस्थानानि चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्यानि
 सम्यक्प्रहाणानि ॥ इति हि महायानञ्च सम्यक्प्रहाणानि चादय-
 मेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्ये चद्विपादाः । इति हि
 महायानञ्चद्विपादाद्यादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्या-
 नीन्द्रियाणि । इति हि महायानञ्चेन्द्रियाणि चादयमेतदद्वैधी-
 कारं । नान्यन्महायानमन्यानि बलानि । इति हि महायानञ्च
 बलानि चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्यानि बोध्य-
 ज्ञानि । इति हि महायानञ्च बोध्यज्ञानि चादयमेतदद्वैधीकारं ।
 नान्यन्महायानमन्य आर्याष्टाङ्गमार्गः । इति हि महायानञ्चा-
 र्याष्टाङ्गमार्गस्यादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्यानार्यस-
 त्यानि । इति हि महायानञ्चार्थसत्यानि चादयमेतदद्वैधीकारं ।
 नान्यन्महायानमन्यानि ध्यानानि । इति हि महायानञ्च ध्यानानि
 चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्यान्यप्रमाणानि । इति हि
 महायानञ्चाप्रमाणानि चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्या
 आरूप्यसमापत्तयः । इति हि महायानञ्चारूप्य समापत्तयश्चादय-
 मेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्येऽष्टौ विमोचाः । इति हि
 महायानञ्च विमोचाश्चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्या
 नवानुपूर्वविहारसमापत्तयः । इति हि महायानञ्चानुपूर्वविहार-
 समापत्तयश्चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्यानि शून्यता-
 निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि । इति हि महायानञ्च शून्यता-
 निमित्ताप्रणिहितविमोचमुखानि चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्य-
 न्महायानमन्या अभिज्ञा । इति हि महायानञ्चाभिज्ञाश्चादयमेत-

दद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्ये समाधयः । इति हि महायानञ्च
 समाधयश्चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्यानि धारणी-
 मुखानि । इति हि महायानञ्च धारणीमुखानि चादयमेतदद्वैधी-
 कारं । नान्यन्महायानमन्यानि दश तथागतबलानि । इति हि
 महायानञ्च तथागतबलानि चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महा-
 यानमन्यानि वैशारद्यानि । इति हि महायानञ्च वैशारद्यानि
 चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्यास्तस्रः प्रतिमम्बिदः ।
 इति हि महायानञ्च प्रतिमम्बितश्चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्य-
 न्महायानमन्या महाकरुणा । इति हि महायानञ्च महा-
 करुणा चादयमेतदद्वैधीकारं । नान्यन्महायानमन्येऽष्टादशावेणिका-
 बुद्धधर्माः । इति हि महायानञ्चावेणिकबुद्धधर्माश्चादयमेत-
 दद्वैधीकारं ।

अनेन सुभूते पर्यायेण महायानमुपदिश्य प्रज्ञापारमितोप-
 दिष्टा भवति । प्रज्ञापारमितामुपदिश्य महायानमुपदिष्टं भवति ।
 अथायुष्मान् सुभूतिर्भगवन्तमेतदवोचत् । अपि तु खलु पुनर्भगवन्
 पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपलभ्यते । अपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोप-
 लभ्यते । मध्यतोऽपि बोधिसत्त्वो नोपलभ्यते । रूपापर्यन्ततया
 बोधिसत्त्वापर्यन्तता वेदितव्या । वेदनाऽपर्यन्ततया बोधिसत्त्वा-
 पर्यन्तता वेदितव्या । संज्ञापर्यन्ततया बोधिसत्त्वापर्यन्तता वेदि-
 तव्या । संस्कारापर्यन्ततया बोधिसत्त्वापर्यन्तता वेदितव्या । विज्ञा-
 नापर्यन्ततया बोधिसत्त्वापर्यन्तता वेदितव्या । रूपं बोधिसत्त्व
 इत्येवमपि न संविद्यते नोपलभ्यते । वेदना बोधिसत्त्व इत्येवमपि

न संविद्यते नोपलभ्यते । संज्ञा बोधिसत्त्व इत्येवमपि न संविद्यते
नोपलभ्यते । संस्कारा बोधिसत्त्व इत्येवमपि न संविद्यते नोप-
लभ्यते । विज्ञानं बोधिसत्त्व इत्येवमपि न संविद्यते नोपलभ्यते ।
एवमहं भगवन् सर्व्वेण सर्व्वं सर्व्वथा सर्व्वं बोधिसत्त्वमममनुपगच्छन्-
नुपलभ्यमानः कतमं बोधिसत्त्वं कतस्यां प्रज्ञापारमितायामववदि-
द्याम्यनुग्रासिष्यामि । बोधिसत्त्वमेव तावत् सकलं न समनुपग्रासि-
नोपलभे । तत् कतमं बोधिसत्त्वं कतमस्यां प्रज्ञापारमितायामव-
वदिद्याम्यनुग्रासिष्यामि । बोधिसत्त्वो महासत्त्व इति भगवन्नुच्यते
नाममाचमेतत् । यथा आत्मेति भगवन्नुच्यतेऽत्यन्तानभिनिर्वृत्त-
स्यात्मा । एवमेव भगवन् बोधिसत्त्वो महासत्त्व इत्युच्यतेऽत्यन्ता-
ऽनभिनिर्वृत्तस्य बोधिसत्त्वः । एवमभावस्वभावानां धर्माणां कतम-
त्तद्रूपं यदनभिनिर्वृत्तं । कतमासावेदनायाऽनभिनिर्वृत्ता । कत-
मासामंज्ञायाऽनभिनिर्वृत्ता । कतमेते संस्कारा येऽनभिनिर्वृत्ताः ।
कतमत्तद्विज्ञानं यदनभिनिर्वृत्तं । यच्च भगवन्ननभिनिर्वृत्तं । न
तद्रूपं या चानभिनिर्वृत्ता न सावेदना । या चानभिनिर्वृत्ता न
सा संज्ञा । ये चानभिनिर्वृत्ता न ते संस्काराः । यदनभिनिर्वृत्तं
न तद्विज्ञानं । तत् किमनभिनिर्वृत्तमनभिनिर्वृत्तायां प्रज्ञा-
पारमितायामववदिद्याम्यनुग्रासिष्यामि । न चान्यत्रानभिनिर्वृत्तो-
र्बोधिषत्त्वो महासत्त्व उपलभ्यते । यो बोधायचरेत् । स चेदेक-
, निर्दिश्यमाने बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य चित्तं नावलीयते न संली-
यते न विप्रतिषारौ भवति • मानसं नोच्छस्यति न संचस्यति न
संचासमापद्यते । चरत्ययं बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायां ।

अथायुष्मान् शारदतीपुत्र आयुष्मानं सुभृतिमेतदवोचत् । केन
कारणेनायुष्मान् सुभृते पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । अपरान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । केन कारणेना-
युष्मान् सुभृते रूपापर्यन्ततया बोधिमत्त्वापर्यन्तता वेदितव्या ।
वेदनापर्यन्ततया बोधिमत्त्वापर्यन्तता वेदितव्या । मञ्जापर्यन्त-
तया बोधिमत्त्वापर्यन्तता वेदितव्या । संस्कारापर्यन्ततया बोधि-
मत्त्वापर्यन्तता वेदितव्या । विज्ञानपर्यन्ततया बोधिमत्त्वापर्यन्तता
वेदितव्या । केन कारणेनायुष्मान् सुभृते रूपं बोधिमत्त्वं इत्येवमपि
न संविद्यते नोपलभ्यते । वेदना बोधिमत्त्वं इत्येवमपि न संविद्यते
नोपलभ्यते । मञ्जा बोधिमत्त्वं इत्येवमपि न संविद्यते नोपलभ्यते ।
विज्ञानं बोधिमत्त्वं इत्येवमपि न संविद्यते नोपलभ्यते । केन
कारणेनायुष्मान् सुभृते एवं वदस्यैवमहं सर्व्वेण सर्व्वं सर्व्वथा सर्व्वं
बोधिमत्त्वममनुपगच्छन्नुपलभमानः कतम बोधिमत्त्वं कतमस्यां
प्रज्ञापारमितायामवदिष्टान्वनुशामिष्यामि । केन कारणेनायुष्मान्
सुभृते एवं वदमि बोधिमत्त्वमेव तावत् सकलं न समनुपगच्छामि
नोपलभे । कतमं बोधिमत्त्वं कतमस्यां प्रज्ञापारमितायामवदिष्टा-
न्वनुशामिष्यामि । केन कारणेनायुष्मान् सुभृते एवं वदमि बोधि-
मत्त्वो बोधिमत्त्वं इति भगवन्नुच्यते । यावदेव नाममात्रमेतत् ।
केन कारणेनायुष्मान् सुभृते एव वदमि यथा आत्मोक्त्युच्यते अत्य-
न्तानभिनिर्दृत्तस्यात्मा । एवमेव भगवन् बोधिमत्त्वो महामत्त्व
इत्युच्यते अत्यन्तानभिनिर्दृत्तस्य बोधिमत्त्वः । एवमभावे स्वभा-
वानां सर्व्वधर्माणां कतमत्तद्रूपं यदनभिनिर्दृत्तं । कतमा वा वेदना

याऽनभिनिर्वृत्ता । कतमा सा संज्ञा याऽनभिनिर्वृत्ता । कतमे ते
 संस्कारा येऽनभिनिर्वृत्ताः । कतम तदिज्ञानं यदनभिनिर्वृत्तं ।
 यदनभिनिर्वृत्तं न तद्रूपं । याऽनभिनिर्वृत्ता न सा वेदना ।
 याऽनभिनिर्वृत्ता न सा संज्ञा । येऽनभिनिर्वृत्ता न ते संस्काराः ।
 यदनभिनिर्वृत्तं न तदिज्ञानं । केन कारणेन सुभूते एवं वदमि
 तत् किमनभिनिर्वृत्तमनभिनिर्वृत्तायां प्रज्ञापारमितायामववदि-
 ध्याम्यनुशामिष्यामि । केन कारणेन सुभूते एवं नाऽन्यत्रानभि-
 निर्वृत्तैर्बोधिसत्त्व उपसंभ्यते यो बोधाय चरेत् । केन कारणेन
 सुभूते एवं वदमि न चेदेवं निर्देश्यमाने बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 चित्तं नावलीयते न संलीयते न विप्रतिसारी भवति मानसं
 मोक्षस्यति न संवस्यति न संचाममापद्यते चरत्ययं बोधिसत्त्वो
 महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायामिति । एवमुक्ते आयुष्मान् सुभूति-
 रायुष्मन् शारदतीपुत्रमेतदबोचत् । सत्त्वासत्तयायुष्मच्छारदती-
 पुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । सत्त्वविविक्ततया पूर्वान्ततो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । सत्त्वा स्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । सत्त्वासत्त्वयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । सत्त्वाशून्य-
 तया सत्त्वविविक्ततया सत्त्वास्वभावतया अपरान्ततो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । सत्त्वासत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । सत्त्वशून्यतया
 सत्त्वविविक्ततया सत्त्वास्वभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 , तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मच्छारदतीपुत्र सत्त्वासत्तयो सत्त्वशून्यतायां
 सत्त्वविविक्ततायां सत्त्वास्वभावतायां पूर्वान्त उपसंभ्यते नापरान्तो
 न मध्य उपसंभ्यते । न चान्यासत्त्वासत्ताऽन्यासत्त्वशून्यताऽन्यासत्त्व-

विविक्ताऽन्यामत्वास्त्रभावताऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्यो-
 ऽपरान्तोऽन्यो मध्य इति द्वायुष्मञ्कारदत्तीपुत्र यां च मत्त्वामत्ता
 या च मत्त्वशून्यता या च मत्त्वविविक्ता या च मत्त्वस्त्रभावता यद्य
 पूर्वान्तो यथापरान्तो यच्च मध्यं मर्षमेतदद्वयमद्वैधीकारं ॥ रूपा-
 मत्तयायुष्मञ्कारदत्तीपुत्र पूर्वोऽन्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूप-
 शून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूपविविक्ततया पूर्वो-
 न्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूपाऽस्त्रभावतया पूर्वान्ततो बोधि-
 मत्त्वो नोपैति । रूपमत्तयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूप-
 शून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूपविविक्ततयाऽपरा-
 न्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूपास्त्रभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो
 नोपैति । रूपासत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूपशून्यतया
 मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूपविविक्ततया मध्यतो बोधिमत्त्वो
 नोपैति । रूपास्त्रभावतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । तत्कस्य
 हेतोर्न द्वायुष्मञ्कारदत्तीपुत्र रूपासत्तयो रूपशून्यतायां रूप-
 विविक्ततायां रूपास्त्रभावतायां पूर्वान्त उपसंभ्यते नापरान्त उप-
 संभ्यते न मध्य उपसंभ्यते । न चान्यारूपामत्ताऽन्यारूपशून्यता-
 ऽन्यारूपविविक्ताऽन्यारूपास्त्रभावताऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तो-
 ऽन्योऽपरान्तोऽन्येन मध्यं । इति द्वायुष्मञ्कारदत्तीपुत्र यां च रूपा-
 मत्ता या च रूपशून्यता या च रूपविविक्ता या च रूपास्त्रभा-
 वता यद्य बोधिमत्त्वो यद्य पूर्वान्तो यथापरान्तो यच्च मध्यं मर्ष-
 मेतदद्वयमद्वैधीकारं । . . .

वेदनासत्तया युष्मञ्कारदत्तीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।

वेदनाशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । वेदनाविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । वेदनाऽस्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । वेदनाऽसत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । वेदनाशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । वेदनाविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । वेदनाऽस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । वेदनाऽसत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । वेदनाशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । वेदनाविविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदती-
पुत्र वेदनाऽसत्तया वेदनाशून्यतायां वेदनाविविक्ततायां वेदना-
ऽस्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यं
उपलभ्यते । न चाऽन्यावेदनासत्ताऽन्यावेदनाशून्यताऽन्यावेदनावि-
विक्तताऽन्यावेदनाऽस्वभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽप-
रान्तोऽन्यन्मध्यं । इति ह्यायुष्माञ्कारदतीपुत्र या च वेदनाऽसत्ता
या च वेदनाशून्यता या च वेदनाविविक्ततो या च वेदनाऽस्वभा-
वतायश्च बोधिसत्त्वो यश्च पूर्वान्तो यश्चापरान्तो या च मध्यं
सर्वमेतददयमदैधीकारं ।

संज्ञाऽसत्तायायुष्मञ्कारदतीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
संज्ञाशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । संज्ञाविविक्ततया
पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । संज्ञाऽस्वभावतया पूर्वान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । संज्ञासत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
संज्ञाशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । संज्ञाविविक्ततया-
ऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । संज्ञाऽस्वभावतयाऽपरान्ततो

बोधिमत्त्वो नोपैति । मञ्जुःमत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 मञ्जुःगृह्यतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । मञ्जुःविविक्ततया
 मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । मञ्जुःस्वभावतया मध्यतो बोधि-
 मत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न द्वायुगञ्जकारदत्तौप्य मञ्जुःमत्तया
 मञ्जुःगृह्यतया मञ्जुःविविक्ततया मञ्जुःस्वभावतया पूर्वान्तो
 उपलभ्यते । नापरान्तो उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चाऽन्य
 मञ्जुःमत्तयाऽन्य मञ्जुःगृह्यतयाऽन्य मञ्जुःविविक्ततयाऽन्य मञ्जुःस्व-
 भावतया । अन्यो बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्य मध्यं ।
 इति द्वायुगञ्जकारदत्तौप्य या च मञ्जुःमत्तया या च मञ्जुःगृह्यतया
 या च मञ्जुःविविक्ततया या च मञ्जुःस्वभावतया यद्य बोधिमत्त्वो यद्य
 पूर्वान्तो यद्याऽपरान्तो यद्य मध्यं मध्यमेतददयमर्थोकारं ।

मञ्जुःमत्तयायुगञ्जकारदत्तौप्य पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो
 नोपैति । मञ्जुःगृह्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 मञ्जुःविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मञ्जुःस्व-
 भावतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मञ्जुःमत्तयाऽ-
 परान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मञ्जुःगृह्यतयाऽपरान्ततो बोधि-
 मत्त्वो नोपैति । मञ्जुःविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 मञ्जुःस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वा नोपैति । मञ्जुःमत्तया
 मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । मञ्जुःगृह्यतया मध्यतो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । मञ्जुःविविक्ततया मध्यतो बोधिमत्त्वो
 नोपैति । मञ्जुःस्वभावतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 तत्कस्य हेतोर्न द्वायुगञ्जकारदत्तौप्य मञ्जुःमत्तया मञ्जुःगृह्य-

तायां संस्कारविविक्ततायां संस्कारास्वभावतायां पूर्वान्त उप-
लभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चाऽप्या
संस्काराऽसत्ताऽन्या संस्कारशून्यताऽन्या संस्कारविविक्तताऽन्या
संस्काराऽस्वभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तो-
ऽन्यन्मध्यं । इति ह्यायुष्मज्जारदत्तौपुत्र । या च संस्कारासत्ता
या च संस्कारशून्यता या च संस्कारविविक्तता या च संस्काराऽ-
स्वभावता यश्च बोधिसत्त्वो यश्च पूर्वान्तो यश्चापरान्तो यश्च मध्यं
मर्त्यमेतददयमद्वैधीकारं ।

विज्ञानाऽसत्तयायुष्मज्जारदत्तौपुत्र पूर्वान्तो बोधिसत्त्वो
नोपैति । विज्ञानशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
विज्ञानविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । विज्ञाना-
स्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । विज्ञानासत्तयाऽ-
परान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । विज्ञानशून्यतयाऽपरान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । विज्ञानविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो
नोपैति । विज्ञानास्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
विज्ञानासत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । विज्ञानशून्यतया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । विज्ञानविविक्ततया मध्यतो बोधि-
सत्त्वो नोपैति । विज्ञानाऽस्वभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मज्जारदत्तौपुत्र विज्ञानासत्तायां विज्ञानशून्य-
तायां विज्ञानविविक्ततायां विज्ञानास्वभावतायां पूर्वान्त उप-
लभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते ॥ न मध्यमुपलभ्यते । पराऽन्या
विज्ञानाऽसत्ताऽन्या विज्ञानशून्यताऽन्या विज्ञानविविक्ततोऽन्या

विज्ञानाऽस्वभावतोऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्य । इति ह्यायुष्मञ्कारद्वितीयपुत्र या च विज्ञानाऽसत्ता या च विज्ञानशून्यता या च विज्ञानविविक्तता या च विज्ञानाऽस्वभावता यच्च बोधिमत्त्वो यच्च पूर्वान्तो यच्चापरान्तो यच्च मध्यं सर्वमेतदद्वयमद्वैधीकारं ।

चक्षुरसत्तयायुष्मञ्कारद्वितीयपुत्र पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुःशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुर्विविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुरस्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुरसत्तयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुःशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुर्विविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुरस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुरसत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुःशून्यतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुर्विविक्ततया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुरस्वभावतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतुर्न ह्यायुष्मञ्कारद्वितीयपुत्र चक्षुरसत्तायां चक्षुःशून्यतायां चक्षुर्विविक्ततायां चक्षुरस्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते न चान्या चक्षुरसत्ताऽन्या चक्षुःशून्यताऽन्या चक्षुर्विविक्तताऽन्या चक्षुरस्वभावताऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्येः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्य । इति ह्यायुष्मञ्कारद्वितीयपुत्र या च चक्षुरसत्ता या च चक्षुःशून्यता या च चक्षुर्विविक्तता या च चक्षुरस्वभावता यच्च बोधिमत्त्वो यच्च पूर्वान्तो यच्चापरान्तो यच्च मध्यं सर्वमेतदद्वयमद्वैधीकारं ।

ओचासत्तयायुष्मज्जारदतीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 ओचशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविविक्ततया
 पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचास्वभावतया पूर्वान्ततो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचासत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 ओचशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविविक्ततयाऽ-
 परान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचास्वभावतयाऽपरान्ततो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचासत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 ओचशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविविक्ततया
 मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचास्वभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । तत्कम्य हेतोर्न ह्यायुष्मज्जारदतीपुत्र ओचासत्तायां
 ओचशून्यतायां ओचविविक्ततायां ओचस्वभावतायां पूर्वान्त
 उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न
 चान्या ओचासत्ताऽन्या ओचशून्यताऽन्या ओचविविक्तताऽन्या
 ओचास्वभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यं । इति
 ह्यायुष्मज्जारदतीपुत्र या च ओचासत्ता या च ओचशून्यता या
 च ओचविविक्तता या च ओचास्वभावता यश्च बोधिसत्त्वो यश्च
 पूर्वान्तो यश्चापरान्तो यश्च मध्यं सर्वमेतद्वक्ष्यमदैधीकार ।

प्राणासत्तयायुष्मज्जारदतीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 प्राणशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविविक्ततया
 पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणास्वभावतया पूर्वान्ततो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणासत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 प्राणशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविविक्ततयाऽ-

परान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । घ्राणास्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । घ्राणमत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । घ्राणशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । घ्राणविविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । घ्राणाऽस्वभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्कारदत्तौपच घ्राणमत्तायां घ्राणशून्यतायां घ्राणविविक्ततायां घ्राणास्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्या घ्राणमत्ताऽन्या घ्राणशून्यताऽन्या घ्राणविविक्तताऽन्या घ्राणास्वभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्याऽपरान्तोऽन्यन्मर्थः । इति ह्यायुष्कारदत्तौपच या च घ्राणमत्ता या च घ्राणशून्यता या च घ्राणविविक्तता या च घ्राणास्वभावता यस्य बोधिसत्त्वो यस्य पूर्वान्तो यस्य परान्तो यच्च मध्यं सर्वमेतद्वयमदैधीकारं । .

जिज्ञासत्तयायुष्कारदत्तौपच पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाऽस्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञासत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाऽस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाऽसत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाविविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिज्ञाऽस्वभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्कारदत्तौपच जिज्ञाऽ-

सत्तायां जिज्ञाशून्यतायां जिज्ञाविविक्ततायां जिज्ञाऽस्वभावतायां
पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते ।
न चान्या जिज्ञाऽसत्ताऽन्या जिज्ञाशून्यताऽन्या जिज्ञाविविक्तताऽन्या
जिज्ञाऽस्वभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यं ।
इति ह्यायुष्मच्छारदतीपुत्र या च जिज्ञाऽसत्ता या च जिज्ञा-
शून्यता या च जिज्ञाविविक्तता या च जिज्ञाऽस्वभावता यस्य
बोधिसत्त्वो यस्य पूर्वान्तो यस्यऽपरान्तो यस्य मध्यं सर्वमेतद्वय-
मद्वैधीकारं ।

कायाऽसत्तयायुष्मच्छारदतीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
कायशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । कायविविक्ततया
पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । कायाऽस्वभावतया पूर्वान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । कायाऽसत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
कायशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । कायविविक्ततयाऽप-
रान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । कायाऽस्वभावतयाऽपरान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । कायाऽसत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
कायशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । कायविविक्ततया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । कायाऽस्वभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो
नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मच्छारदतीपुत्र कायाऽसत्तायां
कायशून्यतायां कायविविक्ततायां कायाऽस्वभावतायां पूर्वान्त
उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्या
कायाऽसत्ताऽन्या कायशून्यताऽन्या कायविविक्तताऽन्या कायस्वभा-
वताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यः । इति

ह्यायुष्मञ्कारदत्तीपुत्र या च कायामत्ता या च कायशून्यता या च कायविविक्तता या च कायस्वभावता यस्य बोधिमत्त्वो यस्य पूर्वान्तो यथापरान्तो यच्च मध्य मर्त्यमेतदद्वयमद्वैधीकारं ।

मनोऽमत्तयायुष्मञ्कारदत्तीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनःशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनोविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनोऽस्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनोऽमत्तयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनःशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनोविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनोऽस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनोऽमत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनःशून्यतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनोविविक्ततया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनोऽस्वभावतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तीपुत्र मनोऽमत्तया मनःशून्यताया मनोविविक्तताया मनोऽस्वभावताया पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चाऽन्या मनोऽमत्ताऽन्या मनःशून्यताऽन्या मनोविविक्तताऽन्या मनोऽस्वभावताऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्य पूर्वान्ततोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्य । इति ह्यायुष्मञ्कारदत्तीपुत्र या च मनोऽमत्ता या च मनःशून्यता या च मनोविविक्तता या च मनोऽस्वभावता यस्य बोधिमत्त्वो यस्य पूर्वान्तो यथापरान्तो यच्च मध्य मर्त्यमेतदद्वयमद्वैधीकारं ।

रूपासत्तयायुष्मञ्कारदत्तीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूपशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रूपाविविक्ततया

पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । रूपास्त्रभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । रूपाऽसत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । रूपशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । रूपविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । रूपास्त्रभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । रूपासत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । रूपशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । रूपविविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । रूपास्त्रभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्माञ्छारदतीपुत्र रूपासत्तायां रूपशून्यतायां रूपविविक्ततायां रूपास्त्रभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चाऽन्या रूपाऽसत्ताऽन्या रूपशून्यताऽन्या रूपविविक्तताऽन्या रूपास्त्रभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमर्थः । इति ह्यायुष्माञ्छारदतीपुत्र या च रूपासत्ता या च रूपशून्यता या च रूपविविक्तता या च रूपास्त्रभावता यस्य बोधिसत्त्वो यस्य पूर्वान्तो यस्यापरान्तो यच्च मध्यं सर्वमेतद्द्वयमद्वैधीकारं ।

शब्दामत्तयायुष्माञ्छारदतीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्दशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्दविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्दास्त्रभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्दाऽसत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्दशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्दविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्दास्त्रभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्दासत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।

नोपैति । शब्दशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्द-
विविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । शब्दास्त्रिभावतया मध्यतो
बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदतीपुत्र
शब्दासत्तायां शब्दशून्यतायां शब्दविविक्ततायां शब्दास्त्रिभावतायां
पूर्वान्तोऽपलभ्यते । नापरान्तोऽपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते ।
न चाऽन्या शब्दाऽसत्ताऽन्या शब्दशून्यताऽन्या शब्दविविक्तताऽन्या
शब्दास्त्रिभावतान्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यं ।
इति ह्यायुष्मञ्कारदतीपुत्र या च शब्दाऽसत्ता या च शब्द-
शून्यता या च शब्दविविक्तता या च शब्दास्त्रिभावता यस्य
बोधिसत्त्वो यस्य पूर्वान्तो यथापरान्तो यच्च मध्यं सर्वमेतद्वय-
मद्वैधीकारं ।

गन्धासत्तयायुष्मञ्कारदतीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
गन्धशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । गन्धविविक्ततया
पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । गन्धास्त्रिभावतया पूर्वान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । गन्धासत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
गन्धशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । गन्धविविक्ततयाऽप-
रान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । गन्धस्त्रिभावतयाऽपरान्ततो बोधि-
सत्त्वो नोपैति । गन्धासत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
गन्धशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । गन्धविविक्ततया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । गन्धास्त्रिभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो
नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदतीपुत्र गन्धासत्तायां
गन्धशून्यतायां गन्धविविक्ततायां गन्धास्त्रिभावतायां : पूर्वान्तो

उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चा
 ऽन्यागन्धसत्त्वाऽन्यागन्धशून्यताऽन्यागन्धविविक्तताऽन्यागन्धस्वभावता ।
 अन्या बोधिमत्त्वोऽन्य पूर्वान्तोऽन्यो परान्तोऽन्यमध्यं । इति ह्यायु-
 श्प्रकारद्वितीयपुत्र या च गन्धसत्त्वा या च गन्धशून्यता या च
 गन्धविविक्तता या च गन्धस्वभावता यस्य बोधिमत्त्वो यस्य पूर्वान्तो
 यस्यापरान्तो यस्य मध्यं । सर्वमेतद्वयमद्वैधीकार ।

रसामत्तयायुश्प्रकारद्वितीयपुत्र पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 रसशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रसविविक्ततया
 पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रसस्वभावतया पूर्वान्ततो नोपैति ।
 रसामत्तया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रसामत्तया-
 ऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रसशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो
 नोपैति । रसविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रसा-
 स्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । रसामत्तया मध्यतो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । रसशून्यतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 रसविविक्ततया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । रसास्वभावतया
 मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुश्प्रकारद्वितीयपुत्र
 रसामत्तया रसशून्यतया रसविविक्ततया रसास्वभावतया
 पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते ।
 न चान्यारसामत्तयाऽन्यारसशून्यताऽन्यारसविविक्तताऽन्यारसास्वभावता
 ऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्य पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्य इति ह्यायु-
 श्प्रकारद्वितीयपुत्र या च रसामत्तया या च रसशून्यता या च रस-
 विविक्तता या च रसास्वभावता यस्य बोधिमत्त्वो यस्य पूर्वान्तो
 यस्य मध्यं सर्वमेतद्वयमद्वैधीकार ।

स्पर्शसत्तयायुशङ्कारदतीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 स्पर्शशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । स्पर्शविविक्ततया
 पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । स्पर्शस्वभावतया पूर्वान्ततो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । स्पर्शसत्तयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 स्पर्शशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । स्पर्शविविक्ततया-
 ऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । स्पर्शस्वभावतयाऽपरान्ततो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । स्पर्शसत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 स्पर्शशून्यतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । स्पर्शविविक्ततया मध्यतो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । स्पर्शस्वभावतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुशङ्कारदतीपुत्र स्पर्शाऽसत्ताया स्पर्शशून्यतायां
 स्पर्शविविक्ततायां स्पर्शस्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त
 उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चाऽन्यास्पर्शाऽसत्ताऽन्यास्पर्श-
 शून्यताऽन्यास्पर्शविविक्तताऽन्यास्पर्शस्वभावतोऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्य
 पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्य । इति ह्यायुशङ्कारदतीपुत्र या च
 स्पर्शसत्ता या च स्पर्शशून्यता या च स्पर्शविविक्तता या च स्पर्श-
 स्वभावता यस्य बोधिमत्त्वो यस्य पूर्वान्तो यस्यापरान्तो यच्च मध्यं
 सर्वमेतद्वयमद्वैधीकार ।

धर्मासत्तयायुशङ्कारदतीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 धर्मशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । धर्मविविक्ततया
 पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । धर्मस्वभावतया पूर्वान्ततो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । धर्मासत्तयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 धर्मशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । धर्मविविक्ततया

ऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । धर्मास्त्रभावतयाऽपरान्ततो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । धर्मसत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 धर्मशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । धर्मविविक्ततया मध्यतो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । धर्मास्त्रभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्छारद्वतीपुत्र धर्मासत्तायां धर्मशून्यतायां
 धर्मविविक्ततायां धर्मास्त्रभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त
 उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्याधर्मासत्ताऽन्याधर्मशून्यता-
 ऽन्याधर्मविविक्तताऽन्याधर्मास्त्रभवताऽन्योबोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तो-
 ऽन्योऽपरान्तोऽन्योन्मध्यं । इति ह्यायुष्मन् शारद्वतीपुत्र या च
 धर्मासत्ता या च धर्मशून्यता या च धर्मविविक्तताऽन्या या च
 धर्मास्त्रभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तो यच्च मध्यं
 सर्वमेतद्वद्वयमद्वैधीकारः ।

चतुर्विज्ञानासत्तया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । चतु-
 र्विज्ञानशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । चतुर्विज्ञान-
 विविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । चतुर्विज्ञानास्त्रभाव-
 तया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । चतुर्विज्ञानासत्तयाऽपरान्ततो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । चतुर्विज्ञानशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । चतुर्विज्ञानविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 चतुर्विज्ञानास्त्रभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । चतु-
 र्विज्ञानासत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । चतुर्विज्ञानशून्यतया
 मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । चतुर्विज्ञानविविक्ततया मध्यतो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । चतुर्विज्ञानास्त्रभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो

नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र चतुर्विज्ञानासत्तायां
 चतुर्विज्ञानशून्यतायां चतुर्विज्ञानविविक्ततायां चतुर्विज्ञाना-
 स्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न
 मध्यमुपलभ्यते । न चान्याचतुर्विज्ञानाऽसत्ताऽन्याचतुर्विज्ञान-
 शून्यताऽन्याचतुर्विज्ञानविविक्ततोऽन्यो चतुर्विज्ञानास्वभावताऽन्यो-
 बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्यं । इति ह्यायुष्मञ्का-
 रदत्तौपुत्र या च चतुर्विज्ञानासत्ताया च चतुर्विज्ञानशून्यताया च
 चतुर्विज्ञानविविक्तताया च चतुर्विज्ञानास्वभावता यस्य बोधिसत्त्वो
 यस्य पूर्वान्तो यथापरान्तो यच्च मध्यं । सर्वमेतददयमद्वैधीकारं ।

ओचविज्ञानाऽसत्तायायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । ओचविज्ञानशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 ओचविज्ञानविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओच-
 विज्ञानास्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञा-
 नासत्तायाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञानशून्यतया-
 ऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञानविविक्ततयाऽपरान्ततो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञानास्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । ओचविज्ञानासत्तायामध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओच-
 विज्ञानशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञान-
 विविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञानास्वभावतया
 मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र
 ओचविज्ञानासत्तायां ओचविज्ञानशून्यतायां ओचविज्ञानविविक्त-
 तायां ओचविज्ञानास्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त

उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्याश्रोत्रविज्ञानासत्ताऽन्या-
श्रोत्रविज्ञानशून्यताऽन्याश्रोत्रविज्ञानविविक्तताऽन्याश्रोत्रविज्ञानास्वभा-
वताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमर्थः । इति
ह्यायुष्मञ्छारदत्तौपुत्र या ॥ श्रोत्रविज्ञानासत्ता या च श्रोत्रविज्ञा-
नासत्ता या च श्रोत्रविज्ञानशून्यता या च श्रोत्रविज्ञानविविक्तता
या च श्रोत्रविज्ञानास्वभावता यस्य बोधिसत्त्वो यस्य पूर्वान्तो
यस्यापरान्तो यच्च मध्यं सर्वमेतद्वयमद्वैधीकारं ।

प्राणविज्ञानाऽसत्तयायुष्मञ्छारदत्तौपुत्र पूर्वान्तो बोधिसत्त्वो
नोपैति । प्राणविज्ञानशून्यतया पूर्वान्तो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
प्राणविज्ञानविविक्ततया पूर्वान्तो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राण-
विज्ञानाऽस्वभावतया पूर्वान्तो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञाना-
ऽसत्तयाऽपरान्तो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञानशून्यतया-
ऽपरान्तो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञानविविक्ततयाऽपरान्तो
बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञानास्वभावतयाऽपरान्तो बोधिसत्त्वो
नोपैति । प्राणविज्ञानासत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
प्राणविज्ञानशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञान-
विविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञानास्वभावतया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्छारदत्तौपुत्र
प्राणविज्ञानासत्तायां प्राणविज्ञानशून्यतायां प्राणविज्ञानविविक्त-
तायां प्राणविज्ञानास्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त
उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्याप्राणविज्ञानासत्ताऽन्या-
प्राणविज्ञानशून्यताऽन्याप्राणविज्ञानविविक्तताऽन्याप्राणविज्ञानास्वभा-

नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र चतुर्विज्ञानासत्तायां
 चतुर्विज्ञानशून्यतायां चतुर्विज्ञानविविक्ततायां चतुर्विज्ञाना-
 स्त्रभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न
 मध्यमुपलभ्यते । न चान्याचतुर्विज्ञानाऽसत्ताऽन्याचतुर्विज्ञान-
 शून्यताऽन्याचतुर्विज्ञानविविक्ततोऽन्यो चतुर्विज्ञानास्त्रभावताऽन्यो-
 बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्यं । इति ह्यायुष्मञ्का-
 रदत्तौपुत्र या च चतुर्विज्ञानासत्ताया च चतुर्विज्ञानशून्यताया च
 चतुर्विज्ञानविविक्तताया च चतुर्विज्ञानास्त्रभावता यस्य बोधिसत्त्वो
 यस्य पूर्वान्तो यस्यापरान्तो यस्य मध्यं । सर्वमेतददयमद्वैधीकारं ।

ओचविज्ञानाऽसत्तयायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । ओचविज्ञानशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 ओचविज्ञानविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओच-
 विज्ञानास्त्रभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञा-
 नासत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञानशून्यतया-
 ऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञानविविक्ततयाऽपरान्ततो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञानास्त्रभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । ओचविज्ञानासत्तयामध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओच-
 विज्ञानशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञान-
 विविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । ओचविज्ञानास्त्रभावतया
 मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र
 ओचविज्ञानासत्तायां ओचविज्ञानशून्यतायां ओचविज्ञानविविक्त-
 तायां ओचविज्ञानास्त्रभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त

उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्याश्रोत्रविज्ञानासत्ताऽन्या-
श्रोत्रविज्ञानशून्यताऽन्याश्रोत्रविज्ञानविविक्तताऽन्याश्रोत्रविज्ञानास्वभा-
वताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्य । इति
ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र या च श्रोत्रविज्ञानसत्ता या च श्रोत्रविज्ञा-
नासत्ता या च श्रोत्रविज्ञानशून्यता या च श्रोत्रविज्ञानविविक्तता
या च श्रोत्रविज्ञानास्वभावता यश्च बोधिसत्त्वो यश्च पूर्वान्तो
यश्चापरान्तो यश्च मध्यं सर्वमेतद्वयमद्वैधीकार ।

प्राणविज्ञानाऽसत्तयायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो
नोपैति । प्राणविज्ञानशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
प्राणविज्ञानविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राण
विज्ञानाऽस्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञाना-
ऽसत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञानशून्यतया-
ऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञानविविक्ततयाऽपरान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञानास्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो
नोपैति । प्राणविज्ञानसत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
प्राणविज्ञानशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञान-
विविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । प्राणविज्ञानास्वभावतया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र
प्राणविज्ञानासत्तायां प्राणविज्ञानशून्यतायां प्राणविज्ञानविविक्त-
तायां प्राणविज्ञानास्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त
उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्याप्राणविज्ञानासत्ताऽन्या-
प्राणविज्ञानशून्यताऽन्याप्राणविज्ञानविविक्तताऽन्याप्राणविज्ञानास्वभा-

वताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यं । इति
 ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र या च घ्राणविज्ञानामत्ता* या च घ्राण-
 विज्ञानशून्यता या च घ्राणविज्ञानविविक्तता या च घ्राणविज्ञाना-
 स्वभावता यस्य बोधिसत्त्वो यस्य पूर्वान्तो यस्यापरान्तो यस्य मध्यं ।
 सर्वमेतदद्वयमद्वैधीकारं ।

जिह्वाविज्ञानामत्तयायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । जिह्वाविज्ञानशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 जिह्वाविज्ञानविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वा-
 विज्ञानास्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वाविज्ञा-
 नामत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वाविज्ञानशून्य-
 तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वाविज्ञानविविक्ततया-
 ऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वाविज्ञानास्वभावतयाऽपरान्ततो
 बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वाविज्ञानामत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो
 नोपैति । जिह्वाविज्ञानशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
 जिह्वाविज्ञानविविक्ततया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वा-
 विज्ञानास्वभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न
 ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र जिह्वाविज्ञानामत्तायां जिह्वाविज्ञानशून्यतायां
 जिह्वाविज्ञानविविक्ततायां जिह्वाविज्ञानास्वभावतायां पूर्वान्त
 उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न
 चान्याजिह्वाविज्ञानामत्ताऽन्याजिह्वाविज्ञानशून्यताऽन्याजिह्वाविज्ञान-
 विविक्तताऽन्याजिह्वाविज्ञानास्वभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तो-
 ऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यं । इति ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र या च जिह्वा-

विज्ञानामत्ता या च जिज्ञाविज्ञानशून्यता या च जिज्ञाविज्ञान-
विविक्तता या च जिज्ञाविज्ञानास्वभावता यश्च बोधिमत्त्वो यश्च
पूर्वान्तो यश्चापरान्तो यश्च मध्यं । सर्वमेतद्द्वयमद्वैधीकारं ।

कायविज्ञानामत्तया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । काय-
विज्ञानशून्यताया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायविज्ञान-
विविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायविज्ञानास्वभावतया
पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायविज्ञानामत्तयाऽपरान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । कायविज्ञानशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो
नोपैति । कायविज्ञानविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
कायविज्ञानास्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । काय-
विज्ञानाऽमत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायविज्ञानशून्य-
तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायविज्ञानविविक्ततया
मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायविज्ञानाऽस्वभावतया मध्यतो
बोधिमत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्माञ्छारदतीपुत्र काय-
विज्ञानामत्तायां कायविज्ञानशून्यतायां कायविज्ञानविविक्ततायां
कायविज्ञानास्वभावतायां पूर्वान्तो उपलभ्यते । नापरान्त उप-
लभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्या कायविज्ञानामत्ताऽन्या
कायविज्ञानशून्यताऽन्या कायविज्ञानविविक्तताऽन्या कायविज्ञान-
स्वभावताऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यम् ।
इति ह्यायुष्माञ्छारदतीपुत्र या च कायविज्ञानामत्ता या च काय-
विज्ञानशून्यता या च कायविज्ञानविविक्तता या च कायविज्ञाना-
स्वभावता यश्च बोधिमत्त्वो यश्च पूर्वान्तो यश्चापरान्तो यश्च
सर्वमेतद्द्वयमद्वैधीकारम् ।

मनोविज्ञानसत्तया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनो-
विज्ञानशून्यताया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनोविज्ञान-
विविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनोविज्ञानास्त्रभाव-
तया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनोविज्ञानासत्तयाऽपरा-
न्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनोविज्ञानशून्यतयाऽपरान्ततो बोधि-
सत्त्वो नोपैति । मनोविज्ञानविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो
नोपैति । मनोविज्ञानास्त्रभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
मनोविज्ञानासत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनोविज्ञान-
शून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनोविज्ञानविविक्ततया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनोविज्ञानास्त्रभावतया मध्यतो
बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्माञ्कारदतीपुत्र मनो-
विज्ञानासत्तायां मनोविज्ञानशून्यतायां मनोविज्ञानविविक्ततायां
मनोविज्ञानास्त्रभावतायां, पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उप-
लभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्या मनोविज्ञानासत्ताऽन्या
मनोविज्ञानशून्यताऽन्या मनोविज्ञानविविक्तताऽन्या मनोविज्ञान-
ास्त्रभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्यम् ।
इति ह्यायुष्माञ्कारदतीपुत्र या च मनोविज्ञानासत्ता या च मनो-
विज्ञानशून्यता या च मनोविज्ञानविविक्तता या च मनोविज्ञाना-
स्त्रभावता यश्च बोधिसत्त्वो यस्यापूर्वान्तो यस्यापरान्तो यच्च मध्यम् ।
मर्त्यमेतददयमदैधीकारम् ।

चक्षुस्संस्पर्शसत्तया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । चक्षुः-
संस्पर्शशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । चक्षुःसंस्पर्श-

विविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुःसंस्पर्शास्त्रिभाव-
तया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुःसंस्पर्शमत्तयाऽपरान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुःसंस्पर्शशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो
नोपैति । चक्षुःसंस्पर्शविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
चक्षुःसंस्पर्शास्त्रिभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुः-
संस्पर्शमत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुःसंस्पर्शशून्यतया
मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुःसंस्पर्शविविक्ततया मध्यतो
बोधिमत्त्वो नोपैति । चक्षुःसंस्पर्शास्त्रिभावतया मध्यतो बोधिमत्त्वो
नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मज्कारदतीपुत्र चक्षुःसंस्पर्शमत्तया
चक्षुःसंस्पर्शशून्यतायां चक्षुःसंस्पर्शविविक्ततायां चक्षुःसंस्पर्शास्त्रिभाव-
तायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । ॥ मध्यमुप-
लभ्यते न चान्या चक्षुःसंस्पर्शमत्ताऽन्या चक्षुःसंस्पर्शशून्यताऽन्या
चक्षुःसंस्पर्शविविक्तताऽन्या चक्षुःसंस्पर्शास्त्रिभावताऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्य
पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्य । इति ह्यायुष्मज्कारदतीपुत्र या च
चक्षुःसंस्पर्शमत्ता या च चक्षुःसंस्पर्शशून्यता या च चक्षुःसंस्पर्शविवि-
क्तता या च चक्षुःसंस्पर्शास्त्रिभावता यस्य बोधिमत्त्वो यस्य पूर्वान्तो
यस्यापरान्तो यस्य मध्य । सर्वमेतद्वद्वयमदैधीकारम् ।

ओत्रसंस्पर्शमत्तयायुष्मज्कारदतीपुत्र पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो
नोपैति । ओत्रसंस्पर्शशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
ओत्रसंस्पर्शविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । ओत्र-
संस्पर्शास्त्रिभावतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । ओत्रसंस्पर्श-
मत्तयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । ओत्रसंस्पर्शशून्यतयाऽपरा-

नतो बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्पर्शविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधि-
मत्त्वो नोपैति । ओचमंस्पर्शस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो
नोपैति । ओचमंस्पर्शमत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । ओच-
मंस्पर्शशून्यतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्पर्शविविक्त-
तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्पर्शस्वभावतया मध्यतो
बोधिमत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपच ओच-
मंस्पर्शमत्तया ओचमंस्पर्शशून्यतायां ओचमंस्पर्शविविक्ततायां ओच-
मंस्पर्शस्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते ।
न मध्यमुपलभ्यते । न चान्या ओचमंस्पर्शमत्ताऽन्या ओचमंस्पर्श-
शून्यताऽन्या ओचमंस्पर्शविविक्तताऽन्या ओचमंस्पर्शस्वभावताऽन्यो
बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यं । इति ह्यायुष्मञ्कार-
दत्तौपच या च ओचमंस्पर्शमत्ता या च ओचमंस्पर्शशून्यता या
च ओचमंस्पर्शविविक्तता या च ओचमंस्पर्शस्वभावता यश्च
बोधिमत्त्वो यश्च पूर्वान्तो यश्चापरान्तो यश्च मध्यं । सर्वमेतद्वय-
मद्वैधीकारम् ।

प्राणमंस्पर्शमत्तया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राण
मंस्पर्शशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्श-
विविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शस्वभाव-
तया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शमत्तयाऽपरान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो
नोपैति । प्राणमंस्पर्शविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
प्राणमंस्पर्शस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्श-

मत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमस्पर्शशून्यतया मध्यतो
बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमस्पर्शविविक्ततया मध्यतो बोधिमत्त्वो
नोपैति । प्राणमस्पर्शास्वभावतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्कारदत्तौपच प्राणमस्पर्शमत्तायां प्राणमस्पर्श-
शून्यतायां प्राणमस्पर्शविविक्ततायां प्राणमस्पर्शास्वभावतया पूर्वान्तो
उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्या
प्राणमस्पर्शमत्ताऽन्य प्राणमस्पर्शशून्यताऽन्य प्राणमस्पर्शविविक्ता-
ऽन्य प्राणमस्पर्शास्वभावताऽन्य बोधिमत्त्वोऽन्य पूर्वान्तोऽन्यऽप-
रान्तोऽन्यमध्य । इति ह्यायुष्कारदत्तौपच या च प्राणमस्पर्श-
मत्ता या च प्राणमस्पर्शशून्यता या च प्राणमस्पर्शविविक्तता या च
प्राणमस्पर्शास्वभावता यश्च बोधिमत्त्वो यश्चापरान्तो यश्च मध्य ।
सर्वमेतद्वयमदैधीकारम् ।

जिह्वामस्पर्शमत्तयायुष्कारदत्तौपच • पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो
नोपैति । जिह्वामस्पर्शशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
जिह्वामस्पर्शविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । जिह्वा-
मस्पर्शास्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । जिह्वामस्पर्श-
मत्तयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । जिह्वामस्पर्शशून्यतयाऽपरा-
न्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । जिह्वामस्पर्शविविक्ततयाऽपरान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । जिह्वामस्पर्शास्वभावतयाऽपरान्ततो बोधि-
मत्त्वो नोपैति । जिह्वामस्पर्शमत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
जिह्वामस्पर्शशून्यतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । जिह्वामस्पर्श-
विविक्ततया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । जिह्वामस्पर्शास्वभावतया

मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र
 जिह्वासंस्पर्शमत्तायां जिह्वासंस्पर्शशून्यतायां जिह्वासंस्पर्शविविक्त-
 तायां जिह्वासंस्पर्शस्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त
 उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्या जिह्वासंस्पर्शमत्ताऽन्या
 जिह्वासंस्पर्शशून्यताऽन्या जिह्वासंस्पर्शविविक्तताऽन्या जिह्वासंस्पर्श-
 स्वभावताऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यं । इति
 ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र या च जिह्वासंस्पर्शमत्ता या च जिह्वासंस्पर्श-
 शून्यता या च जिह्वासंस्पर्शविविक्तता या च जिह्वासंस्पर्शस्वभावता
 यश्च बोधिमत्त्वो यश्च पूर्वान्तो यश्चापरान्तो यश्च मध्यं । सर्वमेत-
 द्दयमद्वैधीकारम् ।

कायसंस्पर्शमत्तयायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो
 नोपैति । कायसंस्पर्शशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 कायसंस्पर्शविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । काय-
 संस्पर्शस्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायसंस्पर्शमत्त-
 याऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायसंस्पर्शशून्यतयाऽपरान्ततो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । कायसंस्पर्शविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो
 नोपैति । कायसंस्पर्शस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
 कायसंस्पर्शमत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायसंस्पर्शशून्य-
 तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । कायसंस्पर्शविविक्ततया मध्यतो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । कायसंस्पर्शस्वभावतया मध्यतो बोधिमत्त्वो
 नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र कायसंस्पर्शमत्तायां
 कायसंस्पर्शशून्यतायां

तायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुप-
लभ्यते । न चान्या कायसंस्पर्शमत्ताऽन्या कायसंस्पर्शशून्यताऽन्या
कायसंस्पर्शविविक्तताऽन्या कायसंस्पर्शस्वभावताऽन्यो बोधिसत्त्वोऽन्यः
पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्य । इति ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र या च
कायसंस्पर्शमत्ता न्या च कायसंस्पर्शशून्यता या च कायसंस्पर्श-
विविक्तता या च कायसंस्पर्शस्वभावता यश्च बोधिसत्त्वो यश्च
पूर्वान्तो यश्चापरान्तो यश्च मध्यं । सर्वमेतद्वयमद्वैधीकारम् ।

मनःसंस्पर्शमत्तयायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो
नोपैति । मनःसंस्पर्शशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति ।
मनःसंस्पर्शविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनः-
संस्पर्शस्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनःसंस्पर्श-
मत्तयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनःसंस्पर्शशून्यतयाऽप-
रान्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनःसंस्पर्शविविक्ततयाऽपरान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । मनःसंस्पर्शस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिसत्त्वो
नोपैति । मनःसंस्पर्शमत्तया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनः-
संस्पर्शशून्यतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनःसंस्पर्शविविक्ततया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । मनःसंस्पर्शस्वभावतया मध्यतो
बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हितोर्न ह्यायुष्मञ्कारदत्तौपुत्र मनः-
संस्पर्शमत्तायां मनःसंस्पर्शशून्यतायां मनःसंस्पर्शविविक्ततायां मनः-
संस्पर्शस्वभावतायां पूर्वान्त उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न
मध्यमुपलभ्यते । न चाऽन्या मनःसंस्पर्शमत्ताऽन्या मनःसंस्पर्शशून्य-
ताऽन्या मनःसंस्पर्शविविक्तताऽन्या मनःसंस्पर्शस्वभावताऽन्यो बोधि-

मंस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावताऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽप-
रान्तोऽन्यन्मध्यं । इति ह्यायुष्मज्कारदतीपुत्र या च चक्षुःमंस्यर्ग-
प्रत्ययवेदनाऽमत्ता या च चक्षुःमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽगून्यता या च
चक्षुःमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्तता या च चक्षुःमंस्यर्गप्रत्ययवेदना-
ऽस्वभावता यस्य बोधिमत्त्वो यस्य पूर्वान्तो यस्यापरान्तो यच्च मध्यं ।
मत्त्वमेतद्वद्वयमद्वैधीकारम् ।

ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनामत्तयायुष्मज्कारदतीपुत्र पूर्वान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनागून्यतया पूर्वान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्ततया पूर्वान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतया पूर्वा-
न्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनामत्तयाऽपरान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनागून्यतयाऽपरान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्ततयाऽपरान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतयाऽपरान्ततो
बोधिमत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनामत्तया मध्यतो बोधि-
मत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनागून्यतया मध्यतो बोधि-
मत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्ततया मध्यतो बोधि-
मत्त्वो नोपैति । ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतया मध्यतो बोधि-
मत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्माज्कारदतीपुत्र ओच-
मंस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽमत्तायां ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनागून्यतायां ओच-
मंस्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्ततायां, ओचमंस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतायां
पूर्वान्तं उपलभ्यते । नापरान्तं उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते ।

न चाऽन्या ओत्रमंस्पर्शप्रत्ययवेदनामत्ताऽन्या ओत्रमंस्पर्शप्रत्ययवेदना-
 शून्यताऽन्या ओत्रमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्तताऽन्या ओत्रमंस्पर्शप्रत्यय-
 वेदनाऽस्वभावताऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमर्थः ।
 इति ह्यायुष्मञ्चारदतीपुत्र या च ओत्रमंस्पर्शप्रत्ययवेदनामत्ता या
 च ओत्रमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यता या च ओत्रमंस्पर्शप्रत्ययवेदना-
 विविक्तता या च ओत्रमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावता यश्च बोधिमत्त्वो
 यश्च पूर्वान्तो यश्चापरान्तो यच्च मर्थः । सर्वमेतद्वक्ष्यमद्वैधीकारम् ।

प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽमत्तयायुष्मञ्चारदतीपुत्र पूर्वान्तो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया पूर्वान्तो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्ततया पूर्वान्तो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतया पूर्वान्तो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽमत्तयाऽपरान्तो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतयाऽपरान्तो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्ततयाऽपरान्तो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतयाऽपरान्तो
 बोधिमत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽमत्तया मध्यतो बोधि-
 मत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया मध्यतो बोधि-
 मत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्ततया मध्यतो बोधि-
 मत्त्वो नोपैति । प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतया मध्यतो बोधि-
 मत्त्वो नोपैति । तत्कृत्वा हेतोर्न ह्यायुष्मञ्चारदतीपुत्र प्राणमंस्पर्श-
 प्रत्ययवेदनाऽमत्तायां प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतायां प्राणमंस्पर्श-
 प्रत्ययवेदनाविविक्ततायां प्राणमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतायां पूर्वान्त-

उपलभ्यते । नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्या-
घ्राणमस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽसत्ताऽन्याघ्राणमस्यर्गप्रत्ययशून्यताऽन्याघ्राणम-
स्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्तताऽन्याघ्राणमस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावताऽन्यो
बोधिसत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यमध्य । इति ह्यायुष्मञ्कार-
दतीपुत्र या च घ्राणमस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽसत्ता या च घ्राणमस्यर्ग-
प्रत्ययवेदनाशून्यता या च घ्राणमस्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्तता या च
घ्राणमस्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावता यस्य बोधिसत्त्वो यस्य पूर्वान्तो
यस्यापरान्तो यच्च मध्य सर्वमेतद्वयमद्वैधीकारम् ।

जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाऽसत्तया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो
नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिसत्त्वो
नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधि-
सत्त्वो नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतया पूर्वान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाऽसत्तयाऽपरान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाशून्यतयाऽपरान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्ततयाऽपरान्ततो
बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतयाऽपरा-
न्ततो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाऽसत्तया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाशून्यतया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाविविक्ततया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतया
मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारदतीपुत्र
जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनासत्तायां जिह्वास्यर्गप्रत्ययवेदनाशून्यतायां

तथा मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । तत्कस्य हेतोर्न ह्यायुष्मञ्छार-
दतीपुत्र कायमंस्पर्शप्रत्ययवेदनासत्तायां कायमंस्पर्शप्रत्ययवेदना-
शून्यतायां कायमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्ततायां पूर्वान्ति उपलभ्यते ।
नापरान्त उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चाऽन्या कायमंस्पर्श-
प्रत्ययवेदनाऽसत्ताऽन्या कायमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यताऽन्या काय-
मंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्तताऽन्या कायमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावता-
ऽन्यो बोधिमत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यं । इति ह्यायु-
ष्मञ्छारदतीपुत्र या च कायमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसत्ता या च काय-
मंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यता या च कायमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्तता
या च कायमंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावता यश्च बोधिमत्त्वो यश्च
पूर्वान्तो यश्चापरान्तो यश्च मध्यं । सर्वमेतद्वयमद्वैधीकारम् ।

मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसत्तया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्ततया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतया पूर्वान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसत्तयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनः-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनः-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्ततयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनः-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतयाऽपरान्ततो बोधिमत्त्वो नोपैति ।
मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसत्तया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनः-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनः-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्ततया मध्यतो बोधिमत्त्वो नोपैति । मनः-

संस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतया मध्यतो बोधिसत्त्वो नोपैति । तत्कस्य
हेतोर्न ह्यायुष्मञ्कारद्वेतौपुत्र मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसत्तायां मनः-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यतायां मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्ततायां
मनसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावतायां पूर्वान्तो उपलभ्यते । नापरान्तो
उपलभ्यते । न मध्यमुपलभ्यते । न चान्या मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदना-
ऽसत्ताऽन्या मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यताऽन्या मनःसंस्पर्शप्रत्यय-
वेदनाविविक्तताऽन्या मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावताऽन्यो बोधि-
सत्त्वोऽन्यः पूर्वान्तोऽन्योऽपरान्तोऽन्यन्मध्यम् । इति ह्यायुष्मञ्कार-
द्वेतौपुत्र या च मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽसत्ता या च मनःसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदनाशून्यता या च मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाविविक्तता या च
मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाऽस्वभावता यश्च बोधिसत्त्वो यश्च पूर्वान्तो
यश्चापरान्तो यश्च मध्यम् । सर्वमेतद्वच्यमद्वैधीकारं ।

शतसाहस्रिकाः प्रज्ञापारमितायाः द्वादशः परिवर्त्तः ॥ ० ॥

इति प्रथमखण्डः समाप्तः ॥

